

5 .24 Rs.

✠

Logica fratris Guillelmi Ocham.

Seminalium Principis

Item.

Philosophia Naturalis & Metaphys.

Magistri Georgii, eiusdem Ordinis

Propugnatoris acerrimi

BIBLIOTHÈQUE PUBLIQUE ORLÉANS

Conuentus F. F. Minorum Recollect.

Aurelianensium.

Catalogo inscriptus

QVam magnos veritat̃ ſectatoribus afferat fructus ſmotiõalis ſcia q̃ logicã dicimus. multor̃ peritor̃ docet auctoritas/rõ ⁊ expiẽtia liqđ ꝓpb3 ⁊ ꝓuicit. Vnde aristo. auctor ꝑcipuus huius ſcie/nunc introductiuã methodũ/nũc ſciẽdi modũ/nũc ſcia omnibus cõmunẽ/⁊ viã veritat̃ appellat. dans ex hiis intelligere ꝙ nulli ad ſcia3 vel ſapĩa3 patet acceſſus/niſi in arte logice erudito. Auerrois quoq; ariſt. interpres in ꝓhicis dicit dyaleticã eſſe inſtrumẽtũ ſciendi diſcernereverũ a falſo ipa nãq; cũcta dubia diffinit/cũctaſq; ſcripturas enumerat atq; euiſcerat/ vt teſtat̃ doctor egregius auguſtin⁹. Cum enĩ duo ſint actus ſapient̃ ad alter̃ non mẽtiri de quibus nouit. ⁊ mẽtientem manifeſtare poſſevt ſcribit̃ in elenchis/hoc aũt fieri nequeat abſq; diſcretione veri a falſo/ꝙ ſolũ preſtat hec method⁹ luculẽt̃ appet eam fore putilẽ ſpeculãti Atvero hec ſola preſtat facultatẽ argumẽtãdi in omni ꝓbleumate/omneq; gen⁹ ſophiſmat̃ doc3 diſſoluere/⁊ demõſtrationis media adiuenire/mentẽ q̃; aviculis quibus detinet̃ ab ſoluit/atq; libẽtati reſtituit: Quẽadmodũ enĩ vincula corporis mẽbra ligant: necnõ ab officiis ad que inſtituta ſunt ꝓhibent: ſic fl̃a argumẽta ⁊ ſophiſtica (vt doc3 ariſto.) mẽtẽ nectũt. Similit̃ hec ars error̃ caliginẽ detegit: actus dirigit humane rõnis: inſtar lucis. nã ſicut excluſa hac luce corpea. act⁹ humãi aut nulli eſſent aut errabundi: ⁊ ſepe in ꝑiudiciũ opantis. ſic abſq; huius facultat̃ ꝓitia act⁹ rõnis. Cernim⁹ enĩ q̃plurimos hac ſcia ꝑtermiſſavolentes intẽdere diſcipline mltifarie oberrare: erorresvarios docẽdo ſeminare. opiniones abſurditate plenas ſine mõ ⁊ ordine ꝓfigere/ ⁊ penitus non intelligibiles ſmões prolixoſq; texere ⁊ ordiri: ſimiles lãguidor̃ ſompniis ⁊ poetarum fictionibus: rõnes nulli⁹ õi novigorisvelud inſolubiles ponderãtes/vim ꝓprietatis ignorãtes/qui eo piculoſi⁹ errant quo ſe exiſtimãt aliis ſapiẽtiores/audacit̃ ſine dria/falſa proveris auditoribus ingerẽtes

Premiſſe itaq; vtilitatis quã logica adminiſtrat intuitu motus ille ꝑclarus ꝓhus pipateticus ariſto. eam artificioſe ꝓpoſuit. quã qa ꝓpter obſcuritatẽ ſmonis greci in latinũ trãſlati quis aſſequi ſine tẽpor̃ diuturnitate vix poterat/ poſteriores in ea ſufficienter edocti varia opuſcula ordinãtes/ iter facile ad eam ſatagentibus ꝓbuerũt. inter quos ſane ꝑcipuum exiſtiovenerabilem doctorẽ natione anglicũ ordine minorẽ/ſ3 ingenii ꝓſperitate et doctrine vtute ſublimẽ/ſiquidẽ doctor hic eximius multor̃ ſepe pulſatus ꝑcibus hui⁹ methodi ꝓſideratione plene lepide ⁊ ĩgenioſe cõpoſuit. initians a ſminis vt a ꝓoribus: cetera deinde ꝓſecutusvſq; ad finẽ ꝓduxit. Adſtudioſas itaq; preces pro hoc ꝑclaro lic3 ꝓpẽdioſovolumĩe multiplicitas ſtilũ dirigens vniuerſis ꝓdeſſe cupiens exorſus eſt ita dicens.

DVdũ me frater et amice cariſſime tuis litter̃ ſtudebas ĩducere/vt aliquas regulas artis logice in vnum tractatũ colligerem/ac collectu3 tue diſcretioni trãſmitterẽ. Cum igit̃ tui profectus grã acveritatis amore inductus tuis precibus ne quaq̃ ꝓtraire nequeã/ꝙ hortar̃ rem mihi per difficilem: ſ3 tam tibi quã mihivt exiſtio fructuoſã aggrediar. Logica enim eſt omniũ artiũ aptiſſimũ inſtrumẽtũ: ſine qua nulla ſcia ꝑfecte haberi poteſt. que non more maliu3 inſtrumẽtor̃ vſu crebro ꝓſumit̃: ſ3 per c⁹lib3 alterius ſcie ſtudioſũ exercituũ ꝓtinuũ incipit ĩcremẽtũ. Sicut enĩ mechãicus ſui inſtrumẽti perfecta carens noticiavtendo eodẽ recipit pleniorez: ſic in ſolidis logice ꝓncipiis eruditus dũ aliis ſciẽciis operã impendit ſolicite ſimul iſtius artis maiorẽ acquirit peritiã. Vnde illudvulgare ars logica labilis ars eſt ſolũ inſapientiale ſtudium negligentibus locum reputo optinere.

OMnes logice tractatores intendũt aſtruere per argumẽta ꝙ ſillı̃ ex ꝓ poſitionibus ⁊ ꝓpões ex t̃mis cõponũt. Vnde t̃mus aliud nõ eſt quã ps ꝓpinqua ꝓpõis. Diffinies enī t̃minũ Ariſ ꝑmo ꝑor. dicit. Terminũ voco in quẽ reſoluitur ꝓpoſitio. vt in ꝑdicatũ: vl̃ de quo ꝑdicaf̃ appoſito vel diuiſo: eſſe vel non eſſe: Sed q̃uis oĩs termĩus pars ꝓpĩqua dicaf̃ ꝓpõis vel eẽ poſſit: nõ oĩs tamẽ t̃mini ſunt eiuſdẽ nature ⁊ ideo ad pfectã ꝓgnitionẽ t̃minoꝝ habendã optet aliq̃s diſtictiones t̃mioꝝ ꝓcognoſcere.

Eſt itaq; ſciẽdũ ꝙ ſicut ſm boetiũ ꝑmo ꝑiarmẽias triplex eſt oro. ſcripta. plata. ⁊ ꝓcepta tm̃ habens eſſe in intellectu. ſic ẽplex eſt t̃minus. ſcriptꝰ. platus. ⁊ ꝓceptus. Termĩus ſcriptus eſt pars ꝓpõnis ſcripte. que oculo corpalĩ videf̃ vel videri poteſt. Termĩus platus eſt pars ꝓpõnis ab ore plata et nata audiri audi tu corpalĩ. Termĩus ꝓceptꝰ eſt intẽtio ſeu paſſio aĩe aliquid naturaliť ſignificãs vel ꝓſignificãs nata eẽ pars ꝓpõnis mẽtalis. Vnde iſti t̃mini ꝓcepti ⁊ ꝓpões ex eis ꝓpoſite ſunt illa verba mẽtalia que beatus auguſtinꝰ dicit q̃n to de trinitate nulliꝰ eſſe ligue que tm̃ in mẽte manẽt ⁊ extĩus ꝓferri non ꝓñt. q̃uis voces tanq̃ ſigna eis ſubordinata ꝓnũtienť extĩus. Dicimus enim voces eſſe ſigna ſbordiata cõceptibus vel intẽtiõibus aĩe: non qa ꝓprie accipiẽdo hoc vocabulũ ſigna. ipe voces ſignificẽt ipos ꝓceptus ꝑmo ⁊ ꝓprie: ſed quia voces ĩponũť ad ſignificãdũ illa eadẽ que per cõceptus mentis ſignificãť: ita ꝙ ꝓceptus ꝑmo naturaliť aliqd ſignificat: ⁊ ſecũdario vox illꝰ idẽ ſignificat. intantũ ꝙ voce iſtituta ad ſignificandũ aliqꝺ ſigtum per ꝓceptũ mẽtis: ſi ꝓceptꝰ ille mutarz ſignificatũ ſuũ. eoipo ipa vox ſine noua inſtitutiõe ſuã ſigtum ꝓmutaret. et pro tanto dicit Ariſt. ꝙ voces ſunt earꝝ que ſunt in aĩa paſſionũ note. ſic etiã ĩtelligit boetius quando dicit voces ſignificare ꝓceptus ⁊ vl̃iter ones autores dicẽtes ꝙ voces ſignificãt paſſiones aĩe vl̃ ſũt note earꝝ. nihil aliud intẽdũt niſi ꝙ voces ſunt ſigna ſecũdario ſigntia illa que per paſſiões ꝑmo ĩportanť. q̃uis aliquevoces ꝑmario ĩportãt paſſiões aĩe vel ꝓceptus. que tamẽ ſecũdario ĩportãt alias intẽtiones aĩe vt inferius oñdemus. Et ſicut dictũ eſt de vocibus reſpectu paſſionũ intẽtionũ vel ꝓceptuũ: eodẽmodo ꝓporcionabiliter q̃tũ ad hoc tenẽdũ eſt de hiis que ſũt in ſcripto reſpectu vocũ. Inter iſtos aũt t̃minos alique dr̃ie inueniũť. Vna eſt ꝙ ꝓceptꝰ ſiue paſſio aĩe naturaliter ſigt qcquid ſigt. Terminus aũt platus vel ſcriptus nihil ſigt niſi ex voluntariã iſtitutionẽ. Ex quo ſequiť alia differẽtia ꝙ t̃minus platus vel ſcriptꝰ ad placitũ põt mutare ſuũ ſigtum: t̃minus autẽ ꝓceptus non mutat ſuũ ſigtum ad placitũ cuiuſcũq;. Propter tamẽ ꝓteruos eſt ſciendũ ꝙ ſignũ accipiť duplicit. Vnomõ pro oĩ illo ꝙ apphenſum aliqd aliud in ꝓgnitionẽ facit venire: q̃uis non faciat mentẽ venire in ꝑmã cognitionez eius. ſicut alibi eſt oñſum. ſed in actualem poſt hitualẽ eiuſdẽ. ⁊ ſic vox naturaliter ſignificat aliqd ſicut quilibz effectꝰ ſignificat ſaltẽ ſuam cauſã. ſic etiã circulus ſignificat vinũ in taberna: ſed tam gñaliter nõ loquor hic de ſigo. Aliter accipiť ſigũ pro illo ꝙ aliud facit in ꝓgnitiõem venire ⁊ natũ eſt pro illo ſuppõere vl̃ addi in ꝓpõne cuiuſmõi ſunt ſincathegreumata. vba: ⁊ alie partes oro nis que finitã ſignificatiõez non hñt/ vl̃ ꝙ natũ eſt cõponi ex talibꝰ: cꝰ mõi eſt oro vl̃ ꝓpoſitio. ⁊ ſic accipiendo hoc vocabulũ ſignũ. vox nullius eſt ſignũ naturale. Capl̃m ſcõm

Est aũt ſciendũ ꝙ hoc nomẽ t̃mius ẽpliciter accipiť. Vnomõ accipitur t̃minus pro oĩ eo ꝙ põt eſſe copula vel extremũ ꝓpõnis cathegorice. videlicz ſubm vel ꝑdicatũ vl̃ determiatio extremi vl̃ vbi ⁊ hocmõ etiã ꝓpoſitio vna põt eſſe t̃mius ſic põt eẽ pars ꝓpõnis. hec enī eſt va hõ eſt aĩal eſt ꝓpõ vna: in qua hec ꝓpõ hõ eſt aĩal eſt ſbiectũ: ⁊ ꝓpõ vna ꝑdicatũ. Aliter accipiť hoc nomẽ t̃mius ſm ꝙ diſtiguiť ꝓtra oronẽ: ⁊ ſic omẽ icõplexum vocať t̃minus: ⁊ ſic de t̃mino in ꝑcedenti capitulo ſum locutus. Tertiomõ accipiť ꝑciſe et magis ſtricte pro illo ꝙ ſigtiẽ ſũptũ põt eſſe ſubiectũ vel ꝑdicatũ alicui ꝓpoſitiõis: ⁊ hocmõ nullũ verbũ nec ꝓiũctio nec aduerbiũ nec ĩteriectio eſt t̃minus. multa etiam noĩa non ſunt t̃mini vt noĩa ſincathegreumatica. qa talia q̃uis poſſint eſſe extrema ꝓpoſitionis ſi ſumãť materialiter vel ſimpl̃r tm̃ quãdo ſumũť ſigtiue nõ ꝓñt eẽ extrema ꝓpoſitionũ. Vnde illa oro legit eſt verbum eſt congrua ⁊ vera: ſi hoc verbũ legit ſumať matialiter: ſi aũt ſigtiue ſumať non eſt itelligibiľ. Similiter eſt de talibꝰ. omĩs eſt nomẽ. olim eſt aduerbiũ. ſi eſt ꝓiũctio. ab ẽ ꝓpoſitio. Et illo modo non accipit ꝓhus termĩum ꝑmo ꝑorũ

Nō ſolū aūt vnū incōplexum poteſt eē termi
nus ſic accepto tm̄io ſed etiā ꝓpoītum ex du-
obus incōplexis vt cōpoſitū ex adiectiuo ⁊ ſb̄
ſtātiuo et ꝓpoītū ex adūbio et ꝑticipiovel ex
ꝓnōe cū ſuo caſuali pōt eſſe tm̄inus ſicut pōt
eſſe ſubiectū vel ꝑdicatum ꝓpōis verūtn̄ obliqu⁹ nō pōt eē ſb̄-
iectū reſpectu cuiuſcūq; verbi: nō enī bene dr̄
hoīs videt aſinū quāuis bn̄ dicaf̄ homīs ē aſi
nus. Quō aūt et reſpectu quor̄ verbor̄ obli
qu⁹ pōt eſſe ſubiectū et reſpectu quor̄ nō ad
gramaticū ꝑtinet cuius eſt cōſtructiones vo-
cū cōſiderare. Capitulū terciū

QVo enī de equocatōe iſti⁹ nois termi
nus ꝓcedēdū ē de diuiſionib⁹ termi-
ni incōplexi. Vnde nō ſolū terminus
incōplex⁹ diuidif̄ in tm̄inū ꝓlatū ſcriptū ⁊ cō
ceptū ſed eciā ſingula mēbra ꝑſiſtib⁹ diuiſiōi
bus diuidūf̄. Nā ſic vocū qdā ſunt noīa que-
dā ſunt v̄ba et quedā aliar̄ ꝑtiū oronis ꝑſiſ
ter ē de ſcriptis et de intētionib⁹ aīe ꝙ qdam
ſunt noīa qdā v̄ba qdā ꝓnoīa et ita de aliis.
Vtrū aūt ꝑticipiis vocalibus et ſcriptis cor-
reſpōdeāt in mēte quedā intētiones averbis
diſtincte pōt eſſe dubiū eo ꝙ nō videtur ma-
gna neceſſitas talē pluralitatē ponē in ꝓpōi
bus mētalibus ſiue termis. Nā verbum et p
ticipiū v̄bi ſūptū cū hoc verbo ē ſēp vidētur ī
ſignificando equiualē ꝓpt̄ qd ſicut noīm ſino
nimor̄ multiplicatio nō ē ꝓpter neceſſitatē
ſigr̄tiōis inuēta ſed ꝓpter ornatū ſermonis vl̄
aliam cā3 cōſimilē accidētalē quia quicqd p
noīa ſinonima ſignificatur poſſet ꝓvnū illorū
exp̄mi ſufficienter ideo multitudo cōceptuū
tali pluralitati nō corrñd3 ita videtur ꝙ diſti
ctio inr̄ v̄ba vocalia ⁊ ꝑticipia nō ē ꝓpt̄ neceſ
ſitatē exp̄ſſiōis inuēta ꝓpt̄ qd videf̄ ꝙ nō opor
tet ꝑticipiis vocalib⁹ diſtinctos cōcept⁹ ī mē
te correſpōdere Eſt aūt int̄ noīa mētalia ⁊
vocalia drīna quia q̄nis oīa accidētia grama
ticalia que ꝓueniūt noīb⁹ mētalib⁹ eciaȝ cō
ueniant noīb⁹ vocalibus nō tamē ecōuſo ſed
quedā ſunt ꝓpia tā iſtis quā illis quedā v̄o ſūt
ꝓpria noīb⁹ vocalib⁹ et ſcriptꝫ Accidētia cō
munia cōueniētia tam nomīb⁹ mentalibuſ
q̄ vocalibus et ſcriptꝫ ſunt caſus et numer⁹ ſi-
cut enī iſte ꝓnōes vocales hō eſt aīal hō nō ē
aīalia diſtincta hn̄t ꝑdicata quor̄ vnū eſt nu
meri ſingular̄ et aliud pl̄alis ita ꝓnōes men
tales quarū mens vna ante omnē voce3 dicit
ꝙ homo eſt aīal et alia ꝙ hō nō eſt aīalia di
ſtincta hn̄t ꝑta quorū vnū pōt dici ſingularis
numeri et aliud pl̄alis numeri ſimiliter ſicut
hee ꝓnōes vocales hō eſt hō et hō nō eſt homi
nis hn̄t diſtīcta ꝑta variata ꝓ caſus ſic ꝓpor-
tionabiliter dicēdū eſt de ꝓnōib⁹ in mēte cor
reſpōdētibus. Accidētia vo ꝓpa noīb⁹ voca
libus et ſcriptis ſūt genus et figura talia enī
accidētia nominibus ꝓpt̄ neceſſitatē ſigr̄cioīs
nō cōueniūt Vnde aliqn̄ accidit duo noīa ſi-
noīa eē diuerſor̄ gener̄ ⁊ diuerſarū figura-
rū ꝓpter qd talē mr̄titudinē3 nō oportet natu
ralibus ſignis t̄buē. Vnde q̄cūq; pl̄itas et va
rietas talīū accidentiū pōt cōpetere nomini-
bus ſinonīs pōt cōuenīr̄ a mentalibus âmo
ueri. De cōpatione aūt vtrū ꝓueiat ſolū no
minibus ad placitum inſtitutis poſſet eē dif
ficultas ſed quia nō eſt magne vtilitat̄ ptran
ſeo. De q̄litate quoq; poſſet eſſe cōſimilis diſ-
ficltas q̄ alias p̄ctabo in ſua radice Per p̄
dicta aūt pōt ſtudioſ⁹ ꝓpēdere ꝙ q̄uis ex ſo-
la v̄riatione actn̄tiū t̄mior̄ caſus et nume-
ri ſicut ꝓpter rem ſigr̄tam pōt ꝓpō vna veri ſi
cari et alia falſificari hoc tamē nūquā cōtin-
git ꝓpter genus et figurā licet ſepe ad cōgru
itatē oronis hn̄daȝ oporteat aſpicē ad genus
Hec enī eſt cōgrua homo eſt albus et hec ē in
cōgrua homo ē alba quod ex ſola diuerſitate
generis orif̄ tn̄ ſuppoīta ꝓgruitate nihil r̄fert
cuius generis vel cuius figure ſit ſubiectū vl̄
ꝑtū ſed certe refert cuius numeri vl̄ caſus ſit
ſubiectum ad ſciēdū ſi ſit ꝓpoītio vera vl̄ fal
ſa hec enim ēvera homo eſt aīal et hec fal'ſa
homo eſt aīalia ⁊ ſic de aliis. Et ſicut noībus
vocalibus et ſcriptis qdā ſunt actn̄tia qdā cō
munia illis et mētalibus ſic ſimiliter de ver-
borum accidentibus eſt dicendum. Acciden
tia cōmunia ſunt modus genus numerus tē
pus et perſona De modo patet nam alia ra
tio mentalis correſpondet iſti oroi vocali ſor
tes legit ⁊ alia iſti ſor̄ legat De genē p3 nā
alia oro ī mēte corrñdet iſti orōni vocali ſor
tes amat et alia iſti fortes amatur verumta-
mē in mēte nō ſunt niſi tria genera Nam de
ponētia et cōmunia vocalia nō ſunt ꝓpter ne

ceſſitatē ſignificationis ĩuēta cū verba coīa equaleāt actis ⁊ paſſiuis deponēcia vēo neutris:uł actīs et iō nō oꝫ talē pluralitatē ī verbis mētalibꝰ inuenīē De numēo ccīā ptꝫ nā diſtincte orōnes mētales corrñdent iſtis tu legis vos legitꝭ Idē pꝫ de tēpe nā iſtis tu legis tu legiſti diſtincte oīoes mñtales corrñdēt. hoc idē pꝫ ꝺ ꝓſōa nā iſtꝫ tu legis ego lego diſtincte oratioēs ī mēte corrñdēt ſed ꝙ oporteat ponere tlia noīa mētalia et ūba et aduerbia et coniunctiones et ꝓpōnes ex hoc cōuincitur ꝙ oī oīoi vocali corrñdet aliq̄ mētalis in mēte et ideo ſicut ille ptes oīois vocales ptes ꝓpōnis vocalis q̄ ſūt neceſſitatē ſignificationis ī mēte ſunt diſtincte ſic partes ꝓpōis mētalis concepte ſunt diſtincte ꝓpter qꝺ ſicut noīa vocalia verba aduerbia ⁊ cōiūctiones ſūt neceſſarie diuerſis ꝓpōibꝰ et oīonibus vocalibus ita ꝙ impoſſibile eſt oīa exp̄mē ꝓ noīa et verba ſolū q̄ pñt per illa et per alias ptes exp̄mi ſic etiā diſtincte ptes ꝓſimiles ſūt neceſſarie mētalibus ꝓpōnibꝰ Actūtia autē ꝓ̄a verbis ad placitū inſtitutis ſūt cōiugatio ⁊ figura cū qñdoq; verba diuerſarum cōiugationū poſſīt eſſe ſinonima et ſimiliter verba diuerſaruꝫ figurarum Propter p̄dicta pōt ſtudioſus facile aduertere quō ꝓportionabiliť de aliis ptibus oīonis et earuꝫ accidētibꝰ ē dicēdū. Nec miretur aliqs ꝙ dico aliqua noīa et verba eē mentalia ſed p̄us legat boetiū ſup ꝓihermenias et hoc ibidē inueniet. Et ideo qñ ariſtoteles tā nomē q̄ verbū diffinit accipit ibi taꝫ nomē q̄ verbum magis ſtricte ſcꝫ ꝓ noīe ⁊ verbo vocali

Capitulum quartū.

ADhuc aūt aliter diuiditur terminꝰ tā vocalis q̄ mentalis quia terminorū q̄dam ſunt cathegreumatici et q̄dā ſūt ſincathegreumatici. Termī cathegreumatici ſunt qui finitā et certā hñt ſignificationeꝫ ſic hoc nomē hō ſignificat oēs hoīes et hoc nomē aīal ſigt oīa aīalia ⁊ hoc nomē albedo oēs albedines. Termī aūt ſincathegreumatici ſūt tles oīs nullus aliqs totꝰ ꝓter tm̄ q̄tū et huiuſmōi qui nō hñt fitam ſignificationē et certaꝫ nec ſignificāt aliquas res diſtinctas a rebꝰ ſignificatis ꝓ cathegreumata. ymo ſicut in algoriſmo cifra ꝓ ſe poſita nihil ſignificat ſꝫ addita alteri figure facit eam ſignificare ita ſincathegreumata ꝓprie loquendo nihil ſignificāt ſed magis addita alteri termino faciunt aliud ſignificare ſiue faciūt ipm ꝓ aliquo vel aliqbus determinate ſupponē ſeu aliud officium circa cathegreuma exercent Vnde hoc ſincathegreuma omis nō habet aliqꝺ certū ſignificatū ſed addituꝫ hoī facit ipm ſtare ſeu ſupponere actualiter ſeu cōfuſe et diſtributiue pro omibus hominibus additum vero lapidi facit ipſum ſtare pro omnibus lapidibꝰ et ita de aliis Et ſicut eſt de illo ſincathegreumate oīs ita ꝓportionabiliter de aliis eſt intelligēdum q̄uis diſtinctis ſincathegreumatibus diſtincta officia conueniant ſicut de aliquibus inferius oſtendeť. Et ſi arguatur ſic hec dictio omnis eſt ſignificatiua vox q̄ aliquid ſignificat. Dicēdū eſt ꝙ nō ideo dr̄ ſignificatiua quia aliquid determinate ſignificat ſed quia facit aliquid ſignificare vel ſupponere vel ſtare ꝓ aliq̄ certo mō ſicut declaratum eſt Et ſicut hoc nomen omnis nihil determinate ⁊ finite ſignificat ſm modū loquē di boetii Ita dicēdū eſt de omnibus ſincathegreumatibus et vniuerſaliter de cōiunctionibus et ꝓpōibus. De quibuſdā vero aduerbiis aliter eſt qa quedā eorum determinate ĩportant illa q̄ ſignificāt noīa cathegreumatica q̄uis alium modū ſignificandi importantꝭ

Capitulū quintū

OMiſſis aūt aliis ptibus oīonis de nominibus eſt dicēdū ⁊ ꝓmo de diuiſione nominis ꝓ cōcretū et abſtractū diſſerēdū eſt Et eſt aduertendū ꝙ cōcretuꝫ et abſtractum ſunt noīa conſimile ꝓncipiū ſecūdum vocē hñtia ſed nō ꝓſimiliter terminātia ſicut patet qđ iuſtus et iuſtitia fortis et fortitudo animal et animalitas et huiuſmodi a ſimili littera vel ſillaba incipiūt ſed nō ī conſimilem terminātur ſed ſemper vel frequēter abſtractum habet plures ſillabas quā cōcretum ſicut in p̄dictis exemplis apparet. Cōcretū etiaꝫ vt frequēť eſt adiectiuum et abſtractum ſubſtantiuum Nominū autem abſtractoꝝ ⁊ cōcretorum multi ſunt modi quādoq; eni concretum aliquam rem ſignificat vel cōnotat ſiue importat ſiue dat ītelligere ꝓ qua etiam ſupponit q̄ abſtractum nullo mō ſignificat nec aliquo mō ſupponit ꝓ eadem vt iuſtus et iuſtitia et ſimilia nā iuſtus vere ſupponit pro homine quando dicitur iuſtus eſt virtuoſus nō eni pōt ſupponē ꝓ iuſtitia qa iuſtitia q̄uis ſit virtꝰ nō tamē ē virtuoſa ⁊ hoc nomē iuſticia ſupponit ꝓ qualitate et nō pro homine et ꝓpter hoc accidit ꝙ p̄dicatio talis con-

creti de abſtracto eſt impoſſibilis quia ſemp tale concretum et abſtractū ꝓ diſtinctis reb⁹ ſupponunt Sunt aūt ad ꝓſens taliū nominū tres differētie quaſi tres ſpēs inferiores Prima ē qñ abſtractū ſupponit ꝓ accidētevel forma q̄cūq; realiter inherente ſubiecto et cōcretum ſupponit ꝓ ſubiecto eiuſdē actūis vel forme vel ecōuerſo. ꝑmo mō eſt de talibus albedo albū calor calidū ſciens ſciētia loquendo de creaturis nā in omnibus talibus abſtractum ſupponit ꝓ accidente inherente vel forma quacumq; ſubiecti et concretuꝫ ſupponit ꝓ ſubiecto eiuſdē accidētis vl̄ forme Ecōuerſo aute accidit in talibus ignis igneus Nam ignis ſupponit ꝓ ſubiecto et igne⁹ quod eſt cōcretum ſupponit ꝓ formavel accidēte eiuſdē Dicimus eni q; calor eſt igneus et nō ignis Similit̄ dici⁹ q; illa ſcia ē hūana et nō homo

Secūda differētia taliū noīm eſt quādo ꝯcretū ſupponit ꝓ pte et abſtractū ꝓ totovl̄ ecō uerſo ſicut in iſtis anima animatum homo enim eſt animatus et nō eſt anima et ita anīa tū ſupponit ꝓ homīe toto et aīa pro parte ei⁹ Similit̄ hec eſt vera aīa eſt humana ꝛ aīa nō ē homovbi homo q; ē abſtractū ſuppoīt ꝓ toto et humanū qō ē cōcretuꝫ ꝓ aīa que ē ps eius Eſt aūt aduertendū q; quādoq; idē ꝯcretū accipitur equiuoce quia qñq; idē cōcretū ē tam in ꝑma quā in ſecūda differētia ſic ſi nomē aīatū pōt ſupponere ꝓ toto quia dici⁹ q; hō ē aīatus et pōt ſupponere ꝓ ſubiecto recipiente aīaꝫ quia dicimus q; corp⁹ qō ē altera pars ē aīatū ꝛ ſic ē de illo noīe ita de multis aliis q; ſic poſſūt equoce accipi Tertia differētia taliū nominū eſt quādo cōcretū et abſtractum ſupponūt ꝓ diſtinctis rebus q̄rū tamē neutrum eſt ſubiectum nec pars alteriuſ et hoc cōtingit mltis modis Nā tales t̄mī qñ q; ſe hñt ſicut cā et effectus ſicut dicimus hoc opus ē humanū et nō homo Q ñq; ſicut ſignū et ſignatū ſicut dicimus q; drīna hois ē differentia eſſētialis nō quia ē pars eiusvel eſſentia ſed quia eſt ſignū alicui⁹ ptis eſſētie Qñ q; ſic locus et locatū ſicut dicimus q; ille ē āglicus et nō anglia. Multis etiam aliis modis hoc fieri contingit que diſcutienda igeniōſis dimitto. Et ſicut in ꝑmis duobus modis aliquod cōcretum ſupponit ꝓ parte vl̄ forma et abſtractum pro toto vel ſubiecto ꝛ aliquādo accidit ecōuerſo ita ē in ꝓpoſito nā qñq; cōcretum ſupponit ꝓ effectuvl̄ ſignato ꝛ abſtractū ꝓ cauſa vel ꝓ ſigno et aliqñ econūſo ꝛ ſic de ceteris cōtentis ſub illo modo Et ſicut contīgit idē nomē eē cōcretū ꝑmis duob⁹ modis et tūc ē nomē equiuocū ſeu accipit̄ equiuoce ita contigit idem nomē eē cōcretū ꝑmo modo ꝛ tertio ymo omnibus tribus modis pōt eſſe cōcretum ꝛ ideo iſti tres modi īferiores ad ꝑmū modū ꝑncipalē nō ſic diſtinguūt̄ q; vn⁹ eoꝝ vniuerſaliter negetur a reliquo ſed ſic q; quilibet ab alio particularit̄ remouet̄ qđ ſufficit ad diſtinctionē taliū Similiter nō ē incōueniēs q; idē nomē reſpectu diuerſoꝝ ſit cōcretum et abſtractum. Sciēdū aūt ē q; quā doq; hēmus cōcretū equiualenter cui tī nullū abſtractū corrñdet ꝓpter penuriā noīm ſicut eſt de hoc noīe ſtudioſus qñ accipit̄ ꝓ virtuoſo

Capitulū. vi.

QReter modū ꝓdictum cōcretoꝝ ꝛ abſtractoꝝ noīm ſūt multi alii. Quoꝝ vnus eſt q; nomē cōcretū et abſtractū qñq; ſūt noīa ſinoīa Sed ne ī equoco ꝓcedat̄ ſciendum eſt q; hoc nomē ſinoīmū dupliciter accipitur ſtricte et large Stricte dicūtur illa ſinonima quibus oēs vtentes ītēdūt ſimpliciter vti ꝓ eodē et ſic nō loq̄r hic de ſinonimis Large dicūt̄ illa ſinoīma q̄ ſimplicit̄ idē ſignificāt oībus modis ita q; nihil ſignificat̄ aliq̄ modo per vnuꝫ quī per reliquū eodē mō ſignificetur q̄uis nō omnes vtētes credant illa idē ſignificare ſꝫ decepti exiſtimēt aliqd ſignificari p vnum qō nō ſignificat p reliquuꝫ ſicut ſi aliquis exiſtimaret q; hoc nomē deus importaret vnū totum et ~~diuīs~~ deitas partem eius Iſto ſecūdo modo intendo vti in hoc capitulo et in multis aliis hoc nomine ſinonima et dico q; concretum et abſtractum quoniaꝫ ſunt ſinonima ſicut ſecundum intentionem philoſophi illa noīa ſunt ſinoīa deitas et deus homo et humanitas aīal et aīalitas equus ꝛ equinitas et hinc ē q; multa nomina habem⁹ conſimilia concretis talibus nō tamē abſtractis conſimilia q̄uis enim actores frequenter ponant hoc nomen humanitas et hoc nomē animalitas ꝛ aliquādo hoc nomen equinitas que correſpondent quaſi abſtracta iſtis nominibus animal homo equus tamen raro vl̄ nū quam īueniūt̄ tlia noīa bonitas aſinitas cap̄

nitas albedinitas nigreditas caloritas dulcedi-
tas quāuis iſtis nomĩbus vtamur bos aſin⁹
capra albedo nigredo dulcedo ymo ſicut apd
antiquos illa nomina ſunt ſinonima calor ca
liditas frigus frigiditas ita illa eſſēt ſinonīa
apud eos equus equinitas homo humanitas
nec in talibus curabāt diſtinguere inter noīa
concreta et abſtracta q̄ntuꝫ ad ſignificationē
q̄uis vnū illorū haberet plures ſillabas ꝛ for-
mam abſtractoꝝ ꝑmo mō dictoꝝ nec tali di
uerſitate taliū noīm vtebantur niſi cā orna-
tus locucionis vel aliqua alia cā accidētali ſi
cut nec noĩbus ſinonimis. Sub hoc etiam mō
nominum cōcretorum et abſtractorum ſecū
dū intentionē ꝓpī et cōmentatoꝝ cōpēdunt
omnia nomina ſubſtantiarum ꝛ abſtracta fi
cta ab eis que nec pro accidēte nec pro parte
nec pro toto eius qō importatur ꝑ nomē con-
cretū ſecundū formā nec ꝑ aliqua re diſcepa
rata ab eo ſupponūt cuiuſmodi ſunt hec noīa
ſm eos animalitas aſinitas equītas et huiuſ
modi Non enim animalitas ſtat ꝑ aliquo ac
cidente aīalis nec pro parte nec pro aliq̄ toto
cuius pars ſit animal nec pro re aliqua extri
ſeca totaliter ab animali diſtincta Sub
eodem eciā modo continētur omnia nomīa
abſtracta que in genere quantitatis collocan
tur et omnia noīa que ſunt proprie paſſionē
eorum et hoc ſecundū opinionē illorū qui po
nunt ꝙ quantitas non eſt alia res a ſubſtan-
tia et qualitate nō autem ſm opinionē illorū
qui ponunt quantitatē eē aliam rem abſolu-
tam diſtinctā realiter tā a ſubſtantia quā a q̄
litate. Vnde ſecūdū ꝑmam opinionē quātuꝫ
et q̄tītas ſunt nomina ſinonima ꝛ ſimiliter lō
gum et lōgitudo latum et latitudo ꝓfūdū ꝛ ꝑ
funditas plura ꝛ pluralitas ꝛ ſic de aliis. Ad
eūdem etiam modū reducūt omnia nomina
cōcreta et abſtracta que ad figuram ptinent
ſecundum opinionē illorum qui ponunt ꝙ fi
gura non eſt alia res a quantitate ſiue a ſub-
ſtantia et qualitate. Vnde iſti habent
ponē ꝙ figura et figuratum rectum et recti-
tudo curuū et curuitas cauū et cauitas ſimū
et ſimitas angulare et angulus cōuexū ꝛ con
uexitas et huiuſmodi ſūt noīa ſinonīa et hec
omīa intelligēda ſunt ſi vnū illoꝝ noīm non
includat aliquā dictionē equiualentē quā ali
a non includit Non ſolum autē talia noīa
cōcreta et abſtracta ſūt ſinonima ſicut dicere
habent ſic opinātes quinetiā ſm opinionē il-
loꝝ qui ponūt ꝙ relatio nō eſt alia res diſtīn
cta realiter a rebus abſolutis nomīa cōcreta
et abſtracta relatīa ſunt noīa ſinonima ſicut
pater et paternitas ſimile et ſimilitudo cauſa
et cauſalitas potentia et potēcialitas riſibile ꝛ
riſibilitas aptū et aptitudo himnibile et hinn
bilitas capax et capacitas duplum et duplei
tas calefactiuum et calefactiuitas ꝛ ſic de ali
is. Verumtamen poſſūt ſic opinātes de rela
tione ſaluare ꝙ talia cōcreta et abſtracta nō
eſſēt noīa ſinonima poſito ꝙ abſtractū ſuppo
neret ꝑ duabus rebus vt ſimilitudo et cōcre-
tum ſupponeret ꝑ vna re vt ſimile et ita hec
eſſet falſa ſimile eſt ſimilitudo tamē hec eſſꝫ
vera ſimilia ſūt ſimilitudo Poſſent etiam
omēs ꝓdicti opinantes ſaluare ꝙ nulla talia
cōcreta et abſtracta ſinonima ꝑ vnū modum
de quo inferius dicetur et tūc poſſēt dicere ꝙ
ſemp ī talib⁹ ꝓdicatio cōcreti de abſtracto ꝛ
eꝙuerſo eſſet falſa. Qui aūt ꝓdictas opīones
tenēt et modū dicēdi inferius tenere nolunt
ſi dicant ꝓnter cōcedere debent in omnib⁹ ta
libus ꝓdicationē cōcreti de abſtracto ꝛ ecōuer
ſo Vnde ꝑmi opinātes habent concedere ta
les ꝓdicationes hō ē humanitas et aīal eſt a-
nimalitas et per ꝓns hnt cōcedere tales hūa
nitas currīt aīalitas eſt alba et ſic de aliis cō
ſimilibus Secūdo etiā hnt cōcedere tales ꝑ-
pōnes ſubā eſt q̄tītas q̄litas eſt q̄tītas ſubſtā
tia eſt lōgitudo q̄litas eſt latitudo et ꝑ conſe
quens tales q̄tītas currit lōgitudo diſputat la
titudo loquitur et ſic de aliis. Tertio hnt con
cedere tales ꝓpōnes ſubā eſt figura curuitaſ
eſt ſubā figura ē alba figura ꝓmedit et ſic de
aliis Quarto etiā habēt cōcedē tales ꝓpōnes
relatio eſt ſubā q̄litas eſt relatio hō eſt relati
o ſimilitudo currit paternitas eſt filiatio ſiſi-
tudo ē duplicitas et ſic de cōſimilib⁹. Qua
liť autē cōcedētes radices ꝑmaꝝ opīonū poſ
ſent negare tales ꝓpōnes oñdeť ſteri⁹ per quē
eciā modū poſſunt negari tales ꝓpoſitiones:
materia ē ꝑuatō aer ē tenebra hō ē cecitas a-
nima ē peccatum origiale aīa eſt ignorantia
corpus chriſti eſt mors nō obſtante ꝙ conce
derēt ꝙpriuatio tenebra cecitas nō importa
rent aliquid a parte rei diſtinctum aliq̄ mo-
do a ſubiecto vtpote ab hoīe materia aere et
huiuſmodi Capitulum. vii.

QVia dictū eſt eſſe de ītentione ariſto
telis et ſui cōmētatoris hominē et hu
manitatem eſſe nomina ſinonima a

lig̃tulum a p̃ncipali ꝓpoſito diſgrediẽdo quō verum ſit et quō nō et an ſm veritatẽ ſint ſiō nima declarare curabo Vnde dico ꝙ ariſto. opinabatur ꝙ nulla res ymaginabilis importatur per hoc nomẽ homo que non eodẽ mō importetur per hoc nomẽ humanitas et ecōuerſo Cuius ratio eſt quia ſm eu3 nulla res ẽ hic inferius niſi materia forma cōpoſitu3 vel accidens ſed nullum illorū ſicut inductiue p3 plus importatur per vnū illorū noīm q̃ p reliquum et hoc ſuppoſito ꝙ hec ſit flā aīa itellectiua eſt humanitas. Necvalet cauillatio aliquoꝝ dicẽtiū ꝙ humanitas ſig̃t tātū naturā ſpecificā homo autẽ additvltra drñaz indiuidualẽ nā hoc inferius oſtẽdetur eſſe falſū et conſ intẽtionẽ aī. Et ad hoc ꝓbāduz ſufficiat nūc tm̄ vnicā adducere rōnẽ Vnde ſic arguo ſic ſe hm̄t ad inuicẽ hō et humanitas ſicut ſe hm̄t ſortes et ſorteitas hāc ei pm̄t cōſimiliṫ fingẽtes tale abſtractu3 de hoc noīe ſortes ſic de hoc noīe hō ſed ſoꝛ nullā rem diſtinctā realiter nec formaliter ſignificat que nō ſignificatur per hoc nomẽ ſorteitas ſm ſic fīgẽtes nec cp̄ūſo g̃ hō nō ſig̃t aliquā rem quin ſignificet ꝓ hoc nomẽ humanitas nec econūſo. ꝓbatio aſſumpti quia ſi alterū illoꝝ noīm ſortes et ſorteitas aliquid ſignificat qō nō ſignificatur p reliquū vel illud eſt natura ſpecifica et manifeſtū ẽ ꝙ illa eq̃liṫ ſig̃tur p vtꝝq; vel p neutrū vel eſſet materia vel forma vel compoſitum vel accidens que omnia ſic dicentes negant vel eſſet differẽtiā indiuidualis quā ponūt qō dici nō poteſt ab eis. Nam ſecundum eos ſortes addit vltra naturā differẽtiā indiuidualẽ quia aliter ſorteitas nullo° differret ab humanitate et p p̃ns ſm modū eorū argu endi ſicut humanitas eſt in platone ita ſorteitas eſſet in platone. Relinquitur ergo ꝙ nihil a parte rei poſſūt ponẽ per hoc nomẽ ſortes ſignificari quin eodẽ modo ſignificet ꝓ hoc nomẽ ſorteitas nec ecōuerſo et per cōſequens ſortes et ſorteitas nullo mō diſtinguūtur a parte rei et per cōſequẽs oportet eos cōcedere ꝙ hec eſt vera ſortes eſt ſorteitas. Ex quo ſeqtur ꝙ ſortes eſt hec hūanitas demonſtrando ſortẽ et per cōſequẽs ſortes eſt humanitas ab inferiori ad ſupius a pte p̃dicati et vltra ergo homo eſt humanitas Ex quibuſ omnibus ſequitur ꝙ ſecundū viā aī. nihil ſignificatur per hoc nomẽ hō quin ſignificetur per hoc nomẽ humanitas ⁊ ecōuerſo ⁊ hoc di-

co eſſe de intẽtione eius et ideo vel concederet illā de virtute ſmonis homo eſt humanitas vel negaret eum ſolū ꝓpter aliquod ſincathegreuma equalẽt̃ incluſū in altero illorum noīm ſicut inferius oñdetur Sed q̃uis hec fuerit intentio aī. tamẽ ſecundum veritatem theologorum non eſt ſic dicendum Non enī ſūt nomina ſinonima homo et humanitas q̃uis concedatur ꝙ neutrum illorum aliquod ſincathegreuma equiualenter icluderet ymo illa nomina poſſunt pro diſtinctis reb⁹ ſupponere et aliquam rem ſignificat vel conſignifi cat vnum quod reliquū nllo modo ſignificat. Nā hoc nomen homo vere ſupponit pro filio et ideo filiū dei ſignificat vel aliquo modo importat hoc autem nomen humanitas nō ſupponit ꝓ filio dei nec aliquo modo filium dei ſignificat plus quam hoc nomẽ albedo ꝓpter quod illa eſt concedẽda filius dei eſt homo hec autem falſa filius dei eſt humanitas et ita cum non quodlibet quod importatur p vnum illorum eodem modo importatur per reliquū ideo non ſunt ſinonima Qualiter autem illa nomina non omnīo idem ſignificant videri faciliter poteſt ſi diffinitiones exprimentes quid nominis eoru3 inſpiciantur. hoc enim nomen humanitas nihil ſignificat niſi naturam vnam compoſitam ex corpore et anima intellectiua non connotando ꝙ illa natura ſuſtentetur ab aliquo ſuppoſito puta a perſona diuina nec ꝙ non ſuſtentetur ideo ſẽp ꝓ illa natura ſupponit propt̃ quod nūquā pōt ſuppōẽ ꝓ filio dī cū filiꝰ dei nō pōt eẽ illa natura Hoc aūt nomẽ hō ſig̃t illā naturā dādo intelligere illam naturam eſſe per ſe ſubſiſtentem ⁊ nō ſuſtētatā ab aliq̃ ſuppoitovl eẽ ſuſtētatū ab aliq̃ Vñ diffinitiōe exp̄mẽte qd noīs poſſ3 ſic diffiniri bō. Hō eſt natura cōpoſita ex corpore et anima intellectiua a nullo ſuppoſito ſuſtentata. Vel eſt aliquod ſuppoſitum talem naturam compoſitam ex corpore et anima intellectiua ſuſtentans. De quolib3 enim homine illa deſcriptio pro altera parte verificatur. Nā hec eſt va ſortes ẽ natura compoſita ex corpe et aīa intellectia nō ſuſtẽtata ab aliquo ſuppoſito q̃uis hec ſit flā de vtute ſmois ſoꝛ ẽ ſuppoitū ſuſtētās tlẽ3 naturā Qd ſit flā p3 qa ſi ſoꝛ ſit ſuppoitū ſuſtẽtans talem naturam quero pro quo ſupponit hoc nomen ſortes ſi pro illa natura ergo illa natura eſt ſuſtentans talem naturā qd ẽ flm

quia illa non ſuſtentat ſeipſam ſi ſuppōit pro aliquo alio ab illa natura hoc eſt impoſſibile quia vel ſuppōit pro parte illius nature vel pro aliqua alia natura diſperata ab illa natura vl̄ provno compoſito ex illa natūa ⁊ aliq̄ alio quor̄ qōlib3 de ſe eſt falſū ⁊ inferius ſat̄ apparebit falſitas ipſius Et ſi dicat̄ ꝙ ſortes ſupponit provno ꝓpoſito ex natura ⁊ dr̄ia īdiuiduali qō ꝓpoſitū ſuſtētat naturam hoc non valet quia ſicut inferius oſtendet̄ nll̄m eſt tale ꝓpoſitum. Similiter hoc dato non euadet̄ ratio nam ſi ſortes ſuſtētat naturā oportet ꝙ aliquam naturā indiuidualē ſuſtētet ſ3 nll̄a3 naturā indiuidualē ſuſtētat quia quelib3 natura indiuidua includit talem dr̄iam ſecundō illos ⁊ ita vnum ſuppoſitu3 ex natura ⁊ dr̄ia īdiuiduali includeret duas naturas qō eſt abſurdum Nec valet dicere ꝙ ſub̄m in illa ſor̄ ſuſtentat naturā huānā ſuppōat provno ſuppoſito ex natura ſingulari ⁊ negatione dependente ad aliud ſuppoſitū quia tunc ſortes eſſ3 ꝓpoſitus ex affirmatione et negatione qō eſt abſurdum Tum quia nihil reale ſubſtāti ale poteſt ꝓponi ex talibus Tum quia nullū tale ꝓpoſitum pōt ſuſtentare naturam cū natura non poſſit ad tale ꝓpoſitū dependere relinq̄t ergo ꝙ hec eſt falſa de virtute ſermōis ſortes eſt ſuppōitū ſuſtentans naturā huānā hec tamē eſt vera ſortes eſt natura compoſita ex corpore et anima intellectiua a nullo alio ſuppoſito ſuſtentata ⁊ ꝓpter hoc eſt hō hec tamen filius dei eſt homo non eſt vera ſub eod̄ ſenſu ſicut prima ſc3 ꝙ filius dei ſit talis natura ꝓpoſita ex corpore et anima intellectia ſ3 quia filius dei eſt ſuppoſitum ſuſtētans talem et terminās eius dependentiam Ex p̄dictis poſſūt elici diuerſe ꝓcluſiones Vna ꝙ quāuis hec ꝓcedit̄ homo eſt humanitas hec tamen eſt falſa om̄is homo eſt humanitas immo hec eſt vera aliquis homo nō eſt huānitas ſi neutr̄ illor̄ nominū includeret aliqd̄ fincathegreuma equiualenter hec eſſet ꝓcedenda homo eſt humanitas quia hic homo eſſet humanitas demonſtrando ſortē quia non poſſ3 dari quod ſubiectū et p̄tum pro diſtinct̄ ſupponerent ſed pro eadem re et per cōſequens propoſitio eſſet vera ſi nullū fincathegreuma nec aliqua determinatio equiualenter includeretur hoc tamen ꝓceſſo hec eſſ3 falſa om̄is homo eſt humanitas quia haberet vnam ſingularem falſam ſcilicet illā hic homo eſt humanitas demonſtrando filium dei et ita ille due ſtarent ſimul pro diuerſis ſingularib9 hō eſt humanitas. hō non eſt humanitas et qui vellet illud cōcedere deberet ꝓſequēter dicere ꝙ aliquādo abſtractum p̄dicatur de ꝓcreto et ecōuerſo ⁊ aliquando non ⁊ non tantu3 hoc īmo deberet dicere. ꝙ abſtractum affirmatur et negat̄ vere de ꝓcreto particulariter ſumpto et econuerſo q̄is nonvl̄ter ſumpto niſi forte ſucceſſiue. Oportet etiam ꝓcedere ꝙ tale cōcretum de eodem vere affirmat̄ et negatur ſucceſſiue. Vnde hec eſt nunc vera homo eſt homo demonſtrando humanitate3 que eſt ſortes ſecundum illam opinionem et ſi illa humanitas aſſumeretur averbovel aliqua perſona diuina hec eſſet falſa homo eſt homo et hoc quia hoc nomen homo nūquam ſuppōit pro illa re ſcilic3 humanitate niſi quādo non eſt vnita et ideo quia aliquādo pōt eē vnita ⁊ aliquando non ideo aliquando ſupponit pro illa et aliquādo non Et ideo ꝓcretum aliquando p̄tur de abſtracto et aliquādo non et ſil̄r ecōuerſo Alia ꝓcluſio poteſt colligi ex predictis ꝙ omnis ꝓpoſitio compoſita ex tali ꝓcreto vel abſtracto vel aliquo equiualenti tali cōcreto. per quā rōne verbi vel alicuius determinationis addite denotatur illa pro quibus ſtāt ſubiectum et p̄tum eſſe diſtincta falſa eſt ſi ſit vl̄is et hoc ſi aliqua talis natura non ſit aſſūpta cuius ratio eſt quia talia concreta et abſtracta non ſupponunt pro diſtinctis rebus niſi ratiōe perſone diuine ſuſtentantis naturā humanā ſicut patz in chriſto hoc patet quia ſi ſic oporter3 ꝙ vnū ſupponeret pro parte ⁊ aliud pro toto vl̄ illa duo ꝓ duabus partibus vel pro duabus ſubiis totaliter diſtinctis vel vnum pro ſuba ⁊ aliud pro accidēte quor̄ qdlib3 maīfeſtū eſt eē fl̄m nō ergo ſupponūt ꝓ diſtict̄ reb9 niſi quādo vnū illor̄ ſuppōit ꝓ ꝓſōa diuina Ex q̄ ſeq̄t ꝙ ꝓpō ōnotās illa eē diſtincta falſa eſt. Ex q̄ ſeq̄t ꝙ om̄s tles ꝓpōnes de vtute ſmōis ſi eſt ſm ꝓ etatē ſmōis fl̄e ſūt om̄is hō hab3 huānitatē cis huāitas ē i hōie om̄e aial hab3 aīalitatē ⁊ huiuſmōi qa cum nihil habeat ſe nec aliqd ſit in ſe et per tales ꝓpōnes denotetur ꝙ illō pro quo ſupponit ſubctu3 eſt in illo pro q̄ ſupponit p̄tum et hoc ſit falſum quia ſubiectū et p̄dicatū ſupponūt pro eodē maīfeſtū eſt ꝙ tales ꝓpōnes ſt̄ fl̄evñ ſm anchelmū mōlogiū x. capſo nō ꝓ̄e dr̄ ꝙ ſūma natūa que ō9 eſt h3

iuſtitiam ſ3 ꝑprie dicitur ꝙ ſūma natura eſt iuſtitia ita ꝑprie non dicit̄ qđ hoc demōſtrādo ſortem hab3 humanitatē ſ3 ꝙ eſt humanitas ⁊ ideo ſicut tales ꝓpōnes recipiunt̄ etvſitant̄ a ſanctis deus habet iuſtitiā deus habet bonitatem ⁊ intelligētiā in deo eſt ſapīa ⁊ hꝰ mōi tamē ſm ꝑprietatē ſmonis non ſūt vere ita predicte ꝓcedūt̄ non ſm ꝑprietatē ſermonis Ex iſtis ſequit̄ vlterius ꝙ tales devirtute ſermonis ſſe ſūt hūanitas ſubſiſtit in ſuppoſito ꝑprio ꝑpriū ſuppoſitū tminat depēdētia3 nature ſ3 magis debet ꝓcedi ꝙ huānitas eſt hō ſiue ſuppoſitū Vnde ſciendū ꝙ niſi ali quod ſincathegreuma īpediat hāc ꝑciōe3 humaitas eſt ſuppoſitū deb3 abſolute ꝓcedi ⁊ nō ſuppoſito ꝙ hūanitas non ſitvnita nam ſi eēt vnita ſtatim deſineret eſſe ſuppoſitū. Et ideo hoc nomen ꝑpoſitū ꝓnotat ꝙ non ſitvnita ita qđ hec ſit diffinitio exꝑmens quid nois ſuppoſitivel equiualens ei. Suppoſitū eſt resvna ꝑpleta ⁊ non plures a nullo ſuppoſito ſuſtēta ta ita ꝙ loco iſtius nois ſuppoſitū licitū ſit ponere totam iſtā oronē ⁊ epuerſo quādo ſumi tur ſigtiue quo facto facile eritvidere q̄ ꝑpōnes dnt negari ⁊ que ꝓcedi. Capm. viii.

PErtractatis quibuſdā que ꝑncipali ꝑpoſito inptinētia videbāt̄ neceſſaria tamē ad intentū redeūdo de alio mō nominū abſtractorꝫ ⁊ ꝓcretorꝫ tractabit̄ ex quo aliqua que predicta ſunt patefieri poſſūt Sūt enī quedā noīa abſtractavel eſſe poſſūt ad placitū inſtituta que equalenter aliqua ſincathegreumatavel aliquas detmiationes aduerbialesvel alias includūt ita ꝙ abſtractū in ſigndo equiualeat ꝓcreto ſūpto cū aliquo ſincathegreumatevel cum aliqua alia dictionevel dictionibus: Poſſunt enī vtentes ſivoluerint vti vna dictione loco pluriū ſicut loco iſtius orationis homo eſt aīal poſſēt vti hac littera a et loco iſtius tocius tantum homo poſſunt vti hac littera b ⁊ ſic de aliis et ſi ita eſſet poſſibile eſſet quod concretum et abſtractum non ſupponerent pro diſtinctis rebꝰ nec ſignificarent diſtinctas res et tamen predicatiovnius de altero eſſet falſa et quod aliquid predicaretur devno et non de alio Naz ſi illud abſtractū humanitas equiualeret in ſignificādo iſti toti homo ſecundū ꝙ hōvl̄ homo inquātum homo hec eſ3 vera homo currit ⁊ hec falſa hūanitas currit ſicut illa eſt falſa hō inquātū hō currit. ſimilit̄ ſi hoc nomen hūanitas equaleret iſti toti hō neceſſario ita ꝙ hec dictio hūanitas poneret̄ loco iſtius tocius hō neceſſario hec eſ3 falſa humaitas eſt hō ſicut illa eſt falſa hō neceſſario eſt hō naz nullꝰ hō neceſſario eſt hō ſ3 tantū ꝑtingenter et eodē mō hec eſt falſa humānitas eſt alba ſicut hec hō neceſſario eſt albus Et per talem modū pōt ſaluari vbicūq; placet ꝙ ꝓcretū et abſtractū non ſignt diſtinctas res nec pro diſtinctis rebus ſupponunt tamē ꝑdicatio vnꝰ de alio eſt ſimpliciter falſa ita ꝙ aliquid ꝑdicat̄ devno ꝙ non ꝑtur de alio Et ſic poſſunt aliqui dicere ꝙ quātitas non eſt alia res a ſb ſtātia et qualitate ⁊ tamē quelib3 talis eſt ſſa ſba eſt quātitas qualitas eſt quātitas ſi enī nō nomē quātitas equaler3 iſti toti in ſigndovl̄ alteri ꝓſimili neceſſario quātū q̄ diu manet in rerū natura hec eſ3 falſa etiā tenēdo predictam opinionē ſubſtātia eſt quātitas ſicut illa eſt falſa ſba neceſſario eſt quāta quā diu manet in rerū natura ⁊ ſicut dicit̄ de iſta ita poſſet dici de aliis tam in diuinis quā in creaturis Propter aliquē enī tale3 modū poſſet ſaluari quod dīna eſſentia et intellectꝰ et voluntas nullo mō diſtinguunt̄ in deo. et tamen hec eſt vera deus intelligit per ītellectū et hec falſa deus intelligit pervolūtatē: Similiter poſſet dici de anima ꝙ anima nullo. mō diſtinguit̄ ab intellectu et voluntate et tamē hec erit vera intellectus intelligit et non illa voluntas intelligit et ita de multis aliis Vñ in talibus magis puto difficultatē vocalē dependentē ex logica quā realem ꝑpter ꝙ neſciens logicā q̄ternos in numeros circa talia inutiliter repleret faciens difficultatē vbi nulla ē difficultas et deſerēs difficultates q̄s inueſtigare deberet Eſt etiam aduertēdū ꝙ q̄uis in locutionevulgari abſtracta talia equiualētia multis diccionibus talibus in ſigndo rarovel nūquā habeātur in dictis tamen phiſoſophorꝫ et ſanctorꝫ frequēter inueniunt̄ abſtractavſitata ſic accipi Vñ ſic accipit Auicenna quinto methaphice dicens equitas nō eſt aliud niſi equitas tantū illa enī ex ſe nec eſtvnū nec multa nec exiſtēs in hiis ſenſibilibus nec in anima nihil aliud intendebat dicere niſi ꝙ equꝰ non diffinit̄ nec per vnū nec per multa nec per eſſe in anima nec per eſſe in re extra ita qđ nullum illorum ponitur in diffinitione eius et ita volebat qđ hoc nomē equitas ſecundum quod tuncvtebatur eo eq-

ualeret multis dictionibus siue simul proferantur siue mediâteverbo et copula. Vnde non intelligebat ꝙ equitas est aliqua res et tamen ꝙ illa non essꝫ realitervna nec plures nec in effectu extra animā nec in anima hō enim impossibile est et absurdū sed intelligebat ꝙ nihil tale ponere deberet in diffinitiōe eius. Et ꝙ hec sit intentio sua satis apparꝫ in tuentiverba Vnde dicit cū ipsum sevniuersale fuerit hō vel equꝰ hec intētio est alia preter intentionē vñitatis que est humanitas vel equitas diffinitio enī equitatis est alia a diffinitione vnitatis necvnitas ꝓtinet in diffinitione equitatis Equitas enim habet diffinitionem que non eget vnitate Ex istis et aliis ꝛ bis suis que ꝓpter breuitatem omitto satꝭ patet ꝙ non amplius intendit nisi ꝙ nihil tale ponitur in diffinitione equi vel equitatꝭ ꝛ ita vult ꝙ hoc nomen equitas equaleat in significando pluribus dictionibus Aliter enī nō sequiturvnum multa ꝛ huiusmōi non ponūt in diffinitione equitatis g̃ equitas nō est vna nec multa sicut non sequitur album non pōitur in diffinitione hominis g̃ homo, nō est albus Per predicta posset impediri secūduꝫ vnam opinionē talis modus arguēdi qui ſm vocem videtur silogisticus oīs res absoluta est substātia vel qualitas. quātitas est res absoluta g̃ quātitas est sub vel qualitas sicut ille modus arguendi omne b est a c est b g̃ c ē a ꝓhiberi potest ipsis vocabulis aliter institutis si enim b sig̃ret idem qđ homo et a idē ꝙ animal ꝛ c idem ꝙ hoc totum tantuꝫ risibile ita ꝙ semper loco istius totius tantū risibile sit licitū ponere hoc vocabulū c et ꝓuerso tūc sicut non sequitur oīs hō est aīal tantū risibile est homo g̃ tantū risibile est aīal ita non sequitur oīe b est a c est b g̃ c est a ꝛ ita per modū istum nominū abstractorꝫ possūt saluari multa dicta actorꝫ que de virtute sermonis falsa essevident̃ Non solum autē potest abstractū equivalere multis dictiōibus in sig̃ndo sed hoc etiam pōt ꝓuenire ꝓcreti et aliis dictionibꝰ sic enim ꝓcedūt eruditi in logica qđ hoc signū totus includit suum distribuibilevt equivaleat isti quelibꝫ pars quādo sumit̃ sincathegreumatice Vñ illa totus sor ē minor sorte equivaleꝫ isti q̄libꝫ pars sorti est minor sorte simili hoc signum quilibꝫ includit suum distribuibile vt equivaleat isti oīe ens aliter hec non eēt intelligibilis quodlibꝫ est homovel non hō Sic etiā in multis verbis vt in curro subintelligit̃ pronomen prime persone et ita hocverbum curro equivalet sibiip si et pronomini ꝛ ita est de multis aliis quod maxime necessarium est scire ꝓpter mentez actorꝫ habenda Non solum aūtvna dictio aliquādo equivalet multis dictionibꝰ in sig̃ndo ſꝫ etiā addita alteri totū resultās equalꝫ cōposito ex pluribus inter que illud cui addit̃ aliquādo mutaturvel secundū casumvel ſm modumvel secūdū tempus. aliquādo aūt sim pliciter resoluendo etvltimate explicando ꝙ importatur per illā orationē qđ aptū natum erat est aufferendū Vnde quādo dicitur totꝰ sortes est minor sorte si totꝰ sincathegreumatice accipit̃ equivalet isti quelibet pars sortꝭ est minor sorte vbi loco istius recti sortes ponitur ille obliquus sortis et loco istius dictionis totus ponūtur ille due dictiones quelibꝫ pars ita dicerent aliqui ꝙ illa propositio generatio forme est in instāti equivalꝫ istivna pars forme non producit̃ ante aliam ſꝫ oīs simulvbi hec copula est cum adiuncto ablata est. Sic posset aliqui dicere ꝙ illa q̄titas est res absoluta equivalet isti distātia partiū et extensio et si nō esse suba nec qualitas est res absoluta si esset in rerū natūa ꝛ si ita essꝫ iste discursus nonvaleret omnis res absoluta est suba vel qualitas. quātitas est res absoluta. ergo quantitas est substantiavel qualitas.

Et si dicatur ꝙ per istam viam possum impedire quemlibet silogismum dicendo in aliquo terminorum aliquod tale equivalē ter includi. Dicendum est ꝙ ad sciendū an aliquis discursusvaleat oportet p̄ supponere significatavocabulorum et secundum hoc iudicandum an sit bonusvel non et quia de multis terminis est certum ꝙ secundumvsum omnium nihil tale includunt equivalenter ideo simpliciter iuxta regulas traditas est p̄cedendū ꝙ silogismusvaletvel nōvalet de omni tamen discursu proposito posset logicus dubitare an valeat resoluendo terminos in suas diffinitiones exprimentes qd nominis quo facto per regulas certas euidenter cognoscere quid de eo est dicendum.

Ad predictum autem modum nominum abstractorum possunt reduci abstracta omnia priuatiua et negatiua et nomina numeralia ꝛ etiam oīaverbalia ꝛ multa alia de qbꝰ ꝓscrutabimur Et per tꝛez mōm facilit̃

poſſem negari tales ꝓpones mathia eſt ꝑuati o aer eſt tenebra aia eſt peccatū et huiuſmōi Item per iſtū modū ſaluari pōt tales ꝓpones deus non facit peccatū. deus nō eſt actor mali. ꝛ hꝰmōi ꝛ qualiter tales ꝓne non valēt deꝰ facit hoc ꝛ hoc eſt malū ḡ deus facit malū vt in tractatu de fallaciis oñdet. Capm. ix.

REſtat adhuc de aliomō ꝓcretoꝝ ꝛ abſtractoꝝ nominū diſcernere Vnde quedā ſunt abſtracta que non ſupponūt niſi pro multis ſimul ſūptis/ꝓcreta autē pro vno ſolo verificari poſſūt ſic ſe hōt populus ꝛ popularis plebs et plebeus. qlibꝫ enī hō q̄is pōt eſſe plebeus ꝛ popularis nllꝰ tñ hō populꝰ vel plebs eſſe pōt. Inter noīa talia illi qui ponūt numeroꝝ nō eē rem diſtictā a rebus numeratis ꝓputare dñt oīa cōcreta ꝛ abſtracta noīa numeroꝝ ſi ꝓcreta et abſtracta intellia noīa repiant. Vnde ſm talē opionez debꝫ ꝓcedi ꝙ multi hoīes ꝛ angeli ſūt trinarius. qnarius ꝛ ſic de aliis niſi fortevellēt talē ꝑdicacionē negare dicēdo ꝙ tales ſmini in ſignificando equalēt multis dc̄ionibꝰmō quo dictū eſt in capitulo p̄cedenti de multis dc̄onibꝰ ſaltē ſm vſum antiquoꝝ De ꝓcretis ꝛ abſtractis illa ſufficiāt q̄is forte alii mōi noīū ꝓcretoꝝ ꝛ abſtractoꝝ poſſēt aſſignari ne aliquis me reprehēdat ſi in hoc ope aliquid omitto qa nō ꝓmitto me oīa tractare diſcretiſſime ꝛ nihil ſcrutandū ſtudioſis relinquere ſed aliqua breuia advtilitatē ſimpliciumvelle ꝑcurrere.

Capitulū. x.

POſtq̄ de noībus ꝓcretis et abſtractis eſt diſcuſſū nunc de alia diuiſione nominū quibus ſcolaſtici frequent vtunt eſt dicēdū. Vnde ſciendū eſt ꝙ nōinū quedā ſunt mere abſoluta quedā ſūt mere ꝓnotatiua. Mere aūt abſoluta ſūt illa que non ſignt aliquid ꝑncipaliter ꝛ aliudvel idez ſecūdario ſꝫ qcquid ſigtur per tale nomē eq̄ ꝑmo ſigtur ſicut patet de hoc noīe aial qđ nō ſigt niſi boues azios ꝛ hoīes ꝛ ſic de aliis aialibus ꝛ nō ſigtvnū ꝑmo ꝛ aliud ſecūdario ita ꝙ neceſſe ſit aliquid ſigri in recto et aliud in obliquo nec in diffinitiōe exp̄menti quid nominis optz ponere talia diſtincta in diuerſis caſibus vel aliqdverbum adiectiuū ymo ꝓpe loquēdo talia nomina non habent diffinitionem exp̄mentem quid nominis qa ꝓprievnius nominis habentis diffinitionē exp̄mentez quid nominis eſt tm̄vna diffinitio explicans quid nominis ſic ſcz qđ talis nominis nō ſūt diuerſe oīones exp̄mentes quid nominis habentes partes diſtinctas quaꝝ aliqua ſigt aliquid qđ non eodem modo iportatur per aliam partem alterius orationis ſꝫ talia q̄tū ad quid nominis poſſunt aliquo modo pluribus orationibus non eaſdē res ſm ſuas partes ſignt̄ibus explicari. ꝛ ideo nulla earū ꝓprie ē diffinitio exp̄mens quid nominis verbi grati a angelus eſt nomen mere abſolutū ſi non ſit nomē officii ſed tantū ſbſtātie et iſtius noīs non eſt aliqua vna diffinitio exp̄mēs quid nominis namvnus explicat quid hoc nomen ſignificat ſic dicendo intelligendo per angelū aliquā ſubam abſtractam a materia. Alius ſic angelus eſt ſuba intellectualis et incorpalis. Et alius ſic angelus eſt ſuba ſimplex non ꝓpoſitā cum alio ꝛ ita bene explicatvnus qđ ſigt hoc nomen ſicut alius ꝛ tamē aliquis terminus poſitus invna oīone ſigt aliquid quod non ſigtur eodē modo per terminū alterius orationis ꝛ ideo nulla eaꝝ eſt ꝓprie diffiniti o exprimens quid nominis et ita eſt in aliis nomibus mere abſolutis ꝙ ſtricte loquēdo nullum eorū habet diffinitionē exp̄mentē quid nominis talia aūt noīa ſunt eiuſmōi hō aīal capra arbor ignis terra aqua celū albedo nigredo calor dulcedo/odor ſapor ꝛ hꝰdi No men aūt ꝓnotatiuum eſt illō qđ ſignificat aliquid ꝑmario ꝛ aliquid ſecundario et tale nomē ꝓpe habꝫ diffinitionē exp̄mentē qd noīs ꝛ frequenter oportet ponere aliquid illiꝰ diffinitionis in recto et aliud in obliquo ſicut eſt de hoc nomine album. nam habet diffinitionem exp̄mentē quid nominis in quavna dictio ponit in recto ꝛ alia in obliquo Vnde ſi querat quid ſigt hoc nomē albū. dices ꝙ idē qđ illa oratio tota aliquid informatū albedine vel aliquid habens albedinē ꝛ patz ꝙvna pars orationis iſtius ponit in recto et alia in obliquo Poteſt etiam aliquod verbum aliqñ cadere in diffinitione exp̄mente quid nominis ſicut ſi queras quid ſigt hoc nomen cauſa poteſt dici qđ idem ꝙ hec oratio aliqd ad cuius eſſe ſequit aliudvel aliquid potens producere aliquid. huiuſmōi autē noīa cōnotatiua ſunt oīa nomia ꝓcreta ꝑmo mō dicta de qbꝰ dictū eſt in quito capl̄o ꝛ hoc quia tlia ꝓcreta ſigntvnū in rcto ꝛ aliđ in obliq̄ ſ̄ē dctu indifinitiōe exp̄mēte qd noīs dēt pōrvnꝰ rctꝰ fnsvnā rē ꝛ aliꝰ obliquꝰ fns aliā rē ſic p̄tz de oibꝰ

Nomen connotativ

talibus iustus albus aiatus ꝛ sic de aliis. Hu iusmodi etiã noia sũt oia nõia relatiua quia semp in eoꝝ diffinitionibus ponũt diuersa idez diuersis modis vel diuersa significatia sicut pz de hoc noie simile si diffiat dẽt dici sic. Simile est aliqd hns q̃litatẽ talẽ q̃lem habz aliud vl aliq̃ mõ cõsimili differi debet Vnde de exẽplis nõ ẽ magna cura. Ex q̃ patet ꝙ hoc ꝓne nomẽ ꝓnotatiũ est ꝓne ad omne nomẽ relatiuũ et hoc accipiẽdo hoc cõmune nomẽ cõnotatiuũ largissime non tamẽ ecõuerso. Talia etiã noia sunt oia noia ptinentia ad genus q̃titatis fm eos q ponunt quãtitatẽ nõ esse aliam rem a subã et qualitate sicut corpꝰ secũdũ eos dẽt poni nomẽ ꝓnotatiũ Vnde secũdum eos debet dici ꝙ corpus nõ ẽ aliud nisi aliqua res hns ptẽ distãtem a parte fm longũ latũ et ꝓfũdũ. Et q̃titas ꝓtinua ꝛ ꝑmanẽs est res hns ptẽ distãtẽ a pte ita ꝙ illa sit diffinitio exꝑmẽs quid nois ipi. Tales ꝓsequẽt habẽt ponẽ ꝙ figura curuitas recnitudo latitudo et huiusmõi sũt noia ꝓnotatia imo quidam ponunt ꝙ q̃libet res est subã vel qualitas habẽt ponẽ ꝙ oia ꝓtenta in aliis ꝑntis a subã et q̃litate sunt ꝓnotatia sicut oñdetur inferi. Sub istis noibus eciã ꝓpheẽduntur talia noia vnuz bonũ verũ intellectus potẽtia actus intelligibile volũtas volibile et huiꝰmõi Vnde de intellectu est sciendũ ꝙ habz talem diffionẽ quid nois. Intellectus est anima potens intelligere ita ꝙ aĩa importat̃ per vnã ptem ꝛ actus intelligẽdi per aliam partẽ. Hoc aũt nomen intelligibile est nomẽ ꝓnotatiũ ꝛ significat intellectũ tam ĩ recto q̃ ĩ obliq̃ quia diffinitio sua est ista Intelligibile est aliquid apꝓhẽsibile ab intellectu ibi intellectꝰ significat̃ ꝑ hoc nomẽ aliquid apꝓhensibile et per illuz obliquum intellectu. Et eodem mõ dicẽdum est de bono quia verũ qõ ponitur ꝓ ũtibile cũ mẽte significat idẽ ꝙ intelligibile bonũ etiã qõ est cõũtibile cũ ente significat idẽ ꝙ hec oratio aliqd secũdũ rectam rationem volibile et diligibile

Capitulũ vndecimũ

POsitis diuisionibus que pñt cõpetere tã termis naturaliter significatibꝰ q̃ tmis ad placitum institutis dicendũ est de quibusdã diuisionibus cõpetẽtibꝰ tminis ad placitũ institutis Est igitur ꝓma diuisio talis. Noĩm ad placitũ significãtium q̃dã sunt nomina ꝓme impositionis quedam sunt noia secũde impositionis. Noia secunde impositiõis sunt nõia imposita ad sign̄dũ signa ad placitũ instituta et illa que cotequũt̃ talia signa sz non nisi dũ sunt signa. Verũtamen hoc cõmune nomẽ secũde impositionis dupliꝛ põt accipi sz large. ꝛ tunc omne illud est nomen secũde impositiõis ꝙ sign̄t voces ad placitũ institutas sz non nisi quando sunt ad placitũ institute siue illud nomẽ sit cõe etiam intẽtionibus anime que signa sunt naturalia siue non. Talia aũt noia sunt huiusmõi nomen. ꝓnomen. coniũctio. vbum. casus. numerus. modus. tempus. ꝛ huiusmõi accipiẽdo illa vocabula illo mõ quo vtiũt̃ eis gramaticus Et vocanꝫ illa. noia nominũ. quia nõ imponũtur nisi ad sign̄dũ partes orõnis ꝛ hoc nõ nisi dũ ille partes sint sign̄tiue. illa enĩ noia que ita bene ꝑnatur de vocibus quãdo non sunt significatiue sicut quãdo sunt sign̄tiue nonvocã ẽ nomina secunde impositiõis ꝛ ideo talia nomina qualitas prolatũ vox ꝛ huiusmõi q̃is significẽt voces ad placitũ institutas et verificentur de hiis quia tamen illa sign̄rent eadẽ si non essent sign̄ue sicut nunc ideo non sunt nõia secunde ipositionis sz nomen est nomẽ secũdõ impositiõis quia ista vox homo nec aliq̃ alia antequã imponereꝫ ad sign̄dũ nõ erat nomẽ similiter hõis antequã imponereꝫ ad sign̄dũ nullius casus erat et ita de aliis Stricte autem dicit̃ nomen secũde ipõnis illud qõ non sign̄t nisi signa ad placitũ instituta. ita ꝙ non potest cõpetere intentiõibus aĩe que sunt naturalia signa cuiusmõi sunt talia figura coniugatio ꝛ huiusmõi Omnia autẽ talia nomina ab istis que sz non sunt noia secunde ipositiõis necvnomõ nec alio mõ vocãt̃ noia ꝑe ipositiõis. Verũtamẽ nomẽ ꝓme ipositionis põt dupliciter sumi large ꝛ sic omnia noia que nõ sũt noia scõe ipositiõis sũt noia ꝑe ipositionis. ꝛ sic talia signa sincathegreumatica: ois. nllꝰ. aliqs qlibz ꝛ huiusmõi sũt noia ꝓme ipositiõis Aliter põt accipi stricte ꝛ tũc sola nomia cathegreumatica q̃ nõ sũt noia scõe ipositiõis vocãt̃ noia ꝓme ipõnis Noia aũt ꝑe ipõnis stricte accipiẽdo sũt in duplici dra qa q̃dã sũt noia ꝓme itẽtiõis ꝛ q̃dã sunt noia scõe itẽtiõis. Noia scõe itẽtiõis dicũt̃ illa que precise iposita sũt ad sign̄dũ intẽtiões aĩe que sũt sign̄ naturalia ꝛ alia sign̄ ad placitũ institute vel ꝓnia talia signa ꝛ tlia noia: sũt gns spsvle ꝑle ꝛ hꝰdi qa tlia noia nõ ẽnt nisi itẽtiões aĩe q̃ sũt sign̄ naturalia aut sign̄ volũtarie institute Vñ põt

dici ꝙ hoc ꝓ̄ nomē ſcōe ītētionis pōt accipi ſtricte et large. large illud dr̄ nomē ſcōe intētionis qđ ſigt intētiones aīe, que ſunt naturalia ſigna: ſiue eciā ſignificet ſigna ad placitū inſtituta tm̄ dum ſunt ſigna ſiue nō: et ſic aliquod nomē ſecūde intētionis eſt eciā nomen ſcōe impōis. Stricte autē illō dr̄ ſolū nomē ſecūde intētionis qđ p̄cīſe ſignificat intētiones anime que ſūt naturalia ſig̃: ⁊ ſic accipiēdo nl̄ lum nomē ſecūde intētionis eſt nomē ſcōe ī-

Nota ꝑ Scotum

poſitionis. Noia aūt ꝑme intētiōis vocanť oia noia alia a p̄dictis q̄ videlicet ſig̃nt aliq̄s res que nō ſunt ſigna nec ꝓña talia ſigna cuiꝰ mōi ſunt oia talia hō aīal ſortes plato albedo album bonū verū et huiuſmōi: quorū aliq̄ ſignificāt p̄cīſe res que nō ſūt ſigna nata ſupponere pro illis: aliqua vero ſignificāt talia ſigna ⁊ ſimul cum hoc alias res: ex q̄bus omnibus colligi pōt ꝙ quedā noīa ſignificāt precīſe ſigna ad placitū inſtituta et nō niſi dū ſt̄ ſigna: quedā autē p̄cīſe ſig̃nt ſigna ſ̄ tā ad placitū inſtituta quā ſigna naturalia: q̄dā vero ſignificāt p̄cīſe res que nō ſūt ſigna talia que ſt̄ partes ꝓp̄ois. queda̾ vero ſig̃nt tales res q̄ nō ſunt partes ꝓp̄ois vel oīonis et eciā ſigna talia cuiuſmōi ſunt talia nōia res ens aliquid ⁊ hꝰ modi.

Capitulū duodecimū

ET quia dictū eſt in p̄cedēti capitl̄o ꝙ quedā ſunt nōia ꝑme intētionis et q̄dā ſecūde intētiōis. Et quia ignorātia vocabulorū multis eſt errandi occaſio ideo incidēter vidēdum eſt qđ ſit intētio ⁊ quid ꝑma quid ſecūda et quomō diſtinguūť. Eſt igiť ꝑmo ſciēdū ꝙ intentio anime vocať quoddaꝫ ens in aīa natū ſignificare aliquid. Vnde ſicꝑus dictum eſt ad modū quo ſcriptura eſt ſignū ſecūdariū vocis: quia ſic int̄ ſigna ad placitū inſtituta voces obtinēt p̄ncipatū: ita voces ſecūdaria ſigna ſunt illoꝝ quoꝝ intētiones anime ſūt p̄maria ſigna. et pro tāto dicit Ariſtotiles ꝙ voces ſunt earū que ſunt ī aīa paſſionū note. Illud aūt exñs in anima qđ eſt ſignum rei ex quo ꝓp̄ō mētalis cōponiť ad modum quo ꝓp̄ō vocalis ꝓponiť ex vocibus aliq̄ vocať intentio anime: aliq̄ ꝓceptus aīe: aliquā-do paſſio aīe: aliq̄ ſimilitudo rei. Et Boecius in cometo ſup ꝑihermenias vocat intellectuꝫ Vnde vult ꝙ ꝓp̄ō mētalis ꝓp̄oniť ex intellectibus: nō quidē ex intellectibus q̄ ſunt realiter anime intellectiue: ſed ex intētōibus que ſūt q̄dā ſigna in anima ſignificātia aliqua ex quibus ꝓp̄ō mētalis ꝓponitur. Vnde q̄ aliquis ꝓfert ꝓp̄ō vocalē ꝑus formatꝫ interius ꝓp̄ō nēvnā mētalē que nulliꝰ ydeomatis e.t.ī tantū ꝙ multi formāt frequēť interiꝰ ꝓp̄oes aliquas quas tñ ꝓpter defectū ydeomatꝫ exꝑmē neſciūt. partes talium ꝓpoſitionū mētalium vocātur ꝓceptus. intētiones. ſimilitudines. ⁊ ī tellectus. Sed quid eſt in anima id quod ē tale ſignū. Dicēdū eſt ꝙ circa iſtud ſunt diuerſe opiones. Aliqui enī dicūt ꝙ nō eſt niſi qđ dā fictum ꝑ animā: alii ꝙ eſt q̄dā q̄litas ſubiectīe exñs in aīa diſtincta ab actu intelligēdi. alii dicūt ꝙ eſt actus intelligēdi Et ꝑ iſtis eſt rō illa ꝙ fruſtra fit per plura qđ poteſt fieri per pauciora. omnia autē que ſaluāť ponēdo aliquid diſtinctū ab actu intelligēdi: poſſť ſaluari ſine tali diſtīcto. eo ꝙ ſupponē ꝑ alio et ſignificare aliud ita pōt ꝓpetē actui intelligendi ſic illi ficto: ergo p̄ter actū intelligēdi nō oportet ponē aliquid aliud De iſtis autem opinionibus inferiꝰ pſcrutabiť: iō ꝑ nūc ſufficiat ꝙ intētio eſt quiddā in aīa qđ eſt ſignum naturaliť ſig̃ns aliquid ꝑ quo pōt ſupponē vl̄ qō pōt eē ps ꝓp̄ois mētal̄ Talc aūt duplex eſt Vnū qđ ē ſignū alicuius rei que non eſt tale ſignū ſiue ſignificet tale ſignū cū hoc ſiue nō et illud vocatur intentio ꝑma: q̄lis eſt intentio anime p̄dicabilis de oībus hoībus: et ſimiliter intētio p̄bilis de omnibus albedibus et ſic de aliis. Verūtā ſciēdū ꝙ intētio ꝑma dupliciť accipiť. ſtricte et large. Large dicitur intētio ꝑma oē ſignū ītētionale exñs in aīma qō nō ſignificat intētiones vel ſigna p̄cīſe ſiue ſit ſignū ſtricte accipiendo ſignū ꝑ illo qō ſic ſignificat ꝙ natū eſt ſupponere ī ꝓp̄oe pro ſuo ſignificato ſiue ſit ſignū large accipiendo ſignū illo mō quo dicimꝰ fincathegreuma ſignificare et illo mō verba mētalia et fincathegreumata mētalia aduerbia cōiunctiones et huiuſmōi poſſūt dici ītentiones ꝑme. Stricte autem vocatur intentio ꝑma nomen mentale natum pro ſuo ſignificato ſupponere. Intētio autem ſecunda eſt illa que eſt ſignū taliū intentionū ꝑmarum cuiuſmodi ſunt tales intentiones genus ſpecies et huiuſmodi. ſicut eī de oībus hominibus predicatur vna intētio cōmunis omnibus hominibus. ſic dicendo ille homo eſt homo ille homo eſt homo et ille homo eſt homo et ſic de ſingulis ita de illis ītentionibus que ſignificant et ſupponunt pro rebus que ſunt ſigna p̄dicať vna intentio cō-

munis eis ſic dicendo hec. ſpēs eſt ſpēs ⁊ illa ſpēs ē ſpes ⁊ ſic de aliis ſiſr ſic dicēdo aīal eſt gñs lapis eſt gñs color eſt gñs ⁊ ſic de aliis p̄ dicaf vna intētio de ītētiōib⁹ admodū quo in talibus hō eſt nomen albedo eſt nomē p̄dica turvnū nomē de diuerſis noībus ⁊ ideo ſicut noīa ſecūde īpoſitionis ſigñt ad placitū noīa p̄me īpoſitionis. ita ſecūda intētio naturaliť ſigt p̄mā ⁊ ſicut nomē p̄me īpoſitiōis ſigt alia quā noīa ita p̄ma ītētio ſigt alias res quā in tētiōes. Poteſt etiā dici ꝙ intētio ſecūda pōt accipi ſtricte pro intētione que ſigt p̄cīſ: primas intētiones. vel large pro intētiōe que ſignificat intētiōes ⁊ ſigna ad placitū inſtituta ſi tamē ſint aliqua talia.

Capīm .xiii.

POſt p̄dicta ſequiť tractare de diſtione t̄miox ad placitū īſtitutox que eſt per equocū et vniuocū q̄uis enī Ar. in p̄dicamēt tractat de equocis vniuocis et denoīatiuis. tamē ad pñs intēdo tm̄ de vniuocis ⁊ equocis tractare quia de denoīatiuis dictū eſt. Vnde p̄mo ſciendū eſt ꝙ ſola voxvel aliud ſignū ad placitū inſtitutū eſt equocū vel vniuocū ideo ītentio aīe vel ꝯceptus nec eſt vniuocus nec equocus ꝓprie loquēdo

Eſt autē illa vox equoca que ſigñs plura non eſt ſignū ſbordinatū vni ꝯceptui ſz eſt ſignū vnū pluribus ꝯceptib⁹ ſine aīe intētionibus ſubordinatū. Et hoc intendit Ar. quādo dicit nomē p̄ñe eſſe idē ⁊ rōez ſubē diuēſam hoc eſt ꝯceptus vel intētiōes aīe c⁹di ſunt deſcriptiones vel diffinitiōes vel etiā ꝯcept⁹ ſimplices ſunt diuerſi tamen vox vna eſt hoc expreſſe patet de dictōe diuerſox ydeomatum nā in vno ydeomate īponiť ad ſndū illō idem ꝙ ſignificaf per vnū ꝯceptū. in alio īponiť ad ſndum illud idē ꝙ ſigf per aliū ꝯceptū. et ita pluribus ꝯceptibus ſeu paſſionibus aīe ſbordinaf in ſigñdo. Tale aūt equocū eſt duplex Vnū eſt equocū a caſu quādo ſz vox pluribus ꝯceptibus ſubordinaf ⁊ ita vni ac ſi non alteri ſbordinaref ⁊ ita ſigt vnū ac ſi nō ſigrz aliud ſicut eſt de hoc noīe ſoř qđ īponiť plib⁹ noībus. Aliud eſt equiuocū a cōſilio quādo vox īponiť alicui vel aliquib⁹ p̄mo ⁊ ſubordinaf vni ꝯceptui ⁊ poſtea ꝓpter aliq̄ ſimilitudinē ſigti ad aliquid aliud vel ꝓpter aliq̄ aliā rōnez imponiť illi alteri ita ꝙ non imponiť illi alteri niſi quia p̄mo īponebaf alteri ſicut ē de hoc noīe hō/ hō enī p̄mo īponebaf ad ſignificādū oīa aīalia rationalia ita ꝙ īponē baf ad ſigñdū oñe illud ꝙ ꝓtineť ſub hoc cō ceptu aīal rōnale poſtea vtentes vidētes ſilitudinē inter talem hōinē ⁊ ymaginē hoīs vtebā tur quandoq; hoc noīe hō pro tali ymagine ita ꝙ niſi hoc nomē hō fuiſſz p̄us īpoſitū hōibus nō vtereneť nec īponerēt hoc nomē hō ad ſigñdū vel ſtādū pro tali ymagine et ꝓpter hoc diciť equocū a ꝓſilio. Vniuocū aūt dicitur oñe illud ꝙ eſt ſubordinatū vni ꝯceptui ſiue ſigcet plura ſiue non tamē ꝓprie loquēdo nō eſt vniuocū niſi ſigcet vel natū ſit ſigre plura eque primo ita tamē ꝙ non ſigcet illa plura niſi qa vna intētio aīe ſignificat illa ita ꝙ ſit ſignū ſubordinatū in ſigñdo vni ſigno naturali ꝙ eſt intētio ſeu ꝯceptus aīe. Talis aūt dīo non tñ ꝓpetit noībus ſz etiā verbis et vlr cui cūq; parti orōnis ymo etiā ſic ꝙ aliquid pōt eſſe equiuocū eo qđ pōt eē diuēſax partiū orōnis puta tam nomen q̄ verbū vel tam nomen quā participiū vel aduerbiū ⁊ ſic de aliis ptib⁹ orōnis. Eſt aūt intelligēdū ꝙ illa dīo t̄minox per equiuocū ⁊ vniuocū non eſt ſimplr ꝓ oppoſita ita ꝙ hec oīo ſit falſa equocū eſt vniuocū ymo eſt vera quia vere ⁊ realiter eadez vox eſt equoca ⁊ vniuoca ſz non reſpectu eorūdē ſicut idē eſt pater et filius non tñ reſpectu eiuſdē ⁊ idē eſt ſim le ⁊ diſſimile non tñ eidē per idē: Vnde ſi ſit aliqua dictio diuerſox ydeomatū māifeſtū eſt ꝙ pōt eē vniuoca in vtroq; ydeomate. Vnde ille qui ſciret alterū ydeōa tm̄ inū q̄ ꝓpōnē in qua poneťur diſtingueret. ſcienti tamē vtrūq; ydeoma eſſz equoca. Vnde ſciens plura ydeomata in multis caſibus diſtīgueret ꝓpōnes in quib⁹ tal dīo poneref ⁊ ita idē t̄minus ⁊ vniuocus et alteri equiuocus. Ex predictis colligi poteſt ꝙ non ſemper vniuocum habet vnam diffinitionem quia nō ſēper proprie diffinitur. ⁊ ideo quādo ariſtoteles dicit. Vniuoca ſunt quorū nomen eſt cōmune ⁊c. accipit rationē pro intentione aīe cui tanquam primario ſigno vox ſubordinatur.

Eſt autem ſciendum ꝙ vniuocū dupliciter accipitur ſcilicet large pro omnivoce vl̄ ſigno ad placitum inſtituto correſpondenti vni conceptui. Aliť accipiť ſtricte ꝓ aliq̄ tali predicabili per ſe primo modo de aliquibus quibus eſt vniuocum vel de pronomine demonſtrante aliquā rem. Terminus autē denominatiuus ad p̄ſēs accipi dupliciter poteſt

ſc3 ſtricte:ꝛ ſic terminus incipiēs ſicut abſtra
ctū incipit non hās cōſiſtē finē et ſigns accns
dicit tminus denōiatiuus:ſicut a fortitudine
fortis.ꝛ a iuſtitia iuſt⁹. Aliter dicit large ter
min⁹habēs ꝓſimile ꝓncipiū cum abſtracto ſ3
nō ꝓſimilē finē:ſiue ſignificet accidēs ſiue nō.
ſicut ab aīa dicit aīatus. Et hec de diuiſiōib⁹
tminoꝝ ſufficiāt.ſi tamē aliqua que ſupi⁹ vi
de anē eē omiſſa ſuppleātur Capt̄m.xiiii.

Cum igit nō ſufficiat logico tātū ge
neralis noticia tmiorū.ſ3 opteat co
gnoſcere tmios in ſpāli magis.ideo
poſtq̄ de diuiſioībus gnālibus tmioꝝ tracta-
tū eſt: de quibuſdā ptenū ſub aliqua illaꝝ di
uiſionū ꝓſequēdū eſt. Eſt igit ꝑmo tractan
dū de tminis ſecūde intēciōis.ſecūdo de ter
minis ꝑme intētiōis. Dictū eſt autē prius q̄
termini ſecūde intēcionis ſunt tales.vt̄e:gns
ſpecies ꝛ ſic de aliis.ꝛ ideo de illis que ponūt
quiq̄vt̄ia eſt modo dicendū. Primo tamē di-
cendū eſt de hoc cōi vniuerſale:qa ꝑdicat de
oīvt̄i ꝛ etiam de ſingulari ſibi oppoſito.

Eſt aut ſciēdū q̄ ſingulare pōt ſumi duplici
ter. Vnomō hoc nomē ſingulare ſig̃cat illud
qđ eſtvnū ꝛ nō plura:Et hocmō tenētes q̄vt̄e
eſt quedā q̄litas mētis ꝑdicabilis de ꝓlib⁹ nō
tamē pro ſe ſed pro illis ꝓlibus:dicē habēt q̄
q̄libet vt̄e eſt vere ꝛ realiter ſingulare:qa ſic
q̄libet vox q̄tūcunq̄ ꝓmūis per iſtitutiōe3 eſt
vere ꝛ realiter ſingulaꝝ ꝛ vna numero:qa eſt
vna ꝛ non plures.ita qđlibetvt̄e eſt ſingulare
Aliter accipit hoc nomē ſingulare pro oīmi
eo q̄ eſt vnū ꝛ non plura:ꝛ eſt ſignū alicuius
ſingularis. Prīomō accipiēdo ſingulare nec ē
natū eſſe ſignū pluriū:ſic nll̄mvt̄e eſt ſingula
re.quia qđlib3vt̄e natū eſt eſſe ſignū pluriū ꝛ
natū ꝑdicari de pluribus. Vnde vocādo vt̄e
aliqd q̄ non eſtvnū numero:quā acceptionē
multi attribuūtvt̄i. dico q̄ non eſtvt̄e niſi for
te abuten vocabulo dicēdo populū non eēvnū
numero ꝛ eſſe vt̄e:ſed illud puerile eſſet. Di-
cēdū eſt igit q̄ qđlibetvt̄e eſt vna res ſingula
ris:ꝛ ideo non eſtvt̄e niſi per ſigtionē qa eſt ſi
gnū pluriū. Et hoc eſt q̄ auicē. dicit qnto me
tha. Vna forma apud itellectum eſt relata
ad multitudinē.ꝛ ſecūdū hūc reſpectū eſtvt̄e:
qm̄ ipſū eſt intētio in intellectu cuius opatio
nonvariat.ad qđcūq̄ aſpexeris et ſequit hec
forma:q̄uis in ꝓpatione indiuiduoꝝ ſitvniuer
ſalis:tamē in ꝓpatiōe aīe ſingulaꝝ in qua im-
ꝑmitur eſt indiuidua.ipa enim eſtvna ex for
mis que ſunt in itellectu. vult dicere q̄vt̄e eſt
vna intēcio ſingularis ipius aīe nata ꝑdicari
de pluribus:ita q̄ per hoc q̄ ipa nata eſt ꝑdi
cari de pluribus non pro ſe ſed pro illis pluri
bus illa dicit vt̄is. ꝓpter hoc aūt q̄ eſtvna for
ma exiſtēs realiter in intellectu dr̄ ſingulare
Et ita ſingulare primomō dictū ꝑdicat devt̄i
nō tamē ſecūdomō dictū. Ad modū ꝑmi di-
cimus q̄ ſol eſt cauſavt̄is ꝛ tamē vere eſt res
pticularis ꝛ ſingulaꝝ. Dicit enī ſol vt̄is cauſa
q̄ eſt cauſa pluriū ſcīlicet ōniū iſtoꝝ inferio
rū.gnābiliū ꝛ corruptibiliū.ꝛ dicit cauſa pti-
cularꝝ q̄ eſt vna cauſa et non plures cauſe.ſic
intētio aīe dicit vt̄is:quia eſt ſignū ꝑdicabile
de pluribus.et dicit ſingularis q̄ eſtvna res
ꝛ non plures Verūtamē ſciēdū eſt q̄vniuē
ſale duplex eſt.Quoddā eſtvt̄e naturale qđ ē
ſignū naturale ꝑdicabile de pluri⁹ admodū
quo fumus naturaliter ſignifi cat ignē.ꝛ ge-
mitus infirmū.et tale vt̄e non eſt niſi intētio
aīe.ita q̄ nll̄a ſ̄bſtātia extra aīaꝫ niſi aliq̄
accns ex̄ animā eſt talevt̄e. Et de tali loquar
in capt̄is ſequētibus. Aliud eſtvt̄e per volū
tariā inſtitutiōem et ſicvox ꝓlata que eſtve-
re qualitasvna numero eſtvt̄is.quia eſt ſignū
volūtarie inſtitutū ad ſignificādū plura. Vn
de ſicut vox dicit cōis ita pōt dici vt̄is ſed n̄
non habet ex natura rei ſed tantū ex placito
inſtituētiū. Capitulū decimū qntū

Et qa nō ſufficit iſta narrare niſi etiā
rōes ꝓbent.ideo pro ꝑdictis aliquas rō
nes adducā nec non ꝛ autoritatib⁹ cō
firmabo Qđ enī nullūvt̄e ſit aliqua ſubſtā
cia ex̄ aīmā exiſtēs euidēter ꝓbari pōt: Pri
mo ſic.nullūvt̄e eſt ſuba ſingulaꝝ ꝛvna nume
ro.ſi enī diceret q̄ ſic:ſeq̄t q̄ ſoꝝ erit aliquod
vt̄e.quia non eſt maior ratio q̄vnūvt̄e ſitvna
ſuba ſingularis quā alia.nulla ergo ſuba ſin-
gulaꝝeſt aliqdvt̄e.oīsvo ſuba eſt vna numēo
ꝛ ſingulaꝝ.quia oīs res eſtvna res ꝛ nō plu
res.ſi enim eſtvna res ꝛ nō plures eſtvna nu-
mero.hoc enī apud oīsvocat̄vnū numēo.Si
aūt aliq̄ ſuba eſt plures res.vel eſt plures res
ſingularesvel plures resvt̄es.ſi ꝑmū det̄ ſeq̄t
q̄ aliqua ſuba erit plures homines:ꝛ tunc q̄-
uisvt̄e diſtinguat̄ a pticularivno:non tamē a
particularibus.Si aūt aliqua ſuba erit plures
resvt̄es:accipio vnā illarum rerum vt̄ium ꝛ
quero aut eſt plures res autvna ꝛ nō plures.
ſi ſecūdū det̄ ſequit̄ quod eſt ſingulare.ſi pri
mum det̄.quero aut eſt plures res ſingulares

aut plures res vles et sic erit processus in infinitū vl stabiť ꝙ nulla ſuba eſt vlis ita ꝙ non eſt ſingularis. Itē ſi aliqđ vle erit ſuba vna exiſtēs in ſubiis ſingularibus diſtincta ab eis ſequet̄ ꝙ poſſ3 eſſe ſine illis quia oīis res prior alia naturaliter pōt per diuinā potētia3 eſſe ſine ea ſ3 ꝓns eſt abſurdū igiť. Ite3 ſi illa opinio eſſ3 vera nll'm indiuiduū poſſ3 creari ſi aliquod indiuiduū preexiſter3 quia non totu3 eſſe caperet de nihilo ſivle qđ eſt in eo ꝑ fuit in alio Propter idē ſequiť ꝙ deus no poſſ3 vnū indiuiduū ſimpliciter ānihilare niſi cetera īdiuidua deſtrueret quia ſi ānihilar3 aliqđ indiuiduum deſtrueret totū ꝙ eſt de eſſētia illius indiuidui et per ꝓns deſtruer3 illud vle qđ eſt in eo ⁊ aliis. ⁊ per ꝓns alia non manent cū non poſſēt manere ſine parte ſue ſubſtātie quale poniť illud vle Itē tale vle nō poſſ3 poni aliquid totaliter extra eſſētia3 indiuidui erit igiť de eēntia indiuidui et per ꝓns ꝓponiť indiuiduū exvlibus et ita indiuiduum erit magis vle quā ſingulare. Itē ſequiť ꝙ aliquid de eēntia chriſti erit miſerū et dānatu3 quia illa natura cōmunis exiſtēs realiter in chriſto et in dānato erit damnata quia in iuda hoc aūt eſt abſurdū igiť. Alie rōnes mlte pōt adduci quas cauſa breuitatis ptranſeo. ⁊ eandē ꝓcluſionē ꝓfirmo per auctoritates primo per Ariſ. ſecūdo metha. tractantē queſtionē anvle ſit ſuba determīata et dicit ꝙ nll'3 vle eſt ſuba vnde dicit impoſſibile eſt ſubam eſſe qōcūꝙ vl dictoꝝ. Itē ḡrto metha. dicit ſi igiť nll'm vlium eſſe ſuba3 eſt poſſibile ſic in ſermonibus de ſuba et ente dictū eſt nec ipſū hoc ſuba eſt vt aliquid vnū preter multa. Ex q bus pat3 ꝙ fm intētionē ariſtotelis nll'm vle eſt ſuba q̄uis ſupponat pro ſubiis. Itē ꝓmētator ſeptimo metha. ꝓmēto ḡrto dicit in īdiuiduo non eſt ſuba niſi materia et forma particularis ex quibus ꝓponiť. Itē ibidē dicā? igiť ꝙ impoſſibile eſt vt aliquid illorū que ſūt vlia ſit ſuba alicuius rei et ſi declarēt ſubas reru3 Itē ibidē impoſſibile vt illa ſint partes ſubarū exītiu3 per ſe. Itē octauo metha. vle non eſt ſuba nec genus Itē. x. metha. Cū vlia non ſint ſube manifeſtū eſt ꝙ ens ꝓmūe non eſt ſuba exns extra animā. Ex predictis auctoritatibus pōt colligi ꝙ nll'm vle eſt ſuba qualtē cūꝙ ꝓſidereť. Vnde ꝓſideratio intellect? non facit ꝙ aliquid ſit ſuba vl nō ſubſtātia q̄uis ſignificatio t'mini faciat ꝙ de illo non pro ſe p dicet hoc nomē ſuba vl nō ꝑdicet ſicut ſi ille termi? canis in hac ꝓpone canis eſt aīal ſtet pro aīali latrabili vera eſt ſi pro celeſti ſydere fl'a eſt qđ tamē eadem res ꝓptervnā ꝓſideratione ſit ſuba et ꝓpter aliam non ſit ſuba ē impoſſibile Et ideo ſimpliciť eſt ꝓcedēdu3 ꝙ nll'm vle eſt ſuba quomōcūꝙ ꝓſidereť ſ3 qđlib3 vle eſt intētio anime que fm vnā opinionē ꝓbabilē ab actu intelligēdi non diſtiguiť Vñ dicunt ꝙ intētio qua itelligo hoīes eſt ſignū naturale ſigns hoīe3 ita naturale ſicut gemitus eſt ſignū infirmitatis vel dolor et eſt tale ſignū qđ pōt ſtare pro hominib? in ꝓpōnib? metalibus ſicut vox pōt ſtare pro rebus in ꝓpōnib? vocalib?. ꝙ enī vle ſit intentio anīe ſatis exꝑmit Auicēna. v. metha. vbi dicit dico igiť ꝙ vle trib? mōis diciť. Diciť enī vle ꝙ ꝑdicať de pluribus in actu ſicut hō: Diciť enī vle intētio quā nihil prohib3 opinari qui ꝑdicet de multꝭ. Ex quo pat3 ꝙ vle eſt intētio anime nata ꝑdicari de multis: Qđ etia3 rōe ꝓfirmari poteſt nā vle oīe de mltis eſt predicabile. ſ3 ſola intētio anī vel ſignū voluntarie inſtitutum natum eſt predicari de mltis ⁊ nō ſ'bia aliqua ḡ ſola intētio anī vel ſignū voluntarie inſtitutū eſt vle ſ3 nūc nōvtor ſignovli pro ſignovolūtarie inſtituto. ſ3 pro illo qđ naturaliter eſt vle. ꝙ autē ſuba nō ſit nata predicari p3 quia ſi ſic ſequēť ꝙ ꝓpō ꝓponiť ex ſubiis particularibus et per ꝓns ſ'ctū erit rome ⁊ pīu3 hoc ſonie qđ eſt abſurdū. Itē ꝓpō vl eſt in mē tevel invocevl in ſcripto huiuſmōi autē non ſūt ſube pticulares ꝓſtat ergo ꝙ nulla ꝓpō ex ſubiis ꝓponi pōt. ꝓponiť autē exvlibus. vlia ḡ non ſūt ſube vllo modo Capitulū. xvi.

QVāuis multꝭ ſit perſpicuū ꝙ vle nō eſt aliqua ſuba extra animā exns in indiuiduis diſtincta realiter ab eis videť tamē aliquib? ꝙ vle aliq̄ mō eſt exī animā ⁊ in indiuiduis non quidē diſtictū ab hiis realiter ſ3 tm formaliter: Vñ dicūt ꝙ in ſorte eſt natura humana que ꝓtrahiť ad ſortē per vnā dām indiuidualē que ab illa natura non diſtinguiť realiter ſ3 formaliter vnde nō ſunt due res vna tm non eſt formaliť alia. S3 hec opinio videť eē irrōnabilē ga in creaturis nō pōt eē aliqua diſtictio q̄litcūꝙ exī aīa3 niſi vbi ſūt res diſtincte ſi ḡ inter illā naturā et dām a3 ſit q̄liſcūꝙ diſtictio opt3 ꝙ ſint res realiter diſtincte ꝓbo ſic per ſilogiſmū. hec natura nō ē diſtincta formaliť ab hac natūa hec dām a

ĩdiuſdual' eſt diſtincta formalit' ab hac natura ḡ hec dr̃a indiuidual' non eſt hec natura Itez eadez res nō eſt ꝓmunis ⁊ ꝓp̃a ſz ſm eos dr̃a ĩdiuidual' eſt ꝓp̃a vl'e autē eſt ꝓmūe ḡ nll'm vl'e et dr̃a ĩdiuidualis ſūt eadez res Itez eidē realitati nō poſſūt ꝓuenire oppoſita cōmūe ⁊ ꝓp̃ū ſūt oppoſita ḡ eadez res non eſt cōis et ꝓp̃a ꝙ tamen ſequit' ſi dr̃a ĩdiuidualis et natura ꝓmunis eſſent eadez res. Itez ſi natura cōmunis eſſz eadez realit' oñi dr̃e ĩdiuiduali ḡ tot eſſent realiter nature ꝓmūes q̃t ſūt dr̃e ĩdiuiduales ⁊ per ꝓñs nll'm eoꝝ erit ꝓmūe ſz qdlibz ēit ꝓp̃ū dr̃e cui eſt eadē realiter Itē q̃li bz res ſeip̃a ⁊ nō per aliud diſtinguit' a q̃cūꝙ diſtinguit' ſz alia eſt hūanitas ſort ⁊ alia pla tonis ḡ ſeip̃is diſtīguūt' non ḡ per dr̃as addi tas. Itez ſm Ariſ. q̃cūꝙ dr̃nt ſpecie dr̃nt numero ſz natura hois et aſini ſeip̃is diſtinguū t' ſpecie ḡ ſeip̃is dr̃nt numēo ḡ ſeip̃a q̃libz ea rū eſt vna numero. Itez illud ꝙ per nullā potentiā pōt cōpetere pluribus per nullā potentiā eſt predicabile de pluribus ſz talis natura ſi ſit eadez realiter cū dr̃a indiuiduali per nullā potentiā pōt ꝓuenire plurib⁹ quia nll'o⁹ pōt ꝓuenire alteri indiuiduo ḡ per nullā potentiā pōt eſſe p̃dicabile de plurib⁹ et per cō ſeq̃ns per nullā potentiā pōt eſſev'le Item accipiēdo illā differentiā indiuiduale3 et naturā quā ꝓtrahit et q̃ro aut inter ea eſt maior diſtinctio quā inter duo indiuidua aut mīor non maior quia nō differūt realit' indiuidua aūt differūt realit' nec mīor quia tunc eſſent eiuſdem rōis ſicut duo indiuidua ſūt eiuſdē rationis et per ꝓñs ſivnū eſt de ſevnū numero ⁊ reliquū eritvnū numēo Itez quero an natura ſit dr̃a indiuidualis aut non ſit differentia indiuidualis. ſi ſic. Arguo ſilogiſtice ſic hec dr̃a non eſt diſtincta formalit'ē a dr̃a ĩdiuiduali natūa eſt hec dr̃a ĩdīdualis natūa ḡ nō eſt diſtīcta formalit' a dr̃a ĩdiuiduali

Itē hec dr̃a eſt ꝓp̃a ⁊ nō ꝓmunis ⁊ hec dr̃a ĩdiuidualis eſt natura ḡ natura eſt ꝓp̃a ⁊ nō ꝓmūis Si autē dicat' ꝙ hec dr̃a ĩdiuidual' nō eſt natura habeꝫ ꝓpoſitū. nā ſequit' dr̃a ĩdiui dualis nō eſt natura ḡ dr̃a ĩdiuidualis nō eſt realiter natura quia ex oppoſito ꝓñs ſeq̃t' op poſitū añs ſic arguēdo dr̃a ĩdiuidual' eſt realit' natura ḡ dr̃a ĩdiuidual' eſt natura ꝓña pz quia a deťmīabili ſūpto cū deťmīatiōe nō diſtrahente nec diminuēte ad deťmīabile per ſe ſūptū eſt bona ꝓña realiter autē nec eſt deťmīatio diſtrahēs nec diminuēs ergo ſequit' dr̃a indiuidualis eſt realiter natura ḡ dr̃a in diuidual' eſt natura. Dicēdū eſt igit' ꝙ in creatur nlla eſt talis diſtinctio formalis ſz quecūꝙ in creatur ſūt diſtīcta etiā ſūt res diſtincte ſivtrūꝙ illoꝝ ſitvere res Vnde ſic in creatur tales mōi arguēdi nūq̃ negari dnt hoc eſt a l'ō ē b ḡ b ē a ita nec tres l'ō non ē a hoc ē b ḡ b nō eſt avnq̃ negari dnt. Q̃m q̃cūꝙ ꝓtra dictoria verificāt' de aliquibus illa ſūt diſtincta niſi aliq̃ deťmīatio vl' aliqō ſincathegreuma ſit cauſa talis verificationis qō in ꝓpoſito poni nō debz et ideo debem⁹ dicē cū phis ꝙ in ſuba ꝑticulari nihil eſt penit⁹ ſbale. niſi forma ꝑticular ⁊ matia ꝑticular vl' aliqō ꝓpoſitū ex talibus ⁊ ideo nō eſt ymaginādū ꝙ in ſorte ſit humanitas vel natura humana diſtīcta a ſorte q̃cūꝙ mō cui addat' vna dr̃a ĩdiuidual' ꝓtrahens illā naturā ſz qcquid ymaginabile ſubale exñs in ſorte vl' eſt materia ꝑticular vl' forma ꝑticular vl' aliqd ꝓpoſitū ex hiis Et ideo oñis eēntia ⁊ quidditas ⁊ qcquid eſt ſube ſi ſit realit' ex aīa vel eſt ſimplicit' ⁊ abſolute materia vl' eſt forma vl' ꝓpoſitū ex hiis vel ſuba numeralis abſtracta ſm doctrinaz pypateticoꝝ Capitulū. xvii.

ET quoniā dubioꝝ ſolutio eſt veritatis maīfeſtatio iō circa p̃dcta ſūt ponēde aliq̃ obiectiones vt ſoluāt' Mltis enī nō pue auctoritat' ver videt' ꝙ vl'e aliquo⁹ ſit extra aiaz ⁊ de eēntia ſubaꝝ ꝑticularū ad qō ꝓbādū nōnll'as rōnes ⁊ auctoritates adducūt. Vñ dicūt ꝙ quādo aliqua realiter ꝓueniūt ⁊ realiter dr̃nt per aliud ꝓueniūt ⁊ p aliō dr̃nt ſz ſor ⁊ pla. realit' ꝓueniūt ⁊ dr̃nt ḡ diſtinctis ꝓueniūt ⁊ dr̃nt ſz ꝓueniūt in hūanitate et in materia et forma ḡ includūt aliq̃ p̃ter iſta quibus diſtinguūt' ⁊ illevocāt' dr̃e in diuiduales: Itē plus ꝓueniūt ſor et plato q̃ ſortes et aſinus ergo in aliquo ꝓueniunt ſortes et plato in quo non ꝓueniunt ſortes et aſinus ſed non conueniunt in aliquo vno numeraliter ergo illud in quo conueniunt non eſt vnum numero et per conſequens eſt aliquod comune Itē quarto methaphiſice dicit philoſophus in omni genere eſt vnum primū qd eſt menſura omnium aliorum que ſunt in illo genere. ſed nullum ſingulare eſt menſura omnium aliorum quia non omnium indiuiduorum eiuſdem ſpeciei ergo eſt aliquid preter ĩdiuiduū. Itē oē ſupi⁹ ē de eēntia ĩferioꝝ

gvle est de eentia subie ſz non ſuba nō est de eentia ſube g̊ vle est ſuba. Itez ſi vle nō esset ſubā oēvle eet accns ⁊ p ꝑns aliq̄ accns essz p se supi⁹ ad subāz ymo seq̄ꝫ ꝙ idez essz supi⁹ ad se quia omīavlia possūt poī in genere q̄litat̄ si sit accna ⁊ p ꝑns ꝑntū q̄litat̄ eet ꝓmūe ad oīa vlia g̊ essz ꝓmūe ad hoc vle q̄ō ē ꝑntū qualitat̄. alie rones et auctoritates mlte adducūt̄ ꝓ illa pte quas causa breuitat̄ ad pns omitto dictur⁹ de hys in diuēsis locis inferi⁹ Et ad istas rones rndeo. Ad ꝑmā ꝓcedo ꝙ ſoꝛ ⁊ plato ꝓueniūt realit̄ ⁊ dīnt realit̄ ga realit̄ ꝓueiunt ſpecifice et realit̄ dīnt nūeralit̄ et p idē ꝓueiunt ſpecifice et dīnt nūeralit̄ sic eti ā alii hnt dicē ꝙ dra idiuidual̄ p idē ꝓuenit realiter cum natura et differt formaliter; Et ſi tu dicas ꝙ idem non est causa ꝓueniētie et diſcōueniētie dicēdū est ꝙverum est ꝙ idem non est causa conuenientie et diſconueniētie oppoſite illi conuenientie quomodo non est ꝓpoſito Nā inter ꝓueniētiā ſpecificā et drāz nūeralē nlla ē penit⁹ oppō ꝓcedēdū ē igit̄ ꝙ ſoꝛ p idē ꝓueīt ſpecifice cū platoē et dīt nūeralit̄ ab eodē. Scdm̄ argumētū nō mouet nō eni sequit̄ ſortes et plato plus ꝓueniūt quam ſortes et asin⁹ g̊ in aliquo plus ꝓueniūt ſz ſuffi cit ꝙ ſeipis pl⁹ ꝓueniāt. Vnde dico ꝙ ſortes p aīaz ſuā itellectiā pl⁹ ꝓuenit cū platoē quā cū aſino. vñ devirtute ſmois nō est ꝓcedēdū ꝙ ſoꝛ ⁊ plato ꝓueniāt in aliquo q̄ō est de eēntia eoꝝ ſed ꝓcedi debz ꝙ ꝓueniāt ī aliq̄b⁹ qa formis ſuis ⁊ ſe ipis quāuis ſi p ꝓtradictionē essz vna natūa in illis ꝓuenirēt in illa sic p ꝓ ꝯdictionē ſi de⁹ eēt ſine itellectu nō bñ regerz mūdū Ad aliud dicēd̄ est ꝙ quāuis vnū in diuiduū nō ſit mēſura oīm indiuiduoꝝ eiuſ dē generis vl eiuſdē ſpēi ſpecialiſſīē vnū tm̄ indiuiduū potest esse mēſura indiuiduoꝝ alteri⁹ generis vl indiuiduoꝝ mltoꝝ eiuſdem ſpeciei ⁊ hoc ſufficit p itentioē arīſ. Ad alid dicēdū ē ꝙ loquēdo devivocis ⁊ ſm ꝓꝑetatē ſmois ꝓcedēdū ē ꝙ nlla vle ē de eēntia cuiſ cūq̄ ſube Omē eni vle est itētio aiē vl aliq̄d signū volūtarie īſtitutū tale aūt nō est de eēn tia ſube ⁊ ideo nec gen⁹ nec aliqua ſps nec ali q̄ō vle est de essētia ſubē ſed magis ꝓꝑe loquēdo dēt ꝓcedi ꝙ vle exꝑmit vl explicat eēn tiā ſbe hoc est naturā ſubē q̄ est ſubā et hoc ē ꝙ dicit cōmentator ſeptīo methaphiſice ꝙ impoſſibile est ꝙ aliq̄ō illoꝝ q̄ dicūtur vlia ſit ſubſtātia alicuī⁹ rei et ſi declarēt ſubſtāci as rerū Vndē omēs auctoritates q̄ ſonant vlia esse de essentia ſubſtāciaꝝ vl esse in ſub ſtātiis vl esse ptes ipāꝝ debet ſic intelligi ꝙ auctoritates nō aliō intēdūt niſi ꝙ tlia vlia de clarāt exꝑmūt explicāt īportāt et ſignificāt ſubſtātias rerū Et ſi dicas nomina cōmuia puta talia homo animal et huiuſmodi. ſignt ſubſtātias et nō ſignt ſubſtātias particulares et ſingulares quia ſic homo ſigret ſortem q̄ō videt falſū g̊ talia nomina ſignt aliquā ſub ſtātiam preter ſubſtātias ſingulares Dicēdū ꝙ talia noia ꝑcise ſignt res ſingulares et ideo nūq̄ ſupponūt pro ſuba niſi ſupponāt pro ſuba ſingulari ⁊ ideo ꝓcedēdū est ꝙ hoc no men hō eque prīo signt oms hoies ſingulares ⁊ particulares non tamē ꝑpter hoc sequit̄ ꝙ hoc nomē homo ſit vox equiuoca et hoc quia q̄uis ſigificet plura eque primo tamē vnica ī pōne signt illa et ſubordinat̄ in ſignndo illa plu ra tantū vni ꝓceptui ⁊ non plurib⁹ ꝑpter q̄ō vniuoce ꝑdicatur de eis Advltimū hnt dice re illi qui ponūt intētiones aīe eē qualitates mētis ꝙ oīa vlia ſūt accidētia nō tamē oīa vlia ſunt signa accidētiū ſz aliqua ſunt signa ſubarū tm̄ et illa que ſūt signa ſubarū tm̄ ꝑſti tuūt ꝑntū ſube. alia autē ꝑſtituūt alia ꝑnta. Cōcedēdū est autē ꝙ ꝑntū ſubē est accidens q̄uis declaret ſubās et non accidētia. et ideo ꝓcedendū est ꝙ aliq̄d accns illud ſcz qđ est ſignū ſubāꝝ tm̄ est per se ſupius ad ſubāz nec est hoc magis inꝓueniēs dicere quā dicere ꝙ aliquavox est nomē mltaꝝ ſubāꝝ ſz nūq̄ est idē ſupius ad ſeipm. Pōt etiā dici ꝙ nō oīa vlia ſūt per se inferiora ad hoc ꝓmune q̄litas quia hoc ꝓmune q̄litas est q̄litas nō tm̄ est in ferius ad se ſz est ipm met. Et ſi dicat̄ ꝙ idez non ꝑtur de diuerſis ꝑntis g̊ q̄litas nō est cō mūis ad diuēſa ꝑnta Dicendū est ꝙ ſiue idē ꝑdicet̄ de diuerſis ꝑntis quādo ſtāt ſignue ſiue nō tamē quādo illa ꝑdicamēta ſtāt et ſuppo nūt non signue nō est in ꝓueniēs idē ꝑdicari de diuēſis ꝑdicamētis. Vnde ſi in hac ꝑdicatiōe ſubā est qualitas ſubctm ſtet materialiter vel ſimpl̄r pro itētione illa est vera et eodē⁹ hec estvera q̄tas est q̄litas ſi q̄tas nō ſtat signue et ita idē ꝑdicat̄ de diuerſis ꝑdicamētis non ſi gue ſupponētibus ſic ille due ſubā est vox q̄li tas estvoxvere ſūt ſi ſubcta ſupponūt mate rialiter ⁊ non signue Et ſi dicas ꝙ q̄litas est in plus q̄ qōcūq̄ aliud ꝑdicamentū eo ꝙ ꝑdicat̄ de pluribus nā ꝑdicat̄ de omnib⁹ ꝑdicamētis

et nllm ꝑntuꝫ de oib⁹ aliis ꝓdicatur ꝛ ita erit ſupius ad illa Dicēduꝫ eſt ꝙ q̄litas nō ꝓdicaf oio de oibus ꝓdicamētis ſigue ſūptis ſed ſūptis pro ſigno tantū et ꝓpter hoc non ſequitur ꝙ ſit in plus quā q̄cūq; aliud ꝓdicamentum naꝫ ſupioritas et inferioritas inter aliq̄ ſumiſ ex hoc ꝙ vnuꝫ ſigue ſūptū ꝓdicatur de pluribus quā aliud ſigue ſūptuꝫ. Vnde hic eſt talis difficultas q̄lis eſt de hoc noie dcio naꝫ hoc nomē eſt vnū ꝓtentū ſub ncīe nā hoc nomē dictio eſt nomē ꝛ non oīe nomē eſt dō nomē dictio et cum hoc dictio eſt quodā⁹ ſupius ad oia nomia et ad hoc nomen dictio ꝛ ita videf ꝙ idē reſpectu eiuſdē eſt ſupius ꝛ inferius et ita videf eſſe de hoc ꝓmūi qualitas Ad hoc pōt dici ꝙ argumētū ꝓcluderet ſi in oibus ꝓpōnibus in quibus dicti tmini ꝓdicatur ſupponeret tmini ſigue et vliter nūc autē aliter eſt in ꝓpoſito Si tamē vocef hic infer⁹ de quo aliquo mō ſupponēte ꝓdicaf aliud et de plurib⁹ q̄uis illud idez ſi aliter ſupponeret nō ꝓdicaref de eo vlr ſūpto pōt ꝓcedi ꝙ idez reſpectu eiuſdē pōt eſſe ſupius et inferius ſz tūc inferius et ſupius nō ſūt oppoſita nec diſparata.

Capitulū. xviii.

Stenſo quid eſt vlevidendū eſt q̄t ponūf ſpeciesvlis Vnde ponunf quinq; vlia quoꝝ ſufficiētia et numer⁹ ſic pōt accipi Oēvle eſt de multis ꝓdicabile aut igif ꝓdicaf de ill multis in quid aut non .ſi in quid ita ꝙ ꝓueniēter ꝓtingit reſpōdere ad interrogationē factaꝫ per quid de aliquo hoc ꝓtingit duplr. quia aut illa mlta de quibus ꝓdicaf ſūt oio ſiīa ita ꝙ oīa quevni ꝓueniūt equaliter ꝓueniūt vnicuiq; niſi forte vnū ꝓponaf ex plurib⁹ eque ſimilib⁹ et ſic eſt ſpes ſpaliſſima aut nō oīa de quibus ꝓtur ꝓdicto⁹ ꝓueniūt ſz ꝓtingit repire aliqua duo que fm ſe tota vl fm ſuas partes ſi habeat ptes ſunt diſſimilia ſic eſt gen⁹ ſic eſt de aīali. animal enī ꝓdicaf de hoie et de equo et maior ſubal ſilitudo eſt inter duos hoīes quā inter hoiez ꝛ aſinū. ſimiliter eſt de colore reſpectu albedinis ꝛ nigredis nā nec hec nigredo nec aliqua pars hui⁹ nigredinis tm̄ ꝓuenit cū hac albedinevel aliqua pte hui⁹ albedinis quātū vna albedo ꝓuenit cū alia et ꝓpter hoc ītentio predicabilis de albedine ꝛ nigredine nō eſt ſpes ſpaliſſima ſz genus. ſz albedo non eſt genus reſpectu albedinū quia q̄uis aliquādo aliqua albedo ītenſa ſit et alia remiſſa tamē ſēp altera illarum albedinū tantū ꝓuenit cū aliq̄ ꝑte alteri⁹ q̄tū q̄cūq; due albedines ꝓueniūt inter ſe et ꝓpter hoc albedo eſt ſpes ſpaliſſima et non genus reſpectu albedinū. Veritame ſciendū eſt ꝙ tam genus quā ſpes dupl accipiſ large et ſtricte Stricte autē vocaf gūs illud per qd ꝓueniēter rndef ad queſtionē factā per quid de aliqua re per ꝓnomē demonſtrans illam rez ſicut ſi queref quid eſt ſi demonſtrando ſortē ꝓueniēter rndef ꝙ eſt aīal vl hō ꝛ ſic de aliis generib⁹ ꝛ ſpeb⁹ ¶ Large autē dicif genus vl ſpes illud per qō ꝓueniēter rndef ad queſtionē factā per quid ꝑ nomē ꝓnotatiuū qō non eſt mere abſolutū ſicut ſi q̄reref quid eſt albuꝫ ꝓueniēt rnderef ꝙ eſt coloratū ꝛ tamē ſi q̄reref quid eſt hoc nūq̄ ꝓueniēter rnderef per coloratū qcqd enī demōſtrares per hoc ꝓnomē hoc ſic q̄rendo qd eſt hoc nūq̄ ꝓueniēt rndef ꝙ eſt coloratū. qa ſic querēdo vl demonſtras ſubētm albedinis et nō ꝓueniēter rndef ꝙ eſt coloratū vel ōmō ſtras albedinē tm̄ ꝛ tunc manifeſtū eſt ꝙ non ꝓueniēter rndef naꝫ albedo non eſt colorata vel demōſtras aggregatū ex ſubcto et albedine et maifeſtū eſt ꝙ non ꝓueniēt rndef. quia illud aggregatū non eſt coloratū ſic inferius oſtēdef vel demōſtras illū terminū albū ꝛ tūc etiam maifeſtū eſt ꝙ nō ꝓueniēt rndef quia ille tminus non eſt colorat⁹ ꝑ ḡ ꝙ ad talez queſtionē quid eſt albū ꝓuēient rndef per coloratū et ꝓpter hoc coloratū pōt dici genus ſumēdo genus large qa tamē per coloratū nō ꝓueniēter rndef ad queſtionē factā per ꝓnomē ōmōſtratiuū iō nō eſt gūs ſtricte ſumēdo genus ꝛ eodē⁹ ꝓporcionabiliter eſt de ſpe Et hec diſtinctio eſt neceſſaria qa ſine ea nō pnt ſaluari mlte auctoritates Arıſ. ꝛ alioꝝ auctorū quoniā repugnāt ſz per eam exponēde ſt nā mlte regule intelligūf de genere ꝛ ſpe ꝓo⁹ dictis que tamē nō intelligūf de ipis alio⁹ dictis ſic in ꝓceſſu patebit Si autē tale ꝓdicabile nō ꝓdicef in quid vl hoc eſt quia exꝑmit partē reivnā et nō aliā nihil extrīſec⁹ exꝑmēdo et ſic eſt dra ſicut rōnale ſi ſit dra hoīs exꝑmit ptē hōis ſz aīaꝫ id eſt formā et non matiaꝫ Vel exꝑmit aliquid qō non eſt pars rei ꝛ tūc vl ꝓdicaf ꝓtīgēter vl neceſſario ſi ꝓtīgēt tūc vocaf accīs ſi nccario tūc vocaf ꝓꝓ Veritamē ſciēdū eſt ꝙ aliquādo illō extrīſec⁹ īportatū pōt eſſe vna ꝓpō ſine cui⁹ vitate non pōt eē exiſtere ꝑrivere de illo ſic fm ponētes

q̃titatē non eſſe aliā rem a ſuba ⁊ q̃litate hoc nomē q̃tas importat iſtā ꝓpōnē eſſeveram ſi formet quādo p̄tur de aliquo qđ hab3 partē diſtātez a pte Eſt autē ſciēdū ꝙ fm varias opiniones idē pōt ee gen⁹ large accipiēdo gen⁹ reſpectu aliorū ⁊ tamē erit accn̄s vel ꝓ̄pum reſpectu aliorū vt q̃tas eſt gn̄s reſpectū corpoꝝ linee et ſupficiei et h⁹mōi ⁊ accn̄s vel ꝓ̄p3 reſpectu ſube ⁊ q̃litat fm opinionē ponētē q̃titatē non eē aliā rem a ſuba ⁊ q̃litate ⁊ tn̄ opinionē que ponit q̃titatē eſſe aliam rez a ſuba ⁊ q̃litate nō eſt accn̄s aut ꝓ̄p3 reſpectu ſb̄ie et q̃litat ſz hoc eſt impoſſibile de genere ſtricte ſumēdo genus et hoc idē dicendū eſt de ſp̄e Et ſi dicas ens eſt vle ⁊ ſilr vnuz ⁊ ſilr hoc ꝓmūe vle ⁊ tn̄ non eſt gen⁹ nec ſp̄es et ſic de aliis igit Ad ꝓmū illoꝝ pōt dici ꝙ illa eſt diffinitio vlm que nō p̄nt de oībus ens autē de oīb⁹ p̄tur Devno autē eſt alia rō quia vnū pōt dici eſſe accn̄s vel ꝓ̄p3 Ad aliud pōt dici ꝙ hoc ꝓmūevle eſt gen⁹ ⁊ ideo genus p̄dicabit de ſp̄e nō pro ſe ſz pro ſuis ſignificat nec ex hoc ſequit mēbrū diuidēs eē in plusvl eq̃le cū diuiſo. Capitulū .xix

His p̄miſſis devl dicēdū eſt de qnq vlib⁹ in ſp̄ali Primo tn̄ dicēdū eſt de idiuiduo qđ ꝓtinet ſub quolibet vl Et eſt ꝓmo ſciēdū ꝙ apud logicos hec noīa ꝓ̄uētibilia ſūt idiuiduū ſingulare ſuppoſitū q̃uis apđ theologos ſingulare ⁊ ſuppoſitū nō ꝓuertunt quia apud eos ſuppoſitū non eſt niſi ſuba accidens autē eſt indiuiduū et ſingulare ſz in hoc capitulo dicēdū eſt de iſtis noībus illoꝝ quo logici vtunt eis Apud logicū triplicit accipit indiuiduū Nāvnoꝝ dicit indiuiduū illud qđ eſtvna res numēo ⁊ non plures ⁊ ſic pōt ꝓcedi ꝙ qdlib3 vle eſt idiuiduū quia eſtvna res Aliter dicit indiuiduū res ex̄ animā que eſtvna ⁊ non plures nec eſt ſignū alicui⁹ ⁊ ſic qlib3 eſt indiuiduū Tertio⁹ dicit in diuiduū ſignū ꝓ̄p3vni qđ vocat termin⁹ diſcret⁹ ⁊ ſic dicit porphi. ꝙ indiuiduū eſt qđ p̄dicat devno ſolo Iſta aūt diffinitio nō pōt intelligi de re exīte ex̄ animā vtpote de ſorte et platone ⁊ h⁹mōi quia res tales non p̄dicāt de ſe nec de pluribus ideo optet ꝙ itelligat de aliquo ſigno ꝓ̄povni qđ nō pōt p̄dicari niſi devno hoc eſt nō p̄tur de aliquo qđ pōt ſupponere pro plurib⁹ in eadē ꝓ̄pone. Tale aūt idiuiduū triplicit pōt aſſignari quia aliqđ eſt nomē ꝓ̄p̄ alicuius ſicut hoc nomē ſorvl hoc nomē plato Aliud eſt ꝓnomē demōſtratiuū vt hic eſt hō demōſtrādo ſortez Aliud aūt ē ꝓnomē demōſtratiuū ſūptū cū aliquo termino cōi ſic hoc aīal ille lapis Et ſic diſtīguit de hoc noīe idiuiduū ita pōt de hoc noīe ſingulare ⁊ ſuppoſitū Vnde ⁊ apud antiquos ſicut pueriliter didici ſuppoſita t̄mini ꝓmūis ſunt duplicia ſcz per ſe ⁊ per accn̄s ſic iſti⁹ tēmini albū ſuppoſita per ſe ſunt hoc albuz illud albū ſuppoſita per accn̄s ſūt ſor ⁊ pla. iſte aſin⁹ qđ nō pōt intelligi niſi accipiēdo hoc nomen ſuppoſitū pro idiuiduis que ſunt ſigna reruz quia loquēdo de ſuppoſito qđ eſt a pte rei et nō ſignū alicui⁹ impoſſibile eſt ꝙ aliqua ſint ſuppoſita alicui⁹ termini per ſe et aliqua per accn̄s ſz bn̄ accipiēdo ſuppoſitū pro t̄mino ꝓ priovni ꝙ ideo dicit ſuppoſitū quia de illo p̄dicat illud ꝓmūe nō pro ſe ſz pro ſuo ſigto. Illa aūt dicūt per ſe ſuppoſita alicui⁹ termi ꝓ mūis que ſūt ꝓnoīa demōſtratiua ſūpta cuz eodē termino cōi Noīa aūt ꝓ̄pa ⁊ ꝓnoīa demōſtratiua dicūt ſuppoſita per accn̄s eiuſdez t̄mini ⁊ eſt dra maxima inter illa idiuidua ſi ue ſuppoſita ⁊ illa Nā ipoſſibile eſt vnū ꝓtrioꝝ vere p̄dicari de ſuppoſito per ſe alterius ꝓtrarii ſicut hoc eſt ipoſſibile hoc album eſt nigrū ſz de ſuppoſito per accn̄s vnius ꝓtrarii pōt p̄ri alid ꝓtrariū q̃uis nondū ſit ſuppoſitū illius ſic ſi ſor̄ ſit modo ſuppoſitū albi adhuc hec eſt poſſibilis ſor̄ eſt niger ⁊ hoc qa poteſt eſſe ſuppoſitū per accn̄s duoꝝ ꝓtrioꝝ ſucceſſiue q̃uis nō ſit. Capitulū .xx.

Poſt hoc dicēdū eſt de quīq vlib⁹ et primo ſequndo porphiriū dicēdū ē de genere Diffinit aūt gen⁹ a porphirio et a pho ſic genus eſt qđ p̄tur de pluribus dīntibus ſp̄e in eo ꝙ quid Circa hāc diffinitionē notandū eſt ꝙ gn̄s nō eſt aliqua res ex̄ animā exn̄s de eēntia illoꝝ de quib⁹ p̄tur ſz eſt quedā intētio aie p̄lis de mltis nō qdez pro ſe ſz pro reb⁹ q̃s ſigt Vñ ſic quādo ego p̄fero iſtā ꝓ̄pōnē hō eſt aīal vox p̄tur de voce nō tamē provoce qa nō itēdim⁹ vti illa voce pro ſeipa ſz pro re quā ſigt ⁊ iō quādo genus p̄tur de ſp̄e nō denotat ꝙ ſubctū ſit p̄dicatum nec ꝙ p̄dicatū realit ꝓ̄eiat cū ſubiecto in eſſe reali ſz denotat ꝙ illud ꝙ iportat per p̄dicatū ſit illud ꝙ iportat per ſubm Iſta autē intētio que eſt genus nō p̄dicatur de rebus ex̄ animā quia ille nō ſubiciūtur ſz p̄dicatur de ſignis taliū rerū de quaꝝ eēntia tamē nō

est genꝰ sicut nec ītentio aīe est de eēntia rei exī Ex quo sequitꝫ ꝙ gñs nō est pars ſpēi et nō ſolū hoc ſ3 etiā ꝙ nec gñs iportat materiā ſ3 et nō formam ꝓpe loquēdo de iportare ſi ue ſigñre Im ꝓpe tamē vtēdo vocabulo pōt dici ꝙ gns iportat aliquādo materiā ꝛ nō formā qđ nō est aliud quā dicere ꝙ in quolibꝫ ſigto per tale gñs iuenitꝫ matīa eiuſde rōnis Verū tamē nō oīe gñs illoꝝ loquēdo ſigt materiā quia aliqđ est genꝰ qđ est ꝓmū pciſe ad ſimplicia carētia ꝓpōne ex materia ꝛ forma ſic ē de colore ꝙ non est ꝓmū niſi ad colores qui nō ꝓponūt ex materia et forma ꝛ iō oīs auctoritates phoꝝ que ponūt ꝙ genus est pars rei vel ꝙ est matīa rei ꝛ ꝓſiles ſic debēt gloſari ꝙ gñs est pars rei quia est pars matialis diffinitionis vel deſcriptiōis ſicut enī in naturalibꝰ materia ꝓſupponitꝫ forme ꝛ forma aduenit ei ita ſi aliqua res debeat diffiniri ꝓmo ponēdū est genꝰ ſecūdo addēde ſunt dre eēntiales vel accītales ꝛ iō genus est pars diffinitiōis ꝛ ꝓmū in diffinitiōe admodū quo materia est ꝓmū in ꝓpōne Et ſi dicas genꝰ est pars diffinitionis ꝛ diffinitio est eadē cū diffinito igitꝫ genꝰ est pars diffiniti Dicēdū est ꝙ virtute ꝓmiſis illa est ſimplr falſa diffinitio ē eadē realiter cū diffinito ſ3 illa est ſimplr vēa diffinitio ꝛ diffinitū ſigntvmū ſiue idē nec aliud ītēdūt auctores. Secūdo notādū est ꝙ genus ptur de diuerſis ſpēbus ꝛ īdiuiduis tm aliꝫ est de genere large ſūpto et de genre ſtricte ſūpto nā oīe genus ſtricte ſūptū requirit res diſtictas et diſſimiles pro quibus illa de quibꝰ ptur genus ſupponūt. nō ſic est de gñe large ſūpto ymo ſufficit ꝙ illa de quibus ptū gñs ſupponāt pro aliis ꝛ ſint ꝓmūia et abinuicē remoueātꝫ ſic ſi nō eēt poſſibile ꝙ eēt aliqua res numeral niſi hō adhuc numerꝰ vl mltitudo ꝓpa ſubīs poſſ3 pōi genꝰ mlta enī vel mltitudo ꝓrēt de iſtꝭ noībꝰ ꝓmūibus duo tres qtuor ꝛ ſic de aliis quoꝝ nllm ptur de alio in ueniūtꝫ tamē mlte auctoritates que de illo genere nō itelligūtꝫ. Capitulum. xxi.

SPecie ſilr diffiniūt phi dicētes ꝙ ſpes est illud qđ ptur de pluribus dīntiliꝰ numero in eo ꝙ quid. Circa qđ dicendū est ſic de genere ꝙ ſpes est intētio aīe que nō est de eēntia īdiuiduoꝝ quis plis de eis. Dīt autē illa ab ītentiōe que ē gñs nō tanq̄ totū a parte quia ꝓpe loquendo nec genꝰ est pars ſpēi nec ſpes est pars gñis ſ3 in hoc dīnt quia ſpes est ꝑmūis ad pauciora quā genus ita ꝙ genꝰ est ſignū pluriū ꝛ ſps paucoꝝ. Vñ ſic hoc nomē aīal ſigt plura qa ſigt oīa aīalia et hoc nomē hō ſigt pauciora qa ſigt oīs hoies ita est de alio gñe ꝛ ſpe ꝛ ſ3 est ſpēs eē ptē gñis ſc3 ſpēs ſigre pauciora q̄ gñs ꝛ ita accipiūt oīs bene ſiue recte loquētes iſtū ēminū ps ſubētiua ſilr ſic gñs nō predicaī de pluribꝰ ſpēbꝰ pro ſe ſ3 pro rebus q̄s ſi g̃ ita ſpes nō ptur de pluribꝰ pro ſe ſ3 pro rebus ipa enī ſpecies nō est in ſubiecto q̄uis p̄ dicēt de ipo nec est realiter in īdiuiduo quia tūc eſſ3 pars īdiuidui qđ mānifeſtū est eē flm Tū qa nec est materia nec forma Tū qa aliqua ſūt īdiuidua que nō hnt ptes et ꝓſequēs ſpecies nō est pars idiuidui ſ3 est ſignū idiuidui imo ſigt oīes res idiuiduales ptētas ſub ea Est aūt ſciēdū qđ ītētionū qđā ſūt genera genera iſſīā et qđā ſūt genera et ſpecies que dicūtꝫ ſubaltēna et q̄dā ſūt ſpecies ſpecialiſſime Est aūt genꝰ generaliſſimū qđ nō habet genꝰ ſupra ſe hoc est genꝰ gñaliſſimū est illud de quo vlr ſūpto nō p̄dicaī aliqđ genꝰ licet ſecundū illam oppinionē prius poſitam de gñe generaliſſiō p̄dicēt aliqđ gñs ptcularitē Vñ aliqui ponūt qđ hec est vera ſuba est quātitas ſ3 tm nō ponūt iſtā eſſe verā omīs ſuba est quātitas iō poſſūt ſaluare qđ ſuba est genꝰ generaliſſimū quāuis etiā aliter poſſūt ſaluare ſc3 qđ genꝰ gñaliſſimū est illud de quo vlr ſūpto nō ptur in quid aliud gñs Nūc autē q̄uis diceret illam eēverā ſuba est q̄tītas nō tm diceret ꝙ p̄dicaī in quid q̄tītas de ſuba vlitē ſūpta. Spes aūt ſpaliſſima est ītētio non hns ſpēs ſub ſe lr est ſpes ſpaliſſīa de nllo cōi vlr ſūpto p̄t in qđ q̄uis de mltis singlaribꝰ poſſ3 p̄dicari in qđ media aūt inter gñs gñaliſſiuꝫ ꝛ ſpēs ſpēaliſſimā dicūtꝫ ſbaltna id est gña et ſpēs. Capitulū. xxii.

VIſo qđ ē gñs ꝛ qđ ē ſpes iſte ītētiōes flm cōes ꝓpetates ꝛ ꝓpas ad iuicē ſt ꝓpā de dīnt aūt in lr ꝙ gñs p̄t de ſpe ſ3 ſps nō p̄t de gñe qđ nō ē itelligēdū ꝙ ſpes nllo p̄t de gñe nā ipoſſibile ē ꝙ gñs p̄dicaī de ſpe qn ſpes p̄dicaī de gñe ſeqt enī p quēſi ōez hō ē aīal g̃ aīal ē hō iō ſi gñs predicaī de ſpē ſeqt nc̄ario ꝙ ſpes p̄dicaī de gñe ꝛ iō ſic ē itelligēda dra ꝙ qñ gñs ꝓtinet ſb ſe dīſa in diuidua dīſaꝝ ſpeꝝ tūc gñs p̄t de ſpe vlr ſūpta ſ3 ſpes tūc nō p̄t de gñe vniuerſaliꝫ ſūpto Vnde hec mō ē vera oīs hō ē aīal ſed est fla

oñe aial est hō q̄is sit hecvera al' est hō sic̄ et ista aliq̄ aial est hō Verūtamē si nll'm ai mal essz in rer⁹ natura nisi hō tūc hec essz vera oñe aial est hō sic̄ illa ois hō est aial ⁊ ita spes p̄dicaf de genere nō tm̄ pticulariť sz etiā vl'iter sz nō quādo dr̄a idiuidua diuersar⁹ spe rū sūt in rerū natura Est aūt aduertendus ꝙ q̄is gen⁹ p̄dicef de spe po tñ illa nō est per se necessaria sic̄ hec nō est necc̄aria hō est aial si enī nll'us hō essz hec essz fl'a hō ē aial sicut hec est fl'a aliq̄ ꝓpositū ex corpore et aīa intellectiua ꝓpter falsā iplicationē est falsa et q̄is ista sit ꝓīngēs hō est aial ista tamē ꝓditionalis est vera et necessaria si hō est aial ē

Alia aūt dr̄a ponif sc̄z ꝙ genus ꝓtinet spē spes autē nō ꝓtinet genus ꝙ sic est itelligēdū ꝙ gñs est natū p̄dicari de plurib⁹ hoc enī vocatur ꝓtinere/ spes aūt nō pōt p̄ri de plurib⁹ quā suū genus Alia dr̄a ponif ꝙ gñs ē naturaliť prius quā spes que nō est itelligēda sicut sonat q̄si prius natura sit illa itentio que est genus quā illa intētio que est spēs quia illa itētio que est spes pōt esse in aīa sine illa intētione que est genus sicut ꝓuerso Vñ sic̄ qlib⁹ quādo format ꝑpōnē talē sor̄ est hō nō opt⁹ ꝙ habeat itētiones omnes que sūt genera ad sortez sz per illā ꝑpōnē genus est p⁹ natura quā spes nihil aliud intendūt auctores nisi ꝙ genus ꝓmūius est quā spes ꝑpter q̄ nō opt tet ꝙ q̄is eē existere p̄dicef de genere ꝙ p̄dicef de qualib⁹ eius spe ymo pōt vere negari de spe q̄is vere p̄dicef de genere sz ꝓuerso est ipossibile et hoc nō est aliud quā dicere ꝙ tales ꝓñe sūt bone hō est g̊ aial est sz nō ecōuerso Alia dr̄a ponif que est ꝙ interēptis gñibus iterimūť spes que nō est itelligēda de interēptione reali sic ꝙ si genus corrūpaf realiter ꝙ oportet speciē corrūpi realiter ⁊ non ꝓuerso hoc enī falsuz est q̄is enī hec itētio aial que est genus p̄dicabile de hoīe et asino cessz eē in aīa ⁊ per ꝓñs corrūpiť nō oportet hāc intētionē hō que est spes desinere esse in aīa sz p̄dicta dr̄a intelligēda est de interēpti one logicali hoc est ꝙ ad negationē gener̄ ad negationē spēi est bona ꝓña sic̄ seq̄f aial non est g̊ hō nō est sz econuerso nō sequiť similť sequiť a nō est animal g̊ a non est homo sed non econuerso similiter sequiť nll'm aial curit g̊ nullus hō currit sed non econuerso.

Alie dr̄e multe ponūť de quibus alibi dixi et quarum intellectus elici possūt ex dict̄ ct dicendis ideo de ip̄is transeo Cōueniūt autē genus et spes in hoc ꝙ vtrūq; de plurib⁹ est p̄dicabile in eo q̄ quid q̄ quidē ſm veritatē theologor⁹ ver⁹ est q̄is enī nō sit nisi vn⁹ sol pñt tamē per diuinā potētiam esse plures similiter q̄is non essz nisi vnus angel⁹ in vna spe possz tamē de⁹ si sibi placerz ꝓducere plures angelos eiusdē spēi q̄is ph⁹ hoc negaret

Ponif aūt alia ꝓuenientia inter gen⁹ et speciez ꝙ sc̄z vtrūq; est prius illo de quo predicatur que non est intelligēda sic ꝙ prius in rerū natura sit tam genus quā spes quā indiuiduū hoc enī est falsū pōt enī idiuiduū esse sine itentione aīe que est genus vel species/ species autē et genus sine aīa esse nō possūt/ sed ideo vtrūq; dicif prius quia ab indiuiduo ad genus et speciem est bona ꝓña ⁊ non ecōuerso Tertia ponif ꝓuenientia ꝙ tam genus q̄ spes est quoddā totū que est itelligēda accipiendo totū pro ꝓmuniori Capitulū xxiii

Tertia species vniuersalis est dr̄a ꝙ vt sciaf ꝑfectius Est sciendū ꝙ sicut dicit porphi. hoc nomen dr̄a accipitur tripliciter ꝓmuniter. ꝓp̄e. et magis ꝑprie Cōmuniter differētia dicif esse illud q̄ nō p̄dicaf in quid de aliquo p̄dicatur tñ de eo et ab aliq̄ remouef et differētia sic accepta ꝓmuis est ad differētiā magis ꝓp̄e dictā ⁊ ad ꝑpriū et ad accidens Vnde ꝓmuē est ad tres species vl'is ad differētiā ꝑprium et accidens Prop̄e dicif differētia illud q̄ est ꝓp̄ um vni' et non potest ꝓuenire altēi vl' secūdū porphiriū ꝑprie differētia est illud q̄ ꝑpetit alicui ⁊ nō potest sibi existenti successiue ꝓpetere quod vocatur accidens ꝟseparabile de q̄ dicetur inferius Differentia vero magis ꝓ prie dicta dicitur differētia specifica pōt aūt et alia diuisio differentie assignari q̄ tamen precedenti non repugnat vt dicatur ꝙ hoc vocabulum differentia potest quadrupliciter accipi/ stricte large largius et largissime. Stricte dicitur differentia que per se primo modo predicatur de aliquo et non indicat aliquid extrinsecum rei pro qua supponit illud de quo predicatur et sic est vnum de quī ꝙ vniuersalibus de quo in hac parte est loquendum Large differentia dicitur illud quod necessario predicaf de aliquo q̄ non omnibus potest conuenire ⁊ sic pōt dici ꝙ risibile est dr̄ia hoīs quia hec est necessaria homo est risibilis Largius dicitur dif-

ferẽtia illud qȝ p̃tur de aliquo ⁊ nõ põt ſucceſ
ſiue affirmari ⁊ negari de illo remanẽte ⁊ ta
le vocaſ accñs inſepabile Largiſſime diciſ
dra omne illud ꝙ p̃tur devno ⁊ nõ de oib⁹ ⁊ ſic
etiã accñs dr̃ dra ſic ſi ſor̃ ſit alb⁹ ⁊ plato nigẽ
dici põt ꝙ albũ ſit dra ſorꝭ quia ſor̃ eſt alb⁹ ⁊
nõ pla. Dimittẽdo pro nũc illavltima mẽ
bra dicẽdũ eſt de ꝑmo Et eſt intelligẽdum ꝙ
dra nõ eſt de eẽntia rei ſ3 eſt itentio aĩe p̃lis
de ꝓtentꝭ nõ in quid ſ3 in quale que iõ dr̃ dra
qa põt eſſe mediũ ꝓcludẽdi negatiuã in qua
negaſ illud cui⁹ eſt dra ab alio ſic rõnale eſt
mediũ ꝓcludẽdi negatiuã que negat hoiem
ab aſino ⁊ ab aliis que nõ ſũt hoies ſic argue
do oĩs hõ eſt rõnalis null⁹ aſinus eſt rõnalis
g̃ nllus aſinus eſt hõ Vnde nõ eſt ymaginã-
dũ ꝙ dra eſt aliqd ĩtrinſecum ſp̃ei per qȯvna
ſp̃es dr̃t ab alia tũc enĩ dra nõ eſſ3 vl̃e ſ3 eſſ3
materia vel forma vl̃ totũ ꝓpoſitũ ex matia ⁊
forma ſ3 dra eſt qȯdã p̃dicabile ꝓp̃ũ vni ſp̃ei
⁊ nõ ꝓueniẽs alteri ⁊ vocaſ dra eẽntialis non
qa eſt de eẽntia rei ſ3 qa exp̃mit ptẽ eẽntie
rei ⁊ nihil extrinſecũ rei Vnde dra de qua nũc
eſt ſmo ſp exp̃mit pte3 rei ⁊ aliqua dra exp̃-
mit ptẽ materialẽ ⁊ alia partẽ formalẽ ſic il-
la dra rõnale exp̃mit aĩmã ĩtellc̃tiuã ad mo
dũ quo albũ exp̃mit albedinẽ et aĩatũ aĩam
hec aũt dra materiale exp̃mit ꝓſiſ ⁊ ꝓporci
onabiliter matiam ⁊ iõ eodẽ° eſt dra et ideo
falſũ eſt devivocis ꝙ mlti moderni dicunt, ꝙ
dra tm̃ accipiſ a forma ⁊ nõ a matia qa diffe
rẽtia iſta accipiſ a matia ſic a forma nã q̃uis
aliqua dra accipiaſ a matia ⁊ aliqua a foa
oĩs tm̃ dra quãdo poniſ in diffinitiõe aſſimu
latur forme qa ſic forma aduenit matie ⁊ p̃-
ſuppõit eã ita oĩs dra aduenit generi ⁊ ꝑmo
ponẽdũ eſt gen⁹ ſic ſi corpus debeat diffiniri
corpus eſt ſuba matialis vbi primo ponitur
ſuba tanq̃ gen⁹ ſecũdo materialis tanquam
differentia Ex predictis ſequiſ ꝙ nulla
que eſt preciſe ꝓmunis rebus ſimplicib⁹ carẽ
tibus ꝓpoſitione ex materia et forma habent
differentias eſſentiales qa nõ habet partem
quamuis poſſit habere multas differentias
accidentales Ex illo ſequitur vlterius ꝙ
nulla ſpecies que eſt preciſe ſimpliciũ eſt diſ
ſimilis diffinitione proprie dicta ſiue ſit in
genere ſubſtantie ſiue in quocunq; alio pre-
dicamento quãuis diffinitione data per ad-
ditamentum talis ſpecies diffiniri poſſet. Et
ideo omnes auctoritates quevolunt ꝙ omne
genus diuidiſ per differẽtias ꝙ ſpecies ha-
bet differentias conſtitutiuas et huiuſmodi
dupliciter poſſunt exponi Vno modo vt lo-
quaſ tantum de generibus et ſpeciebus ha-
bentibus dras tales vt ſit ſenſus iſtius omne
genus diuiditur per dras iſte omne gen⁹ ha-
bens dras tales diuiditur per easdẽ. Aliter
exponi poſſuntvt omnes tales propoſitiones
auctoꝝ intelliguntur indifferẽter pro differẽ
tia accidentali et eſſentiali ſiue pro differẽtia
ſtricte et largius dicta Vlterius ſciendũ
eſt ꝙ per tales propoſitiones differẽtia eſt q̃
abundat ſpecies a genere Differẽtia eſt con
ſtitutiua ſpeciei. Differẽtia diuidit genus in
diuerſas ſpecies. Dra eſt illud quo differunt
ſingula Differẽtia eſt pars ſpeciei et per hu-
iuſmodi auctores non intelligunt ꝙ dra ſit
aliquid reale in ſpecie ſ3 preciſe intendunt ꝙ
dra eſt p̃dicabile proprium alicui quod deb3
eſſe pars diffinitionis illius et ideo abundat
ſpecies a genere per dram hoc eſt dra poniſ
in diffinitione ſpeciei et nõ in diffinitione ge
neꝭ ſimiliṫ ẽ ꝓſtitutiua ſp̃ei ꝫ ẽ ꝓpl3 diffiniti
õe3 ſp̃ei ſiſ̃r dra ẽ illd q̃ dr̃nt ſingla ꝫ ẽ dra ẽ
p̃le ꝓp̃ũvni ⁊ nõ alti ⁊ ẽ mediũ ꝓcludẽdivnũ
negr̃i ab alio ſimiliṫ dra ẽ ps ſp̃ei ꝫ ẽ dr̃ntia
exprimit partem illius quod ſignificatur per
ſpeciem vel eſt pars diffinitionis ſpeciei ſimi
liter quãdo dicit porphirius differẽtie interẽ
pte non interimũt genus non intendit niſi ꝙ
differẽtia, nõ predicatur de genere vniuẽſali
ter ſumpto ſ3 tantum particulariter ſũpto

Eſt igitur differentia intentio quedam
anime exprimens determinatam partem rei
predicabilis in quale de eiſdem de quib⁹ ſpe
cies cum qua conuertitur predicatur in quid
ꝙ autem differentia ſit quedam intentio ani
me patet per hoc ꝙ eſt quoddam vniuerſale
ſed vniuerſale ſicut oſtenſum eſt prius nõ eſt
niſi quedam intentio anime niſi forte ſignuꝫ
voluntarie inſtitutum voceturvniuerſale ſed
de tali vniuerſali quod eſt vniuerſale ad pla
citum non loquor ſed de illo quod ex natu-
ra ſua habet ꝙ ſit vniuerſale Quod au
tẽ ſit exp̃mẽs ptẽ rei p3 qa opt3 ꝙ ſignificet
aliqd a ꝑte rei ⁊ nõ ſig̃cet totũ quia tunc nul
lo modo diſtingueretur a ſpecie ergo ſignifi
cat partem rei vel aliqd extrinſecum ſ3 nll̃m
extrinſecũ ſig̃t qa tũc eſſ3 ꝓp̃ũ vl̃ accñs reliqẽ
g̃ ꝙ ſig̃t ptẽ rei illo° q̃ albũ exp̃mit albedie3
⁊ iõ dra eſt ſpvnũ ꝓcretũ vl̃ dẽt eẽ ꝓcretum

cui reſpõdẽ dꝫ abſtractũ vnũ ſigñs p̃ciſe ptẽ rei ad modũ quo albedo correſpõdet albo et ſemp illud abſtractũ ſupponere debꝫ p pte et p̃cretũ p toto ꝓpoſito ex illa pte ⁊ alia Q̃d au tẽ differẽtia p̃dicet in quale pꝫ. qa per diffẽ tiã nõ reſpõdet ad q̃ſtionẽ factã per qd de ali quo ſed per quale Si enĩ q̃ras q̃lis eſt hõ con-uenienter reſpõdet rationalis vel materialis p̃ dicat igit in quale et p̃dicatur de eiſdẽ de qui bus ſpes p̃dicat et ẽ conũtibilis cũ ſpẽ Ex q̃ patet ꝙ nullo⁹ cõcedẽdũ eſt ꝙ aĩa eſt drñtia corporis ſed aĩatũ ſimiliter nec rõ eſt differẽ tia hois ſed rõnale Ca. xx iiii.

QOſtq̃ dictũ ẽ de differẽtia ſeqt videre de ꝓprio quod q̃tuor modis accipi tur Vno⁹ dicitur ꝓpũ illud qđ cõ-uenit vni ſpẽi vel vni generi nõ tñ oporteat ꝙ ꝓueniat omnibus ꝓtentis ſub illa ſpẽtie vt ſb illo genẽ ſicut eẽ ḡmaticũ dr̃ ꝓpũ hoi quia cõ uenit ſoli hoi nõ tñ ꝓuenit oi hoi. non enĩ ois hõ eſt ḡmaticus. Similit moueri motu ꝓgreſ ſiuo dr̃ ꝓpriũ aĩali quia nõ ꝓuenit niſi aĩali ñ tñ ꝓueit oi aĩali Secũdo⁹ dr̃ ꝓpũ illud qđ ꝓ uenit oi indiuiduo alicuius ſpẽi nõ tñ ſoli ſpe cieivt bipes ẽ ꝓpriũ homini Tercio⁹ dr̃ ꝓp um qđ cõuenit alicui vt̃ ſumpto nõ ſemp ſꝫ aliqñ cuilibet indiuiduo cõuenit et aliqñ non vt caneſcẽ hoi Quarto⁹ dicit ꝓpũ illd qđ cõ ueit alicui ꝑ vt̃ ſũpto ⁊ nulli alii niſi illi eõ muni et ꝓtẽtis ſub illo ita ꝙ eſt conuertibile cũ illo neceſſario p̃dicabile de eodẽ ſaltez ſi eſſe exiſtere p̃dicet de illo Et ꝓpriũ ſic accep tũ eſt vnũ de quiꝫ vlib⁹. alia aũt magis ꝓti-net ſub accidente ⁊ ſic riſibile eſt ꝓpuꝫ homi quia de⁹ nõ poteſt facere exiſtere hominẽ qn ſit riſibile ita qđ nõ poteſt ridere et ĩ cluderẽt ꝺdiccionẽ ipm̃ poſſe ridere hoc enĩ voco riſi-bile et ita riſible eſt ꝓpriũ homĩ ridẽs aũt nõ eſt ꝓpriũ homĩ ſꝫ magis accidẽs et ideo illa duo p̃dicabilia riſibile et ridẽs nõ ꝓtinẽt ſub eodẽ p̃dicabili imo in tantũ differũt qđ vnũ iſtoꝝ affirmat de aliq̃ a quo negat reliqũ

Ad iſtũ aũt quartũ modũ ptinẽt ille paſſio-nes que nõ tãtũ ꝓueniũt ſupioribꝰ ſed etiã ĩfe rioribꝰ. Vnde omne ꝓpriũ alicui eſt ꝓpũ nõ tñ eſt cuilibꝫ ꝓpriũ de quo eſt p̃dicabile ſuffi cit enĩ ꝙ ſit alicui ꝓpũ et conuertibile cuꝫ eo

Notandũ eſt ꝓmo ꝙ ꝓpriũ nõ ẽ aliq̃ res ĩ herens alicui rei realit cui eſt ꝓpum tũc eniꝫ non eſſet vt̃ nec ꝓpetẽt alicui coĩ vt̃ ſump-to nec p̃dicaret de pluribꝰ Nõ ſolũ autẽ intel-ligẽdũ ẽ ꝙ ꝓpũ nõ ſemper eſt inherẽs illi cui eſt ꝓpũ ymo ꝓpũ nõ ſemper importat reꝫ ab ſolutam inherẽtem illi qđ importat p ſubiec-tũ ſꝫ aliqñ ĩportat rẽ diſtãtẽ a re ĩportata per ſb̃ictũ extriſecã ſibi ⁊ h̃ aliqñ affirmatiẽ ⁊ ali qñ negatiẽ Affirmatievt calefactiꝫ creatiꝫ ⁊ hꝰmõi Vñ calefactiꝫ nõ ĩportat rẽ ĩherẽtẽ il li qđ ẽ calefactiꝫ ſed ĩportat rẽ que ꝓduci po-teſt ab eo et hoc loquẽdo de ꝑmo ſubiecto il-lius. Similiter creatiꝫ nõ ĩportat rẽ inherẽtẽꝫ deo ſed importat rem natã ꝓduci a deo. Ne-gatiẽ paſſiones ĩmortale ĩcorruptibile et hu-iuſmõi. Aliqñ tñ important res inherẽtes il-li qđ importatur per ſubiectum ſic huiuſmõi paſſiones dealbabile alterabile calefactibile et huiuſmõi Secũdo eſt notãdũ ꝙ quelibet ꝓpoſitio affirmatia ſimpliciter nõ equalens negatiẽ in qua ꝓpe ꝓpũ p̃dicat eſt equalens vni de poſſibili quia ſi nõ eqpolleret ꝓpõi de poſſibili illa poſſet per diuinã potẽtiã eẽ fal-ſa ſaltẽ cum veritate ꝓpõis in qua exiſtẽ enũ ciat de ſubiecto. vnde quelibet talis eſt cõti-gẽs ſubſtantia eſt quãta ignis eſt calidꝰ et ſic de aliis ſed tales ꝓpones homo ẽ ſuſceptibil diſcipline oẽ corpus eſt mobile omnis homo eſt riſibilis neceſſarie ſũt ſic ꝙ nõ ꝓñt eẽ fal-ſe cũ veritate ꝓpõis in qua enũciat eſſe de ſb̃ iecto et equalẽt ꝓpõibus de poſſibili ſicut iſta homo eſt riſibilis eqpollent iſti homo põt ri-dere et hoc forte accipiẽdo ſubiectũ in illa q̃ poſſibili ꝑ eo ꝙ eſt per qđvna puerilis cauil-latio excludi poſſet Itẽ ex hoc pꝫ ꝙ ꝓus di ctũ ẽ ꝙ ꝓpũ nõ ẽ aliq̃ res ṽalit ĩherẽs illi cui ẽ propũ quia tũc oẽs tales ꝓpoſitiões poſſẽt eſſe falſe cũ veritate ꝓpõis in qua enũciat eẽ de ſubiecto quia deus põt oẽꝫ rẽ creatã facẽ ſine alia ſaltẽ ꝓorẽ ſine poſteriore Breuiter igit quaſi replicãdo dicẽdũ ẽ ꝙ ꝓpriũ ſm ꝙ hic loquimur de proprio qđ eſt diſtinctũ vni uerſale ab aliis vniuerſalibus ẽ quedã inten tio p̃dicabilis adequate et cõuerti bilit in q̃le connotãs affirmatiev negatiẽ aliqd extrin ſecũ illi qđ ĩportat p ſubiectũ nõ tamẽ opor-tet ꝙ illud extrinſecũ ſemp ſit aliqua res ex aĩaꝫ exñs realit in reꝝ natura ſed forte aliqñ ſufficit ꝙ ſit aliqd potẽtiale ĩ reꝝ natura poſ ſibile vel forte aliqua propoſitio exiſtẽs vt po tẽs exiſtẽ ĩ mẽte. ⁊ ꝯſilr dꝫ dici ꝓpor⁹ nabl ō pa⁹ne q̃ pt̃ p ſe ſcõ⁹ d ſb̃icto ꝙ ñ ẽ rs ĩherẽs ri ex aĩaꝫ tũc ei nõ eẽt ꝓbl̃is ō aliq̃ nec eſſet vniuerſalis uec poſſet eſſe p̃dicatũ cõcluſiõis

demonſtrationis nec ꝓncipiū demōſtratiois
quē tī omnia competunt paſſioni ſcilicet in-
tentioni in anima Ca.xxv.

ACcidēs ponit eē quintū ſubvniuerſa
li contentum et diffinit̄ ꝓ̄ſ ſic Ac
cidēs eſt qđ adeſt et abeſt ꝓter ſubiec
ti corruptionē Ad cuius diffinitionis eui-
dētia3 Sciendū eſt ꝙ accīs quadruplicit̄ ac-
cipitur Vno° dicit̄ accīs aliqua res inherēs
ſubiecto ad modū quo calor eſt in igne realit̄
et albedo in pariete ⁊ ſic accipiendo accidēs
verificat̄ predicta diffinitio quia nullū acci-
dens eſt in aliq̄ ſubiecto quin ſaltē ꝓ diuina3
potentiam poſſit auferri ab illo ſubiecto ſine
corruptione ſubiecti ſed ſic accipiēdo accidēs
ꝓ aliquo ex̄ animā nō ponit̄ in numero qnq;
vlīū Nā accidēs qđ eſt vnum quinq; vniuerſa
liū eſt p̄dicabile de pluribus quale nō eſt ali
quod accidēs ex̄ aīa3 niſi forte vox vel aliud
ſignū volūtarie inſtitutū Dicitur aliter accīs
eſſe illud qđ poteſt p̄dicari de aliq̄ ita ꝙ ſtā-
te veritate ꝓpōis in qua p̄dicatur eſſe de ſub-
iecto pōt illud p̄dicari et nō p̄dicari de illo. ⁊
ita generaliter accipiendo accīs nō eſt incō-
uenies attribuē aliquod accidēs deo ymo tale
accidēs attribuit Anſelmus deo ſicut p3. ve
rūtī deus nō ſuſcipit tale accidēs in ſe ſicut ō
clarat ibidē quia accīs ſic dictū nō eſt niſi qđ
dam p̄dicabile qđ pōt ꝓtingēt p̄dicari de aliq̄
et tūc ī diffīone accīt̄ nō accipit̄ adeſſe ⁊ ab
eſſe ꝓ aduenire et recedē realiter ſed ꝓ adue
nire et recedere per p̄dicationē. hoc eſt aliqñ
p̄dicat̄ et aliqñ nō p̄ē. Tercio° dr accīs ali
quod p̄dicabile qđ cōtingēter ō aliquo p̄dicat̄
et pōt ſucceſſiue affirmari et negari de eodē
tā per mutationē ꝓpriā illius qđ iportat̄ ꝓ ſb̄
iectū q̄ ꝓ alienā et ſic relatōes multe ſūt acci
dētia q̄ poſſūt aduenire ⁊ recedē hoc ē p̄dica
ri ⁊ negari ꝓ mutationē illius qđ importat̄ ꝓ
ſb̄iectū ⁊ ꝓ mutationē altēi⁹ Quarto° dicit̄
accīs aliqđ p̄dicabile qđ nō iportat aliquā rē
abſolutā inherētē ſubiecto ſed poteſt contigē
ter p̄dicari de aliq̄ ſed nō niſi per mutationē
illius qđ importat̄ ꝓ ſubiectū et ſic tenētes ꝙ
quātitas nō ſit alia res a ſubā et q̄litate dice-
rent ꝙ quantitas ſit accīs quia nō poteſt ſuc
ceſſiue affirmari et negari de aliq̄ niſi ꝓ mu-
tationē ſaltē localē illi⁹ qđ importat̄ ꝓ ſubiec
ctū. Vnde dicerent ꝙ aliqd eſt maioris quā
titatis nūc q̄ ꝑus per hoc ſolū ꝙ partes illius
plus diſtāt nūc q̄ ꝑus qđ ꝓ ſolum motū loca-
lē contingē pōt ſm eos. Verūtī ſciēdū eſt
ꝙ q̄uis ſecūdū veritatem nullū ſit accīs quin
per dīnā potētiā a ſubiecto poſſit auferri ip-
ſa ſubſtātia manēte tī ꝓ̄ſ hoc negaret. vnde
dicēt ꝙ multa accidētia ſūt in corporib⁹ ſu-
per celeſtib⁹ q̄ ab eis auferri nō poſſēt Ac-
cidēs dīdit̄ in ſepabile et inſepabile Acci
dēs ſepabile ē qđ per naturā auferri pōt ſine
corruptione Inſepabile eſt qđ nō pōt ꝓ na-
turā auferri q̄uis ꝓ potētiā dīnā Differt tam
accīs inſepabile a ꝓ̄po quia q̄uis accīs inſe-
pabile nō poſſit auferri naturaliť ſine corru
ptione illius cuius eſt accīs inſepabile tamē
conſimile accīs pōt auferri ab aliquo ſubiec
to ſine illius corruptione ſic q̄uis nigredo cor
ui nō poſſit naturaliť auferri ſine ſui corru-
ptione tamē nigredo naturaliť pōt auferri a
ſorte ſine ſui corruptione. ꝓ̄pū autē de nullo
pōt auferri ſine corruptione rei ita ꝙ nō plus
eſt inſepabile ab vno q̄ ab alio ſine corruptio
ne rei Recapitulatio dicēdū ē ꝙ qđlibet v
niuerſale eſt q̄dā intētio aīe ſignificās plura
ꝓ quibus pōt ſuppōē Et iō vna intētio diſtīc
ta ab alia p̄dicatur de alia nō quidē ꝓ ſe ſ3 ꝓ
re quā ſignificat et iō ꝓ tales ꝓpōes nō denō-
tat̄ ꝙ vna intētio ſit alia ſed denotat̄ frequent
ꝙ illud qđ ſīgt̄ ꝑ vnā ītētioē3 ſit illud qđ ipor-
tat̄ per aliā Huiuſmōi aūt vlīa nō ſūt res ext̄
aīa3 ꝓ̄pt̄ qđ nō ſūt de eēntia rerū nec partes
rerū ad ex̄ ſed ſūt quedā entia in aīa diſtinc
ta int̄ ſe et a rebus ex̄ aīam q̄x aliqua ſūt ſig
na rerū ad ex̄. alia ſūt ſigna illoꝝ ſic hoc no-
mē vle eſt ſignū oī3 vlīū et iō pōt ꝓcedi ꝙ illd
vle qđ eſt p̄dicabile de quiq; vniuerſalib⁹ nō
ꝓ ſe ſ3 ꝑ vniūſalib⁹ ē gen⁹ adv̄lia Et hec de v
niuerſalib⁹ ſufficiāt. qui aūt noticiā de vlib⁹
plenius habē voluerit poterit legē libꝝ por-
phirii vbi iſta materia multo diffuſius ꝑtrac
tauit Nā illa q̄ hic ſunt dimiſſa ibi poterūt in
ueniri. Ca.xxvi.

QVoniā logici nō ſolūm vtūt̄ p̄dictis vo
cabul̄ ſcđe ītētionis ſ3 etiā multi ter
mi alii ſcđe ītētioīs ⁊ ſcđe ipoſitionis
in vſū logicoꝝ veniūt vt ſtudioſi ꝓ ignorātia3
ſīgtiois eoꝝ ī inqſitioē3 veritat̄ retrudēt̄ volo
nūc ꝓpēdioſe de aliquib⁹ coꝝ ad īſtructionē
ſimpliciū ꝑtractare Terminoꝝ aūt quibuſ
vtūt̄ logici quidā ſūt cōes omnib° vlib⁹ qda3
ſt̄ ꝓprii aliquibus eorū quidā competūt aliq
bus eoꝝ ſimul acceptis. quidā competūt vni
repſectu alterius. Termi vero qui cōpetūt plu

ribus ſimul acceptis ſũtvt diffio deſcriptio et alia huiuſmodi. Diffio aũt dupliciť accipitur quia quedã eſt diffio exṕmẽs quid rei et q̃dã quid nõinis Diffio exṕmẽs quid rei dupliciť accipiť vno modo large et ſic ꝓphẽdit diffioz ſtricte ſũptã ꝛ diffioez ỏſcṕtiaz. Aliť accipiť ſtricte et ſic eſt ſmo ꝓpẽdioſus exṕmẽs totã naturã rei nec aliquid extrĩ ecũ rei declarãs Hoc aũt poteſt fieri dupliciter Nam qñdoq; in tli ſermoe ponũť caſus obliq exṕrimẽtes partes rei eſſẽtiales ſicut ſi diffiniã hominez ſic dicẽdo homo eſt ſuba ꝓpoſita ex corpore ꝛ anima ĩtellectiua illi obliqui corpore et aĩa ĩtellectiua ptes rei eſſẽtiales exṕmũt et illa põt vocari diffio naturalis Alia eſt diffio in qua nullꝰ caſus obliquꝰ ponitť ſed ponitur genꝰ in recto et ſiť differẽtia vł ponũť termini pt̃es exṕmẽtes ptes rei diffinite ad modũ q̃ albũ exṕmit albedinẽ. Et iõ ſic albuz q̃uis exṕmat albedinẽ nõ tñ ſupponit ꝑ albediẽ ſz ꝑ ſubiecto albedinis ĩta differentie ille q̃uis exṕmãt ptes rei nõ tñ ſupponũt ꝑ ptibꝰ rei ſz põciſe ꝑ toto ꝓpoſito ex illis ptibꝰ talis eſt illa diffinitio hominis aniãl rõnale vel illa ſuba aniãta ſẽſibilis rõnalis Nam ille differentie aĩatum rationale ſenſibile ſupponunt ꝑ hoiẽ quia hõ e aĩatus ſẽſibiľ rationaľ tñ ĩportant partem hois ſicut abſtracta eis correſpõdẽti a ꝙ abſtracta eis corrñdẽtia ĩportant partes vel partẽ hois q̃uis nõ eodẽ mõ et iſta põtvo cari methaphiſicalis qa ſic diffiniret metha phiſicꝰ hoiez ꝛ preter has duas diffinitiones nulla põt eſſe alia diffinitio homis niſi forte illa cuiꝰ q̃libet pars e ĩ plus et totũ ieq̃le ex q̃ pz ſm eẽ ꝙ aliq dicũt ꝙ hois q̃dã e diffiniti o logicalis quedã naturalis quedã methaphi ſicalis quia logicꝰ nõ tractet de rebus q̃ nõ ſt̃ ſigna nõ tractat de hoie nec habet hoiez diffinire ſed habet docere quomodo alie ſcie t̃c tantes de homine ipm diffinire habẽt et ideo logicus nullã diffinitionẽ hois aſſignare debet niſi forte gratia expẽli et tũc illa diffitio que gratia exempli ponť debet dici eẽ natu ralis vel methaphiſicalis Et ſicut vanũ eſt dicere ꝙ q̃dã eſt diffinitio hois logicalis quedã naturalis et quedã methaphiſicalis ita vanuz eſt dicere ꝙ qdã dicũt ꝙ quidã eſt homo naturalis qdã methaphiſicalis ꝛ qdã logicaľ ꝓpter diuerſam conſiderationẽ Nã ſi ſic aut intelligiť ꝙ eſt alia res extra animaz ꝛ vera ſb ſtantia que eſt homo naturalis et alia q̃ẽ eſt homo methaphiſicalis. aut intelligitur ꝙ alius eſt conceptus vel vox aut vnus et idez erit homo naturalis et homo methaphiſicalis. ꝑmum dari nõ poteſt quia quero quõ illi hoieſ qui ſic diffiniũť ſe haberẽt ad iuicẽ aut ſic ꝙ vnus e pars alterius aut ſic ꝙ ſũt quedã tota ſm ſe tota diſtincta aut aliquid ẽ pars vtriꝰq; et aliquid e pars vnius et non alteriꝰ. ꝑmũ et ſecũdũ dari nõ pñt ſicut euidẽt pz. nec terciũ dari põt qa cũ hõ nõ ꝓpoať niſi ex materia et forma oportet ꝙ materia vel forma nõ eſſet pars alterius iſtorũ hominũ et tũc iſtorũ alť ſcz hõ naturalis vel methaphiſicalis eẽt materia tm̃ vł forma tm̃ nec valet dicẽ ꝙ aliter conſiderat methaphiſicꝰ hoiez ꝛ alit̃ naturalisquia quamuis ita eſſet nõ ſequitur ꝙ vnus eſſet naturalis ꝛ alius methaphiſicalis ſed ꝙ tantum eſſet diuerſa conſideratio eiuſdez hominis ſicut ſi ſortes videat platonem clare et ſocrates obſcure quamuis viſio vniꝰ et alteri us ſint diuerſe tamen plato viſus non eſt alius et alius ita q̃uis cõſideraº naturalis de homine et methaphiſici ſit alia tñ hõ ꝓſideratus nõ eſt alius Sic g̃ pz ꝙ nõ eſt alia res que ſit hõ naturalis ꝛ methaphiſicaľ. Nec põt dici ꝙ ſit alius conceptus vel vox quia ſiue ille ꝙ ceptus ſit diffinitio vel pars eius vel aliud p̃ dicabile de homine patz ꝙ quicquid dicatur nihil eſt ad propoſitum Ex quibus omnibꝰ conſtat ꝙ diffinitiones poſſũt eſſe diuerſe q̃uis diffinitum ſit idem. Verumtamen licet diffinitiones ſint diuerſe tamen idem ſignificant et quicquid ſignificatur per vnam vel per partem vnius ſignificatur per aliam vel per partem eius quamuis partes differant in modo ſignificandi quia pars vnius eſt alteriꝰ cauſa a parte alterius Eſt autem ſciendum ꝙ quamuis de quocumq; ſignificatiue ſumpto p̃ dicatur diffinitio et diffinitum predicatur ſignificatiue ſumptum et econuerſo et quamuis propoſitio cathegorica de poſſibili vel equalens tali et ſimiliter ypothetica ex diffinitione et diffinito compoſita ſit neceſſaria ſic illa eſt neceſſaria ſi homo eſt. animal rationale eſt. omnis homo poteſt eẽ aĩal rationale. tamen nulla propoſitio talis affirmatiua de ĩ eſſe et mere de preſenti eſt neceſſaria Vn de illa eſt ſimpliciť contingens homo eſt animal rõnale ſic illa hõ eſt ſubã cõpoſita ex aĩa

intellectia et corpore et hoc qa ſi nullus hō eſ ſet quelibet talꝫ eēt falſa. vmtñ ariſto. qui po nit ꝙ tales ſūt neceſſarie hō eſt aīal aſinꝰ eſt aīal ponēt ꝙ tales ſūt neceſſarie ſm ſēſū iaꝫ dictū Ex p̄dictis colligiť ꝙ diffio nō eſt eadē cū diffito qa ſm omnes diffio eſt ſmo méta lis vocalis vel ſcriptus et p p̄ñs nō eſt eadē ř aliť cū diffito ſiue cū re nec cū vna dictōe tñ diffio ſigt idē cū diffito⁊ ſic ītelligūt recte lo quētes qñ dicūt ꝙ diffio et diffinitū ſūt ideꝫ realiter hoc eſt ſigńt idē realiť Sciēdū ē au tē ꝙ diffio ſic ſtricte ſumpta nō ē niſi ſoliꝰ ſb ſtantie tamq̄ rei exp̄ſſe per diffionē et iō ac cipiēdo diffitū p nomīe ꝓuertibili cū diffiniti tione talis diffio nō eſt niſi noiꝫ et nō verbo rū nec aliarū ptiū oro⁹nis Diffio aūt exp̄meſ quid nois eſt oro explicite declarans qcqd p vnā dictionē importať implicite ſicut ſi qs vo lēs aliū docē qd ſigt hoc nomē albū dicat ꝙ ſigt idē ꝙ hec oro aliqd hńs albedinē Et iſta diffinitio nō ſolū eſt noīm de quibꝰ vere affir matur eē in rer natura ſed etiā aliorū ỏ qbꝰ talis p̄dicatio ē impoſſibiľ⁊ ſic hoc nomēva cuū nō ens īfinitū impoſſibile chimera et hu iuſmōi hńt diffiones nā iſtis noibꝰ correſpon dent aliq̄ orōes ſigńtes ideꝫ ꝙ ille dictiones Ex quo ſequiť ꝙ ſic accipiēdo diffionꝫ aliqñ p̄dicatio diffionis de diffinito vtroq; ſignifi catiue ſumpto eſt impoſſibilis ſicut hec eſt ī poſſibilis chimēa eſt aīal cōpoſituꝫ ex capra et boue ſi eius diffio ſit hec et hoc ꝓpter īpli cationē impoſſibilē qua ſcꝫ implicatur aliqd cōponi ex capra et boue. illa tamē ꝓpoſitio ī qua iſti ſmī materialiť ſupponunt ſcꝫ chime ra ē aliqđ ꝓpoſitū ex capꝫ⁊ boueva ē⁊ illā ꝓiť loquentes intelligūt p aliā Nam frequēťvna dictio poniť pro alia. Verūtñ ꝓpō cōditiōaľ ex tali diffione et diffinito ꝓpoſita vera ē vt ſi chimera ē aliqđ cōpoſituꝫ ex boue capra et leone et econuerſo Vnde non ſolū noīa poſ ſunt diffiniri tali diffinitione ſed et oēs par tes orationis et tunc nō debent p̄dicari diffi nitiones de diffinitis mediante hocverbo eſt vtroq; ſignificatīe ſumpto ſꝫ mediante illo to to idē ſignificant vel aliquo tali ipſis materi aliter ſumptis

Capitulū. xxvii.

Deſcriptio eſt ſermo compendioſus compoſitus ex accidentibus et pro priis Vnde dicit damaſcenus ī logica ſua ca pitulo nono deſcriptio ex accn̄tibus compoīť id eſt proprīo et accidentibus Verbi gratia ſi homo ſic deſcribatur homo eſt recte ambu latiuus latos habens vngues hec omnia acci dētia ſūt propter qđ et deſcriptio diciť obum brans et non ſubſtantiam manifeſtās ſubie cti ſm damaſcenum Ex verbis huius auc toris pꝫ ꝙ in deſcriptione nihil debet poni qđ predicatur in quid vel per ſe p̄mo modo de ỏ ſcripto et in hoc differt deſcriptio a diffinitōe

Secundo patet ꝙ accn̄s non ſolum accipiť pro re aliqua inherente alteri ſed etiaꝫ pro p̄ dicabili contingenter de aliquo ſicut dictum eſt prius quia ſm predictum doctorem deſcp̄ tio componitur ex accidentibus ſubiecti⁊ ỏ ſcripto nō componitur niſi ex predicabilibꝰ ſubiecti oportet ergo illa predicabilia de ſub iecto accidentia eſſe que non poſſunt eſſe ni ſi conceptus voces vel ſcripta Tercio patet ꝙ non ſemper deſcriptio et deſcriptum ſunt conuertibilia quia cum accidentia contingē ter predicentur de aliquo nō conuertibiliť po teſt deſcriptum predicari ỏ aliquo quāuis đ ſcriptio non predicetur de eodem tamen hoc non contingit niſi propter imperfectionēꝫ eiꝰ de quo predicatur deſcriptum. Vnde po teſt homo ſic deſcribi homo ē bipes duas ha bens manus addendo aliqua alia que nō poſ ſunt competere niſi homini quo facto illa de ſcriptio poteſt negari ab aliquo carente ma nibus de quo tamen predicatur deſcriptuꝫ ſꝫ hoc eſt quia illud indiuiduum non eſt perfe ctum. Verumtamen poteſt dici ꝙ deſcriptio poteſt dupliciter accipi ſcilicet large et ſic lo quitur ille doctor de deſcriptione. vel ſtricte et ſic non componitur ex accidentibus ſꝫ ex propriis⁊ ſic ſemper conuertuntur deſcriptio et deſcriptum

Capitulum xxviii.

Deſcriptiua autem diffinitio eſt mix ta ex ſubſtantialibus et accidentali bus. Verbī gratia homo eſt animal rationale mortale recte ambulans latos ha bens vngues ſecundum damaſcenum vbi p̄ us Ex quo patet ꝙ aliquis ſermo preciſe cō ponitur ex predicabilibus per ſe p̄mo modo ⁊ ille ē diffio Aliꝰ ē ſmo q ꝓpoīť ex illis q̄ ñ p̄dicāť per ſe p̄moº ⁊ ille aliquandovocāť de

ſcriptio aliquis cõponit exvtriſq; et illa eſt de ſcriptiua diffinitio quia tamẽ oĩs diffinitio ⁊ oĩs deſcriptĩa diffio et oĩs deſcriptio eſt ꝑmo iõ nulla talis eſt realit eadẽ cum altera q̃uis ſignificẽt idem Capitulũ xxix

Qvia oſtẽſũ eſt quid eſt diffinitio qd deſcriptio videdũ eſt quid eſt diffinitũ et qd deſcriptũ Sciẽdũ eſt autez ꝙ diffinitũ dupliciter accipitur Vno mõ ꝑ illo cuius partes vel eẽntia ꝑ diffinitionẽ expmit et ſic diffio eſt iparũ rerũ ſingulariũ ſicut illa diffinitio animal rationale eſt diffinitio omniũ hoiz quia oĩz hoiz eẽntia ꝑ illã diffinitionẽ iportat. vnde ꝑ illã diffinitiõez nullius rei eẽntia importat niſi hois ꝓticularis quia nulla res eſt que ſit aĩal rõnale niſi ille homo vel ille et ſic de ſinguł Et illo° accipiẽdo diffinitũ cõcedẽdũ eſt ꝙ ſubã particularis diffinit. Alio° accipit diffinitũ ꝑ aliquo cõuertibili cum diffinitiõe de quo diffio adeq̃te ꝓdicat et ſic diffitũ ẽ vna dictio ꝙuertibił cũ diffinitione ſigns illud idẽ ꝓciſe qd ſigt diffio et illo° nõ diffit ſingulare ſed preciſe ſpẽs quia ſola ſpẽs eſt ꝙuertibilis cũ diffinitione et nõ ſingulare. Et ꝑ iſtã diſtinctionẽ de diffito poſſunt gloſari mlte auctoritates Arł. et ꝑmẽta toꝝ quarũ aliq̃ dicũt ꝙ diffiones ſũt ſingulariũ et aliq̃ ꝙ nõ ſũt niſi ſpẽz Et ſic dez eſt de diffito ita dici dẽt de deſcripto quod pot accipi ꝑ dictiõe de qua ꝓdicat nõ ꝑ ſe ſed ꝑ revel pot accipi ꝑ re iportata ꝑ illud nomẽ vel deſcriptionẽ Capitulũ xxx

Dicto de tmis q nõ ꝓpetunt alicuiuni uerſali cuiuſmõi ſũt diffio deſcriptio et huiuſmõi quia nullluz vniuerſale ẽ diffio vel deſcriptio ſed quelibet diffiovel deſcrip° ex plib⁹ vlib⁹ ẽ ꝓpoita. dicẽdũ ẽ nũc determis ꝓueniẽtib⁹ oĩb⁹ vlib⁹ cui⁹mõi ſũt ſubiectũ ptũ ⁊ h⁹mõi Et ꝑmo de ſubiecto ẽ ſciendũ ꝙ ſm damaſcenũ i logica ſua capitulo iiii° ſubiectũ dupliciť accipiť ł idẽ ad exntiã ł aũt ad ꝓdicatioẽz Ad exntiã ſic ſubã ſb dicit accidẽtib⁹ in ipa enĩ hñt eẽ et ex ipaz nõ ſubſiſtũt. ad ptionẽ aũt ſbiectũ ẽ de q̃ aliqd ꝓdicat. Ex q̃ colligi pot ꝙ ſubiectũ aliqñ dicit aliqd qđ realit ſubſiſtit alteri rei inherẽti ſibi et aduenienti realit et ſic ſubiectuz accipit dupliciť. ſtricte et ſic ſubiectũ ẽ reſpectu accidẽtiũ ei realit ihẽntiũ ſine qb⁹ pot ſubſiſtẽ. large autez dr oĩs res q̃ altẽi ſubſtat ſiue illa cui ſubſtat ſit accidẽs inherens realit ſiue ſit forma ſbſtãtialis rẽ iformãs cui adhẽt ⁊ ſic materia ẽ ſubiectũ reſpectu formarum ſubãliũ

Alit aũt dr ſubiectũ ꝑ ptionẽ qđ eſt pars ꝓpoĩs ꝓcedẽs copulã de q̃ aliqd ꝓt ſic i hac ꝓpõe hõ ẽ aiãl hõ eſt ſubiectũ quia de hõie ꝓt aiãl Et ſubiectũ ſic acceptũ pot multipliciter accipi Primo large dr ſubiectũ omne illõ qõ pot in q̃cũq; ꝓpõe vera vel falſa ſubici ⁊ ſic qõlibetvłe reſpectu alterius pot dici ſubiectũ ſic omne aĩal eſt aſinus oĩs aſinus eſt cignus

Secundo ſtricte et ſic dicitur ſubiectum qõ ſubicitur alteri in ꝓdicatõe directa et ſic hõ ẽ ſubiectũ reſpcũ aiał ⁊ nõ eꝯſo Tercio ſtrictius ꝑ illo qõ eſt ſubiectũ in cõcluſiõe demõſtrata q̃ ſcitur vel ẽ nata ſciri et ſic accipiẽdo ſubiectũ q̃t ſũt ꝓclões hñtes diſtincta ſubiecta tot ſũt ſubiecta in illa ſciẽtia aggregata et ſic i logica multa ſũt ſubiecta et in methaphiſica et in naturali phia Aliter accipit ſubiectuz ſtrictiſſime ꝑ aliquo ꝓmo ꝓmitate aliq̃ inter talia ſubiecta et ſic aliquãdovocatur ſbiectũ qđ inter illa ẽ perfectius aliquãdovero quod eſt cõmune omnib⁹ aliis ꝑ ꝓdicatioẽm et ita de aliis ꝓmitatibus ⁊ hoc ſoletvocari ſbiectũ attributionis Ca. xxxi.

Sicut ſubiectũ dr illa pars ꝓpoĩs que ꝓcedit copulam ita illa pars q̃ ſequitur dr ꝓdicatũ. Volũt tñ aliqui dicẽ ꝙ ꝓdicatũ eſt copula cũ illo quod ſequit copulã q̃lit cũq; tñ ſit quia hoc dependz ex ſumptione vocabuli qđ ẽ ad placitũ iõ ptranſeo.

Predicatũ tamẽ multiplicit dr Primo° oẽ illud qõ eſt alterꝝ extremũ ꝓpõnis et non eſt ſubiectũ et ſic q̃libet tmi⁹ poteſt eẽ ꝓdicatũ qui pot ꝓdicari in ꝓpõe vera vel falſa Secundo mõ accipit ꝓdicatũ ꝑ illo quod ꝓdicat in ꝓpõe vera in q̃ eſt directa ꝓdicatio et ſic animal eſt ꝓdicatũ reſpectu hois et nõ reſpectu lapidis Tẽtio° dr ꝓdicatũ illõ qõ ꝓdicat de aliq̃ ſubiecto ꝓdica°ne directa de quo ſubiecto pot eẽ ſciẽtia prope dicta et ſic philoſophus accipit ꝓdicatũ ꝑmo thopicoruz vbi diſtinguit quatuor ꝓdicata ſcz genus diffionez ꝓꝓũ et accns Et ſub genẽ ꝓphẽdit drntia vbi nõ enumẽat ſpẽs qa q̃uis ſpẽs ꝓdicet ꝺ idiui duo qa tñ idĩdua ñ pñt eẽ ſbiecta i ꝓpoĩb⁹ ſcitis ſcia ꝓpe dca iõ it alia ꝓta ñ enumẽat ſpẽs Copła aũt vocat vbũ copulãs ptũ cũ ſbiecto

Ic aũt ꝓdicatũ ꝓdicat de ſbiecto iõ ptũ dici⁹ eẽ in ſubiecto cõ ueiẽ ſbiecto ⁊ iherẽ ſbiecto et h⁹mõi Ca xxxii

que nō ſūt itelligēda ac ſi p̄tū realiter inhere ret ſubiecto illo mō quo albedo inhēt parie- ti ſed oīa talia ſignificāt idē ꝙ p̄ri nec aliter accipienda ſūt niſi pro p̄ri Et illo° accidentia omnia q̄ dicunt̄ eē in nouē p̄nt̄ p̄nt dici in ſb ſtantia ſicut in ſubiecto nō quidē ꝓ realē ihe- rētiā ſm opinionē multoꝝ ſed p p̄dicatione3 verā ſic enī quātitas ē accidēs ſm opinione3 ariſto. et eſt in ſubā nō ꝙ realit̄ inhereat ſub ſtātie ſ3 quia ꝓtingēt p̄t̄ de ſubā ita ꝙ ſubſtā tia pmanēte hec eſt vera ſcdm̄ aliquos ſubā ē q̄titas et eadē pmanente poterit eſſe flā. Sil̄r tlīa vocabula aduenire accidē recedere adeſ ſe abeſſe freq̄ter ꝓ p̄ri accipiūt̄. Sic ei dicit ve nerabil̄ anſelm⁹ monologium capitulo p̄mo° Oi3 quippe que accidētaliť dicūt̄ q̄da3 nō niſi cū aliq̄ variatiōe adeē vel abeſſe poſſe intelli gūt̄ vt oms colores alia nullā tāq̄ accedendo et recedēdo mutatōnē circa id de q̄ dicuntur efficere noſcūt̄ vt q̄dā relatōnes vbi anſelm⁹ accipit adeſſe ⁊ abeſſe accedere recedere pro p̄dicari ſicut etiam apud logicos pticipať ac cipitur ꝓ ſubici Capitulū xxxiii.

Significare mltiplicit̄ accipiť apud logi cos nā vno° dr̄ ſignū aliq̄d ſignificare q̄n ſupponit vel natum ē ꝓ aliq̄ ſupponere ita ſc3 ꝙ de ꝓnoīe demōſtrāte illud mediante h̄ vbo eſt idē nomē p̄t̄ ⁊ ſic albū ſigificat ſortē hec enī3 vera eſt ille eſt albus demōſtrando ſortē ſic etiā roāle ſig̃t hoie3 nā hec eſt vera ille ē roālis demōſtrādo hoiē3 ⁊ ſic de multiſ aliis ꝓcreq̄. Aliť accipiť ſig̃re q̄n illud ſignū in aliq̄ ꝓpōe de ꝓteritovel p̄ntivel futuro vel ī alia ꝓpōevera de mō pt̄ ꝓ illo ſupponere et ſic albū nō tm̄ ſig̃t illud quod eſt albū nūc ſ3 etiā illud quod pt̄ eē albū nam in illa ꝓpoſi- toē albū pt̄ currere accipiendo ſubiectū ꝓ eo quod pt̄ eē ſubiectū ſupponit ꝓ hiis q̄ poſſūt alba eſſe accipiendo ſig̃re p̄mo° et ſignū ſibi corrñdens p ſolā mutatoē3 rei freq̄tervox et etiā ꝓcept⁹ cadunt a ſuo ſig̃to h̄ ē aliquando ceſſant aliq̄d ſig̃re quod pri⁹ ſig̃bant ſ3 ſcdo° accipiēdo ſig̃re et ſignū ſibi corrñdēs vox vel ꝓceptus p ſolā mutatiōnē rei extra nō cadit a ſuo ſig̃to ⁊ Aliter accipiť ſig̃re q̄n ſc3 illud dr̄ ſignificari a quo illa vox īponiť vel p̄mo° ſignificať p ꝓceptū p̄ncipalē vl̄ voce3 p̄ncipa lē ⁊ ſic dici⁹ ꝙ albū ſig̃t albedinē qa albedo ſignificat albedinem ꝓ q̄ tm̄ nō ſuppoīt hoc ſi gnum album ſic etiam rationale ſi ſit differētia hoīs ſig̃t aīa3 itellectiua3 hoīs. Quarto° accipiť ſig̃re p̄ſſime q̄n ſc3 aliq̄ ſignū q̄d na tū eſt eſſe pars ꝓpōnis vel natū eſt eē oīo vel ꝓpō aliq̄d importat ſiue p̄ncipaliť ſiue ſecun dario ſiue in recto ſiue in obliquo ſiue dat in telligē illō vl̄ quocūq̄ mō ſignificet illud ſiue affirmatīe ſiue negatīe quō hoc nomē cecus ſignificat viſū quia negatīe ⁊ hoc nomē nihil ſiue nō aliquid ſig̃t aliq̄d negatīe de quo mō ſignificādi loq̄t̄ anſelmus de caſu dyaboli Si gnificare igitur ſm aliquā ſui ſignificatione3 cōpetit vī cuilibet. Vīe enī ſm damaſcenu3 in logica ſua ca° q̄drageſimo octauo ē q̄d ml ta ſig̃t vt hoc nomē aīal. oē enī vīevel ſig̃t plu ra p̄mo° vel ſecūdo° qa omne vīe p̄dicatur ō pluribus vel in ꝓpōe de ineē de p̄nti de ꝓteri- to vel de futurovel de mō Ex q̄ p3 ꝙ errāt illi q dicunt ꝙ hec vox homo nō ſig̃t oēs ho- mines cū enī hoc vīe hō ſm p̄fatū doctorē ſi- nificat plura ⁊ nō ſignificat plures res que ñ ſūt hoies oport3 ꝙ ſigificet plures hoies ⁊ nō plus vnū q̄ aliū ſigificat igit̄ oēs hoies ſ3 vni uerſale q̄d ē gen⁹ vel ſpēs quod p̄dicatur de ꝓ nomine demōſtrante rem quā ſignificat/ſig- nificat plura p̄mo° vl̄ ſecūdo° accipiēdo ſigni ficare Alia vo vniūſalia ſig̃nt plura 3° vl̄ q̄r to° accipiēdo ſignificare quia talia ſig̃nt ali- quid in recto ⁊ aliquid in obliq̄ ſicut p3 de ra tiōali riſibili albo et de ꝓſimilib⁹ Ca. xxxiiii

In On autē3 ſolūvīe ſig̃t plura ſed etiā diuidit̄ in plura Sed ſciendu3 eſt ꝙ diuidi multipliciter accipiť Aliquid enim dicitur diuidi q̄n alicuius toci⁹ per reale3 ſec tōne3 vna ps ſepať ab alia ſicut carpentator diuidit lignū Aliť accipiť diuidi q̄n ſcilic3 ſub aliquo vno cuiusvna pars ab alia nō ſep atur ſumūt̄ plura ſicut ſi dīdā hācvocē canis in ſua ſig̃ta ſic dicēdo canis aliud aīal latra- bile aliud ſidus celeſte ⁊c̄ hic nō ſeparatvna3 partē iſtius vocis canis ab alia ſed plura ſu- mūt̄ atq̄ illa eſt cois et ſic loquūt̄ logici ō di- uidere Sūt autem ſm damaſcenū in logi- ca ſua ca° duodecīo octo mōi diuidēdi vīe ſc3 vt genus in ſpēs vel drīntias vt animal diuidi tur in rōnale et irrōnale vel vt ſpecies in īdi dua vt hō in petrū et iohannē et huiuſmōi vl̄ vt totū diditur in ſuas partes Et hoc duplici ter. vel in ſimiles vt ſūt ille q̄ ſuſcipiūt nom̄ ⁊ diffinitionem tocius vt cū diuidimus carne3 in multas partes carnis vnaquaq; eī pars di citur caro et diffinitionē carnis ſuſcipit. vel ī diſſimiles vt cum diuidimus ſortem ī caput

manum et huiuſmõi nec enim caput nec manus ſuſcipit diffinitionem vel nomen ſortis. Quart⁹ modus eſt vt equoca vox diuidit̃ in ſua ſigt̃a Quit⁹ mõ⁹ eſt qñ ſubiectũ ſiue ſubã diuiditur in accidẽtia vt cũ dicĩ⁹ hoim quidã albi quidã nigri. Sextus eſt qñ accñs diuidit̃ in ſubiecta vt cũ dicimus alborũ hec quidem animata hec vero inaĩata. Septim⁹ eſt vt accidens ĩ accidentia vt cũ dicĩ⁹ alborũ aliud ſiccũ aliud hũidũ Octau⁹ mod⁹ cũ fit diſio abvno ad vnũ vt a medicĩa medicĩal Eſt aũt ad ũtendũ ꝙ licet ĩ ꝑdict⁹ moꝺ dĩdendi accipit̃ vnũ ab alio ſine reali diuiſione et reali ſeparatione vni⁹ part⁹ ab alia in aliqb⁹ tñ illã ꝙ diuidit̃ ĩportat aliqd qꝺ realit̃ ꝓ̃t dĩdi in illa q̃ ĩportãt̃ per diuidentia ſc3 ĩ tertio ꝛ q̃rto modis in aliis aũt moꝺis nõ ſic Eſt aũt adũtendũ ꝙ qñ dĩdit̃ ſubã in accidentia vel eꝓuerſo vel accñs in accidentia accipit̃ ibi ly nomen accñs ꝑ ꝑbili cõtingẽt de illo qd ĩportat̃ ꝑ ſubiectũ pmanente ĩ rer⁹ natura Et ita p3 ꝙ frequẽt accipit accñs ñ ꝑ aliq̃ re accñtali ſalit̃ ĩherente ſubſtãtie ſed ꝑ aliq̃ ꝓtingẽt ꝑbili de ſubſtãtia Si eĩ ꝑdict⁹ doctor accepiſſ3 accñs ꝑ re inherẽte alteri debuiſſ3 dixiſſe ꝙ hõ didit̃ in albediẽ3 et nigrediẽ3 et nõ ĩ hoĩes albos ꝛ nigros ꝛ ꝓſilr debuiſſ3 dixiſſe de aliis

Capitulũ xxxv

QTotũ mltiplicit̃ dr̃. Vno⁰ dr̃ totũ aliqd ꝓplectẽs pl'es ptes ſine qbus ĩ rerũ natura eẽ nõ ꝓ̃t ſic ĩpoſſibile eſt ꝙ homo ſit in rerũ natura ſñ aĩa roãli Silit̃ ĩ poſſibile ẽ ꝙ aĩal ſit qui ſit tã materia q̃ forma ꝛ ĩpoſſibile ẽ ꝙ lignuꝫ ſit qn forma ei⁹ ſit et ſic ſẽp pars ẽ de eẽntia toci⁹ ꝛ nõ eꝓuerſo

Alit̃ accipit̃ totũ ꝑ aliq̃ ꝓ ad multa et ſic gẽ⁹ dr̃ totũ rſpectu ſpẽr⁹ ꝛ ſpẽs rſpectu ididuor⁹ ꝛ tc̃ totũ idẽ ẽ ꝙ cõe ꝛ ſic logici ꝓ̃t vtũt̃ totũ Et q̃t modis dr̃ totũ tot moꝺis dr̃ ꝓportionabiliť pars. vñ queda eſt pars de eẽntia totius. queda vero pars nõ ꝓpter aliud dicit̃ pars niſi qd min⁹ ꝓis q̃ illud cui⁹ dicit̃ pars et illa vocat̃ ps ſubiectĩa q̃ nõ plus ẽ de eẽntia toti⁹ q̃ eꝓuerſo et ſic̃ illa ps poteſt eſſe ſine toto ita eꝓuerſo ps ꝓ̃t eẽ ſine toto. ꝛ q̃is aliis moꝺis poſſet accipi totũ et pars tamẽ iſti mõi ad ꝑſes ſufficiant

Capitulũ xxxvi.

Poſt ꝑdicta dicendu3 eſt de oppoſitis Et ſciendu3 eſt ꝙ hoc nomẽ oppoſita ſignificat tam res extra anima3 q̃ in aĩa q̃ ſig̃ rerũ ſed omẽs res ext̃ aĩa3 q̃ nõ ſũt ſig̃ ſi ſint oppoſite nõ opponũt̃ niſi ꝑ rie vl' ſcd3 vnã opinionẽ rlatie opponũt̃ aliq Hoc p3 nã õnes res q̃ ſũt oppoſite vel ſũt res abſolute et tũc int̃ eas nõ ꝓ̃t eẽ niſi oppoſitio ꝑ ria tm̃ ſicut ĩductie p3 vel ſũt res relatie ꝛ tũc nõ ꝓ̃t eẽ oppoſite niſi ꝑ rie vl' relatie vl' vna ẽ abſoluta et alia relatiã ꝛ ſic nõ opponũt̃. Vñ qñ aliq̃ ſic ſe habent ꝙ poſſunt ſil' ſuccedere ĩ eodẽ ſubiecto ſ3 nõ ſil' eẽ ĩ eo ſi ſint forme abſolute ſũt ꝑ rie tm̃ ſicut dicet̃ inferi⁹ in tali ꝑ rieta te ſunt grad⁹ S3 ſi loq̃mur de oppõe q̃ ẽ inter ſig̃ rerũ c⁹ modi ſunt cõcept⁹ vocis ꝛ ſcripture ſic ſcdm̃ peripateticos ly nomẽ oppoſita dr̃ tã de cõplexis q̃ incõplexis Complexorũ aũt oppoſitor⁹ ꝓ̃t t'plex modus aſſignari Quet̃ enĩ opponũt̃ contradictorie quãdo ſc3 ꝓpões aliq̃ hñt idẽ ſubiectũ et idẽ ꝓ̃tũ et vna ẽ affirãtia et alia negatia ſed hoc nõ ſufficit ſ3 oportet ꝙ vna ſit vniuerſalis et alia particular vl' indiffinita vel vtraq; ſit ſingularis. verbi gratia illi opponuntur contradictorie oĩs homo eſt animal aliquis homo non eſt animal ſimiliter ille omnis homo eſt anmal homo non ẽ animal et hoc quia ĩdiffinita quando ſubiectum ſumitur ſignificatiue ſemper cõuertitur cum particulari Et ideo vniuerſalis contradicit tam particulari q̃ indiffinite Similiter ille contradicunt nullus homo eſt animal et aliquis homo eſt animal ſiue homo ẽ animal et iſte etiam contradicũt ſortes ẽ animal ſortes non eſt animal Alique etiam propoſitiones opponũtur contrarie ſcilicet vniuerſal' affirmatiua et vniuerſalis negatiua et hoc ẽ verum quando ſubiecta ſumuntur ſignificatiue aliter non oportet ſicut ille non opponunt̃ ꝓ̃t rie omnis homo eſt terminus cõmunis ſigno vniuerſali determinatus nullus homo ẽ terminus cõmunis ſigno vniuerſali determinatus Tercii modi oppoſitionis non habem⁹ nomen impoſitum Eſt autem tercius modus quando alique ꝓpoſitiones non ſunt contradictorie neq; contrarie ſed inferunt propoſitiones contradictorias vel vna infert contradictoriam alterius et propter hoc nullo mõ poſſunt ſimul eſſe vere ſicut ille propoſitiões opponuntur nullũ animal currit aliquis homo currit non contrarie neq; contradictorie quia nõ habent idẽ ſubiectũ ſed opponunt̃ qa illa aliqs hõ currit ĩfert ꝑdictoriũ illi⁹ null⁹ aĩal currit qa ſeqt̃ aliqs hõ currit g̃ aliqꝺ animal

currit Ex ꝑdictis ꝑz ꝙ ꝓpões ſubcontrarie et ſubalt̃ne nō opponūt̃ quia pñt ſimul eē ve re Oppoſitoꝝ aūt incōplexoꝝ q̄tuor modi ponūt̃ quia quedā icōplexa ſūt contraria ſcilicet illa q̄ ſig̃nt quicqd ſignificāt poſitīe affirmatīe et nō negatīe et l̃ qa in diffītione exp̄mēte quid nois eoꝝ nulla nega° nec aliqd e qualēs negatiōi dēt apponi et ſil̃ cū l̃ nō pñt verificari de eodē ꝓ eodē ſil̃ ſz ſucceſſiue vel ſig̃nt res q̄ pñt ſucceſſiue ineſſe nō ſimul q̄uiſ illi t̄mi no pñtv̄ificari de eodē nec ſil̃ nec ſuc ceſſīe Exēplū ꝑmi ſic de albo ꝛ nig° qa iſti t̄mi nihil ſig̃nt negatīe et tñ iſti t̄mi ſig̃tie ſūp ti ñ poſſūtv̄ificari ỏ eodē ꝓ eod̄ ſil̃ hicz bñ ſuc ceſſiue. verūtñ ſic dicēt̃ inferius in illo modo ſūt gradus. Exēplū ſcđi de albedīe ꝛ nigredi ne qa iſti t̄mi ſig̃nt res q̄ pñt ſucceſſīe eiỏ ieē q tñ nec ſil̃ nec ſucceſſīe pñt v̄ificari de eodē ꝓ eodē. Et in iſto modo ſūt gradus ſic ī ꝑori Queỏ aūt icōplexa ſūt oppoītavt hīt⁹ et ꝑua tio et ſūt illa q̃ꝝvnū ſig̃t qcqd ſig̃t poſitīe alterꝝvero ſig̃t aliqd poſitīe et illud idē qỏ ſuū oppoſitū ſig̃t affirmatīe ipm ſig̃t negatīe Qỏ patē ꝑōt ex diffītiōe exp̄mēte quid n oīs iſti us qa in diffītōe ei⁹ nega° ꝑcedit hītū oppoſitū ſibi ſic ſe hñt viſus ꝛ cecitas. nā viſ⁹qcqd ſig̃t affirmatīe ſig̃t qa ī diffiōe exp̄mēte quid nois ei⁹ nulla nega° dēt pōi ſed cecitasvel ce cus ſcat aliqd affirmatīe et aliqd negatīe qa ſi cecus diffiat̃/diffiet̃ ſicCecus ē ille q nō ha betviſū et q natus eſt habē vbi aliqd p̄ponit̃ negatiōi qỏ ē ſignū illi⁹ qỏ īportat̃ affirmatiue per cecū Et aliud ſeq̃t̃ negatioēz et ē ſignū il lius qđ īportat̃ ꝑ cecū negatīe. Si aūt illỏ idē ꝑ ſeq̃ntē ꝓticulā dicat̃ īportari affirmatīe nō curo ſufficit ꝙ negatīe importet̃ nec eſt incō ueniēs idē per idē importari affirmatīe ꝛ ne gatīe ſicut dcz ē ꝑus ꝙ idē ꝑ idē ꝑōt ſig̃ri in recto et ī obliq̃. Iſta aūt q̄ dico ſcz ſig̃re affir matīe et negatīe inſinuat Anſelm⁹de cāu dy aboli ca° vndecīovbi ſic dicit. Cōſtat qm̄ hec vox ſcz nihil nl̃at⁹dr̄t ab eo ꝙ dico ñ aliqd Nihil ꝙ l̃ apti⁹ q̄ ꝙ hec vox ſcz nō aliqd oēz rē penitus et oē qđ ē aliquid in ītellectu r̄mo uēdo nec non ꝛ omne qđ eſt in ſenſu remouē do ſua ſignificatione cōſtituit ſed qm̄ remotio alicuius rei ſignificari nullaten⁹ ꝑōt ſine ſignificatiōe illius cuius ſigīficat̃ remotio Nl̃ lus enī intelligit quid ſig̃t nō hō niſi intelligē do quid ſit homo ideo neceſſe ē ꝙ hecvox nō aliquid deſtruendo id qỏ ē aliqd ſignificz ali quid et ſeq̃t̃ ſig̃t aliqd remouēdo et nō ſig̃t aliqd cōſtituēdo Et ſeq̃t̃ Hoc itaꝙ mō malum nihil eē dico et malū nomē eſſe ſig̃tiuū ꝛ ſi ſic aliqd ſignificat pimēdovt nullius rei ſit cōſtitutīm. Ex hiisvbis ꝛ aliis plurib⁹ q̄ idē ſcribit Anſelm⁹ euidēt̃ habet̃ ꝙ aliqđ inꝑplexū ali quid ſig̃t remouēdo pimē° negādo ꝛ aliqđ in cōplexū aliqd ſig̃t affirmādo ꝛ ꝑſtituē° Ex quo ſeq̃t̃ ꝙ ꝑuatio nō ē aliquid in re ex̄ aīaz diſtinctū q̄cūꝙ mō a quocūꝙ poſitīo ſicut cecitas nō eſt a ꝑte rei ī oculo dicēte Anſelmo vbi ꝑus multa dicūt̃ ſm formā que nō ſm rē vt timē ſmvocis formā dr̄ actīm cū ſit paſſiuū ſm rē ita quoꝙ cecitas aliquid dicitur ſm formā loqñdi cū nō ſit aliqd ſm rē ſicut eniz dicim⁹de aliquo qui habetviſū viſus eſt in eo ita dicimus qui habet cecitatē cecitas ē in eo cū hoc nō ſit aliquid ſz potius nō aliquid. Et hanc habere nō eſt habē aliquid ymo carē eo qđ eſt aliquid Cecitas enī nō eſt aliud q̃ nō viſus vel abſētiaviſusvbiviſus dēt eē. Nōviſus vero v̄ abſētiaviſus nō magis ē aliqdvbi debet eſſeviſus q̃vbi nō dēt eē viſus. mō nōviſ⁹ vel abſentiaviſus in lapidevbi viſus nō debz eē nō eſt aliquid in lapide. Ex hac auctoritate patet ꝙ cecitas nō eſt aliquid apte rei exiſtēs in oculo et per ꝓns nullibi eſt apte rei. ꝛ ideo illa q̄ ſūt ex̄ aīaz nō opponūt̃ ꝑuatīe ſed ſigna reꝝ quorūvnū ſignificat aliquid affirmatīe et aliud idē negatīe opponūt̃ ꝑuatiue.

Relatiue aūt opponūt̃ noīa relatīa q̄ non pñt de eodm reſpectu eiuſdē v̄ficari et hocve rum eſt ſiue res ex̄ aīaz alique opponūt̃ relatiue ſiue nō. Nec ꝓpter hoc ꝙ dico noīa relatiua nego relationē ex̄ animā qa relatiz ꝑōt dici tam de noie rei q̃ de re. Qđ enī ſint aliq̃ noīa relatiua patet ꝑ gramaticos qui ponūt nomē relatiz eſſevnā ſpēz nois Incōplexa aūt ꝑdictoria ſūt illa quoꝝvnū ſig̃t aliquidv̄ aliq̃ affirmatīe ꝛ aliud ꝑciſe illudv̄ illa negatīe nihil affirmatīe ſignificādo finite et detīa te ſic hō ſig̃t omēs hoies affirmatīe ꝛ non hō ſig̃t eoſdē hoies negatīe nihil detīmiate ꝛ finite affirātīe ſig̃ndo qỏ addo ꝓpt̃ cauillationē q̄ poſſz fieri dicēdo ꝙ nō hō ſig̃t aſinū ex q̃ ſuponit ꝑ aſino ſic dicēdo aſin⁹ eſt nōhō Et ē ſciēdū ꝙ qỏlibet iſtoꝝ oppoſitoꝝ eſtvere ī ſe quoddā ens poſitīm et abſolutū ꝛ de q̃libet illoꝝ pro ſe ſūpto verificat̃ ens reale. vñ ſi in illa nō ens eſt ens ſubiectū ſupponat ꝑ ſe vera eſt quia illud ſubiectū vere eſt ens cū ſit ſb

iectum et pars ꝓpōnis nulla autē ꝓpō est cō
posita ex nō entibus Et si ꝓteruiatur ꝙ tunc
vnū oppositū ꝑdicarē de reliquo Dicēdū est
ꝙ non est inꝓueniēs vnuꝫ oppositoꝝ ꝑdicari
de reliquo nō sigue sꝫ simplr siue materialr
sūpto sic enim tales sūt vere nō dcio est dcio
non inconplexum est inconplexum nō pars
est pars et sic de mltis aliis sic hec est vera qñ
ꝓferē nō vox est vox si subctm suppōat pro se
nā certū ē ꝙ hec vox quā ꝓfero non vox. est
vox Et ista de oppositis sufficiāt. quia mlta
hic omissa sup libro ꝑntoꝝ exposui.

Capitulū xxxvii.

Et Estat nūc de vno vocabulo quo lo-
gici tractādo de demōstratione fre
quēter vtunr differere sc3 de hoc vo
cabulo passio Et est sciendū ꝙ qūis mltipli
citr accipi possit sic dixi supra tamē ſm ꝙ lo-
gici loquūr de passione Sciendū est ꝙ passio
non est aliqua res exr animā inherens alicui
cuius dicir passio sꝫ passio est qdā predica-
bile mētale vocale vel scriptū ꝑdicabile per se
secūdo de subiecto cuius dr esse passio qūis
stricte ꝛ ꝓpe loquēdo passio nō sit nisi tale ꝑ-
dicabile mētale ꝛ non vocale neq; scriptū secū
dario tamē et ī ꝓpe vox vel scriptura pōt dici
passio eo quo dicim ꝙ in illa ꝓpōne ꝓlata
ois hō est risibilis ꝑdicar passio de suo subcto
ꝙ aūt passio nō sit res exr animā que nō est
signū ꝑdicabile pꝫ qa ſm phos passio ꝑdicar
per se secūdo de subcto suo sed solus ꝓcept
vel vox vel scriptū ꝑdicar quia ꝓpō ex talib
ꝓponr et non ex rebus extra animā distinct
ab his ergo res exr animā non est passio Itē
ſm phm omnis passio est alicuius vlis sꝫ nlla
res extra animā est passio alicui vli inherens
igir ꝛc. Itē entis sūt passiones sꝫ ille nō inhe
rent illi ꝓmūi vt mānifestū est g ꝛc. Itē de deo
ꝑnr passiones ꝓpe sibi sꝫ deo non inherēt ali-
que alie res g passio nō est talis res inherēs
suo subiecto Dicendū est ergo ꝙ passio nō est
nisi qdā ꝑdicabile secūdo dicendi per se de
suo subcto et ideo passio pōt esse pars ꝓpōis
ꝛ per ꝓsequēs talis passio nō est res exr aīmā
inherens suo subcto Ex quo sequir ꝙ non est
ī ꝓssibile subctm eē in rerū natura sine sua
passione Nec est ī ꝓssibile passionē eē in re
rū natura sine suo subcto ꝛ iō quādo dicunt
actores ꝙ subctm nō pōt eē sine sua passione
exponēdū est ꝙ nihil aliō ītēdunt nisi ꝙ pas
sio nō pōtvere per ꝓpōnē negatiuā amoueri
a suo subcto maxime si esse existere ꝑdicatū
de illo subcto. Vnde illa ꝓpō est ī ꝓssibilis
deus nō est creatiuus Est aūt sciēdū ꝙ passio
sēp suppōit pro illo eodē pro quo subctm sup
ponit qūis aliquid aliud ab illo significet ali
quo sc3 in recto vel in obliquo affirmatiē vel
negatiue Vñ etiā quedā passiōes vocār positi-
tiue ꝛ quedā negatiue Ex predictis pōt patē
quōvnuꝫ est passio entis ꝛ distinguir ab illo en
te cuius est passio sc3 a cōi ꝓceptu entis et tñ
sigt idē ꝙ ꝓceptus sc3 alio sic pꝫ per diffini-
tionē exmētem quid nominis Vñ gñaliter
verū ē ꝙ subctū ꝛ sua passio nō sūt idē realitē
qūis supponāt pro eodē ꝛ qūis ꝑdicatio vni
de alio sit necessaria: Capitulū xxxviii.

Dicto de terminis quibusdā secūde
ītentionis ꝛ etiam de quibusdā se-
cūde ī ꝓpōnis videndū est de termi-
nis prime ītentionis: Primo tamē dicēdū est
de quibus ꝓmūib oib siue sint res que nō sūt
signa siue sint res que sūt signa cuiusmōi sūt
ens et vnū Circa ens primo sciendū est ꝙ
ens duplr accipir. Vno accipir hoc nomen
ens ſm ꝙ sibi correspōdet vnus ꝓceptus cōis
oib rebus ꝑbilis de oib in quid primo quō
trāscendēs pōt pri in quid ꝙ eni sit vnus ꝓce
ptus ꝓmūis ꝑbilis de oib rebus ex hoc ꝓsua
deri pōt quia si nō sit aliqs talis ꝓceptus cōis
g diuersis reb sunt diuersi ꝓcept cōes qui sr
a ꝛ b sꝫ oñdo ꝙ est aliquis ꝓcept cōior tā a q̄
b ꝑbilis de vtroq; ꝛ de q̄cūq; pōt predicari qui
libꝫ illoꝝ verbi gr̄a de c qa sic ꝓssūt forma-
ri tales ꝓpōnes vocales c est b c ē a c ē aliqd
ita in mēte ꝓssūt tres ꝓpōnes formari quaꝝ
due sint dubie ꝛ tercia sit scita Nā ꝓssibile ē
ꝙ aliquis dubitet vtrāq; istaꝝ c ē a c ē b ꝛ tñ
sciat illam c est aliqd quo dato arguo sic due
illaꝝ ꝓpōnū sūt dubie et vna est scita et ille
tres hnt idē subctm g hnt distincta ꝑta qa si nō
eadē ꝓpō eēt scita et dubia ex quo due sunt
dubie si sunt distincta ꝑta g aliqd ꝑtum est in
illa c ē aliqd qđ nō est ꝑtum in aliqua illaꝝ c
est a c est b ꝛ per ꝓns est distinctū ab illis sed
manifestum est ꝙ illud predicatum non est
minus cōmūe nec etiā ꝙuertibile cū aliquo il
loꝝ ergo est cōmuni quā aliqđ illoꝝ qđ est
propositū sc3 qđ aliquis ꝓceptus mētis alius
ab istis inferioribus est ꝓmunis cuilib3 enti
quod concedendum est. Nam de omni ente
vel de pronomine demonstrante qđcunq; ens
potest idem ꝓcept vere predicari sicut eadē3

voxvere poteſt de quolibet predicari Tamē non obſtante ꝙ ſic ſit vnus ꝯceptus cōis oīi enti tamen hoc nomen ens eſt equiuocū quia non p̄dicatur de omnibus ſibi ſubicibilibus quādo ſignificatiue ſumitur ſecundū vnū ꝯceptum ſed ſibi diuerſi conceptus correſpōdent ſicut ſuper porphirīū declarauī: VIterius ſciendum eſt ꝙ ſecūdū philoſophū quinto methaphiſi. Ens diuiditur quia hoc quidem eſt ſecundum accidens illudvero ſecundum ſe. que diuiſio non eſt intelligenda ꝙ aliquod ens ſit per ſe et aliud ſecundū accidens ſed oſtendit ibi diuerſum modū predicandi vnius de alio mediāte hocverbo eſt ꝙ ſatis patet per verba philoſophi quia dicit ꝙ dicim⁹ ꝙ muſicum ſm accidens eſt iuſtum ⁊ muſicū ſm accidēs eſt homo et ſimiliť muſicum dicimus ſm accidēs edificare Ex quo patet ꝙ non loquitur niſi de diuerſo modo p̄dicandi vnius de reliquo ita ꝙ aliquid dicitur de aliquo per ſe: aliquid vero dicitur de aliquo per accidens. ꝙ enim aliqua res ſit ens per ſe et alia per accidens patet quia nulla res eſt quin ſit ſubſtantia vel accidens ſed tam ſubſtantia quam accidens eſt ens pē ſe ergo et cetera. Similiter philoſoph⁹ diuidit ens ſeptimo methaphiſice in ens in potentia et ens in actu. quod non eſt intelligendum ꝙ aliquid ꝙ non eſt in rerum natura ſed poteſt eſſe ſitvere ens et aliquid ꝙ eſt in rerum natura ſit etiam ens ſed intelligendum eſt ꝙ hoc nomen ens predicatur de aliquo mediāte hocverbo eſt mere de preſenti non equiualenti propoſitioni de poſſibili dicendo ſic ſortes eſt ens/ albedo eſt ens/ de aliquo autem in propoſitioni de poſſibilivel equiualenti ꝓ poſitioni de poſſibili ſic dicendo antechriſtus poteſt eſſe ſiue antechriſtus eſt ens in potentia et ſic de aliis vnde vult ibidem ꝙ eſt aliquid potentia et actu ſicut ſciens et quieſcēs et tamen nihil eſt ſciens vel quieſcens niſi actualiter ſciensvel quieſcens. De aliis diuiſionibus entis patebit. Et iſta cauſa breuitatis ſufficiant.

Capitulum xxxix.

VNum autem eſt paſſio entis qa eſt predicabilis de ente per ſe ſecundo modo et hoc quia ſignificat aliquid quod non eodem modo ſignificatur per ens quāuis alio modo ſignificatur per ens. Nam ens quicquid ſignificat poſitiue et affirmatiue ſignificat vnum non ſignificat quodlibet ſignificatum per ens tam poſitiue et affirmatiue quam negatiue et remotiue quod patet per diffinitionem exprimentem quid nominis ipſius. Vnum tamen multipliciter dicitur quia ſecundum philoſophum quinto methaphiſice vnum dicitur aliud ſecundum accidens/ aliud ſecundum ſe. Quod ſic eſt intelligendum ꝙ hoc nomen de aliquibus predicatur per accidens ita ꝙ illa propoſitio eſt per accidens ſicut iſta eſt per accidens choriſcus et muſicus ſuntvnum. ſimiliter iſta eſt per accidens iuſtus et muſicus ſť vnum et cum hoc ſtat ꝙ tales ſuntvere choriſcus et muſicus ſunt per ſe vnum/muſicus et iuſtus ſunt per ſe vnum. et ſi inueniantur in auctoribus tales propoſitiones/muſicus et album ſuntvnum per accidens. muſicus eſt pē accidensvnus cum choriſco debent exponivt per illas intelligantur tales. hec eſt per accidens muſicus et album ſuntvnum. hec eſt pē accidens muſicus et choriſcus ſunt vnū. qua re autem ille propoſitiones diſtinguuntur et non equippollent oſtendetur inferius.

Vnum ſecundum ſe eſt illud de quo vť de quibus dicitur vnum non per accidens ſ̄ per ſe. Et quamuis philoſophus quinto methaphiſice ponat multiplices modosvnius pē ſe tamē ad preſens ſufficiat ponere tres modos vnius quibus logici vtuntur frequenter. Vnde quedam dicuntur vnum numero hoc eſt de quibuſdā ťminis ſupponentibus pro eodemverificatur hoc predicabile vnum numero ſicut dicendo ille homo ⁊ ſortes ſūtvnū numero. marcus et tullius ſuntvnum numero Et ideo ꝙ dicit ariſtoteles quinto metha. ꝙvnū numero ſūt quorū matīa eſtvna intelligēdū ē ꝙ dicūť tūcvnū nūo qñ nō ſť diſtícta

nec ſm materiā nec ſm formā Quedaꝫ dicūf vnū ſpe quoꝝ ſcꝫ eſt eadē ſpes ita ꝙ ſp quādocūꝙ ſūt vnum ſpe ſūt ſimplr plura ⁊ nō vnū numero dicente ariſ. primo thopi. Idem ſpe ſūt que cū ſūt plura ita ſupple ꝙ non ſunt vnū numero ſub eadē ſpe ꝓtinenf. Genere autē ſunt vnū que ſub eodē genere ꝓtinētur ita ꝙ q̄cūꝙ ſunt vnū genē ſūt ſilr plura ſpecie et numero Vnū quecūꝙ ſuntvnū numero ſūt ſpe et genere dicēte ariſ. Quecūꝙ vnū numero ſunt/ſpe ſuntvnū ſꝫ quecūꝙ ſūt ſpe nō oia vnū numero Ex iſtis verbis ſequiſ ꝙ nihil ē vnū ſpecie niſi ſitvnū numēo ⁊ ideo ipoſſibile eſt ꝙ ſit aliqua natura que ſitvna ſpe ⁊ non ſit vna numero ſimiliter ipoſſibile eſt ꝙ ſit aliq̄ naturavna genere niſi illa ſit ſpe vna vel ſpe plura Et ideo dicendū eſt ꝙ plura indiuidua ſunt vnū ſpe et ꝙ vnū indiuiduū eſt vnū ſpe cum alio idiuiduo ſilr plura idiuidua dr̄ſanꝫ ſpeꝝ ſūtvnū genere ⁊ vnū idiuiduū vnī⁹ ſpei eſt vnū genere cū alio idiuiduo alterius ſpei ſic ſoꝛ et ille aſinus ſuntvnuꝫ genere ⁊ hoc qa de ſorte et illo aſino natū eſt vnū genus p̄ri. ſimiliter ſortes ⁊ plato ſunt vnum ſpecie hoc eſt ſortes et plato ſubvna ſpecie puta ſub homine continentur vel ſortes et plato ſunt illa quibus poteſt abſtrahi vna ſpecies cōmunis eis. Et ſi dicatur ꝙ tunc non eſſent vnum realiter. Dicendum eſt ꝙ ſuntvnum realitē accipiendovnum ſecunduꝫ ꝙ dicitur de illis que ſuntvnum ſpecie quia ſortes et plato ſūt realiter illa de quib⁹ poteſt abſtrahivna ſpecies et ita concedendum eſt ꝙ eſt aliqua vnitas realʳ mīorvnitate numerali ita ꝙ illa īdiuidua ſunt vnum realiter illo modo accipiendovnum et nihil ymaginabile diſtinctum ab indiuiduovel indiuiduis eſtvnum illo modo accipiendo vnum.

Capitulum xl.

Poſt predicta reſtat dicere de inferioribus ad ens que ſunt decē predicamenta Eſt autem ſciendum ꝙ hoc nomen predicamentum eſt nomen ſecunde impoſitionisvel intentionis ſicut hoc nomen genus quamuis illa de quibus predicatur ſint incomplexa p̄me intentionis Verumtamen predicamentum dupliciter accipitur Vno modo pro toto ordine aliquorum ordinatorum ſecundum ſuperius et inferius. Alio modo accipitur pro primo et cōmuniſſimo in tali ordine. Et hoc ſecundo modo accipiendo predicamentū. qdlibet predicamentū eſt vnū incōplexum prime intentionis et hoc quia ſignificat res que non ſunt ſigna. Accipiendo autē predicamentum primo modo poteſt dici ꝙ in aliqua tali ordinatione ſunt incomplexa prime intentionis et aliqua incomplexa ſecū de intentionis. Vel poteſt dici ꝙ aliqua tali a ſunt prime intentionis et aliqua ſecunde intentionis ſicut ſecundum opinionem que ponit ꝙ intentio vel conceptus eſt qualitas ſub iectiue exiſtēs in mente tunc hoc cōmune genus eſt in predicamento qualitatisvel relationis Nam omne genus eſt qualitas ſecundū illam opinionem et hoc cōmune genus eſt ſecunda intentio vel nomen ſecunde intentionis hoc autem cōmune color eſt prima intentio et ſimiliter de multis aliis. Et ſi dicatur ꝙ intentio prima nō eſt ſuperior ad intentionem ſecundam. Similiter intentio prima non predicatur de intentione ſecunda nec econuerſo. Similiter ens rationis non poteſt eſſe in predicamento reali. intentio autem ſecunda eſt ens rationis non eſt ergo in predicamento reali. Ad primum illorum dicendum eſt ꝙ intentio prima ſuperior eſt ad intentionem ſecundam. ſicut ens eſt intentio prima et tamen eſt ſuperior ad intentionem ſecundam. Omnis enim intentio ſecunda eſt ens et non econuerſo. Ad ſecundum dicendum eſt ꝙ q̄uis intentio prima non predicetur de intentione ſecunda ſi vtraq; intentio ſupponit pro ſe tunc enim oporteret concedere ꝙ intentio ſecunda eſſet intentio prima quod falſum eſt tamen intentio prima poteſt p̄dicari de intentione ſecunda non pro ſe Vnde illa genus eſt qualitas eſt vera non tamen predicatur hoc predicamentum qualitas pro ſe ſed pro intentione ſecunda que eſt genus ſicut in illa propoſitione prolata nomē eſt qualitas predicatur nomen prime impoſitionis de nomine ſecunde impoſitionis non pro ſe ſed pro impoſitione ſecunda et tamen nullum nomen ſecunde impoſitionis eſt nomen prime impoſitionis. Ad tercium dicendum eſt ꝙ aliquid eſſe in predicamento dupliciter accipitur Vno modo pro illo ꝙ ſic eſt in predicamento ꝙ de pronomine demonſtrante ipſum predicatur primum illius

predicamenti ſumptum ſignificatiue et ſic accipiendo eſſe in predicamento nihil eſt in genere ſubſtantie niſi ſubſtantia particularis. ꝙ nihil eſt ſubſtantia niſi ſubſtãtia pticular Et ſic accipiendo eſſe in predicamento omni a vniuerſalia que important preciſe ſubſtantias ſunt in predicamento qualitatis quia qͦ libet vniuerſale eſt qualitas Aliter accipitur eſſe in predicamento pro illo de quo ſignificatiue ſumpto predicatur primum illius p̄dicamenti ſignificatiue ſumpti et ſic queda3 vniuerſalia ſũt in genere ſubſtantie quia de quibuſdam vniuerſalibus ſignificatiue ſumptis predicatur ſubſtãtia quando ſumitur ſignificatiue ſic dicendo omnis lapis eſt ſubſtãtia omnis homo eſt ſubſtantia omne aĩmal eſt ſubſtantia et ſic de aliis et ideo illa ꝓpoſitio aſſumpta ens rõnis non poteſt eſſe in predicamẽto reali falſa eſt ſiue accipitur eſſe in predicamento vno modo ſiue alio Verum tamen ſciendum ꝙ ſcõm opinionem que ponit ꝙ intentio conceptus ſiue paſſio aĩme eſt qualitas mentis non ideo aliquid dicitur ens rationis quia non eſt vera res exiſtens in rerum natura ſed ideo dicitur ens rationis qa non eſt niſi in ratione qua mens vtitur pro alio vel intelligitur aliud et ſic omnes propoſitiones et ꝓſequentie et termini mẽtales ſũt entia rationis et tamen ſunt vere et realiter exiſtentia in rerum natura et entia perfectiora et realiora quam qualitates quecũq; corporales Et ideo quando cõmentator et phs diuidunt ens in ens reale et ens rationis ſiue ens in anima et in ens extrã animã ⁊ poſtea ens reale in decem predicamenta non eſt diuiſio per ſimpliciter oppoſita eo modo quo aĩmal diuiditur in animal rationale et in animal irrationale ſed magis diuiſio vocis in ſignificatione3 illo modo quo phus diuidit primo priorum contingens in contingens neceſſariu3 et advtrumlibet et poſſibile cõmuneEt ideo ſicutvnum illorum trium membrorum predicatur de alio hec enim eſtvera contingens neceſſarium eſt poſſibile ſimiliter contingens advtrumlibet eſt poſſibile ita non obſtante illa diuiſione entis heceſtvera ens rationis eſt ens reale. accipiendo reale pro illo quod eſt vera qualitas exiſtens in rerum natura

Sed ſi tamen accipitur ens reale vel ens extra animam preciſe pro illo quod non eſt in anima. tunc diuiſio entis realis in decem predicamenta non eſt diuiſio entis in ſua inferiora ſed conſimilis et equiualens illi diuiſioni ens reale extra animam quoddã importatur per hoc predicamentum quoddam per aliud et ſic de ſingulis. vel talis. ens reale extra animam vel eſt in tali predicamento vel in tali et ſic de aliis cum quo etia3 ſtat ꝙ in illis predicamentis ſunt multa que non ſunt entia extra animam.

Capitulum xli.

His premiſſis videndum eſt de numero predicamentorum. Ponuntur autem ab omnibus auctoribus decem predicamenta ſed in modo ponendi vt mihi videtur multi moderni diſcordant ab antiquis Nam multi ponunt ꝙ in predicamento ſunt multa ordinata ſecundum ſuperius et inferius ita ꝙ ſuperius per ſe primo modo et in recto predicatur de inferiori tali p̄dicatione qualis eſt hec omne a eſt b Vndevt talem predicationem habeant de aduerbiis fingũt nomina abſtracta ſicut de quando quod eſt aduerbium fingunt tale abſtractum quandeitas de vbi vbitas et ſic de aliis. ſed antiqui non poſuerunt talem ordinem in quolibet predicamento Et ideo hoc nomine predicamentum et ſimilitẽ talibus nominibus genus ſpecies et conſimilibus magis large vtebantur quam faciunt multi moderni. Vnde ipſi dicentes ſemper ſuperius predicari de inferiori et qͦlibet predicamentum habere ſub ſe ſpecies extendebant predicari ad verba quomodo dicimus ꝙ ambulat predicatur de hoĩne dicendo homo ambulat ſimiliter ille calciatur ille armatur. extendebant etiam predicationem ad p̄dicationem aduerbiorum et prepoſitionum cum ſuis caſualibus vt patet in talibus propoſitiõibus ille eſt hodie ille fuit heri ille eſt in domo ille eſt in ciuitate et ita in quolibet predicamento inuenietur aliqua talium predicationum non tamen oportet ꝙ ibi ſit ſemper predicatio propria recti de recto et ideo non omnis ordo ſuperioris ⁊ inferioris eſt ſecundum predicationem ſtricte accipiendo predicationem ſed eſt in concipiendo et in p̄dicando large accipiendo predicationem

Et quia intentio antiquorum mihi videtur notabilior ideo ipſam proſequendo primo oſtendam ꝙ hec fuit eorum intentio. quod p̄

bari poteſt primo per ariſtotelem enumerā tem predicamentavbi ſic exprimit ea.Eorū que ſecundum nullam complexionem dicun tur ſingulū aut ſignificat ſubſtantiam aut q̄n titatem aut qualitatem aut ad aliquid autv- bi aut ſitum aut habitum aut facere aut pa- ti et poſtea explicando dicit vbivt in loco q̄n vt in tempore vt heri.ſitum eſſevt ſedet iacꝫ haberevt calciatus armatus eſſe.facere vt ſe carevrere pativt ſecarivri.Idem etiam patꝫ in capitulo de facere.et pati Item damaſce nus dicit in logica ſua capitulo xxiii.oportet cognoſcere ꝙ decem ſunt predicamenta ſu- periora ,i.generaliſſima ſub quibus reponi- tur omnis vox ſimpliciter dicta. ſunt autem hec ſubſtantia vt lapis. qnantum vt duo tria ad aliquidvt pater filius quale vt album ni- grum vbivt in cyro et damaſco hoc autem lo ci oſtenſiuum eſt quandovt heri hoc enim eſt temporis oſtenſiuum haberevt veſtire indue re ſitum eſſevt ſtare iacere agerevtvrere pati vtvri Et iſti duo doctoresvnus ſanctus et ali us philoſophus ſufficiant ad probandum ꝙ per predicamenta non intendunt quedam in complexa continere ſub ſe diuerſasvocesvel intentiones anime de quibus predicatur pre dicatione propria et in recto Ad cuius euidentiam ſciendum eſt ꝙ ſecundum inten tionem antiquorum exiſtentia in predicamē tis non ſunt niſi quedam incomplexa ex qui bus affirmatio et negatio ſcilicet propoſitio- nes affirmatiue et negatiue nate ſunt ꝓſtitui propter qȝ dicit ariſtotelesvbi prius Singula eorum que dicta ſunt illa quidem ſecundum ſe in nlla affirmatiōe dicūt, horꝫ aūt alio ad ſe inuicem ꝑplexione affirmatio fit et ſimili ter dicit damaſcenus ſicut dictum eſt ꝙ ſub decem predicamentis reponitur omnis vox ſimpliciter dicta hec autē omnis cathegorica que non eſt affirmatiovel negatio Et ita con ſtat eſſe de intentione eorum ꝙ illa que ſunt in p̄dicamentis ſunt incomplexa ex quibus ſunt ꝓpoſitiones nate ꝓponi. Et hoc eſt verū tam de incoplexis mentalibus quā vocalibꝰ mentalia tamen ſunt principaliora ſicut di- ctum eſt prius Sumitur autem diſtictio il lorum p̄dicamētorꝫ ſicut inuit p̄mētator vii. methaphiſice ex diſtinctione interrogationū de ſubſtantia ſiue de indiuiduo ſubſtātievn- de ſm ꝙ ad queſtiones diuerſas factas de ſb ſtantia per diuerſa incomplexa reſpondetur ſecūdū hoc diuerſa in diuerſis p̄dicamentis collocantur Vnde omnia incōplexa per que ꝓuenienter reſpondetur ad queſtionem factā per quid de aliquo indiuiduo ſubſtantie ſunt in p̄dicamento ſubſtātie cuiuſmodi ſunt oīa talia aīal homo lapis corpus terra ignis ſol luna et huiuſmodi Illa autem per que ꝓ uenienter reſpondetur ad queſtionem factā per quale de ſubſtantia ſunt in genere quali- tatis cuiuſmodi ſunt talia album candidum ſciens quadratus longus latus et ſic de aliis. Illavero per que ꝓueniēter reſpōdetur ad q̄- ſtionez factaz per quantuz de ſubſtātia ꝓtinē tur in genere quantitatis cuiuſmōi ſunt talia bicubitum tricubitum et huiuſmōi Illa au tez per que reſpondetur ad queſtionem factā per cuiusvl per cōſimile quia forte deficit no bis ibi nomen iterrogatiuum generale ſunt in genere relationis Illa autez per que cō- ueniēter reſpondetur ad queſtionem factam pervbi ſunt in genere vbi Et quia nunq̄ ꝓue- niēter ad queſtionem factam pervbi reſpōde tur niſi per aduerbiuz vel per prepoſitionē cū ſuo caſuali ſicut ſi queraz vbi eſt ſortes ꝓuēi- enter rñdetur hicvel ibivel in cyro vl dama- ſcovel in marivl in terra ideo iſta i ꝑplexa ꝑ tāto ꝙ nō ſūt affirmatiōesvl negatiōes dicū tū eſſe in genē vbi: Sīr ad q̄ſtionē factā de ſb ſtātia per quando nunq̄ reſpōdeť niſi per ad- uerbia vl p̄pones cū ſuis caſualibus ſicut ſi q̄ rā quādo ſoř fuit ꝓueniēť rñdeť herivl tali ho ra ideo talia ſunt preciſe in genere quādo Si militer ad queſtionē factā per hoc totū qd fa cit ſoř ꝓueniēť rñdeť per vba ſcz ꝙ ābulat vl currit ideo talia ſūt in gñe actionis ꝛ ſic ꝓpor tionabiliť ꝛ de aliis q̄uis forte ob penuriā no minū aliqñ iťrogatīa ꝓꝑa ꝛ gñalia p̄ntorꝫ no bis deficiāt Ex iſto ſequitur ꝙ tl̄ia ꝓcreta al bū nigꝝ calidū amaꝝ ſūt magis dirēte in ge nē q̄litaťi q̄ eorꝝ abſtracta ꝓpť qȝ pl̄s in p̄nťi exēplificās de illis que ſūt in p̄nto q̄litaťi di- cit q̄litasvt albū Verūtn accipiēdo p̄ntū q̄li taťi ꝑ aliq̄ qȝ vl remoueť a ſuba ſic tl̄ia ꝓcre ta non ſūt in genere q̄litaťi ſꝫ p̄ciſe abſtracta et ſic intellexi quādo dixi tl̄ia abſtracta eē in genē per ſe et ꝓcreta per reduxionem ſed in talibus magis eſt difficultas vocalis quaz re alis ideo ad preſens tranſeo Et ſufficiat ſcire ꝙ omne incomplexum per quod conuenien ter reſponderi poteſt ad aliquam queſtionez factaz de ſubſtantia eſt in aliquo predicamē

to ſiue illud ſit aduerbiū ſiue verbū ſiue nomē ſiue ꝓpō cū ſuo caſuali alia aūt iꝓplexa nō ſt̄ in aliquo ꝑdicamēto ꝓpt̄ q̄ ꝓiūctiōes ⁊ ſinca thegreumata in nullo ꝑdicamēto reponūt̄ ꝑ talia enī ad nullā queſtionē reſpōdet̄.

Capitulum xlii.

Expeditis quibuſdaꝫ gñalibꝰ circa ꝑdicamēta q̄uis mlta alia pñt dici de ſingul̄ in ſpali dicendū eſt et ꝓ de ſubſtantia Circa qȯ ꝓmo ſciendū eſt q̄ ſubā mltiplicit̄ accipit̄ Vnoꝰ dicit̄ ſubā q̄cū q̄ res diſtincta ab aliis ſicut tlia ſueniūt̄ in autoribꝰ frequēt̄ ſubā albedinis ſubā colorꝭ et ſic de aliis Aliter accipitur ſubā magis ſtricte pro oñi re que nō eſt accñs ⁊ ſic ſubā dicitur tam de materia q̄ de forma q̄ etiaꝫ de cōpoſito exvtriſq̄ Aliter dr̄ ſubā ſtrictiſſime de illo qȯ nec eſt accñs alteri inherēs nec eſt pars eēntialis alicuiꝰ ⁊ illoꝰ ſubā ponit̄ genꝰ generaliſſimū q̄ ſm ariſ. diuidit̄ in ſubſtātiaſ ꝓmas ⁊ ſecūdas ſꝫ nō eſt itelligēdū q̄ ſit diuiſio alicuius cōis ꝑlis de ſuis diuidētibꝰ ꝑ ſe ſiue de ꝓnoibꝰ demōſtrātibꝰ illa diuidētia Nam demōſtrādo q̄cūq̄ ſubāꝫ ſecūdaꝫ hec ē falſa ſ̄ eſt ſubā ymo hec eſt vera nl̄a ſubā ē ſubā ſcda qd patere pōt ex p̄cedētibꝰ Dictū enī eſt priꝰ q̄ nl̄mvl̄e eſt ſubā oīs aūt ſubā ſecūda eſt qȯdāvl̄e cū ſit genusvl̄ ſpes ſm ariſ. nl̄a igit̄ ſubā ſcda eſt ſubā Itez ſm doctrinā ariſ. qcqd negat̄ ab oībꝰ ꝓtent̄ ſub aliquo cōi negat̄ vl̄r ab illo cōi ſꝫ ſubā ſcda negat̄ vl̄r ab oñi ꝓtēto ſub ſubā g̃ negat̄ vl̄r de ſubā Eſt igit̄ iſta vera nl̄a ſubā eſt ſubā ſcda ⁊ per cō ſequēs et iſta nl̄a ſubā ſcda eſt ſubā aſſūptū ꝑ nā hec eſt vera nl̄a ſubā corporea eſt ſubā ſcda ⁊ hec ſil̄r nl̄a ſubā incorpea eſt ſcda ſubſtātia q̄ ꝑma ſit vera ſil̄r ⁊ ſcda ꝑ per eāde rl̄am nā hec eſt vera nl̄m corpꝰ aīatū eſt ſcda ſubā ſil̄r nl̄m corpus iaīatū eſt ſcda ſubā q̄ ꝑma ſit vera ꝑ qa nl̄m corpꝰ aīatū inſenſibile eſt ſecūda ſubā ⁊ ſil̄r nl̄m corpꝰ aīatū ſſibile eſt ſecūda ſubā ⁊ q̄ ꝑma illaꝝ ſit vera pōt ꝓbari per eandeꝫ regulā nā hec eſt vera nullū corpus aīatū ſſibile rōnale eſt ſecūda ſubā et eadē rōne illa nl̄m corpus aīatū ſſibile irrōnale eſt ſecūda ſubā ⁊ q̄ ꝑma illaꝝ ſit vera ꝑ nā ſua ꝓuertibilis eſt vera nl̄us hō eſt ſecūda ſubā que euidēter patꝫ ex hoc q̄ q̄libet ſingulaꝝ eſt vera relinq̄t̄ ergo ſecūdū doctrinā ariſ. q̄ hec eſt ſimplicit̄ vera nl̄a ſubā eſt ſecūda ſubā ⁊ ideo quacūq̄ ſubā demōſtrata hec eſt ſimpliciter falſa hoc eſt ſubā ⁊ ideo dicendū eſt q̄ illa diuiſio non eſt niſi diuiſiovnius noīs cōis in noīa minꝰ cōia vt ſit equalens iſti diuiſioni noīnū ꝑportātiū ſeu ſigntiū ſubſtātias extra animā quedā ſunt noīa ꝓpria vni ſubē et illa nomina vocāt̄ ꝑme ſubſtātie quedā vero ſunt noīa cōia multꝭ ſubſtātiis et illavocant̄ ſecūde ſubē que noīa poſtea diuidūt̄ quia quedā ſūt genera et quedā ſpes que tamē oīa vera ſūt q̄litates et ideo oīa illa que vocant̄ ſecūde ſubē ſunt in ꝑdicamēto qualitatis accipiēdo eſſe in ꝑdicamento pro eo de cuius pronomine demōſtrante ipſum ꝑdicat̄ qualitas Sunt tamē illa in predicamēto ſubē accipiendo eſſe in ꝑdicamento pro eo de quo ſignificatiue ſumpto ꝑdicatur ſubā Vnde in illa propoſitione homo eſt animal vel hō eſt ſubſtantia hō non ſupponit pro ſe ſed pro ſuo ſignificato ſi enī ſupponeꝫ pro ſe hec eſſꝫ falſa hō eſt ſubā et hec vera homo eſt qualitas ſicut ſi hec vox homo ſuppōit pro ſe hec eſt falſa homo eſt ſubā et hec vera homo eſt vox et ita patet q̄ ſecūde ſubſtantie non ſunt niſi q̄dam nomina et qualitates preciſe ſignificantes ſubās et propter hoc et non propter aliud dicūt̄ eſſe in ꝑdicamēto ſubē Et q̄ illud ſit ꝯ ſonū dictis auctoꝝ ꝓꝫ nam philoſophꝰ in ꝑdicamēt̄ dicit q̄ oīs ſubā videt̄ hoc aliquid ſignre et de primis ſubſtātiis indubitant̄ veꝝ q̄ hoc aliq̄d ſignificat Ex quo patꝫ q̄ ariſ. vult q̄ ſubā ꝑma ſigt hoc aliquid ſꝫ ſubā ꝑticularꝭ exñs extra animā non ſigt hoc aliquid ſꝫ illa ſigtur g̃ ꝑmā ſubāꝫ vocat ibi ariſ. nomē ſubē ꝑticularis extra animā et eadem rōne ⁊ multo fortius debꝫ noīare ſecūdas ſubās illa noīna. Item Boetius in diuerſis locis ſuper ꝑdicamēta dicit q̄ philo. in primo libro tractat devocibus ⁊ ita per conſequēs vocat primas ſubſtantias et ſecundas ipſas voces Similit̄ dicit ariſ. primas ſubſtantias et ſecundas eē in predicamento ſubſtantie et ibidem ponit illa que ſunt in predicamento eſſe incomplexa ex quibus componuntur propoſitiones ꝓpoſitiones autem non componuntur ex ſubſtantiis extra animaꝫ exiſtentibus quare ⁊c̄. Item damaſce. ponit voces collocari in predicamento ſubſtantie eſt igitur conſonum dictū ⁊ dicē q̄ Ariſtoteles vocat ſubſtātias ſecundas noīa cōmunia ſubſtātiarum nec iſtū obſtat illō q̄ dicit ari. q̄ ſpes ſūt magis ſubē q̄ genus quia per tales ꝓpōnes non plus ītē

dit niſi q̄ pueniētius reſpondeſ ad queſtionē factā per quid eſt de ſubſtantia demōſtrata per ſpēz quā per genus ⁊ ideo talis ꝓpō ſpēs eſt magis ſubſtātia quā genus falſa eſt de vtute ſermonis ſz eſt vera ſm mētez quā habuit de ea philoſophus. ſimpliciter igitur dicendū eſt q̄ talis diuiſio eſt diuiſio in nomina q̄rum aliqua ſunt ꝑa quedā cōmunia. Nomina ꝑa dicunt prime ſube noīa cōia dicūt ſecunde ſubſtātie Verūtamen ſcienduz eſt q̄ ꝓhus vtitur equiuoce noīe prime ſube Nā aliquādo vtit illo pro ipſis nominibus ſubārum exiſtentiū extra animam ſicut ibi oīs ſuba videtur hoc aliquid ſignificare. Alio° vtitur pro ipīs ſubiis exītibus extra animaz vt ibi ſuba eſt que proprie principaliter et maxime ſubſtare dicitur Vnde quādo pīs dicit q̄ omnia alia aut de ſubiis principalibus dicūt aut in ſubiis eiſdem ſunt vocat in ſubas non quidez ſubſiſtentia realiter aliis ſed ſubiecta ꝓpoſitionum. Vnde ſicut dicit damaſcenus in logica ſua cap. ix. dupliciter accipitur ſubiectum ſcz ſm exiſtentiā et ſic ſubia ſingulare exiſtens extra animam eſt ſubctū accītiū vl ſm ptionem et ſic pticulare eſt ſubctū ad vl̄e Et illo ſecūdo° accipit pīs ſubctū quādo dicit ſecunda ſuba eſt dici de ſubcto et ita prime ſube non ſunt ſubcta realiter ſubſiſtentia ſecundis ſubſtātiis ſed ſunt ſubcta per ptionē

Ex quo patet q̄ quādoq̄ philo. vocat ſecūdas ſubas dici de ſubiis primis tanquā de ſbiectis q̄ non poteſt eſſe niſi per ptionē g̃ ſuba prima in predicatione eſt ſubctū et ſuba ſecūda eſt ptum ſed nll̄a ꝓpō ꝓponitur ex ſubiis extra animaz g̃ illa ſuba prima que eſt ſubiectū ꝓpōnis reſpectu ſecūde ſubie non eſt ſubſtantia exiſtēs extra animā Propt̄e q̄ q̄ dicit ariſtoteles q̄ deſtruct̄ primis ſubiis ⁊c. non intendit de deſtructione reali et ꝓſiſtētia reali ſz ītēdit de deſtructione per ptionē ſcz per ꝓpōnē negatiuā ſub l̄ſ ſenſu quādo eē exiſtere non predicatur de aliquo ꝓtento ſb hoc cōi ſuba q̄ tūc eē exiſtere vere negaſ ab illo cōi ⁊ ab accītibus ꝓpis ⁊ ꝓpetatibus illius q̄ mūis nihil aliud intendens niſi q̄ tales ꝓñe ſunt bone ille hō non eſt ille hō non eſt et ille hō nō eſt ⁊ ſic de ſingl̄is g̃ nll̄us hō eſt g̃ nll̄m riſibile eſt ⁊ ita de aliis Si enim intelligeret de deſtructiōe reali ſm̄ dicēt q̄uis enī nll̄us lapis eſſet adhuc hoc gñs lapis poſſz remanere et poſſz aliquis formare iſtam ꝓpōnē nullus hō eſt lapis qō non pōt facere niſi ptes ꝓpōnis eſſēt ⁊ per ꝓñs hoc gñs lapis eēt tunc ⁊ tamē de nullo affirmatiue predicareſ in ꝓpō ne mere deineſſe et mere de pñti.

Capitulum xliii.

QVIſo que ponūſ in linea p̃ntali p̃nti ſubevidēdū eſt de q̄buſdā ꝑpetatib⁹ ſube Ponit aūt ariſto. vnā ꝑpetatē in p̃nto ſube quā dicit eē cōmūez oī ſube ſcz prime ⁊ ſecūde q̄ ſuba nō eſt in aliq̄ ſubcto Que ſi intelligaſ de ſuba exīte extra animā māifeſta eſt nulla enim tl̄is eſt in aliquo ſubcto Si aūt ītelligaſ de ſubiis ꝓmis ⁊ ſcōis que ſūt noīa ſubſtātiarū exītiū extra animā ſic per hanc ꝓpōnē ſubſtātia nō eſt in ſubcto dēt ītelligi illa ꝓpō que eſt actus ſigt⁹ de nll̄o noīe ſubie ꝑpe vel cōi ſigue ſūpto p̄ eē in ſubcto ſz remoueſ a quolibz tl̄i ſigue ſūpto eē in ſubcto Vñ q̄libz talis va eſt hō nō eſt in ſubcto aīal nō ē in ſubcto ſoꝛ non eſt in ſubcto ⁊ ſic de aliis tamē ſi tl̄es t̄mini ſupponerēt ꝓ ſe ⁊ non pro ſuis ſigt̄is vere poſſet dici q̄ ſunt in ſubcto ſic vere dicitur q̄ ſunt partes ꝓpōnū ⁊ per ꝓñs q̄ ſūt vel ꝓcept⁹ vl̄ voces vl̄ ſcripture Sz p̄ illud videſ ariſ. eē nā de ſecūdis ſubiis ꝓcedit q̄ dicūſ de ſubcto et negat eas eē in ſubcto ſz accipiēdo vniuoce ſubctū nō plus ꝓpetit ſibi vnū q̄ alīō Dicēdū eſt q̄ pīs nonvniuoce accipit nec l̄ſ eſt neceſſariū ſz frequēt vtile eſt ꝓpt̄ breuitatē diffor miter accipere eūdē t̄minū Vñ per tales ꝓpōnes nihil aliō intēdit niſi q̄ noīa cōia ſubſtātiarū p̃ntur de primis ſubſtātiis ⁊ tñ de eiſdē eodē° ſupponētib⁹ quo ſupponūt in illis actibus exercit̄ nōvificaſ eē in ſubcto Vñ hec eſt vera ſoꝛ eſt aīal ⁊ tamē de aīali eodē° ſupponēte quo ſuppōit in illa ſoꝛ eſt aīal nōvificaſ eē in ſubcto qa ſi ſic ſuppōat aīal hec erit falſa aīal eſt in ſubcto Sēda ꝑpetas ſubie eſt q̄ oīb⁹ ſubiis ſēdis ⁊ etiā dīntiis ꝓuēitvniuoce p̄ri q̄uis illa ꝑpetas nō ꝓuēiat ꝓmis ſubſtātiis Sciēdū eſt aūt q̄ nihil p̄ vniuoce ꝓpe loquēdo niſi q̄ eſt cōe ad ml̄ta vl̄ natū eſt ſigre ml̄ta ⁊ iō ſubſtātie ꝓme que ſūt ꝑpe et nō ſigñtes ml̄ta nō ꝑdicāſ vniuoce ſēde autez ſubſtātie ſigñt ml̄ta l̄ſ enī nomē hō nō ſigt ꝓmo vnā naturā cōez oīb⁹ hōib⁹ fic mlti ērātes ymaginaſ ſz ſigt ꝓo oñs hōines pticulares ſicut auctoritate damaſc. ꝓus oñſū eſt Ille enī qui ꝓmo ꝓponit hāc vocē hō ad ſigndū videns aliquē hoīez pticularē ſtituit hanc vocem hō

ad ſignd̄ illū hoiez ꝛ q̄libz talem ſubſtātiaz qualis eſt homo ille Vnde de cōi natura nō oportuit eum cogitare cuz non ſit talis natūa cōis nō tamē hec vox hō eſt equiuoca q̄uis ſignificet mlta eque p̄mo qa eſt ſignū ſubordinatū vni ꝓceptui ꝛ nō pluribꝫ ſignd̄o illos homines plures eque primo Tertia ꝑpetas aſſignatur ꝙ p̄ma ſuba ſigt hoc aliquid ſcōa autē ſubā ſigt quale quid Et ex hac ꝑpetate manifeſte patet ꝙ cū ſigre hoc aliquid et q̄le qd nō ꝓpetat ſubiis ex̄ anima exñtibꝫ ſz tantū ſignis taliū ſubārz ꝙ ſubie p̄me ꝛ ſcde vocanť ſigna ꝑpa ꝛ cōia ſubārz extra animā exñtiū qđ ꝓcedēdū eſt Eſt autem aduertendū ꝙ ſignificare hoc aliquid nō eſt aliđ quā ſigre vnū ꝛ non plura Sigre autē q̄le qd eſt eſſe natū ſigre plura ꝛ ideo quādo dicit ariſ. ꝙ ſubē ſcde ſignt quale quid non intendit ꝙ ſcde ſubſtātie ſignt aliquā qualitatemvel aliqd reale aduenies idiuiduo hoc enī ſimplr ſim̄ eſt ſic patere pōt ex predictis ſz intēdit ꝙ ſigt plura ꝛ non vnū ſolū qđ euidēt ꝑbať ex littera ſua in p̄ntis ſic pz in expoſitiōe quā edidi Quarta ꝑpetas ſubē eſt ꝙ ſubie nihil eſt ꝓtriū

Circa quā ſciendū eſt ꝙ ꝓtrarietas duplr accipiť Vno° pro ꝓtrarietate quadā t̄miorū illo° quo dicimus albū et nigrū ſunt ꝓtraria ꝙa impoſſibile eſt illos duos terminos albū et nigrū de eodē et pro eodē ſimul verificari Aliter accipiť pro quadā ꝓtrarietate pl̄ibus rebus ꝓueniēte ꝛ ſic pōt accipi tripliciter ſcili cz ſtricte large ꝛ largiſſime Stricte dicūť ille res ꝓtrarie que in eodē ſubćto mutuo ſe expellunt et ptibiliter in eodē ſubćto acqrūť vel acquiri poſſūt ſaltē naturaliter ꝛ illo° nlla ſb ſtātia ꝓtrariať alteri. Large dicūť ille res cō trarie que mutuo ſe expellūt in eodē ſubćto q̄uis naturaliter ptibilitē acquiri non poſſūt in eodē ſubćto p̄mo ꝛ ſic forme ſubales ſūt cō trarie quia mutuo ſe expellūt in eadē materia Largiſſime dicūť illa ꝓtraria que ꝓponūtur ex talibus ꝓtrariis ꝛ ſic aer ꝛ ignis ſūt cō traria quia ꝓponūť ex formis ſubalibꝫ ꝓtrariis Scdo° loqndo ſubē eſt aliqd ꝓtrariū ꝛ etiaz tertio° ſz p̄mo° ſube nihil eſt ꝓtrariū de p̄mo mō loquiť pl̄is in p̄ntis aliť loquiť alibi de cōtrariis. Quīta ꝑpetas ſube eſt ꝙ ſubā non ſuſcipit magis ꝛ minus que ſic itelligēda eſt ꝙ de nlla vna ſuba numero pōt verificari aliqđ cōe de gñe ſube cuz hoc aduerbio magis ꝛ poſtea cum hoc aduēbio minus nec ꝓuēſo Vnde non eſt poſſibile ꝙ ille duevl ꝓſimiles vificēť ſucceſſiue ſor̄ eſt magis hō nūc q̄ pus ſor̄ eſt minus aīal nūc quā prius Vñ de nllo t̄mino exñte in p̄nto ſubē pōt aliqđ tale p̄tuz verificari hoc eſt magis hōvel hoc eſt magis animal nūc quā prius et hoc eſt minus aīal nūc quā prius ſicut de eodē albo ꝓtīgit dicē vere hoc eſt magis albū nūc quā prius Sexta ꝑpetas eſt ꝙ ſubā cū ſitvna ꝛ eadē numero eſt ſuſceptiua ꝓtrariorz ſucceſſiue ſic idez hō numero eſt primo niger ꝛ poſtea albꝰ hec aūt ꝑpetas ita ꝓuenit ſube ꝙ nlli alii pōt ꝓuenire ſic dicit ariſ. in p̄ntis Vñ dicit ariſ. ibidē ſic maxīe vero ſube dicť eē p̄pū qđ cū ſitvna ꝛ eadē numero ſit ſuſceptibilis ꝓtrariorz ꝛ in aliis quidē nō habebit ꝙ aliquis ꝓferat q̄cūq nō ſūt ſube ꝙ cū ſitvnū numero ꝛ idē ſit ſuſceptibile ꝓtrariorz vt cū color ſit vnum numēo non erit albū ꝛ nigrum neq; actio aliqua cuz ſitvna ꝛ eadē erit praua ꝛ ſtudioſa ſlr aūt et in aliis que non ſunt ſubē Subſtātia vero cuz ſitvna et eadē numero capax eſt ꝓtrariorz vt quidā hō cū ſitvnus ꝛ idez aliq̄n eſt niger aliq̄n eſt albus aliq̄n calidus aliq̄n frigidus aliq̄n prauus et ſtudioſus In nllis aūt aliis tale aliquid videť Ex quo pz ꝙ intētio ariſ. fuit ꝙ ſuſcipere realiter ꝓtraria ſucceſſiue ſoli ſubie ꝓuenit ita ꝙ impoſſibile eſt aliquid aliud a ſubſtantia recipere contraria Ex quo tanq̄ ex p̄ncipio ſequuntur duo eē de mente Ariſtotelis ſiue ſm veritatem ſint vera ſiue falſa Primuz eſt ꝙ de mente Ariſtotelis non eſt ꝙ quantitas ſit qđam accidens realiter diſtinctum a ſubſtantia inherens realiter illi ꝛ realiter exiſtens ſubiectum qualitatum corporaliuz ſic multi moderni dicunt ſi enim ita eſſet ſequiť neceſſario ꝙ aliquid aliud a ſubſtantia exiſtens vnum et idem numero eſſet ſuſceptiuū contrariorum per propriam mutationē quia illa quantitas recipiet primo vnam q̄litatē ꝯ trariam et poſtea aliam ymo īmediatius recipiet contraria et prius quam ſubſtantia cū ſubſtantia ſecundum eos non ſit ſubiectum īmediatum qualitatum contrariarum ſed mediatuz nec per conſequens ſuſcipit contraria niſi mediante quantitate Aliđ ſequitur eſſe de mente Ariſtotelis ꝙ nullum accidens eſt ſubiectum alterius accidentis ſaltez accidentis habentis contrarium. ſi enim ſic eſſet aliud a ſubā ſuſciperz ꝓtraria ſucceſſiue Ex q̄ ſeqť ꝙ ē ex̄ mētē p̄hi dicē ꝙ intellēt? ꝛ

volũtas ſũt quedã accidẽtia ipius aĩe itellec tiue in quibus ṕmo recipiũt intẽtiones etvo litiones ⁊ tales actus et habitus et eodẽ mõ potentie ſenſitĩe ſm eũ nõ ſũt q̃dã accñtia re cipientia alia accñtia Sequit etiã ſm eum ꝙ relationes nõ ſũt quedã res diſtincte reali ter a ſubſtantia realit exñtes in q̃titate et q̃li tate que ſũt accñtia realiter exñtia in ſubſtã tia. Vnde itẽtio Ar. eſt ꝙ omne accñs eſt i mediate exñs i ſubã ita ꝙ int ſubãz et q̃cũ ꝙ accidens ſuum nihil eſt mediuz in ratione ſubiecti. Vnde Ar. vt magis explicaret intẽ tionem ſuã per dubiorũ remotionem obicit ꝑ ſeipm per orationem et opinionez que non ſũt ſubſtantie et tamen videnť recipere conťria Eadem enĩ oro eſt ṕmo vera et pᵒca fal ſa Et ſoluens dicit ꝙ ſi qs lr ſuſtineat tñ i mo do ſuſtinendi differt Nã q̃ ſũt i ſubſtãtiis ip ſa mutata ſũt ſuſceptĩa ꝓriorũ frigidũ enĩ de calido factũ mutatũ et alteratũ eſt ⁊ nigruz ex albo ⁊ ſtudioſũ ex ṕuo ſimilit aũt ⁊ i aliis vnũqꝺꝙ mutationem ſuſcipiens ſuſceptibi le ẽ ꝓrioꝝ Oro aũt et opinio iſta q̃dã ĩmobi lia oĩno ꝑſeuerant cũ vero res mouet ꝓriũ fit circa eãvt ꝙ ſedeat aliqs oro vo ṕmanet ea dem cũ vero res fuerit mota aliqñ qdemve ra aliqñ vo fl̃a fit fil̃r aũt fit in opinõe q̃ ꝑpt ſubã tm̃mõ eſt ꝑṕũ ꝙ fz ſui mutationez ſit ſu ſceptibilis ꝓrioꝝ Ex ſolutione illa pz ꝙ nihil aliud a ſubſtantia põt moueri abvno ꝓriorũ ad reliquũ Qꝺ tñ falſũ eſſet ſi q̃titas eſſet in mediatũ ſubiectum qualitatũ et differret re aliter a ſubã. Et ĩõ ꝙ oro eſt vera aliqñ et ali qñ falſa lr nõ eſt quia illa oro mutatur et ali qñ recipit realit vẽitatẽ aliqñ falſitatẽ fz hoc eſt ꝑpter mutationez alicuius ſubẽ ſaltem lo gicalez. Vñ ad euidentiã ſolutionis ſcien dũ ẽ ꝙ tã lr nomẽ ꝓria q̃ hocverbuz ſuſcipere accipiũť equoce. Vñ hoc nomẽ ꝓria ſicut dictũ eſt ṕus duplicit accipit ad pñs Namvno mõ verificať de aliquibꝰ tm̃is ꝑ ipſis rebꝰ exť ſic dicitᵒ ꝙ albedo ⁊ nigredo ſũt ꝓria Alit accipiť vt vificať de aliqbꝰ ꝑ tm̃is ſicut dicitᵒ ꝙ iſti tm̃i albũ nigꝝ ſnut ꝓria: Vñ dicitᵒ ꝙ ꝺ eoꝺ tĩo pticularit ſũpto pñtverificari ꝓria di cẽdo hõ ẽ albꝰ hõ ẽ niger Qꝺ nõ põtverifica ri niſi ꝺ tis tm̃ Et ꝓria illoᵒ dicta duplicit ac cipi pñt ſcz ſtricte ⁊ tũc dicũť ꝓria qa ſignifi cãt res ꝓrias Alit large ⁊ tũc dicũť illa ꝑ ria q̃ nõ pñt de eodẽ et ꝑ eodẽ ſil verificari ſz ſucceſſiue Similit ſuſcipe duplicit accipiť ſcz ꝑ realẽ iexñtiã vl ꝑ ꝑdicationẽ accipiẽdo cõ traria ṕmoᵒ et ſuſcipe ṕmoᵒ oro nulloᵒ ſuſci pit ꝓria ſz accipiẽdo ꝓria ſcdoᵒ ſcz ꝑ tm̃is et hoc large et ſuſcipe ſecũdoᵒ ſic oro ſuſcipit ꝑ ria hoc ẽ dicere oro nõ ſuſcipit in ſe tãq̃ ĩ ſub iecto aliq̃ ꝓria ſed de oroñe ꝑdicanť ꝓria ſucceſſiue nõ quidẽ ꝓria q̃ ſũt res contrarie mu tuo ſe expellẽtes ſed tĩ q nõ pñt de eodẽ et ꝑ eodẽ ſil verificari ſed bñ ſucceſſiue Subã au tem ſuſcipit realiter ꝑ inherẽtiã ꝓria in ſe tã quam in ſubiecto et hoc eſt ꝙ ſubdit Ar. ſi quis et hoc recipiat opinionẽ ſcz et orationez dicens eẽ ſuſceptibilia ꝓrioꝝ ſcz ꝑ realẽ iher ẽtiã nõ ẽveꝝ quia oro nõ recipit realit ꝓria Et ſubdit Oratio nãꝙ et opinio ſuſceptibilia ꝓrioꝝ eſſe dicuntur per predicationez ſcz nõ in eo ꝙ ipa aliqꝺ ꝓrioꝝ ſuſcipiat ſupple ꝑ re alẽ inherentiã ſed in eo ꝙ circa alterũ aliqua paſſio facta ſit nã in eo ꝙ res ẽ vel nõ ẽ dici tur orovera vel falſa non i eo ꝙ capabilis ſit ꝓriorũ ſimilit aũt oro neꝙ opinio mouetur. vult dicere ꝙ quis illa ꝓria veꝝ ſz ſucceſſie verificenť de eadez orone ſicut illa oratio tu ſedes manẽs eadẽ numero ẽ ṕmovera et po ſtea falſa tñ illa oro nõ recipit conťria realit qa ꝑ hoc ꝙ illa oro ẽvera vel falſa nihil ẽ rea lit in oratione illa magis q̃ prius fuit ſed ex hoc preciſe dicitur falſa nunc ⁊ non prius qa nunc ſignificat aliter eſſe a parte rei q̃ eſt et ṕus ſignificauit a parte rei ita eſſe ſic fuit vn de nunc ſignificat te ſedere et tu non ſedes ⁊ ideo eſt falſa et prius fuitvera quia prius ſe diſti ſicut illa ſignificat et tamẽ illa oratio ni hil recipit in ſe nec mutatur i aliquo propter quod ſubdit Ariſtoteles qua propter non e runt ſuſceptibilia contrariorum cum nulla i eis paſſio fiat ſiue facta ſit Ex iſto ꝓceſſu euidẽt pz ꝙ ꝺ itẽtiõe ſua nõ ẽ ꝙ vẽitas ⁊ fl̃i tas ꝓpõnũ ſit quedam q̃litas propoſitionũ in rens eis ſi enim ita eſſet ſequitur ꝙ illa pro poſitio que aliquando eſt vera aliquando fal ſa ſuſciperet contraria Et ſequitur etiam ꝙ quandocuꝙ aliquid mouetur et poſtea q eſcit ꝙ vna qualitas noua eſſet in anima cu iuſlibet formãtis talẽ ꝓpoſitionẽ hoc mouet et alia deperderetur Imo ſequit ꝙ propoſi tio ſcripta vere alteraretur per hoc ꝙ muſca volat que omnia ſunt abſurda et ſimpl falſa ymo videtur ꝙ i theologia cẽt hẽ maifeſta

nam ſiveritas et falſitas ꝓpõnũ ſũt tales qua
litates ꝓpõnũ ſicut albedo et nigredo ſũt qua
litates corporales tũc quandocũ ꝙ aliqua ve-
ritas erit hec eritvera hecveritas eſt ſicut qñ-
cumq; albedo erit hec erit vera hec albedo ẽ
Et eodẽ modo de qualibet falſitate tũc accipi
ẽdo falſitatẽ iſtius ꝓpõnis deus de nouo ali-
qd creat per illam opinionẽ eſtvna q̃litas ꝓ-
poſitionis inherẽs ſibi et ꝓ conſequens ẽ alia
res a deo Tũc quero aut iſta res põt creari a
deo vel nõ põt ſi non ergo eſt aliquid aliud a
deo qđ a deo creari nõ põt quod ẽ ꝓ euangeli
ſtam dicẽtẽ oĩa per ipꝫ facta ſũt et ſine ipõ fa
ctũ ẽ nihil Si põt creari a deo ỏ nouo põaf in
eſſe tũc erit hecvera hec falſitas de nouo cre
af ⁊ ſi hec flĩtas ỏ nouo creatur a deo g̃ aliqd
creatur ỏ deo ⁊ vlt̃ g̃ hec ẽva aliqd creaf ỏ no
uo a deo. pꝫ g̃ ꝙ flĩtas nõ ẽ q̃litas tĩs ꝓpõnis
Quid g̃ ẽ veritas vl flĩtas Dico ꝙ Aꝛ. dicẽt
ꝙ veritas et flĩtas ꝓpõnũ nõ ſũt diſtincte reali
ter a ꝓpõnevera et falſa et iõ niſi illa abſtra-
cta veritas ⁊ falſitas includãt aliqua ſincathe
greumata vel aliquas dictioẽs equalẽtes hec
ẽ cõcedẽda veritas ẽ ꝓpõvera falſitas ẽ ꝓpo-
ſitio falſa falſitas erit veritas Sꝫ nũqd ar
gumẽtũ p̃cedẽs ꝓcedit eq̃ ꝓ hũc modũ ponẽ-
diveritatẽ et falſitatẽ ſicut contra ꝓrẽ Di
cẽdũ ꝙ nõ ꝙa poſito ꝙ hec eſſetvera veritas
ẽ ꝓpõvera ⁊ falſitas ẽ ꝓpõ falſa qñcũq; hec fal
ſitas erit hec eritvera falſitas ẽ ꝓpõ falſa ⁊ cõ
cedẽdũ eẽt ꝙ hec falſitas iſtius ꝓpõis de?cre
at de nouo aliquid põt a deo creari de nouo
hec tñ ẽ impoſſibilis hec falſitas creaf a deo
ſicut hec ẽvera albũ põt eẽ nigrũ hec tamẽ ẽ
falſa ⁊ impoſſibilis albũ ẽ nigrũ. Et ratio
quare hec opinio põt ſic dicẽ et nõ p̃cedẽs eſt
iſta quia hec opinio habet dicere ꝙ illa noĩa
veritas et falſitas nõ ſunt noĩa ſimpliciter ab
ſoluta ſed connotatĩa ꝓr aũt habet dicere ꝙ
ſunt mere abſoluta ſicut albedo ⁊ nigredo ca
lor ⁊ frigus Secunda autẽ opinio ẽ ỏ mẽ
te Aꝛ. ſicut de opinione ſua eſt ꝙ nulla res r̃
aliter ꝓ inherẽtiam ſuſcipit q̃cũq; p̃ria niſi ſo
la ſuba Vnde in fine capituli de ſubã conce
dit quare ꝓprũ ſubẽ eſt cũ ſitvna et eadẽ nu
mero ſecũdũ ſui mutationẽ ſuſceptibilẽ eẽ ꝓ
rio⁹ Et de ſbã qdẽ hec dicta ſufficiant

Capitulum xliii.

Equitur aũt differere nunc de predi
s camẽto q̃titatis. Circa qđ ꝓmo
ſciendũ ꝙ hoc cõmune q̃titas ẽ intẽ
tio aĩe habens ſub ſe multa contenta ordina
ta fm ſuperius et inferius Et quia ponif cõ-
muniter a modernis ꝙ quelibet q̃titas eſt q̃-
dam res diſtincta realiter et totaliter a ſubã
et q̃litate vt q̃titas ꝓtinua ẽ vnũ accñs medi
um inter ſubãꝫ et qualitatẽ que ponitur eſſe
ſubiectie in ſubã et eſſe ſubiectum qualitatũ
Similiter ponif ꝙ q̃titas diſcreta eſt quedaꝫ
res diſtincta a ſubſtantiis et q̃litatib⁹ et ideꝫ
ponitur de loco et tẽpore Ideo ꝓmo de iſta
opinione ſcrutandũ ẽ. volo igif ꝓmo oñdere
ꝙ illa opinio eſt contra mẽtem Aꝛ. Scõo po
nã aliquas rationes contra eã Tercio recita-
bo opinionẽ contrariã que mihi videtur eſſe
de mẽte Aꝛ. ſiue ſit vera ſiue falſa ſiue catho
lica ſiue heretica Qỏ aũt illa opinio ſit ꝓ
mẽtẽ Aꝛ. oſtenſum eſt in capitulo precedẽ-
ti quia ſecundũ eũ ſicut dictũ eſt ibi nullũ ac
cidens diſtinctum realiter a ſubã ẽ ſuſceptiꝫ
contrariorum per ſui mutationẽ ſi aũt q̃titas
eſſet ſubiectum accidẽtis et ſubiectum q̃lita-
tum manifeſtũ ẽ ꝙ mutaref in recipiẽdo q̃li
tatẽ et ita per mutationẽ ſui reciperet in ſe ꝓ
ria quod ẽ contra mentẽ Aꝛ. Itẽ de mẽ
te Aꝛ. ẽ q̃rto phiſicorum ꝙ aer poteſt condẽ
ſari ſine mutatione oĩꝫ q̃litatũ vel aliquaruꝫ
vnde quando aer condenſatur non oportꝫ ꝙ
perdat aliquam qualitatẽ vel ſaltẽ nõ oporꝫ
ꝙ amittat omnẽ qualitatem quam habuit ꝑ
us Ex quo arguo ſic qñ aer condẽſatur aut
manet tota q̃titas precedẽs et preciſe illa q̃ ꝑ
us aut nõ. ſi ſic ergo eadẽ q̃titas eſt nunc mi-
nor q̃ prius et hoc ſolũ quia partes q̃titatis ꝓ
pinquius ſibi iacent nunc q̃ prius g̃ cum par
tes ſubẽ ſint eodẽmõ ꝓpiquius iacẽtes nũc q̃
prius et propter aliud nõ ponitur q̃titas vide
tur q̃titas eſſe ſupflua Si autem nõ manet to
ta quantitas que prius ergo aliq̃ pars depdi
tur et cum ad corruptionem ſubiecti corrum
patur accidens eius ſequitur ꝙ non omnis q̃
litas manet qỏ eſt contra Ariſtotelẽ Itez
de mente Ariſtotelis eſt ꝙ omne accidens ẽ
in aliquo ſubiecto primo ita ꝙ ſi ſit accidens
partibile vna eius pars eſt in vna parte ſub
iecti et alia in alia parte ſubiecti ſicut tota al
bedo eſt in toto corpore et vna pars albedĩs
in vna parte corporis et alia in alia Et ſi ſit
accidẽs indiuiſibile eſt in aliquo ſubiecto in-
diuiſibili primo Ex quo arguo ſic ꝙ pun-
ctus non eſt alia res a linea nec linea eſt alia
res a ſuperficie nec ſuperficies alia res a cor

pore et eadē ratione corpus nō eſt alia res a ſubā et qualitate ſm eū Q̄ autem ex predicto principio ſequaſ̄ ꝙ punctus nō ē alia res a linea probo ſic quia ſi punct⁹ eſſet accidens abſolutum diſtinctū a ſubā erit ī aliquo ſubiecto primo aut ergo in ſubā aut in linea. nō in ſubā quia aut in ſubā diuiſibili aut idiuiſibili. nō primū quia tūc pars eſſet in parte ⁊ ita punctus eſſet accidēs indiſibile quod ipſi negant. nec contingit dare ſecūdū quia ſecūdū ariſtotelem in genere ſubſtācie nō eſt niſi materia forma et conpoſitum quorum qȯlibet ſecundū eū eſt diuiſibile ſic ergo punct⁹ nō eſt accidens indiuiſibile exiſtens ſubiecti ue in aliqua ſubſtancia tanquam in ſubiecto primo nec eſt in linea nec in parte linee tanq̄ in ſubiecto primo quia linea et quelibet pars linee eſt diuiſibilis et per conſequens non eſt ſubiectū primū accidentis indiuiſibilis ſic ergo patet qȯ de mēte ariſtotelis eſt qȯ punctus nō eſt accidens indiuiſibile abſolutū diſtictū realiter a linea. Et eadem racione nec linea eſt accidens indiuiſibile ſecundū latitudinē diſtinctū realiter a ſuperficie eadem racione nec ſuperficies eſt accidens indiuiſibile ſecūdum profunditatē realiter diſtinctū acorpore Et ariſto. nō plus ponit corpus qȯ eſt quantitas eſſe diſtinctū realiter a ſubſtancia q̄ ponit lineā et ſupficiē diſtingui a corpore propter quod mihi videtur ꝙ de intētione Aŕ. ē ꝙ q̄titas non ē res abſoluta realiter et totaliter diſtincta a corpore Et iō contra illas ꝓēs opiniones modernorū intendo aliquas rationes recitare ſiue concludāt ſiue nō valeāt qȯ valē poſſūt Vnde arguo ſic primo omēs rē abſolutā ꝑorē alia poteſt deus conſuare ſine mutatione locali eiuſdē et rē poſteriorem deſtruere cū ergo ſm ꝓēs opinionē hoc lignū ſit quedā ſubā habēs partes quarum vna eſt ſub parte quātitatis inherētis toti et alia ps ſubē ligni eſt ſub alia parte quantitatis et illa ſubālis res ſit prior natura illa q̄titate inherente ſibi poterit deus ſine mutatione locali illius ſubē ꝓſeruare eā et deſtruere illā q̄titatē qȯ ſi ſit poſſibile ponaſ̄ ieſſe quo facto q̄ro an illa ſubā habet partem diſtantē a parte aut nō ſi ſic ergo ē q̄titas ſine q̄titate addita et per conſequēs ſupfluit illa q̄titas ſi non habet partē diſtantē a parte et pri⁹ diſtabāt ille partes q̄ ſūt mutate localiter qȯ eſt ꝓ ypoteſim Itē oē qȯ per ſeipm et per ptes ſuas ī trinſecas eſt preſens alicui q̄to ita ꝙ totum ē preſens toti et partes partibus p ſemetipz et per partes ſuas itrinſecas hz ptē diſtātē a parte oē inq̄ tale p ſe et p ptes ſuas ē q̄tū ſed ſubā materiaſ̄ p ſe ipāz ⁊ ptes ſuas ē pñs alicui toti q̄to ſaltē illi q̄titati iformāti eaz ſi ſit taſ̄ q̄titas informās eā q̄ p ſe ipāz et per partes ſuas habet partē ſitualiť diſtātē a pte igitur p ſeipāz ⁊ ptes ſuas ē q̄ta Itē ꝙ q̄titas nō ſit tale accñs mediū ī ſubāz ⁊ q̄litatē que ſit ſubiectū q̄litatū pōt ꝓbari p ſacramētū altaŕ qa ſi ſic q̄litates remanētes in ſacmēto altaŕ eēnt ī q̄titate ſbiectīe qđ fz ēvt mlt⁹ viȯť igiť et añs fūtatē ꝓñt ꝓbo qa tūc ille qualitates nō eēnt p ſe ſubſiſtētes qȯ ē ꝓ mgēz ſētēti arū li° q̄rto diſtictione xx ca° p̄° qui loquēs de ſapore colore ⁊ huiuſmōi q̄litatib⁹ dicit ꝙ talia accña ſūt ibi ſubſiſtētia p ſe Similiter ſi q̄titas eſſet ſubiectū illaꝝ q̄litatū illa quātitas vere eſſet pōderoſa alba et ſapida ſz cō ſequēs eſt cōť gloſā diſtinctōne nona ſup illū capitulū Si p negligētiā. vbi dicit gloſa ꝙ pōderoſitas remanet ibi cū aliis accidētib⁹ ⁊ tū nihil ē ibi pōderoſū Iſte rḡes ꝓbant ꝙ quātitas longa lata et ꝓfūda nō eſt res diſtincta a ſubā et qualitate: Q̄d aūt linea nō ſit res diſticta a ſupficie ꝓbo ſic qa ſi linea ſit aliqua res talis cōtinuās ſupficies ad inuicē diuidatur illa ſupficies qua diſa q̄ro aut ē aliqua linea noua aut ſolū illa ꝑor manet. ſi ē aliqua linea noua erūt ifinite noue qa diuiſo corpe erūt ifinite ſupficies habētes infinitas līeas q̄ diſa ſupficie erūt ifita pūcta t̄minātia infītas līeas ſi nulla ſit linea noua q̄ ſolū remāet linea q̄ ꝑfuit et nō magis cūvna pte ſupficiei q̄ cū alia q̄ vel remanebit per ſe vel remanebit in diſtinctis locis cūvtraq; ſupficie q̄ꝝvtrūq; ē abſurdū q̄ et illud ex q̄ ſequtur Itē ſi linea ſit alia res a ſuperficie ⁊ punctus a līea ergo deus poterit conſeruare lineā et deſtruere punctum quo facto quero aut linea eſt finita aut infinita. non infinita manifeſtum ē ergo finita et tamen ſine puncto ergo fruſtra ponitur punctus terminans lineam Similiter deus poſſet conſeruare lineam et deſtruere omnia puncta quo facto adhuc linea eſſet linea et per conſequens quātitas et non quantitas diſcreta ergo quantitas cōtinua ergo vere eēt ꝓtinua q̄uis nō eēt aliqua alia ꝛs a partib⁹ linee copulās partes ad inuicez fruſtra ergo ponūtur talia pūcta diſtícta a līea

eadem ratione frustra ponuntur linee distin cte a superficiebus et eadem ratione supfici es distincte a corporibus Ideo ē alia opi nio q̄ mihi videt̄ ꝺ mēte aristotel̄ siue sit hēti ca siue catholica q̄volo nūc recitare q̄uis no lim eam asserere ⁊ ideo quia istam opinionē posui qn̄ scripsi sup phīam nō scripsi eā tanq̄ meā ſ3 tanq̄ aristotelis expōi magis ꝯsonāvt mihi videt̄ et eodēmō sine asstione nūc reci tabo eā. Est igit̄ illa opinio quā mlti catholi ci ponūt ⁊ theologi tenēt ⁊ tenuerūt ꝙ scilicꝫ nulla q̄titas est realiter distincta a sbā ⁊ q̄lita te siue tales ꝓpositiones sbā est q̄titas q̄titas est q̄litas sint ꝯcedēde siue non Et de q̄titate quo° dicitur ꝯtinua tenetur per hūc modū ꝙ scilicꝫ q̄titas ꝯtinua ꝑmanens nihil aliud est nisi r̄s vna hn̄s partē distantem situalit̄ a pte ita ꝙ quantitas ꝯtinua ꝑmanēs ⁊ illa oratio equiualent in significando ⁊ sunt t̄mi ꝯuerti biles nisi aliquis modus sincathegorematicus vel aliqua determinatio īclusa equalēter impediat cōuertibilitatem et predicationem vnius de alio et ideo cū substantia habeat p tem situalit̄ distantem a parte et sil̄it̄ q̄litas aliqua quātitas non erit alia res a sb̄stātia ⁊ qualitate nec videt̄ multū ꝯsonū theologie di cere ꝙ deus non possit facere illas ptes sub stantie distare situalit̄ nisi aliam rē absolutaꝫ ꝯiungat eisdeꝫ quod si potest facere vere illa substantia habebit parteꝫ distantē a pte sine re absoluta addita eis ⁊ per cōsequēs erit q̄ta sine re de nouo addita: Et idem argumētum potest fieri de qualitate et ideo cū sbā possit esse quāta sine quātitate que sit alia res ⁊ sil̄i ter qualitas talis res media inter substātiā ⁊ qualitatē videtur ōnino superflua propter ꝙ dicunt ꝙ nulla quantitas est alia a substātia et qualitate sicut nulla res est habens partem distantem situalit̄ a parte nisi substantia et qualitas. Vnde de sacramento altaris di cunt ꝙ post consecrationem corporis christi ꝙ vna quantitas que precessit erat eadē r̄alit̄ cum substantia panis et illa non manet ſ3 p̄t̄ illam manet vna quantitas que est eadem cū qualitate in qua tamen quantitate non est a liqua qualitas subiectiue ſ3 omnia accidenti a remanentia post consecrationem remanēt simul cum corpore christi sine omni subiecto quia sunt per se subsistentia. Sic ergo dicunt de quantitate continua. De quantitate au tē discreta dicunt ꝙ numerus nihil aliud est q̄ res numerate Vnde dicunt ꝙ sicut vnitas nō est accidens additu3 rei que ē vna ita numerus non est aliquod accidens addi tum rebus que sunt numerate. Quod autē vnitas nō sit accidens additum rei que est v na potest sic ostendi quia si sit accidens secun du3 omnes oportet ꝙ sit accidens absolutu3 vel respectiuum sed nō est accidens respectiꝫ quia nullum terminū realem habere potest. Vnde ad hoc ꝙ aliquid sit vnum nō oportet ꝙ sit alicuius vnum nec ꝙ sit alicui vnū et sic de aliis casibus sub quib⁹ dicitur aliquid ad aliud nec est accidens absolutum quia tūc vl̄ esset qualitas quod patet esse falsum vel q̄ti tas et tunc vel continua vel discreta quorum vtrumq̄ patet esse falsum relinquitur ḡ ꝙ v nitas non est aliqꝺ accidens realiter distinc tum ab vno additū sibi et eadem ratione nec numerus erit accidēs additum rebus nume ratis De loco etiam et tempore dicunt ꝙ non sunt res alie sed hoc in libro porphirii tractatum est De oratione dicūt ꝙ nō est nisi voces prolate Istis visis habent positores huius opinionis ponere ꝙ punctus linea superficies corpus et numerus non sūt res totaliter et realiter distincte nec inter se nec a substantia et qualitate . verumtamen secundum eos non obstante idemptitate om nium illorum que importantur / omnia illa predicabilia sunt distincte species quantitat̄ Aliqua enim predicabilia habent eadeꝫ pe nitus significata et tamen in tantū distinguū tur ꝙ predicatio vnius de alio est impossibi lis siqdem isti termini homo et hominem iꝺ significant et tamen hec est impossibilis ho mo est hominem ita est in proposito ꝙ licet ista easdem res significent tamen sunt distin cte species et distincta predicabilia.

Capitulum xlv.

VT aūt magis pateat ītētio sic opinā tiu3 ponende sūt alique obiectiones ꝓpt̄ q̄s videt̄ ꝙ p̄dicta opinio sit con-

tra mentē Aristotelis,et suoꝝ seq̃tium Et ꝓmo videtur ꝓbs oppositū dicē ī li° ꝑntoruꝫ vbi dicit ꝙ albū nō est quantū nisi per accñs si tamē qualitas eēt q̃titas albū eēt qtuꝫ p se ymo esset per se quātitas Itē quinto metha phisice videt dicē idē p hūc mōꝫ dicēs ſmve ro accidēs dictoꝝ q̃torū hec qdē sic dicūt sic dictū ē ꝙ musicū ē q̃tū et albū est q̃tū qa per se qdē q̃tū ē cui iſūt Ex q̃ seq̃t ꝙ albū ineſt alicui ꝙ est q̃tū p se et albū est tm̄ q̃tū p illō

Itē ibidē alia dicūt ſm se q̃ta alia ſm acci dēs vt linea q̃tū aliquid ſm se ē musicū vero ſm accñs Itē Arī. ī ꝑmētis ponit ꝙ alique sunt q̃titates habētes positionē q̃ꝝ ptes copu lāt ad aliquē terminū cōmunē hꝫ ptes linee ad pūctū partes superficiei ad lineā et ptes cor poꝝ ad superficiē sꝫ ptes alicuiꝰ tocius nō copu lāt ad aliquē ptē eiusdē tociꝰ g̃ pūctꝰ distīguit a linea: linea a superficie et superficies a corpe. Itē ī li° posteioꝝ dicit ꝙ pūctꝰ ē īdiuisibile ꝙ nō ꝓpetit linee nec superficiei Itē vult ꝙ vnitas sit īdiuisibilis ꝛ per cōsequēs nō ē linea nec sup ficies nec corpꝰ g̃ ē aliquid ꝑter numeꝝ quia vnitas nō ē numerꝰ Itē ꝓmo phisicorū phi losophus ꝑ permenidē ꝛ melliſſū probās plu ra esse dicit si subā et q̃titas sūt duo sūt ꝛ non vnū. qō nō esset si subā eēt q̃titas. Sed istis nō obstātibꝰ mihi videt ꝙ ꝑdicta opinio seq̃t ex ꝓncipiis Arī. siue sit vera siue falsa Est tamē intelligendū ꝓmo ꝙ ꝓbs ī diuſ locis e- quoce vtitur istis vocabulis p se et per accñs quantū autē ad presens sufficit Arī ī locis al legatis non accipi per se et per accidens ita. generaliter sicut accipit ꝓmo posteriorū sed illā ꝓpōnē dicit esse per se q̃vera ē ꝛ sil cū hoc ꝑdicatū nihil cōnotat quin aliqd ꝓsimile cōsi- mili mō sig̃ndi ꝓnotat ꝑ subiectū ita ꝙ eui- dētē contradictionē includit illam ꝓpositionē esse falsā simul cū veritate ꝓpositionis enun- ciantis eē de subiectovel ꝓpositionē per seve rā vocat illā ꝑcise in q̃ ꝑdicatur pars diffīois de diffītovel diffīo de diffītovel idē de se vl synonimū de synonimo Aliā aūt ꝓpōeꝫ vo cat per accñs. Et per istud patet ad illas insta tias quādo enī ꝓbs dicit ꝙ albū nō ē quantū nisi per accñs intendit dicē ꝙ hec est ꝑ accñs albū ē q̃tū ꝓpter hoc ꝙ hoc ꝑtū q̃tū cōnotat vel sig̃t partē distare a pte hoc aūt subiectuꝫ albū nihil tale significat ꝓpter qd hoc ꝑdica- tū q̃tū nō debet poni ī diffinitione albi nec e- conuerso cū hoc tamē stat ꝙ albū vere ēt re- aliter sit q̃tū et similit ꝙ sit vere q̃titas Vnde ꝓbs nō plus intēdit ꝙ albū est q̃tū q̃ ꝙ albū est quantitas sicut ergo vere et realiter albū ē quātū q̃uis per accñs ita vere et realiter se- cundū intētionē phi album est q̃titas q̃uis p accidēs Qō aūt hec sit ītētio Arī. p3 vbi ꝑ us. Vnde postq̃ enumerauit spēs q̃titatis et differentias earꝝ dicit sic. Prope autez q̃tita- tes sūt hee sole q̃s dicimꝰ. alia aūt oīa ſm ac cidēs. ad hec aūt aspiciētes et alia dicimꝰ q̃ti tates eēvt multū album dicimus eo ꝙ super ficies multa sit Ex quo patet ꝙ de aliis ab illis ibi enumeratis vere dicit hoc ꝑdicabile q̃ titas vt albū vere dicit q̃titas; q̃uis nō ꝑ se sed per accñs Vnde dicit ad hec aspiciētes et a- lia dicimus q̃titates eē igitur de aliis dicitur hoc nomē q̃titas q̃uis nō per se sed p accñs. De illis aūt dicitur ꝓpe et per se quia hoc ꝑdi cabile q̃titas ponit in diffītione eorum nō sic autem ponit ī diffinitiōe albi nec musici nec hominis nec lapidis. Vnde sciendū est ꝙ nūq̃ ꝓbs facit distinctionē q̃tū ad sig̃tionē inter illa duo noīa quoꝝ vnū ē abstractū ꝛ a liud concretū q̃tū ꝛ q̃titas sed quicqd conce- dit de vno hoc cōcedit de reliquo et indifferē ter ponit vnū vel aliud Vnde apud eū sunt synonima nisi forte abstractuꝫ includat aliqd sincathegreuma vel aliquā aliā dictio nem equiualentem Per idem patet ad se- cundam auctoritatem ꝙ quando dicit ꝙ al- bum et musicum dicuntur quāta per accidēs intelligitur ꝙ ille propositiones album est q̃ tum musicum est quantum et consimiles nō sunt per se ita ꝙ in eis ꝑdicetur pars diffini- tionis de diffinito. Et cum dicitur ꝙ sunt q̃- ta per illud cui insunt non accipit ineſſe per realem inexistentiam sed per predicationem

Vnde hec non est vera album est quan tum nisi quia superficies que predicatur ō al bo est quanta. Et propterea quia album pre- dicatur de superficie vel econuerso ideo hec est vera per accidens album est quantum Per hoc etiam ad aliam auctoritatem patet ꝙ ideo dicit alia esse quanta per se puta line am corpus et huiusmodi quia tales propositi ones sūt p se linea est q̃titas corpꝰ est q̃titas et huiusmōi. Alia autem sunt quanta per acci dens quia tales propositiones sunt p accidēs albū ē q̃titas musicū ē q̃titas Ad aliud

de ꝑdicamẽtis dicendũ eſt ꝙ nõ eſt mẽs phi dicere ꝙ quãtitates habentes poſitionem habeant partes copulatas ad aliquã rem diſtinctaꝫ totaliter ab illis partibus quia tali rei ſecundũ euꝫ nõ poſſet ſubiectũ aſſignari. oporteret etiã ꝙ eſſet per ſe in genere cũ non poſſit poni ps alicuius ī genere exñtis et ita eẽt quantitas vel ſubã vel qualitas quoruꝫ quodlibet pꝫ eſſe falſũ Sed intendit phs ꝙ vna ps extenditur ad aliã ita ꝙ nihil penitus eſt me diũ inter illas duas partes Et ſic patet ꝙ ẽ de rõe continui ꝑmanentis ꝙ partes ſint ad ſe protenſe mutuo ita ꝙ ſi vna non ſit ꝓtenſa vſq; ad aliam non erit ex eisvnũ continuum Et iſta eſt differentia int̃ quantitatẽ continuam et diſcretam ſm Arñ. quia ad quãtitatem diſcretam nihil refert an illa que conſtituunt illã ſint diſtincta loco et ſituvel non an etiaꝫ inter illa ſit medium vel nõ. Vñ ad ꝛ̃ ꝙ duo hoies ſint duo nihil refert an int̃ illos ſit mediumvl̃ nõ ita enim ſũt duo quando nihil eſt mediũ ĩter eos ſicut qñ diſtant per centũ leucas nec in aliquo ꝓpter illã diſtantiamvel ꝓpinquitatem variatur ꝑ° huiꝰ ꝑti duo de iſtiſymo ſi ſimul eſſent in eodẽ loco eſſent duo ſicut ſi nõ ſint in eodẽ loco Nõ ſic aũt eſt de ꝑtibus continui quia ad hoc ꝙ partes ſunt continue ad inuicẽ oportet ꝙ nihil ſit mediũ inter illas et ꝙ vna ſit ꝓtenſa vſq; ad aliã et tãꝫ diſtent ſitu ꝛ ꝙ faciãt vnã rẽ numero qa aliter non ſũt ꝓtinue ſi enī nõ conſtituãt vnaꝫ rem numero vel non ſint vſq; ad ſe ptenſe vel non ſint diſtantes ſitu et loco nõ ſũt ꝓtinue nl̃ lum aũt ꝑdictoꝝ reqrit̃ ad quãtitatẽ diſcretã propt̃ quod dicit Arñ. ꝙ partes cotinui copulãt̃ ad aliquẽ tminũ cõmuneꝫ hoc ẽ ꝙ ſũt ad ſe ptẽſe et ſimul cum hoc ꝙ nõ ſũt in eodem loco in tm̃ ꝙ ſi eẽt aliquod indiſibile termiꝛ retvtrumq;. nõ aũt ſic eſt de q̃titate diſcreta quia partes eius nõ ſũt neceſſario mutuo ꝓtenſe ad ſe ymo pñt ita cõſtituẽ q̃titatẽ diſcretã ſi aliqd ſit medium ſicut ſi nihil ſit mediũ

Et ꝓpter idẽ dicit ꝙ partes q̃titatis continue hñt poſitionẽ quia ad hoc ꝙ ſint ptes cõtinue oportet ꝙ ſitualiṫ diſtetvna ab alia ita ꝙ contingatvere dicẽ ꝙvna pars ẽ ibi ꝛ alia hic et alia alibi. Ad quantitatẽvero diſcretã non requiriṫ talis diſtãtia ſitualis ſicut dictũ eſt Vnde materia et forma ſũt due res et tamẽ ſitualiter non diſtant Ad aliud qñ dicit phs pũctũ eſſe ĩdiſibile dico ꝙ loquit̃ ſcdꝫ opinionẽ famoſam vel loquitur ꝑdicionaliṫ ꝙ ſcꝫ punctus eẽt ĩdiſibilis ſi eẽt alia res a q̃titate Vel per illã propoſitiõeꝫ pũctus ẽ ĩdiuiſibilis intẽdit ꝙvna ps ꝓtinui ꝓtẽdit̃ ad aliã ſine aliquo diuiſibili meᵒ ĩter illas ptes ſicut per illã ptes linee copulantur ad terminꝫ ꝑꝫ intendit illam ptes linee ꝓtendũtur ad ſe ſine aliq̃ meᵒ int̃cepto Ad aliud dicẽdũ eſt ꝙ phs nõ intẽdit ꝙ vnitas ſit quedã res omni parte carẽs quia nulla res talis põt eſſe in iſtis inferioribus ſm eũ ſed per illã ꝓpõeꝫ vnitas eſt indiuiſibilis ĩtendit iſtã illud quod vnũ eſt nõ eſt plura et ꝙ hec eſt intẽtio ſua ꝺ claraui per eundem ſecũdo phiſicoꝝ iõ cauſa breuitatis hic omitto. Advltimum dicẽdũ ꝙ phs non intendit ꝓbare multa eſſe ſi ſubã et q̃tũ ſunt per hoc ſcꝫ ꝙ ſubã non ẽ q̃titas ſed per hoc ꝙ ipoſſibile ẽ ꝙ aliquid ſit q̃tum niſi ꝓtineat ptiũ pluralitatẽ et ita neceſſario ſi ſubã et quãtũ ſũt multa ſũt quia ſcꝫ ptes iſtius quãti ſũt et hoc ſufficit ꝑ antiqs

Sic g̃ dico ꝙ intẽtio Arñ. fuit negare oẽ in diſibile in iſtis inferioribus niſi forte ponat a nimã intellectiuã indiſibilẽ. voluit enī ponere ꝙ omnis res eſt ſubã vel q̃litas et ſi inueniꝛ aliqñ dicẽ ſubãꝫ nõ eẽ quãtitatẽ vel q̃litatẽ nõ eẽ quãtitatẽ intẽdit ꝙ hec ꝓpõ nõ eſt ꝑ ſe ſubã eſt quãtitas nec etiaꝫ illa eſt per ſe q̃litas ẽ q̃tas et ꝛ̃ quia ſi hoc nomẽ quãtitas accipiṫ ꝑ q̃titate ꝓtinua ꝑmanẽte cõnotatvnã ptẽ ſitualiṫ diſtare ab alia non ſic aũt hoc nomẽ ſubã vel q̃litas Dico g̃ ꝙ intẽtio Arñ. ꝛ aliorꝝ multorũ fuit ꝙ oĩs q̃tas nõ ẽ aliqua res totaliter diſtincta a ſubſtantia et qualitate nec punctꝰ linea ſupficies et corpus ſũt inter ſe ꝛ̃ ſe tota diſticta Tenentes aũt ꝓmunẽ opinionẽ modernoꝝ dicerẽt ꝙ pũctꝰ ẽ aliqua res totaliṫ diſtincta a linea copulãs et ꝓtinuans partes linee ad inuicẽ Linea autẽꝫ eſt alia res a ſuperficie continuans et copulans partes ſuperficiei et ſuperficies eſt alia res a corpore ꝓtinuans ꝛ copulans partes corporis ad inuicem Numerus quoq; eſt alia res a rebus numeratis et accñs exñs ī eis. Et ſimiliter oratio eſt alia res a voce plata et q̃titate eius Idem eciã dicerent de loco et tẽpore ꝙ ſũt diſtincte res int̃ ſe ab omnibꝰ ſuꝑ dictis

Ca. xlvi.

Vſa varietate opinionis circa diuerſitatẽ et idẽptitatẽ q̃titatis a ſubã et q̃litate ſecũdũ vtramq; opinionẽ vidẽ-

dum eſt de illis que ponunt in genē q̄titatis·

Et p̄mo ſm opinionē p̄mā que mihi videt eſſe phi. Vnū ſm illā opinionē dico q̄ oē illō p quod pōt rāderi ad q̄ſtionē factā p quātum eſt in genē q̄titatis et accipio hoc nomē q̄tū interrogatiuū ſm q̄ ē cōmune ⁊ generale ad quātū ſtricte ſūptū et ad quot. pōt autē tale i terrogatīm querere de pluribus ita q̄ interrogatīm eſt etiā expſſiuū plurīū ſicut ſi querat quot ſūt hic intus et tūc illud per quod reſpō det ad talem queſtionē eſt int̄ q̄titates diſcretas cōnumerandū quia ſcz exprimit pluralitatē vt ſi queratur quot ſūt iſti hoīes et reſpō deat tres illud per quod reſpondetur exprimit plura ideo etiam illo modo oratio eſt q̄ titas diſcreta querendo de oratione quāta ē intelligitur quantū ad pluralitatē ſillabarum Aliter autē cotingeret equalit̄ q̄ri de vna littera et de vna ſillaba cū poſſit eſſe breuis vel longa. et ideo illud per quod reſpondet debet eſſe expreſſiuū plurīū et propt̄ hoc inter quā titates diſcretas cōnumerabitur. Si autem interrogatiuum quantitatis non eſt expreſſiuum plurium oportet q̄ ſit expreſſiuum vni nius habentis plures partes diſtantes ſitualiter abinuicē et tunc vel exprimit diſtantes ſm longitudinē et ſic eſt līea vl̄ ſm latitudinē et ſic eſt ſuperficies vel ſm profūditatē et ſic eſt corpus. vel querit de loco et tempore ⁊ ſic ſūt locus et tempus q̄ quodāmō reponūtur in genere quantitatis Ad cuius euidētiam ſciendum q̄ locus et tempus non ita pertinēt ad genus quantitatis ſicut alia ſed de tempore et loco diuerſa ratio querēda eſt Vnde tēpus ideo non ponitur per ſe in genere quantitatis ſicut alia quia tempus nō ſignificat prēciſe exiſtentia in rerū natura ſicut alia Vnde linea ſuperficies corpus et numerus ſignificant preciſe res exiſtentes nō ꝓſignificādo vel connotando aliquid niſi rem exiſtentem. Tempus autem ſicut et motus connotat rez non exiſtentem vel in actu vel i potētia Vnde ſm illam opinionem tempus non eſt alia res a motu nec motus eſt alia res realiter diſtincta a rebus permanentibus. ymo motus non importat aliud niſi q̄ vna res habz vnā rem poſt aliam vel q̄ vna coniungitur vni p⁹ aliam vel q̄ coniungeretur ſibi ſi alia res qui eſcens eſſet ſibi approximata et ideo motus nō ē res realit̄ diſticta a reb⁹ pmanētib⁹ ⁊ eoꝫ mō nec tempus et ꝓpt̄ hoc nō poſt tēpus niſi q̄i per accidens vel quaſi paſſio rerū permanentium exiſtentium in genere quantitatis ſicut etiam ponitur vel poni poteſt motus in genere quantitatis ſicut ponit Ariſtoteles quinto methaphiſice De loco autem alia ratio danda ē. Vnde locus non ē per ſe in genere quantitatis quia loc⁹ non ē aliquid diſtinctū a ſuperficie et ſimul cum veritate propoſitionis enuntiantis locum de aliquo ſubiecto nō poteſt locus cū variis determinationibus cō notantibus quantitatem ſucceſſiue verificari de eodem abſq; conſimili variatione ſuperficiei linee vel corporis Verbi gratia ſit hec modo vera a eſt locus ſtante illa veritate a eſt locus non poſſunt verificari tales propoſitiones ſucceſſiue a eſt maior locus a eſt minor locus a eſt longior locus a eſt breuior locus et ſic de conſimilibus niſi tales etiam ſucceſſiue verificentur a eſt maior ſuperficies a eſt minor ſuperficies vel a eſt maior linea a ē minor linea vel a eſt maius corpus a eſt minus corpus et ita de ſimilibus Ex iſtis patet ratio quare non obſtante q̄ illa opinio ponat q̄ linea corpus ſuperficies nō ſint res diſtincte ſic nec locus diſtinguitur ab eis tamē magis pertinent ad genus quantitatis q̄ loc⁹ quia non obſtante q̄ ſignificent eandez rem poſſunt tamen tales verificari ſucceſſiue a ē longius a eſt breuius quamuis tales nonverificentur a eſt latius a eſt minuus latum a eſt profundius a eſt minus profundu3 et per hoc patet etiā q̄ locus nō eſt diſtinctu3 predicabile a linea ſuperficie et corpore ſicut illa ſunt diſtincta inter ſe Ex predictis etiaz colligi poteſt q̄ prima et eſſentialior diuiſio et diſtinctio eorum que ſunt in genere quantitatis ſumitur per hoc q̄ illud per quod reſpondetur ad queſtionem factam per quantū large accipiendo quantum vel eſt expreſſiuū plurium et ſic eſt numerus vl̄ ē expſſiuū vni⁹

compoſiti ex plurib⁹ ſitualiter diſtātib⁹ et ſic ſumit magnitudo q̄ diuiditur in lineā ſuperficiē et corpus et ita nec oro nec tp⁹ nec locus ꝓtinēt ſub pdicta diſſione ſed magis ſunt paſſiones vel accītia eoꝝ Et illo⁹ dīdedi vtitur phūs quinto methaphiſice vbi enumerādo illa que ſūt q̄ta per ſe et pmo nō ponit niſi lineam ſuperficiē numeꝝ et corp⁹. Vñ ꝺſcribēs q̄tum dicit ſic. Quantū vero dicitur quod eſt diuiſibile in ea que inſūt q̄ꝝ vtrumq; aut ſingulūvnū aliquid et hoc aliquid natum ē eſſe Per primā particulā ſcz diuiſibile in ea que ī ſūt excludit tēpus oratio et mot⁹ quia quod libet illoꝝ importat aliquid qd nō ē vel īportat quod eſt negatīe et hoc vel reſpectu alicuius vel ſimplicit Et ille mō⁹ loquēdi eſt anſelmi de caſu diaboli q̄ eſt multū neceſſarius ī diuerſis difficultatib⁹ et ꝓpt hoc illa nō ponūtur primo quanta Per ſcōaz ꝓticulā pnt excludi omnia accidētia oēs forme et oēs materie quia talia nō ſūt nata eē hoc aliquid ſz tūc accipitur q̄tū ſtricte ꝓ illo ſcz q̄ eſt per ſe exīs non inexiſtēs alteri neq; tamq̄ pars neq; tamq̄ accidēs et ſic ſm illā opinionē ſumēdo quantum ſtricte ſola ſubſtātia cōpoſita ex materia et forma vel etiā ſm Aꝟ. corpus celeſte ē q̄tū et iō phūs poſtea enumerādo ea q̄ ſic dicūtur q̄ta dicit ſic multitudo autem q̄tuz aliqd eſt ſi numerabilis fuerit magnitudo aut ſi mēſurabilis fuerit Dicit aūt magnitudo qdā diuiſibile poteſtate in ꝓtinua. magnitudo autē que quidē ad vnū ꝓtinua lōgitudo q̄ qdē ad duo latitudo q̄ aūt ad tria ꝓfunditas horū aūt pluralitas finita numerus Ex q̄ patet q̄ illa quatuor lineā ſupficiē corpus et numeꝝ ꝓ ſe ponit in genē q̄ſtitatis et nec tempus nec orationē nec locū ꝓpt rationes priuſ poſitas Poſt pdicta ſciēdū ē eoꝝ que ponūtur in genē q̄ſtitat⁹ quedā ſūt ꝓ que conueniēter rnꝺetur ad q̄ſtionē factam per quātū ꝛ ſic bicubitū tricubitū duo tria ꝛ ſic ꝺ ꝓſimilibus ſūt ī genē q̄ſtitat⁹ Alia dicūt ī genē q̄ſtitat⁹ quia ſūt ꝓia per ſe pmo mō ad talia ꝛ ſic liēa ſupficies corpus ꝛ numer⁹ ſūt in genē q̄ſtitat⁹.

Capitulū xlvii.

TVxta pdictā opinionēvidēdū eſt de proprietatibus quātitatis. Vnde ponit Aꝟ. tria eſſe ꝓpria q̄ſtitati quoruz pmū eſt q̄ q̄ſtitati nihil eſt cōtrariū ſicut linea nō ē ꝓria ad ſupficiē nec bicubitū ꝓriat tricubito Sed ex hac ꝓprietate videt euidēt haberi q̄ q̄ſtitas nō ē ſubſtātia nec q̄litas q̄a ſi q̄ſtitas eēt q̄litas cū alicui q̄litati aliquid ſit cōtrariū q̄ſtitati aliquid eēt contrariū Ad hoc dicēdū ē ſicut dictū eſt ꝓpus iſtū terminū ꝓriū multiplicit accipi poſſe. Verūtn phs in negādo q̄ſtitati aliquid eē ꝓriū accipit contrarium ꝓ termio aliq̄ importante res contrarias aliis preciſe q̄ ſcz iō dicit ꝓrie quia nō pnt ſimul in eodē exiſtē ſed ſucceſſiue et ſimul cuz hoc partibiliter acqri pnt ſic aūt accipiendo ꝓria manifeſtū eſt q̄ nulla ꝓ ſe in genē q̄ſtitatis ꝓtenta contrariatur nā nullū ē cōcretū de genere q̄ſtitatis cuius qꝺlibet ſignificatū vel cō ſignificatū ꝓriatur vel repugnat ſignificatovl cōſignificato alterius patz inductīe Et ita cōcederent ſic opinātes q̄ hoc ē verꝝ alicui q̄ſtitati aliquid cōtriat accipiendo ꝓriari pro repugnare realiter in ieē eidē ſil q̄uis non ſucceſſiue hec tamē eſt vera nulla ꝓtenta per ſe in genere q̄ſtitatis cōtriat quia iſti t̄mini bicubitū t̄cubitum nō cōtriatur nec iſti duo ꝛ tria nec iſti linea et ſuperficies et ſic de aliis licet albedo tricubita cōtrarieꝫ nigredini bicubite quia bicubitū ſignificat albedinez eodē modo quo ſignificat nigredinē Dicendū eſt ergo q̄ intentio Aꝟ. eſt q̄ hec eſtvera q̄ſtitas q̄ſtitati ꝓriatur ſi t̄mi ſupponāt ꝓ re ex̄ tamen hec eſtvera nulli termi per ſe cōtenti in genere q̄ſtitatis contrariat ſic q̄ ſemper īportant res contrarias et illā ꝓpōnem ītēdit Aꝟ quando dicit q̄ q̄ſtitati nihil eſt contrarium.

Secūda ꝓprietas ē q̄ quātitas non ſuſcipit magis et minus hoc eſt nullū cōtētum in genere q̄ſtitatis pdicatur ꝺ aliquo aliqñ cuz hoc aduerbio magis aliqñ cū hoc aduerbio minus ſic q̄ aliqua res eſt aliqñ magis bicubita aliqñ minus bicubita ad mōz quo dicim⁹ q̄ hoc corpus eſt aliquādo magis album et aliquando minus album nec dicimus q̄ illa tria ſunt magis tria q̄ alia tria ſicut dicimus q̄ hoc eſt magis albū q̄ illud Tercia proprietas eſt q̄ quantitas dicitur eē equalis vel inequalis alteri quantitati ſicutvnū corpus dicit eſſe equale vel ineq̄le alteri ſimilit eſt in aliis. Ex iſta ꝓprietate patet q̄ nō eſt intentio phi negare q̄litatē eē quātitatem. Naz f3 phm hec ꝓprietas eſt maxime ꝓpa quantitati et p conſequens eſt cōuertibilis cum q̄titate g̃ de quocūq; dicit hec ꝓpetas de eodem ditur quantitas ſed hec eſtvera ſimplicit q̄uis nō ſit per ſevera vnū lignū eſt equale alteri ꝛ

vna nigredo est equalis alteri nigredini g̃ si militer hec est vera vna ſuba est q̃titas ⁊ vna q̃litas est q̃titas q̃uis sit per accn̄s. Nec valet dicere ꝙ non om̃e eq̃level ineq̃le est quātitas quia non est ꝑpe ꝑpus q̃titati esse equale vel ineq̃le ſz est ꝑpum q̃titati ꝙ fm q̃titatē aliqd dicitur eq̃level inequale qa non dicit ꝓpr̄ ꝙ fm q̃titatē aliqd dicit eq̃le vel ineq̃le ſz dicit ꝙ est ꝑpe ꝑpum q̃titati ꝙ q̃titas est eq̃lis vel inequalis Vnde dicit sic ꝑpus est q̃titati maxime ꝙ equalevel ineq̃le dicit singulū enī earū que dicte sunt q̃titatū et eq̃le vel inequale diciturvt corpus equalevl ineq̃le dicit ⁊ tēp⁹ eq̃le vel inequale sīr autē et in aliis singulis que dicta sunt eq̃le et inequale dicit Ex ist̄ verbis apparet ꝙ dicit illas q̃titates eē eq̃les vel inequales ⁊ non aliquid fm eas esse eq̃le vel inequale Et ideo dicendū est ꝙ sicut albedo vel ſuba est equalis vel inequalis alteri q̃uis per accn̄s ita ſubā ſecūdū opinionē arist. ⁊ similiter qualitas est quātitas q̃uis per accidens nec istis ob̄stat illud ꝙ postea dicit ꝓpr̄ ꝙ in aliis p̄ntis non dicit aliquid equale vel inequale quia non intēdit negare quin de cōtentis in aliis p̄dicamentis p̄dicet equalevel inequale ſz intēdit dicere ꝙ de aliis non dicitū per se equale vl inequale ſz per accidens tm̄ ⁊ hoc ī̄sinuat cū dicit In ceteris vero que q̃titates nō sunt ſupple per se nō mīt̄ videt eq̃le vel inequale dici quia de illis non per se ſz solu3 per accidēs equalevel inequale dicit cum hoc tamē ſtat ꝙ vere de aliis dicitur eq̃le vel inequale Et eodē⁹ q̃titas predicat de eisdē

Capitulū xlviii.

Secūdū aūt opinionē que ponit q̃titatē rem absolutā a ſubā et q̃litate ⁊ ꝙ punctus ſupficies linea et corp⁹ inter se realiter distinguunt nūc aliqualiter dicēdū est Vnde fm opinionē istā dimēsiones ſunt quedā res īformātes ſubās et ſustētātes q̃litates corpales ita ꝙ ſuba nō est dimēsio ſz est ſubētū dimēsionū ⁊ tūc q̃titasvel habet ptes copulatas ad aliquē termiuū cōez vel nō hab3 ptes copulatas ad aliquē t̄minū cōez si detur primū vel ille partes ſūt pmanētes et tuncvl ſunt extēse fm longitudinē tantū ⁊ sic est lineavel fm longitudinē ⁊ latitudinē ⁊ sic est ſupficiesvel fm lōgitudinē latitudinē ⁊ p funditatē et sic est corp⁹ Locus a mīt̄is ponitur eē idem realiter cum ſupficie Si autē nō om̄s partes ſunt permanētes sic est temp⁹ sīvo ptes non copulant ad aliquē t̄minū cōez vl g̃ ille ptes ſunt pmanētes et sic est numer⁹ vl nō ſūt pmanētes ⁊ sic est oō ⁊ ita ponunt in gñe q̃titat̄ linea ſupficies corpus locus tēpus numerus et oō Punct⁹ aūt ⁊ inſtās ⁊ vnitas nō ponunt in genere q̃titatis per se ſz per reductionē. Aliter autē diuidit q̃titas ꝙ quedā est habēs positionē ⁊ sic ſunt ille ſpes linea ſupficies corp⁹ ⁊ locus quedā aūt nō est habēs positionem ⁊ sic ſūt ille ſpes tempus numer⁹ et oō Prima aūt ꝑpetas quātitatis est nō habere ꝓtrariū quia licet qualitas exiſtēs ſubiecti ue in quātitate habeat ꝓtrariū illa tñ quantitas nō habet ꝓtrariū sicut inductiue patet Secūda ꝑpetas est qō quātitas nō ſuſcipit magis nec min⁹ quia vna quātitas nō est magis quātitas quā alia Tercia ꝑpetas est qō secūdū quātitatē aliquid ꝓtīgit eq̃le vel ineq̃le dici ita qō illa quātitas per se et primo est eq̃lis vel inequalis et ſecūdario et per accidens ſuba ſuſtētans quātitatē et qualitas exiſtens in quātitate ſubiectīe est eq̃lisvel in eq̃lis Et de quātitate ista ſufficiāt Capitulū xlix.

Erciū p̄dicamētū qō ponit aristotelesvocat relatio ſiue adaliquid Et est ꝑmo sciēdū qō sicut ſūt opiniones ꝓtrarie de quantitate ita ſunt ꝓtrarie opiniones de adaliquid ſiue de relatione Quidā enim ponūt qō relatio nō est alia res extra anima3 distincta realiter ⁊ totaliter a re absoluta et a reb⁹ absolutis Et de illa opinione reputo fuisse aristotelē et alios ſequētes ipm Alii aūt ponūt qō relatio est q̄dā res que nō plus est res absoluta quam homo est asin⁹ ſed est distincta realiter et totaliter a re absoluta et a reb⁹ absolutis et de illa opinioē ſunt multi theologi quā aliqñ credidi esse opinionē aristotelis ſed nūc mihi videt qō opinio ꝓtraria ſequit ex pricipiis ſuis Vnde materiā de relatiuis volo ꝑmo ꝓsequi secūdū opinionē ꝑmā secūdo secūdū opinionē ſecūdā Tractādo aūt istā materiā iuxta primam opinionē ꝑmo ponam modū ponēdi et ostēdā qō opinio illa est aristotelis Secūdo ꝓfirmabo eā per alias rationes et tercio obiciā ꝓtra eā et reſpōdebo eo modo quo reſpōderet aristotelesvt mihi videt. quarto ꝓsequar de illis que in isto p̄dicamēto ponunt Est aūt opinio illa qō pret̄ res absolutas ſz ſubas et q̃litates nulla res est imagiābilis nec in actu nec in potētia verūtū illas easdē res diuersa

noīa diuerſimode ſig̃nt quia aliq̃ noīa ſic ſua ſig̃ta ſignificāt ꝙ abſolute pñt de aliq̃ ꝓdicari abſq; hoc ꝙ addaf eis caſꝰ obliquus alterius dc̃ionis ſicut aliqs eſt hō q̃uis nō ſit alicuius hō ⁊ ſic de aliis caſibus obliquis. Alia noīa ſic ſua ſig̃ta ſignificant ꝙ de nullo verificari poſſūt niſi vere ⁊ cōueīent poſſ3 addi eis caſꝰ obliquꝰ alteriꝰ dictionis ſicut impoſſibile eſt qȝ aliquid ſit pater niſi ſit alicꝰ pater et ipoſſibile eſt qȝ aliquid ſit ſimile niſi alicui ſit ſile ita qȝ iſta noīa pater filiꝰ cauſa ſiſe ⁊ hꝰdi de nullo pñt affirmari vere ſi ſig̃ue ſumāf niſi vere ⁊ ꝓueniēter poſſit eis addi reſpectu eiuſdē aliqs caſus obliquꝰ et oīa tlia noīa vocāf noīna relatīa Et ſm vnā opionē oīs res pro qua pōt tl̃e nomē ſupponē in ꝓpōne vera eſt vera relatio ſi li relatio nō ſit nomē ſcōe ipōnis vl̃ itētiōis ſ3 nomē ꝑme itentiōis ⁊ ſic hec eſt vera hō eſt relatio ſoꝛ eſt relatio ex hoc ipo ꝙ ſortes vl̃ hō eſt filius vl̃ pater alteriꝰ Et q̃uis ſ3 vſū theologoꝝ opteat ꝓcedere ꝙ aliqua res ex aīmā que nō eſt ſignū īplexū alteriꝰ ex quo nata eſt ꝓponi ꝓpō ſit relatio tū puto ꝙ ariſ. nihil pōit relatiuū nec adaliqd nec relationeȝ niſi ſolū nomē ex quo nata eſt ꝓpō mē talis vel vocalis vel ſcripta ꝓponi Et iō ſm opinionē ariſ. vt exiſtimo ſiue adaliqd ſiue relatio ſiue relatiuū eſt nomē ſcōe itentionis ſiue ipoſitiōis ⁊ nō nomē ꝑme ipōnis ſiue itētiōis Et iō ſm ſuā opionē nō dȝ dici ſiue ꝓcedi hō eſt relatio vel albedo eſt relatio ſ3 dȝ ꝓcedi ꝙ hoc nomē pr̃ eſt relatiuū ⁊ nō ille qui eſt pr̃ ⁊ ꝙ illa opinio ſit ariſ. pōt ſic ꝑſuaderi qa pñs in ꝑntis diffiniens adaliqd dicit Adaliqd talia dicūf q̃cūq; hocipm ꝙ ſūt aliox dicūf vel quōlibȝ aliter ad aliud ⁊ exēplificat quō aliqd dicīf adaliq̃d dr̃imode qa aliqd ſub habitudine caſus genitiui datīvl̃ ablati Ex q̃ arº ſic nihil dicīf alterius ſ3 hītudie cāꝰ gtivel ſ3 alio caſu niſi nomē ſ3 oīe adaliqd dicīf ad aliud ſub aliqua tl̃i hītudine caſuali ḡ oīe ad aliqd eſt nomē. Vnde etiā oīs expoſitores dicūt ꝙ adaliqd. ſub aliqua hītudine caſuali ad aliud dr̃ tl̃e autē nō niſi noibꝰ cōpetē pōt. relinqf ḡ ſm pñm ꝙ adaliqd eſt nomē iptās ſuū ſig̃tū ſic ꝙ nō pōt pro eo ſupponē niſi cō ueniēter ſibi poſſ3 addi aliquis cāꝰ obliquus. Necvalȝ dicere ꝙ pñs illā diffinitiōeȝ relatiuoꝝ reꝑhēditverſus finē capitl̃i qa pñs ibidē nō itendit ꝙ illa diffinitio ab aliqbꝰ relatiuis remouef ſ3 dicit ibidē ꝙ illa diffinitio ꝓuēit oibꝰ relatiuis nō tamē eſt ꝓuertibil̃ ſ3 eſt in plus ſicut patebit et ita oīe relatiuū ſm eū eſt tl̃e nomē ſicut patȝ per ipm ibidē Propter ꝙ etiā patet ꝙ ꝑmas ſubas ⁊ ſcōas vocat noīa ſubſtantiarum quia aliquas ſubſtantias ponit que dicuntur aliorum ſed res ille non dicuntur aliorum ſed nomina tantū quamuis ſint alioꝝ Itez pñs in ꝑntis pōit ꝙ oīa relatiua dicūf ad ꝓuertētiā ſi ꝓueniēter aſſignē tur vbi etiam ponit ꝙ vbi deficiūt noīa licitū eſt fingere noīa ad que alia relatīa dicūf Ex iſtis ḡ pȝ ꝙ ſicut nō aſſignāꝰ niſi noīa ſic nō vtimur niſi noibus ḡ cum aſſignamus noīa relatiua ipa noīa erūt relatīa Preterea ſm intentionē pñi nos fingimꝰ relatiua ad que dicūf alia ſ3 nō fingimꝰ niſi noīa ḡ ipa noīa ſūt relatiua. Et ſi dicaf ſm philoſophum ꝙ non fingimus relatiua ſed nomina relatiuā

Vnde dicit philoſophus aliquotiens et forte nomina fingere neceſſe eſt ſi nō fuerit nomē īpoſitū ad qd ꝓueniēt aſſignare f vbi videf velle ꝙ poſſumꝰ fingere nomē relatiuū et non ipſū relatiuuȝ Sed iſtud nonvȝ ad intentiōeȝ pñi quia ipſe intēdit ꝙ fingimꝰ ipſuȝ relatiuuȝ quādo enī nō eſt nomē īpoſituȝ relatiuo ad aſſignandū correſpōdens alteri relatiuo tūc licitū eſt fingē nomē relatiuū Vñ dicit ꝙ neceſſe eſt fingere ſi non fuerit nomē impoſitū ad qȝ ꝓueniēter aſſignef ⁊ per pñs ad nomē fictū aſſignaf relatiuū ſ3 non ꝓtingit aſſignare niſi nomē ergo ipſū nomen eſt relatiuū Et hoc idem patȝ per eundē ibidem nam poſtquam exemplificauit quomodo relatiua aliqua dicuntur ad conuertentiam ſubdit ſimiliter autem et in aliis ſed caſu aliquotiens differunt ſecundum locutionem.

Ex quo patet ꝙ dicit relatiua caſu differre ſed ſola nomina differunt caſu ergo ſecundum eum ſola nomina ſunt relatiua

Item ꝙ non ponat relationem eſſe aliam rem ab abſtractis poteſt ſic ſuaderi. Si relatio eſſet alia res tunc quandocunq; aduniret alicui illud vere haberet nouam rem in ſe et per conſequens vere mutaretur ꝙ eſt cōtra eum quinto phiſicorum vbi ponit relationem aduenire illa nihil mutante

Item ſecundum Ariſt. v. methaphi. calefactiuum dicitur relatiue ad calefactibile ḡ ſi relatio eēt alia res in calefctio eēt tl̃is

res ad illud calefactibile qđ non eſt poſſibile nam tūc eſſēt in eodē actualit̄ res infinite Nā illa res que eſt calefactiua iſtius ligni eſt etiam infinitor̄ alior̄ calefactiua ſicut ſol ſcd3 ph̄m Si ergo relatio ſit alia res tot erūt res actualiter exītes in ſole q̄t erūt calefactibilia a ſole ⁊ per ꝑ̄ns infinite res quar̄ quelib3 ſecundū ſe totam eſt diſtincta ab alia mō ſūt in ſole qō eſt ꝓtra ph̄m tertio phiſi. negantē t̄lia infinita eē in rerū natura. Nec valet dicē ꝙ ad oīa iſta calefactibilia eſt vna relatio ⁊ nō varianf relationes ſcdm variationē t̄m̄inorū qa eadē facilitate dicef ꝙ reſpectu oīum nō opt3 ponere niſi vnā relationē vl̄ ſufficit ꝙ ſit vna res que poſſit appellari pluribus noībus vel eodē noīe adiectis ſibi diuerſis caſib9 obliquis Similiter qua ratiōe dicit ꝙ reſpectu oīum eiuſdem rationis ſufficit vnica relatio ea dē ratione et eque faciliter dicam ꝙ reſpectu quorumcūq; etiam ſpecie et genere diſtincto rum ſufficit vna relatio ita ꝙ non oportet ponere tales relatiōes extra animaz diſtinctas ſpecie Sic ergo mihi videf ꝙ opinio Ariſ. fuit ꝙ ſola nomina ſūt adaliquid ſiue relatiua. Et iſti opinioni ꝓcordant gramatici ponentes adaliquid vel relatiuū eſſe ſpeciez nominis Vnde p̄ſcianus in maiori volumine libro iii. capitulo de nomine enumerās m̄tas ſpecies nominis inter alias enumerat adaliquid dicens ꝙ adaliquid dictū eſt ꝙ ſine itellectu illius ad ꝙ dictū eſt ꝑferri non poteſt vt pater filius dominus ſeruus nā dicendo filiuz ⁊ patrem intelligo et dicēdo dn̄m ſeruū q̄; intelligo ꝙ ſi intereat vnum interit et illud ꝙ ab illo intelligif Et eandem ſn̄iam dicūt gramatici ſequētes eundem auctorem.

Capitulum Quiquageſimū

PRo hac opiniōe multe poſſūt rationes adduci ſiue ꝓcludant ſiue nō ad preſens non curo Vñ arguitur ſic ſi relatio eſſet res extra animā diſtincta realiter a re abſoluta ſeqf ꝙ potētia materie prime qua pōt recipere formā eſſz alia a materia ꝑ̄ns eſt flm̄ quia tūc eſſēt in materia res infinite ex quo poteſt ſucceſſiue infinitas formas recipere Item ſi eſſz res aliqua talis tūc quādocūq; aſinus mouef localit̄ hic infernus qōlibz corpus celeſte mutaref et reciperet aliquā rem de nouo in ſe quia alit̄ diſtarz nūc ab illo aſino quā ꝑus ⁊ per ꝑ̄ns ſi diſtātia eſſz alia, resvere perderz vnā rem et aliam de nouo reciperet Itez tūc in illo corpore eſſēt ifinite res quia a q̄libz ꝑte alteri9 corpis diſtat realiter ſz ptes alterius corpoꝝ ſūt infinite g̃ in illo corpe ſunt diſtantie ifinite ad infinitas partes alterius corpis. Itē pz ꝙ lignū eſt duplū ad ſuam medietatē ſi g̃ illa dupleitas ſit res talis alia ab illo duplo ea dē rōne relatio qua illud lignū excedit medietatē ſue medietatis erit res alia exīs in illo ligno et eadē rōne ad quālibz medietatē c9cū ꝙ medietatis erit alia res in illo ligno cū g̃ in illo ſūt tales ptes eiuſdē ꝓportionis ifinite ⁊ nō eſt eadem ꝓportio iſti9 toti9 ligni ad q̄lcū ꝙ duas ptes illar̄ ptiū ſequif ꝙ in iſto ligno erūt relationes infinite diſtincte ſp̄e Et ſi dicatur ꝙ ille ptes illi9 ligni nō ſūt actu ſz in potētia iō relatiōes ille nō ſūt actu ifinite Cōtra ille ptes ſūt in rer̄ natura qa aliter cns ꝑ ponereē ex non ente g̃ relationes correſpōdētes iſt̄ ptibus ſūt in rer̄ natura ⁊ per ꝑ̄ns res ifinite diſtīcte ſp̄e ſūt in toto ligno ¶ Preterea hoc lignū eſt realiter duplū ad ſuā medietatē g̃ in hoc ligno eſt realiter ⁊ actualitē relatio dupleitat̄ ad ſuā medietatē ſz non pl9 eſt vna pars in actu quā alia quia oīs ptes ſūt ſimul g̃ quelibz alia pars eſt in actu ita ꝙ ad eam pōt eſſe relatio realis g̃ ad quālibet erit relatio realitē et actualiter ⁊ ille ptes ſūt in ligno ⁊ in illo ligno ſūt infinite relationes p̄te rea ſi aliqua rela° ſit talis res dupleitas erit talis res tunc quero an illa dupleitas a ip̄ius a ad b erit accidens diuiſibile aut indiuiſibile nō pōt dici qđ ſit accidēs īdiuiſibile Tum qa in illo ligno nō eſt accidens īdiuiſibile qđ denominet totū illud lignū Tuz quia quero de ſubēto iſtius accidentis aut eſt diuiſibile aut indiuiſibile indiuiſibile nullū ē ergo oportet ꝙ ſit diuiſibile ſz ſubiectū diſibile nō pōt eſſe primum ſubiectum accidentis īdiuiſibil̄ ergo illud accidens non eſt indiuiſibile. nec poteſt dici ꝙ ſit accidens diuiſibile et extēſū quia quero de partibus illius accidentis aut ſunt ſimiles aut diſſimiles ſi ſimiles ergo cōueniunt in nomine et diffinitione totius ⁊ p conſequens quelibet pars dupleitat̄ ē duplei tas et per conſequens quelibet erit dupla ad illud ad quod totum eſt duplum quod eſt ab ſurdum. Si ſint partes diſſimiles ergo diſferunt ſpecie et per conſequens ſi componāt vnam rem oportet ꝙ vna illarum rerum ſit actus et alia potentia et ita dupleitas erit cō

posita ex actu ⁊ potētia. Itē act⁹ ⁊ potētia quā do faciūt vnū nō distat situaliter optet g̃ ꝙ il le ꝑtes nō distarēt situaliter ⁊ per ꝓns nō ꝓ stituerēt vnū extensū nec ponāt alie ꝑtes extra illas Itez pro illa opinione potest argui theologice sic omnē rem quā de⁹ potest facere mediāte cā scḋa efficiente potest ꝑ se facere sine oīi causa secūda efficiēte cū ergo in illo efficiente ponat quidā talis respectus efficiē cie causat⁹ a deo mediāte causa secūda potit de⁹ istū respectū facere sine hoc qꝺ aliqua cau sa efficiat aliquid simul cū deo ponat igit in esse si sit possibile quo posito ꝓbo qꝺ positum est impossibile quia si de⁹ efficit istū respectū efficiētie in isto ergo istud est efficiens quia sicut in quocumq; est albedo illud est album ita illud in quo erit ille respectus efficientie erit efficiens et si illud est efficiens et nō est efficiens nisi ipius respect⁹ ergo nō solum de⁹ efficit illū respectū et ita expositō sequit̄ suū oppositū ⁊ ꝓsequēs positū nō est possibile Preterea omnē rem quā de⁹ ꝓseruat sine alia re potest de⁹ de nouo ꝓducere etiā si illa res alia non sit vel nūq; fuisset si g̃ paternitas qua refert pater ad filiū sit alia res a patre ⁊ filio ⁊ deus eā ꝓseruat sine generatione qa illa ꝑte rita est g̃ pōt vel potuit de⁹ illaz pñitatez de nouo ꝓducere ⁊ ꝙ nūq; fuisset illa gñatio ⁊ pē ꝓns poterit aliquid eē pater illius quē nō ge nuit Itez ponat ꝙ deus creet de nihilo vnū hoīnez ⁊ postq̃ creauit illū creet alios hoīnes et postea ab illis generent alii quo posito ar guo sic q̃lis res est in aliquo illoꝝ hoīnū gei toꝝ pōt deus de potētia sua absoluta facere in illo hoīe ꝓmo creato ſ3 filiatio est in aliq̃ illoꝝ hoīnū g̃ pōt deus facere talem vel ꝓsi milem in illo ⁊ per ꝓsequens illo posito ille e rit filius ⁊ non nisi hoīs et non est aliquis hō alius ab illo nisi iunior eo per casū g̃ ille erit filius iunior̄ se qd videt includere ꝓtradictio nē Alie rōnes inumerabiles possūt addu ci pro hac opinione quas causa breuitat̄ per transeo.

Capitulū li.

Sta opinione sic ꝺclarata que mihi videtur fuisse Aristotelis vidē dum est secundū opinionem istaz de illis que illa opinio ponit esse in genere relationis Et est primo sciendū ꝙ ſm illam opinionez sicut dictū est nihil est in genere relationis nisi nomē mentale vocalevel scriptū ⁊ hoc nisi nomen cui pōt ꝓueni-ent addi in ꝓpōe cas⁹ obliqu⁹ S3 sciēdū est ꝙ talia nomīa quibus potest cōuenienter addi casus obliqu⁹ sunt in duplici dra quedā enim sunt quibus semp q̃cūq; vere pdicant̄ de ali quo ꝓuenienter pōt addi eis solū abstractuz qd est abstractū ꝑmo⁹ abstractoꝝ de quo mō dictū est pri⁹ in qnto capitulo sicut est de tali bus ꝓcreti albū calidū dulce aiatū naz nihil est albū nisi sit albū albedine. nec aliqd est calidū nisi sit calidū caliditate ⁊ sic de aliis ⁊ talia licz ponāt ꝓnotatiua tamē non dicūtur relatiua Alia sunt nomina que non pos sunt de aliquo verificari nisi ꝓuenienter ⁊ ve re possint addi eis noīa abstracta eoꝝ sed a lii casus obliqui qui non sunt eorum abstra cti cuiusmōi sunt talia nomina domin⁹ seru⁹ pater filius et sic de aliis nullus enim est pat nisi sit alicuius pater nec aliquis est simil nisi sit alicui similis Et illa vocat philosoph⁹ re latina secūdū esse quia impossibile est ꝙ veri ficentur de aliquo nisi cum eis ꝓuenientē ad di possint casus obliqui et de istis relatis quā do sunt talia ꝙ ꝓtingenter verificant̄ de illis de quibus ꝓdicātur posita ꝑstātia subiecti im possibile est scire aliquid verificari de vno ni si sciatur determinate ad qꝺ dicit sicut impossibi le est scire aliquē esse seruum nisi sciatur cui⁹ est seruus ⁊ impossibile est scire aliqd esse simi le nisi sciatur cuius est similis et de istis iten dit pñs in pdicamētis dicens ꝙ quis scit de terminate vnū correlatiuoꝝ scit determinate reliquū Si autē tale relatiū sic verificatur de ali quo ꝙ pōt nonverificari posita ꝓstantia sub iecti tūc non optet ꝙ qui determinate scit v nū correlatinoꝝ sciat determinate reliquū. Alia autem sunt noīa quibus quandoq; ad di potest casus obliquus hoc tamen nō semp requiritur Vnde quādoq; ꝓtingit vere dicere ꝙ ille asinus est asinus fortis ⁊ ꝙ est asinus alicuius q̃q; aūt quāuis hec sit vera ille asin⁹ est asinus hec tamē falsa est ille asinus est ali cuius asinus Et illa pōt vocari ſm dici relati ua hec enī aliquādo pōt dici aliquoꝝ vel sub alia habitudine casuali hoc tamen non semp requiritur ideo non sunt per se in genere rela tiōis talia nomina sunt manus caput et hu iusmodi Vnde illa manus est aliquādo ma nus hoīs ⁊ aliquādo non est manus hoīs q̃n scilicet est absciſa ꝙ si tunc non vocat̄ manus hoc nomē manus vere erit in genere relatio nis et sic de ꝓsimilibus Sic ergo patet nomen

qꝫ de nullo ſignificatiue ſumpto poteſt verificari niſi vere et ꝓueniẽter poſſ3 ſibi adiũgi aliquis caſus obliqu⁹ alicui⁹ alterius dictois quã ſui abſtracti eſſe in genere relatiois et talia nomia poſſũt vocari relatiua ſecũdũ eſſe Alia aũt poſſũt vocari relatiua ſecũdũ dici quia aliqñ addũf eis caſus obliqui ꝓueniẽter et aliqñ nõ Verũtñ iſtis vocabulis relatĩa ſecũdũ eſſe et relatiua ſecũdũ dici ꝓ̃i nõvtũ tur ſicut nũcvtimur aliisverbis quibusveteres mgr̃i nõvtebanf ſc3 relatiõe reali ⁊ relatione rationis Vnde talis diſtinctio nũq̃ inuenitur in ꝓ̃o et iõ ſm eum ita vere et realiter ſunt illa relatiua dñs et h⁹di ſicut quecũq; alia vnde ſpvel frequẽter exemplificat de domino et hoc quia nõ põt eſſe domi⁹niſi ſit alicuius ſerui domin⁹ ⁊ iõ apud ariſ. nulla erit talis diſtinctio inter relationẽ realẽ ⁊ relationem rõnis Diſtinguit tamẽ diuerſos modos relatiuoꝝ in gnto metha. de quibus non eſt modo tractandũ ſ3 ſufficiat nũc ſcire ꝙ ari. oñe nomẽ vel habensvim nominis cuiuſmõi eſt pars ꝙ de nullo ſigñe ſũpto põt verificari niſi vere ⁊ ꝓuenienter ꝓtingat ſibi addere vel adiũgere caſũ obliquũ alterius dictionis quã ſui abſtracti eſtvere ad aliquid ⁊ in ꝑdicamẽto relationis ſiue ſigcet ſubã3 ꝓ̃ciſe ſiue qualitatẽ ſiuevtrũq; ſiue etiã ꝓnotet aliquid aliud in actu ſiue in potẽtia ſiue affirmatĩe ſiue negatiue ſiue q̃itercũq; et iõ oĩa talia dñs ſeru⁹ ſignũ ſigtũ cauſa cauſatũ efficiens effect⁹acti uũ paſſiuũ ꝓducens ꝓductũ agens patiens et huiuſmõi in ꝓ̃nto relationis ſũt collocãda

Ex quibus ſequiꝫ vlterius ꝙ quãdoq; verba ſt in genere actionisvel paſſionis vel in aliquo alio ꝓ̃nto et tñ ꝓticipia et noĩaverbalia correſpondẽtia eis ſũt in ꝓ̃nto relationis ſm ꝑncipia ariſ. et ꝙ hec ſit intẽtio ſua ſatꝭ iſinuat v. metha. capitulo de adaliquid vbi enumerãs modos relatiuoꝝ dicit alia ſc3 dicuntur relatiua vt calefactiuũ et calefactibile et ſecatiuũ et ſecabile et omne actiuum et paſſiuum poſteavero actiua et paſſiua ſm potentiã actiua et paſſiua ſunt et actiones potentiaꝝ vt calefactiuum ⁊ calefactibile quia põt ⁊ calefaciens ad id ꝙ calefit et ſecans ad illud qd ſecaf tanq̃ agentia ecce ꝙ calefaciẽs põt eſſe de ſecũdo mõ relatiuoꝝ Vnde puto ꝙ apud Ariſ. oĩa noĩa et ꝓticipia que non ꝓ̃nt de aliquo verificari niſi cõueniẽter poſſet addi eis caſus obliquus correſpõdens ſm ſigtionẽ vẽ bis actiuis et paſſiuis que non tm̃ ſmvocẽ et formã verboꝝ ſunt actiua et paſſiua ſ3 vere ſignificãt aliquid qõ realiter agit et aliquid qõ realiter patiturvel qõ aliquid facitverevl poteſt facere ſũt relatiua de ꝑmo° cuiuſmõi ſũt agens et patiens calefactiuũ creans creatiuũ actiuũ et paſſiuũ et huiuſmõi ꝙ etiã ariſ. ponit noĩavel ꝓticipia in genere relationis ⁊vẽba correſpõdentia eis in aliis ꝓ̃ntis p3 per eũ in ꝑdicamẽtis capitulo de adaliquidvbi dicit ſic Similit̃ igit̃ accubit⁹ et ſtatio et ſeſſio poſitiones quedã ſunt poſitiovero adaliqd facere verovel ſtare vel ſedere ipa quidẽ poſitiones non ſunt ſ3 denominatiue ab hiis que dicte ſt̃ poſitionib⁹ nominãt̃ Ex quo p3 ꝙ ſtare nõ eſt in genere relationis ſ3 tamẽ ſtatio in gñe relationis eſt quia ſi ſit ſtatio alicuius eſt ſtatio Vnde vltimate optet reſoluere tale3 ꝑpõnem in talem ꝓtes talis corporis ſũt ſic diſtãtes et in tali reſolutione habebit̃ expreſſe aliqõ nomẽ ſiue ꝓticipiũ qõ de nullo verificari põt niſi ei ꝓueniẽter poſſet addi caſus obliq⁹

Capitulũ lii.

QVIſo quid ariſ. ſentit de relatiuis videndũ eſt de ꝑꝑetatibus quas attribuit eis Et eſt prima ꝑꝑetas ꝙ aliquibus relatiuis ineſt ꝓtrarietas non tamẽ oĩbus ꝙ aliquibus inſit ꝓtrarietas patet nã virtus et vitiũ ſunt relatĩa ⁊ tamẽ ſunt ꝓtraria Vnde ſciendũ eſt ꝙ ꝓtraria relatiua vocanf̃ hic illa que non eidẽ ſimul cõpetere per ꝓ̃tionẽ ſ3 cui⁹cũq; ꝑꝑetit vnum ei dẽ ſucceſſiue põt ꝑꝑetẽ aliud Et illo° pater ⁊ filius nõ ſunt ꝓtraria quia idẽ põt ſimul eſſe pater et filius q̃is non reſpectu eiuſdẽ ſic etiã nihil ꝓ̃riaf̃ triplo qa cuicũq; ꝑꝑetit triplũ eidẽ põt ſimul alia relatio ꝑꝑeterevel nũq̃

Secũda ꝑꝑetas relatiuorũ ẽ qõ ſuſcipiãt magis et min⁹ quãuis nõ omnia Nã aliqua ſũpta cũ iſtis aduerbiis magis et min⁹ poſſunt de aliquo ꝑdicare ſucceſſiue ſicut aliquis eſt ꝑmo magis ſimilis alicui et poſtea min⁹ ſi|is vel ꝑuerſo ſed hoc non eſt poſſibile de triplo nec de duplo et ſic de multis aliis Tercia ꝑꝑetas eſt qõ relatiua dicũf̃ ad ꝓuertẽtiã hoc eſt cuicũq; relatio poteſt addi caſ⁹obliqu⁹ ſui correlatiui niſi ꝓtingat qõ nomĩa nobis deficiãt et tũc licitũ eſt fingẽ nomẽ ad qõ dicatur ſic ſi ille ſit domi⁹ oportet qõ ſit ſerui doiñ⁹ et ſi ſit ſi|is oportet qõ ſit alicui ſi|is Sĩr ſi alaſit relatm̃ ita qõ nõ ſit poſſibile qõ aliqd ſit ala

nisi sit alicuius ala tunc licitū est fingere nomen sibi correspōdens ad qd dicat̄ ſm ꝯuertentiaꝫ vt dicatur ꝙ est ala alati et eꝯuēso ꝙ alatū est ala alatū et sic de oīb⁹ aliis Sciendū est tamē qd aliqn̄ idem nomē ponit̄ in recto et in obliquo ⁊ ista vocant̄ relatiua similiū nominū siue relationes equipācie vt sil̄e est sil̄i sil̄e et eq̄le est eq̄li eq̄le vbi idem nomen ponit̄ in recto et in obliquo Qn̄q̄ aūt aliud nomē ponitur in recto et aliud in obliquo vt pater est filii pater et nō oportet qd sit patris pater et seru⁹ est domini seru⁹ et nō oportet qd sit serui seru⁹ et ista vocāt̄ nomīa relatiua dissimiliū nominū siue disquipācie hoc tn̄ generale ē ꝙ sēp licitū est addere obliquū rc̄to ſm dama. in logica sua ca° xxix Quarta ꝓpetas est ꝙ relatiua sunt simul natura que est sic intelligēda ꝙ esse existere non pōt verificari de vno nisi verificet̄ de reliquo si ꝓpositio formet̄ sicut si hec sit vera duplū est hec erit vera dimidiū est et si hec sit vera pater est hec erit vera filius est et eꝯuerso Et eodē° intelligendū est quādo dicitur ꝙ relatiua se ponūt et perempta se perimūt hoc est si negatiua sit vera in qua esse negat̄ ab vno illoꝝ alia negatiua erit vera in qua esse negabit̄ a reliquo sicut si hec sit vera pater non est hec erit vera filius non est ⁊ eꝯuerso Est tamē sciēdum ꝙ ille regule non sūt generales ſm ph̄ꝫ in p̄ntis vbi ꝓbat ex ītētiōe ꝙ illa ꝓpetas nō ꝯpetit oīb⁹ relatiuis sicut ꝓbat de scīa et scibili de sensu et sensibili et q̄uis non probꝫ de aliis nec de aliis exemplificet tamē in multꝫ aliis capit instantiaꝫ sicut de illis naꝫ calefactiuum et calefactibile sūt correlatiua et tamē non sequit̄ calefactiuū est g̊ calefactibile est nec eꝯuerso similiter non sequit̄ dealbabile non est ergo dealbatiuū non est ⁊ ita in mltis

Capitulū liii.

Sed ꝙ hec non sit opinio aris. fortasse quis obitiet p̄mo quidē ex dictis in cathegoriis vbi ph̄s numerans p̄nta dicit Eoꝝ que ſm nullā ꝯplexionē dicūt̄ singulū aut subāꝫ sig̃t ⁊c̄. Ex quo videt̄ intendere distinctas res distinctis generibus imptari et ita relatio cum sit vnum p̄ntorū aliam rem ab hiis que per alia genera īportāt̄ Preterea in eodē libro dicit adaliquid vero dicūtur quecūq̄ hocip̄m ꝙ sunt aliorū dicunt̄ ⁊ excludit subās a predicta diffinitione hec autē non vident̄ posse intelligi de t̄minis vel de rebus extra quas absolutas dicimus relinquit̄ g̊ ꝙ om̄e adaliquid est aliō ab hiis quibus ꝯpetit esse ad aliud Preterea quero vnde orit̄ ꝙ aris. ibidē docꝫ de relatiuis dicens ꝙ ꝯtrarietas inest in relatione et ꝙ relatio suscipit magis et minus et ꝙ relatiua sūt sil̄ natura hec enim nec de terminis nec de rebus absolutis vt videt̄ verificari p̄nt Preterea idem pē suaderi pōt ex ratiōib⁹ deductꝫ ex principiis aris. Nam īpossibile est idē simul eē et non esse sꝫ absoluta manent relatiōe transeūte g̊ necesse est ea esse distincta Iteꝫ passio diffēt realiter a subc̄to cū demōstret̄ de eo et idē nō distinguit̄ realiter a seip̄o eq̄le enī et ineq̄le ⁊ mlta alia relatiua sunt passiones quorūdaꝫ subiectoꝝ cum ꝓp̄ū sit q̄titati equale vel ineq̄le dici et qualitati simile vel dissimile dici vt dicit aris. in p̄ntis igitur Item qd est p̄ncipiū opationis realis necesse est esse reale relatio autē est huiusmōi igitur aliqua natura aliter et aliter ordinata et ꝓportionata faciūt delectationē quā non facerēt in alia ꝓportiōe vl̄ ordīatione Amplius quō seruabit̄ distinctio decem p̄ntoꝝ quoꝝ ponūt̄ septeꝫ relatiua et tria absoluta Similiter diuisio entis in absolutū et respectiuū aut entꝫ ex̄ animā in deceꝫ cathegorias Quō etiā saluari poterīt locutiones cōes ⁊ ꝯsuete scꝫ pater p̄nitate est pater et filius filiatione est fili⁹ relatio nō est sil̄is rela° est accidēs et hiis similia Itē īpossibile videt̄ sine respc̄tu vnionis videre quō vnitur forma materie pars pti in ꝯtinuo accn̄s suo sbc̄to et sp̄us nature corpee vnionē naturā spirituū ad naturā corpeas non solū lex christiana sed oīs ritus et secta fatet̄ ⁊ hocip̄m apud et ceteros supstitionū sectatores familiarissimū est Itē si p̄dicta opinio essꝫ vera tūc idē erit in diuersis p̄ntis qd aris. nō recipit vt videt̄ cū apud eū ꝓpō in q̄ vnū p̄ntū negat̄ ab alio sit īmediata Ex hiis forsitā putabit aliqs ph̄ꝫ esse opinatum aliter quam superius ostensū est sed diligenter ꝯsideranti non debet propt̄ has rationes videri ambiguum Aristotelem talia entia extra animam nullatenus posuisse. Quod enim primo inducitur non arguit distinctionem nam in deo sine pluralitate rerum distinctis incomplexis correspondentium dicimus nominum diuinorum alia significare iustitiam alia sapientiam et sic de aliis Similiter dicim⁹ nominū de deo dictoꝝ

alia ſignt poteſtatē aliavoluntatē ⁊c. per qō nō intēdūt qō alia res ſit iuſtitia alia ſapiētia alia potēcia ⁊ aliavolūtas in deo ſed intēdūt qō quedā ꝑportāt qō de⁹ eſt iuſtus q̄dā qō eſt ſapiens q̄dā qō eſt potens et q̄dā qō eſt volēs Eodē modo in ꝓpoſito cum dicit philoſophuſ ſingulū ī ꝓplexoꝝ aut ſigat ſ̄baꝫ aut q̄titatez ⁊c. ſenſus eſt qō terminoꝝ ſignтiū res quidā ſignt quid eſt res quidā q̄lis eſt quidā q̄ta eſt res ⁊ ſic de aliis p̄dicamēt̄ qō manifeſtat ari. quinto methaphiſice dicēs qm̄ igiſ p̄dicamē torum q̄dā ſignt quid. alia q̄le. alia q̄tū. alia adaliquid et ſic de aliis Eſt igiſ mens ariſto. oſtēdere qō aliqui terini ſunt abſoluti aliqui ꝓnotatiui aliqui relatiui ſicut alibi eſt oſtēſū Eodē modo dicēdū eſt ad aliud qō ſecūdum ariſtotelē ipſi termini ꝑpe dicunt adaliquid ſiue relatiui quia hoc ipſū qō ſūt alioꝝ dicūt hoc eſt ex hoc qō ſūt tales termini ſic ſignt qō aliquid aliud dāt intelligere ita ꝙ nulla ꝓpō in qua ponit aliquis talis termin⁹ de aliquo pōt ſciri niſi ſciatur de⁹mīate illud quod dat intelligere ⁊ ꝑpt hoc tales termini caput ala ⁊ ceteri non ſunt adaliqd q̄cūq; enī horꝝ viſo pōt ſciri quid ſit talevtpote caput ala q̄uis ne ſciaſ cuius ſit Quomō autē ſit in relatione ꝓ trarietas ꝓſiderādū eſt ꝙ ꝓtraria quādoq; di cunt quoꝝvnū non ꝓpatit ſe cum alio realit ita ꝙ advtrūq; pōt eſſe motus per ſe ſicut al bedo et nigredo ſunt ꝓtraria qñq; vero dicun tur ꝓtraria termini qui non pñt ſimul de eo dē reſpectu eiuſdē verificari ⁊ illoꝝ ꝓtrarietas eſt in tēminis relatiuis vt ſimile et diſſimile equale et inequale Suſcipe magis et min⁹ ſu mitur aliquotiēs provera additione rei ad rē ſicut albedovel lux ſuſcipit magis ⁊ min⁹ qñ ꝙ vero pro predicatiōe cū aduerbiis magis ⁊ minus quādo ſcz aliqō nomen recipit ꝓpatio nem et ſic rela⁹ ſuſcipit magis et min⁹ qō ta men non ſemper ꝓtingit ꝑpter additionē rei ad rem ſz quādoq; ꝑpter ſolam ablationē ſic inequale fit magis inequale ꝑpter ablationē ſue partis vnde ſicut ꝓtingit aliqd denomīari noīe relatiuo ꝑpt ſolā mutationē in altero ita ꝓtingit magis et min⁹ ſic denoīari ꝑpter mu tationē in altero ablationē ſeu augmētatiōez alicuius abſoluti Similiter relatiua dicuntū ſimul natura non quia ſint alique res quaꝝv na neceſſario exigat aliam et eꝓuerſo ſed ex hoc ꝙ ſi eſſe exītie p̄dicatur devno ſigue ſū pto neceſſario verificatur de alio eodez mō ſūpto ſequitur enim duplū eſt ergo dimidiuz eſt et econtra Ad aliud dicendū eſt ꝓcedēdo ꝓcluſionē ꝙ ſcz abſoluta realiter diſtinguit a rebus extra et a relatis Sepe tamē hic mo dus arguēdi decipit impitosvt cogat ponere p̄titatem rerum quā in rei veritate non optet ponerevt creatio non eſt cōſeruatio g̃ creatio diſtinguitur a ꝓſeruatione ſed quādo tal modus teneat in ſequentibus patebit Si dicas ꝙ album ſit realiter alteri ſimile circūſcripto oī termino ergo habet aliquid ꝙ prius non ha buit Dico ꝙ albū ſit realiter alteri ſimile per hoc ꝙ fitvnū ſimile ad album et non per ad uentū cuiuſcūq; noue rei in ipſo quemadmo dum enim de non creante fit creans et de co lūpna non dextra fit dextra ſine quacūq; no ua re recepta in eis ſic in ꝓpoſito exiſtimādū eſt ꝙ vero inducit de paſſione et ſubiecto fa ciliter ſoluit p̄cognito quid eſt paſſio demon ſtrabilis que non eſt aliquid realiter exiſtēs extra in ſubiecto ſed eſt quoddā predicabile per ſe ſecundo modo de ſubiecto natum ſup ponere pro eodē pro quo ſubiectum hoc mō equalevl inequale ſimilevel diſſimile ſūt paſ ſiones qualitatū et quātitatis Ex hoc etiam ꝙ exm̄itur diuēſos effectus cauſari a cauſis aliter ⁊ aliter diſpoſitis et ordinatū nō eſt pu tandū relationē eſſe cauſam illorū effectuuz ſz abſoluta poti⁹ que ſic et aliter ꝑporcionāt ſicut enī cauſa nunc pōt cauſare qd prius non potuit ex hoc ſolū ꝙ eſt ap ꝓximata paſſo et non ꝑpter additionē cuiuſcūq; noue rei ſicut in muſicis et picturis aliqua diuerſimode ꝓ portionata cauſant delectationez quā alit nō cauſarent ſic in ꝓpoſito ꝙ vero ꝓnter dicit de diſtinctione p̄ntoꝝ non facit difficultatē naz Auic. dicit illā diſtinctionē eſſe famoſā tan tū ⁊ ꝙ diſtinctio p̄ntoꝝ non ſumit ex diſtin ctione rerum ꝑportataꝝ ſz poti⁹ ex diſtinctiōe interrogationū de indiuiduis ſubſtātie vt do cet ꝓmētator vii. metha. nō enīz putandū eſt decem genera eē decē res extra animaz aut ſigre decem res quaꝝ nulla ſignificat niſi p̄ vnū illoꝝ ſz doctrina peripatheticoꝝ aſſigt decem genera fore decē t̄minos eaſdē res ali ter et aliter ꝑportantes quēadmodū enī ptes oīonis p̄t eſſe diſtincte et tamē ſignificare idemvt albū albeſcēs ſic cū dſtinctōe p̄ntoꝝ poteſt ſtare ydēptitas rerum quas importāt

Similiter diſtinctio entis per abſolutū et reſpectiuum non eſt entis inquantum ens

ſed terminorū ſicut diſtinctio p abſtractū ⁊ ꝓ cretū ꝓpriū et appellatiū adiectiꝫ et ſubſtantiuū cū nulla res ꝓprie dicatur abſoluta aut reſpectia aut enī diceretur res abſoluta quia diſtinguitur ab alio et ſic relatio quā moderni ponunt eē̄ animā erit abſoluta cū ponant eam diſtingui realiter a quolibꝫ alio aut quia non exigit aliqd aliud ſiue nō dependet ad aliquid aliud et ſic nullū accīs erit abſolutuꝫ nec forma ſubālis nec aliqua creatura nā qō libet tale alio indiget et ab alio depēdet. nec etiā dr̄ res abſoluta quia pōt p ſe ītelligi non reqrens terminū ſue ꝓgnitiōis ⁊ tūc materia accīa et dīnitas nō eſſēt abſoluta qa ſm opinionē multoꝝ nec matēia ſine forma nec accidēs ſine ſubiecto nec diuinitas ſine pſōis poteſt intelligi Et ꝙ ſubiungiť de dīſione enī eē̄ aiaꝫ pꝫ ex littera ſexto methaphiſice ꝙ ñ eſt dīſio reꝝ eē̄ aiaꝫ ſed terminoꝝ. tū quia dicit cōpōeꝫ et dīſionē aliud eē ab his que mēs copulat et diuidit. tū quia poſtremo ſubiūgit ꝙ ens mltipliciter dicīť ſicut dictū eſt in his que ātiens dicūť aut enī ſignificat hoc aliqd aut quale aut q̄tū ⁊c̄. ꝓſtat aūt ꝙ hoc non cōpetat rebꝰ ſed ſolū terminis q̄ꝝ ꝓpe eſt ꝓpoſitio dīſio et fīgtio Que vero cōſueta ſūt dici de relationibꝰ multa ſūt falſa et multa impꝓpa ſicut latiſſime patet pſcrutāti ea q̄ de relationibꝰ a modernis dicūť et edita ſūt licꝫ aliqua eoꝝ hēant verū intellectuꝫ vt ꝙ pater paternitate ē pater et filius filiatiōe filiꝰ et ita de aliis in quibus locutionibꝰ non oportet fingere rem aliquā per quā pater ſit pr̄ et filius ſit filius ſicut nec in iſtis columpna ē dextreitate deē̄ et deus eſt creatione creans accidēs inheret inherētia ſubiectū ſubiciť ſubiectione chimera eſt nihil nihilitate cecus ē cecꝰ cecitate et ita in aliis Similiter igiť ⁊ abſq; ambiguitate dicendū ē ꝙ ille ꝓpōes ſūt falſe vel ꝙ quelibet illaꝝ reſoluēda ē ī duas ponē do ſcꝫ diffītionē qd noīs loco abſtracti vt pater ē pater paternitate. i. pater eſt pater quia genuit filium et ſic de aliis conſimiłr Si vo hic mō. diſpliceat pñt aliť ſaluari locutiones ꝓdicte abſq; reꝝ multitudie ponendo ꝙ abſtractū et cōcretū vt pr̄ et pr̄nitas filius ⁊ filiatioꝫ huiuſmōi idē ſignt et tūc erit ſēſus pater eſt pater paternitate ideſt ſeipō Nec illud ꝙ ſubiūgitur in materia ⁊ forma ſubiecto et accidēte toto ⁊ partibꝰ ⁊ ſpiritibus vnitis corporibus cogit ponē relationē rē mediā inť vnita Eadē enī ratione q̄reret̄ de illa re ſupadita aut vnitur ſeipa et eadē rōne ſtādu fuit in ꝑmis vnibilibus aut alia re et tūc ꝓcedeť ī infinitū Ideo dicēdū ē breuiť ſicut Aŕ. doc octauo methaphiſice quō materia ⁊ forma ſaciūt vnū Reddit cāꝫ dicēs ꝙ illud eſt actus et illud potētia velvtrūq; actus vel potētia nō qdē ſemp actus informās ſed qñq; actus mouens qñq; regēs et gubernās et aliis modis Ex ꝓdictis q̄ manifeſtū ē ꝙ nullū ē in conueniens apud Aŕ. ꝑ diuerſa ꝓdicamēta eandē rem īportari cū ponat ſcibile et ſciaꝫ ſēſibile et ſenſū in diuerſis ꝓdicamētis ſcꝫ in ꝓdicamēto relationis et q̄litatis. Nec obſtat ꝙ dicit ꝓpoſitionē imediatā in quavnū remoueť ab alio quia hoc nō ē ꝓpter diuerſitatē reꝝ q̄s important ſed quiavnū nō ꝓdicatur de alio ꝓdicatione directa ī ꝑmo mō dicendi p ſe ſed p accīs ſicut licet eadē res īportetur p iſta nomina creatio et conſeruatio et tamēvnū ꝓdicatur per accidens de altero Sic ergo Aŕ. opinatus ē de relatīs vt dictū ē quia tamē nō nulli nimis ivtūť ꝓpetati ſmonis vulgar̄ philoſophie que prebuit mltī occaſionē erroris. Tū quia defectuoſe tranſlata ꝓpť obſcuritatē grecis ſmonis in latinum male intelligiť. Tum qa dicta auctoꝝ falſiſſime allegantť q̄bus tamē ſiveraciter allegarēť nō ſemp expedit adhibēť fidē ꝓpť mltos errores libē ſperſos Secunda radix ē multiplicare entia ſ̄ multitudieꝫ ſminoꝝ ⁊ ꝙ qlibet terminus habeat quid rei quod tamē abſurdū ē ⁊ averita te maxie abducēs Nō eī q̄rēdū ē ī oīb⁹ tīs qd rei ſ̄ ī mltis tantum quid noīs quales ſūt ōnes tī relatiui et nō nulli alii q̄ꝝ quilibet eq ualet ī ſignificādo vni longe orationi et iō ꝑ poſitiones in qbus ponūť reſoluēde ſūt et ex ponēde vtēdo aliq̄tēs deſcriptione loco noīs

Capitulum. liiii.

Hacten⁹ dictū ē de relatiuis ſ̄ opinionē que mihi videť eē Aŕ. nunc dicendū eſt de relatīs ſecūduꝫ opinionē contrariam precedenti Vñ ponit hec opinio ꝙ quelibet relatio eſt res diſtincta realiter a ſuo fundamento ita ꝙ ponit ꝙ ſimilitudo qua ſortes albus ē ſimilis platoni albo eſt quedam res realiter et totaliter diſtincta a ſorte et ab albedine que fundat eam ſimilitudinem Et ꝑſimle ē de pr̄nitate ⁊ filiatiōe ⁊ oīb⁹ aliis que ponūtur in genere relationis

Vnde quāuis illd vocabulū fūdamētū relationis nō ſit verbū philoſophicū ſecūdū philoſophiā ariſtotelis tñ dicūt ꝙ q̄dā relatio habz fūdamētū et terminū a quoꝝ vtroꝝ realiter diſtinguiſ qđ ꝓbaſ multipliciter. Primo quia eſt diſtinctū ꝑdicamētū igiſ Itē albedo poteſt manere ſine ſimilitudine ergo albedo nō eſt ſimilitudo Item ſi relatio eſſet eadē cū ſuo fūdamēto ſicut fūdamēta ſūt induer ſis ꝑdicamēti ſcz ſube q̄litati et q̄titati ita aliq̄ relationes eſſent in ꝑdicamēto q̄litati aliq̄ in ꝑdicamēto ſube et aliq̄ in ꝑdicamēto q̄titatis et ita relatio nō eſſet diſtinctū ꝑdicamētum Item per idem fūdamētū ſortes albꝰ eſt ſimilis platōi albo et diſſimilis ſocrati nigro ſi ergo relatio eſſet eadē cū ſuo fūdamēto ſimilitudo et diſſimilitudo eſſent eadē res et ꝓſequēs nō eſſent diſtincte relationes Item ſi relatio eſſet eadem ſuo fūdamēto et ad fūdamentū eſt motus ſicut ad albedinem eſt motus ad relationē eſſz motus qđ eſt ꝓtra philoſophū quīto phiſicorū Item vnitas vniuerſi ꝑſiſtit in ordiē pciū ſi ergo ēlatio nō eſt alia res ille ordo nō erit alia res et ita vniuerſum nō eſſz vnū Item diuiſis ptibus ꝟponētibus aliquid manēt partes ⁊ nō manet vnio ꝫ vnio eſt alia res a ptibus Item in natura ſūpta a verbo nō eſt aliud abſolutū quin ꝓſile ſit in natura mea cū ergo illa ſit vnita et non mea aliquid habebit illa natura qđ nō habet mea ſed illud nō poteſt eſſe abſolutū ergo eſt aliqđ reſpectiuū ꝙ eſt intentū Propter has rationes et multas alias quas cauſa breuitatis omitto crediſ a multi ꝙ relatio eſt res extra animā realiter diſtīcta ab omni re abſoluta Diſtinguunt tñ de relatioīb⁹ quia q̄dā ſūt reales et q̄dam ſūt rationis cui⁹modi ſunt relationes dei ad creaturā et alie que nō ſūt ſine omī ope itellect⁹ Iſtis aūt relationib⁹ attribuūſ predicte ꝑprietates nā alique ſunt contrarie ſicut virtus et vitiū alique non ſunt cō trarie ſicut triplo nihil ꝟtrariaſ Itē relatīa ſuſcipiūt magis et mi⁹ nō tñ omnia ſicut dictum eſt Item omīa relatīa dicūſ ad ꝓuētē tiā verūtñ aliq̄ vni relationi reali correſpōdet realis relatio in alio ſicut ſimilitudini ſortis correſpōdet relatio realis in aliq̄ cui eſt ſimilis Aliq̄ vero relatiōi reali in vno nō correſpōdet relatio realis in alio ſed relatio ratiōis tā tū ſicut relationi reali qua depēdet creatura a deo nō reſpōdet relatio realis in deo ſed ratiois tātū. ſiſ relationes ponūſ ſimul natura ita ꝙ ſi vna relatio ſit oportet ꝙ alia ſit Et hec ꝓpetas intelligiſ q̄n vtraq̄ relatio eſt realis ſi vero vna ſit realis et alia ratiois nō oportet ſicut poniſ de ſciētia et ſcibili et ſenſu et ſēſibili

Capitulū .Iv.

QVartū ꝑdicamētū poſiſ ꝑdicamētum q̄litati et ſicut de pcedētibus ita de illo ꝓmo pcedēdū ē ſecūdū opinionē q̄ mihi videſ eē ꝓſona pricipiis ariſtotelis ſiue ſit vera ſiue falſa Secūdo dicēdum eſt de eo ſecūdū opinionē ꝟtrariam Videſ aūt mihi ꝙ ſecūdū pricipia ariſtotel debet poni ꝙ ꝑntū q̄litati eſt qdaz ꝟcept⁹ vel ſignū ꝟtinens ſub ſe omnia per que rīdeſ ad q̄ſtionē factā ꝑ q̄le de ſuba q̄ nō exꝓmunt ptē ſubalem ſube. Vtrū aūt magis ꝓprie debent poni ꝟcreta quā abſtracta in ꝑdicamēto q̄litatis nō eſt ad preſens diſputāduz Sūt autē q̄dā in genē q̄litati q̄ importāt res diſtīctas a ſuba ita ꝙ illa res non eſt ſuba ſicē ſūt albedo nigredo color luxſciēcia ⁊ huiuſmōi. Quedā vero ſūt q̄ nō ꝟportāt alias res a ꝑdictis q̄litatib⁹ ⁊ ſubaz cui⁹mōi ſūt figura curuitas rēctitudo dēſitas raritas ⁊ hui⁹mōi. Ad ſciēdū autez qñ q̄litas dēat pōi alia res a ſuba ⁊ qñ nō hac arte ꝟuenit vti ꝙ qñ talia ꝑdicabilia ꝓnt ſucceſſiue verificari de eodem que nō ꝓnt ſiſ verificari ꝓpter ſolū motū localem non optz ꝙ tlia ꝓlia res diſtīctas a ſubā ꝟcent ſicut talia ꝓlia curuū rectū ꝓpter ſolū motū localez ꝓnt de eodē verificari ſucceſſiue nā quādo aliquid eſt curuum ſi poſtea nulla re aduenīente ſibi ptes ipſi⁹ mouēſ pē motū localē diceſ rectū ⁊ ꝓpter hoc rectitudo ⁊ curuitas nō ꝟportāt alias res a reb⁹ rectī ⁊ curuis Et cōſiſtē eſt de figura ꝙ per ſolū motū localem aliq̄s ptiū pōt aliqđ fieri drē ſigure ⁊ ita etiaz eſt de raro ⁊ denſo ⁊ de ꝓſilib⁹ Sz non ſic eſt de albedie ⁊ nigredie de calore ⁊ frigore ⁊ h⁹ mōi nō enī per ſi ſolū ꝙ aliqđvl ptes ei⁹ mouēſ localiē fit aliqđ calidūvl frigidū ⁊ iō oīa tlia iptāt res diſtīctas a ſbā Hoc viſo ſciēdū eſt ꝙ ari. pōit iiii. mōs ſiue iiii. ſpes q̄litatis ꝑ m⁹mō⁹ eſt hītus ⁊ diſpō ⁊ vocaſ hīt⁹ oīs q̄litas de difficili mobilis ſiue ſit ſpūalis ſiue corpalis Diſpō vero vocatur omnis qualitas de facili mobilis ſiue ſpiritualis ſiue corporalis et ſecunduz hoc qualitas eiuſdē ſpei

in vno eſt habitus et in alio eſt diſpoſitio.

Et eſt ſciendū ꝙ ſub hoc mō nō tm̄ comp̄henditur illud qō importat aliam rē a ſubſtā tia ſed etiaz illō qō q̄ncūq; nō iportat aliā rez Vnde omne illud ſub hoc mō cōtineť qđ difficulter vel faciliter propt̄ mutatiōem rei remouetur a ſubiecto etvt breuiter dicam omnis qualitas ſub hoc mō continet. Et dr̄ ſpēs qualitatis nō quia aliqua ſit qualitas que nō ſit habitus nec diſpō ſz quia aliqua qualitas non ē habitus et aliqua qualitas nō ē diſpoſitiovel dicitur ſpēs quia aliquid ſpeciali⁹ ꝓnotat q̄ hoc nomē qualitas Aliud genus q̄litatis ponitur potētia naturalvel impotētia. Vnde omnis res que poteſt aliquid agere vl̄ reſiſtere actioni in hoc genē poītur Tertia ſpēs ponit̄ paſſio ⁊ paſſibilis qualitas ois eī q̄litas ſēſibilis ponit̄ ī tertia ſpecie q̄litat̄.

Quartū aūt gē⁹ q̄litatis ponit̄ foꝛa ⁊ circa aliquid conſtās figuravt curuū rectū et huiꝰmōi. Et ſciēdū ꝙ foꝛa pōt hicvocari illa q̄litas ꝓpt̄ quā aliqđ dicit̄ pulchrū vel turpe ⁊ ita illa noīa nō importāt alias res a q̄litatibꝰ p̄dictis et ſubā Vñ notādū ē ꝙ ſm intētione phi idē eſt ī diuerſ ſpēbꝰ q̄litatis ſicut patet ꝗa ponit ꝙ calor et frigiditas ſūt ī prima ſpecie q̄litatis Ex quo pz ꝙ nō ē itētionis ſue ponē ꝙ ille ſpēs a ſe mutuo vl̄r remoueāt̄ ſz ſolū particulariť et ſicut poīt de ſpēbꝰ ita ponit de p̄dicamentis ꝙ de ſe mutuo pticulariť negāt̄ Qualitati aūt phs multas tribuit ꝓpetates Quaꝝ ꝓma ē ꝙ q̄litati ieſt cōtrietas vna enī qualitas alteri p̄riat̄ et ſimiliť no mia cōcreta importātia illas q̄litates ī obliq̄ contriariāt̄ nō oi q̄litati p̄riāt̄ q̄litas. Nā aliq̄ eſt qualitas q̄ nō hz p̄riū ſic̄ lux nō hz p̄riū

Secūda ꝓpetas ē ꝙ q̄litas ſuſcipit magis ⁊ minus quia ꝯcretū qualitat̄ q̄nq; de aliq̄ p̄dicatur cū hoc adūbio magis et q̄nq; cū hoc adūerbio miꝰ ſz illa ꝓpetas nō ieſt oibꝰ q̄litatibꝰ nō eīvnꝰ triāgulus ē magis tangulꝰ q̄ aliꝰ nec vnū eſt magis quadratū q̄ aliud Tertia ꝓpetas q̄litatis eſt ꝙ fz qualitatē aliquid dicitur ſimilevl̄ diſſimile duo eī alba ſūt ſimilia et ſimiliter duo nigra ſed albū et nigrū ſūt diſſimilia Et de q̄litate ſm opionē Ar̄. iſta ſufficiāt quia ī p̄dicamentis diffuſe tractaui de qualitate ſecūdū opionē Ar̄. quicqđ enī ſup phiſicā ſcribo nō tāq̄ meū ſed tāq̄ Ar̄. vt mihi videtur dico

Capitulum. lvi.

Alii aūt ponūt ꝙ q̄libet q̄litas eſt res diſtincta a ſubā et q̄titate et rebus reſpectiuis. Et aſſignāt̄ q̄tuor ſpēs q̄litatis quoꝝ cōcreta ītꝛ ſe diſtiguūt̄. Vñ ponunt ꝙ hitꝰ et diſpō ꝓſtituūt ꝑmā ſpēz q̄litatis que diſtiguūt̄ quia habitꝰ ē de difficili mobilis. diſpōvero ē de facili mobilis. Secūdā ſpēciē ponūt potētiā naturalēvel impotētiā que diſtiguūt̄ ab hitu et diſpōe. Terciā ſpeciē ponūt paſſiones et paſſibiles q̄litates eē ſz q̄litates ſēſibiles Quartā ſpēz ponūt figurā ⁊ formā quā ponūt diſtīgui realiť a ſubā ⁊ q̄litatibus aliaꝝ ſpēꝝ Vñ dicūt ꝙ qñ aliq̄ corpus curuatur verevnā rē abſolutā amittit et aliā rē abſolutā nouā acqrit. ꝓprietates aūt ipſas q̄s ponit Ar̄ attbuūt tali qualitati q̄ eſt res diſtīcta a ſubā et q̄titate et rebꝰ reſpectis

Capitulum. lvii.

De ſexvltimis p̄dicamētis Ar̄. breuiť ſe expedit de qbꝰtñ ad iuniorum vtilitatē lacius ē diſſerēdū. Vñ qntū p̄dicamētū poīt̄ actio qđ tamē phs qñ p̄dicamēta enumerat vel etiā tractac de ipō p̄dicamēto nō p nomē ſz per hocverbū facē noī nauit ⁊ ꝓſimiliť ꝓverbū ⁊ nō p nomē Damaſcenus in logica ſua nominat hoc p̄dicamentū. Vnde mihi videtur opio Ar̄. erat ꝙ p̄dicamētū iſtud non eſt niſi quedā ordinatio vꝺborū importantiū ꝙ aliquid facit vel agit aliquid ita ꝙ vnū verbū de alio verbo ſūpto cuz hoc ꝓnomine qui predicatur ſic dicendo qui calefacit agit et ſic de cōſimilibꝰ. Et illo modo poteſt ſaluari eē gēꝰ generaliſſimū. Et ſi p̄cīſe eēnt ivſu talia verba et participia eis correſpōdētia et nomina ſupponētia pro eiſdem pro quibꝰ ſupponūt eorū participia de hoc p̄dicamento ſicut de multis aliis pauce forent difficultates tunc enim clarum eſſet ꝙ actio ſupponeret pro eodem pro quo ſuppoīt agēs et actio eſſet res abſoluta et ſubā ſicut agens tamē illa ſubā cōtingēter eſſet actio ſicut cōtingenter eſt agēs et itaverbū eſſet invno p̄dicamēto et nomē in alio ſicut agēs eſt in p̄dicamēto relationis ſm opiones Ar̄. ſicut ꝓbatū ē ꝓus quia agens ſemper poteſt recipere conueniēť obliquū adiunctū ſibi ſed agere non ē in illo p̄dicamēto Et ſic hoc p̄dicamentum nō iportaret aliquā rē q̄ non eſſz de p̄dicamento qualitatis vel ſubē ſed importaret tam rē de p̄dicamento q̄litatis q̄ rē de p̄dicamēto ſubē. Vnde ſic dicendo ignis calefacit

lignum hoc verbū calefacit importat calorez q̄uis nō noīaliter ſed verbaliter propt̄ quod ñ opoꝛ ꝙ p̄dicatur de calore ſicut albū īportat albedinē ⁊ nō p̄dicat̄ de albedie. Pro hac opinione ſiue ſit vera ſiue falſa pñt adduci alique ꝓuaſiones ꝙ cū dr̄ ignis calefacit vel agit nō īportat̄ aliq̄ res q̄ nō ſit ſubā vel q̄litas

Primo ſic quia ſi aliqua alia res importaretur q̄ro vbi eſt illa res aut eſt p ſe exiſtens aut eſt alteri inherens. ſi ſit per ſe exiſtens g̃ ē ſb̄ ſtantia et hec̄ itētū. ſi ſit alteri iherens aut ergo calefacienti aut ligno calefacto ſi dec̄ primū g̃ omne agens ⁊ mouēs recipiet nouā rē ī ſe q̄cūq; agēt vel moueret et ita corpꝰ celeſte et intelligētia ꝓtinue reciperēt nouas r̄s ī agēdo. ſimiliť deꝰ ī agēdo et ꝓducēdo recip et nouas res i ſe Et ſi dicat̄ ꝙ nō ē ſimile ð deo et de creatur̄ Cōtra ſi deusvere et realiter agit nihil recipiēdo g̃ ē ibi ſimpliciť actio ſine tali re alia g̃ fruſtra ponit̄ in alio agēte cum poſſitvere ⁊ realiter eſſe agēs ſine tali alia re. Si aūt illa res recipit̄ ī calefacto ergo nō denomīaret agēs nec rōe eius ignis diceret̄ agēs Similiť tūc calefactiꝫ reciperet plures res in ſe ſcz calorē et illā rē que ponit̄ actio et illā rē q̄ poit̄ paſſio qđvidet̄ eē abſurdū quia ponitur pluralitas ſine neceſſitate et ſine rōe Itē pōt argui ſic illa res aut eſt creata aut non. ſi nō ē creata ergo eſt deus. ſi ē creata q̄ro a quo ⁊ nō niſi ab agēte ergo agēs ꝓducit illā rē. quo dato quero de ꝓductione illius rei ſicut ꝑus et erit ꝓceſſus ī infinitū vel ſtabitur ꝙ vna res ꝓducitur ſine ꝓductione alia ⁊ eadē rōe fuit ſtandū ī ꝑma ꝙ calor ꝓducit̄ in ligno ſine alia re noua ī calefaciēte.

Itē theologice pōt argui ſic Oēz rē quā ꝓducit deꝰ mediāte cā ſecūda pōt per ſe immediate ꝓducē ergo illā rē que ponit̄ eſſe actio q̄ ignis agit pōt deus ꝓducē imediate ſñ ſ̄ ꝙ ignis agat quo facto quero aut ignis agit aut nō ſi ſic tūc nō ſolus deus agit. ſi nō. cōtra ibi eſt actio formaliť exñs in igne ergo ignis vere denomiatur ab illa actione et p ꝑñs vere agit et nō agit qđ ē impoſſibile Propter iſtas rationes et multas alias poſſet aliquis tenere ꝙ actio non eſt alia res diſtincta ab agente paſſo et ꝓducto Et hec opinio ſiue ſit vera ſiue falſa ē opinio Aꝝ. vt mihi videtur et iō ponit ꝙ hoc nomē actio ſupponit ꝑ ipō agentevt hec ſit vera actio eſt agēs et cōſimiliter agere eſt agēs vel ponit ꝙ talis ꝓp̄ō ē reſoluenda in q̄ poit̄ verbū ſine tali noīe vt iſta actio eſt agēs equiualeat iſti agēs agit et illa calefcīo ē actio equaleat iſti ꝙ calefacit agit et ſic de ꝙſimilib⁹ Hoc oñſo ſciēdū ē ſm opinionē Aꝝ. ꝙ agere ſiue facere multiplicit̄ accipitur. q̄ñq; idē eſt ꝙ aliquid ꝓducere creare vel deſtruere. q̄ñq; idē eſt ꝙ aliquid in aliquo facē. q̄ñq; accipit̄ cōmuniter et large ſm ꝙ ē ꝑē ad p̄dicta duo et admonē et ſic poteſt poni p̄dicamētū Conuenit aūt iſti p̄dicamēto contrarietas. nā calefacē et frigefacē contraria ſūt et dicūt̄ verba iſta cōtraria quia īportāt q̄litates cōtrarias et nō pñt eidē ſimul cōpetere ſaltē reſpectu eiuſdē Suſcipit etiā hoc p̄dicamētū magis ⁊ mi⁹ hoc ē iſtis verbis cōueniēt̄ adiungit̄ magis et minus q̄uis forte nō omnib⁹ Vnde ꝑueniēter dicitur hoc calefacit magis q̄ illud et illud mi⁹ q̄ illud et vnus gaudet maius ⁊ alius min⁹ Hec dicta ſunt ſ̄z opinionē que mihi videt̄ ꝓſona doctrine Aꝝ. Alii aūt ponūt ꝙ actio eſt quedā res diſtincta ab agēte ꝓducto et paſſo et a ceteris rebus abſolutis et eſt quidā reſpectus q̄ ab aliquibus ponitur eſſe ſubiectiue in agente et ab aliquibus ſubiectiue in paſſo Dicunt tamen ꝙ aliquando actio eſt reſpectus realis aliquando autem eſt reſpectus rationis ſicut actio dei nō eſt niſi reſpectus rationis Et proprietates predictas ſcilicet habere contrarium ſuſcipere magis et minus dicunt tali reſpectui conuenire.

Capitulum. lviii.

SExtum predicamentum dicitur predicamentū paſſionis quod Ariſtoteles nominat perverbum ſicut patet in predicamentis capitulo primo et capitulo de facere et pati et ſecum videtur concordare damaſcenus in logica ſua vbi vocat hoc predicamentum per verbum Et ſicut eſt de precedenti predicamento ꝙ in eo ſm Aꝝ reponuntur verba ita ī hoc predicamento v̄ba aliquid pati ſignificantia reponuntur.

Vnde omnia que dicta ſunt de agere ꝑportionabiliter dicenda ſunt de pati. Et ideo ſm viā ſuā pati ⁊ paſſio et illa ſubā que patitur vnuꝫ et idem ſunt ſicut videtur dicere da

maſcen⁹. vñ dicit facẽ autẽ et pati q̃dã ſubſtã tia eſt taliꝫ opansvel patiẽs ita ꝙ ꝓpõ i qua ponitur verbum infiniti mõi loco nois vel ñ nomen paſſio r̃ſoluẽda ẽ i ꝓpõnẽ in qua po nitur verbũ ſine tali noie et ifinitio mediante hoc noie qõ vt illa calefieri eſt pati equiualet iſti qõ calefit patiꝫ et ſimiliter illa calefactio eſt paſſio equalet illi eidẽ. Sꝫ notandũ eſt ꝙ pati fm eũ multiplr accipiꝫ Vno° ꝑ recipe aliquid ab aliquo et ſic ſubiectuꝫ patiꝫ et materia recipiens formã patiꝫ Secũdo mo do accipiꝫ magis generaliter fꝫ ꝙ ẽ ꝑmune ad pati ꝑmo° et motui q̃is i ſenihil recipiat ſicut qñ aliquid mouetur localiter Tertio° accipitur fm ꝙ eſt cõmune ad pati ꝑdicꝫ mo dis et ad creari et ſic ẽ ꝑdicamẽtũ. Breuiꝫ igitur fꝫ Arꝫ.vt mihi videtur dicẽdũ ẽ ꝙ ipe ponit oĩa verba actiua mẽtalia in ꝑdicamẽto de facẽ Et oĩa verba mẽtalia paſſiua i ꝑdicamẽ to de pati ſiue illa verba ſignificẽt ſubãs ſiue qualitates ſiue tam ſubſtantias q̃ qualitates

Alii autem dicũt ꝙ paſſio eſt quidem reſpectus exñs ſubiectie i paſſo correſpõdẽs reſpectui actionis.

Capitulum.lix.

SEptimũ ꝑdicamẽtũ poniꝫ qñ qđ ẽ or dinatio aduerbioꝝ vel alioꝝ eis eq ualẽtiũ quib⁹ cõueniẽt reſpõdeꝫ ad q̃ſtionẽ factã ꝑ hoc introgatiꝫ qñ vt hodie he ri cras. Vnde fm viã Arꝫ:vt mihi videꝫ hoc ꝑdicamentũ nõ ĩportat aliquã rẽ diſtinctã a ſubã et q̃litate ſed importat illas eaſdẽ res q̃ uis nõ nominaliꝫ ſed aduerbialiꝫ tm̃. Et ꝑ illa ◦opiniõe ſiue ſit vera ſiue falſa põt argui. nã ſi qñ ſit talꝫ res ĩherẽs rei tpali nõ plus debet poni talꝫ res reſpectu vnius tpis q̃ alterius q̃ reſpectu temporis futuri ẽ talis res cõſequẽs eſt falſũ quia ſi ſit talis res i aliq̃ ꝙ erit cras ſine qua non poteſt dici ꝙ erit cras ſicut non poteſt aliquid eſſe album ſine albedie q̃ re ſpectu cuiuſlibet inſtanti iſt⁹ tẽpoꝝ in q̃ erit erit alia talis res in illo et cũ illa inſtantia po nãꝫ infita ſequiꝫ ꝙ in illo erũt res ĩfite

Similiꝫ illud fuit ifinitis tẽporib⁹ ptib⁹ eiuſdẽ ꝓpor°nis ſiue infiniti inſtantibus q̃ in eo fũt derelicte tales res infite Et ſi dicatur ꝙ illa iſtãtia nõ fuerũt i actu. Cõt aut aliquod inſtãs vnq̃ fuit i actu aut nullũ. ſi nullũ q̃ ni hil ẽ iſtãs. ſi aliqõ ꝛ nõ plus vnũ q̃ reliquũ q̃ i fita fuerũt i actu Itẽ de oĩ re cõtigit dẽia te dicere ꝙ ẽvel nõ eſt q̃ in illo noĩevel ẽ det minate talis res et accipio illã rẽ q̃ debet de relinqui ex adiãcẽtia craſtine diei vel nõ eſt in illo noĩe Si ẽ in ipõ q̃ hec ẽ detmiateve ra ille hõ erit cras ſi nõ ẽ i eo ergo ſua oppo ſita eſt detmĩ itevera q̃videꝫ eſſe contra Arꝫ quia i futuris ꝓtingẽtib⁹ negat veritatẽ detinate Et põt argui theologice ſic. aut i iſto noĩe ẽ talꝫ res aut nõ ẽ. ſi eſt in eo ꝛ ſequiꝫ for maliꝫ talis res reſpectu craſtine diei ẽ in illo noĩe q̃ ille homo erit cras ſicut ſequitur foꝛa liter in illo ſubiecto ꝑmo ẽ albedo q̃ hoc ẽ al bũ et illud añs illa res eſt in iſto noĩe ẽ ſicve rũ q̃ nõ põt ꝓtingere etiã per potẽtiã dinaꝫ quin poſtea fuit verũ dicẽ hec res fuit q̃ ſem per neceſſario verꝫ fuit dicere ille fuit futur⁹ in illa die et ꝑ ꝓñs de⁹ nõ põt facere qui erit in illa die Si aũt illa res nõ ſit in illo homi ne ergo hec erit neceſſaria poſtea illa res nõ fuit in illo homine q̃ ille nõ erat futurus i il la die et añs eſt neceſſariũ ergo ꝓñs ẽ neceſ ſariũ et ꝑ ꝓñs deus nõ põt continuare vitam iſtius hominis vſq; ad diẽ craſtinam. Itẽ ſi quando eſſet talis res ſicut illi opinantes ꝛ rium ymaginantur tunc ſicut calidũ eſt cali dum calore ita tempale eſſet temporale per illam rem et per conſequens ſicut ẽ impoſſi bile aliquid eſſe calidum ſine calore ita im poſſibile eſſet aliquid eſſe temporale ſine il la re inherente ſibi ſed conſequens eſt falſum Nam hec eſt vera antichriſtus erit ante diez iudicii et tamen in antichriſto cum nihil ſit ũ eſt talis res Si dicatur ad omnia iſta ꝙ ex parte futuro nõ derelinquitur talis res an tequam fuerit in illo tempore ꝛ ideo nec ille homo nec antichriſttus habet talem rem in ſe derelictam ex tempore futuro

Contra ſi ſine tali re res erit cras ꝛ i tẽ pore futuro eadem ratiõe ſine tali revere fu it in tempore preterito et etiam vere nunc eſt et per conſequens fruſtra ponuntur tales res

Probatur conſequentia ſic ſi i illo homine qui fuit heri eſt talis res derelicta per quam dicitur fuiſſe heri ſicut lignum diciꝫ caliduꝫ per calorem ergo impoſſibile eſt ꝙ hec ſit ve ra ille homo fuit heri ſine tali re ſicut impoſſi bile eſt ꝙ lignum ſit calidum ſine calore.

Sed hoc videtur falſum quia deus poteſt

illū hoiēz p ſuam potētiam abſolutā ꝓfuare et illā rē deſtruere ponaſ igiſ i eē tūc ḡro aut ille fuit heri aut nō fuit ſi fuit g̃vere fuit ſine tali re et p ꝓns p illā rē nō dicīſ fuiſſe heri qd ē intētū. ſi nō fuit heri. Cōtra ꝓpō talis de p̄terito eſt neceſſaria ita ꝙ deus nō pōt facere quin hō ille fuerit p⁹q̄ fuit Propter iſta ꝛ multa alia q̄ cā breuitat̄ omitto poſſz aliquiſ tenere ꝙ qñ nō ē talis res Et hec fuit opinio Aꝛ̄. vt mihi videſ et iō hoc ꝑdicamētū nunq̄ p nomē ſed per aduerbiū nomīauit. Alii autē dicūt ꝙ qñ vel quādeitas ē quedā res reſpectīa derelicta in re tēpali ex adiacētia tēporis propt̄ quā dicīſ ꝙ res fuitvel erit vel ē

Capitulū. lx.

OCtauū ꝑdicamētū ponīſ vbi. Et de illo dico ſic de p̄cedēti ꝙ vt mihi vidētur cōſonū eſt doctrine Aꝛ̄. ꝙ vbi nō eſt alia res diſtincta a loco et ceteris rebus abſolutiſ ſed ſēper ꝓns hoc ꝓntū p aduerbiū interrogatiuū loci nominauit ī quo ꝑdicamēto ponūſ illa p que conuenient reſpōdeſ ad q̄onē factā p hoc aduebiū vbi Vñ ſi querā vbi ē ſortes ꝓ uenient reſpōdeſ ꝙ eſt in citatevl̄ i domo iō illas ꝓpones cū ſuis caſualib⁹ ponit ī ꝓmentovbi Pro hac opinione pōt argui ſic qa nō videtur includ̄ cōtradictionē ꝙ de⁹ deſtruat illā rem ſi ponaſ nō deſtruēdo locuz nec illud qō locatur nec tranſferēdo locū vel locatū de loco ad locū. quo facto q̄ro aut illō corp⁹ eſt in hoc loco aut nō. ſi eſt ī hoc loco ꝛ nō habet talē rem ḡ locatū eſt in loco ſñ tali re et p conſequens fruſtra ponitur. ſi nō eſt ī loco et fuit in hoc loco et nō eſt corruptū nec locus ergo aliquid ē motū localit̄ qō ē cōt poſitū Alii aūt ponunt ꝙ vbi ſiuevbitas ē quidā reſpectus fūdat⁹ in locato ꝓcedēs ex circūſcriptione loci et ꝙ locatū fūdat talē reſpectū et locus terminat eū Ca. lxi.

NOnū ꝑdicamētū ponīſ poſitio que ſe cūdū opinionē Aꝛ̄. nō ſigt rē diſtincta a rebus abſolutis ſed ſignificat ꝙ ptes rei ſicvel ſic ordināſ et ſituāſ et approximāſ In hoc aūt ꝑdicamēto ſūt ſedere ſtare īclinari iacere et huiuſmōi Et nihil ī hoc ꝓnto cōpetē pōt alicui niſi quāto cuius ptes poſſūt diuerſimode approximari propt̄ quā diuſā ap ꝓximationē diuerſa ꝛ ꝓria dicibilia q̄ ſt imcōpoſſibilia pñt eidē ſucceſſiue ꝓpetere.

Iſti aūt ꝑdicamēto nō habemus aliqō ꝓpū interrogatīz corrñdens Et hoc eſt propter vocabulorum penuriā Alii aūt tenēt ꝙ ē qui dā reſpect⁹ toti inherēs vel partibus ita ꝙ ex hoc ꝙ ſurgit qui ſedet habet vnā rē in ſe q̄ p⁹ nō habuit ꝛ vnā aliā q̄ ꝓus habuit ꝑdidit.

Capitulū. lxii.

DEcimū ꝑdicamētū ponitur habitus ꝛ ꝺ illo ſic de ꝓrib⁹ dico ꝙ Aꝛ̄ ñ ponit ꝙ ſignificet aliquā rē diſtinctā a reb⁹ abſolutis ſed ſignificat ꝙ vna res ſit circa alias mobilis ad motū ipſi⁹ niſi ꝓtingat aliqd ipedimētū que nō ē pars eius nec ſiſ cū ea ſz loco et ſitu diſtincta ab ea In quo ꝑdicamento ponit talia armatū eſſe calciatū eſſe et ſic de aliis Tamē hr̄e fz ꝓm mlt̄ mois dicitur ſicut in ꝑdicamēto expoſui Alii aūt ponūt ꝙ habitus eſt quidā reſpectus in ipō corpore circa quod aliud corpus ē vel in ipō corpore contento Et de iſtis ꝑdicamēt̄ iſta ſufficiāt

Capitulum. lxiii.

DIcto de ſignificatione terminorū reſtat dicere de ſuppoſitione q̄ ē ꝓpetaſ conueniēs ſ̄io ſed nūq̄ niſi ī ꝓpoſitione Eſt aūt ꝓmo ſciēdū ꝙ ſuppō accipiſ dupliciſ ſcz large et ſtricte Large accepta non diſtinguiſ ꝑ appellationē ſed appella° ēvnuz contētum ſub ſuppōne Aliter accipiſ ſtricte ſm ꝙ diſtinguiſ ꝑ appellationē ſed ſic nō intēdo loqui de ſuppōe ſz ꝓmo° tm̄ et ſic tam ſubiectū q̄ ꝑdicatū ſuppōit etevl̄ quicquid pt̄ eſſe ſubiectū ꝓpōis vel ꝑdicatū ſupponit

Dicitur aūt ſuppō id eſt ꝓ aliis poſitio ita ꝙ qñ terminus ī ꝓpoſitione ſtat ꝓ aliquo vtimur illo termino ꝓ alio ſcz de quo ſine ꝓnoine demōſtrāte ipm̄ ille terminus vl̄ rectus illius t̄mini ſi ſit obliqu⁹ verificaſ et ſuppoīt ꝓ illo de quo vel de ꝓnoīe demōſtrāte illū ꝓ ꝓpōnez denotaſ ꝑdicari ſi terminus ſit ſubiectū. Si aūt termin⁹ ſupponēs ſit ꝑdicatū denotaſ ꝙ ſubiectū ſubicitur reſpectu illius aut r̄ ſpectu ꝓnois demōſtrātis ipm̄ de quo ꝓpoſitio formeſ ſic ꝓ illā hoc ē aīal denotaſ ꝙ ſortes ē animal ita ꝙ hec ſit vera ſi formeſ h̄ eſt animal demōſtrando ſortē. ꝓ illā aūt hō ē nomē denotaſ ꝙ hec vox hō ſit nomē ideo in illa ſupponit hō ꝓ illa voce. Similiter in illa album eſt animal denotatur ꝙ illa res que eſt alba ſit animal ita ꝙ hec ſit vera hoc eſt animal demōſtrādo illā rem que eſt alba et propter hoc ſubiectum ſupponit pro illa. Et ſic ꝓportionabl̄ dicēd ē de ꝑto. nā p iſtā ſōr

est alb⁹ denotatur ꝙ sortes ē illa res q̄ habet albedinē et si nullla res haberet albedinē nisi sortes tunc p̄dicatū supponeret p̄cise p sorte.

Est aūt vna regula generalis ꝙ nūq̄ terminus in ꝓpositoē saltē qñ sig̃tiue accipit suppo nit ꝓ aliq̄ nisi de quo predicat vere Ex quo sequit qd falsū est qō aliqui ignorātes dicunt qō ꝓcretū a parte predicati supponit ꝓ forma videlicet ꝙ in illa sortes est alb⁹ li albus supponit ꝓ albedine Nam hec est simpliciter falsa albedo est alba q̄litcūq; termini supponāt iō nūq̄ cōcretū tale supponit ꝓ forma tali significata p suū abstractū ſmviā Ar. In aliis aūt cōcretis de qb⁹ dictum est hoc est bñ possibile Eodē⁹ in illa hō ē de⁹hō supponit vere ꝓ filio dei qa ille vere ē hō Ca.lxiiii.

Est aūt ꝑmo sciēdū ꝙ suppō ꝑmo dicitur in suppōnē simplicē ꝓsonalē et materialē Suppō ꝓsonalis vniuersaliter ē illa qñ t̄mi⁹ supponit ꝓ suo significato siue illud significatū sit res ext̄ animā siue vox siue ītētio aīe siue scr̄ptus siue qōcūq; aliud ymaginabile ita ꝙ qñcūq; est subiectū siue p tē ꝓpōis supponit ꝓ suo significato ita ꝙ significatiue tenet sēp est suppō ꝓsonalis Exemplū dicēdo sic hō ē aīal ly hō suppoit ꝓ suis significat⁹ quia nō ipōit ad significādū nisi illos hoīes nō ꝓpe eī significat aliquid ēmune eis sed ipōsmet hoīes ſm damascenū Exēplū secūdi sic dicēdo oē nomē ē pars ꝓpōnis ly nomē nō suppoit nisi ꝓvocibns quia qñ imponitur ad significādū ipōit ad significādū illas voces Exemplū tercii sic dicēdo omis ſpecies ēvle vel ois intentio aīe ē in aīa vtrū ꝙ subiectū supponit personaliť quia supponit ꝓ illis quibus imponitur ad significandū. Exm̄ q̄rti sic dicēdo ois dictō scripta ē dictio ſbiectū ñ supponit nisi ꝓ sig̃ificatis suis puta ꝓ scriptis iō suppoit ꝓsonaliť Ex quo patet ꝙ sufficiēt describūt suppōnē ꝓsonalē dicentes ꝙ suppō ꝓsonalis ē qñ t̄min⁹ supponit ꝓ suo significato et tenetur sig̃tie Suppō simplex ē qñ terminus supponit ꝓ intētione aīe sed ñ tenet significatiue Verbi gr̄a dicēdo sic hō ē ſpēs ille termin⁹ hō supponit ꝓ intētionē a nime quia illa ītētio ē ſpēs et tñ ꝓpe loquēdo ille terminus hō nō significat illā ītētionē ſ3 illa vox et illa intētio anime sūt tm̄ sig̃ subordinata in significādo id est ſ3 modū alibi expositū Ex h̄ p3 falsitas opinionis cōmunit dicētiū ꝙ suppō simplex ē qñ termin⁹ supponit ꝓ suo significato quia suppō simplex ē qñ terminus supponit ꝓ intētione aīe q̄ ꝓpe nō ē significatū t̄mi quia talis terminus significat veras res et nō intētiones aīe Suppō materialis ē qñ termin⁹ nō supponit significatiue sed suppoit vl ꝓvocevel ꝓ scr̄pto sicut p3 hic hō ē nomē ibi hō supponit ꝓ se ipō et tñ nō significat seipm Similiť hō scribiť pōt ibi esse suppositio materialis quia terminus supponit ꝓ illo qō scribiť Et sciēdū ē ꝙ sicut illa t̄plex suppō cōpetit voci ꝓlate ita pōt competere dictioni scripte vñ si scribantur ille q̄tuor ꝓpōnes hō ē aīal hō ē ſpēs hō ē vox dissillaba hō ē dictio scripta q̄libet illarū poterit verificari et tñ nō nisi ꝓ diuersē quia illud qō ē aīal nullo mō pōt eē ſpēs necvox dissillaba nec dictio scripta Similiť illud qō ē ſpēs nō ē aīal nec vox dissillaba et cetera ⁊ sic de aliis ⁊ tñ i duabus ꝓpōnibus vltimis habet ille termi⁹ suppositionē materialē licet illa possit sic distingui ꝙ pōt supponē ꝓvocevel ꝓ scripto et esſēt diuerse ſpēs suppōis si esſēt noīa ipōsita quē admodū distiguiť suppō ꝓvoce et ꝓ significato vel ꝓ sig̃to et ꝓ ītētioe. Vñ sic t̄his diūsitas suppōis pōt ꝓpetē t̄iovocali ⁊ scripto ita possēt ꝓpetē t̄io mētali si ītētio possit supponere ꝓ illo qō sig̃t ꝓ se ipa et ꝓ voce et ꝓ scripto q̄ꝫvnā vocarē⁹ ꝓsonalē aliā simplicē aliā materialē Est etiā sciēdū ꝙ nō dr̄ suppō ꝑsōal eo ꝙ suppōat ꝓ ꝑsona nec simplex qa supponit ꝓ simplici nec matēiaľ qa suppoit ꝓ materia ſ3 ꝓpť cās dictas ⁊ iō isti t̄i matēiale simplex ꝑsōale equocevsitať i logica et i aliis sciētiis in logica tñ nōvsitať frequť nisi cū i⁰ addito suppō Ca.lxv.

Notāđ ē etiā ꝙ t̄i⁹ in q̄cūq; ꝓpōe pōať n pōt hr̄e suppōe3 ꝑsoalē nisi exvolūta tęvtētiū arteť ad aliā sic t̄i⁹ equocus i q̄cūq; ꝓpōe pōt suppōē ꝓ ālib3 sig̃to nisi arte tur exvolūtate vtētiū ad sig̃tū certū sed terī⁹ nō in ōi ꝓpōe pōt hr̄e suppōe3 simplicēvl materialē ſ3 tc̄ tm̄ qñ t̄his t̄i⁹ ꝓpať altēi extreō ꝙ r̄spicit ītētiōe3 aīevl vocēvl scr̄ptū Verbi gr̄a i hac ꝓpōe hō currit hō ñ pōt hr̄e suppōe3 simplicē nec materialē qa currē ñ respicit ītētionē aīe necvocē nec scripturā ſ3 i illa ꝓpōe hō ē ſpēs qa ſpēs sig̃t ītētiōe3 aīe pōt supponē si plr ⁊ ē taľ ꝓpō distīguēda penes t̄ciū mō3 equocatiōis eo ꝙ ſbiectū pōt hr̄e suppōe3 ſimplicēvl ꝑsōale3 si scđo⁰ ꝓpō est ſiplr fla qa tūc ō notať ꝙ aliq̄ res sig̃ta ꝓ ly hō sit species qd est

manifeſte ſ3 ſi ꝓmo° ē vera quia tūc denota tur ꝙ vna ſpēs aīe ſiue ītētio aīe ſiue ꝓceptus ſit ſpēs et hoc ēvery Eod mō ſūt tales diſtī guēde hō pī de plurib⁹ riſibile eſt paſſio hois riſibłe pī de hoīe tā a pte ſbiecti q̄ a pte ꝑdi cati ſimiliť illa ē diſtinguenda aīal rationale eſt diffio hois qa ſi ſubiectū hēat ſuppōe3 ſi plicē eſt vera ſi pſonale3 eſt falſa et ſic eſt de mł̄t talib⁹ Siłť eſt de iſtis ſapiētia dīna eſt attributū dei boītas ꝑdicať de deo īnaſcibili tas ē ꝓꝓetas patris ꝛ h⁹mōi Similiť q̄ t̄min⁹ ꝓpať ad aliq̄ extremū reſpiciēs vocē vel ſcp turā ē ꝓpō diſtīguēda eo ꝙ talť tī⁹ pt̄ hře ſup pōe3 pſōalē vł materiālē et illo° ſūt ille diſtin guēde ſōr ē nomē hō eſt vox diſſillaba patni tas ſignificat ꝓꝓetatē prīs nā ſi pr̄nitas ma terialiť ſuppōat ſic ē vera quia łť nomē pater nitas ſigt ꝓꝓetatē prīs Si aūt ſuppoit pſōaliť ſic ē falſa qa pr̄nitas nō eſt ꝓꝓetas prīs ſ3 ē ip ſe pr̄ ꝛ illo° diſtīguēde ſūt ille aīal rōale ſigi ficat quidditatē hois rōnale ſigt ptē hois hō alb⁹ ſigt aggregatū ꝑ accīs hō alb⁹ ē t̄mi⁹ cō poſitus ꝛ ſic de mł̄t talibus. Pōt g̃ regła iſta dari ꝙ q̄n t̄min⁹ potēs hře iſtā ťplicē ſuppōe3 ꝓpať extremo ꝑi vocib⁹ platis ſiue ſcptuſ tūc ꝓpō ī q̄ poiť eſt diſtīguēda eo ꝙ talis termī⁹ pōt hře ſuppōe3 pſōalē vł materiālē Q̄n vero ꝓpať extremo ſignificāti ītētionē aīe ē diſ tīguēda eo ꝙ pōt hře ſuppōe3 pſōalē vel ſim plicē Q̄n vo ꝓpať extremo ꝑī oībus ꝑdictis tūc eſt diſtīguēda eo ꝙ pōt hře ſuppōe3 pſōa lē ſimplice3 vł materiālē et ſic hec eſt diſtīn guēda hō ꝑdicať de plurib⁹ quia ſi hō h3 ſup pōe3 pſōalē tūc eſt falſa qa ōnotať ꝙ aliqua res ſignificata ꝑ hūc t̄minū hō pī de pluribuſ Si vero hēat ſuppōe3 ſimplicē vel materialem ſiue ꝓvoce ſiue ꝓ ſcripto ē vera qa tā intentio cōmunis q̄ vox q̄ illud qđ ſcribiť ꝑdicať ō plu ribus.

Capitulū.lxvi.

SEd ꝫ ꝑdicta pōt obici multipliciter. Primo ſic hec eſt vera hō eſt digniſſi ma creaturaꝝ q̄ro q̄ ſuppōe3 h3 hō ñ pſonalē qa q̄lib3 ſingular̄ ē falſa g̃ h3 ſuppoſi tione3 ſimplicē. ſ3 ſi ſuppō ſimplex eēt ꝓ ītentiōe aīe illa eſſ3 fł̄a qa ītentio nō eſt digniſſi ma creatura creaturaꝝ g̃ ſuppō ſimplex ñ ē ꝓ ītentione aīe Propťea hec eſt vera color eſt ꝑmū obiectū viſus et q̄lib3 ſingular̄ eſt falſa g̃ hab3 ſimplicem ſuppōe3 ſ3 ſi ſupponeret ꝓ aīe ītentione illa eſſet fł̄a g̃ ſuppō ſimplex nō eſt ꝓ aīe ītentione Similiť hec eſt vera homo eſt ꝑmo rōnal̄ ꝛ ñ ꝓ re ſingulari nec ꝓ ītentio ne aīe g̃ ꝓ aliq̄ alio Idem pōt argui de iſta Ens eſt ꝑmovnū de⁹ eſt ꝑmo pſona qa q̄libet talť eſt vera ꝛ nō ꝓ ſingulari nec ꝓ ītentiōe aīe g̃ ꝓ aliq̄ alio et t̄n ſbiectū h3 ſuppōe3 ſimpli cem g̃ ſuppō ſimplex nō eſt ꝓ ītentōe aīe. pro ptťea vox nō ꝑdicať devoce nec ītentio de ī tentione qa tūc q̄lib3 talť ꝑpō hō eſt aīal ſortel eſt homo eſſet ſimpliciť falſa Ad ꝑmū iſto rū dicendū ꝙ opinio dicentiū ꝙ ſi i illa hō ē digniſſima ꝛc̄ ſubiectū h3 ſuppōe3 ſimplice3 eſt falſa ymo h3 t̄n ſuppōe3 pſonale3 nec ra tio eor̄ v3 ſed eſt ꝑ eos. Nā ꝓbāt ſic qa ſi ha bēt ſuppōe3 pſōale3 ꝙ tūc eſſ3 fł̄a qa q̄lib3 ſin gł̄ar̄ eſt fł̄a ſ3 illa rō eſt ꝑ ipos qa ſi hō ſtet ſi pł̄r ī illa ſ3 ñ ꝓ aliq̄ ſingulari g̃ ꝓ aliquo alio et ꝓ conſequens illud eſſ3 digniſſīa creatura creaturaꝝ ſ3 hoc eſt falſum qa tūc eſſ3 nobi lius oī hoīe qđ eſt maifeſte ꝑ eos qa nunq̄ cō mune vł ſpecies eſt nobili⁹ ſuo ſingłari cū f3 eos iferi⁹ īcludat ſuū ſupi⁹ f3 mod̄ loq̄ndi eo rū ꝛ plus g̃ illa forma ꝑis cū ſit ps iſti⁹ hois ñ eſt nobilior i° hoīe et ita ſi ſubiectū i illa hō ē digniſſīa ꝛc̄ ſuppōēt ꝓ aliq̄ a° ab hoīe ſingła ri illa eſſ3 ſimpłr fł̄a Iō dicendō eſt ꝙ ſi homo ſuppōat pſōalť eſt de virtute ſmois falſa qa q̄ libet ſingłar̄ eſt falſa tī ſm ītentiōe3 ponen tiū eam eſt vera qa nō ītendūt ꝙ hō eſt nobi lior creatura vłť ſ3 ꝙ ſit nobilior oī creatura alia q̄ nō eſt hō et ł̄ vł verū eſt int̄ creaturas corpales nō aūt ī ſubſtātiis ſepať very eſt. Cō tingit enī freq̄nť ꝙ ꝓpōes autentice et mgra les ſunt fł̄e de virtute ſmōis ꝛvere ī ſenſu ī q̄ fiūt ł̄ eſt ille ꝓpōes q̄s ītendebāt ꝓ eas ſūtve re et ita eſt de ꝑdicta Ad ſecundū dicē dum eſt ꝙ omnes tales color eſt ꝑmuꝫ obie ctum viſus homo eſt primo riſibilis ens eſt ꝑ movnum homo eſt primo animal rationale triangulus ꝑmo habet tres angulos ꝛc̄ ſonuſ eſt primum et adequatum obiectum audit⁹ et cetere tales multe ſunt ſimpliciter falſe de virtute ſermonis. tamen ille quas ītendebat philoſophus per eas ſuntvere Vnde ſci endum ꝙ ſicut philoſophus et multi alii acci piunt ſepe concretum pro abſtracto et econ uerſo ita frequenter actum exercitum pro ac tu ſignato et econuerſo. Eſt autem act⁹

exercitus qui importatur ꝑ hoc verbum eſt vel aliud huiuſmodi quod non tm̃ ſignificat aliquid p̄dicari de aliquo ſed exercet p̄dicando vnū de alio ſicut dicēdo homo eſt aīal hō currit hō diſputat et ita de aliis Actus aūt ſignatus eſt ille qui per hocverbum p̄ri iporꝛtaſ vel per hocverbū ſubici velverificarivel cōpetere vel aliud huiuſmodi. Verbi gratia animal p̄dicatur de hoīe hic nō p̄dicaſ aīal ꝺ hoīe quia ibi animal ſubicitur ꝛ nō p̄dicatur et iō ē actus ſignatus et non eſt idē dicē animal p̄dicatur de hoīe et hō ē aīal quia vna ē multiplex et alia nō ſicut nō eſt idē dicē genꝰ p̄dicaſ de hoc ꝑñi homoꝛ ſ̄ cōmune hō ē gēꝰ Nec eſt idē dicē genus p̄dicatur de ſp̄ev̄ hec vox aīal p̄dicatur de hac voce hō et ſpeciꝛes eſt genus vel hec vox hō eſt hec vox aīal Nā ꝓme due ſūt v̄e et ſecūde due ſūt falſe et tamē hoc nō obſtante philoſophꝰ accipit aliqñ actum exercitū ꝑ actu ſignato ꝛ aliquādo ecōuerſo et ita faciūt multi alii et ſ̄ facit mꝫ tos incidē ī errores ꝛ ita ē ī ꝓpoſito nā illa ꝑ poſitio hō eſt ꝓmo riſibilis accipiendo primo ſicut accipit ph̄ꝰ ꝓmo poſterioꝝ ē falſa ſicut illa hō eſt ſpecies ſed tamē actꝰ ſignatꝰ loco cuius ponitur ē ſimpliciter verus ſicut illa ēvera de hoīe p̄dicatur primo hoc p̄dicatum riſibꝫe ꝛ ī 1° actu ſignato tā hō q̄ riſibꝫe ſupponꝫ ſimpliciter et pro intētione aīe nā de hac ītētione aīe hō p̄dicaſ ꝓmo riſibile nō tm̃ ꝑ ſe ſ3 ꝑ ſingularibus et debet ille actus ſic exerceri oīs hō ē riſibilis et nihil aliud ab hoīe ē riſibile ibi in actu ſignato hō ſupponit ſimpliciꝫ et ꝑ intētione aīe ſed in actu exercito correſpondente hō ſupponit pſonaliꝫ et pro rebus ſingularibꝰqa nulla res pōt ridere niſi res ſingularis et iō in actu ſignato bene poniꝫ hoc ī complexū ꝓmo ſed in actu exercito corrñdēte nō debet poni ꝓmo et hoc qa ꝓmo dicit illud quod predicatur de aliquo vniuerſaliter et de nullo niſi de quo illud p̄dicaſ et tali actui ſignato debent correſpondere duo actꝰ exerciti ſicut eſt de illa ſonus ē ꝓmū et adeq̄tū obiectū auditus nā hec falſa ē de virtute ſermonis quia aut ſonus ibi ſupponit ꝑ re ſingulari aut cōmuni Si ꝑ re ſingulari ſic ē falſa quia quelibet ſingularis ē falſa Si ꝑ re cōmuni tūc adhuc ē fl̄a qa fm eos nulla res apꝓhēditur a ſenſu niſi ſingularꝭ et iō illa ē ſimpliciter falſa devirtute fmonis tamē forte ſ3 cōmuniter loquētes et bñ intelligētes intelligiꝫ ꝑ illāvnus actꝰ ſignatus verus qui eſt iſte de ſono p̄dicatur ꝓmo eſſe apꝓhēſibile a potencia auditīa qui debet ſic exerceri oīs ſonꝰ eſt apprehēſibilis a potētia auditiua et nihil'aliud a ſono ē apꝓhēſibile a potētia auditīa ita ꝙ in actu ſignato hoc cōmune ſonus ſuppoīt ſimpliciť ꝑ intentione aīe ſed in actu exercito ſupponit perſonaliť et ꝑ ſingularibus ſ̄ eſt ꝑ ſuis ſuppoſitis ſiue ſignificatis Exemplum ꝑ predictis ē manifeſtū in theologia. nā hec concediť eēvera ſubā ītellectualis completa nō dependēs ad aliud ſuppoſitum eſt primo pſona et eadē ratione hec concediť hō ē ꝓmo riſibilis quia eadē eſt ratio devna et de alia tunc q̄ro aut ſubiectū iſtius ꝓpoſitioīs ſupponit perſonaliter et ꝑ ſingularibus et tunc eſt falſa quia q̄libet ſingl'aꝭ ē falſa. ꝑ3 inductiue aut ſupponit ſimpliciter et ꝑ forma cōmuni. et tūc etiā eſt falſa quia nulla forma cōmuiſ nec ꝓmo nec nō ꝓmo eſt pſona qa oī ꝑñi etiā ſecundū eos repugnat ratio pſone Idē eſt de iſtis ſingualre ē ꝓmovnū numero.indiuiduū ꝓmo diſtinguiť a ꝑī et ſic de multis talibus que ſūt falſe devirtute fmonis et tamen actus ſignati correſpondētes ſūtveri Ideo dicendū ē ſicut ꝓus ꝙ ſuppoſitio ſimplex ē quādo terminus ſupponit ꝑ intētione aīe q̄ aliqñ eſt cōmunis pluribus per p̄dicationē aliquādovero ē ꝑpriavni. Et rō huius ē quia nihil ē a parte rei quin ſit ſimpliciter ſingulare. Vn de error illoꝝ qui credebant aliquid eē in re preter ſingulare et ꝙ humanitas diſtincta a ſingularibus eſt aliquid in indiuiduis et ꝺ eſſentia eorū induxit eos in illos errores et mꝫ tos alios logicales hoc tamē ad logicū nō pertinet deťmīare ſicut dicit porphirius in ꝓlogo ſed logicus habet tantū dicē ꝙ ſuppoſitio ſimplex non eſt ꝑ ſuo ſignificato ſed qñ ē terminus cōmunis ſupponēs ſimpliciter habet dicere ꝙ ſuppoſitio ſimplex eſt ꝑ aliquo communi ſuis ſignificatis. vtrū aūt illud cōmune ſit in revel nō ad eū nō ptinet Ad tertium dicendū ē ꝙ vox p̄ē de voce et ſimiliter intentio de intentione non tm̃ ꝑ ſe ſ3 ꝑ re: et ideo per talem ꝓpōnē hō eſt animal q̄ vox predicetur devocevel intētio de intētione nō denotatur ꝙ vna vox ſit alia vel ꝙ vna intētio ſit alia ſed denotaꝭ ꝙ illud ꝑ quo ſtat vl̄ ſuppoīt ſubiectū ſit illud ꝑ quo ſtat vel ſupponit p̄dicatum Si aūt adhuc obiciatur contra p̄dicta quia hec ēvera pipervenditur hic et ro

me et tamen nulla ſingularis eſt vera niſi ſm q ſupponit ſimpliciter ⁊ non pro intētione anime g̃ ſuppō ſimplex nō eſt pro itentiōe aie dicēdum eſt q illa ꝓpoſitio ſi ſit de copulato extremo eſt ſimpliciť falſa quia q̄libꝫ ſingularis eſt falſa etiā ſcdm̄ q habet ſuppōnem ſimplicē quia nll⁹ vult emere illud coē piper ſiue eſſet res extra aiaꝫ ſiue in aia ſꝫ quilibet ītēdit emere rem ſingularē quā nō habꝫ ſed illa ꝓpō eſt vera ſi ſit copulatiua ſicut illa piperv̄ ditur hic et piper vēdiť rome qa ābe ptes ſūt vere pro ſingularibus vnde nō plus hec eſt vera pipervēdiť hic et rome quā illa ſingl̄are pi pervendiť hic et rome

Capitulū lxvii.

Remiſſa diuiſione ſuppōnis dicē dū eſt de mēbr̄ in ſp̄ali ⁊ ꝑmo de ſuppōne materiali circa quā ſciē dū eſt q ſuppō materialis cuilibꝫ qō pōt eſſe ps ꝓpōnis ꝓpetē pōt omē enī tale pōt eſſe ex tremū ꝓpōnis ⁊ provoce vl̄ pro ſcripto ſuppo nere Et de noibus quidē maifeſtū eſt ſic patꝫ in iſtis hō eſt nomē hō eſt numer̄ ſingl̄ar̄ ſ̄e tiā idē pꝫ de aduēbiisverb̄ ꝓnoib⁹ ꝓiūctioib⁹ ꝓpoib⁹ ⁊ itiectioib⁹ ſic pꝫ de iſt̄ bn̄ ē aduēbiū legit ē idicati mōi legēs ē pticipiū ille ē ꝓno mē ſi eſt ꝓiūctio ex eſt ꝓpō heu eſt intiectio. Similiter aūt ꝓpōnes ⁊ oīones talē ſuppōnē habere p̄ñt q patꝫ in iſtis hō eſt aīal eſt ꝓpō vera hoiez currere eſt oīovera et ſic de ꝓſil̄i-bus Pōt illa ſuppō nō tm̄ ꝓpeterevoci ſed et ſcripto ⁊ pti ꝓpōnis mētalis ſiue ſit ꝓpō ſi-ue ps ꝓpōnis et tm̄ ꝓpō vl̄ omī ꝓplexo et in-ꝓplexo ꝓpetere pōt Pōt aūt diuidi ſuppō ma terialis qa quedā eſt qñ voxvl̄ ſcriptū ſuppōit pro ſe ſicut in iſtis hō eſt nomē hōinis eſt gr̄i caſus hō eſt aīal eſt ꝓpō vera bene eſt aduer biū ⁊ huiuſmōi Q̄ñ aut̄ vox vel ſcriptū vel ꝓcept⁹ nō ſupponit ꝓ ſe ſed provoce vl̄ ſcripto quā tamē vocē vl̄ ſcriptū nō ſignificat ſicut in illa ꝓpōne vocali aīal p̄tur de hoīne hec vox hoīe nō ſuppōit pro hac voce hoīe ſꝫ ibi illud inꝓplexū hoīe ſupponit pro hac voce hō quia de hac voce homo p̄tur aīal ſic dicendo hō eſt aīal Similiter in illa hoiez currē eſt verꝫ illd ſubētū hoīnē currere nō ſupponit pro ſe ſed ſupponit pro illa ꝓpōne hō currit quā tamen non ſignificat Similiter in talib⁹ hō predicať de aſino in obliquo li hō ſuppōit pro obliquo tali hominisvel hoīnūvel h⁹mōi qa in illa ꝓ pōne aſinus eſt hoīs nō p̄tur hec vox hō ſꝫ hec vox hoīs Siliter hic q̄titas p̄tur de ſubēto in ꝓcreto li q̄titas ſupponit pro ꝓcretis ꝑbilibus de ſubēto

Capitulū lxviii.

Sicut aūt cuilibꝫ ꝓplexo et inꝓplex o poteſt ꝓpetere ſuppō materiaľ ita cuilibꝫ ꝓplexo vl̄ in ꝓplexo ſi-gnificatiovl̄ ꝓſignificatio poteſt ꝓpetē ſuppō ſimplex Nā qōlibꝫ tale ſiue ſit mētale ſiuevo cale ſiue ſcriptū pōt ſupponere ꝓ ꝓceptu mē-tis ſic pꝫ īductiue Et ſic q̄ñ ſuppō matiaľ eſt pro illo qō ſupponit q̄ñ nō pro illo q ſuppo-nit ſꝫ pro alio qō tm̄ nō ſig̃t ita t̄m⁹ mētalis ſil̄iter q̄ñ ſupponit pro ſe ſic in iſt̄ hō eſt ſp̄s aīal eſt g̃ñs ⁊ ſic de aliis q̄ñ aūt ſuppōit pro illa ītentiōe aie quā tm̄ nō ſig̃t ſic in t̄li ꝓpōne mētali hoīnē eſſe aīal eſt ꝓpōvera ⁊ ſic pōt di ci de mītis aliis

Capitulū lxix.

Nunc accedendū eſt ad ſuppōnez ꝑſonalē Circa quā ſciendū eſt q cathegreuma ſolū qō ē extremuꝫ ꝓpōnis ſig̃ue acceptū ſuppōit ꝑſonaliť per-mū excludiť oīa ſincathegreumata ſiue ſint noīa ſiue ꝓiūctiōes ſiue aduēbia ſiue q̄cūq; a-lia per ſecūdū excludiť omēvbū qa nūq̄ vbū pōt eſſe extremū ꝓpōnis q̄ñ accipiť ſig̃ue Et ſi dicať q ſic dicēdo legere eſt bonū li legere accipiť ſig̃ue tm̄ ⁊ ſuppōit ꝑſonaliter Dicēdū eſt q legere ibi nō eſt vbū ſꝫ eſt nomē. Et ita eſt exvſu q mō⁹ īfinitiu⁹ nō tm̄ eſt vbū ſꝫ no-men Vnde ſi legē remanerꝫ ibi vbū ⁊ nō pl⁹ eſſꝫ nomen q̄ legit hec nō magis eſſꝫ vera le-gere eſt bonū quā illa legit eſt bonū ſꝫ vnde eſt hoc dico q eſt exvſu loquētiū per tercium excludiť ps extremi q̄tūcūq; ſit nomē ⁊ cathe greuma ſicut hic hō alb⁹ eſt aīal nec hō ſup-ponit nec alb⁹ ſupponit ſꝫ totū extremū ⁊ iō q̄tūcūq; ptes extremoꝝ ſe habeāt aliqñ ſm ſu pius ⁊ inferius nō optꝫ ꝓñaꝫ eſſe bonā inter illas ꝓpōnes qa illa regl̄a debꝫ ītelligi qñ il-la extrema que ſupponūt in ꝓpōib⁹ ordināť ſm ſupius ⁊ iferius Vnde nō ſeqť tu es va-dens ad foꝝ g̃ tu exñs es in foro vl̄ ad foꝝ ⁊ tm̄ vadens ⁊ exñs ordināť ſm ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ ſed extrema illa vadēs ad foꝝ ⁊ exñs ad foꝝ nō ſic ordināť iō ꝓña nōvꝫ tm̄ aliqñ ꝓñavꝫ qa ali qñ nō p̄ñt tales ptes ordinari ſm ſupi⁹ ⁊ iferi⁹ niſi etiā tota extrema ſic ordianť vl̄ p̄ñt ordi-nari ſic pꝫ hic hō alb⁹ aīal albū vidēs hoīnez ⁊ vidēs aīal ⁊ ſic de mītis Et iō frequēť eſt tal̄ ꝓña bona ſꝫ nō ſp ⁊ illa ps extremi nō ſuppo

nit in tali ꝓpõne tñ in alia ꝓpõne ſupponere
põt per q̃rtã pticulã excludũt cathegreuma-
ta tñia qñ ſupponũt ſimpl'r vl' matialit̃ tũc e-
nĩ qa nõ accipiũt ſignificatiue iõ pſonaliter
nõ ſupponũt ſic hic hõ eſt ſpes ⁊ in ꝓſiib⁹

Capitulum lxx.

SVppõ aũt pſonalis põt diuidi ꝓ-
mo in ſuppõnẽ diſcretam ⁊ cõez.
Suppõ diſcreta eſt in qua ſuppõit
nomẽ ꝓpũ alic⁹ vel ꝓnomẽ demõſtratiuũ ſigi
ue ſũptũ ⁊ tal' ſuppõ reddit ꝓpõnẽ ſigl'are ſic
hic ſor eſt hõ ille hõ eſt hõ et ſic de aliis Et ſi
dicat' q̃ hec eſt vera hec herba creſcit in orto
meo ⁊ tñ ſubẽctũ nõ hab3 ſuppõnẽ diſcretã Di
cendũ eſt q̃ illa ꝓpõ eſt falſa de virtute ſmo
nis ſ3 per illã intelligit' talis ꝓpõ talis herba
creſcit in orto meo vbi ſubiectũ nõ ſuppõit di
ſcrete Vnde aduẽtendũ eſt q̃ qñ aliqua ꝓpõ
eſt falſa de virtute ſmonis ſ3 tamẽ aliquẽ ſen-
ſum verũ hab3 tũc in illa accepta in illo ſen-
ſu debẽt ſubiectũ et ꝓdic3 hr̃e eãdez ſuppõnez
q̃lem hñt in illa que eſt de virtute ſmonis vera
Suppõ pſonalis cõis eſt qñ termin⁹ cõis ſup-
ponit ſic hic hõ currit ois hõ eſt aial Suppõ p
ſonal' cõis diuidit' in ſuppõnẽ ꝓfuſã ⁊ deter-
minatã Suppõ determinata eſt qñ ꝓtigit deſcẽ
dere per aliquã diſiũctiuã ad ſingl'aria ſic bñ
ſequit' hõ currit ergo ille hõ currit vel ille hõ
currit ⁊ ſic de ſingl'is Et iõ dr̃ ſuppõ determina
ta quia per tl'e ꝓpõnẽ denotat' q̃ tl'is ꝓpõ ſit
vera pro aliqua ſingl'ari determĩata ⁊ q̃libz ſin
gl'ar' ſufficit adverificãdũ tl'em ꝓpõnẽ ſic ad
veritatẽ iſti⁹ hõ currit regrit' q̃ aliqua certa
ſingl'aris ſit vera ⁊ quelibz ſufficit etiã poſito
q̃ quelibz alia eſſz fl̃a frequẽt tñ m'tev' oms
ſũt vere Eſt ergo certa regl'a q̃ qñ ſub termio
cõi ꝓtigit deſcẽdere ad ſingl'aria per ꝓpõnez
diſiũctiuã et ex vna ſingl'ari inferr' talis ꝓpõ
tũc ille tm̃in⁹hz ſuppõnẽ pſonalẽ determĩataz
et ideo in illa ꝓpõne hõ eſt aialvtrũq; extre-
mũ hab3 ſuppõnẽ determĩatã qa ſequit' hõ eſt a
nimal g̃ ille hõ eſt aialvl' ille hõ eſt aial et ſic
de aliis etiã bñ ſeq̃t' hõ eſt aial g̃ hõ eſt ł aial
vl' hõ eſt ł aial ⁊ ſic de ſingl'is iõ tã hõ q̃ aial
habẽt ſuppõnẽ determiatã Suppõ pſoal' ꝓfuſa
ẽ ſuppõ pſonal' tm̃ini cõis que nõ eſt determĩata
⁊ illa diuidit' qa q̃dã ẽ ſuppõ ꝓfuſa tm̃ ⁊ q̃daz
eſt ꝓfuſa ⁊ diſtributiua Suppõ ꝓfuſa tm̃ ẽ qñ
tm̃ius cõis ſuppõit pſoalit' ⁊ nõ ꝓtingit deſcẽ
dere ad ſingl'aria per diſiũctiuã nll'a variati-
one facta a parte alteri⁹ extremi ſ3 per ꝓpõnẽ
de diſiũcto extremo et ꝓtigit eã iferri ex q̃cũ
q̃ ſingl'ari vbi gr̃a in illa ois hõ ẽ aial aial ſup
ponit ꝓfuſe tm̃ qa nõ ꝓtigit deſcendẽ ſb aiali
ad ſua ſingl'aria p diſiũctiuã qa nõ ſeq̃t ois hõ
ẽ aial g̃ ois hõ eſt ł aialvl' ois hõ ẽ ł aial ⁊ ſic
de ſingl'is ſ3 bñ ꝓtigit deſcẽdẽ ad ꝓpõnez de
diſiũcto ꝓto ex ſingl'arib⁹ vt bñ ſeq̃t ois hõ ẽ
aial g̃ ois hõ eſt ł aial vl' ł aial ⁊ ſic de aliis
qa p̃ñs ẽ vna cathegorica ꝓpoſita ex illo ſub
iecto ⁊ ł ꝓto ł aialvl' ł aial ⁊ ſic de ſingl'is et
mãifeſtũ ẽ q̃ ł ꝓtũ vere ꝓtur de oi hoĩe iõ il-
lavl'is eſt ſimpl'r vera ſil'iter illa inferr' ex q̃li-
bz ſuppoſito aial' nã bñ ſeq̃t ois hõ eſt ł aial
q̃cũq; aiali demõſtrato g̃ ois hõ ẽ aial Suppõ
ꝓfuſa ⁊ diſtributiua eſt qñ ꝓtigit aliq⁹ deſcẽ-
dere copl'atiue ſi tm̃in⁹ cõis habeat mł'ta ꝓpo-
ta et ex nll'ovno formaliter ifer̃ ſic in illa ois
hõ eſt aial ſubẽctũ ſuppõit ꝓfuſe ⁊ diſtributiue
qa ſeq̃t ois hõ ẽ aial g̃ ille hõ eſt aial ⁊ ille hõ
ẽ aial ⁊ ſic de aliis Et dixi aliq⁹ qa nõ ſp eo-
dẽ⁹ ꝓtigit deſcẽdere copl'atiue nã aliq̃n ꝓtigit
dẽſcẽdere nll'a variatiõe facta circa ꝓpõnẽ niſi
q̃ in ꝑma ſubicit' vl' ꝓtur tm̃in⁹ cõis ⁊ p⁹ea ac
cipiũt' ſingl'aria ſic pz in exẽplo ꝓdicto aliq̃n
aũt ꝓtigit deſcẽdẽ aliq̃ variatione facta ymo
aliquo dẽpto q̃ accipiebat' in alia q̃ nec ẽ tẽ
mi⁹ cõis nec ꝓtẽtũ ſb tm̃io cõi vbi gr̃a ſic dicẽ
do ois hõ ꝓtẽ ſorte currit bñ ꝓtigit aliq̃mõ de
ſcẽdẽ ad ſingl'aria copl'atiẽ nã bñ ſeq̃t ois hõ p
ter ſortẽ currit g̃ plato currit ⁊ cicero currit ⁊
⁊ ſic de ſingl'is Sz ĩ iſtis ſingl'arib⁹ aliq̃d dimittit'
q̃ accipiebat' iv'liq̃ nõ fuit tm̃i⁹ cõis nec ſigz
diſtr̃buẽs ipm ſcz dcio excluſia cũ ꝓte excluſa
⁊ iõ nõ eodẽ⁹ ꝓtigit deſcẽdẽ ſb illa ois hõ ꝓter
ſorz currit ⁊ ſb illa ois hõ currit Vñ ꝑmavo-
cat' ſuppõ ꝓfuſa ⁊ diſtributĩa mobil' ſcdavero
ſuppõ ꝓfuſa ⁊ diſtributĩa ĩmobil' Capi. lxxi.

TIſtis vidẽdũ ẽ qñ ẽ q̃ tm̃i⁹hz vnam
ſuppõnẽ pſoãlẽ ⁊ qñ aliã Et ꝑmovidẽ
dũ ẽ de tm̃iis nõ rl'atis z⁹ de tm̃is re
latis q̃a dr̃ſe regl'e dãt' de ill' ⁊ de ill' Eſt g̃ ꝓ
ſcẽdũ q̃ qñ ĩ ꝓpõne cathego. nll'm ſigzv'le di
ſtribuẽs totũ extremũ ꝓpõis addit' terio nec
mediate nec ĩmediate ł ẽ nec a ꝓte ei⁹dẽ ex
tremi nec ex ꝓte extremi ꝓcedẽt nec ne⁹ ꝓce-
dit nec aliq̃ dcio ĩcludẽs equaleter negatiõez
ſp tl'is teri⁹ ſuppõit determiatev'bi gr̃a ĩ illa hõ
eſt aial nll'm ſignũ v'le addit' nec ne⁹ nec aliq̃
dcio equalent' negtiõez ĩcludens iõv'terq; ter
mi⁹ ſupponit determinate Idem dicendum
eſt de illa aliqs hõ currit quia ſignũ pticulare

additū vl̄ nō additū nō variat ſuppōnem per ſoālem quāuis faciat frequent̄ terminū ſtare tātū pſonaliter. Similit̄ in illa animal eſt omnis homo quāuis ponatur ſignū vl̄e nō tñ p̄cedit hūc terminū animal ideo li animal ſuppo nit determinate Similit̄ hic animal nō eſt homo quāuis negatio ponat̄ quia tñ nō p̄cedit animal ideo animal ſtat determiate. Sed in illa omis homo eſt animal li homo nō hab3 ſuppōnē determiatā quia diſtribuit̄ ſignovl̄i nec li animal hab3 ſuppōnē determiatā quia ſeqtur' mediate ſignū vl̄e. Sed in iſta videns omnē hominē eſt aīmal quia hoc ſignū omnē nō diſtribuit totū ſubiectū ideo nō facit illū terminū aīmal ſtare niſi determiate Vnde bene ſeqtur videns omnē hominē eſt aīmal ergo vidēs omnē hoīnē eſt hoc aīmal vel videns omnem homiem eſt hoc aimal et ſic de aliis. Sed in illa omnē homie3 videns eſt animal quia ſignū p̄cedit hoc totū hominem videns ideo p̄dicatū nō ſtat determiate ſed confuſe tātū ſic̄ in iſta c9 lib3 homis aſin9 eſt currens p̄tū ſuppōit ꝑfuſe tñ In illa vero aſinus cui9 lib3 hoinis eſt currēs p̄tū ſtat determinate Siliter in illa hō nō eſt aīmal q̄uis hō ſupponat determiate nō tñ aīal qa nega° determinās vbū q̄ p̄cedit non ſtat ōterīate Sil̄r in iſta ſoꝛ dēt ab hoīe li hoīe nō ſuppōit determiate qa hoc vbū dēt icludit negationē equalētē

Capitulū lxxii.

Circa p̄dicta p̄ōt dubitari prīo q̄liter ſuppōit hō in iſta ſoꝛ fuit hō poſito ꝙ ſoꝛ nō ſit Similit̄ q̄liter ſupponūt termi in ill̄ de preterito ⁊ ill̄ de futuro ⁊ de poſſibili ⁊ in aliis ꝓpōib9 de mō ⁊ eſt rō dubitationis qa dictū eſt ꝓus ꝙ termius nūq̄ ſuppōit pro aliq̄ niſi de quo verificat̄ ſ3 hō ſi ſoꝛ nō ſit nō verificat̄ de ſorte qa tunc hec eſt falſa ſoꝛ eſt hō g̃ nō ſupponit pro ſorte ⁊ per ꝑns nō ſupponit determiate. Secūdo eſt dubiu3 de iſtis hō alb9 eſt hō cātans miſſā eſt hō creans eſt deus poſito ꝙ nullus ſit alb9 ⁊ nullus cātet miſſā ⁊ ꝙ de9 nō creet pro quib9 ſubiecta ſupponūt qavidet̄ ꝙ pro nll̄a re ſig̃ta qa de nll̄a taliverificant̄ nec pro ſeipis qa tūc haberēt ſuppoſitionem materialem ego nō ſupponūt determiate pro aliquo Tercio qualiter' ſubiectū ſupponit in talibus equ9 tibi promitt̄ duodeci libre tibi debent̄ et eſt ratio dubitatiōis qa ſi terminus ſupponat pro cōtentis, videnꝯ eſſe falſe cū quelibet ſingulaꝛ ſit flā ⁊ ita ſi termin9 ſubiect9 ſupponat determiate ꝓpō eſt falſa Similiter q̄rta dubita° eſt de tūb9 ille ꝓuaturviſu ⁊ de ſimilib9 Quīta eſt q̄lē ſuppoſitionē hab3 p̄tum in illa genera et ſpecies ſunt ſubſtantie Sexta eſt de iſtis actio eſt res extra aīmā relatio eſt vera res creatio eſt idem realiter cū deo ⁊ de huiuſmōi mult̄ Septima eſt de iſtꝫ ille bis fuit alb9 qavidet̄ ꝙ album nō ſupponat determiate Siliť ī illa tñ aīmal eſt hō quō ſubiectū et p̄tu3 ſupponāt Itē de talib9 apoſtolus dicit hoc anglia pugnat ille bibit cīſū prora eſt in mari bonitas tua agit clemētia principis gubernat regnū ⁊ hui9 modi Ad primū illoꝝ dicendū eſt ꝙ in oīb9 talibus termini ſupponunt perſonaliter pro quo eſt notandū ꝙ tunc terminus ſupponit perſonaliter quādo pro ſignificatis ſuis ſupponit vel pro hiis que fuerunt ſignificata vel eruntvel poſſunt eſſe et ſic intelligendū eſt ꝓ us dictum qa dictū eſt prius ꝙ vnomō ſignificare ſic accipitur hoc tamē intelligendū eſt ꝙ non reſpectu cuiuſlibet vēbi ſi aliqua talia ſig̃cent ſuppōit pro illis que ſignificat ſtricte accipiēdo ſig̃re quia pro illis que fuerūt ſua ſignificata nō p̄ōt ſuppōere niſi reſpectu vbi de p̄terito Et iō quelib3 talis ꝓpō eſt diſtiguēda eo ꝙ talis t̄minus p̄ōt ſupponē pro hiis que ſunt vl̄ que fuerūt ſ3 pro hiis que erūt nō p̄ōt ſupponere niſi reſpctu verbi de futuro ⁊ iō illa ꝓpō eſt diſtinguēda eo ꝙ talis t̄min9 p̄ōt ſupponere pro hiis que ſūt vl̄ que erūt Siliter pro hiis que p̄nt eē ſig̃ta ⁊ nō ſūt nō p̄ōt ſupponē niſi reſpectu verbi de poſſibili vel de ꝑtī gēti ⁊ iō oīs tales ſūt diſtinguēde oīs hō fuit albus oīe albū erit hō oīē albū p̄ōt eē hō Intelligēdū eſt tamē ꝙ illa diſtinctio nō cadit a pte p̄dicati ſed tñ a parte ſubiecti. Vnde illa nō eſt diſtinguēda ſortes fuit alb9 ſoꝛ p̄ōt eſſe albus ⁊ hoc quia p̄dicatū appellat ſuam formā Quod ſic eſt intelligēdum nō q̄ō ſupponat ꝓ ſev̄ ꝓ ꝓceptu ſed ꝙ p talē ꝓpoſitiōnē denotat̄ ꝙ ꝓpoſitio in q̄ illō p̄dicatū ſub ꝓpa forma hoc eſt ipſū ⁊ nō aliud p̄dicet̄ de illo ꝓ quo ſubiectū ſupponit vl̄ de ꝓnoīe demōſtrāte illud ꝓ quo ſubiectū ſupponit fuit ꝙ vera ſi talis ꝓpō ſit de preterito vel ꝙ talis eritvera ſi p̄ma ꝓpō ſit de futurovl̄ ꝙ ſit poſſibil̄ ſi p̄ma ſit de poſſibilivl̄ ꝓ ſe ſi p̄ma ꝓpō ſit de ꝓ ſe vl̄ de impoſſibili ſic̄ vl̄ de neceſſario ſi p̄dicta ſic̄ et ſic de aliis ꝓpōnib9 modalibus Vnde adveritatē iſti9 albū fuit nigꝝ nō re-

quirit ꝙ vnꝝ fuit vera, albū eſt nigꝝ ſꝫ regrit ꝙ hec fuit vera hoc eſt nigrū demoſtrādo a liquid pro quo ſubctū ſuppoit in illa albū fuerit nigꝝ Similit adveritatē iſti⁹ verꝝ erit ipoſſibile nō regrit ꝙ hec vnꝝ ſit vera verꝝ eſt ipoſſibile ſꝫ regrit ꝙ hec ſit vel erit va ſi formabit ſ̄ eſt ipoſſibile demoſtrādo aliqd pro quo ſuppoit ſubctū in illa verꝝ erit ipoſſibile ſ̄r eſt i aliis ſꝫ de iſtis āplius dicet in tractatu de ꝓpoib⁹ ꝛ ꝓnīis Ad ꝓmū igit illoꝝ dico ꝙ in illa ſoꝝ fuit hō ꝓtum ſuppoit pro ſorte ꝛ ſ̄r ē de oibus aliis de ꝓterito ꝛ de futuro ꝛ de mō ꝙ t̄mini ſupponētes pſonaliter ſupponūt pro illis que ſūt vel pro illis que fuerūt vl erūt vl pn̄t eſſe ſuppoſita ꝛ ſi nō ſit aliqō ſignū nec nega⁹ nec aliqd tale īpediēs ſupponit det̄mīate Sꝫ nūc ad rōnē in ꝓtrariū dicēdū eſt ꝙ bñ dictū eſt ꝙ terminus nūq̄ ſuppoit pro aliquo niſi de quoverificaꝫ nō tamē fuit dictū ꝙ nūq̄ ſuppoit pro aliquo niſi de quoverificaꝫ perverbū de pn̄ti ſꝫ ſufficit aliqñ ꝙverificet perverbū de preteritovl perverbū de futuro qñ ſupponit pro illo reſpectu verbi de ꝓterito vl perverbū de futuro qñ ſuppoit reſpectu vbi de futuro ꝛ ſic de aliis ſicut ꝓꝫ in illa albū fuit hō ſuppoſito ꝙ null⁹ hō mō ſit alb⁹ ſꝫ ꝙ ſoꝝ fuit alb⁹ tūc albū ſuppoit pro ſorte ſi accipitur pro hiis que fuerūt ꝛ iō albū vificaꝫ de ſorte non perverbū de pn̄ti ſꝫ perverbū de preterito nā hec eſt vera ſoꝝ fuit alb⁹ Sed adhuc reſtat dubi⁹ pro quo ꝓtum ſuppoit hic ſoꝝ fuit alb⁹ ſi ꝓ hiis que ſūt eſt flā Dicendū eſt ꝙ ꝓtum ſupponit pro hiis que fuerūt ſiue eadē que fuerūt ſūt ſiue nō et iō in illo caſu capit iſtātiaꝫ illa regula quā dixi alias ſcꝫ ꝙ termīus ſp ſupponit pro hiis que ſūt vbicūq̄ ponaꝫ vl pōt pro hiis ſupponere nā iſtā itellexi de t̄mīo poſito a pte ſubcti ſꝫ qñ pōiꝫ a pte ꝓti nō eſt vera vl Vñ poſito ꝙ n⁹ hō mō ſit alb⁹ ſꝫ ꝙ fuerūt homīes albi añ tūc in illa hō fuit alb⁹ ꝑdicatuꝫ nō pōt ſupponē pro hiis que ſūt ſꝫ tm̄ ꝓ hiis q̄ fuerūt Vñ gñalit ꝑdicatū ī iſta de ꝓterito nō ſupponit pro aliquo quam pro illo ꝙ fuit et in illa de futuro pro illo cd erit ꝛ in illa de poſſibili pro illo ꝙ pōt eſſe Cū ſ̄ tñ regrit ꝙ ipm ꝑdicatū ꝑdicet de illo pro quo ſ̄ctū ſupponit mō ꝑdicto Ad ſcm dubiū dicēdū ē ꝙ devtute ſmōis ꝓcedēdū eſt ſi n⁹ hō eſt alb⁹ et ſi n⁹ cātet miſſā ꝛ ſi de⁹ nō creat ꝙ in ꝑdicti ꝓpoib⁹ ſubcta pro nllo ſupponūt ꝛ tñ ſumūt ſignificatīe q̄a ſumi ſigue vl ſupponē pſonaliter pōt dupl̄r ꝓtigere q̄ vel ꝓ aliq̄ ſigto t̄minus ſuppoit vel qa ēnotaꝫ ſupponere ꝓ aliq̄ nā ſp in ꝓpōnib⁹ affirmatīs denotaꝫ t̄mius ſuppōere ꝓ aliq̄ ꝛ iō ſi ꝓ nllo ſuppoit eſt ꝓpō flā. In ꝓpōib⁹ aūt negatīs ēnotaꝫ t̄mius nō ſuppōere ꝓ aliq̄ a quo vere negaꝫ ꝑdicatū et iō tl̄is negatia hꝫ duas cāsveritat̄ vl qa hō nō eſt et iō nō ē alb⁹ vl qa hō eſt ꝛ tñ nō ē alb⁹ In ſcda ꝓpōne hō alb⁹ ē hō ſi n⁹ hō ſit alb⁹ ſ̄ctū ſuīt ſi gue ꝛ pſōalit nō qa ſuppoit ꝓ aliq̄ ſꝫ qa ēnotaꝫ ſupponere ꝓ aliquo iō eſt ꝓpō ſimpl̄r flā ꝛ ideo ſi aliqd ꝓus dictū videaꝫ iſti repugnare itelligēdū eſt in ꝓpōne affirmatīa ꝛ va qa ſp in ꝓpōe affirmatīa ꝛ vera ſi t̄min⁹ ſtat pſonaliter ſuppoit pro aliquo ſigto ſm modum ꝓmo expoſitū Et ſi dicaꝫ illa nō ſtāt ſi ſuppo nit et ꝓ nllo ſuppoit qa ſeqt̄ ſuppoit g̃ ꝓ aliq̄ ſuppoit Dicēd ē ꝙ nō ſeqt̄. ſꝫ ſeqt̄ ſuppoit g̃ ꝓ aliq̄ ſuppoit vl denotaꝫ ꝓ aliq̄ ſupōere Ad tē cium dicēdū ē ꝙ tl̄es ꝓpōnes equ⁹ tibi ꝓmittit ꝛ ſil̄es devtute ſmōis ſūt flē qa q̄libꝫ ſigla ñ ē flā pꝫ īductīe tamē ſi termī tales ponāt a pte ꝑdicati pn̄t aliquo⁹ ꝓcedi ꝛ tūc optꝫ dicere ꝙ termini ſequētes tl̄ia vba devtute eoꝝ vbo ꝝ habēt ſuppōnē ꝓfuſa ta tū ꝛ iō non ꝓtigit ꝺſcēdere ad ſigularia diſiūctiue ſed tātū p diſiunctū ꝑdicatū ꝓnumerādo nō tātū pſēcia ſed etiā futura.. Vñ nō ſeqt̄ ꝓmitto tibi equū g̃ ꝓmitto tibi hūc equū vl ꝓmitto tibi iſtū equū ꝛ ſic de ſigulis ſꝫ bene ſeqt̄ ꝓmitto tibi equū g̃ ꝓmitto tibi hūc equū vl iſtū vl illū et ſic de aliis ꝓnūerādo omēs equos tā pl̄etes q̄ futuros Et ſ̄ qa oīa tl̄ia vba equalēt icludūt vba de futurovñ illa ꝓmitto tibi equū vꝫ illaꝫ tu hēb equū de dono meo et ita in illa ꝓmitto tibi equū li equū ſuppōē pōt ꝓ futuꝝ ſic in illa tu habeb equū ſꝫ nūq̄ in illa ꝓmitto tibi equū li equū ſuppoit ꝓfuſe tm̄ Dicēdo ꝙ ſtricte loq̄ndo devtute ſmōis li equū nō ſuppoit ꝓfuſe tm̄ qa nō ſuppoit cū ſit ps extremi et ꝑdicta rl̄a de ſuppōe data eſt de hiis q̄ ſtricte loq̄ndo ſupponūt q̄ ſūt extrema ꝓpōnū ꝛ non tm̄ ptes extremoꝝ tñ extēdēdo nomē pōt dici ꝙ li equū ſuppoit ꝓfuſe tm̄ ꝛ ſ̄ qa ſeqt̄ tale vbū ꝛ ita ēvl̄ ꝙ t̄mi⁹ cōis ſeqns vbū tl̄e licet ſit ps extremi tātū ſuppoit ꝓfuſe tm̄ ꝛ nō determīate pſonalit tm̄. Vnde ſciēdū ꝙ qñcūq̄ in aliq̄ ꝓpōne tl̄i de ꝓterito vl futovl de pn̄ti p̄ſ vbū vtute c⁹ ēnotaꝫ ꝙ aliq̄ ꝓpō erit vavl dꝫ eſ ſeva in q̄ pōiꝫ a pte ꝑdicati t̄mi⁹ cōis ꝛ nō denotaꝫ de q̄cūq̄ ꝓpōne in q̄ a pte ꝓti pōiꝫ ꝓtē

tū ſb illo cōi qđ erit vera tunc ille t̄min⁹ cōis illo° accipiēdo ſuppoere q̄ ps extremi pōt ſup ponē nō ſuppōit ꝺt̄mīate ſ̄ ē nō ꝓtigit đſcēde re ad ſingl'aria per diſiūctiuā ſ3 tm̄ p ꝓpōne3 de diſiūcto extremo vl' de pte extremi diſiū cta nā p illā ego ꝓmitto tibi equū vtute iſti⁹ vbi ꝓmitto ꝺnotaſ̄ q̄ erit vavl' q̄ ꝺ3 eēva ali qñ ego do tibi equū vl' ꝓſilis ꝛ nō ꝺnotaſ̄ q̄ a liq̄ t̄lis do tibi equū illū q̄cūq̄ ꝺmōſtrato erit vl' ꝺ3 eēva ꝛ iō nō ſeq̄ſ̄ e° ꝓmitto tibi equū g̃ ꝓmitto tibi illū equū vl' ꝓmitto tibi illū equū ꝛ ꝓſilr ē de t̄ib⁹ ego deb eo tibi xx libras ille teneſ̄ ſoꝛi in xx. marchis et ſic igiſ̄ p3 q̄ illa pōt ꝓcedi ego ꝓmitto tibi equū ꝛ tñ illa devir tute fmōis nll'o° ꝺ3 ꝓcedi equ⁹ tibi ꝓmittiſ̄ c⁹ rō ē qa in illa equ⁹tibi ꝓmittiſ̄ li equ⁹ ē ſb iectū ꝛ nō eſt ps ſubcti ꝛ iō opt3 q̄ ſuppōat ꝺt̄ mīate cū neq̄ ſignū nec negatio nec aliqd in cludēs t̄le ꝓcedat ꝛ iō opt3 q̄ ꝓtīgat ꝺſcēdere ad ſīgl'aria diſiūctiue ſ3 in illa ꝓmitto tibi e quū li equū nō eſt extremū ſ3 eſt ps extremi qa illꝺ totū eſt p̄tū ꝓmittēs tibi equū qa ille equalēt ꝓmitto tibi equū ꝛ ego ſū ꝓmittēs ti bi equū ꝛ ita equū eſt ps extremi ꝛ iō ſic non opt3 q̄ ſuppōat ꝓpe loq̄ndo ita nō opt3 q̄ ſup pōa: ꝺt̄mīate ꝛ p ꝓñs nō opt3 q̄ ꝺſcēdaſ̄ ad ſī gl'aria p diſiūctiuā ſ3 nūq̄ ꝓtīgit ꝺſcēdere ſb pte extremi Dicēdū eſt q̄ q̄nq̄ ꝓtīgit deſcēdē ſic bñ ſeq̄ſ̄ ille dat ſoꝛi equū g̃ dat ſoꝛi illū e quū vl' illū ꝛ ſic de ſīgl'is q̄nq̄ aūt nō ꝓtigit de ſcēdē ꝓpt̄ aliq̄ rōnē ſp̄alē q̄lis data ē in ꝓmit to ꝛ ita q̄uis illa ꝓcediſ̄ e° ꝓmitto tibi equuz illa tñ devtute fmōis nō eſt ꝓcedēda equ⁹ti bi ꝓmittiſ̄ tñ illa ꝓcediſ̄ qa cōit accipiſ̄ p illa aliqs ꝓmittit tibi equū ſ3 q̄re ꝓña nov3 aliqs ꝓmittit tibi equū g̃ equ⁹tibi ꝓmittiſ̄ diceſ̄ in tractatu de ꝓpone Ad q̄rtū dicēdū eſt q̄ ī ta lib⁹ille ꝓuaſ̄ viſu liviſu qꝺ ē ps extremi nō ꝓ ꝓe ſuppōit verū tñ illo° quo pōt ſuppōē ſuppo nit ſuppōit enī ꝓfuſe ꝛ diſtributīe aliq̄° ꝛ ali q̄° determinate ſc3 p illꝺ que aliq̄ fuerūt qa eq ualz iſti ille nll'mviſū h3 ꝛ apt⁹nat⁹eſt hr̄e vi ſūvbiviſū in negatia ꝓfuſe ꝛ diſtributīe ꝓfū diſ̄ tñ nō in q̄lib3 ꝓpone exponēte illā ſuppo nit ꝓfuſe ꝛ diſtributīe qa nō ī affirmatīa ſc3 in illa ille apt⁹nat⁹eſt hr̄e viſū ſ3 in illa aliq° ſuppōit ꝺt̄mīate ſc3 pro illꝺ que aliq̄ fuerūt poſſibilia nō tñ p omīb⁹ illis ſed p illis q̄ po terūt infuiſſe Ad quītū dicēdū eſt q̄ de vtu te fmōis hec ē flā gña ꝛ ſpes ſūt ſube ꝛ tūc li ſube ſuppōit pſonalit' ꝛ ꝺt̄mīate qa ſ̄ nomen ſuba nō ipōit ad ſignđū ītētiones aīe ſ3 vas ſubas ꝛ iō flā eſt opīo que pōit q̄ p̄tū pōt ha bē ſuppōnē ſīplicē ꝛ ſuppōere p ſpēb⁹lic3 iſta poſſ3 ꝓcedi gña ꝛ ſpes ſūt ſcde ſube ſi tñ aliq̄ ſuēiaſ̄ in aliq̄ auctore q̄ gña et ſpes ſūt ſube ꝺ3 auctoritas expōi q̄ p actū exēcitū ītelligi ſ̄ act⁹ſigt⁹vt p illā gña et ſpes ſūt ſbie ītelligi ſ̄ illa de gñib⁹ꝛ ſpēb⁹p̄tur ſuba q̄ ꝺ3 ſic exerce ri hō ē ſubā aīal eſt ſubā vl' ꝺ3 auctoritas ex pōi q̄ li ſubā eſt equocū aliq̄ enī ſigt̄vas res q̄ ſūt diſtīctę realit' ab oī accīte reali ꝛ ab oī ītētiōe ꝛ tūc accipiſ̄ ſubā prope Aliq̄ ſigt ip ſas ītētiones īptātes ſubas ꝑmo° dictas ꝛ tūc ſub t̄li ītellectu ꝓcediſ̄ iſta gña ꝛ ſpes ſūt ſbie accipiēdo p̄tū pſonalit' ſ3 tūc nō accipiſ̄ prop e ſ3 īprope ꝛ trāſūptīe. Ad vi. dicēdū eſt q̄ dr̄ſi dr̄ſimode vtūſ̄ t̄lib⁹abſtract nā aliq̄vtū ſ̄ eis pro reb⁹ aliq̄vtū ſ̄ eis pro noīb⁹ Si ꝑmo mō ꝺ3 dici q̄ ſupponūt pro illis pro qb⁹ ſup ponūt ſua ꝓcreta fm opīonē arīſ. ꝛ tūc ille eq ualēt ignis ē calefactiu⁹ꝛ ignis ē calefactio. Sil'it hō ē p̄ꝛ hō eſt p̄nitas ymo prope loq̄n do t̄lia ꝓcreta ꝛ abſtracta ſi abſtracta īponāſ̄ ad ſignđū p̄ciſe res ſ̄ noīa ſinoīma fm ītētio nē arīſ ꝛ mltor̄ phor̄ ꝛ q̄ ſ̄ nō ſit ita mirabi le pōt ſuaderi nā accipiēdo iſtā propōnē crea tio ēvera res q̄ro aut creatio ſuppōit pro ali quo aut pro nullo ſi pro nll'o vl' nō erit propō vl' erit ꝓpō flā ſi aūt ſuppōat ꝓ aliquo aut pro re ex̄ aut pro re in aīa aut provno aggregato ſi pro re ex̄ q̄ro pro q̄ ꝛ nō pōt dari niſi de⁹ g̃ creatio illa ſuppōit pro deo ſic creās et eadē facilitate potēit ſ̄ dici de oī alio ſi ſupponat pro aliquo in aīa ſic fm aliquos ſuppōit pro ſlatiōe rōis ſ̄ ē īpoſſibile qa tūc ħ eēt flā cre a° ēva res ꝛ ſil'r tc̄ nūq̄ eēt crea° niſi ī aīa nec de⁹ eēt creās niſi p actū aīe formātē talē re ſpectū rōnis ſil'r eadez rōe pōt dici q̄ creatio ſuppōit pro tali ente ſiue ſlatiōe rōnis nec po teſt cē aliq̄ rō ad probādū t̄lē relationē realē in agēte creato magis q̄ in creato ꝛ iō fm ītē tionē p̄ñi nll'a res ē que poterit ſigr̄i p t̄le cō cretumvel ꝓnotari qn eodē° ſigt̄ vl' ꝓnotaſ̄ p abſtractū Et iō apō eū ſivtrūq̄ ipōiſ̄ ad ſignō rem erūt noīa ſinonīa necv3 dicē q̄ mō⁹ ſign di ipedit ſinonimitatē qa dr̄ſitas moī ſignđi non ipedit ſinonimitatē niſi quādo propt̄ di uerſum modū ſignđi aliqd ſigt̄ vel ꝓnotaſ̄ p vnū qđ non ꝓnotaſ̄ per reliquū eodē modo ſi cut patz in iſtis hō hōnis hōines ſimiliť hō ri ſibilis ſimiliter intellectus ꝛ volūtas et ania

ſiſt creans gubernãs dñans bt̃ificãs et ſic de oĩbus talibus que verificanť de eodẽ ꝛ tamẽ non ſũt ſinõima Si enĩ ſolũ dr̃ſitas ſig̃ndivariaret ſinonimitatẽ eque faciliter dicerem ꝙ tunica etveſtis nõ ſũt ſinõima qa tunica t̃mi naſ in a et nonveſtis et ſic de aliis Et ita talꝭ dr̃ſitas nec q̃tũ ad t̃miationẽ nec q̃tũ ad acci dẽtia cuiuſmõi ſũt genus ꝛ huiuſmõi nec q̃tũ ad alia cꝰmõi ſũt adiectiuũ ꝛ ſubſtãtiuuꝫ ꝛ hꝰmodi euacuat ſinonimitatẽ tamẽ quãdo eſt varius modꝰ ſndi ꝓpe loqñdo tũc non eſt ſinonimitas ſꝫ hoc non erit in ꝓpoſito ſic manifeſte patꝫ ꝙ eundẽ modũ ſig̃ndi oĩo poſſũt habere ꝓcretũ ꝛ abſtractũ qñ nõ ſũt tl̃ia ꝓcreta et abſtracta cuiuſmõi ſũt illa de ꝑmoꝰ ſic dictũ eſt in ꝑncipio iſtius tractatꝰ et iõ talia abſtracta qñ accipiũť ſigue pro rebꝰ ſũt noĩa ſinonima cũ ꝓcretis ſm intẽtionez ariſ. ſꝫ ſe cũdũ theologos aliter optet dicere de aliquibus q̃uis non de oĩbus Alii autẽ vtũť talibꝰ abſtractis vt ſignificent illa met ꝓcreta ſicut faciũt ꝑuatio negatio ꝓtradictio ꝛ hꝰmõi ꝛ ſic in illa hõ eſt relatio li relatio ſupponit ſigue et pro noĩbus relatiuis. Siť ſimilitudo aliqñ ſuppõit pro noĩe relatiõ puta pro hoc noĩe ſimile ſimiliter creatio pro hoc noĩe creans et ꝛ quãtitas pro hoc nomine q̃tum et ſic de mltis talibꝰ abſtractis que nõ habẽtconcreta ſibi correſpõdẽtia que ſupponũt pro rebꝰ diſtictꝫ ab illis rebus que ſig̃ť per abſtracta ſm intentionẽ ariſ. ꝛ iõ de oĩbus talibus abſtractis eodemꝰ ꝓcediť ꝑdicari hoc ꝑtum res extra a nimã ſicut debꝫ de eis ꝓcedi ſuũ concretũ et illud idẽ pro quo ſuum concretũ ſupponit qa ſicut frequẽter eſt dictũ ſi talia abſtracta ſint preciſe noĩa ꝑme intentionis erũt noĩa ſinonima cum ſuis ꝓcretis ſm opinionem ariſ. vt mihi videť et illa eſt cauſa q̃re pauca abſtracta talia inueniuntur ab ariſ. qa omnia talia hõ humãitas equꝰ equitas et ſic de talibus t̃narius t̃nitas duo dualitas et huiuſmõi que ſunt nomina ꝑme ĩtentiõis ſinonima reputauit ſed ſmvſum loqñtiũ abſtracta ſunt nomina ſecunde intentionis vel ſcõe ĩpõnis ꝛ tunc non ſũt nomina ſinonima Alii autẽ dicunt ꝙ oĩa talia noĩa abſtracta ſig̃nt res diſtictas vel relationes rõnis ꝛ pro illis ſuppoñũt Ad vii. dubiũ dicẽdũ eſt ꝙ in illa ſoꝛ bis fuit albꝰ põiť vna dõcio equaleť icludẽs negatiõnẽ ſcꝫ hec dõcio bis vñ vtute iſtiꝰ dõnis bis illa ſoꝛ fuit bis albꝰ hꝫ vnã negatiuã expo nẽtez q̃ equalꝫ iſti ſoꝛ ꝑmo fuit albus et aliq̃ tpe pꝰ nõ erat albꝰ ꝛ poſtea fuit albus ꝛ ꝑptẽ iſtã negatiuã equaleter incluſam nõ ſtat mere det̃miatevt p̃tingat deſcendẽ per diſiũctiuã ad ꝑnoĩa vel noĩa ꝑꝑa exp̃métia illa pro quibus p̃tuꝫ ſuppoit ꝛ ꝙſiť eſt de iſtis ſoꝛ icipit eẽ albꝰ hõ definit eſſe grãmaticꝰ et vľ de talibꝰ hñtibꝰ negatiuã exponẽtem Per idẽ ad aliud ꝙ illa t̃m aĩal eſt hõ hꝫ dõionẽ excluſiuã ꝑpter quã hꝫvnã negatiuã exponentẽ ꝛ iõ nec ſubiectũ nec ꝑdicatũ ſuppoit ỏterminate

Capitulũ lxxiii.

Viſo qd eſt ſuppõ ỏt̃miata videndũ ẽ de ſuppõne ꝓfuſa t̃m Circa quã diuerſe ľe dãť Vna eſt qñ termi nus cõis ſegť ſignũ vľe affirmatiuũ mediate tunc ſtat ꝓfuſe t̃m hoc ẽ ſp invľi affirmatiã p̃dicatũ ſtat ꝓfuſe t̃m ſic in illa oĩs hõ ẽ aĩal õnis hõ ẽ albꝰ ꝛ ſic ỏ aliis ſꝫ q̃tũcũq; ſignũ vľe ponit a pte ſubiecti ſi t̃n ꝑpõ nõ ſit vľis affirmatiua nec ſignum vľe diſtribuit totũ ſubiectũ p̃tũ nõ ſuppoit ꝓfuſe t̃m vbi gra in illa videſ omnẽ hoiez ẽ aĩal li aĩal ſtat ỏt̃miate qa ſignũ vľe nõ diſtribuit totũ ſubiectũ nec reddit ipam ꝑpõnẽ vľem iõ p̃tũ nõ ſtat ꝓfuſe t̃m Siľiter eſt de iſta creator oĩuꝫ creabiliũ ẽ ẽs li ens ſtat ỏt̃miate ꝛ nõ ꝓfuſe t̃m Alia regľa dať qñ ſignũ vľe vľ includẽs equaleť ſignũ vľe p̃cedit t̃minũ a pte eiuſdez extremi ita t̃n ꝙ nõ ỏt̃miat totũ p̃cedẽs copulã facit illỏ ꝙ ſeq ť a pte eiuſdẽ ſtare ꝓfuſe t̃m illoꝰ loqñdo ꝙ ps extremi põt ſupponere ita ꝙ tũc nõ ꝓtigit ỏſcẽdẽ per diſiunctiua ſicut ꝑꝫ hic oĩ tẽpore aliqỏ fuit creabile ſimiliter hic omĩ tpe pꝰ adã aliqs fuit hõ hic li hõ ſuppõit ꝓfuſe t̃m qa ſi ſupponerꝫ ỏt̃miatevel ꝓfuſe ꝛ diſtributiue eeť ſlã qa q̃libꝫ ſig̃laꝝ ẽ ſlã ſic ꝑꝫ ĩductiue ſiť idẽ ꝑꝫ hic vſq; ad finẽ mỏi aliqd aľ eritvel aliqs aſinꝰ erit ſiť idẽ poſſꝫ dici hic vſq; ad finẽ mỏi hõ erit ꝛ ñ tota die fuit aliqs hõ ñ itꝰ poſito ꝙ dr̃ſi hoies dr̃ť hoꝝ fuerũt ñ itꝰ ſiť in tl̃i bꝰ ſp fuit hõ ſp ẽ hõ ꝛ ſic ỏ mulť tl̃ibꝰ ſꝫ vtꝫ illỏ ſit tenẽdũ ꝺvtute ſmõis vľ nõ nõ curo t̃n ſmvſũ loqñtiũ ꝑpť quẽ mltũvꝫ tl̃ia ſcire optꝫ ſic dicẽ Dixi aũt qñ tl̃is dõo ſiꝺathegreumatica nõ ꝺt̃inat totũ extremũ qa ſi ꝺt̃inarꝫ totuꝫ extremũ qỏ põiť abvna ptevbi tũc nõ eeť vuꝫ ſic ꝑꝫ ĩ illa oĩs aſinꝰ hoĩs currit li oĩs ỏt̃inat ñ totũ aſinꝰ hoĩs ꝛ nõ diſtribuit t̃m li aſinꝰ nec tantũ li hoĩnis ſꝫ hoc totum aſinus hominis

Vnde iſti termini aſinus hominis ſũt ita

diſtꝛibuibiles vnica diſtꝛibutõe ſic iſti tmini hõ alb⁹ aial albũ ꝛ ſic de aliis ſ3 ita nõ eſt in iſtis tota die fuit hõ hic ītus oi tpe poſt adã aliqs fuit hõ nã ſ̃ totũ omni tẽpoꝛe poſt adã nec il lud totũ tota die aliquis homo poteſt eſſe ſub iectũ ꝛſpctu cuiuſcũq; verbi ſicut hoc totũ aſin⁹ hominis poteſt eſſe ſubiectũ ꝛſpctu cuiuſ lib3 verbi ſiue aũt hoc ſit ꝓpe dictũ ſiue nõ curo. Hic tñ ſciẽdũ eſt ꝙ qñ apte eiuſdẽ extre mi ſignũ tale affirmatiuũ ꝑcedit mediate ter minũ ꝓmunẽ non ꝓtĩgit deſcẽdere ad ꝓtenta ſub illo termĩo ꝓmuni copulatie nec diſiũcti ue nõ plus quã ſi ille termin⁹ ꝓmuis eſſet ex tremũ ꝓpõnis et ſupponẽt ꝓfuſe tm̃ Et hoc ẽ intelligẽdũ qñ termĩ⁹ immediate ſequens nõ ſunt eiuſdẽ caſ⁹ vl̃ qñ nõ ſe habẽt ſicut ſubſtã tiuũ et adiectiuũ qa ſi ſic ſe haberẽt ad neut⁹ ꝓtẽta omnia ꝓtĩgẽt deſcẽdere ſicut qñ ſic dici tur omis homo alb⁹ eſt aĩmal albũ ad neutri us omia ꝓtẽta contigit deſcẽdere copulatiue ſicut eſt in ꝑmo caſu quia in illo cãu ꝓtĩgit dſcẽdẽ ad oĩa ꝓtenta tmini ĩmediate ſequẽtis ſignũ ꝛ nõ ad oĩa ꝓtẽta altius neutꝝ tñ ꝓpe ſuppõit ſ3 ꝓpoſitũ ex illis duob⁹ p3 in illa c⁹li b3 hoĩs aſinus currit ꝛ in illa oẽ3 hoĩe3 vidẽs eſt aial Tertia rl̃a põt dari ꝙ ſp ſubctum excluſiue affirmatie ſuppõit ꝓfuſe tm̃ ſicut in illa tm̃ aial eſt hõ li aial ſuppõit ꝓfuſe tãtuz ſicut invl̃i affirmatĩa ꝙuertibili cũ illa exclu ſiua

Capitulũ lxxiiii.

CIrca ſuppõnẽ ꝓfuſã ꝛ diſtꝛibutiua3 dãt rl̃e diuerſe ꝛ ꝑmo de ſuppõe cõ fuſa ꝛ diſtꝛibutĩa mobili q̃ꝝ prĩa eſt ꝙ in oĩ ꝓpõevl̃i affirmatĩa ꝛ negatĩa que nõ eſt excluſiua nec exceptĩa ſtat ſbiectũ ꝓfu ſe ꝛ diſtꝛibutie mobiliť ſic p3 in iſtũ oĩs hõ cũ rit n⁹ hõ currit Secũda eſt ꝙ in oĩ tl̃ivl̃i ne gatia ꝓtũ ſi ſit diſtꝛibuibile nõ ĩpeditũ ſtat ꝓ fuſe ꝛ diſtꝛibutie Tercia eſt ꝙ qñ nega⁹ de terminãs ꝓpõnẽ ꝓncipalẽ ꝑcedit ꝓtũ ſtat ꝓfu ſe ꝛ diſtꝛibutie ſicut in illa hõ nõ eſt aial li ai mal ſtat ꝓfuſe et diſtꝛibutie ꝛ li hõ ſtat ꝺterĩ nate Quarta rl̃a eſt qꝺ illꝺ ꝙ ſeqť ĩmedĩa te hocvbũ dẽtvl̃ hocvbũ diſtĩguiť vl̃ ꝑticipia eis correſpõdẽtiavl̃ hoc nomẽ aliudvel ei eq ualẽs ſtat ꝓfuſe et diſtꝛibutie ſic bñ ſeqť ſoꝛ diſtĩguiť ab hoĩne q̃ ſortes diſtinguiť ab hoc hoĩe q̃cũq; hoĩe demõſtrato Siliter in illa ſoꝛ differt ab hoĩe vl̃ ſortes eſt dr̃ns ab hoĩe vel ſortes eſt ali⁹ ab hoĩe Verũtamẽ ſciendũ eſt ꝙ ꝑdicte regulevere ſunt quãdo ſine neg̃ tiõevl̃ talivbovl̃ noĩe dẽpto ꝑdict⁹ termĩ⁹ non ſtaret ꝓfuſe et diſtꝛibutie qa ſi aliquo ꝑdicto rũ dẽpto tmin⁹ ſtaret ꝓfuſe ꝛ diſtꝛibutie tũc per aduẽtũ talꝝ dẽionis idẽ tmĩus ſtaret ꝺtermĩate ſic p3 in iſtis ſoꝛ eſt omis hõ hic ꝑtum hõ ſtat ꝓfuſe et diſtꝛibutie iõ ſi ꝑcedat ne⁹ ſta bit ꝺtermĩate ſic p3 ſic dicẽdo ſoꝛ non eſt oĩs hõ nã ſequiť ſoꝛ nõ eſt ille hõ q̃cũq; noĩe de mõſtrato q̃ ſoꝛ nõ eſt oĩs hõ Et iõ iſta rl̃a vã ẽ qcqd mobilitat ĩmobilitatũ ĩmobilitat mo bilitatũ ſ̃ eſt qcqd additũ terĩo ſtãti mobiliť facit illũ ſtare mobiliter idẽ additũ terĩo ſtã ti ꝑmo mobiliť facit illũ ſtare ĩmobiliť poſtq̃ ſibi addiť ſic in illa ꝓpõne ſortes eſt hõ li hõ ſtat ĩmobiliť et ſi addať nega⁹ dicẽdo ſoꝛ nõ eſt hõ ne⁹ facit li hõ ſtare mobiliter ꝛ iõ ſi ꝑo tminus ſtet mobiliter ſine negatiõe poſtq̃ illi addeť negatio ſtabit ĩmobiliter ſicut in iſta ſortes eſt omnis homo li hõ ſtat mobiliť iõ in illa ſoꝛ nõ eſt oĩs hõ ſtat li hõ ĩmobiliter. Et eodem⁹ dicendũ eſt de iſtꝫ ſortes differt ab õ ni hoĩne ſortes eſt alius ab oĩ homine Eſt i gitvl̃iter dicendũ ꝙ qcqd facit terminũ ſtare ꝓfuſe ꝛ diſtꝛibutie eſt ſignũvl̃evel negatio vl̃ aliqd equalẽs negationi nõ tñ ſemp qñ aliqd ĩcludit negationẽ facit terminũ ſeqntez ſtare mobiliť ſic p3 de dĉione excluſiua in ꝓpõne affirmatĩa qa ſubiectũ illius ſuppõit ꝓfuſe et ꝑtũ ꝓfuſe et diſtꝛibutie Circa ſupponẽ ꝓfuſã ꝛ diſtꝛibutiuã ĩmobilẽ eſt ſciendũ ꝙ ſp ſubie ctũ talẽ ſuppõnẽ hab3 in ꝓpõne exceptĩa ſic patet in iſta oĩs homo preter ſorte currit nã li hõ ſupponit ꝓfuſe et diſtꝛibutiue non tamẽ mobiliter qa non ꝓtingit deſcẽdere nulla va riatione facta per ꝓpõnẽ ſingulare loco terĩ ni cõis et ſigni nã non ſequiť omnis homo ꝑ ter ſortem currit q̃ ille hõ preter ſortem cur rit quia ꝓſequẽs eſt ĩꝓpũm ſicut poſt patebit

Hic tamen ſciendũ ꝙ aliquo⁹ cõtingit deſcẽdere ad oĩa ſingl̃aria non tamen eodẽ⁹ ſ3 advnã negatie et ad omnes alias affirma tiue nã bene ſequiť oĩs hõ ꝑter ſorte currit q̃ ſorte non currit et de oĩbus aliis ſequiť affir matie q̃ ille hõ currit ꝛ ſic de ſiglis excepto ſo lo ſorte et ſ̃ facit dictio exceptiua addita

Capitulũ lxxv.

QPoteſt autem dubitari de talibus de quibus tractatum eſt ſortes ꝺ ſinit eſſe albus ſortes bis fuit ro me ſortes incipit eſſe gramaticus et huiuſ modi quõ ꝑta in eis ſupponũt ꝙ enĩ nõ ſup.

ponūt ꝺtermiate ꝑ3 qa nō ꝓtigit deſcēdē pē diſiūctiuā nō enim ſeqf ſoꝝ incipit eē grāma ticus g̃ ſoꝝ incipit eſſe homovl̃ icipit eſſe illꝫ ꝺmonſtrando oīa pro quibus ꝑtum ſupponit qa añs pōt eſſeverꝝ q̄libꝫ pte ꝓnūtis exñte flā g̃ non ſuppōit ꝺtermiate nec ſuppōit ꝓfuſe et diſtributiue qa nō ſequif ſoꝝ incipit eē grāma tic⁹ g̃ ſoꝝ incipit eſſe ille grāmatic⁹ ꝺmōſtran do platonē et ita nō ſuppōit ꝓfuſe et diſtribu tiē nec ſuppōit ꝓfuſe tm̄ qa nō ꝓtigit deſcēde re ad ſingl̃aria per ꝓpōnē de diſiūcto p̄dica to Nō enī ſequif ſoꝝ icipit eſſe grāmatic⁹ er go ſoꝝ incipit eſſe illevel ille grāmatic⁹ ꝛ ſic ꝺ ſingl̃is grāmaticis qa añs pōt eſſe verꝝ ſine ꝓ ſeq̄nte Poteſt dici ꝙ tmi⁹ p̄dicat⁹ in talib⁹. p̄ pōibusvl̃ etiā illud qđ ſequif vbū adiectiuꝫ vel ſubſtātiuū nō hꝫ ſuppōnē nec ꝺtmiatam nec cōfuſā ꝛ diſtributiuā ſ3vnā aliā pro qua tamē nomē non habem⁹ Vñ illa ſuppō ꝓuēit cū ꝓfuſa tm̄ qa ſic quādo termin⁹ ſuppōit ꝓfu ſe tm̄ a quolibꝫ ꝓnomine demonſtrāte aliqđ ſingl̃are ꝓtētū ſub ſbiecto ad terminū cōꝫ ꝓ tingit aſcēdere ſic ꝓtigit in ꝓpoſito ſicut ſeqf oīs hō eſt hoc aīal demōſtrādo qđcūq; aīal g̃ oīs hō eſt aīal ita ſequif ſoꝝ icipit eē hoc grā maticū ꝺmōſtrādo qđcūq; grāmaticū g̃ ſoꝝ i cipit eſſe grāmaticus Differt aūt a ſuppōe ꝓ fuſa tm̄ qa nō ꝓtingit deſcēdere ad diſiūctuꝫ ex noībus ꝓp̄is tm̄ illoꝝ pro quibus ꝛminus cōis ſuppōit Nō enī ſequif ſoꝝ icipit eſſe grā maticus g̃ ſoꝝ icipit eſſe illevl̃ille ꝺmōſtrādo oms grāmaticos Dr̄t aūt p̄dicta ſuppō a ſup pōne ꝺtermiata qa nō ꝓtigit deſcēdē per diſ iūctiuam Ratio autē quare talis termīus nō habet aliquā predictarū ſuppōnuꝫ eſt illa qa ſemp illa propō equialet vni copulatiue ex duab⁹ vel pluribus propoſitionib⁹ quaꝝ vna eſt negatiua et alia eſt affirmatīa de eodem ſubiecto in quibus idē terminus habet diuer ſas ſuppōnes et ideo nullā illarū habet in il lavna ꝓpōne cuius exponētes ſunt ille ptes verbi gratia in illa ſoꝝ incipit eſſe albus equi ualet iſti copulatīe ſoꝝ nūc p̄mo eſt alb⁹ ꝛ añ non erat albus nūc aūt illa ſoꝝ eſt albus li al bus ſuppōit ꝺtermiate ꝛ in iſta ſortes non fu it albus li albus ſupponit ꝓfuſe ꝛ diſtributīe propter negationē precedentē Et ſi dicatur ꝙ in illa tm̄ aīal ē hō ſm illā rōnē ſubiectū non habet ſuppōnē ꝓfuſā tm̄ eo ꝙ illa equaletvni copulatīe cui⁹ vna ps ē affirmatīa ꝛ alia negā tiua in qb⁹ſbiectū hꝫ dr̄ā ꝛ nō eādē ſuppōnē

Dicēdū eſt ꝙ in illa excluſiua affirmatīa ſubctū hꝫ ſuppōnē ꝓfuſaꝫ tm̄ qa q̄uis ſue ex ponētes habeāt ſubcta que hñt dr̄ſas ſuppō nes qa tm̄ illa ſubcta nō ſūt illō idē ſubiectuꝫ qō eſt ſubiectū excluſiue qa aliud ē ſubctū ne gatīe exponētis ꝛ affirmatīe iō poterit ſubie ctū excluſīe hr̄e aliq̄ ſuppōnē illarū triū ſ3 in tl̃ibus ꝓpōib⁹ ſoꝝ incipit eſſe grāmaticus ſoꝝ deſinit eē albus ſoꝝ bis fuit niger idē eſt ſub iectū expoſitiuū et ꝓpōnis expoſite.

Capitulū lxxvi.

Stisviſis de ſuppōne ꝛmiorꝝ abſolu torꝝ vidēdū eſt de ſuppōne relatiuo rū nō accipiēdo relatiuū illo⁹ quo lo gicus accipit ſ3 q̄ grāmaticus accipit ſm qđ dicimus ꝙ relatiuū ē rei añ late recordatiuū

Eſt aūt ꝑmo ſciēdū ꝙ relatiuū ſm ꝙ grā maticivtunf relatīo qōdā vocaf relatiuū ſbie ꝛ qōdā accidēs Relatiuū ſbievocaf is ille idē Relatīꝫ accidēs vocaf illud qō īponif aliq⁹ vl̃ deriuaf a predicabilibus accidētalibus ſic tātus tal̃ tot ꝛ huiuſmoī Relatiorꝝ ſbīe queꝺ ſūt ydētitatī qō diuerſitatī. Relatiorꝝ ydētitatī qō ſūt reci ꝓca qō nō ſūt reci ꝓca nō reci ꝓca ſūt ſic ille idē ꝛ ſic de aliis. Et de iſtis daf tal̃ rl̃a ꝙ ſēp ſupponūt ꝓ illo ꝓ quo ſupponūt ſu a añcedētia ita ꝙ ſupponit ꝓ illo eoꝺ ꝓ q̄ ve rificaf ꝓpō añcedēs ſi vificaf ſic ꝑ3 hic ſortes currit ꝛ ille diſputat ad hoc ꝙ illa copulatiua ſit vera reqrif ꝙ ſecūda pars verificef ꝓ eodē ꝓ q̄ ꝑma ps verificaf ſil̃r hic homo eſt ſpecies et ille p̄dicaf de pluribus Vnde ſciēdū. ꝙ ta le relatiuū nūquā ꝺ3 pōi in eadē cathegorica cū ſuo antecedēte ſic dicēdo ſortes eſt ille hic li ille eſt ꝓnomē demōſtratiuū et nō relatiuū Sil̃r ſciendū ꝙ nūquā dū antecedēs relatiui eſt termin⁹ cōunis ſupponēs ꝑſonalit̃ eſt licitū ponere antecedens loco relatiui ad habendū ꝓpōnē ꝙuertibilē et equalētē ſicut ille nō eq ualēt homo currit et ille diſputat et homo cur rit et homo diſputat In aliis aūt caſib⁹ hoc ꝓti git nam ille equalēt ſortes currit et ille diſpu tat et ſortes currit et ſortes diſputat Sil̃r ſciē dū ꝙ negatio nūquā facit relatiuū ſtare ꝓfu ſe et diſtributiue ſ3 ſēper ſuppoīt ꝓ illo ꝓcīſe ꝓ quo verificaf ſuū antecedens vl̃ denotatur vificarivt hec ē vꝛa aliqs hō ē plato ꝛ ſoꝝ nō ē ille ꝛ nō ſeqf g̃ ſoꝝ nō ē hō ſ3 ſufficit ꝙ hec ſit vꝛa g̃ ſoꝝ nō ē pla. ꝛ ita de vtute ſmonis iſte ſtant ſimul aliqs hō currit et ſoꝝ nō eſt ille et aliqs hō currit ꝛ ſoꝝ ē ille qa ſi ſoꝝ ꝛ pla. currāt

vtq; illaꝝ copulatiaꝝ ē va Circa relatiua ydēptitaē reciꝓca ē ſcienꝺ q; drñt i ł ab aliiſ qa pñt poni i eadē cathegorica cū ſuo antecedente ⁊ i alia ſicut ꝑ3 de iſtis ſe ſuū vel ſuus Nā bñ dr̄ ſōr videt ſe et vid3 ſuū aſinū Similiter bñ dr̄ ſōr diſputat ⁊ vid3 ſe. Et ſiłr bñ dicit̄ ſortes currit ⁊ ſuꝰ aſinꝰ ábulat Et ē ſciendū q; aliqñ relatiꝫ ē ꝓs aliqñ eſt extremū ita ſc3 q; imediate ſeq̄t vel p̄cedit verbū ⁊ tūc ꝑ illo ſuppoit ꝑ q̄ ſuppoit ſuū añs ſicut i iſtis ſōr vid3 ſe oīs hōvid3 ſe. Sed qñ ē ꝓs extremi tunc nō ſuppoit ꝑ illo ꝑ q̄ ſuū añs ſuppoit ſ3 ſupponit ꝑ aliq̄ qō iportat̄ ꝑ illud cui additur ſic ꝑ3 hic ſōr diſputat et ſuꝰ aſinꝰ currit li ſuꝰ nō ſuppoit ꝑ ſorte ſ3 ſuppoit ꝑ aſino ſortꝫ ⁊ nō ꝑ aliq̄ aſino Eſt eciā ſciēdū q; ſemp tale reltm̄ hab3 talē ſuppōe3 ⁊ ſuppoit ꝓ eis ꝑ qbꝰ ſupponit ſuū añs id eſt ſi ſuū ſubiectū ſuppoit ꝓfuſe et diſtributiēvł determiate h3 cōſimilē ſuppōe3 et hoc ſigillati ſc3 reddēdo ſingula ſingulis ⁊ iō ñ ꝓtīgit deſcēdē nec copulatiē nec diſiūctiue nec aliq̄ mō niſi reſpectu alicuꝰ ꝓtēti ſub añcedēte. Verbi gr̄a i iſta oīs hōvid3 ſe hic ſe ſuppoit ꝑ omni hoīe ꝓfuſe ⁊ diſtributiē et mobiliter ⁊ ſigillatī quia nō ꝓtīgit deſcēdē ñvariādo aliud extremū ſic ñ ſeq̄t omnis hō vid3 ſe g̃ ōnis hōvid3 ſortē ſed ſic deſcēdēdo ſeq̄t ōnis hōvid3 ſe g̃ ſōrvid3 ſortem et ſic de aliis. Siłr in illa hōvid3 ſe li ſe ſupponit determinate ⁊ ſigillatī qa ꝓtīgit ſic deſcēdē hōvid3 ſe g̃ ſōr vid3 ſortē vel platovidet platonem ⁊ ſic ꝺ ſingulis Siłr ñ ꝓtīgit aſcēdē ſic hō vid3 platonē g̃ hō videt ſe ſ3 ſic ſōrvid3 ſortem g̃ hō videt ſe Ex iſtis ꝑ3 q; tale relatiꝫ ſeq̄ns ſignū mediate habet ſuppoem ꝓfuſā ⁊ diſtributiam et ſigillati Siłr relatiꝫ in aliq̄ cathegorica ſiue ſit relatiꝫ reciꝓcū ſiue nō h3 ſuppōe3 cōfuſa3 ⁊ diſtributiā3 ꝓpt̄ additō3 ſigni vł is ad ſuū añcedens Eod mō talꝫ tiꝰ h3 ſuppōe3 ꝓfuſā tātū q̄uis i illa cathegorica nullū ſignū vł ponit̄ ꝓpt̄ ł q; i cathegorica p̄cedēti p̄cedit mediate ſignū vł ſuū añs ſic ꝑ3 hic oīs hō eſt aīal ⁊ aliqs aſinꝰ vid3 illd Circa relatiꝫ diūſitatē ē ſciēdū q; dr̄ iō relatiꝫ diuerſitatē qa nō verificat̄ ꝑ eod ꝑ q̄ ſuū añs ſic ꝑ3 hic demōſtratē du obꝰ ꝓdictoriis hec ēva alterꝝ illoꝝ ēvm ⁊ reliquū fł3 li rliquūvificat̄ ꝑ illo ꝑ q̄ ñvificat̄ ł a tecedēs alterꝝ illoꝝ ēvm Circa relatia accidētiū cuꝰmōi ſūt tātꝰ tot talis ⁊ hꝰmōi q̄ nō dicūt̄ iō relatia accñtiū qa ſupponūt ꝑ accñtibꝰ ſm opionē Aꝛ. ſ3 qa ſupponūt ꝑ aliq̄ de q̄ tale ꝓbile ñ ꝓt̄ in qd Et ē ſciēdū q; tale relatiꝫ ñ ſuppoit necverificat̄ ꝑ illo ꝑ q̄ ſuū añs ſupponit ſed ꝑ aliq̄ ſimili vel eq̄li ꝑ q̄ ſuppoit ſuū añs ſic ꝑ3 i iſta ſōr ē albꝰ et talꝫ ē plato li talis nō ſuppoit ꝑ ſorte ſed ꝑ aliq̄ ſimili ſorti Similit̄ hic ſōr ⁊ plato currūt et tot diſputant li tot nō neceſſario ſuppoit ꝑ ſorte ⁊ ꝑ platone nec neceſſario ꝑ illis ꝑ qbꝰ ſuppoit li currūt ſ3 pōt ſupponē ꝑ aliis. Siłr ē hic ſōr ē bicubitꝰ et tātꝰ ē plato Vñ ſciēdū ē q; aliqñ tale relatiꝫ pōt ſuppōere ꝑ eoꝺ ſ3 ł ñ o3 Siłr ſciēꝺ ē q; ſuū añs freq̄t ēvel ſp aliqꝺ nomē i genere q̄titatꝫ vł q̄litatꝫ vel i alio p̄dicamēto accñtali

Capitulū lxxvii.

Oportet aūt ꝓgnoſcē q; ſic ē ſuppō ꝑ ꝑa ſc3 qñ tiꝰ ſuppoit p̄ciſe ꝑ eo quod ſignificat ꝑpe ita ſuppō i ꝑpa ē qñ tmiꝰ accipit̄ i ꝑpe Multiplex aūt eſt ſuppoſitio i ꝑpa ſc3 antonomica qñ ſc3 termiꝰ ſupponit p̄ciſe ꝑ illo cui maxie ꝓuenit ſic in talibus apł̄s dicit hoc phs negat ł et ſiłibꝰ. Alia eſt ſynodochica qñ ps ſuppoit ꝑ toto Alia eſt methaphorica qñ ꝓtinēs ſuppoit ꝑ ꝓtento vel qñ abſtractū ſuppoit ꝑ ſubiecto ⁊ ſic de aliis Et iō multū vtile eſt ꝓgnoſcē qñ tiꝰ accipitur ꝑpe vł ꝑpō accipit̄ de vtute ſmonis vel qñ ſ3 vſū loq̄tiū vel ſ3 itētionē auctoꝝ ⁊ ł qavix iuenit̄ aliqd vocabulū qu i diūſ libris ſcōꝝ ⁊ phoꝝ equoce accipit̄ et penes aliquē mō3 eq uocationis iōvolētes ſp accipe vocabulū vniuoce freq̄t errāt circa itētioēs auctoꝝ ⁊ iq̄ſitiōnē vitaē cū fē oīa vocabula equoce accipiāt

Ex p̄dict̄ pōt patē de iſtis eē itelligibłe creature fuit ab etno eē albū ꝓueit ſorti ⁊ de hꝰmōi multꝫ qūo i iſtis tī ſupponūt qa aut ſupponūt ꝑ re aut ꝑ voce aut ꝑ itētione aīe aut ꝑ aggregato. et qōcūq; iſtoꝝ deꝭ facilit̄ ꝑvideri ō his an ſint vł fłe qñ tmi ſupponūt ꝑpa ſigne. nā ſi i illa eē itlligibłe creatuē fuit ab etno ſuppoit ſbic3 ꝑ re ł g̃ ꝑ re cata ł icata ſi ꝑ re cata maīfeſtū ē q; ē fła ſi ꝑ re icreata va ē Si ſuppōat ꝑ aliq̄ aggregato exvē3 re maīfeſtū ē q; ē fła. ſi ſuppoit ꝑ itētiōe aīe ł ꝑ voce ł ꝑ aliq̄ alia negāda ē tāq̄ fła. ſi aūt tłes ppōes ñ accipiūt̄ d vtute ſmoīs tc accipiēde ſt̄ ille q; rū loꝰ ponūt̄ ⁊ ſ3 q; ille ſt̄ve ł fłe ſ3 ł dicēꝺ ē d his. vñ qa ꝑ illā eē itelligibłe creature fuit ab etno itłligit̄ illa deꝰ ab etno itłlexit cēaturā ⁊ illa ſcōa ē va et iō ꝓma ꝑ quam nitelligitur illa poteſt concedi. Et iſta de tis ſufficiāt.

Finit ꝓma pars

Incipit ſecūda ps Capitulū ꝑmū

Oſtq̄ dicta ſūt aliq̄ de t̄mīs nunc dicendō ē de ꝓpōib⁹ Et ꝑmo ponē de ſūt aliq̄ dīſioēs . ſcdo vided ē ō veritate ꝓpōnū quid req̄rīt ⁊ ſuffi cit. tercio de cōūſione ꝓpōm Circa ꝑmū ſci ēdū ꝙ vna dīſio ꝓpōnū ē ꝙ ꝓpōz alia ē cathe gorica alia ypothetica Propō cathegorica eſt illa q̄ hz ſubiectū ⁊ p̄dicatū ⁊ copulā ⁊ non includit plures tales ꝓpōes Propō ypotheti ca ē q̄ ex plurib⁹ cathegoricis ē cōpoſita Et il la dīdīt in gnꝰ ſpecies fz cōmunē opīonē ſcz in copulatiuā diſiūctiaz ꝓditionalem cālez ⁊ tpalem Copulatīa eſt illa q̄ ꝓpoīt ex pluri b⁹ cathegoricis ſiue ypotheticis vel altera ypo thetica mediāte hac ꝓiunctione et. Exm̄ ꝑmi ſortes currit ⁊ plato diſputat Exm̄ ſcdi vt hic ſi ſortes eſt aīal eſt ⁊ ſortes currit vl̄ plato diſ putat Exm̄ tercii hō currit et plato eſt anīal vl̄ ſōr diſputat ſz quia t̄les raro ſūt inuſu ıō ī tendo p̄ciſe loq̄ de ꝑmis que ſcilz componūt ex duab⁹ cathegoricis. Diſiūctīa ꝓpō ē illa q̄ ꝓponīt ex pl̄ib⁹ cathegoricis mediante hac ꝓiunctionevl̄. Cōditiōal eſt illa q̄ ꝓpoīt ex plurib⁹ ꝓpōib⁹ mediāte hac ꝓiūctiōe ſi ſic hic ſi ſortes currit aīal currit vel hic hō ē ſi ſōr eſt qa nō refert illā ꝓiūctionē ſi ꝓponē vl̄ poſtpo nē ꝑme ꝓpōi vel ponē eā īt̄ ſecūdas ꝓpōes

Cālis ē illa q̄ cōponīt ex plurib⁹ ꝓpōib⁹ me diāte hac ꝓiunctiōe qa ſic pz hic qa hō currit hō mouet Tēpal eſt illa q̄ cōponīt ex dua b⁹ ꝓpōib⁹ mediāte aduerbio tpis ſicut hic qñ ſōr currit plato diſputat ſimiliť hic dum ſor tes currit ſortes ē hō et ſic de aliis Alia dī ſio ꝓpōnū ē quia q̄dā eſt ꝓpō de īeē et quedaz modal̄. Modal̄ ꝓpō ē illa ī qua poīt mod⁹

Propō de īeē ē illa q̄ ē ſine mō Et ē ſciēd ꝙ q̄i oēs ſophiſte ꝓcordāt ī hꝰ ꝙ tm̄ ſūt q̄tuor modi ſcz neceſſariū ipoſſibile ꝓtīgēs ⁊ poſſi bile q̄ faciūt ꝓpōes mōales ⁊ hꝰ qa pħs plures modos ñ tetigit ī liº ꝓor tractādo de cōuēſi onib⁹ taliū ꝓpōnū ⁊ de ſillogiſmis ex eis cō poſitis qa tm̄ alios nō negauit ıō gn̄aliter po teſt dici ꝙ plures ſūt mōi faciētes ꝓpōes mo dales q̄ iſti q̄tuor Circa qō ē ſciēd ꝙ ꝓpoſi tio dicīt mōalis ppt̄ mōz additū ī ꝓpōe ſz ñ q cūꝫ mō⁹ facit ſiue ſufficit ad faciēdū ꝓpōnez modalē ſz oz ꝙ ſit mō⁹ p̄bilis de tota ꝓpoſiti one Et ıō ꝑe dr̄ mō⁹ ꝓpōis verificabīt de il la ꝓpōe ⁊ a tħ vl̄ ab aduerbio talis ſi hēat ad uerbiū dr̄ ꝓpō mōal̄. ſed t̄les mōi ſt̄ pl̄es q̄ q̄tuor p̄dicti. nā ſic ꝓpō alia ē neceſſaria alia ī poſſibilis alia ꝓtīgēs alia poſſibīl̄ ita alia eſt va alia ē ſcita alia ē fl̄a alia ignot̄ alia ſcpta alia ꝓlata alia ꝓcepta ſiť alia ē credita alia opīata alia dubitata ⁊ ſic de aliis. Et ıō ſicut ꝓpō dr̄ mōal̄ ī q̄ poīt mō⁹ ille poſſibl̄e ꝓtīgēs neceſſariū ipoſſibl̄e vl̄ adūbiū alicuⁱ⁹ illorū i ta pōt dici eq̄ rōabl̄r ꝓpō mōal̄ ī q̄ poīt aliqs mōꝝ p̄dictoꝝ Et ıō ſic hic ē mōal̄ oēz hoiem eē aīal ē neceſſariū ⁊ ſiť oīs hō de neceſſita te ē aīal ita ⁊ illa ē mōal̄ oēz hoiez eſſe aīal ē ſcitū oīs hō ſcīt eē aīal oēz hoiez eē aīal ē ve rū ⁊ ſic de aliis Et ſi q̄raf q̄re pħs ñ t̄ctauit de iſtis nec illas ꝓnūerauit īt̄ ꝓpōes mōales.

Dicēdū ē ꝙ pħs breuitatī ſtudēs qa illa q̄ de aliis dicit poſſūt iſtis applicari ıō noluit ō iſtis ꝓtractare. ꝙ aūt mlta q̄ dicta ſūt de aliis mōalib⁹ iſtis poterūt applicari ī ſeq̄ntib⁹ ap parebit Tertia dīſio ꝓpōnū cathegoricaꝝ pōt eē illa qa alia ꝓpō cathegorica ē equalēs ꝓpōi ypothetice q̄is ſit cathegorica alia nō ē ſic equalēs ꝓpōi ypothetice. ꝑme ꝓpōes ſūt ex cluſiue ⁊ exceptīe ⁊ reduplicatīe ⁊ q̄dā alie q a q̄lib⁹ taľ ē ꝓpō equalēs ꝓpōi ypotheticevt p⁹ patebit. alie ſūt ſic t̄les angel⁹ ē ſba dñs ē de⁹ de⁹ ē pr̄ ⁊ huiuſmōi Alia dīſio ꝓpōnū ē ꝙ q̄dā ē affirmatia ⁊ q̄dā negatia. Alia dīſio ē ꝙ q̄dā ē vl̄is q̄dā pticular̄ q̄dā īdiffīta ⁊ q̄daz ſingular̄ Propōl̄is eſt illa in q̄ ſbicīt̄ t̄mⁱ⁹ ꝓīs ſigⁿ vl̄i dt̄iat⁹ ſiue fuerit affirmatia ſiue ne gatia ſic oīs hō eſt aīal n⁹ hō eſt aīal vtrūꝫ il loꝝ currit et ſic de aliis. Propō pticl̄ar̄ eſt illa ī q̄ ſubicīt̄ t̄i⁹ ꝓīs ſigno pticl̄ari det̄iat⁹ ſic aliqs hō currit q̄dā hō currit ⁊ ſic de aliis

Propō īdiffīta ē illa ī q̄ ſubicīt̄ t̄i⁹ ꝓīs ſñ ſi gno tāvl̄i q̄ pticl̄ari ſic hō eſt aīal hō currit

Propō ſingl̄ar̄ eſt ī q̄ ſbicīt̄ ꝑnū nomen ali⁹ vl̄ ꝑnomen dmōſtratiz ſinevel cū t̄io ꝓī. Ex emplū ꝑmi vt ſōr currit. Exm̄ ſecūdi ille cur rit q̄cūꝫ dmōſtrato. Exm̄ t̄cii iſte hō currit. Tm̄ de mlt̄ ꝓpōnib⁹ pōt eē dubiū q̄te ſint ſic de iſtis iſti currūt alt̄ illoruz currit ſiť de pte copulatīa vbi ſubicīt̄ aliqđ relatiz vt ſōr cur rit ⁊ ille diſputat. ſiť de iſtis nō oīs hō currit nō n⁹ hō eſt aīal et de talib⁹ hō eſt ſpecies aī mal eſt gē⁹ hō eſt ntī ca⁹ ⁊ h⁹ mōi. ſiť đ talib⁹ hō gn̄at de⁹ creat de⁹ eſt pr̄ ⁊ fi⁹ ⁊ ſp̄ſcts Ad ꝑmū illoꝝ dicēd eſt ꝙ illa eſt ſigl̄ar̄ iſti currt qa ſubiectū eſt ꝓnomen demōſtratiz vl̄ t̄i⁹ ꝓīs ſūpt⁹ cū ꝓnoīe dmōſtratio Et ſi dicaf ꝙ nū q̄ ꝓpōi ſingl̄ari addīt̄ ꝙuenienter ſignū vl̄e ſic

nō ꝓueniēt dr̄ oīs ille currit vl̄ oīs ille hō est; aīal ſ3 ꝓuenient dr̄ ōnes iſti currūt g̃ illa propoſitio illi currūt ñ erit ſingular̄ Dicendu3 ꝙ ſ3 pē3 modū loq̃ndi termīo plīs numeri q̃ uis ſit ꝓnomē demōſtratī3 addit̄ tale ſignū q̃ uis ſtricte loq̃do ñ debēt ſibi addi qa ille due totalit̄ equalēt iſti currūt et oēs iſti currūt: Si eī ſcda ſit ꝓpa ñ plr̄ portat̄ p vnā q̃ p alia3 tñ ſic aliq̃ eadē dictio replicat̄ a pte eiuſde3 extremi ꝓpt̄ aliq̃ ctā cā3 vtpote ꝓpt̄ maiorem expſſionē vl̄ īpſſioēm vl̄ propt̄ aliq̃ talē cām ita addit̄ propōi plīs nūeri tē ſignū vl̄e q̃uis de virtute ſmonis nō dēat ſibi addi Ad aliud dicēdum eſt ꝙ hec eſt indiffinita alter; illo; currit ſic illa eſt vīs vtrūq; illo; currit q a tale ſignū vl̄e diſtribuēs totū pro duob⁹ poteſt addi pronoī ī nūero plurali ⁊ facē propōne3 vniuerſalem. Et iō ꝙ dictū eſt ꝑus ꝙ illa propō ī q̃ ſubicit̄ pronomen ꝺmōſtratī3 eſt ſingular̄ debet itelligi qñ accipit̄ illd pronomen ī recto qñ aūt ī obliq̃ nō o3 ſ3 pōt eē vīs vel ī diffīta Et eodē° qñ dr̄ ꝓpōvīs ē illa ī q̃ ſubicit̄ tī⁹ ꝓīs ſig° vl̄i detiat⁹ debz etiā itelligi vel ꝙ addit̄ ſignū ꝓnoī ī cāū gtio Et iō tl̄es ſūt vniuerſales vtrūq; illo; currit qlibet illo; eſt aīal ⁊ ſic de aliis ſi⁊ tl̄es aliqs illorum currit aliqs illo; ē aīal ſūt ꝑticulares q̃a addit̄ ſignū ꝑticulare ꝓnoī gtī cā⁹ plīs nūeri ⁊ ſignum accipit̄ ī recto Ad aliud dicēdū ꝙ qñ relatī3 refert nomē diſcretū tūc reddit ꝓpōnē ſingularē qñ refert nomē ꝓē tūc reddit ꝓpōe3 ī-diffīta ⁊ iō illa ſōr currit et ille diſputat ē ſingularis ſed ſecūda ps iſti⁹ copulatīe hō currit et ille diſputat ē īdiffīta ⁊ hoc qa relatīm ſuppoīt ꝑ eiſdē vl̄ ꝑ eodē ꝑ q̂ vel ꝑ qb⁹ ſuppoīt ſuū añs iō debet facē ꝓpor°nabl̄ ꝓpōem ſingl̄arē vel īdiffīta ſm ꝙ ſuū añs ē nomē diſcretū vel ꝓpū vel ꝓē Ad aliud dicēd ē ꝙ ille ſūt ꝑticulares nō oīs hō currit nō n⁹hō ē aīal ⁊ hoc qa negatio ꝑcedit ſignū vl̄e ⁊ iō qñ dr̄ ꝙ ꝓpō vīs ē illa in q̃ ſubicit̄ tī⁹ ꝓīs ſig° vniuerſali detmiat⁹ ⁊c̄ debet itelligi ſi negatio ñ ꝑcedat ſignū vl̄e Et qñ dr̄ ꝓpō ꝑticular̄ ē qñ ſubicit̄ tī⁹ ꝓīs cū ſig° ꝑticulari debet intelligi ſine negatione ꝑcedēte Et ideo tales ſt̄ ꝑticulares nō oīs hō currit nō n⁹hō ē aīal Et tales ſunt vl̄es nō aliqs hō currit nō qdā hō nō currit ⁊ ſic de aliis Ad aliud dubiū de talib⁹ ꝓpōib⁹ hō ē ſpēs aīal ē gē⁹ hō ē nti caſus ⁊ vl̄t qñ tī⁹ ſuppoīt materialit̄ vl̄ ſimpl̄r pōt dici ꝙ eſt ad plm ꝙ ſūt ſingulares vl̄ indiffīte quia ſ̄ magis depēdet ex volūtate vtētiū iſtis tmi nis ꝓpō ſingl̄ar̄ ꝓpō īdiffīta q̃ ex re. Et iō qui vult dicere vl̄ ꝙ illa ꝓpō ē īdiffīta ī q̃ ſbicit̄ tī⁹ ꝓīs ſine ſigno ⁊ ſine negatōe dz dicē ꝙ oēs tales ſūt īdiffīte Qui aūt alit̄ vult vti dz dicē ꝙ ñ ſufficit ꝙ ſic ſubiciat̄ tī⁹ ꝓīs ſ3 o3 addere ꝙ tl̄is tī⁹ ꝓīs ſuppōat pſōal̄r Et tūc oēs tales vbi tī ſuppont ſimpl̄r ⁊ material̄r ſt̄ singl̄ares

Ad aliud dr̄ ꝙ idē fere q vult nomīare pro pōe3 īdiffītā oē3 ꝓpōe3 ī q̃ ſubicit̄ tī⁹ ꝓbl̄is de ſuppoſit̄ diſtict̄ realit̄ dz dicē ꝙ hec ē īdiffīta de⁹ gñat de⁹ creat ⁊ h⁹mōi ⁊ l̄ ga de⁹ ē tī⁹ ꝑdicabilis de plurib⁹. Qui aūt vult dicē ꝙ ꝓpō ñ ē īdiffīta niſi pōat tmi⁹ ꝓīs de plurib⁹ ꝑdicabilis q̃ nō ſt̄ vna res ſingl̄ar̄ o3 dicē ꝙ hec ē ſīgular̄ ⁊ ñ īdiffīta de⁹ creat Dicēd eſt igit̄ ꝙ ꝓpō vīs ē illa ī q̃ ſubicit̄ tī⁹ ꝓīs ſig° vl̄i detiat⁹ ſine negatōe ꝑcedēte ꝓpt̄ tales ñ oīs hō currit ñ n⁹hō ē aīal vl̄ ī q̃ ſubicit̄ tī⁹ ꝓīs ſī ſig° vl̄i cū ne°ne ꝑcedēte ꝓpt̄ tales ñ aliqs hō currit ñ hō ē aīal q̃ ſūt vl̄es vel ī qb⁹ ſubicit̄ ꝓnomē demōſtratī3 gtī ca⁹. p. n. ſig° vl̄i ſī ne°ne ꝑcedēte ꝓpt̄ tales vl̄ illo; currit qlibet illo; ē aīal vel ī qbus ſbicit̄ ꝓnomē reltm referēs ſuū añs ſtās ꝓfuſe et diſtributīe ꝓpter tales oīs hō currit ⁊ ille diſputat qa ſecūda ps copulatīe eſt vīs ſic ꝓma ⁊ iſtis ē addēd ꝙ ſupponit ꝓſonalit̄ ſm vnā opīonē ⁊ iō ſ3 illā opīonem hec nō eſt vniuerſalis omnis homo eſt terminus ꝓmunis cū ſigno vniuerſali nec illa omiſ homo cōponitur ex termino cōmuni et ſigno vniuerſali ſed ſecundū illam opīonē debet concedi de virtute ſermonis ꝙ eadē propoſitio nunc eſt vniuerſalis et nunc ſingularis qa in eadem propoſitione numero poteſt idem terminus ſupponere ſimpliciter ſiue materialiter et perſonaliter. ſi ſimpliciter vel perſōaliter erit ſingularis. ſi ꝓſonalit̄ erit vniuerſal̄.

Verbi gratia ponatur ꝙ ſint niſi duo rē ſpondentes et quando vni eorum profero illam propoſitionem omnis homo eſt terminus cōmunis ſigno vniuerſali determinatus et volo ꝙ hoc totum ſtat materialiter tunc ille cōcederet ꝙ illa eſt ſingular̄ et alteri dico volo ꝙ ſubiectū ſtet perſōalit̄ tūc ille ꝑcedēt ꝙ illa eſſet vniuerſalis hoc poſito vnica propoſitio erit prolata ⁊ tamen vnus bene reſpōdendo diceret ꝙ eſt ſingularis et alius ꝙ eſt vniuerſalis et per conſequens vna et eadem propoſitio erit vniuerſalis et ſingularis ſiue particularis Nec eſt hoc magis

inuenies q̄ dicē ꝙ eaꝺ ꝓpō numero eſt nota et ignota qa notavni ⁊ ignota alteri. Et iſtoꝰ debet cōcedi devtute ſermonis ſm illā opinionē ꝙ eadē ꝓpō numero ēvera ⁊ falſa neceſſaria ⁊ ipoſſibilis ⁊ ꝙ idē ſillogiſmꝰ eſt demōſtratiꝰ ⁊ ſophiſticꝰ quid tū ē dicendū de iſtis ī ſequētibꝰ patebit Ex p̄dictis pōt ſciri q̄ ꝓpoſitio ē vniuerſalis q̄ pticularis q̄ indefinita et q̄ ſingularis Eſt etiā alia diſtio ꝓpōnū qa q̄ō ꝓpōes ſūt de p̄ti ſic ille hō ē aial hō currit et hꝰ mōi q̄dā de ꝓterito ſicut ille hō fuit albꝰ et huiuſmodi quedam de futurovt hō erit albꝰ ⁊ huiuſmōi q̄dā ꝑ formā vocis ſūt de p̄ti ⁊ tū eqpollēt ꝓpōibꝰ de ꝓteritovl̄ de futuro vt tales hoc ē ꝓteritū hoc ē futurū ⁊ hꝰ mōi Ali a diſtio ē ꝙ quedā ꝓpōes ſūt de recto et q̄dā ō obliq̄ et qñꝙ obliquꝰ poſitur a ꝓte ſubiecti vt hoiē vidē aſiꝰ qñꝙ a ꝓte p̄dicti vt aſinꝰ ē hoīs

Capitulum ſecūdū

POſitis p̄miſſis diſionibꝰ ꝓpōnū q̄ tamē nō ſūt ſubordiate videndū ē quid adveritatē ꝓpōis requiſit. Et ꝑmo de ſingularibus. ſecūdo de pticularibꝰ ⁊ indefinitis. tercio devnibꝰ. quarto de illis de ꝓterito. quīto de modalibꝰ. ſexto de cathegoricis equalētibus ꝓpōibꝰ ypotheticis. ſeptīo ō ypotheticis Primo igit̄ dicēdū de ſingularibꝰ de ī eē de p̄ti ⁊ de recto tā a ꝓte ſubiecti q̄ a ꝓte p̄dicati ⁊ nō equalētibꝰ ꝓpōibꝰ ypotheticis

Circa qd ſciēdū ē qō adveritatē ꝓpōis ſingularis q̄ nō equalet multis ꝓpōibꝰ nō requiritur ꝙ ſubiectū ⁊ p̄dicatū ſint idē realit̄ nec ꝙ p̄dicatū a parte rei ſit in ſubiectovl̄ inſit realiter ipſi ſubiecto nec ꝙ vniat̄ ipſi ſubiecto a parte rei ex̄ aīa ſicut ad vitatē iſtius ille ē angelꝰ nō requiſit ꝙ illud ꝓpē āgelꝰ ſit realit̄ idem cū hꝰ qō poſit̄ a ꝓte ſubiecti nec ꝙ iſit illi realit̄ nec aliquid tale ſed ſufficit ⁊ requiſit ꝙ ſubiectum et p̄dicatū ſupponāt ꝓ eoꝺ ⁊ iō ſi ī illa hoc eſt angelus ſubiectū et p̄dicatū ſupponāt ꝓ eoꝺ ꝓ poſitio eritva ⁊ iō nō denotat̄ ꝙ ille habeat ā gelitatē vl̄ ꝙ ī eo ſit āgelitasvl̄ aliqd hꝰ mōi ſ3 denotatur ꝙ iſte ſit vus āgelꝰ nō q̄dē ꝙ ſit illud p̄dicatū ſ3 illꝺ ꝓ quo ſuppoit p̄dicatū. ſimiliter ꝑ tles ꝓpōes ſōr eſt hō ſōr eſt aīal nō denotat̄ ꝙ ſōr habeat humanitatemvl̄ aīalitatē nec denotat̄ ꝙ humanitasvl̄ aīalitas ſit ī ſorte nec ꝙ hōvl̄ aīal ſit ī ſorte nec ꝙ hō vl̄ aīal ſit de eſſevl̄ de qdditate ſortivl̄ de intellectu quidditatio ſortis ſ3 denotat̄ ꝙ ſortes vē ſit hō ⁊ vere aīal nō quidem ꝙ ſortes ſit hꝰ ꝓdicatū hō vl̄ aīal ſ3 ꝙ eſt aliq̄ res ꝓ qua ſtat vel ſuppoit hꝰ ꝓdicatū hō ⁊ hꝰ ꝓdicatū aliꝫ ita ꝙ ꝓ ſorte ſtet vtrūq; illoꝝ ꝓdicatoꝝ Ex iſtis ꝑ3 ꝙ ille ō vtute ſmois ſūt fle hō ē ō qdditate ſortis hō ē de eētia ſortis hūanitas ē ī ſorte ſortes hꝫ hūanitatē ⁊ mlte tles ꝓpōes q̄ q̄ ab oībꝰ ꝓcedūt. Falſitas eaꝝ ꝑ3 nā accipiovnā illaꝝ ſ3 hūanitas ē ī ſotte ⁊ q̄ro ꝓ q̄ ſtat li hūanitas aut ꝓ re aut ꝓ itētioe. hoc ē aut denotatur ꝑ eā ꝙ va res ex̄ aīa3 ſit ī ſortevel ꝙ itētio aīe ſit in ſorte ſi ſuppōat ꝓ va re q̄ro ꝓ q̄ re aut ꝓ ſorte aut ꝓ pte ſortis aut ꝓ re q̄ nec ē ſōr nec ꝑs ſortis ſi ꝓ ſorte tūc ē fla qa nulla res q̄ eſt ſortes eſt in ſorte qa ſortes nō ē ī ſorte q̄uis ſortes ſit ſortes. Et eoꝺ mō humanitas nō ē ī ſorte ſed ē ſortes ſi li humanitas ſtat ꝓ re q̄ ē ꝑs ſortis ſ3 ē falſū qa q̄libꝫ res q̄ ē ꝑs ſortivl̄ ē materia vel formavel ꝓpoitū ex materia ꝑma ⁊ foꝝa hoīnis ⁊ nō alia vel ē pars ītegralis ſortis ſed nulla taliū ptiū ē humanitas ſic ꝑ3 iductīe qa aīa intellectiva nō eſt hūanitas qa tūc va hūanitas remāſit ī xº ī tduo et fuiſſ3 humanitas vnita verbo ī tduo et ꝓ ꝓñs vere fuiſſ3 hō qd ē fla

Sīr nec materia ꝑma eſt hūanitas nec corꝓ ſortis ē hūanitas nec pedes nec caput ⁊ ſic de aliis partibus ſortis quia nulla ꝑs ſortis eſt. hūanitas ſ3 tm̄ ꝑs humanitatis ⁊ ꝓ ꝓñs nō pōt ſuppōere ꝓ pte ſortis ſi aūt ſuppōat ꝓ re q̄ nec eſt ſortes nec ꝑs ſortis cū talꝫ nō ſit niſi accñsvl̄ aliq̄ alia res q̄ nō ē in ſorte hūanitas ſuppone ret ꝓ accñtevel ꝓ alia re q̄ nō ē ī ſorte qō ē manifeſte fla Si aūt humanitas ſuppōeret ꝓ in tētiōe aīe tūc ē maifeſte falſa qa itētio aīe nō ē ī ſorte Et ita ꝑ3 ꝙ iſta ē omnino fla humanitas ē ī ſorte Eoꝺ mō pōt argui de oībꝰ illis aliis qa ſi humanitasvel hō ſit de eētia ſortis q̄ro ꝓ q̄ ſuppoit li hōvl̄ humanitas aut ꝓ ſorte ⁊ tūc denotat̄ ꝙ ſōr ſit de eētia ſortis qd non ē verū Si ꝓ alia re a ſorte aut igit̄ ꝓ pte ſortis ⁊ hꝰ nō quia nulla ꝑs ſortis ē hō nec humanitas ſi ꝓ alia re q̄ nec ē ſōr nec pars ſortis ꝑ3 ꝙ talꝫ res nō ē hō nec humanitas niſi ſit ille vel platovl̄ alius hō Et maifeſtū ē qō nullꝰ alius hō a ſorte ē de eētia ſortis ſi aūt ſuppōat ꝓ intētione anime vel provoce maifeſtū ē ꝙ tūc non eſt de eſſentia ſortis Et ita patet ꝙ ōnes tales devirtute ſermonis ſunt falſe

Et ſi dicatur ꝙ humanitas eſt in ſorte et eſt de eſſētia ſortis et tamē nec eſt ſortes nec

materia ſortis nec forma nec ps itegral ſed ē vna natura ꝑis ꝓponēs cum dīntia īdīduali ſortē et ita ē ps ſortis et tñ nec ē materia nec forma Cōtra illā opīonē arguīt̄ ī mlt̄is locis ſcz ī ꝓmo ſētētiarū li° porphirii ⁊ li° ꝓntor Alia argumēta facio ad pñs cōt̄ eā. Primo ſic ſi hūanitas ſit alia res a ſingularibus et ſit de eēntia ſingulariū g̃ idē nō variatū eſſet in pluribus ſingl̄arib⁹ et ita vnū nō variatū numeralit̄ eēt in diuerſ locis qō ē fl̄z. Sil̄r idez nō variatū eſſet damnatū ī iuda ⁊ ſaluatū in x° ⁊ ita aliquid eſſz dānatū et miſerū ī x° qd ē abſurdū Sil̄r tūc de⁹ nō poſſet aliqō īdiui duū anihilare niſi deſtrueret oīa īdīdua eiuſ dē generis qa qñ aliqd anihilaf nihil remaēt qō eſt eius et p ꝓñs talis natura ꝑis nō ēma net nec p ꝓñs aliqō īdīduū in quo remaneret ⁊ ita qōlibz indīduū anihilaf. Proptēa accipio illā humanitatem quā tu ponis ī ſorte et ī oī alio hoīe ⁊ aſinitatē quā tn ponis ī oī aſino et vocef a humanitas illa ita ꝙ a ſtet ꝑciſe ꝓ hūanitate illa. Et illa aſinitas vocef b ita ꝙ b ſtet ꝑciſe ꝓ illa aſinitate tūc quero aut a et b ſūt ꝑciſe due res aut plures quā due aut nō ſūt plures res. nō pōt dici ꝙ nō ſint plures res qa tūc neceſſario vel ſūt vna res vel nec a nec b ē res vl̄ a nō ē res vel b nō ē res. ꝑmū ñ pōt dari maifeſtū ē etiā ꝫm ſic ponētes. nec ſecūdū quia hii negāt dicētes ꝙ humanitas ē vā res ⁊ ſil̄r aſinitas. nec pōt terciū dari qa nō eſt maior ratio q̃re b nō ſit q̃ ꝙ a nec econuerſo g̃ oportet neceſſario dare ꝙ a et b ſunt plures res ⁊ ñ pōt dici ꝙ ſūt plures res q̃ due qa ſi ſint plures res q̃ due et nō ſint plures r̄s vl̄es q̃ due g̃ ſūt plures res ſingulares et p cō ſequēs nō diſtīguīt̄ a reb⁹ ſingularib⁹. relinq̃t igitur ꝙ ſint due res ⁊ nō plures et p ꝓñs vꝫ earꝫ eſt vna numero qavtraq; ſic erit vna res ꝙ nō plures et hoc ē eēvnū numero ſcz eē vnā rem ⁊ nō plures nā iſta debz eē deſcriptio vni⁹ numero quia illa negata ita facilit̄ dicef ꝙ ſōr nō ē vn⁹ numero q̃tūcūq; ſit vnū et non plura Vñ ſecūdum ꝑhz hoc ꝑtūeēvnū ſpetie velvl̄ eē vnū genē nūq̃ dicitur de īdīduo vel de īdīduis niſi q̃ꝫ qōlibet ē vnū numero. vñ hec ēvera ſortes ⁊ plato ſūtvnū ſpē ſōr ⁊ hic aſinus ſūt vnū genē et nō ē hic aliqua alia res pt̄ īdīdua q̃ ſit vnū ſpēvl̄ genere. Cōſtat igit̄ ꝙ illa humanitas q̃ poſit̄ ī omni hoīe eē res vna et nō ꝑles ⁊ p ꝓñs ēvna numero Ex q̃ ſeqūtur ꝙ vna res numero ē in oī hoīe. Nec valet dicē ꝙ humanitas ſortis nō diſtinguīt̄ a ſorte realiter ſz formalit̄ tm̄ qa talis diſtīctio ñ ē ponēda ī creaturis q̃uis aliquo° poſſet poī ī dīnis ⁊ hoc qa ī creaturis īpoſſibl̄e ē dare aliq̃ rēvnā numero q̃ ſit realit̄ plures res ⁊ quelibet illarꝫ ſicut ē in diuinis. nā dīna eēntia eſt tres pſone et quelibz illarꝫ pſonarū et tamen vna pſona nō ē alia et nō ē aliud dicere q̃ ꝙ eſſentia ⁊ pſona diſtinguūt̄ formalit̄ ſzvnū ī tellectū niſi ꝙ eēntia ē tres pſone ⁊ pſōa non ē tres pſōe ⁊ ſimilit̄ nihil intelligo p illā eēntia ⁊ relatio vl̄ pīnitas diſtīguūt̄ formalit̄ niſi iſtā ꝓpōnē eēntia ē filiatio et pīnitas non ē filia° ⁊ tñ eēntia ē pīnitas. Sil̄r pīnitatē et ſpiratione actiaz diſtīgui formalit̄ nō ē aliud dicē q̃ ꝙ pīnitas nō ē filiatio ⁊ ſpira° actia ē filiatio et tñ pīnitas ē ſpira° actia Etvl̄ ita ē ꝙ de aliqb⁹ verificari diſtīgui foāliter nō ē aliud q̃ devno illorꝫ aliquid affirmari et de reli q̃ vere negari Et tñ ꝓtīgit vnū illorꝫ ō reliq̃ve affirmari et de reliquovere negari ſine oī nugatione ⁊ ſine oī equocatiōe alicuiusvel verifica°ne p diuerſ ſicut cōtīgit ī pticularib⁹ et ī diffinitis ſz h̄ nūq̃ pōt ꝓtīgē niſi qñvna res ſit plex ē pl̄res res ſic vnica dīna eēntia ē tres pſone ⁊ vnica ſpira° actia ē pīnitas ⁊ filia° ⁊ q̃ a hoc non pōt cōtingē in creaturis ſcz ꝙ vna res ſit pl̄es ⁊ qlibz illarꝫ iō ī creatnā nō debet poni diſtīctio formal̄ ita ꝙ nō dēt dici ꝙ humanitas ſort̄ diſtīguīt̄ a ſorte formalit̄ ⁊ nō realit̄ Et eodē mō dicēd ē de talib⁹ aīalitas diſtī guīt̄ ab hoīe ⁊ ſic de aliis Qu o aūt talis diſtīctio formalis nō ſit ponēda ꝑbaui ī ꝓmo libro ſententiarꝫ ſecūda diſtīctione

Capitulū terciū

Vlſo quid ſufficit ad vitatē ꝓpōis ſingularis vidēdū ē quid requirīt̄ ad indifinite vitatē ⁊ particularis Et ē ꝓmo ſcienō ꝙ ſi ñvocetur ꝓpō idiffinita vl̄ pticular̄ niſi qñ tm̄i⁹ ſuppoīt pſōaliter tūc ſēp idiffinita ⁊ pticl̄ar̄ ꝓtūt̄ vt hō currit aliquis homo currit al̄ ē hō aliqđ al̄ ē hō al̄ nō ē hō aliqō al̄ ñ ē hō Et advitatē tal̄ ſufficit ꝙ ſbictū ⁊ ꝑtū ſupponāt ꝑ aliq̃ eoꝝ ſi ſit ꝓpō affirmatia et ñ addaf ſignūvl̄e a pte ꝑti qō dico ꝓpt̄ tl̄es aliqō al̄ ē oīs hō aliqs āgel⁹ ē oīs āgel⁹ ſz ſi tal̄ ſit negatia reqrit̄ ꝙ ſbictū ⁊ ꝑtū ñ ſupponāt ꝑ oī eoꝝ ymo requiritur ꝙ ſubictū pro nullo ſupponat vel ꝙ non ſupponat pro illo pro q̃ ſupponit predicatum ſed pro aliquo alio et hoc quia ad veritatem affirmatiuarū ſufficit

veritas cuiuſcūq; ſingulaꝝ ſicnt ad veritatem iſtius aliqđ animal eſt hō ſufficit veritas iſtiꝰ hoc aīal ē hōvel illud aīal ē hō Similiť adveritatē iſtius aīal nō eſt homo ſufficit veritas iſtius hoc aīal non ē homo q̄cūq; đemōſtrato quia ab inferiori ad ſupiꝰ ē bona conſequentia ſine diſtributione et hoc debet intelligi qñ ſupius p̄dicatur de iferiori quia aliter de vtute ſmonis nō arguitur ab inferiori ad ſupius et ideo ſi nullꝰ hō ſit nec aliq̄ animal niſi aſinus hec ꝓña nō eſt bona hoc vel hoc animal nō eſt aſinꝰ igiť aliqđ aīal nō eſt aſinꝰ ſilr non ſequiť hō albꝰ nō ē aīmal g̃ hō nō eſt aīal niſi illa ꝓpō ſit vera hō albꝰ ē hō tñ affirmatie bene ſequitur ſiue ſupius p̄dicatur de iferiori ſiue nō qa ſemp ſiue hō ſit aīal ſiue nō bñ ſequitur hō currit g̃ aīal currit. ſimiliť bñ ſeqť homo albꝰ ē aīal igiť hō ē aīal ſiue hō ſit albꝰ ſiue nō Sic g̃ ꝑ3 ꝙ idifinita ꝛ pticularis ē vera ſi ſubiectū ſupponat ꝑ aliq̄ ꝑ quo nō ſupponit p̄dicatū hoc tamē nō ſemp req̄ritur ſ3 aliquādo ſufficit ꝙ ſubiectū indifinite vel ꝑticulariſ negatie ſupponat ꝑ nullo ſicut ſi nullus hō ſit albꝰ hec eſt vera hō albꝰ nō ē hō quia ſubiectū ꝑ nullo ſupponit qa nec ꝑ ſbā nec ꝑ accñte

Ex iſtis ꝑ3 ꝙ ſi illa ꝓpō deꝰ generat deum ſit indiffinita d3 ꝓcedi quia deꝰ qui ē pater generat filiū qui eſt deꝰ Et eodēᵒ devirtute ſermonis poteſt ꝓcedi iſta deꝰ nō generat deū ꝙ h3vnā ſingularē verā ſc3 illā filiꝰ non generat deū ſimiliter ſpirituſſanctꝰ nō generat deum igitur deus nō generat deum ſicut hic ille angelus nō intelligit g̃ angelus nō ītelligit Vñ hic arguitur ab iferiori ad ſupiꝰ nō tñ eſt itelligendō ꝙ aliquid ſit ſupiꝰ i deo ꝛ aliqđ iferiuſ qa illa ſupioritas ꝛ inferioritas ñ eſt niſi i tīs ſiue tī ſint voces ſiue cōcept9 ſiue ītentiōes. tñ forte aliq ſūt q negarent tales deꝰ nō generat deū deꝰ nō ſpirat deū ꝓpť aliqs hēticos ne vidēnť negare illā deꝰ generat deū tñ de vtute ſmoīs ñ oportet ſ3 illā opīonē ſ3 ſ3 aliā opīonē aliť d3 dici Primo ſciēdū ꝙ qui ponit ꝙ oīs ꝓpō eſt eſt indifita ī qua ſubiciť tī ꝓis ſñ ſigno ſiue ſuppōat ſimplr ſiue pſōaliť ſiue materialiter d3 ꝓñť dicē ꝙ ñ ſēper pticulaꝝ ꝛ indifinita ꝓūtūť ꝛ lr qñ ſubiectū īdifite ſuppoīt ſimplr ꝛ ſubiectū pticlaꝝ ſuppoīt pſōaliť ſicut ille due nō ꝙuertūť hō ē ſpēs ꝛ aliqs hō ē ſpecies qa ī illa hō ē ſpēs li hō pōt ſuppōē ſīpliciter ſed ī illa aliqs hō ē ſpēs li hō ꝓpť hoc ꝙ addiť ſibi ſignū pticulare ꝛ nō ꝓpatur ad aliqđ ptinēs ad ſignū nō pōt ſupponere niſi ſonaliter ꝛ iō illa ē diſtīguenda hō ē ſpēs eo ꝙ hō pōt ſupponē ſimpliciť vl pſonaliter Sed iſta aliquis hō ē ſpēs nō eſt diſtīguēda q̄a li hō ꝓpť hoc ꝙ addiť ſibi ſignū non pōt ſupponē niſi pſonaliter. tñ ī illa aliquis hō cōponiť ex tīo ꝑi ꝛ ſigᵒ pticulari pōt ſupponē pſonaliter vel materialiť ꝛ iō illa ꝛ ꝑiſles ſūt diſtinguende ꝛ nō alie Sed qđ ſufficit ad veritatē talī īdifinite ſi ſit īdiffīta Dicendū ē ꝙ ad veritatē talī īdifīte ſufficit ꝙ ꝑ eodem ſupponāt ſubiectū ꝛ p̄dicatū ſi ſit affirmatia vel ꝙ non ſupponant ꝑ eodē ſi ſit negatia ſicut lr ſufficit ad veritatē ſingl̄aꝝ ꝓpōis qa idē ē iuditiū de tali ꝓpōe et ſingulari. Et iō ꝑir poīť ꝙ talī ꝓpō ſit ſingl̄aꝝ ꝛ pōt poni ſatis rōabl̄r. Et ſi dicaťꝙ ī tali ꝓpōe ſubiectū ꝛ p̄dicatū ſupponūt ꝑ eodē g̃ p̄dicatur idē de ſeipō Dicēdū eſt ꝙ nō ſeqť qa q̄uis ſit idē ꝑ q̄ ſuppoīt ſubiectū ꝛ p̄dicatū tñ illud ꝙ ſupponit nō eſt idē Vñ ī iſta ꝓpoſitione ſortes ē iſte homo nō p̄dicatur idē de ſe q̄uis ſubiectū et p̄dicatū ſupponūt ꝑ eodē qa nomē ꝓpū et ꝓnomē demōſtratiꝫ cū ꝑmino ꝑī nō ſūt idē ꝛ vnū eoꝝ p̄ciſe ſubicitur ꝛ alter eoꝝ p̄ciſe p̄dicaťꝛ iō nō p̄dicaťꝛ idē de ſel q̄uis ſupponāt ꝑ eodē p̄ciſe. ſimiliť ī iſta oīs hō ē riſibiľ ſubiectū ꝛ p̄tū ſupponūt ꝑ eodē et tñ nō p̄dicatur idē de ſeipō et hoc qa illud qđ ſubicitur nō ē idē cū illo quod p̄dicatur quia aliud ē qđ ſupponit et aliud ꝑ quo ſuppoīt et ideo q̄uis illud ꝑ quo ſupponit ſit idē nō tamē illđ qđ ſuppoīt ē idē. Vlterius ē ſciēdū ꝙ q̄uis poſuerim exēpla de ꝓpōibꝰ equalētibus ꝓpōibꝰ ypotheticis ꝛ vera ſint de his tñ vera ſūt etiā de aliis ſicut de talibꝰ deus creat deꝰ gubernat

Ca. quartū

Tertio dicēdū eſt de ꝓpōibꝰ vlibꝰ. Et
t eſt ꝓmo ſciendū ꝙ ꝓpōes vniūſales
ſūt in multiplici differētia ſm multitudiem ſignoꝝ vliū Sūt eī aliqua ſigna vniū ſalia diſtributīa indifferēter tā ꝑ ſubā q̄ ꝑ accidēte ſicut oīs qlibꝫ nꝰ qſqꝫ vterqꝫ neuť ꝛ ſic ō aliis. Alia ſūt diſtributīa ꝑ accñtevt q̄lelibet q̄tiēſcūq; ꝛ ſi forte ſint aliq̄ alia talia. Sꝫ iſta diſtinctio pōt ītelligi bñ ꝛ male ſi eī ītelligaťꝙ q̄lelibꝫ ſit ſignū diſtributīꝫ ꝑ accñte ſicut ō nisvl aliqđ tale ꝑ ſubā ꝛ accñte tꝫ eſt ſic patebit Si aūt ītelligaťꝙ ſit aliq̄ᵒ diſtributiuuꝫ ſc3 diſiūctie ſub diſiunctione vl copulatōe inter ſpēs vel aliq̄ᵒ tali pōt cōcedi Alia poī ſ diſtictio ſignoꝝ vliū ꝙ q̄dā ſūt diſtributiua

pro partibus ſubiectiuis et quedam pro partibus eſſentialibus vl integralib⁹. prima ſunt ſicut oīs null⁹ vt̄q neut̄ ꝛ h⁹moī. ſecūda ſūt ſicut totus S ed qualit̄ h̄ debeat ītelligi dicetur ī ſeq̄ntib⁹ Alia ponit̄ diſio ſignor̄ ꝙ q̄daꝫ p̄nt diſtribuẽ ꝓ quocumq; ſicut oīs null⁹ ꝛ huiuſmoī. q̄dā ꝓ duob⁹ tm̄ ſicut neuter ꝛ vterq;

Primo g̃ dicẽdū ẽ de illis q̄ diſtribuunt ꝓ ſuba et accidẽte et ꝓ ptib⁹ ſubiectiuis et ꝓ quo cūq; ſicut ſūt talia omnis nullus et huiſmodi et de ꝓpōnibus vl̄ibus in q̄bus talia ponūtur Et eſt ꝑmo ſciẽdū ꝙ nullū ſignū ꝓ ſe ſig̃at aliquid nec imponit̄ ad ſig̃ādū aliquid determiāte ſed ſic inſtituit̄ vt faciat illud cui additur ſtare ꝓ oīb⁹ ſuis ſig̃at et nō ꝓ aliq̄bus tātuꝫ et ideo dicit̄ ſincathegreuma et ſic eſt de mult̄ aliis et vl̄r de oīb⁹ que nō poſſunt eſſe extre ā ꝓpōnis ꝓ ſe ſūpta et hoc ſi ſnmat̄ ſig̃atiue vt ꝑus dictū ẽ Scdo ſciẽdū ẽ ꝙ h̄ ſignū oīs differt ab iſtis quilibꝫ vnuſquiſq; quia hoc ſignum oīs nō poteſt addi niſi termīo cōſimilis caſus ita ꝙ terī⁹ cui addit̄ et ſignū ſint ꝑſimilis caſus ſicut bene dicit̄ omnis homo eſt animal ſortes videt omnē hominē aſinus eſt omnis hoīnis ſed illa ſigna quilibꝫ vnuſquiſq; poſſūt addi termīo cōſimilis caſ⁹ et diſſimilis ſcz genitiui plural̄ nūeri. Vnde bene dicit̄ q̄libꝫ homo currit et q̄libet illorū currit Et ſi q̄rat̄ que ẽ cauſa iſti⁹ diuerſitatis Dicẽdū eſt ꝙ iſti⁹ ſicut etiā mīt̄or̄ aliorū tā ī gramatica quā in logica nō eſt alia cauſa niſi volūtas inſtituẽtium et ſic vtẽtiū Tercio ponẽde ſunt aliq̄ regule cōmunes iſtis ſignis omīs q̄libꝫ vnuſquiſq; et ſi q̄ ſīt ſimīlia et ſūt ꝑmunes mult̄ ꝓpōnib⁹ equalẽtib⁹ ꝓpōnibus ypothethicis ſicut ſūt ille omnis homo eſt āimal omne albū currit et huiuſmōi et etiam aliis nō equalẽtib⁹ ypothethiticis ſic̄ ſūt omnis de⁹ eſt oīs āgelus ẽ et huiuſmodi Eſt ergo ꝑmo ſciendū ꝙ ad veritatem talis vl̄is nō requiritur ꝙ ſubiectū ꝛ p̄dicatū ſint idem realit̄ ſed requirit̄ ꝙ p̄dicatū ſupponat ꝓ omnib⁹ illis ꝓ quib⁹ ſuppoit ſubiectū ita ꝙ de illis vificat̄ et ſi ita ſit vl̄is eſt va niſi aliq̄ cā ſpeciat̄ īpediat ꝛ h̄ ẽ qd ꝑit̄ dr̄ ꝙ adveritatẽ vniuerſat̄ ſufficit ꝙ q̄libꝫ ſingt̄at̄ ſit va Ex h̄ patꝫ ft̄as q̄ndā dictor̄ q̄ a qb⁹dā ponūt̄ Vnū eſt ꝙ h̄ ſignū oīs exigit t̄a appellata. nā pōa t̄ ꝙ vn⁹ āgel⁹ ſol⁹ itelligat ꝛ n⁹hō tūc hec ẽ va ō ne ītellectīm creatū ẽ āgl⁹s ꝛ tm̄ nō ſunt tres de qb⁹ vificet̄ h̄ nomē ītellctīz creatū. ꝙ aūt iſta ſit va ꝓbo qa q̄libꝫ ſingulat̄ ẽ va. ſilr. ꝑtum ſuppoit ꝓ q̄libꝫ ꝓ q̄ ſuppoit ſubiectū ꝛ verifica t̄ de q̄cūq; de q̄ ſubiectū vificat̄ g̃ ẽ va ſimplici ter. Simlr ſint tm̄ duo hoīes ꝛ illi ſint albi hec ẽ va oīs hō ẽ alb⁹ qa nullā hz ſingulare ft̄az et tm̄ ñ hz t̄a appellata. Ex q̄ pz ꝙ aliqui ſoluūt male hoc ſophiſma oīs fenix ẽ dicẽtes iſtā eſſe ft̄az eo ꝙ oīs exigit tria appellata ꝛ ꝙ hec ẽ va aliq̄ fenix ñ ẽ eo ꝙ fenix īdifferēt̄ ſuppo nit ꝓ ente ꝛ ꝓ nō ẽte qa q̄ro q̄lit̄ oīs exigit tria appellata. aut ī rer̄ natura et tūc hec ẽ ft̄a. ō ne coloratū ẽ ſi eẽt tm̄ vnū coloratū q̄ nō pt̄ ꝓcedi qa ei⁹ p̄dictoria ẽ ft̄a ſcz aliq̄ coloratū ñ ẽ qa nulla ſingulare hz va nec pōt cōcedi ꝙ coloratū eq̄lit̄ ſuppoit ꝓ ẽte ꝛ ꝓ ñ ẽte qa manifeſtū ẽ ꝙ ñ ſuppoit ꝓ ñ ẽte ſic nec pt̄ de ñ ente Vñ ſicut hec ẽ ft̄a nō ẽs ẽ coloratū ita hec ẽ ft̄a coloratū ſuppoit ꝓ nō ẽte qa dcz ẽ ꝑus ꝙ nūq; ti⁹ ſuppoit ꝓ aliq̄ ꝓ q̄ ñverificat̄ ꝛ ñ niſi d q̄ vificat̄ Si aūt oīs exigit t̄a appellata ita ꝙ ti⁹ cui addit̄ ſuppōat ꝓ t̄b⁹ ſic ñ ẽ h̄ ft̄a oīs feix ẽ ppt̄ h̄ ꝙ tm̄ vna fenix ẽ qa ft̄z illā opīonē feix eq̄lit̄ ſuppoit ꝓ ẽte ꝛ ꝓ ñ ẽte ꝛ ñ magis ꝑvno ñ ẽte q̄ ꝓ duob⁹ igit̄ ꝓ t̄b⁹ ſuppoit ad mi⁹ et ita oīs hz h̄ t̄a appellata. ſilr ſi feix ſupōat eq̄lit̄ ꝓ ẽte ꝛ ꝓ ñ ẽte eaꝫ rōe aīal et ꝓ ꝓns hec eſt ft̄a oē aīal ẽ qđ alibi negat̄. Et ī dicēd eſt ꝙ nec hec ꝓpō oīs feix ẽ nec aliq̄ alia ẽ ft̄a proter p̄dcaz cāz nec ſua p̄dictoria propt̄ p̄dictaz cāz ẽ va. vñ ſi n⁹ hō rideat niſi ſōr hec ñ ẽ va aliqđ ridēs ñ ẽ hō ymo ẽ ft̄a ꝓ ꝓns ſua p̄dictoria ẽ va oē ridēs ẽ hō. ſilr ſi n⁹ hō ſit alb⁹ niſi ſōr hec erit ft̄a aliqs hō alb⁹ ñ ẽ ꝛ ꝓ ꝓns hec erit va oīs hō alb⁹ eſt hō ꝛ tm̄ ñ ſt̄ tres albi homīes. necvalēt protuire ꝙ illo poſito illa ñ p̄ dicūt oīs hō alb⁹ eſt hō aliqs hō alb⁹ ñ eſt hō quia mutatio rei ñ variat formā propōis ꝛ ꝓ conſequens nō facit ꝙ aliq̄ ꝓpoſitiones p̄dicant īvno tempore et non in alio. Ex iſtis etiaz ſequit̄ ꝙ falſuz eſt ꝙ aliqui dicunt ꝙ ſi ſit vnum album tantum et tm̄ vnum nigruz et tantum vnum medium ꝙ quelibet iſtaruz eſt falſa omne album eſt ꝛ omne nigrum eſt et omne medium eſt et negant iſtum ſillogiſmum omne coloratū eſt omne album eſt coloratum igitur omne album eſt Similiter poſito ꝙ nullus ſit albus niſi vnus homo tūc negant iſtum ſillogiſmū omne animal eſt ōnis homo albus eſt animal ergo omīs homo alb⁹ ẽ dicẽtes ꝙ eē equocat̄. In ꝑmis ei maiorib⁹ vt dicūt accipit̄ ēe ꝙ ẽ opa⁹ ēt ꝛ h̄ eſt eſſe

eius qđ eſt. In mioribus autē accipiť eē hītu
dīs ſiue cōtinent cʾmoi ē eſſe ꝑñe ſcilicʒ ſi eſt
albū eſt coloratū iſtō ē oīo irrōabl̄r dictū qa
hoc ē deſtruere ōnē formā ſillogiſticā. dicā eī
qñcūq; placʒ mihi. ꝙ eē equocať ī propōibus
et ad placitū aſſignabo fallatiā equocatiois
in quocūq; mōvel ſillogiſmo Similiter ſic ſil-
logiſmʾ tenet ī oībʾ termīs ita tenet q̄tūcūq;
resvariet Vñ fʒ Arł. ē hic bōʾ ſillogiſmus oē
coloratū ē omne albū ē coloratū g̃ ōne albuʒ
eſt. Similiter iſte ſillogiſmʾ nūc ē bonʾ de fa
cto. oē aīal ē hō oīs aſinʾ ē aīal g̃ oīs aſinʾ eſt
hō quia qlibʒ iſtorʒ regulať ꝑ dici de oī. ⁊ cer
te q negat tales ſillogiſmos ipe nō percipit q̄
cū ꝙ veritatē g̃ q̄q̄ oīa alba corrūpāť et omēs
aſini adhuc eſſent boni ſillogiſmi et regularē
tur per dici de oī tūc ſicut nūc. Et iō diſtincti
ones tales ꝙ eēvł eſt operatio entisvł hītudi
nis. et conſimiles ſūt friuole et ponunť ab ilł
qui neſciunt diſtinguē inter ꝓpōnē cathego-
ricā et ꝓditionalē. Vnde iſte ꝓpōnes diſtin-
guūtur aſinus eſt animal. et ſi aſinʾ eſt aīal ē
quiavna ē cathegorica et alia ypothetica nec
conuertūť ſedvna pōt eſſevera reliqua exīte
falſa ſicut hec ē mō vera deʾ ē non creās ⁊ ta
men iſta ꝓditionalis ē falſa ſi deus ē nō cre-
ans ē deʾ. Similiter nulla pōt inueniri ratio
quare eē dicat hītudinē vel ꝑñaʒ invna ꝓpo-
ſitione cathegorica magis q̄ in alia. et ita vł
ſempvel nūq̄ dicet hītudiēʒ ꝑñe ī ſimili ꝓpo-
ſitione et ita qlibet erit conuertibiľ cū condi-
tionali vel nulla ſed nō nulla p iſtuʒ. g̃ queli
bet. et p cōſequēs iſto caſu poſito hec ē falſa:
omne aīal ē hō quia iſta ē falſa p eū ſi aīal ē
hō ē et ita in eodē paſſu manifeſte dicit conť
dictionē Ex ꝑdictis etiā patʒ ꝙ oēs tales ō
virtute ſmonis ſūt falſe Oē animal eſt ſanū
poſito ꝙ vnus leo ſit ſanus et vnus bōʾ et ſic de aliis ſimiliter et iſta ōne aīal fuit
in archa noe et ſic de multis aliis quia habēt
multas ſingulares falſas. nec ꝑtū cōpetit om
nibus illis ꝓ quibʾ ſuppoīt ſubiectū tñ qñ po
nūť ab autoribʾ debēt gloſari q̄uis devirtute
ſermoīs ſint falſe ſicut frequēť ſermones au-
tentici ſūt falſi ī ſēſu quē faciūt ꝓpe loquēdo
tamē veri ſūt ī ſēſu ī quo fiūt. et hoc quia au
ctores frequenť equoce ſiue methaphorice ſi-
ue im ꝓpe loquūť Et iō ī expōnibʾ auctorita
tū phorʒ ꝑncipaliter ē initēdū rōi et ꝓceſſui e
orʒ et etiā itētioni et nōverbis ſicut ſonāt ad
litterā et pro talibʾ auctoribus valet iſta diſti
ctio q̄poniť ab aliquibʾ ꝙ qñ hoc ſignū omīs
additur termīo ꝑī cōtinēti ſub ſe multas ſpe-
cies ꝙ pōt fieri diſtributio ꝓ ſingulis generū
vel ꝓ generibʾ ſingulorʒ ſiue ꝓ partibʾ ꝓpin-
quis ſiue remotis. ſiue ꝓ partibʾ ſm ſpēʒ ſiue
ꝓ ptibʾ ſm numerʒ ſiue ꝓ ſpēbʾ ſiue ꝓ indiui
duis ſiue pro remotis ſpēbʾ vel ꝓpīqs q̄ nō de
bēt intelligi devirtute ſmonis quia ſignū nū
q̄ diſtribuit ťminū niſi ꝓ illis ꝓ quibʾ ťminus
ſupponit nūc aūt dictū ē ꝙ talis termī non
ſupponit niſi ꝓ indīduis Et iō iſta diſtīctio ō-
bet ſic intelligi ꝙ vł ꝑ tales ꝓpōes denotať ꝑ
dicatū cōpetē oībus īdiuiduis et hł eſt devir-
tute ſmoīs. vel denotatur ꝓuenire ſpēbʾ ſūp-
tis pſonaliter. hoc eſt denotatur ꝑdicatū ꝑdi-
cari de q̄libet ſpecie pticulariť ſūpta et nō de
qualibet ſpēvł ſūpta et p cōſequēs non deno
tatur cōpetere omnibus īdiuiduis ſʒ hoc non
eſt devirtute ſmonis ſicut ſm ītellectū Arł. ꝑ
iſtā oē animal ē ſanū. devirtute ſmoīs deno
tatur. ꝙ oīs hō ē ſanus et ꝙ oīs bos ſit ſanus
et ſic de ſingulis. Aliter enī ſillogiſmʾ regu-
latus p dici de oī ī ꝑmoº ꝑme figure non va
leret ſcʒ omne animal ē ſanū oīs hō ē aīal et
go oīs hō ē ſanʾ qui tamē eſt optimʾ. ſed tamē
fʒ ītellectū alicuius pōt denotari. ꝙ valeat i-
ſtas hō ē ſanus bos ē ſanʾ. ⁊ ſic de aliis ita ꝙ
ſanū ꝑdiceť de qualibet ſpē particulariter vł
indifinite nō tñ ꝓ ſe ſed ꝓ indiuiduo. quia nł
la ſpēs ē ſana ſʒ tm̄ īdiduū. Sed iſte ſenſus ñ
habetur devirtute ſermonis. ⁊ ideo in eodeʒ
ſēſu iſte diſcurſus nōvalet oē aīal ē ſanū om
nis hō ē aīal g̃ ⁊c Nec ē incōueniēs ꝙ ſillogiſ
mʾ q devirtute ſmonis ē pfectus ſm alicuius
ītellectū nō ſit bōʾ Secūdo ſciēdū ꝙ oīs ꝓ-
pō vniuerſalis in q̄ ꝑdicatū ſumiťvniuerſaliť
ē falſa. ſicut dictum ē. ſi ꝑdicatū et ſubiectum
verificēť de pluribʾ cōtētis. Si aūt ꝑdicať ꝑci
ſe devno ſolo contēto et ſimiliter ſubiectū tūc
poſſet eſſe ꝓpō vera ſicut ſi nō eēt niſi vnū a-
nimal putavnʾ hō hec eſſetvera omnis hō eſt
omne animal. Similiť iſta oē aīal ē oīs hō. ſʒ
ſi eſſent plures hominesvł plura aīalia tūc ꝓ
pō eēt falſa et ideo hec ē falſa oīs fenix ē om
ne aīal hec aūt ēvera oīs fenix ē oīs fenix qñ
ꝙ tñ pōt īdifitavł pticulaŕ eēvera ī qua teneť
ꝑdicatū vniuerſaliter. q̄uis ſubiecutʒ habeat
multa ſuppoīta ſicut ſi nō eſſet niſi vnʾ hō q̄-
uis eſſēt plura animalia. hec ē vera aliquod
aīal eſt omnis hō Tertio ſciendū ꝙ hoc ſig
nū oīs qñ accipiť in plurali numero pōt acci

pi collectiuevel diſtributiue ſi tenet diſtributiue tūc ꝺnotaꝯ ꝙ ꝑtum ꝓpetat oībus illis ꝺ qbus ꝑturvere ſubiectum ſic per iſtā oīs apoſtoli dei ſunt duodeci denotaꝯ ꝙ hoc ꝑdicatū duodeci vere dicaꝯ de quolibet de quo vere ꝑdicaꝯ hoc ſubiectū apli et ita cū petr⁹ ⁊ paulus ſint apli ſequiꝯ ꝙ petrus ⁊ paul⁹ ſit duodeci Si aūt teneꝯ collectiue tūc nō ꝺuotaꝯ ꝙ ꝑtum ꝓpetat cuilibꝫ de quo vere diciꝯ ſb̄iectū ſꝫ qꝺ cōpetat oībus ſimł ſūptis de qbus verificaꝯ ſubiectū vñ ꝺnotaꝯ ꝙ iſti apli ꝺmōſtrat⁹ duodecivł oīs apli ſint duodeci

Capitulū v.

Conſeqnter ꝺtmīandū eſt de ſignis diſtributiuis nō pro qbuſcūꝙ ſed pro duobus tm̄ cuiuſmōi ſūtvtēꝙ et neuter Et eſt ſciēdū ꝙ ad veritatē tl̄is req ritur ꝙ ꝑtumvere ꝓpetatvterꝙ illoꝝ demōſtratoꝝ ſi ſit affirmatiavel negeꝯ ab vtroꝙ ſi ſit negatia ſic advitatē iſtiusvtꝙ iſtoꝝ currit ſufficit ꝙ iſte currat et iſte currat ⁊ advitatē iſti⁹neuꝯ iſtoꝝ currit reqrīꝯ et ſufficit ꝙ nec iſte nec iſte currat. Et eſt ſciēdū ꝙ in hoc dr̄t ꝓpōvł̄is in qua poniꝯ l̄ ſignū vtꝙ ab illa in qua poniꝯ l̄ ſignū oīs ꝙa nūꝙ pōt talisvł̄is in qua poniꝯ l̄ ſignūvtꝙ a pte ſubiecti eſſeva vbi poniꝯ ꝑtumvł̄iter ſūptū ſiue ꝑdicatū ſūaꝯ cuꝫ l̄ ſigno oīs ſiue cū hoc ſignovtꝙ Vñ iſta nl̄ſ⁹ pōt eſſeveravtꝙiſtoꝝ ē oīs homo ⁊vtꝙ iſtoꝝ eſt vtꝙ iſtoꝝ qbuſcūꝙ ꝺmōſtrat⁹ ⁊ hec tm̄ pōt eſſe va oīs hō eſt oīs hō ⁊ ſil̄r iſta oīe albū eſt oīe albū ⁊ oīe aīal eſt oīe aīalqa ſi eſſet tm̄vnus hōvel tantūvnum animalvel tantūvnū albū eētvera Et cā huius diuerſitatis eſt qa hoc ſignū oīs pōt addi termīo hn̄tivnū ſuppoſitū ſedvterꝙ reqrit ſemp duo ſuppoſita ſiue duo ꝺmōſtrata ⁊ iō ſi ꝑdicatū non habet niſi vnū ſuppoſitū in iſta vtꝙ iſtoꝝ eſt oīs hō eſſet manifeſte flā ꝓpō qa in iſto ſubiecto optet ꝙ duo demōſtrenꝯ et nō duo hoīnes ꝝvnus homo ⁊ vn⁹nonhōvel duo non homines ⁊ qꝺcūꝙ ꝺmōſtreꝯ manifeſte eſſꝫ ꝓpō falſa ⁊ ita pꝫ de oībus aliis

Capitulū ſextum

Ꝺ E ſigno diſtributīo pro ptibus integralibus cuiuſmōi poniꝯ hoc ſignū totus Et eſt ſciendū ꝙ hoc ſignū totus pōt aliqn̄ ſumi cathegreumaticevł ſincathegreumatice ſi ſumaꝯ categreu. ſic ſigt idē ꝙ pfectū vł cōpoſitū ex oībus ſuis ptib⁹ et ſic ꝝtum ad veritatē ſmōis tantū vꝫ addē ꝝtū vꝫ non addere. Vñ quicqd diciꝯ de aliq̄ termīo ſumpto cū hoc ſigno totus cathegre. ſūpto diciꝯ de illo ſūpto ſine hoc ſigno totus ſicut ſi totus ſortes currit ſoꝝ currit ⁊ ſi tot⁹hō eſt aīal hō eſt aīal Tñ poſſꝫ dici ꝙ nō ꝓveni enter addiꝯ niſi termīo iportāti aliquo⁹ aliqꝺ ꝓpoſitū iō forte nō eſt ꝑpe dictum totus de⁹ videꝯ qa hocvideꝯ importare deū ꝓponi ex ptibus et tūc nonvalꝫ ꝓña a termīo ſūpto ſine toto ad terminū ſumptuꝫ cum toto ſic nō ſequiꝯ deusvideꝯ ꝝ totus deusvidetur qa tunc in conſequente imptaretur deus componi ex ptibus diſtinctꝫ Si autem li totus teneꝯ ſin cathegreu. ſic eſt vnū ſignū diſtributiuū pro partibus integralibus ymo pro ptibus ꝑpe dictis imptatis per terminū cui addiꝯ vt iſta ꝓpō totus ſortes eſt mior ſorte equivalꝫ iſti q̄libet ps ſortꝫ eſt minor ſorte et iſta totus ſoꝝ currit equalet iſti quelibꝫ pars ſortis currit. Et tūc quelibet talis ꝓpō non poſſꝫ eſſe vera niſi ꝑdicatum conueniret cuilibet parti ipſi⁹ tocius iportati per terminū cui additur ⁊ tūc totus eſt proprie ſignū et diciꝯ diſtribuere ꝑ partibus integralibus Aliavero ſigna diſtribuūt pro partibus ſubiectiuis quod eſt ſic intelligendū ꝙ alia ſigna diſtribuunt ꝑ partib⁹ ꝓtentis ſub termino que non ſunt proprie ptes illius termini ſꝫ tantum large ⁊ extenſiue capiēdo partes Sed hoc ſignū totus diſtribuit pro partibus proprie loquēdo de ptib⁹ ſiue ſint partes eiuſdē rationis ſiue alterius ⁊ hoc pro partibus illius qꝺ imptatur per terminū cui addiꝯ hoc ſignū totus ſicut in iſta tot⁹ſoꝝ eſt pars ſortis ſic diſtribuit pro q̄libꝫ pte ſortꝫ ſcꝫ pro materia ⁊ forma ⁊ ꝑ manib⁹ ⁊ ꝑ pedibus ⁊ ſic de oībus aliis Verūtn̄ ē ſciendꝫ ꝙ aliqn̄ ſiue exvſu ſiue exvtute ſermōisvł ex bn̄placitovtentis totus tm̄ diſtribuit pro ptibus integralibus nō ꝑ eēntialibus c⁹mōi ſūt matīa et forma qn̄ꝙ autē diſtribuit pro oīb⁹ ptib⁹ ſiue ſint eēntiales ſiue integrales ſiue q̄ leūꝙ ſint De ſignis autē que ſūt diſtributiua accn̄tiū Eſt ſciēdū c⁹ōi ſūt tl̄ia qn̄libꝫ q̄le cūꝙ ⁊ ꝝtūlibꝫ ⁊ h⁹mōi nō ſūt ꝑpe ſigna ſꝫ ſūt equalētia vni ꝓpōito ex aliis ſignis ſic ꝝtūlibꝫ idē ē ꝙ hn̄s de oīi ſpe ꝝtitaꝯ aliq̄ ꝝtitateꝫ ⁊ iō ꝓveniēt ſibi addiꝯ aliud ſignū ſcꝫ qlibꝫ ꝝ tuſlibꝫ currit ſic ꝓveniētē diciꝯ qlibꝫ hn̄s de oī ſpe ꝝtitaꝯ aliquā ꝝtitatē currit ⁊ tūc pꝫ ꝙ reqrīꝯ adveritatē tl̄is ꝓpōnis Iſta aūt ſigna nō ſūt mltuꝫ vſitata in theologia iō ptranſeo

de eis

Capitulū vii.

Quarto videndū est de ꝓpoīb⁹ de preterito ⁊ futuro Pro quo sciendū est ꝙ ꝗlibꝫ ꝓpō de ꝑteritovel futuro in qua subicit̄ termīus cōisvl ꝓnomē demōstratiuū cum t̄mīo cōivel t̄mino discrēto est distīguēda eo ꝙ subiectū pōt supponere prō eo qō est vel pro eo qđ fuit si sit ꝓpō de ꝑterito aut pro eo qō est vl pro eo qō erit si sit ꝓpō de futuro ⁊ siue sic siue sic si ꝓpō sit affirmatīa reqrit̄ ꝙ ꝑtur sub ꝓꝑa forma hoc est ipm̄ ꝑdicatū ꝑdicet̄ de eo pro quo suppoīt ſb iectū ita qō propō in qua ꝑtur ꝑdicatū de ꝓnoīe demōstrante illud pro quo subiectū supꝑoīt aliqn̄ fuēitvera si sit ꝓpō de ꝑteritovl ꝙ aliqn̄ eritvera si sit ꝓpō de futuroverbi gra si illa ꝓpō sitvera albū fuit sor ⁊ si albū supponat pro eo qō est albū non requirit̄ qō hec alīqn̄ fuerit vera albū est sor ſꝫ reqrit̄ ꝙ hec fueritvera hoc est sortes ꝺmōstrādo illud pro q̄ suppoīt subiectū in ista albū fuit sor Vnde si sor nūc ꝓmo sit alb⁹ hec est vera albuꝫ fuit sor accipiēdo subiectū pro eo ꝙ est et tn̄ hec nūq̄ fuitvera albū est sor ſꝫ hec fuit vera hoc est sor ꝺmōstrādo sortē qui nūc est alb⁹ et qa in illa albū fuit sor albū suppoīt pro sorte iō hec modo estvera Sīr illa est mōvera creās ab eterno fuit deus ⁊ tn̄ hec nō fuitvera ab eterno creans est deus ſꝫ illa ab eterno fuitva vel fuiſſꝫvera si fuiſſꝫ formata hoc est de⁹ de mōstrando illud pro quo subiectū vtpote creans suppoīt in illa creans ab eterno fuit de⁹ Similiter illa estvera puer erit senex ⁊ tn̄ hec nūq̄ erit vera puer est senex ſꝫ illa erit vera ille est senex ꝺmōstrando illū qui mō est ꝓuē ⁊ ita est de aliis Vn̄ illa est dīa iter ꝓpōnes de pn̄ti ⁊ ꝓpōnes de ꝑterito ⁊ futuro ꝙ ꝑtum in ꝓpōne de pn̄ti stat eodē⁹ quo stat subiectū nisi aliqđ additū ipediat ſꝫ in ꝓpōne de ꝑterito et futuro estvariatio qa ꝑdicatū non tm̄ supponit pro illovel illis pro quo vel quibus verificat̄ in ꝓpoīb⁹ de ꝑterito vel futuro qa ad hoc ꝙ talis ꝓpō sitvera nō sufficit ꝙ illud de quo ꝑtumvificat̄ siue per vbū de pn̄ti siue perverbū de futuro sit illud pro quo subiectū suppoīt ſꝫ requirit̄ ꝙ ipm̄ ꝑtum verificet̄ de illo pro quo subiectū suppoīt fm ꝙ denotat̄ per illā ꝓpōnē sicut suppoſito ꝙ sor sit modo albus vel fuerit per totū diē hodiernū alb⁹ et nō añ tūc hec est flā sor fuit heri alb⁹ et tn̄ albū vere ꝑtur de sorte ⁊ tn̄ heri nō ꝑbat̄ de sorte iō hec est mō flā de ꝑterito sor fuit heri albus Sīr si sor nūc ꝓmo sit alb⁹ hec est flā sor fuit albus et tamē sor fuit illud de quo modo albū ꝑtur qa tn̄ hec nō fuit vera sor est albus iō hec est mō flā sortes fuit albus et hoc qa ꝑdicatū appellat suā formā mō ꝓexpoſito sed subiectū nō sic appellat qa ad veritatē ꝓpōis de ꝑterito non ſp reqrit̄ ꝙ aliqua ꝑdicatio in qua ponit̄ verbū de pn̄ti vel illud pro quo supponit̄ ꝑtuꝫ de ipo subcto fuitvera sic si sor nē ꝓmo fuerit albū tūc est hecvera albū fuit sor ⁊ tn̄ nulla ꝓpō de pn̄ti in qua ponit̄ hoc ꝑtuꝫ sor vel illud pro quo suppoīt ꝑtū de ł subcto albū fuit priusvnq̄ vera qa hec nūq̄ fuit pri⁹ vera albū est sorvel albū est hoc ꝺmonſtrādo illud pro quo ꝑdicatū suppoīt in illa albū fuit sor aliqua tn̄ ꝓpō in qua ꝑdicat̄ sor de ꝓnoīe ꝺmōstrāte illō ꝑcise pro quo subctū supponit in ista albū fuit sor fuit vera nā in ista albū fuit sor li albū hic suppoīt pro sorte qui nūc est alb⁹et hec ꝓus fuit vera ł ē sor ꝺmonſtrādo sortē. Ex istis patꝫ ꝙ hec est ꝓcedēda creās ſp fuit de⁹qa ſp ꝓpō in qua ꝑdicat̄ de⁹ de ꝓnoīe demōstrāte illud pro quo supponit creans in ista creans semp fuit deus ſp fuit deusvl fuiſſꝫ si fuiſſꝫ formata Nā hec ſp fuit vera hoc est deushec tn̄ nō fuit ſpvera creās ē deus qa ante creationē mđi fuit flā sed ista deus ſp fuit creans est simpl̄r flā ꝓpter causā dictā Et ita est de multꝭ aliis ꝑſimilibus ⁊ sicut dictū ē de ꝓpoībus de ꝑterito ꝓportionabiliť dicēdū est de ꝓpoīb⁹de futuro

Capitulū viii.

Quia aūt que dicta sūt nō sufficiūt ad ꝓgnoſcēdū qn̄ ꝓpō cui⁹alterꝫ extremū ē t̄mi⁹obliqu⁹ē vera vel flā iō circa ł oꝫ hr̄e rl̄as ſpales et sūt hicvtiles rl̄e grāmaticales de qđ⁹breuiť me expediam Vn̄ sciēdū ꝙ sic in ꝓpōne affirmatīa c⁹vtq; t̄ minus ē rect⁹ad ꝓpoisvitatē r̄qrit̄ ꝙ ſbctū ⁊ ꝑdicatū supponāt pro eodē ita ad vitatē propōnis c⁹alterꝫ extremū est t̄mi⁹obliqu⁹ r̄qrit̄ ꝙ subctū ⁊ ꝑdicatū nō supponāt pro eodēvel saltē non pro omni eodē aliquādo tamē pn̄t supponere pro eodē fm diuersitatēverborꝫ ⁊ regiminis casus obliqui Vnde quando obliqu⁹casus regit̄ exvi possessionis adveritatez talis propositionis requiritur ꝙ subiectum ⁊ predicatum supponāt pro distinctis q̄uis hoc semper nō sufficiat et ideo hec est falsa sortes

ē ſocratis tñ hec poterit eē vera aliquis aſin⁹ ē ſort⁹ ⁊ ſicut eſt in illo obliquo caſu ita eſt in multis aliis Aliqñ poterit ꝑpō eſſe vera non obſtante ꝙ ſubiectū ⁊ ꝑtum ſupponāt pro eo dē ſiue non obſtāte ꝙ rectus ⁊ obliqu⁹ ſuppo nant pro eodē ſic hec eſt vera ſor videt ſorte3 ⁊ ſic poteſt ꝑtingere de mult⁹ aliis nec eſt fa cile in hiis generalē regulā ⁊ certam dare

Capitulū nonum

POſt ꝑpones deineē dicendū eſt ō ꝑpoīb⁹ modalibus Et eſt ꝓmo ſci ēdū ꝙ aliquādo dicīt ꝑpō de mō ꝙ accipīt dictū tℏis ꝑpōnis cum tali mō ſic p3 de iſto omnē hoīnē eē aīal eſt neceſſarium hoīnē currere ē ꝑtingens omnē hoīnē eē colo ratū eſt ver⁹ omnē hoīnē eſſe aīal eſt per ſe ꝓ mo mō dicēdi per ſe oīe nēcariū eſſe verū eſt ſcitū ſortē currereē ignotū ⁊ ſic de aliis Alia aūt dicīt ꝑpō modalis in qua ponīt mod⁹ ſine tali dicto propōnis Propō modalis ꝓmo° di cta ſemp eſt diſtīguēda ꝑm ꝑpōnē ⁊ diuiſionē et in ſēſu cōpoſito denotatur ſp ꝙ talis mō⁹ verificatur de ꝑpone illius dicti ſic per iſtaz omnē hoīnē eſſe aīal eſt neceſſariū ō notatur ꝙ ille mod⁹ neceſſariū verificatur de illa pro pōne omnis homo eſt animal cuius dictū eſt hoc ꝙ dicitur omnem hominem eſſe aīmal qa dictū ꝑpōnis dicīt qñ termini ꝑpōnis accipi unt in accuſatīo caſu ⁊ verbū in modo īfiniti uo Sed ſēſus diuiſ⁹ talis ꝑpōnis ſēper equal3 tali ꝑpōni accepte cū modo ſine tali dicto : ſicut in iſta omnē hominē eſſe aīmal eſt ne ceſſariu3 in ſēſu diuiſo equalet iſti oīs hō de neceſſitate vel neceſſario eſt aīal Similīt iſta in ſenſu diuiſo ſortē eē aīal eſt ſcitū equal3 i ſti ſor ſcitur eē aīal ⁊ ſic de aliis Vñ de tℏib⁹ modalib⁹ accepti in ſenſu ꝓpoſito ꝓmo aliqua pauca ſūt dicenda ſecūdo de aliis Primo igi tur ſciendū ꝙ ſic dictū eſt ꝙ ſp per tales ꝑpō nes denotat ꝙ tℏis mod⁹ verificat de tota ꝑ pōne correſpōdēte dicto Ex q̄ ſequunt aliq ꝙ tal⁹ vℏis de neceſſario poterit eſſe neceſſaria ⁊ vera q̄is tñ quelibz eius ſingℓaris ſit ꝑtin gēs vℓ flā ſic hec eſt vera ⁊ neceſſaria in ſenſu ꝓpoſito oīe ver⁹ ꝓtingens eē ver⁹ eſt nēcariū ⁊ tñ quelibz ſingℓar eſt flā nā hec eſt flā ℓ ve rū ꝓtingēs eē ver⁹ eſt neceſſariū q̄cūq demō ſtrato qa hocver⁹ ꝓtingēs pōt eē flm̄ ⁊ per pñs nullo° eſt neceſſaria qđ tñ ō notat per talē ſin gularē Similiter hec eſt vera ⁊ neceſſaria oē flm̄ ꝓtingēs eē falſum ē neceſſariū ⁊ tñ queli bet eius ſingℓar ē flā ſic p3 inductiue Similīt aliqñ eſt tal⁹ ꝑpō vℏis īpoſſibilis ⁊ tñ qlibz ſin gularis eſt poſſibilis ⁊ ꝓtingens ſic p3 de iſta vtrūq iſtor⁹ eē ver⁹ eſt ver⁹ demōſtrat⁹ duo bus ꝓtradictoriis ꝓtīgētib⁹ Silr p3 de iſta qōlibz iſtor⁹ eē ver⁹ eſt verū demōſtrat⁹ omī bus futuris falſis ꝓtīgētib⁹ et tñ qlibz ſīgular⁹ eſt ꝓtīgēs Sed ad iſta omīa poteſt dici ꝙ nul la tℏis ꝑpō ēvℏis ſ3 qlibz tℏis ē ſīgularis qa in omī tali ſubicīt⁹ vna ꝑpō ſīgular⁹ vℓ aliqđ ſup ponēs ꝑ ꝑpōne ſingulari Dicēdū eſt ad hoc ꝙ ſiue ꝑpe ſiue de virtute ſmois loquēdo tℏis ꝑ poſitio ſit vℏis vℓ ꝑticular⁹ ſiue qlibz eſt ſīgu lar⁹ nō eſt multū curādū ad ꝑſēs qa ſaltē ari. vocabat tales ꝑpōnes ꝑticulares etvℏes ſicut poſtea oſtēdet et illo° loquor in ꝓpoſito Vtr⁹ aūt ariſto. loqt⁹ ex intēſione ſiue ſtricte et ꝑpe nō multū curo Et dico ꝙ ꝑpō tūc dicīt vℏis qñ ſubicīt⁹ dictū ꝑpōnis vℏis rēſpctu ꝓpois mi⁹ prīcipal⁹ ita tñ ꝙ rēſpctu ꝓpois mi⁹ ꝓncipal⁹ ſb icīt⁹ termi⁹ ꝓmuis cū ſignovℓi ſicut in iſta om nē hoīnē eſſe aīmal eſt neceſſariū ℓ totū ōnē hoīnē eē aīal ſubicīt rēſpctu vbi īdicati ꝙ eſt ē ⁊ tñ rēſpctu ꝓpōnis īfiniti mōi eſſe ſuppoīt hic tēmi⁹ hō cū ſigno ⁊ ℓ ſufficit ad ꝑpōnem vℓem Et ideo qui vult tenere ꝙ tales ſūt ꝑpe vℏes poteſt leuit⁹ dicē ꝙ ſufficit ꝙ termi⁹ cō muis ſbiciat⁹ rēſpctu vbi īfiniti mōi Ex iſtis p3 ꝙ ſufficit ſcire qđ reqrīt⁹ ad vītatē taliū ꝑpō nū in ſciēdo qđ reqrīt⁹ ad ℓ ꝙ aliq ꝑpō ſit ne ceſſaria et ad ℓ ꝙ ſit ꝓtīgēs vℓ va vℓ impoſſi bil⁹ vℓ ſcita vℓ ignota vℓ credita et ſic de aliis de qb⁹ omīb⁹ nimis lōgū eſſ3 pertractare Tñ de ꝑpōne neceſſaria ſciēdū ē ꝙ ꝑpō nō dicīt ꝑpō neceſſaria qa ſēper ſit vera ſ3 qa eſt va ſi ſit et nō poteſt eē falſa ſicut ꝑpō iſta in mēte de⁹ eſt ē neceſſaria nō qa ſēper ſit va qa ſi nō eſt nō ē va ſ3 ſi ſit ē va et nō poteſt eſſe falſa Silr hec ꝑpō in voce de⁹ eſt ē neceſſaria ⁊ tñ nō ſp ē nec fuit va qa qñ nō ē nō ē va vℓ falſa ſi aūt ſit⁹ plata ē va ⁊ nō poteſt eē falſa niſi ter mi⁹ aliq⁹ inſtituat⁹ ad ſignādū Et ꝑporciōabilīt dz dici de ꝑpōne de impoſſibili ꝙ ē illa q̄ ſi ſit eſt falſa et nō poteſt eē va nō tñ ē falſa niſi ſit ꝑpō Et ita ꝑporciōabilīt dz dici de ꝑpōnib⁹ ꝓtīgētib⁹ ⁊ poſſibilib⁹ Sed ad ℓ ꝙ ꝑpō ſit ſci ta ⁊ credita ⁊ ſic de aliis reqrīt⁹ pl⁹ ſ3 qd reqrīt ptz ad libz poſteriorz. Capitu. x.

CIrca ꝑpones modales ſine dicto ꝑpōnis que ōnio equalēt ꝑpōni bus ſumptis cū dicto in ſenſu di

uisionis est dicendū Et est sciēdū ꝙ tles nō ꝓuertunt cū ꝑmis ymo pōtvna illaꝝ eēva sine alia ꝛ eꝓuerso sic ſmviaꝫ arisſ. hec estvera in sensu ꝓpōnis omnē hoīnē esse aīal est necessariū et tn̄ hec est flā ois hō de nēcitate est aīal Silr ſmviā arisſ. hec estvera oñevery estvery est necessariū ꝛ tn̄ hec est flā oñe very nēcario estvery et ita de mltis aliis Propter qō est sciēdū ꝙ ad vitatē tlin̄ proponū reqrit ꝙ predicatum sub propria forma competat illi pro quo subiectum supponit vel pronomini demōstrāti illd' ꝓ q̄ sb̄ctū suppōit ita sc3 ꝙ modus exp̄ss9 in tli propōnevere p̄dicat de tli propōne deiesse in q̄ ip̄m met p̄dicatū p̄dicatur de pronoīe demōstrāte illō pro quo subiectū suppōit proporcionabiliť sic dctū est de propōibus de p̄nti ita dicendū est de ꝓpōib9 de ꝑterito ꝛ de futuro sic adveritatē isti9 oñeverū de necessitate estvery requirit ꝙ q̄libet ꝓpō sit vera in qua h̄ ꝑtumvery p̄dicať cū mō necessitať de q̄lib3 pro quo h̄ sbiectū very supponit puta ꝙ q̄lib3 taľ sitvera necessario hoc estvery demōstrato q̄cūq; pro quo hoc subctu3 suppōit Et qa nō quelib3 talis est vera iō hec est simplr flā oñevery de nēcitate est verū Similiter per istā creās pōt nō esse de9 nō denotať ꝙ hec sit possibilis creās nō est de9 qa tūc hec eēt vera de possibili sc3 ꝺnotatur ꝙ hec sit possibilis h̄ nō est deus ꝺmōstrato illo pro q̄ creans suppōit in ista creās pōt nō esse de9 et ista est simplr ipossibilis qa creās in ista creans nō pōt esse de9 suppōit ꝓ deo ꝛ certe hec est ipossibil h̄ nō ē de9 demōstrato deo. Silr per istā creās nēcario ē de9 ꝺnotať ꝙ hec sit necessaria h̄ est deus demonstrato illo pro q̄ suppōit creās in p̄dicta ꝓpōne de necessario et hoc est very iō illa ꝓpō de necessario ē va nō tn̄ necessaria sc3 ē ꝓtīgentvera qa posito ꝙ deus cessar3 creare tūc esc3 flā sic sua deineē est flā hec sc3 creās est de9 nec est aliqꝺ iꝓueniēs ꝙ ꝓpō de nēcario sit ꝓtīgētva sic i exemplo p̄dicto et sic ꝓpōvera de necessario poteſt esse ꝓtīgens ita ꝓpō de perse pōt esse va per accidēs et ꝓtigēs sic hec estvera creās pē se est deus ꝛ tn̄ est ꝓ accidēs vera ꝛ ꝓtīgēt ꝛ ita est de mltis aliis tn̄ nō obstāte ꝙ tles sint vere tn̄ tles sūt flē de9 necessario ē creās ꝛ tales vere de9 ꝓtīgent est creās de9 pōt nō eē creans de9 pōt esse nō creans ꝛ h9 mōi ꝛ h̄ qa nlla ꝓpō in q̄ p̄dicať hoc p̄dicatū creans de pronoīe ꝺmōstrāte illō pro quo hic tmi9 de9 suppōnit est necessaria ſz ꝓtīgēs qa qlib3 talis ē ꝓtingēs sc3 hoc est creās ꝺmōstrādo deū h̄ ē nō creans Similiter dicēdū est de talibus ꝓpōib9 de9 pōt assumē suppositū hūanū de9 pōt vnīri suppositō huāno de9 pōt se solo facē actū meritoriū de9 pōt facere albū sine albedine et h9 mōi que oēs sūt falsе qa qlib3 ꝓpō in q̄ p̄dicať aliqꝺ p̄dicatū p̄dictor9 de pnoīe ꝺmōstrāte illō pro q̄ subiectū suppōit ē simplr impossibil sic ista suppositū est assūptū Nā seq̄ť suppositū est assūptū igiť suppositū vniť alteri etvltra igiť suppositū nō est suppositū et tn̄ ꝛplicať eē suppositū igiť hec ē ipossibilis suppositū est assūptū Silr hec ē ipossibil h̄ estvnitū suppositō ꝺmōstrato deo ꝛ ista silr ꝺus facit se solo actū meritoriū qa sequiť de9 facit se solo actū meritoriū g̃ act9 meritori9 fit a solo ꝺo ꝛ per p̄ns nō fit a volūtate cui9 est ꝛ vlē igiť nō est act9 meritorius. Et tn̄ h̄ nō obstāte nisi aliqs mō9 logicaľ vl grāmaticaľ ipediat iste sūtvere suppositū pōt assūi averbo suppositū pōtvniri vbo act9 meritorius pōt fieri a solo ꝺo qa per nlla3 istar9 ꝺnotať nisi ꝙ ꝓpō in q̄ p̄dicať ꝑtū de pnoīe demōstrāte illō ꝓ q̄ sb̄ctū suppōit sit possibil et hoc estvery Nā in ista ꝓpōe suppositū pōt assumi averbo h̄ sb̄ctū suppositū suppōit ꝓ natura huāna qa hec natura huāna ex eo ꝙ nō depēd3 nec initiť alteri vere ē mō suppositū ꝛ ita suppositū suppōit pro hac natura sic in illa albū currit albū ve suppōit ꝓ soře si soř sit alb9 sc3 ꝺmōstrādo illaꝝ naturā huānā hec ꝓpō est possibil h̄ est assūptū a dīno suppōito g̃ hec ēvera suppositū pt assūi sic hec estva albū pōt eē nigr9 Silr oms ille sūtvere sb̄ eodē sēsu hō pōt assūi cātuꝫ ab agēte creato pōt cāri a solo ꝺovisū a soře ꝛ a platone pōtvideri a solo sorte ꝛ h9 mōi ꝛ tn̄ ille sūt ipossibiles hō est assūpt9 cātū ab agēte creato cāť a solo deo visū a soře ꝛ a pla. videtur a solo soře ꝛ sic ꝺ aliis Z° notādū ꝙ tales ꝓpōnes de mō ꝑsilr se habēt ad suas singlares sicut ꝓpōnes deineē ꝛ ideo ipossibile est ꝙ talis vl is sitveravel flāvel ꝓtīgēs vel necessaria nisi q̄lib3 singlaris sit necessariavl ꝓtīgēs Silr sicut ꝓpō deieē pōt eē ipossibilis nō obstante ꝙ quelib3 singularis sit possibil sicut p3 de istavtrūq; illor9 est very ꝺmōstraťi duob9 ꝓtradictoriis ꝓtīgētib9 sic aliqn̄ quis raro pōt vlis de mō eē ipossibilis ꝛ q̄lib3 singlaris possibil sicut patet de ista vtrūq; illor9 necessario est verum demonstratis istis sortes fuit i

a ſoꝛ nō fuit in a hecvl̄is eſt īpoſſibil̄ et q̄lib3 ſingl̄aꝝ eſt poſſibilis Nā hec eſt poſſibil̄ hec eſt nēcario vera ſoꝛ fuit in a ꝛ ſil̄r alia eſt poſſibilis Predicta etiā ſūt itelligēda de aliis ꝓ pōibus modalib⁹ ſic̄ de iſtis oīs hō ſcit̄ a te eſſe aīal nā advītatē illi⁹ regrit̄ ꝙ q̄lib3 tl̄is ſit vera iſta eſt ſcita a te ille hō eſt aīal ꝛ ille hō eſt aīal ꝛ ſic de ſingl̄is ꝛ iō hec eſt flā devtute ꝫmōis oīs hō ſcitur a te eſſe aīal ꝛ ſil̄r hec eſt flā oīs hō ignoraꝝ a te eſſe aīal ꝛ ita de mltis aliis

Capitulū xi.

Dicto de ꝓpōnib⁹ cathegoricis q̄ſi ſimplicib⁹ dicēdū ē de ꝓpōib⁹ equalētib⁹ ꝓpōib⁹ ypotheticis Et eſt ſciēdū ꝙ q̄lib3 cathego. ex q̄ ſequūt̄ plēs ꝓpō nes cathe. tanq̄ exponētes eaꝫ h̄ eſt exp̄mentes qd illa ꝓpō de ſua forma īportat pōt dici ꝓpō equalēs ꝓpōi ypothe. h⁹mōi ſūt ſic̄ dictū eſt ꝑus ꝓpōnes excluſīe exceptīe ꝛ reduplicatīe ꝛ h⁹mōi ſūt etiā oīs ꝓpōnes in quibus ponūt̄ ꝫmini ꝓnotatiui ꝛ relatiui ſic̄ ſūt ille aliq̄ albū currit oīe albū eſt corp⁹ oīe agēs ꝓducit aliqd oīs q̄titas eſt ī loco oīs ſil̄itudo eſt q̄litas ꝛ h⁹mōi iō de iſtis ꝑmo eſt dicēduꝫ 2° de reduplicatīs 3° de excluſiuis et 4° de exceptiuis ꝛ poſtea de aliis ꝓpōib⁹ etiā equalētibus ypothe. Circa ꝑmū ſciēdū eſt ꝙ ille tē minus ꝓꝑe dicit̄ ꝓnotatiu⁹ vel ſ̄latiu⁹ qui habꝫ quid noīs hoc eſt diffinitionē exp̄mētē qd noīs ita ꝙ nō pōt ſciri qd noīs ipius niſi habēdo oꝛonē que ſigt aliqd ꝑmario ꝛ aliō ſcdario ſic̄ pꝫ de iſto albū calidū nā diffinitio albi exp̄mēs quid noīs eſt habēs albedinē vel informatū albedie ita ꝙ albū ſuppōit pro aliquo ꝙ eſt ſigt̄ū vel ꝓſigt̄ū ipius ꝛ aliqd ſigtvl̄ ꝓſigt ꝓ quo tñ ſupponē nō pōt neq; diſtribui etiā ſi diſtribuaꝝ ſigno vl̄ ꝛ hocvtute ſigt̄iōis vel diſtributionis et ita q̄ aliqd per aliqueꝫ ꝫminū ꝓnotaꝝ vl̄ ꝓſignificaꝝ pro quo tñ tl̄is tē min⁹ ſupponē nō pōt (qa de tl̄i nōvificaꝝ) ſēp talis ꝫmiusvl̄ eſt ꝓnotati⁹ vel ſ̄latiu⁹ vt ille tē min⁹ albū ꝫmvnā opinionē ſigt ꝑncipalit̄ albedinē ꝛ tñ nō ſuppōit pro albedie ſic̄ necvifi caꝝ de albedie nā hec eſt flā albedo eſt alba ꝛ iō ille ꝫmi⁹ albū eſt ꝓnotatiu⁹ vel ſ̄latiuus ſimiliter creans ſigtvel ꝓſigt creaturā pro qua nō ſuppōit qa hec eſt flā creatura eſt creās iō ille ꝫmin⁹ creās eſt relatiuusvl̄ ꝓnotatiu⁹ Similiter eſt de ſymo cauo ꝛ q̄titate ꝛ h⁹mōi fꝫ ariſ. oīa enī iſta ꝓnotāt vl̄ īportāt aliquo° aliq̄ pro q̄bus nō ſupponūt q̄titas enī īportatvnā ptem diſtātez loco et ſitu ab alia et tñ pro tali ſitu vel loco nō ſupponit ſi tamē ſuppōit hoc accidit pro tāto ꝙ q̄libꝫ ps q̄titat̄ eſt quanta Que aūt ſit ꝓꝑa dr̄a inter nomē relatiuū ꝛ ꝓ notatiuū alias forte dicem Iſtis ſuppoſit̄ ſcien dū eſt ꝙ q̄libꝫ ꝓpō que habet tale terminū eſt hñs exponētes exp̄mētes quid īportaꝝ pē talē ꝓpōnē ſed diuerſe ꝓpōnes habent dr̄as exponētes ꝓpt̄ dr̄os ꝫmios ꝓnotatiuos vel relatiuos iō ſufficit dicē de aliq⁹ vt per illas ſciri poſſit ꝓporciōabilit̄ de aliis quō exponūtur Vnde ſciendū eſt ꝙ q̄cūq; pōit̄ ī ꝓpōne ꝓcretū cui correſpōdet abſtractū īportans rē iformātez aliā rem ſp adveritatē talis ꝓpōnis ſignūt̄ due ꝓpōnes que pn̄t vocari exponētes ei⁹ ꝛ vna dꝫ ee in recto et alia in obliq̄ ſic̄ advītatē iſti⁹ ſoꝛ eſt albus regrit̄ ꝙ hec ſit va ſoꝛ eſt ꝛ ꝙ hec ſit vera ſorti ineſt albedo ſimilit̄ advītatē iſtius albū currit regrūt̄ ille due aliquid currit et illō hꝫ albedinē et ita eſt de aliis ſimilit̄ q̄n ponit̄ aliq̄ relatiuum in ꝓpō ne requirit̄ veritas pluriū ꝓpōnū ſic̄ adverita tē iſtius ſoꝛ eſt ſimilis platoni regritur ꝙ ſoꝛ habeat aliquā qualitatē ꝛ ꝙ q̄litatē eiuſdem rationis habeat plato Vnde ex hoc ꝙ ſoꝛ eſt albus et ſimiliter plato ſine oīi addito ſequi tur ꝙ ſortes ē ſimilis pla. ſimilit̄ adveritatez iſtius hō eſt q̄titas requirit̄ ꝙ hō habeat partes et ꝙ vna pars diſtinguaꝝ ab alia loco et ſitu Sed dubitari poteſt an q̄libꝫ ꝓpō vniuerſalis habeat tales exponētes videt̄ ꝙ ſic qa q̄libꝫ talis habꝫ plures ſingulares Dicēduꝫ eſt ꝙ ꝓpō vniuēſalis in qua ponit̄ hoc ſignū vt ꝙ vel neuter devtute ꝫmonis equalet ꝓpōi ypothe. ſed illa in qua ponit̄ omne vel null⁹ vel q̄libꝫ nō ſic qa q̄uis habeat multas ſingulares tñ hoc nō eſt neceſſariū quia ſicut demōſtratū eſt prius hec eſt vera omnis fœnix eſt quā uis non ſit niſi vna fœnix Proporcionabilitē debet dici de iſtis ꝓpoſitionibus naſus eſt ſimus hō eſt ſimilitudo homo eſt cauſa ꝛ vniuēſaliter vbi ꝓnotatiua vl̄ relatiua ponūt̄. Idē etiam pōt dici de nominibus collectiuis c⁹modi ſūt numerus temp⁹ motus populus exēcitus ꝛ h⁹mōi qa talia regrūt veritatē plurium ꝓpōnū Vnde ē ſciendū ſecunduꝫ opinionē Ariſ. ꝙ nullus talis terminus nec ꝓnotatius nec relatiu⁹ nec collectiuus nec negtiuus pt̄ p ſe vel in qd de ꝓnoie ꝛ monſtrante aliquā reꝫ per ſe vnam tamen aliqua iſtoꝝ vel oīa ſunt ſpecies ꝛ per ſe in genere ſicut numerus eſt p

se i genere q̃titat̃ Et ſm opinionē Ariſ. p̃nſ per ſe de p̃noie demō̃ſtratio ſūpto cū t̃mio ꝓ muni vñ ſic hec eſt p̃r ſe et in quid ſoꝝ eſt hō ita hec erit per ſe ꝛ in quid hic numer⁹ eſt numer⁹ Et ſilr eſt de iſt̃ ſilitudo eſt ſilitudo ille motus ē motus ꝛ ita eſt de aliis Tñ itelligendū eſt ꝙ p̃pe ꝛ ſtricte accipiēdo p̃ri per ſe ꝛ i quid ꝙ ſc3 eſt nēcario p̃ri ſic nulla talis ſp̃es. hō. aſinus. numerus et huiuſmōi p̃nſ in quid et de per ſe de aliq̃ maxie in ꝓpone de ineſſe et de p̃nti et hoc quia nlla talis eſt neceſſaria ſoꝝ eſt hō aſinus eſt aſinus iſte numerus ē numerus iſte motus eſt motus ꝛ huiuſmōi Sed accipiendo large p̃ri in quid ꝛ p ſe qñ ſc3 p̃dicatū nō ꝓnotat aliq̃d extñſecu3 niſi ꝙ ꝓnotat̃ per ſubiectū ſic tales ꝓpones ſunt per ſe et in qd iſte hō ē hō iſte aſinus ē aſin⁹ iſta ſilitudo ē ſilitudo ꝛ ſic de aliis Simplr g̃ dicēdū eſt ꝙ vbicūq; p̃oīt̃ t̃min⁹ ꝓnotatiu⁹ vel ſlatiu⁹ vl collectiu⁹ qlib3 talis ꝓpō equal3 alicui ꝓpōi ypothe. et p̃ōt expōi per tales exponētes Et de talib⁹ ꝓpōibus ſūt etiā oms ꝓpones in quib⁹ ponit̃ hoc vbū incipit vel deſinit ſilr etiā vbi poītur caſus ablatiu⁹ ab ſolutus ꝛ vbi p̃oīt̃ numerus ſlalis ꝛ ſic de multis aliis de qbus foret mō lōgū ꝓtractare Capitulū xii.

In ſolū aūt ꝓpones i quib⁹ ponūtur termini ꝓnotatiui vel relatiui affirmatiui equalēt ꝓpōib⁹ ypoſ3 etiā ꝓpones in qb⁹ ponūt̃ termini ꝓnotatiui ꝑuatiui ꝛ infinitiui ſūt equalātes ꝓpōibus ypothe. Et etiā oms tles ſūt vere ꝓnotatiui eo ꝙ in eoꝝ diffinitionibus exp̃mētib⁹ qd noīnis deb3 poni aliquid in recto ꝛ aliqd in obliquo vel in recto cū negt̃one p̃cedēte puta diffinitio huius noīs īmateriale ē iſta aliqd nō habens materiā et diffini⁹ iſtius t̃mini cecū eſt iſta aliqd carēs viſu qō natū ē habere viſū ꝛ diffini⁹ iſtius termini nōhō eſt iſta aliqd qđ nō eſt hō et ſic de aliis Et ī quilib3 talis t̃minus eſt vere ꝓnotatiu⁹ q̃is nō qlibet talis t̃minus ſit relatiu⁹ eo ꝙ talis terminus aliq̃ poteſt de aliquo verificari q̃is t̃minus obliqu⁹ nō poſſet vere et cōueniēt̃ ſibi addi ſic ꝙ angelus eſt īmaterialis et tñ nō oportet ꝙ alicuius ſit īmaterialis vel alicui īmatialis ꝛ ſic de aliis Quelib3 autē3 talis ꝓpō in qua ponitur talis terminus duas ad minus habet exponentes ꝛ aliquando plures qō facilitē patz videndo diffinitionē exp̃mentem quid nominis ipſius termini Vnde quelibet ꝓpoſitio in qua ponit̃ t̃minus īfinitus duas hab3 exponētes vnā affirmatiuā in qua ille t̃min⁹ aliquid in ſing̃lari vel p̃lali vel aliquis alius terminus equalens tali ſbicit̃ vel p̃dicat̃ Vnde i ſta aſinus eſt nonhō equalet iſti aſin⁹ ē aliqd et aſinus nō eſt homo Similit̃ iſta angelus ē īmaterialis equalet iſti angelus aliqd ē ꝛ nō hab3 materiā ꝛ hoc intelligendū quādo talis terminus nihil ſig̃t negatiue niſi ꝙ terminus oppoſitus ſig̃t affirmatie qō dico ad excludē dū iſta3 iſtantiā ꝙ illa copulatia eſſentia diuina eſt aliquid et non eſt genita nō equiual3 iſti eſſentia diuina eſt īgenita Ex iſto p3 ꝙ iſta de virtute t̃monis eſt negāda chymera ē nōhō qa hab3 vna3 exponentem falſā ſc3 iſtā chymera eſt aliqd Silr ſi null⁹ hō ſit albus hec eſt negāda de virtute t̃monis hō alb⁹ eſt nōhō qa aliqua exponens eſt flā ſc3 hō alb⁹ eſt aliquid Si dicat̃ ꝙ alteꝝ ꝓtradictoriorū dicitur de q̃libet ſi igit̃ hec eſt flā chymera eſt nōhō. hec erit vera chymera eſt hō Dicendū eſt t̃m ariſ. ītentione3 ꝙ nō de q̃lib3 t̃mio ſig̃ue ſūpto dicit̃ alteꝝ ꝓtradictorioꝝ ſic de hoc noīe chymera ſig̃ue ſumpto nec dicitur homo nec nonhō tamen de omni termino ſig̃ue ſumpto non includēte equiualenter aliqō ſincathe. vl aliquā alia3 determiationē de quo p̃dicat̃ vere ens vel aliquid dicit̃ alteꝝ ꝓtradictorioru3 vñ ſi hec eſſet vera chymera eſt aliqd altera illaꝝ eſſet vera chymera eſt hō chymera eſt nō homo Et ideo concedendū eſt ꝙ non de quolib3 ſig̃ue ſumpto dicit̃ alteꝝ contradictoꝝ rum et tamen hoc non obſtāte de quolib3 tali qōlibet ens vere affirmat̃ vel vere negatur ꝛ hoc intendit Ariſ. quādo dicit de quolib3 affirmatio vel negatio de nullo eoꝝ ambo Vn de q̃is nec hō nec nonhō dicatur de chymera hō tamē vere affirmat̃ vel vere negatur de chymera Vñ altera illaꝝ eſt vera chymera ē hō chymera non eſt hō ꝛ ſic de iſtis hō alb⁹ ē hō hō albus non eſt hō hō albus eſt nonhō hō albus non eſt nonhō ꝙ autē neutra iſtaꝝ eſt vera hō albus eſt hō hō albus eſt nonhō poſito ꝙ nullus hō ſit albus poteſt ſic oñdi nam ſi hec ſit vera homo albus eſt nonhomo cum ſit affirmatiua oportet ꝙ ſubiectum ſuppōat ꝑ aliquo quo dato quero pro quo ſupponit nec provoce nec pro conceptu cum ſupponat ſig̃tiue et non materialiter, vel ſimpliciter. ergo ſupponit pro aliquo et per conſequens ille tē minus hō albus ſignificatiue ſūpt⁹ p̃dicaret

de ꝓnoīe ꝺmoſtrāte illō ꝓ quo ſuppoīt ⁊ ꝓ ꝓñs hec eſſ3 vera hō eſt hō alb⁹ ꝙ eſt māifeſte fīm̄ qa ſi ſit vera aut ꝺmoſtraf ens aut nō ens ſi ens g̃ aliqō ens eſſ3 hō alb⁹ qđ eſt ꝓtra poſi tū ſi ſit nō ens igit aliqō nō ens eſſ3 hō albus et per ꝓñs eēt albū qō eſt māifeſte fīm̄. Et ita p3 ꝙ hec eſt flā hō alb⁹ eſt nō hō ſi null⁹ hō ſit alb⁹ et per eandē rōnē pñt ꝓbari ꝓſiles eē flē

Capitulū xiii.

QVāuis ꝓpones in qbus ponūf tē mini infinitivel eis equalētes nō habeāt niſi duas exponētes tñ ꝓ pones affirmatīe in qbus ponūf ꝺmini ꝓuati ui qui nō ſūt equalētes ꝺminis ſīmiū ꝓles hñt exponētes q̃ duas Vnde iſta iſte eſt cecus h3 iſtas exponētes iſte eſt aliqd iſte ē nat⁹ vidē et iſte nūq̃ poteritvidere de tl̄ib⁹ aūt nō ꝓōt da ri certa rl̄a qa ſmvarietatē ꝺmiox talīū ꝓpō nes in quibus ponūf dr̄ſimode dñt expōi vñ iſta ſoř eſt cecus h3 illas exponētes que dcte ſūt iſta aūt ꝓpō ſoř eſt fatu⁹ h3 iſtas ſoř eſt a liqd ſoř nō h3 ſapīa3 quā optet hr̄e cū hoc tñ ſtat ꝙ pōt hr̄e ſapīa3 Vnde iſta ſtāt ſil ſoř ē fatu⁹ vel iſipiēs et ſoř per naturā pōt eſſe ſapi ens ſ3 iſta nō ſtāt ſil ſoř eſt cec⁹ ⁊ ſoř per natu rā pōt eſſe videns Et ita p3 ꝙ alias exponen tes hab3 vna ꝓpō quā alia ꝓpō et tñ invtraq̃ pōit ꝺmi⁹ ꝓuatiuus quō aūt tles ꝓpones dñt expōi facilit pōt videri ſi accipiāf diffinitiōes exp̄m ētes qd noīs iporx relatiorx ꝓuatiuorx et ex eis formādo exponētes

Capitulū xiiii.

SIcut ꝓpones in quib⁹ ponūf ꝺmi ni negatiui et ꝓuatiui hñt ꝓles ex ponētes ita ꝓpones ex qb⁹ vel in quib⁹ ponūf figmēta hoc eſt in quibus ponun tur termini ficti qbus nihil correſpōdet in re q̃le fingunf ſigre plures hñt exponētes tles e nī terminivere ſūt ꝓnotatiui nec aliqō yma ginabile per eos ſig̃tur necvna res que eſt in actuvl pōt eſſevel ſaltē potuit fuiſſevl fuit in actu Vñ ſic ꝺmi ni negatiuvl ꝓuatiui ni hil ſignt niſi ꝙ ſig̃tur per termios poſitiuos q̃ uis illud idē ꝙ ſig̃tur pē terminū poſitiuū af firmatiuevel per terminū affirmatiuū poſiti ue ⁊ ꝓſtruendo ſig̃tur per ꝺminū negatiuūvel ꝓuatiuū deſtruēdo vel negādo ſm modū lo q̃ndi Anſ. ita per tales ꝺmios fictos c⁹ mōi ſūt chymeravel tragelaphusvacuū infinitū ⁊ h⁹ mōi nihil ſigf niſi qđ ſig̃tur per aliq̃s alios ter mios ſic p3 ex diffinitiōib⁹ exp̄mētib⁹ qd no minis eox tñ nō eodē° ſignf res p tles ꝺmios ſic ꝓ alios qa ſic ſignf ꝓ alios ꝙ ꝓ illī reb⁹ alii ꝺmini ſuppōē pñt iſti enī ꝺmini ꝓ eis ſuppōē nō pñt ſicut nec diffinitiōes exp̄mētes qd no minis eox Vñ nō ē ymaginābīlū ꝙ ſic ſt tlia entia ſig̃ta per tales ꝺmios hō aīal albū et h⁹ mōi ita ſūt quedā nō entia ⁊ ipoſſibilia ciſlī cta realit ab entib⁹ ſig̃ta per tles ꝺminos chy mera hircoceru⁹ ⁊ h⁹ mōi q̃ſi eētvnus mđus ex ipoſſibilib⁹ ſicvn⁹ eſt mđus ex entib⁹ S3 qcqd ymagiabile ſig̃tur per hoc nomē chymera ſi gnificaf per aliū ꝺminū de quo in ꝓpone ꝺieſ ſe vel de poſſibili ꝓdicef tñ hō nomē chymera pro illo nō pōt ſuppōē ꝓpt ꝙ ꝓpō q̃lib3 affir matīa in q̃ ſubicit hoc nomen chymera ſig̃ue ſūptū de vtute ſmonis ē flā qa h3 aliq̃ expo nētes falſā Vñ illa eſt flā devtute ſmōis chy mera eſt non ens et q̃lib3 ꝓſilis qa q̃lib3 tlis h3 tales exponētes chymera ē aliqd ⁊ illō eſt nō ens q̃ꝝ ꝑma eſt flā Et ſi dicaf nūqd iſta ē va chymera eſt chymera ⁊ videf qō ſitvera qa ꝑtur idē de ſe et boetius dicit ꝙ nll̄a eſt veri or ꝑtio quā illa in qua idē ꝑtur de ſeipo Dicē dū eſt ꝙ devtute vocis illa eſt flā chymera ē chymera ſi ꝺmi⁹ ſuppōat ſig̃ue eo ꝙ fīm̄ iplica tur Ad Boetiū dico ꝙ boetius itēdit ꝙ nl̄ la ꝑdica⁹ in qua ꝑtur aliqd de aliquo eſt vior illa in qua idez ꝑtur de ſe qa tñ illa ē negtia ſtat ꝙ nulla ſit vera nec illa in qua ꝑtur idez de ſe nec illa in qua ꝑtur aliqd de aliq̃ ſi tñ il la eſſ3 vera in qua aliqd ꝑtur de aliq̃ tūc nll̄a eſſ3 verior illa chymera eſt chymera ⁊ ita nll̄a ꝓpō in qua ꝑtur aliqd de hoc noīe chymera ſi g̃ue ſūpto pōt eſſeverior illa i qua hoc nomē chymera ꝑtur de ſe ipo cū hoc tñ ſtat ꝙ nec il la nec alia ſitvera

Capitulū xv.

IN ç̄cūq̃ aūt ꝓpone que ſmvoce3 eſt cathego. pōif hō rlatiuū qui ꝓ illa dāde ſunt ꝓles exponētes qa q̃lib3 tlis equal3 vni copulatīe tñ alit ē de tli ꝓpone qñ eſtvlis et qñ eſt ꝓticular idefinita vel ſingl̄ar Qñ enī tal ꝓpō eſt ſingl̄ar idefini tavl ꝓticular ſp illa ꝓpō equal3 vni copl̄atīe ꝓpoſite ex duab⁹ ꝓpoīb⁹ ſc3 ex añcedēte ⁊ hō ꝓ nōie rlatio illēvl noīe ꝓpo ⁊ alīo extremo nl̄ la aliavariatiōe fēta ſic illa hō qui ē alb⁹ cur rit equal3 iſti hō ē alb⁹ et ille currit vl iſte hō currit ⁊ ille ē alb⁹ ſil rilla ſoř q currit diſputat equiualet iſti ſortes currit et ille diſputat ſed ſi talis ꝓpoſitio eſtvlis illa eſt diſtinguēda ſe

cūdū amphibologiā eo ꝙ pōt hr̄e duplicē ſenſum Vnus ſenſus eſt per quē denotaſ ꝙ de q̄ cūq; dicit illud totū ꝙ p̄cedit vbū ꝓncipale ꝙ de eodē dicit p̄tum ⁊ nō plus denotaſ et ille ſenſus vocaſ a multꝫ ſenſus ꝓpoſitionis vl̄ quē tibilis cum tali ſenſu Alius ſenſus eſt p quē denotaſ ꝙ illud qō ſequit hoc inꝑplexū qō vl̄ qui p̄dicaſ vl̄r de añte et ꝙ ſequit p̄dicatū vl̄r vificaſ de eodē vbi gr̄a per iſtā oīs hō qui eſt albus currit in vno ſenſu ōnotaſ ꝙ deq̄cūq; p̄ dicatur hoc totū homo qui eſt albus ꝙ de eo dē dicit hoc p̄dicatū currit ⁊ tūc advitatē tal ꝓpōnis due ꝓpōnes r̄grūt ſc3 ꝙ aliquis hō ē albꝰ ⁊ ꝙ quilib3 talis currit. In alio vo ſenſu denotatur ꝙ ille due ſūt vere oīs hō eſt albꝰ ⁊ oīs hō currit Verūtū ſciendū eſt ꝙ ſic dicetur inferius ꝙ q̄ñq; ē relatio nō pſonalis ⁊ tē nō oportet ꝙ in copulatia correſpōdēte ide3 habeat invtraq; eandē ſuppōnē Q̄ñq; autem eſt relatio perſonalis ⁊ tūc deb3 hr̄e eandem ſuppoſitionem. Capitulū xvi.

CIrca ꝓpōnes reduplicatias Eſt ꝓmo ſciendū ꝙ illa ꝓpō vocaſ r̄duplicatia in qua ponit hec dēcio inq̄tū vel equialēs et teneſ r̄duplicatie quia ſm aliquos pōt teneri ſpecificatiue et ſic nō facit ꝓpōnē reduplicatiuā ⁊ aliqñ pōt teneri reduplicatie ⁊ ſic facit ꝓpōnē reduplicatiuā Zº ſciendū ꝙ in ꝓpōne reduplicatia ipa reduplicatio ſic hec dēcio inq̄tū vel equialēs aliqñ ē affirmata qñ ſc3 negatio nō p̄cedit eamvt ſoꝛ inq̄tū hō nō currit ⁊ aliqñ eſt negata qñ ſc3 negatio p̄cedit ea3 ſic hic ſoꝛ nō currit inq̄tū hō ſi añt reduplicaº nō ſit negata vl̄ hoc eſt in ꝓpōe affirmatiua ſic hic ſoꝛ inq̄tū homo eſt riſibilis vel in ꝓpōne negatia ſoꝛ inq̄tū hō non currit Et ꝓmo igit videdū eſt quid requirit advitatē ꝓpōis affirmatie reduplicatiue zº quid adveritatē negatie in qua tñ r̄dupliº nō eſt negata 3º quid requirit adveritatē ꝓpōnis i qua redupliº ē negata Circa ꝓmū ſciendum eſt ꝙ talis ꝓpō poteſt diſtingui eo ꝙ poteſt eſſe reduplicatio gratia concomitātie vel gratia cauſe Si fiat reduplicatio gratia p̄ comitantie tunc ad veritatē illius requirunt quatuor propoſitiones tanquam exponentes eam vna in qua predicatum principale vere predicatur de ſubiecto principali alia in qua illud ſuper qd cadit reduplicatio predicaſ de ſubiecto principali Tercia in qua p̄dicatum principale predicaſ de illo ſup qō cadit reduplicatio vninēſaliſ q̄rta erit vna p̄dictionalis in qua arguit ab illo ſup quod cadit reduplicatio ad predicatū principale eoº quo ab inferiori ad ſupius dicit eſſe bona cōſequētia vel quo modo dicit ꝙ ex vno conuertibiliu3 ſeq; reliquūverbi gratia ad veritatē iſtius ſoꝛ inq̄tu3 homo eſt coloratus requiritur veritas iſtius ſortes eſt coloratus et iſtius ſortes eſt homo et iſtius oīs homo eſt coloratus et iſtius ſi hō eſt coloratū eſt vel iſtius ſi aliqd eſt hō aliqd eſt coloratū et quia talis condictionalis ē falſa ideo talis reduplicatia ſoꝛ inquantum homo eſt coloratus eſt ſimpliciter falſa quia habetvnam exponentez falſam Si autē fiat reduplicatio gratia cauſe tunc ad veritatē tl̄is reduplicatiue preter quatuor predictas exponētes requirit ꝙ illud ſupra qd cadit reduplicatio exprimat cauſa3 rei importate per predicatū vel ꝙ ſit illud cui primo ineſt predicatū ꝓncipale vel ꝙ illi prius inſit p̄dicatū ꝓncipale quā pronōi ōmōſtranti illd pro quo ſubiectū ꝓncipale ſuppōit ſic̄ per illā yſocheles i quātū triangulꝰ hab3 tres ⁊c̄. denotaſ ꝙ yſocheles habet tres angulos ⁊c̄. et ꝙ ſi aliqd ē ℓangulus hab3 tres ⁊c̄. ⁊ ſimiliter cum hoc ꝙ illud p̄dicatū habere tres ⁊c̄. ꝓvificaſ de ℓangulo quā de yſochele eoº quo logicꝰ vtit ꝓpori ⁊ poſteriori que ſūt p̄dictiones ꝓpōnū Similiter per iſtā ignis inq̄tū calidꝰ eſt calefactiuus denotaſ p̄dicta et ideo eſt vera ſit hec ē vera hō inq̄tū habens animā intellectiuā eſt ſuſceptibilis diſcipline quia preter quatuor p̄dictas exponētes aīa intellectia eſt cauſa diſcipline et hoc extendendo nomē cauſe ad ſubiectū alicuius ſ3 illa hō inquātu3 riſibilis eſt ſuſceptibilis diſciplie eſt falſa q̄uis ſit vera ſi fiat reduplicatio gratia cōmitatie et hoc qa predicte quatuor exponētes ſuntvere Ex p̄dictis colligi pōt regula talis ꝙ a ꝓpōe reduplicatiua ad ſuā preiacentē eſt ſemper cōſequētia formalis quia ſemper ſua preiacēs eſt vna exponēs reduplicatie ⁊ ideo ſequit foꝛaliter homo inq̄tu3 aīal eſt ſēſibilis ergo hō ē ſenſibilis Similiter ſequit ignis inquātū calidus eſt calefactiuus ergo ignis eſt calefactiuꝰ Exiſtū ſeq; ꝙ mlte ꝓpōnes q̄ a mlt̄ p̄cedūt tā i phīa q̄ in theologia ſūt ſimplr falſe devtute ſmōis cꝰmōi ſūt tales creatura inq̄tū eſt i deo eſt realiter diuina eſſentia pater et filius inquantum ſuntvnum ſpirant homo inquantū creatura ē nō ens obiectū inq̄tū itelligibile ē

habēs esse diminutū qa omnes tales habent exponentem fl̄az. Et eodē⁹ ꝓportionabl̄r dicendū est de ꝯsimilib⁹. Si aūt aliq̄ tales vel ꝯ similes inueniāt in scripturis vel ab auctoribꝫ siue sācti siue phis exponēde sūt qa auctores frequēt loquūt nō devtute fmois sic patz inspicientibꝫ libros eorū Per ꝑdicta possūt solui aliqua sophismata. aliq̄ iq̄tū conueniūt differūt. aliq̄ inq̄tū drnt cōueniūt. Nā accipiendo ꝙuenire fm qvificatur de oibꝫ existētibus ī rerꝫ natura. et differre ꝓ oīb⁹ q̄ quo cūq; mō differūt hoc est sūt ⁊ nō sūt idez. sic ō nes tales sūt vere si fiat reduplicatio gratia ꝓ comitantie. qa sicut maifeste pz q̄tuor exponentes sūt vere. si aūt fiat reduplicatio gra cause sic sūt false. nā ꝙuenire nō ꝑus cōuenit nec dicitur de ꝙuenientib⁹ q̄ de differētib⁹ nec etiā importat talē cāz ideo falsē sūt sic accipiendo eas sed secus est de istis. aliqua inq̄tū sūt similia sūt dissimilia alia inq̄tū sūt dissimilia sūt similia. Nā illa ꝑña nō valet ista sūt similia ꝫ sūt dissimilia nec ꝑuerso nec etiā seq̄t cōuenunt in hoc predicato sile ergo sūt dissimilia quia ad hoc q̄ sūt silia requirit q̄ hēant q̄litates eiusdē speciei specialissime Alia regula q̄ arguēdo ab inferiori ad supi⁹ sine distributione a pte subiecti principalis est bōa ꝑña Vnde illa ꝑña est bona sōr inq̄tū hō est risibil ꝫ aīal iq̄tū hō est risibile. qa ipossibile est q̄ exponentes añcedēt sint vere sine exponētib⁹ ꝓñt et hoc siue fiat reduplicatio gratia ꝯcomitātie siue gratia cause. et similit a pte ꝑdicati principal̄ē bona ꝑña. sed arguendo ab iº sup qđ cadit reduplicaº ad suū supi⁹ est falsa ꝑña sicut hic sōr iq̄tū hō ē risibil̄ ergo sōr inq̄tū animal est risibile. Nā si illa cōsequētia esset bona seq̄r q̄ ista esset bona ōnis hō est risibil̄ ergo omne animal est risibile ꝓ istā regulā. Q̄ñ reduplicatīa infert reduplicatīaz exponētes añcedētis inferūt exponētes ꝓñt. vexꝫtū sciēd q̄ aliqsvtiē alit talibus ꝓpōib⁹ ñ devtute fmois ⁊ tc posset negari tales ꝑñe Secūº vidēd ē ꝑncipalit de rēduplicatīa negatīa ī q̄ reduplicatio nō ē negata cui⁹ mōi sūt tales ꝓpōes hō inq̄tū rōalis ñ ē aīn⁹

Et ē sciēdū q̄ tal̄ reduplicatīa ꝓpō gra cōcomitātie hz quatuor exponētes duas negatīas vnā affirmatīaz ⁊ aliā ꝑdictionalē. affirmatīa exponēs est illa ī q̄ illō sup qō cadit reduplicatiōe affirmaē de subiecto ꝑncipali. Negatīaꝫ ꝓpōnūvna ē ꝑiacens illi⁹ ꝓpōis reduplicatie ī q̄ scz ꝑtū ꝑncipale negaē de subiecto ꝑncipali. alia negatīa exponēs ē illa ī q̄ ꝑdicatū ꝑncipale negaē ab iº sup qō cadit reduplicaº vl̄r sūpta. cōdicōal̄ē illa in q̄ a positione illi⁹ sup qō cadit reduplicatio seqē negatio ꝑdicati ꝑncipalis sic ista hō iq̄tū risibilis ñ ē aīn⁹ hz istas exponētes hō ē risibil̄ hō ñ est aīn⁹ nullū risibile ē aīn⁹ si aliqō ē risibile ipsū nō est aīn⁹ Et ꝓpter hoc tales sūt falsē de virtute fmois logic⁹ inq̄tū logic⁹ differt a gramatico quia illa exponēs ē falsa omnis logic⁹ differt a ḡmatico. sil̄r tales sūt flē intellect⁹ ī q̄tū intellect⁹ nō vult. sil̄r aīa iquātū aīa ñ vult aīa iq̄tū actīa ñ patiē aīa iq̄tū passīa nō agit ignis iq̄tū calid⁹ ñ ē sicc⁹. corp⁹ iq̄tū alteratur nō mouē localit ⁊ sic de mlt̄q̄ talib⁹ quia omnis talis hz vnā exponētē flāz. si aūt fiat rēduplicatio gratia cause sic reqrit q̄ ꝑdicatū ꝑncipale ꝑus vel ꝑmo negeē ab illo super quod cadit reduplicatio q̄ a ꝓ noīe demōstrāte illud ꝓ quo subiectū ꝑncipale suppoit et hoc sē per supponendo q̄ hz q̄tuor exponentes ꝑdictas ⁊ ꝓpter hoc sic reduplicādo hec ē falsa hō inq̄tū risibilis nō est aīn⁹ Similit intelligendū est sic ꝑus q̄ sp a ꝓpōe reduplicatīa ad suam ꝓpriacentē ē ꝑña formal̄ vt ista est cōseq̄tia formal̄ logic⁹ inq̄tū logic⁹ dr̄t a ḡmatico ergo logicus differt a gramatico ex qua seqē q̄ logicus non est gramaticus. Tertio videndum est de reduplicatiua in qua reduplicatio negatur Et est sciendum q̄ talis ꝓ positio est contradictoria talis propositionis reduplicatiue in qua reduplicatō est affirmata et ideo adveritatem talis sufficit veritas exponentis cuiuscumq; exposite reduplicatiue cui contradicit quia regula est Quod quādo aliqua propositio cōtradicit alicui habenti plures exponentes tunc adveritatem istius sufficit veritas cuiuscumq; exponentis oppo site. Vnde adveritatem istius sortes non est homo inquantum albus sufficit veritas isti⁹ sortes non est homo et istius sortes non est albus et istius aliquid album non est homo et istius non si sortes est album est Notandū est etiam q̄ iste dictiones secūdū q̄ vt subratione et huiusmodi sūt equiualentes isti dictioni inquantum et ideo faciunt ꝓpōnes reduplicatīas et iō ē dicēdū de talib⁹ ꝓpōib⁹ sic dc̄z ē de illī q̄b⁹ poiē hec dco iq̄tū Si aūt talis

dictio nō tenet reduplicatiue ſ3 ſpecificatiue
tūc nō requritur ꝙ illud cui additur talis dic-
tio inquantū ſubiciaturvniuerſaliter p̄dicato
p̄ncipali ſed requiritur ꝙ illud ſup̄ qđ cadit r̄
duplicatio importet illud ratione cuius com
petit p̄dicatū p̄ncipale p̄mo ſubiecto. Verbi
gratia ſi in iſta ꝓp̄oe ignis īquātū calidus ca-
lefacit inq̄tū nō tenet reduplicatiue ſed ſpeci
ficatiue nō oportet ꝙ hec ſit vā ōne calidū ca-
lefacit ſed requirit ꝙ hoc nomē calidū īpor-
tet calorē p quē ignis calefacit p̄mo et cui p̄-
us ⁊ magis per ſe cōpetit calefacē q̄ igni vel
ſaltē ꝙ eſt principiū calefaciendi et ita adve
ritate talis ꝓp̄onis requirit ꝙ p̄dicatū p̄nci-
pale p̄dicatur de ſubiecto principali et de il-
lo cui addit talis dictio ⁊ ꝙ illud additū pre
dicet de ſubiecto principali ſed nō r̄quiritur
ꝙ p̄dicatū p̄ncipalevl'r p̄dicat de illo cui ad-
dit tal' dictio ſ3 o3 ꝙ īportet illud ratione cu
ius p̄dicatū p̄ncipale cōpetitvē p p̄dicationē
ſubiecto p̄ncipali et ſicverificant tales ꝓp̄oes
ſortes īq̄tū albus diſgregatviſū ſōr inq̄tū ha
bet liberū arbitriū peccat ens inq̄tū ens ē ſb̄-
iectū methaphiſice et huiuſmodi. de exempl'
tm̄ nō ē curā đ. Oportet etiā ſcire ꝙ l̄ vocabu
lū inq̄tū et ſimiliter talia vocabula. vt. ſ3 qđ
ſub ratione qua et huiuſmodi. aliqñ īꝓp̄oni-
b9 equiualent alicui aduerbio temporis. ſicut
vn9 ſ̄ſus iſti9 ꝓp̄ois canis īq̄tū ſig̃t animal la
trabile facit iſtā ꝓp̄oe3 eſſeverā omnis canis
ē animal quia ſ̄ſus ē iſte ꝙ hec ꝓp̄o ois cais
eſt animal nō ēvera niſi qñ canis ſtat p latra
bili aīali Et ſimilit dicim9 ꝙ hec ē vā iſta y-
mago ē homo ſm ꝙ hō accipitur īpprie ſic e
tiā variis modis pōt accipi hec dēo inq̄tū.

Capitulum xvii.

Circa ꝓp̄oes excluſiuas ē p̄mo ſciendū
quid facit ꝓpoſitionē excluſiuam. Se
cūdo quid requirit adveritatē excluſiue. 3° q̄
modo t̄i ſupponūt īꝓp̄oib9 excluſiuis Quar-
to dāde ſūt quedā regule Circa p̄mū ſcien
dū eſt ꝙ ille dictiones tm̄ ſolū faciūt ꝓp̄oes
excluſiuas Sciendū tm̄ ꝙ hec dictio ſolū ali
quando accipit ſm̄ cathegreumatice et tūc eſt
eſt dictio excluſiua. aliqñ tenet cathegreūati
ce et tūc ñ ē dictio excluſiua ſ3 tūc īportat il-
lud qđ importatur p terminū ſibi additū eſſe
ſolitariū ſic dicit ꝙ iſte eſt ſol9 hoc eſt ſolitari
us quia in l̄ loco nō ē cū alio. Similit ſi dica
tur ſic ſōr ſol9 currit ſi li ſolus teneatur cathe-
greumatice ſig̃t ꝙ ſōr qui ē ſolitari9 currit et
hoc poterit eſſever q̄uis mūl alii currāt. Si
aūt teneat ſm̄cathegreūatice tūc ōnotatur ꝙ
nullus alius a ſorte currit Secūdo ſciendū
ē ꝙ qñ iſte due dictiones tm̄ et ſolū p̄nt addi
eidem nihil refert adderevnāvel aliā dūmō
li ſolū teāt ſm̄acthegreūatice qa tales ꝓp̄oeo
eqpollēt ſic iſte eqpollēt tm̄ ſōr currit ⁊ ſol9
ſōr currit Circa ſecūdū ſciēdū ē ꝙ aliqñdēo
exceptiā ponit a parte ſubiecti ⁊ aliqñ a par-
te predicati ſiue a pte ꝓp̄ois ita ꝙ ē determi-
natio tocius cōpoſitionis Et iō p̄mo vidēdū
ē de illo qñ dictio excluſiua ponit a parte ſb̄-
iecti Et ē p̄mo ſciendū ꝙ ſic aliqñ dictio ca
thegreumatica ſignificatvnū p̄maria inſtitu
tione et aliud ex tranſlatiōe ⁊ ſecūdaria iſti-
tutione. ſic hō p̄mo ſignificat illud qđ cōponi
tur ex corpe et aīa ītellectīa ⁊ ſecūdario ſigni
ficat ſtatuā vel ymaginē talis cōpoīti ſic ē de
dictione excluſiua ꝙ aliqñ ſignificatvel hab3
vnū officiū ex primaria inſtitutione et aliud
ex ſecundaria īſtitutione Et iōvidēdū ē p̄mo
de ei9 p̄maria īſtitutione. ſcdo de ſecūdaria.

Circa primū ſciēdū ꝙ qñcūq dictio excluſi-
ua tenet ſecūdū p̄mariam inſtitutionē ⁊ poſt
a parte ſubiecti ſp denotat ꝙ p̄dicatū vere p̄
dicat de ſubiecto et ꝙ remouet ab omī illo ō
quo non p̄dicatur ſubiectū ⁊ hoc ſi ꝓp̄o ſit af-
firmatīa ⁊ iō q̄libet excluſiua h3 duas expoñ
tes vnā affirmatiuā ⁊ aliā negatīa3 ſicut iſta
tm̄ homo ē animal h3 iſtas exponētes homo
ē animal ⁊ nihil aliud ab hoīe ē aīmal. Si au
tē ſit negatīa denotat ꝙ p̄dicatū vē remouet
a ſubiecto ⁊ ꝙ ī eſt omni illi a q̄ vere remo-
uet ſubiectū ⁊ iō habet duas exponētes ſc3 vn
nā preiacētē negatīa3 ⁊ aliā affirmatīam ſic
iſta tm̄ hō ñ ē aſin9 h3 iſtas exponētes hō non
ē aſin9 ⁊ oē aliud ab hoīe ē aſin9 Per p̄dic-
ta p3 ꝙ oēs tles ſt flē ⁊ īcludētes p̄dictoria ac
cipiēo dēoes excluſīas ſ3 ſuā p̄mariā īſtituti
onē tm̄ hō ē aīal tm̄ aer ē hic int9 tm̄ aīal ē tā
tū p̄ ē tm̄ īdīduū ē ⁊ h9 mōi. qa ex ill' ſeqt p̄-
dicata vificari de ptib9 vere a qb9 tota remo
uentur et ita tles p̄dictioē3 īcludūt. Sil'r tales
ſūt flē ſol9 p̄ ē de9. ſol9 p̄ ſpirat ſp̄3 ſc3. ſol9 pat
creat. ſol9 p̄ ē bō9 ⁊ h9 mōi Sil'r tles ſt flē tātū
oīs hō ē rōnal. tm̄ oē aīal ē ſēſibile qa iſte ex-
ponētes ñ ſtāt ſil' ſi ſint ples hoies. oīs homo
ē rōalis ⁊ nihil aliud ab oī hoīe ē rōale qa ſi
nihil aliud ab oī hoīe ē rōale ⁊ iſte hō ñ ē oīs
hō g̃ iſte hō ñ eſt rōalis q̄ r̄pugnat iſti oīs ho
mo eſt rōalis Et eod mō ē de iſta tm̄ ōne ani

mal eſt ſēſibile Secūdovidēdū eſt de dictione excluſiua ſ3 ſuā ſecūdariā ipoēz ſiue inſtitutionē Et ē ſciēdū ꝙ triplex pōt eſſe. Vna ē q̄ pciſe excludit p̄dicatū ab oī diſtributo de q̄ nō dr̄ ſubiectū. Alia q̄ pciſe excludit ea q̄ nō importāt̄ p ea q̄ iportāt̄ p ſubiectū nec ſūt partes eorꝝ. Tertia ē q̄ pciſe excludit maiorem pluralitatē q̄ ſit expſſa p ſubiectū. Et ſm hoc dant̄ tres regule Vna ē ꝙ q̄ dictō excluſiua addit̄ termio ꝓmuni diſtributovel pōt eē excluſio ꝓp̄e dicta tūc excludit̄ oē illud de q̄ nō verificat̄ illō cui addit̄ dictio excluſiua Alit̄ pōt eſſe excluſio iꝓp̄e dicta ſ3 ꝙ denotat̄ p̄dicatū remoueri a q̄libet alio cōmuni cū ſigno pticulari de quo nōverificat̄ ſubiectū ⁊ pōtvocari excluſio repugnāt̄ ꝓis cū ſigno pticulari Vñ iſta tm̄ oīs hō currit ē diſtinguēda penes ſecundū modū equocatiōis eo ꝙ li tm̄ pōt teneri ꝓp̄e et tūc hz iſtas exponētes oīs hō currit ⁊ nihil aliud ab hoīe currit Vel pōt ſumi iꝓp̄e vt ſit excluſio cuiuſlibz cōmunis repugnāt̄ cū ſigno pticulari et tūc hz iſtas exponētes omnis hō currit ⁊ aliqs bos currit ⁊ ſic de ſingulis ꝓ̄ibusvt p talē excluſiuā cū dictione excluſiua iꝓp̄e dicta denotat̄ p̄dicatū vificari de toto ꝓ̄ poſito i illa ꝓp̄oē cū ſignovl̄i et nō vificatur de q̄libz alio ꝓ̄ vl̄r ſūpto. Et iſta diſtictio nō habz locū niſi q̄ excluſiua addit̄ tio ꝓ̄vl̄r ſūpto. Iuxta ſecūdā acceptioēz iꝓp̄am dcōis excluſiue accipit̄ vna regula q̄ ē iſta ꝙ q̄ dco exceptia addit̄ tio iportāti aliqd hns plures p tes illa ꝓp̄o ē diſtīguēda eo ꝙ pōt eſſe excluſio ꝓp̄e dca ⁊ tūc denotat̄ p̄dicatū cōueire ſubiecto ⁊ rmoueri a quolibz a q̄ remoueat̄ ſubiectū Vel pōt eē excluſio iꝓp̄e dca ſ3 ꝙ excludit̄ oē illud de q̄ nōvificat̄ ſubiectuz nec iportās ptes ſubiecti ⁊ pōtvocari excluſio iꝓp̄e dicta ꝯlibet iportāt̄ extrīſecū Et ſ3 hoc hec ꝓp̄o ē diſtīguēda tm̄ ſōr ē albꝰ ex eo ꝙ dictio excluſiua pōt ſumi ꝓp̄e ⁊ tc̄ icludit cōtra dcōez qa tūc ille ſt̄ ſue exponētes ſōr ē albꝰ ⁊ nihil aliā a ſorte ē albū q̄ due rpugnāt qa ſeq̄t̄ ſōr ē albꝰ g̃ aliq̄ ps corpis ſort̄ ē alba et ſequit̄ ex alia pte nihil aliud a ſorte ē albū ⁊ q̄libz ps ſortis ē alia a ſorte ⁊c̄ iſta certū ē contradicūt aliq̄ ps corpis ſort̄ ē alba ⁊ nulla ps corpis ſort̄ ē alba. Si aūt ſumat̄ dco excluſiua iꝓp̄evt fiat excluſio pciſe ꝯlibet iportātiſ aliqō extrīſecū ſorti ſic hec ē poſſibil̄ tm̄ ſortes ē albꝰ quia nō denotat̄ niſi ꝙ ſōr ſit albus et nihil aliud a ſorte extrīſecū eſt albū ⁊ ille due pn̄t ſil̄ ſtare et iſta diſtinctio nūq̄ hz locū niſi q̄ dictio excluſiua addit̄ termio impor tāti aliquod totum habēs plures partes ſiue ſit totū ꝓp̄e dictū ſiue iꝓp̄e dictū Et ſi dicatur ꝙ tūc oēs tales includūt p̄dcoez ſ3 vtrāq̄ acceptionē tm̄ corpꝰ ē albū ſiue tm̄ hō ē albus tm̄ ignis calefacit tm̄ aer ē hic itꝰ tm̄ q̄tū ē in loco ⁊ hꝰmōi. Naz p ꝓmū excludit̄ ſupficies cū ſit ad extrīſecū ſorti qa ſi ē pars eius et id excludit̄ p ſecūdū ⁊ p tertiū exm̄ excludit̄ color ⁊ p quartū oīa accña ⁊ pultimū pūctꝰ Dicēdū ꝙ oīa p̄dicta de p̄dictis exēpl̄ p̄t̄q̄ de tercio ſ3 opinionē Arī. ꝓcedūt ex falſa ymagia tōe ſcz ꝙ linea ſupficies pūctꝰ ſūt q̄dā res diſtincte realr a corpore ⁊ a ſubā qđ oñſū ē falſū eſſe ⁊ p̄ mētē Arī. i lꝰ p̄dicamētoꝝ. ſ3 p tertio exemplo ſuppoito ꝙ ignis nō poſſet calefacere niſi p caloꝝ. alit̄ dicendū qa dicendū eſt ꝙ ſūpta dcōne excluſiua ſiue ꝓp̄e ſiue iꝓp̄e hec includit contradictionē tm̄ ignis calefacit ⁊ iō ſi debeat ſaluari debet accipi dcō excluſiua aliter q̄ ꝓp̄e et q̄ tribus predictis modis vt ſcilicet dictio excluſiua preciſe icludat illa que nec important aliquod extrinſecum nec aliquid iherens formaliter ſubiecto et ſub illa acceptione poteſt concedi ꝙ iſta eſt poſſibilis tm̄ ignis calefacit quia tunc non excluditur calor cum formaliter inhereat igni.

Iuxta terciam acceptionem impropriaz dictionis excluſiue poteſt accipi tercia regula. Et eſt illa ꝙ quando dictio excluſiua addi tur termio numerali ſiue equipollenti ſiue cō notanti numerumvelvnitatem illa propoſitio eſt diſtinguenda eo ꝙ poteſt eſſe excluſio ꝓprie vel improprie dicta primo modo excluditur omne illud de quo non verificatur ſubiectum. ſecundo modo excluditur maior pluralitas q̄ illa cui denotatur predicatum competere et poteſt vocari excluſio maioris pluralitatis. et ſecundum hoc iſta propoſitio eſt diſtinguenda tantum quatuor homines ſunt hic intus poſito ꝙ ſint quatuor homines ⁊ nō plures. Nam ſi fiat excluſio proprie accipiendo dictionem excluſiuam denotatur ꝙ quatuor ſunt hic intus et nulla alia a quatuor hoīnibus ſunt hic intus et per conſequens ꝙ nec aſini vel equivel lapides ſint hic intus nec duo hoies ſint hic itꝰ qa duo hoies ſūt alii a q̄tuor hoibꝰ. Si aūt fiat excluſio maioꝝ plitat̄ tc̄ denotat̄ ꝙ q̄tuor hoines ſunt hic intus et nō plures homines ſunt hic intus q̄ q̄tuor et ſic ē

vera posito casu ꝑori et soluit sic illud sophis
ma tantū vnum est. nam ꝑpe accepta dictiõe
exclusiua illa est vā tantū vnū est nāvtraq; ex
ponēs ēvera scꝫ vnū ē et nihil abvno est. Et si
militer est de illa tm̄ vnū aīal ē hō. Sed si di
ctio exclusiua accipiaſi ꝑpe ſꝫ. q; est exclusio
maioꝝ ꝓhitaꝫ tūc est fl'a et tūc sue exponētes
sūt iste vnū est ꝛ nō sūt plura q̄ vnū et expo-
nētes illius tm̄ vnū aīal est homo sūt ille vnū
animal est homo et nō plura animalia q̄ vnū
aīal sūt hoīes. Similit ē de ista tm̄ alterū illo
rū est demōstrādo duo entia nā sūpta dictio
ne exclusiua ꝑprie vera est quia vtraq; expo-
nēs ēvera posito q; nō sint plura q̄ illa duo. s.
de⁹ ꝛ angel⁹. Si aūt dictio exclusiua sumatur
i ꝑpe falsa ē quia tūc denotatur q; alterum il
lor⁹ est et nōvtrūq;. Istis igitur modis capitur
cōmuniť dictio exclusiua et forte sūt alii modi
quibus pōt sumi i ꝑprie sed quia nō sūt vsitati
ti sicut isti iō ipos studiosis relinquo Dicto
de dictione exclusiua q̄ ponitur a pte subiec
ti dicendū ē de ea q̄ ponitur a pte p̄dicati.

Et sciendū ē q; pōt accipi ꝑprie ꝛ i ꝑpe Si ꝑ
pe tūc denotaſ q; p̄dicatū dicit⁹ de subiecto ꝛ
q; oē illud de quo nō verificaſ p̄dicatū remo
uet⁹ a subiecto sicut ꝑ istā hō est tm̄ aīal deno
tatur q; hō sit aīal et q; nō sit aliud ab aīali
Q̄n vero accipiť im ꝑprie et trāsūptiue et ad
ditur verbo tūc excludit omne aliud verbū
a subiecto qđ importat actionē vel passionem
distinctā sicut ꝑ illā hō tm̄ videt ꝺnotaſ q; hō
videt ꝛ nō audit nec ꝓcipit ꝛ sic de singulis a
liis Vnde illa ꝓpositio hō tm̄ currit est distin
guēda penes secūdū mod̄ equiuocationis eo
q; dictio exclusiua pōt sumi ꝑprie tūc ille sūt
exponētes hō currit ꝛ homo nihil aliud est a
currēte cū quo stat q; hō ēvidēs et sic de aliis
ꝑsimilibus. vel pōt capi im ꝑprie vt dictū est.

Cōsimilis distinctio pōt poni de talibus hō ē
tm̄ alb⁹ lac est tantū dulce ignis ē tm̄ calidus
ꝛ sic de aliis q̄ si sumatur dictio exclusiua ꝑ
pe tūc q̄libet earū ēvā quia tūc exponentes sī
iste hō est alb⁹ ꝛ hō nō ē aliud ab albo lac ē dl̄
ce et non est aliud a dulci et sic de aliis Si au
tē dictio exclusiua sumaſ i ꝑpe tunc excludit
oīa p̄dicabilia iportātia accītia distincta ab il
lo accīte qđ iportaſ ꝑ predicatū sic ꝑ istā ho-
mo est tantū albus denotaſ q; hō sit alb⁹ et q;
nullū predicabile iportās accīs distinctū ab
albedie p̄ſ de hoie ita q; denoteſ q; hō nō sit
calidus nec humidus nec sicc⁹ nec frigid⁹ nec
lucidus et sic de aliis Circa terciū ꝓncipa-
le sc̄ qualit tm̄ supponūt i ꝓpōib⁹ exclusiuis
ē sciendū q; q̄ dēo exclusiua ponit⁹ a pte sub
iecti ꝛ subiectū sumit⁹ sm̄ distributiõ ꝛ ē ti⁹ cō
munis tūc subiectū supponit cōfuse tantum
quia suppō cōfusa tm̄ ē q̄ nō ꝓtigit descēde-
re ad inferiora nec ꝑ disiunctiuā nec ꝑ copula
tiuam vt nō sequit⁹ tantū hō currit ḡ tm̄ ille
homo currit et tm̄ ille hō currit. nec seqt⁹ ḡ tā
tū ille hō currit vel tm̄ ille hō currit. ꝛ ita tmi
nus subiectus in tali ꝓpōe vbi ponit⁹ dictio ex
clusiua sine negatione a pte subiecti suppoit
ꝓfuse tm̄. sed p̄dicatū supponit ꝓfuse ꝛ distri-
butīe. nā ꝓtigit descendere ad inferiora eius
ꝑ copulatiā. bñ enī seqt⁹ tm̄ hō ē currēs ḡ tm̄
hō ē hoc currēs q̄cumq; currēte demonstrato
nā seqt⁹ tm̄ hō currit ergo nihil aliud ab hoīe
currit vel nullū currens ē aliud ab hoīe ꝛ vlt
ergo hoc currens non est aliud ab hoīe ꝛ ma,
nifestū ē si currēs est aliquid ergo est hō et ꝑ
ꝑns homo ē hoc currens ergo tantū hō ē hoc
currens quia q̄ p̄dicatū ē ꝓnomē demōstra
tiuū vel equiualens ei semp ab idiffita ad ex
clusiuā respectu eiusdē p̄dicati est bona cōse-
quētia qualecumq; sit predicatū. nā ista cōse
quentia ē bona tm̄ homo est risibilis ergo tm̄
aīal est risibile. nā tenet per illā regulā ab in
feriori ad supius sine distributione siue supi⁹
supponat confuse tm̄ siue determinate ē bōa
ꝓña sicut seqt⁹ ois hō est homo ergo omis ho-
mo est animal Secūdo sciendū ē q; q̄ ex-
clusiua ē negatiā subiectū suppoit sicut i ex
clusiua affirmatiā ꝛ p̄dicatū sil'r qa sequit⁹ tā
tū subā nō ē accīs ergo tm̄ subā nō ē hoc ac-
cidēs Tertio sciendū est de suppōe termi
nū in exclusiua q̄ dictio exclusiua ponitur a
parte p̄dicati Et est sciendū q; subiectū suppo
nit in illa sicut i sua p̄iacēte et idē est de p̄to
Rō ē qa idē de eodē nō pōt vē affirmari ꝛ ne
gari iō ex p̄iacente sequit⁹ semp exclusiua q̄
dictio ponit⁹ a parte predicati qđ est intelligē
dū si sit ꝑpō de recto. nā si sit ꝑpō de obliq̄ tē
nō ēvl'r vm̄ ymo si ꝑpō sit de obliq̄ ꝛ dictō ex
clusiua sit determinatio p̄dicati ꝛ ñ ꝺtia° ꝓpōis
tē ptū stat ꝓfuse tm̄. nā ponaſ q; sōrvideat a
ml'i homib⁹ ꝛ a nllo a° aīali nisi ab hoīe l' ho
mib⁹ tē ista ēvā sōrvideť a solo hoīe quia ille
exponētes sūt vē sōrvideť ab hoīe et sōr vide
tur a nullo alio q̄ ab hoīe ꝛ tm̄ nō seqtur sōrvi
detur a solo homine. igitur sortes videtur a
solo isto hoīe vel a solo isto ymo etiā nec seq

tur sōr videt a solo homine g̃ videt ab isto homine Et ideo p̄dicatū ñ stat nec ꝑfuse nec distributiue nec determiate sed cōfuse tm̄ Si autē dictio exclusiua sit determiatio cōpōis tūc stat p̄dicatū sicut in preiacente Vnde in ista hō videtur tm̄ ab homine si li tm̄ sit determinatio ꝓpois tūc h3 istas exponētes hōvidetur ab homine.et homo nō ē aliud q̃ visū ab homine.

Ex quo patet ꝙ termi nō supponūt aliter in exclusiua q̃ i sua p̄iacente quia semp talis exclusiua ꝛ sua p̄iacens ꝓuertūt. Si aūt subiectū exlusiue i qua ponit dictio exclusiua a pte subiecti sumatur cū dictione distributia tē subiectū supponit cōfuse et distributiue tā affirmatiue q̃ negatiue quia includit contradictionē ideo de isto nō plus ad pns Est etiā notandū ꝙ oīa predicta itelligenda sūt quādo dictio exclusiua ꝑpe accipit. qñ aūt accipit ip̄pe nō sūt oīa predicta vera ſ3 q̃ sūt vera et q̃ nō patebit breuit inspicienti i ꝑpas sigtiones dictionis exclusiue de quib9 dictū ē prius.

Vlteriusvidēde sūt alique regule circa ꝑpōes exclusiuas. Vna ē ꝙ ab exclusiua ad vniuersalē d tis trālspositū ē bōa ꝓña ꝛ epūso qa semper exclusiua et vniuersalis de terminis transpositis ꝓuertūt. Et ē itelligenda regula qñ p̄iacēs exclusiue ꝛ vlis de tis transpositis sūt conuertibles ita ꝙ vtraq; potest conuerti vere et ꝑprie vel si preiacens sit conuertibil nulla mutatione facta circa termios p̄ter solā transpositionē tūc deb3 accipi aliqua consimilis cū q̃ cōuertit exclusiua de qb9 ꝓuersioib9 et de qb9 mois dicet i sequentib9. Per ista et per illa que dicēt infra de ꝓuersionib9 p3 ꝙ tales ꝓñe nōvalēt sola necessaria sūt necessariovera igitur omniavera sunt necessario necessaria quāuis hec cosequētia sit bōa sola necessaria sūtvera igit o. ava sūt necessaria. Similiter nō seqt tm̄ homo fuit albus g̃ ōne albū fuit homo et ita de cōsimilib9 de quib9 i suo loco posteri9 dicet Alia regla ē hec ꝙ q̃libet exclusiua habet duas exponētesvnā affirmatiaz et aliā negatiaz et ideo opposita exclusiue habet duas cās veritatis. quia veritas vt usq; oppositе exponētis ē cāveritatī negatiue exclusiue Alia regula ꝙ qñ dictū propositiois exclusiue ponit respectu alicuius mōi faciētis ꝑpōnē modalē illa ꝓpositio ē distinguēda sicut ista ē distinguēda tm̄ hominē eē sortem ēverū eo ꝙ li tantū pōt cōtinue ꝑferri cū hoc toto hominē eē sortēvel discōtinue. si discontinue ꝑferatur sic tm̄ hominē esse sortē ē verum tunc ē falsa quia iste ē sensus tantum hec ēvera demōstrādo istā ꝑpōez hō ē sōr Si vero li tātū ꝓtinuetur cū hoc toto hominē eē sortem ꝛ sit pars dicti tūc iste est sēsus tantuz hominē esse sortē ē verꝫet equalet isti hec est vera tantū homo est sortes. Si aūt partes dicti non continuentur tūc nō denotat ꝙ hec sit vera tantū hō ē sōr sed ꝙ de aliq̃ cōtento sub homineverificat sōr cū dictiōe exclusiua. vn de simile ē deverbis et de nomīb9 sūptis cuz dictiōe exclusiua Tm̄ variatio ē qñ p̄dicatum est singulare et qñ nō. Vñ ista tm̄ albū curre re ē possibile si li tm̄ cōtinuet cū toto dicto et partes dicti discōtinuēt ē falsa qa aliud q̃ albū est possibile currē Si aūt ꝓtinuent tē ēvera quia tūc denotat ꝙ hec est possibilis tantū albū currit. per priorē aūt ꝓpositionē denotatur ꝙ nulla ꝓpō sit possibilis in qua predicatur currere de aliquo pronomīe demōstrāte aliquid quod nō ē albū qđ nō ēverū.

Capitulū xviii.

Circa propositiones exceptiuas ē ꝑmo sciendū q̃ propositiones sūt exceptiue Secuudo quid requirit adveritatem earū Tertio de suppoitionib9 terminorum in ꝓpōibus exceptiuis. Quarto sūt dāde quedā regule de propositionib9 exceptiuis. Circa ꝑmū sciendū ꝙ talia sincathegreumata pret nisi et similia faciūt ꝓpōes in quib9 ponūtur esse exceptiuas Et ꝑmo itelligendū est ꝙ nisi aliqñ tenetur exꝫecutiue et tūc facit ꝓpositionē ypothetica sicut p3 de ista sōr nō pōt currere nisi habeat pedes Aliqñ tenet exceptiue ꝛ tunc non facit ꝓpōez ypothethicā sed exceptiuam sicut patet hic nullus hō currit nisi sortes ꝛ tūc hec dictio nisi habet idem officiū cū hac dictione preter quādo hec dictio tenetur exceptiue Et est sciendū ꝙ hec dictio pt aliqñ tenet exceptiue et aliqñ diminutiue sicut hic decē pt qnq; sūt qnq;. Circa secūdū principale est sciendū ꝙ adveritatē exceptiue requiritur ꝙ predicatum remouet a pte extra capta ꝛ ꝙ sit cuilibet alii ꝓtēto sub subicto si sit affirmatiua. si sit negatiua requiritur oppositū et ideo quelibet talis exceptiua habet duas exponentes scilicet affirmatiuam et negatiuam. sicut ista omis homo preter sortem currit habet istas sortes non currit ꝛ omis homo aliꝰ a sorte currit. Et ista nullus homo preter

ſortem currit habet iſtas ſō currit et null⁹ a lius a ſorte currit ita ꝙ ipoſſibile eſt aliquā exceptiuā eſſe verā niſi vtraq; exponens ſua ſit vera Et ideo ad falſitatem vtriuſq; ſiue cuiuscūq; exponentis ſequitur falſitas exceptie q̄uis nō eē Circa terciū principale eſt ſcien dū ꝙ p̄dicatum in exceptiua affirmatiua ha bet ꝓfuſā ſuppōez tm̄ quia nō cōtingit deſcen dere ad inferiora nec p diſiunctiuam nec per copulatiuā ſed ſubiectū hz ſuppōez cōfuſā et diſtributiaz. tamē diſtiguendū eſt de ſuppōe confuſa et diſtributiua quia quedā ē abſoluta qn̄ ſcz termin⁹ diſtribuit̄ p quolibz ſuo cōtē to ita ꝙ nō plus ꝓ vno q̄ ꝓ altero et talem ſup poſitionem confuſā et diſtributiaz nō hz t̄mi nus ſiue ſubiectū in ꝓpoſitione exceptia

Alia eſt limitata et articulata qn̄ ſcz t̄mi⁹ ꝓ aliquo ꝓtento diſtribuitur ⁊ hoc nō accidit niſi qn̄ illa ꝓpoſitio cathegorica equiualetvni copulatie ꝓpoſite exvna affirmatia ⁊ alia ne gatia ſicut accidit i ꝓpōe exceptia ſicut dictū eſt Si aūt illa exceptia fuerit negatia tūc taz ſubiectū q̄ p̄dicatuz ſuppouūt cōfuſe ⁊ diſtributiue ſed limitate Ex p̄dictis pz ꝙ tales r̄ gule a ſuperiori diſtributo ad ſuū iferius eſt bona ꝓña et abvl̄ ad ſingulare ē bona ꝓſeq̄n tia nō ſūt generaliter vere ſed oportet adde re ꝙ illud inferius nō ſit ex̄ captū vel ꝙ vni uerſalis nō ſit equiualens vni copulatie com poſite exvna affirmatia ⁊ alia negatia Circa quartū ē ſciendū ꝙ multe dant̄ regule de ex ceptis Quaꝝvna eſt ꝙ ſi p̄iacens exceptiue ſit vna exceptia eſt falſa et hoc patet p p̄dicta Alia eſt ꝙ nūq̄ exceptia eſt ꝓpria niſi ei us p̄iacens ſit vniuerſalis vnde hec eſt i ꝓpria hō p̄t̄ ſortē currit vn̄ talis nec ē va nec falſa. Ex iſta ſequit̄ alia regula ſcz ꝙ nō ſep ab vl̄i ad idiffinitā vel pticularē eſt bona ꝓña Vnde no ſequitur oīs hō pret̄ ſortez currit g̃ aliquis homo preter ſortem currit nec ergo homo p̄ ter ſortem currit Alia regula ē ꝙ nō cu ilibet ꝓpōi vl̄i cōtradicit ꝓpō idiffinita nec p ticularis ei correſpōdēs ſicut nec iſte cōtradi cūt oīs hō p̄t̄ ſortem currit et hō p̄t̄ ſortē non currit nec iſte null⁹ hō preter ſortē currit ergo aliqs hō preter ſortē currit et cōſil̄r eſt dicen dū de idiffinitis. Ex iſta regula ſequit̄ alia. ſ. ꝙ non ſemp loco iſtius nō oīs licitū ē ponere aliquis nō. nō enī ille equiualēt nō oīs homo preter ſortem currit et aliquis hō preter ſortē nō currit quia vna eſt impropa neq; vera neq; falſa alia ē ꝓpa et vera vel falſa Alia regula ſeq̄s eſt ꝙ ſūt alique ꝓpōes vl̄es p̃rie que tamē non habēt aliquas ꝓpōes cathegoricas ſubp̃rias q̄ ſūt idiffinite vel pticulares habētes ſubiecta p ſe ſūpta vel determinata ſignis pti cularib⁹ hoc pz p p̄dicta Alia regula eſt ꝙ ſemp illud qđ excipitur in exceptia debet eē aliqđ cotentū ſub ſubiecto et iō quelibz talis eſt im ꝓpria oīs hō p̃ter aīal currit omne ani mal preter ſubſtantiā eſt animatū Alia re gula ē qn̄ illud ſup qđ cadit exceptio ē cōmu ne adveritatē talis exceptie nō requirit̄ ꝙ p̄ dicatū inſitvl̄ illi ſup quod cadit exceptio ſi ſit exceptia negatāvl̄ ꝙ remoueat vl̄ ſi ſit af firmatia exceptia Sciēdum eſt etiā ꝙ pre ter nūq̄ tenet̄ dimiutie niſi qn̄ addit̄ t̄mīo nu merali vel termīo iportāti aliquod totum et tūc nō denotatur p̄dicatum remoueri ab illo cui addit̄ ſed magis a ſubiecto ſicut p iſtā de cē preter quinq; ſunt quinq;. Similiter p talez nō denotat̄ p̄dicatū ineſſe illi cui addit̄ ſicut per iſtā decē p̄t̄ quatuor ſūt ſex nō denotatur ꝙ quatuor ſint ſex ſz ꝙ r̄ſidua a quatuor ſint ſex et ita eſt de aliis. Et iſta de exceptīs ad p̄ ſens ſufficiant. Capitulū xix

OMnis ꝓpō in q̄ ponit̄ aliqđ iſtoꝝ ver borū icipit deſinit hab3 diuerſas ex ponētes quia q̄libz equiualetvni co pulatie. tamē ab aliquib⁹ diuerſimode aſſig nant̄ exponentes reſpectu diuerſoꝝ. Vñ dici tur ꝙ aliter exponitur reſpectu ſucceſſiuorū et permanenciū ſed q̄uis ſic poſſet eſſe advo lnntatēvtentiū non tamen videt̄ multū ratio nabile iō dico ꝙ reſpectu cuiuſlibz poſſūt ha bere eaſdē exponētes. Sed alie ſūt in q̄bus ponitur hocverbū incipit et alie in quib⁹ poī tur hocverbū deſinit. Vnde ꝓpō in qua poni tur hocv̄bū incipit hz duas exponētes quarū vna eſt de preſenti affirmatia et alia de pre terito negatia ſic exponētes iſtius ſortes inci pit eſſe albus ſūt iſte ſortes eſt alb⁹ et ſōr āte imediate nō erat albus. non enim exponens ſua negatiua ē talis ſortes nō fuit albus quia talis ꝓpō i q̄ ponit̄ incipit poteſt eē v̄a et iſta de p̄terito falſa ſicut ſi ſōr nūc ſit p̄mo alb⁹ et poſtea niger et 3° fiat albus tunc i aliquo iſtā ti hec eſt vera ſortes incipit eē alb⁹ et tn̄ ē fal ſa ſortes non fuit albus quia ponitur ꝙ priuſ fuit albus ſicut etiā dicim⁹ ꝙ hec arbor inci pit mō florere et tamē floruit anno preterito Verumtn̄ ſciendum eſt ꝙ hoc verbum icipit

poteſt dupl'r accipi ſc3 ſtricte et ꝓ̄e et tūc exponiť ſicut dictū ē. Aliter pōt accipi large et i ꝓ̄e et tūc ſic expoiť. eſt et non diu añ fuit ſicut dicim⁹ ꝙ hec arbor īcipit florere qñ nūc floret ⁊ nō mltū añ iſto anno floruit ⁊ tñ heri floruit ſicut etiā vulgariter dicimus iſte īcipit miſſā q̄uis dixerit introitū. Et iſta eſt diſtinctio cōſilis illi quā philoſoph⁹ poīt q̄to phicor̄ de nunc ſc3 ꝙ pōt accipi dupliciť ſcili c3 ꝓ idiuſibili ⁊ ꝓ tpe puo ꝓpinquo preſenti intelligēdū eſt etiā ꝙ q̄uis taľ ꝓpō ſcdm̄ virtutē ſmonis hēat tales exponentes tñ aliquādo ſecūcū vſū loquētiū nō hab3 tales exponētes ſ3 poiť ꝓ alia q̄ tñ b⁹ exponētib⁹ caret ⁊ tc̄ eſt taľ ꝓpō diſti guēda ſcdm̄ āphibologiā pro pt̄ ſ̄ pōtvideri quid eſt dicēdū de talib⁹ ꝓpoſitionibus deus incipit beatificare oēs hominē quē beatificauit deus incipit punire omnes hoies q̄s puīt de⁹ īcipit btificare iſtos demōſtratꝫ qb⁹dā q̄ꝫvnū añ btificauit ⁊ aliū ñ añ btificauit. nā ſi tales ſ3 virtutē ſermois ſ̄ eſt ſm regulas genēales ꝓ quas tales ⁊ ꝓſiľef iudicari debēt exponāť cōcedi pñt Sicut iſta deus īcipit beatificare iſtos. cōcedi pōt quia vtraq; iſtaꝝ ēva de⁹btificat iſtos et de⁹nō īmediate añ btificauit iſtos tñ alium ſeſū habere pōtvt iſte ſint exponentes de⁹beatificat iſtos et nullū p⁹btificauit et iſte ſenſus ē falſus Similiťvn⁹ſenſus iſtius deus īcipit beatificare oēs hoies q̄s nunc beatificat eſt iſte deus beatificat oēs hoies vel omnē hoiē3 queꝫ nūc beatificat et de⁹nō p⁹imediate oē3 hominē quē nūc beatificat et beatificauit. et iſte ſenſus ēverus Alius ſenſus ē iſte deus beatificat omnē homiē3 qué nunc btificat et nullū quē nūc btificat īmediate ante btificauit et iſte ſenſus ē falſus Similiter ē de iſtis deus incipit punire oē3 hoīnē3 qué nunc punit Similiter d3 dici de talib⁹petr⁹ īcipit eē talis q̄lis ē paul⁹ ponať ꝙ vt̄q; ſit p̄mo ifideľ et poſtea vt̄q; fiat fideľ tūc iſta ꝓpō petrus incipit eſſe talis qualis ē paul⁹ ſimpl'r pōt ꝓcedi quia nē p̄mo ē talis q̄lis ē paul⁹ ⁊ aliq̄ nō fuit taľ q̄ľ ē paulus tñ hec ē fl'a devtute ſmonis petrus incipit eē ſimilis paulo quia prius erat ſimilis ei. im ꝓ̄e tñ accipi poteſt ſub hoc ſenſu petrus ē ſ̄ilis paulo ⁊ ꝑus nō erat ſimilis paulo ſm aliquā qualitatē ſ3 q̄ nūc ē ſimil'. Sic igiť p3 ꝙ illa ꝓpō i q̄ poiť hocvbū īcipit duas habet exponētes et p ꝑ̄s equaletvni copulatie Et ſimiliter illa ꝓpō i qua poniť hocverbū definit duas h3 exponētesvna ē ꝓpō de p̄nti affirmatia et alia de futuro negatia nō q̄liſcū ꝙ ſed cū hoc addito īmediate p⁹nō erat ſicut iſta ſortes deſinit eſſe albus habet iſtas exponentes ſor eſt alb⁹ ⁊ īmediate p⁹ñ erit alb⁹ et ſicut dictū eſt de iſtis ꝓpoſitionibus i quibus ponitur hocvbū incipit ꝙ poſſūt diſtigui ſm amphibologiā eo ꝙ pōt accipi ꝓ̄e vl' i ꝓ̄prie ita p̄ñt ꝓp̄es in quibus poniť hocverbū definit diſtingui ſecūdū amphibologiam Circa ſuppoē3 termino⁹ i talib⁹ ꝓpōnib⁹ eſt ſciēdū ꝙ ſubiectū taliū ꝓpoſitionū ſupponūt eo dē⁰ ſicut i ſuis p̄acentib⁹ ſed difficultas eſt ō ſuppoē p̄dicati Et ē ſciendū ꝙ p̄dicatū i tali ꝓpoſitione vniuerſali affirmatia ſuppoit cōfuſe tm̄ quia nō ꝑtingit deſcendē nec copulatiue nec diſiunctiue nō enī ſequitur omis homo definit eſſe alb⁹igiť oīs hō definit eſſe ſ̄ albū vel illud albū nec p ꝑ̄s ꝑtingit deſcendere copulatīe Similiť etiā i vl' negatia ſtat cōfuſe ⁊ diſtributīe ſ3 i ꝓpoē nō vniūſali ſtat detīate Verumtñ duo ſūt hic dicēda Primū ꝙ ſuppō determinata et cōfuſa et diſtributia duplex eſt Vna eſt qñ contingit deſcēdere ad illa pro quibus terminus ſuppoit vel ſupponere poteſt per pronomina demonſtratiua. ſicut in iſta homo currit li homo ſupponit pro hoc homine et pro illo homine ⁊ ſic ō ſingulis ⁊ ſequitur bñ homo currit igiť ſ̄ currit demonſtrato illo homine et ille currit demonſtrato alio ⁊ ſic de aliis. Aliquādo autē contingit deſcendere non per pronomina demonſtratiua ſola ſed per pronomina demonſtratiua ſimul ſumpta cum illo termino communi ſub quo debet eſſe deſcenſus. Primo⁰ non ſupponit predicatū i propoſitione vbi ponitur incipit vel deſinit determinate. Non ei ſequitur ſortes incipit eſſe albus igitur ſortes incipit eſſe hoc vel hoc quocumq; demonſtrato. Nam ſi ſortes mutetur de albedine in nigredinem hec eſtvera ſortes incipit eē niger et tamen quocumq; demonſtrato hec eſt falſa ſortes incipit eſſe hoc quia altera iſtarum eſt falſa ſortes eſt hoc ſortes non fuit hoc

Secundo modo predicatum ſupponit determinate. Nam bene ſequitur ſortes incipit eſſe albus ergo incipit eſſe hoc album vel illud album et ſic de ſingulis. Vñ hec ēva ſor incipit eē ſ̄ albū dmōſtrā⁰ ſortē q̄a ſor eſt

mō hoc albū ⁊ nūq̄ ꝑus fuit ſ̄ albū. Nec va
let ꝓña ſō incipit eē hoc albū g̃ ſō incipit eſ
ſe hoc demōſtrādo idē ſed ē fallā figure dco
nis mutā° q̄le qd in hoc aliqd. Nā arguendo
freq̄t ab aliquo termīo ꝑnotatio ſiue ſit ꝑdi-
catū totale ſiue ſūptū cū ꝓnoīe demōſtratio
ad ꝓnomē demōſtiuū p ſe ſūptū ē fallā figu-
re dictioīs Et ſi dicatur ꝙ hoc albū ⁊ hoc de-
mōſtrādo idē ꝙuertūt igit abvno ad ꝛliquū
ē bōa ꝓña Dicēdū ē ꝙ regula ab vno ꝙuer-
tibili ad reliquū eſt bona ꝓña habet multas
inſtācias Primo qñ t̄mī nō ſupponūt ꝓſona-
liť ⁊ qñ ecīā additur aliquod ſincategreuma
vbo ſic ñ ſeq̄t hō,ē p ſe ſecūdo° riſibilis ergo
ſ̄ eſt p ſe ſcdo° hō maxie enī nōvalet ī mult̄
ꝓpōibus de ꝑterito ⁊ futuro qñ illa ꝙuertibi
lia ſūt ꝙuertibilia vt nūc et nō ſimpliciť q̄liť
ē de iſtis duob⁹ hoc et hoc albū nā qñ hoc,ñ
ē albū t̄mī nō ꝙuertūť Secūdo ſciendū ē ꝙ
aliqñ ē ſuppō determinata ita ꝙ ꝓtingit de-
ſcendere ad īferiora ⁊ eꝫuerſo ꝓtingit aſcen
dere aliqñ aūt nō vñ bñ ſequiť iſte hō currit
vel iſte hō currit g̃ homo currit ſed nō ſic ſēp
eſt de t̄mino deťiate,ſupponēte a parte ꝑdi-
cati in ꝓpōe in q̄ poniť icipit ⁊ deſinit vñ bñ
ſeqtur ſō incipit eē hoc coloratū g̃ icipit eē
albū vel nigrū et ſic de aliis ſed nō ecōuerſo
non ei ſequiť ſō incipit eē albus g̃ incipit eſ
ſe coloratus quia negatīa exponēs añcedentis
nō infert negatīa3 exponentē ꝓntis nō ei
ſeq̄t ſō nō fuit albus igiť ſō nō fuit colora-
tus Et ē regula generalis ꝙ qñ añs ⁊ cōſe
quēs hñt exponētes ſi vna exponēs ꝓntis nō
ſequitur ad aliam exponētē añcedēt̄ ꝓña ñ
v3 inť añs et ꝓns Ex ꝑdictis colligi poteſt ꝙ
ab inferiori ad ſuperius cū hoc verbo icipit
vel deſinit nō valet ꝓña ſicut nō ſequiť ſō i-
cipit eē alb⁹ ergo ſō incipit eē coloratus. Si
miliť nō ſeq̄t filius dei icipit eē hō ergo fili⁹
dei incipit eſſe aliquid ſed eſt fallā accñt̄ ſic
enī eſt falſā accñtis qñ ī ꝑma figura maior ē
affirmatīa et mīor negatīa iſta ſemp ē fallā
accñt̄ qñ ī ꝑma figura maior ē affirmatīa et
minor habet aliq̄ exponentē negatīa3 ſic hic
omnis homo eſt animal tm̄ riſibile ē homo
ergo tantū riſibile eſt animal ſic eſt in ꝓpoſi
to nā iſta filius dei incipit eē hō habet illam
negatīa3 exponētē filius dei nō fuit īmedia
te ante homo et iō in tali diſcurſu ē fallatia
accidētis Similiter pōt patere ꝙ illa ꝓña nō
valet filius dei incipit eē hō ergo aliquis hō
incipit eſſe filius dei . Verūtñ ſciendū ē ꝙ
qñ ſancti cōcedūt tales ꝓpōes ñ accipiūt eas
ꝓpe et devtute fmois ſed ſ3 ſuū intellectu3
quē ipī habebāt Verūtñ ſciendū eſt ꝙ ali
qñ aliqua īferiora īcōpoſſībilia nō pñt veri-
ficari ſucceſſiue de aliq̄ cūvificatione ſupio
ris de eodē ſemp tūc arguendo a tali īferiori
ad ſuū ſupi⁹ eſt bona ꝓña ſic bñ ſequiť ſō in
cipit eē homo ergo incipit eſſe aīal ⁊ hoc qui
a īpoſſibile ē ꝙ aliquid dū ſit anīal nō ſit ho-
mo et poſtea ſit hō Similiť fm intētioē3 An
bñ ſeq̄t ſō incipit eſſe rōnalis g̃ incipit eē ſē
ſibilis Eodē° bene ſequiť ſortes incipit eē ho
mo igiť incipit eē animal ⁊ tamē nō ſequitur
aſinus incipit eſſe niger ergo aſinus īcipit eē
coloratus.

Capitulum xx.

SIcut enī ꝓpō ī qua ponitť aliquod iſto-
rū duorūvbor habet duas exponen
tes ſic etiā ꝓpoſitio in qua ponitur ſ̄
verbū vel ei equiuales quale eſt hoc vbū fac
tus eſt vel factū eſt vel huiuſmōi habet duas
exponentes quar vna eſt de pñti ⁊ alia de ꝑ
terito vel de futuro ſic ſortes fit albus habet
iſtas exponētes ſortes ē albus ⁊ nō fuit ſemp
albus Similiť iſta ſō fiet alb⁹ hab3 iſtas ſor-
tes ꝑ aliq̄ tempore nō erit albus ⁊ ſortes poſt
erit albus Et ſimiliť de iſtis ſō fact⁹ ē hō ſor
tes factus eſt colorat⁹ et ſic de ꝓſimilib⁹. Vn
de ſic qñ ī ꝓpoſitione ponit ſ̄ verbū īcipit vel
deſinit ꝓpō nō ꝙuertitur nulla mutatione fa-
cta ꝑter ſolā tranſpoſitionem illius quod pre
cedit et illius qd ſequitur verbum ſic eſt de i
ſtis et iō devirtute ſermonis iſta cōſequentia
eſt neganda filius dei factus eſt hō igitur hō
factus eſt filius dei q̄uis tales ꝓpoſitiones a-
liquando ſancti concedūt ſubvno ītellectu Si
militer ñ ſequiť filius dei fit hō ergo hō fit fi
lius dei et hoc quia altera exponēs non cōuē
titur illo° Nō enī ſequitur filius dei nō ſem-
per fuit homo g̃ non ſemper homo fuit filiuſ
dei vñ ſecundū veritatē ſiue proprietate3 ſer
monis concedī debet ꝙ homo ſemper fuit fi
lius dei. Vnde chriſtus dixit anteq̄ abraha3
fieret ego ſum Similiter eciā ab īferiori ad
ſuperius a parte predicati non tenet cōſequē
tia in talibus propoſitionibus vt nō ſequitur
ſortes fit albus ergo ſortes fit colorat⁹ ſimi-
liter ſecundū ꝓprietatē ſermonis nō ſequitur
filius dei fit homo ergo fili⁹ dei fit exñs nec
eciam ſeq̄ť igiť fit aliquid ſecūdū proprieta

tē ſmonis Et ſi dicaſ filius dei fit hō vel filꝰ dei factꝰ eſt hō aut igiſ fit aliquid aut nihil ꝛ nō fit aliqd g̃ fit nihil Dicēdū eſt ꝙ nō ſequ̇ filius dei fit hō g̃ filius dei fit aliqd vel nihil ſic nō ſequiſ ſoꝛ incipit eſſe albꝰ g̃ ſoꝛ incipit eſſe ens vel incipit eſſe nihil et ideo vtraq; ps taliū diſiūctiuaꝝ eſt negāda Verūtñ ſciē dū ꝙ mlte tales ꝓpōnes iueniunt̃ a ſanctis ſic tales hō factꝰ eſt deus hō icipit eſſe deus que nō ſūt vere ſm ꝓpetatez ſmōis ſz ſm intellectū ſanctoꝝ Siꝛ ſic talis diſcurſus non valet oñe albū eſt coloratū ſoꝛ incipit eſſe albꝰ ergo ſoꝛ icipit eſſe coloratꝰ Siꝛ talis diſcurſꝰ nō valz oīs hō eſt aliqd. filius dei factus eſt hō g̃ filius dei factꝰ eſt aliqd et hoc ꝓpt̃ ꝓſimilē cauſā Iſta de ꝓpōibꝰ cathego. equalentibꝰ ꝓpōibꝰ ypothe. ad pñs ſufficiāt q̃uis reſtant multa dicēda de q̃bus in diuerſis locis dicet̃

Capitulū xxi.

POſtq̃ dictū eſt qd requiriſ ad vitā tē ꝓpōnū cathe. nūc reſtat dicere de ꝙuerſionibus Et ꝑmo de ꝙuerſionibꝰ ꝓpōnū deieſſe z° de ꝙuerſione ꝓpōnū modaliū Circa ꝑmū dicendū eſt ꝑmo de ꝙuerſiōe ꝓpōnū deieſſe de pñti z° deieſſe de p̄terito et de futuro Eſt aūt ꝑmo ſciendū ꝙ ꝙuerſio eſt qñ fit de ꝑto ſubiectū ꝛ eꝓuerſo aliqñ aūt fit talis tranſpoſitio nulla mutatone facta ex parte vocis aliqñ fit aliqua mutatio ne facta a partevocis preter trāſpoſitionē tē minoꝝ Z° ſciendū eſt ꝙ ꝓpō deieſſe de p̄ſenti aliqñ eſt in recto aliqñ i obliq̃ Tercio ſciendū eſt ꝙ ꝙuerſio eſt triplex ſcz ſimplex p accidēs ꝛ per tranſpoſitionē ſeu ꝓtrapoſitiōez terminoꝝ. Conuēſio ſimplex eſt qñ permanz eadē q̃litas et q̃titas vtriuſq; ꝓpōis pōt tamē magis large ſumi ꝙuēſio ſimplexvt dicaſ cō uerſio ſimplex qñ eſt mutua ꝙuerſio ita ꝙ ſic ex rōne ꝓplexoꝝ ex ꝙuertēte ſequ̇ ꝙuēſa ita eꝓuerſo freq̃nter accidit q̃uis ſit dīſa q̃titas ā tecedentī ꝛ ꝑñtis ſic qñ ſingularis ꝙuertiſ in pticularē et eꝓuerſo Cōuerſio per accidēs dici ſ illa qñ nō manet eadē q̃titas añcedentī ꝛ cō ſeq̃ntī Pōt tamē alitervocari ꝙuerſio per accidēs ſcz qñ nō eſt ꝙuerſio mutua ſic bene ſequ̇ oīs hō eſt albꝰ igiſ albū eſt hō ſz eꝓuerſo non ſequiſ Cōuerſio per ꝓtrapōnē eſt qñ termini finiti mutāſ in termīos īfinitos Quarto ſciendū ꝙ vlis negatiua de recto ꝙuertitur ſimpliciter large accipiēdo ꝙuerſionē ſimplicē et ſ nlla mutatiōe facta ex partevocis p̄ter trāſ poſitionē t̄mioꝝ niſi fortevox mutet̃ ſm gñs grāmaticale ſz ſtricte accipiēdo ꝙuerſionē ſīplicē nō ſp ſic ꝙuēriſ ſic nō ſequ̇ nullꝰ aſinꝰ eſt ſoꝛ g̃ nꝰ ſoꝛ ē aſinꝰ ſz ſequ̇ g̃ ſoꝛ nō eſt aſinꝰ Siꝛ ſingl̄aꝝ affirmatia ꝙuertiſ i pticularē ꝛ idefinitā ꝛ ſingl̄arē ſic ſequ̇ ſoꝛ eſt hō igiſ hō ē ſoꝛ et aliquis hō eſt ſoꝛ ꝛ eꝓuerſo Siꝛ ſingl̄aꝝ negatia ꝙuertiſ invlez negatiuā vel ſingl̄arē negatiuā ſic ſequ̇ ſoꝛ nō eſt albꝰ g̃ nllꝰ albū eſt ſoꝛ ꝛ eꝓuerſo ſiꝛ ſoꝛ nō eſt plato igiſ pla. nō eſt ſoꝛ et eꝓuerſo ꝛ ita ſingl̄aꝝ ſm ꝙ ꝑtuz eſt termīus cōis vel ſingl̄aꝝ i dīſas ꝓpōnes ꝙuer tūſ ꝙuerſiōe ſimplici Siꝛ tā idefinita q̃ ſīgl̄a ris ſiue pticulaꝝ affirmatia ꝙuertiſ tā in ꝓpō nē pticularē quā i ſingl̄arē vl idefinitā ſm ꝙ hz ꝑ ꝑto t̄minū cōez vel ſingl̄arē ſic ſequ̇ hō ē albus g̃ aliqd albū eſt hō ꝛ albū eſt hō g̃ hō ē albꝰ Siꝛ ſequ̇ hō eſt ſoꝛ igiſ ſoꝛ ē hō ſimiliꝛ ſe q̃ aliqs hō eſt ſoꝛ g̃ ſoꝛ eſt aliqs hō et eꝓuerſo ſimiliꝛ vlis affirmatia ꝙuēriſ per accidēs q̃a nō eſt ibi ꝙuerſio mutua ꝛ ſ qñ t̄miꝰ ꝑtꝰ ē t̄miꝰ cōis ꝛ tūc ꝙuertiſ per accidēs tā i pticularē quā in idefinitā ſic ſequ̇ oīs hō eſt aīal g̃ aliqđ albū eſt hō et albū ē hō ꝛ nō eꝓuēſo qñ autē hz ꝑtuz t̄minū ſigl̄aꝝ tūc etiā ꝙuertiſ ꝑ accidēs in ꝓpōnē ſingularē bñ eni ſequ̇ oīs hō eſt ſoꝛ g̃ ſoꝛ eſt hō et nō eꝓuerſo Ꝑticulaꝝ ne gatia nō ꝙuertiſ nec ꝑ accñs nec ſimpliciꝛ nō eni ſequ̇ aliqđ aīmal nō eſt hō g̃ aliqs hō non eſt aīmal nec ſequ̇ g̃ nꝰ hō eſt aīal Eodē° idefi nita nō ꝙuertiſ qa ſp idefinita ꝛ pticulaꝝ cō uertūſ et hoc ſaltē eſtver ꝙ qñ vtriuſq; ſbiectū ſuppōit pſōaliꝛ aliqs de ꝑdictis ꝙuerſiōibꝰ pro bat pñs in ꝑmo libro ꝓoꝝ qa tñ plane ſūt iō nūc duxi ꝓtranſeūdū. Et ſi dicaſ ꝓtra aliq̃ ꝑdictoꝝ qa ſm porphi. et pñm ſpes nō ꝑdicaſ de genere nec īferius de ſupiori ꝛ ſingl̄are ſiue indiuiduū nō ꝑdicatur niſi devno ſolo iō tles ꝙuerſiones nō valēt oīs hō eſt aīal g̃ aliqđ aīal eſt hō et huiuſmōi Dicendū ꝙ porphi. et pñs itendūt ꝙ īferiꝰ nō ꝑdicatur de ſupiori ꝑ mūiori ad plura ſuppoſita q̃ ſit īferiꝰ illo ſupiorivl̄ ſumpto et hoc predicationeva . Vnde nō intēdūt niſi ꝙ nulla talis ſitva oñe aīal ē hō oīs hō ē ſoꝛ ꝛ ſic ꝺ aliis qñ tñ iōfinitevl ꝑticulares ſintvere nō negāt predicta ſūt dicta de ꝓpōibꝰ ī recto ſz de ꝓpōibꝰ in obliq̃ nō eſt eodē° dicendū ſz in illis optz freq̃nt mutatio nē facere ex ꝑte vocis preter trāſmutationē t̄ miꝰ ꝛ cum hoc addiſ frequēt ꝑticipiū vēbi ſic ſic arguēdo nꝰ hō eſt in domo g̃ nꝰ exñs in

domo est hō Similiter sic arguēdo nō hōvidet asinū g̃ nō vidēs asinū ē hō ꝛ hoc est verꝝ qñ obliquitas cadit a parte p̄dicati qa si cadat a pte subēti nō optꝫ vñ ista hoiꝫvidet asin⁹dꝫ sic conuerti igit̄ asinusvidꝫ hoinē similit̄ filium gñat p̄ igit̄ p̄ gñat filiū Circa p̄dēta ē sciendō ꝙ qñ in tali ꝓpone pōit̄ aduerbialis de termiatiovel aliq̄ ēmiatio equiualēs aduerbiali dēmiationi illa ēmiatio in cōuersa nō debꝫ eē ēmiatiovbi sꝫ potius pticipii e⁹dē vbi et sic in tali cāu siue ꝓpō conuertibilis sit in recto siue in obliq̄ optet resoluere vbū i sum pticipiū ꝛ in hocvbū est ꝛ ita optꝫ aliāvariationē vocis facere p̄ter trāspositionē ēmionꝝ ꝛ iō hāc alteratū currit velocit̄ nō optet sic cōuerti g̃ currēs estvelocit̄ alteratū Nā ponatur ꝙ currēs tarde alteret̄ et velociter currat tūc est añcedēs verꝝ ꝛ cōsequēns flm̄ sed debet sic conuerti g̃ velociter currens est alteratū vbi livelocit̄ fit ēmiatio illi⁹ pticipii currens ꝛ non isti⁹ vbi est Similit̄ ista creans sp est ē⁹ nō debet sic cōuerti g̃ deus ē semp creās sed sic g̃ aliqd qñ sp est deus est creans.

Capitulū xxii.

Circa cōuersionē ē̄ pterito ꝛ d futuro Est ꝑmo sciēdū ꝙ q̄libet ꝓpō ē̄ pterito et futuro in qua subicit̄ tē⁹ min⁹cōis est distinguēda penes scdm modū e⁹ quocatiōis eo ꝙ subiectū pōt supponere ꝓ eo qd est vel pro eo qd fuit si sit ꝓpō de pterito k̄ est ꝙ subiectū pōt suppōere pro eo de quo verificaꝝ sbctū perverbū de p̄nti vel ꝓ eo de quo verificaꝝ subiectū pēverbū de pterito sic ista albū fuit soꝝ distinguēda est eo ꝙ albū pōt supponere ꝓ eo qñ est albū vel pro eo qñ fuit albū si aūt sit ꝓpō de futuro tūc est distīguenda eo ꝙ subiectū pōt supponere pro eo qd est vel pro eo qñ erit hoc est pro eo de quo verificaꝝ subiectū perv̄bū de p̄nti vel pro eo de quo verificaꝝ perverbū de futuro Et ista rīa est itelligēda qñ subiectū suppōit personalit̄ k̄ est significatiue Z⁰ sciend ꝙ qñ subiectū talis ꝓpōnis suppōit pro eo qñ est tūc illa ꝓpō dꝫ cōuerti in ꝓpōnē de p̄nti accepto subiecto cū k̄ verbo fuit et hoc ꝓnoīe q ꝛ nō in ꝓpōnez de ēterito Vñ ista ꝙersio nōvꝫ nullū albū fuit hō g̃ nō hō fuit albus si subiectū añt̄ sumaꝝ ꝓ eo qd est nā pōaꝝ ꝙ mlti hoines tāviui q̄ mortui fuerīt albi ꝛ ꝙ mlta alia fuerīt alba ꝛ mō sint ꝛ ꝙ nō hō mō sit alb⁹ tūc est añs verꝝ ꝛ cōsequns flm̄ nā hec est vera nihil qñ est albū fuit hō q̄a q̄libꝫ singlar̄ per casū positū est vera sꝫ hec est flā nō hō fuit alb⁹ q̄lit̄ cūq; subiectū accipiaꝝ ꝛ iō nō debꝫ p̄dicto⁰ ꝙuerti sꝫ sic nullū albū fuit hō g̃ nō qui fuit hō est alb⁹ ꝛ eodē mō seqt̄ ꝙuerso nō qui fuit hō est alb⁹ g̃ nullū albū fuit hō sbcto p̄nt̄ supponēte pro eis q̄ sunt alba ꝛ non pro eis que fuerūt alba si aūt subiectū ꝓpōis accipiꝝ in tali ꝓpōe pro eo qd fuit sic est simplr ꝙuertibilis invnā de ēterito ꝛ nō in vnā de p̄nti bñ enī sequiꝝ nullū albuꝫ fuit hō subēto accepto ꝑ eo qd fuit igit̄ nō hō fuit alb⁹ ꝛ hoc si sbiectū p̄nt̄ capiaꝝ pro eo qñ fuit Impossibile enī ē ꝙ aliqs hō fuerit alb⁹ ꝛ tñ nihil ꝙ fuerit albū fuerit hō. si aūt talis ꝓpō de ēterito fuerit singlar̄ in qua subicit̄ ꝓ nomē ēmōstratiuum sine additovel nomen ꝓ p̄ū tūc ꝙuertēs ꝙuertit̄ in ꝓpōnēvlez singlarē vel īdefinitā vel pticularē sbēto p̄nt̄ accepto pro eo qñ fuit sic bñ sequiꝝ soꝝ nō fuit alb⁹ igitur nihil qd fuit albū est vel fuit soꝝ sꝫ subēto p̄nt̄ accepto pro eo qñ est nōvꝫ ꝑña nō enī sequiꝝ soꝝ nō fuit alb⁹ g̃ nihil ꝙ ē albū fuit soꝝ nec etiā seqtur ista de p̄nti scz nullū albū est soꝝ posito ꝙ soꝝ nūc ꝑmo sit alb⁹ qa ista est vā soꝝ nō fuit albus ꝛ tñ vtraq; alia verꝝ est falsa.

Est etiā notādū ꝙ sic talis ꝓpō distīguitur qñ subiectū est ēminus cōis ita etiā pōt distīgui qñ ponit ꝓnomē demōstratiuū cū ēmio ꝓmūi Vnde hec est distinguēda hoc albū fuit soꝝ eo ꝙ pōt esse īplicaᵒ mediāte verbo de p̄senti ꝛ tūc iste est sens⁹ hoc qñ modo est albuꝫ fuit soꝝ vel mediāte vbo de ptervt sit sens⁹ hoc qd fuit albū fuit soꝝ et est talis ꝓpō ꝙuertibilis vl̄iter in ꝓpōnē de ēterito in qua subicitur terminus ꝓmunis. Ista autem que dicta sunt de propositione de preterito applicanda sunt ꝓporcionabiliter propositioni de futuro iuxta distinctioneꝫ prius datam Sciendō est etiā ꝙ sicut dictū est prius ꝙ in propositionibus de presenti aduerbialis dēmiatio addēda est in ꝙsequente pticipio prioris verbi ꝛ nō verbo ita faciendū est illis de preterito et futuro Per predicta patet ꝙ tales cōsequentie non valent deus non semper fuit creans igitur creans non fuit semper deus antecedēs estverum scilicet hec deus nō fuit semper creans quia non fuit creans ante mundi creationem sed hec ē falsa creans nō semper fuit deus ga hoc creās sp fuit deus vera est sicut enī hec estvera albū fuit nigꝝ et tñ hec nūq; fuit verꝝ albū est nigꝝ ita hec estvera creās sēpē

fuit deus et tñ hec nō fuit ſp vera creās ſeper eſt de⁹ ꝛ ita ꝑdicta ꝓña nōvꝫ ſꝫ dꝫ ſic ꝙuerti ō us nō ſeper fuit creans g̃ nihil ꝙ ſep fuit creans eſt de⁹ vel nihil ꝙ fuit creans fuit de⁹ et iſta eſtvera qa habꝫ duas cauſas vitat̃ vel qa nihil ſp fuit creās vel qa aliqd ſemp fuit creans qō tñ nō eſt de⁹ ꝛ ꝓma cā eſtvera q̃uis ſe cūda ſit flā Sil̃r iſta ꝓña n⁹ vidēs fuit cec⁹ igitur n⁹ cecus fuit vidēs nō vꝫ ſubēcto añcedent̃ accepto pro eo ꝙ eſt ſꝫ debꝫ ſic ꝙuerti igit̃ n⁹ qui fuit cecus eſt vidēs et iſta ꝓpō de ꝓterito accepto ſubiecto pro eo qđ eſt ꝙuertit̃ in vnaꝫ de ꝓñti mō ꝑdicto ſic qñ ſubiectū accipit̃ pro eo qō fuit ꝙuertitur in vnam de ꝓteritoſubiecto añcedñt̃ accepto pro eo qđ fuit. Similit̃ eſt de tl̃ib⁹ nullū ipoſſibile eritver& ſi accipit̃ ſubiectū pro eo qō eſt ꝙuertit̃ in iſtā de ꝓñti ſic nullū qō eritver& eſt ipoſſibile ſubiecto accepto pro eo qō eſt ſꝫ ſi ſubiectuꝫ accipit̃ pro eo qō erit ꝙuertit̃ ſic igit̃ nullū ver& erit ipoſſibile Sciēdū eſt etiā ꝙ qñ ꝓpō talis eſt de ꝓteritovel de futuro ſi ſubiectū ſit t̃min⁹ cōis vel ĩcludēs terminū cōmunē cū ꝓnoīe demō ſtratiō ꝛ ꝑdicatū ſit ꝓnomē dmōſtratiuū ſine additovel ꝓpriū nomē tūc ſi ſubiectū accipit̃ ꝑ eo qđ eſt ꝙuertit̃ ĩvnā de ꝓñti ſine alia mutatione ſic ſequit̃ albū erit ſoꝝ g̃ ſoꝝ eſt albus ſꝫ nō eſt eꝙuerſo ꝛ hoc ſi ſit poſſibile darevltimū rei ꝑmanēt̃ in eſſe. Sil̃r bene ſeqt̃ aliqō albū fuit ſoꝝ ſubiecto accepto pro eo qō ē igitur ſoꝝ eſt alb⁹ ſꝫ non ſequit̃ eꝙuerſo ſi non ſit darevltimū rei ꝑmanēt̃ in eſſe ſi aūt accipit̃ ſubiectū pro eo qō eſt vl̃ fuit ꝙuertit̃ abſolute ĩvnā de ꝓteritovl̃ ō futuro ꝛ ē mutua ꝙuēſio.

Capitulū xxiii.

EX predict̃ igit̃ duob⁹ capitulis p̃cedētibus pōt aliqualit̃ patere ꝙuerſio ꝓpōnū reduplicatiuaꝝ excluſiuaꝝ et exceptiuaꝝ et aliaꝝ in qbus poĩtur hocverbū deſinitvl̃ incipit nā ꝓpō hñs exponētes habꝫ ꝑſimileꝫ ꝙuerſionē cū ſuis exponentibus. Et ſi oms exponētes eodē modo ꝙuertunt̃ ita expoſita eodeꝫ modo ꝙuertet̃ ſi autez vna exponēs ꝙuertat̃ vno⁹ ꝛ alia alio⁹ ſcꝫ vna ſimpliciter et alia per accidēs tūc habebit ꝙuerſionē ꝑſimilē cū cōuerſione vnius et non cū ꝙuerſione alterius tñ magis in ſpali vidēdū ē ō iſtū Vñ ſciēdū ꝙ ꝓpō reduplicatiua nō ꝙuertit̃ ĩ ꝓpōne r̃duplicatiuā ſꝫ ꝙuētit̃ invnā nō r̃duplicatiuā cui⁹ ſubiectū eritvnū aggregatū ex ꝑto ꝓris ꝛ illo ſup qō cadit reduplicō cū r̃duplicatiōe mediāte hoc ꝓnoīe qō ſic iſta aīal ĩq̃tū hō eſt riſibile ꝙuertit̃ in iſtaꝫ aliqd qđ inq̃tū hō ē riſibile eſt aīal ꝛ nō ĩ iſtā riſibile inquātū hō aſt aīmal Inſtātia pꝫ hic ſoꝝ inq̃tū hō eſt riſibil̃ g̃ riſibile inq̃tū hō eſt ſoꝝ qa ātecedēs eſt ver& ꝛ ꝙſequēs flm̃ Similiter iſta nullū actiuū inq̃tū paſſiuū eſt actiuū ꝙuētit̃ in iſtā nihil ꝙ ē actiuū inq̃tū paſſiuū eſt actiuū Et ſil̃r ꝓportionabilit̃ ex dict̃ hic ꝛ dict̃ in ꝑori capitulo dicēdū ē de ꝙuerſiōe reduplicatiaꝝ ō ꝑterito ꝛ ō futuro Circa ꝙuē ſionē ꝓpōnū excluſiuaꝝ eſt ſciēdū ꝙ excluſiua nō ꝙuertit̃ in excluſiuā nō enim ſeqt̃ tātū aīmal eſt hō g̃ hō tm̃ eſt aīmal ſꝫ iſta ꝙuertit̃ in vlez ſicut ſeqt̃ tm̃ aīmal ē hō g̃ omis hō ē aīmal ſil̃r ſeqt̃ tm̃ hō nō currit g̃ omē currēs nō eſt hō Et ſicut dictū eſt de ꝙuerſioē ꝓpōnū de ꝑterito ꝛ futuro ita dicēdū ē de ꝙuēſiōe taliū excluſiuaꝝ de ꝑterito ꝛ futuro Vñ nō ſeqt̃ omē albū fuit ſoꝝ ſubēcto accepto ꝑ eo qō eſt g̃ tm̃ ſoꝝ fuit alb⁹ nā poſito ꝙ nihil ſit mō albū niſi ſoꝝ ꝛ ꝙ multi alii fuerūt albi añs ēverū ꝛ ꝓñs flm̃ ꝛ ideo nō ꝙuertit̃ iſto⁹ ſꝫ ſic omē albū fuit ſoꝝ g̃ tm̃ ſoꝝ eſt alb⁹ nō tñ ē ꝙuerſio mutua Et ſic dictū eſt de iſta ita ꝓporcionabiliter dicēdū de aliis ꝓpōib⁹ excluſiuis Circa ꝙuerſionē ꝓpōnū exceptiuaꝝ ē ſciēdū ꝙ exceptiua nō ꝙuertit̃ in exceptiuā nō enim ſeqt̃ oīs hō ꝑtē ſortē currit g̃ currēs ꝑter ſortē eſt hō ꝛ l̃ qa ꝓñs eſt ĩ ꝓpū ſꝫ exceptiua ꝙuertit̃ invnaꝫ nō exceptiuā c⁹ ſubiectū eritvnū aggregatuꝫ ex ꝑdicato exceptie et ꝑte ex̃ capta mediāte l̃ toto qđ nō eſt ſic oīs hō ꝑter ſortē currit cōuertit̃ in iſtā currens qō nō eſt ſoꝝ eſt hō ꝛ iſta n⁹ hō ꝑter ſortē currit cōuertit̃ in iſtā g̃ nullū currens qđ nō eſt ſoꝝ eſt hō Circa cōuerſionē ꝓpōnū in quibus ponūt̃ hec verba ĩcipit et ō̃init eſt ſcienđ ꝙ nō cōuētūt̃ in ꝓpōnes ſiles nō enī ſequit̃ aliqs hō ĩcipit eſſe alb⁹ g̃ aliqō albū ĩcipit eſſe hō ſꝫ dñt tales ꝓpōnes ſic conuerti aliqs hō ĩcipit eſſe alb⁹ g̃ aliqd qō incipit eſſe albū eſt hō ꝛ ita eſt de aliis Ex ꝑdict̃ pñt elici mōi cōuerſionū q̃rūlibꝫ ꝓpōnū deieſſe ſiue ſit de ꝓñti ſiue de futuro ſiue đ ꝑterito ſiue ſit cathe. ſiue ſit equiualentes ꝓpōib⁹ ypothe. ſiue nō ſint equiualētes eis.

Capitulū xxiiii.

QVIſo quō ꝓpōnes deieſſe conuertūt̃ videnđ eſt quomodo ꝓpōnes modales cōuertunt̃ Et ꝓmo de cōuēſione ꝓpōnū de neceſſario Eſt autez primo

ſcie nō ꝙ ſic dictū eſt prius ꝙ qñ mod⁹ ponit cum dicto illa eſt diſtīguēda ſm ꝓpōnē ⁊ diuiſionē ⁊ iō ꝓmouidēd eſt de ꝙuerſione taliū ꝓpōnū in ſenſu ꝓpoſito ⁊ equialētiū eis. ꝛ° d ꝙuerſione taliū ꝓpōnū in ſēſu diuiſo et equalētiū eis Circa ꝓmū ſciendū ē ꝙ tales ꝓpōnes ꝙuertunt ſic ſue deieſſe qa in ꝙuerſiōe talīū arguit ſp per iſtā regulā Sivnū ꝙuertibiliū eſt neceſſariū et reliquū erit neceſſariū vl per iſtam ſi añs eſt neceſſariū ⁊ ꝓns erit nēcariū Vnde in ꝙuerſiōe ſimplici large ſūpta arguit ꝓ ꝓmā regulā ī ꝓūſiōe ꝙ accidēs arguit ꝙ ſcōz rl'z igit ꝙ ſcōz rl'z vbi gr̄a ſic arguē° nl'lū aſinū eē hoīnē eſt neceſſariū ḡ nullū hoīnē eſſe aſinū ē neceſſariū arguit per iſtā rl'z ſivnū ꝙuertibiliū ⁊c. qa cū iſta cōuertit ſic dictum ē ꝑus ſcz null⁹ hō eſt aſin⁹ ḡ n⁹ aſin⁹ ē hō ſi hec ſit nēcaria n⁹ hō eſt aſin⁹ optet ꝙ hec ſit neceſſaria n⁹ aſin⁹ eſt hō Et ſic dictū ē de iſtis ita dicēdū eſt de aliis ⁊ hoc eſt vl'iterver; ſiue ſint reduplicatīe ſiue excluſiue ſiue exceptiue ſiue q̄cūq; alie ꝓpōnes cathe. Sciēd eſt etiaz ꝙ ꝑs ꝓmo ꝓor; ꝓbat tm̄ iſtas de neceſſario ꝙuerti in ſenſu ꝓpoſito vel eis equalētes ⁊ nō alias et neutra ꝓba° ſua ꝓcedit de aliis ſic ibi patz Vñ iſta ꝓba° ſivno ꝙuertibiliū eſt poſſibile reliquū erit poſſibile nōvz niſi q̄tū ad ꝓpōnes de poſſibili captas in ſēſu cōpoſito nec etiā iſta regula cuicūq; actui repugnat neceſſitas eiuſdē act⁹ potētie repugnat eadē neceſſitas hoc eſt cuicūq; ꝓpōi deineſſe r̄pugnat aliqua ꝓpō de neceſſario ꝓpōni de poſſibili cor reſpōdenti ꝓpōi deieſſe r̄pugnat eadē ꝓpō de neceſſario Vnde ſi ille due r̄pugnāt aliqs hō currit ⁊ nēce eſt nullū aīal currē ille due r̄pugnabūt poſſibile eſt aliquē hoīnē currē ⁊ neceſſe eſt nullū aīal currē et hoc eſt ver; gn̄aliter qñ vtraq; de modo accipit in ſēſu cōpoſito vel eidē equalenti ſi enīvna acciperet in ſenſu diuiſo regula nōvaleret nam inſtantie ſūt multe ſicut iſte due repugnant aliquodveruz eſt impoſſibile ⁊ neceſſe eſt nullū verum eſſe impoſſibile et tamen iſte ſtant ſimul aliqd̄ verū pōt eē ī poſſibile et neceſſe eſt nullū verum eē ī poſſibile qa vtraq; illar; eſt vera ⁊ ita ꝑs in libro ꝓor; non loquit de ꝙuerſione ꝓpōnuz de neceſſario niſi qñ ſumūt in ſenſu cōpoſito vel equiualenti Circa ꝙuerſionē ꝓpōnuz de nēcario ſūptar; in ſenſu diuiſo Eſt ſciendū ꝙ nō ſunt ꝙuertibiles nulla mutatione facta ex parte vocis preter trāſpōnē terminor; nō enī ſequit ꝑt naturā ꝙuerſionis n⁹ hō de neceſſitate eſt aſinus ḡ nullus aſinus de neceſſitate eſt hō quia nō ſequit in ſenſu diuiſo accepti illis ꝓpōibus vt nō ſeq̄t nullū ī poſſibile eſſe verum eſt neceſſariū ḡ nullū ver; eē ī poſſibile eſt neceſſariū qa añs eſt ver; et ꝓns fl̄m nullū enī ī poſſibile pōt eſſe ver; ⁊ tamē aliqd̄ verus pōt eē ī poſſibile hec enī mō eſt vera ego non fui rome. et tamez pōt eſſe impoſſibilis ſi enī vadā romā poſtea erit ī poſſibilis ſil'r nō ſequit creās de neceſſitate eſt deus ḡ deus de neceſſitate eſt creans qa añs eſt ver; et ꝓns fl̄m Similit nō ſequit hō alb⁹ de neceſſitate eſt hō ḡ hō de neceſſitate eſt hō albus ſil'r non ſequit hō de neceſſitate intelligit a deo ḡ aliqd̄ ītellectū a deo de nēcitate eſt hō qa añs eſt verū ⁊ ꝓns falſū ⁊ ideo tales ꝑdicto° ꝙuerti nō pōt ſz ſubēto conſequētis qd̄ fuit ꝑtum añt addē dus eſt mod⁹ neceſſitat cū hoc toto aliqd qd̄ vt illa cm̄e ī poſſibile de nēcitate nō eſt verus ꝙuertitur ſic aliqd qd̄ de nēcitate nō eſt verus eſt ī poſſibile ſil'r iſta creās de neceſſitate eſt deus ꝙuertit in iſtā ḡ aliqd qd̄ de nēcitate eſt creās eſt deus ⁊ iſta hō de nēcitate ītelligit a deo ſic ergo aliquid qd̄ de neceſſitate ītelligitur a deo ē homo et ita de ceteꝫ Ex quo ꝑz ꝙ ſtricte accipiendo ꝓpōnē de mō ⁊ ꝓpōnē de ineē ꝓpō de neceſſario ſūpta in ſēſu diuiſionis vel equiualens ei nō ꝙuertit in ꝓpōnē de neceſſario ſz in ꝓpōnē de ineē Pz etiā ex dictis ꝙ talis ꝓña nōvalet tm̄ neceſſariū de nēcitate eſt ver; ḡ cm̄e ver; de nēcitate ē nēcariū qa iſta non eſt vl'is ꝙuētibilis cum ꝑdicta excluſiua ſz iſta omne qd̄ de nēcitate eſt ver; ē nēcariū qa ſemper ꝓpōnes habētes exponētes diuerſas diuēſimode ꝙuētūt ſm ꝙ exponentes diuerſimode ꝙuētunt Vnde ſm ꝙ exponentes vnius excluſiue aliꝫ ꝙuertunt q̄ exponentes alterius excluſiue ſm hocvna excluſiua aliter ꝙuertit q̄ alia ſimiliter non ſequit tantū creans de nēcitate ē deus ḡ om̄e qd̄ eſt de⁹ de neceſſitate eſt creans ſed ſic ḡ omne qd̄ de neceſſitate eſt deus eſt creans Cauſa autē q̄re ī predictis conſequentiis antecedens eſt verū et conſequens falſum dicta eſt prius vbi dictum eſt quomodo aliter appellat predicatū ſuam formā quam ſubiectum et ideo illud ī bi dictū ſumme eſt imprimendum memorie ad ſciendum quid requiritur adveritatem ꝓpoſitionis de preterito de futuro et de modo et equiualentibus eis.

Capitulū xv.

Circa ꝙuerſionē ꝓpōnū de poſſibili eſt ꝓmo ſciendū ꝙ in hoc capitulo accipiendo eſt ſp poſſibile qđ ē cōe ad neceſſariū ⁊ ad ꝓtingēs qđ nō eſt nēcariū vt poſſibile ſit idē ꝙ ꝓpō nō ipoſſibile et ſic accipiēdo poſſibile ꝓcedendo eſt ꝙ deꝰ pōt eē ꝙ⁹ et ꝙ hō pōt eē aīal ſic aūt accipiēdo poſſibile eſt ſciendū ꝙ eedē rōe que dicte ſūt de cōuerſione ꝓpōnū de nēcario accipiēde ſūt circa ꝙuerſionē ꝓpōnū de poſſibili nā illa de poſſibili ſūpta in ſenſu ꝓpoſito ⁊ equalēs illi eſt eo dē⁹ ꝙuertenda ſicut ſua deieſſe qa in oīb⁹ talib⁹ ꝙuerſionib⁹ arguit̄ per illā regulā ſi vnū ꝙuertibiliū eſt poſſibile ⁊ rel quū vel per iſtā ſi añs eſt poſſibile ꝓñs eſt poſſibile que rōe ſp ſūt vere ſʒ ſi ſumāt̄ tēs ꝓpōnes in ſenſu diuiſionis vel equalentes tūc nō eodē⁹ ꝙuertūt̄ vñ nō ſequit̄ deꝰ pōt non eē creās g̃ creās pōt nō eē deꝰ ⁊ hoc ſi ſubiectū ꝓñt̄ accipit̄ pro eo qđ eſt ſiīr nō ſequit̄ viator pōt eē dāpnāt⁹ g̃ damnatus pōt eē viator ſʒ ſequit̄ g̃ aliqs qui pōt eſſe dāpnatus eſt viator Verūtamē vtvēi⁹ pateat q̄liter tales ꝓpōnes de poſſibili dīnt ꝙuerti Eſt ſciendū ꝙ qñ ſubiectū ꝓpōis de poſſibili eſt termin⁹ cōis vel ĩcludēs tminū cōez ꝓpō ē diſtinguēda eo ꝙ ſubctū pōt ſupponē pro hiis que ſūt vel pro eis que pñt eē qa rōne ītelligenda ꝓportionabiliter ſic dictū eſt ꝑus de ꝓpōibus de ꝑterito ⁊ de futuro ſi aūt accipit̄ ſubiectū añt̄ pro hiis que ſūt tūc ꝙuertit̄ in vnā de poſſibili ſubcto ꝓñt̄ accepto pro hiis que pñt eē ⁊ nō accepto ſubiecto ꝓñt̄ pro hiis que ſūt vñ bene ſequit̄ aliqs qui eſt viator pōt eē dānatus g̃ aliquis qui pōt eē dāpnatus pōt eſſe viator ſiīr ſequit̄ deꝰ pōt eē nō creās g̃ qui pōt eē nō creans eſt deus ſʒ ſi ſubiectū añt̄ ſumatur pro hiis que pñt eē ⁊ tūc ſequit̄ vna de poſſibili ſubcto ꝓñt̄ accepto pro his que pñt eē ⁊ nō ſeqt̄ illa deineē ſi aūt ꝑtum ꝓñt̄ ſit termin⁹ ſingl̃ar vel ꝓnomē ōmōſtratiuū ſine addito ſequit̄ vna de poſſibili abſolute ſic ſequit̄ creans pōt eē deꝰ g̃ deꝰ pōt eſſe creās ſiue ſubiectū ātecedēt̄ accipit̄ pro hiis que ſunt ſiue ꝓ hiis q̄ pñt eē Per p̄dicta pʒ ꝙ tales ꝓñe nō valēt vidēs pōt eē cecꝰ g̃ cecꝰ pōt eē vidēs vere pōt eē ī poſſibile g̃ ipoſſibile pōt eē vere nullū nēcariū pōt eē flm̄ g̃ nullū flm̄ pōt eſſe neceſſariū ⁊ ſi ſubiectū ꝓñt̄ accipit̄ pro hiis que ſūt aliter ꝓñe eent bone

Capitulū xxvi.

Circa ꝙuēſionē ꝓpōnū de ipoſſibili Eſt ſciendū ꝙ ꝓpōnes de ĩpoſſibili accepte in ſenſu ꝓpoſito ꝙuertunt̄ ſic ſue deineē qñ ille deineē ꝙuertunt̄ ſimplr qa tūc arguit̄ per illā rōnē Sivnū ꝙuertibiliū eſt ipoſſibile ⁊c. q̄ rōna vera eſt ſʒ qñ ſua deineē nō ꝙuertit̄ ſimplicit̄ ſʒ tm̄ per accidēs tūc illa de ĩpoſſibili in ſenſu ꝓpoſito vel aliq̄ ſibi equiualēs nō eſt ꝙuertibilis et hoc qa nō poſſʒ tenere talis ꝙuerſio niſi per iſtā regulā ſi añs eſt ipoſſibile ꝓñs eſt impoſſibile q̄ rōna fālā eſt nā añs aliqñ eſt ipoſſibile et ꝓñs eſt nēcariū et iō tales ꝓñe ſūt bone nullū hoīnē eē aīal eſt ĩpoſſibile igit̄ nullū animal eſſe hoīnē ē ipoſſibile aliquē hoīnē eē aſinū eſt ĩpoſſibile igit̄ aliquē aſinū eſſe hoīnē eſt ĩpoſſibile deū eſſe corpꝰ eſt ĩpoſſibile g̃ corpus eſſe deū eſt ĩpoſſibile ſʒ tales ꝓñe non ſūt bone oīe aīamal eſſe hoīnē eſt ipoſſibile g̃ aliquē hoīnē eē aīmal eſt ĩpoſſibile oīe ēs in actu vel in potentia eē deū eſt ĩpoſſibile g̃ deū eſſe ens in actu vel in potētia eſt ĩpoſſibile ſʒ tales ꝓñe nō valent Si aūtez talis ꝓpō de ĩpoſſibili ſumat̄ in ſenſu diuiſionis vel equalēs ſibi tē ꝙuertibilis eſt ſic̄ illa de nēcaꝰ vñ iſta ꝓ ſeqntia nōvʒ aliqđ albū ĩpoſſibilit̄ eſt hō g̃ aliqs hō ipoſſibilit̄ eſt albꝰ nā añs eſt vera ⁊ ꝓñs flm̄ ſʒ dʒ ſic ꝙuerti g̃ aliqd qđ ĩpoſſibilit̄ eſt albū eſt hō Eſt g̃ ſciendū ꝙ qñ negaꝰ precedit modū nō dicet̄ ꝓpō de tali⁹ ⁊ iō iſta nꝰ hō pōt eſſe albꝰ nō dr̄ đ poſſibili ſʒ magis de ĩpoſſibili qa equalʒ iſti oīs hō ĩpoſſibilit̄ eſt albꝰ ⁊ iō tales ꝓpōnes in q̄bus negāt̄ mōi equalēt ꝓpō nibꝰ affirmatis de aliis modis iō nō ꝙuertūt̄ ſiīr ſʒ p accidens tm̄ Vñ iſta nullū ens đ ne ceſſitate creat nō ꝙuertit̄ in iſtā g̃ nullū creans de nēcitate eſt ens qa lī eſt flm̄ đmōſtrādo deum.

Capitulū xxvii.

Poſt p̄dicta videndū eſt ō ꝙuerſiōe ꝓpōnū de ꝓtīgenti. Et eſt ꝓmo ſciendū ꝙ in iſto capitulo ſēp capiendō eſt ꝓtīgēs adv trūlibʒ vt illa ſola ꝓpō dicat̄ ꝓtīgēs q̄ nec eſt nēcaria nec ipoſſibilis ⁊ qa talꝭ ꝓpō hʒ duas ꝙuēſiōes vnā in terminis ⁊ aliā pē oppoſitas q̄litates iō ꝓmovidendō ē đ ꝓma ꝙuerſiōe z° de ſcōa Eſt aūt ꝓmo ſciendū ꝙ ꝓpōnes de ꝓtīgēti ſūpte in ſenſu ꝓpōnis et eis equalēte ꝙuertūt̄ ſicut ſue deineſſe qñ ſue đieē ꝙuertūt̄ ſiīr et hoc eſt qa tēs cōuēſio tʒ per hāc rōnem Sivnū cōuētibiliū eſt cōtingens ⁊ reliquū q̄ ſemp eſt vera ⁊ iō bñ ſeqt̄ hoīnē eſſe albū eſt cōtīgēs g̃ albū eſſe hoīnē eſt cōtingens ſiīr bñ ſeqt̄ deū creare eſt cōtingens g̃

creantē eſſe deū eſt ptīgens ⁊ ita pticulaꝝ affirmatīa etvlīs negatīa de ptīgēti ſūpte in ſu ꝓpoſito ꝙuertunt ſiplr bñ enī ſequit hec ē ptīgens nō hō eſt albꝰ g̃ hec eſt ptīgēs nullus albū eſt hō ⁊ ita eſt de aliis ſz qñ illa deieſſe nō ꝙuertit ſimplr ſz per accñs tm̄ tūc illa de ptīgēti ī ſſu ꝓpoſito nō ꝙuētit in tmīs qa taꝫ ꝙueſtio nō pōt tenē niſi p lm̄ mediū ſi añs ē ptīgēs ⁊ ꝓñs ē ptīgēs qō eſt ſiplr fim̄ qa ex ptīgēti bñ ſeqt nccariū ⁊ iō nō ſeqt oēz hoīnez eē albū ē ptīgēs g̃ aliqō albū eē hoīnē eſt ptīgēs ſic nō ſeqt oēz ſbāz exītē ī actu eē deū ē ptīgēs g̃ deū eſſe ſubaz exiſtētē in actu eſt ptīgēs poſito ꝙ nō ſit ſuba niſi deꝰ qa antecedēs eſtvuz ⁊ ꝓſequēs eſt falſū hec eīm eſt ptīgēs omīs ſuba exiſtēs in actu eſt deꝰ qa pōt eſſe vavl falſa ⁊ tñ hec eſt neceſſaria deꝰ eſt ſuba exiſtēs ī actu Si aūt illa de ptīgēti ſūatur in ſēſu diuiſo vl equalēs ei oportet tūc ſi illa ꝓpō habeat ꝑ ſubiecto t̄minū ꝑmunē vl aliqd includēs t̄minū ꝑmunē cuiuſmōi ſūt talia lm̄ albū ille hō iſte aſinꝰ vel etiā habeat ꝑ ſubiecto pticipiū vl equalēs ei illa ꝓpō eſt diſtīguēda eo ꝙ ſubiectū pōt ſuppōē ꝑ hiis que fūt vl ꝑ hiis q̄ ptīgēt eē ſi ſubiectū talꝫ ꝓpōnis accipiāt ꝑmoº ſiue etiā ſubiectū ſit nomē ꝓꝓm ſiue ꝓnomē demōſtratiū̄ ſic nō ꝙuertit ī idē genꝰ ptīgētis ſz ꝙuertit in illā de ineſſe ⁊ in illā de poſſibili ſubiecto cōſeqntis ſumpto cū illa additiōe qō ptīgit eē. Primū ꝑz ſcz ꝙ nō ꝙuertit in idē genꝰ ptīgentis nā nō ſeqt ptīgit deū eſſe creantem g̃ creātez ptīgit eē deū nec etiā ſeqt ꝙ ptīgit eſſe creantez ptīgit eē deū nā ſibi ꝓpugnās eſt vā iſta ſcz ꝙ ptīgentis creat neceſſario eſt deꝰ et ꝑ ꝓſeqns nō eſt ptīgentis deꝰ fm ſcz ꝙ ꝙuertit in illā de ineſſe ſcz ꝙ ꝑz nā bene ſeqt deꝰ ptīgentis eſt creās g̃ aliqd qō ptīgentis eſt creās eſt deꝰ iſta ꝙuerſio pōt ꝓbari qa ſi hec ſit vā deꝰ eſt ptingēter creās manifeſtū eſt ꝙ vtraꝙ illarū eſt vera de manifeſtādo illud ꝑ quo ſubiectū ſuppoit lm̄ eſt deꝰ ⁊ lm̄ eſt ptīgēter creās nūc aūt ſeqt ꝑ ſillogiſmū expoſitoriū lm̄ eſt deꝰ lm̄ eſt ptīgēter creās g̃ aliqd ꝙ eſt ptīgēter creās eſt deꝰ ⁊ ꝓꝓſeqns cū iſta deꝰ eſt ptīgentis creās nō ſtat oppoſita iſtiꝰ aliqd ꝙ eſt ptīgentis creās eſt deꝰ ⁊ ꝓꝓſeqns illa ſeqt ad ꝓmā ⁊ ita ꝙuerſio iſta ꝓbatur ꝑ ſillogiſmū expoſitoriū ⁊ ſicut illa ꝓbatur ꝑ ſillogiſmū expoſitoriū ita multe alie ꝓres q̄rū ꝓbationes ſūt dimiſſe eodēº ꝓbāt Eſt aūt ꝓbatio ſuffitiēs qa ſillogiſmꝰ expoſitoriꝰ eſt ex ſe euidēs nec indiget vlteriori ꝓbatiōe ⁊ ideo multū errāt q negāt tlez ſillogiſmū in q̄cūq; matīa niſi poſſēt ibi oſtēdī fallatiā eq uocatioīs vl āphibologie vl ꝓpoſitioīs vl diuiſi oīs vl accidentis vl figure dictioīs vl fm qd ad ſiplīciť vl ignorātiā elēchi vl petitionē prīcipii nec pōt ibi eē fallatia accidentis ſic mlti dicūt et qa ſillogiſmi expoſitorii qui ſūt ex ſe euidētes freqnť negāť a moderīs theologis iō ꝓtra tales nō eſt diſputādū cū negāt ꝑ ſe nota iō aliť diſgrediēdo a ꝓpoſito ponā exēpla in qb⁹ nō eſt ſillogiſmꝰ expoſitoriꝰ q̄uis videať Vñ hic nō eſt ſillogiſmꝰ expoſitoriꝰ lm̄ aīal eſt caīs lm̄ aīal ē ſidꝰ celeſte g̃ ſidꝰ celeſte ē canis ⁊ lm̄ qa tā maior quā ꝓcluſio ē diſtīguēda penes equocatiōnē Siť hic nō ē ſillogiſmꝰ expoſito. iſtivellēt ſe accipe pugntesiſtivellētvī cē g̃ qvellētvicēvellēt ſe accipe pugnātes nā maior eſt diſtīguenda penes āphibologiā ſic alibi ꝑz Siť hic nō eſt ſillogiſmꝰ expoſitorius hec tu es aſinꝰ eſt flā hec tu es aſinꝰ eſtva ſi ē neceſſaria g̃ aliqō vum ſi eſt neceſſariū eſt falſū nā tā maior quā ꝓcluſio eſt diſtinguenda fm ꝓpoſitionē ⁊ diuiſionē Siť hic nō eſt ſillogiſmꝰ expoſi. iſtevult pendē iſte nōvult pēdē g̃ q nōvult pendē vult pendē nā ꝓpōnēs iſte ſūt diſtinguēde penes accētū Siť hic nō eſt ſillogiſmꝰ expoſitoriꝰ ſoꝝ eſt albꝰ ſoꝝ eſt aīal g̃ aīal eſt albū ſz eſt hic fallatia figure dictioīs Siť nec hic iſte hō nō ē aſinꝰ iſte hō ē ſuba g̃ aliq̄ ſuba nō eſt aſinꝰ Siť nec hic ſoꝝ eſt albꝰ fm dētes ſoꝝ eſt niger g̃ aliqō nigꝝ eſt albū ſz ē fallatia fm qd ad ſiplicit. ſiť nec hic ſoꝝ nō eſt filiꝰ platoīs ſoꝝ eſt patꝝ g̃ aliqs patꝝ nō ē filiꝰ ſz eſt ignorātia elenchi Nec ē hic ſillogiſmꝰ expoſi. ꝓbatiꝰ ſoꝝ ē calidꝰ ſoꝝ ē ꝓductiꝰ calor g̃ ꝓductiū caloꝝ ē calidū qa eſt ibi petitio prīcipii iō nō ꝓbat q̄uis illatio ſit bōa ⁊ ſic ē de iſtis q̄videť eē ſillogiſi expoſitorii ⁊ nō ſūt ꝙ eſt ī eis magis defectꝰ ppť fallatiā accidē ť ita eſt ď aliis. Vñ ſcienō ꝙ rīa gñal eſt qñ ꝓpōes ſť mere ď ieſſe ⁊ ď pñti ⁊ diſponūť ī figura ſiē ōi additiōe vl dīnutiōe ad ſbctū ⁊ ꝑtū ꝙ nūq; eſt ī tlī diſcurſu falſa accñť ſic nec ī diſcurſu diſpoſito ī ꝓoº ꝓme figure pōt eē falſa accñť ſic ifēiꝰ oñdeť coō°qñ aliqs diſcurſꝰ pōt rduci ad ſilogiſ. expoſi. vl ꝑ ꝙeſiōez vl ꝑ īpoſſibile vl ꝑ ꝓpōs equalētes aſſūptas nō ē falſa accñť Eſt tñ aduētēō ꝙ ad ſilogiſ. expoſi. nō ſufficit argue ponēdo ꝑ meº ꝓnomē demōſtratiuū vl ꝓꝓū nomē alicꝰ t̄mī ſingularis

ſʒ cū hoc optʒ q̄ illa res demōſtrata vel īportata per tale nomē ꝓ̄pium nō ſit realiť plures res diſtincte ⁊ ꝓpter hoc nō eſt hic ſilogiſm⁹ ex poſitorius hec ēntia ōmōſtrādo dīnā eſt p̄ hec eſſe ntia eſt filius ḡ filius eſt pater ⁊ hoc quia hec ēntia eſt plures ꝑſone diſtincte ⁊ iō ī tali palogiſmo eſt magis fallā p̄ñ quā acci dēť cū ḡ in illo ſilogiſmo hoc eſt deus hoc ē ꝓtingēter creās ḡ aliquid qō eſt ꝓtīgēter cre ans eſt deus nō poſſʒ ondi aliqs defect⁹ maī feſtū eſt ipm eſſe euidētez ſilogiſmū expoſi toriū et per ꝓñs ꝓbatū eſt ſufficiēť q̄ iſta de⁹ ꝓtīgēter creat ꝙuertiť in iſtā aliqd qō ꝓtīgēť creat eſt de⁹ Ex quo etiā pʒ q̄ ꝙuertiť in illaʒ de poſſibili aliqd qō ꝓtīgēter creat pōt eē ō⁹ quia ſemp illa deineſſe formaliť īfert illā de poſſibili ſi aūt ſubiectū talis ꝓpōnis de ꝓtīgē ti ſit ꝓnomē demōſtratiuū vel nomē ꝓ̄priuʒ tūc ꝙuertiť ſic ꝑor ſcʒ invnā deieſſe ⁊ de poſſibili Sʒ ſi ſubiectū talis ꝓpōnis de ꝓtīgēti ſūať pro his que ꝓtīgūt eſſe ſic ꝙuertiť in idē gñs ꝓtī gēť ſūpto ſubiecto p̄ñ pro eo qō ꝓtīgit vnde bñ ſequiť ꝓtīgit aliquē hoīnez currē ḡ ꝓtīgit a liqō currens eſſe hoīné ſi ſubiectū vťuſq; ſuā tur pro eodē qđ ꝓtīgit vt iſte ſit ſenſ⁹ aliqd qō ꝓtingenť eſt currēs ꝓtīgenter eſt hō nā oppo ſitū p̄ñ nō ſtat cum añte ſcʒ nihil qđ ꝓtīgenť eſt creans ꝓtīgenter eſt hō nā ſi hec eſtvera a liqd qō ꝓtīgenter eſt hō ꝓtīgenter currit ſit il lud a tūcvtraq; iſtaʒ eritvera a ꝓtīgenť ē hō ⁊ ſiť iſta a ꝓtīgenť currit Ex iſtā arguo ſic a ꝓ tingenter eſt hō a ꝓtīgenť currit ḡ aliquid qō ꝓtingenter currit eſt hō que eſt cōtradictoria prioṝ ḡ ꝑor nō ſtat cum iſta ⁊ ita euidenť ſe quiť aliquid qō cōtīgenter eſt hō cōtingēť cur rit et ita iſta p̄ña eſt bona aliquis hō cōtingē ter currit igiť aliqō currens contingenť eſt hō ſubiectovtriuſq; accepto pro eo qđ cōtingit Et ſi dicať q̄ tūc ſequiť deus cōtingēť ē creans ḡ aliqō creās cōtingenť eſt deus quia ſeq̄ť a contingenť eſt deus a cōtingenter creat ḡ ali quid qō ꝓtingenter creat contingenť eſt deus hic ſimiliter arguiť ſic in priori exemplo. Di cendō q̄ iſte vltim⁹ ſylogiſm⁹ eſt bon⁹ non tamē ꝓbat iſtaʒ conuerſionez et hoc quia per iſtā ō us contingenť creat non hñť tales ꝓpōnes a ꝓ tingenter eſt deus a contingenter creat quia adveritatē iſtius nō requirūť aliq̄ tles due ſic adveritatez iſti⁹ aliqs hō ꝓtigenter currit re qrūť tales due ſi ſubiectū ſūať pro his que ꝓ tingūt ⁊ iō pervnū ſilogiſmū expoſitoriū vna ꝙuerſio ſufficienť ꝓbať ⁊ per aliū nō ꝓbať alia Vnde qū ſubiectu iſtius de ꝓtingēti eſt ꝓno mē dmōſtratiuū vel ꝓ̄pium nomen nō ꝙuertiť in idez genus ꝓtīgenť nec ſubiectū pōt hāre ta lem acceptionē ſcʒ pro eo qō cōtingit Scien dū tamē q̄ p̄dicta diſtīctio de ꝓpoīb⁹ de cōtī genti de poſſibili de preterito et de futuro dʒ ſic intelligi q̄ ſi ſubiectuʒ accipiť ꝑ eo qō eſt ⁊c. vel denotať accipi pro eo qō eſt tale vel cō tingit eſſe tale vel fuit ⁊c. vñ ſi nihil ſit albū ī iſta aliqō albū pōt eſſe hō ſubiectū nō pōt ac cipi pro eo qđ eſt albū cū nihil ſit albū pōt tñ ēnotari accipi pro eo qđ eſt albū ⁊ iō ſi nihil ſit albū illa eſt ſtā cū per illā đnotať ſtm̄ qa ꝑ illā in illo ſenſu ēnotať aliquid eſſe albū cuʒ tamē nihil ſit albū

Capitulū viceſimū octauū

Equiť vidē de cōuerſiōe ꝓpōnuʒ de cōtingenti per oppoſitas q̄litates ⁊ eſt ſcienō q̄ qlibʒ ꝓpō de ꝓtīgenti advtrūlibʒ ſi ſumať in ſenſu diuiſionis ꝙuertiť per oppoſitas q̄litates hoc eſt affirmatīa ꝙ uertiť in negatiuā et ecōuerſo ſic ſeq̄ť cōtīgit b eſſe a ḡ cōtingit b nō eſſe a ſiť ſeq̄ť oīs hō cōtingenť currit ḡ oīs hō cōtingenter non cur rit Et eſt aduertendō q̄ q̄ñ ꝓpō de cōtingēti cō uertiť per oppoſitas q̄litates invtraq; propōe mō⁹ dʒ eſſe affirmatiu⁹ ⁊ nō negatiu⁹ ⁊ iō nō ſequiť oīs hō cōtingenter currit ḡ n⁹ hō conti genter currit nec ſequiť nullus hō cōtingentē currit ḡ oīs hō cōtingenť currit ſʒ bene ſequi tur oīs hō cōtingenter currit ḡ oīs hō cōtīgē ter non currit Siť nō ſeq̄ť oīs hō cōtingēť nō currit ḡ n⁹ hō cōtingenť currit Predicta cōuer ſio pʒ nā ſeq̄ť foꝛalitē hō ꝓtīgēter currit ḡ hō pōt currē ſiť ſeq̄ť hō ꝓtīgēter currit ḡ nō ne ceſſe eſt omnē hoīnē currē ex qua ſequiť iſta aliqs hō pōt nō currē nūc aūt ex iſtis duab⁹ aliqs hō pōt nō currē ⁊ iſte pōt currere ſeq̄ť q̄ aliqs hō ꝓtīgēter nō currit ḡ ex ꝑma ſeq̄ť illa ꝑ illā regulā qcqđ ſeq̄ť ad ꝑſequēs bōe ꝑſequē cie ſeq̄ť ad ātecedēs eiuſdē q̄ ſēper ēva ꝓpter aūt ꝓteruos eſt ſciēdū q̄ q̄ñcūq; dico tles ꝓpō nes hō ꝓtīgenter currit hō ꝓtingēter nō currit intelligo talem ꝓtigit homiem currē ꝓtīgit ho mīem nō currē ne ꝓterui arguerent ꝓtra me dicendo q̄ ſeq̄ť hō ꝓtīgenter currit ḡ hō currit ſic igiť maīfeſte pʒ q̄ qlibʒ talʒ ꝓpō de cōtin genti in ſenſu diuiſo ⁊ equalens ei conuertiť ꝑ oppoſitas q̄litates ſʒ talʒ ꝓpō ī ſenſu cōpoſi to nō ꝙuertiť ꝑ opoſitas q̄litates. Nā tūc ar-

gueref ꝓvnā illaꝝ rīaꝝ ſiva ꝑriaꝝ ē ꝓtingens ⁊ rīq̄ eſt ꝓtigens ſi vna ſ̄b ꝑriaꝝ eſt ꝓtigens ⁊ rīq̄ q̄ falſe ſt ⁊ iō nō ſeq̄f nullūꝫ exñs eſſe hoīneꝫ eſt ꝓtigens g̃ oīe exñs eſſe homineꝫ eſt ꝓtigens nec ſeq̄f oīe exñs eſſe deū ē ꝓtigens g̃ nullū exñs eſſe deū eſt ꝓtigens ſiī nō ſequiſ aliq̄ exñs eſſe hoīneꝫ eſt cōtigēs g̃ aliq̄ exñs nō eſſe hoīneꝫ eſt cōtigens quia ī oīb⁹ p̄dict⁹ exēplis añs eſt verꝫ ⁊ p̄ñs eſt flm̄ ſi ſumāf ꝓpōes ī ffu ꝓpōis Capitulū xxix

Icto d ꝓueſiōe ꝓpōnū modaliū q̄ ab oīb⁹ ꝓcedūf ee modales rſtat dicē ꝺ ꝓuerſione ꝓpōnū modaliū que nō ab oīb⁹ ꝓcedūf ee modales que tñ vere ſūt modales ſic dictū eſt ꝑus ⁊ qa ſt q̄ſi inumerabiles iō nō itēdo dicē ꝺ oīb⁹ ī ſp̄ali ſ̄volo dare aliq̄s rīas gñales Eſt igiſ ſciend ꝙ qñ aliq̄ nomē mobile pōt verificari ꝺ vno ꝓuertibiliū ſīe lī ꝙvificaf ꝺ rīq̄ taī ꝓpō modaī ſūpta in ffu ꝓpoſito vel equalēs tī nō ꝓuētiſ ſiplr q̄uis ſua ꝺieſſe ꝓuertaf ſiplr ſi aūt talis mō⁹ poſſ̄ vificari de añte ſine lī qꝺ vificaf de p̄ñte talis ꝓpō ſūpta in ffu ꝓpōitovel equalēs ei nō ꝓuertiſ p accñs nec ſiplr q̄uis ſua ꝺ ieē ꝓuētaf p accñs ſi aūt talis mō⁹ nō poſſ̄ ꝑpetere vni ꝓuertibiliū niſi ꝓueiat rīq̄ ſp talis ꝓpō ⁊ equalēs ei in ffu ꝓpōito ꝓuētiſ ſiplicit ſi ſua dieſſe ꝓuētaf ſiplicit ⁊ ꝓporcionabilit cō uētiſ ſic ſua ꝺieſſe ſi aūt talis mō⁹ nō pōt ꝑpetē añti niſi ꝑpetat p̄ñti tūc ill a ꝓpō ꝓuertiſ p accñs ſic ſua ꝺieſſe Ex iſto ꝑ3 ꝙ iſta ꝓuēſio ē bōa hoīneꝫ currē eſtverꝫ g̃ currens eſſe hoīnē eſtverꝫ Siī iſta omneꝫ hoīnē currē eſtverū g̃ aliq̄ currēs eſſe hoīneꝫ eſtverꝫ nā ꝑa tꝫ p illā regulā ſivnū ꝓuertibiliū eſtverꝫ rīquū eſtverꝫ ⁊ ſcōa p iſtā ſi añs eſtverꝫ p̄ñs eſtverꝫ q̄ ābe ſtvere Similit iſta p̄ña eſt bōa nullū hominē currē eſt flm̄ g̃ nullū currēs eſſe hoīnē eſt flm̄ qa tꝫ p illā rg̃ulā ſivnū ꝓuerti. eſt flm̄ rīquū eſt flm̄ ſ̄ iſta ꝓuerſio nōvꝫ omnē hoīnē currere eſt flm̄ g̃ aliq̄ currēs eſſe hoīnē ē flm̄ qa tꝫ p iſtā rg̃ulā ſi añs eſt flm̄ p̄ñs ē flm̄ q̄ eſt flā Ex iſto ꝑ3 ꝙ qñ vniuerſalis affirmatiua talis nō ꝓuertiſ p accñs freq̄nt tñ ꝑticular negatia ⁊ ſimilit ꝑticular affir. ꝓuertūf ꝑ accidēs p iſtā rīaꝫ ſi p̄ñs eſt flm̄ g̃ ⁊ añs ꝑ p̄dicta ꝑ3 ꝙ tīes p̄ñe nōvalēt nullū hoīnē currere ē ſcitū g̃ nullū currēs ee hoīnē eſt ſcituꝫ qa iſta rīa nō eſt gñalit ꝺa ſivnū ꝓuertibiliuꝫ eſt ſcitū g̃ rīquū eſt ſcitū pōt eni vnū ꝓuertibiliū ſciri q̄uis alīꝺ nō ſciaf ymo q̄uis ꝺ alio ñ cogitef ſiī tales p̄ñe nōvalēt omnē hoīnē eē aīal eſt ꝑ ſe ꝑo° g̃ aliq̄ aīal ee hoīnē eſt ꝑ ſe ꝑo°qa nō ſeq̄f añs eſt ꝑ ſe ꝑo° g̃ p̄ñs eſt ꝑ ſe ꝑmo° necvꝫ omnē hoīnē eſſe riſibilē eſt ꝑſe z°° mō g̃ aliq̄ riſibile eſſe hoīnē eſt ꝑ ſe z°° ⁊ iō ī tīb⁹ ſp aſpiciēꝺ eſt ad tīes ꝓpōes vnū ꝓuertibiliū eſt tīe g̃ rīquū eſt tale añs eſt tale g̃ p̄ñs eſt tale Et p illa pōt vīr ſciri q̄ ꝓpō ī ffu ꝓpoſitovl equalēs illi ꝓuertiſ ſic ſua ꝺieē ⁊ q̄ nō ſꝫ circa ꝓuerſiōꝫ tīū ꝓpōnū in ffu diuiſo ⁊ eis equalētiū Eſt ſcienꝺ ꝙ ſp vl freq̄nt ꝓuertūf ſic aliq̄ ꝓpōnū modaliū de q̄b⁹ dictū eſt ꝑ ī ſp̄ali ſic iſta albū ſciſ eſſe hoīnē nō ꝓuertiſ ī iſtā g̃ aliqs hō ſciſ eſſe albū nā poſito ꝙ ſciaf ſortē eſſe hoīnē ⁊ ꝙ ſit alb⁹ ⁊ tñ ignoraf tūc hec eſt va aliq̄ albū ſciſ a me eē hō qa iſte ſilo. expoſi. eſt bon⁹ ſoꝝ ſciſ a me eē hō ſoꝝ eſt alb⁹ g̃ hō ſciſ a me eē albū ⁊ hec eſt flā aliqs hō ſciſ a me eē albū ponaf ꝙ neſciā ꝙ aliquis hō ē alb⁹ ⁊ iō ꝑma ꝓuertiſ ī iſtā g̃ aliqd qꝺ ſciſ eſſe hō eſt aīal Siī iſta ꝓuerſio nōvꝫ ꝺ⁹ tn⁹ ⁊ vn⁹ a p̄ñs ſciſ eſſe īmortal g̃ aliq̄ īmortale ſciſ a p̄ñs eſſe ꝺ⁹ tn⁹ ⁊ vn⁹ ſ̄ ꝓuertiſ ſic igiſ aliqd qꝺ ſciſ a p̄ñs ee īmortale eſt tn⁹ ⁊ vn⁹ Et ſi dicaf ꝙ hec eſt flā ꝺ⁹ tn⁹ ⁊ vn⁹ a p̄ñs ſciſ eē īmortal qa ipoſſibile eſt ꝙ p̄ñ naturalit ſciāt iſtā ꝺ⁹ tnus ⁊ vn⁹ eſt īmortal g̃ hec nō eſt va ꝺ⁹ tnus ⁊ vn⁹ a p̄ñs ſciſ eē īmortal Dñs ē ꝙ illa ē va ꝺ⁹ tn⁹ ⁊ vn⁹ ſciſ a p̄ñs ee īmortal ⁊ tñ iſti neſciūt illā īmo negarēt eā ⁊ dicerēt eſſe falſā qa dicerent ꝙ īplicat falſū ſcꝫ deū eſſe tnū ⁊ vnuꝫ ꝙ aūt iſta ſit va ꝑꝫ qa ꝑ illā nō pl⁹ ꝺnotaf niſi ꝙ de illo qui eſt tn⁹ ⁊ vnus q̄uis neſciaf ipſuꝫ eſſe tnū ⁊ vnū ſciſ a p̄ñs eſſe īmortaleꝫ vl ꝙ ē īmortal vñ ꝑ iſtā deus tnus ⁊ vnus ſciſ a p̄ñs ee īmortal nō ꝺnotaf niſi ꝙ illa copulatīa ſit va ꝺus eſt tnus ⁊ vnus ⁊ ꝺ illo ſciſ a p̄ñs ꝙ ē īmortal ⁊ lī eſtverꝫ qa vtq̄ ps iſtius copulatiue eſtva ſimilit ꝙ hec ſitvera ꝑ3 nā iſta ē va aliqd qꝺ ſciſ a p̄ñs ee īmortale eſt ꝺus tnus ⁊ vnus qa ꝺus qui ſciſ a p̄ñs ee īmortalis ē deus tnus ⁊ vnus tūc aī ꝑ ſilo. expoſi. ꝺus ē tnus ⁊ vnus ꝺus eſt aliqd qꝺ ſciſ a p̄ñs ee īmortale g̃ aliqd qꝺ ſciſ a p̄ñs ee īmortale ē ꝺus tnus ⁊ vnus p̄miſſe ſtvere g̃ ⁊ ꝓclō ſimilit ſequiſ deus ſciſ a p̄ñs ee īmortalis ꝺus ē tnus ⁊ vnus g̃ tnus ⁊ vnus ſciſ a p̄ñs ee īmortalis. Sic ergo patꝫ euidenter veritas ꝓpōnis accepte. et bonitas concluſionis Similiter iſta itellectus cognoſciſ ee aīa intellectiua nō ꝓuertiſ ī iſtā g̃ aīa itellectīa ꝓgnoſciſ ee itellctus ſꝫ ī iſtā g̃

aliqd qđ ꝓgnoſciť eē aīa ē ītellectus ſilit aliqs veniens ꝓgnoſciť a te eſſe choruſc⁹ nō ꝓuertiť ī iſtā g̃ choruſc⁹ ꝓgnoſciť a te eſſe veniens ſed ī iſtā g̃ aliqs qui ꝓgnoſciť a te eſſe choruſcus eſt veniens. Siť iſta aliqs hō p ſe eſt aīal nō ꝓuertiť ī iſtā aliqō aīal p ſe eſt hō ſ3 in illā aqd qđ p ſe eſt aīal eſt hō. ſiť illa albū p ſe edificat ꝓuertiť ī iſtā aliqd qō p ſe edificat eſt albū. ſiť illa deꝰ p accns eſt creās nō cōuertiť ī illā aliqō creās p accidens eſt deus ſ3 ī iſtā aliqd qō per accns creat eſt deꝰ. Et ſic dc̄3 eſt de iſtis ita dicendō eſt de aliis q ſc̄3 taľ ꝓpō cōuertiťvľ ſic ꝓpō de neceſſariovľ de poſſibili ľ de īpoſſibľivel de ptīgenti. ⁊ forte iſta fuit cā q̃re ph⁹ſpetiale3 tractatū de talib⁹ ꝓpōib⁹ ⁊ đ ꝓpetatib⁹ eaꝝ ⁊ ꝓuerſioīb⁹ eaꝝ ñ fecit qa ex illis q̄ ſcienda ſūt circa ꝓpōes de necc̄a° ō poſſibili de ptīgenti ⁊ de īpoſſibili cū qb⁹dā pau cis pōt facilit̄ ſciri qd ſciend ſit de iſtis mōali b⁹ ⁊ eaꝝ ꝓpetatib⁹ q̄ꝝ tn̄ ignorātia ſic ⁊ ignorātia ꝓpōnū ⁊ ꝓpetatū eaꝝ facit multos modernos errare ⁊ altricari ī theologia ⁊ ī aliis ſcientiis pticularib⁹ tā ſpeľatiuis q̄ practicis Ad euidentiā aūt ꝓuerſionū oī3 mōaliū ꝓpoſitionū ſciendū eſt q ꝓit̄ ꝓpōes modales ī ſenſu diſo ⁊ eis equalentes ꝓuertūť ſic ille de īeſſevbi aliq̄ aduerbiaľ deťia° addiťvbo Nā ſic ī illis de ineſſe aduerbialis deťia° nō eſt e odē mō addenda ꝓpōi ſiue copule ī ꝓuertente et ꝓuerſa ſ3 ī ꝓuertente debet poī p̄cīſe a parte ſubiecti ſic dictū eſt ita mō⁹ in ꝑte dꝫ poī totaliť a pte ſubiecti ſic exemplificatū eſt.

Capitulum xxx

POſtq̄ trāſcurrendo de ꝓpōnib⁹ cathegoricis ⁊ de ꝓpetatib⁹ eaꝝ eſt tractatū. nūc de ꝓpōib⁹ ypotheticis ⁊ ꝓpetatib⁹ earū ſūt aliq̄ pauca addenda Eſt aūt ꝓmo ſciendū q ꝓ illa ꝓpō dr̄ ypothetica q̄ ex pluribus cōponiť cathegoricis mediāte aliq̄ aduē biovel cōiūctione cōiūctis. Et pōt nō tm̄ vnuꝫ aduerbiū velvna cōiūctio cōiūgē ꝓpōes cathegoricas ⁊ facē ꝓpōnē ypothetic̄ ymo etiā plures cōiūctiones ⁊ plura aduēbia. Vñ illa eſt ypothetica ſōr currit vľ plato currit vel ioh̄anes currit. ſiť illa ſi ſōr currit aīal currit ⁊ plato diſputat. Et ſm hoc aliq̄ ꝓpō ypothetica cōponiť ex plurib⁹ q̄ ex duab⁹ cathegoricis. Poſſet tamen dici q ñ eſt ꝓpō ypothetica vbi concurrunt aduerbiū et cōiūctiovel etiā due coniunctiones nate facere ꝓpōes ypotheticas diuerſaꝝ ſpecieꝝ. et ſiť dici poſſet đ aduerbis Secundo ſciendū eſt q ꝓpōnū ypothetic aꝝ quinq̄ aſſignantur ſpecies conditionalis coplatia diſiuctia cālis ⁊ tpalis. Sed videť q ꝑter iſtas ſūt alie ꝓpōes ypothetice. Nā oīs ꝓ poſitio vel falſa cōpoita ex duab⁹ cathegoricis ē ꝓpō ypothetica ſ3 huiuſmōi ſūt multe ꝑter p̄dictas g̃ ⁊c̄ maior ē maīeſta ⁊ mīor p3 nā hec ē huiuſmōi ſōr ē currens vbi plato diſputat Sꝫ aduertendū ē q q̄uis ſint mlte ꝓpōes ypothetice ꝑter predictas mlte tn̄ q̄videtur alie a p̄dictis ad p̄dictas reduci dēnt. Vñ iſta ſōr pħaē ne ſit ignorās equalet iſti qa ſōr nō vult eſſe ignorās ſōr pħaē ⁊ ſic ſic eſt de illa ita ē ō multꝫ aliis. Capitulū xxxi.

SEq̄ť videre de iſtis ī ſp̄ali ſ3 quia cōditionalis equalet vni ꝓpne ita q ꝑtūc ꝓditiōalis ē va q̄ añs īfert ꝓns ⁊ nō aliter ideo differaťvſq; ad tractatū de cōſeq̄ntiis Hic tn̄ ſciendū eſt q illa ypothetica dr̄ cōditionalis que cōponiť ex duab⁹ cathegoricis ꝓiūctis mediāte hac ꝓiūctione ſi. vel tali e qualēti. Propt̄ illud vltimū dicēdū eſt q iſta eſt cōditionalis ſōr non legit niſi ſit magiſter qa equalet illi ſi ſōr nō ſit magiſter ſōr nō legit. Et vľit̄ q̄n due ꝓpōes ꝓiūgunť mediāte aliq̄ ꝓiūctione ⁊ totū equaletvni cōditiōali illa ꝓpoſitio diceť ypothetica cōditionalis Et eſt ſciendō q advitatē cōditionalis nō req̄ritveritas añcedēt̄ necveritas cōſeq̄ntis ymo ē aliq̄do ꝓditionalis neceſſaria ⁊ quelibꝫ ps eiꝰ eſt. īpoſſibilis ſic hic ſi ſōr eſt aſinus ſōr ē rudibil̄

Capitulum xxxii.

COpulatīa ē illa q̄ cōponitur ex pluribus cathegoricis cōiunctis mediante hac coniunctione et vel mediante alia pte equalente tali ꝓiunctioni ſicut illa eſt copulatia ſōr currit ⁊ plato diſputat. ſiť iſta eſt copulatia ſōr ñ ē albꝰ nec niger ſiť iſta ſōr. ē tā albꝰ q̄ calidus qa ꝓma equalet iſti ſōr nō ē albꝰ ⁊ ſōr nō ē niger ⁊ ſecūda illi ſōr ē albus et ſōr eſt calidus Adverita tem aūt copulatīe req̄ritť q vtraq; pars ſit vera ⁊ nō ſi q̄cūq; ps copľatīe ſit falſa copulatia eſt falſa Et ad neceſſitatem copulatiue req̄ritur q quelibet ps ſit neceſſaria et ad ſ̄ q ſit poſſibilis requiriť q vtraq; pars ſit poſſibilis ſed ad hoc q ſit impoſſibilis nō requiritur q vtraq; pars ſit impoſſibilis. Nam hec eſt impoſſibilis ſortes ſedet et ſortes nō ſedet et tn̄ vt3 ps ē poſſibil̄. ſ3 ad ſ̄ q copľatīa ſit īpoſſibil̄ req̄ritť q altēa ps ſit īpoſſibil̄ ľ q vna ſit

ippoſſibil alteri ſicut hec ē ipoſſibil ſor eſt a ſinus et aſin⁹ eſt quia hec eſt ipoſſibil ſor ē a ſinus et hec ē impoſſibilis ſor ſedet ꝛ nō ſed3 qa ptes ſūt ippoſſibles Sciēdū ē etiā ꝙ oppoſita ꝑdictorie iſtius copulatie eſt vna diſiūctia cōpoſita ex ꝑdictoriis ptiū copulatie ꝛ iō idē regritur ꝛ ſufficit adveritatē oppoſite copulatie qō ſufficit ꝛ requirit ad veritatē diſiūctie. vñ iſte nō ꝑdicūt ſor eſt albus ꝛ plato ē niger ſor nō eſt albus ꝛ plato nō eſt niger ſed illi copulatie ꝑdicit iſta ſor nō ē albus vl plato nō eſt niger Oportet aūt ſcire ꝙ ſēp a copulatīa advtrāq; ptem eſt bona ꝓña ſicut ſequtur ſor non currit et plato diſputat ego plato diſputat ꝛ nō ꝑuerſo ſed ꝑuerſo eſt fallacia ꝓntis Tūc ſciendū eſt ꝙ qnq; ab altera pte copulatie ad totā copulatiuā pōt eſſe bona ꝓ ſeqntia gratia matēie puta ſi vna ps copulatiue inferat alterā partē tūc ab illa parte ad totā copulatiuā eſt bona ꝓña Ca.xxxiii

Diſiūctīa ē illa q̄ ꝑpoīt ex ꝓnib⁹ categoricis mediāte hac ꝓiūctiōe vl aut mediāte aliq̄ equalēte ſibi ſicut iſta ē diſiūctīa tu es hō l aſin⁹ ſilr iſta tu es hō vel ſor diſputat Adveritatem aūt diſiūctie requiritur ꝙ altera ps ſitva ꝛ hoc eſt intelligendū qñ ꝓpōes ſūt de preſenti ꝛ ñ de futuro nec equiualentes ꝓpoīb⁹ de futuro. et hoc diceret ꝓnus tam ꝛ veritatem ad vitatem diſiūctiue requirit ꝙ altera pars ſitvera qa ꝛ vitatē ꝓpoſitio de futuro eſt va vel falſa q̄uis ñ euidēter. ſed ad neceſſitatem diſiūctie nō regritur nc eſſitas alteri⁹ ptis ſic ad hoc ꝙ hec ſit neceſſaria ſor ſed3 vl ſor ñ ſed3 nō regrit ꝙ altera ps ſit nccaria tñ ad nccitatē3 diſiūctie requirit neceſſitas alteri⁹ ptis vel ꝙ ptes ſibi ꝓtradicāt vel equaleāt ꝑdictoriis Vñ hec ē neceſſaria ſor currit vel de⁹ eſt quia altera ps ē neceſſaria ſilr hec ē nccaria de⁹ creat vel de⁹ nō creat. quia ptes ꝑdicūt. Ad poſſibilitatē aūt diſiunctie ſufficit ꝙ altera ps ſit poſſibil ſed ad hoc ꝙ diſiūctīa ſit ipoſſibilis regrit ꝙ vtra ꝙ ps ſit ipoſſibil vt hō ē aſin⁹ vl hō ē rudibil

Sciēd ē etiā ꝙ oppoīta cōtradictoria diſiūctie ē vna copl̄atīa ꝓpoīta ex ꝑdictoriis ptiū ipi⁹ diſiūctīe ꝛ iō idē regrit ꝛ ſufficit advitatē oppoīte diſiūctīe qō ſufficit ꝛ regrit adveritatē copulatīe Sciēd ē etiā ꝙ ab aliq̄ pte diſiūctīe ad totā diſiunctīa3 ē bonū argumētū ꝛ ꝑūſo ē fallā ꝓntis niſi ſit aliq̄ aliq̄ cauſa ſpēal ipedies fallā3 ꝓnt. Silr a diſiūctiua cū nega⁹ ne alt⁹ pt ad alterā ptē eſt bonū argumentū ſic bñ ſeqt ſor ē hō vl ſor ē aſin⁹ ſed ſor nō ē aſin⁹ g̃ ſor ē hō Ca.xxxiiii

Propō cāl ē illa q̄ ꝓpoīt ex ꝓnib⁹ categoricis mediāte hac ꝓiūctiōe qui a vel equalēti ei. vñ illa ē cāl qa ſor ē hō ſortes eſt aīal ſilr iſta ſor laboratvt ſanetur equal3 ei iſti ſor laborat qavult ſanari. ſimiliť iſta ſor deābat p⁹ cenā ne īfirmet q̄ equal3 iſti qa ſor ñvult īfirmari deābulat p⁹ cenā. ſilr iſta ſor calefit iq̄tū mouet qa equalet iſti qa ſor mouet calefit Advitatē aūt cālis r̄qrit ꝙ q̄lib3 ps ſitvera ꝛ ſil cū h̄ ꝙ añs ſit cā ꝓnt et iō iſta ñ ē va ſor ē albus qa plato ē alb⁹ q̄uis eivt3 ps ſitva qa tñ illa ſor ē albus ñ eſt va ꝓpt h̄ ꝙ plato ē alb⁹ iō illa ꝓpō eſt flā

Et eſt ſciēd ꝙ hic accipit cā large ꝛ ñ ſtricte. nō enī regrit advitatē cāl ꝙ vna ꝓpō ſit cā q̄re alia poīt eſſe ſed ſufficit ꝙ exp̄mat cauſā regſitā ad h̄ ꝙ alia ꝓpō ſitva ſic hic. lignu3 calefit quia ignis eſt ſibi pñs p illō enī añs ignis ē pñs ligno exprimit cā ſine qua hec ñ eſ ſetvera lignum calefit Et ideo cauſalis illa ē vera. vel requiritur ꝙ propoſitio illa ſit prior alia ita ꝙ predicatum antecedentis prius ꝑdicetur de ſubiecto ſuo q̄ predicatum cōſeqntis predicatur de ſuo ſubiecto. et ſecundum h̄ hec eſt va yſocheles habet tres ꝛc̄ qa triāgul⁹ habet tres ꝛc̄. Et ē ſciēd ꝙ vt de3 ē acciṕ hic cā large ſiue ſit cā per ſe ſiue per accñs ſiuevoluntaria ſiue naturalis Ex iſtis patet ꝙ omnes tales ſunt falſe aſinus eſt riſibil quia eſt homo omnis homo peccat quia eſt liberi arbitrii Vnde ad neceſſitatem cālis requiritur neceſſitas vtriuſq; partis. ſed ad impoſſibilitatem cauſalis non requiritur impoſſibilitas nec falſitas alicuius partis ſ3 ſufficit ꝙ antecedens non poſſit eſſe cauſa conſequentis modo predicto accipiendo cauſam

Et eſt aduertendum ꝙ nō diciť hic antecedens illō qō fmvocem precedit ſed illa ꝓpoſitio q̄ imediate ſequitur hanc coniunctionem quia dī añs. Silr ad poſſibilitatē3 cauſalis regrit ꝙ q̄libet pars ſit poſſibil ſed hoc nō ſufficit ſic ad neceſſitatē cāl ñ ſufficit neceſſitas vtriuſq; partis Ex ꝑdictis pat3 ꝙ a cauſali ad alterā ptem eſt ꝓña bona ſ3 nō econuerſo Silr a cāli ad copl̄atīa3 ē bōa ꝓnavt bñ ſeqt oīs hō peccat qa ē libēi arbitrii g̃ oīs hō peccat ꝛ omnis homo eſt liberi arbitrii. ſed e conuerſo non ſequitur.

Capitulum xxxv.

Propositio tpalis est illa quę ꝓponit ex pluribus cathegoricis mediãte aliq̃ aduerbio tpis sicut illa sor currit dũ plato disputat silr sor fuit albus qñ plato fuit niger

Adveritatẽ aũt tpalis requirit vitas vtriusq; pti vel ꝑ eodẽ tpe silr ꝑ diuersum tpe. Vñ aliq̃ sũt aduerbia q̃ denotãt ꝓpões qs ꝓiũgũt esse vas ꝑ eoꝺ tpe ⁊ alia ꝑ diuersum tpe. vñ adveritatẽ istius dr agit qñ creatura agit requirit q vtra q illaꝝ sitva ⁊ i eoꝺ tpe. Silr adveritatẽ istius apli pdicabãt dũ christus pdicabat requirit vitas vtriusq; ptis et q in eodẽ tpe fuerit vel fuit sẽtve si fuisset forate. sed advitatẽ isti paul fuit ꝓuersus pq̃ xs fuit passus requirit q ꝓpositiones ille fuerit ve ꝑ diuersum tpe Sciẽdũ tamen ẽ q ad hoc q tpalis sit vera ñ requirit q sp fuerint ptes vere ꝑ eodẽ tpe vel sp ꝑ diuersum tpe ʒ q aliqñ fuerint vere ꝑ eodẽ tpe vel aliqñ ꝑ diuersum tpe et iõ ille due stãt silr apli pdicauerũt duꝝ xps pdicauit et apli pdicauerunt post q̃ xps pdicauit. Silit ad necessitatẽ tpalis requirit necitas vtriusq; pti et iõ nulla talis est necessaria lignũ calefit qñ ignis sibi approximat creatura creat qñ deus creat asin est risibile qñ est hõ ⁊ si in aliquo actore inentant tales ꝓpões ⁊ asserat eas eẽ veras glosãde sũt dicẽdo q actor non loquit de virtute sermois ʒ p tpalẽ itellgit cõditionalẽ vt p talẽ creatura creatur qñ deus creat itelligit illaꝝ si deus creat creatura creat. Vnde illa ꝓpõ sortes ẽ colorat dũ est albus. silit sortes mouet dũ sortes currit non est necessaria ʒ põt esse falsa Verũtñ p tales ꝓpões tpales intelliguntur aliqñ cõditõales q̃ sẽp vere sunt. Silit ad impossibilitatẽ tpalis nõ requirit ipossibilitas alicui pti sed sufficit q ptes sint icõpossibiles. Vnde ista est ipossibilis de creat duꝝ de non creat quia ptes sũt icõpossibiles Si autẽ sit aduerbiũ q denotet ꝓpões esse veras ꝑ diuersum tpe tũc sufficit q ptes sint sibi connexe ita qvna non põt esse vera sine alia nec ecõuerso Ex pdictis ꝑz quid requirit ad ñ q tpalis sit possibilis vel cõtingẽs Ex pdicti etiã patet q a tpali ad aliq̃ ptem eius est bona ꝓña ʒ ñ ecõuerso. Silit a tpali ad copulatiaꝝ ẽ bona ꝓñtia ʒ ñ ecõuerso nõ enim sequit adã fuit et noe fuit ꝯ adã fuit qñ noe fuit nec sequit iacob fuit et esau fuit er iacob fuit postq̃ esau fuit

Capitulũ xxxvi.

Propositio ypothetica localis põt vocari illa q̃ cõponit ex pluribus cathegoricis cõiũctis mediãte aduerbio locali vel aliq̃ equivalente ei qualis ẽ ista accns ẽ vbi subiectũ sum ẽ ⁊ ista x patiebat vbi pdicauit. Adveritatẽ talis ypothetice requirit veritas vtriusq; ptis ⁊ ꝑ eodẽ loco ⁊ nõ ꝑ diuers et i ñ differt a temporali qa adveritatẽ tẽporalis requirit vitas vtriusq; ptis ꝑ eoꝺ tpe vel diuersum. adv̄itatẽ localis non requirit vitas vtriusq; ptis ꝑ eodẽ locovel ꝑ diuersum. Est tñ sciendũ q tempus large accipit ꝑ tpe ꝑpe dicto ⁊ ꝑ eternitate sñ negatione tempis q̃lit debeat intelligi alibi expositũ ẽ. s. sup q̃rto phicoꝝ ⁊ super secũdo sententiaꝝ hoc aũt dico ꝑ talibus ꝓpõibus de us fuit añq̃ mũdus fuit ⁊ hõ. Per pdicta de ꝑ põe tpali ꝑz quid ẽ dicẽdũ de ꝓpõe locali quia oĩa vel fere oĩa q̃ dicũt de ꝓpositione temporali põt dici ꝓpor nabiliter de ꝓpõe locali p pdicta etiã de ꝓpõibus ypotheticis ꝓnoĩatis potest faciliter sciri quid sẽciendũ ẽ de aliis ypotheticis si q̃ sint cuiusmõi forte sũt tales albedo est in sorte i quo nõ est nigredo de est a q̃ oĩa sũt ⁊ huiusmõi tales nõ põt reduci ad copulatiuam.

Capitulum xxxvii.

Pro pdictis aũt est aduertendũ q qñ aliq̃ pdictaꝝ ꝓiũctionũ vel aduerbiorũ ponitur iter duos tẽminos ita q ꝑ positiones cathegorice nõ cõplete exmũtur talis ꝓpõ est distinguẽda ʒ ꝓpõeꝝ ⁊ diuisioneꝝ eo q põt eẽ cathegorica vl ypothetica ⁊ forte ista distinctio ẽ planior et magis ꝑa tamen si ue distinguit ʒ ꝓpõeꝝ ⁊ diuisionẽ siue ʒ aphibologiã sẽsus nõ diuersificatur. Vndevbi ponit hec ꝓiũctio vel illa ꝓpõ põt eẽ distinguenda eo q põt esse disiũctiva vl de disiũcto extremo sic hec est distinguẽda ois hõ saluabitur vl pdẽnabit eo q tũc põt eẽ disiũctia et tũc equivalet isti. ois hõ saluabit vel ois hõ dãnabit q̃ ẽ flã. vl põt eẽ de disiũcto extrẽo ⁊ tũc equalet isti de q̃libꝝ ptẽto sub hoievificat ñ totuꝝ saluabit l pdẽpnabit ⁊ ñ evm ⁊ iõ ꝑma est va

Et ẽ aduertẽd q qñ talis ꝓpõ ẽ singlaꝝ tẽ disiũctia ⁊ ꝺ disiũcto extrẽo eqpollẽt ñ aũt qñ ẽ vñ sv ꝑz i exõ pdco. silr vbi poit hec ꝓiũc et illa ꝓpõ ẽ distinguẽda eo q pt eẽ copulatia l de copulato extrẽo sic ista ẽ distinguenda ⁊ duo sẽ qnq. qa si sit copulatia ẽ flã ⁊ si sit de copulato sbicto est va. silr est ꝺ tli ꝓpõevbi poit hec ꝓiũc si. qa talis ꝓpositio est distinguenda eo q põt esse conditiõalis vel de conditionato extremo. sicut est ista omne possibile si est necessariuꝝ

ē verum eſt diſtinguēda.eo ꝙ pōt eſſe ꝑditionalis ⁊ tūc ē ſēſus.ſi oē poſſibile ē neceſſarium oē poſſibile eſtvm qōvere ē.ſ3 ſi ſit de cō dictionato ſubiecto tūc equalet iſti de oī illo de quo vificaſ hoc totū poſſibile ſi ē neceſſariū vificaſ hoc ꝑdicatūvm et ſi ē falſū. nā de iſta ꝑpōe hō eſt aſinꝰ vificaſ ſi totū poſſibile ſi ē neceſſariū hec eī ēva te eſſe aſinū ē poſſibile ſi eſt neceſſariū ſiue ſit cōditionalis ſiue de ꝑditionato ſubiecto et tñ hec nō eſtva te eſſe aſinū ēvm Siſr de cōiūctione cāli qa ꝑpoſitio ī q̄ ponīf ē diſtīguēda eo ꝙ pōt eſſe cauſalis vel de cāli extremo ſicut hec ē diſtīguēda oīs hō eſt capax dei qa ē hō hñs aīaʒ rōnaleʒ eo ꝙ pōt eſſe cauſalis vel de cāli ꝑdicato ſʒ ſē per vel frequenť illi ſenſus cōuertūf. Siſr vbi ponīf aduerbiū tēpoꝝ illa ꝑpō ē diſtīguenda eo ꝙ pōt eſſe tpaľ vl de tpali extrēo ſic iſta ē diſtīguenda oīs dāpnatꝰ dū fuerit viator pec cauit eo ꝙ pōt eē tpaľ vel de tpali ꝑdicato. ſi ſit tpaľ tūc equalet iſti dū oīs dānatꝰ fuit viator oīs dānatꝰ peccauit q̄ ē flā qa ille due nūq̄ ſūt ſiľ vere. ſi ſit de tpali extremo tūc eqpollet iſti de q̄libet dānato vificaſ ſi totū dū fuerit viator peccauit et hoc ēvm qa q̄libʒ ſingulaſ eſt va. Siſr ē de aduerbio locali ſic pʒ de iſta oīs hō currebat vbi diſputabat pōaſ ꝙ q̄libet hō in eoď loco currebat vbi diſputabat ſed diuerſi ī diuerſis tūc pʒ ꝙ ꝑma ſitva ſi ſit de locali ꝑdicato et falſa ſi ſit localis Eſt etiā ſciēdū ꝙ talis diſtīctio nō ſolū hʒ locū ī ꝑdictis ſed etiā ꝓſiſis diſtīctio pōt poni q̄ñ hoc ꝓnomē q ponīf inter duos terios ſic hic oīs hō q eſt albꝰ currit. nā ī ſēſu diuiſo equalet vni copulatīe iſti ſcʒ oīs hō currit ⁊ ille ē albꝰ. in ſēſu cōpoīto denotaſ ꝙ de q̄libet vificaſ ſi totū hō q ē albꝰ ⁊ de iꝰ vificaſ ſi ꝑtū currit. Et ꝺ ꝑpōibꝰ iſta ſufficiāt.

Finit ſcōa ps. Incipit tertia

Complet duobꝰ tractatibꝰ nē ad t̄ciū tractatū de argūm̄t̄ ē accedē dū. ⁊ qa it̄ oēs ſpēs argūmētationis ſillus obtinet pricipatū iō de ſillogiſmo ē ꝑmo dicēd. ꝑmittēde ſūt aūt q̄dā diſtīctōes ad ꝑpoſitū neceſſarie Vñ ſciēdū ē ꝙ ſillus accipiť aliq̄ñ ꝑ vno ꝑ̄ oī ſillō ita ꝙ ī ꝑpōe ſuppōat ꝓvno ꝑ̄ ⁊ nō ꝑ aliq̄ ſignificato ſingulari ⁊ ſic accipiēdo ſillogiſmū hec eſt falſa ſillus ē orō ⁊c. et hec ſimiliter ſillus cōpoīf ex ťbꝰtis ⁊c. Aliq̄ñ āt accipiť ſillus ſigtie ꝓ oŕōe ī q̄ qbꝰdā poīt ⁊c Scōa diſtīcꝰ ē ꝙ ſillorum q̄dam ſūt demōſtratī qdā topici qui dā nec topici nec demōſtrati. Sillus demōſtratiuꝰ ē ille in quo ex ꝓpōibꝰ neceſſariis euidēt notis pōt acq̄ri ꝑma noticia ꝓclōis ſiue ꝓgnitio Sed topicꝰ ē ſillus ex ꝓbabilibꝰ Et ſūt ꝓbabili a q̄videť oībꝰ vel plurib⁹ vl ſapiētibꝰ ⁊ de his q̄videť oībꝰ aut plurib⁹ vl maxie ſapiētibꝰ. et illa deſcꝑ ē ſic ītelligēda ꝙ ꝓbabilia ſūt illa q̄ cū ſintva ⁊ neceſſaria nō tñ per ſe nota nec ex p ſe noť ſillogiſabilia nec etiā ꝑ expiētiā euidēt nota nec ex talibꝰ ſeq̄ntia tñ ꝓpť ſuivitatē videť eſſeva oibꝰ aut plibꝰ ⁊c. Etvt ſit breuis deſcꝑtio ꝓbabiliū ſit iſta. Probabilia ſūt neceſſaria nec ꝑncipia nec ꝑ̄ones demōſtratiōnis q̄ ꝓpť ſuivitatē videť oībꝰ vel pluribus ⁊c Per ꝑmā ꝑticulā excludūf oīa ꝓtīgentia etōnia falſa. ꝑ ſecūdā oīa ꝑncipia ⁊ ꝓclōes ꝺmōſtrationū et ꝑ terciā excludūf quedā neceſſaria q̄ tñ apparēt oībꝰ falſa vel plibꝰ et ſic articuli fidei nō ſūt ꝑncipia demōſtratiōis nec ꝓclōes nec ſūt ꝓbabiles qa oībꝰ vel plurib⁹ vel ſapientibus apparent falſi et hoc accipiē ſapientes ꝑ ſapientibꝰ mūdi ⁊ p̄cipue īntentibꝰ rationi naturali quia illo mō accipiť ſapiens in deſcriptione ſcie vel phie Ex iſtis ſeq̄tur ꝙ ſillus topicꝰ nūq̄ peccat ī materia vl in fora ſequitur etiam aliud ꝙ nullus ſm cōmunem curſū pōt euidēt et demōſtratiē ꝓgnoſcē de aliquo ſillō topico illū eē topicū q̄uis poſſit habere fidē ꝙ eſt ſillogiſmꝰ topicus. ſequitur etiam aliud ꝙ nullus ſillus topicus facit preciſe dubitationē et formidinem ſed etiā freq̄nter facit firmā fidē ſine omni dubitatione qa ita bene aliquando adheremus probabilibus ſicut euidenter notis Sillogiſmꝰ qui nec eſt demonſtratiuus nec topicus poteſt diuidi quia quidam eſt ex improbabilibꝰ quidā nō ex improbabilibus ſiue quidam ſillogiſmus peccat in materia et quidam nō peccat ī materia. Alia diſtinctio quidam ē ſillogiſmus vniformis quidā mixtus quidam eſt vniformis ex ꝓpoſitionibus de ineſſe quidaʒ ex modalibus. et illi ſunt diuerſi ſecundū ꝙ inuenitur diuerſitas ī ꝓpōibus modalibꝰ. quidā eſt mixtus ex neceſſario ⁊ ineſſe quidā ex neceſſario et cōtingenti ⁊ ſic de aliis de qbꝰ oībꝰ dicetur inferius. Similiter ſillogiſmus vniformis ex propoſitionibus de ineſſe quidam eſt vniformis de propoſitioibus de preſenti quidā de ꝑt̄eito qdā de futuro qdā ex vna ꝺ pūti ⁊ alia ꝺ ꝑt̄eito vl ꝺ futuro Sciēd ē tñ ꝙ diffi

tio communis omnibus istis predictis ē ista Sillogismus est oratio in q̄ ex qb⁹ duabus p̄missis disp̄ositis i mō ꝛ figura de necessitate sequit̄ ꝓclusio et ad illā diffinitionem nihil r̄ fert an p̄misse sint vere vl false hoc tm̄ ē generale ꝙ nūq̄ p̄misse sint v̄e ꝛ ꝓ falsa q̄uis possit esse econuerso Vnde i ista parte legnti vs ꝙ ad partē in q̄ tractabit̄ de sillogismo demō stratio vel semper vel freqnt̄ volo loqui de cō ditionib⁹ sillogismi reqsitis rōe particular̄ p̄dicte diffionis et nō amplius.

Capitulū secundū

Dp Ositis disionib⁹ et distinctionib⁹ sillī de qb⁹dā mēbris diuidētib⁹ in spēali est dicēdū Et p̄mo de vniformi generatione sillō̄ de iesse. secūdo de vniformi modaliū . et tercio de mixtis Circa primū est p̄mo dicendō de sillis ex oib⁹ de ineſſe ꝛ de presenti. secūdo de aliis. sed añq̄ accedat̄ ad ꝓpositū videnda sūt q̄dā p̄abula Primū est ꝙ tm̄ sūt due p̄misse ꝛ una ꝓ ī sillō et tm̄ tres termi sc̄z maior extremitas mior extreitas ꝛ mediū. Est aūt mediū qō poitur in vtraq̄ premissar̄ . maior extreitas qđ cū medio tīo poī tur in maiori ꝓpō̄e. minor extreitas ē q̄ ponitur cū me° in minori ꝓpō̄e hoc ē i secūda ꝓpō̄e Secūdū est ꝙ tm̄ sūt tres figure. Pria est i q̄ medi⁹ tmi⁹ subicit̄ i p̄ma ꝓpō̄e ꝛ p̄dicat̄ in secūda . Secūda figura ē i q̄ medius tmi⁹ p̄t̄ invtraq̄. Tercia figura est in q̄ medius ti nⁱ subicitur ivtraq̄. Et ñ est apponēda q̄rta figura quia si medi⁹ ti⁹ p̄t̄ i p̄ma ꝓpō̄e et subici tur i secūda nō erit nisi transpositio ꝓpōnū positar̄ i p̄ma figura ꝛ iō ñ seq̄t̄ aliq̄ ꝓ° q̄ illa q̄ seq̄t̄ ex p̄misſ3 disp̄ositis i p̄ma figura et iō ñ est negādū q̄n sillogism⁹ possit fieri ex duab⁹ p̄misſis i q̄r̄ p̄ma medi⁹ tminus p̄dicat̄ ꝛ i secūda subicit̄ sed illa cōclo q̄ p̄mo seq̄t̄ ex illis p̄ncipalr erit eaō cū scda q̄ seq̄t̄ ex eisdē p̄misſis disp̄oit̄ i p̄ma figura. si enī arguat̄ sic oīs hō est aīal oē aīal ē subā q̄. oīs hō ē subā ꝛ illa eaō ꝓ° seq̄t̄ ex eisō p̄misſis sic disp̄oit̄ i prima figura oē aīal ē subā oīs hō ē aīal q̄ omnis hō ē subā Terciū p̄ambulū ē ꝙ oīs sillogism⁹ imediate vel mediate regulat̄ p dici de oīvel dici de nullo. Sillogismi aūt secūde figure et tercie reducūt̄ ad sillōs p̄me figure vel p ꝓsionēvel p ipossibilevel p transpositionē ꝓpōnū ꝛ iō mediate regulāt̄ p dici de omnivel p dici de nllo et q̄cūq̄ sic ē ꝙ aliqs discursus regl̄at̄ p dici de oīvl dici de nullo siue mediate siue imediate ille discursus ē bonus Per imediate intelligit sillōs p̄me figure quia imediate regl̄ant̄ Per mediate itelligit oēs modos secūde figure et tertie q̄ oēs reducūt̄ ad q̄tuor mōs p̄me figure et sic regulant̄ mediantibus illis Est aūt dici de oī q̄n nihil ē sumere sub subiecto qn đ eoō dicat̄ p̄dicatū quod est sic intelligend non ꝙ p̄dicatū vere ꝓveniat cuilibet de q̄ dicitur subiectū qa tūc nō esset dici de oī nisi in ꝓpō̄ib⁹ verā sed sufficit ꝙ p talē ꝓpō̄e3 denotatur ꝙ nihil sit sumere sb̄ subiecto qn de eoō dicat̄ p̄dicatū ꝛ hoc denotat̄ p oē3 ꝓpō̄e3 vl̄e3 affirmatiua Dici de nl̄ lo est qñ p eā denotat̄ ꝙ de q̄cūq̄ dr̄ subiectū ꝙ ab eo remouet̄ p̄dicatū et hoc denotat̄ per omnē ꝓpō̄e3 vl̄e3 negatiā3 siue fitva siue fiā.

Capitulum tercium

Ji Stis visis videndū ē p̄mo de sillogismis p̄me figure. Et ē p̄mo sc̄iēdu3 ꝙ cum dictū sit sillōs p̄me figure regulari imediate p dici de oīvel dici de nullo o3 circa mōs p̄me figure seruare duo. Primum est qđ maior sit ꝓpōvlis si ei esset maior pticular̄ manifeste p3 ꝙ talis discursus nō posset regulari p dici de oīvel dici de nullo. tūc enī aliqs sillogism⁹ regl̄at̄ p dici de oī qñ p p̄ma3 ꝓpō̄e3 denotat̄ de oī illo de q̄ dicit̄ subiectu3 dici p̄tū et p secūdā ꝓpō̄e3 denotat̄ subiectu3 p̄me ꝓpō̄is dici de aliq̄ assumpto sic p istam ꝓpō̄e3 ois hō ē aīal ōnotat̄ ꝙ de q̄cūq̄ dr̄ hō de eodē dr̄ animal. p istā aūt secūdā sōr ē hō denotat̄ ꝙ li hō qō fuit sb̄iectū p̄me ꝓpō̄is vere dr̄ de sorte ꝓpt̄ qō euidēt̄ seq̄t̄ ꝙ lī p̄tū aīal dr̄ de sorte et iō iste sillogismus ē regulat⁹ p dici ō oī ois hō ē aīal sōr ē hō ergo sōr ē aīal et eodē° ꝓpor°nabl̄r dicēd ē ō sillō rīato p dici đ nl̄lo s3 nihil tl̄e pt̄ đnotari p ꝓpōnē pticl̄a rē g̃ nūq̄ ꝓpō pticl̄ar̄ pt̄ eē maior i p̄ma figura Ex eoō p3 ꝙ mior dz eē affirmatīa qa p minorē dz ōnotari ꝙ illđ qō i p̄ma ꝓpō̄e fuit sb̄iectū vē pt̄ ō aliq̄ detīate assūpto qđ n̄ pt̄ esse nisi p ꝓpō̄e3 affirmatīa3 Ex p̄dcis seq̄t̄ ꝙ in p̄ma figura st̄ tm̄ q̄tuor mōi i qb⁹ fiūtvtiles cō iugatiōes. nā ꝓbian° duas ꝓpō̄es pvl̄e et pticl̄are p affirmatīa3 ꝛ negatiā3 erit sedeci ꝓbiatōes q̄r̄ duoōcī peccabt̄ ꝑ p̄dca p̄ncipia. Qō p3 sic si sint due ꝓpō̄es autvt̄q̄ evl̄is autvt̄q̄ est pticl̄ar̄ autvna ē pticl̄ar̄ ꝛ aliavl̄is. si aūtvt̄q̄ sit vl̄is. autvt̄3 ē affirmatiua aut negatiua . si vtra ꝙ ē affirmatiua tunc est p̄m⁹mō⁹ et est vtilis si vtraq̄ sit negatiua sic est cōbinatio alia sed

eſt inutilis quia habet minorem negatiuam Si aũtvna ſit negatia ⁊ alia affirmatiua aut maior ẽ negatia ⁊ minor affirmatia vel eco tra ſi ꝓmo mo habeꝫ tertia ꝓbinatio et ẽvtiliſ ſi ẽ eꝓuerſo ẽ q̃rta ⁊ eſt iutilis quia habet mi noꝛe negatiaꝫ .ſiv̄tꝯ ꝓpo ſit ꝓticulaꝛ ſic fiũt q̃tuor ꝓbiatiões p affirmatiaꝫ ⁊ negatiam ſic ꝓus ſꝫ oes erũt iutiles qa oes habebũt maio rẽ ꝓticularem. ſi aũt vna ſit ꝓticularis ⁊ alia vlis aut maior ẽvlis et minor ꝓticularis aut eꝓuerſo. ſi ꝓmo mo aut vtraꝯ ẽ affirmatiua et ſic habeꝫ nona ꝓbiatio ⁊ vtil aut vtraꝯ nega tia ⁊ ſic hẽꝫ decima ꝓbiatio ⁊ iutilis qa mior eſt negatia autvna eſt affirmatia ⁊ alia negati ua ⁊ tũc aut maior eſt affirmatia et mior ne gatia et ſic eſt ꝓiunctiovndecia ⁊ inutilis qui a minor eſt negatia. ſi aũt maior ẽ negatia ⁊ minor affirmatia ſic ẽ duodecia ꝓbiatio ⁊ vtil Si aũt maior ſit ꝓticulaꝛ ⁊ miorvlis ſic fiunt q̃tuor ꝓbiatiões p affirmatiaꝫ ⁊ negatiaꝫ ſed oes erunt inutiles qa quelibet illaꝝ hꝫ maiorẽ p ticularẽ Ex qbꝰoibꝰmaifeſte pꝫ ꝯ tantũ ſt q̃tuor mõivtiles ſiuevtiliũ ꝓbinationũ ſcꝫ pꝰ etiꝫꝰ ⁊ nonꝰ ⁊ duodeciꝰ. aliiv̄o duodeci ſt iuti les qa ſoli q̃tuor pñt regl̃ari p dici de oiv̄l di ci de nullo. alii aũt nõ pñt qa ſp hñt maioreꝫ ꝓticularẽ et minorẽ negatiaꝫ q̃ꝝvtrũꝯ repu gnat ſillogiſmo regulato p dici de omni vl p dici de nullo. Ca.iiii.

ISta narrata nõ pñt ꝓbari niſi p moꝺ quo probat Aꝛ. ꝓbãdo ꝯ ſũt q̃tuor mõivtiles p hoc ꝯ nõ ꝑtigit iferre iſtãtiã. vn de ſuando talẽ modũ arguẽdi ex duabꝰ vl̃i bus affirmatis oĩs hõ ẽ aĩal oẽ riſibile ẽ hõ g̃ oẽ riſibile ẽ aĩal impoſſibile ẽ inuenire iſtan tiã vbi ꝓmiſſe ſũtvere et cõcl̃o falſa Similiter eſt ſic arguẽdo nꝰhõ ẽ aſinꝰoẽ riſibile ẽ hõ er go nullũ riſibile ẽ aſinꝰ Similit ſic oĩs hõ eſt aĩal aliqꝺ corpꝰẽ hõ g̃ aliqd corpꝰẽ aĩal. Sil̃r hic nꝰhõ ẽ aſinꝰ aliqd aĩal ẽ hõ g̃ aliqꝺ aĩmal nõ ẽ aſinꝰ. Alii aũt mõi ſũt inutiles qa ꝓtin gitpremiſſas taliter diſpoĩtas eẽveras ⁊ ꝓclu ſionẽ eſſe falſã Vñ qñvtraꝯ ẽvlis et negatia ꝫ iſtãtia ſic arguendo nꝰhõ ẽ aĩal irrõale nl̃ lus aſinus ẽ hõ g̃ nullus aſinꝰ ẽ aĩal irrõale ꝓ miſſe ſũtv̄e ⁊ ꝓ° flã. Eodẽ° ẽ de aliis qa ꝓmiſ ſe pñt eẽvere et ꝓ° falſa ſic ꝫ diſcurrẽdo et i deo nonvalent Et ẽ hic aduertẽd ꝯ ad ꝓbã dũ ꝓbiatõeꝫ iutilẽ vel mõꝫ iutilẽ ñ oꝫ iueniẽ iſtãtiã i t̃is ſubãlibꝰſic qdã errãtes dicũt ſed ſufficit inueire iſtãtiã i qbuſcũꝯ termis ſiue ſubãlibꝰſiue accñtalibꝰſiue qbuſcũꝯ. Vnde et Aꝛ. frequẽt ꝓ tales terminos inſtat i ꝓmo ꝓoꝝ ſic maifeſte pꝫ ibidẽ ⁊ iõ q̃tuor mõi ꝓme figure tenẽt in omnibꝰ termis nec refert ſi ſu maꝫ ſub t̃iꝰſubãlis ſiue accñtal q̃le qdvel hoc aliquid q̃tũ ſiue ad aliqd ſiue q̃le ſiue qõcum ꝯ aliud dũmõ ꝓ ꝓmã ꝓpõnẽ denotet predi catũ remouerivel dici de oi de q̃ dr̃ ſubectuꝫ Et per ſecũdã ꝓpõnẽ denotatur illõ qđ prius fuit ſubiectũ nõ equoce acceptũ dici de aſſũ pto ⁊ poſtea i cõcluſione ꝓcludit illã qđ fuit ꝓ dicatũ i vna ſiue in ꝓma dici vel r̃moueri de illo ꝓciſe qõ fuit ſubiectũ i ſecũda ꝓpõe Ex iſto ſeqtur ꝯ tales ſillogiſmi ſũt boni omne coloratũ ẽ oẽ albũ ẽ coloratũ g̃ oẽ albũ ẽ om ne aĩal eſt hõ oĩs aſinꝰẽ aĩal g̃ oĩs aſinꝰẽ hõ ⁊ ideo errat magiſter abſtractionũ aſſignando in predict̃ ſillogiſmis fallatiã accñt̃ cũ iſti ſil logiſmi regulẽt ꝓ dici de oi ⁊ ſint ex ſe euidẽ tes Sil̃r tales ſillogiſmi ſũt bõi niſi equocatio impediat oĩs hõ ꝓtineꝫ in genẽ ſubẽ album ẽ hõ g̃ albũ ꝓtineꝫ i genẽ ſubẽ. nꝰhõ eſt aggre gatũ p accñs hõ albꝰeſt hõ g̃ hõ albꝰ nõ ẽ ag gregatũ p accñs. Et eſt aggregatũ p accñs hõ hñs aliqõ accñs ſiue q̃cũꝯ alia res hñs accñs vocatur aggregatũ p accñs. Sil̃r nꝰ hõ diſtĩ guiꝫ ab homineꝰhõ albꝰeſt hõ ergo homo al bus nõ diſtinguiꝫ ab homine. ſimiliter nulluſ homo eſt genus animal eſt hõ g̃ animal nõ ẽ genus et ceteri huiuſmodi in q̃volũt aliq mo derni aſſignare fallatiã accñt̃ neſcientes na turam ſillogiſmoꝝ nec fallatie accñt̃. Ad uertendũ tñ eſt ꝯ numq̃ ſillogiſmus eſt r̃gu latus per dici de oi vel ꝓ dici de nullo quan do aliquis terminus equiuocus ſumitur ⁊ iõ quia in aliquibus exemplis ꝓdictis poteſt t̃ minus accipi equiuoce in altera premiſſa et in cõcluſione iõo ibi põt aſſignari fallatia eq uocationis et concluſione accepta in vno ſen ſu eſt bonus ſillogiſmus ⁊ accepta i alio ſen ſu nonvalet ſed eſt fallatia equocationis. ver bi gratia ſic arguendo nullus hõ eſt genus aĩ mal eſt hõ ergo animal non eſt genus illa cõ cluſio animal nõ ẽ genꝰ eſt diſtĩguenda eo ꝯ li aĩal põt ſtare ꝓſõaliter ſiue ꝓ ſuis ſigñ vel põt ſtare ſimpliciter ſiue ꝓ itentiõe aie ſiue ꝓ ꝓcep tu. ſi ꝓmo mõ ſic eſt bõꝰ ſillus r̃gulatus p di ci de oi. ſi ſecũdoꝰ ſic ñ v3 nec eſt r̃gulatꝰ per dici de oi niſi ſolũ vocaliter ꝓpt̃ l̃ ꝯ aĩal accipi tur equoce i minori ⁊ i cõcluſiõe Eſt igit regula generalꝫ ꝯ qñ ꝓmiſſe diſponũt̃ i mõ et i

ſigura ⁊ ppōnes ſūt de pūti et aduerbialis determina° vel equalens vniformit accipiat ſi ali q̄ ponat ſp eſt bon⁹ filius niſi equocatio ipedi at vel amphibologia et ſic de aliis fallaciis et tūc in vno ſenſu eſt bō⁹ ſillogiſm⁹ ⁊ i alio ſenſu eſt fallacia. Vñ qñ eſt equocatio vel amphibologia vel alia fallā i illo ſenſu i q̄ fallit diſcurſus p̄miſſe nō diſponūt i mō ⁊ i figura p̄dicto°. Vñ ſic arguen° qcquid eſt viuens ſp eſt ſōr eſt viuens g̃ ſōr eſt ſemp. ſi liviuens cō ponat cū li ſp vt ſit ſenſus qcq̄d eſt viuens ſem per eſt. p̄miſſe ñ ſūt diſpoite i mō et i figura qa i ppōe p̄ma ſubiectū eſt hoc totū viuens ſp et i ſecūda ppōe hoc totū nō eſt p̄dicatū ſ3 viuens tm̄ ⁊ ita ñ eſt diſpō i figura. ſed ſi li ſp cōpōat cū li eſt tūc p̄miſſe ſūt diſpoſite i modo ⁊ figura ⁊ ſeq̄t illa ꝑ° g̃ ſōr ſemper eſt. Et ita illa eſt regla generalis ꝙ qñ p̄miſſe ſūt diſpoite i mō ⁊ figura p̄ma. ſi ppōes ſint de p̄ti ſiue ſint accepte cū determiationib⁹ aduerbialibus ſiue equiualentib⁹ determinantibus cōpoſitionem ſiue nō dū ille determinationes ponēt in maiore ⁊ in ꝓcluſione ⁊ ſēp detīnēt verbū ſillus eſt bon⁹ ⁊ regulat⁹ p dici de oī vel de nullo niſi equocatio vel amphibologia ꝛ alia fallā ipediat ⁊ hoc ēvery q̄lecūq̄ ſit vbū ſiue faciat ppōnē mōalē ſiue nō ſiue etiā ōtia° ad ūbialis faciat ppōe3 mōalē ſiue ñ ppt̄ qđ oēs tales ſillogiſmi ſ3 itētionē. Ar. ſūt boni omnis veniens ꝓgnoſcit a te ⁊ choruſcus eſt veniens g̃ choruſcus ꝓgnoſcit a te. oīs pſona dīna de neceſſitate ē de⁹ creans ē pſona dīna ergo creās de neceſſitate ē de⁹. oīs hō eſt ens p ſe hō albus eſt hō ergo hō alb⁹ ē ens p ſe. omis hō per ſe eſt aīal albū eſt homo g̃ albū p ſe ē aīal. oīs ignis p ſe eſt calefactiu⁹ ſiccū eſt ignis g̃ ſiccū p ſe ē calefactiꝫ. oīs edificator per ſe edificat albū eſt edificator ergo albū p ſe edificat. nulla pſona dīna itelligitur a me deus ē pſona dīna ergo deus nō intelligit a me oīs deus ſcit a p̄his eē īmortalis q̄libet pſōa dīna ē deus ergo q̄libꝫ pſōa dīna ſcit a p̄his eſſe īmortalis. oīs aīa intellectiua a ponētib⁹ itellectū eē accīs ſcit eē ſubā ſ3 itellect⁹ ē aīa itellectiua ergo intellect⁹ ſcit a ponētib⁹ itellētū eē accīs eē ſubā. ⁊ multi tales ſillogiſmi i numeri q negāt a modernis ſūt optī ſillogiſmi et regulati p dici de oī vel dici de nullo. Qđ enī tales ſillogiſmi ſint regulati p dici d omni vel dici de nullo ſm itētionē Ar. patet maīfeſte. Nā p illam ppōe3 oīs deus ſcit a p̄his eſſe īmortal denotatur ꝙ ō q̄cūq̄ ſub iecto dicit deus ꝙ de eodē dicit ſ̄ predicatuꝫ ſcitur a p̄his eſſe īmortal ⁊ p illā q̄libet pſōa diuina ē de⁹ denotat ꝙ illđ qđ fuit ſubiectū i p̄ma ppōe ſc3 de⁹ dicit de hoc ſubiecto perſona dīna vl̄r accepto ergo neceſſario ſeq̄t concluſio i qua denotatur illud qđ fuit p̄dicatū i p̄ma ppōe dici de ſ̄ ſubiecto pſōa dīna qđ fuit ſubiectū in ſecūda propoſitione ⁊ hoc perv̄ tutē dici de oī. iſte enī ſillogiſmus oīs hō currit omne albū ē hō ergo omne albū currit nō tenet niſi qa p maiorē denotat ꝙ de q̄cūq̄ dicitur hoc ſubiectū hō ꝙ de eodē dī hoc p̄dicatū currit et per minorem denotatur ꝙ homo dicitur de hoc ſubiecto albū vl̄r ſumpto et iō o cum equalit̄ inuenit̄ dici de omni vel dici d nullo in omnib⁹ exemplis p̄dictis ⁊ ꝓſimilib⁹ ſic inuenitur in iſtis ſillogiſmis omnis homo currit omne albū ē hō ergo omne album currit nullus homo currit oīe nigrū ē homo ergo nullū nigrū currit eque boni ſillogiſmi regulati p dici de oī et dici de nullo erunt predicti ſillogiſmi et cōſimiles ſicut iſti vltimi de quibus nullus dubitat quin ſint boni ſic ergo p̄dicti ſilli ſūt boni ⁊ ſimiliter tales ſunt boni omnis natura ſpecifica eſt realit̄ cōicabil̄ differentia indīdualis ē natura ſpecifica ēgo differentia indīdualis eſt realiter cōmunicabil̄ omnis differentia īdiuidual̄ eſt de ſe hec natura ſpecifica eſt differētia īdiuīdualis ergo natura ſpecifica eſt de ſe hec omnis intellectus diuinus eſt principium producendi filiū voluntas diuina eſt intellectus diuinus ergo voluntas diuina eſt principiū producendi filium Et ſi dicat ꝙ tunc eſſet hic bon⁹ ſillogiſmus oīs eſſentia diuina eſt pater filius eſt eſſentia dīna ergo filius eſt pater Similit̄ null⁹ pater eſt filius eſſentia dīna ē p̄ ēgo eſ ſētia dīna ñ ē fili⁹ Dicēd ē ꝙ p̄h⁹ dicēt taleſ ſillos tenē ⁊ r̄gulari p dici de oī ⁊ p dici de nl lo ⁊ ſ̄ qa ñ ponit vnicā rē ſimplicē eē plres res diſtictas ſalit̄ ſ3 theologi q ponūt ſ3 vīitatē vnā rem numero eſſe plures quia dicunt ꝙ eſſentia diuina ſimplex ⁊ indiuiſibilis eſt plures p ſone diſtincte realiter habent dicere ꝙ predicti diſcurſus nonvalent nec regulātur per dici de omni vel dici de nullo Et ratio ē qa per iſtam omnis eſſentia diuina eſt pater nō denotatur ꝙ de quocumq̄ dicitur hoc ſubiectum eſſentia diuina ꝙ de eode3 dicatur hoc p̄dicatum pater. tunc enī neceſſario ille ſillus

regulatur p dici de oī oīs eēntia dīna est pater filius est eēntia dīna g̃ filius est pat̃ ſz illa eſſet tūc flā oīs eſſētia dīna ē pater ſic hec est falſa de q̃cūq; dr̃ hoc ſubiectū eēntia diuina de eodem p̄dicat̃ pr̃ ſed per iſtā oīs eēntia dīna ē pater denotatur ꝙ oē illud qđ ē res abſoluta ⁊ oīs res reſpectia que eſt eēntia eſt pater ⁊ hoc eſt verum et tunc ſi vniformiter accipitur mīor ipa eſſz falſa tūc ei p iſtam filius ē eſſentia dīna denotat̃ ꝙ filius eſſet q̃libet res reſpectia q̃ eſt eſſentia dīna qđ eſt falſū quia nō eſt pater ⁊ tamē eēntia diuina eſt pater ſic dictū eſt de illo ſillogiſmo affirmatiuo ita proportionabiliť dicendū de negatiuo adducto Talis ergo mod⁹ arguendi nūq̃ fallit niſi qñ accipiť termī⁹q importat aliq̃ rem vnicā numero q̃ tñ ē plures res numero ⁊ accipiť alia res de q̃ etvna aliavere dicit̃ ꝙ illa vnica res eſtvere ille due res ſed iſtū defectū non cōtigit ī aliis aſſignare ſic manifeſte patet Vnde hic nō ē talis defectus oīs de⁹ cognoſcitur a p̄his eſſe immortal̃ q̃libz pſōa diuina eſt de⁹ ergo quelibz pſona diuina cognoſciť eē a p̄his eē īmortal̃ nā p iſtā oīs de⁹ ꝯg noſciť a p̄his eē immortalis denotat̃ qđ de q̃cūq; dr̃ hoc ſubiectū de⁹ de eodē dicit̃ hoc p̄dicatū cognoſciť a p̄his eē īmortalis ⁊ iō neceſſario p̄dictus ſillogiſmus eſt regulat⁹ p dici ō oī ſm viā Aꝝ. Et ſi dicat̃ ꝙ ſm iſta ſequiť ꝙ p̄hi ꝯgnoſcerent tres perſonas eſſe in diuinis Dicēd ꝙ p̄hi nō ꝯgnouerūt tres pſonas eē in dīnis qa ad notitiā illius ꝓpōis tres pſone ſt nullo° poterunt deuenire tñ de illo qđ ē tres perſone poterāt ſcire ꝙ ipſū ē īmortale ⁊ huiuſmōi multa et ꝓpter hoc pōt illud verificari q̃libet perſōa ſciť a p̄his eſſe īmortalis quia p iſtā ꝓpōnē nō denotat̃ ꝙ hec ꝓpō ſit ſcita a p̄his q̃libz pſona diuina ē immortalis illa enī ꝓpō nullo mō pōt ſciri euidēť ex puris naturalib⁹ quia nec illa pōt ſciri ex puris naturalibus aliqua perſona eſt de⁹ accipiendo perſonā ſic theologi accipiūt ſed per iſtā q̃libet pſona diuina ſciť a p̄his eſſe īmortalis denotatur ꝙ de quolibet ꝙ eſt perſona diuina ſcitur ꝙ ē īmortale Et ſi dicatur ꝙ tūc hec eſſz vera de patre ſciť a p̄his ꝙ eſt īmortalis et p ꝓſeqns p̄hi ſciūt ꝙ pat̃ eſt īmortal̃ Dicēdū ꝙ hec ēvera ō p̄re ſciť a p̄his ꝙ eſt immortalis qa p iſtā nō ōnotat̃ ꝙ hec fuit ſcita a p̄his pater ē īmortal̃ qa nec illā nec aliā ꝑſimilē poterāt ſcire ſed p illā denotat̃ ꝙ de aliq̃ qui ē pater fuit ſcitū a philoſophis ꝙ ē īmortalis hoc eſt de deo fuit ſcitū ipſum eſſe īmortalē ⁊ ille ē pater et tñ non fuit ſcitū a p̄his ipz eē pater Vñ iſta eſt vera pater ſcitur a p̄his eē deus et tñ hec non eſtvera deus ſciť a p̄his eſſe pater. vnde iſte ſtāt ſimul q̃libet perſona diuina ſciť a philoſophis eē īmortalis ⁊ tñ ꝙ hec non eſt ſcita a p̄his q̃libet perſona diuina eſt immortalis. pōt declarari p exempla Sit primum exemplū Nam ſit ita ꝙ illa noīa ſint ſinonima gladius enſis et tamen ꝙ ſortes hoc ignorat ſed ſciat ſignificationē iſtius nominis gladius et neſciat quid ſignificat hoc nomē enſis tūc hec eſtvera enſis ſciť a ſorte eſſe vnū genus armorum vel enſis ſcitur a ſorte eſſe acutus vel enſis ſciť a ſorte eſſe ferrum quia hoc predicatū vere competit ⁊ vere p̄dicatur de pronomine demōſtrante illud ꝓ quo ſupponit ſubiectum ergo iſta propoſitio ē vera et tamē nulla iſtaꝝ propoſitionū ē ſcita a ſorte enſis ēvnum genus armoꝝ enſis ē acutus enſis ē ferrum ergo ſtant ſimiliter ſimul ꝙ quelibet perſona diuina ſciť eē a p̄his immortalis et tamen ꝙ illa non ſit ſcita ab eis quelibet perſona dīna ē immortal̃ Aliō exm̃ ꝙ ponatur ſicut ponunt p̄hi et credo eē verum et alibi ē ſufficienť ꝓbatum vt mihi videtur ꝙ eſſentia diuina et intellectus qui eſt in deo ſint idem omnibus modis ex natura rei tunc ſi hec ſit vera eſſentia diuina ſcitur ab omnibus eſſe eſſentia dīna hec eſtvera intellectus dīnus ſcitur ab oībus eſſe eſſentia diuina et tamē cū hoc ſtat cuz hec ſit ſcita ab oīb⁹ eſſentia diuina eſt eſſentia et non iſta intellect⁹ diuinus eſt eſſentia diuina et hoc qa adveritatem illius intellectus diuinus ſcitur ab omnibus eſſe eſſentia diuina non requiritur niſi ꝙ p̄dicatū vere p̄dicetur de pronomine demonſtrante illud pro quo ſubiectū ſupponit hoc autem verum eſt in propoſito cum ꝓ eod ſubiectū ſuppoit ī iſta ītellectus diuin⁹ ſcitur eſſe eſſentia diuina et eſſentia diuina ſcitur eſſe eſſentia dīna Aliud exemplū eſt de generatione actiua et paternitate quia ſi ſint idem omnibus modis impoſſibile eſt ꝙ paternitas credatur eſſe conſtitutiua patr̃ niſi credat̃ actiua generatio eſſe conſtitutiua patris et tamē a multis crediť iſta eſſe vera paternitas eſt cōſtitutiua patris a quibus nō creditur iſta eſſevera actiua generatio eſt cōſtitutīa patr̃. Sīr ſi aīa ſenſitīa ī homine et a

nima intellectiua ſint ſimpliciter eaꝺ foꝛa neceſſario ſi aĩa ĩtellectiua hois ſciẽ nõ eẽ diſtincta ab aĩa ĩtellectiua hois aĩa ſẽſitiua hois nõ eſt diſtincta ab aĩa ĩtellectiua hois Et rõ oĩ3 ꝑdictoꝝ eſt qa p talẽ ꝓpõnẽ aĩa ſenſitiua hois ſciẽ nõ eẽ diſtincta ab aĩa ĩtellectiua hois ñ ꝺnotaẽ niſi ꝙ ꝫ ꝓtũ nõ eſſe diſtincta ab aĩa ĩtellectiua hois ſciẽ de i° qꝺ eſt aĩa ſenſitiua hois q̃is nõ ſciaẽ de hoc ſubiecto aĩa ſenſitiua hois ſiĉ p iſtã veniẽs ſciẽ eẽ hõ ꝺnotatur ꝙ ille q eſt veniẽs ſciẽ eẽ hõ q̃ neſciaẽ an ꝫ ꝑdicatũ hõ ſciaẽ de ꝫ ſubiecto veniẽs. Cõtra tñ ꝑdicta exempla põt inſtari qa ĩ oĩbꝫ ſuppoñ ꝙ duo ſubiecta duaꝝ ꝓpõnũ adductaruꝫ ſupponãt ꝓ eoꝺ ſimpl'r nõ ſic aũt eſt in iſtis q̃libꝫ ꝓſona dĩna ſciẽ eẽ ĩmortal' deus ſciẽ eſſe ĩmortal' quia ſubiectũ vniꝫ ſuppõat ꝓ ꝓſõa diuĩa ⁊ ſubiectũ alterius ñ ſed ꝓ eẽntia dĩa et ita nõ ẽ ſiĺe de iſtis ⁊ de exẽpl' adductꝺ. Sꝫ illõ ñ obſtat qa q̃tũ ad ꝫ ẽ ſiĺe qa ꝓſõa dĩna ẽ eẽntia dĩna ꝓpr̃ quã ideptitatẽ qcqꝺ pueĩt eſſentie diuine cõuenit ⁊ ꝓſone dĩne niſi oppoituꝫ iueniaẽ ĩ ſacra ſcriptura vel ſeq̃ẽ euideẽt ex talibꝫ. iõ ſi ꝓceditꝫ ꝙ deꝰſciẽ eẽ ĩmortal' dꝫ cõcedi ꝙ ꝓſõa dĩna ſciẽ eẽ ĩmortal' nec ex ꝫ aliq̃° ſeq̃ẽ ꝙ aliqs põt ſcire ex naturalibꝫ ꝙ tres ꝓſone ſũt ĩ deo qa p illã ⁊ ꝓſiles ꝓſõa dĩna ſcitur eſſe ĩmortalis nõ denotaẽ niſi ꝙ de i° qꝺ eſt ꝓſõa dĩna ſcitur ꝙ eſt immortal' ⁊ ꝫ eſt verũ qa de deo q eſt ꝓſõa dĩna ſciẽ ꝙ ẽ ĩmortal' Sic gñũq̃ talis diſcurſus ꝺꝫ negari niſi qñ accipiẽ aliqs ti°ĩportãs aliq̃ rẽ q̃ ẽ plures res diſticte realiẽ et ad huc nõ ſp ĩ tali cau̇ ſed tũc ſolũ qñ ñ denotaẽ ꝓ maioꝝ ꝙ ꝑdicatũ dr̃ de oĩ i° qꝺ eſt ſubiectũ ſed qñ ſolũ denotaẽ ꝙ oẽ illꝺ qꝺ ẽ foꝛaliẽ illꝺ qꝺ ĩportaẽ ꝙ de oĩ tali dicaẽ ꝓtũ Quid aũt ſit eſſe foꝛaliẽ aliqꝺ declaratũ eſt alibi. cũ g̃ int' creaturas hoc ñ poſſit repiri ꝙ vna res ſit ꝓles res nũq̃ ĩ creatur̃ talis mꝺ arguendi de�, negari niſi forte aliqñ ti°ĩcludat aliqꝺ ſincathegreuma q̃ exp̃ſſo patet ꝙ talis diſcurſus ñ vꝫ Vñ ſi a ſignificꝫ idẽ qꝺ ꝫ totũ tm̃ aĩal iſte ſillũs ñvalebit oĩs hõ ẽ ſubã a eſt hõ g̃ a ẽ ſubã quia exp̃ſſo ſincathegreumate ĩ li a icluſo ⁊ etiã exp̃ſſo ti°ĩcluſo maiſeſtũ ẽ diſcurſũ nõvalere ſiĉ nõ ſeq̃ẽ omnis hõ ẽ ſubã tm̃ aĩal ẽ hõ g̃ tm̃ aĩal eſt ſubã

Si dicaẽ ꝙ taĺ ſillũs regulaẽ ꝑ dici de omĩ nã p iſtã maioꝝ oĩs hõ ẽ ſubã denotaẽ ꝙ de q̃cũq; diciẽ hõ de i° dr̃ ſubã ⁊ p iſtã mioꝝ tã tũ aĩal ẽ hõ denotaẽ ꝙ hõ dr̃ de ꝫ toto tm̃ aĩmal ſeq̃ẽ g̃ ꝓ° in q̃ ſubã p̃ de ꝫ toto tm̃ aĩal ĩ giẽ ꝑdictꝰ diſcurſus regl'aẽ ꝑ dici de oĩ. Dicendũ ꝙ nõ regulaẽ ꝑ dici de oĩ et ꝫ qa q̃is p minoꝝ denotaẽ ꝙ hõ ꝓtur de hoc toto tan tũ animal tm̃ nõ tm̃ hoc denotaẽ ſꝫ denotatur cũ ꝫ ꝙ ſubiectũ hõ remoueẽ a q̃libet nõ animali et ꝓpt' ꝫ nõ ſeq̃ẽ ꝓ° ꝑdicta qa tũc arguitur p iſtã regl'aꝫ. A q̃cũq; remoueẽ ſubiectuꝫ vl'is ab eoꝺ remoueẽ ꝑdicatũ q̃ ẽ flã et ꝓpt' ꝫ nõ regulaẽ ꝑdictꝰ diſcurſus p dici de oĩ. Sil'r ſi a ſignificꝫ idẽ qꝺ nõ oĩs hõ tũc nõ regulabiẽ ille diſcurſus p dici de oĩ. oẽ albũ eſt ſubã a ẽ albũ g̃ a eſt ſubã ⁊ iõ pꝫ ꝙ ſiĉ eſt ĩ iſtis ita in ſil'ibꝰ Et forte ꝓpt' talẽ cãꝫ negãẽ aliq ſil'i ab aliquibꝰ auctoribꝰ. tñ aliẽ eſſẽt de ſe euidentes. Vñ ſi abſtracta ꝓcretoꝝ ſubãliũ icludãt aliq̃ determĩata ſincathegreũata ſiĉ forte ſm modum loq̃ndi aliq̃ruꝫ icudũt ml'ti diſcurſus apparebunt euidentes cũ tñ fallũt ſicut multe ꝓpões tũc eſſent falſe q̃ tñ aliẽ eſſent ṽe. ſi enĩ tl'ia abſtracta hũanitas eqnitas aĩalitas ⁊ hꝰmõi equalenter icludãt tl'ia ſincathegreumata ꝑ ſe ꝑmoꝰ vl' ncĉaꝰ vl' aliqꝺ huiuſmõi tẽ erũt ille ꝓpões falſe humanitas eſt hõ humanitas eſt aĩal hũanitas ẽ aĩalitas humanitas eſt alba humanitas currit et hꝰmõi ⁊ hoc qa exp̃ſſo ſincathegreũate equalẽt icluſo cũ aliq̃ ti°ĩo pꝫ falſitas eaꝝ. hec enĩ eſt flã hõ neceſſario currit et iſta ſil'r hõ ncĉaꝰ ẽ hõ l'hõ neceſſario eſt aĩal ⁊ ſic auctores q negãt tales ꝓ pões de talibꝰ abſtractis ſũt gloſãde eodemꝰ ꝫ ſuppoito tales diſcurſus ñvalebũt oĩs hõ currit hũanitas eſt hõ ꝫ hũanitas currit Nã iſte diſcurſus nõ vꝫ oĩs hõ currit hõ ncĉaꝰ eſt homo g̃ hõ neceſſario currit. Inſtãtia eĩ pꝫ ĩ iſtꝫ oĩs ꝓſona dĩna eſt creans pater neceſſario eſt ꝓſona dĩna g̃ pater neceſſario eſt creans. nã ꝑmiſſe ſũtvere et cõcluſio falſa. Et p iſtũ modũ multe auctoritates q̃ ſonãt ꝙ humanitas non ſit homo et ꝙ humanitas nõ ſit alba debent ſolui ſic g̃ pꝫ ꝙ omnis ſillogiſmus regulatus ꝑ dici de omni vel dici de nullo eſt bꝰ et de ſe euidens nec indigens aliqua ꝓbatiõe et non refert quale ſit illud quod ſubſumitur in minore ſiue ſit terminus ſubãlis ſiue accñ talis ſiue dicatur quale ſiue quantum ſiue ad aliquid ſiue quodcũq; aliud. Ex quo patet ꝙ non ſemper quãdo mutatur quid in quale vl'

aliqd aliud vel in qle qd vel ī ad aliqd ē fallatia figure dictionis tūc enī essz hic fallacia si dicat ois hō currit albū est hō g albū currit. Sīr hic ois hō ē animal aliqō bicubitum est hō g aliqō bicubitū est aīal et ī multī aliis euidētib⁹ fillogismis qd ē manifeste falsū.

Capitulū quintū

QVādo aūt fillūs nō reglat p dici de oī vel de nullo tūc nō oportet q dis cursus valeat sz ē fallā accīt vel aliq̄ alia fallā. Advidēdū aūt qñ discursus nō regulat p dici de oī nec de nllo itelligēde sunt hec regule ad pūs infra scripte Prima ē q qñcūq; minor bz aliq̄ exponēte negatiaz talis discursus nō pōt reglari p dici de oī vel de nllo Et rō ē qa sicut dictū ē p⁹p maior ē nō ōnotat nisi q de q̄cūq; dr subiectū de eodē dicit ptū vel ab eodē remouet g si ī minore denote t subiectū remouēi ab aliq̄ alio l aliqd aliud remoueri ab eodē nullo⁹ regulari potēit p dici de nullo l dici de omni qa ī minori nō debz denotari nisi q subiectū ꝑme ꝓpōis dr de aliq̄ z ita pz manifeste q qñ minor bz aliquā exponente negatiaz nō poterit fillūs reglari p dici de oī vel de nllo. Per hāc regulā excludūt ꝓpōes exclusiue z exceptie et q̄cūq; alie q̄ habent exponētes negatias ne possint eē minores in tali fillogismo z ī cō discursus talis ñ valet ois hō est animal tm̄ risibile ē hō g tantū risibile est aīal. nec talis omne albū ē corpus omne aīal pter coruū est albū g oē aīal pter coruū ē corpus. nec ille oē rides ē homo sortes icipit eē rides g sor incipit esse hō. nec talis oē sentiens est animal asinus definit eē sentiens g asin⁹ definit esse aīal z oēs alii habentes ꝓsilez defectū nōvalēt Alia regula ē q qñcūq; ī mīori ꝓpōe denotat ptū dici de subiecto cū aliq̄ mō determināte ꝓpōez nō expōsso ī maiore q mō⁹ poit⁹ vel ñ poit⁹ variat p pōnē q̄tū adveritatē vel falsitatē talis discursus nō regulat p dici de oī vel de nullo. modi aūt tales sūt h⁹ mōi necessario ꝓtīgēt p se velociter bñ male z huiusmodi. nā hec ē va hō est alb⁹ z hec flā hō necessario est alb⁹ sīr hec ē vera homo est alb⁹ z hec flā hō p se ē albus z ita de mltis aliis Et rō regule est qa p ꝓpōez vniuersalē maiorē nō ōnotat nisi q de q̄cūq; dicitur subiectū de eoō dicit pdicatum vel remouet z nō denotat q de q̄cūq; dicitur subiectū cū aliquō mō vel aduerbio determināte ꝓpōez q de eodē dicit ptū cū eodē modo vel aduerbio et ī cō accipe ī mīore aliqd tale aduerbiū nō est regulare talē sillogismū p dici de oī vel de nullo z ita tales sillogismi nō valēt ois hō est alb⁹ sōr necessario ē hō g sortes necessario ē alb⁹. nec talis ois ois creans ē de⁹ qlibz ps̄ona dīna ꝓtīgēter ē creans g qlibet ps̄ona dīna ꝓtīgent est deus. similiter omne currens est hō sōr velociter ē currēs g sōr velociter est hō Et est diligenter aīaduertēdū an ī minore accipiat aliqs terminus icludēs equualenter talem determinationē aduerbiale mvel equalentem q̄uis nō exp̄mat qa si sic nō erit sillogism⁹ regulatus p dici de omni l dici de nullo Alia regula ē q qñcūq; p maiorem nō denotat pdicatū vere affirmari vel vere negari de ꝑnomine demonstrante qcō q qd est realiter idem cū significato p subiectū tūc accipiendo sub aliqd tale nō erit sillogismus regulatus p dici de oī vel de nullo et ī cō talis discursus nō regulat p dici de omni ois essentia dīna est cōmunis tb⁹ ps̄ois pr̄ est essentia dīna ergo pr̄ ē ꝑis trib⁹ ps̄onis qa p istam omnis essentia dīna est ꝑis tb⁹ ps̄ois nō denotatur q qlibet res q̄ est realiter essentia dīna sit ꝑis trib⁹ ps̄ois sz ꝑcise ōnotat q quicqd est realiter z formaliter dīna essentia est pr̄ē tb⁹ ps̄ois z ī cō accipien⁹ sub essētia pr̄ez nisi accipiat sub essentia sic pr̄ est realr z formalr eēntia ñ arguit p dici de oī sic est hic ois hō currit albū est hō g albū currit. Nā p illā ois hō currit ōnotat q q̄cūq; est hō ralter q ille currat z ī cō accipien⁹ sb albū est hō seqt q albus currit sic aūt ñ fit p istā ois eēntia dīna ē ꝑis tb⁹ ps̄ois qa nō ōnotat q qcqd ē eēntia dīna q sit pr̄ē tb⁹ ps̄ois l ei sz esse. z ita pz satis euidēter suppoīto qō essentia dīna vnica z siplicissīa sit tres ps̄one z tñ q vna ñ sit alia qūo ille sillūs ñ ralt p dici de oī ois essentia dīna est ꝑis tb⁹ ps̄ois pr̄ est essentia dīna g pr̄ est ꝑis tb⁹ ps̄ois z tñ ille ralt p dici ō oī ois hō currit albū est hō g albū currit Est aūt sciendū q q̄uis ꝓpt rōez dcaz null⁹ discurs⁹ vbi ps̄oa accipit sub essentia l e contrario ralt p dici de oī vl dici de nullo tñ multi tales valent z tenent z mlti nō valent. qñ aūt talis discursus valet z qñ non. nō potest sciri nisi quando ī scriptura sacra vel ex declaratione ecclesie vel ex eis mediante sillō euidente habet q pīsse sūtvere z p⁹ flā sicut oportet credere q omnis essentia

diuina ē pater et ꝙ filius eſt eſſentia dīna et tī hec eſt falſa filius ē pater et iō iſte diſcurſus ñ valet oīs eēntia eſt pater filius ē eēntia ḡ filiꝰ ē pī ſed ſic nō ē de iſto diſcurſu oīs eēntia dīna fuit ſcita a pḥis eſſe īmortalē pī ē eſſentia dīna ḡ pī ſcit a pḥis eē īmortalē. nō ei hñt ꝓmiſſe ī ſacra ſcripta vel ex declaratōne eccl̄ie cū oppoſito ꝓclonis nec illa ꝓña ſequtur ex illis euidēt iō talis diſcurſus ē cōcedendꝰ niſi poſſit īueniri ī ſacra theologia vel ex declaratōe eccleſie vel ex his q̄ euidēt ſequūt ex talibus ꝙ ꝓmiſſe ſint vere cū oppoſito cōcluſionis ꝛ iō talis diſcurſus in creaturis nūq̄ de bēt negari ꝙa iter creaturas īpoſſibile ē ꝙ vna res numero ſimplex et ſingularis ſit reali ter plures res diſtincte Alia regula ē qñ in minori ꝓpōe ponit aliqs modꝰq denotatur ꝓ petē toti ꝓpōni ſi ī maiore hoc non denotetur nō ſemp talis diſcurſus regulabit̄ ꝓ dici ō oī ꝑ dici de nullo ſ3 quia l̄ tangit ſillogiſmos ex modalibꝰ iō de l̄ ad pñs ſupſedeo Alia regula ē ꝙ nꝰtmiꝰ ī ꝓmiſſis vel ī cōcluſione ſūatur equoce ſi eni aliqs tminus ſiue ī ꝓmiſſis ſiue ī ꝓcluſione ſūat̄ equoce nō poterit regulari diſcurſus ꝓ dici de oī vl̄ ꝓ dici de nullo ꝛ iō talis ſillūs oīs canis currit celeſte ſydꝰ ē canis ḡ ſydꝰ celeſte currit nō regl̄at̄ ꝓ dici de oī ſi li canis ſūat̄ equoce. nā ꝓ illā ꝓpōnē oīs canis currit qñ canis ſuppoīt ꝓ aīali latrabili ñ denotat̄ niſi ꝙ de q̄cūq; dicit̄ hoc ſubiectū canis qñ ſuppoīt ꝓ aīali latrabili ꝙ de eodē dicitur ꝓtū et nō plus et iō accipe poſtea ꝙ ſydus celeſte eſt canis accipiēdo ꝓ ſydē celeſte nō eſt arguere ꝓ dici de oī et ſic ē de iſto ita ē de aliis Alia regl̄a ē ꝙ nullum ſincathegreuma niſi forte ſignū vl̄ vel ptic̄lare additū ſubiecto addat̄ vel auferat̄ ī mīore vel conclusione ꝓter illa q̄ ſūt in maiore ꝛ ſi aliqō tale ſincathegreūa poſit̄ ī maiore ſi ī illa ſit ōtia tō ꝓti o3 ꝙ in illa ꝓpōe ī q̄ d3 poni ſit detiatio ꝓti. ſi aūt ſit ī illa detia° ꝓpōis debet etiam eſſe in alia determiatio ꝓpōis ꝙa alit̄ ñ regulabit̄ ꝓ dici de oī ꝛ dici ō nullo ꝛ iō tales ſillogiſmi nō valēt oīs hō ē tī aīal ſōr ē hō ḡ tantū ſōr ē animal ꝛ multi tales deficiūt ꝓpt̄ aliquē defectū tactos.

Capitulum ſextum.

SCiendū eſt etiā circa ſillōs ꝓ dici de oī regulatos vl̄ de nullo ꝙ cū q̄tuor ſint modi q̄rū ꝓmus eſt ex duabꝰ vl̄ibus affirmatis inferētibꝰ vl̄em affirmatia3 ꝓ dici de oī. Zꝰ ē ex maiori vl̄i negatia ꝛ miori vniuerſali affirmatia inferentibꝰ vl̄e3 negatiam ꝓ dici de nullo. Terciꝰ eſt ex maiori vl̄i affirmatia et minori ꝓticulari affirmatia inferenti bꝰ ꝓticularē affirmatia3. Quartꝰ ē ex maiori vl̄i negatia ꝛ minori ꝓticulari affirmatia inferētibꝰ ꝓticularē negatia3. Iſte cōcl̄ones ꝓnoīnate ſūt ꝓmo ſeqntes ex ꝓmiſſis mediāte tamē et ſecūdario ſequūt̄ alie ꝓnes nā ī ꝓmo° ꝑt vl̄e3 ꝓnē ſequentē ſequtur ꝓcluſio ptic̄laris ꝛ ꝓūſa ꝓnis vl̄is ꝛ ita tres ꝓnes ſequūt̄ ī ꝓmo mō ꝛ vltia ꝓ ponit̄ ſeq ī i° mō q dī baraliptō Ex ꝓmiſſis aūt diſpoītis ī ſecūdo mō ſequūt̄ q̄tuor ꝓcl̄oes. Pria vl̄is negatiua in q̄ negat̄ maior extritas de mīore. Secūda ꝙerſa illiꝰ vl̄is et tūc hēt̄ ille mōꝰ q dī celātes Tercia ē ptic̄lar̄ ſubaltna ꝓmevl̄is Quarta ē ptic̄larīs et negatia de tīs trāſpoīt̄ q̄ eſt ſubaltne ſecūde ꝓcl̄oisvl̄is Ex pīſ3 ī tercio° ſequūt̄ due cōcl̄oes ſc3 ptic̄lar̄ directa ꝛ ſecūdario cōuerſa illiꝰ ꝛ tē habet̄ ille mōꝰ q dī dabit̄. Ex ꝓmiſſis in q̄to° ñ ſeqt̄ niſi vna ꝓcl̄o ꝛ hoc ꝙa ptic̄laris negatia nō ꝙuertit̄ ſ3 illa ead ꝓcl̄o ptic̄lar̄ negatia ſeqt̄ ex vl̄i affirmatia d tīs trāſpoīt̄ ipſiꝰ mīoris ꝛ vl̄i negatia ꝙerſa maior̄ ipi ꝓpōibꝰ trāſpoſitis ꝓcludentibꝰ ꝓcl̄oe3 īdirectā. ſilr ex ꝙerſa maior̄ et mīor̄ trāſpoīt̄ ꝓmiſſis ꝛ idirecte ꝓcludentibꝰ ꝛ tūc habent̄ illi duo mōi ſapeſmo ꝛ friſeſomorum Omnia autem ꝓ dicta probantur per iſtas regulas que ſemp ſunt vere Quicquid ſequitur ad conſequens ſequitur ad antecedens. quicquid ſequitur ad conſequens cum addita propoſitiōe ſequitur ad antecedens cum eadē propoſitione. tales autem modi non poſſunt accipi penes aliqs modos per tranſpoſitionē propoſitionū Nam affirmatiui non poſſunt reduci per conuerſionē in modos affirmatios propt̄ hoc ꝙ nec vniuerſalis affirmatiua necvniuerſalis negatiua poteſt conuerti in vniuerſalem affirmatiuam. et eadem ratio eſt quare penes modū vniuerſalem non poteſt ſumi talis modus ꝓcludens indirecte per tranſpoſitionem propoſitionum de terminis tranſpoſitis.

Capitulum vii.

QPer ꝓdicta poſſūt ſolui mīta argumēta q̄vidēt̄ eē ꝓ ꝓdicta ꝛ ſūt tīa. nō videt̄ ꝙ iſte ſillūs ſit bōꝰ oē aīal ſi ē ſēſibile eſt corpꝰ aīatū lapis eſt aīal ſi eſt ſēſibile ḡ lapis eſt corpꝰ aīatū. nec iſte oīs hōvl̄ aſinꝰ ē rōalis iſte aſinꝰ eſt hō l̄ aſinꝰ ḡ iſte aſinus

ē rōnalis et alii tales nō vidēt valere. Et ē dicendū breuit ꝙ maior vtriuſꝙ ſillī ē diſtīguē da ꝫ ꝓpōez ⁊ diuiſione vel ꝫ amphibologiaz ſic in tractatu ſeqnti ē declarāḋ. Vñ maior ꝑ mi ſillī ē diſtīguēda eo ꝙ pōt eē ꝓditionalꝫ et tūc ēva ſz diſcurſus nō valet qa maior nō eſt cathegorica ſi ſit ō ꝓditōato ſubictō tē maior ē falſa et ſillūs eſt bonꝰ ⁊ regulaꝫ ꝑ dici de ō ni Cōſimiliṫ ē dicēdū de ſecūdo diſcurſu qui a ſi maior ſit diſiūctia tūc maior ēva ſed diſcurſus ñvz eo ꝙ maior nō ē cathegorica ſi ſit de diſiūcto ſubiecto tūc maior ē flā. denotaꝫ enī ꝙ oē illō de ꝙ dicīꝫ hoc totū diſiūctū hō l' aſinus ꝙ ſit rōale qō ē ſimpl'r falſū Et ſic dic tū de talibꝰ ita ꝓportionabiliṫ dicendū ē de ꝑ pōibꝰ ꝙ poſſūt eē de copl'ato extremovel tpa livel de cāli extremo. Cōſimiliṫ ē dicēdū quā do ſubiectū eſt cōpoſitū ex duobꝰ tis mediāte hoc toto qui eſtvel qō eſt ſic ſi ſic arguas om nis hō ꝙ eſt albꝰ pōt diſgregareviſū ſōr ē hō g̃ ſōr qui eſt albꝰ pōt diſgregareviſū ſi ſit ſōr ni ger ꝓmiſſe ſūtvē ⁊ ꝓ falſa. Nā ſi hoc totū ſit diſtributū hō ꝙ ē albꝰ tūc ſillūs nōvz cū nō re gulaꝫ ꝑ dici de oī ſic maiſeſte pz ſi aūt hō tā tū ſit diſtributū tūc equalet tali copulatie ō nis hō ē albꝰ et ille pōt diſgregareviſū ⁊ tūc il le ſillūs eſt bōꝰ q̃uis nō ſit ſillūs cathegoricus ſed pōt reduci ad ſillōs cathegoricos.

Capitulū viii.

SCiēd eſt etiā ꝙ ſicut arguiꝫ euidēter ponendo talēvl'ez affiṙatiaz l' negatiaz ꝑ maiori i ꝑma figura ita etiaz ſeqꝫ euidēter ſi maior ſit ſingularꝫ affiṙatia vl' negatia bñ enī ſeqꝫ ſōr ē albꝰ oīs hō eſt ſōr g̃ oīs hō ē albꝰ ſil'r bñ ſeqꝫ ſōr nō currit oīs hō ē ſōr g̃ nꝰhō currit et ita ſeqꝫ ſōr nō currit ali qđ albū ē ſōr g̃ aliqō albū ñ currit. Et rō illo rū ē qa qñ ꝓpō ſingularꝫ ēva ſi ſit affiṙatia ſb iectū nō pōt dici ō aliq̃ niſi de ꝙ dicaꝫ ꝑtū. ſi ſit negatia nō pōt r̄moueri ab aliq̃ niſi ab eo remoueaꝫ ꝑtū. Et iō talꝫ ſillūs ē bonꝰ ſic ille q regulaꝫ ꝑ dici de oī l' de nº et l̄ qa ſubiectū v niuerſalꝫ ſuppoīt actualiṫ ꝑ oībꝰ ſuis ſignifica tis ita etiā ſubiectū ſingulare ſuppoīt ꝑ oī ſu o ſigto cū nō hēat niſi vnū. ⁊ rl'e q̃ dicte ſūt ꝑ us qñ maior ēvl'is ſūt etiā ſuāde qñ maior ē ſingularꝫ Et ꝓpt' l̄ talis diſcurſus nōvz ſōr eſt aīal tm̄ hō ē ſōr g̃ tm̄ hō ē aīal. pr̄ diſtīguiꝫ a filio eēntia ē pr̄ g̃ eēntia diſtīguiꝫ a filio et l̄ qa ꝑ illā pr̄ diſtīguiꝫ a fiº nō denotaꝫ ꝙ oē il lud qō eſt pr̄ diſtīguiꝫ a fiº et ſic ē de iſtis ita eſt de aliis ꝓportionabl'r ſic eſt declaratū ibi dē. Vltīo dicēdū eſt ꝙ ea q̃ dca ſūt i iſtis ca pitl'is devniformi ſillogizatione ex ꝓpōibꝰ de ineſſe et de pñtiſūt ītelligenda qñ omnes ꝑ pōes ſūt i rēo ñ i obliq̃. nā iſte q̃ ſūt i obliquo ſpecialez hñt difficl'tatez de qbꝰ dicend eſt in ſeqnti caº. Ca.ix

CIrca ſillz de obliqs eſt ſciend ꝙ quā do maior eſt de obliq̃ ⁊ mīor de rēo ſp ſeqꝫ ꝓº de obliq̃ ⁊ rl'aꝫ ꝑ dici de ō nivl' de nº dūº obliqtas cadit a pte eiꝰdez ex tremi i ꝓne a pte cuius cadit i maiore ita ꝙ ſi ſubiectū maior ſit tiꝰobliqꝰoz ꝙ ſubictū ꝓº nis ſit tiꝰobliqꝰ. vñ omnes tles ſillī rl'aꝫ ꝑ dici de oīvl' dici ō nº. omnez hoīez vidz aſinꝰ ſōr eſt hō g̃ ſortez vidz aſinꝰ. cꝰlibz hoīs eſt aſinꝰ ſōr eſt hō g̃ ſortis eſt aſinꝰ. oīs hō vidz aſinuz ſōr eſt hō g̃ ſōr vidz aſinū. nullū aſinūvidz hō brunellꝰ eſt aſinꝰ g̃ brunellū nōvidz hō nꝰ hō ē aſini ſōr eſt hō g̃ ſōr ñ eſt aſini Sciendū ē etiā ꝙ variis moīs eſſe pt' tiꝰobliqꝰ i ſillō qa aliqñvez ꝑmiſſaꝝ eſt de obliq̃ et aliqñ altera tm̄ ſil'r aliqñvl'uſꝙ ſubictū eſt tiꝰobliqꝰ aliqñ ꝑtūvl'uſꝙ aliqñ ſubiectūvniꝰeſt tiꝰobliqꝰ aliqñ ꝑtū alteriꝰ Et aliis moīs pñt fieri ꝓbiatio nes q̃s lōgū foret enarraē Hoc tñ ſciendu eſt ꝙ pt' ꝓdcos mōs rl'atos ꝑ dici de oī l' de nº i q̃tuor cāibꝰ eſt bōꝰ diſcurſus ⁊ vbi aliq̃ ꝑiſſa rū eſt de obliq̃ ⁊ nō i aliis. Priꝰ eſt qñ maior ē vl'is negatia cꝰ ſubiectū eſt tiꝰobliqꝰ ⁊ mīor ē affiṙatia hñs t̄inū ꝑtū obliquū ⁊ tē ſeqꝫ ꝓclu ſio de rēo ⁊ ñ de obliq̃. bñ enī ſeqꝫ nullū hoī nez vidz aſinꝰ ōne riſibilevidz hoīez g̃ nullū ri ſibile eſt aſinus. ſil'r bñ ſeqꝫ nullius hoīs eſt a ſinꝰ oē riſibile ē hoīs g̃ nullū riſibl'e eſt aſinus qa ipoſſibile eſt ꝙ ꝓº ſit flā ſi ꝑiſſe ſint ve ſed talis mōꝰ arguendi ex affiṙatis ñvz nō ei ſeq tur ōnem hoīezvidz aſinꝰ oīs eqꝰ vidz hoīez g̃ oīs eqꝰ eſt aſinus Zº cāꝰ eſt qñ maior eſt v niuerſalꝫ negatia hñs ꝑtū obliquū ⁊ minor eſt affiṙatia hñs ſubiectū obliquū tūc ſeqꝫ ꝓº de rēo. bñ ei ſeqꝫ nꝰaſinꝰ vidz hoīez ōne riſibl'evi dz aſinꝰ g̃ nl'lū riſibile eſt hō. ſz ſi ꝑiſſe ſt affir matīe ñ ſeqꝫ ꝓº nō ei ſeqꝫ oīs hōvidz aſinū ō nem equūvidz hō g̃ oīs eqꝰ eſt aſinꝰ. Terci us caſus qñ maior eſtvl'is affiṙatia de rēo et mīor eſt affiṙatia hñs ſubiectum obliquum tūc ſeqꝫ cōcluſio hñs ſubiectuz obliquū ſicut bñ ſeqꝫ ōnis aſinus currit ſōr eſt aſinus g̃ ſōr eſt currens. bñ etiā ſeqꝫ oīs hō eſt aīal ſortez vidz hō g̃ ſortez vidz aīal ſed ſi maior ſit nega!

tia ñ ſeqt̃ ñ ei ſeqt̃ nᵍ eqᵍ ẽ aſinus cᵍ libꝫ hoīs eſt equus g̃ nulliᵍ hoīs ẽ aſinus Quartᵍ caſus ẽ qñ maior ẽ affirātia de recto ⁊ mīor habēs p̄tū obliquū ⁊ tc̃ ſeqt̃ pᵒ hñs p̄tū obliquū nā ſeqt̃ oīs hō ẽ aīal aſinᵍ ẽ hoīs g̃ aſinᵍ ẽ animalis. ſiꝫ bñ ſeqt̃ oīs hō currit ſortẽ vidꝫ hoinẽ g̃ ſor vidꝫ currẽtẽ Sꝫ ſi maior ſit negatia ñ ſeqt̃. nō ei ſeqt̃ nullū riſibile ẽ aſinᵍ oīs hō videt riſibile g̃ nᵍ hō videt aſinū. In aliis caſibuſ ñ tenet ꝓceſſus qñ aliq̄ ꝑmiſſarꝝ ẽ de obliquo ſꝫ ſp ſeruāde ſūt rle poite i ꝓoribᵍ capitul̃ ppt̃ qđ taī diſcurſus ñ valꝫ oīs hō vidꝫ aſinus tm̄ riſibile ẽ hō g̃ tm̄ riſibile vidꝫ aſinus. oīs hō ẽ aſinus oē albū ꝑter ſortẽ ẽ hō g̃ oē albū ꝑt̃ ſortẽ ẽ aſiᵍ ⁊ huiuſmōi ſiue arguat̃ ex tmīs p̄ciſe īportātibᵍ res creatas ſiue icreatas

Capitulum. x.

QOſt p̄dicta videnda ẽ quō taī ſillūs i ſecūda figura hꝫ fieri ex ꝓpoībᵍ de rō Eſt ꝑmo ſciendū ꝙ ſp i ſecūda figura alt̃a ꝑmiſſarꝝ dēt eē negatia niſi i duobᵍ caſibᵍ de qbus dicet̃ iferius. Cuius rō ẽ nā ſecunda figura eſt qñ mediᵘ tiᵘ ꝑt̃ ivt̃q ſꝫ nc̃ eſt ita ꝙ ſupiᵒ ꝑt̃ vlr ỏ q̄libꝫ iferiori vbi tn̄ vnū i. ẽiᵒ vlr negat̃ de reliq̄ g̃ p tle mediū qđ ꝑt̃ ỏvtro ꝙ nūq̄ pōt ꝓcludi vnū extremū affirari de rli q̄ g̃ p talē diſcurſū p̄ciſe pōt ꝓcludi vnū extremū negari de reliq̄ et p ꝑns oportēt ꝙ altera ꝑmiſſarū ſit negatia cū ex affirmatis nūq̄ ſequt̃ ſillogiſtice ꝑᵒ negatia Secūdo ſciēd̄ ẽ ꝙ in ſecūda figura oꝫ ꝙ maior ſit vlis nā ſi maior eēt ptic̃lar̃ ſiue affirmatia ſiue negatiua poſſꝫ mediū ꝑmo affirari ptic̃larit̃ vel negari de ſupiore ⁊ poſteavlr negativel affirari de iferiori ad illud ſupius et tūc ñ ſequt̃ illud ſupius vlr nec ptic̃larit̃ negari ab iferiori. vbi g̃tia cū hᵒ ꝙ aīal ptic̃larit̃ affirmat̃ de ſubā et vlr negat̃ a lapide ñ ſequt̃ ꝙ ſubā vlr ꝑ ptic̃larit̃ negat̃ a lapide nō ei ſequt̃ aliq̄ ſubā ẽ aī nᵍ lapis ẽ aī g̃ aliqs lapis nō ẽ ſubā. ſiꝫ ex hᵒ ꝙ aī ptic̃larit̃ negat̃ a ſubā et vlr affirat̃ ab homine nō ſequt̃ ꝙ ſubā negat̃ ptic̃larit̃ de hoīe nō ei ſequt̃ aliq̄ ſubā ñ ẽ aīal oīs hō ẽ aīal g̃ aliqs hō nō ẽ ſubā. Et iō cā q̄re maior i ſcda figura ñ ꝑt̃ eē ptic̃lar̃ ẽ qa vnū ifeiᵍ puta a pōt ptic̃larit̃ negari a ſuo ſupiori puta a b et illd ꝑtū iferius ſcꝫ a ꝑt̃ vlr negari a c qđ ẽ iferius ad b ⁊ vlr affirari de d qđ ẽ etiā iferiᵍ ad b et tn̄ illō ſupiᵒ ſcꝫ b a nᵒ ſuo iferiorivẽ negat̃ nec vlr nec ptic̃larit̃ ſic̃ aīal ptic̃larit̃ negat̃ a ſō ſtātia ⁊ vlr negat̃ a lapide ⁊ vlr̃ ꝑt̃ de hoīe et tn̄ ſubā ꝑdicat̃ de oībᵍ iſtis vlr Ex iſtis duobus etiā ſeqt̃ ꝙ ī ſcda figura ñ ſūt niſi q̄tuor mōi ꝓbationū vtiliū dirce ꝓcludēdi. Nā ſi vtraq; ꝑmiſſarꝝ ſit negatia pñt fieri q̄tuor ꝓbatōes pvle ⁊ ptic̃lare ſꝫ q̄libꝫ erit iutil̃ qa ſem p alterā ꝑmiſſarꝝ oꝫ eē affirmatiaꝫ. ſi etiā vt̃q; ſit affirmatia pñt fieri q̄tuor ꝓbatōes pvle et p ticlare ſꝫ q̄libꝫ erit iutil̃ qa dcꝫ ẽ ꝙ i ſecūda figura oꝫ alterā ꝑmiſſarꝝ eē negatiaꝫ et ita habēᵍ q̄tuor ꝓbatiōes iutiles. ſi aūtvna ſit affirmatia ⁊ alia negatia. aut g̃ maior ẽ affirata et mīor negatia aut ecōuſo. ſi ꝑmoᵒ pñt fieri q̄tuor ꝓbatōes p ptic̃lare ⁊ vle qa autvt̃q; ẽ vniuerſal̃ ⁊ tc̃ hēt̃ ſcᵈᵒ mōᵍ vtil̃ ſcꝫ cameſtres. i q̄ maior ẽ vlis affirātia ⁊ mīor vlis negatia autvtraq; ẽ ptic̃lar̃ ⁊ tūc ẽ ꝓbaᵒ iutilis quia dcꝫ ẽ ꝙ ſp maior dꝫ ee vlis. aut maior eſt vniuerſalis affirātia ⁊ mīor ptic̃lar̃ negatiua ⁊ tc̃ ẽ q̄rtᵍ mōᵍ ſcꝫ baroco aut maior ẽ ptic̃la ⁊ mīor vlis ⁊ tūc ẽ ꝓbaᵒ inutilis qa dcꝫ eſt ꝙ maior dꝫ ee vniuerſalis. ſi aūt ſit ecōuerſo. ſ. ꝙ maior ẽ negatia ⁊ mīor affirātia ad huc poſſūt fieri q̄tuor ꝓbationes p ptic̃la ẽ ⁊ vniuẽſale qa autvt̃q; ẽ vniuẽſalis ⁊ ſic hēt̃ ꝑmᵒ modus ſecūde figure i q̄ maior ẽ vniuẽſalis negatia ⁊ mīor vniuẽſalis affirātia ſcꝫ ceſare. autvt̃q; ẽ ptic̃lar̃ et tūc ẽ ꝓbatio iutil̃ ppter cāꝫ ſepius dictā. aut maior ẽ vlis ⁊ mīor ptic̃lar̃ ⁊ ſic ẽ t̃cius modus. ſ. feſtio. aut maior ẽ ptic̃lar̃ ⁊ mīor vlis ⁊ ſic ẽ ꝓbaᵒ iutil̃ ppt̃ cāꝫ ſepius dcāꝫ. Sic g̃ pꝫ ꝙ cū ñ poſſint fieri niſi ſedeci ꝓbatōes p iſtas q̄tuor drās vle ptic̃lare negatiꝫ affirātiꝫ duodeci ſt̃ iutiles ⁊ q̄tuor vtiles q̄ꝝ exēpla ſt̃ iſta nullus lapis eſt aīmal oīs hō eſt aīal g̃ nullus lapis eſt hō. omnis hō eſt rōalis nullus aſinus eſt rōalis g̃ nullus aſinus eſt hō. nullus hō eſt lapis q̄dā ſubā eſt lapis g̃ q̄dā ſubā nō eſt hō. oīs hō eſt aīal q̄dā ſubā ñ eſt aīal g̃ q̄dā ſubā ñ eſt hō Exempla ꝓbationū iutiliū ſt̃ iſta oīs hō eſt aīal cīs aſinus eſt aīal g̃ oīs aſinns eſt hō et hᵒ exemplū ſufficit ad ꝓbād ꝙ ex oībus affirātis q̄lit̃ cūq; ꝓbiant̃ ꝑ vle et ptic̃lare ñ ꝓtigit arguere i ſcda figura ex q̄ cū ex âbabᵍ vlibᵍ affirātis ſtat vlis negatia cū eiſd̄ ptic̃laribus ſtat negatia de eiſd̄ tis. ꝑ âbabus negatis ſit illd exm̄ nullū aīal eſt albedo nullus hō eſt albedo et ſtat cum hᵒ ꝙ oīs hō eſt aīal et ſic habemus octo ꝓbatōes iutiles. ꝑ aliis q̄tuor ſunt iſta exā q̄dā ſubā ñ eſt aīal oīs hō eſt aīmal ⁊ ſtat ꝙ oīs hō eſt ſubā. q̄dā aīal eſt ſubā nul

lus lapis eſt aīal ⁊ ſtat ꝙ oīs lapis eſt ſubā ⁊ iſta exempla ſufficiant ad ꝓbādū ꝙ alii duo mōi q̄ꝝvl'ꝙ eſt exvna ꝑticulari affirātīa ⁊ ꝑti culari negatīa ñvalent Et iō ſciendū é ꝙ q̄tu or p̄dcī mōi ita tenent in t̄is accñtalibus ſic ī t̄is ſubālibus. nā nihil peītus refert ad boīta tem ſillī an t̄īni ſint ſubāles an accñtales ⁊ iō ꝓmutatiovnius p̄menti ī aliudvel q̄lequd in ſ̄ aliqdvel eꝑuerſo nō facit fallāz figuē cōnis nec accñtis ī p̄dcis dū alie circūſtātie debite obſuāt et iō ī talibus nulla eſt fallā oīs eſſen tia dīna intelligīt a me nulla ſapientia dīna ītelligīt a me ḡ nulla ſapīa dīna eſt eſſentia dīna. oīs ītellectus dīnus eſt ꝑncipiū ꝑducen di filiū nulla volūtas dīna eſt ꝑncipium ꝑdu cendi filiū ḡ nulla volūtas dīna eſt ītellectuſ dīnꝰ oīs volūtas dīna é ꝑncipiū ꝑducendi ſp̄z ſc̄z nl'lū velle dīnū é ꝑncipiū ꝑducēdi ſp̄z ſc̄z ḡ nullū velle dīnū é volūtas dīna. nullū veniēs ꝓgnoſcīt a me choruſcꝰ ꝓgnoſcīt a me ḡ choruſcus ñ é veniēs nulla drñtia īdīduaľ é reali ť ꝓcabiľ oīs natura ſpecifica é realiť ꝓcabiľ ḡ nulla natura ſpecifica é realiť dña īdīduaľ

Verꝝtñ ſi aliqs t̄ioꝝ poitoꝝ ī ꝑdictꝭ ſillis ľ ī aliq̄ eoꝝ īcludīť equaleť aliqđ ſincathegreu ma q̄ exꝑſſo ſillūs ñ tz qa ñ ꝓueniēť ordiať in mō ⁊ ī figura tūc taľ ſillūs ñ vz ſz ſ̄ poſſz ita ꝓtīgē ī t̄is ſubālibꝰ ſic ī accñtalibus vñ ſic ar guēdo oīs hō é riſibiľ nulla humanītas é riſibi lis ḡ nulla hūanitas é hō ñvz ſi li hūanitas ī cludat equaleť ſ̄ ſincathegreūa p ſe ꝑmoº et taľ defectꝰ poſſz hic aſſignari nꝰ hō é aīal om ne riſibile é aīal ḡ nullū riſibile é hō p alicu ius detīati ſincathegreūaq̄ īcluſionē. Iō dicen dū é ꝙ ſicut ī ꝑma figura q̄ñ p̄ſſe ſūt diſpoſi te ī mō ⁊ ī figura ñ pōt aliqs defectꝰ plus aſſi nari ſi oēs t̄i ſint de genē accñt̄ vel vnꝰ de ge nē ſubē ⁊ aliꝰ de genē accñt̄ q̄ ſi eſſēt ōnes de genē ſubē vel omnes de aliq̄ alio p̄mento ita ī ſcōa figura ñ plus peccat diſcurſus q̄ñ ſit in t̄mis accñtalibꝰ p̄cīſe ľ exvno t̄io ſubāli ⁊ ali is accñtalibꝰ ſiue eꝑuerſo q̄ ſi fieret ī oibꝰ ter mis ſubālibꝰ ⁊ iōvbicūq̄ ſuať taľ mōꝰ arguēdi é bōꝰ ſillūs niſi īpediať ꝑ equocationē vel am phibologīa vel ꝓpōez ⁊ diſionē vel ꝑ accētū vľ ꝑ ſ̄ ꝙ aliqs t̄iꝰ é īportās aliq̄ rē q̄ é plures res cuiuſmōi é eſſētia dīna vľ ꝑ aliquē t̄lez defec tū q ita pōt iueniri ī t̄is ſubālibꝰ ſic accñtali bꝰ et eꝑuerſo ⁊ iō phūs ī li° ꝓꝝ ad ꝓbāð ali qs mōs ꝓbīationū īutiliū ñ tm̄ iſtat p t̄ios ſb ſtātiales ſz etīā p t̄ios accñtales ſic ꝑ hꝰ modi albū nigrū corpꝰ currēs mouēs aīal ⁊ hꝰ mōi Et iō oēs filli eq̄valēt ī t̄is accñtalibꝰ ſic ſubā libꝰ Vñ errātq̄volūt ſp aſſignare fallatīā ac cidēt̄ q̄ñ aliq̄d ꝑmo attbuiť rei ſubiecte ⁊ po ſtea accñti ſic ei eēt hic fallā accñt̄ oīs hō eſt aīal aliq̄ albū é hō ḡ aliq̄d albū é aīal et hic nꝰ hō é albꝰ oē calidū é albū ḡ nullū calidū é hō q̄ nꝰ dicēť niſi q ignoraret mod̄ arguñtā di Sciēd̄ é etīā ꝙ illerſe q̄ dce ſūt pꝰ circa ꝑ mā figurā ſ̄ etīā ſuande circa ſcōaz et iō tot moīs pōt fallē diſcurſus ī ſcōa figura ⁊ ꝓpter eoſd̄ defcꝰ ꝓpť q̄s ī ꝑma. vñ ſic ex p̄ſſz ī ꝑma figura aliq̄ñ ſequūť ꝑles ꝓclōes ⁊ ꝓpť ſ̄ ponū ť aliq mōi ꝓcludētes īdirce ita é etīā ī ſcōa fi gura vñ ex p̄ſſz ſillōꝝ vl'īū ſequūť q̄tuor cō clōes ſcz due dirce vl'is negatīa ⁊ ſua ſubalter na ⁊ due īdirce ſczꝑuerſa ꝑme ꝓclōis vl'is ⁊ ſū alt'na eiuſd. Ex p̄ſſz aūt ſillōꝝ ꝑticularīū ſe q̄ť vna ſola ꝓ° ſcz ꝑticulaŕ negatīa qa illa ñ é ꝑuertibiľ nec ſimpl'r nec ꝑ accñs ſed ex p̄ſſis trāſpoīt̄ t̄is ñ ſeq̄ť aliq̄ ꝓclō ī ſcda figura qui a tūc p̄ſſe eēnt ī tertia figura diſpoite

Capitulū xi.

NOtāð é ꝙ ſillī ī ſcōa figura nō ſūt ex in ſe apparētes ſz hñt rduci ad ſillōs ꝑ me figure ⁊ ſ̄ ꝑ ꝙeſionē ľ ꝑ īpoſſibile. ꝑ p̄ſionē āt reducūť tm̄ tres ꝑmi Vñ ꝑmꝰ mōꝰ re ducīť ꝑ ſolā ꝙerſionē maioꝝ qa cōuerſa ma ioē fit ſillis ī ꝑma figura ſic de ſe pz. Et pz taľ mōꝰ arguēdi ꝑ ꝙerſionē ꝑ iſtā regulā Quic qd ſeq̄ť ad ꝓns ſequtur ad añs eiꝰdem. Secun dus modus reducitur ꝑ conuerſionē mioꝝ ꝑ pōis ⁊ trāſpoītionē ꝓpōnū ⁊ ꝙerſionem ꝓclu ſionis. Tercius modꝰ reducīť ꝑ ſolā ꝙerſiōez maioris. Sz quartus modus nō pōt reduci ꝑ ꝙerſionem qa ſi ſua maior conuerteretur ꝑ miſſe diſponerenť in prima figura ſed maior eſſet particularis et ita non diſponereť ī mo do. minor autem non poteſt conuerti cū ſit p cularis negatiua que non poteſt conuerti ſed ille quartus modus ſicut quilibet alius redu citur per impoſſibile. vnde ille quartus mo dus reducitur ad ꝑmū modū ꝑme figure ar guendo ex contradictorio concluſionis ⁊ ma iore inferendo contradictoriuz minoris vt ſi fiat talis ſillogiſmꝰ in quarto mō ſcōe figure omnis homo eſt animal quedam ſubſtantia non eſt animal ḡ quedam ſubſtātia ñ é hō ac cipiať ꝑdictoria illiꝰ ꝓclōis q̄dā ſb̄a ñ é hō q̄ é iſta oīs ſubſtantia eſt hō. Et arguiť ſic omnis

hō ē aīal oīs ſubā ē hō g̃ oīs ſubā ē aīal q̄ eſt p̄dictoria p̄me mīoꝝ ⁊ tz oīs reductō p ip̄oſſibile p iſtā rʼaz. oppoītū p̄ñt nō ſtat cū añte i gīe p̄ñtia bōa. Vñ ſi talis ſillogiſm⁹ nō valēt tc oppoſitū ꝓcluōnis ſtaret cū p̄miſſis ſz ſ̄ ē fl̄z qa tc oporteret p̄ſſas eē vās ⁊ tñ oppoſitū cō-cl̄ois eſſz ſil̄vm ⁊ p p̄ñs oppoītū ꝓcl̄ois ⁊ vna p̄ſſaꝝ ñ iferret oppoītuz alterius p̄ſſe quia oppoītū ſtaret. ⁊ ita vl̄r q̄ñ ex oppoīto ꝓcl̄ois cū altēa p̄ſſaꝝ iferē oppoītū altēi⁹ p̄ſſe ſēp diſcurſus bō⁹ ē p hāc regl̄az oppoītū p̄ñt non ſtat cū añte g̃ p̄ña ē bōa. Sil̄r p̄m⁹ mō⁹ ſcde figure reducīt i ſcd̄z mōz p̄me figure arguēdo ex p̄ria ꝓcl̄ois q̄ ēvl̄is affirmatīa ponē° eā loco mīoꝝ ⁊ maiore negatīa iferē° p̄riā mīoꝝ q̄ eſt vl̄is negatīa. Secūd⁹ mō⁹ reducīt i p̄mū mod̄ p̄me figure arguēdo ex eād maiore q̄ p̄us et p̄ria p°nis q̄ ēvl̄is affirmatīa iferēdo p̄riā mīoris. Terci⁹ mō⁹ reducīt in ſcōz mōz p̄me figure arguēdo ex eād maiore ⁊ p̄dcōria p°nis iferēdo p̄dcōriū mīoꝝ. Sic g̃ oēs ſillī ſcōe figure reducūt in ſillōs p̄me figure ſcz i duos p̄mos mōs arguēdo ſp ex maiore q̄ p⁹ ⁊ ex p̄ri avl̄ p̄dcōria ꝓcl̄onis iferendo p̄riā vl̄ p̄dictoriam mīoꝝ vtute illi⁹ rʼle oppoītū p̄ñt nō ſtat cū añte g̃ p̄a p̄ña bōa Vñ ſcīēd ē ꝙ ñq̄ vz ſillōs i ſcōa figura niſi poſſit reduci in ſill̄z p̄me figure vl̄ ꝓpuerſionē vl̄ p ip̄oſſibile ⁊ ꝓpt̄ ſ̄ dcz ē p⁹ ꝙ oīs ſillōs rʼlat̄ p dici d oī vel de n° mediate vel ī mediate Ca xii.

EX iſtis dict̄ etiā p̄z q̄ñ ſillōs ex obliq̄ ſv z i ſcda figura. p° qa ſivt̄z p̄ſſarū ſit de obliq̄ a pte ſubiecti ſeq̄t cōcluſio i rcō ſic dicēdo nullū equū vidz aſin⁹ ō nē hoīez vidz aſin⁹ g̃ n⁹ hō ē eq⁹. ſil̄r ſeq̄t cōlibz hoīs ē aſin⁹ n⁹ riſibilis ē aſin⁹ g̃ nullū riſibile ē hō. ſil̄r ſivt̄ꝙ p̄ſſaꝝ haberet p̄tū obliquū ſeq̄t p° d rcō ſic n⁹ aſin⁹ ē hoīs oīs bos ē hoīs g̃ n⁹ bos ē aſin⁹. ſil̄r ſi maior affirmatīa ſit i rcō ⁊ mīor hñs ſubiectū obliquū ſequit̄ cōcluſio habens ſubiectum obliquum ſic oīs aſin⁹ ē aīal nulli⁹ hoīs ē aīal g̃ nīli⁹ hoīs ē aſin⁹. ſil̄r ſi maior ſit de rcō ⁊ mīor negatīa hñs p̄tū obliquū ſeq̄t p° hñs p̄tū obliquū ſic oīs hō ē aīal nulli⁹ aſin⁹ ē aīal g̃ n⁹ aſin⁹ ē hoīs. Sil̄r ſi maior ſit negatīa hñs p̄tū obliquū ⁊ mīor de rcto ſeq̄t p° hñs ſubiectū obliquū. vñ bñ ſeq̄t n⁹ homo vidz aſinū oē riſibile eſt aſin⁹ g̃ nullū riſibile vidz hō. In aliis cāib⁹ ñ ſeq̄t p°. p̄dca patere poſſūt ꝓuertēdo ꝓpōes ⁊ reducēdo in p̄mā figurā vel argué° ex oppoīto Ca. xiii.

QVāuis dcz ſit ſupi⁹ ꝙ ex affirmatīs ñ q̄ p̄tigit arguere ī ſcda figura tñ ab illa rʼla generali ſt̄ duo cā⁹ excipiēdi. Primo ſi medi⁹ ti⁹ ſit ti⁹ diſcret⁹ tūc ei ex duab⁹ affirmatīs p̄tigit iferre ꝓcl̄oez affirmatiaz ſic bñ ſequit oīs hō ē ſōr plato ē ſōr g̃ plato ē hō ⁊ p̄t talis ſillōs rʼlari qa puerſis ꝓpoīb⁹ erit ſillōs expoſitorius ī tercia figura Scō⁹ cā⁹ ē qñ medius ti⁹ ſumit̄ cū ſigno vl̄i tūc ſp p̄tigit iferre ꝓcl̄oez affirmatiaz ī q̄ maior extremitas p̄t̄ de mīori. bñ ei ſeq̄t oīs hō ē oē riſibile ſōr ē ōne riſibl̄e g̃ ſōr ē hō Iſte aūt diſcurſus ꝓbat̄ p ſ̄ ꝙ ſp talis ꝓpō maior puertit̄ i vnāvl̄ez affirmatiaz q̄ puerſione facta p3 ꝙ diſcurſus ē i p̄ma figura rʼlat⁹ p dici de oī. bñ ei ſeq̄t aliqs hō ē oē aīal g̃ oē aīal ē hō ⁊ iō talis diſcurſus eſt bō⁹ in ſcda figura oē muſicū ē oīs hō ſōr ē oīs hō vl̄ hō g̃ ſōr ē muſic⁹ nā puerſa illa maioē ō ne muſicū ē oīs hō i illā oīs hō ē muſicus ſillogiſm⁹ rʼlabit̄ p dici de oī i p̄ma figura ſic arguēdo oīs hō eſt muſic⁹ ſōr eſt hō g̃ ſōr ē muſic⁹ Et ē ſcienḋ ꝙ i duobus p̄dictis caſibus ñ ſolū p̄tigit arguere ex vl̄ibus affirmatīs ſz etiā p̄tigit arguere ex oībus affirmatīs p̄ticularibus et eod° ꝓbāt̄ tales ſillī ex p̄ticularibus ſicut ex vl̄ibus ⁊ iō tales regule gñales. Ex p̄ticlāribus nihil ſeq̄t oz alterā p̄miſſarū i ſcda figura eſſe negatiuā intelligēde ſt̄ ꝙ ñ ſp cō tīgit arguere ex p̄ticl̄aribus nec ſp ex affirmatis tñ i p̄dict̄ caſibus p̄tigit arguere tā ex p̄ticularibus q̄ ex affirmatis ⁊ tz tal̄ diſcurſus nō gratia matēie ſz g̃tia forme qa i oī materia obſuato ꝙ medius t̄ius ſit t̄ius diſcretus l ſū ptus cū ſigno vl̄i i maiori diſcurſus eſt bonus

Capitulū xiiii

POſt hec vidēd ē qūo i tēcia figura fit ſillōs Eſt aūt p̄mo ſciēḋ ꝙ i tcia figura nūq̄ p̄t̄ ꝓcludi ꝓclō vl̄is. ꝙ ei vl̄is affirmatīa ñ poſſit ꝓcludi i tcia figura p3. nā duo ſupiora ordiata ſm ſupius p̄ñtvl̄it̄ p̄ri d eodē cōtento g̃ ex ſ̄. ꝙ aliq̄ p̄dicāt̄ vl̄it̄ de eo dez contento nō poteſt haberi ꝙ vnū predicat̄ vl̄it̄ de reliq̄. ꝙ etiā vniuēſalis negatīa nō poteſt concludi patet. nam de eodem ſubiecto poteſt vnū ordinatorū ſm ſupius et inferius vniuerſaliter negari et reliquū vniuerſaliter affirmari ſicut de animali vniuerſaliter negatur lapis et vniuerſaliter affirmat̄ ſubā et tamen lapis et ſubā ſe habent ſecundum ſupius et inferius ergo ex talibus premiſſis nūq̄ poteſt concludi vnum extremum vniuerſaliter

negari a reliq̃ Scdo sciẽdũ ẽ qꝫ ī ꝛcia figura sp mior dz ee affirmatia ita qꝫ nº mõ pot esse negatia. ꝛ rõ est ista qa de eod pot aliqd supi us pr̃ivlr ꝛ postea iferi⁹remouerivlr et tñ ex lr nõ pot pcludi supi⁹ reoueri ab iferiori nec vlr nec pticlarit Vñ aial pt de hoievlit ꝛ asi nus remouetvlr ab hoie ꝛ tñ aimal nõ negat ab hoie necvlr nec pticularit Ex pdict etiam duob⁹ pncipiis pueniẽtib⁹ oi illõ q̃ vnũ est qꝫ sp altera pmissarꝝ debet esse vlis vel sin gular et aliud qꝫ sp altera pmissarũ debet ee affirmatia sequit qꝫ nõ sut nisi sex mõivtiles ī tercia figura. Nã hic sicut ī aliis p istas q̃tu or dras vle pticlare affirmatiz negatiz possunt tñ fieri sedecim pbinatiões sc3 octo ī quibus sp vtraq̃ pissarũ ẽ negatia vel vtraq̃ ẽ pticu lar reslãt g̃ alie qa si vtraq̃ sit vlis aut vtraq̃ est affirmatia et hec pm⁹ mod⁹ aut maior est negatia ꝛ mior affirmatia ꝛ hec secũd⁹ mod⁹ aut epuerso ꝛ est terci⁹ mod⁹ peccãs ptra pn cipiũ ppũ istius figure Si autem non vtraq̃ pmissarꝝ sit vlis sz altera tũc aut maior ẽ vlis ꝛ mior pticlaris vel epuerso si pmo aut ma ior ẽ affirmatia et mior negatiã ꝛ nõ valz sic pz aut ecõuerso et habet sext⁹ mod⁹ aut vtq̃ pmissarꝝ est affirmatiã et hec quart⁹ modus Si autẽ maior sit pticularis ꝛ minor vlis aut vtraq̃ est affirmatia ꝛ est terci⁹ mod⁹ aut ma ior ẽ negatia ꝛ mior affirmatia ꝛ ẽ qui⁹ mo dus aut maior affirmatia ꝛ mior negatia ꝛ nõ valet quia peccat p̃ pncipiũ istius figure.

Exempla pdictorꝝ pnt esse ista ois hõ ẽ aial omnis hõ est subã g̃ aliq̃ subã ẽ aial. null⁹ hõ ẽ asin⁹ ois hõ ẽ aial g̃ qdã animal nõ ẽ asin⁹ quidã hõ ẽ aial ois hõ ẽ subã g̃ qdã subã ẽ ai mal ois hõ ẽ aial qdã hõ ẽ risibil g̃ qdã risi bile ẽ aial. aliqs hõ ñ ẽ asin⁹ ois hõ ẽ aimal g̃ aliqd aial nõ est asin⁹. nº hõ ẽ asin⁹ qdã hõ ẽ a nimal g̃ quoddã aial nõ ẽ asin⁹. Sciendũ est etiã qꝫ pdicti modi ita tenẽt in tmis accñtali bus sicut ī tis subalib⁹. vñ tales silli sut boni null⁹ hõ est ẽs p accns aliqs hõ ẽ hõ alb⁹ g̃ a liqs hõ alb⁹ nõ est ens p accns. nº hõ distigui tur fm rõnẽ ab hoie aliqs hõ est hõ alb⁹ g̃ ali q̃s hõ alb⁹ nõ distiguit fm rõez ab hoie nul la essentia dina distinguit fm rõez ab eentia dina essentia dina ẽ sapia dina g̃ sapia dina nõ distiguit fm rõez ab eentia dina. ois itel lectus speculati⁹ iformat hitu specatio intel lect⁹ speculati⁹ ẽ itellectus practicus g̃ itelle ctus practicus iformat hitu speculatio. Ve rũtñ ī qbusdã pdict pot assignari falla equo cationis sed hoc nõ obstat qn ibi teneat fora sillogistica ī tmis accñtalib⁹ sicut ī tmis sb stantialib⁹ qa talis defectus sc3 equocatio nõ pot ptigẽ qñ termi sut subales et io si de pdi ctis vel aliquo psimili iueniat in aliq̃ auctore qꝫ pisse sutvere ꝛ pº fla auctoritates st glo sandevel qꝫ loqt equiuoce vel nõ devtute ser monis vñ qñ arguit sic nullus hõ distiguit rõ ne ab hoie hõ est hõ albus g̃ hõ albus nõ di stinguit rõne ab hoie pº pot distigui eo qꝫ li hõ pot supponẽ psonaliter et significatie ꝛ tẽ ẽ discursus bonus ꝛ pclusio vavel pot suppoẽ materialit ꝛ simplr ꝛ tũc sillus nõvalet ppt lr qꝫ vnus termi⁹ equoce accipit ivna pmissarꝝ et pclone ꝛ sicut dictũ est de isto ita potest di ci de multis aliis psimilit Notãdũ est etiã qꝫ regule date de pma figura et secũda sut e tiã seruande ī tertia et propte hoc iste discur sus nõvalet ois hõ est aial tm hõ ẽ risibil er go tm risibile ẽ aial ꝛ ita ẽ de aliis Notãdũ ẽ etiã qꝫ sicut ī pma figura aliqui mõi pclud indirecte ita etiam in tercia figura nã qlibet modus affirmatiuus concludit duas conclu siones sc3 vnã dirca3 ꝛ suam p̃uersam mõi au tem negati pcludũt tm vnã qa pticlar nega tiua nõ puertit Sciendũ est etiam qꝫ omes silli tercie figure reducũt ī pma figura vel p puersionem vel p impossibile Vnde pm⁹ mo dus reducitur in terciũ modum prime figuẽ per conuersionem minoris. Secũd⁹ reducit in quartum per conuersionem minoris Terciꝰ reducit ī terciũ p puersionẽ maior et trãspoi tõez et puesionẽ pclõis. Quart⁹ reducit p pue sionẽ mior. Sz qnt⁹ ñ pot reduci p puesionẽ q a ñ ẽ i ea aliq̃ ppõ puetibil nisi vlis affirmatia que non conuertitur nisi in particularem ꝛ tẽ in sillogismo in prima figura vtraq̃ premis sarum esset particularis qd non est verum et ideo ille modus reducitur precise per impos sibile sicut omnes alii per impossibile redu cuntur. Vnde sciendum qꝫ quilibz sillogis mus factus in tercia figura reducitur in pri mã figurã argue ex oppoito pºnis et miore ifere oppoitũ p̃dcoriũ maior ꝛ tz tal rductio p istã rla3 oppoitũ pºnis ñ stat cũ ante g̃ pñ tia bõa Sciẽd ẽ tñ qꝫ si ī qnto⁹ maior eet sin gl̃ar posz rduci p puesioez mior verꝝtñ talis modus non plus deberet poni in iº qnto mo do q̃ in secundo propter lr qꝫ singularis ñ pl⁹ conueit cũ pticlari q̃ cũ vli sed minus.

Capitulū xv.

Quantū ad ſillos ex obliqs ī terci
a figura eſt ſcienꝺ ꝙ ī ꝓmo° pñt fi
eri viii. ꝓbiatiões qa autvtraq; p
miſſaꝝ eſt de obliq aut alia ſivtraq; aut obli
gtas eſt a pte ſubiecti in vtraq; aut a pte pti
invtraq; aut a pte ſbiecti in maioꝛ et a pte pti
in miore aut a pte pti in maiore et a pte ſub
iecti in miore ſi ꝓmo mō ſillogiſm⁹ nōvalꝫ nō
enī ſeqr̄ c⁹libꝫ hoīnis eſt aſin⁹ c⁹libꝫ hoīnis ē
leo ḡ leo eſt aſin⁹ vel leo ē aſini. Si ſecūdo°
nōvalꝫ qa nō ſeqr̄ omīs aſin⁹ eſt ſorꝺ omnis
aſin⁹ē platoīs ḡ plato eſt ſoꝛ vl̄ ſorꝺ tñ ſi ꝓclu
ſio reſoluaꝝ ſic aliqd qđ eſt platoīs eſt ſorꝺ ꝓſe
q̄ntia eſt bōa. Si tertio° nō ſeqr̄ ſic nō ſeqr̄ ſor
maliť omnē hoīnēvidꝫ aſin⁹ omīs hō vidꝫ bo
uē ḡ bouēvidꝫ aſin⁹ vl̄ e aſin⁹. Si altera ꝓmiſ
ſaꝝ ſit de obliq aut maior aut mīor ſi maior
aut habꝫ ꝑtū obliquū ꝛ tc̄ bene tenet ſic ſeqr̄
omīs aſin⁹ eſt hoīnis omīs aſin⁹ eſt aīal ḡ ali
qđ aīal eſt hoīnis aut habꝫ ſbiectū obliquū et
valꝫ ſic̄ bñ ſeqr̄ c⁹libꝫ hoīnis eſt aſin⁹ omīs hō
eſt aīal ḡ alic⁹ aīal eſt aſin⁹ ſi aūt mīor ſit de
obliq aut de ꝑto obliq ꝛ valꝫ ſic̄ bñ ſeqr̄ omis
aſin⁹ eſt aīal omīs aſin⁹ eſt hoīnis ḡ hoīnis eſt
aīal aut eſt de ſbiecto obliq et ſeqr̄ ꝓcluſio de
ꝑto obliq ſic̄ bñ ſeqr̄ omīs hō eſt aīal aliquē
hoīnēvidꝫ aſin⁹ ḡ aliqs aſin⁹ vidꝫ aīal. Pre
dicte ꝓbiatioēs pñt fieri circa ſecūdū modū
ꝑmo° ſeqr̄ ꝓcluſio in recto ſic̄ nulli⁹ hoīnis eſt
aſin⁹ c⁹libꝫ hoīnis eſt leo ḡ aliqs leo nō eſt aſi
n⁹ Secūdo etiā mō ſeqr̄ ꝓcluſio ī recto nul
l⁹ aſin⁹ eſt ſorꝺ omīs aſin⁹ eſt platoīs ḡ plato
nō eſt ſoꝛ ſꝫ tercio° nōvalꝫ nō enī ſeqr̄ nullū
hoīnē vidꝫ aſin⁹ omīs hō vidꝫ riſibile ḡ riſibi
le nōvidꝫ aſinū Si q̄rto° nō ſeqr̄ ſic nō ſequr̄
null⁹ hōvidꝫ aſinū omnē hoīnēvidꝫ rudibile
ḡ rudibile nōvidꝫ aſinūvl̄ nō eſt aſin⁹. Quin
to° tenꝫ nā ſeqr̄ null⁹ aſin⁹ eſt hoīnis omīs aſi
n⁹ eſt aīal ḡ aliqđ aīal eſthoīnis. Sexto° tēꝫ
ſic̄ pꝫ. Septio° nō tēꝫ nō enī vꝫ nullus aſinus
eſt bos omīs aſin⁹ eſt hoīnis ḡ alic⁹ hoīnis nō
eſt bos. Octauo° nō valꝫ nō enī ſeqr̄ nullus
hō eſt aſinus aliquē hoīnēvidꝫ bos ḡ aliquis
bos nōvidet aſinū. Per ꝑdictū moꝺ ꝑōt leuiť
ſciri qñ ſillo. vꝫ ex obliqs ī aliis modis tercie
figure ꝛ qñ nō Vltio pro tota iſta ꝑte de ſillo
giſ. ꝛ ꝑ ſeqntibus eſt ſcienꝺ ꝙ nūq̄ ī̄fert pone
re ī̄ðfitā ꝑ pticl̄arivl̄ eꝓuerſo qñ tm̄ī ſupponť
pſōaliť et ſigue qa ſi tm̄ī tā pticl̄ares q̄ ideſi-
niti ſupponāt pſōaliť gñaliť ſic ī̄ſtātia pticl̄aꝝ
ꝛ idefinita ꝓuēt̄ūť. Capitulū xvi.

Preter ſillos ꝑdictos ſūt ſilli expo
ſitorii de qb⁹ eſt nūc dicendū. Vnō
ſciend eſt ꝙ ſill⁹ expoſitori⁹ ē qui ē
ex duab⁹ ꝓmiſſis ſigl̄arib⁹ diſpoſiť ī tercia fi-
gura que tñ pñt iferre ꝓclonē tā pticl̄aré q̄ ſī
gl̄aré ſiue īdefinitā ſꝫ nōvl̄eꝫ ſic̄ nec duevl̄es
ī tercia figura pñt īferrevl̄eꝫ ſꝫ ītelligend eſt
ꝙ ad ꝓpōnē ſingularē que dꝫ eē ī ſillo expoſi-
torio r̄grit̄ ꝙ ſubiectū ſuppōit pro aliq ꝙ nō
eſt plures res q̄cūq; nec eſt īdē r̄aliť cū aliq q̄
cūq; ꝙ eſt plures res ſiue r̄ſpectiue ſiue abſo-
lute ꝛ ꝑcīſe provno tali. Si aūt ſubēctū ſiue ſit
ꝓnomē ōmōſtratiuū ſiue nomē ꝓꝓū ſiue ꝓno
mē ōmōſtratiuū ſūptū cū aliq tm̄ſo addito
ſuppōat ꝓ aliq ꝙ q̄uis ſit vnuocū ꝛ ſiplex ꝛ vnū
numero ꝛ ſigl̄arillimū ꝛ tñ eſt plures res non
ꝫ ꝓña per ronē ſilli expoſi. Cui⁹ ró ē qa ſicut
qñ tm̄ī ſubiect⁹ eſt cōis nōvꝫ ꝓña arguēdo ex
pticularibus ꝓpť ĩ ꝙ tm̄ius ſuppōit ꝓ dr̄ ita
ꝙ vna ꝓpō pōtvificari ꝓvno ꝛ alia pro alio ita
qñ illō ꝙ ōmōſtrať eſt plures res poterit vna
ꝓpōvificari provna illaꝝ reꝝ ꝛ alia ꝓ alia et
ꝑ pñs nō ꝑtīgit iferre ꝑtuꝫ ꝓme ꝓpōnis de p̄-
dicato ſcōe Vñ ſicut nō ſeqr̄ hō eſt ſoꝛ hō eſt
plato ḡ plato eſt ſortes ita ſi hec humanitas v
na eſſꝫ ſoꝛ ꝛ plato ꝛ ſimľ cū ĩ ſoꝛ ꝛ plato eēnt
plures hoīnes nō ſeqr̄ hec huāitas eſt ſoꝛ ĩ
huāitas eſt plato ḡ pla. eſt ſoꝛ qa hec ꝓpō hec
huāitas eſt pla. vīficať qa plato eſt pla. ꝛ hec
ꝓpō hec huāitas eſt ſoꝛ vīficať qa ſoꝛ eſt ſoꝛ ꝑ
pť hoc ꝙ hec huāitas eſt tam ſoꝛ quā pla. Ex
iſto pꝫ q̄re ille ſillo. nō eſt expoſito. hec eēntia
eſt pr̄ hec eēntia eſt filius ḡ filius ē pr̄ qa ſcꝫ
hec eēntia eſt plures pſone diſtincte Similiť il
le nō eſt expoſito. hic pr̄ eſt eēntia hic pr̄ nō ē
filius ḡ filius nō eſt eēntia ꝛ hoc qa pr̄ eſt r̄a
liť eēntia dīna que eſt tres pſone diſtincte r̄aliť

Eſt tñ ſciend ꝙ aliqñ talis modus arguē
di tenet ī illis termīs q̄uis nō ꝑ virtutē ſillo.
expoſi. ſꝫ per aliā rōnē de qua tactū eſt prius
Eſt ergo dicendū ꝙ ſillo. expoſi. eſt quando ar-
guiť ex duabus ſigularibus ī tercia figura q̄
ꝫ ſigula. ſbctū ſuppōit ꝑ aliq vno numēo qđ ñ
eſt plures res nec eſt idē realiť cū aliq qđ eſt
plures ꝛ qa in creatur̄ nulla vna res numero
eſt plures res realiť q̄cūq; iō gñaliter qñ argu
iť ex ꝓpōibus ſigularibus ꝓdicto mō ſit ſillo.
expo. ĩ addito ꝙ mior ſit affir. qa ſi mior ſit
negatia nō vꝫ ſillo. ſicut non ſeqr̄ ſoꝛ eſt aīal
ſortes nō eſt plato ergo plato non eſt animal

ꝓpter eāō rationeꝫ ꝓpter quā dictū eſt ꝙ mi
nor in tercia figura nō pōt eſſe negatia ſi mi
nor ſit affirmatia ſiue maior ſit affirmatia ſiue
negatiua ſemp eſt bonꝰ ſillogiſmꝰ Vñ omēs
tales ſillogiſmi ſūt boni ſoř nō eſt aggregatū
p accidēs ſoř eſt hō albꝰ g̃ hō albꝰ nō eſt aggre
gatū p accns ſi t̄mini ſupponant ſēp ꝓſonaliť
et ſig̃tiue Silr ſequiť ſoř nō diſtinguiť a ſorte
ſoř eſt ſoř albꝰ g̃ ſoř albꝰ nō diſtinguiť a ſorte
coruſcꝰ ꝓgnoſciť a te coruſcꝰ ē veniēs g̃ coru
ſcꝰ veniēs ꝓgnoſciť a te ſoř eſt alter aveniēte
ſoř eſt veniēs g̃ veniēs eſt alť aveniēte hoc eſt
ſoř demōſtrādo qōdāvle ita tñ ꝙ ſit vnū ꝛ nō
plura hoc eſt aſinꝰ g̃ aſinꝰ eſt ſoř Et vlr in ta
libꝰ nō pōt aſſignari fallͣia accidēs ſic aliqui
aſſignāt nō plꝰ quā hic ſoř eſt hō ſoř eſt aīal
g̃ aīal ē hō ꝛ iō mlt̄ū ēr̄at qui ī tlibꝰ aſſignāt
fallatiā accidēt̄ ꝛ deſtruūt omnē modū argu
ēdi ꝛ omnē diſpoſitionē Notādū eſt hic ꝙ
q̄uis ſillogiſmꝰ expoſitorꝰ fiat in tercia figu
ra tm̄ tñ arguēdo in ſecūda figura ex duabꝰ
p̄miſſis affirmatiuis in qbꝰ ponit̄ t̄minꝰ ſingu-
laꝛ eſt bonꝰ ſillogiſmꝰ ſm ꝙ dictū ē ſic bene
ſeqť hō eſt ſoř aīal eſt ſoř g̃ aīal eſt hō ꝛ ꝓbať
iſte ſillogiſmꝰ ꝓ ꝓuerſionē maioꝛ ſic iſta hō ē
ſoř ꝓuertiť in iſtā ſoř eſt hō nec aūt ſeqť in ꝑ
ma figura ſoř eſt hō aīal eſt ſoř g̃ aīal eſt hō
qa dictuꝫ eſt ꝑus ꝙ in ꝑma figura nō refert
an maior ſit ſigular̄ anvlis ſ3 ſi altera p̄miſſa
rū taliū in ſecūda figura ſit negatia diſcurſus
nōvalet qa nō ſeqť aliqō aīal nō eſt ſoř hō eſt
ſoř g̃ aliqs hō nō eſt aīal nec valet aliqō aīal
eſt ſoř aliqs hō nō eſt ſoř g̃ aliqs hō nō ē aīal
nec pōt aliqs illoꝝ diſcurſuū ꝓbari ſic ꝓbať
ꝑus nō ꝑmꝰ iſtoꝝ qa maior cū ſit ꝑticularis
negatia nō ꝓuertiť nec ſecundꝰ pōt ꝓbari qa
minor in prima figura nō pōt eſſe negatiua
ſic g̃ p3 ꝙ aliqs diſcurſꝰ in ſecūda figura valꝫ
ex omibꝰ affirmatiuis ſ3 ille diſcurſus nō di
ſponiť in aliquo p̄dictoꝝ mōꝝ p3 etiā ꝙ ali
qs diſcurſus ex oībꝰ ꝑticularibꝰ tenet ſ3 de ta
libus nō loquiť ꝓ̄s in libro ꝓoꝝ.

Capitulū xvii.

TAzviſū ē q̄liť ſillogiſād ē ex ꝓpō
nibus de p̄ti ꝛ deieſſe nūcviden
dū eſt quō ſillogiſāō eſt ex ꝓpōni-
bus de ꝑterito ꝛ futuro Vñ ſciendū eſt ꝙ qñ
medius termīus eſt terminus cōis ſi ſ̄biectū
maioꝛ ſuppōit pro hiis que ſūt mīor dꝫ eſſe
de p̄ti ꝛ nō de ꝑterito nā ſi mīor ꝓpō eſſꝫ de
ꝑterito ꝛ nō de p̄ti nō regulareť per dici de
omīvel de nullo qa in maiorevſi ō ꝑterito ſb-
iecto ſūpto pro hiis que ſūt nō ōnotať ꝙ de q̄
cūq; dr̄ ſubiectū perverbū de ꝑterito ꝙ de eo
dē dicať ꝑtū vl r̄ēoueť p̄tū pvbū ō ꝑterito ſꝫ
denotať ꝙde q̄cūq; dicit̄ ſubiectū perverbū ō
p̄ti ꝙ de eodē dicit̄ ꝑtuꝫ vel remoueť perver
bū de ꝑterito ꝛ iō ſumēdo ſub mīore de ꝑteri
to nō regulať per dici de omīvel de nullo ſed
ſumēdo mīoreꝫ devbo de p̄ti aī per dici de
omīvel de nullo. Vñ ſic arguendo omē albū
fuit ſoř ſi albū ſnppōat p̄ciſe pro hiis que ſūt
alba plato fuit albꝰ g̃ plato fuit ſoř nōvalet ſ3
eſt falla accn̄t̄ et etiaꝫ figure dc̄onis ſ3 ſic ar
guēdo omē album fuit ſoř plato eſt albus g̃
plato fuit ſoř eſt bonus ſillus regulatus per di
ci de omi Si autez ſ̄biectū maioꝛ ſupponat ꝑ
hiis que fuerūt tūc nō dñt accipi ſub mīore d
p̄ti qa ſic māifeſte p3 nō arguiť p dici de oī
vel de nullo ſed debꝫ ſumi ſub mīore de ꝑte-
rito ꝛ nō refert ſiue ſubiectū mioꝛ ſuppōat ꝑ
hiis que ſūt vel pro hiis que fuerūt vñ iſte ſil-
logiſ. nōvalet omē albū fuit hō aſinus eſt al-
bus g̃ aſinus fuit hō ponať enī ꝙ nihil fuit ā
te albū niſi hō ꝛ ꝙ mlti aſini ſūt modo albi tē
hec eſt vera omē albū fuit hō ſub hoc ſenſu oē
ꝙ fuit albū fuit hō ſed iſte ſillo. eſt bonus oē
album fuit hō aſinus fuit albus g̃ aſinus fuit
hō ꝛ rlatus p dici de oī Ex iſtis pōt paťe ſoluꝰ
aliquoꝝ ſophiſmatū que peccāt per fallaꝫ fi
gure dictionis puta taliū q̄cqd fuit hō hodie ē
aīal aliqō albū fuit hō g̃ aliqō albū eſt aīal
q̄cqd vidiſti hodie tetigiſti albū vidiſti ergo al
bum tetigiſti vnde advidendū an ſit fallatia
figure dictionis an fallā accidenť in talibus
videndū eſt an ſubiectū mīoris ſupponat pro
hiis que ſunt ꝛ tunc eſt fallatia acci dētis vel
pro hiis que fuerunt et tunc non eſt fallā ſ3 re
gulatur per dici de omni vel poteſt reduci in
talem ſillogiſmū per exſpōneꝫ ꝓpōnum. Iſta
que dicta ſunt de ꝓpōnibus de preterito pro-
porcionabiliť ſunt ſeruanda circa ꝓpōnes de
futuro nā ſi ſubiectū maioꝛ accipiť pro hiis q̄
erūt minor debꝫ eſſe de futuro ſi accipitur ꝑ
hiis que ſunt minor debet eſſe de p̄ti Et etiā
ītelligendū eſt ꝙ quando maior eſt de preſē-
ti nunquaꝫ minor debet eſſe de preterito vel
de futuro niſi a parte ſubiecti maioris expri
maturverbum de preteritovel de futuro ꝛ tē
debet minor eſſe ſingl̄aꝛ vel ſubiectū dꝫ acci
pi pro eo ꝙ eſt et hoc ſiue ſubiectū ſit termi-
nus cōis ſiue ꝓnomē ō̄mōſtratiuū ſūptū cū tē

mino cõi Si eni ſubiectũ maiorẽ accipiat ꝑ eo
ꝙ fuit nõ valet diſcurſus ſic̃ non ſequit omẽ
quod fuit album eſt homo nigrum fuit al-
bũ ꝯ nigrũ eſt hõ ſ3 eſt falſa accñs in talibus
qñq; autẽ in talib⁹ eſt falſa figure dc̃onisvt pa
tebit iferi⁹ Propter ꝑteruosvero eſt ĩtelligẽ ꝺ
ꝙ q̃uis hec ꝑpõ ſit vẽa ſor̃ fuit albus q̃uis ſor̃
nõ ſit tñ talis diſcurſus eſt bonus qcquid fuit
albũ eſt aĩal ſor̃ fuit alb⁹ ꝯ ſor̃ eſt aĩal tñ ſic
arguẽdo quilibꝫ hõ qui fuit alb⁹ eſt aĩal ſor̃
fuit alb⁹ ꝯ ſor̃ eſt aĩal nõ valꝫ ꝛ hoc ſi in iſta q
libꝫ hõ qui fuit alb⁹ eſt aĩal li hõ nõ ſuppoit ꝑ
hiis que ſunt hoĩes hec dicta ſunt de talibus
ſillogiſmis i ꝑma figura. Capitulũ xviii

Circa ſillos in ſcda figura ſi maior
ſit de preterito ꝛ de futuro. Eſt
ſcieñ ꝙ q̃uis in ꝑma figura ſi ma
ior ſit de preterito ſiue ſubiectuꝫ ſuppoit pro
hiis que ſũt vel pro hiis que fuerũt nõ ſequit
ꝯcluſio de pñti ſed tñ de ꝑterito tñ aliq̃n ex ã
bab⁹ ꝑmiſſis de ꝑterito in ſcda figura ſequit
ꝯcl̃o de pñti Vñ qñ ambe ꝑmiſſe ſunt de ꝑ-
terito in ſcda figura ꝛ vtriuſq; ſubiectũ ſuppo
nit pro hiis que ſũt ſemp ꝯcluſio ſequit de ꝑn
ti ꝛ non de preterito ſic̃ ſequit nullũ albũ fuit
hõ omẽ nigꝝ fuit hõ ꝯ nullũ nigrũ eſt albuꝫ
ſi ſubiectũ vtriuſq; accipit pro hiis que ſunt qa
ex oppoſito ꝯcl̃onis ꝛ maiore ſequit oppoſitum
minoris in prima figura ſic̃ oñſuꝫ eſt prius ſ3
de ꝑterito non ſequit qa ſi ſeqtur tũc ex oppo
ſito ꝯcluſiõis et maiore ſequit oppoſitũ minor̃
in ꝑma figura ꝛ per ꝓns in ꝑma figura ſb̃ ma
iore ĩ q̃ ſbc̃tũ ſuppoit ꝑ hiis q̃ ſt ꝑtiget accipe
vnã mĩorẽ ſb̃ ꝺ pt̃o ꝙ ẽ oñſũ eẽ flm̃ ꝙ etiã ta
lis diſcurſ⁹ ñvaleat ꝓ ꝑ iſtãtiã ĩ tmĩs nã po-
nat ꝙ nihil cur. niſi hõ ꝛ ꝙ nihil ſit albũ niſi
aſin⁹ ꝛ ꝙ mĩti aſini pri⁹ currebãt tũc hec ẽ vã
omẽ currẽs fuit hõ qa omẽ ꝙ currit fuit hõ ꝑ
caſũ Silr hec eſt vera nllũ albũ fuit hõ ſũpto
albo pro hiis que ſũt qa q̃libet ſingl̃aꝝ eſt vẽa
ꝛ tamẽ hec eſt flã nullũ albũ fuit currẽs ſi ſbꝫ-
iectũ ſuppõat pro hiisque ſuntvel que fuerũt
ſi aũt ſuppoit pro hiis que fuerũt tũc ſequit ꝯ
de ꝑterito qa ex oppoſito ꝯcl̃onis ꝛ maiore ſe
qt̃ oppoſitũ minor̃ Ꝑ idẽ ꝓ ꝙ ſi ſubc̃tũ mior̃
ſuppoit pro hiis que fuerũt ſequit ꝯde ꝑterito
Scienꝺ ẽ hic ꝙ nõ q̃libꝫ ſill⁹ fct⁹ in ſcꝺa figura
ẽ r̃ducibilis ĩ ſillm̃ ꝑe figure p ꝓuẽſiõꝫ ſie oĩ
variatiõe vocis ꝑt̃ ſolã tñſpõnẽ tmĩoꝝ ſ3 ſi ꝺz
r̃duci p ꝓuẽſionẽ dñt ꝑpões ꝓuerti eo mõ ꝙ
dictũ ẽ ꝑ⁹ ꝓuẽſiõe taliũ ꝑpõnũ. Capi. xix

IN tercia figura ſi ſbiectũ vt̃uſq; ꝑci-
ſe accipit vniformit̃ ſp ſeqt̃ ꝯ ꝺ ꝑte-
rito ſbc̃to ꝯnis accepto ꝑ eo ꝙ fuit
ꝙa ex oppoſito ꝓcl̃ois q̃ erit ꝺ ꝑterito ꝛ cuⁱ⁹ ſb̃
iectũ ſuppõit ꝑ hiis q̃ fuert̃ ꝛ mĩore q̃ eſt ꝺ pt̃o
ſeqt̃ ꝯde pt̃o ĩ q̃ ſubc̃tũ eoꝺ⁰ ſuppõet ſic̃ ſup-
põit ĩ mĩore qa ꝑ caſũ ſbiectũ ꝑmiſſar̃ ſup-
põit vniformit̃ ivt̃q; ꝑmiſſar̃ ſillı̃ ꝑmi Propt̃
qꝺ ſcieꝺ ẽ ꝙ qñ ar̃ ex ꝓpõnib⁹ de pt̃o ĩ ꝑa figu
ra ſubiectũ ꝯnis ꝺz hr̃e eãꝺ acceptiõꝫ ĩ ꝯne
ꝛ ĩ maiore ſi aũt ſubiectũ ĩvna ſuppõit ꝑ hiis
q̃ ſt̃ ĩ alia ꝑ hiis q̃ fuert̃ tc̃ ſi ſuppõit ꝑ hiis q̃
ſt̃ ĩ maiore ꝛ ꝑ hiis q̃ fuert̃ ĩ mĩore tc̃ nll̃a ſeq
tur ꝯ ſic̃ nõ ſeqt̃ oẽ albũ fuit currẽs oẽ albuꝫ
fuit nigꝝ ꝯ nigꝝ fuit currẽs nã ꝓat̃ ꝙ oẽ ꝙ
nũq̃ fuit nigꝝ fuit lignũ ꝛ ꝙ tm̃ lignũ fuit ni
gꝝ ꝛ ꝙ hõ mõ ꝓ ſit alb⁹ ꝛ ꝙ qlibꝫ hõ q mõ ẽ
alb⁹ currebat tũc hec eſt vera oẽ albũ fuit cur
rens qa oẽ ꝙ ẽ albũ fuit currẽs ꝛ hec eſt vã oẽ
albũ fuit nigꝝ qa oẽ ꝙ fuit albũ fuit nigꝝ ꝛ
tñ hec eſt flã aliqꝺ nigꝝ fuit currẽs Si maior
accipit pro hiis q̃ fuert̃ ꝛ ita nõ ſeqt̃ ꝯ ꝺ pt̃o
ſ3 ſeqt̃ ꝯ ꝺ pñti ſic̃ ꝓ3 maifeſte Si aũt ſuppo
nit ꝑ hiis q̃ fuert̃ ĩ maiore ꝛ ĩ mĩore ꝑ hiis q̃ ſt̃
nulla ꝯ ſeqt̃ nã poſito ꝙ hõ tm̃ fuit alb⁹ ꝛ ꝙ
mõ nihil ſit albũ niſi lignũ tc̃ ſt̃ iſte ꝑmiſſe ve
oẽ albũ fuit hõ oẽ albũ fuit lignũ ꝯ aliqꝺ li-
gnũ fuit hõ Ex q̃ ſeqt̃ ꝙ ex vna maiore ꝺ pt̃o
ſubiecto ſũpto pro hiis que ſũt nõ ſeqt̃ ꝯ ꝺ
pt̃o ſbc̃to ſupponẽte ꝑ hiis q̃ fuert̃ Si aũt ma-
ior ſit ꝺ pt̃o ꝛ mĩor de pñti ſi ſbc̃tũ maior̃ ſup
põit ꝑ hiis q̃ ſt̃ ſeqt̃ ꝯ ꝺ pt̃o ſbc̃to ꝯnis ſũ-
pto ꝑ hiis q̃ ſũt qa ex oppoſito ꝯnis cũ mĩore
ſeqt̃ ĩ ꝑa figura oppoſitũ maior̃ ſic̃ ꝓ3 ibidẽ ſi
aũt maior ſit de pñti ꝛ mĩor ꝺ pt̃o tc̃ nll̃a ſeqt̃
ꝯ qa ex oppoſito ꝓcl̃ois cũ mĩore nõ ſeqt̃ op-
poſitũ maior̃ ĩ ꝑa figura Scienꝺ eſt etiã ꝙ ſi
maior ſit de pt̃o ꝛ mĩor de pñti ſiue ſbc̃tũ ma
ior̃ ſuppõit pro hiis q̃ ſũt vl̃ ꝑ hiis q̃ fuert̃ nll̃a
ſeqt̃ ꝯ qa ex oppoſito ꝓcl̃onis ꝛ maiore ñ ſeq
t̃ oppoſitũ mior̃ ĩ ꝑa figu. qa q̃ñ maior ẽ ꝺ ꝑ-
terito ĩ ꝑa figũa ñ ſeqt̃ ꝯ ꝺ pñti ſi aũt ĩ hac tcia
figura maior ſit ꝺ pñti ꝛ mĩor ꝺ pt̃o ñ ſeqt̃ ꝯ
qa ex oppoſito ñ ſeqt̃ cũ maior ĩ ꝑa figu. ñ ꝺ-
beat eẽ ꝺ pñti r̃ſpc̃tu ꝓcl̃ois ꝺ pt̃o. Capitu. xx

Ractatũ ẽ ꝺ vniſoñ gñatiõe ſillor̃
ꝺicẽ ꝛ ſpalit̃ q̃ñ nll̃a ꝺtmiatio aduẽ
biaꝝ põit̃ ĩ ꝑmiſſa iõ nc̃ r̃ſtat dicẽ de
ſillis r̃cipiẽtib⁹ aliq̃ talẽ ꝺtmiationẽ aduẽbia
lẽ ſ3 qa eeꝺ r̃le obſuãde ſt̃ circa tl̃es aduerbi
ales ꝺtmiatões ꝛ aliq̃s eis eqppollẽtes ꝛ circa

dtermiationes modales in ꝓpōibus acceptis
i ſenſu diſo vel eis equiualentibus ideo non
oportet de eis ſeparatim tractare ſed dicēdū
eſt poſt p̄dicta de vniformi ḡnatione ſillorū
modaliū et ꝑmo dicēdū eſt devnifri ex illis
de neceſſario Et eſt ꝑmo ſcienō ſicut eſt di
ctū freq̄nt qñ dictū ꝓpōnis p̄dicū cū mō illa ꝓ-
pō eſt diſtiguēda fm ꝓpōne vel diuiſionē vel
fm amphibologiā in ſſu ꝓpoſito denotaf̄ ꝙ i
ſte mod⁹ p̄dicr de tota illa ꝓpōne in ſenſu diſo
denotaf̄ ꝙ p̄dicr de ſubēto mediāte vbo
determiato per talē mod vel mediātevbo talit̄
modificato ſicut per iſtā albū eē nigr̄ ẽ poſ.
in ſenſu ꝓpoſito denotaf̄ ꝙ ille mod⁹ poſ. veri
ficaf̄ de illa tota ꝓpōe albū eſt nigr̄ in ſenſu
diuiſo ꝺnotaf̄ ꝙ hoc p̄dicatum nigr̄ vificaf̄
de hoc ſubiecto albū mediāte hocvbo eſt ꝺtr̄-
miatovno aduerbio vel aliq̄ alia ꝺtr̄miatione
equalēte corr̄ſpōdēte tali mōvel mediātevbo
correſpōdēte adiecto hoc ifinitiō eſſe ſic albū
pōt eſſe nigr̄ ⁊ maifeſtū eſt ꝙ ille ſenſus eſt
ver⁹ ⁊ ali⁹ fall⁹ ⁊ ſic eſt de p̄dicta ꝓpōne ita ꝓ-
portionabilit̄ dicendū eſt de aliis q̄uis aūt i
ſta diſtictio cōis poſſ3 ſuſtinēi necveli ea3 i-
ꝓbare tñ pōt aliter diſtīgui ⁊ forte magis ar
tificialit̄ eo ꝙ dictū ꝓpōnis pōt ſumi maīali
ter nōvt ſuppōat pro le ſ3 ꝓ ꝓpōne cui⁹ eſt di
ctū ⁊ ille ſenſ⁹ eſt idē cū illo qui ponit̄ ffus ꝓ
poſit⁹ vel pōt ſumi ſigue ⁊ tūc eſt idē ff⁹ cū ſē
ſu diuiſo ſ3 qa ſiue diſtīguaf̄ vno⁹ ſiue alio nō
eſt variatio q̄tū advītatē ⁊ flāte3 ꝓpōnu3 nec
q̄tum ad mod̄ arguēdi iōvolovti cōi diſtictī-
one in ꝓceſſu Vnde circa ꝑmā figurā eſt ſci
end ꝙ qñ ꝑmiſſe de nēca° ſūt accepte in ſēſu
ꝓpoſitovel accipiūt̄ ꝓpōnes alie equalētes tli
b⁹ ꝓpōibus in ſenſu ꝓpoſito ſp eſt bon⁹ ſill⁹ ife
rens ꝓſimilē ꝓcl̄onē q̄tū ad ſenſū ꝓpoſitū vel
equalentē vnde ille ſill⁹ eſt bon⁹ omnē hoīnē
eſſe aīal eſt neceſſariū ſortē eſſe hoīnē eſt ne
ceſ. ḡ ſortē eē aīal eſt neceſſ. Sil̄r iſte ſill⁹ eſt
bonus hec eſt neceſſ. oīs hō eſt aīal et hec eſt
neceſ. ſoī eſt hō ḡ hec eſt neceſ. ſoī eſt aīal et
tenet talis diſcurſus per illa3 regulā Premiſ-
ſe in ſillo regulato per dici de omīvel de nul-
lo ſūt neceſſarie ḡ ꝙ° eſt neceſ. Vtr̄ aūt de-
beat dici ꝙ talis ſill⁹ omnē hoīnē eſſe aīal ẽ
neceſ. ſortē eſſe hoīnē eſt neceſ. ḡ ſortē eſſe a
līal eſt neceſ. ſit ſill⁹ exvlib⁹ vel nō nō eſt ma
gna cura qa hec eſt magis difficultasvocalis
vel realisvocādo eni ſillm ex vlib⁹ omnē ſil-
logiſmū habēte3 ꝓpōnēvle3 que iō dicaf̄ ꝓpō
vlis qa ſubiectū ꝓpōnis ſūit cum ſignovli ſic
maifeſtū eſt ꝙ p̄dct⁹ ſill⁹ eſt exvlib⁹ ⁊ ſicvocat
ꝓhs ꝓpōnēvle3 ⁊ ſillm exvlib⁹ i libro ꝑior̄ ſic
igit̄ circa tales ſillos non eſt difficultas qñ ꝓ
pōnes ſūt accepte in ſenſu ꝓpoſitovel eis eq-
ualētes quī ſeq̄f̄ ꝙ° tā dirēta quā indirēta ſic̄ i
illis ꝺ ineē S3 qñ oms ꝓpōnes ſumūf̄ in ſenſu
diuiſovel eis equalētes tūc ſemp ſeq̄f̄ ꝙ° dire
cta ſ3 nō ſemp ſequit̄ ꝓcl̄o idirecta primū p3
qa oīs ſill⁹ talis regulatur per dici de oī vel de
nullo nā per ꝓpōne3 talē vle3 denotaf̄ ꝙ de q̄
cūq; dicit̄ ſubiectū ꝙ de eoꝺ dicit̄ p̄dicr cūmō
nēcitat̄ ſicut per iſtā oīs hō de nēcitate eſt aī
mal denotaf̄ ꝙ de q̄cūq; dicit̄ ſ̄ ſbiectū hō ꝙ
de eodē dr̄ hoc p̄dicatu3 animal cū mō neceſ
ſitat̄ ⁊ ita ꝓportionabilit̄ devli negatīa ḡ ac-
cipiēdo ſub miore affirmatiuā in qua ſubiec-
tū dicaf̄ de aliquo cū mō neceſ. aī per dici ꝺ
omīvel de nullo vnde ſeq̄f̄ omnis homo ꝺ ne
ceſ. eſt aīal ſoī de neceſ. eſt hō ḡ ſoī de neceſ.
eſt aīal S3 ꝓcl̄o idirēta ſc3 ꝓuerſa ꝓcl̄onis ſic
omīvariatiōe p̄ter tranſpōnē t̄minor̄ nō ſeq
tur ⁊ hoc qa nō ſemp illa de neceſ. in ſēſu di-
uiſo nec equalens ei eſt ꝓuertibilis in talē ſi-
cut oſtenſum eſt prius ⁊ ideo quāuis ſequatur
quelib3 pſona dīna de neceſ. eſt de⁹ creans ꝺ
neceſ. eſt pſona dīna ḡ creans de neceſſi. eſt
deus tñ iſta ꝓcl̄o deus de neceſ. eſt creās non
ſequit̄ quia ꝑmiſſe ſūt vere ⁊ ꝓcl̄o flā ſed ſeq̄f̄
iſta ꝓcl̄o idirecta ꝓuerſa ꝑoris ꝓcl̄ōis aliqd ꝙ
ꝺ neceſ. eſt de⁹ eſt creās Ex iſto ſeq̄f̄ ꝙ illi
q̄nq; modi prime figure ꝓcludentes idirecte
non concludūt in vniformi de neceſſ. ꝓcluſio-
nem de neceſſ. ꝑmiſſis ſūptis in ſenſu diuiſo
Similiter ſi premiſſe ſumantur in ſenſu diui-
ſovel equiualentes et concluſio in ſenſu com
poſitovel equiualens ei nonvalet diſcurſus ſi
cut non ſequitur quelibet perſona diuina de
neceſſitate eſt deus quotlibet creans ꝺ neceſ.
eſt perſona diuina ergo hec eſt neceſſaria cre
ans eſt deus ſiue deus eſt creans quia premiſ
ſe ſuntvere et concluſio falſa Et ſi dica
tur ꝙ minor propoſitio eſt falſa iſta ſcilicet
creans de neceſſitate eſt perſona diuina na3
poſſibile eſt quod creans non ſit deus.

Dicendum ꝙ hec eſt ſimplicit̄ vera cre
ans de neceſſitate eſt perſona diuina quam-
uis ſit contingens et poſſet eſſe falſa nam p̄
illam propoſitionem creans de neceſſitate ẽ
perſona diuina non plus denotatur niſi ꝙ a-
liquis eſt creās ⁊ ille de neceſ. eſt pſona dīna

ſicut illa albū pōt eſſe nigꝝ equalꝫ illi copulatiue aliqd eſt albū ⁊ illd pōt eſſe nigꝝ ⁊ manifeſtū eſt ꝙ illa copulatia pōt eē vēa aliqs ē creās ⁊ ille de neceſſ. eſt ꝑſona dīna qa pī eſt creās ⁊ ille de nēcitate eſt deꝰ g̃ illa eſt mōvera creās de nēcitate eſt ꝑſona dīna qa tñ copulatia pōt eē flā eo ꝙ ꝑma ps pōt eſſe flā ideo illa creās de neceſſitate eſt ꝑſona dīna pōt eſſe flā tñ mō de fcto eſt vera nec eſt ī queniens ꝓpōnēvērā de nēcario eſſe ꝓtīgentez quāuis ꝓpō nēcaria nō ſit ꝓtīgēs Si aūt maior ſūaf ī ſenſu ꝓpoſito vel equalēti ⁊ mīor ī ſſu dīſo ſequf ꝓ° in ſſu dīſo ſꝫ nō in ſenſu ꝓpoſito ꝑmū ꝑꝫ qa bñ ſequf q̄libꝫ ꝑſonā dīnā eſſe deū eſt nēcecreās de nēcitate eſt ꝑſona dīna g̃ creās d neceſſ. eſt deꝰ ſꝫ nō ſequf g̃ hec eſt nēcaria creās ē deꝰ Si aūt maior ſūaf in ſſu diſo vel equalēti ⁊ mīor in ſſu ꝓpoſito ſequf ꝓ° in ſenſu diſo ⁊ in ſenſu ꝓpoſito ⁊ rō eſt qa ipoſſibile eſt aliqd ꝑ ſe īferiꝰ vel per accñs īferiꝰ nēcario p̄ri de aliq̄ ita ꝙ ꝓpō ſit nēcaria niſi etiā ꝓpō ſit nēcaria in q̄ ſupiꝰ ad illud īferiꝰ p̄tur de eodez.

Capitulū xxi.

QVādo oñs ꝓpōnes de nēcario in ſcda figura ſumūf in ſenſu ꝓpoſito vl equalēt̄es eis ſp ſequf ꝓ° de neceſſ° ſūpta ī ſſu ꝓpoſito vl equalēs ei qñ ſillꝰ ex illꝰ deīeē tꝫ qa talis ſillꝰ tꝫ per iſtā rlāz ſi p̄miſſe ſint nēcarie ꝓ°erit nēcaria ⁊ iō bñ ſequf nllū hoīnez eſſe aſinū eſt neceſſ. ⁊ oñe rudibile eſſe aſinū eſt nēcariū g̃ nullū rudibile eē hoīnē eſt nēcariū ꝓbaf etiā tlis ſillꝰ alīf ſcꝫ per rductionē talis ſillī in ſillm ꝑme figure per ꝙuerſionē qa dictū eſt ꝑus ꝙ illa de nēcario in ſenſu ꝓpoſito vel equalēs ei ꝙuēīf ſic ſua deīeē Si autē oñs p̄miſſe ſumāf in ſſu diſo vel equalēt̄es ei, nō ſempꝫ ſillꝰ vñ phs negaret illū ſillm eē bonū oñe lucidū ꝺ neceſſitate eſt corpus celeſte vel elemētū corpꝰ mixtū de nēcitate nō eſt corpꝰ celeſte nec elemētū g̃ corpꝰ mixtū de nēcitate nō eſt lucidū nā ſi nihil eēt lucidū niſi corpꝰ celeſte vel elemētū p̄miſſe eſſentvere ſm opinionē ariſ. ⁊ ꝓ° flā ſic manifeſte pꝫ ꝙ enī maior eētvera pꝫ qa q̄libꝫ ſingl̄is eſt va per caſū g̃ vle eſt ver ſillꝰ ponaf ꝙ deus ſuſpēdat actionē cuiuſcūq; agentꝫ creati ita ꝙ nullū actiuū creatū aliqd ꝓducat tūc ſūt iſte p̄miſſe vere oīs ꝓducēs de neceſſitate eſt deꝰ oīs natura creata de nēcitate nō eſt deꝰ ⁊ tñ ħ eſt flā oīs natura creata de neceſſ. nō eſt ꝓducēs ꝙ enī maior ſit vera pꝫ qa q̄libꝫ ſingl̄aꝫ ē vera per caſū ⁊ ita pꝫ ꝙ talis ꝓ° de nēcario ñ ſequf tñ ſequf alia ꝓclo deīeē talꝫ ſcꝫ aliqd qđ ꝺ neceſſ. nō eſt deꝰ nō eſt ꝓducēs Sīlr ſi maior ſit vlis negatīa nōvꝫ ſillꝰ nā añ īcarnatiōz fuerī iſte p̄miſſe vere oīs hō de neceſſ. nō eſt deꝰ oīs ꝑſona dīna ꝺ nēcitate eſt ꝺ et tñ iſta ꝓ° eſt flā oīs ꝑſona dīna de neceſſ. nō eſt hō ⁊ ita talis ſillo. nōvalet nec talꝫ ſillꝰ pōt perfici nec rduci in ꝑmā figurā per ꝙuēſionē qa dictū eſt ꝑꝫ ꝙ illa de neceſſ. nō ꝙuēīf in illā de nēcario qñ ſuīf ī ſſu diſo vl equalēs ei ⁊ ſic nō ſequf aliqs creās de nēcitate eſt deus g̃ deus de neceſſ. eſt creās ſꝫ ſic aliqd qđ de neceſſ. eſt deꝰ eſt creās ⁊ iō q̄uis iſte ſillo. ſit bonꝰ in ꝑma figura oīs ꝺ us de neceſſ. nō eſt hō q̄libꝫ ꝑſona dīna de neceſſ. eſt deus g̃ q̄libꝫ perſona dīna de neceſſ. nō eſt hō tñ iſte diſcurſus nōvꝫ oīs hō de neceſſitate nō eſt deꝰ q̄libꝫ perſōa dīna de neceſſ. eſt deꝰ g̃ q̄libꝫ perſona dīna de neceſſ. nō eſt hō et hoc qa illa maior in ſcda figura ſcꝫ oīs hō de neceſſ nō eſt deus nō ꝙuertīf in iſtā oīs deꝰ de neceſſi. nō eſt hō Sic igīf pꝫ ꝙ q̄uis oñs ꝓpōnes ſumāf in ſenſu diuiſo vel ſint equalēt̄es eis ꝙ diſcurſꝰ nōvꝫ in ſcda figura Si autē maior ſumaf in ſſu ꝓpoſito ⁊ mīor in ſenſu diuiſo valet diſcurſꝰ reſpectu ꝓclonis ſūpte in ſenſu diuiſo ⁊ hoc qa ꝙuēſa maiore tenet in ꝑma figura ſicut dictū eſt ꝑius Si aūt maior ſuātur in ſenſu diuiſo ⁊ mīor in ſſu ꝓpoſito nō ſequitur ꝓcluſio in ſenſu ꝓpoſito Nam non ſequ tur nullā creaturam eē deū eſt neceſſariū oē producens de neceſſitate eſt deus g̃ nullum producens eſſe creaturam eſt neceſſariū quia p̄miſſe ſunt poſſibiles et ꝓcluſio impoſſibilis ſed ꝓcluſio in ſenſu diuiſo bene ſequitur quia ꝙuerſa maiore ſequīf in prima figura.

Capitulum xxii.

IN terçia figura quando omnes premiſſe ſumuntur in ſenſu ꝓpoſito tenet ſillogiſmus ſicut ex ſuis deīeē quia arguitur per iſtā regulam Si premiſſe ſint neceſſarie ꝓcluſio ēīt neceſſaria Si autē omnes ſumanf in ſenſu diuiſo oñis diſcurſus valet et ſillogiſmus quia quamuis illa de neceſſario non conuertitur in illam de neceſſario ſemper tamen conuertitur in illam deīneſſe Nunc autem in prima figura maiore exiſtēte ꝺ neceſſ. ī ſēſu diſo ⁊ mīore ꝺīeē ſequf ꝓ° de neceſſ. ī ſēſu diuiſo ſicut

posteriꝰ oñdeꝫ ⁊ qcquid seqꝫ ad ꝓñs seqꝫ ad ā tecedēs igiꝫ ex eadē maiore ⁊ mīore de nēcario que ꝙuertiꝫ in illā de ieſſe seqꝫ ꝓ° eadē in tercia figura ꝑ ideꝫ pꝫ ꝙ q̄rtꝰ ⁊ sextꝰ valēt ex talibꝰ ꝓpōnibus siē bñ seqꝫ qlibꝫ pſona dīna de nēcitate eſt deus aliq̄ pſona dīna de nēcitate eſt pr̄ ḡ pr̄ ō neceſſitate eſt deꝰ ⁊ sic pōt probari tercius mōꝰ vel pōt ꝓbari per expōnē sic aliqō creās de neceſſitate eſt ōus et oñe creans de nēcitate eſt pſona dīna igiꝫ aliq̄ pſona dīna de nēcitate eſt deus qa si aliqō creās de nēcitate ſit deus ſit illud a tūc a de nēcitate ē deus ⁊ a de neceſſitate eſt pſona dīna ex qbꝰ seqꝫ ꝙ pſōa dīna ō nēcitate ē dꝰ ⁊ ꝓ iſtū mōꝫ ꝓbaꝫ qntꝰ mōꝰ nā iſte ſillogiſmꝰ eſt bonꝰ aliqs hō de neceſſi. nō eſt deꝰ ois hō de neceſ. eſt natura ītellectualꝫ ḡ aliq̄ natura ītellectualis de neceſ. nō eſt deus qa si hec ſit vera aliqs hō de nēcitate nō eſt deus ſit ille hō a tūc a de nēcitate nō eſt deus ⁊ a de neceſſitate eſt natura ītellectualꝫ qa ois hō de neceſ. eſt natura ītellectualꝫ per minorē nūc aūt ſequiꝫ a de nēcitate nō eſt deꝰ a de neceſ. eſt natura ītellectualꝫ ḡ aliq̄ natura ītellectualꝫ de neceſ. nō eſt deꝰ Si aūt maior ſumaꝫ in ſſu ꝓpoſito ⁊ mīor in ſenſu diuiſo nō seqꝫ ꝓ° in ſenſu dīſo nec in ſſu ꝓpoſito nō enī seqꝫ oē flm̄ eſſe flm̄ eſt neceſſariū aliqō flm̄ de neceſ. eſt illa ꝓpō tu ſedes ḡ illa ꝓpō tu ſedes de nēcitate eſt flā nec etiā seqꝫ igiꝫ iſtā ꝓpōnē eē falſā ⁊ nēcariū ſi autez maior ſumaꝫ in ſſu diuiſo ⁊ mīor in ſenſu cō poſito ſp seqꝫ ꝓ° in ſenſu diuiſo ⁊ nō in ſenſu ꝓ poſito ꝙ enī illa in ſenſu diuiſo seqꝫ pꝫ qa minor ꝙuertiꝫ in illā deineē ex q̄ cū maiore seqtur ꝓclo de neceſ. in ſenſu diuiſo et nō in ſēſu ꝓpoſito ꝙ enī illa seqꝫ in ſenſu diuiſo inferiꝰ oñdeꝫ Hec dicta ſūt quēadmodū ad illos modos qui reducūꝫ per ꝙueſionē Et ex iſtis pōt faciliꝰ ſciri qd dñō eſt ō aliis modis q nō r̄ducuntur ſic.

Capitulū xxiii.

Oſtvniformē modū gñatiōis ſillogiſmoꝝ de neceſ. dicēō eſt devniformi gñatiōe ſilloꝝ de poſſibili ⁊ accipio hic poſſibile pro poſſi. qō eſt cōe oī ꝓpōni que nō eſt īpoſ. Et eſt ſciendꝫ ꝙ in oī figura ſi accipiāꝫ oīs ꝓpōnes de poſſi. in ſenſu ꝓpoſito vel eis eq̄ualētes nonvꝫ ſilloꝰ qa tūc arguiꝫ per iſtā regulā ſi ꝑmiſſe ſūt poſſi. ꝓ° erit poſſibiꝫ que eſt flā Vñ nō seqꝫ oñe coloratū eſſe albū eſt poſſibile oē nigꝝ eē coloratū eſt poſſi. ḡ oñe nigꝝ eſſe albū eſt poſſi. ſi militꝫ nō seqꝫ oē aīal eē hoīnez eſt poſ. omnē aſinū eē aīal eſt poſ. ḡ omnē aſinū eē hoīnez eſt poſ. ⁊ ita iſta rl̄a eſt flā ꝑmiſſe ſūt poſ. ḡ ꝙ cl̄o eſt poſſibiꝫ ſꝫ illa vera ē si ꝑmiſſe ſit poſ. ⁊ ꝓpoſſibiles ꝓ° eſt poſ. nunc aūt aliqñ ꝑmiſſe poſ. ſūt ꝛpoſſibiles ⁊ iō nūq̄ forma ſillogiſtica vniformis ex illis poſ. tenet in ſenſu ꝓpoſito Sꝫ si illa de poſ. ſumaꝫ in ſenſu diuiſo vel alia equalēs cꝰmōi ſūt tales ꝓpōes oīs hō pōt eē albꝰ albū pōt eē nigꝝ ⁊ hꝰmōi tūc eſt illa ꝓ pō diſtīguēda penes terciū moō equocatiōis eo ꝙ ſbctū pōt ſupponē pro hiis que ſūt vel ꝓ hiis que pñt eē hoc eſt ꝙ ſubctū pōt ſupponē pro hiis de qbus vificaꝫ perv̄bū de pñtivel ꝓ hiis de qbꝰ vificaꝫ perv̄bū de poſ. ſiue ō notaꝫ poſſe ſuppōere qō dico ad excludēō vnā cauillationē siē si dicā sic oñe albū pōt eē hōvnꝰ ſē ſus eſt iſte oñe qd eſt albū pōt eē hō ⁊ ille ſenſ eſt verus ſi nihil ſit albū niſi hō Aliꝰ ſēſ eſt iſte oē qō pōt eē albū pōt eſſe hō ⁊ hoc eſt flm̄ ſiue tm̄ hō ſit albꝰ ſiue aliud ab hoīne Iſta diſtictiōe viſa videō eſt ex talibꝰ quō pōt ſilogiſari ⁊ quō nō ⁊ ꝑmo in ꝑma figura Et eſt sciēdū ꝙ si ſubiectuz maioꝝ accipiꝫ pro hiis que pñt eē q̄liꝫcūq; ſumaꝫ ſubiectū minoꝝ ſēp eſt ſilloꝰ vniformis bonꝰ ⁊ rl̄atꝰ per dici de oī vel de nullo ⁊ hoc ſuaꝫ ꝑncipiis cōibꝰ ſilloꝝ ō ieēvt sic arguēdo oñe albū pōt eē hō hoc eſt oē qō pōt eē albū pōt eē hō oīs aſinꝰ pōt eē albꝰ ḡ omnis aſinꝰ pōt eē hō Si aūt ſbiectū maioꝝ ſuppōit pro hiis que ſūt tūc tl̄is ſilloꝰ vniformis nōvꝫ nō enī seqꝫ oē qd ē albū pōt eē hō oīs aſinꝰ pōt eē albꝰ ḡ oīs aſinꝰ pōt eē hō qa si nihil ſit albū niſi hō ꝑmiſſe ſuntvere et ꝓclō flā Eodēº ñ seqꝫ oē ꝓducēs pōt eē ōꝰ oīs ignis pōt eē ꝓducēs ḡ oīs ignis pōt eē deꝰ qa si nihil ꝓducat aliqd niſi deus ꝙ eſt poſſi. ꝑmiſſe eēnt vere ⁊ ꝓclo falſa Si aūt maior ſit de poſ. in ſēſu ꝓpoſito ⁊ mīor de poſ. in ſenſu diuiſo nl̄a ſequiꝫ ꝓclo ſicut nō ſequiꝫ omnē hoīnē eē deū eſt poſ. aliq̄ huāitas pōt eē hō ḡ aliq̄ huāitas pōt eē deus vel aliquā hnāitatē eē deū eſt poſſibile Si autē maior accipiꝫ in ſenſu diuiſo et mīor in ſenſu ꝓpoſito nō ſeqtur ꝓ° nec in ſenſu ꝓpoſito nec in ſenſu diuiſo niſi mīor ſit ſingular ſꝫ si mīor ſit ſingl̄aris ſemp ſequiꝫ ꝓclo ſi ſubiectum maioris ſupponit pro hiis que pñt eē ſed ſi ſupponat pro hiis que ſunt non valet Primum ſcilicet ꝙ non ſequitur concl° in ſſu compoº patet nam iſte premiſſe ſuntvere omne quod poteſt eē verum contingens ad

vtrūlibꝫ pōt eſſe fm̄ oēvery ptīgēs advtrū libꝫ eſt every ptīgens advtrūlibꝫ eſt poſ. ⁊ tn̄ hec ꝓ° eſt flā oēvery ptīgens advtrūlibꝫ eſſe flm̄ eſt poſ. ipa accepta ī ſenſu ꝓpoſito ꝙ etiā nō ſeqt̄ ꝓ° in ſenſu diſo pꝫ nā iſte p̄miſſe ſtvere oēm qđ pōt eſſe albū pōt eſſe coloratū ēnē ſubāꝫ creatā eē albā eſt poſſibile ⁊ tn̄ hec eſt flā oēm qđ pōt eſſe ſubā creata pōt eſſe coloratū nā angel⁹ pōt eſſe ſba creata et tn̄ nō pōt eſſe colorat⁹ Secūd ſcꝫ ꝙ ſi maior ſit ſingłaris ſeqt̄ ꝓ° pꝫ nā bene ſequit oēvery ptīgens advtrūlibꝫ pōt eſſe flm̄ l̄ every eſſevery ptingens advtrūlibꝫ eſt poſ. g̃ l̄ very pōt eſſe flm̄ ſꝫ nō ſequit illa de poſ. in ſſu ꝓpoſito l̄very eſſe falſū eſt poſ. Ra° aūt q̄re pl⁹ ſeqt̄ talis ꝓ° de poſ. qn̄ maior eſt ſingłar̄ quā qn̄ maior eſtvłis ē qa ſp ligłar̄ de poſſibili in ſenſu ꝓpoſito ī⁹ert ſingłare3 de poſ. in ſſu diſo q̄uis nō ꝓuerſo niſi ſb̄ctū ſingłare ſit p̄ciſe ꝓnomē dmōſtratiuuꝫ vel nomē ꝑp̄uꝫ tūc enī ſenſ⁹ ꝓpoſit⁹ ⁊ ſſus diui ſ⁹ quētunt̄ per idē pꝫ ꝙ ſi maior fuerit pticularis ſeqt̄ ꝓ° pticular̄ in ſſu diſo nā particular̄ ī ſſu ꝓpoſito ſp ī⁹ert pticularē i ſenſu diſo ſequit enī hec eſt poſſibilis hō eſt deus g̃ ꝙ pōt eſſe hō pōt ee de⁹ q̄uis nō ſeqt̄ ſp ꝓuerſo non enī ſeqt̄ ꝙ pōt eē albū pōt eē nigꝝ igit̄ hec ē poſ. albū eſt nigꝝ nec ſeqt̄ ꝙ pōt eē ſuppōitū huānū pōt eſſe aſſūptū a pſona dīna igit̄ hec eſt poſ. ſuppōitū huānū eſt aſſūptū a pſōa dīna Circa iſtā gn̄ationeꝫ in p̄ma figura ſt̄ duo ītelligenda Primū ꝙ q̄uis aliqn̄ ſilogiſ⁹ teneat vniformis de poſ. ſic̄ in tłib⁹ caſib⁹ de q bus dictū eſt nō tn̄ oīo in illī ſp ſequit̄ ꝓ° indirecta q̄ſcꝫ dr̄t a ꝓclone dirēcta per tranſpōneꝫ t̄mīoꝝ qa non ſequit̄ oēm qđ pōt eſſe flm̄ nō poſſibile pōt eſſe ipoſ. aliqđ very pōt eē flm̄ nō poſ. g̃ aliqd qđ eſt ipoſſibile pōt eē every ⁊ tn̄ illa ꝓ° dirēcta aliqd qđ eſt very pōt eē ipoſ. bn̄ ſeqt̄ q̄uis ꝓclo dirēcta ſit ꝙuertibilis q̄liter debeat ꝙuerti dictū eſt p̄us. Notād eſt etiaꝫ ꝙ ſic in illis deineē nō refert an maior ſit vłis vł ſi ḡulār̄ ſic in illis de poſ. nō r̄fert Vñ iſte ſillogiſm⁹ eſt ben⁹ ſor̄ pōt eē alb⁹ oīs ſubā pōt eē ſor̄ g̃ omnis ſubſtantia poteſt eſſe alba ſed oportet ꝙ ſubiectū minoris et ꝓcluſionis vniformit̄ accipiāt qa ſi in mīore accipiāt pro hiis que ſunt et in concluſione pro hiis que pn̄t eſſe nonvaleret ſicut non ſequitur ſortes pōt eſſe pater platonis oīs hō qui eſt pōt eſſe ſor̄ g̃ oīs hō q ē p⁹ eē p⁹ platōis Capitulū xxiiii.

i N ſcḋa figura ſi ſubiecta vtriuſq; ſupponant preciſe pro hiis que ſunt ſillogiſmus non valet non enī ſequitur omnis pſona dīna pōt nō eē creās p⁹ pot eē creās g̃ p⁹ pōt nō eē pſona dīna nec ſeqt̄ ois pſona dīna pōt nō eē creās oīs hō qui eſt pōt eē creans g̃ ois homo qui eſt pōt nō eē pſona dīna qa ponat̄ ꝙ n⁹ho ſit niſi chriſt⁹ illo poſito p̄miſe ſtvere ⁊ ꝓ° f̄ta Si aūt ſbiectū vtriu ꝙ accipiāt pro hiis que pn̄t eē ſic nō tꝫ ſilo. nā fnō ſeqt̄ ois hō pōt nō eē alb⁹ oēm rīnbile pōt eē albū g̃ oē rīlibi el pōt nō eē hō ſic̄ non ſequit̄ oīs pſona dīna pōt nō eē creās oīs pſona ꝓducta pōt eē creans g̃ oīs pſona ꝓducta pōt non eē perſona dīna Et ro eſt qa negatīa de poſ. nō ꝙuertit̄ in negatiuā de poſ. nō enī ſeqt̄ q̄libꝫ perſona dīna pōt nō eē creās g̃ oēm qđ eſt creans vel pōt ee creās pōt nō eē pſona dīna ⁊ ita tłis ſillo⁹ de poſ. nō pōt reduci in p̄mā figurā per cō uerſionē qa n⁹ ſill⁹ ſcḋe figure r̄ducibil̄ per cōuerſionē pōt r̄duci niſi per ꝙuerſionē vłis negatiue q̄re aūt nō teneat talis ſill⁹ in q̄rto° rō eſt qa nō pōt reduci niſi per ipoſ. ſed hoc patebit inferi⁹ Et ſi dicat̄ q̄uis negatīa de poſ. nō conuertat̄ in illaꝫ de poſ. ꝙuertit̄ tamē in illā deiēē ſic oīs pſona dīna pōt nō eē creās igit̄ aliquid qđ pōt nō eē creās eſt pſona dīna ymo ī illā de poſ. pōt ꝙueti aliquid qđ pōt nō eē creans pōt eē pſona dīna igit̄ per talē ꝙuerſionē pōt r̄duci in primā figurā: Dicend ꝙ illō argumētū ꝓcludit oppoſitū nāvłis negatiua de poſ. q̄uis predicto° poſſꝫ ꝙuerti in illā deineē vł de poſ. fm ꝙ ſb̄ctū alit̄ ⁊ alit̄ accipit̄ ī ante tn̄ nūq̄ ꝙuētit̄ niſi ī pticularē qa bn̄ ſeqt̄ aliqd qđ eſt pſōa dīna p⁹ n̄ eē creās igit̄ aliqd ꝙ p⁹ nō eē creās eſt pſōa dīna ſil⁹ bn̄ ſeqt̄ qđlibꝫ qđ p⁹ eē pſōa dīna pōt nō eē creās igit̄ aliqd qđ pōt nō eē creās p⁹ eē pſōa dīna ⁊ ita pꝫ ꝙ vłis negatia de poſ. n̄ ꝙuētit̄ niſi ī pticlarē ſꝫ qn̄ ſill⁹ ſcḋe figure reducit̄ p ꝙuēſioꝫ i p̄aꝫ figurā ſp ꝙuēſavłis negatiedꝫ eē maior i p̄a figura ⁊ p pn̄s ſi tal⁹ ſill⁹ r̄duceret̄ i p̄aꝫ figurā p ꝙuēſioꝫ ꝙuēſa negatīe q̄ eſt pticlar̄ eēt maior i p̄a figūa qđ eſt ipoſ. et tc̄ nō r̄l̄at̄ p dici ꝺ oivł ꝺ n⁹ſi aūt alt̄a piſſar̄ ſūat̄ ī ſſu ꝓpoſito ⁊ alia i ſēſu diſo q̄liťcūq; tm̄ī accipiāt̄ n̄ tꝫ ſill⁹ ⁊ ita pꝫ ꝙ q̄liťcūq; ꝓpoſ̄ d poſ. ꝓbnet̄ ī ſcḋa figura nūq̄ vꝫ vniformis ꝺ poſ. ī ſcḋa figura ⁊ rō ē qa ıꝺ ab eoꝺ p⁹ r̄mouēi ⁊ affiri cū mō poſ. et ita ex tłi negtīa vel affirmatīa n̄ ſeqt̄ negtīa ei⁹ dē aſe ſic̄ pꝫ ī exēplis ſupi⁹ adducī.

Capitulū. xxv.

N tercia figura ſiv traq; p̃miſſar; ſũaſ i ſſu diſlo ꝛ ſb̃iectũ vtuſq; ſup ponat; p hiis que ſũt ſeq̃ ꝓ° ō poſſibili ſũpto ſubc̃to pro eo qđ pōt eſſe ſeq̃ enī oīs hō pōt eē alb⁹ aliq̃s hō pōt eſſe nigẽ g̃ qđ pōt eſſe nigr; pōt eſſe albũ. Siſr ſeq̃ oīs hō pōt eſſe alb⁹ aliquis hō pōt eē niger g̃ nigr; pōt eſſe albũ ſ̄ ꝓbaſ qa dictũ eſt q tal̃ minor q̃uertiſ i iſtā ō̃neſſe ſic aliq̃s hō pōt eē niger g̃ aliqō qō pōt eſſe nigr; eſt hō nūc aūt ſequiſ p ſillogiſ. rl̃atū per dici de oī oīs hō pōt eē al b⁹ aliqd qō pōt eſſe nigr; eſt hō g̃ aliqd qō pt̃ eſſe nigr; pōt eſſe albuꝫ ſic igiſ tal̃ ſilo. ꝓbaſ p q̃uerſionē Siſr ſi ſubiectū vtuſq; ſuppōit pro hiis q̃ pñt eſſe ſequiſ ꝓ° de poſſibili ſubc̃to ſũpto pro eo qō pōt eſſe qa illa de poſſibili ſũpto ſubc̃to pro eo qō eſt ſp ſeq̃ ad illā đ poſſibili ſubiecto ſũpto pro eo qō pōt eſſe ſi fuerit vl̃is ꝛ poīta ꝓſtātia ſubieci ꝓñt̃ ſ3 vniformis ex ill̃ in qb⁹ ſb̃ctū ſuppōit ꝓ hiis q̃ ſt̃ t3 generalitē igiſ ꝛ ex aliis qa qcqd ſeq̃ ad ꝓñs ſeqũ ad añs pōt etiā ꝓbari p q̃uēſionē ſic ꝓor vniformis Si aūt ſubiectū i maiore ſumaſ pro eo qō eſt ꝛ i mīore pro eo qō pōt eſſe et ſiſr e q̃uerſo t3 ſillogiſm⁹ ꝛ vtuſq; ꝓbaſ per hoc q ad illā de poſſibili ſũpto ſubiecto pro illo qō pōt eſſe ſeq̃ illa de poſſibili ſũpto ſubc̃to pro eo qđ eſt ſed ꝓcl̃o de poſſibili ſũpto ſb̃c̃to pro eo q eſt nō ſeq̃ ſic nō ſeq̃ oīs hō pōt eē alb⁹ oīs hō pōt eſſe itelligēs igiſ qō eſt itelligēs pōt eſſe albũ qa ſi n⁹ hō eēt intelligēs ſ3 tm̃ anglus p̃miſſe eſſētvere ꝛ ꝓ° flā Si aūt maior ſũaſ in ſſu diuiſo ꝛ ſubiectū ſuppōat pro eo qđ pōt eſſe ꝛ mīor ſit de poſſibili in ſenſu ꝓpoſito ſeq̃ ꝓcl̃o in ſenſu diuiſo nō in ſenſu ꝓpoſito q enī ſeq̃ in ſenſu diuiſo p3 naꝫ ſeq̃tur oīe qđ pōt eſſe hō pōt eſſe albũ hec eſt poſſibilis oīs hō eſt niger igiſ aliqd q pōt eſſe nigr; pōt eē albũ Et rō iſti⁹ eſt qa ſēp iſta de poſſibili ſingl̃aris in ſenſu diuiſo ꝛ in ſenſu ꝓpoſito ꝓuertũ ſi in p̃miſſis ſuppōat pnomen demōſtratiuū vel nomen ꝓpriũ quia quicqd ſequiſ ad qōcũ q singulare alicu⁹ pticulaſ cũ aliq̃ ſeq̃tur ad illā pticularē cũ eodē per illā rl̃aꝫ quicqd ſequiſ ad qōlibet añs alicui⁹ ꝓñt̃ ſeq̃tur ad illō ꝓñs ꝛ vtute illi⁹ rl̃e tenet ꝓbatio ſillor; qñ ꝓbā tur per ſillogiſ. expoſi. de q̃ dictū eſt p̃us ꝛ ita in illa ꝓbatiōe nō aī per illd mediū qcqd ſeq̃ tur ad ſingl̃are ſeq̃tur ad pticulare qđ eſt ſim̃ ſ3 per illd mediū qcqd ſeq̃tur ad qōlibꝫ añs ꝓ licui⁹ ꝓſeqnt̃ ſeq̃tur ad illō ꝓñs ꝓbaſ g̃ tl̃is ſillogiſm⁹ oē qđ pōt eſſe hō pōt eſſe albũ hec eſt poſſibil̃ aliq̃s hō ē nigẽ g̃ aliqd qō ē nigr; pōt eſſe albũ quia ſi hec ſit poſſibil̃ aliquis hō eſt niger aliq̃ ſingl̃aſ erit poſſibilis ꝛ ſit illa a tē ſic hec eſt poſſibilis a eſt nigr; g̃ a pōt eſſe nigr; ſic dictū eſt p̃us nūc aūt ille ſillogiſm⁹ eſt bō⁹ a pōt eſſe nigr; a pōt eē albū g̃ nigr; pōt eē albū g̃ ꝓ⁹ ſillo⁹ fuit bon⁹ Siſr ſi maior ſuaſ in ſenſu ꝓpoſito ꝛ mīor in ſſu diuiſo bene ſeq̃ tur per eundē moꝺ ꝓcl̃o de poſſibili i ſſu diſlo

Capitulū xxvi

Circa vniformē gñationē ſillor; de ꝓtīgēti nō nc̃cario. Eſt p̃mo ſciēꝺ q in nulla figura eſt tal̃ vniformis gñatio q̃uenīēs ſi oīs ꝓpōnes ſumāſ in ſſu ꝓpoſito vel ſi oīs ſint talibus equalētes ꝛ ſ̄ qa argueref̃ per illā regulā p̃miſſe ſũt ꝓtīgētes g̃ et ꝓ° q̃ rl̃a flā eſt qa ex ꝓtīgētib⁹ pōt ſeq tā neceſſariū q̃ ipoſſibile ſic ſeq̃ nullū albū eſt aſinus ꝛ oīs hō eſt alb⁹ g̃ n⁹ hō eſt aſin⁹ vbi p̃miſſe ſũt ꝓtīgētes et ꝓ° nc̃caria Siſr ſeq̃ oīe animal eſt hō oīs aſin⁹ eſt aīal g̃ oīs aſin⁹ eſt hō vbi p̃miſſe ſũt ꝓtīgētes et ꝓ° ipoſſibil̃ Tñ ſciē dū eſt q nūq̃ pñt p̃miſſe eē ꝓtīgētes ꝛ ꝓ° ipoſſibilis niſi p̃miſſe r̃pugnēt ſic p3 in exēplo pre dicto ſic g̃ p3 q vniformis gñatio de ꝓtīgenti in nulla figura t3 ſi ōnes ꝓpōnes ſumāſ in ſſu ꝓpoſito et iō dicēd de aliis et p̃mo de p̃ma figura Vbi ſciēd eſt q ſic illa de poſſibil i 3 duplicē acceptiōꝫ ita ꝛ illa de ꝓtīgēti pōt enī ſubiectū accipi pro eo qō eſt vel pro eo qđ ꝓtīgit eē ſic in illa ꝓtīgit albū eē hoīnē ſi nll⁹ hō ſit alb⁹ tūc hec eſt flā ꝓtīgit albū eē hoīnē ſubiecto ſũpto pro eo qō eſt ſic hec eſt falſa aliquid qō eſt albū ꝓtingit eē hominē quia quelibꝫ ſingularis eſt falſa ſi aūt ſubiectū ſuma f̃ p hiis q̃ ꝓtīgūt ꝺa ē hec enī eſt ꝺaqđ ꝓtīgit eē albū ꝓtīgit eſſe hoīnem Iſta diſtictone poſita Sciend eſt q ſi ſubiectū maior ſũaſ pro hiis q̃ ꝓtīgūt vniformis eſt bon⁹ reſpētu ꝓ° nis đ ꝓ tīgenti ſb̃iecto eodē° ſumpto ſic ſumiſ̃ i mīore quia eſt ſilogiſm⁹ rl̃at⁹ per dici d e oīi velde nullo Vnde bene ſequiſ oīe qđ ꝓtingit eſſe hominē ꝓtingit eē albū oīe qđ ꝓtīgit eē nigrū ꝓtīgit eē hominē g̃ oīe qđ ꝓtīgit eē nigr; ꝓtingit eē albū nūc iſte ſilogiſ. nō indiget aliqua ꝓbatiōe ſ3 eſt de ſe euidēs ſiſr p3 q ſill⁹ v3 ſi ſubiectū tā in mīore quā in ꝓcl̃one ſũaſ pro hiis que ſũt ꝛ eodē° patet q valet ſillogiſ. q̃n maior ē vl̃is negatia ō ꝓtīgēti ſiſr ſi ſb̃ctū minoꝛ ſuppōit ꝓ hiis que ſũt et ſubiectū ꝓcl̃o-

nis ꝑ his q̄ cōtīguntvniformis nōvalet. nō ei ſequit oēz hoiez cōtīgit eē albū omnē ſubām creatā intellectualē ꝓtīgit eē hoiem g̃ omnē ſubāz creatā ītellectualē ꝓtīgit eē albā qa po ſito q̄ hō ſit intelligēs et nullus alius ꝓ° ē flā ⁊ pmiſſe ſūtvere Et ē aduertendō q̄ qñvniformis taľ gñatio de ꝓtingēti tenet et oēs ꝓpōes ſumāt in ſēſu diſo ꝓtīgit arguē ex negatiuis ⁊ exvna negatīa et alia affirmatīa ſiue mior fuerit affirmatīa ſiue negatīa. Et rō ē qa tales ꝓpōes ꝙuertūt ꝑ oppoītas q̄lītates ⁊ iō quicqd ſeqt ex affirmatīa ſeqt ex negatīa et ecōuerſo et iō hic eſt bonus ſillūs cōtīgit nullū hoinē eſſe albū ꝓtingit nullū nigrū eē hoiez igit ꝓtīgit nullū nigr̄ eē albū. Si aūt maior ſuāt ī ſēſu ꝑpoīto et mior ī ſēſu diſo ſillūs ñvz. nā nō ſeqt oēz hoiez eē deū ē ꝓtīgēs q̄libz pſōaz dīnā ꝓtīgit eē hoiez g̃ q̄libet pſonā dīnā contīgit eē deū nā pmiſſe ſūtvere et ꝓ° flā ſi enī nꝰhō eēt niſi xꝰhec eſtva oīs hō ē deꝰ et tñ mō ē flā ⁊ ꝑ ꝓñs ē ꝓtingēs Siľr ſi maior accipiť in ſēſu diſo ⁊ mior ī ſēſu ꝑpoīto ñvz ñ ei ſeqtur oēz hūanitatē ꝓtīgit aſſumi a pſōā dīna hec ē ꝓtīgēs oīs hō ē hūanitas g̃ ꝓtīgit oēz hoiez aſſumi a pſōa dīna nā pmiſſe ſūt ve ⁊ ꝓ° flā Qd ei maior ſitva pz qa oē qō pt eēvel ē hūanitas pōt aſſumi a pſōa dīna Qō etiā ſit minorva pz qa hec ē mō flā oīs hō ē hūaitas et pōt eēva qa fuitva añ icarnationēvbi fz opinionē Añ ſicut alias oñſū ē ⁊ eaď rōe poſſet eēva g̃ ē ꝓtīgēs Qō aūt ꝓ° ſit flā pz qa ſi in iſta ꝓtīgit oēz hoiez aſſumi a pſōa dīna li hō ſuppōat ꝑ his q̄ ſūt ſic hzvnā ſingľarē flāz illā ſ. iſtū hoiez demōſtrādovbū ꝓtīgit aſſūi Iſte enī hō cū ſit filiꝰdei nō pōt aſſūi a vbo ſed ab ipō ē aſſūpta huāitas ſua Ca. xxvii.

IN ſcōa figuravniformis gñatio de ꝓ tīgēti ñvalet et hoc qualitcūq̄ ꝓbinē tur ꝓpōes et pōt ſ̄ ꝓſiľr ꝓbari ſic ꝓbatū ē ꝑus q̄ vniformis de poſſibili in ſcōa figura ñvz qavľis negatīa de ꝓtīgēti ñ ē ꝙuertibilis ī aliq̄vľez ſed in pticľarē tm̄ illo mō q̄ pōt ꝙuerti q̄ tñ debēt eē maior in ꝑma figura qō ē ipoſſibile. Qō aūt taľ negatīa de ꝓtīgēti ñ ꝙuertať pz maīfeſte nā ñ ſeqt ꝓtīgit oēz hoinē ñ eē albū g̃ ꝓtīgit oē albū ñ eē hoiez nam añs ēvm ⁊ ꝑñs falſū Qō aūt añs ſitver̄ maifeſtū ē nā oīs hō pōt eē albus ⁊ pōt ñ eē albꝰ Falſitas ꝑñt̄ pz. nā aliq̄ albū de neceſſitate nō ē hō puta cignꝰ. Qd etiā taľ vniformis generatio de ꝓtīgēti ñvaleat pz ꝑ iſtātiā ī teris nā ñ ſeqt ꝓtīgit oēz hoiez eē albū ꝓtīgit nllz equū eē albū g̃ ꝓtīgit nllz equū eē hoiez et ꝑ eoſdē tīos pt̄ ꝑbari q̄ taľvniforis nō valet in aliq̄ mō nec etiāvalet ꝓtīgit oēz hoiez eē albū ꝓtīgit nullū riſibile eē albū g̃ ꝓtīgit nullū riſibile eſſe hoiez nec etiā ſeqt ꝓtīgit q̄libz ꝑſonā dīnā eē creatā ꝓtīgit patrē ñ eſſe creantem g̃ ꝓtīgit patrem ñ eſſe pſonā dīnā qa pīſſe ſūtve ⁊ pcľo flā ⁊ ꝑ illos tīos pz q̄ nulla ſeqt pcľo ex talibꝰ pīſſz cū nec illa de ꝓtigenti nec illa de poſſibili nec etiā illa de ieſſe. Patet etiā q̄ q̄lītcūq̄ pīſſe accipiāt ſiue ī ſēſu cōpoīto ſiue ī ſenſu diſo ſiuevna ī ſenſu diſo ⁊ alia ī ſenſu cōpoīto q̄lītcūq̄ etiā ſubiecta ſupponāt taľvniformis gñatio ñvalet qa ī pdco exō pīſſe ſtve ⁊ pcľo flā Ca. xxviii.

IN tcia figura ſi ābe pmiſſe ſumāt ī ſenſu diſo ⁊ ſubiectūvtuſq̄ ſuppōat ꝑ his q̄ ſūt ſeqt pcľo de ꝓtigenti ſubiecto pcľonis ſūpto ꝑ eo qō ꝓtīgit et non ꝑ eo qđ eſt. nā ſeqtur ōnem hoiez ꝓtīgit eſſe albū ōnem hoiez ꝓtīgit eſſe ſcientem g̃ qđ ꝓtīgit eſſe ſciens ꝓtingit eſſe albū ſz nō ſeqt iſta pcluſio qđ eſt ſciens ꝓtīgit eſſe albū. Nā poīto q̄ nꝰhō aliqd ſciat ſed tm̄ angelꝰ pīſſe ſūt ve ⁊ pcľo fla. Siľr poīto q̄ tm̄ eqꝰ ſit albꝰ tūc ſūt iſte pīſſeve ōne riſibile ꝓtīgit eſſe hoiez ōne riſibile ꝓtīgit eſſe albū ſed hec pcľo eſt flā qđ eſt albū ꝓtīgit eſſe hoiez cū q̄libz ſingulaꝝ eſt flā Siľr ſi ſubiectūvtrīq̄ pīſſe ſuppōat ꝑ his q̄ cōtingūt ſeqt pcľo de ꝓtigenti ſubiecto ſūpto ꝑ his q̄ cōtīgūt nō ꝑ his q̄ ſūt qđ pz ꝑ exm̄ pcēdens Siľr ſi ſubiectū īvna ſuppōat ꝑ his q̄ ſūt ⁊ ī alia ꝑ his q̄ cōtīgūt ſeqt cōſiľis cōcľo. ſed ſi vna pīſſaꝝ ſūať ī ſenſu cōpoīto ⁊ alia in ſenſu diſo ñ ſeqt cōcluſio. nō enim ſeqt ōnez hominem eſſe deū eſt contingens omnez homi nem contingit eſſe hūanitatem ergo aliquaz hūanitatē contingit eſſe deū et ſ̄ ſi ſubiectuz minor ſūať ꝑ his q̄ ſūt. nā pmiſſe ſūtve ⁊ concluſio flā Qd enim maior ſitva pz. nā iſta ōnis hō eſt deus eſt mō flā et tñ pōt eſſeva nā ſi nꝰhō eſſet niſi xꝰ tūc eſſetva ⁊ ꝑ conſeqns ōnis hō eſt deus g̃ maior eſtva Etiaz poſito q̄ natura aſſūpta avbo eſſet depoſita tūc minor eſſetvera quia tunc omnis humanitas eēt homo quia ſuppono ad preſens q̄ alias eſt probatū q̄ hec eſtvera de virtute ſermonis omnis homo eſt humanitas niſi humaītas ĩcludat aliquod ſincathegreuma vl̄ equiualens alicui tali propter qō falſificeť ſed hoc non im

pedit ꝓpoitum ꝙ avolo ꝙ illud nomẽ hūanitas ſp ſuppōat ꝓ illa natura creata ſine inclusione alicui⁹ ſincathegreumattis ſiue cui⁹cūq; alterius determiationis ⁊ tūc p3 ꝙ minor ẽ va et tn̄ tūc erit ꝓ⁹ flā. nā illa natura creata nullo mō pōt eẽ de⁹. vn̄ de facto ꝙ̄is hō ſit deus tn̄ illa natura creata nō eſt deus ſicut ꝙ̄is albū ſit hō tn̄ iſta albedo ĩherẽs hoi nr̄lo⁹ ẽ hō. Et p idē patet ꝙ ſi maior accipiť i ſenſu diſo ⁊ minor i ſenſu cōpoito ſillūs nvalz. Silr ſi ſubiectū ꝓpōis accepte i ſenſu diſo ſuppōat ꝓ his q̄ ꝓtigūt nōvalet ſillūs nō eni ſeqť oē qđ ꝓtigit eſſe ens ꝓtingit creari hec eſt ꝓtigēs oē ens eſt deus ḡ deū ꝓtigit creari. V trū aūt illa ꝓpō one ens ꝓtigit creari poſſit de vtute fmois habere talẽ ſenſū oē qđ cōtigit eẽ ens ꝓtigit creari nō eſt mō curādū qa illa foret magis difficultas vocal⁹ q̄ real⁹ eo ꝙ voces ſigñt ad placitū. Sic igiť p3 ꝙ nō ꝓtigit arguere ex illi⁹ de ꝓtigēti i tercia figura Cōtra ꝓbat Ar̄. talẽ illogiſmū i h⁰ ꝓor ꝙ ꝓuerſione mioꝝ ꝓpōis vt ſi arguať ſic ꝓtigit b eẽ a ꝓtigit oē b eſſe c ḡ ꝓtigit aliqđ c eẽ a nā ꝓuerſa mīore ſic ꝓtingit oē b eẽ c ꝓtigit aliqđ c eẽ b erit vniformis i ꝑma figura ſic ꝓtigit oē b eẽ a ꝓtingit aliqđ b eſſe c ḡ ꝓtigit aliqđ c eẽ a et ita talis vniformis i ꝛcia figura de ꝓtigenti ꝛducit⁹ i ꝑmā figurā p ꝓuerſionē. Sꝫ illud videť repugnaẽ ꝓ us dicto. Dictū eſt ei ī ꝓcedēti capitulo ꝙ illa de ꝓtigēti ſubiecto ſūpto ꝓ eo qđ ẽ nō ꝓuertit⁹ i illā de ꝓtigenti igiť talis ſillūs nō pōt ꝓdicto mō ꝓbari i tercia figura. Dicenđ ꝙ Ar̄. p illā ꝓuerſionē ñ ꝓbat niſi vniformē de ꝓtigēti i ꝛcia figura ſubiectov ꝛſuſq; ꝑaccepto ꝓ his q̄ ꝓtigūt ꝓciſe et illa de ꝓtigēti accepto ſubiecto ꝓciſe ꝓ his q̄ ꝓtigūt ꝓuertit⁹ i illā de ꝓtigēti ſubiecto ꝓñt⁹ ſūpto eo⁹ ⁊ iō ꝓbatio Ar̄. eſt ſufficiens ad ĩtētū ſuū nec repugnat dicto ꝓori Alii aūt vniformes de qb⁹ dictū ẽ ꝙ tenēt nō ꝓbāť illo⁰ tn̄ ex ſuꝑ dict⁹ phi iſto loco ⁊ i aliis ptib⁹ logice pōt elici ꝓbatio eorum

Ad cui⁹ cuidētiā eſt ſciendū ꝙ ꝓpoſitio de ꝓtigēti pōt habere triplicē ſenſū penes acceptionē ſubiecti. poteſt eni ſubiectū accipi ꝓciſe ꝓ his q̄ ſūt pōt etiā accipi tā ꝓ his q̄ ſūt q̄ ꝓ his q̄ ꝓtigūt. ꝛcio mō pōt accipi ꝓciſe ꝓ his q̄ ꝓtigūt vtr̄ aūt iſti duo ſenſus vltimi ſint de vtute fmonis vel alť tn̄ et ſi alť eorū qs eor̄ ñ curo ad pñs. tn̄ ꝑus locutus ſū qn̄ dixi vniformē valẽ fm duos ꝓores ſenſus ⁊ tūc qn̄ ſubiectū alterius ſc3 maioꝝ accipiť ꝓ his q̄ ſūt ꝓbatur talis ſillūs ꝓ ꝓuerſionē mioꝝ i illā de ieẽ ſic arguendo ꝓtigit oē3 hoiē3 eẽ albū ꝓtigit ō nē hoiē3 eẽ ſcīēte ḡ ꝓtigit ſcientē eſſe albū ꝙ uertiť illa mior ſic ꝓtigit oē3 hominē eſſe ſcīē tē ſubiecto ſtāte ꝑciſe ꝓ his q̄ ſūt in illā aliqđ qđ ꝓtigit eẽ ſciens eſt hō nūc aūt ſeqť euidēť in ꝑma figura oē3 hoīnē ꝓtingit eſſe albū ſb iecto ſūpto ꝓ his q̄ ſūt ꝑciſe aliqđ qđ ꝓtigit eſſe ſciens eſt hō ḡ aliqđ qđ ꝓtingit eſſe ſciēs ꝓtigit eſſe albū q̄ equiualet cōcluſioni ꝑmi ſillogiſmi et ex illo et iſta ꝓpōe de ꝓtigenti ſūpto ſubiecto ꝑciſe ꝓ his q̄ ſūt ꝓuertitur in illā đ ieſſe cū iſta regulā ifallibili quicqđ ſequitur ad ꝑns ſequť ad añs ſeqť ꝓcło ⁊ ita patent ꝓbationes oī3 aliorū. Sed ſi ſubiectū maioꝝ accipiť preciſe ꝓ his que cōtingunt et ſubiectum mioris ꝑciſe ꝓ his q̄ ſūtvniformis nō valet ſicut nō ſequitur omne qđ ꝓtigit eſſe ens cōtigit creari omne qđ eſt ens ꝓtingit eſſe creās ḡ aliqđ qđ ꝓtigit eẽ creās ꝓtingit creari quia ſi nihil eſſet niſi deus ꝑmiſſe eſſentve ⁊ concluſio falſa et ſi minor ꝓticulariter ſumať ꝑiſe de facto erūtvere et concluſio falſa illō tn̄ men exm̄ tn̄ gratia exempli adducit⁹. Similiter ſi tranſponāť tales ꝓpōes diuerſimōe ac accepte nōvalet. patet igiť q̄n ꝓtingit arguere ex oīb⁹ de ꝓtingēti et q̄n̄o. Eſt etiā ſciendū ꝙ ſicut in ꝑma figura nō refēt arguere ex affirmatis de ꝓtingenti et negatis niſi ꝙ negati⁹ ſillūs ꝓficitur ꝓ ꝓuerſionē ꝓpōnū negatiuar̄ ꝓ oppoītas q̄litates ita ī tercia figura ꝓtingit arguē eodē mō ex oīb⁹ negatis vel indifferēt ex altera ⁊ ꝓficiūtur tales ſilli ꝓ cōuerſionē ꝓ oppoītas q̄litates.

Capitulū xxix

Poſt ꝑdicta de vniformib⁹ ꝓpōib⁹ de ī poſſibili ẽ dicēdū Et ẽ ſciendū ꝙ ſi ō nes ꝓpōes ſumāť i ſenſu ꝓpōito talť diſcurſus nōv3 ga arguēť ꝓ iſtā regulā falſā. ꝑmiſſe ſť ĩpoſſibiles ḡ ꝛcło ẽ ipoſſibile. Similiť ſi oēs ꝓpōes de ipoſſibili ſumanť i ſenſu diuiſo nōvalet talis diſcurſus qa nr̄ talť in ꝑma figura pōt regulari ꝓ dici de oī vel de nullo. vñ ſic arguēdo oīs hō ĩpoſſibl⁹ ẽ aſin⁹ oē rudibile ipoſſibl⁹ ẽ hō ḡ oē rudibile ipoſſibl⁹ ẽ aſin⁹ p3 ꝙ ñ v3 nec rťať ꝓ dici ō oī qa ꝓ mīorē nō ḡ notať ſubiectū maioꝝ vificari de aliq̄ ſ3 magis remoueri ⁊ ita cū q̄lib3 đ ĩpoſſibli equale at alicui negatie et ex oīb⁹ negatis nō cōtigit arguē maifeſtū eſt ꝙ ex ꝓpōib⁹ ḡ ĩpoſſibli ñ ꝓtigit arguere.

Ostenſo quō cōtigit ſillogizare p ſillm̄ vniformem ex ꝓpoīb⁹ modalib⁹ q̄ vſitate vocāf mōales reſtat vidē quā do ex aliis mōalibus cōtigit arguē Eſt aūt ꝑmo ſciendū ꝙ tales ꝓpoēs ita bñ pñt habere duos ſenſus ſicut alie de quibus dictuz eſt ſimiliť pñt eē aliq̄ equalētes talib⁹ ſēſibus cō poītis et diſis Et iō ꝓ ſēſib⁹ cōpoītis talīū ꝓpō nū eſt iſta regula geneāl ꝙ qñ aliqđ tale nomē modale pōt vificari de pīſſis abſq; hoc ꝙ vificef de ꝑ°ne ymo pōt ve remoueri a ꝓclōe vniformis ex talib⁹ in ſēſu ꝓpoīto ñvalz nec ex equalētib⁹ eis qñ aūt de ꝑmiſſz ñ pōt vifi cari tal mō⁹ niſi etiā vificaf de ꝓclone vniformis ex talib⁹ ſp tz ꝛ iō ſic arguēdo oēz hoīez eſſe aīal eſt verū ſortē eē hoīez eſtvm g̃ ſortē eē animal ē verꝝ oēz hoīez eē aľ eſt opīabile vel credibile ſortem eſſe hoīez ē credibile g̃ ſortē eē aīal eſt credibile accipiēdo credibile ꝑ illo cui pōt ītellect⁹ aſſentire ſiue euidēť ſi ue nō ꝓuenient arguiť ꝑ ſ̄ ꝙ talis diſcurſus tz p tales regulas vas pīſſe ſūt ve g̃ ꝓclo eva pīſſe ſūt credibiles g̃ ꝓclo credibiľ ꝓdicto° ac cipiēdo credibile ſed tales ſilli ñ valēt omēz hoīez eē albū ē ſcitū ab aliq̄ ſortē eſſe hominē eſt ſcitū ab aliquo g̃ ſortē eē albū eſt ſcitū ab aliq̄ oēz figurā planā ťb⁹ lineis ꝓtētam habē ꝛc ē īdemōſtrabīe omnē ťangulū eē figurā planā ꝛc ē īdemōſtrabile g̃ oēz triāgulū hr̄e ꝛc ē indemōſtrabile. omnē ītellectū eē formā ſubāl̄ē ē dubitabile aliq̄ q̄litatē q̄ nō ē foŕa ſubālis eē intellectū eſt dubitabile g̃ ali q̄ qualitatē q̄ nō eſt foŕa ſubāl̄ eē formā ſubālem ē dubitabile et ſ̄ qa tales rľe ſūt falſe p̄miſſe ſūt ſcite g̃ ꝑ° eſt ſcita pōt eni vna pīſſa ſciri ab vno et alia ab alio et tñ ve ab vtroq; ignoraf ꝑ° p̄miſſe ſūt ve īdemōſtrabiles g̃ ꝑ⁹ eſt indemōſtrabilis. p̄miſſe ſūt dubitabiles g̃ ꝑ° ē dubitabilis Vñ ad ſcienō qñ talis ſillogiſm⁹ eſt bō⁹ et qñ ñ obſtāde ſūt tā ve q̄ ſlē rľe ifra ſcripte. Vñ iſte rľe ſūt ſlē. p̄miſſe ſūt falſe g̃ ꝑ° flā. p̄īſſe ſūt ſcite g̃ ꝑ° eſt ſcita. p̄īſſe ſūt credite g̃ ꝑ° credita. p̄īſſe ſūt īdemr̄abiles g̃ ꝑ° eſt īdemr̄abiľ. p̄miſſe ſūt dubitabiles g̃ ꝑ° dubitabiľ. p̄īſſe ſūt ꝑ°ve g̃ ꝛ ꝑ°. p̄īſſe ſūt p accns g̃ ꝛ ꝑ°. p̄īſſe ſūt īdubitabiles g̃ et ꝑ°. p̄īſſe ſūt ītellecte g̃ ꝛ ꝑ°. p̄īſſe ſūt ꝓbate g̃ ꝛ ꝑ°. p̄īſſe ſūt audite g̃ ꝛ ꝑ° ꝛ tales ꝓſiles ſūt falſe et iōvniformes ex talib⁹ ꝓpoīb⁹ nō tenent. Sz iſte rľe ſūt ve p̄miſſe ſūt euidētes et ꝓgnoſcibiles g̃ ꝑ° eſt euidens ꝛ ꝓgnoſcibilis. preiſ ſe ſūt credibiles g̃ ꝛ cōcło et ſic de aliis et mľ te tales ꝛ vniformes ex talib⁹ mōalib⁹ ſūpte ī ſēſu cōpoītovel equalētes eis ſūt boni ſillī tenētes p iſtā rľaz. premiſſe ſūt tales g̃ cōcło ē talľ. Si aūt tales p̄īſſe ſumāf ābe in ſenſu diuiſo ī ꝑma figura ſp ē ſillūs rľat⁹ ꝑ dici de oī vľ de nullo qñ ex ſuis de ineſſe eſt bō⁹ fillūs niſi rōe mōi icludaf equalent ꝓpō negatīa quod dico ꝓpť illū modū falſū et ſi aliqs ſit ſibi ſimilis qa nō ſeqf ois hō eſt aīal ois aſin⁹ falſe eſt hō g̃ ois aſin⁹ falſe eſt aīal. Siľ iſte ſillūs ñvalet oēz lapidē eſſe aīal eſt fl̄z omnez hoīnez eſſe lapidez eſt ſalſū g̃ ōnez hoīez eſſe aīmal eſt falſū q̄uis ōnes p̄īſſe ſumāf in ſenſu diſo. Sed aliī vniformes valent qñ vniformes de ineſſe corrñdentes eis valent et ex mōalib⁹ ſequūf ſue de ineſſe. Vñ iſte vniforis eſt bō⁹ ois hō ꝑ ſe eſt aīal ſōr ꝑ ſe eſt hō g̃ ſōr ꝑ ſe eſt aīal. ſiľ ſeqf ōne albū ſcif eſſe hōveniens ſcif eſſe alb⁹ g̃ veniens ſcif eſſe hō. Simiľ talľ vniformis negatī⁹ tz ī ꝑma figura qui a regľaf ꝑ dici de nullo. ꝛ iō tales vniformes ſūt boni ois foŕa ſubāl̄ ſcif nō eſſe qualitas ītellect⁹ ſcif eē forma ſubāl̄ g̃ ītellect⁹ ſcif non eē q̄litas. ois creatura ſcif nō eē de⁹ creatio ē creatura g̃ creatio ſcif ñ eē de⁹. ſi aūtē maior talľ vniformis ī ꝑma figura ſūaf ī ſenſu ꝓpoīto ꝛ mīor ī ſenſu diuiſo cū aliq̄ mō tz reſpectu ꝑ°nis ī ſenſu diſoꝛ cū aliq̄ mō ñ tz. vñ iſte diſcurſus tz hec eſt ꝑ ſeva ois hō eſt aīal corpus ꝑ ſe eſt hō igiť corp⁹ ꝑ ſe eſt aīal Iſte aūt nō tz hec eſt dubitata a ſorte ōne albū eſt hō plato dubitaf a ſorte ꝙē alb⁹ g̃ plato dubitaf a ſorte eē hō. ſiľ ſi maior ſūaf ī ſenſu diſo ſp tz niſi ſit talľ mō⁹ q̄lis eſt falſū reſpectu ꝑ°nis ī ſēſu diſoꝛ ñ ī ſenſu cōpoīto nō eī ſeqf oē albū ſcif eē hō hec eſt ſcita calidū eſt albū ergo hec eſt ſcita calidum eſt hō ſz ſeqf igiť calidū ſcif eē hō tn forte cū aliq̄ mō nō tz talis diſcurſus ſed quia dicē in ꝑticulari q̄ovalz diſcurſus exvna modali ī ſenſu cōpoſito et alia in ſenſu diuiſo longum foret propter nūe roſitatem modorum ideo ipſius īquiſitionem modo duxi ſtudioſis relinquendum qui per ꝑ dicta et dicenda faciliter ſcire poſſūt. Sed ī ſecunda figura pauci tales diſcurſus valent ſi ō nes premiſſe ſumantur in ſenſu diuiſo. Et ratio eſt quia tales propoſitiones de modo raro vel nūquā conuertuntur in propoſitiones de conſimili modo. Vnde non ſequitur aliquod albū ſcitur eē homo g̃ aliquis homo ſcitur eē

albꝰ ꝛ qa talꝫ ꝓpõvlis negatiã ñ ꝓuertiꝫ vel nõ eſt ꝓuertibiꝫ de mõ cõſiſ ĩ illã de ieſſevꝛez ſz ꝓticularẽ iõ talꝫ ſillus ñ põt pfici p cõuẽſionez vlis negatiẽ qđ tñ reqrit ad hoc ꝙ eſſet bonꝰ ſillus ĩ tali mõ ſcõe figure. nõ põt etiaz pfici p impoſſibile ſic̃ poſteriꝰ oñdeꝫ. pz p iſtãtiã ĩ termis qa talꝫ diſcurſus nõvalet nõ ei ſeqꝫ oẽ albũ p ſe ẽ aĩal ois lapis p ſe nõ ẽ aĩal g̃ om nis lapis p ſe nõ eſt albꝰtñ cũ illo mõvea eſt bonꝰ diſcurſus Et rõ eſt qa talꝫ ꝓpõ de mõ ꝛ il la de ineſſe ꝓuertũꝫ qñ aũt nõ ꝓuertũꝫ tẽ diſ curſus ñvz in ſecũda figura ſz ſivna ſumatur ĩ ſẽſu diſo ꝛ alia ĩ ſẽſu ꝓpoito aliqñ tz ꝛ aliqñ nõ ſz qñ tz et qñ nõ diſcutiãt ſtudioſi. In terti a figura qñ ambe ꝑmiſſe ſumũꝫ ĩ ſẽſu diſo ꝛ modalꝫ ifert ſuũ de ineẽ ſp ſeqꝫ ꝙ° ĩ ſẽſu diſo ſic̃ ſeqꝫ ois hõ ſciꝫ eẽ albꝰ ꝛ ois hõ ſciꝫ eẽ veni ens igiꝫ veiens ſciꝫ eẽ albꝰ ꝛ põt talꝫ vniformis ꝓbari ſic̃ ꝓbaꝫ vniformis de neceſſario et de poſſibili. Quiꝫtꝰmõꝰ ꝓbaꝫ ꝑ ſillm̃ expoſitoriũ ſed hic ſi altera ſumaꝫ ĩ ꝓſu diſo et altera ĩ ſẽ ſu ꝓpoito ſi mior ſit i ꝓſu ꝓpoito tz reſpectu ꝑ ꝓnis ĩ ꝓſu ꝓpoito Ca. xxxi.

QVſo quovniformis diũſimõe fit ex di uerſis ꝓpõib⁹ de ſillis mixtis ẽ tractã dũ ꝛ ꝑmo de ſillõ mixto de ieẽ ꝛ mo dali. Scõo de ſillõ ex modalib⁹ de mois diuẽ ſis Circa ꝑmũ ꝑmo dicẽdũ eſt de ſillõ mix to ex ꝓpõe de ieẽ ꝛ mõali de ncc̃a°. Circa qõ ꝑmo ſcieẽdũ ẽ ꝙ ex maiori de ncc̃ario ſũpta ĩ ſẽſu diſo ꝛ miore de ineſſe ſp ſeqꝫ ꝙ° de ne ceſſario ĩ ꝓſu diſo ñ i ſẽſu ꝓpoito. Qõ ei ſeqꝫ ꝙ° de ncc̃a° in ꝓſu diſo pz qa talꝫ ſillus regu laꝫ ꝑ dici de oi vꝫ de nullo. Vñ ſic arguẽdo õ nis hõ de neceſſitate ẽ aĩal hõ albꝰ ẽ hõ g̃ hõ albꝰ de neceſſitate ẽ aĩal arguiꝫ ꝑ dici de om ni nã ꝑ iſtã ꝓpõez ois hõ de neceſſitate ẽ aĩal nõ denotaꝫ niſi ꝙ qcqd qđ eſt hõ de ncc̃itate eſt aĩal cũ igiꝫ ꝑ miorẽ denotaꝫ ꝙ hõ albꝰ ſit hõ ſeqꝫ ꝑ dici de oi ꝙ hõ albꝰ de ncc̃itate eſt alꝫ. Vñ ſciẽꝺ ꝙ ſic̃ pvlem affirmatiaz ꝺnotatur ꝙ de q̃cũq; dꝫ ſubiectũ de eoꝺ dꝫ ꝑtũ ꝛ ꝓꝓꝫ ſumẽdo miorẽ ĩ q̃ ꝑꝫ ſbiectũ ꝑme ꝓpois ꝺ ali q̃ ꝓtigit iferre ꝑtũ ꝑme ꝓpois de miori extreĩ tate ꝑ dici de oi ita ꝙ ꝑ ꝓpõez ĩ ꝓſu diſo ꝛ eq ualẽtẽ tali denotaꝫ ꝙ de q̃cũq; dꝫ ſubiectũ ꝙ de eodẽ dꝫ ꝑdicatũ cũ mõ neceſſitaꝺ et ꝓꝓꝫ ſumẽdo miorẽ in q̃ ſubiectũ ꝑme ꝓpois ꝑꝫ de aliq̃ ꝓtigit iferre ꝑtũ idẽve ꝑri de eadẽ mino ri extreĩtate ꝑ dici de oi. Ex q̃ pz ꝙ ĩ tli mix tione aliud refert ſi mior ſit de ieẽ ſimplicitẽ vel de ineẽ vt nũc. vñ ille ſillus regulaꝫ ꝑ di ci de oi oẽ aĩal de neceſſitate ẽ ſubã oẽ albũ ẽ aĩal g̃ oẽ albũ de neceſſitate ẽ ſubã ſed ſi ꝓ ſũaꝫ ĩ ſẽſu ꝓpoito diſcurſus nõvz vt ñ ſeqꝫ qli bz pſõa dina de ncc̃itate ẽ deꝰ creans ẽ pſona dina g̃ hec ẽ ncc̃aria creas ẽ deꝰ ſz ſeqꝫ g̃ crea ãs de ncc̃itate eſt deus. Ex illa aũt nõ ſeqꝫ ſi ta hec eſt ncc̃iria creas eſt deꝰ pl⁹ q̃ ex illa al bũ põt eſſe nigꝝ ſeqꝫ illa hec eſt poſſibilis al bũ ẽ nigꝝ Ex iſto etiã ſeqꝫ ꝙ ĩdirc̃a ꝙ° ꝺ ne ceſſario nõ ſeqꝫ ĩ tñ mixtiõevt ñ ſeqꝫ qlibz ꝓ ſõa dina ncc̃io ẽ deꝰ creas eſt pſõa dina g̃ de us ncc̃ario eſt creas Et rõ ẽ qa illa creas ne ceſſario eſt deꝰ nõ ꝓuertiꝫ ĩ illã g̃ deꝰ ncc̃io eſt creas ſz ĩ illã g̃ aliqd qꝺ ncc̃a° eſt deꝰ eſt cre ãs ꝛ ita bñ ſeqꝫ qlibz pſõa dina ncc̃a° eſt deꝰ creas eſt pſõa dina g̃ aliqd qꝺ ncc̃a° eſt deus eſt creas qa iſta ꝙ° ĩdirc̃a eſt ꝓuẽtibiꝫ cũ illa directa Ex q̃ pz ꝙ aliqñ ꝓpõ de ieẽ ꝓuertiꝫ in illã de ncc̃a° ſz tc̃ oz ĩ illa de ieẽ poſ mod ne ceſſitaꝺ eo ꝙ ĩ illa ñ ẽ deꝺa° ꝓpois ꝓncipalis Si aũt maior ĩ tali mixtiõe ſũaꝫ ĩ ꝓſu ꝓpoſito nõ ſpvz talꝫ mixtio ſz oz ꝙ mior ſbſũpta ſit ĩ eſſe ſimplr qa ſi mior ẽ de ieẽ vt nũc ñvalet mixtio Ad cuiꝰ euidentiã eſt ſcienꝺ ꝙ illa maior eſt de ieẽ ſimplr ĩ q̃ ñ põt ꝑtũ ꝓpetere ſubiecto ĩvno tpe ꝛ negari i alio ſz ſpvniforiꝫ ſe bz ita ꝙ ſpvc ꝑꝫ vel nũq̃. Illa aũt dꝫ ieẽ vt nũc ĩ q̃ põt ꝑtũ vno tpeve affirmari de ſb iecto ꝛ ĩ alio tpeve negari ꝛ talꝫ mior nũq̃ de bet ſũi ſub maiore de ncc̃a°. vñ nõ ſeqꝫ oẽm ꝑſonã dinã eẽ deũ eſt neceſſariũ aliqs hõ eſt pſõa dina puta xꝰ g̃ aliqꝺ hoiez eẽ deũ ẽ ne ceſſariũ nec ſeqꝫ oz hoiez eẽ aĩal eſt ncc̃ariũ hõ albꝰ eſt hõ g̃ hoiez albũ eẽ aĩal eſt ncc̃ari um ſz talꝫ mixtio ñ tz omnẽ ꝑſonã dinã eẽ dꝺ um eſt ncc̃ariũ albedo ẽ pſõa dina g̃ albedi nẽ eẽ deũ eſt ncc̃arnũ Iſta dicta ſũt quãtũ ad vitatem tñ fm itentionem ꝓpĥi ad hoc ꝙ mix tio ſit bõa ſufficẽt ſũẽ ſub aliqd ꝑ ſe i gene re iportãs rem diſtictã abſolute ita ꝙ nõ eſ ſet nomen ꝓnotatiz nec relatiz. vñ fm itenti onem ꝓpĥi iſte ſillus eſt bõꝰõne aĩal eẽ colo ratũ eſt ncc̃arnũ õnis hõ eſt aĩal g̃ õnem hoi nem eſſe coloratũ eſt neceſſariũ ita ꝙ fm eũ q̃ncũq; ſumiꝫ ſub illo aliqd abſolntũ qđ nõ eſt relatiz nec ꝓnotatiz ſp eſt mixtio bõa ſz illã fmvitatez nõ eſt vm. Nã illa mixtio nõvz õ ne ens eſſe in actu eſt neceſſariũ omis hõ eſt ens g̃ omnem hominem eſſe in actu eſt neceſ ſariũ. nã ꝑmiſſe ſũt vere et ꝓcto falſa. Qđ enĩ

maior ſit vā p3 nā hec eſt neceſſaria oē ens ē in actu ⁊ mīor etiā eſt maīfeſteva ⁊ tñ ꝓ° eſt flā ſiue ſumaf̄ ī ſu ꝓpoito ſiue ī ſu diſo nul lus enī hō ncca° ē ens ī actu hec etiā nō ē ne ceſſaria oīs hō ē ens ī actu Si aūt maior ſūa tur de īeſſe ⁊ mīor de ncca° ī ſēſu diſovel eq ualēti ei diſcurſus ñvalz nō ei ſeqf̄ qlibz pſo na dīna ē creās pr̄ de ncc̄itate ē pſōa dīna g̃ pr̄ de ncc̄itate eſt creās qa pīſſe ſūtvere et ꝓ° falſa Si aūt mior ſūaf̄ ī ſēſu ꝓpoito etiā ñ vz diſcurſusvt nō ſeqf̄ oīs de⁹eſt creās qlibet p ſonā dīnā eē deū eſt nccārīū g̃ qlibz pſōaz eſ ſe creātē eſt neceſſarīū nā pīſſe ſūtvē ⁊ ꝓ clu ſio flā Et rō eſt qa aliqd pōt p̄ri ꝓtīgēt taz de ſupiori q̄ de īferiori nō obſtāte ꝙ p̄° ſupioriſ de īferiori ſit neceſſaria ⁊ ita ē de aliis No tādū eſt aūt ꝙ ſi maior ſit de īeſſe ſimplr taľ mixtiovz qa qñ aliqd ñ pōt p̄ri de aliq̄ ī vno tpe ⁊ negari ī alio ſed ľ ſp p̄ē ľ nūq̄ nō pōt ſb iectū de aliq̄ p̄ri cū mō ncc̄itat̄ niſi p̄dicatuz p̄dicef̄ de eodē cū eod mō. Et ſi dicaf̄ ꝙ phus negatvnā ⁊ ꝓcedit aliā g̃ flz ē qđ hic dr̄ ꝙvaletvna ſicut alia. Dicēdū ē ꝙ ph⁹ loqf̄ de illa de nccārio ī ſēſu diſo ⁊ tūc pz euidēt ꝙ ma iore exñte de nccārio ⁊ mīore de ineē ſeqf̄ ꝓ° de nccārio et ſi ſiue mīor ſit de ī eſſe ſimplici ter ſiue de īeſſevt nc̄.nō ſic aūtvz taľ diſcurſ⁹ ſi maior ſit de īeē ⁊ iō negatvnā mixtionē et ꝓcedit aliā. Et ſi dicaf̄ ꝙ phs dicitvniformez diſcurſū de nccārio eē bonū ī oī figura ſz di tū eſt p⁹ꝙvniforis de nccārio ī ſēſu diſo ī ſe cūda figura ñvz g̃ phs ñ loqf̄ de illī de nccāri o ī ſēſu diſo ſz in ſēſu ꝓpoito. Dicēd ē ꝙ phi loſoph⁹aliqñ loqf̄ de illis de nccārio ī ſēſu di ſo ⁊ aliqñ ī ſēſu ꝓpoito ⁊ iōvbi docēt vniformē ex illī de nccārio loqf̄ de eis ī ſēſu ꝓpoito ⁊de eis equalētib⁹qñ aūt docz mixtionē ī p̄ma figura loqf̄ de illa ī ſēſu diſo et de ei equalēte ⁊ ſi facitvt ſciaf̄ quō arguēdū eſt ex ta lib⁹mōalib⁹ſiue īvno ſēſu ſiue ī alio Vñ ex di ctis ſuisvbi loqf̄ de ꝓpoſitōib⁹ mōalib⁹ī ſen ſu ꝓpoito et ex illī locis ī qb⁹loqf̄ ꝺ eis ī ſēſu diſo pōt ſtudioſus elicē ꝙ ñ ſp arguēd eſt ex talib⁹q̄lit̄cūq̄ ſumāf̄ ī q̄cūq̄ materia fm q̄cū q̄ ꝓbiatōez Sciēd ē igit̄ ꝙ ſi maior ſit de in eſſe ſimplicit̄ mixtio tz ſiue minor ſumaf̄ ī ſē ſu diſo ſiue ī ſēſu ꝓpoito nec hoc negat phs ſz negat ꝙvl̄r ex maiore de īeſſe ⁊ mīore ꝺ ne ceſſario ſeqf̄ ꝓ° de nccārio ſz ñ negat qñ ma ior eſt de ineſſe ſimplr qa tūc pīſſe ñ pñt eſſē vē ꝓcluſione exñte falſa qa ſi ſit de ineſſe ſim plr et vā etiā ē neceſſaria et ſi ſic eſt ſeqf̄ con cluſio de nccā°.

Ca.xxxii.

IN ſcḋa figura ſi illa de nccārio ſūaf̄ ī ſēſu cōpoito ad ſ̄ ꝙ mixtio ſit bōa req̄rit̄ ꝙ illa ſit de īeſſe ſimplr ſi enī eſſet de īeēvt nūc q̄liſcūq̄ fuerit de nccārio ñ ſequit̄ ꝓ° de nccārio ſi eī affirmatīa fuerit de nccārio ñ ſeqf̄ ſicut ñ ſeqf̄ oēz deū eē ī actu ē nccārīū ⁊ n⁹hō eſt ī actu g̃ nlīz hoīez eſſe ī ac tu eſt nccarīū nā ſi n⁹hō eſſz ī actu pīſſe eēnt vē ⁊ ꝓ° falſa. Si ſ̄ ñ ſeqf̄ oēz hoīez eſſe ſuſce ptibilē diſcipline eſt nccārium n⁹hō alb⁹ eſt. ſceptibilī diſcipline g̃ nullū hoīez albū eē ſu ſuſceptibilē diſcipline eſt neceſſarīū nā ſi nul lus hō eſſet alb⁹pīſſe eēntvē ⁊ ꝓ° falſa Si ſ̄ ñ negatīa ſit de nccārio ñvz ſillūs nō eī ſeqf̄ nl̄ lū hoīez eē aſinū eſt neceſſarīū oē albū eſt aſ ſin⁹g̃ nullū albū eē hoīez eſt nccārīū nec ſeqf̄ nullū deū eē hūanitatē eſt nccarīū oīs hō eſt hūanitas g̃ nullū hoīez eē deū ē nccārīū. Sci endū eſt tñ ꝙ ī ſecūda figura qñ negatīa ē ꝺ nccārio et in affirmatīa accipit̄ ſub medio a liqꝺ īferius ad mediū ſiue ſit p ſe īferius ſiue p accñs ſp diſcurſus eſt bō⁹tenēs p iſtā regu lāverā. Q̄ñcūq̄ aliq̄vl̄is negatīa ē nccāria q̄ libzvl̄is negatīa ī q̄ remouetur idē p̄dicatum ab aliq̄ īferiori ad ſubiectū eſt nccāria ⁊ ſeqf̄ ex iſta rl̄a A ſupiori ad īferi⁹negatīe ⁊ cū di ſtributiōe eſt bōa ꝓña Voco aūt hic inferius oēz t̄minū q nō pōt eē in pl⁹ pōt tñ eē in mi⁹ et ꝓpt̄ ſ̄ talis ſillūs eſt bō⁹nullū hoīez eſſe aſi nū eſt nccārīū oīs aſin⁹alb⁹eſt aſinus g̃ nullū aſinū albū eſſe hoīez eſt nccārīū ⁊ hoc qa ille t̄min⁹aſin⁹alb⁹ē inferi⁹ad aſinū q̄uis p acci dēs ⁊ debet taľ diſcurſus reduci ī p̄mā p ꝙę ſionēvl̄is negatīe de nccārio q̄ ſp cōuertit̄ īv niuerſalē negatīaz de nccārio qñ ſūitur in ſē ſu cōpoito ſicut dictū eſt p⁹ ⁊ iō in p̄ma figu ra ī ſillō negatīo maiore exñte de nccārio in ſēſu ꝓpoito ⁊ ſūpto ſub aliq̄ īferiori ad ſubiec tū ſiue mīor ſit de īeē ſimplr ſiue de īeēvt nē ſemp eſt bōa ꝓña vnde hic eſt bonus diſcur ſus nullū hominē eſſe aſinū ē neceſſarīū ho mo alb⁹eſt hō g̃ hoīez albū ñ eſſe aſinū eſt ne ceſſarīū. Sed ſi in ſcḋa figura affirmatiua ſit de neceſſario ī ſēſu ꝓpoito ꝛvl̄is negatīa de ī eē nō ſeqf̄ ꝓ° de neceſſario nō enī ſequit̄ om ne ens in actu eē ens eſt neceſſarīū null⁹ho mo eſt ens g̃ nullū hoīez eē ens ī actu ē nccā rīū nec ſequit̄ fm opinionem A ſ̄. omnez ho

minē cē aľ eſt nccārīū nīl⁹hō alb⁹ē aīal g̃ nī lū hoiez albū eſſe aľ eſt nccārīū ⁊ tñ ī affīrati ua ꝓpōe accipiť aliqd inferius ad mediū ter minū ſīc ꝑ3 de ſe. Et rō ē qa aliqd pōt cū mō nccitat̃ ꝑti de aliq̃ ⁊ tñ ꝙ ñ ꝓdicef de q̃libet inferiori cū tali mō Et ex hī ſeqť ꝙ a ſupiori diſtributo ad īferi⁹ affīratīe ñ ſp ē ꝓña bōa ſī plex. vñ hic ñ eſt ꝓña ſimplex ꝓ3 reiv̄itatē ō ne aľ eſt albū g̃ oīs hō eſt alb⁹ ⁊ ꝑ ꝓñs ñ ē hic ꝓña ſimplex oīs hō currit g̃ oīs hō alb⁹ cur rit Rō aūt q̃re ꝑma ꝓña nō eſt ſimplex ē iſta nā ſi n⁹hō eſſet ī rerū natura ⁊ oē aliud aľ eēt albū añs eſt vm ⁊ ꝓñs ē falſū Et rō q̃re taľ ꝓ ſeqntia nō ē ꝓña ſiplex ē qa mediū ꝑ qō t3 ñ ē nccariū. hec ei ñ eſt nccāria oīs hō eſt aľ ſ3 ē ꝓtigēs Sīľ hec ꝓña ꝓ3 opīonē Arī. nō ē cō ſeqntia ſiplex oē aľ albū eſt coloratū g̃ oīs hō alb⁹ē colorat⁹ ⁊ iō ſīc ī ꝑma ſigura ex affīrati ua de nccā° ⁊ affīratīa de ineē q̃tūcūq; mior extremitas ſit īferi⁹ ad mediū tminū nō ſeq tur ꝓ° de nccārio ita ī ſcda figura ſi affīratīa ſit de nccārio ñ ſeqť ꝓ° de nccā° Sciēd eſt e tiā ꝙ ī q̃rto° ſcde figure ſiue ꝓpō ſit affīratīa de nccārio ſiue negatīa ñ ſeqť ꝓ° de nccā° q̃ tūcūq; ī affīratīa pť ſupi⁹ de īferiori nā ñ ſeq tur aliqd ens nō eē aľ eſt nccārīū oīs hō ē aī mal g̃ oēz hoiez non eſſe ens ē nccārīū nā ꝑ miſſe ſūtv̄e ⁊ ꝓ° flā. Vel ſic arguiť aliqd ens nō eē aīalitatē ē nccārīū oīs hūanitas eſt ani malitas g̃ aliq̃ humanitatē ñ eē ens eſt nccā rīū. Nec etiā ſeqť oēz ꝑſonā dīnā eē deuz eſt nccārīū aliqd ens ñ eſt de⁹ g̃ aliqō ens nō eſſe ꝑſonā dīnā ē nccārīū. Sic igīť ꝑ3 quōv3 mix tio nccārīi ⁊ de ieē ī ſcda figura qñ illa de ne ceſſario ſumiť ī ſſu ꝓpoīto ⁊ ꝓ3 iſtū modū de bet exponi ꝓhs de iſta materia ī hb° ꝓor. Si aūt illa de nccārio ſūať ī ſēſu diſo ñv3 mix tio ſiue affīratīa ſiue negatīa fuerit de nccā° Qō eī ñvaleat ſi affīratīa fuerit de nccā° pa tet nā ñ ſeqť oīs hō de nccīte eſt de⁹ nulla hu manītas ē de⁹ g̃ oīs hūanitas de nccītate ñ eſt hō qa ſi n⁹hō eſſet niſi x⁹ pīſſe eſſentv̄e ⁊ ꝓclu ſio ſlā hec ei eſſ3v̄a oīs hō de nccītate eſt de⁹ nā ꝑtū nccārio ineſt cuilibet ꝓ q̃ ſubictū ſup poīt illo caſu poīto. nā illo caſu poīto homo nō ſupponēt niſi ꝓ filio dei qa tm̄ fili⁹ dei eſſ3 hō ⁊ maifeſtū eſt ꝙ filius dei de nccītate eſt de⁹ igiť tūc eſſ3 hec v̄a. ſīľ minor eēt v̄a imo eſſ3 nccāria nā hec eſt nccāria nīla hūanitas ē de⁹ qa q̃is de facto hō ſit de⁹ tñ hec eēt fal ſa hūanitas eſt de⁹ ymo nec aliq̃ hūanitas pť eſſe de⁹ ſīc nec hūanitas pōt eſſe īmortaľ vľe tna. Qō aūt ꝓclō eēt ſlā illo caſu poīto ꝑ3 nā hūanitas xꝑī q̃is nō ſit hō pť tñ eē hō qa ſi ꝙ ponēť a filio dei ſtatī eoīpo eſſ3 hō. Sīľ iſte diſcurſus ñv3 oīs ꝓſōa de nccītate eſt de⁹ nī la hūanitas ſeu nulla ītellectuaľ creatura de nccītate ē de⁹ g̃ oīs humanitas ſeu oīs ītellec tuaľ creatura de nccītate ñ eſt ꝓſōa ſi eī null⁹ hō eſſet niſi x⁹ nec aliqs āgelus ad huc eſſet hec v̄a oīs ꝓſōa de nccītate eſt deus nā q̃libet ſingulaŋ eſt v̄a certū ē et tñ ꝓclō ē falſa nā ad huc aliq̃ natura ītellectuaľ ſc3 illa aſſūpta av̄ bo poſſ3 eē ꝓſōa qa ſi deponēť eſſet ꝓſona Et ſīľ illo caū poīto iſte pīſſe eēnt v̄e oīs ꝓſōa ꝙ nccītate ñ eſt aſſūpta av̄bo oīs natura ītellec tuaľ creata ñ ē aſſūpta av̄bo ⁊ tñ hec conclu ſio eēt falſa oīs natura intellectuaľ creata de nccītate ñ eſt ꝓſōa ⁊ ꝑ ꝓñs taľ diſcurſus nōv3 Sīľ ꝓ3 opīonē Arī. taľ diſcurſus nō v3 omē albū de nccītate ē cign⁹ n⁹aſinus eſt cignus g̃ oīs aſinus de nccītate ñ ē alb⁹qa ſi nihil ſit al bū niſi cignus pīſſe ſūtv̄e et ꝓclō falſa hec eī eētvera oē albū de nccītate ē cignus qa q̃lib3 ſingularis ēvera igiť illa ēvera et certū eſt ꝙ minor eſt vera et manifeſtū ē ꝙ ꝓclō ē falſa g̃ taľ diſcurſus ñv3. Verꝝtñ qō dc3 eſt de il lo exō nō ē dctū niſi gr̃a exēpli. Si aūt negati ua ſit de nccārio adhuc diſcurſus ñvalet qui a ñ ſeqť oē albū de nccītate ñ ē aſin⁹ oē rudi bile ē aſin⁹ g̃ oē rudibile de nccītate ñ ē albū Nā ſi nullus aſinus ſit albus tūc pīſſe ſuntve re et ꝓcluſio falſa tūc enim maior eſtvera iſ ta ſc3 oē albū de nccītate nō eſt aſin⁹ nā que libet ſingularis eſtvera quocūq; albo demon ſtato hec eſt vera hoc de nccītate non eſt aſi nus quia ex quo per caſum nullum albu3 eſt aſinus omne album eſt aliud ab aſino et per conſequens non poteſt eſſe aſinus et ita de neceſſitate non eſt aſinus Et ratio veritaŧ ta lium propoſitionum eſt iſta quia vt frequen ter eſt tactum per iſtam omne album de ne ceſſitate non eſt aſinus non denotatur niſi ꝙ illa propoſitio ſit neceſſaria in qua predica tum remouetur a ſubiecto puta ab hoc ſubie cto album ſicut non denotatur ꝙ hec ſit nccā ria nullum album eſt aſinus. Similiter nec per iſtam album poteſt eſſe nigrum denotaſ ꝙ hec ſit poſſibilis album eſt nigrum ſed per iſtam omne album de neceſſitate non ē aſin⁹

denotaſ̃ ꝙ q̄libꝫ ꝓpō ī q̄ ñ ꝓtū aſinus pv̄bū ō pſitū remouet̃ a ꝓnoie demōſtrante qdcūq; qd eſt albū ſit nccāria ita ꝙ ſi tm̄ ſint ꝛa alba ꝙ tūc p iſtā oē albū de nccītate ñ eſt aſinꝰ ñ denotatur niſi ꝙ q̄libꝫ illaꝝ triū ꝓpōnū ſit nccā ria qō eēt vm̄ ſicut ſi tm̄ tres hoīes eſſent albi tūc iſta ꝓpō de nccārio eēt v̄a quia q̄libꝫ ē v̄a nō tam̄ illa de nccārio erit nccāria qa potēit mltas ſingulares habē flās ꝛ p ꝓns erit falſa et ita talꝫ aliq̄ñ de nccārio eſtv̄a qñ ſcꝫ q̄libet ſingulaꝝ eſtv̄a et aliq̄ñ eſt falſa qñ ſcꝫ aliq̄ ei us ſingulaꝝ eſt flā Et ſ̄ eſt ſūme nccāriuꝫ ad ſciendū qñ ꝓpō de mō ī ꝛſu diſovl̄ equalēs ei vel q̄cūq; ꝓpō hns aduerbiale detiatiōeꝫ determinātē ꝓpōeꝫ eſtv̄a ꝛ qñ eſt falſa. Sic igiť pꝫ q̄uis negatīa ſit de nccītate ñ ſeq̄ť ꝓ° de nccā rio ſicut nō ſeq̄ť oē agēs de nccītate ñ patitur oīs creatura patiť g̃ oīs creatura de nccītate ñ eſt agēs nec ſeq̄ť oīs hō de nccītate ñ eſt de us q̄libꝫ pſōa dīna eſt deꝰ g̃ q̄libet pſōna diui ua de nccītate ñ eſt hō nā añ incarnatiōeꝫ fu erūt ꝑmiſſe v̄e ꝛ ꝓ° falſa Sic g̃ pꝫ ꝙ ſi illa de nccārio ſumať ī ꝛſu diſovel aliq̄ equalens ei ꝙ diſcurſus mixtꝰ ñvꝫ ī ſcōa figura nec pōt ꝛ duci ī ꝑmā figurā p ꝓūſionē qa dēꝫ ē ꝑus ꝙ talis de nccā° nō ꝓuertiť ī illā de nccārio ſed tm̄ ī illā ō ieē Ex duabꝰ aūt de ieſſe ñ ſeq̄ť ꝓ° de nccā° ī ꝑma figura ſic dictū ē qa talꝫ nega tīa vl̄is nō ꝓuertiť ivl̄eꝫ ſed ī ꝑticulaꝛe de in eſſe maior enī nō pōt eē ꝑticl̄aꝝ negatīa in ꝑ ma figura. ſimiliť mior ī ꝑma figura ñ pōt eſ ſe ꝑticl̄aꝝ de nccārio ſic dictū eſt ſupꝰ

Capitulū xxxiii.

QVādo aūt debet fieri mixtio neceſ ſarii ꝛ ieē ī tercia figura ſciēdū eſt ꝙ ſi illa de nccārio ſūať in ſēſu ꝓpoīto ł equalēs ei mixtio ñ vꝫ generaľ ſiue maior fuerit de nccā° ſiue mior Si enī maior fuerit de nccārio pꝫ inſtātia hic oēꝫ pſonā dīnā eſ ſe deū eſt neceſſariū oīs pſona dīna eſt creās g̃ aliquē creātē eſſe deū ē nccāriū qa pīſſe ſt v̄e ꝛ ꝓ° flā Similiť ſi minor ſit de nccārio pa tet iſtātia hic q̄libꝫ pſona dīna ē creās oēꝫ p ſonā dīnā eē deū eſt nccāriū g̃ aliquē deū eſ ſe creātē eſt nccāriū. Eſt tm̄ ſciēdū ꝙ ſi mi nor ſit d ieē ſimpliciť tꝫ mixtio qa ꝓuerſa mi nore ſeq̄ť ꝓ° de nccārio ī ſcda figura. Similr ſi maior ſit vl̄is negatīa de nccārio ꝛ mīor p ticl̄aꝝ affirātia ꝛ p̄ť iferiꝰ de ſupiore eſt bonꝰ diſcurſus ſiue mīor ſit de in eē ſimplr ſiue de ineēvtnc̄ nō aūt eſt ſic de affirātīa Et rō eſt q a ſp a ſupiori diſtributo ad qdcūq; iferiꝰtꝫ cō ſeq̄ntia ſimplex negatīe ꝛ ñ affirātie vñ hec ē ꝓña ſimplex nullū aīal currit g̃ nullꝰ hō cur rit ſed hec ñ ē ꝓña ſimplex oē aīal currit g̃ ō nis hō currit ſꝫ ſi illa negatīa ſit pticl̄aꝝ de ne ceſſaᵒvꝫ mixtio ſi ivl̄i affirātīa p̄ť ſupꝰ de in feriori. vñ iſte diſcurſus eſt bōꝰ aliquē hoīem ñ eē aſinū ē nccāriū oīs hō eſt hō albus g̃ ali quē hoīeꝫ ñ eē aſinū ē nccāriū. Et rō eſt quia qcqd negať nccārio pticlariť ab aliq̄ ſupio ri negať etiā pticl̄ariť a q̄libꝫ iferiori qō pōt p̄ri ꝺ ſupiorivl̄ ſūpto qa ñ ꝓtigit repire iſtā tiā Ex p̄dēis pōt elici quōvniforiť dicēd eſt de oībꝰ ī tercia figura ſi illa de nccā° ſit ſūp ta ī ſēſu ꝓpoīto. ſꝫ ſi illa de nccā° ſūať ī ſēſu diſo qñ maior eſt de nccārio ꝛvl̄is ſp ſeq̄ť ꝓ° ī ꝛſu diſo qa tē ſp ꝓuerſa minore q̄ eſt de ieſ ſe ē ſillūs rl̄atꝰp dici de oī ł de nullo ī ꝑma fi gura reſpectu eiꝰꝺ ꝓ°nis ſic ſeq̄ť oīs hō de ne ceſſitate eſt alꝫ oīs hōvel aliqs hō eſt albꝰg̃ ali qꝺ albū de nccītate ē alꝫ ſilr ſeq̄ť oīs hō de ne ceſſitate ñ ē aſinꝰ oīs hō ł aliqs hō ē albꝰg̃ ali qō albū de nccītate ñ eſt aſinꝰ qa ī oibꝰ p̄dictiſ ꝓuerſa mīore q̄ eſt de ieē ſeq̄ť ꝓ° de nccārio ī ꝑma figura. Si aūt maior ſit pticl̄aꝝ affirāti uavꝫ mixtio Vñ ſeq̄ť aliqs hō de neceſſitate ē alꝫ oīs hō eſt albꝰg̃ aliqō albū de nccītate eſt alꝫ. talꝫ aūt ſillūs reducit̃ ī ꝑmā figurā p ꝓuer ſionē maioꝝ ivnā de ieē et ꝓuerſionē ꝓcl̄onis, ivnā de ī eſſe ꝛ p trāſpoītionē ꝓpōnū ſic ōnis hō eſt allbꝰ aliqd qō de nccītate eſt alꝫ ē hō g̃ a liqd qō de nccītate ē alꝫ eſt albū q̄ eſt ſillūs re gulatꝰp dici de oī. ſi aūt maior ſit pticl̄aꝝ ne gatīa diſcurſusvꝫ qa ſeq̄ť aliqō ꝓducēs ō ne ceſſitate ñ eſt aſinꝰ oīs ꝓducēs ē pſōa dīna g̃ a liq̄ pſōa dīna de nccītate nō eſt aſinꝰ. ꝓbatur aūt talꝫ ſillūs p ſillm̄ expoītoriū ſi aliqs ꝓduces de nccītate ñ eſt aſinꝰ ſit iſte a tē a de nccī tate ñ ē aſinꝰ ꝛ a ē pſōa dīna p mīorē ꝓpōeꝫ i giť aliq̄ pſōa dīna de nccītate ñ eſt aſinꝰ. Sic igiť pꝫ ꝙ ſp mixtio eſt bōa ſi maior ſit de ne ceſſario ī ſenſu diſovel equalēs ei ſꝫ ſi mīor ſit de nccārio ñvꝫ mixtiovñ ñ ſeq̄ť oīs hō ē albus oīs hō de nccītate eſt alꝫ g̃ aliqō alꝫ de nccītate eſt allbū. Silr ñ ſeq̄tur oīs pſōa dīna creat om nis pſōa diuina de neceſſitate eſt deus g̃ deus de neceſſitate creat nec ſeq̄ť nulla pſona diui na ē incarnata ōnis pſona diuina de neceſſita te eſt deꝰ g̃ deꝰ de neceſſitate nō eſt incarnatus. Nam añ incarnatiōeꝫ fuerūt ꝑmiſſe v̄e et con cluſio falſa.

Capitulum xxxiiii.

POst mixtionē de ineſſe et nēcārii dicēdū ē de mixtione de ineē et de poſſibili. Et ꝑmo i ꝑma figura Vñ ꝑmo ē ſciend ꝙ ſi illa de poſſibili ſumatur i ſē ſu cōpoito vel equialēti ei ſiue maior fuerit de poſſibili ſiue mīor nōvꝫ talꝭ mixtiovlꝫ qa ptīgit ꝑmiſſas ceēvas ꝓclōe exñte falſa ſic oēꝫ hoiez eē albū eſt poſſibile oē nigꝝ ē hō g̃ ōne nigꝝ eē albū eſt poſſibile. nullū hoiez eē deū eſt poſſibile oīs filius dei ē hō g̃ nullū filiū dei eē deū eſt poſſibile. ſiꝫ nꝰ creās ē deꝰ oēꝫ ꝑſonā dīnā eē creātē eſt poſſibile g̃ oēꝫ ꝑſonā dīnā ñ eē deū ē poſſibile in his enī exēplis ꝑñt ꝑmiſſe eē ve ꝓne exñte flā Sciē dū tñ ē ꝙ ſi minor ſit de ineē ſimplr ſiue maior vꝫ mixtio. ſiꝫ ſi in ſillō negatio ſūaf aliqꝺ inferꝰ ad mediū tm̄inū ſiue minor ſit de ieē ſimplr ſiue de ieēvt nūcvꝫ mixtiovt bñ ſequitur nullū hoiez eē deū ē poſſibile ꝛ oīs hō albꝰ eſt hō g̃ nullū hoiez albū eē deū ē poſſibile Sꝫ in ſillō affirmatio nō ſufficit accipe ſub inferius ad mediū tm̄inū Et rō ē qa a ſupiori diſtributo ad qōlibꝫ īferius eſt ꝑña ſimplex negatie ꝛ ñ affirmatie ſicut dictū eſt ꝑꝰ. ſi aūt illa de poſſibili ſūaf in ſēſu diſovel equalēti ei aut maior eſt de poſſibili aut mīor. ſi maior aut ſubiectū ſtat ꝑ his q̄ ſūt vel ꝑ his q̄ ꝑñt eē; ſi ꝑmoꝰ ſp eſt mixtio bōa qa ſp talis diſcurſus rtaf ꝑ dici de oīvel de nullovt bñ ſequtur oē albū pōt eē hō ſōr eſt albꝰ g̃ ſōr pōt eē homo qa ꝑ maiorē denotaf ꝙ oē illud qꝺ eſt albū pōt eſſe hō ꝛ per mīorē denotaf ꝙ ſōr eſt albꝰ ex qbꝰ ſeqf ꝙ ſōr pōt eſſe hō. ſi aūt ſubiectū ſupponat ꝑ his q̄ ꝑñt eē adhuc mixtiovalet nā ſemp illa de poſſibili vlis qñ ſubiectuꝫ ſumitur ꝑ his q̄ ꝑñt eē infert illā de poſſibili i q̄ ſubiectū fūif ꝑ his q̄ ſūt et ex ſcda ꝛ illa ꝺ ieē ſeqf talꝭ ꝓ de poſſibili g̃ ex alia qa q̄cqd ſeqf ad ꝑñs ſeqf ad añs. ſi aūt mīor ſit de poſſibili maior de ieē ñvꝫ mixtio qa ñ ſeqf omne albū ē hō oīs aſinꝰ pōt eē albꝰ g̃ oīs aſinus pōt eē hō etiā q̄lītcūq ſūaf ſubiectuꝫ i illa de poſſibili. Sciēꝺ eſt etiā ꝙ q̄uis qñ mixtio ē bona ſeqf ꝓ dirēa ñ tñ ſeqf ꝓ idirēa de poſſibili qa ſīc dictū ē ꝑus illa de poſſibili ñ ſem p cōuertīf invnā de poſſibili ſed aliqñ ivnā ꝺ ieē Eſt etiā ſciendū ꝙ in ꝓclōe ſubiectū nō debet ſtare niſi ꝑ his q̄ ſūt ex q̄ mīor ē de ieē; in tali mixtiōe Capitulū xxxvi

EX ꝑpōe de poſſibili i ſenſu ꝓpoito ſ equalente ei ſiue fuerit negatīa ſiue affirmatīa et altera de ineſſe nulla ſeqf ꝓ in ſcda figura Pꝫ qa ſi negatīa fuerit de poſſibili reducef i ꝑmā figurā ꝑ ꝓuerſionē iſtius negatiue ſꝫ dic tū eſt ꝑꝰ ꝙ talꝭ mixtio ñvꝫ i ꝑma figura ꝛ lī v niuēſalit aliqñ tñvꝫ ꝛ i iº cau eciā valebit i ſe cūda figura. ſiꝫ ſi affirmatīa fuerit de poſſibili nōvꝫ qa i ꝑma figura mīore exñte de poſſibili ñvꝫ mixtio lī etiā pꝫ ꝑ iſtātiā nā ñ ſequitur poſſibile eſt nullū deū eē hoiez oīs ꝓſona dīna eſt hō g̃ poſſibile ē nullā ꝓſonā dīnam eē deum qa ſi q̄libet ꝓſōa dīna eēt icarnata ꝑiſſe eſſentve ꝛ ꝓꝰ flā. ſiꝫ ñ ſeqf poſſibile ē ō nē ꝓſonā dīnā eē icarnatā nꝰ deꝰ eſt icarnatꝰ igīf poſſibile eſt nullū deū eē ꝓſonā dīnā qm̄ añ icarnatiōez fuerī ꝑiſſeve ꝛ ꝓꝰ flā ꝛ ſīc ñ valet mixtio talꝭ in ſillisvlibꝰita nec i ꝑticulari bꝰ. ſi aūt illa de poſſibili i ſenſu dīſo ſūaf ꝉ equalēs ei ñvꝫ talꝭ mixtio nō eī ſeqf oīs ꝓſona dīna pōt eē icarnata nꝰ deꝰ eſt icarnatꝰ g̃ quilibet deꝰ pōt ñ eē ꝓſōa dīna nec ſeqf oīs deꝰ pōt ñ eē hō oīs ꝓſōa dīna ē hō g̃ ꝓſōa dīna pōt ñ eſſe deꝰ nec pōt reduci i ꝑmā figurā qa reducēf ꝑ ꝓuerſionē negatīe ſīc dēꝫ eſt ꝑꝰ ꝙ vlis negatīa de poſſibili ñ ꝑuertīf niſi i ꝑticularē de ineſſe q̄ tñ dēret eē maior i ꝑma figura qꝺ nō eſt poſſibile cū ſit ꝑticlaſ Ca. xxxvi.

SI aūt i tercia figura illa de poſſibili ſūaf i ſſu ꝓpoito ſiue fuerit affirmatīa ſiue negatīa ñ ſeqf vlit aliq̄ ꝑꝰ ꝺ poſſibili i ſſu ꝓpoito vñ ñ ſeqf oēꝫ hoiez eſſe albū eſt poſſibile oīs hō eſt niger g̃ aliqꝺ nigrū eē albū eſt poſſibile qñ tñvtraq; eſt affirmatiua ſeqf ꝓcluſio de ipoſſibili ſūpta i ſſu diuiſo ſic poſſibile eſt oēꝫ hoiez eſſe albū oīs hō eſt niger g̃ aliqꝺ nigꝝ pōt eē albū qa ſi poſſibile ē oēꝫ hoiez eſſe albū aliq̄ ſingulaſ eſt poſſibilif tc̄ hec eſt poſſibil lī eſt albū et ꝑ ꝑñs pōt eſſe albū qa dēꝫ eſt ꝑꝰ ꝙ talꝭ ſingulaſ i ſſu ꝓpoito ꝛ i ſſu diſo ꝓuetūf nec ſeqf lī pt eſſe albū hoc eſt nigꝝ g̃ nigꝝ pōt eſſe albū ſi aūt illa ꝺ poſſibili ſit negatīa nulla ſeqf ꝓꝰ ñ eī ſeqf poſſibile eſt nullū hoiez eſſe deū oīs hō eſt pt g̃ pt nō pōt eſſe deꝰ. ſi aūt illa de poſſibili ſūaf in ſenſu diuiſo tūc ſi maior ſit de poſſibli q̄lītcū ꝙ ſūaf ſubiectum ſequitur concluſio de poſſibili et pōt reduci in primam figuram per ꝑ uerſionem minoris vel maioris in illam de i eſſe per tranſpoſitionem propoſitionum infe rendo vnam de ineſſe que eſt conuerſa concluſionis prime de poſſibili. Si autem

maior ſit deieſſe ⁊ mior de poſ. ſi ſubctū ſuaſ pro hiis q̄ ſūt tucvz mixtio ſivtq; fuerit vlis bñ enī ſeq̄ oīs hō eſt alb⁹ omnis hō pōt eē niger g̃ nigr̄ pōt eē albus ſubcto ſūpto pro hiis q̄ pñt eſſe ⁊ nō pro hiis que ſūt Sil'r ſeq̄ null⁹ hō eſt aſin⁹ oīs hō pōt eſſe alb⁹ g̃ aliqđ albū pōt ñ eſſe aſin⁹ Si aūt minor de poſ. fuerit pticular ⁊ ſubiectū ſuaſ pro hiis que pñt eē nōvz mixtio ſic nō ſeq̄ oīe albū eſt hō aliqđ albū pōt eſſe aſinus g̃ aliqs aſin⁹ pōt eſſe hō nec ſeq̄ n⁹ hō eſt de⁹ aliqs hō pōt eſſe pr̄vel verbū g̃ pr̄v' vēbū pōt nō eſſe de⁹ ꝑma mixtio ꝓbaſ per ſil lo. expoſi. ſi maior ſit pticular naz ſi aliqs hō eſt alb⁹ ⁊ oīs hō pōt eſſe niger deſ ille hō qui eſt alb⁹ tūc ille eſt albus ⁊ ille pōt eſſe niger g̃ aliqd q̄ pōt eſſe nigr̄ eſt albū Si dicaſ q̄ ꝓ mi li' pōt ꝓbari ſi mior ſit pticular de poſ. ſic oīe albū eſt hō aliqō albū pōt eſſe aſin⁹ g̃ ali quid qō pōt eſſe aſinus eſt hō ⁊ per ꝓns pōt eē hō qa ſi hec mior ſit vera deſ illud ⁊ ſit a tunc ſeq̄ a pōt eſſe aſin⁹ a eſt hō g̃ aliqd q̄ pōt eē aſinus eſt hō ⁊ per ꝓns pōt eſſe hō Dicendū ē q̄ tal' ꝓbatio in illo caſu nōvz nā dato q̄ a pt eſſe aſin⁹ nō habēt per maiorē q̄ a eſt hō qa ſubiectū nō ſuppōit pro a q̄uis in miore ſup pōat pro a hoc aūt r̄ḡrit ad hoc q̄ talis ꝓbatio valeret p ſillo. expoſi. quō ē ī aliis vt dictū eſt

Capitulū xxxvii.

Viſo quōvz mixtio deieſſe ⁊ de poſſi. videndū eſt quō vz mixtio ex deieē ⁊ ꝓtīgēti nō neceſ. ⁊ ꝑmo in ꝑma fi gura. Eſt ergo ꝑmo ſcienđ q̄ ſi illa de ꝓtīgēti ſuaſ in ſſu ꝓpoſito ſiue fuerit maior ſiue mior nō ſeq̄ ꝓcło đ ꝓtīgēti ſic nō ſeq̄ ꝓtīgit omnē hoīnē eſſe albū oīs hō niger eſt hō g̃ ꝓtīgit o mnē hoīnē nigr̄ eſſe albū nec ſeq̄ ꝑ°de cōti genti in ſſu diſo nō enī ſeq̄ ꝓtīgit omnē hoi nē eſſe deū verbū eſt hō g̃ ꝓtīgit verbū eſſe ō um ſz bene ſeq̄ ꝓcło de poſ. ⁊ qa ſp illa de ꝓ tīgenti infert illā de poſſi. ex qua ⁊ in illa dei eſſe ſeq̄ ꝑ°talis de poſ. ſic dictū eſt ꝑus. Sil'r nō ſeq̄ oīs hō eſt deus ꝓtīgit omnē naturam huānā eſſe hoīnē g̃ ꝓtīgit naturā huānā eē de uz nec ſeq̄ ꝑ°de poſ. Eſt aūt ſcięđ q̄ q̄uis maiore exīte negatia de poſ. et ſūpto in mio re aliq̄ iferiori ſub medio t'mio ſeq̄ ꝑ°de poſ ſi. nō tñ illa r'a eſt vera ſi maior ſit de ꝓtīgēti nō enī ſequiſ ꝓtīgit nl'l'ū albū eē aſinū oīs hō alb⁹ eſt alb⁹ g̃ ꝓtīgit nullū hoīnē albū eē aſinū Si aūt illa ne ꝓtīgēti ſuaſ in ſſu diſo ſi ſit ma ior aut ſubctū accipiſ ꝑciſe pro hiis q̄ ſt aut ꝓ eis que ꝓtīgūt ſi ꝑmo° eſt ſillo. regl'at⁹ per dici de oīnī v' de nullo dūmō mior ſit affir̄atia ſi cut ſic arguēdo ꝓtīgit omnē hoīnē eſſe albuz ſoř ē hō g̃ ꝓtīgit ſortē eē albū nā per iſtā maiorē denotaſ q̄ deq̄cūq; dicit' ſubiectū perver bū de ꝑnti q̄ de eodē dicaſ ꝑtū cū hoc vbo ꝓ tīgit ⁊ ꝓ mīorē ꝺnotaſ q̄ illud q̄ fuit ſubiectū ꝑme ꝓpōnis vere ſic dicit' de ſbiecto mīor igit' ille li. l'regulaſ per dici de oīni ⁊ eodē° regula tur per dici de nullo ſi maior fuerit negatia. Si aūt ſubiectū maior ꝑciſe ſuppōit ꝓ hiis q̄ ꝓtīgūt nōvz mixtio nec r'aſ per dici de oī vel de nullo Vnde iſte diſcurſus nōvz omne ens ꝓtīgit creari deus eſt ens g̃ deū ꝓtīgit creari ſi ſſus maior ſit iſte oīe q̄ ꝓtīgit eē ens ꝓtin git creari qa per mīorē nō denotaſ q̄ ꝓtīgit đ uz eſſe ens ⁊ per ꝓns nō r'aſ per dici de oī Si autē ſubiectū maior ſuppōit tā pro hiis q̄ ſūt q̄ pro hiis que ꝓtīgūt ſic eſt mixtio bona ⁊ re gulata per dici de oīnī vel de nullo qa talis ꝺ ꝓtīgenti infert illā de ꝓtīgēti in qua ſubiectū ſuppōit preciſe pro hiis que ſūt Si aūt minor ſit de ꝓtīgenti nō ſeq̄ v'r ꝑ°qa nō ſeq̄ n⁹ hō ē de⁹ ꝓtīgit omnē huāitatē eē hoīnē g̃ ꝓtīgit nul lā huāitate eſſe deū Sil'r nō ſeq̄ omne albū ē hō ꝓtīgit omnē equū eſſe albū g̃ ꝓtīgit omnē equū ee hoīnē. Scienđ eſt tñ q̄ ſi maior ſit de ineē ſimpl'r ſeq̄ ꝑ°de ꝓtīgēti ⁊ hoc ſi maior ſit ſūpta in ſſu ꝓpoſito vel diuiſo hoc tñ intelligē du eſt ſi maior ſit affir̄atia ſeq̄ ꝓcło de ꝓtīgē ti ſi aūt maior ſit negatia ſeq̄ ꝓcło de poſ. q̄ enī nō ſeq̄ de ꝓtīgenti ſi maior ſit negatia p̄z nā nō ſeq̄ n⁹ aſin⁹ eſt itelligēs ꝓtīgit oīe ru dibile eſſe aſinū g̃ ꝓtīgit nullū rudibile eſſe ī telligēs qa ꝑmiſſe ſt'vē ⁊ ꝓcło flā ſz iſta ꝑ°ſe q̄ oīe rudibile pōt nō eſſe intelligēs Eſt aū ſcięnd q̄ qñ mior eſt deineē nō refert an ma ior ſit negatia vel affir̄atia dū° mior ſit affir̄a tia ſz qñ mior eſt de ꝓtīgenti refert an minor ſit affir̄atia vel negatia ⁊ hoc qa illa de ꝓtīgē ti ꝑuertiſ in oppoſitā q̄litatē Sciend eſt etiā q̄ eedē regule que dēte ſūt de v'ſ⁹ dicēde ſūt ꝺ ſillis ꝑticularib⁹ ī t'ſi mixtiōe ꝓtīgēti ⁊ deieſſe

Capitulum xxxviii.

Si illa de ꝓtīgēti fuerit negatia in ſe cūda figura ⁊ ſuaſ ī ſſu ꝓpoſito q̄uis illa deieſſe ſit deieē ſip'r nō ſeq̄ ꝑ° de ꝓtīgēti ñ enī ſeq̄ ſm opīonē aī. oē albū ē hō ꝓtīgit nl'l'ū nigr̄ eē hoīnē g̃ ꝓtīgit nl'l'ū ni gr̄ eē albū ſil'r ñ ſeq̄ oīs hō ē alb⁹ ꝓtīgit nl'l'ū equū eē albū g̃ ꝓtīgit nullū equuz eē hoinem

Silr si affiratia fuerit de ptigeti nō sequit̄ ꝓ de ptigenti sūpta in ꝑsu ꝓpoſito silr etiā q̄uis affir. sit deieſſe ſimplr nō ſeq̄ ꝓ de ptigeti i ꝑsu ꝓpoſito nō enī ſeq̄ ptigit nullū hoīe eſſe albū oīs cignꝰ eſt albꝰ g̃ ptigit nullū cignū eſſe hoīe nec etiaz ſeq̄ ptigit nullū deū eſſe icarnatū q̄libz ꝑſona dīna eſt icarnata g̃ ptigit nullā ꝑſonā diuinā eſſe deū ſz ſi illa affir. fuerit deieſſe ſimplr ſeq̄ ꝓ de poſ. Si aūt affir. fuerit de ptigeti negatia deieſſe ſimplr ſeq̄ ꝓ de poſ. ſic nꝰ aſinꝰ eſt itelligens ptigit omnē hoīe eē itelligentē g̃ oīs hō pōt nō eſſe aſinꝰ ſic exponēdꝰ eſt arī. in libro ꝓoꝝ q̄ dicit ꝙ ſi affir. fuerit d ptigeti ſeq̄ ꝓ sūpta de poſ. ſi aūt negatia fuerit de ptigeti q̄uis alīa deieſſe fuerit deieſſe ſiplr nō ſeq̄ ꝓ de poſ. z hoc ſi ſubctū illius de ptigenti ſuāq̄ ꝑciſe pro hiis que ptigūt nō enī ſeq̄ ptigit nullū ens eſſe in actu oīs deꝰ ē in actu g̃ ptigit nullū deū eſſe ens mior eſt d ineē ſimplr z maior eſt ṽa ſub iſto ſenſu hec enī eſt vera oīe qđ ptigit eſſe ens ptigit nō eſſe i actu z ſic loq̄t ꝓbs in libro ꝓoꝝ z per illaz diſtictionē z alias que poſite ſūt z ponēt ſoluen de ſūt ꝑtrarietates q̄ vident eſſe int̄ dicta hic z dicēda z illa que dicit arī in libro ꝓoꝝ q̄rum ſolutiōes ꝓpt̄ breuitatē dītto ſtudioſis

Capitulū xxxix.

QVando illa de ptigēti in tercia figura ſūit̄ in ſenſu ꝓpoſito nō ſeq̄ gñaliť ꝓ nec de ptigēti nec de poſ. in ſenſu ꝓpoſito nō enī ſeq̄ ptigit omnē hoīe eſſe albū z oīs hō eſt niger g̃ ptigit albū eē nigꝝ z tñ ſiv̄ſ ſitvlis affir. z ſbctū illius de ptigēti ſuppōit ꝙ hiis q̄ſt i actu z accipiť i ſenſu diſo ſeq̄ ꝓ de poſ. i ſenſu diſovñ ex pdict̄ ꝑmiſſis ſeq̄ iſta ꝓ aliq̄ nigꝝ pōt eſſe albū ꝙ pt̄ ꝓba ri per ſillo. expoſi. ſb'vlī de ptigentī ſumendo aliq̄ ſingulare de poſſi. q̄ puertiť cū illa de cōtigenti in ſenſu diuiſo Silr ſi miōr ſit pticular deineē et maior de ptingenti ſeq̄ ꝓclo ꝑſilis ſi aūt maior ſit pticular ꝑſilis ꝓclo ſeq̄. Si aūt ſubiectū illiꝰ de ptingenti ſuāq̄ ꝓ hiis q̄ ptigūt nō ſeq̄ cōclo nō enī ſeq̄ oīe ens cōtigit creari oīe ens eſt ꝺ g̃ deū cōtigit creari Eſt tñ ſciendꝫ ꝙ i ꝑma figura i ſcda z i tercia q̄ncūq; illa de cōtigenti eſt affir. pōt poni loco eiꝰ negatia de cōtingēti z hꝫ qa illa de cōtingēti cōuertiť ꝓ oppoſitas q̄litates Silr q̄ miōr eſt ꝺ ineſſe in ꝓo ſcdo 4o z ſexto ꝑſiciť ſillꝰ ꝓ ꝙēſiōz miōr et iō tc ſp optz ſubiectū maiōr ſupponē ꝓ hiis q̄ ſtvl'ī q̄ ptigūt Capitulū. xl.

QOſt ꝑdictavidendꝫ eſt an ex illa deieē z ipoſ. poſſit fieri ſillōꝰ mixtꝰ Et eſt ꝑmo ſciēd ꝙ ſp illa de ipoſ. equalz alicui ꝓpōni de neceſ. z iō ex pdict̄ circa mixtionē nēcarii z deieſſe pt̄ patē quō pōt argui ex ꝓpōne deieſſe z de ipoſſi. Propt̄ ꝙ ſciēd eſt ꝙ in ꝑma figura ex maiore de ipoſ. equalētevl̄ de nēcario ſūpta in ſenſu ꝓpoſito z miore ꝺ ieē ſimplr ſeq̄ ꝓclo de ipoſſ. in eodē ſenſu z aliť nō z iō nō ſeq̄ oīe flm̄ eſſeverꝝ eſt ipoſ. teſe dē eſt flm̄ g̃ te ſedē eſſeverꝝ eſt ipoſ. tū qa maior eq̄alz pticulari de neceſ. ſcz iſti aliq̄ flm̄ nō eſſeverꝝ eſt neceſ. z ita ſillꝰ nōvz tū qa minor eſt deineſſe vt nūc etiā māifeſtū eſt ꝙ ꝑmiſſe ſt'vere z ꝓclo flā Similiť nō ſeq̄ oēverꝝ eſſe nēcariū eſt impoſ. deū eſſe eſtverꝝ igiť ꝺ nm eſſe neceſ. eſt impoſ. qa nō obſtāte ꝙ minor ſit deineſſe ſimplr tñ maior equalet vni pticulari de neceſ. iō nōvz diſcurſus ſed iſte diſcurſꝰ eſt bonꝰ aliq̄verꝝ eſſe flm̄ eſt ipoſ. deuz eſſe eſtverꝝ igiť deū eſſe flm̄ eſt impoſ. qa minor eſt deineē ſimplr ſz iſte nōvz aliq̄verꝝ eſſe flm̄ eſt ipoſ. te ſedē eſtverꝝ g̃ te ſedē eē flm̄ eſt impoſ. et hoc qa minor eſt deineē vt nūc ſz ꝑmus diſcurſus eſt bonꝰ qa maior equalz iſti nullūverꝝ eſſe flm̄ eſt neceſ. z ꝓclō iſti deū eſſe non eſſe flm̄ eſt neceſ et ſic pz ꝙ ex illa de neceſ. z miore de ineſſe ſimplr ſeq̄ ꝓcluſio de neceſ. z per idē patz ꝙ ſcdꝰ diſcurſꝰ nōvalz z ita i iſtꝫ neceſſariū eſt ſcire eqpollētiam ꝓpōnis de poſ. ad ꝓpōnē de neceſ. z hoc ſufficit ad ſciend q̄n talis mixtiovz z q̄n nō. Si aūt illa de ipoſſibili ſuāq̄ in ſenſu diuiſo z minor deineſſe ſimpliciť ſeq̄ ꝓclo de impoſ. in ſenſu diuiſo retentis ꝓncipiis ꝓuenientib' ꝑme figure per ſillogiſmū regulatū per dici de omnivel de nullo

Vnde bene ſeqr̃ oĩs hõ nõ pt̃ eſſe aſin⁹ albũ eſt homo ꝯ albũ nõ põt eẽ aſin⁹ Tñ hic ſcienꝺ eſt ꝙ qñ arguit̃ exp̃põe de ipoſ. in q̃ mod⁹ im poſſibilitat̃ negat̃ ſp termi debẽt ſuppoñ p hiis que ſunt qa in ſillo. vlibus ſi ẽminus ſupponer3 pro hiis que pñt eſſe ſillo. nõvaleretvñ nõ ſeqr̃ oĩs hõ nõ põt eſſe aſin⁹ oẽ albũ eſt hõ ꝯ omẽ qꝺ põt eſſe albũ nõ põt eſſe aſin⁹ Et ſic dictũ eſt de iſta mixtiõe in p̃ma figura ita ꝙ ſilr dicendũ eſt in aliis figur̃ ſic dictũ eſt p̃us de mixtiõe neceſſarii ꝛ deineé et non opt3 ali qꝺ ſcire niſi eqppollentiã int̃ p̃põné ꝺ nẽcario ꝛ ipoſſibili de qua iferius patebit;

Capitulũ xli.

POſt mixtiões exp̃põib⁹ deineẽ et p põib⁹ modalib⁹ que ab oĩb⁹ ꝓcedunt̃ eẽ modales dicenꝺ eſt de mixtiõe p põnũ deineẽ ꝛ de aliis p̃põib⁹ modalib⁹ de qui bus p̃us dixim⁹ ꝙ nõ ab oĩb⁹ ꝓcedũt̃ eſſe mo dales ꝛ p̃mo in p̃ma figura Eſt aũt ſciendũ ꝙ qñ aliqs mod⁹ poſiti⁹ accipiť cuiuſmõi ſunt ſcitũ notũ demõſtrabile per ſe notũ p̃movere ꝛ huiuſmõi rarovel nũq̃ ſi maior ſumať in ſẽ ſu p̃poſito ꝛ mior deineẽ ſeqr̃ ꝙ de tali mõ in ſſu p̃poſito ſiue mior ſit deieſſe ſimplr̃ ſiuevt nũc Ad ſcienꝺ tamen qñ ſeqr̃ ꝛ qñ nõ videnꝺ eſt an talis modus poſſit p̃petẽ p̃põivli ꝛ ſi cõ petat an cuilib3 p̃ñti ad illã vle3 vel nõ ſi non nũq̃ talis diſcurſusv3 h⁹mõi aũt ſũt tales mo di ſcitũ dubitatũ p̃movere per ſe notũ creditũ opĩatũ ꝓceſſũ ꝛ affirmatũ ꝛ huiuſmõi ꝛ iõ tales ſilli nõvalẽt omnẽ ẽangulũ hr̃e tres an gulos eſt ſcitũ a me iſte ẽangul⁹ eſt ẽangul⁹ ꝯ iſtũ ẽangulũ hr̃e tres angulos eſt ſcitũ a me omnẽ deũ eſſe imortalẽ eſt ſcitũ a me p̃ eſt deus ergo patre eẽ imortalẽ eſt ſcitũ a me o mnẽ hoine3 eſſe riſibilẽ eſt p̃move3 ſor̃ eſt hõ rgit ꝛc̃. Et ſic dictũ eſt de iſtis ita de mult̃ aliis. Si aũt talis mod⁹ nõ poſſet ꝓpetere vni p̃põivli niſi ꝓpetat cuilib3 conſequenti tẽ tenet ſillogiſ. talis autẽ modus eſt verũ ꝛ ido iſte ſillo: eſt bonus omnẽ hoine3 eſſe aĩal ẽve rũ albũ eſt hõ ꝯ ꝛc̃. qa vlis nõ põt eſſe va niſi qꝺlib3 cõſequẽs ſit ver̃ ꝛ ſi ſit aliquis mõ⁹ ali⁹ qui nõ poſſ3 p̃petẽ p̃põivli niſi etiã competat cuilib3 p̃põi que ſequit̃ ad eã mixtio ex tali p põne ꝛ p̃põe deieſſev3 Si aũt mod⁹ nõ ſit talis mixtio nõv3 gñaliť q̃uis i aliqb⁹ ẽminis ꝛ cũ aliq̃ ꝺẽmiata miorevaleat ſ3 qñ v3 ꝛ qñ nõ ſli q̃ ſtudioſis diſcutienꝺ Si aũt talis mod⁹ ſit ne gati⁹ ſic ſim̃ tẽ nõv3 talis mixtio. S3 ſi illa de mõ ſuaẽ in ſſu diſovel equalẽs ei ſp tal mix tiov3 ẽſpctu p̃põis de cõſili mõ in ſſu diſovel equalent̃ Vñ qñ talis p̃põ ſuit̃ in ſſu diſo il le mod⁹ nõ eſt ꝺẽmiatio tocius p̃põnis ꝛ ſi ſuã tur aduebialiť vel equalent̃ eſt ꝺẽmiatio p̃põ nis ꝛ ſi nõ ſit ꝺẽmiatio aduebialis ſp equal3v ni p̃põni hñti aduerbiũ ꝺmians p̃põné ſicut i ſta in ſſu diſo p̃tingit omnẽ hoiné currere eq ual3 iſti oĩs hõ currit cõtingent̃ et iſta oĩs hõ põt currere equal3 iſti oĩs hõ poſſibiliť currit ſ3 tũc in iſta oĩs hõ cõtigẽt currit nõ denotat̃ ꝙ omnis hõ currat ſ3 ꝙ oĩs hõ põt currere et ꝙ oĩs hõ põt nõ currere ꝛ ſic eſt de iſtis dua bus oĩs hõ poſſibiliť currit ꝛ oĩs hõ põt curre re ꝛ tũc ſubiectũ in iſtis oĩs hõ cõtingent̃ cur rit oĩs hõ poſſibiliť currit põt hr̃e conſil̃es ac ceptiones q̃les h3 in aliis alias nõ equalerẽtv tr̃ autẽ devtute ſmõis equaleãtvel nõ nõ cu ro ad p̃ns tñ ad minus poſſ3 ſic inſtitui ꝛ tũc talis p̃põ ſine tali aduerbio ꝛ cũ tali aduerbio equalerẽt hoc aũt eſt ſempver̃ ꝙ illa p̃põ de mõ q̃cũq̃ mõ ſũpta in ſenſu diſovel equal3 v ni p̃põni hñti aduerbiale ẽmiatiõ3 deẽmiat tẽ compõnemvel equiualetvni p̃põi hñti verbũ modale indicatiui mõi cũverbo infinitiui mõi ſequente ſicut iſta omnẽ hoiné eſſe aĩal eſt ſcitu3 a me equialet iſti oĩs hõ ſcit̃ a me eſſe aĩal ꝛ iſta omnẽ hominẽviuere eſt ſcitu3 a me equalet iſti oĩs hõ ſcit̃viuere a me Ex i ſto poteſt patere ꝙ idẽ modus arguẽdi deb3 ſuari ex talibus p̃põibus ꝛ ex quibuſcũq̃ ali is hñtibus aliqua verba indicatiui mõ ſine o mni verbo ſeqnte et ex p̃põib⁹ habentibus ali as deẽmiationes aduerbiales vel equalentes eis deẽminãtes cõpoſitionẽ et ideo ex tali de q̃cũq̃ mõ ꝛ minore deineſſe ſequit̃ ꝓcõ de cõ ſimili mõ in ſenſu diuiſovel equiualens ꝛ hoc in p̃ma figura ꝛ ideo omnes tales ſilli ſũt bo ni oĩs hõ ſcit̃ a me eſſe aĩal hõ albus eſt hõ ꝯ hõ albus ſcitur a me eſſe animal omne aĩal ſcitur a me eſſe ſenſibile homo cecus eſt ani mal ꝯ homo cecus ſcitur a me eſſe ſenſibilis Et ſi dicat̃ ꝙ premiſſe ſũt vere concluſione ex iſtente falſa puta ſi ſciam omne animal eſſe ſenſibile ꝛ tamen neſciã aliquod animal eſſe cecũ quãuis multi homines ſint ceci ſed hoc neſciam Dicendu3 ꝙ omnes tales ſillogiſmi ſunt boni et per dici de omni vel de nullo re gulati. Vnde per iſtam oẽ animal ſcit̃ a me eẽ ſſibile ꝺnotat̃ ꝙ ꝫ totũ ſcit̃ a me eẽ ſſi. pue nit̃ cuilib3 aĩali ꝛ iõ ſi hõ ceꝯſit aĩal o3 ꝙ hõi

ceco ꝓuẽiat ꝙ denotaꝫ per ꝓcl̃onẽ et iõ talꝫ ſil logiſ. regulaꝫ per dici de oĩ nec obſtat ꝙ ad ducit ꝙ ſi hec ſit vera oĩe aĩal ſcit eſſe ꝟſibile ⁊ hec ſit hõ cecus eſt aĩal optz ꝙ hec ſimpliciť ſit vera hõ cecꝰ ſcit a me eſſe ꝟſibilis ſz ſit cũ hoc ſtat ꝙ neſciã aliquẽ hoĩnez eſſe cecũ ⁊ ꝙ neſciã illã hõ cecus eſt aĩal ſic enĩ cũ iſta albũ põt eſſe nigꝝ ſtat ꝙ hec eſt ipoſſi. albũ ẽ nigꝝ ita cũ iſta hõ cecus ſcit a me eſſe ꝟſibile ſtat ꝙ hec nõ ſit ſcita a me hõ cecus eſt ꝟſibile Et ſi dicaꝫ ſeqr̃ hõ cecus ſcit a me eſſe ꝟſibilis g̃ ꝟſibile ſcit a me eſſe hõ cecꝰ Dicẽd eſt ꝙ illa ꝓña nouz ſz dz iferri iſta aliqd ꝙ ſcit a me eſſe ſẽſi. eſt hõ cecꝰ hoc aũt pz per ꝑdicta in t̃ctatu zº i parte de ꝙeſtiõe ꝓpõnũ ſic g̃ dico ꝙ tales ſilr̃ ſit boni ⁊ ſilr̃ tales oĩs edificator pẽ ſe edificat hõ albꝰ eſt edificator g̃ hõ albꝰ ꝓ ſe edificat oĩe albũ per accñs edificat edificator eſt albꝰ g̃ edificator ꝓ accñs edificat oĩs anĩa itellectĩa ſcit a me eſſe ſubã intellectꝰ eſt aĩa itellectĩa g̃ itellectꝰ ſcit a me eſſe ſubã omnis natura ſpecifica ſcit a me eſſe cõicabilis dra idiuidualis eſt natura ſpecifica g̃ dra ididuaľ ſcit eſſe cõicabilis Sed ſm opionẽ aľ qui nõ põit aliquã vnã rem eſſe plures res diſtictas realiť tales ſilr̃ ſit boni oĩs deus ſcit a me eſſe imortalis pr̃ eſt deꝰ g̃ pr̃ ſcit a me eẽ imortalis oĩs deꝰ credit a phis eſſe etnus filiꝰ ꝓductus eſt deus g̃ filius ꝓductus creditur a phis eſſe etnus Sz ꝙliť ſm theologos talꝫ ꝓceſſus põt ipediri ⁊ ꝙliť nõ dictũ eſt ꝑus ſic g̃ dicendo eſt ꝙ oĩs tales ſilr̃ ſũt bõi ac ſi oĩs eſſent deieẽ nec eſt aliť arguendo ex talib⁹ ĩ ꝑma figura q̃ ex illis deieſſe Sz ꝓpť cauillatiões ẽ ſciend ꝙ nõ ꝙlibz ꝓpõ in q̃ poit talis modus ẽ ꝓpõ modalis ſz ad ꝙ ſit ꝓpõ modalis duo requr̃. Vnũ ꝙ modus nõ ſit ꝑciſe ps alterius extremi et ꝓpť hoc tales nõ ſunt modales illud ꝙ ſcit a me eſſe aĩal eſt albũ illud ꝙ per ſe edificat eſt calidũ illud ꝙ põt curr̃e eſt hõ ſedẽs aliqd ꝙ põt eſſe ipoſſi. eſt verũ. Aliud requrit ꝙ ex forma ꝓpõnis denotaꝫ ille modus alicui ꝓpõi deieſſe ꝓpetẽ q̃is nõ ſemp ꝺ notaꝫ ꝓpetere ſue deieſſe ſicut per iſtam albũ põt eſſe nigꝝ denotaꝫ ꝙ aliq̃ ꝓpõ ſit poſſibilis in qua predicaꝫ nigꝝ de albo q̃is non denoteť ꝙ iſta ſit poſ. albũ eſt nigꝝ Silr̃ per iſtã hõ albus ſcit a me eſſe aĩal denotaꝫ ꝙ aliqua ꝓpõ ſit ſcita a me ⁊ t̃n nõ denotaꝫ ꝙ iſta ſit ſcita a me hõ albus eſt anĩal et ꝓpter iſtud ſecundũ tales ꝓpoſitiones non ſunt modales omĩs hõ cognoſcit a me oĩs homo intelligit a me ⁊ ſic de aliis tamẽ q̃tũ ad modũ arguendi nõ refert accipe tales ꝓpões modales vel illas de ineſſe. Capitulũ xlii.

IN ſcõa figura ſi talis de mõ accipitur in ꝟſu ꝓpoſito raroꝛ nũq̃vz ſillogiſmus quãdo modus aliquid addituľ iſtuz modũ verꝝ cuiuſmõi ſũt tales mõi ſcitũ/ dmõſtratũ/ per ſe notũ/ ꝓmo verꝝ/ ⁊ huiuſmõi Quod autẽ mixtio talis nonvaleat patet per iſtantiaz in terminis non enĩ ſequitur ſecundũ opionẽ aľ. omnẽ hoĩnez eẽ aĩal ẽ per ſe nullũ albũ eſt aĩal g̃ nullũ albũ eẽ hoĩnẽ eſt per ſe nec ſeqr̃ omnẽ ꝓſonã diuinã eſſe deũ eſt per ſe nullus homo eſt deus g̃ nullus hoĩnẽ eſſe ꝓſonã diuinaz eſt per ſe nec ſequit nuliã huãitatez eſſe deũ eſt per ſe aliquis hõ eſt deus g̃ aliquẽ hoĩnẽ nõ eſſe deũ eſt per ſe et ſicut elt de illoº ꝓ ſe ita eſt de multis aliis Si autẽ illa de modo accipit in ſenſu diſovľe qualẽti ei etiã raroꝛ nũq̃valz mixtio ſiue affirmatiã ſiue negatiã fuerit de modo reſpctu ꝓcluſiõis de cõſiľi mõ affirmato ſic nõ ſequit oĩe albũ ſcit a ſorte eſſe hõ nullus aſinus ẽ hõ g̃ oĩs aſinus ſcit a ſorte non eſſe albus naz poſito ꝙ nihil ſit albũ niſi plato et ꝙ ſoꝛ hoc neſciat nec etiaz ſciat an aliquis aſinus ſit albus vel nõ et tamẽ ꝙ ſciat ꝙ plato eſt hõ tunc ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ concluſio flã Hec enĩz tunc eſt vera oĩe albũ ſcit a ſorte eſſe hõ qa nihil ſcitur eſſe albũ niſi pla. ⁊ pla. ſcit a ſoꝛe eẽ hõ g̃ oẽ albũ ſcit a ſoꝛe eẽ hõ ⁊ certũ ẽ ꝙ illa ẽva nº aſinus ẽ hõ ⁊ t̃n hec ẽ flã per poſitũ oĩs aſinus ſcit a ſorte nõ eẽ albus Et ſi dicaꝫ ꝙ hec ñ eſt va iſto poſito oĩe albũ ſcit a ſorte eẽ hõ qa ſoꝛ neſcit an aliqꝺ albũ ſit hõ ſ̃ ñvz qa q̃is ſoꝛ neſciat iſtã oẽ albũ ẽ hõ t̃n hec ẽva oẽ albũ ſcit a ſoꝛe eẽ hõ qa ꝓ illã nõ ꝺnotaꝫ niſi ꝙ ꝑtũ ꝓpetit oĩ illi ꝓ q̃ ſ̃bctũ ſuppõit ⁊ ſ̃ ẽve ꝝ qa ſ̃bctũ ñ ſuppõit niſi ꝓ pla. ⁊ notũ ẽ ꝙ pla tõi ꝓpetit ꝑtũ ñ eni ẽva pla. ſcit eẽ hõ cũ ſ̃ t̃n ſtat ꝙ neſciat iſtã aliqꝺ albuz ẽ hõ ſic g̃ pz ꝙ tĩs mixtio ñ vz ſilr̃ ñ ſeqr̃ oẽ albũ ꝓ ſe ñ ẽ hõ oẽ riſibi. ẽ hõ g̃ oẽ riſi. ꝓ ſe ñ ẽ albũ nã ſi nihil ſit albũ niſi aſinꝰ ꝑmiſſe ſ̃vere ⁊ ꝑ°flã ñ eni ẽ va oẽ albũ ꝓ ſe ñ ẽ hõ qa q̃libz ſigl̃aľ ẽva ⁊ ꝙ mior ẽva certũ ẽ ⁊ ꝑ°flã qa oẽ riſi. ꝓ accñs ñẽ album Similiter non ſequitur nullus homo ẽ deus quelibet perſona diuina per ſe eſt deus ergo quelibet perſona diuina per ſe nõ eſt hõ Nam ante incarnationem fuerunt premiſſe

vere et ꝓclusio flā et sicut ē de istis modis ita est de aliis multꝫ Et si dicaſ ꝙ tales ꝓ°nes ois homo sciſ nō esse albꝰ ois hō crediſ nō esse a sinꝰ ꝛ hꝰmōi sūt affirmatie iō nō dñt sequi Dicendū est ꝙ q̄is tales sit affirmatie q̄tuꝫ ad ꝓpōnē modalē hoc est q̄is modale vbū affirmeſ in eis tñ aliq̄ vbū negaſ ꝛ hoc sufficit ad itētū meū Vñ ista poniſ negatia ois hō pt̄ ñ eē asinꝰ q̄is vbū modale affirmeſ. Pꝫ igiſ ꝙ dictū est ꝑus ꝙ nō sequ ꝓ°de mō affirā. in tñi mixtiōe siue modꝰ ille fuerit vbū cꝰmōi sūt talia vba sciſ crediſ demōſtraſ ꝛ hꝰmōi siue ille mōꝰ sit aduerbiū vel equalēs aduēbio cꝰmōi sūt tales per se. ꝑmoꝝm. ꝑ accns ꝛ hꝰmōi. Si aūt in cōclone fuerit mōꝰ negatꝰ freqnt sequ ꝓ clo talis nā iste discursus est bonus oīe albū sciſ eē hō nꝰ asinꝰ est hō q̄ nꝰ asinꝰ sciſ esse albꝰ Silr sequiſ oīe albū ꝑ se nō est hō oīe risibile est hō q̄ nullū risibile ꝑ se est albū forte tñ gbusdā aliis modis nōꝝ Ex ꝓdictꝫ ꝑꝫ ꝙ q̄is ex talibꝰ ꝓpōibꝰ de mō sūptis in sensu disouel eis equalētibꝰ sit oio idē modus arguēdi in ꝑma figura sic si oīs ꝓpōnes eēnt deiee nō tñ sic arguenō est ex eis i scōa figura ꝛ rō est qa tales ꝓpōnes nō ꝙuertūſ sic ille deinee vñ ille sillꝰ ois hō nō est asinꝰ oīe rudibile est asinꝰ q̄ oīe rudibile nō est hō pōt ꝓbari per hoc ꝙ ista ois hō nō est asinꝰ ꝙuertiſ in istā ois asinꝰ nō est hō ex qua ꝛ miore seqʒ ꝓclo ꝓdicta in ꝑma figura per sillm̄ rgulatū per dici de nullo sic arguēdo ois asinꝰ nō est hō oīe rudibile ē asinus q̄ oīe rudibile nō est hō vnde nō sic ē de isto sillo oīe albū per se nō est asinus oīe rudibile est asinꝰ q̄ oē rudibile ꝑ se nō est albū q̄is est sillꝰ in ꝑma figura ois asinꝰ per se non est albꝰ oīe rudibile est asinꝰ q̄ oīe rudibile per se nō est albū sit bonꝰ sillogiſ. ꝛ regulatꝰ ꝑ dici de nullo ꝛ hoc qa ista oīe albū per se ñ est asinus nō ꝙuertiſ in istā ois asinus ꝑ se ñ est albꝰ qa posito ꝙ nꝰ asinꝰ sit albus añs est ve rū eo ꝙ q̄libꝫ singlaꝝ sit vera ꝛ tñ ꝓñs ē flm̄ sc3 ista oīe albū per se nō est asinꝰ ꝙuertiſ in istā aliquid ꝙ per se nō est asinus est albū nūc at maifeſtū est ꝙ ille sillogiſ. nōꝝ i ꝑma figura aliqd ꝙ per se nō est asinꝰ est albū oīe rudibile est asinus q̄ oīe rudibile per se nō est albū eo ꝙ maior est ꝑticlaꝝ in ꝑma figura ꝛ similiſ affirātia ꝛ ꝓ°negatia que p̄pugnāt ꝑme figure ꝑ idē ꝑꝫ ꝙ sivis negatia sit de ieē ꝛ affirātia de mō nōꝝ talis mixtio qa tūc i ꝑma figura ex maiore deiee ꝛ miore de tali mō sequ ꝓclo de tali mō ꝙ flm̄ ē.

Capitulū. xliii.

IN tercia figura si illa de mō suāſ in ſsu ꝓposito nōꝝ mixtio respectu ꝓ°nis de mō ꝓsimili addēdo aliquid sup hūc modū verum sūptū in sensu ꝓposito Et iō sciē dū est ꝑmo ꝙ nūq loq̄r postea de hoc mōvum ꝛ hoc qa ꝓpō deiee ꝛ ꝓpō de hoc mōvem corr̄ ſpōdēs cōuertūſ ꝛ hoc si sit ꝓpō Sciend est ergo ꝙ mixtio ex illa deiee ꝛ illa de mō in ſsu ꝓposito nōꝝ nō enī sequiſ omnē hoīnē eē aīal mal est scitū a te ois hō est albꝰ q̄ aliqō albū esse aial est scitū a te nā posito ꝙ aliqd aīal sit albū ꝛ hoc nescias ꝑmisse sunt vere et ꝓclo flā sic maiſeste ꝑꝫ Silr nō sequ ois hō est albꝰ omnē hoīnē eē aīal est scitꝫ a te q̄ aliqō aial esse albū est scitū a te ꝑꝫ per idē nec sequ nullus hō est albꝰ omnē hoīnē eē aīal ē scitū a te igiſ aliqō aīal nō esse albū est scituꝫ a te nec sequiſ nullū hoīnē esse asinū est scitū a te ois hō est albꝰ q̄ aliqd albū nō esse asinū est scitū a te nec sequiſ omnē hoīnē esse aīal est scituꝫ a te ois hō est albus q̄ aliqd albū esse aīal est scitū a te similiſ nō seqʒ oīē hoīnē esse aīal ē per se ois hō est albꝰ igiſ aliqō albū esse aīal ē ꝑ se Si aūt illa de mō sumaſ in sensu diso vel equalēs ei si maior sit deiesse ꝛ mior de mō ñ vꝫ mixtio nō enī seqʒ ois hō ē albꝰ ois hō scitur esse aīal q̄ aliqō aīal sciſ esse albū nec seqtur ois hō est q̄tas ois hō per se est aīal q̄ aliqd aīal per se est q̄tas nec seqʒ nꝰ hō ē albꝰ ois hō sciſ eē aīal q̄ aliqō aīal sciſ ñ eē albuꝫ tñ si modus sit negatꝰ bñ seqʒ nisi sit modꝰ negatius vel ꝓuatiuus foralit vel equalēt sic ē iste mōꝰ flm̄ Si aī maior fuerit ō mō ꝛ mior ōi eē si maior fuerit vlis ē mixtio bona qa sp ꝑ ꝓuēsionē illiꝰ deiee ēducit i ꝑmā figurā ex q̄ ꝛ maiore erit sillo. rīatus ꝑ dici ō ōi vel ō nullo ꝛ iō iste sillo. ē bonus hō ꝑ se ē aīal ois hō ē albus q̄ aliqō albuꝫ ꝑ se ē aīal ois hō sciſ a te eē aīal aliqs hō est veniēs q̄ aliqō veniēs sciſ tur a te eē aīal Similiſ iste sor sciſ a te eē hō sortes est veniens ergo veniens sciſ a te eē hō et iste omnis aia intellectiua sciſ a sorte esse subā omnis aīa intellectiua est volūtas ergo voluntas scitur a sorte esse subā sed ista consequentia non valet volūtas scitur a sorte esse ſb stantia ergo aliq̄ substantia scitur a sorte esse voluntas Similiter si maior fuerit ꝑticulaꝝ vꝫ mixtio siē sequiſ aliqs hō per se ē aīal

oís hō eſt albus ergo aliqđ albū per ſe eſt animal Et ſiſr ſeqr aliqs hō per ſe nō eſt aſinus omnis hō eſt anīal ergo aliqō aīal per ſe nō eſt aſinꝰ ꝛ ꝓbar talis ſillogiſ. per ſillo. expoſi. de q̄ dictū eſt prius Et iō ſcienđ eſt ꝙ in ſillo expoſi. ſp ſi maior ſit de mō ꝛ mīor deieſſev3 mixtio ſ3 ſi maior fuerit deieſſe ꝛ mīor de mō nō v3vñ bene ſeqr ſoř ſciř eē aīal ſoř eſt albꝰ g̃ albū ſciř eſſe aīal ſed nō ſeqr ſōr eſt albꝰ ſoř ſcitur eſſe aīal g̃ aliqđ aīal ſciř eē albū ꝛ iō tles ſilſi nō valent aīa itellectiua eſt itellectꝰ oís aīa itellectīa ſciř a ſorte eē forma ſubalis g̃ aliq̄ forma ſubalis ſciř a ſorte eē itellectus. Similiť nō ſeqr ſm ꝓm deꝰ eſt ꝓſona dīna deꝰ ſciř eē imortalis g̃ aliqō imortale ſciř eē ꝓſona dīna ſic nō ſeqr hic deꝰ eſt imortalis hic ōꝰ credit ab aliqbꝰ eē corpus g̃ aliqđ corpus credit ab aliqbꝰ eē imortale tñ ſi maior in oībꝰ ꝓdict exēplis eēt de mō ꝛ mīor dīcē eēt mixtio bona ꝛ tota illa dīſitas ꝛ multa alia oriūť ex hoc ꝙ dictū eſt ꝑus qa ꝑtuꝫ appellat ſuaꝫ formā nō ſb̄ctū ſ̄ ē ꝙ ad vitatē ꝓpōis ō mō ī ſenſu diſo reqrit ꝙ ꝓpōni in qua ipm ꝑtū vl a liud oīo idē cū eo ſig̃ns ꝑtur de ꝓnoīe ōmonſtrāte illud pro quo ſubctū ſuppōit ꝓueīat ille modus expreſſꝰ nō autē reqrit ꝙ ꝓpōni in qua ſubicit ipm ſubiectū vel aliud omīo ideꝫ ſig̃ns cū eo reſpectu ꝑtivel reſpectu ꝓnois ꝓpōnis ōmōſtrantꝭ illud pro quo ꝑtuꝫ ſuppōit cōueniat talis modus per ꝑdicationē ſic ad hoc ꝙ hec ſit vera albū ſciť eē muſicū reqrit ꝙ aliqua talis ſit ſcita hoc eſt muſicū illud eſt muſicū demōſtrādo aliqđ pro quo ſubiectū ſuppōit ſ3 ad hoc ꝙ hec ſit vera albū ſciť eē hō ñ requirit ꝙ aliqua talis ſit ſcita albū eſt hō vel albū eſt illud qcūq̄ hō demōſtret nec requiritur ꝙ aliq̄ ꝓpō ſit ſcita in qua albū ſubiciť.

Breuiter ergo hec eſt dīa int̄ t̄minū qui ponit a ꝑte ſubiecti et ꝑti ꝙ ſi ſit ꝓpō ō mō ꝙ ad vitatē talis ꝓpōnis requirit ꝙ alicui ꝓpōni in qua ipm ꝑdicatū ꝑdicať vel aliquid oīo idē cū eo ſig̃ns qō dico ꝓpt aliquas cauillatiōes que pnt fieri ꝑtra aliq̄ dicta ꝑus ꝓueīat talis modus ſ3 nō requirit ꝙ talis modꝰ cōueniat cuicūq̄ ꝓpōi in qua ipm ſubiectū vel aliqđ oīo idē cū eo ſig̃ns ſubiciať ꝛ ex iſto oriūť multa dicta et dicenda Et eſt ſūme aduētendū ꝛ me moraliter ſ̄tinenō ad ſcienō que ꝓpōnes ſunt vere de mō ꝛ que falſe et quō ꝓuertunť ꝛ quō nō ꝛ quomō ex eis ſillogiſať et quomodo nō et etiam ad ſcienđ que ꝓpōnes de ꝑto et ſutu-

ro ſūtvere ꝛ que falſe ꝛ ad ſcienō ꝓuerſiōes ꝛ modū ſillogiſādi ex hiis de quibus dictuꝫ eſt

Capitulum xliiii.

Oſtq̄ dictū eſt de mixtiōibꝰ ex ꝓpōnibꝰ deieē et modalibꝰ nūc dicē dū de mixtiōe ex ꝓpōnibus de neceſſario ꝛ ceteris modalibꝰ ꝛ ꝑmo de mixtiōe neceſ. ꝛ poſ. in ꝑma figura ꝛ ꝑmo qñ vťq̄ ſuiť in ſenſu cōpoſito Et eſt ꝑmo ſcienō ꝙ ſi maior fuerit de neceſ. ꝛ mīor de poſ. ſeqr ꝓcło de poſſibili in eoō ſenſu ſic ſequiť omnē hoīnez eē aīal eſt neceſ. ome albū eē hoīnez eſt poſ. g̃ aliqđ albū eē aīal eſt poſ. ꝛ ſic eſt ī aliis modis ꝛ tenet iſte modꝰ per iſtā regulā ſi vna p̄miſſa ex eſt neceſ. ꝛ alia poſ. ꝓ° erit poſ. ꝛ ſeqr ex iſtis tribꝰ ꝓpōibꝰ ome neceſ. eſt poſ. nullū poſ. repugnat formaliť neceſ. ſi p̄miſſe ſit poſ. ꝛ ꝓpoſ. ꝓ° eſt poſ. Et eodez° ſi maior fuerit de poſ. ꝛ mīor de neceſ. ſeqr ꝓ° de poſ. per eandē regulā ſed ex talibus p̄miſſis nō ſeqr ꝓcło de ineē nec de neceſ. ſic nō ſeqr nullū hoīnē eē aſinū eſt neceſ. ome albū eē hoīnē ē poſ. g̃ nullū albū ē aſinꝰ ſiue nullū albū eē aſinū eſt neceſ. ꝛ ita ē de aliis z° videđ eſt de mixtiōe qñ illa de neceſ. ſuiť in ſenſu ꝓpoſito et illa de poſſibili in ſenſu diuiſo Circa qō ſciendū eſt ꝙ ſi maior ſit de neceſ. ꝛ mīor de poſ. ſeqr ꝓcło de poſ. ſūpta in ſenſu diuiſo ita tñ ꝙ ſubctū ꝓcło nis habeat eandē acceptionē quā habz in minore Vñ iſte ſilꝰ eſt bonus omnē hoīnē eē aīal eſt neceſ. omne albū pōt eē hō g̃ ome albū pōt eē aīal Siſr iſte ſillo. eſt bonus nullum hoīnē eē aſinū eſt neceſ. ome albū pōt eē hō g̃ ome albū pōt nō eē aſinꝰ ſed ꝓcło deieē ꝛ de neceſ. nō ſeqr Siſr ſi illa ō neceſ. ſit mīor ꝛ maior de poſ. ſeqr ꝓcło de poſ. nō deieē nec ō neceſ. ſb̄cto ꝓ° nis hñte eandē ſuppōnē quā habz ſubiectū maioꝝ ſic ſeqr ome aīal pōt eē albū ōnez hoīnē eē aīal eſt nēcariū g̃ oís hō pōt eē albꝰ S3 ſi ſubiectū maioꝝ accipiť ꝑ hiis q̄ ſūt ꝑeiſe ꝛ ſubiectū ꝓ° nis ꝑ hiis q̄ pñt eē nōv3 talis mixtio nō eni ſeqr ome coloratū pōt eē muſicū ome albū eē coloratum eſt neceſ. g̃ ome ꝙ pōt eē albū pōt eē muſicū nec ſeqr ome ꝓducens pōt eē deꝰ ome gñans eē ꝓducens eſt neceſ. g̃ ome ꝙ pōt eē gñans pōt eē deus qa poſito ꝙ nihil ꝓducat aliqđ niſi deꝰ p̄miſſe ſūtvere ſi ſubiectū maioꝝ accipiť ꝑ eo ꝙ eſt ꝛ ꝓ° flā Tercio videndū eſt de illa mixtiōe qñ illa de nēcario ſuiť in ſenſu diſo ꝛ illa de poſ. in ſenſu ꝓpoſito Et eſt ſcienō ꝙ ſi maior ſit de poſ. ꝛ mi

nor de nēcario nō ſeq̄ꝫ ꝓcl̄ō ꝺ neceſ. nec dieē ſz de poſ. ſūpta ꝓcl̄one in ſenſu ꝓpoſito ſequiſ e nī omnē hoīnē eſſe albū eſt poſ. ſoꝝ de nēcita te eſt hō ℊ ſortē eſſe albū eſt poſſ. ⁊ ꝓlīr eſt i aliis modis Sz ſi maior ſit de nēcario ⁊ mīor de poſ. nō vz mixtio nō enī ſequiſ oīe ꝑducens de neceſ. eſt de⁹ ignē eē ꝑducētez eſt poſ ſibile ℊ ignē eſſe deum eſt poſ. nec ſequiſ oīs hō de neceſ. nō eſt de⁹ ꝑſonā dīnā eſſe hoīnē eſt poſ. ℊ ꝑſonā dīnā nō eſſe deū eſt poſ. naz ante incarnatiōz ꝓmiſſe fuerīt vere ⁊ ꝓ⁹ flā 4⁹ videnꝺ eſt de illa mixtiōe vt̄q ꝓmiſſa ſūpta i ffu diſo Circa qꝺ ſcienꝺ eſt ꝙ ſi maior fuerit de neceſ. ⁊ mīor de poſ. nōvz mixtio ſic nō ſequiſ oīe ſciens ꝺ nēcitate eſt deus oīs hō pt̄ eſſe ſciēs ℊ oīs hō pōt eſſe deus nec ſeq̄ oīs hō de neceſ. nō eſt de⁹ filius dei pōt eſſe hō ℊ filius dei nō pōt eſſe de⁹ Sz ſi maior fuerit ꝺ poſ. ⁊ mīor de neceſ. ſemp vz mixtio ⁊ rīaſ pē dici de oī vel de nullo qꝺ pz qa ſemp illa de nēcario īfert illā de ieſſe ſed dictū eſt ꝑus ꝙ maiore de poſ. ⁊ mīore deieſſe ſeq̄ ꝓ⁹ de poſ ſi. q̄cūq; acceptionē habeat ſb̄ctū maiorꝝ optz tamē ꝙ ſubiectū ꝓ⁹nis nō accipiſ pro hiis q̄ pñt eſſe ſi ſb̄ctū maiorꝝ accipiſ ꝑciſe pro hiis que ſunt.

Capitulum xlv.

IN ſcꝺa figura ſi illa de neceſ. ſuāſ in ſenſu ꝓpoſito ſi negatiua fuerit ꝺ nēcario ſeq̄ ꝓ⁹ de poſ. ſic ſeq̄ nl̄ ſ hoīnē eſſe aſinū eſt nēcariū oīe rudibile pōt eſſe aſinꝰ ℊ oīe rudibile pōt nō eſſe hō ſi milīr fivt̄q ſumaſ in ffu ꝓpoſito ſequiſ ꝓ⁹ de poſſi. ⁊vtrūq; pz qa ꝑuerſa negatīa de nēcari o ſeq̄ ꝑuēſa ꝓ⁹nis in ꝑma figura Silr ſi affir matīa fuerit de neceſ. ſeq̄ ꝓ⁹ de poſſi. ſeq̄ enī oīe corpus t̄āgulare eſſe ſubāz eſt nēcari um oīe corpus pōt nō eſſe ſubā ℊ oīe cor pus pōt nō eſſe corpus t̄āgulare. Silr ſeq̄ ſi il la de poſ. ſuāſ in ffu ꝓpoſito ⁊vtrūq; ꝓbaſ qa a q̄cūq; pōt negari ſupius vel ꝑuertibile ab eo dē pt̄ negari i eri⁹ vl̄ ꝑuertibile nē aūt qñvl̄is affir. eſt nēcaria nēcario ꝑdicatū eſt ſupi⁹ vel ꝑuertibile cū ſubēto ⁊ iō ſi ꝑdicatū poterit re mouerī ab aliquo ſb̄iectū poterit rmouerī ab eodē Z⁹ videnꝺ eſt de mixtiōe qñ illa ꝺ nēca rio ſuiſ in ffu diſo ⁊ illa ꝺ poſ. i ffu ꝓpoſito et tūc ſeq̄ ꝓ⁹ de poſ. ſic oīs hō ꝺ neceſ. nō eſt de⁹ q̄libz pſonā dīnā eſſe deū eſt poſ. ℊ q̄libz pſo nā dīnā ñ eſſe hoīnē eſt poſ. Silr ſeq̄ ſi affir. fuerit ꝺ neceſ. Silr ſivtraq; ſumaſ i ffu ꝓpoſi to ſeq̄ ꝓ⁹ de poſ.

Capitulū xlvi.

IN tercia figura ſi illa de neceſ. ſuāſ in ffu ꝓpoſito ⁊ illa de poſſ. ſilr ſeq̄ ꝓcl̄o de poſſ. ſic ſeq̄ nullū hoīnē eſſe aſinū eſt neceſ. omnē hoīnē eſſe albū eſt poſ. ℊ aliqꝺ albū nō eſſe aſinū eſt poſſi. ſilr ſeq̄ omnē hoīnē eſſe albū eſt poſ. omnē hoīnē eſſe aīal eſt neceſ. ℊ aliqꝺ aīal eſſe albū eſt poſ. Si aūt vt̄q ſuāſ in ffu diſo ſi maior fuerit ꝺ neceſ. et mīor de poſ. nō ſeq̄ ꝓcl̄o de poſ. niſi ſb̄ctū cō cl̄ois ſuāſ ꝑ eo ꝙ pt̄ eſſe ſic ñ ſeq̄ q̄libz pſona dīna ꝺ neceſſ. eſt de⁹ q̄libz pſōa dīna pt̄ eē hō ℊ aliqs qui eſt hō pt̄ eē ꝺ⁹ ſz ſeq̄ ℊ aliqꝺ ꝙ pt̄ eſſe hō pt̄ eſſe ꝺ⁹ Si aūt maior fuerit ꝺ poſſ. ſp ſeq̄ ꝓcluſio ꝺ poſ. ſūpto ſubiecto ꝓcl̄onis ꝑ eo ꝙ eſt ſic ſeq̄ q̄libz pſōa dīna pt̄ eſſe hō q̄libz pſōa dīna de neceſ. eſt ꝺ⁹ ℊ aliqs de⁹ pt̄ eſſe hō Silr ſi illa ꝺ neceſ. ſuāſ i ffu ꝓpoſito ⁊ ſilr mi nor ſeq̄ ꝓcl̄o ꝺ poſ. ſicut i ꝑori ſi aūt illa ꝺ ne ceſ. fuerit maior ⁊ ꝺ poſ. mīor ſeq̄ ꝓcl̄o ꝺ poſ. i ffu diſo ſubiecto ſūpto ꝑ eo ꝙ pt̄ eſſe ſi autē illa ꝺ poſ. ſuāſ in ffu diſo ⁊ illa ꝺ neceſ. i ffu ꝓpoſito ſi illa ꝺ neceſ. fuerit maior ſeq̄ ꝓcl̄o ꝺ poſ. ſubiecto ſūpto ꝑ eo ꝙ pōt eſſe Si autez illa ꝺ neceſ. fuerit mīor ſeq̄ ꝓcl̄o de poſſibili

Capitulū xlvii.

POſt ꝑcedētē mixtionē dñꝺ eſt ꝺ mixti one neceſ. ⁊ ꝓtigēti ⁊ ꝓ⁹ i ꝑa figura et ꝓ⁹ q̄vt̄q ſuāſ i ffu ꝓpoſitovl̄ equalēti Et eſt ꝓ⁹ ſciend ꝙ ſi maior fuēit de neceſſ. affir. et mīor ꝺ ꝓtigēti ñ ſeq̄ ꝓcl̄o ꝺ ꝓtigēti ſicut ñ ſe q̄ fm opīonē aī, oē albū eſſe coloratū eſt ne ceſ. oīnē hoīnē eſſe albū eſt ꝓtigēs ℊ oīnē homi nē eſſe coloratū eſt ꝓtigēs qa ſcꝺz eū ꝓmiſſe ſ̄vere ⁊ ꝓcl̄o flā tñ ſcꝺz rei vītatē difficile eſt iueire iſtātiā vbi ꝓmiſſe tles ſ̄vere ⁊ ꝓcl̄o flā Similīr ſi maior fuēit negatīa de neceſ. ñ ſeq tur ꝓcl̄o de ꝓtigēti qa nō ſeq̄ nullū hoīnē eē aſinū eſt neceſ. oīne ridēs eſſe hōinez eſt ꝓtin gens ℊ nullū ridens eſſe aſinū eſt ꝓtigens qa ꝓmiſſe ſ̄vere ⁊ ꝓcl̄o flā tñ ex ꝓmiſſis talitē diſpoſit̄ ſeq̄ ꝓcl̄o de poſſ. Et ſilr ſi maior fue rit de neceſ. affirīatīa ſeq̄ ꝓcl̄o de poſſ. Pro q̄ itelligendū ꝙ quādocūq; mixtio neceſſarii ⁊ contingentis eſt bona reſpectu concluſionis ꝺ contingenti ſemper mixtio neceſſarii et con tingentis eſt bona reſpectu cōcluſiōis de poſ ſibili per iſtas regulas Quicquid ſequitur ad conſequens ſequiſ ad añcedens ⁊ illa de ꝓtigēti ſp īfert illā de poſſi. Eſt etiaz ſcīēdū

ꝙ qñcūq; maior eſt de neceſſ. negatiua ꝛ mior de ꝓtīgēti ſi in miore ſumaf ſubiectū inferi⁹ ad ſubiectū maiorī ſemp ſeqf ꝓcluſio nō ſolū de poſſibili ſed etiā deineſſe ꝛ per iſtā r̄gulā dñt gloſari multa dicta ariſ. q̄ videnf eſſe ꝑ aliqua dicta ꝛ aliq; dicenda ſ3 ſi maior fuerit affirmatīa nō ſeqf ꝓcło deineſſe q̄uis in minore ſūaf ſub iferius ad ſubiectū ſi aūt maior fuerit de ꝓtīgenti ꝛ mior de neceſſ. nō ſeqf ꝓcluſio de ꝓtīgēti ſic nō ſequiſ omē albū eē dulce eſt ꝓtīgens omē lac eſſe albū eſt neceſſ. g̃ omē lac eſſe dulce eſt ꝓtīgēs Sil⁹ nō ſeqf omne ꝓducēs eſſe deū eſt ꝓtīgens pr̄eꝫ eſſe ꝓducentē eſt neceſſ. g̃ patrē eſſe deū eſt ꝓtīgēs Sil⁹ nō ſequiſ nullū ens in actu eſſe huāitatē eſt ꝓtīgens omnē deū eſſe ens in actu eſt neceſſariū g̃ nullū deū eſſe huāitatē eſt ꝓtīgēs nā ꝑmiſſe ſūtvere ꝛ ꝓcło flā tñ de poſſi. bene ſequiſ ſ3 nō ſequiſ ꝓcło deieſſe q̄uis iferi⁹ ſuā tur ſub medio t̄mīo in miore. Z° videnđ ē de ꝑdicta mixtīoe qñ illa de neceſſ. ſuiſ in ſſu cō poſito ꝛ illa de ꝓtīgenti in ſenſu diuiſo. Et eſt ꝑmo ſcienđ ꝙ ſi illa de neceſſ. ſit maior ꝛ illa de ꝓtīgenti mior in ſillo affirmatīo nō ſeqf ꝓcło de ꝓtīgēti ſic nō ſequiſ omnē materiā informatā forma ignis eſſe informatā eſt neccariū hāc materiā ꝓtīgit eſſe informatā forma ignis g̃ hāc materiā ꝓtīgit eſſe īformatā forma qa ꝑmiſſe ſūtvere ꝛ ꝓcluſio falſa ſm opīonē ariſ. Sil⁹ nō ſequiſ nullū hoīnē eſſe aſinu3 eſt neceſſ. ꝓtīgit ridentē eſſe hoīnē g̃ ꝓtīgit ridentem nō eſſe aſinū ꝛ ita nonval3 talis mixtio in ſillo negatio Tercio ſciendū ſi maior fuerit de ꝓtīgēti ꝛ mīor de neceſſ. ſi ſb̄ctū maiorī ſumaf pciſe pro his que ſūtvl tā pro his que ſūt quā pro his que ꝓtīgūt ſempv3 mixtio ꝛ eſt ſill⁹ regulatus per dici de omnivel ō nullo reſpectu pcłonis de ꝓtīgēti qa dictū eſt ꝑus ꝙ talis mixtio deieſſe ꝛ cōtingenti v3 ſ3 illa deineſſe eſt ꝓñs ad illā de neceſſario igiſ ꝛc. ꝛ ſi ſubiectū maiorī ſuāf ꝑciſe pro his q̄ ꝓtingūt nonv3 mixtio ſic nō ſequiſ omē ꝙ ꝓtīgit eſſe ens in actu ꝓtingit creari omnē deu3 eſſe ens in actu eſt neceſſ. g̃ omnē deū ꝓtingit creari ideo etiā nō ſequiſ ibi ꝓ° de poſſi. qa ꝑmiſſe ſūtvere ꝛ ꝓcluſio falſa. Quarto videndū eſt de illa mixtīoe qñ illa de ꝓtingenti ſumiſ in ſenſu ꝓpoſito ꝛ illa de neceſſ. in ſſu diſo Et eſt ꝑmo ſcienđ ꝙ ſi illa de neceſſ. fuerit maior ꝛ illa de ꝓtingēti mīor nō ſequiſ ꝓcluſio de ꝓtingenti ſic nō ſequiſ oīs hō de neceſſ. nō eſt ꝙ⁹ omnē pſonā dīnā eē hoīnem eſt ꝓtīgens g̃ omnē pſonā dīnā eſſe deū eſt ꝓtīgens qa premiſſe ſūtvere ꝓcłone exñte flā per eoſdē terminos patet ꝙ nō valet ſill⁹ negatiuus tñ concluſio de poſſibili ſequiſ Z°ſcienđ ꝙ ſi maior fuerit de cōtingēti ꝛ mīor de neceſſ. nō valet mixtio qa nō ſequiſ omē ſuppoſitū eſſe dum eſt ꝓtingens q̄lib3 pſona dīna de neceſſ. ē ſuppoſitū g̃ q̄libet perſonam diuinā eſſe deū eſt contingens nec ſequiſ nullū ens actu eſſe huāitatē3 eſt contingens q̄libet pſona diuina de neceſſitate eſt ens in actu g̃ nullā pſonam diuinam eſſe humanitatē eſt contingens.

Quīto videndū eſt de illa mixtīoe qñ vīq; ſumiſ in ſenſu diuiſo Et eſt ꝑmo ſcienđ ꝙ ſi maior fuerit de neceſſario ꝛ mīor de ꝓtīgēti nonvalet mixtio nō enī ſequiſ oīs hō de neceſſ. eſt deus omnē huāitatē ꝓtīgit eſſe hominem g̃ omnē humanitatē contingit eſſe deū nā ſuppoſito ꝙ nⁿ hō ſit niſi chriſtus ꝑmiſſe eſſentvere ꝛ concluſio flā Sil⁹ ſm ꝑncipiū Ariſ. nō ſequiſ omē corpus celeſte luminoſū de neceſſitate eſt ſubā ꝓtingit lunā eſſe corpus celeſte luminoſū ergo contingit lunā eſſe ſb̄ā3 per eoſdē t̄mīos patet ꝙ ſillogiſ. negatiu⁹ nō valet tamen concluſio de poſſibili ſequiſ. Si autem maior fuerit de contingenti ꝛ minor de neceſſ. ſemp ſequiſ concluſio de contingēti ſūpto ſubiecto cōclonis ꝑciſe pro hīs que ſunt vel tam pro his que ſūt quā pro his que ꝓtīgunt qa ſemp talis ſillo. regulaf ꝑ dici de omnivel de nullo Si autem ſubiectū maiorī ſumaf ꝑciſe pro his que ꝓtīgūt nō valet ſicut ñ ſequiſ ꝓtingit omne ens creari hoc eſt omne ꝙ contingit eſſe ens contingit creari deusde neceſſ. eſt ens ergo deū contingit creari.

Capitulū xlviii.

IN ſecunda figura ſivtraq; ꝑmiſſarū ſumaf in ſenſu compoſito nō valet mixtio vnde nō ſequiſ nullū hominē eſſe aſinū eſt neceſſariū omē animal irrōnale eſſe aſinū eſt contingens ergo nullū aīal irrōnale eſſe hominē ē contingens ſil⁹ nō ſequiſ omnē3 pſonā diuinā eſſe in actu eſt neceſſ. nullā humanitatē3 eſſe in actu eſt contingēs ergo nullam humanitatem eſſe pſonā diuinā eſt contingens Scdovi dendū eſt qñ illa de neceſſ. ſumiſ in ſenſu compoſito ꝛ illa de contingenti in ſenſu diuiſo Et eſt ſcienđ ꝙ ſimpliciter talis mixtio nō valet ſiue illa fuerit de neceſſ. affirmatīa vel negati

ua Terciovidēdū ē qñ illa de ptīgenti sūīf in ffu ppoito et illa de nccārio ī sesu diso et ē sciendū ꝙ simplr talꝫ mixtio ñvꝫ. Quarto vidēd ē qñvtraꝙ sūīf in ffu diso et est sciēdū ꝙ si negatia fuerit de nccārio ñ sequif ꝓ᷒ d ꝓ tingenti advtrūlibꝫ sꝫ seqf ꝓ᷒ negatia d poſſibili ꝛ de ieē sic ist fillūs ñvꝫ ois chimera d nccītate ñ ē in actu ptīgit oēꝫ hoiēꝫ eē ī actu g̃ ptīgit oēꝫ hoiēꝫ ñ eē chimerā sꝫ seqf ista g̃ ois hō pōt nō eē chimera ꝛ silr ista nᵑhō ē chimera. Si affiatia fuerit de nccā᷒ silr seqf cōclusio de ieē ꝛ de poſſibili ñ aūt de ptīgēti

Capitulū xlix.

Circa mixtionē ptigentis ꝛ nccārii in ſcia figura qñvtra sūīf ī ſenſu ppoſito. Est ꝑmo sciend ꝙ ſp seqf ꝓ᷒ de poſſibili sꝫ ñ seqf ꝓ᷒ de ptīgēti sic ñ seqf oē ꝓducens eē deū est ptīgens oē ꝓducens eē ens ī actu est nccāriū g̃ aliqd ens ī actu eē deum est ptīgēs nec seqf oē ꝓducens esse ens ī actu est ptīgens aliqd ꝓducens eē deū est nccāriuꝫ g̃ deū eē ens ī actu est ptīgens. silr ñ seqf nulla hūanitatē esse deū ē nccāriū oēꝫ hūanitatē eē aīalitatē est ptīgens g̃ aliq̃ aīalitatē nō esse deū est ptīgēs Secūdovidēdū ē qñ illa de nccārio sūīf ī ffu ppoito ꝛ illa de ptīgenti ī ffu diso. Et est sciendū ꝙ si illa de nccārio fuerit maior ꝛ mior de ptīgēti si subiectū mioꝝ ſuppōat ꝑ eo qd est ñ seqf ꝑclusio de ptīgenti sꝫ de poſſibili sūpto subiecto ꝑclōis ꝑ eo quod pōt eē si aūt subiectū mioꝝ sūaf ꝑ eo qd ptīgit solū ñ seqf ꝓ᷒ d ptīgēti sꝫ d poſſibli si aūt maior fuerit de ptīgenti ꝛ mior de nccārio si ſb iectū maioꝝ sūaf tā ꝑ eo qd est q̃ ꝑ eo qd ptī git seqf ꝓ᷒ de ptīgenti subiecto hñte ꝓpoſiez acceptioēꝫ. si aūt subiectū maioꝝ sūaf ꝑciſe ꝑ eo qd ptīgit ñ seqf Terciovidēd ē de illa mixtiōe qñ illa de ptīgenti sūīf ī ſenſu ppoito et illa de nccārio ī ffu diso. Et est sciendū ꝙ talꝫ mixtio ñvalet reſpectu ꝑclōis de ptīgēti q̃is valeat reſpectu ꝑclōis de poſſibili Quarto vidēd est de illa mixtiōe qñvtraꝙ sūīf ī ffu diso Et est sciendū ꝙ si maior fuerit d nccārio ꝛ mior de ptīgenti ñ seqf ꝓ᷒ de ptīgenti sic ñ seqf oē ꝓducens de nccītate est deᵑ ptīgit oē ꝓducens eē creās g̃ ptīgit creās esse deū sed seqf ꝓ᷒ de poſſibili sūpto subiecto ꝑclōnis ꝑ eo qd pōt esse. Si aūt maior fuerit de ptīgēti ꝛ mior de nccā᷒ ꝛ subiectū maioꝝ sūaf taꝫ ꝑ eo qd est q̃ ꝑ eo qd ptīgit seqf ꝓ᷒ de ptīgenti sꝫ si subiectū maioꝝ sūaf ꝑciſe ꝑ his q̃ ptīgit ñ seqf ꝓ᷒ de ptīgenti nō ei seqf oē qd ptingit esse ꝓducens ptingit esse ī actu oē ꝓducēs de nccītate est deᵑ g̃ ptīgit deū esse ī actu.

Capitulum l.

De mixtiōe nccārii ꝛ ipoſſibil dicendū est ꝓᵑhec: Et est sciendū ꝙ sic dēꝫ est ꝑ us q̃libꝫ ꝓpō de ipoſſibili equaleat alicui ꝓpōi de nccārio ꝛ iō ad sciendū qñ mixtio nccārii ꝛ ipoſſibilꝫ ꝛ qñ ñ oꝫ sciē equalentiā ꝓpōis de ipoſſibili ꝛ ꝓpōis de nccā᷒ ꝛ qñvniforis de nccāriovꝫ ꝛ qñ ñ. devniformi dictū est ꝑ᷒. De eqpollentia aūt it ꝓpōez de nccāriοꝛ de ipoſſibili dēꝫ ē alibi iō ad pns hec d illa mixtiōe ſufficiāt. Ca.li.

Vltio circa istā ptēvidend est de mixtiōe ꝓpōnū de nccārio ꝛ de aliis modis ab istis q̃tuor Et est ꝑmo sciēd ꝙ ī ꝑma figura qñ ābe pīsse sumūf ī ffu dīſo raro ſ ñq̃vꝫ mixtio reſpectu ꝑclōis de alio mō q̃ de nccārio ſicut ñ seqf ſm principia Ar. oē aīal eē coloratū ē nccāriū oēꝫ hoiem esse alꝫ est ꝑ se g̃ oēꝫ hoiez esse coloratū ē per se. Verūtn qñvnus mᵑ est iferior ad nccārium tūc ſp seqf ꝑclō d nccārio sic seqf oēꝫ hoiē eē coloratū est nccāriū forte esse hoiez est ꝑ se g̃ forte esse coloratū est nccāriū. ſed quād mᵑ ille ñ est inferior ad nccāriū tūc nihil vꝫ mixtio talꝫ reſpectu cōclusionis de nccārio nec reſpectu ꝑclōis de illo mō ſicut ñ seqf oē albū esse coloratū est neceſſariū oēꝫ hoiez eē albū est ſcitū a me g̃ oēꝫ hoiez esse coloratuꝫ ē ſcitū a me nec seqf ista ꝓ᷒ g̃ oēꝫ hoiez eē coloratū ē nccāriū aliqñ tñ seqf ꝑclō d tali modo sic seqf oēꝫ triāgulū hre tres est nccāriū y ſochelem esse triāgulū est ſcibile g̃ yſochelez hre tres est ſcibile. Vñ qñ aliqs mᵑ ñ pōt cōpere añcedenti niſi ꝓpetat ꝓñti tūc ī tali mixtione seqf ꝑclō de tali mō hᵑmōi aūt sunt tales mōi ſcibile large accipiendo cognoſcibile credibile apꝓhenſibile ꝛ huiᵑmōi. Si aūtvtra ꝙ ſūaf ī ffu diso ſpvalet fillūs qñ illa de mō infert ſuā de ieſſe sic in illis de ineſſe reſpcū conclusionis eiᵑd mōi de quo est maior ita ꝙ si maior sit de nccārio ꝑclō erit de nccārio. ſi maior sit de alio modo conclusio erit de alio modo et ideo tales fillivalent omnis homo ꝑ se est animal ſortes de nccītate est homo ego ſortes ꝑ se est animal omne ens ſcitur a te esse in actu perſona diuina de nccītate est ens g̃ perſona diuina de nccītate ſcif a te eē in actu. omnis homo de nccītate ē animal ſortes

cit eē hō ḡ ſor de nccitate eſt aial Et ro eſt q a qñq; i talib⁹ mior infert ſuā de ineē nūc aūt dictū eſt prius q; ſp ex tali maiore et minore de ineē ſeqf conclusio de cōſili mō et qcqd ſequit ad cōſeqns ſeqf ad añs ḡ tal mixtio ē bona Si aūt illa de mō non iferat ſuā de ieē tunc nōvz mixtio ſic ñ ſequit oē imortale de nccitate eſt de⁹ intelligētia inferior deo credit eē imortal ḡ intelligentia illa de nccitate eſt deus nec eciā ſeqf ḡ credit eē de⁹ ſic ñ ſequitur oīs de⁹ de nccitate eſt pſōa dīna aliqō imortale credit eē de⁹ ḡ aliqō imortale credit eē pſona dīna et ita pz q; talis mixtio exp̄one de mō q nō infert ſuā de ineſſe nōvalet mōi aūt tales ſūt huiuſmōi credibile opiabile appheſibile intelligibile et huiuſmōi

Capitulum lii.

IN ſecūda figura qñvtraq; ppō ſūf i ſēſu ppoito rarovel nūq̄valet mixtio niſi mo⁹ ſit inferior ad nccārīū. Vnde nō ſeqf nllū hoiez eſſe aſinū eſt neceſſariū oē albū eē aſinū ē ſcitū a me ḡ nullū albuz eē hoiez eſt ſcitū a me vel ḡ nullū albū eē hominē ē nccārīū ſicut non ſequitur nullū hoinē eſſe aſinum eſt nccārīū brunellū eē aſinū eſt p̄mo ver ḡ brunellū ñ eē hoiez ē p̄movērū nec eciā ſeqf ḡ brunellū nō eē hoiez ē neceſſariū ſic ñ ſeqf nullū lapidē eē corp⁹ aiatū eſt nccārīū oē aial eē corp⁹ aiatū eſt p° vm ḡ nullū hoiez eē lapidē eſt p̄movm qa pīſſe ſūt ve et p° falſa nec ſeqf omnē deū eē tres pſonas eſt nccārīū nullū immortale eē tres pſonas eſt creditū a te ḡ nullū imortale eē deuz eſt creditū a te vel nullū immortale eē deū ē nccārīū Silr ſi illa de nccā° ſūaf i ſenſu diuiſo nōvz p̄dicta mixtio ſicut pz p eoſdē t̄mios Silr ſivtraq; ſūaf in ſēſu diſo nōvz mixtio generalit ſic nō ſeqf oīs deus de nccāte eſt tres pſone nullū immortale ſcit eē tres pſōe ḡ nllū imortale ſcit eē deusvel nullū imortale de nccitate eſt de⁹. anvaleat cū aliq̄ alio mō diſcuciāt ſtudieſi

Capitulū liii.

IN tcia figura ſivtraq; ſūaf i ſenſu cō poīto rarovel nūq̄vz talis mixtio ſicut nō ſequitur oēz perſonā eſſe relatiuā eſt nccārīū oēz deū eſſe immortalez eſt ſcitū a te ḡ aliqō imortale eſſe pſonā relatiuā eſt ſcitū a te Si aūt illa de nccārio ſūaf in ſenſu diſo non valet talis mixtio ſicut pz p eoſdem t̄mios Si aūtvtraq; ſūaf i ſenſu diſo ſi maior ſit de nccārio et minor de alio mō ſēp ſeqf p° de nccā° ſi mior inferat ſuā de ineſſe et hoc quia ex maiore de nccārio i ſēſu diuiſo r minore de ieſſe ſeqf p° de nccā° r p cōſequens ſeqf eadē pclō ex añte ad illā de ineſſe et eadē maiore Vñ iſte ſillūs eſt bo⁹ omis hō de nccītate eſt aīal oīs hō ſcif eē alb⁹ ḡ albū de nccītate eſt aial. Si aūt maior fuerit d alio mō et minor de nccārio ſeqf conclusio ō eodē mō de quo eſt maior ñ de nccā° vñ ſeqf oīs hō ſcitur eē alb⁹ oīs hō de nccītate eſt creabilis ḡ aliqd creabile ſcif eē albū ſz nō ſeqf ḡ aliqd creable de nccitate eſt albuz. Si aūt illa de mō inferat ſuā de ineē mixtio nonvalz

Capitulū liiii.

QVIſo quōvalet mixtio de ppōib⁹ de neceſſario et ceteris mōalib⁹ videndū eſt quōvz mixtio ex ppoītioibus de poſſibili r ceter mōalib⁹ r p̄mo ō mixtiōe de poſſibili et p̄tigentis Et p̄mo in figura p̄ma Et eſt p̄mo ſciendū q; ſivtraq; ſūaf i ſēſu ppoſito nulla ſequit concl nō enī ſequit omnem hoiez eſſe albū eſt poſſibile oē nigrū eē hoiez eſt p̄tigens ḡ oē nigr eē albū ē poſſibile. nec ſequitur oēz hoiez eē albū eſt ptingens oē nigr eē albū eſt poſſibile ḡ omne nigr eē album eſt contingens vel eſt poſſibile nec etiā valet ſi altera ſūatur in ſenſu compoīto r altera in ſenſu diſo ſic nō ſeqf omne albū eē hoinē eſt contingens omnis aſinus poteſt eē albus ḡ omnis aſinus pōt eſſe hō nec ſeqf ōne albū pōt eſſe hō omnē aſinū eſſe albū eſt cōtingens ḡ omnis aſinus pōt eſſe hō ſic nō ſequtur oīs hō poteſt ridere oē aīal eē hominē ē ptingens ḡ omne aīal pōt ridere Nā pīſſe ſūt ve et concluſio falſa q̄ltercūq; ſubiectuz ſupponit nec etiam ſequitur oīs hō pōt eſſe alb⁹ omne nigr eſſe hoiez eſt p̄tigens ḡ oē nigrū eſſe albuz eſt contingens nec ſequit oē albū eſſe hominem eſt poſſibile contingit omnem aſinū eſſe albū ergo contingit omnem aſinū eſſe hommem Terciovidendum eſt quā dovtraq; ſumitur in ſenſu diuiſo vel equiualenti. Et eſt primo ſciendu; q; ſi maior ſit de poſſibili et minor de contingenti ſi ſubiectum maioris ſuppoit pro his que poſſunt eſſe et ſubiectum minoris ſupponat tam pro his que ſunt q̄ pro his que contingunt ſequitur concluſio de poſſibili ſicut ſequitur omne quod poteſt eſſe homo poteſt eē albū omē q̄

eſt riſibile vel ꝓtīgit eſſe riſibile ꝓtīgit eē homine ḡ oē riſibile ꝓtīgit eē albū Si autē ſbiectū maiorꝫ ſuppōat ꝑ his q̄ ſūt ꝑciſe ñv3 mixtio ſic ñ ſeqr oē albū pōt eē hō ꝓtīgit oē3 aſinū eē albū ḡ oīs aſinꝰ pōt eſſe hō. Si maior ſit de ꝓtīgēti et mīor de poſſibili ſi ſubiectū maiorꝫ ſuppōat tā ꝑ his q̄ ſūt q̄ ꝑ his q̄ ꝓtīgūt v3 ſillogiſmus reſpectu ꝑ°nis de ꝓtīgenti ſi autē ſuppōat ꝑ his q̄ ſūt nōv3 ſillūs ſ̄ p3 ꝑ eoſd tm̄ios

Capitulū lv

IN ſecūda figura ſivtraq; ꝓpōnū ſūatur i ſſu ꝓpoī o ñv3 mixtio ſic ñ ſequr oē3 deū eſſe hoīe3 ē ꝓtīgens nullā ꝑſonā dīnā eē deū eſt poſſibile ḡ nullā ꝑſonā dīnā eſſe deū eſt poſſibile nec ſeqr nullu3 deū eſſe hoīe3 eſt poſſibile oē3 ꝑſonā dīnā eſſe hominē eſt ꝓtīgens ḡ nullā ꝑſonā dīnā eē deū eſt ꝓtīgens p3 ꝑ eoſdē termios q̄ ñvalet mixtio ſi altera p̄miſſaꝝ ſ̄vtraq; ſūaſ i ſenſu diuiſo

Ca.lvi.

IN tcia figura ſivtraq; ꝓpōnū ſūaſ in ſenſu ꝓpoīto nōv3 mixtio ſic non ſeqr oē3 hoīe3 eſſe deum eſt poſſibile oē3 hoīe3 eē hūanitatē eſt ꝓtīgens ḡ aliq̄ humanitatē eē deū eſt poſſibile nec etiā v3 ſi maior ſit de ꝓtingenti et mīor de poſſibili p3 per eoſdem tīos q̄ nōv3 mixtio ſi altera ſūaſ i ſēſu ꝓpoīto et altēa i ſſu diſo. ſi autvtraq; ſūaſ i ſenſu diſo ſi ſubiectū illiꝰ de poſſibili ſuppōnat ꝑ his q̄ pñt eē et ſit maior ſeqr ꝑ° de poſſibili ſic ſeqr oīshō pōt eē hūanitas oē3 hoīe3 ꝓtīgit eſſe deū ḡ deus pōt eſſe hūanitas ſubiecto vtriuſq; ſūpto ꝑ his q̄ pñt eē ⁊ ꝑ his q̄ ſunt aliter nōvalet

Ca.lvii

SEqr vidē de mixtione poſſibilis et īpoſſibilis ſ3 de ea pōt patē ex illī q̄ dicta ſūt circa mixtionē nccārii ⁊ poſſibilis ꝑ eo q̄ ſp illa de īpoſſibili equalet alicui de nccārio ⁊ de ea non plus ad pñs.

Capitulum lviii.

QDE mixtiōe ꝓpōis de poſſibili et aliorū modorū a q̄tuor famoſis dicendū eſt poſt hec Et ꝑmo i ꝑma figura dicendō eſt q̄ talꝭ mixtio nōv3 ſi ambe p̄miſſe ſumant i ſenſu ꝓpoīto ſic nō ſeqr omne aīal eē hoīe3 eſt ſcitū a te oē3 aſinū eē aīal eſt poſſibile ḡ omnem aſinū eē hoīe3 eſt ſcitū a te vl eſt poſſibile tñ q̄ncūq; aliqs mōꝺ ſūptꝰ eſt inferior ad nccāriū cuiuſmōi ſūt tales modi ꝑ ſe demōſtrabile ꝑ ſe notū ⁊ hꝰmōi ſp ex tali maiore de tali mō ⁊ mīore de poſſibili ſequr ꝑ° de poſſibili ⁊ ſi maior fuerit de poſſibili ⁊ minor de tali mō. Et rō eſt qa illa ꝓpō de tli mō infert illā de nccārio i eoꝺ ſēſu ſ3 dictū eſt ꝑ° q̄ ex tali de nccārio et tali de poſſibili mixti ov3 reſpectu ꝓclis de poſſibili. Proportionabilit dicendū eſt de illa mixtiōe q̄n altēa ſūitur i ſenſu diſo et altera in ſenſu ꝓpoīto. ſi autēvtraq; ſūaſ in ſenſu ꝓpoīto ⁊ maior fuerit ꝺ poſſibili ⁊ mīor de alio mō q̄ infert vnā de ineſſe quia ex tali de poſſibili ⁊ illa de ieſſe ſeqr ꝑ° de poſſibili i eodē ſēſu ſic dictū eſt ꝑus Si autē maior ñ iferat ſuā de ineſſe nōvalet. ñ ei ſequr oīs hō pōt eſſe deꝰ ſortes creditur eſſe hō ḡ ſōr pōt eſſe deus. Si autē illa de poſſibili fuerit mīor rarovel nūq̄ v3 mixtio ſic nō ſeqr oīs hō ſcir eſſe deus hūanitas pōt eē hō igitur hūanitas pōt eſſe deꝰ vel ſcir eſſe deus

Capitulum lix.

SIvtraq; illaꝝ ꝓpōnū ſūaſ i ſēſu ꝓpoīto nōv3 mixtio ſi ille mōꝺ nō ſit iferior ad nccāriū vel equalēs i ſecūda figura ſic nō ſeqr nullū deū eſſe hoīe3 eſt ſcitū a te q̄libet ꝑſonā dīnā eē hoīe3 eſt poſſibile ḡ nullā ꝑſonā dīnā eſſe deū ē poſſibile nec ſequr oē3 deū eſſe hoīe3 eſt ſcitū a te nullā ꝑſonā dīnā eſſe hoīe3 ē poſſibile ḡ nullā ꝑſona3 dīnā eſſe deū eſt poſſibile. Si autē illa de modo inferat illā de nccārio ſeqr cōclō de poſſibili. Sīr ſi altera ſūaſ i ſenſu cōpoīto ⁊ altēa in ſſu diſo ſi illa de mō nō inferat illā de neceſſario nōv3 mixtio ſi inferat eamv3 reſpectu cōcluſionis de poſſibili. ſi autē vtraq; ſūaſ i ſenſu diſo et illa alia de mō nō inferat illam de nccārio nōv3 mixtio ſicut nō ſequr oīs deus ſcitur eſſe hō q̄libet ꝑſōa dīna pōt nō eſſe hō igitur q̄libet ꝑſōa dīna pōt nō eſſe deus Nec ſequr oīs perſōa dina poteſt nō eē hō oīs deus ſcir eſſe hō ḡ oīs deus pōt nō eē ꝑſona dina. ſi autē illa de mō inferat illā de nccārov3 talꝭ mixtio q̄n ex illa de nccā° ⁊ alia de poſſibilv3 mixtio.

Ca.lx.

QVando autē p̄miſſe tales diſponūr i tcia figura ſivtraq; ſumantur i ſenſu cōpoīto ſi illa de mō non inferat illā de nccārio nonvalet mixtio ſicut nō ſequr oē3 hominem eē deū eſt ſcitū a te oē3 hoīne3 eſſe hūanitatem eſt poſſibile ḡ aliq̄ hūanitatē eē deū eſt poſſibile. S3 ſi illa de mō inferat illā de nccārio mixtio eſt bona tenens vtute iſtius regule ſi p̄miſſe ſint poſſibiles et cōpoſſibiles cōclō eſt poſſibilis et vtute iſtius oē ne

ceſſariū ē poſſibile. Si aūt illa ō poſſibili ſūa
tur in ſenſu compoſito et altera in ſenſu d iſo
ſi illa de poſſibili fuerit maior nō ſequitur cō
cluſio de poſſibili ſi illa de modo nō iferat il-
lā de nccārio ſicut non ſequitur omnē hoiem
eſſe deū eſt poſſibile oīs hō ſcitur eſſe hūani
tas ḡ aliq̄ hūanitatē eſſe deū eſt poſſibile. Si
militer ñvz ſi mior fuerit de poſſibili p eoſō
t'mios. Si aūt illa de poſſibili ſūaſ in ſenſu di
ſo et illā de alio mō in ſenſu ꝓpoſito ſi illa de
poſſibili fuerit maior nō ſequiť cōclō de poſ-
ſibili ſi mior inferat ſuā de ineſſe et hoc eſtve
rū qñ maior eſt vlis. eꝓūſo eſt qñ maior eſt p
ticularis Et rō eſt qa illa de mō ſic dictū ē in
fert ſuā de ineē ſed ex tali de poſſibili et ex
illa de ineſſe eſt talis mixtio inueniēs ſicut
dictū eſt priº Si aūt illa de poſſibili fuerit mi
nor valet mixtio ſicut ſequiť oēz hoiez eē de
ū eſt ſcitū a te oīs hō pōt eſſe hūanitas ḡ ali
q̄ hūanitas pōt eſſe deus ſūpto ſubiecto ꝓclō
nis p eo qō pōt eē Si aūtvtraq; ſūaſ i ſenſu di
uiſovz mixtio reſpectu ꝓclōis de poſſibili qñ
illa de mō infert ſuā de ineē.

Capitulū lxi.

QVestio videnō eſt de mixtione ꝓpōnis
de ꝓtīgēti ⁊ ceteraꝫ ꝓpōnū mōaliuz
Et ꝑmo de mixtiōe exꝓpōe de ꝓtin
genti et de ipoſſibili ſed iſta p3 ex mixtione
ꝓtingentis et nccārii ꝓpt̄ cāz ſepius dictaz iō
dicendū eſt de mixtiōe ꝓtīgent̄ ⁊ aliaꝫ mōa
liū ⁊ ꝑmo i ꝑma figura Et eſt ſciendū q̄ ſi
vtraq; ſūaſ i ſēſu ꝓpoſito ſi illa de mō nō infe
ferat illā de nccā° mixtio nōvz ſicut nō ſequi
tur oē aīal eſſe hoiez eſt ſcitū a te omnē aſi-
nū eſſe aīal eſt ꝓtīgens ḡ oēz aſinū eē hoiem
eſt ꝓtingens vel poſſibile nec ſequiť oē aīal eſſe
hoiez eſt ꝓtingens oēz aſinū eē aīal eſt ſcituz
a te ḡ oēz aſinū eſſe hoiez eſt poſſibile vel ꝓti
gēs Si aūt illa de mō iferat illā ō nccā° mix-
tio eſt bōa qa ex tali de nccārio ⁊ de poſſibi-
bili ſequiť ꝑ° de poſſibili ſicut dictū eſt ꝑus ſed
illa de poſſibili ſequiť ad illā de ꝓtingēti ḡ ⁊c̄.
Si aūt illa de ꝓtīgenti ſūaſ i ſenſu cōpoſito et
alia in ſenſu diſo ſi illa de ꝓtīgenti fuerit ma
ior nōvz mixtio ſicut nō ſequiť omnē albū eſſe
hoiez eſt ꝓtingēs oīs aſinꝰ ſciť eē albꝰ ḡ oēz aſi
nū eē hoiez ē poſſibile. Si aūt illa de mō ife
rat illā de nccārio mixtio ē bōa Siť dicēō ē
ſi illa de ꝓtingenti ſit mior ſi aūt illa de ꝓtin-
genti ſūaſ in ſenſu diſo ſi ſit maior ſemꝑ ſequiť
ꝑ° de poſſibili qñ mior infert ſuā de ieē et a
liť nō ḡa dictū eſt ꝑus ꝙ ex tali ꝓtīgenti et il
la de ineſſe ſequiť ꝑ° de poſſibili Si aūt minor
nō infert ſuā de ineſſe nōvz mixtio ſic nō ſeq
tur oē albū eſſe hoiez eſt ſcitū a te oīs aſinus
ꝓtigent̄ eſt albꝰ ḡ oīs aſinꝰ pōt eſſe hō. ſi aūtvē
ꝙ ſūaſ i ſenſu diſo ſi maior fuerit de cōtīgēti
ſequiť ꝑ° de poſſibili qñ mior infert ſuā de i-
eſſe ſed qñ nō infert ſuā de ineſſe nō valet Si
aūt illa de ꝓtingēti fuerit minor non valet ſic
nō ſequiť oē albū ſcitur a te eſſe hō oīs aſinꝰ cō
tingent̄ eſt albꝰ ḡ oīs aſinꝰ pōt eſſe hō.

Capitulum lxii.

IN ſecūda figura ſivtraq; ꝓpō ſūaſ in
ſēſu ꝓpoſito nōvz mixtio reſpectu cō
cluſionis de contingenti nec reſpectu
cōcluſionis de poſſibili niſi illa de alio mō i-
ferat illā de nccārio vñ nō ſequiť oēm deū eſſe
hoiez eſt ſcitū a te q̄libz pſonā dinā nō eē ho
minē eſt ꝓtīgens ḡ q̄libz pſonā dinā ñ eē de-
ū eſt poſſibile nec ſequiť nullū deū eē hoiez eſt
ſcitū q̄libet pſonā dinā eē hoiez eſt ꝓtigēs er
go q̄libet pſonā dinā nō eſſe deū eſt poſſibile
Si aūt illa de mō iſert illā de nccā° mixtio ē
bōa. ſi aūt illa de ꝓtīgēti ſūaſ i ſſu ꝓpoſito et il
la ō alio° i ſſu diſo ſi illa d ꝓtīgēti fuerit nega
tīa ñvz mixtio ſic ñ ſequiť nullū deū eē hoiez ē p
tīgēs q̄libet pſōa dīna ſcitur eſſe homo ēgo q̄
libet perſona diuina pōt nō eſſe deꝰ. Siť ſi af
firmatīa fuerit de ꝓtīgenti ñvz nō enī ſequiť ō
nē deū eē hoiez ē ꝓtigēs q̄libet pſōa dīna ſciť
ñ eē hō ḡ q̄libz pſōa dīna pōt ñ eſſe deꝰ Si aūt
illa de ꝓtīgēti ſūaſ i ſſu diſo et alia i ſſu ꝓpo
ſito nōvz mixtio p3 p eoſō t'mios. Et ſi vtq; ſūaſ
i ſſu diſo etiā mixtio ñvz ſicut p3 p eoſdē t'mios

Capitulū lxiii.

IN tercia figura ſivtraq; ſūaſ i ſſu cō
poſito ñ vz mixtio reſpectu ꝑ°nis de
cōtīgētivl reſpectu ꝑ°nis de poſſibili
niſi illa de alio° inferat illā de nccā° ſic ñ ſe-
qť oēz hoiez eē deū ē ſcitū a te oēz hoiez eſſe
hūanitatē ē ꝓtingens ḡ aliq̄ hūanitātē eē de
um eſt poſſibile Cōſiť ē dicēdū qñ illa de cō
tingenti ſūiť i ſſu ꝓpoſito et alia i ſēſu diſo. ſi
aūt illa de ꝓtīgēti ſūaſ i ſſu diſo ⁊ ſubiectum
ſupponat p his q̄ ſūt ⁊ fuerit vlis ⁊ alia de mō
iferat ſuā de ineē ſeqť ꝑ° de ꝓtīgēti ⁊ ſiť ē qñ
eſt epuerſo Si aūtvtq; ſūaſ i ſſu diſovz mixti
o qñ illa de alio° ifert ſuam de ieē. Et iſta de
mixtionib⁹ ad pñs ſufficiāt q̄uis mlta cā bre
uitatꝭ ſint omiſſa q̄ tñ a ſtudioſis elici pñt ſi q̄
aūt dicta Arꝭ iſtis ꝓriēť aut p aliq̄ ſupiº dic

ta pñt ſolui q̃ꝝ etiã ſolu° patebit exp̃ſſius ſupra libꝝ ꝓꝝ ſi ꝓtigat me illũ libꝝ exponẽ.

Capitulũ lxiiii.

SI aũt fiat mixtio exppoĩb⁹ mõalibuſ a liorꝝ mõꝝ ab illis q̃uor. Aut vtq; ppõ ſũiſ ĩ ffu ꝓpoſito ſiue ĩ tali ffu p quẽ ẽno taſ m õ⁹ vificari de ſua de ineẽ aut ſub alio et a° ffu Si ꝑmo° rarovl nũq̃ v3 mixtio qa nũq̃ v3 niſi qñ tales mõi nõ pñt vificari de ꝑmiſſ3 niſi aliqs illorũ vificeſ de ꝓclõe ſeq̃nte ex piſſis qõ nõ ſp t3 qa q̃uisvna ꝑ miſſa ſit ſcita ⁊ alia credita ñ o3 ꝓclõe3 credivl ſcirı et ita ẽ de aliis. Si aũt ꝑmiſſe ſuaſ in alio ſetu tẽ ſi minor inferat ſuã de ineẽ ĩ ꝑma figura ſp ꝓ° ſequ tur ĩ eadẽ figura de eodẽ modo de q̃ eſt maior ſic ſeqſ ois ho p ſe eſt aĩal aliqd albũ ſcis eſſe homo g̃ aliqõ albũ p ſe eſt aĩal qa ex ea dẽ maıcre ⁊ illa de ieſſe ſeqſ eadẽ ꝓ° ⁊ p conſeq̃ns eadẽ ꝓ° ſeqſ ex maiore ⁊ añcedẽte ad illã de ineẽ. Per ꝑdicta ꝑ õt ſtudioſus cognoſcẽ qñ mixtio ĩ talib⁹ v3 ⁊ qñ ñ etiã in aliis figuꝝ

Ca. lxv

POſtq̃ viſũ eſt quo ſillũs ſit exppoĩb⁹ tã de ineẽ q̃ de mõ q̃ plures exponẽtes ñ hñt vidẽdũ ẽ quo ſillũs ſit exppoĩb⁹ plꝰes exponẽtes hñtib⁹ c⁹ mõi ſũt excluſiue exceptie ⁊ reduplicatie ⁊ hui⁹ mõi de qbuſ dictũ eſt ꝑ⁹ Pro qb⁹ vtẽd eſt iſta rꝛa gñaliť ꝙ qñcũq; q̃libꝫ exponẽs ꝓ°nis ſ ipa ꝓ° ſeqſ ex aliqb⁹ exponẽtib⁹ p̃iſſaꝝ ſ exvna exponẽte v ni⁹ p̃iſſe ⁊ alia p̃iſſa ſp eſt bõ⁹ ſillũs ⁊ aliť non Et iõ advidẽd an taſ diſcurſus ſit bõ⁹ ſ o3 diligẽť vidẽ q̃ ſũt exponẽtes tñ p̃iſſaꝝ ⁊ ꝓclõnis ⁊ quõ ſe hñt fm ꝓña3 ad iuicẽ ſic ad videdũ an iſte diſcurſus ſit bõ⁹ ois hõ iq̃tũ riſibiľ eſt hõ aĩal eſt hõ g̃ aľ iq̃tũ riſibľe ẽ hõ o3 videre exponẽtes maiorı ⁊ ꝓ°nis Vñ exponentes maiorı ſũt iſte ois hõ eſt hõ ois hõ ẽ riſibilis oẽ riſibile ẽ hõ ſi aliqd ẽ hõ ipꝫ eſt riſibile Exponẽtes ꝓ°nis ſũt iſte aľ eſt hõ aľ ẽ riſibile õne riſibile eſt hõ ſi aliqd eſt riſibile ipꝫ eſt hõ nũc aũt ſeqſ ois hõ eſt hõ g̃ aľ eſt hõ ſiľ ſeq̃tur ois hõ eſt riſibiľ g̃ aľ eſt riſibile ſic due exponẽtes ꝓcluſionis ſũt exponẽtes maiorı Ex q̃ p3 ꝙ oẽs exponentes ꝓ°nis ſequũť ex añte et ita diſcurſus eſt bon⁹ et iõ ois taľ diſcurſ⁹ ẽ bõ⁹ q̃libꝫ logic⁹ iq̃tũ logic⁹ differt a g̃matico g̃ matic⁹ eſt logic⁹ g̃ g̃matic⁹ iq̃tũ logic⁹ dr̃t a g̃matico ſ3 maior eſt flã Ex iſto p3 ꝙ ſp ĩ ꝑma figura ex maiore reduplicatia ⁊ miore r̃duplicatia ſ ñ reduplicatia ſeqſ ꝓ° reduplicatia ſic ſeqſ ois hõ iq̃tũ rõnalis eſt ſuſceptiꝫ diſcipline aľ eſt hõ iq̃tũ rõale g̃ aľ iq̃tũ rõale ẽ ſuſceptibile diſciplie omne agẽs iq̃tũ agẽs differt a paſſo aliqd paſſũ eſt agẽs g̃ aliqõ paſſũ iq̃tũ agẽs differt a paſſo ⁊ nõ ſolũ ſeqſ concluſio reduplicatia ſed etiã ſeqſ ꝓ° ſine reduplicatiõe q̃ eſt ꝑiacẽs illi⁹ reduplicatie. Qd aũt oẽs tales ſilli ſũt bõi p3 q̃libꝫ exponẽs cõ ſeq̃nt ſeqſ ex aliq̃ exponẽte añcedẽt ſ ex alia exponete ⁊ miore ſ eſt eadẽ cũ aliq̃ exponente maiorı o3 ſi miior fuerit reduplicatia ⁊ maior nõ q̃uis ſeqſ ꝓclõ ſine reduplicatiõe nõ tñ ſeqſ ꝓclõ cũ reduplicatiõevñ ñ ſeqſ oẽ ſuſceptibile diſciplie eſt albũ ois hõ iq̃tũ rõaľ ẽ ſuſceptibilis diſciplie ergo ois iq̃tũ rõalis eſt albꝰ qa iſta exponẽs ꝓñt ſ3 ſi aliqd eſt rõale ſ lud eſt albũ ñ ſeqſ ex aliq̃ exponẽte minoris nec etiã cũ maiore ſic p3 ĩductie Que aũt dicta ſũt ıtelligẽda ſũt qñ reduplicatio ſuiť ꝓpe ⁊ manet nõ negata Si eĩ reduplicatio fuerit negata ĩ maiore ⁊ affirmata in ꝓclõe nõvalet diſcurſusvñ q̃uis iſte diſcurſus ſit bõ⁹ omnis hõ inq̃tũ alb⁹ nõ eſt muſic⁹ ſõr eſt hõ ẽgo ſõr inq̃tũ alb⁹ nõ eſt muſic⁹ tñ iſte diſcurſus ñ valet null⁹ hõ iq̃tũ alb⁹ ẽ muſic⁹ ſõr eſt hõ ergo ſõr inq̃tũ alb⁹ nõ eſt muſic⁹ ſed ſequiť iſta ꝓclõ g̃ ſõr ñ eſt muſicus inq̃tũ ẽ albus In ſecunda figura q̃cũq; p̃miſſa ſuaſ cũ reduplicatione ⁊ alia ſine ñ ſeqſ ꝓclõ reduplicatia ſicut nõ ſeqſ ois hõ inq̃tũ aĩal eſt ſenſibiľ nullũ albũ eſt ſenſibile g̃ oẽ albũ inq̃tũ aĩal nõ ẽ homo nec põt taľ ſillũs reduci ad ꝑmã figurã p ꝙuerſionem qa reduplicatia nõ ꝙuertiť nõ eĩ ſeqſ ois hõ inq̃tũ aĩal eſt ſenſibile g̃ aliqõ ſẽſibile inq̃tũ aĩal eſt hõ qa condictionaľ exponentis ꝓñcis nõ ſeqſ ad ꝓditiõalẽ exponẽtes antecedẽtis nec ad aliq̃ aliã ſic maifeſte patꝫ q̃uis aũt in ſecũda figura ex talib⁹ ppõnibus nõ ſeqſ ꝓclõ reduplicatia ſequiť tñ ꝓcluſio i q̃ negať reduplicatio et p ꝓñs nõ ẽ reduplicatiua vñ bñ ſequitur ois hõ iq̃tũ aĩal ẽ ſenſibiľ nullũ albũ ẽ ſẽſibile g̃ nullũ albũ inq̃tũ aniaĺ ẽ homo et hoc qa ex ꝑdictis ꝑmiſſis ſeqſ iſta concluſio nullũ albũ ẽ hõ et ſeqſ nullũ albuꝫ eſt homo ergo nullũ albũ inq̃tũ aĩal eſt hõ ſi aũt omnes premiſſe ſint reduplicatie ita ꝙ ĩ vtraq; reduplicatio cadẽs ſuper ideꝫ ſit affirmatia ſequiť concluſio reduplicatia In tercia aũt figura ſi maiorvľis fuerit reduplicatiua et alia non ſeqſ concluſio reduplicatia ſequitur enim omnis hõ iq̃tũ aĩal ẽ ſẽſibiľ ois ho-

mo ē alb⁹ g̃ aliq̃ albū iḡtū aīal ē ſenſibile q̃ a ꝓuerſa minore fit ſillūs regulat⁹ꝑ dici de ō ni i ꝑma figura Sed ſi mīor fuerit reduplicatīa nō ſeq̃ ꝓ° reduplicatīa nō ei ſeq̃ oīs homo ē alb⁹ oīs hō iḡtū aīal ē ſenſibilis g̃ aliq̃ ſenſibile iḡtū aīal ē albū.

Capitulū lxvi

Circa excluſiuas ſciendū ē ꝙ i ꝑma figura ex oīb⁹ excluſiuis cōtingit īferre excluſiuā ſic ſeq̃ tm̄ hō currit tantū aīal ē hō g̃ tm̄ aīal currit. Sīlr ex maiore excluſiua et mīorevlī nō ſeq̃ ꝓ° nec particularis necvlīs ſic nō ſeq̃ tm̄ aīal ē hō omis aſinus eſt aīal g̃ aliq̃s aſin⁹ eſt hō Sed ex maioē vlī et mīore excluſiua ſeq̃ ꝓ° ꝑticular ſ3 non cōcluſio excluſiua In ſecūda figura ex omnib⁹ excluſiuis nō ſequit excluſiua ſicut nō ſeq̃ tm̄ aīal ē hō tm̄ nō hō nō ē hō g̃ tm̄ nō homo nō eſt aīal nec ſeqtur tm̄ ens eſt hō tm̄ nō hō nō eſt hō g̃ tm̄ nōhō nō eſt ens quia cōcluſio infert iſtā nō hō nō eſt ēs que eſt falſa cuꝫ eius oppoīta ſit vā ſ3 oīs nō hō eſt ēs In tēcia figura ex oīb⁹ excluſiuis nō ſequit excluſiua q̃ nō ſequitur tm̄ aīal eſt homo tm̄ aīal ē aſi. g̃ tm̄ aſinus eſt hō Sicut nec ex duab⁹ vlībus affirmatis ī ſecūda figura Si aūt maior ſit vlīs ꝛ mīor excluſiua ſequit ꝓ° ꝑticularis.

Capitulum lxvii.

Circa exceptīas eſt ſciendū ꝙ ex omnib⁹ exceptiuis in ꝑma figura nō ſequitur ꝓ° exceptīa ſic nō ſeq̃ oīs hō preter ſortē currit oē aīal ꝑter irrōale eſt hō g̃ oē aīal ꝑter irrōale currit Sīlr ex maiore exceptīa et mīore ñ exceptīa ſiue de ineſſe nō ſeq̃ gñaliter ꝓ° nō enī ſequtur oīs ſubā ꝑter ſubāꝫ īcorporeā eſt ſubā corporea hō ē ſubā g̃ hō ē ſubā īcorporea. Sīlr ī ſecūda figura ꝛ tcia nō valet. Per ꝑdicta a ꝑncipio h⁹ tractat⁹ ꝑōt ſciri quō ſillogiſandū ē differēt ex ill̄ de modo etiā ex aliis ꝓōib⁹ hñtib⁹ ꝑles exponētes Per ꝑdicta etiā a ꝑncipio iſtius tractatus ꝛ p̄cedēt ꝑōt ſciri quō differēt ſillogiſādū ē ex illis de mō et aliis ꝓōibus hñtib⁹ plures exponētes qñ ꝓōes ſūt de ꝑſenti ꝛ qñ de ꝑterito ꝛ qñ de futuro qñ ſūt in recto ꝛ qñ ſūt ī obliquo Et iſta de ſillis ad ꝑns ſufficiāt.

Capitulū lxviii.

Dicto de ſillis cathegoricis dicēdū eſt de ſillis ypotheticis ꝛ ꝑmo ō ſillis ex ꝙditiōali Vñ ꝑmo ē ſciendō ꝙ ſēp ex ꝙditiōali ꝛ añtevel cū aliq̃ añte ad añs illius ꝙditional ſeq̃ ꝑns ſic ſeq̃ ſi hō currit aīmal currit hō currit g̃ aīal currit. Sīlr ſequit ſi hō cur. aīal cur. ſ3 ois ſubā currit g̃ aīal currit ſ3 ex ꝙditiōali et ꝑnte ñ ſeq̃ añs nō ei ſeq̃ ſi hō currit aīal currit aīal currit g̃ hō currit. ſimiliter ex ꝙditiōali maiore ꝛ ꝙditiōali mīnore hñte ꝑ ꝑnte añs ꝑme ꝙditiōal eſt bō⁹ ſillūs ſi cut ſequit ſi hō currit aīal currit g̃ ſi ſōr currit aīal currit De aliis ypotheticis dictū ē prius ī tractatu de ꝓōib⁹ qa ex ibi dictis pōt elici mō⁹ arguendi ex aliis ꝓōnib⁹ ypotheticis ꝛ ideo ꝓꝑ breuitatē ad pñs ptranſeo

Finit ꝑma ꝑs tercie partis.

Capitulū ꝑmū.

Poſtq̃ dictū ē de ſillis ī ꝑī ſeq̃ nē tractaē de ſpēb⁹ ſillī ꝛ qa nobilior eſt demōſtra° iō ꝑmo de demōſtratiōe o3 diſſerē. Oīs aūt demōſtra° ꝙ poſit ex ꝓōnib⁹ et ꝓōes ex t̄is. Vñ qa termi noꝝ ꝛ ꝓōnū ex qb⁹ cōſtat demōſtra° ſūt q̃dā ꝙditiōes ꝑe ñ oīb⁹ t̄is ꝑtētes iō ꝑo dñō ē d̄a conditioīb⁹ eoꝝ. ſecūdo de ꝓōib⁹ req̃ſit̄ ad d̄a mōſtratiōē ꝛ 3° de demōſtra°ne. O3 aūt ꝑmo ſcire ꝙ ſ3 doctrīnā Ar. demōſtra° eſt ſillūs faciēs ſciē iſta ei diffīo ſ3 faciens ſcire eſt diffīo exp̄mēs qd noīs illi⁹ t̄mi ō̄mōſtra° ꝛ iō ſic ī oī diſputatiōe ꝛ etiā vitat̄ iq̃ſitiōe o3 ſigta vocabuloꝝ ſupponē iō bñ voleti tradere noticiaꝫ demōſtratiōis ꝛ ſuaꝝ ꝑtiū o3 p̄ittere qd ꝑ hunc t̄minū demōſtra° īportaē ꝙ nō eſt aliō q̃ diffinitiōem exp̄mētē quid noīs declarare dico g̃ ꝙ oēs de demōſtratione loq̃ntes ꝑ hūc termīnū demōſtra° nō itelligūt niſi ſillm̄ facientē ſcire ſed qa ſcire ī diuerſ3 locis accipit̄ equoceviḋ ē quō ſcire i hac diffione accipit̄ Vñ ſciēd ē ꝙ q̃uis ſcire diūſ3 modis accipi poſſit tñ ſufficit ad pñs dicere ꝙ t⁹ b⁹ mōis dicit̄ V° mō ſcire dicitur euidēs ꝑ ꝑhē° vitat̄ ꝛ ſic dicū tur ſciri ñ tm̄ nccārie ſ3 etiā ꝓtīgentia ſic ſcio te ſedere ꝛ meviuere. Scḋo° dicit̄ ſcire euidēs ꝑ ꝑhē° vitat̄ q̃ ñ ꝑt̄ eē flā ꝛ ſic dicūt̄ ſciri tm̄ ne ceſſaria ꝛ ñ ꝓtīgētia. Tercio° dicitur ſcire cō ꝑhē° vni⁹ vitat̄ nccārie ꝑ euidēte ꝑ ꝑhēſiōꝫ duarū veritatū nccārū puta duaꝝ ꝑmiſſarū ī mō et figura diſpoītaꝝ et ille due veritates faciunt terciā veritatē euidēt̄ ſciri q̃ aliter eſſ3 ignota et ſic accipit̄ ſcīē ī ꝑdca diffione. Oēs ei recte loq̃ntes de demōſtratiōe ꝑ demōſtrationem intelligunt ſillogiſmum compoſitum ex duab⁹ ꝑmiſſ3 nccāriis notis per quas ſcitur ꝓ clō que aliter foret ignota niſi in eodem forte

tpe ſimul ꝓcurrant cū illis ꝑmiſſis alie ꝑmiſſe ſufficientes ad cāndū notitiā eiꝰ dē ꝓclōis Quāuis g̃ ꝓbari nō poſſit ꝙ demōſtratio ē ſil logiſmꝰ faciens ſcire mō ꝑexpoito ſic nec ſig tūvocabuli nec diffio expmés qd nois ꝓbari pōt niſi pvſū loqntiū Cōſiderandū tn̄ eſt ꝓ fū damento ꝙ demr̄atio ē ſillūs faciēs ſcire ſup quo oia dicenda in ſeqntibꝰ fūdabūt̄ ⁊ ꝑ ipz ꝓbabū qñ nccē erit ꝓbationē adducere.

Capitulū ſecundū

EX quo omis demr̄atio ē ſillūs neceſſe eſt demr̄ationē tres tmīos ad eiꝰ conſtitutionez reqrē. Nō omnes aūt termini pñt ingredi demr̄atiōez affirmatiuā exꝓpōnibꝰ mere de ineſſe et de pnti illi enim tmī q de nullo pñt ꝑri niſi cōtīgēt vel fiē ipſis ſūptis ſig̃tie nūq̃ pñt eē ptes demōſtrationis talis ⁊ ideo tales termi chimēa corpꝰ infinitū ⁊ huiuſmōi nō pñt ſi ſig̃tie ſumāt̄ eſſe tmini in demōſtratione tali q̃uis i demōſtratiōe negatiā pñt eē qa i negatiā pñt de aliis nccārio p̄dicari Sīr q̃uis tales termi albū nigrū calidū ⁊ huiꝰmōi nō pñt eē ptes ꝓpōnū nccārū mere de ineē ⁊ de pnti affirmati nec tn̄ poſſt eē partes ꝓpōnū de poſſibili nccāriaꝝ iō talē demōſtrationē ingredi pñt Vñ breuit̄ ſecundū diuerſitatē demr̄ationū de q̃ dicet̄ inferius oēs tmī aliquā demr̄ationē igredi pñt. ſed nō oēs īgredi pñt demr̄ationē potiſſimā de q̃ dicet̄ inferius Termī aūt q demr̄ationē potiſſimā ingredi pñt ſūt p̄ciſe paſſio ſubiectū ⁊ diffinitio Ad cuius euidētiā ſcienō eſt ꝙ paſſio nō eſt aliq̃ res inherēs illo° ſubiecto q̃ calor ineſt igni ſed paſſio eſt qddā p̄bile diſtinctū a ſubiecto ⁊ realiter īportās illud idē qō īportat ſubiectū ⁊ aliqd plus vel ſaltē illd idez alio modo Et eodē mō eſt de diffītione ⁊ iſti termi ex qbꝰ ꝓponit demōſtratio mentalis ſt ita diſticte res i mēte exñtes ſicut voces correſpondentes eis i demr̄atione vocali ſūt diſtincte voces i aere de qbꝰ diffuſiꝰ dicet̄ inferius.

Capitulū terciū

IN ſolū aūt oz iſtos tios ad demr̄ationē ꝓcurrē ſed etiā qñcūq demonſtratōez īgrediūt̄ añq̃ ꝑ° cōcludat̄ oportet eos p̄gnoſcē nō tn̄ ſp oz oēs equalitē p̄gnoſcē. De ſubiecto enī oz p̄gnoſcē quid eſt et qa eſt Oportet enī p̄gnoſcē de ſubiecto cū ſit tmīꝰ quid ſig̃t ⁊ hec p̄gnitio p̄ñs eſt oī tio cuiuſcūq ſillī vel argumētationis. Si aūtez ſit demr̄atio affirmatiā et cathegorica nō oz tn̄ de ſubiecto p̄gnoſcē quid ſig̃t ſz oz p̄gnoſcere qa eſt ſi ē oportet p̄gnoſcē ꝙ eſſe non īpoſſibilit̄ p̄ de ſubiecto ſig̃tie ſūpto. Et rō ē qa ad hoc ꝙ habeat̄ demr̄a° oz p̄miſſas ꝓgnoſcē g̃ oportet ꝙ illa p̄miſſa in qua ꝓdicat aliqd de ſubiecto ſignificatiē ſūpto vl ēs ſit ꝓgnita et ꝑ p̄ñs ēva et ſi ſit vera ⁊ ſcita eſſe ēva oz ꝙ ſi bi nō ꝓpetat impoſſibl̄ eē ex quo ꝓpō ē affirmatiā De paſſione aūt q̃uis īgrediat̄ demōſtrationē affirmatiaz nō oz p̄gnoſcē niſi tn̄ qd importatur ꝑ nomē ſed ñ oz ꝙ p̄gnoſcatur ꝙ ſibi nō repugnat eē et hoc quidē vm eſt ſi maior illiꝰ demoſtrationis ſit ꝓditiōalis vl equalens tali tūc eni nō oz q̃tucūq ꝓgnoſcit illa p̄miſſa i qua ponit paꝰ ꝙ ꝓgnoſcit eſſe poſſe ꝙuenire paſſioni Qñ aūt maior eſt affirmatiā nō equiualens ꝓditionali ita bñ oportet p̄gnoſcē de paſſiōe qa ē ſic de ſubiecto nec ſ negat Arſ. ſz vult̄ ꝙ q̃ꝙ oz p̄cognoſcē qa ē d ſubiecto q̃uis nō oporteat p̄gnoſcē qa ē de paſſiōe. Breuit̄ g̃ dicendū ē ꝙ ſz principia Arſ. de ſubiecto in demr̄atione tā cathegorica q̃ ypothetica et tā i cōpoita exvna ypothetica cōditionali ⁊ alia cathegorica oz p̄gnoſcē de ſubiecto qd ſig̃t ⁊ qa ē et ſ ē ꝙ ſibi nō repugnat eſſe ita ꝙ ꝓpō p̄dicās eſſe ō illo nō ſcludat p̄dictionē. De paſſiōe aūt i demr̄atiōe ſimplicit cathegorica ⁊ affirmatiā oz p̄gnoſcē tā quia eſt q̃ quid ē ꝑ eādē rōnem propter quā oportet de ſubiecto p̄gnoſcē qa ē ſed in aliqua demōſtratiōe nō oz de paſſiōe p̄gnoſcere quia ē de eiꝰ aūt diffītione oz pregnoſcere quia eſt Et hec de termis demonſtrationis ad p̄ñs ſufficiant.

Capitulū iiii.

DIcturꝰ aūt de ꝓpōibꝰ reqſit̄ ad demōſtratiōez ꝓmo ꝓmittā aliq̃s diſiones earū. Eſt aūt ꝓmo ſcienō ꝙ ꝓpōnū reqſitarū ad demr̄atiōez q̃dā ſūt ptes demr̄atioīs ſic p̄miſſe ⁊ ꝑ° et q̃dā nō ſūt ptes demr̄ationis ⁊ vocāt̄ dignitates ⁊ maxie vl ſuppōes q̃ ſub ꝓpria forma non īgrediūt̄ demr̄atione virtute tamē illarū ꝓpōnū aliq̃ mō ſciūt̄ p̄miſſe demr̄ationis Verbi gratia iſta ēvna ꝓpō ꝑma p̄ciſe nota per experientiā omnis calor ē calefactiuus que nō poteſt eſſe pars demr̄ationis ſaltē potiſſime ⁊ vlis virtute tamē iſtius tenēt tales demr̄ationes omne calidū eſt calefactiuū oīs aer ē calidus g̃ omnis aer ē calefactiuus. Iſteg̃ ſūt diſtincte ꝓpōes oīs calor ē calefactiuus oē calidū ē calefactiuū ⁊ ꝑma ē

por et secūda posterior et tñ secūda ñ pōt ꝑpe demōstrari p ꝑmā ⁊ secūda igredit demōstratiōez ⁊ ñ ꝑma et tñ vtute ꝑme tenēt mlte demostrationes ꝙs nō pōt ingredi ⁊ sicut est de ista ita ē de mult aliis Propō aūt reqsita ad demostrationē nō tāq pars subdīditur quia q dā est taľ ꝙ ncce est quelibz docētē ea habere cuiusmōi sūt tales qlibet est ł nō ē. de qlibet est affirmatiovel negatio et huiusmōi q dā sūt tales ꝙs nō est nccē quemlibet docētē habere sed nccē est aliqs arguētes eas habere sicut est de istis aliqd ē mobile si ab eqlibꝫ eqlia demas ⁊c Propō aūt q est pars demō strationis subdiuidit qa quedā est premissa tm̄ q sz ē indemōstrabil qdā est ꝑ° tm̄ q scili cet pōt demōstrari sed ñ pōt esse principiū ꝺ mōstrationis siue demonstrādi aliq ꝑpōnē. Quedā ē ꝑmissa et ꝑ° q pōt demōstrari p alias ꝑmissas et pōt esse ꝓncipiū demōstrādi alia ꝓclōez Alia diſio pōt esse qa ꝑpōnū reqsitarū ad demōstratiōez qdam sūt principia. qdā sūt ꝓclōes Principia dicit ille ꝑpōes q ñ sūt ꝓclōes ⁊ tamē reqrūt ad demōstrationez siue sint ptes demōstratiois siue nō sūt ptes eius Et vocāt ꝓncipia ꝑma q subdīdi pōt. quia qdā principia ꝑma p se sūt nota qbꝫ sz intellectus statim assentit ipis tmis apphēsis ita ꝙ si sciaf qd significāt tmi stati sciūt. Queō aūt ꝓncipia ꝑma nō sūt p se nota sz tm̄ p experientiā sūt nota sicut ē de ista ꝑpositione oīs calor ē calefactiuꝫ ⁊ de mltis aliis q non possūt fieri nōte nisi p experientiā de qbꝫ specialit loqt Ar. ī ꝑmo methaphisice ⁊ ī secūdo posteriorū in fine

Capitulū qntū

ISt is ꝑmissis videdū ē de ꝑprietatibꝫ ꝑpositionū ad demonstrationē reqsitaꝝ. Illarū aūt ꝑpetatū qdā sūt ꝑmunes oībꝫ ꝑpositionibꝫ reqsitis ad demonstrationē. qdā sūt ꝑpe ꝑmissis. qdā sūt ꝑpe ꝓclōibꝫ qdā st ꝑpe ꝓncipiis ñ igredientibꝫ demrātiōez

Vna eni ꝑpetas ꝑmunis oī ꝑpositioni reqsite ad demonstrationē est nccitas. nulla eniz ꝑpō reqsita ad demōstratiōez ē ptīgēs vel impossibilis sz qlibz ē nccāria Qd ei ꝑ° ē nccāria ꝑz ex diffitiōe demrātionis qa demrā° ē sillus faciens scire ꝑpōez nccāriā g ꝑ° erit ne cessaria sz nccāriū quis posset inferri ex ptingētibus vel ipossibilibꝫ nō tñ pōt sciri p ipossibilia ł ptīgentia g nccā° ꝑmisse ꝑpt ꝙs scif ꝑ° sūt nccārie sz ꝑpōes rectificātes demrātio nē sūt ꝑores ⁊ notiores ꝑmissis g ille sūt nccārie Et ita ꝑz ꝙ ōnes ꝑpōes reqsite ad demrātionē sūt nccārie ⁊ sicut sūt nccārie ita sunt p petue ⁊ icorruptibiles ꝙ ñ est sic itelligēdum ꝙ ille ꝑpōes sūt qdaz entia nccāria ⁊ ꝑpetua ñ ei falsū est. solū ei deꝫ est ꝑpetuꝫ et icorruptibiľ nec aliquid aliud a deo pōt eē ꝑpetuum simplr ⁊ incorruptibile qn p aliq potētiā possit fieri nō ens. Propt qō sciēdū est ꝙ ꝑpetuū nccāriū icorruptibile capiunt duplicit. Vno mō dicitur aliquid nccāriū perpetuuz et icorruptibile qa p nullā potētiā pōt incipere vł q finere esse ⁊ hic deꝫ est ꝑpetuus nccārius ⁊ immortalis Aliqñ dicitur nccāriū perpetuū ⁊ ī corruptibile ꝑpō q si formet nō pōt eē flā sed vera tantū ⁊ illo mō demōstratio ē nccārioꝝ ꝑpetuoꝝ ⁊ incorruptibiliū ñ est ex ꝑpōibꝫ q ñ pōt esse falsa sed vere tātū. Ex q patet ꝙ quis repugnat dictis Ar. tamē sm reiveritatem nulla ꝑpō que iportat res corruptibiles mere affirmatiua mere cathegorica ⁊ mere de presenti pōt esse principiū demrātiōis vel cōclusio qa qlibet talis est cō. ingens. si ei aliq talis esset nccāria hoc maxime videref de tali hō est aīal rōale. sed hec est cōtingens quia seqf hō est animal rōnale mortale g hō est aīal. ⁊ vltra g cōponitur ex corpore ⁊ aīa intellectiua sed hec ē ptīgens qa si nullꝫ hō eēt ipa eēt falsa propter falsū implicationē quia iplicaf aliqō componi ex corpore ⁊ aīa intellectia ꝙ tunc foret falsū. Necvz dicere ꝙ ista homo ē aīal rōnale mortale equalz isti si hō est hō est animal rōnale quia hec est conditionalis ⁊ ñ cathegorica et ita stat primū dictuz ꝙ nulla talis mere cathegorica et mere de pñti est nccessaria Et ideo dico ꝙ nulla talis potest esse principium vel conclusio demonstratiōis hoc tamen non obstante dicendum est ꝙ multe ꝑpositiones compositе ex talibus terminis possunt esse principia vel conclusiones demōstrationis quia propositiones conditionales vel equiualentes eis possunt esse necessarie hec eni ē nccāria simplr si hō est aīal ē et ista si hō ridz aīal ridz ⁊ ista oīs hō pt ridē si ſubiectū

ſtet pro hiis que pñt eē ⁊ ppones eodē⁹ eis eq ualentes ſūt neceſſarie Et ex iſto p3 quō non obſtante ꝙ gña ⁊ ſpēs ⁊ quecūq; alia vlia diſti cta a cognitione dei ſint ſimplr corruptibilia ſic ꝙ pñt eē nihil tamē de eis pñt fieri demō ſtrationes et ſcie ppt hoc ꝙ nō obſtāte ꝙ pñt ſimpliciter deſtrui cū de eis pñt formari ppō nes nēcarie que pñt ſciri ſcia ppe dicta/ Ex iſto etiam pat3 quō de ꝓtingentibus pōt eē ſci entia qa ſm ꝙ venūt in demōſtratione ſunt nēcarie hoc eſt ꝙ ppones formate ex term s i portantibus talia ꝓtingentia que venūt in de monſtrationes ſunt nccarie que non ſut me re de ꝓñti ⁊ deieē cathegorice ⁊ affirmatie ſ3 vl ſūt negatie vel ypotetice vel de poſſibili vel aliquo modo eis equalētes.

Capitulū vi.

TLia conditio tam premiſſarum quam concluſionis demonſtrati onis eſt ꝙ tam premiſſa quā ꝑclō poteſt eſſe de omni Eſt autem de omni non quando predicatū conuenit alicui ꝓtentō ſub ſubiecto ⁊ alicui non nec quandov no tempore ꝓpetit et alio tempore non cōpe tit ſibi Sed quando predicatū ꝓpetit omni cō tento ſub ſubiecto ⁊ oīi tempore Vnde dra eſt inter dici de omni de quo loquit Ariſ. in primo priorum ⁊ inter dici de omni ā quo lo quitur in primo poſterioꝝ hā ad hoc ꝙ aliqō dicitur de omni in prioribus nō requiritur ni ſi ꝙ per talem ppoſitionem denotatur predi catū predicari de tali ſubiecto vniuerſaliter ſiuevere predicetur de eo ſiue nonvnde f3 ve ritatem loqndo hec eſt de oīi oīs hō eſt aſin⁹ nō obſtante ꝙ ſit fa'a qa eſt vlis Ad dici de omni de quo loquit Ar. in primo poſterioꝝ requiritur ꝙ ptū vere ꝓpetat ſubiecto vliter ſūpto ⁊ pro oīi tpe.

Capitulum vii.

In On ſolum aute3 qlib3 ppō requiſita ad ōmōſtratiō3 eſt nēcaria ſ3 etiā q libet eſt per ſeveravt autē ſciatur que ppō eſt per ſevera ⁊ que nō videnda eſt multiplicitas ⁊ equiuocatio huius termini per ſe / Eſt aūt ſciendū ꝙ diſtinctio eſt ſm Boetiū inter mo dos dicēdi per ſe ⁊ modos eſſēdi per ſe ⁊ mo dos cauſandi per ſe aliqd eni eſt per ſe tripli cit Primo eſſe per ſe dicitur ita ꝙ per ſe vel excludit omnē cauſam ⁊ ſic ſolus deus eſt pē ſe hoc eſt ſolus deus nō hab3 cām per quā ſit vel excludit cauſā materialē ⁊ ſic intelligētie carētes matia ſunt per ſe hoc eſt nō hnt mati a3 in qua earum forma ꝓſiſtat vl excludit ſb iectū ⁊ ſic ſubā eſt per ſe hoc eſt ſubā nō h3 ſō iectū in quo ſubſiſtat Et ſi queratur quare tot modis aliqd dicitur per ſe Dicendū eſt ꝙ cau ſa vlis non pōt aſſignari niſi voluntarius vſus loquentiū Alius aūtē eſt modus cauſandi p ſe quando ſc3 aliquod eſt cauſa per ſe alicui⁹ ſicut interfectio eſt cauſa per ſe ḡre ille interi it ⁊ poteſt iſte modus non tm̄ competere cau ſe efficienti ſ3 etiā cauſe finali Pret iſtos mo dos per ſe ſuu; aliqui modi dicendi per ſe q; bus ſcilic3 aliqō predicatur per ſe de alīo ⁊ ſt duo modi quorum vnus eſt quando predicatū ponitur in diffione ſubiecti Alius eſt quādo ſubiectu3 ponit in diffinitione ꝑdicati Circa iſtos aute modos eſt ꝓmo aduertendū ꝙ iſte terminus per ſe ſecundum ꝙ reperitur in ꝓ poſitione dupliciter accipitur ſc3 large ⁊ ſtri cte Large dicitur ppō per ſe quando ſubiectū cadit in diffinitione predicativl econuerſovl per ſe ſuperius advnum diffinit reliquūvl dif finitur per reliquū et illo mō hec eſt per ſe o mnis homo eſt animal ⁊ iſta oīs homo eſt rō nalis ⁊ iſta oīs homo eſt riſibilis ⁊ huiuſmōi. Aliter accipit per ſe ſtricte ⁊ ſic cum priorib⁹ ꝑdictionibus ad hoc ꝙ ꝓpoſitio ſit per ſe req ritur ꝙ ipſa ſit ſimpliciter nēcaria ita ꝙ nec potuit nec poteſt eſſe falſa ⁊ ſic accepto p ſe quamuis ſm opinionem Ariſtotelis qui po nit ꝙ generatio et corruptio rerum eſt perpe tua et mlte ꝓpones cathegorice de pñti ⁊ dein eſſe ſunt per ſe tamen ſm veritatem tales de terminis importantibus preciſe res corrupti biles ſiue creatas nō ſunt per ſe quia nō ſunt neceſſarie ſicut dictum eſt vnde ſic accepto p ſe hec non eſt per ſe homo eſt animal quia pt eſſe falſa puta poſito ꝙ nullus homo ſit Ve runtamen propoſitiones de poſſibili ⁊ eis eq ualentes compoſite ex talibus terminis ſunt per ſevnde iſta eſt per ſe omnis homo poteſt eſſe animal ſumpto ſubiecto pro eo ꝙ poteſt eſſe Viſo igitur ꝙ ad ſ ꝙ propoſitio ſit per ſe requiritur ꝙ propoſitio ſit nēcaria Vl terius eſt ſciendum ꝙ ad hoc ꝙ propoſitio ſit p ſe ſtictiſſie ſūpto illo tmio p ſe rqrit ꝙ ſit p dicatio propria ⁊ directa per qd excluduntur

ꝓpõesvbi ifẽiora p̃nt̃ de ſuis ſupiorib⁹ ptcu
lariter ſũpt̃ et ſubiecta de ſuis paſſioib⁹ ⁊ vna
paſſio de alia paſſiõe ꝓpt̃ ĩ ꝙ tales ꝓpoſitiões
quãuis ſint neceſſarie nõ tamẽ ſũt per ſe ſtri-
ctiſſime accipiendo per ſe cuiuſmõi ſunt tles
aliqȯ animal eſt homovl aliqȯ animal põt eſ
ſe homo oñe riſibile eſt hõ omne riſibile põt
eẽ homo oñe riſibile eſt ſuſceptibile diſcipli
ne ⁊ huiuſmodi q̃uis eſſent nẽcarie Vlterius
eſt ſciendũ ꝙ aliqȯ põt cadere in diffĩone al-
teriusvl in recto vel in obliquo et ſm hoc põt
p̃ri in rectovel in obliquo Iſtis viſis dicendu3
eſt ꝙ ſola illa ꝓpõ eſt per ſe que eſt nẽcaria in
qua p̃tũ diffinit ſubiectũvel aliqȯ per ſe ſupi⁹
ad ſubiectũvel ſubiectũ diffinit p̃tumvel ali-
qȯ per ſe inferi⁹ad predicatũ ⁊ hoc ĩtendit lĩ
coniẽ⁹ qñ dicit dicit̃ per ſe altru3 de altro qñ
qdditas vni⁹ eẽntialit̃ ñ per accidẽs a qddita
te alteri⁹egredit̃ Nõ enĩ intendit ꝙ p̃tum rea
liter egredit̃ a ſubiecto vel epuerſo eo mõ; q̃
effect⁹ realit̃ efficit̃ a ſua cã cum ſubiectũ et
predicatũ ſunt termini quorum neutr̃ eſt cã
alterius ſ3 egredi hic a qdditate alteri⁹ vocat̃
declarare ſeu importare ſiue ſignificare aliqȯ
ꝙ ſignificat̃ per reliquũ Eſt ergo breuiter in-
tentio liconienſ ⁊ Ari. ꝙ quãdo predicatũ
per ſe diffinit ſubiectũvel per ſe ſupi⁹ad ſub
iectum ſiue ſicut diffinitio ſiue ſicut pars dif
finitionis vel econtra tunc eſt ꝓpoſitio per ſe
Et eſt p̃mus modus qñ predicatũ diffinit ſub
iectũvel per ſe ſupius ad ſubiectum propt̃ ꝙ
ſi tales eſſent neceſſarie eſſent per ſe omnis
hõ eſt animal rationale omnis homo eſt ani
mal omnis homo eſt rationalis omnis homo
componitur ex corpore et anima quia in oĩ-
bus iſtis predicatum diffinit ſubiectum Sĩr
tales ſi eſſent neceſſarie eſſent per ſe omnis
homo eſt corpus omnis homo eſt ſubſtantia
omnis homo componitur ex materia et for-
ma omnis homo habet materiam quia qua3
uis iſta predicata non diffiniant illud ſubie-
ctum tamen dicuntur per ſe ſupiora ad ſub-
iectum et ideo eſſent per ſe Secund⁹ autẽ
modus eſt quando ſubiectumvel per ſe ſupe-
rius ad ſubiectum diffinit predicatumvel pẽ
ſe inferius ad predicatumvnde iſta eſt per ſe
ſi ſit neceſſaria omnis homo eſt riſibilis quia
in diffinitione exprimente quid nominis riſi-
bilis ponitur homo Similiter hec eſt per ſe ſi
ſit neceſſaria omnis homo eſt ſuſceptibilis cõ
trariorum quia in diffinitione predicati poni
tur ſubſtantiavel corpus quod eſt per ſe ſupe
rius ad ſubiectu3 quod ſubiectum eſt homo
quia homo diffinit hoc predicatu3 eſſe ſuſce-
ptibile talium contrariorum demonſtratis a
liquibus que non poſſunt competere niſi hoĩ
ni et illud eſt per ſe inferius ad hoc cõmune
ſuſceptibile contrariorum Et ideo hec eſt pẽ
ſe omnis homo eſt ſuſceptibilis contrarioru3

Ex predictis patet ꝙ omnes tales ſunt p
ſe omnis homo poteſt dealbari omnis mate-
ria poteſt ſuſcipere formam omnis creatura
poteſt a deo creari deus ẽ creatiuus calor eſt
calefactiuus et cetere huiuſmodi Oportet au
tem ſcire ꝙ illa que dicta ſunt intelligẽda ſũt
de ꝓpoſitionibus affirmatiuis. Nam alique
negatiue ſunt per ſe in quibus tamen predica
tum non diffinit ſubiectũ nec econuerſo

Eſt autez ſciendum ꝙ omnis negatiua ne
ceſſaria in qua terminus ſubiectus et predi-
catus ſunt mere abſoluti et non relatiui nec
connotatiui eſt per ſevnde hec eſt per ſe õis
homo non eſt aſinus et ſimiliter hec omis ho
mo non eſt albedo quamuis ſecundum opini
onem Ariſtotelis hec non ſit per ſe omnis ho
mo non eſt quãtitas ſimiliter quando aliqua
talis negatiua eſt per ſe illud qd̃ eſt per ſe tã
quam proprium predicatur de vno illoru3 af
firmatiue per ſe predicatur de reliquo negati
ue Vnde ſi hec ſit per ſe nullus homo eſt aſi-
nus et hec ſit per ſe et primovera omis homo
eſt riſibilis hec erit per ſe nullus aſinus eſt ri
ſibilis Si autem tale predicatũ predicetur de
vno illorum non tanquam proprium ſibi non
oportet ꝙ de alio predicetur negatiue Nec p
ſe necverevnde quamuis hec ſit per ſe nullus
homo eſt aſinus et ꝙ hec ſit per ſe omnis ho-
mo eſt ſuſceptibilis contrariorum non opor-
tet ꝙ ñ ſit p ſe oĩs aſin⁹ nõ ẽ ſuſceptibil̃ p̃rio⁹

Capitulum viii.

Sicut autem tam principium qua3
concluſio demonſtrationis põt eſ-
ſe per ſevera ita tam p̃ncipium q̃
concluſio demõſtratiõis poteſt eſ-
ſe p̃movera Eſt autem propoſitio primovera
quando predicatum nulli ſubiecto cõmunio
ri illo ſubiecto nec alicui ſubiecto non predi-
cabili de illo ſubiecto prius competat quam
illi ſubiecto Et tale predicatum reſpectu talis
ſubiectivocatur vniuerſale et illud ſubiectu3
vocatur primum ſubiectum illius predicati
ſaltem ſi ſit predicabile ſecundo modo dicen
di p ſe p p̃a pticl̃a excludit̃ a p⁹ſbo oẽ iferi⁹
qa ſm aꝛiſtotigit ꝑpt̃ errare ĩ aſſignatõnevlis

primo si credatur predicatū aliquod cōpetere alicui primo qa non est aliquid in actu pretē illud cui assignat̄ cui possit ꝯpetere sic si passio solis assignatur primo copetere isti soli qa nō est alius sol ab isto Secundo si aliquod predicatū ambiguum assignatur alicui determinato nomini propté hoc ꝙ non est aliquod cōmune nomen omnibus illis de quibus predicatur illud ambiguum predicatum Tercio si non sit manifesta differentia inter genus ⁊ speciem et propter ipsius differentie latentiā assignatur passio generis illi speciei prio. Istī modis primo peccatur attribuendo vl̄r alicuius coioris minus coi per secundam particulam excluditur concretum alicuius abstracti cui primo competit Vnde si nihil esset calefactiuum nisi calor tunc hoc predicatum calefactiuum non competeret primo calido qa hec non esset primo vera omne calidum est calefactiuum sed hec est p̄mo vera omnis calor est calefactiuus quia hec nō potest esse vera omne calidum est calefactiuum nisi hec esset vera omnis calor est calefactiuus sed econtra bene potest et ita est prior ⁊ per cōsequēs calefactiuum predicaret̄ primo de calore. Et si dicatur ꝙ quando predicatur primo aliqd de aliquo de nullo predicatur nisi de quo predicatur suum primuꝫ subiectum Sicut de nl̄lo predicatur esse risibile nisi de quo predicatur hō sed esse calefactiuum p̄dicatur de calido de quo tamen non predicatur calor ergo calor non est primū subiectū calefactiui. Dicendum est ꝙ vniuersale nunq̄ p̄dicatur de aliquo nisi de quo predicat̄ suum primū subiectum vel concretum sui p̄mi subiecti vnde de quocūq; predicatur calefactiuuꝫ de eodem p̄dicatur calor vel calidum si calefactiuum sit vniuersale primo cōpetens calori Ex predictis patet que propositio affirmatiua est prīovēa quia tales sunt primo vere omnis homo est animal omne corpus est substantia omnis calor est qualitas si non sit genus medium inter calorem et qualitatem Et tales omnis homo est risibilis omnis substātia intellectualis simplex est susceptibilis discipline et huiusmodi Ex predictis etiam potest patere qd̄ est p̄mū subiectum alicuius passionis ⁊ qd̄ non est subiectum primuꝫ eiusdeꝫ. Oportet autē scire ꝙ sicut propositio affirmatiua est primo vera ita aliqua negatiua est primo vera vnde illa ꝓpositio negatiua in qua predicatum non potest vere negari ab aliquo cōmuniori quā sit subiectum nec aliquod predicatum cōmuni⁹ potest vere negari vl̄iter ab illo subiecto est p̄mo vera et vocatur ꝓpositio negatiua immediata huiusmodi autē est talis propositio nulla substantia corporea est incorporea et ideo secundum opinionem Aris. hec non est p̄mo vera nec immediata nulla substantia est quātitas quia hec non est vera secundum principia sua et si innueretur ꝙ diceret talem esse īmediatam esset respondendum ꝙ hoc dicerꝫ secundum opinionē aliorū vel gratia exēpli-

Capitulum nonū

Declaratis quibusdam ꝓprietatib⁹ que possunt competere omnibus propositionibus demōstratiuis potissime videlicet tam premissis quā conclusioni Dicendum est de proprietatibus seu ꝯditionib⁹ ꝯuenientibus ꝯclusioni que non possut ꝯpetere omnibus p̄missis demōstrationis potissime quarum vna est ꝙ omnis cōclusio demonstrationis est dubitabilis ita ꝙ non est ꝑ se nota cum enim demōstratio est sillogis⁹ faciens scire et nihil facit scire aliquod prescitum necesse est si apprehendat̄ ꝯclusio sine p̄missis ꝙ illa conclusio potest ignorari Et pē consequens de ea potest aliquis dubitare cuꝫ non posset sciri esse falsa hoc enim vult Linconiens̄ in p̄mo posterioꝝ vnde dicit sic in diuersis locis non docemur neq; adiscimus nisi illud ꝙ cum p̄mo concipimus est nobis dubitatum vel apparet flm̄ Dicend est ergo ꝙ cis conclusio demonstrationis est dubitabilis ꝓpositio quia quelibet ꝯclusio demonstratiōis est questio. Questio autem est dubitabilis ꝓpositio s̄m Boetium quāuis autem omnis ꝯclusio demonstrationis sit dubitabilis propositio non tamen oportet ꝙ semper dubitetur q̄usq; per demōstrationem certificetur quia cōclusio demonstrationis duabus viis cognosci potest Aliqua enim cognosci potest per demonstrationem quando ex noticia premissarum deuenitur in noticiā conclusionis/ Alia autem non soluꝫ sic cognosci potest sed ꝯgnosci potest per expientiam illo modo quo Ar. docet primo methaphisice et secundo posteriorum principia cognosci per experientiam sicut enim aliquis potest per experientiam cognoscē ꝙ omnis talis herba sanat ita potest

per expientiaʒ cognoſcẽ ꝙ luna ſit eclip abil' Oportet etiã ſcire ꝙ nõ ſolũ oĩs ꝓclo põt dubitari ſʒ etiã aliq̃ ꝓncipia dmõſtrationis ſũt dubitabilia q̃uis nõ oiavñ oĩa ꝓncipia q̃ nõ niſi per expientiã ꝓgnoſci põt dubitabilia ſunt q̃tũcũꝙ ſunt ꝑma ita ꝙ ex aliis demonſtrari nõ poſſunt.

Capitulũ x.

QVia dictũ eſt ꝙ aliq̃ ꝓncipia ⁊ aliq̃ ꝓ°nes ſciri põt per expientiaʒ de illo° deueniẽdi ad noticiã ꝓncipii vel ꝓclonis eſt breuit diſcernendũ Vnde ſciend ꝙ in ſenſu apphẽdẽte aliqñ ſſibile põt vtus fãtaſtica idẽ ymagiari ⁊ nõ ſolũ fãtaſtica ſʒ etiã intellect⁹ põt idẽ apphẽdẽ quo apphẽſo põt euident intellect⁹ alias cõcloes ꝓtigẽtes ꝓgnoſcẽ ſic apphẽſo calore p ſſũ põt intellect⁹ eundẽ caloré cognoſcẽ ⁊ ſcire ꝙ illud eſt calidũ ꝙ illud etiã appxiatuʒ alti calefacit illud aliud ⁊ ꝙ illud nõ eſſʒ calidũ niſi ꝑ⁹ illd calidũ approxiaret ei ⁊ ita euidẽt itellect⁹ ꝓgnoſcit hãc ꝓpõnẽ ſi calidũ calefacit Iſta aũt ꝓpõe nota ⁊ ſcito ꝙ qñ aliqñ ꝓpetitvni in diuiduo põt ꝓſile ꝓpetẽ alteri indiuiduo accipit iſtã ꝓpõnevle oĩs calor eſt calefacti? cũ ñ ſit maior rõ q̃revn⁹ calor ſit magis calefacti⁹ q̃ alius iſta ꝓpõne ſic nota per expiẽtiã eſt notũ vnũvle qa eſt ꝓpõvlis que ſi alit ꝓgnoſci ñ põt quã ſic per ſenſũ eſt ꝓncipiũ artꝫ ⁊ ſcie. Si aũt poſſit ꝓgnoſci illo° ⁊ ꝑter hoc poſſit ꝓgnoſci ſie ſſu per ꝓpões notas diſpoſitas in mõ et in figura eſt cõcło ſcie ⁊ demõſtratiõis Eſt ait ſcienñ ꝙ aliqñ talis ꝓpõ habʒ pro ſubcto ſpẽʒ ſpaliſſimaʒ ⁊ aliqñ habʒ pro ſubcto aliqñ coi⁹ illa que aũt habʒ pro ſubcto ſpẽʒ ſpaliſſimaʒ pt euidenter ꝓgnoſci per noticiã vnius ſingłar ſicut euidẽt ſcito ꝙ hic calor calefacit poſſʒ cognoſci euident ꝙ omnis calor eſt calefactiu⁹ vnde noticia euidens vnius talis ſingularis ꝓtingentis vt hic calor calefacit ſufficit ſine aliis ſingularib⁹ ad habendum noticiam euidẽtem devniuerſali Si autem illa vniuẽſalis habeat pro ſubiecto aliquod cõmunius ſpẽ ſpecialiſſima reqritur ſempervł frequenter ꝙ aliqua ſingularis cuiuſlibet ſpeciei ꝓtente ſub illo cognoſcatur ⁊ ita ad cognoſcendũʒ talia requiruntur plura ſingularia Oportʒ etiã ſcire ꝙ vt frequenter ad cognoſcendũ vniuerſale requirũrur multa ſingularia quãius ſubiectũ talis vniuerſalis ſit ſpecies ſpecialiſſima quia vt frequenter non poteſt euidenter aliq̃ ſingularis contingens cognoſci ſine multis apprehenſionibus ſingularium vnde non facile eſt ſcire ꝙ hec herba ſanauit aliquẽ infirmuʒ nec ꝙ iſte fururgicus ſanauit talem infirmuʒ et ſic de multis aliis quia non eſt facile capẽ experimentum eo ꝙ idem effectus ſpecie pt eſſe a multis cauſis ſpecie differentibus

Capitulum vndecimũ

SIcut autem concło debet eſſe dubitabilis ita debet eſſe talis ꝙ ei⁹ noticia prima euidens poſſit acci pi per propões neceſſarias euidenter notas ⁊ diſpoſitas in modo et in figura. Hoc patet quia demonſtratio eſt ſillogiſmus faciens ſcire ſed non poteſt facere ſcire preſcitum ergo concluſio quam debet facere ſcire non eſt neceſſario preſcita et poteſt ſciri virtute demonſtrationis ergo prima eius noticia poteſt acq ri per premiſſas demonſtrationis Verumtã men aliquando preſcitur concluſio ſine ipſis premiſſis qõ dupliciter poteſt contingere vno modo quia quandoꝙ eſt precognita per experientiam et quandoꝙ per alias premiſſas nõ enim eſt inconueniens ꝙ eadem concło per diuerſa principia demonſtretur. Et ſi quer aꝫ an noticia accepta per experientiam alicuius concluſionis et noticia eiuſdem accepta per dmonſtrationem ſint eiuſdem ſpeciei et ſimiliter noticia accepta per diuerſas premiſſas ſit eiuſdem ſpeciei Poteſt probabiliter dici ꝙ ſi talis noticia preciſe ſit noticia concluſionis ⁊ nihil aliud non eſt iconueniens ponere ꝙ tal noticia ſit eiuſdem ſpeciei ſpecialiſſime Nulla enim hic apparet neceſſitas ponendo illas noticias ſpecie diſtingui niſi quia cauſantur a diſtinctis cauſis ſed hoc non obſtat quia ñ eſt impoſſibile effectus eiuſdem ſpeciei a cauſis ſpecie diſtinctis cauſari.

Capitulum xii.

EX predictis patere poteſt ꝙ nõ q̃libet propoſitio in qua predicatur paſſio de ſuo ſubiecto poteſt eſſe concluſio demonſtratiõis hec enĩ eſt talis omnis calor eſt calefactiu⁹ ſi nihil ſit

calefactiuū niſi calor et tñ ex q̄ nō pōt euidēt̄ ꝓgnoſci niſi per expiētiā maiſeſtū eſt ꝙ dmō ſtrari nō pōt Et ſi dicat̄ ꝙ illa pōt ſic ꝺmōſtri omīe ꝓductiuū caloris eſt calefactiuū ois ca lor eſt ꝓductiu⁹ calor g̃ calor eſt calefactiu⁹ i bi per diffinitiōz paſſiōis ꝓcludit̄ paſſio de ſb iecto Dicendū eſt ꝙ hic nō eſt demōſtra°ſed peticio ꝓncipii vñvlit̄ qñ ꝓ medio accipit̄ diffinitio exp̄mens qd nois in tali illatione eſt peticio ꝓncipii Cui⁹ rō eſt qa añ omnē dmōſtrationez etiā añ omnē ꝙ°nē debz ꝓcognoſci qd nois tā ſb̄cti quā paſſiōis ꝓpt̄ ꝙ añ ꝓclonis illationē eq̄lit̄ eſt nota paſſio de ſubēto ⁊ diffio exp̄mens quid nois illius paſſionis et ita minor erit eq̄ ignota ⁊ eq̄ nota cū cōcl̄one ꝓpt̄ ꝙ in tali illatione erit peticio ꝓncipii ⁊ nō demō ſtratiovt p3 Eſt ergo ſcienꝺ ꝙ aliq̄ ꝓpō in qua ꝓtur paſſio de ſuo ſubiecto ꝑmo eſt demōſtrabilis ⁊ alia nō Ad cui⁹ euidētiā eſt notāꝺū ꝙ aliq̄ paſſio ꝓ.ſe iportat in recto ſīdē ꝙ ſubiectū ⁊ in obliq̄ aliquā formā ſalit̄ ſibi inherētē ⁊ alia paſſio ꝓcīſe iportat in recto illud idē ꝙ iportat̄ per ſubiectū ⁊ in obliq̄ iportat aliquā rem nō ſibi inherentem nec eentialez nec accidentalē Alia aūt paſſio iportat īdē in recto ꝙ iportat ſb̄ctū ⁊ in obliq̄ iportat partes illi⁹ ⁊ etiā aliā rem nō ſibi ihērētez Alia aūt paſſio iportat idē i recto ꝙ ſubiectū iportat ⁊ negatiev⁹ in obliq̄ iportat ptes ſubiecti. Exēplū ꝑmi vt calefactibile reſpectu ſui ſubiecti ꝑmi nā calefactibile nil iportat niſi ꝙ iportat̄ per ſubēctū ⁊ calorē in obliq̄ ꝙ p3 ex diffione exp̄mēte quid nois que eſt aliqd potens hr̄e calorem/exemplū ſcōi creatiuū nā creatiuū nihil iportat niſi deū in recto ⁊ creaturā in obliquo ſic patz ex diffione exp̄mēte qd nois que eſt aliquid potens creare aliqd exēplū tercii hās tres angulos eq̄les duob⁹ rect⁹ nā iſta paſſio i recto ſig̃t ẽangulū ⁊ in obliq̄ ptes eius ⁊ etiā alios angulos qui nō ſūt ptes eius exēplū q̄r tivt corruptibile reſpectu ſubē nā corruptibile in recto ⁊ affirmatiē ſig̃t ſubāz illā q̄ eſt corruptibilis negatiē aūtvel in obliq̄ ſig̃t ptes eius ꝙ p3 ex diffione exp̄mēte qd nois que eſt aliqd cuius ptes pñt nō eſſevel cuius vna ps poteſt ab alia ſeparı. De ꝑma paſſiōe vl̄it dico ꝙ nulla talis paſſio pōt demōſtrari de ſuo ſubēto ꝑmo qa ſi talis paſſio ignoret̄ de ſuo ſubiecto primo non poteſt ſciri de eo niſi per expientiā tm̄ patz inductiē ⁊ eodem° dicenꝺ eſt de paſſiōe ſcḋa Sed paſſio tercio° dicta et q̄rto pōt demōſtrari de ſuo ſubēto ꝑmo qa pt̄ ignorari de ſuo ſubēto ꝑmo q̄uis ſciat̄ qd ſig̃t̄ per ſubiectū ⁊ quid etiā ſig̃t̄ pt̄ paſſionez Poſtea autez ꝓgnito cuius ⁊ q̄les ſūt ſue ptes ſine vlteriori expientia de paſſiōe pōt eadē paſſio ſciri de ſubiecto ⁊ hoc per diffionē exp̄mentē illā ptes que in obliq̄ vel negatiē iportāt̄ per paſſionē ⁊ tales demōſtratiōes ſūt mathematice ꝓpt̄ ꝙ in eis ꝑua vel nulla req̄rit̄ expiēntia ⁊ demōſtrāt̄ de eis ſp vel freq̄nter per diffinitiōz ſb̄cti tanq̄ per mediū Et quia in paucis ſcitis ꝓpe habem⁹ diffiones a ꝑori niſi in mathematicis in q̄bus coit̄ paſſio demonſtrat̄ de ſuo ſubēto ꝓpō per diffionē ſubiecti tanq̄ per mediū nō freq̄nter dicit añ. ꝙ paſſio eſt dmō ſtrabilis de ſubēto ⁊ ꝙ diffio eſt mediū nō ꝙ ois paſſio demōſtrabilis ſit de ſb̄cto ſuo ꝓpō ſz ꝙ ois paſſio eſt demōſtrabil̄ de aliq̄ ſb̄cto ⁊ in mathe. ut ſp vel freq̄nter paſſio eſt demōſtrabilis de ſuo ſubiecto ꝑmo nec intēdit añ. ꝙ in oīi ꝺmōſtratiōe mediū ſit diffio ſz iten dit ꝙ in oīi demōſtratiōe in qua demōſtrat̄ paſſio de ſuo ſubiecto ꝑmo mediū eſt diffio i aliis nō oportet. Capitulū xiii.

POſt ꝑdicta videndū eſt de ꝓpetatib⁹ ꝓncipior⁹ demōſtratiōz igrediētiū q̄ nō pñt eſſe ꝙ°nes talia enī ꝓncipia ꝺoportet eſſe ꝑma ſic ſcz ꝙ per ꝑora ꝓbari nec demōſtrari pñt Vnde nō ideo dicūt̄ ꝓncipia eſſe ꝑma qa nulla ſit ꝓpō quocūq̄ mō ꝑor eis hoc enī nō eſt ver⁹ nā fm opionē Añ aliq̄ eſt ꝓpō neceſſ. negatia ꝑma ⁊ tñ oīi negatia eſt aliqua affirmatia ꝑor per quā tamē affirmatiua demōſtrari nō pōt cū nō ſit ꝓceſſ⁹ in ī finitū in demōſtratiōib⁹ ⁊ ꝓpō negatia ſiue ꝑmiſſa negatia ꝺmōſtrari ñ pt̄ Iſta enī ꝓpō affirmatia oīe calidū eſt calefactiuū ſiue oē hās calorē eſt calefactiuū hz alia ꝓpōnē ꝑorē ea i ſtā ſcz ois calor eſt calefactiu⁹ qa tñ iſta ꝺmō ſtrari nō pōt ideo dr̄ ꝑma. Sīr oīi ꝓpōne de ꝺminis ſpalib⁹ ꝑores ſt̄ anī ꝓceptiones de ꝺminis coīb⁹ ſic oīi tali ꝓpōne oīe calidū eſt calefactiuū ꝑor eſt iſta q̄libz eſt vel nō ē p iſtā tñ ꝓpōnē ꝺmōſtrari nō pōt g̃ eſt aliq̄ ꝓpō ꝑma ⁊ aliquo mō eſt alia ꝑor illa Oportet autē ſcire ꝙ q̄uis ꝓncipia ꝺmōſtratiōis ſit ꝑma ſic ꝙ non ſunt demōſtrabilia tamen aliqua ꝓpoſitio non neceſſaria que non eſt principium demonſtrationis alicuius poteſt eſſe prīa Vnde ſicut eſt ordo inter ꝓpoſitiones neceſſarias ꝙ aliqua eſt prima vel prior et alia poſterior

ita eſt ordo inter ꝓpones ꝓtigetes ꝙ aliq̄ eſt ꝑ vel ꝑma ⁊ alia poſterior ſic iſta ſoꝝ eſt eſt ꝑ iſta ſoꝝ eſt hō qa ſeqꝝ tanq̄ a ꝑori ſoꝝ eſt ⁊ ſoꝝ nō eſt nōhō ḡ ſoꝝ eſt hō ⁊ ita eſt de aliis

Capitulum xiiii.

Ex hoc aūt ꝙ ꝑncipia dicūt͛ ee ꝑma ſeqt͛ ꝙ dicūt͛ eſſe imediata ⁊ inde mōſtrabilia Propō enī imediata ē illa qua nō eſt alia ꝑ quā poſſit demonſtrari Optet aūt ſcire ꝙ q̄uis oīa ꝑncipia que ſūt ꝑma ſūt imediata ⁊ eꝑuerſo ita ꝙ iſti tmi ꝑncipia ꝑma ⁊ imediata ſūt ꝙ̄tibiles tñ iſti tmini dr̄ſas pñt hr̄e diffinitiōes exp̄mētes qd noīs ꝑꝓt qō nō ſūt tmini ſinonimi et ideo ſine mutatione pñt poni a pte eiuſdez extremi ⁊ qa oīe ꝑmū eſt ꝑus alio ex hoc ꝙ ꝑncipia ſūt ꝑma ſeqt͛ ꝙ ſūt ꝑora ꝓcl̄one Eſt autez aduertendū ꝙ alit͛ capit͛ ꝑoritas in rebus extra animā que nō ſūt ſigna ⁊ in terminis icōplexis ⁊ in ꝓpōnib⁹ nā inter res dicit͛ vna ꝑor alia vel qa ꝓcedit eam tp̄eviꝝ qa pōt ee ſine ea ⁊ nō eꝑuerſo vel qa eſt pfectior ea Inter tminos aūt incōplexos dicit͛ vnus ꝑor alio qa eſt coīor eo vel qa reſpectu eſſe exñtie ab vno ad aliū eſt bona ꝓña ⁊ nō eꝑuerſo Inter aūt ꝓpōnes dicit͛ vna ꝑor alia vel qavna eſt magis explicatīa eiuſdē rei vel pluriū reꝝ q̄ alia vl qa vna eſt ex termis coīorib⁹ quā alia vel qavna ꝓña naturali infert aliam et nō eꝑuerſo ſic iſta oīs tangul⁹ habet tres ⁊c̄. eſt ꝑor iſta oīs yſocheles habet tres ⁊c̄. tū qa ꝑma hab3 tminū ꝓ munioꝛē tū qa ꝑma ꝓña naturali infert ſcdam ⁊ nō eꝑuerſo Silr iſta oīs reſꝓpoſita ex materia ⁊ foꝛa ē corruptibilis ē ꝑor iſta oē corp⁹ ē corruptibile qa ꝑa explicat res q̄s ñ explicat ſecūda et ñ eꝑuerſo ſic diffini° explicat plures res q̄ diffinitū Iſta at͛ ꝑoritas ñ h3 locū in ill͛ ꝓꝓoīb⁹ q̄ꝝ vna accipit diffinitū ⁊ alia diffinitō3 exp̄mentē qd noīs tm̄ ⁊ hoc qa ſig̃tū vocabuli nō pōt ſciri ſine diffinitiōe exp̄mente qd noīs ſi habet quid noīs Pōt aūt ſig̃tū vocabuli ſine diffinitiōe exp̄mēte qd rei q̄uis habeat diffinitiō3 exp̄mentē quid rei ⁊ ideo illa ꝑoritas in ꝓpōnib⁹ q̄ꝝ vna accipit diffinitū et alia diffinitionē exp̄mētem q̄d rei nō hab3 locū ꝓpter qd arguēdo a diffinitiōe exp̄mēte qd nominis ad diffinitū eſt petitio ꝑncipii nō autē ad diffinitiō3 exp̄mētē qd rei ad diffinitū.

Capitulū xv.

In Oꝛ ſolū aūt ꝑncipia ſūt ꝑora ꝓcl̄onib⁹ ſ3 etiā ſūt cauſe ꝓcl̄onū ꝙ mltiplr ꝑōt intelligi Vno° ꝙ noticia ꝑncipioꝝ efficiat notitiā ꝓcl̄onis ꝙ eſt ver3 de notitia q̄rūcū ꝙ ꝑncipioꝝ reſpectu ꝓcl̄onis in hñtibus ōmō ſtratione facientez ſcire qa ſp notitia ꝑncipio rūvel ꝑmiſſaꝝ in tali facit noticiā ꝓcl̄onū alio° ꝑōt intelligi ꝙ iō ꝑncipia dicūt͛ cauſe ꝓcl̄onis qa ꝑncipia exp̄mūt cā3 ꝓp̄t quā ſic eſt a pte rei ſic deuotaſ͛ per ꝓcl̄onē vbi gr̄a iſte ꝓpōs qñ terra int̄poſ͛ int̄ lunā et ſolē luna eclipſaſ͛ qñ luna eſt in tali ſitu tūc terra int̄poſ͛ int̄ lunā ⁊ ſolē exp̄mūt cā3 q̄re luna eclipſaſ͛ ⁊ ideo iſte ꝑmiſſe dicunt͛ cāe illius ꝓcl̄onis Alit͛ ꝑōt dici ꝙ ꝑmiſſe ſūt cāe ꝓcl̄onis qa ꝓ°ꝓponit͛ ꝑciſe ex tmīs poſit͛ in ꝑmiſſis nō ſic at͛ ꝑncipia ꝑciſe componuntur ex terminis poſitis in cōcl̄one ꝓp̄t ꝙ dicit aliq̄ añ. ꝙ ꝑmiſſe ſt̄ cā maīalis ꝓcl̄onis ⁊ nō eꝑuerſo alit͛ ꝑōt dici ꝑncipiū cā cōcl̄onis qa in ꝓña naturali ſert ꝓ°nē ⁊ nō eꝑuerſo. Optet aūt ſcire ꝙ q̄uis ꝑncipia ſint cāe cōcl̄onis ꝑmo° intelligēdo tñ ꝑōt cō igere eꝑuerſo ꝙ ꝓ°ſit cā ꝑncipii qa ꝑōt ꝓtigere ꝙ aliquis ex noticia ꝓcl̄onis dueniat in noticiā ꝑncipii ſic ſeri⁹ oñdet͛

Capitulū xvi.

Cōmūe aūt eſt oīb⁹ ꝑmiſſis cui⁹ cūq; demōſtrationis ſiue ille ꝑmiſſe ſint ꝑncipia tm̄ ſiue etiā ſit ꝓ°nes ꝙ ꝑmiſſe ſūt nociores ꝓ°ne p3 ex diffinitiōe ō mōſtratiōis qa ex quo oīs demōſtratio eſt ſil logiſmus faciēs ſcire ⁊ nihil ignoti⁹ pōt facere ſcire notius nec eque ignotū facit ſcire eq̄ notū neceſſe eſt ꝙ ꝑmiſſe ſint notiores ꝓcl̄one ñ aūt ſolū ꝑmiſſe ſūt nociores ꝓcl̄one ſ3 etiā q̄libz ꝑmiſſaꝝ pōt cognoſci añ ꝓcl̄onē pōt enī3 iſta maior oīs tangul⁹ h3 tres ⁊c̄. cognoſci hac ꝓcl̄one ignota ille tangulus h3 tres angulos ꝑpter ignorātiā iſtius mioꝛ iſte tangul⁹ eſt tangulus Silr pōt iſta ſciri iſte tangul⁹ eſt tangul⁹ hac ignota iſte tangul⁹ h3 tres ãgulos ⁊c̄. ſi ignoraſ͛ iſta maior oīs tangul⁹ h3 tres ⁊c̄. ſ3 ſi nota illa maiore omnis tangulus h3 tres ⁊c̄. ſuaſ͛ ſub illa minor iſte tangul⁹ eſt tangul⁹ ſil͛ cognoſceſ͛ iſta ꝓ° iſte tangulus h3 tres angulos ⁊c̄. ⁊ ita ſempvel freq̄nter maior ꝓcognoſcit͛ ꝓcl̄one ſ3 ſcita maiore ⁊ ſcita miore ſil͛ cognoſcit͛ ꝓ° ꝓp̄t ꝙ añ demōſtratiō3 ꝓcl̄o ſcit͛ in vl̄i ⁊ ignoraſ͛ in ꝑticulari hoc eſt añ demōſtratione ſcit͛ vna vninē alis ſub qua ꝓtinet͛ ꝓclusio ⁊ ignoraſ͛ ꝓclusio ita ꝙ nō eſt nota cogniti one ꝑ a ſibi ſ3 eſt nota vna cōi ꝓgnitiōe ſibi ⁊ oīb⁹ aliis ſibi ſimilibus et talis noticia gñalis

ſufficit ad hoc ꝙ inueſtigās ſciat illud eē ꝙ q̄rit ſi occurrat ei. Capitulū xvii.

Poſtq̄ tractatū eſt breuit̄ de t̄mis et ꝓpōnib⁹ ad dm̄ōſtratiōz ptinētib⁹ reſtat dicē de t̄mōſtratione et ē primo ſciendū ꝙ eā demōſtra° eſt ſillo. faciēs ſcire accipiēdo ſcire pro noticia euidenti ⁊ certa ſiue neceſſaria que ſequit̄ ex ꝓpōnib⁹ nēcariis ⁊ talis ſillo. ſit mltiplex neceſſe eſt ꝙ mltiplex ſit demōſtratio ꝓpter ꝙ optz ſcire ꝙ q̄dā eſt ꝺ mōſtratio c⁹ pmiſſe ſt̄ ſimplr̄ ꝓres ꝓ°ne ⁊ talꝫ demōſtratio vocat̄ demōſtra°a ꝓori ſiue ꝓpter quid Alia eſt demōſtratio c⁹ pmiſſe nō ſt̄ ſimplr̄ ꝓres ꝓ°ne ſūt tn̄ notiores ſic ſillogiſātꝫ ꝙ q̄s deueīt ſic ſillogiſās in noticiā ꝓ°mis ⁊ talis ꝺmōſtratio vocat̄ demōſtratio qa ſiue a poſteriori vbi gr̄a ſi aliq̄s neſciēs lunā nūc eclipſari ſciēs tamē ꝓcurſ⁹ ⁊ mot⁹ planetar̄ ꝓſideraz ī ſtas pmiſſas q̄n luna eſt in tali ſitu tūc luna eclipſat̄ ſz luna eſt nūc in tali ſitu et ex illis ꝓpōnib⁹ deueniat nūc in noticiā iſti⁹ ꝓcl̄onis luna nūc eclipſat̄ talis h3 noticiā ſiue demōſtratiōz a ꝓori ⁊ ꝓpt̄ quid qa pmiſſe exp̄mūt cauſā ꝓpt̄ quā ſic eſt a pte rei ſic ſigt̄ eē per ꝓclſionē Si aūt ſit ali⁹ eq̄uerſo videſ lunā eclipſari ⁊ neſciēs terrā interponi ⁊ arguat ſic q̄n luna eclipſat̄ terra interponit̄ inter ſolē ⁊ lunā luna nūc eclipſat̄ g̃ ⁊c. talis facit demōſtrationē a poſteriori ⁊ ſcit ꝙ terra int̄ponit̄ ⁊ tn̄ neſcit q̄re interponit̄ ⁊ ita ſcit ꝙ ita eſt ſz neſcit cāz ꝓpter quā ita eſt qa tn̄ per ꝓpōnes ſibi notas acq̄rit noticiā ignoti nec aſſarii iō h3 t̄mōſtratiōz Eſt tn̄ ſciendū ꝙ p̄dicti ſillogiſmi tm̄ adducti ſunt gr̄a exēpli n̄ ꝙ ita ſit ſz vt ſetiāt qui addiſcāt Ex p̄dict̄ ſequit̄ ꝙ poſ. eſt duos ſoſare eunꝺ ſillogiſmū ⁊ tn̄vnus t̄mōſtrabit ⁊ alius nō demōſtrabit ſicvn⁹ ex pmiſſis acqret noticiā concluſionis ⁊ alius ex eiſdē pmiſſis n on acqret noticiā ꝓcl̄onis ꝓpt̄ ꝙ idē ſillo. eſt vni demōſtratio ⁊ alti nō ſic pmiſſe in vno faciūt noticiā ꝓcl̄onis ⁊ nō in alio ⁊ iō ſcire nō ponit̄ in diffinitiōe ꝺmōſtratiōis tm̄ ſic īportās cāz finalē ꝺmōſtratiōis ſz pōit̄ ī diffinitōe ꝺmōſtratiōis tanq̄ pars diffinitiōis exp̄mēs illud ꝙ ſigt̄ p demōſtratiōz in obliquo Vñ hoc nomē ꝺmōſtra°nō tm̄ talē ſillogiſmū ſ̄gt̄ ſz etiā ipaz ſcientiā cōcl̄onis natā cāri a noticia p̄ncipior⁹ ⁊ qa ita ē iſta diffītio ſillo. faciēs ſcire pt̄ eē media notificādi cētē as diffītiōes ꝺ dm̄ōſtratiōe q̄ qꝺ diffītiōes ſigñt aliqd qd nec ī rēto nec in obliq̄ ſigt̄ l̄ nomē ꝺmōſtra°ſic ſi hec oīo poteſ ſcindē dura ſit diffītio exp̄mēs qd nomīs ſerre iſta oīo pt̄ eē mediū notificandi ꝙ ſerra dz eſſe acuta ⁊ ferrea ⁊ ſic de aliis ⁊ ſic loquūt̄ mlti q̄n dicūt ꝙ diffīo ſūpta a cā finali ē media ꝺmōſtrādi diffīonē ſuptaz a cā matiali ꝺ diffinito ⁊ hoc nō eſt verꝫ q̄n diffinitio ſūpta a cā finali eſt diffīo exp̄mēs qd nois ſz tn̄ talis ꝓceſſus nō erit ꝓpe demōſtratio ſz erit notificatio q̄dā

Capitulum xviii.

Sed iſti īpugnare videt̄ qꝺ dictū eſt ꝓpter ꝙ ſc3 diffinitio exp̄mēs qd nois nō pōt eſſe mediū demōſtrādi eo ꝙ in tali illatiōe eſt peticio p̄ncipii nō videt̄ etiā vitatē hr̄e ꝙ ꝺmōſtra° ſigt̄ ſciaz natā acqri p pmiſſas ꝺmōſtratiōis qa ſi ſic eēt dm̄ōſtratio nō eēt per ſe īferi⁹ ad ſillo. nūq̄ enī ſigt̄ aliqd per inferi⁹ in recto nec in obliq̄ niſi idē illud e odēmō ſigt̄ per ſupi⁹ per ſe In l̄ enī dr̄t īferi⁹ per ſe ab inferiori per accīs cū g̃ ſillo° nec in recto nec in obliq̄ ſigt̄ ſciaz nec ꝺmōſtratio ſignificabit ſciaz ⁊ per ꝓns illa oīo ſillo. faciēs ſcire non erit diffīo exp̄mēs qd nois ꝺmōſtratiōis ſz iſt̄ nō obſtātib⁹ dicēdū eſt ſic ꝓus ꝙ h̄ oīo eſt mediū notificādi alias diffiones de ꝺmōſtratiōe ⁊ ꝙ hec eſt oīo exp̄mēs qd nois ꝺ mōſtratiōis Vnde ſciendū eſt ꝙ q̄uis hec oīo ſillogiſm⁹ faciēs ſcire nō poſſit eſſe mediū demōſtrandi alia diffionē de hoc noīe ꝺmōſtratio eo ꝙ ſigtūvocabuli eſt ꝓſupponēd demonſtratiōi ⁊ itavna premiſſaꝝ nō eſt magis nota q̄ ꝓcl̄o tn̄ illa oīo eſt mediū notificādi ꝙ illud ꝙ eſt demōſtratio eſt tale q̄le denotat̄ eē per diffionē alia ⁊ eſt mediū demōſtrādi illā alia diffinitiōz de noīe qd ꝓciſe ſigt̄ illos ſillogiſmos qui ſūt demōſtationes nō ꝓnotādo ſciētia ⁊ qa tale nomē nō habem⁹ ſz freqnt̄ vtimur hoc nomine demōſtratio ac ſi ꝓciſe ſcet ſillos illos qui ſūt ꝺmōſtratiōes nō cōnotādo aliqd aliud ī dicit Liconiēſ. ꝙ diffīo matia lis demōſtratiōis demōſtrat̄ de ꝺmōſtratiōe per diffinitiōz ſūptā a cā finali tāq̄ per medi uz Propt̄ ſcdaz aūt obiectiōz dico ꝙ hoc nomē demonſtratio equoce accipiat̄ nam aliq̄ accipitur vt ſit nomen connotatiutum ⁊ non ꝓciſe abſolutum et ſic demonſtratio nō eſt per ſe inferius ad ſillogiſmum et hoc quia ſignificat aliquid in obliquo ꝙ non ſignificat̄ ī recto nec in obliq̄ pē ſillo. ſz nō eſt ꝛconueniens

hoc nomen equoce accipi cū fere oīa noīa in dīſis locis accipiūt equoce dico ergo ꝙ hec ē diffinitio exꝑmens quid nominis ōmoſtrationis ſillo. faciens ſcire ꝓpt ꝙ q̄uis aliqs arguat ex ꝓncipiis ad ꝓcl̄one3 non oport3 ꝙ dmoſtret qa non acqrit ſcia3 ꝓcl̄onis ꝑ ꝑmiſſas ꝛ ſicvn9 ex eiſdē ꝑmiſſis euident nō acqrit ſcientiā cōcluſionis ꝛ ali9 tm̄ apphēdit ꝑmiſſas ꝛ ꝓcl̄onē ſ3 per ꝑmiſſas nō deuenit in noticiā ꝓcl̄onis ꝛ ſicvn9 demoſtrat ꝛ ali9 nō ꝛ ita ide3 ſil logiſm9 ēvni ōmoſtratio ꝛ alt nō ē ōmoſtra°

Capitulū xix.

OStenſo ꝙ alia eſt demoſtra° qa ꝛ alia ꝓpter quod videnō eſt quō dīnt ille demonſtratiōes in gn̄ali ꝛ quō dīnt ſcia ꝓpter qō ꝛ ſcia qa Pro quo ſcienō eſt ꝙ illa vocaf demoſtra° ꝓpt quod que ē ex ꝓpoīb⁹ neceſſariis ꝓorib9 q̄ habita ceſſat omnis q̄ſtio circa cōcl̄onē ſic ſi ſcif ꝙ luna eclipſaf per hoc ꝙ terra interponif inter ſolē ꝛ lunā ceſſat oīs q̄ſtio de illa ꝓcl̄one luna eclipſatur. Nec enī q̄re vtr luna eclipſaf nec q̄re luna eclipſaf forte tm̄ nō opt3 ꝙ ceſſ3 oīs q̄ſtio circa q̄lib3 ꝑmiſſar. Demoſtratio aūt qa. eſt illa que nō ex ꝓoribus vel qua hīta nō ceſſat oīs q̄ſtio circa cōcl̄onē exēplu3 ꝑmi qa ſi demoſtref ꝙ terra interpoīf iter ſole ꝛ lunā per hoc ꝙ luna eclipſaf ꝑmiſſe non ſūt ꝓores ꝓcl̄one ſed poſteriores exēplū ſcōi eſt ſi arguitur ſic nullū nōaīal reſpirat plāta eſt nonaīal g̃ planta non reſpirat ille ſillo. ex ꝓoribus eſt ad huc tm̄ cōtingit q̄rē q̄re plāta non reſpirat ꝛ ꝓpter hoc iſte ſillo. nō eſt ōmoſtratio ꝓpt qd ſed qa: ꝛ hoc qa per talē ſill'm ſufficient ſcif ꝙ plāta nō reſpirat ſed nō ſufficient ſcif q̄re nō reſpirat.

Capitulū xx.

ISta demoſtratio ſiue ſcia qa ſm ariſto. duob⁹ modis ſpaliter dīt a ōmoſtratiōe ꝓpt quid Vno° in eadē ſcientia alio° in diuerſis ſcīs pro quo eſt ꝑmo ſcienō ꝙ hoc nomē ſcia dupl'r accipif ad pn̄s vno mō ſig̃t collectionē multor hītuū ꝓncipiorū ꝛ cōclōnū ordinē determinatū hītiū ꝛ ſic accipit hic ꝑhs ſcia3 Aliter accipif pro aliquo hītu vno et nō pro aliqua collectiōe plurīū habitum ꝛ ſic ꝑhs loquif in dīſis locis de ſcia Accipiendo igif ſcia3 ꝑmo° vno mō dīt demonſtratio quia a demoſtratiōe ꝓpt quid in eadē ſcia ſicut ſcia qa a ſcia ꝓpter qd ꝛ hoc duplicit ſm ꝙ tactū eſt in precedenti capitulo vno mō qa demoſtratio qa licet ſit per ꝓus nō tamē ꝑ cauſā imediatā hoc eſt nō eſt ꝑ mediū ꝓportionale aliqñ aūt demoſtratio qa. eſt per poſterius ita ꝙ in ꝑmiſſis nō accipif aliqd ꝓportās cauſā q̄re ſic eſt ſic denotaf per concl̄one3 ſed magis e ꝓuerſo vbi gratia cā q̄re planete non ſcintillant eſt qa ꝓpe ſunt tūc ſi arguif ſic planete ſūt ꝓpe g̃ nō ſcitillāt eſt demoſtratio ꝓpt quid ſi arguif e ꝓuerſo eſt demoſtratio qa ꝛ ita vl'r qñ ꝓpō ꝓor ſcif euident per hoc ꝙ ꝑmiſſe poſteriores ſciūt euidēt eſt ōmoſtratio qa imo etiā ſufficit ꝙ vna ꝑmiſſar ſit poſterior ꝓcl̄one Sil'r qñ demoſtraf effect9 nō per cauſā imediatā ſed per remotā tm̄ eſt demoſtratio quia Sed ſcienō eſt ꝙ talis demoſtratio ſemp eſt negatia ꝛ in ſcōa figura ita ꝙ affirmatie nō cōtingit demoſtrare et vocaf hic cauſa remota nō aliqua res que eſt cauſa cāe vel cā pluriū Sed vocaf hic cauſa negatio alicui9 ex qua ſequif ne° alterius ꝛ nō ecōuerſo ſicut ſeqf hoc nō eſt aīal g̃ nō reſpirat ſed econuerſo nō ſequif ꝛ tale mediū nō pōt eſſe mediū niſi in ſcōa figura ꝛ eodem mō ſic pōt negatie ſillogiſari in ſcōa figura per talē cauſā nō cōuētibilē cū effectu ita pōt ſillogiſari negatie in ſcōa figura per effectū nō cōuertibilē ꝛ vtr eſt demoſtratio qa ꝛ non ꝓpter quid.

Optet aūt ſcire ꝙ ſic in eadē ſcia vnus demoſtrat effectū per cauſā ꝛ hab3 ōmoſtrationē ꝓpter qd ꝛ alius ecōuerſo demoſtrat eanō cauſā per eundē effectū et hab3 demoſtratiō3 qa ita ide3 pōt primo demoſtrare idē per effectū et poſtea per cauſā eo ꝙ nō eſt incōuēiens ꝙ ide3 ſit effectus vni9 ꝛ cā alteri9 tm̄ ꝑ mō loq̄ndi optet ſcire ꝙ nullus demoſtrat cā3 pē effect9 vel ecōuerſo ita ꝙ cā ex vl'r effect9 itrāt ōmoſtratiō3 cū ōmoſtratio nō ꝓponaf niſi ex cōceptib⁹ ſeu itentiōib⁹ aīe vel vocibus vel ſcriptis ſ3 iō dicimus cauſā demoſtrari per effectū vel ecōuerſo qa q̄ñ ꝑmiſſe exꝑmūt cā3 q̄re ſic eſt ſic denotaf per concl̄onē et q̄ñ ecōuerſo Vnde propteruis opt3 ꝓmte ſcire equocationē huius noīs cauſa de qua breuit tractatū eſt prius et amplius dicef inferi9.

Capitulum xxi.

ALio mō differt demoſtratio qa a demoſtratione ꝓpt quid ſicut ſcia qa dīt a ſcia ꝓpt quid ꝑ hoc ꝙ ſcientia qa habef in vna ſcia ꝛ ſcia ꝓpt qd habetur per aliā que ſe hīt adiuicē ſicut ſcia ſubalternās ꝛ ſcia ſubalternata Ad cuius eui

dētiā ē ſciēdū ꝙ nō ideo dicūt aliq ſcie ſubal
ternās et ſubalternata qa eandē ꝓclōnē ſcitv
na ſcīa qavera ē ⁊ alia eandē ſcit ꝓpter quid
nūq nīſi forte p accns eadē ꝓclō ē ſcita i ſcien
tia ſubalternante ⁊ ſubalternata ñ plus q̄ ea-
dē cōclō ē ſcita i diuerſis ſcientiis et iō ſic ea
dē ꝓclō poteſt eſſe ſcita in ſciētiis diuerſis di
ſtictis demr̄ationib⁹ ita eadē ꝓcluſio pōt ſciri
i ſcīa ſubalternāte⁊ ſubalt̄nata et licꝫ ſ̄ nō ſit
qavnaē ſubalt̄nās ⁊ alia ſubalt̄nata nō ḡ ꝓpt̄
hoc dicit̄ vna ſcīa ſubalternās ⁊ alia ſubalter
nata qavna ſcitvnā ꝓclōeꝫ quia et alia ꝓpter
qd. Sed iō dr̄ ſcīa ſubalternās ⁊ alia ſubalter
nata qa ſcīa ſubalt̄nata ꝓgnoſcit ꝓclōnē Scīa
ſubalternās ſcit ꝑncipiū vlē ꝓclōis illius Vñ
vl̄r qñ par aliq ſcīaꝫ euidēt ꝓgnoſcit aliq con
cluſio et nō ꝑncipiū et p aliā ſcīaꝫ euidēt ſcit
ꝑncipiū ⁊ nō conclō tūc ēvna ſubalt̄nās ⁊ ali
a ſubalt̄nata ſic nauta multas cōclōes ſcit et
neſcit principia eꝑuerſo aſtrologus ſcit ꝑncī-
pia et neſcit ꝓclōnes q̄a ad eum nō ptinēt Et
ſi q̄ratur quōvnum ē ꝑncipiū ⁊ reliquū ꝓcluſi
o ex quo idē non pōt cognoſcē vtrūq cū om-
nis ꝓcluſio poſſit p ſua prīcipia demr̄ari. Di
cēdū ē ꝙ taľ ꝓcluſio pt̄ p tale ꝑncipiū demrā
ri ſꝫ non p illū ſolū q hꝫ ſcīaꝫ ſubalt̄nātē nec
p illū qui habet ſolū ſcientiā ſubalt̄natā ſed
p illū q habet vtrāq ſcīaꝫ. Oꝫ aūt ſcīē ꝙ cum
ſcīa ſubalt̄nās ⁊ ſcīa ſubalt̄nata ſint q̄dā col-
lectio multoꝝ hītuū hītiū ordieꝫ detmīatuꝫ
nō ē ipoſſibľe qn aliq ſcīa ſecūdū vnā ptē ſub
alt̄nat̄ vni ſcīe et non ſm aliā partē ſic pſpec-
tiua ſm aliq ſui ptē ſubalt̄nat̄ geometrie ⁊ ñ
ſecūdū oēꝫ ptē. Similit̄ poſſibile ē ꝙ vna ſcīē-
tia ſm eādē ptē ſubalt̄net̄ diuerſis ſciētiis qñ
ſcilicꝫ vna ſcīa ſcitvnū ꝑncipiū reſpectu vniuſ
concluſionis ⁊ alia ſcīa ſcit aliud r̄ſpectu ei⁹-
dem ꝓcluſionis Eſt aūt aduertēdū ꝙ ſp vel
freq̄nter ꝑncipiū ꝓgnitū in ſcīa ſubalt̄nāte eſt
ex ꝓmisvlīoribꝰ ⁊ ſi ex illo debeat qs demon
ſtrare ꝓcluſionē ſcītā i ſcia ſubalternata ſive
lit ꝓprīſſimā demonſrationē facere non acci
piat illud ꝑncipiū i ſua coītate ſed addet ali
cui termio aliū terminū vt compoſitū ex iſtiſ
duob⁹ ſit mī⁹ q̄ ꝑus ⁊ hoc eſt ꝙ vult Ar̄. ⁊ Li
conienſis ꝙ talia ꝑncipia dēnt approꝑari qñ
ex eis demr̄āt̄ talis ꝑ⁰. Sciend eſt etiā ꝙ vna
psvnius ſcie pōt ſubalt̄narivni ſcie ⁊ altēa al
teri ſcie ſicvna ps ſcie naturaľ pōt ſubaltēna
ri geometē ⁊ altēa ariſmetrice. Verūtāvna
ſcīa talis nō dicit̄ ſubalt̄nata reſpectu alteri⁹
ꝑptervnā cōclōeꝫ vel paucas niſi tota ſcīa vel
ꝑ maiori ꝑte ſit ſibi ſubalt̄nata ꝓpt̄ qō vna et
eadē ſcīa nō eſt ſubalt̄nās ⁊ ſubalt̄nata r̄ſpe
ctu⁹ eiuſdē q̄is nō ſit ipoſſibile ꝙ vna ꝑsvni⁹
naturaľ ſcie ſit ſubalt̄nās ꝑ aliq ptē alterius
ſcie naturaľ ⁊ alia ps eiuſdē ſcīē totaľ ſit ſub
alt̄nata alteri ꝑti alteri⁹ ſcīe totalis. Et ē ſciē-
dū ꝙ hoc nomē ſcīa ſubalt̄nās ſi⁹ hoc nomē
ſcīa ſubalt̄nata dupl̄r accipit̄ ſcꝫ large ⁊ ſtri-
cte. Large pōt dici ſcīa ſubalt̄nās vel ſm ſev̄l
ꝑ aliq ptē ſui qñcūq aliq ſcīa totaľ ꝓgnoſcit
ꝑncipiū vlē alicui⁹ ꝓclōis vel ꝑtū ⁊ alia ſcīa to
talis ꝓgnoſcit ꝓclōeꝫ ita tameꝫ ꝙ ille ſcīe nō
cōſtituūt vnā totalē ſcīaꝫ p qđ excludūt̄ ſcien
tie de p ſe iferiori et p ſe ſupiori et ſic locu-
tus ſū p⁹ de ſcīa ſubalt̄nāte ⁊ ſubalternata et
ſicvult ꝓhs ꝙ medicīa q̄tū ad aliq ſui ptē ſub
alternat̄ geometē qa medicīa ꝓgnoſcit hāc ꝑ
cluſionē vulnera circularia tardius ſanantur
q̄ oblōga et geometa cognoſcit ꝑncipiū vlē il
lius concluſionis ſcꝫ ꝙ circul⁹ eſt figura cuiuſ
latera ſm omnē dimēſionē maxie diſtant et
iſto mō nō ē inꝓuenīēs ꝙ logica ⁊ methaphi
ſica ſm aliqs ptes ſubalternāt ſibi aliqs ptes
ſcīaꝝ ꝑticulariū. Scīa ſubalt̄nās ſtricte acci-
pit̄ qñ ꝑncipiū ſcit̄ ꝑvnā ſcientiā ⁊ ꝑ⁰ ꝑ aliā
et ſil̄ cū hoc ſubiectū vni⁹ ē ꝑ accns inferi⁹ ad
ſubiectū alteri⁹ et aliqđ ſubiectū vni⁹ ipōrtat
ptē ſigńtē ꝑ ſubiectū alterius ⁊ ſic accipit ꝓh⁹
et Linconiēſis ſcīaꝫ ſubalt̄nātē ⁊ ſcīaꝫ ſubal-
ternatam et ſic forte logica nullam aliā ſcien
tiā ſibi ſubalt̄nat nec forte etiā methaphiſica.

Capitulum xxii.

IVxta ꝓdicta poterit aliq̄l̄t̄ appare-
re qd dicēdū eſt de cōclōib⁹ tā ꝑmas
intētiones q̄ ſēcūdas hītib⁹ ꝑ termi-
nis ad quā ſcīaꝫ dēant ptinē cui⁹mōi ſt̄ tles
animal eſt genus homo ē ſpēs rōale ē diffēn
tia hois albū. eſt accns corpoꝝ ⁊ h⁹mōi Vide
tur enī ꝙ tales ad logicā nō ptinēt qa ſi taleſ
ad logicā ptinerēt cū tales ſciri nō ꝓñt niſi ꝑ-
fecte ſciaſ̄ natura ſignificati per ſubiectū Im
poſſibile ei eſt ꝙ ſciatur iſta ꝓpō rōale ē dif-
ferentia hois niſi ſciaſ̄ ꝙ aīa itellectia eſt ps
hois et p ꝓñs niſi ſciaſ̄ ꝙ hō ꝓponit̄ ex aīa in
tellectia et corpore. Sil̄r ipoſſibile eſt ꝙ iſta
ſciaſ̄ ſēſibile ē dr̄a eēntiaľ hois niſi ſciaſ̄ ꝙſē
ſibl̄itas ē ps eēntiaľ hois⁊ ſic de aliis⁊ ꝑ ꝓñs
tales ꝑfecte ſciri nō ꝓñt niſi ſciaſ̄ ꝑfecte natu
ra hōis ⁊ ſic de ꝓſimilib⁹. Seq̄reſ̄ etiā ꝙ ſi ta-
les ꝓpōnes p ſe ad logicā pertinerēt ꝙ logic⁹

nō posſ3 pfecte ſcire logicam niſi cognoſceret naturā oī3 rer3 ymo etiā niſi ꝓgnoſcēt oēs ꝓ cluſiones ⁊ oia ꝓncipia oī3 ſcīā3 qa ipoſſi bile ē aliq̄ ꝓclōe3 vel aliqō ꝓncipiū in aliq̄ ſcien tia reperiri qn ex illa dependeat noticia alī cui9 ꝓpōis ꝓpoīte ex illa intētiōe ꝑma ⁊ illa ī tentione ſecunda. Propt̄ea dicēdū ē ꝙ de ta lib9 ꝓpōib9 nō ſe h3 logicus itromittē nih ſor te gratia exēpli. pōt eī logic9 de talib9 bñ exē pliticare ī tradēdo noticiā logice ſed nō pti net ad logicū ſcīē eas. ſicut aut ñ ꝓ ſe ptinent ad logicā ita nō pertinent ꝓ ſe ad aliā ſcien tiā pticularē qa aliī ſcīe particulares non ſo luꝫ dependerent a logica ſicut ab inſtrumen tovſitato tm̄ ī aliis ſciis ptic̄arib9 ſed etiā a lie ſcīe pticulares ꝺpēderent tāq̄ ex ꝓncipiis ex ꝓpōib9 demrāt̄ ī logica qꝺ negat ꝓmentator ſeptio methaphiſice ⁊ ꝑmo poſtē ior3 ide o dicēdū ē ꝙ tl̄es ꝓpōes vl̄ ptinēt ad methap. ſub cui9 ꝓſideratiōe cadūt tā ꝑe itētiones q̄ ſe cūde ⁊ q̄ dicīt logica ꝓ3 ꝙ logica ē mō9 ſcīēdi Etiā accipiēdo ꝓpōes ꝓſideratas ī logica vl̄ta les ptinēt ad aliquā ſcīa3 ſpālē ita ꝙ aliq̄ pti nēt advna3 ſcīa3 ſpēalē ⁊ alia ad aliā q̄ q̄dā° ſubaltnāt̄ tā logice q̄ aliis ſcientiis pticulari bus que tm̄ ſcientie in diſtīct̄ tractatib9 nō ſūt tradite a phīs ſed ſine oī difficultate nota lo gica ⁊ notis aliis ſciis tales ꝓpōnes ſūt note. ſcita ei logica ⁊ cognita ꝓfecte natura homi nis ſtati ſine difficultate ſuppoītavocabulor3 noticia ſcīt̄ an rōale ſit dr̄a hois vel nō et ſic de oīb9 ꝓpōib9 ꝓſib9 ꝓpter qꝺ nō ē multū ne ceſſe ꝺ tīb9 fieri diſtīctos ꝋtat9 Capitu xxiii

POſt ſcīam ⁊ demrātionem qa ſequi turvidē de ſcīa ⁊ demonſtratione ꝓ pt̄ qd. Ad cuius noticiā hñdā o3 ꝑ° ſcire ꝙ oē demrābile eſt dubitabile ⁊ p ꝓns q̄ ſibile ⁊ nō ẽpuerſo oē dubitabile ē ẽmrābile nec p ꝓns oē q̄ſibile ē ẽmōſt̄bl̄e vt aī ſciaī qd ē ẽmōſt̄bile ẽmrātiōe ꝓpt̄ qd ⁊ qd ñ o3 ꝑo ſci re q̄t ſt̄ dubitabilia ⁊ q̄ſibilia ad ẽmrātiō3 pti nētia Et ē ſcienꝺ fm Arī. ꝙ q̄tuor ſūt gene ra q̄ſibiliū ſic q̄tuor gñave ſcitor3 lī ē euiden ter ꝓgnitor3. Oīs enī demrātor ſi dubitat ali qd qꝺ dēt ſcīē aut dubitat de aliq̄ ꝓpōe ī q̄ ꝑ dicatū īportat aliā rē vl̄ eāꝺē rē alio° ab illo qd importaī ꝙ ſubiectū ſic pōt dubitare de ta li ꝓpōe lūa ē eclipſabil̄ et tūc pōt ẽpl̄r q̄rē cir ca talē ꝓpōnē. Primo ei pōt q̄rere an tal̄ ꝓpō ſit vā Scōo pōt q̄rē ſuppoīto ꝙ ſit certū apud eū ꝙ eſt ꝓpōva qd eſt mediū ꝑ qꝺ pōt fiēi no tū ꝙ ꝓpō illa ēva et iſtos duos modos q̄rendi ꝓphēdit Arī ſb̄ q̄one qa ē ita ꝙ hec ꝓiūctio qa nō eſt ibi nota q̄rēdi ita ꝙ ꝑ hāc ꝓiūctionē q a fiat q̄o ſ3 magis ē nota tmiandi ⁊ rñdendi ſcito aūt ꝙ hec ꝓpō ēva ſiue ſcito ꝙ lua eclip ſatur et ſcito ꝙ eſt aliqd mediū ꝑ qꝺ certifica ri pōt ꝙ luna eclipſaī et ſcitū ꝙ ē in illud me diū vtpote ſcito ꝙ eſt aliqs effectus vl̄ aliqd aliud ꝑ qd certificari pōt ꝙ lūa eclipſaī. ꝓtin gitvlteriꝰ q̄rere q̄re et ꝓpt̄ quid lūa eclipſaī. Vñ pōt aliqs ſcire euiꝺēt ꝙ lūa eclipſaī et ꝑ ꝓns h3 aliqd mediū ꝑ qꝺ ſcīt̄ ꝙ lūa eclipſatur tñ poteſt ignorare cā3 quare luna eclipſatur ⁊ ita pōt q̄rere ꝓpt̄ qd lūa eclipſaī ⁊ tūc ē alia q̄o ſc3 ꝓpt̄ quid et tūc q̄rīt̄ ꝑ ꝓpīſſimū medium ꝑ qꝺ pōt ſciri ꝙ lūa eclipſaī et iſta ē alia q̄ſti o ſc3 ꝓpt̄ qd ⁊ iſte ſūt due q̄ones ponēte ī nu merꝫ qa videlicꝫ q̄rūt de reb9 diuerſis qa ſb̄ iectū ⁊ p̄dicatū īportāt diuerſas res vel ſaltē eandē rem alio° Aliī pōt ꝺmrātor dubitare ꝺ aliq̄ an ſit vtpote dubitaī an ꝺ9 ſit l̄ eē poſſit q̄rit an ſit mediū deueniēdi ī noticiā huius et qd ē medium deueniendi ī noticiā huius. hoc aūt ſcito q̄rit vlteri9 quid eſt ſicut ſcito ꝙ de9 ē q̄rit vlteri9 qd eſt deus et tūc querīt̄ mediū ꝓ pīſſimū ꝑ qd ſciri pōt qꝺ res ē et iſte due queſti ones nō ponūt ī numer3 qa ſubiectū et p̄dica tū nō ſignificāt res diſtinctas diſtinctis mo dis. Ex p̄dict̄ ꝑ3 ꝙ omnis q̄o vel querit ſi ē mediū deueniēdi ī noticiā ꝑus q̄ſiti ſic q̄ qui a et q̄ ſi ē. vel querit qd eſt illud mediū ſic q̄ ſtio qd ē ⁊ q̄ ꝓpt̄ qd ē. Ex quo ꝑ3 ꝙ ois q̄ eſt quoꝺā° q̄ medii Sed ſciēdū ē ꝙ mediū nō accipiī hic ꝑ medio ſillogiſtico ſic dicit Linco nienſis ſed vocatur hic mediū oē illud ꝑ quod decurrit rō in noticiā ꝑus ignoti et ita expiē tia pōt hic vocari mediū qa q̄ñq̄ aliqs ꝑ exp ientiā ꝓgnoſcit illud qꝺ pri9 ignorauit. O3 etiā ſcire ꝙ quandoq̄ omēs iſte quatuor q̄ſti ones exiguntur ſuper aliquam concluſionem vel termios illius concluſionis demrābilis ꝺ quib9 nō eſt nccē ꝑ ꝓgnoſcē quia ē et in 1° cau vm ē ꝙ dicit linconienſis ſcilicet ꝙ querētes duo ſcilic3 ſi eſt et quia eſt non querimus illd ſuper quod fit diſcurſus inferens niſi mediū ſillogiſticum ordinatum ineſſe debito ad ex trema. In iſto enim caſu omnes queſtiones ꝑ runt medium ſillogiſticum per quod demon ſtrari poteſt concluſio. Verbi gratia ſi hec concluſio ſit demonſtrabilis luna eclipſa tur et de luna non pōt eē q̄o cū dēat ꝑ ꝓgnoſci

quia eſt nō poteſt fieri queſtio niſi vtrū luna eclipſat vel ſi ē eclipſis vel qd ē eclipſis ⁊ oēs iſte q̄ſtiones q̄rūt aliquo° mediū p qō demōſtrari pōt q luna eclipſat ⁊ in illo caſu q̄ſtio qd ē et ꝓpter qd idē ſūt et ſil̄r mediū et cā idē ſūt hoc eſt diffinitio paſſiōis explicat cauſā ꝓpt̄ quā rn̄deť ad q̄onē factā p ꝓpt̄ qd et ita tunc mediū et cauſa idē ſūt hoc ē mediū ſillogiſtī cū explicat cauſā ꝓpt̄ quā ita ē ſicut denotať p ꝯcluſionē. Verbi gr̄a ſit hec ꝯclō demōſtrabilis luna eclipſat iſti cōcluſiōi et demōſtratiōi p quā demōſtrari dēt pſupponēdū ē qa ē et qd eſt de luna. et de eclipſi pſupponēdō ē qd ē q dr̄ p nomē. Vnde pſupponit iſta diffio expmēs qd noīs. Eclypſis ē carentia luīs in aliq̄ receptiuo ex int̄pōne corpis ipediēt̄ corpus luīoſū cāre lumē in corpe ſuſceptīo luis. Oībus iſtis pſuppoſitis pōt demōſtrator dubitare an eclipſis ſit in rerū naturavl̄ eē poſſit ⁊ certificato q fit expientiā qavidem⁹ dfectū luīnis in aliq̄ ex hoc q lignūvl̄ pies int̄poit̄ int̄ cādelā et aliqd illuīabile. vel ſ̄ fcō noto p aliamviā pōt dubitare qd ē carētia luis/ qō nō eſt aliud q̄ dubitare cuiuſmōi ē illud corp⁹ qō ipedit̄ īfluētiā lucis et notificato q ē corpus opacūvl̄ aliqd tale. pōt vlteri⁹ q̄rivtrū luna ſit eclipſabil̄/ et oñſo p expientiā vl̄ p aliā viā q ſic et ita dato aliq̄ medio p qō euidēt̄ cogſcit̄ q luna ē eclypſabil̄. pōt q̄ri ꝝre luna eſt eclipſabil̄. et cū ſciuerit q luna ē eclipſabil̄ ꝓpt̄ hoc q ẗra pōt poni inter lunā et ſolē/ ceſſat oīs q̄o circa iſtā ꝯcluſionē luna eclipſatur. Patet aūt ex iſto ꝓceſſu q diffinitio expmens quid nominis paſſionis pſupponit̄ oī q̄oni et q ꝑma q̄o ē q̄o ſi eſt de paſſiōe que q̄rit mediū vel viā deueniēdi in notitiā paſſionis q ē poſſibilis hoc eſt q eē de ea poſſibilit̄ p̄dicať Scōa aūt q̄ſtio eſt q̄o quid eſt de paſſiōe: qa ſicut illud qō ſua diffinitio exprimēs qd noīs explicat in gn̄ali/ illa q̄o q̄rit in ſpeciali qō qdā q̄ſitū ē gn̄ale ad illō ꝓpt̄ qd luna eclipſat̄ qa corp⁹ opacū eſt ꝑ ad ẗrā. Scito aūt ſi eſt et quid eſt de paſſione q̄rit̄ vltr⁹ an paſſio ſit p̄bilis de illo ſubiecto ⁊ qō ē mediū deueniendi in noticiā illius quo ſcito q̄ritur in ſpeciali cā ꝓpter quā paſſio ꝓpetit iſti ſubiecto ⁊ ita quid ⁊ propter quid q̄rūt iō ſed q̄ſtio quid eſt de paſſione q̄rit magis ī gn̄ali ⁊ q̄ſtio ꝓpter qd magis ī ſpeciali ⁊ propter iſta vult philoſoph⁹ q in tali ꝓceſſu queſtio qd ē et ꝓpter quid q̄ſi id ſūt et q mediū ⁊ cauſa iō ſūt qa mediū ſillogiſticū explicat cauſā freq̄ter in tali ꝓceſſu ꝓpter quā ita eſt apte rei ſicut denotať eē p ꝯcluſionē demonſtrationis. In mł̄tis autē caſib⁹ nō ſūt iſta vera nec mł̄ta alia q̄ dicit ariſtoteles circa iſtā mat̄iā nec ī aliis vult ea ītelligi gn̄al̄r. Capitulū xxiiii.

Contra p̄dicta poñt mł̄te fieri puriles obiectōes quas expedit ſoluere ꝓpter iuuenes et etiā ꝓpter ꝓteruos Videť enī ꝑmo q nō ſūt tm̄ q̄tuor gn̄a q̄ſtionū. nā q̄rit̄ q̄t⁹ eſt ſortes ⁊ q̄lis eſt homo et tm̄ t̄res q̄nes ad nullā iſtarū q̄tuor ſūt ptinētes. Item videť q nō eaō ſunt q̄ſibilia ⁊ vere ſcita quia nihil vere ſcit̄ niſi per demōſtratōnē ꝯgnoſcit̄ ſ3 nō oē q̄ſibile eſt de mōſtrabile nā q̄rit̄ ꝓpter qd luna eclipſatur ⁊ tm̄ ſ̄ demōſtrari nō pōt. Itē vtr⁹ oīs triāgulus h3 tres āgulos ⁊c ē q̄ſibl̄e ⁊ tm̄ vtrū oīs triāgulus h3 tres āgulos ⁊c nō eſt ſcibile quia nō ē ver⁹: Ad ꝑmū iſtor⁹ dicēdū eſt q tales qōes nō ptinēt ad demōſtratōnē vel ſi ptinent habent reduci ad queſtionē qa eſt verbi gr̄a ſi q̄rit̄ q̄lis eſt luna illa queſtio īplicat multas q̄ſtiones videlic3 vtr⁹ luna ſit illuīata vtr⁹ eclipſata vtr⁹ ſit pſpiſcua ⁊ ſic ō mł̄t⁹ aliis q̄ ſt̄ qōes quia eſt ſi ptineāt ad demōſtratoē3 et ita illa qō q̄ īplicat illas ad qōnē qa ē reduci debet. Ad ſcō3 dicēō ē q oē q̄ſibile ē vere ſcibl̄e nō accipiēdo vere ſcibile ꝓ illo qđ demōſtrari poteſt ſ3 magis gn̄al̄r ꝓ euidēter ꝯgnoſcibili Ad terciū dicēđ ē q vtraq; illar⁹ vtrum ōnis triāgul⁹ h̄eat tres ⁊c eſt q̄ſibile ⁊ vtr⁹ oīs triāgul⁹ h̄eat tres ⁊c ē ſcibile diſtīgui pōt ſcōm ā phibologiā vn⁹ ſenſ⁹ ē iſte ſ̄ totū ē ſcibile ⁊ q̄ſibile vtr⁹ oīs triāgul⁹ h3 tres ⁊c ⁊ iſte ē falſus ⁊ iſte fſ⁹ infert iſtā vtr⁹ oīs triāgul⁹ h3 tres ā gulos ⁊c ē ver⁹. Ali⁹ ſēſ⁹ ē iſte aliqs pōt q̄rere ⁊ ſcī ē vtr⁹ oīs triāgul⁹ h3 ⁊c ſ̄ ē pōt ſcī ē iſtam oīs triāgul⁹ h3 ⁊c et q̄reť iſtā vtr⁹ oīs triāgul⁹ ⁊c et ſic nō infert aliā Si dicať q arguitur ab inferiori ad ſupi⁹ g̃ eſt boā ꝑña. Dicēō eſt q q̄uis ſit boā ꝑña ab iferiori ad ſupius qñ nō ē equocatio vl̄ āphibologia vel fallatia ꝑpōis vl̄ dīonis ⁊c tm̄ qñ aliq̄ p̄dictar⁹ fallatiar⁹ poteſt aſſīgri nō o3 q ꝑña ſit boā niſi īvno ſenſu et nō ī alio ⁊ ita ē īppoſito ſic eſt hic hō eſt ſpeties g̃ aliqđ aiāl eſt ſpecies nam hic arguit ť ab iferiori ad ſupi⁹ ⁊ tm̄ ſi hō ſtet ī añte ſim plicit̄ nō v3 ꝑña ſ3 ſi ſtet pſoāl̄it̄ eſt bona ꝑña ſ3 añs eſt fl̄3 ita eſt ī ꝓpoſito quia ꝑña nō pōt hr̄e diūſos ſenſ⁹ exvſu loquentiū ſicut añs iō

ꝓña eſt bõa inuno ſſu ⁊ nõ ẽ bõa ĩ alio ſſu

Capitulũ xxv.

QVIſo numero qõnũ videdũ eſt quõ diuerſe qones diuerſimõe pñt tmiari ⁊ quõ illa q̃ ꝑ diuerſas qones q̃runt diuerſimõe pñt fieri nota qa ſic ꝑ ex ꝓcedẽtib⁹ qõ ſi eſt ẽ ꝑma qõ ideo videnꝺ eſt ꝑus de qõne ſi ẽ. Et eſt ꝑmo ſciend ꝙ qõ ſi eſt ẽ ſiat ꝑ ſ̃ qđ e uidenter ꝓgnoſcit ſi res eſt. qõ fit ſi ſciat ꝓpõ ĩ q̃ eſſe exñtie ꝑ ꝓpõez de ineſſe ſ̃ de poſſibili ꝑtur de ſubiecto. iõ videduꝫ eſt quõ talis ꝓpõ euident ꝓgnoſci põt. et oꝫ ſcire ꝙ tal ꝓpoſitio dubitabil vel hꝫ ꝑ ſbiecto nomẽ mẽ abſolutũ affirmatiꝫ vel aliqꝺ aliud nomẽ ꝑ ſubiẽto puta nomẽ negatiꝫ vl ꝓnotatiꝫ vl reſpectiꝫ ⁊ ꝓpõ mental vel vocal tali mẽtali corrũdens ĩ q̃ lꝺ icit nomẽ abſolutũ mẽ affirmatiꝫ nullo⁹ ꝓg noſci põt euidẽt niſi res ĩportata ꝑ ſubiectuꝫ intuitie et ĩ ſe ꝓgnoſcit puta niſi aliq̃ ſẽſu pticulari ſenciat vel niſi ſit intelligibile nõ ſſibile et ab itellectu videat illo⁹ ꝓportionabilitẽ q̃ potentia viſiua exteriorvidꝫ viſibile. Vñ nõ põt qs euidẽt ꝓgnoſcere ꝙ albedo eſt vel eſſe poteſt niſi vidẽit aliq̃ albedinẽ et ꝓpt ſ̃ q̃uis credere poſſim narrãtib⁹ ꝙ leo eſt ⁊ ꝙ pard⁹ eſt ⁊ ſic de aliis tñ talia euidẽt nõ ꝓgnoſco Verũtñ ad ſciendũ euidẽt tales ꝓpões nõ oꝫ ſic apꝓhẽdere oĩa ſignificata ꝑ ſubiectũ ſꝫ qñ ꝙ ſufficit vnũ ſolũ apꝓhẽdere et qñ ꝙ plura et ita talis qõ ſi eſt nõ potẽit termiari niſi ꝑ exp ientiã ſ̃ eſt ꝑ noticiã ſſitiuã q̃ eſt ꝓncipiũ ex pientie et ꝺ tali logt. p. cũ dicit Qui ignorat qđ ẽ neſcit ſi eſt. quẽadmoꝺ hẽ⁹ qa eſt ſic hẽ⁹ quid eſt. vñ q̃tũ aliqs ſcit de aliquo tali quid eſt tm̃ ſcit ſi ẽ ⁊ ep̃uerſo. Verbi gr̃a ſi aliqꝺ ꝓ poſitũ ex plurib⁹ ꝓtib⁹ et ꝑ noticiã ĩtuitiaꝫ ſeu viſiuã ĩ ꝓticlari ſciat ꝙ vna ꝑs eſt ⁊ ñ alia tm̃ ſcit ꝙ illa pars ẽ ꝑs qꝺditatis ⁊ eẽntie rei et nõ alia qñ autẽ ſenciũt oẽs ꝓtes rei tũc ſcitur ꝓfecte ꝙ res illa ẽ ⁊ qđ eſt illa res. Et ſi dicat de deo ſci⁹ ꝙ eſt ⁊ tñ neſci⁹ qđ ẽ. Dicẽdũ ẽ ꝙ nullã ꝓpõez mẽtalẽ ĩ q̃ ſubicit tĩ⁹ omnio ſimplex ⁊ mere abſolutus ꝓuenies deo vl ſuponẽs ꝑ deo poſſũ⁹ ꝑ ſtatu iſto hr̃e. poſſem⁹ enĩ ſcire de eo qđ eſt ſi ſcirem⁹ ſi eſt poſſum⁹ tamẽ habẽ ꝓpõez mẽtalẽ ĩ q̃ ſubicit tmĩ⁹ coĩs deo ⁊ aliis et ideo de aliq̃ ꝓtẽto poſſũ⁹ ſcire qđ eſt ⁊ ſi eſt et q̃tum ſcim⁹ ſi eſt tm̃ ſcĩ⁹ qđ ẽ ⁊ ep̃uerſo. Ex qbus ꝑ ꝙ tal ꝓpõ nullo⁹ põt demrãri nec a poſtẽriori nec a ꝑori niſi forte dicat ꝙ ꝑ poſitio ꝑticulaꝝ large ſumẽdo demrãtio nem dicat poſſe demrãri ſicut ſi hec ſit nota predicto⁹ oĩs albedo eſt vel põt eſſe et ar̃guat ſic oĩs albedo vel eẽ põt aliqs color ẽ albedo g̃ aliquis color eſt vel põt eſſe.

Capitulũ xxvi.

SI aũt ꝓpõ dubitabil ĩ q̃ ꝑt eſſe exiſtẽtie ꝑ demrãtionẽ de ineſſe ⁊ de poſſibili habeat ꝑ ſubiecto nomẽ ꝓnotatiuũ vl reſpectiꝫ vel negatiꝫ vl vnũ ꝓpoſitũ ex mltis noib⁹ talib⁹ q̃ñ q̃ñ põt demrãri ⁊ q̃ñ nõ. talis enĩ ꝓpõ ſꝑ equalet vni ꝓpõi ĩ q̃ ꝑt paſſio de ſuo ſubiecto ſaltẽ large ſumendo paſſionẽ ſic iſta ꝓpõ eclipſis ẽ equaliꝫ iſti aliqd eclipſatur et iſta calefactiꝫ eſt equiualẽ iſti aliqd eſt calefactiꝫ ⁊ iſta hñs tres angulos eq̃les duobus rectis eſt equalet iſti aliqd eſt hñs tres angulos ⁊c et iõ ſicut dictũ ẽ de ꝓpõib⁹ qb⁹ equiualẽt ꝙ ſũt demrabiles vel nõ ita dicẽꝺ ẽ de iſtꝫ Et ſi large accipiendo demrãtionẽ dicat ꝙ q̃libet tal hñs ꝑ ſubiecto aliqd coĩs q̃ ſit ſubiectũ ꝓmũ tal paſſioĩs eſt ſillogiſabil ꝑ ꝓmum ſubiectũ tãq̃ ꝑ mediũ ⁊ ꝑ ꝓñs eſt demrãbilis põt dici ꝙ quelibꝫ talis ẽ demrãbil large accipiendo demrãtionẽ. Si tñ dicat ꝙ nulla eſt mõſtratio niſi qñ maior põt ꝑ⁹tpe cognoſci q̃ ꝑ⁹ ita ꝙ maior põt eẽ nota et ꝓclõ põt ignorari et tñ apꝓhẽdi. Poteſt dici ꝙ aliq̃ tales ꝓpõnes ſũt demrãbiles et aliq̃ nõ puta qñ paſſiones ſũt demrãbiles de ſuis ꝓpĩs ſubiect tũc ſũt tles ꝓpões demrãbiles. qñ aũt paſſioẽs nõ ſunt demrãbiles de ſuis ſubiect ꝓmis tũc nõ ſũt demrãbiles Vt iſta calefactiꝫ eſt vel põt eſſe demrãri nõ põt ſed tm̃ ſcit ꝑ expiẽtiaꝫ ſi ue fillõ in quo maior põt eſſe nota et ꝑ⁹ apꝓhendi et ignorari. Ca. xxvii.

SI quia tactũ eſt de eẽ exñtie aliq̃tulũ diſgrediendo ꝓſiderãdũ eſt q̃liẽ eẽ exñtie ſe habet ad rẽvtrũ etiã eſſe ⁊ exñtia rei ſint duo extra aĩaꝫ diſtĩcta int ſe ⁊ mihivideẽt ꝙ nõ ſũt talia duo nec eſſe exñtie aliquid ſig̃t diſtinctũ a re. quia ſi ſic aut eẽt ſb ſtãtia aut accñs. nõ accñs quia tunc eẽ exñtie hois eſſet q̃titas vel q̃litas ⁊c quod eſt maifeſte falſũ ſic inductie patꝫ. nec põt dici ꝙ ſb ſtãtia quia omnis ſubã eſt materia vl forma vel cõpoſitũ vel ſubã abſtracta. Sed manifeſtũ ẽ ꝙ nullũ illoꝝ põt dici eẽ ſi eẽ ſit alia ꝛs ab entitate rei. Item ſi eſſẽt due res aut faceret ꝑ ſevnũ aut nõ. ſi ſic: oportẽt ꝙ vnũ eẽt actus et reliquum potentia et per conſeq̃ns vnũ

eēt materia et aliud forma qō eſt abſurdū. ſi vō nō facerēt p ſevnū igit faciūtvnū aggregatiōe tm̄ vel facerēt vnū tm̄ p accīs ex q̄ ſequtur ꝙ vnū erit accīs alteri⁹. Itē ſi eſſent due res nō eēt ꝺ̄dictio ꝙ de⁹ ꝓſuaret entitatē in rer̄ natura ſine exītia vel eꝓuerſo exītiaz ſine entitate q̄r̄ vtr̄ꝙ eſt impoſſibile. Vel dicendō eſt ꝙ entitas ⁊ exītia nō ſūt due res ſed illa duo vocabula res ⁊ eſſe idē et eadez ſignt ſed vnū noialit ⁊ aliud vbalit ꝓpter quod vnū non pōt ꝓuenient poni loco alteri⁹ qa nō hnt eadē officia. Vnde eſſe pōt poni int̄ duos tēmios ſic dicēdo hō eſt aīal ⁊ nō eſt ſic de ſ̄ nomine resvel entitas. vñ eſſe ſigt ipaz rem ſed entitas ſigt cām ꝑmā ſimplicē qñ dr̄ ō ea nō ſignꝺo ipſū ab alio dependē qñ aūt p̄ de aliis ſigt ipſas res dependentes ⁊ ordiatas ad ꝑmā cāz et ſ̄ qa ille res nō ſt̄ r̄s niſi ſic ſit dependentes et ordiate ad cauſā primā ſicut nō ſūt aliqñ. Vñ qñ hō nō depēdet ſicut tūc nō eſt. ita tūc nō ē hō ⁊ iō nō eſt pl⁹ ymaginādū ꝙ eſſentia eſt idr̄ns ad eſſe ⁊ nō eſſe q̄ ꝙ ē indr̄ns ad eſſentiā ⁊ nō eſſentiā qa ſicut eſſentia pōt eſſe ⁊ nō eſſe ita eſſe pōt eē eēntia ⁊ nō eſſe eſſentia. ⁊ iō talia argumēta eēntia pōt eē ⁊ nō eſſe g̃ eē diſtinguit ab eēntia. eſſentia pōt eē ſub oppoīto g̃ eēntia diſtiguit ab eſſe ñ valēt ſicut nec talia valēt eſſentia pōt nō eſſe eſſentia ⁊ pōt eſſe eſſentia igit eēntia diſtiguit ab eſſentia Eēntia poteſt eſſe ſub oppoīto eſſentie igit eēntia diſtiguit ab eſſentia et iō ñ pl⁹ ſūt eſſe et eſſentia due res q̄ eēntia ⁊ ceñtia ⁊ hec eſt ſñia Linconiēſis qñ dicit ſcdo poſteriōr̄ oē dictū de cā ꝑma nō ꝓbat niſi ipaz eſſētiā cauſe ꝑme oīo ſimplicē eē dictū vō de aliis nō ꝓbat niſi ordinē et dependētia eor̄ ab ē te ꝑmo qd eſt p ſe et hec ordiatio vel depēdētia nihil multiplicat in eēntia depēdēte ab ente ꝑmo ſiue q̄raf de ente ꝑmo ſiue de re dependente ab ente ꝑmo an ſit hec qō nō poīt i numer̄. Cā aūt q̄re ſci et alii dicūt deū eſſe ipz eē et nō creaturā ē qa de⁹ ſic eſt eē ꝙ nō pōt ñ eſſe ymo nccē eſt eē et ab alio nō eſt. Creatura aūt ſic eſt eē ꝙ nō eſt nccē eē ſic nec nccārio eſt res et ab alio eſt res effectie et iō nō differūt qd eſt ⁊ q̄ eſt in deo qa nō ē aliqd aliud a deo q̄ de⁹ eſt ſz i creatura drīt quia illud qd eſt creatura ⁊ quo eſt ſūt diſtīcta ſimplr̄ ſicut deus et creatura drīt. Ca.xxviii.

Vſo quō t̄iaf qō ſi eſt videnō eſt. quo⁹ termiaf qō quid ē ſ̄ eſt quō pōt euidēt ꝓgſci ꝓpō i q̄ p̄ diffītio de diffīto. Eſt aūt ſciendū ꝙ diffionū q̄dā ē diffio exꝑmens qd nois et quedā eſt diffio qd rei. Diffio exprimens qd rei eſt illa q̄ nō eſt nccāria diſputanti ſcienti ſigt̄ vocabuli. ſic ad ſ̄ ꝙ aliqs ſciat qd ſigt ſ̄ nom̄ hō ñ eſt nccārū ſcire ꝙ hō ꝓponif ex tot ptib⁹ vl̄ ex talib⁹ ptibus. Vñ qlibet pōt diſputare cū alio q̄is ignoret diffitionez exꝑmētē quid rei. ſed ignorata diffione quid nois exꝑmēte nō pōt qs cū alio diſputare. et ideo qñ aliqs addiſcit ſigta t̄ior̄ tūc addiſcit diffiones exꝑmētes qd nois q̄is ñ addiſcit diffiones exꝑmentes qd rei. nō eſt igit diffio exꝑmēs qd rei nccāria diſputāti qa talis diffinitio nō tm̄ exꝑmit qd nomē ſigt ſz exꝑmit etiā quid res eſt. Talis aūt diffio duplex ē q̄ō enim diffio talē eſt q̄ nihil importat extriſecū rei alio⁹ q̄ importat rē vel partē rei et talē diffinitio vocaf diffītio ꝓpiſſime dicta q̄ nō pōt eē niſi ſbār̄ l̄ noiz ſubārū qa talē diffītio ñ poteſt eē niſi ꝓpoīto r̄ tāq̄ illo r̄ q̄r̄ eēntia exꝑmif ꝑ oratiōnē c⁹mōi ꝓpoīta p ſevna nō ſunt niſi ſubē. talē eſt diffio aīal rōale cū ſit aīal genus et rōale drīna qa aīal importat totū hoinem et rōale iportat ptē hois ſic ſuū abſtractū. Alia eſt diffio iportās qd rei q̄ ſiī cū ſ̄ ꝙ importat rē iportat vel exꝑmit aliqd aliō qđ nō eſt de eſſentia rei ſicut eſt diffio aīe q̄ eſt iſta Aīa ē act⁹ corpor̄ phiſici orgaici ⁊c̄vt habef in ſcō de aīa q̄ iportat aīaz et corp⁹ qd ñ eſt ps aīe nec aīa ⁊ iſta vocaf diffio ꝑ addita mētū et tales diffiones iportātes qd rei ꝓuertuntur cū nomīb⁹ mē abſolutis affirmatiuis Alie ſūt diffiones iportātes qd nois q̄ nō ſūt niſi orōes exꝑmētes qd noia ſignt ⁊ tles diffiones ꝓpiſſie ſt̄ noiz negatiōr̄ ⁊ ꝓnotatiōr̄ ⁊ reſpectiōr̄ ſic iſta diffio hns albedinez ſiue informatū albedie ñ exꝑmit niſi qd ſigt hoc nomen albū et iō iſta diffinitio ē nccāria cuilibet diſputāti cū alio. Ca.xxix.

Diffio exꝑmēs qd rei nō data ꝑ additamentū ſp cōtinet ꝑ ꝑma pte aliqđ genus diffiniti et ꝑ alia parte l̄ aliis ptib⁹ ꝓtinet drīnti vel differentias eēntiales vel aliqs obliqs ſignꝺes ꝑ ſe ⁊ ꝑmo ptes rei ⁊ iſte ptes ſūt diuerſe. Nā gē⁹ iportat totū alie ptes ſignt ſeu iportāt ptes ōtmīatas rei ſiue ptes diſtīctas. Prima ps diffionis puta gen⁹ nec a ꝑori nec a poſtēriori pōt demrāri de diffinito ſic ꝙ hō ſit aīal demrāri nō pōt ſed ꝓpoſitio talis ſine ſillō acq̄rif mediāte noticia in

tuitiua. Vnde istis conceptibus existentibus in intellectu et aliquo homine viso statim scitur ꝙ homo est animal non ꝙ isti conceptus precedant noticiam intuitiuam hominis sed iste est processus ꝙ primo homo cognoscitur aliquo sensu particulari deinde idem homo cognoscitur ab intellectu quo cognito habetur vna noticia generalis et communis ōni homini et illa ꝯgnitio vocatur conceptus/ intentio/passio/qui conceptus communis est omni homini quo existente ī itellectu statim ītellectus scit ꝙ homo est aliquid sine discursu. deinde apprehenso aliquo animali alio ab homine vel aliis animalibus elicitur vna noticia generalis omni animali et ista noticia generalis est communis omni animali et vocatur passio seu intentio anime siue conceptus communis omni animali quo existente ī anima potest intellectus componere istum conceptum cum conceptu ꝑori qbus ꝯpositis ad inuicem mediante hoc verbo est statim intellectus assentit illi complexo sine omni sillogismo ⁊ ita quelibet talis propositio in qua predicatur genus de diffinito propriissime dicto habetur sine sillogismo ⁊ hoc est vniuersaliter verum de omni genere respectu speciei que est mere absoluta quia talis propositio statim scitur cognitis terminis perfecte. Sed forte dices ꝙ hic est sillogismus ex prioribus omne animal est substantia omnis homo est animal ergo ⁊c̄ ergo hec demonstratio est a priori. Preterea secundum dicta quelibet talis propositio esset pē se nota quia quelibet talis propositio cognosceretur cognitis terminis secundum istum processum et ita ista esset per se nota homo est animal ⁊ ista albedo est qualitas et huiusmodi ꝙ videtur falsum cum multe tales sunt multis dubie.

Preterea viso aliquo a remotis potest ignorari an sit animal ⁊ post sine vlteriori experientia potest certificari ꝙ est animal ergo ꝙ homo est animal potest demonstrari.

Ad primū istarꝝ dicendū est ꝙ non omnis sillogismus ex prioribus est demonstratio quia non quilibet talis sillogismus facit scire et hoc quia conclusio non potest esse ignota et postea per illum sillogismū tamq̄ per causam efficientē fieri nota ꝙ requiritur ad demrātionē et sic est in proposito igitur ille sillogismus non ē demrā. Ad secūdū dicendum est ꝙ quelibet talis ꝓpositio mental' in q̄ subiciūtur ⁊ predicant' tales cōcept⁹ mere absoluti ē per se nota quia statim sciuntur conitis teris tñ nō quelibꝫ ꝓpositio vocalis ē per se nota. nā ex quo voces significāt ad placitū voces mere absolute possunt imponi eisdem de quibus habemus vel alii habent tales cōceptus et tunc aliquis qui tales conceptus nō habet potest scire significata vocabulorum et simul cum hoc potest nescire eam eo ꝙ alios conceptus mentales non habet. Sed habet cōceptus mentales plures quorum aliqui si cōponantur ad inuicem totum resultans ex eis erit conuertibile cum illa voce et ita talis propositio vocalis non erit per se nota quia no q̄libet noticia qua scit' qd t̄mi significant sufficit ad sciendum talem propositionem ⁊ sicut illa propositio vocalis nō est per se nota ita illa mentalis que componitur ex conceptibus compositis non est per se nota quia potest haberi quamuis nesciatur vñ ego modo de facto scio quid significat hoc nomē leo ⁊ scio qd significat hoc nomen animal et tamen ignoro istam propositionez leo est animal quamuis credam eam esse veram et habeo propositionem mentalem cuius subiectum est vnuꝫ compositum ex multis noticiis incomplexis quarum nulla est simplex et propria leoni sꝫ propositionem mentalem cuius subiectum ē simplex et mere absolutum proprium leonibus non habeo quia si talem propositionem mentalem haberez statim sine sillogismo scirem eam. Sed numquam propositio mentalis in qua subicitur tale compositum et etiaꝫ propositio vocalis sunt demōstrabiles ex quo sunt dubitabiles Potest dici ꝙ large accipiendo demonstrationem tales sunt demonstrabiles et hoc quia conclusio potest esse ignota et dubia et postea scita propositione maiore in qua predicatur idem predicatum de ꝯceptu mentali acquisito per noticiam intuitiuam rei et scita minore in qua predicatur iō conceptus de subiecto conclusionis potest cōclusio fieri nota et ita talis propositō large accipiendo demonstrationem potest fieri nota per demonstrationem ex quo potest concludi sillogismo faciente illam conclusionem esse euidenter notam que prius erat dubia vel apparuit eē ista Ad t̄ciuꝫ ꝯcedo ꝙ viso aliq̄ a r̄motꝫ pt̄ dubitari an sit al' ⁊ pt̄ p aliq̄s effect⁹

fieri notū ꝙ ē aīal et tñ nō erit demonſtratio quia demōſtratio nō ē de ſingularib⁹ vna aūt tñ ꝓpō ſingl'aī fit tibi nota ⁊ poīto ꝙ demrā° eſſet de ſingularib⁹ adhuc nō eſſet demōſtratio ibi ꝓpōis mental' hñt ꝓceptū ſimplicem et mē abſolutū et ꝓpū de ſubiecto S3 eēt demō ſtra° ꝓpōis hñt vnū ꝓceptū ꝓpoītū ꝓ ſubiecto vñ de talib⁹ dico ꝓportionabiliť ſic dixi alias de illa ꝓpōe de⁹ē q̄ format beat⁹ videſ eēntiā dīnā et de iſta ꝓpōe q̄ nos habem⁹ mō de fcō ꝙa ſic ſūt diſtincte ꝓpōes ita iſte ꝓpōes q̄ vnā poſſet habē de leone ille qvid3 vel vidit ſba3 leonis ituitie ⁊ illā ꝓpōe3 q̄ mō de fcō hēo de leone ſūt diſtincte ꝓpōes ⁊ vna eſt demrābilis large accipiē° demrātionē ⁊ alia nll'o° eſt demrābilis. Sil'r illa ꝓpō q̄ format cec⁹a natitate de colorib⁹ dicēdo albedo ē color eſt diſtincta ab illa q̄ e° foro l' mētal' ī mēte dñdo ꝙ albedo ē color ⁊ vna eſt ſimpl'r īdemrābil' ⁊ alia forte ē demrābil' large accipiē° demrātōe3

Capitulū xxx.

QVāuis ꝓpō ī q̄ p̄t gē⁹ abſolutū ō ſpē cie mere abſoluta cōpoīta ex ꝓcepti b⁹ ſimplicib⁹ demrāri nō poſſit nec a ꝑori nec a poſteriori. tñ ꝓpō ī q̄ p̄t drīa ō ſpecie tali a poſteriori demrāri pōt. Nā drīa ſicut dictū eſt ꝑus importat vnā ptē ī obliq̄ cū igiť ꝓ effect⁹ demrāri pōt tal' res hrē talē ptē iō ꝓ effectus demrāri pōt drā tal' de ſpē tali. Verbi gratia ſi aliq̄s hēat noticiā ꝓpriā anie ſēſitie ⁊ ꝓ ꝓns ſciat qō ſig̃t hocvocabulū ſſiti tiz etvideat aliqd corp⁹ c⁹ hēat noticiā ſimplicēet ꝓpā talib⁹ corporib⁹ et tñ ignorat an habeat aiaz ſenſitiaz iſte ꝓ aliq̄s effect⁹ cuilibz tali corpori ꝓpetētes pōt demrātie ꝓbaē ꝙ ō ne tale corpus habz animā ſſitiaz ⁊ ꝓ ꝓns ꝙ eſt ſenſitiuū et ꝓ talē mod ꝓbauit Ar̄. ꝓ trāſ mutationē ⁊ motū ꝙ ī iſtis generabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ ē materia diſtincta a forma et per ꝓns ꝙ ſūt materialia cū tñ materiale ſit drīa eēntialis eorum. Per talem etiā modū ōmō ſtratīe ꝓbari pōt ꝙ in homine ſint plures forme q̄uis forte h̄ nō ſit facile multis ymo forte q̄uis de multis nulli ſit hoc poſſibile ꝓ ſtatu iſto oportet tamen ſcire ꝙ propoſitio in q̄ predicatur differentia de noticia diſtincta et perfecta quando ſcilicet nihil ꝙ poteſt cognoſci latet cognoſcentem nullo modo eſt demō ſtrabilis quia forte talis noticia ē noticia diſfinitiua ſed quicquid ſit de hoc dico ꝙ de talibus conceptibus ſpecificis ſubāb⁹ quales nos de facto habemus poteſt differentia demonſtrari a poſteriori licet non a priori ꝙ ſaltem verum eſt de ſpecie cui ꝑmo cōpetit ſiue poſſit demonſtrari per medium ſumptum a cauſa extrīſica de aliquo contento ſub ſpecie ꝑma ſiue non et illud qđ dictū eſt de differentia que ſcilicet predicatur in recto de ſpecieī telligenduu eſt de illis que predicantur ī obliquo de ſpecie et ſignificant partes eſſentiales rei. Vnde ſicut a poſteriori demonſtrari poteſt ꝙ animal ē materiale ita a poſteriori demrāri pōt ꝙ al' componiť ex materia ⁊ forma et ita de aliis proportionabiliter dicēd ē.

Capitulū xxxi.

EX predictis patere poteſt ꝙ diffiniti o non poteſt a priori demonſtrari de ſpecie diffinito diffinitio enim de nl'lo poteſt ꝑius predicari q̄ de diffinito et per conſequens per nullū medium poteſt demōſtrari de diffinito a priori nec poteſt etiā tal' diffinitio demonſtrari a poſteriori de ſpecie que ſit conceptus mentis proprius et ſimplex preciſe ſignificatiuus per ſpeciem quia quāuis vna pars talis diffinitionis eſſet demonſtrabilis a poſteriori de ſubiecto tamē aliqua ꝑs non ē demonſtrabilis de tali ſubiecto neq; a priori neq; a poſteriori Verūtamen de ſubiecto quale nos habemus de facto non eſt forte inconueniens diffinitionem poſſe demonſtrari ſaltem large capiendo demonſtrationē Et per iſtum varium modum probandi poſſt exponi mlte auctoritates Ariſtotelis que videntur tam inter ſe q̄ predictis repugnaē. qñ ꝙ enim loquitur de vno modo demonſtrandi ⁊ quandoq; de alio et quandoq; loquitur de p̄ dicatione diffinitionis de diffinito ſimplici ⁊ proprio quandoq; loquitur de predicatōe diffinitionis de diffinito compoſito et proprio tantum Eſt ergo duplex modus deueniē di in talem diffinitionem Vnus eſt per noticiam intuitiuam partium illius rei Qui enim intuitiue cognoſceret partes rei ſtatim poſſz formare conceptus demonſtrabiles importātes illas partes in obliquo et importantes totum in recto Sed adhuc non eſt neceſſe ꝙ habeat diffitionē quia deficēt ſibi genus ꝙ non

potest haberi nisi p noticiam intuitiuā alicu ius singularis aut eius specici vel aliquorum singularium diuersarum specierum quo habito potest intellectus illum conceptum preponere aliis conceptibus demonstrabilib⁹ et sic habetur diffinitio ꝙ si predicatur ꝺ diffinito erit illa propositio euidens sine omni sillogismo et ita indemonstrabilis erit. Si autem partes non omnes rei intuitiue videantur sed totum videatur intuitiue non tamen videns possit discernere inter omnes partes tocius. Si tamen hoc sit possibile tunc illa pars que est genus accipitur per noticiam illam et per noticiam alterius vel aliorum singularium. Alii autem conceptus demonstrabiles a posteriori concluduntur de diffinito et ita accipitur diffinitio sic ꝙ vna pars per noticiam ī tuitiuam et alie per effectus et tunc istis habitis est talis propositio nota in qua predicatur diffinitio de diffinito nec illud negat Aꝟ sed intendit Aꝟ. principalitē hoc probare ꝙ per nullum sillogismum a priori potest fieri euidenter notum ꝙ talis diffinitio predicat' de diffinito et ꝙ sufficienter exprimit essentiam diffiniti. Et hoc idem intendit Linconiensis quādo dicit demonstratio que ꝯcludit diffinitionem de diffinito non facit nos cognoscere orationem diffinitiuam inquantum illa est diffinitiua explicans quid est res sed facit nos cognoscere solum illam diffinitionem inquantum ipsa est predicatiua ꝙ hoc est hoc q̄uis Linconiensis de tali diffinitione non intendet sed de ea de q̄ dicetur inferius Sic ergo apparet per quem modum pars diffinitionis scitur de diffinito et per quem modum diffinitio scitur de diffinito. Et ad istuꝫ processum multum faciunt regule date ī septimo thopicorum. per istud tamen non habetur ars diffiniendi sed ars diffiniendi accipitur per diuisionem. Vnde quamuis aliquis sciat euidenter omēs propositiones ī quibus predicantur partes diffinitionis de diffinito si tamen nesciat illas partes in vna oratione recto ordine ordinare nescit diffinire nec habebit diffinitionem. Vnde qui sic ordinaret partes diffinitionis hominis rationale anīal mortale non haberet diffinitionem. Est ergo ars diffiniendi per quam partes diffinitōnis debite ordinantur et hoc est per diuisionem vt prius ponatur genus deinde diuidatur genus et accipitur illa differentia que scitur cōpetere diffinito quamuis hoc nesciatur per diuisionem sed aliquo modo predictorum modorum deinde adhuc subdiuidatur et sic procedendo et addendo quousq̄ perueniatur ad orationem conuertibilem. Duobus autē modis contingit sic diuisiue procedere Vno modo vt primo diuidatur genus. secundo accepta differentia que competit diffinito diuidatur illa differentia vel genus conuertibile cuꝫ illa differentia deinde diuidatur alia differentia vel aliud gen⁹ ita ꝙ semper sicut diuisiones sunt diuerse ita diuisa sunt diuersa sicut posito ꝙ homo sit substantia et hō debeat diffiniri diuidatur substantia per corporeum et incorporeum et addatur corporeum subē et dicat' sic subā corporea deinde diuidatur hoc totū substantia corporea vel corporeum vel hoc gen⁹ corpus scꝫ corp⁹ aliud animatū aliud īaīatum et addat' ista differentia animatū subē sic subā corporea animata deinde didatur corpus aīatum sic aliud sensibile aliud insensibile et addatur toti orationi precedenti ista drn̄a sensibile. deinde dīdatur aīmal qd ē genus cōuertibile cū sensibili dicendo aīaliū aliud rōale aliud irrōale ⁊ addatur p̄dicte orōi hec drn̄a rōale et tūc habetur hec diffinitio hominis subā corporea aīata sensibilis rōalis et hec est completa diffīo hois. Alit' contigit p dīsionē ꝓcedē vt sp idem diuidat' ⁊ n̄ diuersa sic si dēat diffīri t̄nari⁹ ⁊ accipit' p̄° gē⁹ t̄nari⁹ puta nūer⁹ ⁊ dīdit' numer⁹ p̄° sic nūerorꝫ a⁹par a⁹īpar ⁊ addat' ista dr̄a impar isti gn̄i nūer⁹. sic nūer⁹īpar deinde ꝯ ī at' i dē gē⁹. s. nūer⁹ ⁊ n̄ h̄ totū nūer⁹īpar nec aliud ꝯūtibl'e. sic nūer⁹ali⁹ vtrobiq̄ p̄m⁹ali⁹ n̄ vtrobiq̄ p̄m⁹ ⁊c̄ et addat' ista drn̄a vtrobiq̄ p̄m⁹ isti toti nūer⁹īpar et hēbit' ista orō nūer⁹īpar vtrobiq̄ p̄m⁹ q̄ ē ꝯuētibil' cū diffīto s. cū t̄nario. sic g̊ pꝫ ꝙ duob⁹ mois ꝯtīgit diffīonē p dīonē accipe ī p̄° ꝓcessu nō solū orō tota est ꝯuertibil' cum diffinito sed etiam vna differentia est ꝯuertibilis cum diffinito et de tali modo accipiendi diffinitionē loquitur Aristotiles vii° methaphisice. In secundo processu nulla pars diffinitionis est conuertibilis cum diffinito sed quelibet erit in plus et tota oratio erit cōuētibil' sꝫ h̄ gn̄ale ē ꝙ nihil scit' ꝺ diffīto p diuisionē nisi dicas ꝙ tota oratio nūc scit' ꝺ diffinito p dīsioēꝫ propt' h̄ ꝙ intellectus primus

non componit talem ꝓpõnez ſed q̃cq̃d ſcit̃ de diffinito ſcitur per aliam viam hoc tñ habet̃ in fine ꝙ ſcit̃ ꝙ hec oro̅ eſt diffio talis diffiti non tñ per hoc ſcit̃ ꝙ hec diffio ſigue ſũpta p̃ dicat̃ de diffito ſigue ſũpto et hocvult Ar̃.qñ ꝓbat ꝙ per diuiſionẽ nõ ſillogiſat̃ nec ỏmonſtrat̃ diffio de diffito inq̃tũ explicans quid ẽ diffitũ ſm ꝙ eum exponit Linconienſ vnde per artẽ diffiniendi nõ cognoſcitur diffio de diffinito ſigue ſũpto inquantuz ſcz explicat quid eſt res ſed hoc põt precedẽ artez diffiniẽdi ſed per artẽ diffiniẽdi ptes diffiõis debite ordinantur et per hoc ſcitur ꝙ talis oro̅ eſt diffio talis diffiniti et hoc ĩtẽdit Linco. qñ dicit̃ methodꝰ diffitiua ꝓcludit oro̅es tales aĩ mal rõnale mortale eſt diffio hoĩs ꝛ hec eſt oratio ꝓpoſita ex ſcõis ĩtentionibꝫ ꝛ nõ eſt hec oro̅. oro̅ diffitiua ſolũ explicãs quid eſt hõ ſz hec eſt oro̅ p̃dicatia huius ſcde ĩtentionis diffinitio de hac diffione aĩal rõnale mortale ꝓpter ꝙ ariſ. ꝛ linco. volunt ꝙ nũq̃ diffio põt ỏmõſtrari de diffito per diffionẽ diffiõis qa per tale mediũ non põt demõſtrari diffio ſignificatiue ſumpta ſed ſemp p̃ciſe de ꝓpa diffinitione ſupponẽte pro ſe et nõ pro ſuo ſigto

Capitulũ xxxii

Diffinitio data per additamentũ ñ ſolũ explicat eẽntiã rei ſz etiã ſil̃ cũ hoc explicat aliqd aliud a re ꝛ hocvel negatiuevel affirmatiue ꝛ iõ talis diffio nõ ſolũ ꝓponit̃ ex aliq̃ ꝑli per ſe ꝓmoꝰ ſz etiaz componit̃ ex aliquibꝫ ꝑbilibꝫ ſcdoꝰque ſit̃ paſſiones diffiti et ideo ad ſciendũ quõ diffio talis ſcit̃ ꝺ diffito videnỏ eſt quõ drſe ptes drſimode ſciũt̃ de eodẽ vñ illa ps q̃ explicat eẽntiam rei que eſt genꝰ nõ põt ſciri ỏ diffito p ſillogiſmũ ſz p noticiã ituitiuã alicꝰ rei tm̃ ſicut dictũ eſt priꝰ Alie aũt ptes diffionis drſimode ſciunt̃ ỏ drſis diffitis ſm ꝙ drſe paſſiões drſimode ſciunt̃ ỏ drſis ſubẽtꝫ ſic̃ q̃dã paſſiões demrãnt̃ ỏ ſubẽtꝫ ſuis ꝑmis ꝛ q̃dã non põt ꝺmõſtrari de ſubẽtꝫ ſuis ꝑmis ſz tm̃ põt p expientiã ſciri de ſubiectꝫ ita ꝙ ptes talis diffionis põt ꝺmrãri vel ỏmrãtie ꝓbari de diffitꝫ ꝛ q̃daz nõ põt ꝺmrãri de eis ꝛ ſic̃ q̃dã paſſiões põt demrãri a ꝓori de ſubiectꝫ ꝛ q̃dã a poſteriori ita q̃dã ptes tłis diffionis põt ꝓbari de diffitꝫ a ꝓori ꝛ q̃dã a poſteriori vbi gr̃a ſi hec ſit diffio albedis ẽ color diſgregatiuꝰ viſꝰ ꝑma pticła q̃ ẽ gñs albedis nłoꝰ pt̃ ỏmrari de albedie ſz tm̃ pt̃ fieri euident̃ nota p noticiã intuitiuã ꝛ nõ p ſillogiſmũ ſcõa aũt pticula pt̃ fieri nota per expientiã ſi enĩ nullꝰ expiat̃ albedinẽ diſgregareviſũ nꝰ ſciret an albedo eſſz diſgregatia viſus Sil̃ ſi hec ſit diffio angeli ſubã incorruptibilis ꝑma ps nõ põt demrãri de angelo ſecũda ps põt aliquoꝰ demrãri ſic oẽ carens pte ſiue oẽ ſimplex eſt incorruptibile angłẽ ſi plex g̃ angłꝰ eſt icorruptibił vocando icorruptibile illud ꝙ nõ põt definẽ eẽ ꝑ ſepationẽ vnꝰ ptis ab alia Cõſtat itaq̃ ex ꝓdict̃ ꝙ nulla diffio alicꝰ mere abſoluti affirmati ꝛ ſimplicis põt de diffito ỏmõſtrari qa ſemp vna pars eſt ĩỏmõſtrabilis de tłi diffito Capitu. xxxiii.

Non ſolũ aũt diffita abſoluta diffiniũt̃ ſz et̃ diffita ꝓnotatiua ꝛ illa ſt in duplici dra q̃dã enĩ ſt̃ talia ỏ q̃bꝫ ſigue ſũptis ipoſſibilit̃ ꝑtur eſſe cꝰ mõi ſt̃ chimera hircocẽtus vacuũ corpꝰ ĩfinitũ ꝛ hꝰ mõi Alia ſt̃ de q̃bꝫ nõ ipoſſibilit̃ ꝑtur eẽ ſicut albũ nigrũ riſibile calefactiuũ creatiuũ ꝛ hꝰ mõi ꝑma hñt ꝑciſe diffitiões exꝑmẽtes qd rei ſic̃ chymẽa hz diffitionẽ exꝑmẽtẽ qd ſ̃ nomẽ chymera ſigt̃ ſz nõ hz diffionẽ exꝑmẽtẽ qd ẽ illa res quã chymera ſigt̃ qa nulla tłis res eſt nec eẽ põt Alia aũt ꝓnotatia hoc eſt illa q̃ſignificat̃ drſa vel idẽ drſimode ſ̃ eſt affirmatie vel negatie in rectovel in obliquo vel aliqbꝰ tłibꝰ drſis modis põt hr̃e duplicẽ diffionẽ vnã que exꝑmat qd nois tm̃ ꝛ alia diffionẽ q̃ exꝑmit quid rei Illa aũt que exꝑmit qd nois tm̃ eſt ꝑꝑiſſima diffio talis diffiti ꝑꝑt̃ ꝙ vocat̃ a nõ nullis diffio foraſ et diffio ſm ſpez Alia exꝑmens quid rei eſt q̃ non eſt ꝑꝑiſſia diffio talis diffiniti ꝑꝑt̃ ꝙ freq̃nter dixi ꝙ tale ꝓnotatiuũ nõ hab3 diffionẽ niſi exꝑmẽtẽ qd nois tm̃ ꝛ nõ diffionẽ exꝑmẽtẽ qd rei qa talꝰ ratio nõ ẽ ꝑꝑiſſia difꝰ talꝰ diffiniti imo forte ñ eſt difꝰ ſua ꝛ ꝑꝑt̃ ſ̃ talꝰ difꝰ vocat̃ difꝰ materialꝰ ab aliqbꝰ vbi gr̃a ſ̃ nomẽ ſerra põt duplr̃ diffiniri vnoꝰ ſic ſerra eſt aliqd quo poſſumꝰ diuidere lignũ ita ꝙ hec ſit ſua difꝰ qd nois exꝑmẽs qd debemꝰ intelligere per hoc nomẽ ſera ita ꝙ ſi ſit aliquid cui non cõuenit hec oro̅ eo ipo nõ ſigtur per hoc nomẽ ſaltẽ in recto illa oro̅ne nota de hoc diffito ſerra poſſũꝰ ignorare an ſera ſit aer vel aq̃ vł lignũ vel lapis ꝛc̃. ꝛ ita ignoraẽ q̃lis r̃s eſt ſera ꝛ iõ difꝰ exꝑmens illas res quibus ꝛ non aliis poteſt cõpetere h̃ oratio aliquid quo poſſumꝰ diuidere ligna eſt oratio exprimens quid eſt ſerra puta ꝙ ſerũ ſit tłe quo poſſumus diuidere ligna que tñ nõ

eſt diffio ꝓpiſſie dicta q̃uis exꝑmat quid eſt ſerra hoc eſt q̃uis exꝑmat que res eſt ſerra et hoc quia ſi eſſ̃ aliquid aliud a ferro quo poſſem⁹ diuidere ligna illud eſſ̃ ſẽra ꝛ tamẽ nõ eſſ̃ ferrũ quo poſſem⁹ ligna diuidere. Ille aũ due diffiones ſerre ſi eſſent diffiones qa exẽ pla nõ poni⁹ vt vera ſint ſ̃ vt ſẽtiãt qui addiſcũt ſic ſe hz ꝙ qcquid ſigf̃ per diffionẽ ſcõaz ſigf̃ per primã q̃uis gñali⁹ ꝛ ita eſt freqnter ꝙ tali uz oronũ q̃ vna eſt exꝑmẽs quid nois ꝛ alia diffio exꝑmẽs quid reivna accipit pro prĩa ꝑ te aliqd cois ꝛ alia accipit pro ꝑma ꝑte aliqd inferius ad illud coẽ ꝛ cetere ꝑtes ſũt eedẽ in vtraq; oõne Verũtamẽ ꝓter diffionẽ qd no minis pñt dari alie diffiones exꝑmẽtes alias cãs puta ſi in diffione exꝑmẽte quid nois ponaf̃ cã finalis pñt etiã dari alie diffiones acci pientes alias cãs que nõ erũt diffiones exꝑ mẽtes quid nois nec erũt diffiones exꝑmen tes quid rei ꝑꝑe loqndo de diffione exꝑmẽte quid rei optz tamẽ ꝙ ſemp vel freqnter qñ dã tur diuerſe diffiones per diuerſas cãs hoc eſt per dr̃ſa noĩa exꝑmẽtia diuerſas cãs ꝛ vna il laz eſt diffio exꝑmens quid nois ꝛ alia quid rei ꝙ in vna earũ ponaf̃ nomẽ iptãs cãz effi cientem et in alia ponaf̃ nomẽ indicans cau ſam finalez et ita de aliis

Capitulũ xxxiiii

Declarata ꝓmiſſa diuiſione diffiõ nũ videndũ eſt quõ iſte diffiones pñt cognoſci de diffinit⁹ ꝛ eſt ſciẽ dũ ꝙ gñaliter diffio exꝑmẽs quid nois nõ ꝑt demõſtrari de diffito ſed illa preſupponif̃ oĩ demrãtiõi vel omĩ ſillõ ſi talis diffio ſit vocaf̃ vel ſignũ ad placitũ inſtitutũ tm̃ ſcif̃ per do ctrinã in addiſcẽdo ab aliis loqntib⁹ ſigta vo cabulo⁹ vel inſtituentib⁹ talia ſigna ad ſignõ et iõ de tli diffione nõ eſt magna difficultas q̃uis ꝓpter ignorantiã taliũ diffionũ mlte dif ficultates ꝛ infinite opiniones ꝛ mlte opiõũ varietates tam in philoſophia q̃ in theologia ꝓſurgãt ſed de alia diffione eſt maior diffi cultas Et eſt ſciendũ ꝙ tales diffiones pñt eſſe diuerſe qñq; enĩ preter diffionẽ exꝑmẽtẽ quid nois põt a q̃libz cã ſumi diffio ſi ibi ſint q̃tuor cãe ꝛ ſi ibi tm̃ ſit cã finalis ꝛ efficiẽs ꝑt ab vtraq; illarũ ſumi diffio ꝛ ille diffiones q̃ ſumuntur a cauſa formali ꝛ finali vocanf̃ dif finitiones formales ille aũt que ſumunf̃ a cã materiali ꝛ efficiente vocantur diffiones ma teriales ꝛ ille diffiones ſic ſe hñt ꝙ diffinitio materialis poteſt demõſtrari per diffinitiõez formalem. verbi gratia ſuppoſito ſignificato vocabuli huius termini domus et preſuppoã tur diffio exꝑmens quid nois qua nota acq̃ rif̃ ſine demõſtratione diffinitio ſumpta a cã finali dom⁹ vt ſciaf̃ ꝙ domus eſt coopimẽtũ prohibens nos a frigore ventꝰ ꝛ pluuia et cau matibus ꝛ huiuſmõi quo facto põt demõſtra ri ꝙ domus cõponif̃ ex lignis lapidibus ꝛ ſic de aliis huiuſmodi per tale argumentum. oẽ ꝓhibens nos a frigore pluuia ꝛc̃. ꝓponitur ex lignis lapidibus ꝛc̃. ex quo ſcitur ꝙ talia pñt reſiſtere frigori ꝛ pluuie ꝛc̃. ſed domus eſt co opimentum ꝓhibens nos a frigore ꝛc̃. g̃ do mus componitur ex talibus Iſta ergo conclu ſio ignota fit nota non per experientiam ſ̃ p propoſitiones notas diſpoſitas in modo et in figura ꝛ ita vna diffinitio demonſtratur per a liam de diffinito ſed hoc nunq̃ verum eſt ni ſi quando diffinituz eſt ꝓgnotatiuũ ſicut ſunt omnia noĩa artificialia ꝛ ſimiliꝫ ſi illa oratio ſillogiſmus faciens ſcire non eſſet diffinitio indicans qd nominis demonſtrationis per i ſtam diffinitionem ſũptam a cauſa finali de mõſtratõis põt demrãri illa diffio ex primis veris et immediatis ꝛc̃. ꝛ ideo quia aliquan do auctores vtuntur hoc noĩe demonſtratio non tanq̃ nomine cognotatiuo dicunt ꝙ Ar. pervnam diffinitionem demonſtrationis de monſtrat aliam de demonſtratione Ex predi ctis patet ꝙ preter diffinitionem exprimen tem quid nominis poſſunt eiuſdem paſſiõis et eiuſdem nominis eſſe plures diffinitiones quarumvna eſt demonſtrabilis et alia inde monſtrabilis ꝓpter quod ex omni tali demõ ſtratione poteſt elici diffinitio ꝛ ex omni tali diffinitione poteſt haberi demonſtratio Sed preter iſtas diffinitiones eſt vna ꝓplectens v tranq; que non differt a demonſtratione niſi ſituverbi gratia ſit hec demõſtratio omne co operimentum ꝓhibens nos a ventis a pluuia ꝛc̃. componitur ex lignis lapidibus ꝛc̃. dom⁹ eſt cooperimentum prohibens nos ꝛc̃. ẽgo do mus componitur ex lapidibus ꝛ lignis ꝛc̃. In iſta demonſtratione ponuntur due diffiones

quaꝝ vna eſt mediū ⁊ alia ꝑtuꝫ ꝑ°nis que cō iūgūt adiuicez ſic dō°ē coopimētū qōdā ꝓpo ſitū ex lignis ⁊ lapidib⁹ ꝓhibens nos a frigo re ⁊c. patꝫ g̃ ꝙ qcqd ponit in dmōſtratiōe poi tur in hac diffione ſed diuerſo ordine In de mōſtratiōe aūt ꝓponit diffio ſūpta a fine ⁊ i iſta diffinitione ꝓpletavel cōpoſita ꝓponit dif fio ſūpta a ꝑtibus dom⁹ Optet ego ſcire ꝙ qñ due diffiones ꝓiūgunt ad inuicē vt faciant v nā diffionē ꝓpletā nō ſūt ſm ſe totas ꝓiūgen de qa tūc in iſta tota diffione eſſꝫ nugatio ſꝫ poſita vna diffione ꝓiūgenda eſt tota alia ꝑ illud ꝙ iam acceptū eſt ſicut patere pōt in p- dicta diffione dom⁹ Notādū eſt etiā ꝙ i hac ꝑte non tantū vocatur cā materialis illa ꝑs di ſtincta realiter a forma ꝓponēs cū ea ipaꝫ re cipiēdo ſꝫ cauſa matialis vocat hec ꝑs integ lis rei quō ligna ⁊ lapides vocant materia do mus ⁊ due ꝓmiſſe ⁊ ꝓclovocant matia demō ſtrationis ſiue ſillogiſmi.

Capitulū xxxv.

QUenſo quō t̄miatur q̄ſtio ſi eſt et quō t̄miat queſtio qd eſt videnō ē quō termiat q̄ſtio qa eſt et hoc eſt quō ꝓpō per ſe ſcdo° dubitabilis pōt euidentē ꝓgnoſci ⁊ eſt ꝓmo ſcienō ꝙ qñꝙ paſſio ꝑtur ō ſuo ſubcto ꝓmo ſine det̄miatiōe omni ſpecifi cante ſeu modificante qñꝙ ꝑtur de ſuo ſubie cto ꝓmo cū alia t̄t̄miatione ſeu modificatiōe qñꝙ ꝓdicatur de aliquo inferiori ad ſuū ſub iectū ꝓmū qñꝙ de ſupiori qñꝙ de concreto ſui ſubiecti ꝓmi vel de aliquo de quo dicit illō ꝑ- cretū exēplū ꝓmi vt omnis t̄angul⁹ habꝫ tres angulos ⁊c. exēplum ſcōi qñcūꝙ luna eſt i ta li ſitu tūc luna eclipſat exemplū tertii vt yſo cheles habet tres angulos exēplū q̄rti vt aliq̄ figura hꝫ tres ⁊c. exēplū quintivt omne calid eſt calefactiuum ſi calor ſit primum ſubiectū calefactionis exēplū ſexti vt omnis ignis eſt calefactiuus Primo autem vidēdum eſt quo modo propoſitio dubitabilis in qua predicat paſſio de ſuo ſubiecto ꝓmo ſine omni det̄mia tione extremi vel compoſitionis poteſt euidē ter cognoſci et primo preſuppoſita diffinitio ne huius nominis paſſio que poſita eſt ſupra videndum eſt quomodo poteſt euidenter co gnoſci propoſitio in qua predicatur paſſio im portans preciſe illud idem in recto ꝙ impor tat ſubiectum et aliam formam inherentem ſibi in obliquo de qua dico ꝙ nullo modo po teſt dmonſtrari de ſuo ſubiecto prīo ſine omi determinatione ſicut ſi iſta ꝓpō ſit ꝓmo vera omne corp⁹ eſt colorabile nullo modo poteſt demonſtrari qa ſi ſic opteret ꝙ colorabile ali cui ꝓmo ineſſet per cuius noticiā poſſet intel lect⁹ deuenire in noticiam illius ꝓpōnis ſed ſi non eſt verum qa ſi ſic cum talis ꝓpoſitio non poſſit eſſe niſi vniuerſalis affirmatiua oporte ret ꝙ hoc predicatum colorabile prius et no ti⁹ ꝓpeteret alicui alteri ſubiecto ⁊ tūc vel diffi nitiōi ſubiecti vel alicui altēi non alteri a dif finitione manifeſtum eſt nec ipſi diffinitioni quia nunquā poteſt talis ꝓpoſitio in qua colo rabile predicatur de diffinitione coloris eui denter cognoſci niſi per expientiaꝫ cognoſca tur ꝙ omne corpus eſt colorabile ⁊ per con ſequens vna non poteſt dici mediuꝫ demon ſtrandi aliam Dicendū eſt ergo ꝙ omnes ta les propoſitiones omne corp⁹ eſt colorabile a qua eſt calefactibilis ⁊ huiuſmodi ſi ſint prīe non ſunt demonſtrabiles ſꝫ trī per experien tiam acqritur euidens noticia eaꝝ ſicut patꝫ inductiue Et ſi dicatur ꝙ omnis effectus de monſtratur per ſuam cauſam vl̄ ſaltez demō ſtrari poteſt Reſpondendum eſt ꝙ quāuis o mnis paſſio importans effectuꝫ alicuius cāe inherentem alteri vnā cū alia cauſalitate ſit demonſtrabilis per mediū importans illam cauſam tamen non eſt demonſtrabil illa paſ ſio ſine determinatione ſumpta de q̄libet ſub iecto nec eſt demonſtrabilis de aliquo ſubie cto quocūꝙ modo ſumpto verbi gratia ſit co lorabile paſſio ipſius corporis tanquā ſubie cti primi ⁊ ſint qualitates ꝓme cauſe colorum inherentium corporibus compoſitis illa non poteſt demonſtrari omne corpus eſt colorabi le ſed prīma eius noticia accipit per ſenſum et experientiam Ex hoc enim ꝙ videmus cor pus colorari accipimus ꝙ oīe corpus eſt co lorabile et vltra ex hoc ꝙ videmus ꝙ tale cor pus ad preſentiam ignis vel ſolis habet talez colorem et ad preſentiam aliorum corporuꝫ habentium alias qualitates habet alium co lorem et ſic de aliis accipimus per experien tiam ꝙ tales qualitates ſunt cauſe talium co lorum et iſta poſſunt eſſe principia rectifican tia demonſtratiōes quas non intrant vnde ar guitur ſic omne corpus approximabile in ta li diſtantia tali eſt colorabile ab eo lapis eſt huiuſmodi ergo ⁊c. et per talem modum con tingit demōſtrare per omne genꝰ cauſe cū ſi trī

ſtat ꝙ oīs paſſio que preciſe īportat idē in re
cto ꝙ īptat ſubiectū ⁊ formā īherentē ſibi in
obliquo nō ſit demōſtrabilis de ſuo ſbēcto ꝑmo
ſine oīmi addito. Capitulū xxxvi.

QVāuis aūt paſſio talis nō poſſ3 ꝺ
mōſtrari de ſuo ſubiecto ꝑmo ſine
oīmi ꝺtmīatiōe ſpecificāte ſeu mo
dificatiōe. potīt tamē demōſtrari de ſuo ſub
iecto ꝑmo mediāte aliqua detmīatiōe ſicut ſi
illuīabile ſit ꝑma paſſio lune q̄uis hoc nō poſ
ſit demr̄ari luna eſt illuīabil' hoc tū poterit ꝺ
mr̄ari ſi luā eſt in tali ſitu luna eſt ſic illuīata
a ſole ⁊ argueref ſic qñ inter ſolē ⁊ lunā nullū
eſt mediū opacū lūa erit illuīata a ſole ſ3 qñ
luna eſt in tali ſitu nullū eſt mediū īter lunā
⁊ ſolē g̃ ⁊c. ⁊ talis ꝺmr̄atio rectificabiℓ per il
lud ꝑncipiū luna eſt illuīata vel luna eſt illuī
nabilis a ſole ꝙ per ſolā expientiā ſciri pōt ſi
paſſio lune ſit illuīabile tanq̄ ſubēti ꝑmi ⁊ tūc
illud ꝑncipiū nō ītrabit demōſtratiō3 ⁊ ſic ta
lis paſſio pōt demōſtrari cū tali demōſtratio
ne ita poteſt ꝺmr̄ari de inferiorib⁹ ad ſuū ſub
iectū ꝑmū et per ꝑſil̄e3 modū ꝓtīgit demr̄are
per oīs cās ſm ꝙ doc3 Ariſ. ſcō poſterior⁹
et aliqualiter patebit inferi⁹.

Capitulū xxxvii

ET ita paſ°lic3 non poſſit demr̄ari de
ſuo ſubiecto ꝑmo ſine oī ꝺtmīatiōe
pōt tū demr̄ari de inferiorib⁹ ad ſbē
iectū ſuū ꝑmū qñ vtraq; ꝑmiſſar⁹ pōt eē euiꝺ
nota ante cōcl̄onē ⁊ ipis notis pōt acci
pi euidēs noticia ꝑ°nis tūc talis ꝓclō pōt per
illas ꝑmiſſas demōſtrari pōt enī euidenℓ ſci
ri ꝙ oīe corp⁹ eſt alterabile q̄uis neſciaℓ ꝙ o
mnis hō ſit alterabilis et ſil'r pōt euidēter ſci
ri ꝙ oīs leo eſt corp⁹ q̄uis neſciaℓ ꝙ oīs leo ē
alterabilis ⁊ per iſtū modū cōtingit demr̄are
per oīe gen⁹ cāe cū hoc tū ſtat ꝙ talis paſſio
que preciſe īportat idē in recto ꝙ īptat ſubie
ctū ⁊ formā inherētē ſibi in obliq̄ nō ſit ꝺmō
ſtrabilis ꝺ ſuo ſubēcto ꝑmo ſine oī addito et
tamē iſtis ꝑmiſſis noℓ pōt fieri nota iſta ꝓclō
oīs leo eſt alt'abilis q̄uis prius fuerit ignota ⁊
ideo talis ꝑ°per iſtas premiſſas eſt demōſtra
bilis ⁊ in tali ꝺmōſtratiōe nō erit mediū nec
diffio ſubiecti nec paſſionis ſed ꝑmū ſbiectū
talis paſſion is erit mediū demōſtrādi paſſio
nē de q̄lib3 ſp̄e inferiori ⁊ per talē modū pñt
multe paſſiones de deo demōſtrari vnde hic
pōt eſſe demōſtratio oℓ ens eſt vnū deus eſt
ens g̃ deus eſt vnus ⁊ ſic de ꝑſimilib⁹ q̄uis tal'
paſſio que īportat illud idē ꝙ ſubiectū in re-
cto ⁊ rem inherentem illi in obliquo nō poſſ3
deo ꝑpetere eo ꝙ nulla res deo inheret q̄uis
multe alie paſſiones ſint deo attribuende.

Capitulū xxxviii

SIcut dictū eſt de paſſione q̄ īptet
in recto illud idē ꝙ ſuū ſubiectū
ſig̃t ⁊ in obliquo rem inherentē ſi
bi ſic ꝙ nō pōt demōſtrari de ſuo ſubiecto ꝑ°
ſine omni detmīatiōe addita et tū cū detmīa
tione addita pōt demōſtrari de ſuo ſubiecto
ꝑmo et abſolute ſine omni demr̄atiōe pōt de
mōſtrari de inferiorib⁹ ad ſuū ſubiectū ꝑmū
ꝑ ſubiectū ꝑmū tanq̄ per mediū ita ꝓporcio
nabiliter dicendū eſt de paſſione īptante idē
in recto ꝙ ſig̃t ſuū ſubiectū ⁊ in obliquo rem
aliam que eſt effect⁹ vel cauſa vel aliquā attē
butionē hñs ad rē īptatā per ſuū ſubiectū ꝑ-
mū qa talis paſſio ſine oīmi detmīatiōe de ſu
o ſubiecto ꝑmo demr̄ari nō pōt ſ3 talis ꝓpō ꝑ
ciſe pōt euidēnℓ ſciri per expientiā ſiue expiē
tia ſumatur per noticiā ꝓfitiuā ⁊ intuitiuā vl
per noticiā intuitiuā tm̄ Vñ iſta calor eſt ca
lefactiu⁹ nullo°pōt ꝺmr̄ari per ſil'm ſed ei⁹ ꝑ-
ma noticia per expimētū capieℓ niſi enī ali-
quis expireℓ ꝙ ad pñtiā calor⁹ ſequiℓ calor in
alio nūq̄ plus ſciret ꝙ calor eſt ꝓductiu⁹ calo
ris q̃ ꝙ albedo eſt ꝓductiua albedis et confi-
militer tales aīa eſt ſuſceptibilis diſciplīe aīa
eſt beatificabilis aīa eſt peccabilis et h⁹moi
demōſtrari nō pñt ⁊ ita tales paſſiones de ſu
is ꝑmis ſubiect⁹ demōſtrari nō pōt ſine omni
determīatiōe tamē cum detmīatione addita
pñt demōſtrari ſicut demōſtrari poteſt ꝙ ca
lor ap ꝓximatus ligno ꝓburit lignū vel calefa
cit ſi non impediaℓ et ſimiliℓ eſt de aliis Poſ-
ſunt etiā demonſtrari de multis inferioribus
ſaltem de illis que non optet preſcire ante co
gnitionē vniuerſalis q̄uis autem nō pñt ꝺmō
ſtrari de ſuis ſubiect⁹ primis tamen quando
ſubiectū ꝑmu3 alicuius paſſionis eſt nomen
forme informantis rem tunc poſſet demon-
ſtrari de illo de quo primo predicatur concre
tum illius ſubiectiv̄bi gratia ſit calefactiuū
prima paſſio caloris et ſit ignis illud de quo
prīo pℓ calidū qꝺ ē ꝓcretū calor⁹ ita ꝙ nihil
ſit nec eē poſſit calidū niſi ignis q̃ poſito dico

ꝙ de igne pōt demōſtrari calefactiuū per cō-
cretū caloris tanꝙ per mediū ſic arguendo oē
calidū eſt calefactiuū oīs ignis eſt calid⁹ g̃ o-
mnis ignis eſt calefactiu⁹ in illo eni ſillo ma-
ior eſt prior ⁊ notior ꝓcl̃one eo ꝙ per mediꝫ
terminū in obliq̃ exp̃mit illud ꝙ ip̃ortat per
ſubiectū p̃mū calefactiois et nō ſic per ſubc̃tū
p⁹nis Similiter mior eſt notior ꝓcl̃one qa pt̃
eſſe nota tp̃e ante p⁹né Optꝫ etiā ſcire ꝙ tal
paſſio que p̃mo ꝓpetit noī forme qñꝙ p̃tur ō
toto ꝓpoſito ex forma ⁊ ſubc̃to et qñꝙ de ſub
iecto ſicut eſſe ſuſceptibile diſcipline p̃tur de
aīa intellectīa et de toto cōpoſito ex corpe et
aīa intellectīa puta de hoīe ſed calefactiuū p̄
dicat̃ de igne qui nō ꝓponit̃ ex ſubiecto calor̄
et calore ⁊ forte qñꝙ p̄dicat̃ de vtroꝙ vel d̄ no
mie vtriuſꝙ Quando aūt talis paſſio p̃tur de
toto ſiue de noie tocius tūc debet demōſtrari
de illo per concretū ſig̃ns totū in recto et for
mā in obliquo vt eſſe ſuſceptibile diſciplie dꝫ
demōſtrari de hoīne per aīatū qđ dꝫ ſig̃re ani
mā in obliquo et hoīnē in recto ſic arguendo
oīe aīatū aīa rōnali eſt ſuſceptibile diſcipli-
ne oīs hō eſt aīat⁹ g̃ oīs hō eſt ſuſceptibil̃ di-
ſciplie Quando aūt illa paſſio non p̄dicat̃ de
toto ꝓpoſito ſed de ſubiecto tūc debꝫ fieri de
mōſtratio per concretū ip̃ortās ſubiectū in re
cto et formā in obliquo ſic exp̃ſſū eſt de cale
factiuo et ꝙ dictū eſt de paſſiōe ꝓpetenti po
noī forme idem ꝓporcionabiliter dicendū eſt
de paſſione ꝓpetenti p̃mo noi materie qa per
ꝓcretū illius pōt fieri demonſtratio de nomīe
tocius tanꝙ per mediū Et ſicut tales paſſiōes
p̃nt demōſtrari de illis de qb⁹ p̃nt̃ ꝓcreta que
ꝓciſe ip̃ortāt totū per ſubiecta abſoluta ta-
liū formar̄ ita p̃nt tales paſſiōes demōſtrati
ue ꝓbari de ꝓceptib⁹ ꝓpoſit̃ vel ꝓnotatiuis de
quib⁹ nēcario predicāt̃ p̃ma ſubc̃ta ſi p̃nt tl̃es
ꝓpōnes eſſe dubie ꝓpter ꝙ de illo ſubiecto ꝙ
habem⁹ pro ſtatu iſto de deo p̃nt tales paſſio
nes demōſtratiē ꝓbari creatiuū imortale etē
nū et erit mediū taliū demōſtrationū ſignuꝫ
ſimplex et ꝓp̃ū et abſolutū dei q̃le mediū pro
ſtatu iſto hr̄e nō poſſū⁹ ꝓpt̃e qđ nec tales de-
mōſtrationes nobis ſūt poſſibiles ſed tamen
beatus qui prīo dubitauit ivia iſtā de⁹eſt cre
atiuusvel iſtā de⁹eſt vel aliā ꝓſimilē recipiat
eaſdē ꝓgnitiones ⁊ apꝓhenſiones q̃s prius et
formaret vnā ꝓpōnē in qua idē ſit predicatū ⁊
ſubiectū ꝙ in illa quā habem⁹ de⁹ eſt creati⁹
et ſubiectū ſit aliq̃ cognitio abſoluta ſimplex
et ꝓꝑa deo et illud idē ſubiectū p̄dicet̃ de iſto
ſubiecto noſtre ꝓpōnis de⁹ eſt creatiu⁹ dico ꝙ
ꝓcludit iſtā ꝓcl̃onē q̃ nos habem⁹ de⁹ eſt crea
tiuus ⁊ ille ſillogiſm⁹ erit ſibi demōſtratiu⁹ qa
per p̃miſſas euidenter ſibi notas acqret noti-
ciā ꝓcl̃onis prius ſibi dubie.

Capitulū xxxix.

EX predictis poterit appere quō ꝓ
tigit demōſtrare per oīs cauſas
hoc eſt per noīa vel ſigna oīm cā
rum per cauſā eni materialē ꝓtigit demōſtra
re ponēdo ꝓcretum pro medio qđ ſig̃t ſubc̃tū
alicuius accident̃ ſic p̃us exemplificatū eſt ⁊
ſil̃r contingit demōſtrare per cāꝫ formalē ex
p̃mendo in medio cāꝫ efficientē alteri⁹ ſic ar-
guēdo omne corp⁹ mixtū ap ꝓximabile igni ē
calefactiuū ligni eſt hniuſmōi g̃ ⁊c. Sil̃r per
cauſā finalem ſic oīs habens cibos nō ſup
eminētes in ore ſtomachi eſt ſanus oīs ambu
lans poſt cenā habꝫ cibos nō ſupeminētes in
ore ſtomachi g̃ oīs ambulās poſt cenā eſt ſa-
nus Ex quovlteri⁹ pꝫ ꝙ cū q̃ñꝙ eiuſdē rei ſint
plures cauſe tūc nō eſt incōueniēs ꝙ eadē cō
cluſio per diuerſa media d̄mōſtraf̄ ⁊ q̃uis ita
ſit tamē cū hoc ſtat ꝙ paſſio p̃ma alt̃o iſtorū
modor̄ non pōt demōſtrari de ſuo ſubc̃to ꝓ
ſine oi determiatiōe addita Et eſt ſciendū ꝙ p̄-
dicta exēpla ſicut multa alia nō ſūt adducta
vt illi illi ſit vere d̄mr̄atiōes ſꝫ tm̄ gr̄a exēpli.

Capitulū xl.

DIcto de paſſionib⁹ ip̃ortātib⁹ p̃ciſe illā
ꝙ ſig̃t̃ per ſubc̃tū in rēto ⁊ alias res
inherētes in obliq̃ vel nō iherētes in
obliquovidendū eſt de aliis paſſionib⁹ que ſig-
nificāt in obliquo ptes illius ꝙ ſig̃t̃ per ſub
iectū de quib⁹ dicendū eſt ꝙ ſaltē multe ea-
vel forte omnes p̃nt de ſuis ſubiect̄ p̃mis de-
mōſtrari ⁊ hoc per diffīonē ſubiecti tanꝙ per
mediū nā tales paſſiones p̃nt de ſuis ſubiect̄
p̃mis dubitari ſic iductīe pꝫ ⁊ q̃uis ſic dubita
tur tm̄ ſi natura rei iptate p ſbc̃tū pfēte ⁊ diſti
cte ꝓgnoſcēt̃ vna cū aliis r̄q̃ſit̄ p̃nt tl̃es paſſiōs
ō ſuis ſbc̃t̄ notificari tl̃es at̃ paſſiōs ſt̃ h⁹moī
corruptibile gñabile hr̄e tres āg̃los eq̃les du
ob⁹rc̃t̄ ⁊ fē oīs paſſiōs mathe. ſt̃ h⁹moī ꝓpt̃
ꝙ oēs mathe. paſſiōs fē p̃nt ō ſuis ſbc̃t̄ p̃mis
d̄mōſtri ⁊ mīte et̃ natales paſſiōs ſt̃ h⁹oīvn̄ h̄
pal⁹corrup. ſi deāt diffīri diffīōe exp̃mēte qd
nois tl̃s diffio dꝫ ei aſſig̃ri aliqd c⁹vna ps pt̃
ab alia ſepari ⁊ pꝫ ꝙ p illā diffiōꝫ exp̃mit̃ ps
ī obliq̃ ⁊ pt̃ tl̃s pal⁹d̄mr̄ari nā poſſibile eſt ꝙ

neſciaſ de ꝓmo ſubiecto paſſioīs ꝙ ſigāt aliq̄
qđ ꝓpoſitū ex pluriꝫ ptiꝫ ꝓpter qđ pōt dubi
tari an talis paſſio ꝑtur de ſubiecto illo q̄us
tū ſciaſ euidēt talis cōdicionalis ſi aliqđ eſt
ꝓpoſitū ex taliꝫ ptiꝫ vna pars pōt ab alia ſe
pari et ꝑ ꝓnſeſt corruptibile ꝛ pꝫ ea ſciaſ eui-
dēt vl̄ p aliū modū diffinitio de diffinito et
ex illis pōt euidēt inferri ꝛ ſciri ꝙ omē tale
eſt corruptibile et illa demōſtratio eſt potiſſi
ma demonſtratio qī ſcꝫ ignota propōe in q̄
ꝑtur paſſio de ſuo ſb̄iecto ꝓmo p hoc ꝙ ꝓfec-
te ꝛ diſtincte ꝓgnoſcit natura et eſſēcia rei in-
portate p ſillogiſmū ſcit illa ꝓpō et ex ꝓpōni
bus euidēt notis inferē et in tali ꝓceſſu ita
ꝑtīgit ꝓcludē demōſtratie diffinitionē expri-
mentē qđ noīnispaſſioīs p diffinitōeꝫ ſb̄iecti
tāquā p mediū ſicut ꝓmā paſſionē Exquo pꝫ
ꝙ ſi riſibile ſit paſſio homis ſigans labia hois
tali motu poſſe moueri ab aliq̄ paſſione hois
tunc pōt demōſtrari de hoīne p diffinitionē
hois tāquā p mediū illa tū diffinitio non erit
mediū in illa demōſtratione ſꝫ erit mediū in
demōſtratione p quā alia ꝑmiſſa demōſtraſ
vel ꝓbaſ Verūtū vna diffinitio expmēs qđ
rei erit mediū invltima demōſtratione ſꝫ illa
nō erit diffinitio expmēs eſſenciā vn̄ꝫ rei p ſe
ſꝫ vniꝫ aggregati paccidens vl̄ vniꝫ habentꝫ cō
cretū loco vniꝫ abſtracti nec ꝓcludetur paſſio
de nomīe illiꝫ tociꝫ ſꝫ de nomīe ptis p mediū
tūc nō erit diffinitio ſubiecti ꝓprie dicta ſed
erit deſcriptio data p accidētalia ꝛ ſubalia et
ſi ſint tales diffinitioēs ex ꝓ nētes in obliquo
aliquā formā inherentē ꝛ ſimul cū hoc cauſā
effitientē illiꝫ in eodē ſb̄iecto tunc talis paſſio
poterit demōſtrari de ſubiecto ſuo ꝓmo p de
ſcriptionē indicātē ptem cui inheret illa for-
ma ꝛ ſimul cauſā eiuſdē tū illa nō erit demō
ſtratio potiſſima ſꝫ illa que demōſtrat paſſio
nē de ſuo ſb̄iecto ꝓmo p diffinitionē ſb̄iecti.
Verūtū ſciendū ꝙ tl̄is diffinitio ſubiecti nō
ſp eſt ꝓpiſſima diffio tl̄is q̄lis eſt ꝑciſe ſubar
ſꝫ freqnt diffinitio īdicās ptes integrales rei
q̄les ſūt diffinitiōes mathematicorū ꝛ de tl̄i
demōſtratiōe potiſſima p quā demonſtratur
paſſio ſiue diffinitio expmens qđ nomīs paſ-
ſioīs de ſuo ſb̄iecto ꝓmo p diffiōꝫ ſb̄iecti tāq̄
p mediū intelligūt mlte auctoritates in libro
poſterioꝝ nā ad tl̄eꝫ demōſtratiōꝫ nō ſufficit
ꝙ ſillogiſmꝫ ſit ex nēcariis ꝛ idemōſtrabilibꝫ
qa nō oīs ſillogiſmꝫ ex nēcariis ꝛ iudemōſtra
bilibl̄ꝫ eſt tl̄is demōſtratio q̄uis oīs ſillogiſmꝫ
ex nēcariis et īdmōſtrabiliꝫ faciens ſcire ꝓclu
ſionēꝫ ꝓ ſignotā ſit demōſtratio magis large
ſūendo demōſtratiōꝫ. tl̄i etiā demonſtratione
nō pōt vna ꝓcluſio niſi vnica demōſtratiōe de
mōſtrari q̄uis aliis demōſtratoibꝫ poſſit vīca
ꝓcluſio multꝫ demōſtratioibꝫ de mōſtrari ꝛ ſic
tl̄e mediū nō pōt eſſe niſi vnicū reſpectu vniꝫ
ꝓcluſiois ꝛ extendendo nomē cauſe reſpectu
vniꝫ effectꝫ ñ pōt eſſe niſi vnica cauſa ꝛ p illas
diſtictiōes ꝛ ꝓſiles pñt ſolui mlta que ꝑdictis
et etiā dictis ariſto. in diuerſis locis repugna
reviden

Capitulum xli

PEr ꝑdicta pōt faciliꝫ ſciri quō tmi-
naſ q̄ ꝓpter qđ eſt duplicit enim
pōt tminari ſcꝫ p experientiā et
p noticiā ītuitiaꝫ ſicut ſi aliqs vidēt terrā ī-
poni ī ſolē ꝛ lunā Aliꝫ pōt tīari a poſteriori
per effectuꝫ et p demonſtrationem quia ſicut
aſtrologus ſciens ꝙ luna illumīaſ a ſole niſi
ſit aliqđ opacū mediū et ſciens ꝙ nullū aliud
a terra eſt mediū ꝓcludit ꝙ terra ītpo: iꝫ int
ſolē ꝛ lunā et ꝙ illa intꝫpoſitio eſt cauſa eclip-
ſis ꝛ ſicut eſt de iſta cauſa ita eſt de multis ali
is que duplicit notificari pñt et ita talia prī-
cipia q̄tūcūq̄ ſūt dubitabilia tū demōſtrari ñ
pñt a ꝓri q̄uis q̄dam demōſtrari pñt a poſte
riori ꝓpter qđ in demōſtratioibꝫ nō eſt circu-
lus Quedā enī prīcipia nec a ꝓri nec a poſ
teriori demōſtrari pñt cuiuſmōi ſūt prīcipia
p ſe nota que ſtatī ꝓgnoſcūt ꝓgnitis tminis ꝛ
quedā ſūt alia prīcipia ꝑma que non niſi ꝑ ex
piencīā et nullo ꝫ effectus euidēt ſciri pñt
Quedā aūt principia licꝫ a poſteriori pñt de
mōſtrari tū talis demōſtrās p illud principiū
niſi aliūde acqrit noticiā eiuſdem nō demon
ſtrabit ꝓcluſionēꝫ et ita poſſibile eſt ꝙ vnꝫ per
prīcipia demōſtret ꝓcluſionēꝫ et alius per cō-
cluſionēꝫ et prīcipiū a poſteriori tamen idem
ſimul et ſemel nō pōt hoc facere. et iſta de de
mōſtratione ſufficiāt. tm̄ enī ad ꝓpletionem
iſtiꝫ ſūme ne liber poſterioꝝ totaliꝫ dimittēt
intactus tractatuꝫ de demōſtratione inſerui
multa alia que ſūt hic omiſſa in expōſitōne
poſteriorū ariſtotelis explicaturus.

Incipit tercia pars tercie partis

HAbito de ſillogiſmo in ꝓmōi
et de ſillogiſmo demōſtratiuo
agendū eſt nūc de argumēt ꝛ
ſeq̄nciis q̄ nō hñt formā ſillogiſticā cꝫmōi ſt
enthīemata ꝛ ꝑmo ꝑmittende ſūt q̄dā diſtic-
tōes de ſeq̄nciis ex qbꝫ ōnibꝫ faciliter patere

poterit ſtudioſo qđ de oĩb⁹ ſillis nō ỏmōſtratis eſt intelligendū. Ponā g̃ ꝑmo aliq̃s regulas que ꝓntiis ſūt cōes ⁊ ꝑmo ponā diſtinctiones Pria diſtictio eſt iſta ꝙ ꝓñaꝝ quedā eſt vt nc̄ ⁊ quedā eſt ſimplex ꝓñavt nūc eſt qñ añs pro aliq̃ tp̄e pōt eſſeverꝝ ſine ꝓñte ſ3 nō ꝓ iſto tp̄e ſic̄ iſta ꝓña eſt bona vt nūc oñe aĩal currit g̃ ſoꝛ currit qa pro illo tp̄e pro quo ſoꝛ eſt aĩal ñ pōt añs eē verꝝ ſine ꝓñte et tñ pro aliq̃ tp̄e po terit añs eſſeverū ſine ꝓñte Cōſeq̃ntia ſiplex eſt qñ pro nullo tp̄e poterit añs eſſe verꝝ ſine ꝓñte ſic̄ iſta ꝓña eſt ſimplex nullū aĩal currit g̃ nⁱhō currit qa nūq̃ poterit añs eēveruȝ ſine ꝓñte nūq̃ enī poterit hec eē vera nullū anĩal currit niſi iſta ſitvera nⁱhō currit poſito ꝙ ſor metur Alia diſtinctio ꝓñe eſt talis qa aliqñ ꝓña t3 per mediū intnſecū aliqñ per medi uȝ extnſecū Illa ꝓña tenet per mediū itrinſe cū qñ t3 vtute alicuius ꝓpōnis formate ex eiſ dē tminis ſic̄ iſta ꝓña ſoꝛ nō currit g̃ hō ñ cur rit tenetvirtute iſtⁱmedii ſc3 ſoꝛ eſt hō. Vñ niſi iſta ſoꝛ eſt hō eſſ3vera ꝓña nō valeȝ Sed tūc ꝓña t3 per mediū extnſecū qñ t3 per aliq̃ regulā gñalē que nō plus reſpicit illos tmios quam alios ſic̄ iſta ꝓña tm̄ hō eſt aſinⁱg̃ oĩs a ſinus eſt hō tenet per illā regulā gñaleȝ exclu ſiua affirmatiua etvlis affirmatia de tminis tranſpoſit⁹ ꝙuertunt̄ et non tenet per aliā ꝓpō nē formatā ex iſtis terminis hō ⁊ aſinus ſed ꝓ illā regulā gñalem excluſiua ⁊vlis de tminis tranſpoſit⁹ idē ſig̃nt et ꝙuertūt̄ et per talia me dia extnſeca tenēt oms̃ ſillogiſmi. ⁊ ſi dicaf̄ ꝯ iſtam diſtinctiōȝ ꝙ iſta ꝓña ſoꝛ non currit g̃ hō non currit tenet per illud mediū extnſecū a ſingulari ad indefinitā et ab iferiori ad ſup ius poſtpoſita negatiōe eſt bona ꝓña et per ꝓ ſeq̃ns non per mediū itnſecū Dicēdū ꝙ t3 pē illud mediū extnſecū mediate ⁊ q̄ſi remote ⁊ inſufficient̄ qa per illā regulā gñaleȝ requiri tur plus ſc3 ꝙ ſoꝛ ſit homo ⁊ ideo magis ime diate et ſufficiens tenet per illud mediū ſoꝛ ē hō qđ eſt mediū itnſecuȝ Alia eſt diſtictio ꝓñaꝝ ꝙ ꝓñaꝝ quedā eſt ꝓña matialiset q̄dā formalis. ꝓña formalis eſt duplex qa q̄dā t3 per mediū extnſecū que rſpicit formā ꝓpōnū ſic̄ ſūt tales regule ab excluſiua ad vlēȝ de tē minis tranſpoſitis eſt bona ꝯña Ex maiore ỏ nēcario et miore deineē ſeq̃t ꝓ° de nēcario et et hⁱmōi Et quedā tenet per mediū intriſecū imediate ⁊ mediate per mediū extrinſecū re ſpitiēs ꝯditiones g̃nales ꝓpōnū ſc3 vitatē flita tē nēcitatē ipoſſ. cⁱmōi ē ꝓña dēta iſta ſc3 ſoꝛ ñ currit g̃ hō ñ currit Cōſeq̃ntia materialis dicit̄ qñ tenet preciſe rone termioꝝ et nō rō ne alicuius medii extnſeci reſpicientis ꝑciſe gñales ꝓdiciones ꝓpōnū cⁱmōi ſūt tles ſc3 hō currit ⁊ deus eſt ⁊ hō eſt aſinⁱg̃ deⁱnō eſt ⁊ hⁱ mōi Quarta diſtinctio pōt eſſe iſta ꝙ ali qñ ꝯcludit̄ ꝑciſe ꝑtuȝ de ſubcto nō detmiato an ꝑtū ſit genⁱ vel ſpes vel dra vel ꝓp̄ū vel ali quid hⁱmōi reſpectu ſubiecti ſic̄ qñ ꝓſeq̃ns eſt tale hō eſt aĩal ſoꝛ eſt albⁱhō eſt anĩal rōnale Aliqñ concludit̄ cum tali detmiatiōe cⁱmōi ſūt talia ꝓña aĩal eſt genⁱhois riſibile eſt ꝓp̄ū hois aĩal rōnale eſt diffio hois ⁊ hⁱmōi Qui ta diſtinctio eſt iſta ⁊ ꝙueit multū cū precedē te qa aliqñ inferf̄ ꝯns in quo ſubiectū ſuppoit perſonalit̄ ⁊ ſig̃ue et aliqñ inferf̄ ꝯns i quo ſb̄ iectū ſuppōit ſimplr vel matialit̄ ⁊ nō ſig̃ue n cut patȝ intuēti Sexta diſtinctio eſt qa ali qñ inferf̄ ꝯns que eſt ꝓpōvlis ⁊ aliqñ ꝓpō pti cular Septima diſtinctio eſt qa aliqñ infer tur ꝓpō affirmatia ⁊ aliqñ ꝓpō negatia. Octa ua diſtinctio ꝙ ꝓñaꝝ quedaȝ eſt ex añcedēte affirmatiuo et conſequente affirmatiuo ⁊ q̄ dā ex vtroꝝ negatio quedā ex ante affiratio et ꝯñte negatio et q̄dā eꝙuerſo Nona diſtī ctio eſt ꝙ aliqñ ꝯns eſt ꝓpō deieē ⁊ aliqñ eſt ꝓ pō ỏ nēcario ⁊ ſic ỏ aliis. Capitulū ſcōm

Stis viſis dicenduȝ eſt de regulis gñalibⁱ per q̃s tenēt tles ꝯñe ⁊ prio ỏ regulis per q̃s tenēt ꝯñeq̃ tenēt etiā per mediū intnſecū Et circa hoc ꝑmo di cendū eſt de regulis per quas tenēt ꝯñe ꝯclu dētes ꝙ° nēvlēȝ affiratiaȝ ex affiratia in q̃ ter mini ſupponūt ſig̃ue et perſonalit̄ Eſt autē ꝓ ma regula talis a ſupiori diſtributo ad iferi⁹ diſtributū eſt bona cōſeq̃ntia ſic̄ ſequit̄ oñe a aĩal currit g̃ oĩs hō currit Et circa iſtā regulā eſt ſciendū ꝙ illa regula dȝ intelligi qñ eſtv niuerſal affiratia mere cathegorica ⁊ nō ex ceptiua nec equalēs ei ⁊ iō iſta ꝓña nōvȝ oñe aĩal ꝑter hoinē currit g̃ oĩs hō currit tñ cōtin git inferre q̄libȝ iferi⁹ ꝑter partē extra captā ⁊ ꝑt̄ ỏtētū ſb̄ ꝓte ex̄ captā ⁊ iō bñ ſeq̃t oē aĩal ꝑter hoinē currit g̃ oĩs aſinⁱcurrit Itē notād ꝙ talis ꝯña tenens per iſtā regluā aliqñ eſt ꝓña ſimplex aliqñ eſt ꝓñavt nūc quādo enī ꝑdicatio ſuperioris de iferiori eſt nēcaria tunc eſt ꝓña ſimplex quādo autē ꝑdicatio ſuperiorⁱ d inferiori eſt ꝓtīgens tūc ē ꝓñavt nūc Verūta mēvnⁱ cāⁱexcipit̄ ſc3 qñ tā añs quā ꝯñs ſunt

de poſ. vel de ꝑtingẽti accepto ſubiecto vtuſq; pro eo ꝙ eſt vel ꝑ eo ꝙ ꝑtigit qa in tali eſt gña liter ꝓña ſimplex qa qñ illa ꝓpoſitio in qua ꝑd ſupius de inferiori eſt vera tũc eſt ꝓña bona qñ aũt illa ꝓpo eſt flã tunc ꝓña nonvalz Vnd tales ꝓñe ſũt vere ſimplices omne ens eſt in actu g̃ omnis deus eſt in actu omne ſuppoſitũ eſt ſubſtantia g̃ omne diuinũ ſuppoſitn̄ eſt ſb ſtantia qa oĩs tales ſunt neceſſarie oĩs de⁹ ẽ ens oĩe ſuppoſituz diuinũ eſt ſuppoſitũ ſz tales ꝓñe ſunt bone vt nũc ſolum oĩe aĩal ẽ ſb ſtantia g̃ oĩs hõ eſt ſubã oĩs hõ currit g̃ oĩs homo albus currit qa ille ꝓpones ſt ꝑtigẽtes oĩs hõ eſt animal hõ albus eſt homo et huiuſ modi Ex iſto ſequitur ꝙ non magis eſt hec ꝓ ſeqntia ſimplex oĩe aĩal currit g̃ oĩs hõ currit q̃ iſta oĩe aĩal currit g̃ oĩs hõ alb⁹ currit niſi forte qa pluribus tpibus eſt vna bona q̃ a lia ſimiliter ſeq̃ ex predictis ꝙ oĩs tales cõ ſeqntie ſũt bone oĩe anim. l eſt ens per ſe g̃ oĩs hõ alb⁹ eſt ẽs per ſe oĩs materia eſt prior forma g̃ oĩs materia informata forma ignis eſt ꝑor forma oĩs hõ põt eſſe ſine albedie g̃ omnis homo alb⁹ põt eſſe ſine albedie oĩe ens eſt per ſe in genere g̃ oĩe albũ eſt per ſe i genere ⁊ huiuſmodi que tamẽ negãt a multi A lia regula eſt a diffinito diſtributo ad diffionẽ diſtributã eſt bona ꝓña ⁊ eꝓuerſo ſicut ſequitur oĩs homo eſt aĩal g̃ oĩe aĩal rõnale mortale eſt aĩal et eꝓuerſo Alia regula eſt a ꝺ ſcriptiõe diſtributa ad deſcriptũ diſtributum eſt bona ꝓña et eꝓuerſo ſic ſequit oĩe aĩal greſſibile bipes eſt ſubã g̃ omnis hõ eſt ſubã ⁊ ſilr ſequit econuerſo Alia regula eſt a nominis interpretatione diſtributa ad nomẽ interpretatũ diſtributũ et econuerſo eſt bona ꝓ ſequentia ſic ſequit omnis amator ſapie ẽ ſtudioſus g̃ oĩs phs eſt ſtudioſus. Sciendũ eſt etiaz ꝙ oĩs ꝑdicte regule intelligende ſũt qñ termini ſupponũt perſonaliter et ſigue ⁊ ideo tles ꝓñe nõ valẽt oĩe aĩal eſt vnũ ꝓpoſitũ ex ſignovli et genere g̃ oĩs homo eſt cõpoſit⁹ ex vli ſigno et genere oĩe aĩal rõnale eſt ꝓpoſitum vnũ ex genere ⁊ dra vl ſignovli g̃ oĩs hõ eſt vnũ compoſitũ ⁊c̃. ⁊ ſic de cõſilib⁹ qa a pte ſubiecti añcedentiũ tmini non ſupponãt pſonaliter ⁊ ſigue ſed materialiter vel ſimplicitẽ et ideo omnes tles ꝓñe ſimplices nõ ſũt A lia regula eſt ꝙ ab vno ꝓuertibiliũ diſtributo ad reliquũ diſtributũ eſt bona ꝓña et econuerſo ſicut ſequit oĩe creatũ eſt g̃ oĩs de⁹ eſt et econuerſo ⁊ illa regula debz intelligi ſic cetere quando ſcz tmini ſupponũt ſigue et pſõa liter Sciendũ eſt ꝙ ꝓpuz nõ eſt niſi qõdã ꝑdicabile de altero et tale ꝑdicabile aliq̃ ꝑdicatur tam de ente q̃ de non ente ſicut ſi riſibile ſit idez quod potens ridere predicabit d homine ſiue homo ſit ſiue non ſit Vnde ſic hec eſt vera hoĩe exñte hõ põt ridere ita hec eſt vera hoĩne non exñte homo põt ridere ſũpto ſb iecto pro eo ꝙ põt eſſe Aliq̃ autem ꝓpũ nõ ſuppoit nec predicatur niſi pro ente Prio⁹ accipiendo ꝓpum verũ eſt ꝙ ab vno ꝓuertibiliũ diſtributo ad reliquũ diſtributũ eſt bona ꝓña ſed ab vno eſt ꝓña ſimplex et ab alio eſt ꝓña vt nunc ſic hec eſt ꝓña ſimplex oĩs hõ poteſt eſſe g̃ omne riſibile põt eſſe hec autẽ eſt ꝓña vt nunc oĩe riſibile eſt poſ. g̃ omnis hõ ẽ poſſibilis tamen omnes cõſeqntie tales in quib⁹ predicatũ non põt cõpetere non enti ſed ſolũ enti ſunt ſimplices vnde loquendo de ꝓpo ſecundo⁹ dicto vtraq; ꝓña eſt ſimplex et ꝓmũ dictum intelligendũ eſt ſi ſubiectũ talis ꝓpõnis non poſſit accipi niſi pro hiis que ſũt aliter ſicut ꝑdictũ eſt non eſſz verũ Iterũ ſciendũ ẽ ꝙ predicte regule intelligende ſunt in ꝓpõnibus deineẽ ⁊ de mõ in ſenſu diuiſo vel eis equalentibus et non in illis de modo ſumptis ſſu cõpoſito In talibus enĩ non ſunt dicte regule vliter vere nõ enĩ ſequitur oĩe ens eſſe in actu eſt neceſſ. g̃ omnẽ hoĩnẽ eſſe in actu ẽ neceſſ. nec ſequit oĩe aĩal eſſe aſinũ eſt contingens g̃ omnẽ hominẽ eſſe aſinũ eſt contingẽs nec ſequitur omnez hoĩnẽ eſſe animal eſt pẽ ſe ꝓmo modo g̃ omne riſibile eſſe aĩal eſt per ſe ꝓmo⁹ nec ſequit omnez figurã planã habẽ tres angulos ⁊c̃. eſt indemõſtrabile g̃ omnez tangulũ habere tres ⁊c̃. ẽ idemõſtrabile nã i oĩbus iſtis ꝑdictis ꝓſeqntiis antecedẽtia ſũt vera et conſequentia ſunt falſa Verũtamẽ ſciendũ eſt ꝙ aliquando tales ꝓñe ſũt bone ⁊ aliquando non ſunt bone Ad ꝙ ſciendũ vidẽ dum eſt an modus poſſit ꝓpetẽ añti niſi cõpetat conſeqnti et tunc eſt bona conſeqntia ⁊ cũ modo vitatis tenet nõ autẽ cum modo nccitatis vel poſſibilitatis et hoc quia in conſeqntia vt nunc ex neceſſario poteſt ſequi contingens et ex poſſibili impoſ. Similiter videndũ eſt an talis mod⁹ poſſit ꝓuenire vni conuẽtibi

hiū niſi cōueniat reliquo quia ſi nō a diffitiōe ꝓ diſtributa ad diffitū diſtributū ⁊ epuerſo cū tali mō ē bōa ꝓña. Vñ iſta ꝓña ē bona oēs hoīnē eē aīal ē nccāriū g̃ oē aīal rōale eē aīal ē nccāriū ⁊ epuerſo ⁊ ita eſt de qbuſdā aliis. Si aūt poſſit taľ mod⁹ ꝓpetēvni ꝓpōnū ꝓuertibiliū abſq; hoc ꝙ ꝓuēiat alteri nōvꝫ taľ ꝓña vľr Vñ ꝓ illa duo pōt ſciri qñ tales ꝓñe ex talib⁹ modalibus valent et qñ non exā q̄re p te ipm

Alia rľa ē ꝙ a drña ſupiori diſtributa ad īferius diſtributū ē bōa ꝓña ſicut ſeq̄t oē ſenſibile ē ſubā g̃ oīs hō ē ſubā Alia regula ē a ꝓuertibili cū ſupiori diſtributo ad īferi⁹ diſtributū ē bōa ꝓña ſicut ſi dormiēs vel vigilās ſit ꝓuertibile cū aīali iſta ꝓña ē bōa ōne dormiēs vel vigilās ē coloratū g̃ ōnis hō ē coloratus Alia regula ē a diffīone ſupior̄ ⁊ ōſcp̄tione ⁊ noīs īt̄p̄tatiōe diſtributa ad īferi⁹ diſtributū ē bōa ꝓña Alia rľa ē quādo ꝓtīgit īferre diffitū vľ deſcriptū vel it̄p̄tatū cū diſtributōe contīgit īferre diffīonē deſcp̄tionem ⁊ nominis it̄pretationē cū diſtributōe. Et iſte rľe itelligende ſūt ſicut ꝓres ita ſcꝫ ꝙ omēs ſmi ſupponāt pſonaliť ⁊ ſigtīe Ca. iii.

Dicto de rľis p q̄s ꝓtīgit īferre vľꝫ reſpectu cui⁹cūq; p̄ti dicēdū ē de rľis p q̄s īferť vľis affitmatīa nō reſpectu ōniū p̄dicator̄ ſed reſpectu aliq̄r̄ Et ēvna r̄gula taľ ab vno rľatiuor̄ q̄ ſūt ſiľ natura diſtributo ad reliquū diſtributū reſpectu h⁹ verbi ē ē bōa ꝓña ⁊ ñ reſpectu alior̄ p̄tor̄ vñ bñ ſeq̄ť oīs pater ē g̃ oīs filius ē ſed nō ſeq̄tur ōnis pater eſt hic ītus g̃ oīs filiꝰ ē hic int⁹ nec ſeq̄ť omne duplū ē pedalis q̄titatis g̃ oē dimidiū eſt pedalis q̄titatis tamē aliq̄n tenet ꝓſequntia reſpectu alior̄ predicatoruꝫ q̄ reſpectu huiusverbi eſt. ſic ſeq̄ť oīs pater eſt homo ergo omnis filiꝰ eſt hō ſed qñ tenet reſpectu alior̄ predicator̄ ⁊ qñ nō oꝫvidē naturā illorū relatior̄ qđ nimis foret lōgū enarrāe Sciēdū ē etiā ꝙ illa regula nō ē gñaľ ſicut nō eſt vmvľr ꝙ oīa relatīa ſūt ſiľ natura ſicut declarat ph⁹ i li° p̄dicamēt or̄ Vñ ñ ſequiť calefactīm eſt g̃ calefactibile eſt. Quid aūt ſit relatiua eſſe ſiľ natura declaratū ē in li° p̄nt or̄.

Alia rľa ē a toto diſtributo ad ptēꝫ diſtributā reſpectu huiusverbi eſt ē bōa ꝓña ſic ſequiť oīs domus eſt g̃ oīs pies ē ſed reſpectu alior̄ predicator̄ ñvꝫ quia nō ſeq̄ť oīs dom⁹ componiť ex fūdamēto pietib⁹ tecto ⁊ lapidib⁹ g̃ oīs paries cōponiť ex his. Intelligēduꝫ ē ꝙ ꝓpe loquendo nō arguiť a toto diſtributo ī talibus ad partē diſtributā ſed arguiť a noīne toci⁹ vel a conceptu toci⁹ diſtributo ad nomē vel conceptū ptis diſtributū ⁊ ſic itelligūt actores multas tales ꝓpōes. et ſi aliq̄n dicam tales ꝓformando me dictis ꝓpibus intelligo eas Intelligēdū ē eciā ꝙ pars aliq̄n ē taľ ꝙ ſñ toto eſſe nō pōt ſicut ipoſſibile ē ꝙ hō ſit ⁊ ꝙ anima itellectīa nō ſit et de tali pte ⁊ toto debet itelligi ꝙ a noīe toci⁹ diſtributo ad nom̄ ptis diſtributū reſpectu hui⁹ verbi ē eſt bōa ꝓ ſequentia. Aliq̄n aūt pōt eſſe totū ſine parte ſicut aliqd pōt eſſe hō q̄uis nō habeat manuꝫ ⁊ de tali toto nō intelligiť regula quia nō ſeq̄tur oīs hō ē g̃ oīs manꝰ eſt. Eadē regula que itelligiť de toto itegrali et pte dēt itelligi de toto eſſentiali ⁊ parte Et eoꝝ mō itelligēdi eſt etiā q̄uis ñ reſpectu aliquorū p̄dicator̄ a nomīe tocius ad nomē partis ſit bōa cōſequētia tñ reſpectu aliq̄r̄ Vñ qñ oēs ptes ſūt eiuſdē rationis ſicut in homogeniis a toto r̄ſpectu p̄dicabiľ in quid vel p ſe ſecūdo° ē bōa ꝓña ſic ſequiť albedo ē qualitas g̃ ps albedīs ē q̄litaſ Similiter ſeq̄tur albedo eſt diſgregatīa viſ⁹ g̃ ps albedinis eſt diſgregatiavilus. Q ñ aūt talis ꝓña tenet et qñ nō nō pōt ſciri niſi ſciať in ſpeciali tā natura tocius q̄ natura partis.

Alia regula eſt ſi ꝓcretū p̄dicať de ꝓcreto diſtributo ⁊ abſtractū predicabiľ de abſtracto diſtributo ſic ſeq̄ť omne iuſtū ē bonū g̃ ōnis iuſtitia eſt bōa. Notandū etiā ꝙ illa regula eſt intelligēda qñ cōcretū ⁊ abſtractū ordinaťm ſm ſupius et īferi⁹ ⁊ nō qñ ſūt diſparata et ideo bñ ſequiť oē albū ē coloratū g̃ omnis albedo eſt color ſꝫ nō ſeq̄ť oē albū ē calidū g̃ oīs albedo eſt calor Ca. q̄rtū

Poſit aliqb⁹ regulis p q̄s tenent enthimemata īferētia vľꝫ affirmatiuaꝫ ex affirmatīa q̄uis plures alie poſſīt poni de quib⁹ diceť īferi⁹ ponende ſūt mō rľe p q̄s tenēt ꝓñe īferētes vľꝫ negatīaꝫ ex negatīa et p° q̄ ōſerniūt vlib⁹ r̄ſpectu q̄rūcūq; p̄tor̄

Eſt aūt ꝑma rľa gñaľ talis a ſupiori diſtributo ad īferi⁹ diſtributū negatīe eſt ꝓña ſimplex q̄lecūq; ſit illud īferi⁹ ſiue ſit īferi⁹ ſe ſiue p accñs. Vñ bñ ſequiť n⁹ hō currit g̃ n⁹ hō alb⁹ currit nullū aľ currit g̃ n⁹ aſin⁹ currit ⁊ ſic de aliis. Ex q̄ pꝫ ꝙ tales ꝓñe ſūt bōe nullū aī mal ē ens per accñs g̃ null⁹ hō alb⁹ ē ens p accidens n⁹ hō ē ens diminutū g̃ n⁹ hō intellect⁹ ē diminutū ⁊ ſic de aliis Alie rľe ꝙ a diſ

finitõe ad diffitũ cũ diſtributõe etiã negatie ꝛ a deſcptiõe ad deſcptũ ꝛ epuerſo ꝛ a noĩs ĩ ẽptatiõe ad ĩẽptatũ ꝛ epuerſo ꝛ ab vno ꝓuertibĩ ad rliquũ diſtributie ꝛ negatie ẽ ꝓña bona. Et illa q̃ dca ſunt ĩ ꝑmo ca° huius partis circa illas regulas ĩtelligenda ſũt etiaꝫ circa iſtas q̃ ñ ſũt hic expſſa Itẽ a drntia ſupion̄ ad ĩferi⁹ ꝛ a diffione ſupion̄ ad ĩferi⁹ negatie cũ diſtributiõe tꝫ ꝓña et ſũt iſte rle ĩtelligẽde ſicut ꝓores.

Ca. qntũ.

Conſeqntiis tenetib⁹ ꝑ regulas q̃ nõ ꝺ ſeruiũt reſpectu q̃ꝝcũq; ꝑdicatorum deſuiũt rle tales Abvno relatioꝝ q̃ ſũt ſil natura ad reliquũ negatie cũ diſtributiõe ẽ bõa ꝓña ſicut ſequĩt n⁹ filiꝰ eſt g̃ n⁹ ꝑ ẽ ꝛ ħ rla ĩtelligenda eſt ſic ꝑ⁹ Alia rla ẽ a nõie ptis diſtributo ad nomẽ toci⁹ diſtributũ ẽ bõa ꝓña negatie et ħ ĩtelligendũ eſt de pte ſine q̃ totũ eſſe nõ põt ſicut ſequĩt nulla aĩa ĩ tellectia ẽ g̃ n⁹hõ ẽ ꝛ ille regule ĩtelligẽde ſũt ſic ꝓſiles affirmatie Alia rla ẽ ſi ꝓcretũ negat vlĩt de ꝓcreto ꝛ abſtractũ de abſtracto ſic ſequĩt nullũ albũ ẽ coloratũ g̃ nulla albedo ẽ color ꝛ tꝫ hec rla q̃lĩtcumq; ſe hẽant ꝓcreta Vñ ſicut ſeqtur nullũ albũ ẽ coloratũ g̃ nulla albedo ẽ color ita ſeqt̃ nullũ muſicũ ẽ caliđ g̃ nlla muſica ẽ calor Alia rla ẽ ꝙ a negatõe ꝑoñ diſtributi ad uega. poſ. ẽ bõa ꝓña ſic ſeqt̃ nlla ſbã ẽ g̃ nullũ accñs ẽ ſꝫ illa ꝓña ẽ vnc̃ qa ꝑ potẽtiã cĩnã poſſꝫ accñs eẽ q̃uis nl la ſba creata eſſꝫ ſꝫ rĩpectu alioꝝ ꝑdicatoꝝ ñ valetvt nõ ſeqt̃ nulla ſubã creata ĩheret g̃ nlũ accñs ĩheret Alia rla ẽ a negatiõe ſubiecti ſeu denoĩati ad negatiõeꝫ denoĩanꝫ ẽ bona ꝓña reſpectu q̃rũcũq; ꝑdicatorũ ſicut ſeqt̃ nullũ corp⁹ ẽ g̃ nullũ albũ ẽ

Ca. vi.

Poſt hec reſtat dicẽ quõvlis affirmatia ĩferẽ ex negatia ꝛ epuerſo ſed qa iſta ꝛ alia ꝑdca pñt patere ex ꝑdict̃ iõ dicendũ eſt de pñtiis ĩt pticulares ꝛ idiffinitas ꝛ qa ſic dictũ ẽ ꝑ⁹pticulaꝝ ꝛ idiffita ꝙuertũt ſp q̃n ti ſupponẽ pſõalĩt ꝛ ſigtie ꝛ qa oẽs rle fere q̃ ꝺfuiũt ẽtimematib⁹ ex pticlaꝝib⁹ ꝛ idiffitꝫ ꝺfuiũt etiã pñtiis ex ſinglaꝝib⁹ iõ dicẽdũ ẽ de eis pñt̃ ꝛ aliq̃n ponẽt exã de iſtis ꝛ aliq̃n de illꝫ. Eſt aũt ꝑ° dñꝺ de illꝫ q̃ tenẽt ꝑ mediũ ĩtrĩſecũ Et ẽ ꝑma rla talꝫ. A diffione ad diffitũ ẽ bõa ꝓña a pte ſubiecti ꝛ etiã a pte ꝑti affirmatie ꝛ epuerſo ſic ſeqt̃ ſor ẽ hõ g̃ ſor ẽ aĩmal rõale ꝛ ẽ talꝫ ꝓña ſimplex Alia rla ẽ a deſcptione ad deſcptũ ẽ bona ꝓña ꝛ epuerſo. Alia rla ẽ a nõie ĩẽptatiõe ad nois ĩẽptatũ ẽ bõa ꝓña ꝛ ſimplex. Alia rla eſt ab iferiori ad ſupi⁹ ẽ bõa ꝓña ſñ diſtributiõe et affirmatie ꝛ talꝫ e ſimplex Alia rla ẽ ab iferiori ad ſupi⁹ p⁹poĩta negatiõe ẽ bõa ꝓña ſꝫ nõ ſimplex niſi q̃n ꝑdica° ſupion̄ de iferiori ẽ nccãria. vñ illa ꝓña ẽ ꝓña ſimplex hõ alb⁹currit g̃ hõ currit ſed iſta ꝓña ẽ ꝓña ſolũvt nc̃ hõ ñ currit g̃ aĩal ñ currit qa dũ hõ ẽ alꝫ ꝓña ẽ bõa q̃n hõ ñ ẽ alꝫ ꝓña ñvꝫ. Ex iſto pꝫ ꝙ oẽs tles ſũt flẽ hõ alb⁹ ẽ aggregatũ ꝑ accñs aſin⁹ĩtellect⁹ ẽ ens dĩnutũ matẽia ꝑma carꝫ foꝛa hõ alb⁹dr̃t ab hoĩe ĩtellectio dĩna creaturaꝝ ẽ p⁹terior ꝑſona eẽntia dĩna ĩ filio ẽ p⁹terior ꝑre hõ ĩtellĕt⁹ fuit ab etno lapis ĩtellect⁹ ẽ de⁹ ꝛ h⁹mõi qa ille iferũt iſtas ꝓpões flãs hõ ẽ aggregatuꝫ ꝑ accñs aſin⁹ẽ ens dĩnutũ materia carꝫ foꝛa ħ dr̃t ab hoĩe ĩtellectio dĩna ẽ poſterior ꝑſõa eſ ſẽtia dĩna ẽ p⁹terior ꝑre hõ fuit ab etno lapis ẽ de⁹ꝑ iſtã rlãꝫ q̃ nũq̃ deficit ab iferiori ad ſupi⁹ſñ diſtributiõe ẽ bõa ꝓña ſi tĩ ſupponãt ꝑſonalĩt ꝛ ſigtie Si aũt aliq̃ ꝑdictaꝝ ꝓpõnũvl aliq̃ ꝓſilis ĩueniaĩ ĩ aliq̃ auctore exponẽd⁹ẽ auctor ꝙ ñ loqt̃ devtute fmõis ſꝫ alĩtꝫ ꝙ talꝫ teri n⁹ñ accipĩt ꝑſõalĩt ſꝫ ſimplr ꝫ matẽialr Alia rla ẽ ꝙ abvno ꝙuẽtibiliũ ad rliquũ eſt bona ꝓña ſic ſeqt̃ hõ currit g̃ riſibĩle currit Intelligend eſt ꝙ õnes ꝑdce rle ſũt ĩtelligende q̃n õnes tĩ ſupponãt ꝑſõalĩt ꝛ ſigtie qa ſi tĩ ſupponãt ſimplr vel matẽialĩt nõvalẽt vl etiã ſi ille tĩ⁹rõe c⁹debẽt tenẽ talꝫ rla ſuppõĩt alĩt q̃ ꝑſõalr ñ oꝫ ꝓñas valẽ ꝛ iõ tales ꝓñe nõvalent alr rõale eſt diffio g̃ hõ eſt diffio alr greſſibile bipes eſt dſcptio g̃ hõ eſt õſcptio hõ eſt dffitũ g̃ aĩal rõale eſt diffitũ hõ eſt ſpecies g̃ alꝫ eſt ſpecies riſibile eſt paſſio hoĩs g̃ hõ eſt paſſio hoĩs ꝛ h⁹mõi Alia rla eſt ꝙ ab aliq̃ ſũpto cũ deĩa°ne ad ipꝫ ſũptũ ſñ deĩatiõe eſt bona ꝓña ſic ſeqt̃ hõ alb⁹ currit ergo hõ currit Notãõ eſt tñ ꝙ aliq̃n de toto aggregato ex õ ẽmiatõe et deĩabili ꝑt̃ altẽa ps aliq̃n vt̃q; ps aliq̃n neutra. Verbi gratia de illo toto hõ alb⁹ ꝑdicaꝫ vtraq; pars hec enim eſt vera hõ albus eſt albus et hõ albus eſt homo et ſi hõ albus ſit oꝫ ꝙvtraq; illarꝝ ſit vã. Aliq̃n altera pars tantum predicaꝫ de toto Verbi gratia de iſto toto hõ mortuus ꝑdicaꝫ hec pars mortuus et non hec pars homo hec enim eſt vera homo mortuus eſt mortuus ꝛ hec eſt falſa homo mortuus eſt homo Similĩt ẽ de ſillõ ſophiſtico hec enim eſt vã ſillus ſophiſtic⁹ ẽ hec aũt

ē falſa ſillūs ſophiſtic⁹ ē ſillūs. Sīr ē ō talib⁹ falſū argumētū ē ſillūs ſophiſtic⁹ ⁊ hui⁹mōi. Aliqñ aūt neūt ps predicaf de toto q̄uis totū p̄dicaf de aliq̄ ſic ē hoc totū albū ꝟ3 dētes neūt ei iſtar3 ēva albū fm dētes ē albū nec albū ꝟ3 dētes ē dētes q̄uis hec poſſit eē va albū fm dētes ē albū ⁊ qñ ptiget nō erit niſi g̃tia materie Dñō ē igit̄ ꝓ qñcūq; vtraq; ps p̄t de toto ſep a tali toto ad q̄libz ptē ē bōa ꝓpo-q̄ntia vñ iſta ꝓña ē bōa hō albus currit g̃ homo currit g̃ albū currit. Ex q̄ patet vt ꝑus ꝓ tales ꝓñe ſūt bōe nō alb⁹ ē ens p accñs ergo hō eſt ens p accñs Intellectio creatur3 eſt poſterior patre g̃ itellectio ē poſterior patre. lapis itellect⁹ ē realit̄ de⁹ g̃ lapis ē realit̄ de⁹ Sīr iſta ꝓña ē bōa lapis itellect⁹ fuit ab eterno g̃ lapis fuit ab eterno Q̄ñ aūt altera ps p̄t tantū de toto tūc a tali toto ad illā ptē ē bōa cō ſeq̄ntia et iō iſta ꝓña ē bōa ſōr ē hō mortuus g̃ ſōr ē mortuus ſed ad aliā ptē nō valet ꝓña nō ei ſeq̄t ſōr ē hō mortuus g̃ ſōr ē hō Q̄ñ aūtē neūt ps p̄dicaf de toto ad neutrā ptē valet ꝓña et iō iſta ꝓña nōv3 ethiops eſt alb⁹ ꝟ3 dentes g̃ ethiops ē alb⁹ Ex iſtis p3 ꝓ iſta ꝓña nō valet iſte ē alb⁹ monach⁹ g̃ ē alb⁹ quia iſta ſtāt ſimul aliqs ē alb⁹ monachus et nō⁹ albus mōachus ē alb⁹. Sīr nō ſeq̄t ille ē tu⁹ p̄r g̃ eſt tu⁹ qa iſte ſtāt ſīr iſte ē tuus p̄r ⁊ tu⁹ p̄r nō eſt tu⁹ ſi tu⁹ i p̄dicato dicit circūſtātiā poſſeſſiōis

Alia rīa eſt a ꝓpōe ſūpta cū aduerbio determīāte opationē ad ipſā ſine determīatiōe ſūpta v3 ꝓña affirātīe ſic ſeq̄t ſōr velocit̄ currit ergo ſōr currit ſōr male diſputat g̃ ſōr diſputat

Alia regula ē a ꝓpōe ſūpta cū ꝓpōe et ſuo caſuali vel a determīatione equaleti aduerbio vel ꝓpōi ⁊ ſuo caſuali ad illā ſine tali addito ē bōa ꝓña ſic ſeq̄t hō nccā⁹ ē animal g̃ hō eſt aīal. hō dat denariū cū ſtātia g̃ hō dat denariū. hō p ſe ē al g̃ hō ē al hō inq̄tū alb⁹ dīt ab hoīe g̃ hō dīt ab hoīe eēntia diuina et ſapīa dīnt rōe g̃ eēntia dīna ⁊ ſapīa dīnt Ex iſto patet ꝓ oēs tales ꝓpōnes de virtute ſermonis ſūt falſe q̄libet creatura ō ſe eſt nō ēs q̄libet materia de ſe caret forma paſſū de ſe caret actu idē ſubvna rōe eſt ꝑus ⁊ ſub alia rōe ē poſteri⁹. idē ſubvna rōe eſt ſupi⁹ ⁊ ſub alia iferius idēvt ſic eſt albū ⁊vt ſic ē nigr3 idez ꝟ3 ꝓ ſīr vt ſic ē tale ꝟ3 ꝓ alit̄ vt ſic nō ē tale Vñ quic quid affirmaf de aliq̄ cū aliq̄ aduerbio vl cū ꝓpōe ⁊ ſuo caſuali vel alia determīatōe equalēte aduerbio vel tali ꝓpōi cū ſuo caſuali debet abſolute ꝓcedi de eo qcqd etiā p̄t de aliq̄ cuz dictōe reduplicatīa abſolute ſine tali dcōe vl aliq̄ equalente p̄dicaf de eoð. Ex q̄ p3 ꝓ oēs tales ꝓñe ſūt bōe natura ſpecifica eſt realit̄ drīa idīdualis g̃ natura ſpecifica eſt drīa idīdualis gen⁹ ⁊ ſpēs ſūt idē realit̄ g̃ gen⁹ ⁊ ſpecies ſūt id hō ē realit̄ hūanitas g̃ hō eſt hūanitas intellect⁹ eſt realit̄ volūtas g̃ intellect⁹ eſt volūtas agens eſt realit̄ paſſū g̃ agēs eſt paſſū albū p accñs nō eſt idem hoi g̃ albū nō ē idē hōi et ſic de multis aliis q̄ tñ ꝓñe negāf a modernis Notādū eſt ꝓ ille rīe itelligēde ſūt qñ p talē additionē nō daf itelligi ꝓpō ꝓditionaī et p hñ ſoluif iſtātia q̄ poſſ3 adduci nā ñ ſequif vellē eſſe i luto cū centū mercis g̃ vellem eſſe i luto. nā p iſtā ꝓpōez vellē eſſe i luto cū centū mercis intelligif iſta ꝓditōaī vellem eſſe i luto ſi poſſī ex hoc lucrari vl habē cētū mercas. Et iō notādū eſt ꝓ ille rīe ſūt intelligende qñ nulla eſt variatio in añte et ꝓñte niſi ꝓ illa determīa⁹ ponif i antecedente ⁊ nō i ꝓñte et p hñ pñt ſolui ille iſtātie q̄ poſſūt adduci de ſecū⁹ elenchor3 vbi videf phs i tali modo arguendi aſſignare fallatiā ſecūdum qd ad ſimplr Vñ i talib⁹ aſſignat phs fallatiam ſecūdū quid ad ſimplr amittere egritudinez eſt bonū ergo egritudo eſt bōa qō nō vult ſapiens eſt malū ſapiens nō vult amittē bonuz g̃ bonū eſt malū. Patet maīfeſte ꝓ i iſtis ⁊ ꝓ ſimilib⁹ nō eſt bonus modus arguendi de q̄bus ponūf p̄dicte rīe. Scienð eſt etiā ꝓ ſi ille rīe hñt alicubi inſtātiā debent hīe qñ pticipi ū vbi nō p̄dicaf de toto aggregato ex eodem pticipio ⁊ illa determīatōe adiūcta Et iō qñcūq; tale pticipiū p̄t de tali aggregato rīe ve ſūt pñt eni oīa talia entimemata reduci i ſill3 p aſſūptionē talis ꝓpōis q̄ eſt medīū itrīſecū talis ꝓñe Vñ ſic iſta ꝓña eſt bōa ois hō currit g̃ ſōr currit ⁊ p aſſūptionem medii iſtu⁹ ſōr eſt hō reducit i ſill3 ſic arguēdo cīs hō currit ſōr eſt hō g̃ ſōr currit ita iſta ꝓña ē bona ſōr currit velociter ergo ſōr currit qa iſte ſillogiſmuſ eſt bon⁹ omne currens velocit̄ eſt currens ſōr currit velocit̄ ergo ⁊c̄ et ſic de aliis. Et ita illa rīa gñaī ēva qñ pticipiū vbi p̄t vniuerſaliť de pticipio eoð cū determīatiōe ⁊ qñ nō/nō Alia regula eſt iſta a ꝓpoſitiōe vli affirmatīa ad q̄libet idīffītā particularem affirmatīaz vel ſingularem de cuius ſubiectove p̄dicaf ſubiectū vniuerſaī eſt bōa ꝓña reſpectu eiuſð predicati nulla variatiōe exīte a pte determīationis ſi

cut ſeqr̃ oĩs hō currit ḡ albū currit qñ hec eſt
va aliqō albū ẽ. ꝛ hō. Similit ſeqr̃ oĩs hō ẽ aĩ
mal ḡ aliq̃ ſubā ẽ al' ex q̃ hec ẽva ſubā ẽ ho-
mo. Notāō ẽ ꝙ iſta rl'a nō hz locū qñ ſubiec-
tū vel p̄tū vlīs iportat aliq̃ rēvnā numero q̃ ẽ
plēs res numero vel iportat rē q̃ erit eaō rea-
lit' cū tali re q̃ ẽ plures res realit' ꝛ ꝓpt' hoc iſta
ꝓña nōvz oĩs ꝑſona ꝓducta diſtīguit' realit' a
ꝑſōa ꝓducēte ḡ eēntia dīna diſtiguit' realit' a p
ſōa ꝓducēte q̄tūcūq; hec ſitva eſſētia dīna ẽ p
ſōa ꝓducta nec iſta ꝓñavz oĩs eēntia dīna eſt
pr̄ ḡ filiꝰ ẽ pr̄ q̄uis hec ſitva filiꝰ ẽ eēntia dīna

Eſt tñ aduertēdū ꝙ nō ſp fallit hec rl'a q̃le
tale ſubiectū vel p̄tū ſūit' ymo aliqñ nō fallit.
vñ iſta ꝓña ẽ bōa oē ens ẽ creatū vel icreatuz
ḡ eſſentia dīna ẽ creata vel icreata et ſil'r ſeq
tur oĩs ꝑſōa dīna ẽ ꝓducens vel ꝓducta ḡ pat'
ẽ ꝓductꝰ vel ꝓducēs. qñ aūt valeat tal' ꝓña i ta
libꝰ t̄is ꝛ qñ nō pōt ſciri p illa q̃ ꝓdicta ſt̄ ſupi
us ī materia devniſoꝛi gñatōe ſillōꝝ de ieſſe
ꝛ p ea q̃ dēa ſūt ſt̄ ſnīas ſz ī oībꝰ alis t̄is ẽ rl'a
va gñalit' ſñ aliq̃ iſtātia ſi t̄i ſupponāt ꝑſōalit'
ꝛ nullus eoꝝ īcludit aliqō ſincathegreūa vel
aliquid equales et iō oēs tales ꝓñe ſūt bōe oē
aĩal ẽ ens ꝑ ſe ḡ oĩs hō albꝰ ẽ ens ꝑ ſe q̃libz p
ſōa dīna de nccāte ẽ deꝰ ḡ hō de nccāte ẽ deꝰ
q̃libz ꝑſōa dīna fuit ab eterno ḡ hō fuit ab e
terno oĩs edificator ꝑ ſe edificat ḡ albū ꝑ ſe e
dificat oē albū ꝑ accñs edificat ḡ edificator
ꝑ accñs edificat Ex q̃ pz ꝙ iſte ꝓpōes ſūt ve-
re hō albꝰ ẽ aĩal hō ẽ ꝑſōa dīna aliqs edifica-
tor ẽ albꝰ aliqō albū ẽ edificator et iō iſta cō-
ſeqntia ẽ bōa natura ſpecifica de ſe ẽ ꝓcabil'
ḡ dr̃a īdīdual' ẽ de ſe ꝓcabil' ſi hec ſit va dr̃a
īdīdual' ẽ natura ſpecifica q̃ ſeqr̃ ex iſta diffe
rentia īdīdual' ẽ realit' natura ſpecifica ſicut
pz ꝑ rl'az ſup̄ poīta Sil'r iſta ꝓña ẽ bōa oĩs dif
ferentia īdīdual' ẽ ī ꝓcabil' de ſe ḡ naſa ſpe-
cifica de ſe ẽ ī ꝓcabil' ſi hec ſitva naſa ſpecifi-
ca ẽ dr̃a īdīdual' Sil'r hec ꝓña eſt bōa oē genꝰ
pr̄ de plībꝰ drn̄tibꝰ ſpē ḡ ſpēs pr̄ de pluribus
drn̄tibꝰ ſpē ſi hec ſitva ſpēs ẽ gēꝰ realit'. Sil'r ō-
nes tales ꝓñe ſūt bōe oĩs ītellectio dīna eſt ꝑ
or actu gñandi ḡ ītellectio creaturaruz ẽ ꝑor
actu gñandi ex quo hec eſtvera intellcꝰ crea-
turaꝝ ẽ intellectio dīna. Similit ſeqr̃ oĩs ītel
lectꝰ ẽ ſpeculatiuꝰ ḡ intellectus p̄cticus eſt in-
tellectus ſpecl'atiꝰ oĩs hītus ſpeculatiꝰ eſt ī in
tellectu ſpecl'atīo ḡ hītꝰ practicꝰ eſt ī intellec-
tu ſpeculatīo vel ſic ḡ hītus ſpeculatiꝰ ẽ ī ītel
lectu practico ſi oĩs intellectꝰ ſpeculatiꝰ ſit in-
tellectus practicꝰ. oĩs eſſentia dīna ẽ princi-
piū ꝓducẽdi vbū ḡ ītellectio creaturaꝝ ẽ ꝑn
cipiū ꝓducendi verbū. Et ſi dicaſ ꝙ tal' ꝓña ñ
vz quia ſi ītellectio creaturaꝝ eſſet ꝓncipiuz
ꝓducendi vbū ḡ pater prius ītelligēt creaſas
q̃ ꝓduceret vbū ex quo ꝓncipiū ꝓducēdi eſt ꝑꝰ
ꝓducto. hoc non obſtat. vñ quō intellectō cre
aturaꝝ ẽ priorvbo ꝛ quō nō ꝛ quō pater priꝰ
itelligit creaturas q̃ ꝓducit vbū dictū eſt ſup
ſententias iō ad pñs ptranſeo Sed ad iſtā for
mā arguendi ītellecꝰ creaturaꝝ ẽ ꝑor ī patre
q̃ ꝓducat ḡ pater prius ꝓducit creaturā q̃ ꝓdu
catverbū Dicend' ꝙ illaforma arguendi non
vz ſicut nō ſeqr̃ ſōr albus fuit ꝑor platone ḡ
ſōr fuit albus añq̃ plato fuit albꝰ. nā poīto ꝙ
fuerit plato filius ſortis et ꝙ ſōr nūc pꝰ ſit al
bus hec tūc eſt va ſōr albꝰ fuit ꝑor platone et
ſōr ẽ ſōr albꝰ ḡ ꝛc ꝛ tñ hec eſt flā ſortes fuit al
bus añq̃ plato ymo etiā hec ẽ falſa ſōr fuit al
bꝰ anteq̃ plato fuit albus poſito ꝙ ſōr nunc ꝑ
mo ſit albus et ꝙ plato fuerit albꝰ a ꝓncipio
natiuitatis ſue. Et notādū eſt ꝙ aliq̃ taliū
conſequentiarū ſūt ſolū bonevt nūc ꝛ alique
ſunt conſequentie ſimplices. qñ aūt ꝑdicatio
antecedētis de ſubiecto cōſequentis eſt nccā-
ria tunc eſt cōſequētia ſimplex ꝛ nccāria. qñ
aūt talis cathegorica eſt cōtingens ꝛ non ne
ceſſaria tunc talis cōſequentia eſt ſolū vt nūc
Vnde iſta conſeqntia ẽ ſimplex quelibet ꝑſo
na diuina fuit ab eterno ḡ imortale fuit ab e
terno quia hec ẽ nccāria aliquod immortale
eſt perſona dīna ſed hec cōſequentia ſolū eſt
bonavt nunc quelibet ꝑſōa diuina fuit ab eꝰ
no ḡ creans fuit ab eterno accipiendo ſubiec
tū in ꝓñte ꝑ eo quod eſt quia hec eſt ꝓtigens
creās ẽ deus. Si aūt ſubiectuz ꝓñtis accipiť ꝑ
eo quod fuit ꝓña ō facto ſimplex eſt quia hec
eſt nccāria creans fuit deus accipiendo ſubie
ctū ꝑ eo qō fuit ſicut hec eſt nccāria deus fuit
creās. Intelligendū eſt eciā ꝙ qñ arguiť ab ī
feriori ad ſupius ẽ ſemper ꝓña ſimplex q̃uis
talis cathegorica nō ſit nccāria. Vñ hec eſt ꝑ
ſequentia ſimplex oĩs hō eſt aĩal ḡ aliqua ſb-
ſtātia ẽ aĩal q̃uis hec nō ſit nccāria aliq̃ ſubā
eſt hō. Intelligendū eſt etiā ꝙ omēs regule p̄
dicte intelligende ſūt quādo termini ſuppo-
nunt perſonaliter quia ſi aliquis termiꝰ ſup-
ponat ſimplr̃ vel aliter nō oz cōſeqntiā valere

Alia regula eſt a noīe nūerali reſpectu hu
iusverbi eſt ad nomē partis eſt bōa ꝓña ſicut
ſequitur q̃tuor ſūt ergo duo ſūt Alia regu

la eſt a noīe collectiō adnomē pt̄ eſt bōa cō-
ſeqntia ſic̄ ſequit̄ poplu⁹ē g̃ hō eſt et dēt iſta ē
gula itelligi qñ tale totū nō pōt eſſe ſñ illa p-
te ſicut exercit⁹ nō pōt eē ſñ hoīe iō bñ ſequit̄
exercit⁹ē ergo hō ē ſed qa pōt eē ſñ eq̃ iō ō
ſequit̄ exercit⁹ē g̃ equus ē q̃uis equ⁹aliqñ ſit
ps exercit⁹. Et ē notādū ꝙ due rl̄e p̄dicte de
bēt itelligi qñ tl̄i ſupponūt pſōaliť ⁊ rſpectu h⁹
vbi ē qñ p̄dicať ſecūdū adiacēs qa reſpectu a
liox̄ ptox̄ nōv3 tal̄ ꝓna nō enī ſeqť q̃tuor ex
cedūt tria g̃ duo excedūt tria nec ſeqť ppl⁹ ē
plures hoies g̃ hō ē plures hoies reſpectu ta-
mē aliq̄x̄ p̄dicatox̄ t3 tal̄ ꝓna bñ enī ſeqť po
pul⁹ē hic ît⁹ g̃ hō ē hic ītus q̃tuor ſūt hoīesg̃
duo ſūt hoīes. q̃tuor ſūt alba g̃ duo ſūt alba
Vñ qñ p̄dicatū nō pōt ꝓuenire toti niſi cōpe-
tat alicui parti ſempvel frequent̄ reſpectu ta
lis p̄dicati a toto numēali ⁊ copl̄atio ad ptē ē
bōa ꝓna aliť ñ. Alia rl̄a ē qñ ſt̄ due p̄rieta
tes ſivnū extremūvni⁹p̄rietatis p̄t̄ devno ex-
tremo alterius p̄rietatis reliquū extremū p̄-
dicabiť de rl̄iq̄ ſic̄ ſequit̄ iuſtitia ēvt⁹g̃ iuſti
tia ēviciū Sciendū ē ꝙ illa regula habetvi
tatē qñ neutra p̄rietas h3 mediū ſi eī habeat
mediū nōv3 qa nō ſequit̄ p̄digalitas ēvitiūg̃
illiberalitas ēvtus Alia regl̄a ē ſi gñā° ali
cui⁹ē bōa ip̄3 q̄ bonū ē et iō ſeqť gña° hois ē
bōa g̃ hō eſt bō⁹ Alia rl̄a ē ſi gña°alicuius
eſt mala ip̄3 ē malū ⁊ iō ſeqť gña° hois ē ma
la g̃ hō eſt malus Itē alia rl̄a ē ſi corruptio
alic⁹ē bōa ip̄3 ē malū Itē alia rl̄a ſi corrup-
tio alicuius ē mala ip̄3 ē bonū. Et nota ꝙ bo
nū eſt duplex ſc3 naťale ⁊ morale de bono et
malo p̄mo° rl̄e ſūt ītelligende ſed de iſtis di
ceť alias iō ptranſeo. Ca. vii.

Dātis aliqb⁹rl̄is deſeruientib⁹ cōſe-
qntiis iferentib⁹ affirmatia3 ex affir
matīa p mediū ītrīſecū dicēdū ē nē
de regulis iferentib⁹ affirm̄atia3 ex affirm̄atīa p
mediū extrinſecū. Et ēvna rl̄a taľ ſi p̄ncipa-
le de p̄ncipali ⁊ cōiugatū de ꝓiugato ⁊ cā⁹ de
caſu ⁊ epuerſo etvocatur conjugatū ꝓcretū et
p̄ncipale abſtractū ⁊ caſus aduerbiū ſequēs.
vñ ſeqť iuſticia ēvt⁹g̃ iuſtus ēvtuoſus et qui
iuſte aliqd facit aliqdvtuoſe facit Notādū
ē ꝙ illa rl̄a debet itelligi ſi cōcretū ⁊ abſtrac
tū ſig̃nt idē et tūc ſp t3 rl̄a ſi abſtractū de ab
ſtracto ⁊ ꝓcretū de concreto ſed nō o3 ſēp ꝙ e
puerſo ſed ad h̄ ꝙ epuerſo teneat ꝓna o3 ꝙ ꝓ
creta ſe hēant f3 ſupius ⁊ iferius. vñ bñ ſequi
tur albedo eſt muſica g̃ albū ē muſicū ſed nō
epuerſo ſeqť albū ē muſicū g̃ albedo ē muſi-
ca. Et nota ꝙ illud eſt īferius ad aliud qñ ab
illo ad idē aliud ē ꝓna formal̄ ⁊ nō epuerſo ſi-
cut ſeqť formaliť ſōr ē hō alb⁹ g̃ ſōr eſt hō et
nō ſufficit ꝙ ad hoc ꝙ aliqd ſit ſupius ꝙ p̄dī
cať de oīb⁹ de qb⁹ p̄dicať aliud ⁊ de pluribuſ
Vñ q̃uis oīa aīalia eſſent alba adhuc albuz
nō eēt ſupius ad hoīez q̃tūcūq̄ albū p̄dicareť
de oī hoīe et de pluribus et h̄ qa iſta nō ē ꝑſe
q̃ntia formal̄ et ſimplex ſōr ē hō g̃ ſōr ē alb⁹
⁊ ppt̄ h̄ nōv3 iſta ꝓna de⁹ eſt hō g̃ deitas ē hu
manitas q̃tūcūq̄ qlibet deus ⁊ quelibet pſōa
eēt hō ⁊ hoc eſt qa deus nō ē inferius ad hoī-
nē nec hic p̄dicať ſupius de īferiori filius dei
eſt hō ſic̄ nec hic ſōr eſt albus Et ſi dicatur ꝙ
hic ē p̄dicatio ſuperior̄ de īferiori x⁹ ē hō er-
go p rl̄am p̄us datā ſeqť xp̄s eſt hō ergo dei
tas eſt hūanitas qa xp̄s nō h3 aliqd aliud ab
ſtractū. Dicēd eſt ꝙ ſi hec ſit p̄dica° ſupioris
de īferiori hoc eſt qa ſubiectū equalet duob⁹
ꝓcretis hūtibus duo abſtracta q̃x̄ vnū eſt dī
nitas ⁊ aliud hūanitas et cōcreta ſūt de⁹ l̄ fi
lius dei q ē hic hō tē xp̄⁹ equiualet huic toti fi
lius dei qui eſt hic hō ⁊ quia xp̄s nō eſt īferi⁹
ad hoīez niſi quia includit equalēt illud ꝓcre
tū hic hō et nō quia equalēt īcludit h̄ ꝓcretuz
filius dei ideo ex illa x⁹ē hō ſi ſit ī ea p̄dica-
tio ſuperior̄ de īferiori ꝓtigit īferre iſtaz hec
humanitas ē hūanitas et nō iſtaz dīnitas eſt
humanitas Exm̄ ē ad hoc nam hic ē p̄dicati
o ſupior̄ de īferiori hō albus ē albus nō qui-
a hō ſit īferius ad albū ſed quia h̄ albū dmō-
ſtrando quemcūq̄ homiez albū eſt inferi⁹ ad
album et iō ex iſta hō albus eſt albus nō ſe-
qtur iſta hūanitas eſt albedo ſed iſta hec al-
bedo demrādo albedinē hois ē albedo. Ex
iſto patet ꝙ tales ꝓñe ſūt bōe hō ē anīal ergo
hūanitas ē anīalitas equus eſt animal ergo
equitas eſt aīalitas Secūdo ē intelligēdū ꝙ
illa rl̄a eſt intelligenda qñ cōcreta eoꝺ mō ſe
hñt ad ſua abſt̄cta ita ꝙ ſivnū ꝓcretū neccārio
ſupponat pro alia re q̃ ſuū abſt̄ctū vel ōnota
tnr ſupponere ī ppōe ꝙ ſiť aliud ꝓcretū ſup-
ponit ꝓ alia re q̃ ſuum abſtractū Vñ ſivnū ꝓ
cretum ſupponit ꝓ alia re q̃ ſuū abſtractū ⁊ a
liud cōcretū ſupponat ꝓ eoꝺ ꝙ q̃ ſupponit ſuū
abſtractū nō o3 ꝙ ſi ꝓcretū p̄dicet de cōcreto
ꝙ abſtractū p̄dicať de abſtracto et ppter hoc
iſta ꝓña nōv3 hō ē aīatus ergo hūanitas ē aī
ma nā hō ſuppoit ꝓ eodem ꝙ quo ſupponit hu
manitas vel ſaltem ſupponē pōt. nā ſi nulla

hūanitas ſit aſſūpta manifeſtū eſt ꝙ nō ꝓ ali
o ſupponūt ſubiecta illaꝝ ꝓpōnū hō ē aīal et
hūanitas ē aīal nā cū hō ſupponat ꝓ toto cō-
poīto ex oīb⁹ ptīb⁹ eēntialibus hoīs hūanitas
ſupponēt ꝓ illa pte hoīs vel ꝓ aliq̄ qđ nō eſſet
illud totū nec pars ſi nō ſuppoīt ꝓ toto nec v3
dicē ꝙ hō ſupponat ꝓ toto ꝓpoīto ex hūani-
tate ꝛ drā īdīduali ꝯhente hūanitatē Nā idē
argumētū eſt de ſorte ꝓ q̄ ſuppōit aut ꝓ toto
aut ꝓ parte. Sīr idē argumētu ē de hac hū-
nitate ꝓ quo ſupponit et maīfeſtu3 eſt ꝙ non
ſuppoīt ꝓ alio q̄ ꝓ quo ſuppoit hic hō. Sīr hu
manitas ſupponit ꝓ hac hūanitate cū hec hu-
manitas ſit hūanitas ſed hec hūanitas nō in
cludit tā naturā q̄ drña3 indīdualē ſi eſſ3 ali-
q̄ talꝭ drña ſīr ꝓ eoꝺ ſuppoīt ꝓ quo ſuppoīt hō
ſed ſic ſe nō hñt aīatū ꝛ aīa ná aīa ſuppoīt ꝓ
parte tm̄ ꝛ ıō nov3 hō ē aīat⁹ g̃ hūanitas ē aī-
ma. Itē nota ꝙ illa rīa etiā ē ītelligēda q̄n nīl
ū ſincathegreuma ıcludīt ī abſtracto vel eq-
ualēs qđ nō ıcludīt ī ꝓcreto Alia rīa ē ſi a
liqua ꝓña ſit bōa eoꝺ additovtrobiꝙ adhuc e
rit ꝓña bōa ſīc ſi iſta ē ꝓña bōa hō currit g̃ aī
mal currit iſta ꝓña eſt bōa hō alb⁹ currit g̃ aī
mal albū currit. Sciend ē ꝙ iſta regula de
bet ītelligi q̄n illud additū ē adiectī3 vel ſub-
ſubſtātī3 reſpectu illius cui addīt ꝛ ē puꝝ ca
thegreuma nō ıcludēs equalēt aliq̄ ſincathe
greuma ꝛ ꝓpter iſtud q̄uis ſeq̄t hō currit g̃ aī
mal currit tm̄ eoꝺ ſig° additovtrobiꝙ nō ſeq̄t
ga nō ſeq̄t oīs hō currit g̃ oē aīal currit. Sīr
ſequīt ſor eſt alb⁹ g̃ ſor ē colorat⁹ ꝛ tm̄ additov
trobiꝙ nūc ꝑ° nov3 ꝓña nō cī ſeq̄t ſor nūc ꝑ°
ē albus g̃ ꝑmo nūc ē coloratus nā ꝑ° vel ē ſin
cathegreumavel includit equalēter ſincathe
greuma ſc3 lī ſincathegreūa nō ꝛ ꝓpt ıō bene
ſequīt hō currit g̃ aī currit etiā ſi hō non ſit et
tm̄ negatiōe additavtrobiꝙ novalet nō eni ſe
quīt hō nō currit g̃ aīal nō currit ſi ei nullum
aī eſſet niſi vn⁹ bos et ille currēt añs ēvm et
ꝓña falſū Alia rīa ē ꝙ dicit ſapiēs ēvm et
ıō ſeq̄t ꝓña dicit ſubā3 ſuſcipe p̄ria g̃ ſubā ſu'
ſcipit p̄riū. Sed nota ꝙ iſta r̄gula nō ē gñalis
niſi de auctore q̄ erraē nō poteſt vel qui ī dic
to ſuo a tali īſtruīt ꝛ ıō de hoīne loq̄nte p̄ciſe
ex iuditio ſue rōis nō ē regula ītelligēda ſ3 p̄
ciſe a deo ꝛ de aliis q̄ iſtructi a deo loq̄bāt et
ıō iſta ꝓña nō ē forāl Arī. dicit lī g̃ ēvm nā īt
va q̄ locut⁹ ē f3 vitatē multa falſa inſeruit. In
telligēd ē etiā ꝙ regula ītelligēda ē q̄n aliqd
dicitur a tali ſapientē non errante aſſertive
ſolū et non recitatiue tm̄ nec vt rē bef vl er
rare ꝓbef. Alia rīa ē ꝙ ſi ſimplr ad ſimpl ī
cit et magis ad magis ꝛ maxie ad maxie. vñ
bñ ſeq̄t peccās ē mal⁹ g̃ magis peccās ē ma-
gis mal⁹ Sciēd ē ꝙ iſta rīa dēt ītelligi q̄n p̄
dicatū ī p̄a ꝓpōe p̄vlīt de ſubiecto ita ꝙ a nīl
lo ptēto poſſit negari. debet etiā intelligi quā
do nihil addīt ivna ꝓña qđ nō addīt ī alia ni
ſi hoc aduerbiū magis. ſīr dz intelligi nulla
mutatione facta vel nō facta mutatione niſi
circa ſig̃tū illius tm̄ī. Per ꝑmū excludunt ta
les iſtantie bibē ē bonū g̃ magis bibē ē ma-
gis bonū dormire ē bonū g̃ magis dormiē ē
magis bonū ga nō oē dormirevel bibē ē bo-
nū ymo aliqđ dormire ꝛ aliqđ bibere nō ē bo
num. Per ſecundū excludūt tales iſtātie iſte
eſt iuſtus g̃ iſte ēvtuoſus ꝛ tm̄ nō ſeq̄t iſte eſt
magis iuſtus q̄ ille g̃ ē magis vtuoſus q̄ iſte.
Sīr ſeq̄t iſte ē ebrioſus g̃ eſt mal⁹ et tm̄ nō ſe
q̄t iſte eſt magis ebrioſus q̄ ille ergo ē magis
mal⁹ q̄ ille ga ſi ille ſit p̄ciſe ebrioſus ꝛ exce-
dit ī ebrietate ꝛ nō hēat aliudviciū. Alī⁹ aut
ſit modicū ebrioſus ſed tm̄ cū lī ſit homicida
blaſphemus adult et ſic de aliisviciis tūc ille
ē magis ebrioſus quam iſte et tamen non eſt
magis malus q̄ iſtevt p3. Per ſcīū excludūt
tales iſtātie iſte ē iuſt⁹ ego iſte ēvtuoſus ꝛ tm̄
nō ſeq̄t iſte ē magis iuſt⁹ ergo ē magis vtuo-
ſus ga ponam⁹ ꝙ augmētato ī iſto hītu iuſti-
tie diminuāt hīt⁹ aliaꝝ vtutū qđ ē poſſibile ſi
cut ī moralib⁹ oñdīt tūc añs ēvm ꝛ ꝓñs falſū
Et ſi dicat ꝙ ſeq̄t omne ſimplex ē pfectū ego
magis ſimplex ē pfectius igīt rīa fm intellec-
tum datū non ē bona. Ad hoc dicitur ꝙ cō
ſequentia nonv3 ſed excluditur per ſecūdum
quia ſimplicius nō dī aliqd ga ī ſe ſit p̄ciſe ſi
plicius ſed nccārio dicīt reſpectu alterius ꝛ i
deo ſicut nō ſeq̄t ebrioſus ē mal⁹ ergo magis
ebrioſus q̄ ſortes ē magis mal⁹ q̄ ſor ita non
ſeq̄t ſimplex eſt perfectū ego magis ſimplex
ē magis pfectū quia ſēp illa noīa magis ſim
plex magis pfectū req̄rūt aliquid aliō ad qđ
dicāt nō aūt ſic eſt de iſto magis albū ga poi
to ꝙ nihil ſit album niſi ſor adhuc poterit ſor-
tes eſſe magis albus quāuis non ſit magis al-
bus q̄ alius. Vīr ergo excludūt ꝑ iādicta ō-
nia q̄ nō p̄nt cōpetere eidē ī ſe ſine ꝓparatiōe
ad aliō cui⁹modi ē ſimplex. nā ipoſſibile ē ꝙ
ıō ſit aliq̄n magis ſīplex ī ſe ꝛ aliq̄n mī' ſiplex

ꝛ eꝑuerſo. vñ ꝓpoītū ſp̄ é eq̄ cōpoītū dū et é ſi
plicit̄ ſimplex q̄tūcūq; ꝓponaf̄ cū aliis tñ in ſe
eſt ſp̄ eq̄ ſimplex dū é ꝛ ſic̄ ē de iſta ita ē ỏ mł
tis aliis. Alia rł̄a é ſi ſingł̄are de ſingulari
et pł̄e de pł̄i ꝛ eꝑuerſo ꝛ iō ſeq̄f̄ hō é aīal g̃ ho
mies ſūt animalia Notāḍ ꝙ iſta regula nō
habet vītatē qñ alterū illoꝝ noiꝝ plis n. nō ve
re p̄dicaf̄ de aliq̄ ſubiecto alio ꝛ ꝓpt̄ ł̄ nō ſeq̄f̄
deus é ens g̃ dii ſūt entia qa illud ſubiectum
p. n. dii nō dicit̄ ve de aliq̄ ſubiecto ymo nec
de ſeipō hec ei eſt flā dii ſūt dii. Siłr ſi nꝰ hō
eſſet niſi vnus ſolus hec ꝓña nō valet hō é ani
mal g̃ hoies ſūt aialia qa añs é vm ꝛ ꝓñs flm̄
qa ꝑuerſa ꝓñt̄ é falſa hec ſꝫ aialia ſūt hoieſ
qa q̄libet ſingulaꝝ eius eſſet falſa Siłr p̄dicta
rł̄a hꝫ inſtantiā qñ alter t̄ioꝝ iportat reꝫ que
eſt pł̄es res q̃uis nō ſp̄ ſit neganda talis ꝓſeq̄n
tia, vñ iſta ꝓña nō vꝫ pſōa eſt dinitas g̃ pſone
ſūt dinitates. Siłr habet iſtātiā qñ alt̄ t̄ioꝝ é
in rēo ꝛ alt̄ i obliq̄ iō nō ſeq̄f̄ effectꝰ é a cā er
go pł̄es effectus ſūt a cauſis qa ſi deꝰ ſe ſolo ō
nes effectꝰ ꝓducēt añs eētvm ꝛ ꝓñs flm̄ Simi
liť nō ſeq̄f̄ hois eſt aſinꝰ g̃ hoiꝝ ſūt aſini nā po
ſito ꝙ omnes hoies nō habeāt niſi vnū aſinū
ꝛ tñ pł̄es ſūt aſini tūc añs eſtvm ꝛ ꝓñs falſuꝫ
Siłr p̄dicta rł̄a hꝫ iſtātiā qñ é p̄dicatio p acci
dēs ꝛ ptigens q̃tūcūq; devtroq; extremo vifi-
ceť eē tā i ſingulari q̃ i pł̄i et iō nō ſeq̄f̄ hō eſt
cecus g̃ hoies ſūt ceci Siłr p̄dca rł̄a capit iſtā
tiā qñ alterū extremū é diſtictū quia nō ſeq̄f̄
oīs hō é cecꝰ vel vidēs g̃ oēs hoies ſ̄t cecivł̄ vi
dētes. nec ſeq̄f̄ hō eſt cecus ł̄vidēs g̃ hoies ſūt
ceci vel vidētes. nā ſi nō eſſent niſi duo homi-
nes et alt̄ eſſet cecꝰ ꝛ alter vidēs añs eſt verꝫ ꝛ
ꝓñs falſū Alia rł̄a é ſi pł̄ale de pł̄i ꝛ ſingula
re de ſingulare ſic̄ ſeq̄f̄ hoies ſūt aīalia g̃ ho
mo é aīal. Iſta regula ſicut predicta itelligen
da eſt qñ ſingulare ꝛ plurale idē ſignificāt qa
ſi nō haberent idē ſignificatū ꝓña nō tenreet.

Capitulum viii.

Declarat̄ aliqbꝰ rł̄is ỏfuiētibꝰ ꝓñtiis i
ferētibꝰ affirataīm ex affirātiua nē
dicēduꝫ eſt ỏ rł̄is per quas tenent cō
ſequentie inferentes negatiaꝫ ex negatia.
Et eſtvna rł̄a cōplectens multas que eſt talis
a diffione ad diffitū a deſcp̄tione ad deſcp̄tū
a nōis it̄p̄tatiōe ad it̄p̄tatū. ab vno ꝑtibili-
ū ad reliquū et eꝑuerſo tꝫ ꝓña ſiue p̄ponif̄ ſi-
ue poſtponif̄ negō et ille rł̄e intelligēde ſūt vt
ꝑius ſupponētibꝰ oībꝰ t̄is pſōalit̄ et nulla alia
variatione facta circa ꝓpōes ꝛ iō tales ꝓñe nō
valent hō nō eſt paſſio hois g̃ riſibile non eſt
paſſio hois animal rōale mortale ñ é diffituꝫ
g̃ homo eſt diffitū et hꝰ mōi. Alia r̄gula é
ab inferiori ad ſupius poſtpoīta negatiōe eſt
bōa ꝓña ſic̄ ſeq̄f̄ hō ñ currit g̃ aīal nō currit.

Sciendū é ꝙ qñ p̄dicaꝰ ſupioris de iferiori
eſt nccāria tūc é talis ꝓña ſimplex qñ aūt talis
p̄dicatio eſt ptigens tūc ſi talis ꝓpō eſt va ꝓña
eſt bōa ſolū vt nūc qñ aūt talis ꝓpō é falſa tunc
ꝓña nō vꝫ, vñ ſi nꝰ hō ſit hec ꝓña nō vꝫ hō non
currit g̃ animal nō currit Per iſtā rł̄aꝫ tenent
tales ꝓñe aſinus nō eſt hō g̃ ał̄ nō é hō forti-
tudo nō eſt tpantia g̃ vtus nō eſt tpantia ꝛ hu
iuſmōi multe Alia rł̄a é a ſupiori ad iferi
us p̄poīta negatione é bōa ꝓña ſic̄ ſeq̄f̄ ſōr nō
é aīal igit̄ ſōr nō é hō Intelligēḍ é ꝙ ſp̄ talis cō
ſeq̄ntia eſt ſimplex ſiue deſcēdatur ad inferi
us ſiue ad iferiꝰ p accidēs et iō omnes tales
ꝓñe ſūt bone aggregatū p accns nō eſt aīal g̃
aggregatū p accns nō eſt hō albꝰ ens per acci
dēs nō eſt hō g̃ ens p accidēs nō é hō niger ſꝫ
intelligendū é ꝙ tales ꝓñe nō valent qñ aliq̄ō
aduerbiū vel p̄poſitio cū ſuo caūal i vel alia ỏ
terminatio equalens tali ſequit̄ negatione in
ꝑma ꝓpōe ꝛ ꝓpt̄ ł̄ tales ꝓñe ñ valēt hō nō eſt
nccārio corpus g̃ hō nō eſt aīal hō ñ é nccāri-
o coloratꝰ g̃ hō nō é albꝰ. ſi tñ illa determinatio
vniformit̄ ponēť i añte ꝓt ñte frequēter vale
ret ꝓña. aliqñ tñ nō valēt ſic̄ nō ſeq̄f̄ hō nō eſt
ꝑmo corpus g̃ homo nō eſt ꝑmo aīal. ſiłr nō
ſequitur ſortes ñ é ꝑmo aīal g̃ ſōr nō eſt prio
hō intelligendo p primo ꝙ int̄ ſubiectū ꝛ p̄dū
nō ſit mediū Alia rł̄a eſt a negatione iferi
oris ad negationē ſupioꝝ ſūpti cū ſignovniū-
ſali affirmatiovel ſtante imobilit̄ é bōa ꝓña
ſic̄ ſequit̄ ſōr nō eſt iſte hō g̃ ſōr nō é oīs hō ſꝫ
intelligēḍ é ꝙ talis ꝓña nō é ſp̄ ꝓña ſimplex ſꝫ
qñ illud ſupius p̄t̄ nccā° de iferiori tūc é ꝓña
ſimplex qñ cōtigēt̄ ſolū tūc dū illa ꝓpō é va é
bōa conſequentia. qñ aūt nō eſt va cōſeq̄ntia
nō valet Vñ dū plato é hō iſta conſeq̄ntia eſt
bōa ſōr ñ eſt plato g̃ ſōr ñ é oīs hō ſꝫ qñ plato
nō é nō tunc valet conſeq̄ntia. Ex iſto pꝫ ꝙ ſi
differre eſſe aliud et diſtīgui ſignificēt idem
ꝙ nō eſſe idez tales cōſeq̄ntie ſūt bōe ſōr dif
iert a platone g̃ ſōr differt ab omni hoīne. ſor
eſt alius a platone g̃ ſōr eſt aliꝰ ab ōni homie
ſōr diſtinguit̄a platone ergo ſortes diſtingui-
tur ab omni hoie. ſicut iſta cōſeq̄ntia eſt bo na
ſortes non eſt plato ergo ſōr non eſt omnis ho
mo. ſed ſi differre eſſe aliud diſtingui id é ſig

nificent qđ eſt non idē tūc ꝓña nōvꝫ Verum tñ pōt diſtīgui de nō eē idē qa vno° pōt eſſe ē mi⁹ relati⁹. alio° pōt eē ti⁹mē ifit⁹. ſi ſit termi n⁹ relati⁹ tc nōvꝫ iſta ꝓña ſōr dr̄t a platōe ego ſōr dr̄t ab oi hoīe ſicut nō ſeqr̄ ſōr nō eſt ideꝫ platōi g̃ ſōr nō eſt idē oi hoi. Cuius rō ē qa ſi nō idē ſit termi⁹ relati⁹ li nō eo ꝙ ē ꝓs dictiō nis nō hꝫ aliquā vim mobilitādi vel īmobilitāda t̄minū ſequentē ꝛ iō ti⁹ſeqns eo° ſtabit mobiliter vel īmobiliter ſic ſi qcūq; alius t̄min⁹ relati⁹ ſibi addēr̄ et iō ſic ī iſta ſōr ē idē oi ho mi li hoi ſtat mobiliter ita qđ ſub illo ꝓtīgit de ſcendē ita in iſta ſōr nō ē id oi homi g̃ ſōr nō ē idē ſorti. Si aūt nō idē ſit termin⁹ mē infit⁹ tūc taľ ꝓpō ē ī ꝑa ſōr eſt nō idē oi homi ꝑ eo ꝙ dati⁹ caſus ſeqr̄ nomē nō relatiꝫ vel ſi ſit ꝑ a cū negatio ſit ꝓs termi nō hꝫ vtutē ſup teri nū ſequentem ad mutādū eius ſuppōnem vel mobilitatē ꝛ ꝑ ꝓñs li hoi ſtabit mobiliter et tūc erit hec falſa ſōr eſt nō idē oi hoi qa īfert iſ tā ſōr nō eſt idē ſorti ꝛ tūc taľ ꝓña nōvꝫ ſōr ē alius a platone ergo ſortes eſt alius ab omni homine nec infertur negatiua ex negatiua ſꝫ affirmatiua ex affirmatiua. Et ſi q̄rat̄ qs ſem ſus eſt magis devtute ſmōis. Rñ° ꝙ dyaleti ci magis vtūr̄ ꝓmo° et iō oēs tractatus ſophi ſtici q̃s egovidi dicūt tales ꝓñas eē bōas ſor. diſtīguiſ a platōe g̃ ſōr diſtīguiſ ab omni ho mīe ſōr dr̄t ab aſino g̃ dr̄t ab oi aīali. Et ſimi liter tales ꝓñas dicūt eſſe bōas ſōr ē alius ab ho mīe g̃ ſōr ē ali⁹ a ſorte ꝛ h⁹mōi ꝛ ad illū ſeſuꝫ dāt regl̄as ſuas videlicet ꝙ ad alieītatē ꝛ dif ferētiā ſupior̄ ſeqr̄ alienitas ſ̄ dr̄a iferior̄. Et ꝙ iſti termi differre eſſe aliud diſtīgui et hu iuſmōi habent naſaꝫ ꝓfūdendi t̄miꝫ ſeq̃ntem ꝓfuſe et diſtributīe ſi ꝓus ſtetit īmobiliter et ꝙ hñtvi īmobilitādi t̄minū ſeq̃ntē q prius ſtetit mobiliter et huiuſmōi q̃ oēs ad iſtas r̄duci poſ ſunt. Sed alii ab iſtis ꝑ vtūr̄ alio° et ꝓꝫ iſtas diuerſas ſignificatiōes iſtoꝝ ℓioꝝ dꝫ de ꝓſe q̃ntiis diuerſimōe dici. Vñ ꝓmi q dicūt ſcꝫ ꝙ differre eſſe aliud diſtīgui ſign̄t idem qđ non eſſe id debent negare mltas ꝓñtias ī qb⁹ ar guiſ ab aliquo iſtoꝝ ſūpto cū det̄miatōe ad uerbiali ſeq̃ntevel equalēte ad ipꝫ ſñ tali det̄ natōe ſūptū ꝛ tñ ſi taľ det̄ia° ꝓpōaľ eſſꝫ ꝓñtia bona. Vnde tales ꝓñas hñt negare ℓ̄ diſtīgui tur formaliter ab ℓ̄ puta eſſentia dīna diſtīgui tur foſaliter a p̄nitate g̃ eſſentia dīna diſtīgui ℓ̄ a p̄nitate hoc p accñs diſtīguiſ ab ℓ̄ g̃ diſti guiſ ab ℓ̄. nā hec eſtva eſſētia dīna nō ē f.ſa liſ p̄nitas ꝛ tñ hec ē falſa eſſentia dīna nō ē paťnitas et p ꝓñs añs ꝑme ꝓñe ē vm et ꝓñs ē falſū ſm eos ſi ille due eqpollēt iſtis duabus et tñ iſte ſūt bōe eēntia dei formaliter diſtīgui tur a p̄nitate g̃ eēntia dei diſtīguiſ a p̄nita te deus per accñs diſtīguiſ a deo g̃ deus diſt guiſ a deo ſic iſte ſūt bōe eſſentia dīna foſalī ter nō ē p̄nitas g̃ eēntia dīna nō eſt p̄nitasi deus p accñs nō eſt de⁹ g̃ de⁹ nō eſt deus et iō illi q dāt rl̄as p̄dictas ſophiſticas ꝙ ad alieni tatē ſupioris ꝛc ꝛ negāt tales ꝓpōes hō diſtin guitur p accñs ab hoīe eēntia dīna diſtīguiſ formaliter a p̄nitate hō ē aliud p accñs ab aīa li nō dicūt ꝓuenient: Alii aūt tales ꝓñas ha bent ꝓcedere a diſtinguiſ formaliter a b g̃ a di ſtinguiſ a b a diſtinguiſ p accñs a b g̃ diſtin guiſ a b ſic ſeqr̄ a nō ē idem foſaliter b g̃ a non eſt id b a nō ē idē p accñs b g̃ a ñ eſt ideꝫ b et tūc hec erit falſa eēntia dīna diſtinguiſ foſa liter a paťnitate et iſta ſil̄r eēntia dīna diſtin guiſ p accñs a p̄nitate ſicvtq; iſtaruꝫ ē falſa eſſentia dīna ñ eſt eadeꝫ p̄nitati eſſentia di uina nō eſt p accñs eaď p̄nitati. Sed iſta eſt concedenda eſſentia dīna eſt nō eaď forma liter p̄nitati. Et tūc eſt de iſtis ꝓpoib⁹ ꝓporti onabiliter dicendū ſic de iſtis de⁹ eſt nō idem p accidens deo de⁹ eſt p accñs nō iō deo de⁹ di ſtīguiſ p accñs a deo qa omnes ſūt falſe p̄ter iſtam de⁹ nō eſt p accñs idem deo ita ōnes a lie ſūt falſe p̄ iſtā eſſentia dīna nō eſt eadeꝫ foſaliter p̄nitati ſm illā opioneꝫ ꝛ iovtq; illa rū eſt negāda de⁹ eſt nō id p accñs deo de⁹ di ſtinguitur p accñs a deo Alia rl̄a eſt a ne gatiōe alicuius ad negationeꝫ eiuſō cū aliq̃ ō t̄miatiōe eſt bōa ꝓña ſicut ſequiſ ſortes nō eſt homo ergo ſortes non eſt homo albus vel er go ſortes nō eſt per accidens homo ſortes nō currit ergo ſortes non currit velociter et ideo tales conſequentie ſunt bone gramaticus non diſtinguitur a logico ergo gramaticus nō diſ tinguitur a logico inquantum logicus. natu ra ſpecifica non eſt differentia indiuidualis ergo natura ſpecifica non eſt realiter diffēn tia indiuidualis. Homo non eſt humanitas ēgo homo non eſt realiter humanitas. Enti tas non eſt vnitas ergo entitas nō eſt realiter vnitas. Et ſi dicatur ꝙ tunc ſequitur ho mo non eſt aſinus ergo homo non eſt idem genere aſino. Dicendum eſt ꝙ regl̄a eſt itelli

gēda qñ nulla fit variatio circa alios t̄minos ꝓpōnū nisi appoītio talꝭ dēmīatioīs vl̄ ablatio nō est aūt sic in ꝓposito asinꝰ enī in antecedēte accipiť in recto et in ꝓnte in obliq̄ et iō nō vꝫ hō n̄ est asinꝰ g̃ hō nō est idē genē asino sꝫ se qť g̃ hō nō est idē specifice asinꝰ. Sciēd ē ꝙ qñ illa deťmīatio est aduerbiū vl̄ equalēs ad uerbio sp ē rl̄a bōa si aūt sit adiectiuū vl̄ ꝓpō cū suo casuali de quo illud deťmīabile p̄dica tur q̄is de vtroq; aliqd vīficať tūc nō vꝫ ꝛ iō nō seqť sōr nō ē hō g̃ sōr nō est hō mortuꝰ nec seqť sōr nō est albꝰ g̃ sōr nō est albꝰ fm dētes Intelligēdū est etiā ꝙ rl̄a dꝫ ītelligi qñ nega tio p̄cedit tā deťmīās quā deťmīatū

Capitulum.ix.

Post hec videndū est de rl̄is defuiēti bꝰ ꝓntiis iferētibꝰ negatiaꝫ ex af-firmatia ꝛ epuersō Et est vna rl̄a talꝭ ex affirmatioē ꝓtrarii seqť negatio altius ꝓtrarii sic seqť sōr est albꝰ g̃ sōr non est niger Et ex isto pꝫ ꝙ in motu idē sb̄iectū p̄mū non est simul sub ꝓtrariis nā sic dictū est pus ab ineē ad esse respectu sb̄iecti p̄mi est bōa ꝓña et ꝓp̄s seqť isti sb̄iecto p̄mo in est albedo / g̃ illud sb̄iectū est albū ꝛ vltra seqť illud sb̄iectū est albū g̃ nō est nigrū et vltra g̃ isti nō in est nigredo tāquā sb̄iecto p̄mo ꝛ p ꝓns illud nō ē simul sb̄ albedie ꝛ nigredie. Alia rl̄a est a ne gatioē ꝓtrarii ad positionē altꝰ est bona ꝓña sic seqť sōr nō est sanꝰ g̃ sōr est egē. Sciendū est ꝙ quedā sūt ꝓtraria mediata ꝛ q̄dā imediata de ꝓtrariis mediatis nō intelligiť rl̄a sed de ꝓ trariis imediatis tꝫ sꝫ nunquā est ꝓña siplex ni si eē ꝑtur nccārio ō sb̄iecto si aūt p̄ē ꝓtigenter tūc est solū ꝓña vt nūc qa qñ talꝭ ꝓpō est vā tūc est ꝓña bōa sic qñ ista est vā sōr est ista ē bōa ꝓña sōr nō est sanꝰ g̃ est egē qñ aūt nō est vā tūc ꝓña nōvꝫ Intelligēdū ē etiā ꝙ qñq; nō o-portet altū ꝓtrariorū imediatorꝫ vīficari de sb̄iecto sic si vtus ꝛ viciū sūt ꝓtraria imediata nō oꝫ aliq̄ illorꝫ ō sb̄iecto vīficari qa qui nō hꝫ vsū rōnis nec est vtuosus nec vicioꝰ qñq; au tē ncce est alterꝫ ꝓtriorꝫ ie ee sb̄iecto suo et tūc est ꝓña bōa sꝫ solū vt nūc sic dictū ē. vūtū est hic sciendō ꝙ nulla sūt ꝓtraria nec mediata nec imediata quī possīt remouī a subiecto p potēciā dei ꝛ ipō sb̄iecto mānente etiā ignē pos set deꝰ facē se ōi calore ꝛ aq̄ sie ōi frigiditate Alia rl̄a ē a positioē habitꝰ seqť negatio ꝓua tionis ꝛ epuersō sic seqť sōr est vidēs g̃ sōr nō ē cecꝰ ꝛ seqť matia nō ē ꝓuata g̃ matia ē in for mata forma Sciendō ē ꝙ noīa ꝓuatiua sūt in tri plici dra aliq̄ enī ē nomē ꝓuatiꝫ ꝙ p̄cise di-cit ꝓuationē forme ꝛ carēciā i sb̄iecto cui ad-diť ꝛ tle nomē ꝓuatiꝫ equalꝫ nōi ifinito sic ī corruptibile imortale. alia sūt nomīa ꝓuatiua que iportāt formā in aliq̄ nō ꝓnotādo dēmīa tū sb̄iectū. alia sūt ꝓuatiua que iportāt nō esse ī aliq̄ formā tlez nec eē posse ꝓnotādo deťmī mīatū sb̄iectū ꝛ tle ꝓuatiꝫ est n̄ nomē cecꝰ nā qñ diciť sōr ē cecꝰ iportať sorte nōvidē necvi dē posse p naturā ꝛ tn ꝙ idiuiduo eiusd rois cū sorte nō repugnat vidē. Quātū ad ꝑma ꝓ-uatiua est dicendō ꝙ sp a negatioē forme ad no mē ꝓuatiꝫ est ꝓña bōa si eē existē vīficať de sb̄iecto. De secūdis ꝓuatis debet dici ꝙ nōvꝫ talꝭ ꝓña a negatiōe forme ad poficionez nois ꝓuatiui nisi ꝓtineť sub tli sb̄iecto vl̄ sit tle deq̄ vl̄ nomē talꝭ forme possīt vīficari ꝛ iō nō se-qť lapis nō ē iustꝰ g̃ lapis est iustꝰ qa hec est ipossībil ois lapis est iustꝰ ꝛ sp fuit sed loqn̄ de t̄ciis ꝓuatis oportet addere ꝙ tale nomen forme nōvificať nec vificari possīt de tli subie cto ꝛ simul cū l̄ ꝙ aliq̄ talꝭ ꝓpō nō fuerit im possībilis. Vñ ista est va mō sōr est cecꝰ g̃ sōr nōvidꝫ nec videndō pōt ꝛ tn cū l̄ aliq̄ n̄ fuit ipos sibilis hec sōr vidꝫ Vñ si hec fuiſſꝫ sp ipossībi lis sōr vidꝫ illa nō essꝫ mō va sōr est cecꝰ sꝫ e-uerso a positiōe vnius ad negacionē, alterius semp est bona ꝓsequencia nam semp ab affir matiōe ꝓuatiois ad negātiōꝫ habitꝰ sibi oppos-ti est bona ꝓseq̄ncia. vñ de q̄cūq; semp est ista bona ꝓseq̄ncia a est cecus g̃ a nō est videns

Alia regula est ab affirmatiua de predicato ī finito ad negatiuam ō predicato finito est bo na ꝓsequencia sicut sequiť sortes est nō ani-mal ergo sortes non est animal Scien-dum est q̄ ista regula habet instanciam quā do alterꝫ accipitur in obliquo sicut si quilibꝫ homo habeat equum et bouez hec est vera ho minis est non asinus quia cuiuscūq; hominis est aliquis bos ꝛ tamē hec est falsa hominis non est asinus quia cuiuscuuq; hominis est a liquis asinus Similiter non sequitur qui libet homo videt non hominem ergo quilibet homo non videt hominem. nam si quilibet ho movideret hominem et asinū antecedens est verum et ꝓsequens falsum Similiter ista regula habet instanciam quando propositio est ō ꝑterito vel futuro quia non sequitur sor-tes fuit non albus ergo sortes non fuit albus

nā poſito ꝙ ſoꝛ fuiſſ3'vno tpe albꝰ et alio tpe niger antecedēs eſt verū et ꝓſeqns falſū. Siꝛ nō ſeqꝝ ſoꝛ erit nō viuens ꝯ ſoꝛ nō eritviuens Alia regula eſt ad affirmatiuā de ꝑto finito ſeqꝝ negatīa de ꝑdicato infinito ſicut ſeqꝝ ſoꝛ eſt albꝰ ꝯ ſoꝛ nō eſt nō albꝰ et iſta regula ſic ꝓor deb3 intelligi in t̄minis rectis et nō in obligs et in ꝓpōnibꝰ de ꝓſēti nō de ꝑterito nec ō futuro. Alia regula eſt ꝙ ad negatiuā ō ꝑto finito ſeqꝝ affirmatīa de ꝑdicato infinito ſic, ſeqꝝ ſortes nō eſt albꝰ ꝯ ſortes eſt non albus Sciēdū eſt tñ ꝙ illa regula hab3 inſtāciā qñ negacio addiꝝ ſolū vni ꝑti exſtremi ꝛ ideo nō ſeqtur ſoꝛ nō eſt lignū albū ꝯ ſoꝛ eſt nō lignū albū qa ſi ſoꝛ ſit niger ant ecedēs eſt verū et ꝓ ſeqns falſū et hoc qa negacio addiꝝ iſti t̄mio lignū et nō toti ꝑdicato ideo ꝓprie nō arguiꝝ a negatīa de ꝑto finito ad affirmatiuā de ꝑto infinito ſ3 ad affirmatiuā habēte3 vnā ꝑtem ꝑdicati que eſt t̄minꝰ infinitꝰ qa totū ꝑdicatū eſt hoc totū nō lignū albū cuius vna pars eſt nō lignū Similiꝝ illa regula hab3 inſtāciā qñ de ſbiecto nō verificaꝝ eſſe exiſtē ꝛ hoc ſal tē eſt verū qñ ꝓ ſbiectū implicaꝝ aliqua vniri a parte rei qō dico ꝓpter t̄minos īportātes ſi plicia cuiuſmōi ſūt deꝰ angelꝰ et huiuſmōi et ideo talis ꝓſeqncia nō ſorte exiſtente mortuo ſoꝛ nō eſt albꝰ ꝯ ſoꝛ eſt nō albꝰ Siꝛ nō ſeqꝝ hō albꝰ nō eſt hō ergo hō albꝰ eſt nō hō. nā poſito ꝙ nullꝰ hō ſit albꝰ añs eſt verū et ꝓns falſū vītas añcedēt ꝓ3 nā ſeqꝝ nullꝰ hō eſt hō albus ergo hō albꝰ nō eſt hō et añs eſt verū iſto caſu poſito ergo ꝓns eſt verū. falſitas ꝓnt ꝓ3 qa ſeqꝝ hō albꝰ eſt nō hō ꝯ aliqs nō hō eſt hō albꝰ ꝓns eſt falſū qa ꝗlib3 eiꝰ ſīgulaꝝ eſt falſa vt ꝓ3 inductīe Siꝛ ſeqꝝ hō albꝰ eſt nō hō ꝯ hō eſt albꝰ ꝓns eſt flm illo caſu poſito igitur añs. Siꝛ illa regula h3 iſtāciā in illis de obliq ꝛ ī ꝓpō nibꝰ de ꝑterito ꝛ de futuro ſic ꝓores ꝛ iſta regula tenet in t̄mis ſīplicibꝰ cū ꝓſtātia ſbiecti de recto ꝛ d ꝑti Alia regula eſt ꝙ ad negatiuā de ꝑto infinito ſequiꝝ affirmatiua de ꝑdicato finito. ſicut ſeqꝝ ſortes nō ē nō albꝰ: ergo ſortes ē albꝰ. et debet intelligi iſta regula ſicut ꝓores ſc3 in ꝓpōibus de rcō ꝛ de ꝑti ꝛ cū ꝓſtātia ſubiecti. Per ꝓſtātiā aūt ſubiecti ītel ligiꝝ ꝙ eſſe exiſtere ꝑdicato de ſubiecto ſigni ficatiue ſūpto. et iō talis ꝓña nō v3 hō albus nō eſt nō hō ergo hō albus eſt hō ſi hec ſit fal ſa hō albus eſt. Et ſi dicaꝝ ꝙ alterū ꝓtradicto riorū dr̄ de ꝗlibet ergo alt̄a iſtarū ēva hō albus eſt hō hō albus eſt nō hō q̄ is nullꝰ hō ſit albus. Vnde bene ſeqꝝ hō albus eſt hō albꝰ. ergo hō eſt hō ꝓ regulā ꝓus datā ꝙ ab inferi ori ad ſupius eſt ꝓña ſimplex ſi añs eſt nccā riū ſ3 hoc añs eſt nccārīū cu3 ꝓpō in q̄ ꝑdicaꝝ idem de ſe ſit nccāria ergo ꝓns eſt nccārīū et ꝓ ꝓns hec diſiūctiua eſt nccāria hō albus ē hō vel hō albus eſt nō hō. Ad ꝑmū iſtoꝝ dicendō eſt ꝙ nō ſemp alterꝝ iſtoꝝ ꝑdictorioꝝ ī cōplexoꝝ dr̄ de ꝗlibet ſ3 o3 ad hoc addere ꝙ de illo ſubiecto vificaꝝ eſſe exiſtere. Vñ ſi nꝰ lus hō ſit neutra iſtarū eſt va hō eſt aīmal hō nō eſt aīal: et hoc qa invtraq; iſtarū implicaꝝ falſū. Propꝝ hoc enī ꝙvtraq; iſtaꝝ hō ē aīal. hō eſt nō aīal eſt ſimpliciꝝ affirmatiua: īplicaꝝ ꝙ aliqd cōpoſitū ex corpe et aīa ſit hō qō eſt ſimpliciꝝ falſū et iōvtraq; illaꝝ eſt falſa. Ad ſcōm dicendō eſt ꝙ hec ꝓña eſt bona hō albus eſt hō albus ergo hō albus eſt hō ſ3 añs ē neceſſariū imo ꝓtingens. nec oīs ꝓpō in q̄ ꝑdicaꝝ idem de ſe eſt nccāria imo aliqñ eſt īpoſ. hec enī eſt īpoſſibilis oēvm de nccāte eſtvm. et ſiliꝝ iſta oñevꝝ ꝓtiugent eſtvꝝ: et tñ idē ꝑdicaꝝ de ſe. Et ꝙ Boetius dicit ꝙ nulla ꝓpō ē verior illa in qua ꝑdicaꝝ idem de ſe ipſo debet ſic intelligi ꝙ nulla ꝓpō in qua ꝑdicaꝝ aliqd a liud de ſubiecto ſine detminatiōe ꝓpōnis vel totius ꝓpōis eſt verior illa in qua ꝑdicaꝝ idē3 de eodem ſine oī tali detminatiōe ita ꝙ nulla ꝓpō in qua homo ſubiciꝝ eſt verior illa in q̄ tam ſubiciꝝ homo q̄ ꝑdicaꝝ ſine oī detmīati one compōis vel ꝓpōis. Vnde nulla talis hō albus eſt homo homo albus eſt aīal homo albus currit et ſic de huiuſmodi eſt verior iſta. homo albus eſt homo albus. et ſic Boetius cō parat ꝓpōes de ꝓſenti ſine oī detminatiōe cō pōis in qua ſubiciꝝ idem et tamē ꝑdicaꝝ idē. ad vnā ꝓpōem de pñti ſine oī detminatiōe cō pōnis in q̄ idem tam ſubiciꝝ q̄ ꝑdicaꝝ et tunc nulla talis eſt verior iſta in qua ꝑdicaꝝ idem de ſe et tamen ꝗlibet iſtarū aliqñ eſt ꝓtingēs.

Alia regula eſt affirmatiua de ſpecie ſpecialiſſima ad negatiuā ō alia ſpē ſpeciliſ. cō diuidente eſt bona ꝓña. ſicut ſeqꝝ ſortes ē hō: ꝯ ſor. nō eſt a3inꝰ ſ3 ecōuerſo nō ſeqꝝ āgelꝰ nō eſt āgelꝰ ꝯ āgelus nō eſt hō. Scienō eſt ꝙ iſta eſtva de ſpēbus ꝑdiuidentibns ꝛ eſtva de ſpē bus ſpaliſſimis mere abſolut. ſ3 de ſpēbꝰ q̄rū vna eſt mere abſoluta ꝛ alia reſpectia vel con notatia vl̄ de pluribꝰ reſpectis vl̄ ꝓnota. nō v3. nō enī ſeqꝝ ſor. eſt hō ꝯ ſor. nō eſt pr̄: et tñ pr̄

eſt ſpecies ſpecialiſſia Et ſi dicaſ q̃ paſ nō eſt ſpecies ſpecialiſſia ſ3 pñitas ⁊ bñ ſeq̃ ſoř eſt hō g̃ ſoř nō eſt pñitas. Dicēdū eſt q̃ pater ē ſpecies ſpecialiſſia cuius rō eſt qa ad aliqdvl relacio eſt vnū p̄dicamētū inportās plēs res et p eis ſupponens g̃ ſpecies ſue ſupponūt pro reb⁹ ⁊ res inportāt igiť ſi pñitas ſit ſpēs oportet q̃ ſupponat p re nō niſi p illo qui eſt pater nec aliud ſignabit niſi ꝓſignādo ⁊ hoc facit li pñ g̃ ſi pñitas ſit ſpēs pñ erit ſpecies ideo dicēdū ē apud ariſto. q̃ pñ ⁊ pñitas vl erāt noīa ſi-, noīma ⁊ tūc eſt maifeſtū q̃ ſi pñitas eſt ſpēs ſpecialiſſia pñ erit ſpēs ſpealiſſia vl pñ ſignabit ſuū ꝓcretū ita q̃ hoc nomē pñ erit pñitas ſic hoc nomē patē eſt relatiuū et adaliqd. manifeſtū eſt enī q̃ hoc nomē pñ cū dicaſ ad ꝓuertenciā et adaliquid et tūc ſic adaliqd nō eſt p̄dicamētū ſic nec pñitas eſt ſpēs ſpecialiſſia ⁊ ideo forte nō eſt aliq̃ nomē inpoſitū illi p̄dicamēto niſi equocū qa ſignaſ equoce tam res que ſignāſ p noīa inferiora relatia quā illa noīa relatia. Vnde relatio ſignat hec ⁊ iſta et iō| invno ſēſu eſt hec vera pñ eſt relatio ⁊ ſiť iſta ſoř eſt relatio ſic hec eſtva ſoř eſt pñ ⁊ in alio ſēſu hec eſt fiā ſoř eſt relatio hab3 etiā iſta regula inſtāciā de ſpēb⁹ tā ꝓnotatis quā relatis qa nō ſeq̃ ſoř eſt pñ g̃ ſoř nō eſt fili⁹ nec ſeq̃ ſoř eſt linea g̃ ſoř nō eſt ſupficies ſm p̄ncipia ariſto. ſoqndo Alia regula eſt ab affirmatīa de vno genē ad negatīa3 de alio genē nō ſbalťna eſt bona ꝓña ſic ſeq̃ ſoř eſt corp⁹ aiatū g̃ ſoř nō eſt corp⁹ inaiatū Sciēdū eſt q̃ illa regula non eſt generaliter vera: ſ3 tm̄ eſt va q̄ vnū gen⁹ vl remoueť ab alio q̄ aūt vnu3 gen⁹ p̄tur de alio q̄uis pticulariť ſolū nōval3 ꝓña qa ñ ē in ꝓuenīs idē ptineri ſub diuerſis generib⁹ ⁊ ideo nō ſeq̃ ſoř eſt ſuba g̃ ſoř nō ē q̃titas ſm p̄ncipia ariſto Et ſi dicaſ ſm philoſophū p̄mopoſteriorū hec eſt ī mediata nulla ſuba eſt q̃titas et vl q̄lib3 negatīa in quavnū p̄dicamētū remoueť ab alio eſt vera dicēdū eſt q̃ ariſto. falſe allegaſ in illo paſſu ⁊ ī iſto° illo ꝓceſſu qa nō facit ibidē mēſionem nec ō ſuba nec de q̃titate nec de aliq̃b⁹ p̄dicamētis ſ3 tm̄ doc3 que negatīa eſt in mediata p tota pte p̄cedēte eſt notādū p° q̃ oēs p̄dicte r̄gule intelligēde ſūt q̄ ťmī ſupponūt ꝓſonaliť ⁊ ſignāt ie qa ſi ťmī ſupponerēt materialiť vl ſīplicit nō tenerēt Secūdo notādū q̃ mlte regule que ponūť defluire p̄ntiis ex oīb⁹ affirmatīs deſeruiūt etiā ꝓnciis ex affirmatīo ⁊ negatīo ⁊ ꝑuerſo. Sciēdū ē etiā q̃ mlte regule de p̄dictis nō tenēt in ꝓpōnib⁹ de ꝑterito et futūro ſic nō. ſeq̃ ſoř fuit alb⁹ g̃ ſoř nō fuit niger nec ſequtur ſoř nō fuit ſan⁹ g̃ ſoř fuit eger ⁊ ita de mltis aliis q̄s lōgū eēt ptractare Ca. x.

QVIſo de regulis deſeruiētib⁹ ꝓnciis ex ꝓpōnib⁹ de ieē nūc dicēdū eſt de q̃b⁹dā deſeruiētib⁹ ꝓnciis ex ꝓpōnib⁹ ō mō ⁊ ꝑmo q̃ tā aīs quā ꝓīs ſūt de eodē mō Secūdo q̃ altera ꝓpōnū ē ō ieē ⁊ reliq̃ ō mō Tercio q̃vna ē dvno° ⁊ alia ō alio° Circa ꝑmū ꝑmo dicēdū ē ō ꝓnciis ex ꝓpōnib⁹ de nccārio circa q̄s ēvna r̄a tlis ab iferiori ad ſupi⁹ſñ diſtributōe tā a pte ſbiecti quā a pte p̄dicati affirmatīe ē bona ꝓña ſic ſeq̃ ſoř de nccitate ē aīal g̃ ſor ď nēcitate ē hō. hō ď nēcitate ē ſuba ergo aīal ď nēcitate ē ſuba Sciēdū ē q̃ fere oēs regule p̄dicte et p⁹poſite ſūt itelligēde circa ꝓpōnes ō nēcario q̃ ſumiť ī ſenſu diſo ſi ſit ꝓñe ſīplices ex illis ō ieē ſi aūt ſit ꝓſeq̃ncievt nūc nō o3 q̃ teneāt ⁊ iō q̄uis ſeq̃ oēns ē ī actu ergo oīs hō ē in actu nō tñ ſequtur oē ēs eē ī actu ē nēcariū ēgo ōnē hoīe3 eē ī actu ē nēcariū. Sciēō ē etiā q̃ q̄uis a ſupiori ſñ diſtributōe ad iferiora ſub diſiūctione ſūpta ſit bōa ꝓña arguē° a pte ſbiecti nō t3 tñ tlis ꝓña a pte p̄dicati. vñ bñ ſeq̃ corpus ō nēcitate ē coloratū ergo l̄ corpus ō nēcitate ē coloratū vl illud corp⁹ ⁊ ſic ō ſiguľ nō tñ ſeq̃ formaliť corp⁹ ď nēcāte ē coloratū ergo corp⁹ ō nēcāte ē albū vl corp⁹ ď nēcāte ē nigrū ⁊ ſic ō aliis ſic ſecūdū opinionē ariſto. nō ſeq̃ materia ď nēcitate ē ſb forma ergo materia ē ď nēcitate ſb hac forma vl materia eſt ō nēcitate ſb illa forma ⁊ ſic de ſingulis vmtī talis ꝓña ſpvel frequēť bōa eſt ſecūď vitatez niſi p̄dicatū equale at in ſignāndo duob⁹ p̄dictoriis Ex iſto p3 q̃ predicatū in tali particulari de neca° ſuppoit cō fuſe tm̄ qa ſc3 ñ ꝓtigit deſcēdē ad īferiora nec p diſiūctia3 nec p copulatia3 Circa ꝓña3 exvna de nccārio ſūpta ī ſſu ꝓpoito vl ei equalente ⁊ alia de nccārio ſūpta ī ſſu diſo vl ei equate eſt ſciend q̃ ſp ab illa de neca° ī ſſu ꝓpoito vel ei equiualente ad aliā de nccārio in ſenſu diſovel ei equalente eſt bōa ꝓña et econuerſo ſi tā aīs q̄ ꝓīs ſint ſingľaria de ſubiecto q̃ ſit nomen proꝑ vel de ſubiecto quod ſit precipronomen demrātiz ſicut bene ſequitur ſoř ō neceſſitate eſt hō ēgo hec eſt nccāria ſoř eſt homo et econuerſo. Similiter bene ſequitur hō de neceſſitate eſt aīal q̄cūq̃ demrāto ergo

hec eſt nccâria hoc eſt aīal et ecõuerſo: ſed ſi añs ſitvl'evl' pticularevl' de ſubiecto cõpoſito ex ꝓnoīe demõſtratiõ tīo cõi nõv3 ꝓña ſicut nõ ſeqr̃ oīs hõ de neceſ. é de⁹. g̃ hec é nccâria oīs hõ é de⁹ nec ſeqr̃ hec é nccâria oēvm éverũ g̃ oēverũ de nccâte eſtverũ. Et ita etiã ex pticlarib⁹ nõ ſeqr̃ ſic nõ ſeqr̃ ille creâs d nccâte é de⁹ g̃ hec é nccâria ille creâs é de⁹. tñ i il lovltío caſu bñ ſeqr̃ eꝓuerſo: ſic ſeqr̃ iſta é neceſ. ille creâs é de⁹ g̃ ille creâs de nccâte é de us Et hoc ſẽp éverũ arguẽdo ex affirmatis. Si enī argueret ex negatis nõvaleret ꝓña nõ eī ſeqr̃ hec é nccâria ℔ albũ nõ é nigrũ g̃ hoc al bũ de nccâte nõ é nigrũ Circa iſtas ꝓñas q̃ ſiũt exꝓpõib⁹ de poſſibili é ſciẽdũ ꝙ ſingl'are de ſubiecto qđ é nomẽ ꝓꝑũvl' ꝓciſe ꝓnomẽ de mr̃atiuũ ſũptũ in ſẽſu diſo infert illã de poſ. ſũptã in ſẽſu cõpoſito ⁊ eꝓuerſo ſic bñ ſeqr̃. ℔ põt eẽ nigrũ q̃cũq; demr̃ato g̃ hec é poſ. hoc é nigrũ ⁊ eꝓuerſo Sed ſi ſubiectũ illarũ ꝓpõnũ fuerit t̃min⁹ coīs vel ꝓnomẽ demõſtratiuũ cũ t̃iõ coī tũc ſubiectũ i illa de poſ. ſũpta i ſenſu diſo vel ei equalẽtevl' ſtat ꝓ eo qđ eſtvl' ꝓ eo ꝙ põt eẽ Si ſtat ꝓ eo qđ eſt tũc ꝑdicatũ vel eſt t̃i⁹ coīs vel ꝓnomẽ demr̃atiꝫ ſolũ vel nomẽ ꝓpriũ vel ꝓnomẽ demr̃atiuũ cũ t̃iõ coī ſi ꝑdicatum ſit t̃min⁹ coīs vel ꝓnomẽ demr̃atiuũ cũ t̃miõ coī ſiue nomẽ ꝓꝑũ ꝓña nonvalet ab vna ad a liã ſic nõ ſeqr̃ ℔ albũ põt eſſe nigrũ g̃ hec eſt poſſibile ℔ albũ eſt nigr̃ nec ſeqr̃ hec é poſſibile ℔ albũ é ſortes ergo ℔ albũ põt eſſe ſor. ꝓ põ falſã implicationem i ꝓñte mlto magis ſi ꝑdicatũ eſſet t̃min⁹ coīs vel ſũptus cũ t̃iõ coī nõvalꝫ ꝓña Si aũt ſtet ꝓ eo qđ põt eſſe ab illa in ſenſu diuiſo ad aliã in ſenſu ꝓpoſito nõvalꝫ ꝓña ſicut nõ ſeqtur albũ põt eẽ nigr̃ g̃ hec eſt poſſibile albũ eſt nigr̃ ſꝫ eꝓuerſo ex idiffinita ſeqr̃ idiffinita ⁊ ex ſingulari ſeqr̃ ſingulaꝝ ſꝫ exvl'i nõ ſeqr̃vl'is bñ enī ſequitur hec é poſſibile albũ eſt dulce g̃ illud qđ põt eẽ albũ põt eẽ dulce ⁊ iſta ꝓña pꝫ nã ſeqr̃ hec é poſſibile albũ eſt dulce ergo due ꝓpones ſũt poſſibles in quib⁹ de ꝓnoīe demr̃ãte illud ꝑdicãtur iſta duo albũ eſt dulce ⁊ vltra ergo due de poſſibili hñtes ıð. ſubiectũ ſꝫ idẽ ꝓnomen demõſtrans idem ꝓ ſubiecto ſũpto in ſenſu diſo ſũt vere puta tales due ℔ põt eſſe dulce ℔ põt eẽ albũ quia ſicut dictũ é illa de poſſibili hñs ꝓ ſubiecto ꝓnomẽ demr̃atiꝫ ꝑcipe ſũpta i ſenſu ꝓpoſito infert illã de poſſibili in ſenſu diſo ergo iſte due h̃ é poſſibꝫs ℔ eſt dulce h̃ é poſſibile ℔ eſt albũ inferũt iſtas duas ℔ põt eẽ albũ ℔ põt eẽ dulce nuc aũt ſeqr̃ ℔ põt eẽ dulce ℔ põt eſſe albũ ergo albũ põt eſſe dulce ſũpto ſubiecto ꝓ eo qđ põt eſſe ergo de ꝑmo ad vltimũ ſeqr̃ h̃ eſt poſſibile albũ eſt dulce ergo albũ põt eſſe dulce Sꝫ vltis nõ infertvl'ez nõ enī ſeqr̃ h̃ eſt poſſibile oē albũ eſt hõ ergo oē albũ põt eſſe hõ nec põt talis ꝓña ꝓbari ſic precedens eo ꝙ ꝓ ſillõm expoſitoriũ q̃uis iferat i diffinita vel ſingularis nõ tñ vltis. Circa ꝓpõnes de ꝓtingẽti ſcienđ' eſt ꝙ illa de cõtingenti ſũpta i ſenſu ꝓpoſito et ſcdã i ſenſu diuiſo cõuertr̃ ſi ſubiectũ ſit ꝓnomẽ demr̃atiuũ vl' nomẽ ꝓꝑũ ſic iſte ꝙuertr̃ ℔ ꝓtingit eſſe albũ et hec eſt ꝓtingens ℔ eſt albũ ſꝫ ſi ſubiectum ſit t̃i⁹ ꝑis vel includens t̃inũ ꝑez vel ꝓticipiũ nõ oꝫ nõ enī ſeqr̃ h̃ eſt ꝓtingẽs ℔ creâs eſt de⁹ ergo hũc creantẽ ꝓtigit eẽ deũ nec ſeqr̃ eꝓuerſo h̃ albũ ꝓtingit eẽ nigr̃ ergo h̃ eſt ꝓtingens ℔ albũ eſt nigr̃. Ex quo pꝫ ꝙ dr̃a eſt it' iſtas de ꝓtigẽti ⁊ de poſſibili q̃tũ ad ꝓñas int' eas nã illa de poſſibli hñs ꝓ ſubiecto t̃im ꝑez vel iclu dens t̃im ꝑez vel ꝓticipiũ ſũpta i ſenſu ꝓpoſito infert illã de poſſibili i ſenſu diſo ſꝫ ſic nõ ꝓtingit in illis de ꝓtigẽti nõ enī ſeqr̃ h̃ eſt ꝓtingens de⁹ eſt creâs ergo qđ ꝓtigit eſſe deũ ꝓtigit eſſe creâtẽ nec etiã ſeqr̃ ergo qđ eſt de⁹ cõtigit eſſe creâs. Circa illã de ipoſſibili ſcienđ eſt ꝙ qñ ſubiectũ eſt ꝓnomen demr̃atiꝫ illa i ſenſu ꝓpoſito ⁊ in ſenſu diuiſo ꝙuertr̃ ſic iſte h̃ é ipoſſibile ℔ eſt albũ ergo ℔ nõ põt eſſe ſed ſi ſubiectũ ſit t̃i⁹ ꝑis vel icludens t̃im ꝑez vel ꝓticipiũ nõ equalẽt vñ nõ ſeqr̃ h̃ é ipoſſibilis albũ eſt nigr̃ ergo albũ nõ põt eẽ nigr̃ nec ſeqr̃ albũ nõ põt eẽ hõ ergo h̃ eſt ipoſſibile albũ eſt hõ. Tñ ſcienđ eſt ꝙ qñ accipr̃ de ipoſſibili i q̃ negar̃ mod⁹ poſſibilitat̃ ſic hic albũ nõ põt eſſe nigr̃ ſi ſumar̃ in ſenſu diuiſo ſi ſuum ſubiectũ nõ ſit ꝓnomen demr̃atiꝫ nec nomen ꝓꝑum illa eſt diſtĩguenda eo qđ ſubiectũ põt accipi ꝓ eo qđ eſtvl' ꝓ eo qđ põt eſſe ſi ꝑmo⁹ ſic nec pticulaꝝ ifert pticularẽ necvl'is infert vi uerſalẽ ſi ſcđo⁹ pticulaꝝ nõ infert pticlarẽ ſꝫ vniuerſalis vniuerſalẽvñ nõ ſeqr̃ aliqđ qđ põt eſſe albũ nõ põt eſſe hõ g̃ hec eſt impoſſibilis albũ eſt homo ſed bñ ſeqr̃ õne qđ poteſt eſſe album nõ poteſt eſſe homo ergo hec é ipoſſibile oē albũ é hõ Circa alias modales é ſciẽđ ꝙ qñ ſubiectũ eſt ꝓnomen demr̃atiuũ vel nomẽ ꝓꝑũ i ſſu ꝓpoſito ⁊ i ſſu diſo ꝙuertr̃ ſic iſte ꝙuertr̃ ℔ ſcit eẽ albuꝫ ⁊ h̃ é ſcita ℔ é albũ

et iſte ſimiliť hoc crediť eſſe nigꝝ g̃ hec ē credita hoc eſt nigꝝ Sꝫ ſi ſubiectū ſit tm̃in⁹ cōis vel icludēs tm̃inū coēꝫ tanq̃ pteꝫ vel pticipiū nō puertunť vnde iſte no puertūť albū ſciť eē hō ⁊ hec eſt ſcita albū eſt hō nec iſte albū p ſe edificat et hec eſt per ſe albū edificat nec iſte albū crediť eſſe hō vel ſoř ⁊ hec eſt credita albū eſt creditavel ſoř Siť iſte nō puētunť creans ſciť eſſe de⁹ ⁊ hec eſt ſcita creans eſt deus nā vna de iſtꝫ ſp eſt vera et alia fiā et rō oīm iſtoꝝ dicta eſt ꝓ⁹ videliczꝫ ꝙ pē ꝓpōnē de mō ſūptā in ſſu diſo et per ſibi equalentē nō ōnotať ꝙ ille mod⁹ vificať de ſua ꝓiacēte ſꝫ ꝙ vificať de alia ꝓpōne in q̃ ꝓtuꝫ pdicať ⁊ ꝓnomē demr̃atiuū vl̃ nomē ꝓp̃u ſubiciť ⁊ hoc vbū eſt ſit terciū adiacens ſic̃ per iſtā creans de nccītate eſt de⁹ ſūptā in ſſu diſo nō denotať ꝙ ſua ꝓiacens ſcz iſta creans eſt de⁹ ſit nccāria ſꝫ ō notať ꝙ iſta ſit neceſ. hoc eſt deus demr̃ando illud pro quo creās ſuppōit in iſta creans de nccītate eſt de⁹ et ſiť per iſtā albū per ſe edificat nō denotať ꝙ ſua deineē ſcz iſta albū e dificat ſit per ſe ſꝫ ꝙ aliq̃ talis ſit per ſe hoc e dificat demr̃ando aliqd pro quo albū ſuppo nit in iſta albū per ſe edificat. Ex iſtis pdictꝫ patꝫ ꝙ tales ſūt ꝓcedende fm̃ ꝓncipia ariſ. hō de nccītate eſt de⁹ albū per ſe eſt aīal creans ſcitur eſſe de⁹ ⁊ huiuſmōi ſi tles ſintvere fili⁹ dei de nccītate eſt de⁹ edificator per ſe edificat deus crediť eſſe deus ⁊ hoc qa ſubiecta i ſtaꝝ et illaꝝ ſupponūt pro eiſdē et iō dū ſup ponūt pro eiſdē ſi iſte ſintvere et ꝓuerſo ⁊ ꝟ̄ qa de tota ꝓpōne in qua ꝑtur pdicatū vni⁹ ⁊ al terius demr̃ando illud pro quo ſubiectū ſupponit vificať talis mod⁹ qa eadē eſt illa ꝓpō q̃uis alie ſint diuēſe Dicūt tn̄ aliq ꝙ iſta ē flā hō de nccītate eſt de⁹ qa per talē de nccārio implicať ꝙ aliqd ſit nccārio hō ⁊ hoc eſt flm̃ ⁊ iō iſta eſt flā ſiť per iſtā albū ſciť eſſe hō ipli cať ꝙ aliqd ſciť eē albū ſꝫ illud nō eſt bn̄ dictū qa tales mōi eo ꝙ ſeq̃nť ſubiecta nō ipli cāt ſubcta cū tali mō vificari ſꝫ nec ille mod⁹ ꝑtīgenter nec ille mod⁹ p accn̄s et ſic de aliis et ideo ſicut per iſtā de⁹ ꝑtīgenť creat nō ipli cať ꝙ aliqd ſit ꝑtīgenť de⁹ et ꝙ illō creat nec per iſtā de⁹ per accn̄s creat iplicať ꝙ aliqd ſit peraccn̄s deus et ꝙ ille paccn̄s creat ſꝫ pciſe ponit ꝙ aliqs ēlt deus et ꝙ ille ꝑtīgenť et pē accn̄s creat ita per iſtā hō de neceſ. eſt deus n̄ denotať niſi ꝙ aliqs eſt hō et ꝙ ille de nccīta te eſt deus et hoc eſt vere Siť per iſtā albū ſci tur eſſe hō non denotať niſi ꝙ aliqd ſit albū ⁊ ꝙ illud ſciť eſſe hō ꝙ poterit eſſe verū q̃uis neſciať illud eſſe albū Et ſub iſto ſenſu ꝓceſſū eſt ꝓ⁹ ꝙ tales ſūt vere tres pſone ſciunť el ſe de⁹ qa ſcz aliqs puta deus eſt tres pſone et illud ſciť eē deus q̃uis neſciť illud eſſe tres p ſone Eodē⁹ eſt de iſta pr̄ ſciť eē īmortalis qa ſcz hⁿ ē pr̄ ōmrāndo deū ⁊ hⁿ ſciť eē īmortale.

Capitulū vndecimū

Circa p̃as exvna deineē et alia ō modo Eſt p̄mo ſciendū ꝙ illa de neceſ⁹ ſiue ſuiť in ſenſu diſo ſiue i ſenſu ꝓpoſito ſp infert illā deineē ſꝫ nō ep̃uer ſo niſi forte interdū grā materie. Et circa illas de poſ. eſt ſciendū ꝙ illa de poſ. ſiue ſūať in ſenſu diuiſo ſiue in ſenſu ꝓpoſito nō infert ſuā deineē nō enī ſequiť hec eſt poſ. hō ē alb⁹ g̃ hō eſt alb⁹ nec ſeqť hō pōt eē alb⁹ g̃ hō eſt al bus ſed illa deineē ſp infert illā de poſ: qa ſe quiť ſoř eſt albus g̃ hec eſt poſ. ſoř eſt albus ⁊ ſiť ſeqtur ſoř eſt albus g̃ ſoř pōt eſſe albus ⁊ hoc eſt vere ſiue ſubiectū ꝑñt ſumať pro eo ꝙ eſt ſiue pro eo ꝙ pōt eē Circa illas de ꝑtīgē ti eſt ſciendū ꝙ ſi illa de ꝑtingenti ſumať in ſenſu ꝓpoſito vel aliq̃ equalens ei nō infert ſuam deineſſe nec ep̃uerſo nō enī ſequiť hec eſt contingens ſoř eſt albus g̃ ſoř eſt alb⁹ nec ſeqť deus eſt īmortalis g̃ hec eſt ꝑtigens ōus eſt īmortalis Siť ſi ſumať in ſenſu diſo nō in fert ſuā deineē nec ep̃uerſo nō enī ſeqť ꝑtīgit ſortem eſſe albū g̃ ſoř eſt albus nec ſeqť ōus eſt īmortalis g̃ ꝑtīgit deū eē īmortalē. Cir ca illas de īpoſſibili ſciendū eſt ꝙ illa de im poſ. in ſenſu ꝓpoſito nō infert ſuā deineē ſed ſemp ꝓtradictoriū ſue deineē ſicut nō ſeqť ōnē hoīnē eē aſinū ē īpoſ. g̃ oīs hō ē aſinus ſꝫ ſeqť g̃ aliqs hō nō ē aſinus Illa aūt deineē n̄ infert illam de poſſibili Similiter illa de im poſſibili ſi ſumatur in ſenſu diuiſo et modus poſſibilitatis ſit negatiuus infert ſuaꝫ deineſ ſe non econuerſo ſicut ſequitur homo non po teſt eſſe aſinus ergo homo non eſt aſinus ſed non econuerſo Si autem ponatur impoſſibi le vel eius aduerbium non infert ſuam dein eſſe ſed contradictorium illius ſicut non ſeqť ſortem eſſe aſinum eſt impoſſibile ergo ſors eſt aſinus nec ſequiť ſoř impoſſibiliter eſt aſi nus ergo ſortes eſt aſinus. Sed ſequitur ergo

ſoꝝ nō eſt aſinꝰ ꝓuerſo aūt nō ſequ̾ ſicut mani feſte ꝑ3 Circa alias modales ſciendū eſt ꝙ rarovel nūq̄ ille deineē iferūt illas de mō ſic nō ſequ̾ hō eſt albꝰ g̃ hec eſt per ſe hō eſt albꝰ hō eſt albus g̃ hō ſcī eſſe albus hō eſt aīal g̃ hō paccīs eſt aīal tn̄ freq̄nter ille de mō infe rūt illas deineē ſicut ſequitur hō per ſe eſt aī mal g̃ hō eſt aial albū ſcī eſſe hō g̃ albuꝫ eſt hō ⁊ hic de mḱ aliis aliq̄ tn̄ ſūt q̄ nō iferē ſuas deineē ſic nō ſequ̾ ſoꝝ credi eſſe albꝰ g̃ ſors eſt albus nec ſeq̄ ſoꝝ opinaꝫ hoīnē eē albū er go hō eſt albꝰ Ad ſciendū tn̄ qn̄ taꝫ ꝓña eſt bo na et qn̄ nōvtendū eſt iſta rīa qa ſi ſit taꝫ mo dus qui nō pōt ꝓpetē niſi ꝓpōni vere ꝓña ē bo na ab illa de mō ad ſuā deineē Si aūt ſit talis modꝰ qui poſſit ꝓpetē ꝓpōni falſe ꝓña ab il la ad ſuā deineē nōvꝫ hꝰmōi ſūt tales credi tū opinatū cōceſſum dubitatū et huiuſmoi.

Capitulū xxi.

POſt hecvidendū eſt de ꝓn̄tiis exp pōnibus diuerſoꝝ mōꝝ Vñ ſcīē dū eſt ꝑmo ꝙ illa de nēcario ſēp infert illā de poſſibili ita ſcꝫ ꝙ ābe ſumātur in ſenſu cōpoſitovel ambe in ꝛſu diſovl̾ equa lentes talibus vnde bn̄ ſequ̾ omnē hoīnē eſ ſe aīal eſt neceſ. g̃ omnē hoīnꝫ eē aīmal eſt poſ. ſiꝛ bn̄ ſequ̾ hō de nēcitate eſt aīal g̃ ois hō pōt eē aīal ſed ecōuerſo nō ſeq̄ ſic nō ſeq̄ ois hō pōt eē albꝰ g̃ ois hō de neceſ. eſt albꝰ zº ſciendū eſt ꝙ illa de neceſ. nō infert illā de cō tingenti mō ꝓtigentie manēte affirīatio nec e ꝓuerſo ſꝫ infert ꝓtradictoriū illius de ꝓtingē ti ſicut bene ſeq̄ ois hō de neceſ. eſt aīal g̃ nō ꝓtingit omnē hoīnē eē aīal Siꝛ bene ſeq̄ ōnē hoīnē eē aīal eſt neceſſariū g̃ omnē hoīnē eē aīal nō eſt ꝓtigēs ſꝫ nō ſequ̾ ꝓuerſo non eni ſequitur omnē hoīnē eē aſinū nō eſt cōtin gēs g̃ omnē hoīnē eſſe aſinū eſt neceſ. nec ſe quit̾ nō ꝓtingit deū eē albedinē g̃ deus de ne ceſ. eſt albedo Tercio ſciendū eſt ꝙ illa de neceſ. infert ꝓtradictoriū illius de impoſ. ſic ſeq̄ ois hō de neceſ. eſt aīal g̃ ois hō nō ipoſſi bilit̾ eſt aīal Siꝛ bene ſequ̾ omnē hoīnē eē aīal eſt nēcariū g̃ nō eſt ipoſ. omēꝫ hoīnꝫ eē aīal ſꝫ ꝓuerſo nō ſeq̄ Quarto ſciendū eſt ꝙ mḱte ꝓpōnes de aliis modis inferūt illas ō nēcario ſed nō ꝓuerſo ſic ſeq̄ omnē hoīnem eſſe riſibilē eſt demr̄abile g̃ omnꝫ hoīnꝫ eſ ſe riſibilē eſt neceſ. aliq̄ aūt inferūt ex illis ō nēcario ⁊ nō ꝓuēſo ſic ſequ̾ ōnꝫ hoīnꝫ eſ ſe aīal eſt neceſ. g̃ omnē hoīnꝫ eſſe aīal eſt ſcibile large accipiendo ſcibile aliq̄ aūt non ī ferunt̾ ex illis de nēcario nec iferūt eas ſicut nō ſequ̾ omnē hoīnꝫ eē aīal eſt nccāriū er go oēꝫ hoīnē eē aīal eſt euident̾ notū a te nec etiā ꝓuerſo nō ſequ̾ Circa ꝓpōnes de poſ ſibili eſt notandū ꝙ illa de poſ. nō iſert illā d ꝓtigenti ſꝫ ꝓuerſo bene enī ſequitur ꝓtingit ſorte eſſe albū g̃ ſoꝝ poteſt eſſe albꝰ ⁊ nō ecō uerſo qa nō ſequ̾ poſ. eſt deū eē g̃ ꝓtīgit de um eē ⁊ nō ſolū illa de ꝓtīgenti iſert vnam de poſ. ſed etiā duas ſcꝫ affirmatiuā ⁊ negatiuā ſꝫ ꝓuerſo nō ſeq̄ ñ enī ſeq̄ hō pt̄ eē ōꝰ g̃ hoī nēꝫ ꝓtīgit eſſe deū Notādū eſt etiā ꝙ illa de poſ. infert oppoſitū illiꝰ ō ipoſ. ſic ſeq̄ ſortem currē eſt poſ. g̃ ſorte currē nō eſt ipoſ. vel ꝓ uerſo etiā ſeq̄ hoīnē currē nō eſt ipoſ. g̃ hoī nē currere eſt poſ. Itē notādū eſt ꝙ ois ꝓpō in q̄ poit̾ aliꝰ modꝰ qui ñ pt̄ ꝓpetē niſi ꝓpoſitioni vere infert illā de poſ. ſicut ſeq̄ omnē hoīnꝫ eſſe aīal eſt ſcituꝫ g̃ omnꝫ hoīnē eſſe aīal ē poſ. ſꝫ ꝓuerſo nō ſeq̄ niſi gr̄a materie aliq̄ Si aūt talis modꝰ poſſit ꝓpetē ꝓpoſitioni fal ſe nō infert illā de poſ. q̄is ꝓuerſo aliq̄ ſeq tur nō enī ſeq̄ intellectū ñ eſſe aniaꝫ intelle ctiuā eſt opiabile g̃ intellectū ñ eē aīaꝫ ītelle ctiuā eſt poſ. ſꝫ ꝓuerſo bene ſeq̄. Advidend g̃ qn̄ tales ꝓñe ſīt bone et qn̄ ñ videnđ eſt quō tales modi ſe habent adinuicem ꝑm p̄tionem vtrū videlicꝫ tales ꝓpōnes ſint verevel falſe ō ne nccāriū eſt poſ. ois ꝓpoſitio ſcita eſt ꝓpoſi tiovera ois ꝓpoſitio demr̄ata eſt ꝓpoſitio poſ. ois ꝓpoſitio credita eſt ꝓpoſitio poſ. nulla ꝓpo ſitio ipoſ. eſt ꝓpoſitio poſ. nulla ꝓpoſitio p ſe nota eſt ꝓpoſitio demr̄abilis nulla ꝓpoſitio p ſe eſt ꝓpoſitio p accīs ⁊ ſic de ꝑſiḱibus Vñ rīa tur a ꝓpoſitione devnoº ad ꝓpoſitionem de a lio eſt ſp bona ꝓña qn̄ modꝰ ꝓn̄t̄ ꝑtur de mo do añt̄ vl̾t̄ ſūpto ſed nūq̄ talis ꝓñavꝫ qn̄ mōꝰ ꝓn̄t̄ ñ ꝑturvl̾ter de modo añt̄ Siꝛ ſp a ꝓpoſi tione devnō modo ad ꝓpoſitionem ō alio mo do negato eſt bona ꝓña qn̄ modꝰ ꝓn̄t̄ vl̾t̄ ne get̾ de modo añt̄. Vñ iſta ꝓña eſt bona om nē hoīnē currere eſt nccāriū g̃ omnē hoīnem currere non eſt ꝓtīgēs qa iſta ꝓpō eſt vera nul la ꝓpoſitio nccāria eſt ꝓpoſitio ꝓtīgēs. Hic tn̄ eſt aduertendū ꝙ optet ꝙ ābe ꝓpōnes ex ta libꝰ ꝓpoſitionibꝰ mōalibꝰ ſint ſūpte in ꝛſu ꝓpo ſitovel eis equalētesvel ꝙ ambe ſumāt̾ in ſe ſu diſovel eis equalētes Etiā ex iſtis poteſt e lici quid dicendō eſt de ꝓn̄tiis ex tlibꝰ ꝓpōnib⁹ modalibꝰ Notandū eſt etiā ꝙ oēs rīe ſup-

posite de modalib⁹ itelligẽde sũt qñ oñs ẽmi sumũt pdoalit ⁊ sigue qa si accipent matialit vl simplr. nõvaleret pdicte regulevt aũt habe at pplet⁹ tractat⁹ de illis modalib⁹ dicẽdũ est aliqd de eqpollẽtiis eaꝝ. Capitulũ xiii.

QVia circa ppõnũ modaliũ eqpollẽtias ⁊ repugnãtias sũtvarie difficultates iõ ad h⁹ mõi negotii cõpletionez est de eis breuit tractandũ Optz at pmo scire ꝙ modoꝝ qdã sũt repugnãtes qdã sũt supi⁹ ⁊ inferi⁹ se hñtes qdã sũt dispati Repugnãtes sũt sic nccãriũ ⁊ ipos. pos. et ipos. necessariũ ⁊ ptingens advtrũlibz et impos. nccãriũ et iopiabile demrabile ⁊ idemrabile ⁊ tales mlti sm supius ⁊ inferius se hñtes sũt hĩ nccãriũ et pos. nã seqr ẽ est nccãriũ ergo est pos. et nõ eꝓuerso sil⁹ se hñt nccãriũ et scibile et nccãriũ ⁊ demrabile Dispati sũt sicut dubitabile et possibile et h⁹ mõi Z° notandũ est ꝙ modoꝝ repugnãtiũ qdã sũt imediati ita ꝙ d qlibz ppõe vẽificaf alt ẽ illoꝝ sic se habẽt pos sibile et ipossibile qa oĩs ppõvel est pos. vel ipos. qdã sũt mediati sicut nccãriũ et ipos. nã ipos. est ꝙ aliq; põ saltẽ sil⁹ et semel sit nccãria ⁊ ipos. Tercio optet scire ꝙ qñ vn⁹ mod⁹ repugnat plurib⁹ mõis sicut ptingens repugnat tã nccãrio q; ipos. qa ppõ contiges advtrlibz nec est nccãria nec ipos. sil⁹ nccãriũ rpugnat tã ptigenti q; impos. Quarto optet scire ꝙ modoꝝ qdã sũt simplr affirãtiui sicut nccãriuz et pos. scibile ⁊ demõstrabile ⁊ h⁹ mõi qdã sũt simpliciť negatiui sic ipoſſ. idẽ est ꝙ ñ pos sibile Sil⁹ est de iopiabili ⁊ idemrabili ⁊ h⁹ oi qdã nõ sũt simplr affirãtiui nec simplr negatiui sicut est de ptigenti nã cõtingẽs rpugnat nccãrio et absolute infert pos. vnde ptigẽs equalz isti ppõni pos. nõ nccãriũ Quito scien dũ est ꝙ in modalib⁹ qdã sũt ppões simplr ꝓme ẽrũ eqpollentie nõ sũt ẽrende et sũt oñs ppões in qb⁹ ponũf modi simplr affirãtiui l nõ simplr affirãtiui tñ non negatiui ⁊ de ẽrꝝ placentib⁹ n ō est querenda eqpollẽtia c⁹ mõi sũt tales pos. est omnẽ hoĩnẽ currere pos. est nullũ hoĩnẽ currẽ pos. est nullũ hoĩnẽ nõ currere nõce est oñe ens esse in actu nõce est nullũ ens esse in actu nõce est aliqd ens esse in actu nõ ptigit omnez hoĩnez currere ptigit omnẽ hoĩnem currere ptingit aliquez hoĩnẽ ⁊c. ptigit aliquẽ hoĩnez nõ currere ⁊ sic de aliis ppõnib⁹ modalib⁹ De aliis ppõnib⁹ modalibus ẽrende sũt eqpollẽtie vnde de oñi ppõne in qua ponif iste mod⁹ impossibile ẽrendũ est cui eqpollet Sexto optet scire ꝙ in ppõe c⁹ ẽrif eqpollẽtia qñꝝ mod⁹ affirãf et qñꝝ negatur sic pz in istis nõce est nullũ hoĩnẽ nõ currere non nõce est nullũ hoĩnẽ currere.

Capitulũ xiiii.

ISt̃is pmissis tanq̃ pambulis vidẽdũ est de eqpollẽtia istaꝝ ppõnũ Et cã breuitaf tñ dicendũ est de modalib⁹ famosis qa ex illis pot studios⁹ ꝓui cere qd dicendũ est de aliis Primo aũt dicendũ est de ppõe in qua ponif ille modus nccãriũ de qua dicendũ est ꝙ necess. aut nõ negat modum aut negat modũ si pmo⁹ semp talꝫ põ equalz alicui pe ō nccãrio qa ĩ tĩ cãu rtẽto eo⁹ dicendũ est ō eqpollẽtia illi⁹ ⁊ ō eqpollẽtia sue deineevñ sic ista nõ oñe aĩal est hõ equalet isti aliq; aĩal nõ est hõ ita ista nõce est nõ oñe aĩal esse hoĩnẽ equalet isti nõce est aliq; aĩal nõ ee hoĩnẽ et ita est gñaliter de oĩb⁹ talib⁹ Si aũt mod⁹ nõcitaf nõ negaf ⁊ etiã signũ si habeat signũ tũc modus nõcitaf mutandus est in modũ quẽ infert scz ipos. affirãtiuũ et ẽ siduũ in ptrariũ sic ista non nõce est oñe aĩal esse hoĩnẽ equalet isti possi. est aliq; aĩal nõ esse hoĩn ẽ Si aũt modus negef et nõ signũ solus modus mutabif ĩ pos. affirãtiuũ vnde ista nullus hõ de nõcitate est aĩal eqpollet isti oĩs hõ pot nõ esse aĩal et ideo nõ est querẽdũ cui equalet ista oĩs hõ de nccitate nõ est aĩal sed cui ista equalet nullus hõ de nõcitate est aĩal et est dicendõ sicut nũc dictũ est ⁊ hoc qa iste eqpollent oĩs hõ de nccitate nõ est aĩal ⁊ nccẽ est nullũ hoĩnẽ esse aĩal illa aũt nõ oĩs hõ de necess. est aĩal equalz isti aliqs hõ pot nõ esse aĩal et ita est de aliis sicut dictũ est de ppõnibus de necessario respectu ppõnũ de pos. ita dicendũ est pporcionabiliter de ppõnibus de possibili respectu ppõnũ d nccãrio Nã qñ modus possibilitaf remanet affirmatiuus nõ est mutandus modus sz ẽntũ ad residuũ accipiẽda est pporcionabiliť eqpollentia sicut in illa ieslevnde in ista pos. est nõ omnẽ hoĩnẽ esse aĩal eqpollet isti pos. est aliquẽ hoĩnem nõ esse aĩal Qñ aũt tã modus quã signũ negaf tẽ modus possibilitaf mutandus est in modum necessitatis et residuum in contradictorium sicut sua deinesse vnde ista non est possibile omne animal esse hominem equalet isti necesse est aliquod animal non esse hoĩnẽ Quãdo autem signũ negatiuum non negaf sed tñ

mod⁹ poſſibilitat⁹ tc̄ ꝓciſe mutād⁹ eſt mō⁹ poſ-
ſibilitat⁹ in modū nc̄citat⁹ ⁊ nō ſignum vſe in ſi
gnū ꝑticulare nec eꝙuerſo ſic iſta null⁹ hō ꝑt
eſſe aīal equalꝫ iſti oīs hō de nc̄citate nō ē aī
mal et tūc q̄uis mod⁹ vſis nō mutet⁹ in modū
ꝑticulare nec eꝙuerſo tn̄ mō⁹ vſis negati⁹ mu
tand⁹ eſt in modū vſ ꝫ affirmatiuū ſic ꝓꝫ in exē
plo ꝓpoſito Ex iſtis faciliꝰ patē ꝑñt eqpollen-
tie ꝓpōn̄ in quib⁹ ponūt⁹ iſti mōi neceſſ. poſſi-
bile Ex quib⁹ etiā ꝑt faciliꝰ patē que ꝓpōnes
ꝝpugnāt et que non ſcito q̄ ꝓpōnes ꝓpe repu-
gnāt ⁊ que nō Vnde ſcienꝺ eſt ꝙ iſte ꝓpōnes
oīs homo de neceſſi. eſt aīal oīs hō de nc̄cita
te nō eſt aīal repugnāt ꝓtrarie ſic iſte nc̄cē ē
omnē hoīnē eē aīal nc̄cē eſt nullū hoīnē eſſe
aīal iſte aūt ſūt repugnātes oīs hō de nc̄cita
te eſt aīal aliqs hō de nc̄citate nō eſt aīal nō
tn̄ ꝓpe ſūt ꝓtrarie eo ꝙ nonvtraq; eſt vſis nec
ſūt ꝓtradictorie qa ꝑñt ſimul eſſe falſe et ita
plus ꝓueniūt cū ꝓtrariis eo ꝙ ꝑñt ſimul eſſe
falſe ſꝫ nō ꝑñt ſimul eſſevere Eodē⁹ dicenꝺ eſt
de hiis oīs hō de nc̄citate eſt aīal aliqs hō de
neceſſitate eſt aīal iſte aūt ꝓpōnes omis hō ꝺ
nc̄citate nō eſt aīal aliqs hō ꝑt eſſe aīal ſunt
ꝓtradictorie ⁊ ſiꝫ iſte oīs hō de nc̄citate nō ē
aīal aliqs hō ꝑt eſſe aīal Iſte aūt ꝓpōnes oīs
hō ꝑt eſſe aīal oīs hō ꝑt nō eſſe aīal nō ꝝpu
gnāt nec iſte oīs hō ꝑt nō eſſe aīal aliqs hō
ꝑt eſſe anīal nec iſte oīs hō eſt aīal aliqs hō
ꝑt nō eſſe aīal ſed iſte ꝓtradicunt oīs hō ꝑt
eſſe aīal aliqs hō de nc̄citate nō eſt aīal ⁊ iſte
ſimiliꝰ oīs hō ꝑt nō eſſe aīal ⁊ aliqs hō ꝺ ne-
ceſſitate eſt aīal. Capitulū Quidecimuꝫ

CIrca ꝓpōnes de ꝓtingenti optet ꝓ
mo ſcire ꝙ iſtar⁹ ꝓpōnū ꝓtingit ō
nē hominē eſſe aīal ꝓtigit aliquē
hoīnē eſſe aīal ꝓtingit aliquē hoīnē nō eſſe a
nimal nō eſt eqpollētia q̄renda eo ꝙ ſūt ꝑme
ñt tamen tales ꝓpōnes exponi qa q̄libꝫ illa-
rum equiualetvni copulatiue ex duab⁹ ꝓpoī-
bus de poſ. ſic iſta ꝓtingit omnē hoīnē eſſe aī
mal equalet iſti poſ. eſt omnē hoīnē eſſe ani-
mal ⁊ poſ. eſt nullū hoīnē eſſe anīal et ita de
aliis et ideo ſemp affirmatīa et negatīa de ꝓ
tingenti modo contingenti remanente affir-
mato ꝓuertunt⁹ ſicut iſte due ꝓtingit omnē ho
minē eſſe aīal ꝓtingit nullē hoīnē eſſe aīal ꝓ
uertunt⁹ ⁊ ſic de aliis Ex iſtis faciliter ſciri ꝑt
equipollētia ꝓpōnū de ꝓtingenti ſicut enī ipſa
equaletvni copulatīe ita ſua repugnās equa
letvni diſiunctiue ꝓpoſite ex ꝑtibus repugnā
tib⁹ illi⁹ copulatiue et ideo ingrendo eqpollen
tiam ꝓpōnis de ꝓtingenti reſoluenda eſt illa ī
vnā copulatiuā ex duab⁹ de poſ. quo factovi-
dendū cui equaletvna pars et alia et ex illis
formāda eſtvna diſiūctiua cui equiualebit il
la de cōtingēti ſed hoc non eſt faciēdū niſi qñ
mod⁹ ꝓtigētie eſt negatus verbi gra ſi accipia
tur iſta negatiua nō ꝓtigit oīe aīal eſſe hoī-
nē iſta affirmatiua ꝓtingit omne aīal eſſe ho
minē reſoluenda eſt in iſtā copulatiuā cui e-
qualet oīe aīal ꝑt eſſe hō omne aīal ꝑt nō
eſſe hō et vtriq; iſtar⁹ ꝓponēda eſt negatio ſb
diſiūctione ſic nō oīe aīal ꝑt eſſe hō vel nō
oīe aīal ꝑt nō eſſe homo ⁊ accipienda eſt e
quiualens iſti diſiūctiue per regulam datā ī
p̄cedenti capitulo eo ſcꝫ iſta nc̄ce eſt aliqd aī-
mal nō eſſe hoīnē vel neceſſe eſt aliqd aīmal
eſſe hoīnē ⁊ iſtavltia diſiūctiua equalet iſti ñ
ꝓtingit oīe aīal eſſe hoīnē Eodem⁰ iſta per e
aſdē regulas n⁹ hō contingenter eſt animal e
qualet iſti de diſiūcto ꝑto oīs hō de neceſſita
te eſt animalvel de neceſſitate poteſt non eē
animal non enī in iſto caſu ꝑt eqpollē diſiū
ctiue ſicut patet de iſta nulla ꝑſona dīna ꝓti
genter eſt pater ſed equaletvnivſi de diſiunc
to predicato ita tn̄ ꝙ ī vtraq; ꝑte diſiūcti ad
daī modus neceſſitat⁹ Quando aūt dictuꝫ ꝓ-
pōnis de ꝓtīgentivel equalēs ei mutatur in ꝓ
tradictoriū tunc ꝑticularis equaletvni diſiū-
ctiue et hoc quia ꝓpō ꝑticularis et indefinita
de diſiūcto ꝑto ꝓuertūtur Optet etiā ſcire ꝙ
quando modus contingentis eſt affirmat⁹ ac
cipienda eſt eqpollentia ſeruato eodeꝫ mō ex
ꝑte reſidui et eodem⁰ ꝓporcionabilitē ſicut di
ctuꝫ ē de p̄cedentib⁹ Vnde iſta contingit om
nem hominem currere equiualet iſti contin-
git aliquem hominem currere et ſic de aliis

Capitulū xvi.

CIrca ꝓpōnes de impoſſibili eſt ꝓ-
mo ſciendū ꝙ nulla eaꝝ eſt ꝑma
q̄libet illarum equiualet oppo
ſito alicuius de poſſibili et ideo de qualibꝫ q̄
rendū eſt cui equalet Et cum dicit ꝙ impoſſi-
bile equalet iſti non poſ. faciliter ꝑt ſciri ꝑ
predicta cui equalet ꝓpō de ipoſſibili ponen-
do non poſ. loco illius modi impoſſibilis Eſt
ergo ſciendū ꝙ qñ iſte modus eſt affirmati⁹
ita ſcilicꝫ ꝙ negatio nō negat eum ſicut hic ī-
poſſibile eſt omne anīal eſſe hoīnem impoſſi
bile eſt aliquod anīal eſſe hominēꝫ quando
autem eſt negatus per aliam negationem ſic

hic nō ipossibile ē oē aīal eē hoīez nō ipossibile ē ōnē hoīez currē. In ṕmo cauſ qñ ſcz nulla negatio negat moꝺ ipossibilitatē tūc illa de ipossibili equalet vni de nccārio ſicut illa de possibili in q̄ mo⁹ negat equalez vni de nccāri o vñ ista impossibile ē nō oē aīal nō esse hoīnē equivalz isti nccē ē aliqꝺ aīal eē hoīez et i ſta ipossibile ē aliqꝺ aīal esse hoīez equalet i ſti nccē ē oē aīal esse hoīez et ista ipossibile ē aliqꝺ aīal esse hoīez equalet isti nccē est nullū aīal esse hoīez. Si aūt mod⁹ ipossibilitatis ſit negatus tūc mutabiſ modus ipossibilitatis i moꝺ possibilitatē ſicut ista nō ipossibile ē oē animal eē hoīez equalet isti possibile ē aliqꝺ aīal esse hoīez. Ex q̄ enī modus possibilitatis qñ negatur ꝺz mutari i modū nccitatis ⁊ modus nccitatis qñ negatur debet mutari i moꝺ possibilitatis affirmatiz nccē ē ꝙ impossibile qñ negaſ ꝙ mutef i mod possibilitatis per p̄dicta ⁊ p illā regulā de eqpollētiis de ineſſe Pre p̄dic post cōtra p̄ postꝙ ſubalt̄ pōt facilit̄ ſciri eqpollētia ꝓpōnū mōaliū. Et ꝛō ista de eā equipollentiis ſufficiāt

Capitulū xvii.

Post q̄ viſū ē de aliḡbus rl̄is defuientibus ꝓñciis ex ꝓpōibus i qbus oēs tē mini ſupponūt pſōalit̄ ⁊ ſignificatiē nunc vidēdū est de ꝓñtiis cōpositis ex ꝓpōibuſ i qbus aliqs t̄minus ſuppoīt ſimpl̄r vel matēi alitervt ſūt ꝓñe iferētes tales ꝑ°nes albū est accñs ſortis hō ē ſpēs talis genet̄ risibile est passio hoīs ſubā aīata ſensibil̄ ē diffio aīalis canis est equocū et huiuſmodi Et ṕmo dicendū ē de rl̄is qbus ꝓstruiſ ꝓbleuma de accīte ⁊ quia fere tota ista materia patere pōt ex p̄dict̄ ꝛō breuit̄ ē trāſeundū. Est igit̄ rl̄a generalis talis illud ꝓtiḡēt̄ vificaſ de aliq̄ ḡ ē accñs eius ſic ſeqt̄ albū vificaſ ꝓtiḡēt̄ de hoīne ḡ albū ē accñs hoīs. Intelligēꝺ ē etiā ꝙ ista rl̄a tenet qñ talis ꝓpō pōt esse v̄a ⁊ falſa ſtāte ꝓpōe v̄a i q̄ enūtiaſ eē de eoꝺ ſubiecto Oz etiā ſcire ꝙ hic nō accipiſ accñs ꝓ illo qꝺ realit̄ ihēt altēi ⁊ informat ipz ſz accipiſ ꝓ p̄dicabili de aliq̄ cui tñ nō iheret nec ipz iformat ⁊ ſic accipiē° accñs pōt ꝓcedi ꝙ creās ē accñs Consiſte ꝓcedit Anſelmus monologiū xxv. ꝙ ridēs ē accñs hoīs Alia rl̄a hoc vificaſ de l̄ ⁊ ñ ē ꝓ p̄⁹ illi⁹ nec gen⁹ nec drña nec ſpēs nec diffiti o nec aliqd p̄ē oīb⁹ ḡ ē accñs eius. Alia q̄ necessaria ſūt sciri de accīte elici pñt ex ꝓrib⁹ ⁊ p̄ciſe ex illis q̄ dēa ſūt i ṕmo tractatu de accidente ideo ad pñs liſta ſufficiāt. Ca. xviii

Post hec videnꝺ ē qūo ꝓstruiſ l̄ destruitur ꝓbleuma de genē et qa Ar. istā materiā diffuſe tractauit iō ꝓ ſuas regulas ē discurendō. Est igit̄ ṕma rl̄a talſi p̄tuz nō p̄ſ de ſubiecto vlit̄ ſūpto illud p̄tū nō ē gen⁹ illi⁹ ſubiecti ſicſi hec nō sit vā oīs hō ē lapis lapis ñ ē gē⁹ hoīs. Notāꝺ ꝙ loqn° de vtute ſermois aliqñ idē ē gē⁹ alic⁹ alīs ñ ē gē⁹ illi⁹ ſic aī qñ hec ē vā oīs hō est aīal aī est gen⁹ hoīs. qñ aūt hec est falſa oīs hō est aī tūc aī nō est genus hoīs ſed ad l̄ ꝙ aī ſit gen⁹ hoīs oportet ꝙ aīal p̄dicaſ de hoīe vlit̄ ſūpto Alia regula est qꝺ nō p̄dicatur de aliq̄ i qd nō est gen⁹ illius ſic qa hec nō est p° i qd oīs hō est colorat⁹ iō coloratū nec etiā albū ē gen⁹ hoīs. Notanꝺ ꝙ tunc predicaſ aliqd de aliq̄ i qd qñ oīa q̄ ſignificāt omnino eoꝺ° ſigñt ita ſcz ꝙ i diffione exṕmente qd noīs vt̄uſq̄ l̄ oīa ponūt̄ in rectovel aliq̄ i rēo ⁊ aliq̄ in obliq̄ ita ſcz ꝙ ſolū drñt i l̄ ꝙ vnū ſigt̄ plura ⁊ aliud ñ oīa illa ſz aliq̄ de illis vel ſivtrūq̄ ſignificz aliq̄ ⁊ ſimilit̄ ꝓnotet alia oz ꝙ vnū ſignificet multa ⁊ aliud non omnia illa multa ſed aliqua vel ꝙ illud predicatum connotet multa et aliud non connotet omnia illa ſed aliq̄ tm̄ et ꝓpt̄ l̄ nulla talis p̄dicatio est in qd oīs hō est albus qa albū vel ſigt̄ vel ꝓnotat oēs albedīes et p̄ciſe albedines ſed hō nō ſigt̄ nec ꝓnotat q̄ſcūq̄ albedines. ſil̄r iſta nō est i qd hō est rōal̄ qa rōale in obliq̄ aīaz itellectīaz ſigt̄ ita ꝙ abſtractū per ſe ſigñs aīaz itellectīaz debz poni in obliq̄ in diffione exṕmēte qd noīs ipi⁹ rōal̄ ſed sic nō ponit̄ i diffione exṕmēte qd noīs ipi⁹ hoīs q̄uisvnū ſeq̄t̄ ex alio ⁊ ꝓpter iſta q̄libz tal̄ p° ē i qd oīs hō est aīal qa hō ⁊ aīal drñt i l̄ ꝙ aīmal ſigt̄ oīa aīalia hō aūt nō ſigt̄ oīa aīalia ſz aliqua tm̄ ſil̄r iſta est in qd albū ē coloratum qa coloratū ſigt̄ oīa ſubiecta potētia habē albedīez coloratū aūt vel ꝓnotat l̄ ſignificat ṕncipaliter oēs colores albū vo nec cōnotat nec ſigt̄ ṕncipalit̄ oēs colores ſed aliqs tm̄ Aduertenduz est tamē ꝙ nō ſp reqrit̄ ꝙ illud qꝺ p̄ſ de aliquo in quid actualiter ſignificet plura qa tūc ſi nulluz animal esſet niſi homo hec nō esſet predicatio in quid hō est aīal qd falſū est ſed ſufficit ꝙ poſſit ſigñe plura p ſolā ꝓductionē nouarum rerū Tercia rl̄a est illud qd contingit alicui i esse et non ineſſe non est genus illi⁹. vnde qa hō aliqñ est alb⁹ aliqñ non.

iō albū nō eſt genᵒ hoīs. Notādū ē hic ꝙ p in eſſe intelligiť p̄ri. Vñ rīa eſt iſta qñ aliqd p̄dicať de aliq̄ ꝓtīgēť ita ꝙ aliqñ p̄dicať et aliqñ nō ipo tñ manēte qd iportať p ſubiectum actualiť tūc ñ eſt genᵒ ei⁹. Vñ qa hoīe exīte pōt hec eē va nᵒ hō ē albᵒ iō albū nō eſt genᵒ hoīs. ꝙ tñ aliqd aliqñ p̄dicať de aliq̄ ꝛ aliqñ ñ p deſtructionē oīz reꝝ iportataꝝ p ſubiectū nō ipedit illud p̄dicatū eſſe genᵒ illi⁹ ſicut quā uis hec poſſit eſſe va hō nō eſt aīal qñ ſcz nᵒ hō eſt tñ cū ſ̄ ſtat ꝙ aľ ſit genᵒ hoīs Quarta rīa ē ſi aliq̄ nō ſint in eaď coordīatione illa nō ſe hīt ſicut genᵒ et ſpēs qa in q̄cūq̄ p̄dicamēto ē genus ī eoď eſt ſpēs ꝛ eꝓuerſo. Notādū ē ꝙ q̄uis de eoď pñt p̄ri diuerſaꝝ gña diuerſaꝝ coordīationū et etiā diuerſa p̄dicamēta ſicut eaď res ē ſubā ꝛ q̄tas tñ iď nō pōt eē p ſe ſpēs diuerſoꝝ nec pōt eſſe ſpēs diuerſoꝝ generꝝ diuerſaꝝ coordīationū hoc ē diuerſoꝝ p̄dicamētoꝝ et hoc qa diuerſa p̄dicamēta nūq̄ p̄dicāť ī qd de eod. vñ q̄uis iſte ſint vē hō ē ſubā hō ē q̄tus vel q̄tas tñ vna p̄dicatio ē in quid et alia nō. et iō nō eſt ſpēs q̄tatiť ſz ſubē. Et iō ꝙ phs dicit ī p̄mētis ꝙ nihil ꝓhibet idē eē ī diuerſis p̄mentꝫ et in diuerſis locis dicit ꝙ ſpēs nō eſt ad aliqd ſed genᵒ dz itelligi ꝙ nihil ꝓhibet diuerſa p̄mēta p̄dicari de eoď ꝛ aliqñ genᵒ ē ad aliqd ꝛ ſpēs nō nō qdē p ſe ſpēs illius generꝫ ſed alterius de q̄ tñ ſpē illud genus qd eſt ad aliqd p̄dicať ꝛ tamē illa ſpēs de q̄ p̄dicať nō eſt ad aliqd. Per iſtū modū debent ſolui oēs auctoritates q̄videnť cō trariari Alia rīa ē ſi aliqd ꝓticipat aliud ꝛ rōez illi⁹ nō eſt genᵒ illius ſic qa hō ꝓticipat animal et diffionē aīaľ iō hō nō ē genus aīaliſ

Notādū ꝙ aliqd ꝓticipare aliud nō ē niſi ꝙ ſp dū ee vificať de illo aliud p̄dicaturvl'r ō illo ſicut hō ꝓticipat rōnē aīaľ qa nccā° dum hō ē hec ēva oīs hō ē aľ ſi formetur ꝛ ita ꝓticipare nō accipiť hic ꝓ capere ꝓtem eēntievel includē illud eſſentialiť ſed capiť ꝓ ve ſubici cū fig° vlī reſpectu alteriᵒ ſz moď ꝓexpoītum Ex p̄dcīs pz ꝙ q̄uis hec poſſit eſſe va oē aľ ē hō ꝛ iſta ſil'r oē aľ eſt aīal rōale qa tñ vtraq; iſtaꝝ poterit eſſe falſa dū hec eſt va aľ ē hō iō aīal nō ꝓticipat hoīez nec rōz ideſt diffionez hoīs et iō ſ̄ ñ obſtāte aľ eſt genᵒ hoīs Sexta rīa ē qñ ſpēs aſſignata p̄ť de aliq̄ ſiue ſit ō ſuo ſubiecto ſiue de ſuo ꝓtēto ſiue ñ de q̄ nō p̄dicať genus aſſignatū tūc illud nō ē genᵒ illius ſic opinabile p̄dicať de non ente ꝛ ente ꝛ nec ens nec ſcibile p̄dicať de ñ ēte ido nec ēs nec ſcibile ſē genᵒ opiabil' qa de q̄cūq̄ p̄dicať ſpēs de eoď ꝛ genus qd eſt intelligendū qñ ī p̄dicatōe exercita oēs ťi ſnpponāt pſōaliť et ſigťie.

Septīa rīa eſt ꝙ ſi ſpēs aſſignatū nō ꝓtici pat aliq̄ ſpēꝫ ꝓtētaꝝ ſub gñe aſſignato illd ñ eſt genᵒ illi⁹ ſic ſi voluptas nec ē gña° nec corruptio ꝛ ſic de aliis ſpecieb⁹ mot⁹ ñ eſt genus voluptatis: Notāď ē ꝙ illa rīa dz ītelligi quādo ſpēs aſſignata ñ imediate ꝓtieť ſub genere. vñ hō ñ ꝓticipat aliq̄ ſpēꝫ aīaľ et tñ aľ eſt genᵒ hoīs et ſ̄ qa hō imediate ꝓtieť ſub aīali

Notād etiā ꝙ ꝓticipaē accipiť hic ſic pᵒ ꝓ ſubici cū fig° vlī reſpcu illi⁹ ꝛ ñ eꝓuerſo ſz modū ibi dictū Octaua rīa ſi aliqd p̄dicať de plib⁹ magis q̄ aliud illd ñ eſt genᵒ illi⁹ ſic qa opiabile p̄dicať de plibus q̄ ens iō ens ñ eſt genus opinabil' qa ſp genus p̄dicať de plibus q̄ ſua ſpecies Sciend eſt ꝙ ñ ſp actualiť genᵒ p̄dicať de plib⁹ q̄ ſua ſpēs qa ſi nihil ſit niſi hō aľ ñ p̄dicať actualiť de plibus q̄ hō ꝓ tūc ꝛ ido auctoritates dēnt itelligi ꝙ ſp genus p̄dicať de pluribus q̄ ſua ſpēs niſi oīa īdīdua alicuius ſpēi ſ̄ ſpēꝫ ſint deſtructa ſ̄ ñ exīntia No na rīa eſt ſi genus ꝛ ſpēs p̄dicať de eq̄libus ñ ſe hīt ſic genus ꝛ ſpēs. Iſta rīa dz ītelligi ſic ꝓ or nā ſp qñ cuiuſcūq̄ ſpēi alicuius gñis eſt aliqd īdīduū genus p̄dicať ō plibus q̄ q̄cūq̄ ſua ſpēs ꝛ iō qa ſp ens ꝛ vnū p̄dicať de eq̄ pluribus ita ꝙ ens nō pōt p̄dicari de plibus q̄ vnū nec eꝓuerſo iō neutꝫ eſt genus reſpectu alterius. ſil'r eſt de ꝓncipio ꝛ ꝓmo nā ꝓncipiū ñ pť p̄dicari de pluribus nec eꝓuerſo q̄ ꝓmū ꝛ ideo nec ꝓncipiū ē genᵒ ꝓmi nec eꝓ ſoDecīa rīa eſt qđ ñ eſt genus alicuius īdīdui ñ eſt genus aliq̄ꝫ īdīduoꝝ drīťiū ſpē ꝛ qđ eſt genus vnius īdīdui eſt genus īdīduoꝝ eiuſđ ſpēi cuz illo et ita idem eſt genus omnium que nō differunt ſpecievel nullius Vndecima regula eſt nihil continetur ſub diuerſis generibus niſi vnum illorum continetur ſub altero ſicut homo non poſſit eſſe per ſe ſpecies animalis et corporis niſi animal contineretur ſub corporevel econuerſo Sed contra iſtam regulam inſtat philoſophus quarto thopicoruz quia prudentia continetur tam ſub iuſticia q̄ ſub virtute. Nam iſtam regulam corrigit philoſophus ibidem per hoc ꝙ oportet q̄ illa genera ſub quibus continetur ſint ſubalterna vl' ꝙ ꝓtieať ſub eoď gñe ſic ſcia ꝛ vt⁹ q̄uis nō ſint ſubalterna tamen ambo illa genera cōtinenť

ſub eoꝺ geneꝛ vtpote ſub hītu vñ dicit ꝓs ibi-
dem ſic ſi neq; ſubalt̄na gña ſūt nec ſub eodē
ambo nō erit qꝺ aſſignatū ē genꝰ. Sꝫ ꝫ hꝫvide
tur eē ꝓs i hꝰ ꝓdicamētoꝝ vbi dicit diuerſo-
rū generū ⁊ nō ſubalt̄natī poītoꝝ diuerſe ſūt
ſpes ⁊ drñe g̃ id nō pōt eſſe ſpēs taliū generū
diuerſoꝝ ⁊ nō ſubalt̄natī poſitoꝝ. Preterea
oē genꝰ dī diſt ꝑ drñas oppoītas q̃ꝝvna remo
uet vl̄ ab alia g̃ idē nō pōt ꝓtineri ſub diuer
ſis generib⁹ nō ſubalt̄nat. Preterea illa rl̄a vi
det eſſe ꝫ ꝑdicta qa dictū ē ꝓus ꝙ diuerſa ꝑ-
dicamenta ꝑdicāt de eoꝺ ⁊ tñ illa ꝓnta nō cō
tinent ſub eoꝺ nec ſūt ſubalt̄na Ad ꝓmuꝫ
iſtoꝝ dicēd ē ꝙ ſēp diueſoꝝ geneꝝ ⁊c̄ ſi ſint
genera hītia drñas nō tñ oꝫ qꝺ oēs ſpecies ge
neꝝ taliū ſint diuerſe et ita ſtat ꝙ aliq̄ ſit eaꝺ
ſpecies eoꝝ Et ſi dicaf ꝙ aliq̄ ſunt ſpēs di-
uerſe diuerſoꝝ generꝝ ſubalt̄natoꝝ ſicut mꝰ
te ſpecies corpoꝝ q̄ nō ſūt ſpēs aīalis g̃ i hoc
nō drñt genera ſubalt̄na ⁊ nō ſubalt̄na. Dicē
dū ē ꝙ q̃uisvnū genꝰ ſubalt̄nū hēat aliq̄ ſpe-
ciē q̄ nō ē ſpēs alterius tñ eꝑuerſo ē ipoſſibi-
le ſed qñ ſūt genera nō ſubalt̄navtrūꝙ illorū
hꝫ aliquā ſpēꝫ q̄ nō eſt ſpēs alt̄ⁱ et hꝫ ſufficit
ad ītētionē Aꝯ. Ad ſecūdū dicendū eſt ꝙ
nō oē genꝰ dīdiſ ꝑ drñtias oppoītas qñ tñ ge-
nus habet differentias pōt didi ꝑ drñcias op
poītas et tūcvna illaꝝ remoueſ vl̄ ab alia ſꝫ
nō oꝫꝙ remoueaſ ab oī alia drña. Verbi g̃ti
a aīal dīdiſ ꝑ rōale ⁊ irrōale ⁊vna illaꝝ reō-
ueſ vl̄ ab alia poſteaꝫo eſt aliud genꝰ qꝺ ē ꝑci
ſe ꝑē eq̄ ⁊ aſino ita ꝙ forte hñt aliq̄ ꝓueniēti-
am ī̄t ſe q̃lē neutrū horꝝ hꝫ cū quocūꝙ alio aī
mali ⁊ iō ab eis abſtrahi pōtvnū genꝰ ꝑciſe ꝓ
mune illis ⁊voceſ. a. ſil̄ forte bos ⁊ equus ha
bet aliā ſpecialē ꝓueniētiā q̃lē neutrꝝ iſtoruꝫ
habꝫ cū q̃cūꝙ alio aīali ⁊ tūc poterit abſtra-
hi ab eis vnū genus ꝑciſe illis ꝓmune ⁊voceſ
b tūc q̃uis drñe a ⁊ b remoueaſ a ſe inuicē tñ
vna drña a eſt eaꝺ cū aliq̄ drña b ⁊ ita eadeꝫ
poterit eſſe ſpēs diuerſoꝝ generꝝ taliū ñ ſub-
alt̄natoꝝ. Ad terciū dictū eſt ꝓus ꝙ nulla
ſpēs ꝑ ſe ꝓtineſ ſub diuerſis ꝑdicamentis qui
a nunq̄ diuerſa ꝑdicamenta ꝑdicāt in qd ꝺ e-
adem ſpecie et iō nunq̄ eſt idē ꝑ ſe ſpēs diuē
ſoꝝ generꝝ niſi illa genera ſint ſubalt̄na l̄ am
bo ꝓtineāſ ſub eoꝺ ſic dicit ꝓs nō tñ hoc ob-
ſtat qn de eoꝺ poſſint ꝑdicari diuerſa ꝑdicam̄
ta nō in qd ſꝫ aliꝰ. Duodecīa rl̄a ē ꝙ qñ oīa
gña ad genꝰ aſſignatū ñ ꝓnf ī qd ꝺ aſſignata
ſpē ñ ē genꝰ illiꝰ ſic ſi corpꝰ ñ ꝑꝫ in qd de albo a
nimal nō ē genꝰ albi Tredecīa rl̄a ſi genꝰ aſ
ſignatū vl̄ aliqꝺ genꝰ eꝰ ꝓticipꝫ ſpēꝫ ñ ē genꝰ il-
lius. Sciēꝺ ē ꝙ ꝓticulare capiſ hic ſic ꝓus non
qa capit ꝓtem illius nec qa eſt ps illiꝰ nec qa
ꝑportat partem eius ſꝫ qa ipꝫ ſubiciſ vlīt re-
ſpectu alterius ⁊ aliudvl̄ ſūptū nō ſubiciſ re
ſpectu illiꝰ ſed tm̄ ꝓticularit ſūptū ſicut hō ꝓ-
ticipat aīal qa hōvl̄ ſūptꝰ ſubiciſ reſpectu aī
mal̄ ſic dicēdo oīs hō eſt al̄ ⁊ al̄vl̄ ſūptū non
ſubiciſ reſpectu hoīs dicēdo oē al̄ eſt hō ſꝫ tā
tū ꝓticl̄arit dicēdo aliqꝺ al̄ eſt hō q̃uis enī ali
ꝑñ hec poſſit eſſe v̄a oē al̄ ē hō nō tñ oꝫ ꝙ ſit
v̄a ⁊ ſub illa ſig̃tōe accipit p. ſp ꝓticipaē ī logi
ca. Decīaq̃rta rl̄a eſt qñ aliqꝺve ꝑf de alia
ſpē ſi aliqꝺ ſupⁱ ad ipꝫ ꝑf ī qd ꝺ eaꝺ ſpē ipm
ꝑbiſ etiā ī qd de eaꝺ ſpecie et erit genꝰ illius
qa oīa q̄ ordināſ fꝫ ſupⁱ ⁊ iferⁱ q̃ꝝvnū ꝺ al-
tēo ꝑf ī qd vel oīa ꝓnf de iº ī qd ꝺ q̄ ꝑdicāſ vl̄
nullū. Sꝫ ſi dubiteſ illꝺ aſſign atū ꝑdicari de
ſpecie ñ ſufficit oñdē ꝙ aliqꝺ genꝰ eiꝰ ꝑdiceſ ī
qd de illa ſpecie ſꝫ ſil̄ cū hꝫ oꝫ ꝓbaē ꝙ nullū a
liud ꝓtentū ſub iº ꝑdicaſ ī qd de illa ſpecie
Quīdecīa rl̄a ſi ſpecies ꝑdicaſ ꝺ aliq̄ in qd de
q̄ genꝰ ñ ꝑdicaſ ī qd illꝺ nō eſt genꝰ illiꝰ ſpeci-
ei ſic ſi corpꝰ aīatū ꝑdicaſ de aliq̄ ī qd de q̄ nō
ꝑdicaſ ī qd al̄ maiſeſtū eſt ꝙ al̄ ñ eſt genꝰ cor
pis ſi aūt corpꝰ ꝑdicaſ ī qd de oíbꝰ de qbꝰ ꝑdi
catur al̄ ⁊ de pl̄ibꝰ corpꝰ erit genꝰ aīal Deci
maſexta rl̄a eſt illꝺ ñ eſt genꝰ alicꝰ de q̄ diffīo,
generꝝ ñv ē ꝑdicaſ. ſic̄ qa hec eſt falſa planta
eſt ſubā aīata ſenſibil̄ iō al̄ ñ eſt genꝰ illiꝰ.
Decīa ſeptīa rl̄a eſt qꝺ eſt dña alicꝰ ñ eſt genꝰ
illiꝰ nec eꝑuerſo ⁊ iō qa ꝓgregatiꝫ eſt dña colo
ris iō ñ eſt genꝰ illiꝰ nec eꝑuerſo Decīaocta
ua rl̄a eſt nl̄a dña alicꝰ generꝝ eſt genꝰ ſic̄ im
mortale qa eſt dña aīal. s iō ñ eſt genꝰ alicu-
ius Sciendum eſt ꝙ illa exā ñ ponūf vtv̄a ſit
ſꝫvt ſenciāt q addiſcūt Decīanōa rl̄a eſt ꝙ
eſt ſpecies alicꝰ ñ eſt genus eꝰ ſic̄ qa ꝓtinuitaſ
eſt ſpecies ꝓtiguitaſ iō ñ eſt genꝰ ꝓtiguitatis.
Vigeſīa rl̄a eſt ꝙ dña ꝓuētibil̄ cū ſpecie nō
eſt genꝰ illiꝰ ſic̄ rōale qa eſt dña hoīs ñ eſt ge-
nꝰ hois. Notāꝺ eſt ꝙ dña alicꝰ ñ eſt aliqꝺ ītnſe
cū ſpeciei ſꝫ eſt vnū ꝑdicabile ī q̃le ꝺ ſpecie ꝑ
dicaſ aūt ī q̃le qa ſp dña eſſentiaſ cōnotat ali
qꝺ vl̄ ſig̃t qꝺ nec ꝓnotaſ nec ſig̃f ꝑ ſpeciem nec
ſpecies aliqꝺ illoº ſig̃t. Dña aūt accītal̄ ſp cō-
notat aliqꝺ extnſecū . Vigeſiapma rl̄aeſt ꝙ
genꝰ ñ ꝓtieſ ſub dña nec eꝑuerſo hoc eſtvm de
dñaꝝ ſtitutīa ſubiecti aliqñ aūt genꝰ ꝓtieſ ſub
dña ſic ꝙ de paucioribus ꝑdicaſ nō tñ ꝑ ſe ꝓti

nec ſub dra nec epuerſo Vigeſia ſcda rla ē
p cuius gñis nlla dra pt de ſpē illd ñ eſt gen⁹
ſpēi ſic ſi nulla dra aiaľ pdicaret de lapide aľ
nō eſt gen⁹ lapidis Iſta rla hʒ vitatē qñ genus
hʒ drnas et quia aliquod genus nō habet dif-
ferentia eentiales ſic alicubi eſt pbatū iō po-
terit aliqd eſſe gen⁹ alic⁹ ſpeciei q̄uis nulla dif
ferentia eentiaľ pt de illa ſpē ꝛ hꝰ qa illud ge-
n⁹ nullā drntiaʒ eſſetiale hʒ Vigeſia tcia r-
gula ē p ſpes q̄ eſt por naſa aliq̄ ꝛ ad cui⁹ itē-
ptionē ſeqt itēptio illi⁹ nō ē ſpes illi⁹ gñis ſic
qa aľ eſt pus naſa hoie ꝛ iterēpto aiali itimi
tur hō iō aľ nō ē ſpes hois. Notāð p pus na-
tura nōvocaſ illd qð pōt ſñ a° eſſe et nō econ
uerſo qa illo° gē⁹ ñ ē pus naſa q̄ ſpes ita enī
pōt ſpes eſſe ſñ genē ſic epuerſo nō eī plus ð
pendʒ a gñe ſpes q̄ ept qa ſpes ꝛ gen⁹ nō ſunt
niſi qdā itētiones aie diſtīcte totaliť q̄ruʒvtp
pōt eſſe ī mēte ſñ alťa ſʒ p⁹ naſa vocaſ qñ eſſe
exiſtē pōtve pdicari de aliq̄ ſūpto p re q̄uis ñ
pdicaſ ve ymo falſe de ſpē ſuppōente p re ſʒ ñ
epuerſo ꝛ illo° gē⁹ eſt p⁹ naſa q̄ ſua ſpes nā ee
exiſtē pōtve p̄ri d gñe ſupponēte p re q̄uis flē
pdicaſ de ſpē ſupponēte ſic hec poterit eſſe va
aľ eſt q̄uis hec eſſʒ flā hō eſt ſʒ epuerſo ē ipoſ
ſibile. Impoſſibile ei eſt p hec ſit va ſ eſt iſta
exñte falſa aľ eſt. et ꝓpť hoc dť gen⁹ eſſe pus
naſa q̄ ſpes. Siľ notāð eſt p itēptio ſpēi non
interimit realr gen⁹ nec epuerſo qa poſſʒ ge
n⁹ exiſtere mō ſibi ꝓueiente ſpē ñ exñte nā iſ-
ta ītē° anime que eſt gen⁹ poſſʒ ee et ſi nulla
ītentio q̄ ē ſpecies eſſet ibi ſʒ itēptio ſpēi non
ītimit gen⁹ ſʒ epuerſo qa ad negationē genet
ſupponeť p re ſeqť ne° ſpēi ſupponeť p re ꝛ ñ
epuerſo ſic bñ ſeqť a ñ eſt aľ g a ñ eſt hō ſed e
ꝓuerſo ñvʒ. Et ſic dñt ītelligi oēs auctoritates
phi ꝛ alioꝝ q dicūt p gen⁹ eſt p⁹ naſa q̄ ſpeci
es ꝛ p iterēpto genē itimť ſpēs ꝛ h⁹ mōi ſed
ñ epuerſo Vigeſima q̄rta rla ē p illō qð pť
aītti a ſpē ñ eſt gen⁹ illi⁹ ľ dra ſic mouēi qa pť
amitti ab aīa iō ñ eſt gen⁹ aie nec dra aie. Si-
militvitas ꝛ ſlitas pñt amitti ab opioe iō neu
trꝫ eſt gen⁹ ľ dra opionis Intelligendū eſt p nō
vocaſ hic aītti p i° qð realr pdiť a re ſʒ vocaſ
aītti qñ aliqd ñve pť ð aliq̄ ſic p⁹ ipo manēte
ſic qñ de matēia ñ formata fit forata dť aīt-
tē ꝓuatoʒ ñ qa aliq̄ rē aīttat ſalť ſʒ aliqd ac
qrit. ſiľ dť aīttē potentiā qa ñ ampli⁹ eſt hec
va materia eſt ī potentia ad formā q̄ tñ p⁹ fu
itva ꝛ hꝰ ñ eſt ꝓpť reales amiſſionez alic⁹ rei ſʒ
ꝓpť reales acqſitiōez alti⁹ rei puta foꝛe. Siľ
ītelligenda eſt rla de re ĩportata p ſbīc ū ñ de
ſtructa. Vigeſia quīta rla eſt ſi aliqd ptici
patvl ptīcipare pōt ꝑtiū gñis ñ eſt ſpecies illi⁹
ſic qa hō pōt ptīcipare ablediez iō nigꝝ ñ eſt
ſpecies hois Notāð eſt p ptīcipare accipitur
hic p recipe p° nē alti⁹ ſic dť p ſp ſubiectū pti
cipat ptū qð ñ eſt aliud q̄ ſubiectū ve ſubici r
ſpectu ptī. Vigeſima ſexta rla eſt qñ aliqd
pōt ꝓpetē ſpeciei qd ñ pōt ꝓpetere alicui ꝓten
to ſub gñe ñ eſt ſpecies illi⁹ ſic qa aīa pōtviue
re ꝛ numer⁹ ñ pōtviuere iō numer⁹ ñ eſt gen⁹
aīe. Vigeſima ſeptīa rla eſt p ſi aſſīgtū ſit
equocū ñ eſt gen⁹ qa tā ſpecies q̄ gen⁹ dʒ eſſe
vniuocū. Notāð eſt p accipit phs aliqñ gen⁹
ꝛ ſpeciem ñ tm̄ p itentiōe aie ſʒ etiā p illa voce. vñ hec vox aľ aliqñ vocaſ gen⁹ ſʒ hꝰ ñ eſt ni
ſi exvolūtaria īſtitutiōe qa ſcʒ ſpōte īſtituitur
ad ſignð oīa illa q̄ iten° aīe q̄ eſt gen⁹ naſaľ ſi
gnificat Vigeſima octaua rla ē p illud qð
ñ pdicaſ de aliq̄ ꝓpe ſed trāſlatīe nō eſt gen⁹
illi⁹ ſic qa ꝓſonātia ñ pdicaſ ꝓpe ſʒ tranſlati-
ue de tpātia iō ñ eſt gen⁹ tpātie. Notāð eſt p
nulla pōt eſſe trāſlatīa p° niſi ex actu volūta
tis ꝛ p īſtitutiōez ꝛ iō taľ pdica° trāſlatīa non
pōt eſſe niſi ī vocib⁹ ľ ſcptīvľ aliqbus ſignis ad
placitū īſtitutꝫ ꝛ ꝓpť hꝰ etiā vox aliqñ vocaſ ge
n⁹ qñ ſ. ñ ex tranſlatiōe ſed ꝓprie in quid pre-
dicatur de ſpecie Vigeſima nōa regula eſt
ſi aſſignatū non poteſt habere plures ſpecies
nō eſt genus quia ſemper omne genus vel pdi
caſ vel pdicari pōt de pluribus ſpeciebus.

Triceſima regula eſt quādo ſpecies habʒ
contrariū ꝛ genus nō habet contrarium ſi cō
trariū ſpeciei nō fit ī illo genere nec illa ſpeci
es erit ſpecies illi⁹ generis ſicut qa albedo ha
bet cōtrariū ſcʒ nigredinem et ſonus non ha-
bet contrariū ſi enī nigredo nō fit ſpecies ſo
ni nec albedo erit ſpecies ſoni Triceſima p
ma regula quādo tā ſpecies q̄ genus habet p
trariū ſi contrariū ſpeciei ſit ſub contrario ge
neris illa ſpecies erit ſpecies illius gener. In
telligendū eſt p illa regula habʒ veritatez qñ
alterum cōtrariorū īmediate ꝓtinet ſub gene
re cōtrario et quādo neutra contrarietas ha-
bet mediū. Vndeſivna cōtrarietas habʒ me
dium et altera nō regula nō habet locum et i
deo non ſequitur prodigalitas eſt ſpecies vi-
cii ergo liberalitas eſt ſpecies virtutis et hoc
quia virtus et vicium non habent mediū
Notādū etiam p nīle tales ſpecies habent cō
trarium ſtricte capiendo cōtrarietatem quā-

do ſcz alterū cōtrariorū expellit reliquū et nō cōpatitur ipſū qa tales ſpecies nō ſūt niſi queđ intentiones aīe q̄ ita ſe ꝓpatiūt in aīa ſic q̄cūq; alie itentōes. Sz tales ſpēs ꝛ ſilr gña dicūt cō traria qa ſūt gña ꝛ ſpēs ꝓrioꝝ vñ itētio q̄ eſt ſpēs oīz albedinū ꝛ itē° q̄ ē ſpecies oīz nigredinū dicūt ꝓrie qa ſūt ſigna ꝛ itentiones i q̄li tates ſingulares ꝓrias iportātes ꝛ ita illud vocabulū ꝓriu equoce capit i diuerſis locis li°rū pñoꝝ ꝛ ſcōꝝ Triceſima ſecūda rla eſt ſi vnū ꝓrioꝝ ñ ē ſpecies ſz gen⁹ reliquū ꝓriū ñ eſt ſpēs ſz gen⁹ ſicut qa bonū ñ eſt ſpēs ſed gen⁹ iō malū nō eſt ſpēs ſz genus. Sciēđ eſt ꝙ illud de bono ñ dicit niſi gra exempli ꝛ iō nō oz curaē ſiue bonū ſit genus ſiue ñ Triceſima tercia rla ſi generꝝ ꝓrioꝝ ſit aliq̄đ mediū ꝛ ſpēꝝ ꝓriaꝝ erit aliq̄đ mediū ꝛ eꝫ. Iſta regula habet iſtātia ſicut pz q̄ñ ples ſpecies ꝓtinēt ſub vno gñe q̄ ſub alio et iō rla itelligēda eſt q̄ñ vtrūq; gen⁹ hz ſpēs eq̄les Slr itelligēda eſt q̄ñ ſpēs vni⁹ gñis nō ē mediū iter duas ſpēs alteri⁹ gener Triceſima q̄rta rla eſt q̄ñ tā gen⁹ q̄ ſpēs ſūt ꝓria ſi hñt mediū dñt habere mediu eođ° vt ſ. ꝙ ſi iter ſpēs ſit mediū poſitiz inter gña dz eſſe mediū poſitiz ꝛ eꝓuerſo ꝛ ſi inter ſpēs ſit mediū ꝑ abnegatiōē it gen⁹ dz eſſe mediū ꝑ abnegatiōē ꝛ eꝓuerſo Triceſima qnta rla ē ſi extrema ꝓria ſint i aliq̄ genere nō hñte ꝓtrariū mediū it illa ꝓria erit i eodē gñe Triceſima ſexta rla eſt ſi gen⁹ habet ꝓriū ſpēs hz ꝓriū. Scienđ ē ꝙ iſte tresvltie rle itelligēde ſūt ſic q̄rta p̄cedēs Triceſima ſeptia rla ſi ſpēs hñs ꝓriū ſit i aliq̄ gñe ñ hñte ꝓriū ſpēs oppoīta erit i eođ gñe Triceſima octaua rla ē ſi mediū it extrema ſit i aliquo gñe nō hñte ꝓriū extrēa ꝓria ſūt i eođ genē. Triceſima nona rla ē ſi ſpēs ꝓria i ꝓrio gñe ꝛ ſpēs ſibi oppoīta erit i ꝓrio gñe. ſic ſi iuſticia ē ſpēs vtut⁹ iuſticia eſt ſpēs vicii. Et notādū ē ꝙ iſte tresvltie rle itelligēde ſūt ſic p̄cedentes Quadrageſima rla ē ſi ꝑncipale ſit ſpecies ꝑncipal ꝛ ꝓiugatū erit ſpēs ꝓiugati ꝛ caſus caſus ſic ſi iuſticia ē ſpēs diſcipline iuſt⁹ erit ſpēs diſciplīe ꝛ iuſte ē ſpecies diſcipliate. Sciēđ ē ꝙ hic accipit ſpēs large ꝑ oī illo qđ eſt ꝑ ſe ſupi⁹ ſiue ſecūđ p̄dicatiōz ſiue ſe cūdū ꝓñaz et iſto° vtuoſe ē gen⁹ ꝛ ſupi⁹ ad iuſte qa q̄uis hec nō ſit va iuſte eſt diſcipliate tñ iſta ꝓña eſt bōa iſte iuſte agit g̃ diſcipliate agit ꝛ nō eꝫ ꝛ ꝑ tāto dicit diſcipliate eſſe ſupi⁹ ad iuſte ꝛ iō rle ꝑ⁹ date de p̄dicatiōe generis de ſpecie ꝛ ꝓſimiles itelligēde ſūt qñ gen⁹ natū ē p̄dicari videlicet qñ ē nomē ſiue i ꝓceptu ſiue i voce qñ aūt ñ ē nom̄ ñ ſūt rle itelligēde de tali gñe. Quadrageſima ꝑma rla eſt ōmō ſtrat q̄tuor ꝛ ꝑmo ſe hñte ad ſecūđ ſicut ꝛciuz ſe hz ad q̄rtū ſi ſcōz ſit gen⁹ ꝑmi q̄rtū erit genus ſecundi ſic ſi hō ſe hz ad al ſic albedo ad colorem ſi animal ſit gen⁹ hois color erit gen⁹ albedis. Iſta rla itelligenda eſt qñ ſilr ſe hñt ſm p̄dicationem ꝛ ordiez ꝓnevel qñ illa ſimilitudo eſt cā q̄revnū illoꝝ eſt gen⁹ alterius Quadrageſima ſecūda rla eſt ꝙ i oīb⁹ rebus corrupt et gñat et aliis ſilitudiez aliq̄ hñtib⁹ fz diriuatiōz l' iflexiōez ſeu ōtiatōz ſivnū ē gen⁹ et rliquū erit gen⁹ altius ſic iſta hñt ſilitudiez fz diriuatiōez diſſolui diſſolu° ꝛ ſilr iſta corrūpi corrup° et iō ſi diſſolui eſt ſpēs corrūpi diſſolutio eſt ſpēs corruptiōis. Silr ſicut ſe hñt ſm talem ſimilitudiez edificare ꝛ edifica tū eſſe ita ſe hñt opari et opatū eſſe ꝛ iō ſi edificaē ſit ſpēs operari edificatū eē erit ſpēs opatū eſſe. ꝛ ſic eſt de iſtis ita eſt de aliis talez ſimilitudiez hñtib⁹. Ex oīb⁹ iſtis pz ꝙ tal⁹ ordo ita pōt repiri i vbis ſic i noīb⁹ Quadrageſima tercia rla eſt ꝙ ꝑua° ꝛ hit⁹ nō ſūt i eodem genere ꝓxio. Quadrageſima q̄rta rla eſt ꝙ ſe hñte tam genere q̄ ſpecie ꝑuatiue oppoite ſi oppoītū ñ eſt i oppoīto nec ꝓpoītū in ꝓpoīto. Notandū ꝙ gen⁹ q̄drupl⁹ accipit⁹ vno mō ſtrictiſſime ꝑ aliq̄ ꝑī p̄bili in qđ de plib⁹ rebus vel de ꝓnoīb⁹ demōſtrantib⁹ plures res q̄rum nulla nata eſt eſſe formavel materia eſſential alt⁹ rei ſpē drīt ꝛ iſto mō ñ iueniē aliqđ gen⁹ ſm itentionē Arī. quicqd ſit de vtute ſermois niſi i p̄mento ſubē ꝛ q̄litat qa ſcđz intentionem Ariſtotelis nullu⁹ aliud genus predicatur in quid de pronomine demōſtrante quācūq; rem exiſtentem ꝑ ſe in genere. Se eūdo modo accipit genus ſtrictius ꝑ p̄dicabili in quid de plurib⁹ rebus q̄ non ſūt eiuſdē rationis ſiue aliqua illarum rerum ſit nata eſſe parseſſentialis alicuius alterius rei ſiue non et iſto mō hoc cōmune forma eſt genus oīm formarū et hoc cōmune anima eſt genus ad animā vegetatiuā ſēſitiuā et itellectiuā. Tercio mō accipit genus ſtricte pro aliq̄ poſitiuo p̄dicabili i quid de plurib⁹ poſitiuis et ſic q̄titas rela° ꝛ huiuſmōi ſūt gña. Quarto modo accipitur gen⁹ large ꝑ oī p̄dicabili i qđ de plurib⁹ p̄dicabilib⁹ ſiue ſit poſitiz ſiue negatīm et ſic acccipit hic philoſophus genus Illud autē

dr̄ p̄dicari in q̄d p qd ꝓtīgit rn̄dē ad qōnez ſa
ctā p qd nc̄ aūt ſi q̄raf qd eſt cecitas pōt rn̄de-
ri ꝙ eſt ꝑua⁹ et ita large aliqd ꝑuatiuū eſt ge
nus. Quadrageſima qnta regula eſt ſi affira
tio eſt genus affirationis et ne⁹ ſpeciei erit ge
nus negationis gn̄is ſic̄ ſi aīal ſit genus hois n̄
hō erit genus nō aīmalis Quadrageſīa ſex
ta rl̄a eſt ſi negatio ē gen⁹ negationis affirati
o oppoīta negatiōi q̄ eſt ſpēs erit genus alte-
rius ſic̄ ſi nō ſuaue ſit gen⁹ nō bōi bonū erit ge
nus ſuauis. Et eſt ſcienō ꝙ hic largiſſīe acci
pit̄ gen⁹ ſic̄ p⁹ Quadrageſima ſeptīa rl̄a eſt
ſi ſpēs eſt ad aliqd ꝛ gen⁹ ē ad aliqd ꝛ epuerſo
qn̄ aūt genus p̄dicaf̄ de ſpecie ꝛ nō ī qd nō oz
ꝙ ſi ſpēs ſit ad aliqd ꝙ gen⁹ ſit ad aliqd nec
epuerſo ꝛ ſic ſoluen de ſūt iſtāti e q̄ſpoīt Aꝝ
circa iſtā rl̄az Quadrageſima octaua rl̄a ē
ſi tā gn̄e q̄ ſpē exīte ad aliqd ſpēs n̄ dr̄ ad idē
fm ſe ꝛ fm idē gē⁹ nō ē ſpēs illi⁹ gn̄is Qua
drageſima nōa rl̄a ē ſivnū dr̄ ad idē ꝛ fm ſe ꝛ
fm gen⁹ ꝛ fm oīa ſupiora ad illō gen⁹ n̄ ē ſpe-
cies illorū Iſte rl̄e ītelligende ſūt qn̄ gen⁹ p̄t̄ ī
qd de ſpecie Quīq̄geſima rl̄a ē ꝙ ſpēs ꝛ ge
n⁹ qn̄ ſūt ad aliqd dicūf̄ ad ℓminū fm eūō ca
ſū ſ. vel ꝑz caſū geītiuū vel datīz. aliqn̄ autez
eſt inſtātia ſic̄ patz de p̄rio qd eſt ſpēs diuerſi.
Quīq̄geſima ꝑma rl̄a ē ꝙ ſi tā gen⁹ q̄ ſpēs ſt̄
ad aliqd ꝛ dr̄ ꝑz eoſd caſ⁹ ſi ſimpl̄r n̄ ꝙuertūf̄
ꝑz eoſō caſus nō eſt vnū gen⁹ alti⁹ Quīq̄ge-
ſima ſecūda rl̄a ē ſi ſpēs dr̄ ad ſuū correlatīz
ꝑz plures caſus q̄ gen⁹ l̄ epuerſo n̄ eſt ſpēs illi
us. Iſta rl̄a n̄ ē gn̄al̄r va ſic̄ nec ꝓres Quin
q̄geſima tercia rl̄a ē ſi oppoītuz correlatīe nō
ē genus oppoīti relatīe nec ꝓpoītū ꝓpoīto.
Quīq̄geſima q̄rta rl̄a ē ꝙ qb⁹ dā rlatioib⁹ ne
ceſſa⁹ exītib⁹ ī illis ad q̄ dicūf̄ qbuſdā nō ne
ceſſa⁹ exītib⁹ ī ill̄ pñt tn̄ ī illis exiſtere ꝛ qb⁹
dā nullo⁹ valentib⁹ exiſtē in illis ad q̄ dicūf̄ ſi
ſpecies ꝓtinef̄ ſubvno illoꝝ mēbroꝝ et gen⁹
ſub reliq̄ n̄ eſt ſpēs illi⁹ Quīq̄geſima qnta rl̄a
ē ſi ſpēs eſt act⁹ gen⁹ nō eſt hīt⁹ et ſil̄r ecōuerſo
ſi gen⁹ eſt hīt⁹ ſpēs nō eſt act⁹ Quīq̄geſima
ſexta ē ꝙ poſteri⁹ nō ē gen⁹ ꝓpr̄ Notādū eſt
ꝙ hic freq̄nt̄ ponūf̄ noīa ſcōe ītētioīs ꝓ noib⁹
ꝑme ītentionis ꝛ epuerſo ꝛ ſil̄r loco noīz ꝑme
īpoītioīs ponūtur nomina ſcōe īpoītionis ꝛ e
ꝓuerſo ꝛ iō qō dr̄ hic ꝙ ſi ſpēs eſt act⁹ gen⁹ nō
eſt hīt⁹ ꝛ ſil̄r de alia rl̄a dz ſic ītelligi ꝙ illō no
mēvel illa ītētio q̄ p̄ciſe eſt p̄is actib⁹ nō ē ge-
n⁹ illi⁹ noisvel ītētionis q̄ eſt p̄ciſe p̄is hītibuſ
nec epuerſo ꝛ ſil̄r de rl̄a ſequte Quinq̄geſi-
ma ſeptīa regula ē ꝙ ſpēs ꝛ gen⁹ ſūt ī eoō ſic̄
albedo ꝛ color. Notādū ē ꝙ hic ponūf̄ nomi
na ſcōe ītētionis ꝓ noibus ꝑme ītētiois l̄ hic
poīf̄ actus exercitus loco actus ſignati. vñ dz
ſic ītelligi ꝙ de gn̄e ꝛ ſpecie ꝑdicaf̄ eſſe ī e
odē nō tn̄ ꝓ ſe ſz ꝓ re ſig̃ta. Et iō actus exerciti
corrñdētes ſūt iſti albedo ꝛ color ſūt in eodez
muſica ꝛ ſcia ſūt ī eoō ꝛ huiuſmōi. Sciēdū eſt
ꝙ phs q̄rto thopicoꝝ exēplificat de verecun
dia ꝛ tiore ꝛ amicicia ꝛ voluptate ꝛ huiuſmo
di q̄ nō ſe hñt ſic̄ genus et ſpēs qa nō ſūt ī eo
dē ꝛ l̄ nō poīt vt ita ſit nā aliq̄ illoꝝ ſūt ī eo-
dē ſed l̄ poīt gratia exempli vel fm opiones
famoſas q̄ fuerūt tpe ſuo Quīq̄geſima oc-
taua rl̄a ē ꝙ illud qō ꝑmo ꝓueīt alicui ꝑz ptē
illius nō eſt genus ſic̄ qa hō vel aīal nō eſt viſi
bile niſi qa corp⁹ ſuū eſt viſibile iō viſibile nō
eſt genus aīal Quīq̄geſima nona rl̄a eſt ꝙ
illud qō p̄t̄ ſolū de pte nō eſt genus tocius ſic̄
ſi corpus p̄t̄ de corpore ſine pte aīalis nō ē ge
nus aīal. Ex iſtis ꝑz ꝙ genus n̄ īportat ptē p̄-
ciſe nec eſt ꝑs ſpēi qa ſi eſſz ꝑs ſpēi nō poſſet
vē p̄dicari de ſpē. cū ꝑs n̄ p̄t̄ de toto ꝑz. p. q̄r
to thopicoꝝ Sexageſima rl̄a ē ꝙ nulla po-
tētia eſt genus vitupabiliū vel fugiendoꝝ qa
oīs potentia eſt eligēda. Intelligendū ē qd nl̄
lū nomē īportās p̄ciſe rē q̄ pōt male agere ē
genus alicuius vitupabilis qa res que pōt ma
le agere n̄ eſt mala ſic̄ fm opinionē aliq̄ꝝ de
us pōt male agere ꝛ tamen non eſt malus.
Sexageſima ꝑma rl̄a eſt ꝙ nihil p̄ciſe ꝓmune
eligibilibus ꝓpt̄ ſe eſt genus alicuius potenti
evel effectiui boni qavnū qō ꝙ tale eſt eligēō.
ꝓpt̄ aliq̄ Sexageſīa ſcōa rl̄aē ꝙ illd ꝙ habz
plura gn̄a nō ē ī ſolovno collocādū Sexa-
geſima ℓcia regula eſt ꝙ paſſio alicuius non
eſt genus illius ſic̄ īmortalitas n̄ eſt genus vi
te. Sexageſima q̄rta regula eſt ꝙ illud qō
dicīf̄ de oībus n̄ eſt genus ꝛ ꝓpter hoc ens nō
eſt genus et ꝓpter idem non eſt differentia.

Sexage⁹qnt⁹ regula eſt ꝙ illud quod im-
portat accidens alicuius non eſt genus illius

Sexageſima ſexta regula eſt ꝙ qñ tam ge-
nus q̄ ſpecies habent contrarium melior ſpe
cies eſt in meliori genere. Notandum ꝙ
illa regula habet veritatem ō ſpecie optima
ꝛ non de alia Vnde bene contingit ꝙ vno
gn̄e exīte meliori altero gn̄e aliq̄ ſpecies pei
or gn̄is eſt melior alia ſpecie melior gn̄is ſz
nulla eſt melior optima ſpecie melior gene-
ris ſicut ſi ſcientia ſpeculatiua ꝛ ꝑctica ſint

duo gña sciaꝝ ⁊ scia specłatia sit melioꝝ genꝰ q̄ scia practica nō est possibile ꝙ optia species scie practice sit melior optia spē scie speculatiue tñ possib. le ē ꝙ aliq̄ spēs scie pctice sit melior aliq̄ spē scie speculatie sicut scia practica de deo est melior scia specłatia de tagulo. Sexagesima septia rła ē ꝙ aliq̄ specie eq̄lit se habēte ad duo gña si collocet sub gñe priori male assigt. Notādū ē ꝙ qñ aliqd se hz ad duo gña łꝫ vtꝰ ꝙ łꝫ neutꝰ ē si sit łꝫ neutꝰ plꝰ era t collocāo eā łꝫ peiori q̄ meliori ⁊ ħ est vm de specie nobili Sexagesima octaua rła ē ꝙ si genꝰ suscipit magis ⁊ miꝰ sitr ⁊ species Sexagesima nona rła ē ꝙ si illō qđ magis videtur eē genꝰ alicꝰ spēi nō est genꝰ illiꝰ nec illō quod miꝰ videt esse genꝰ erit genꝰ illiꝰ. Sciendū est ꝙ illa regłaꝝ ad opponēdū ⁊ arguēdū ꝑt respōdentē nō aūt multūꝝ ad rē qa aliqñ illud ꝙ miꝰ videt młtēe gēꝰ ē genꝰ ⁊ tñ illud qđ magis videt ñ est genꝰ. Et sitr est ꝺ spē dicēꝺ ꝙ si illud qđ magis videt eē species nō est species alicꝰ nec illd qđ videt miꝰ erit species.

Capitulū xix

QPost hec dicend est de rłis deseruientibꝰ ꝓñtiis p qs iferꝛ aliqd esse ꝑꝺuz alteriꝰ Primo tñ dicēdū ē de qbusdā distictionibꝰ ꝑꝺii ꝙ equoce accipit łꝫ nomñ p ꝑū i diuersis locis. Est ğvna distictio taꝫ ꝙ p ꝑū qđdā est p se et qđdā est ad aliud. Proꝑuz p se ē qđ ñ est respectiz sic ē imortale/susceptibile discipline est ꝑꝺū Proꝑū ad aliꝺ ē aliqꝺ respectiz sic ipatiz est ꝑꝺū aie respectu corporis Alia distictio est ꝙ ꝑꝺū qđdā est qđ sēp p̄t: qđdā nō sp p̄t sz qñq̄ Alia diuisio ꝙ qđ dā ē ꝑꝺū qđ est p se et sp: qđdā ꝙ ñ ē sp ⁊ p se. Proꝑū p se et sp est illud qđ ies̄t oi cōtēto sub illo cuius est ꝑꝺū et sp qđ ē itelligēꝺ qñ de ſb iecto vificat eē existē Alia distictio ꝙ qđdā ꝑꝺū est p qđ euident illꝺ cꝰ ē ꝑꝺū sepat ab oi alio łꝫ est p qđ tā q̄ notiꝰ pōt iferri distictio ipi ab oi alio. ꝑmū est sic risibile. scdz est si cut alꝛōale susceptibile disciplie poit esse ꝑꝺū hois Alia distictio ꝙ ꝑꝺū idē ē ꝙ puertibile et sic diffio pōt vocari ꝑꝺū. aliud est ꝑꝺū qđ p̄t scdo dicēꝺi p se de subiecto qđ vocat ꝑꝺ a passio subiecti. Alie distictiones etiā possūt poni sed ad pns iste sufficiāt. Est aūt ꝑo sciēdū ꝙ ꝑꝺū nō est aliq̄ res īherens realiter subiecto sed est qđdaz pbile de subiecto et ita est distincta intēo aie ł tiꝰ distictꝰa subiecto. Secūdo sciendū ē ꝙ pns i qnto thopicoꝝ nō accipit ꝑꝺū p illo qđ distiguit a diffione sed i młtis locis accipit ꝑꝺū p illo qđ euident tā q̄ notiꝰ inferre pōt illd cuius est ꝑꝺū distīgui ab oi alio siue tale ꝑꝺū sit diffio explicās qđ nomis siue qđ rei siue sit alia orō icludēs diffionē ⁊ ꝑꝺas passiones siue qđcūq̄ aliud ⁊ de tali pprio loquūt multe ꝓsideratiōes pñi Sciend ē tñ ꝙ aliqñ ꝑꝺū magis stricte accipit s. p aliq̄ orōe ꝓpoita ex gñe ⁊ drīntiis accītalibꝰ p q̄ euidēt et sufficiēt pōt inferri dra illiꝰ cꝰ est ꝑꝺū ab oi alio ꝑꝺo ⁊ de tali ꝑꝺo itelligūt młte ꝓsiderationes pñi qnto thopicoꝝ sic i pseqndo patebit

Capitulū xx.

ISTis visis ponēde sūt aliq̄ rłe qbus ꝑbari pōt aliqd esse ꝑꝺū vł nō ꝑꝺū alicuius ⁊ ꝑmo ad ꝓbandū ꝑꝺū de aliquo accipiendo ꝑꝺū p illo qđ ꝓuenit oi ⁊ soli ⁊ sp etvt distiguit ab oi genē dra diffione ⁊ accidente ⁊ ꝓpoito ex his Secundo circa ꝑꝺū qđ ꝓponit ex gñe ⁊c. Est igit vna rła ad ꝓbandum aliqd nō esse ꝑꝺū alicꝰ taꝫ qđ ñ est ꝓuertibile cū aliq̄ ñ est ꝑꝺū illiꝰ sic seqt posse mouere nō est ꝓuertibile cū hoie g̃ nō est ꝑꝺū hominis Sciendū ꝙ i isto ꝓñte posse mouē sen est ꝑꝺū hois subiectū nō supponit ꝑsonaliter sed ꝑuno p̄dicabili siue illud sit intentio aie siue vox vel aliqd signū ad placitū istitutū ⁊ iō ł suppoit simpłr vł maṫialit pōt tñ iferri ex ātecedente i q̄ oēs ti supponūt pſoałr ⁊ sig̃tie sicut aliud ab hoie pōt mouere se g̃ posse mouere se ñ est ꝑꝺuz hois et etiā pōt iferri ex ātecedente i q̄ supponit simpłr ł maṫiałr sic ditū est posse mouē ñ est ꝓuertibile cū hoie ergo posse mouere ñ est ꝑꝺū hois ⁊ tz q̄libet predictaꝝ ꝓñaꝝ p istā rłaz qđ ñ est ꝓuertibile cū aliq̄ nō est ꝑꝺū illius et sic dictū est de ista rła ita est dicendū de oibꝰ aliis circa ꝑꝺū ꝙ q̄libet poterit deseruiē vni ꝓñe i quo oēs ti ānce dent supponūt pſoałr ⁊ sig̃tie licz ti ꝓñs supponāt simpłr ł maṫiałr ⁊ alteri i q̄ iō ti suppo nit i ānte sic i ꝓñtē simpłr vel maṫialit Alia rła est illud qđ sig̃t ł ꝓsig̃t vel ꝓnotat pauciora nō est ꝑꝺū illiꝰ qđ sig̃t vel ꝓnotat plura Vñ seqt hō sig̃t vel ꝓnotat pautiora q̄ risibileg̃ hō ñ est passio risibilis. Et rō istiꝰ rłe est qa sp ꝑ ꝑū magis natū est p̄dicari de illo cꝰ est ꝑꝺū q̄ ēuerso ⁊ magis est ꝑꝺa pꝰ q̄ ēuerso. nūc aūt illud qđ pauciora sig̃t capienꝰ sig̃re ꝑit s. p significatē ꝓncipałr ⁊ p ꝓnotare siue ꝓsig̃re magis natū est p̄ri q̄ illud qđ pauciora sig̃t et illud qđ pauciora sig̃t nūq̄ est ꝑꝺū illiꝰ qđ plura

ſigt ꝛ ꝑpt hoc creatiꝫ eſt ꝑpriū dei ꝛ creabile eſt ꝑpriū creature ꝛ ſic de aliis Alia que ſūt nccāria in ſciēciis ſpecialibꝫ circa naturā ipſiꝫ ꝑpiī ſciri pñt p iſtas rℓas que dicte ſūt vbi tac tū eſt de rℓis defuiētibꝫ pñtiis in qbꝫ oēs termini ſupponūt ꝓſonaliť vℓ ſigtie et iō ad pñs de ꝑpo iſtoꝝ dicto iſta ſufficiāt ad ꝓbandū ali qd nō eē ꝑpriū alicuiꝫ Sed ad ꝓbandū aliqd eē ꝑpriū alicuiꝫ ſufficit ꝓbare ꝙ ꝑpō in qua pdicať ꝑpriū de ſbiecto ſit nccāria et ꝙ nō ſit pſe pmoꝝ dicēdi p ſe ꝛ ꝙ ſit ꝙuertibile cū ſbiecto et ꝙ ptū inportat plura quā ſbiectū vt poſſit eſſe deſcriptio ꝑpi iſta. ꝑpriū eſt nccārio pdicabile p ſe de ſbiecto ſecūdoꝝ inportās plura quā ſbiectū ꝙuertibile cū eod. Per pmā pticulā excludiť accidēs qddiciť ꝓtīgent pdicabile Per ſecundō excludiť tā geꝫ quā dra. Per terciū excludiť qōlibꝫ ſbiectū reſpectu ꝑpi. Per quartū excludiť ꝑpriū ꝓioris Et eſt notandū qō ꝑpriū hic diffinitū et ꝑpa paſſio ꝙuertūtur tñ ꝑpium alicuiꝫ et ꝑpa paſſio eiuſd non ꝙuertūť Vñ aliqd eſt paſſio hoīs qd tñ nō e ꝑpū hoīs ſicut ꝑpa paſſio aīalis eſt etiā paſſio homīs ſꝫ nō eſt ꝑpū hoīs Et ſi dicať tūc diſio vℓiū in genꝰ et ſpēꝫ draꝫ ꝑpū et accīs nō eſſet ſufficiēs ꝙ aliqd eēt pdicabile de hoīe ꝙ nec accidēs hoī nec ꝑpū ei nec genꝰ nec ſpēs nec dra ipſiꝰ. Dicendō eſt ꝙ illa diſio bñ intellecta ſufficiēs eſt. Vñ etiā oē pdicabile de hoīe ni ſi ſit ꝓmōne oibꝰ hoībꝰ eſt ſpēs vℓ genꝰ vℓ draℓ ꝑpū vℓ accidēs nō tñ ex hoc ſeqť ꝙ oīe tℓe ſit geꝰ hoīs vℓ ſpēs hoīs ℓ dra hoīs ℓ ꝑpū ℓ accīs hoīs qa ꝑpū aīaℓ pť de hoīe et q̄uis ñ ſit ꝑpū hoīs eſt tñ paſſio hoīs ꝛ ita ꝑpū ꝛ paſſio ꝙuertūť ꝛ tñ paſſio hoīs ꝛ ꝑpū hoīs nō ꝙuertūť Vℓ pōt dici aliť ꝙ ibi accipiť ꝑpū large ꝑ paſſiōe pdicabili ſecūdo mō. Ex pdcis pōt patere ꝙ ō nia talia ſūt ꝑpa dei creatiꝫ gubnatiꝫ redēpti uū btificatiꝫ ꝛ huiꝰmōi Siℓr oīa tℓia poſſe pecare poſſe mereri poſſe recipe btitudinē poſſe dāpnari ꝛ huiꝰmōi ſūt ꝑpa paſſio creature rōnaℓ. Et notād ē ꝙ illa nō dicūť ꝑpa rei exť ſꝫ ſūt ꝑpa ītētionū ſiue ꝓceptuū aiℓevel vocuꝫ ſiue aliorꝫ ſigꝝ ad pllꝫ iſtitutorꝫ qa cū talibꝰ tℓis ꝙuertūť ꝛ de eis ꝙuertibℓr pñť ꝛ ō q̄cūq; dicitur vnū ꝛ reliquū qd vm ē qñ oēs tℓi illaꝝ ꝓpōnū ſupponūt ꝓſonaℓr ꝛ ſigtie Vltio ſcienō ꝙ ꝑpū iꝑplexū aliqñ accipiť ℓarge ꝛ tūc ñ req̄ri ť ꝙ nccā° pť de ſuo ſbico ſꝫ ſufficit ꝙ ñ ſit poſſibℓe ſiℓ eſſe vificari de ſuo ſubico ꝛ illō negari a ſuo ſubico ꝛ ſic creari pōt dici ꝑpū ēt vt ēs ē pē p̄ciſe creatum q̄a q̄uis hec nō ſit nccāria ēs creať tñ illa ñ ſtāt ſiℓ ēs creať accipiē° ēs p̄ciſe ꝑ aliis a deo et ens nō creať ſic eť maiꝰ ſua pte pōt dici ꝑpū tociꝰ qa q̄uis hec ñ ſit nccāria oē totū eſt maiꝰ ſua pte qa ſi nullū totū eēt qd ē poſſibℓe p potētiā dīnā nullū totū eſſꝫ maiꝰ ſua pte tñ iſta ñ ſtāt ſiℓ aliqd totū eſt ꝛ totū nō eſt maiꝰ ſua pte ſic habē tres āgulos eq̄les duob⁹ rcis dē eē pa° ťāgℓi ꝛ tñ hec ñ ē nccāria ōnis ťāgℓ hꝫ tres ꝛ c̄. vñ breuiť dico ꝙ vt freq̄nter p tℓes ꝓpōes q̄ ponūť nccārie itelligūť ꝓpōnes ꝓditiōales ℓ ꝓpōes ō poſſibili ℓ equalēs eis q̄ nccārie ſť. aliqñ āt accipiť ꝑpū ſtricte et ſic diffiť ꝑꝰqō ē nccā°pbile ꝛc̄. Et ſi graſ an pa° ſiue ꝑpū poſſit eē ſñ ſuo ſbico Dicēd ꝙ de vtute fmois dꝫ cōcedi ꝙ ſubiectū pōt eſſe et naťaℓr ſñ ſua ꝑpa paſſiōe ꝛ ſiℓr pa° ꝑpa pōteſſe ſine ſuo ſubiecto qa pa° ñ eſt niſi iten° ſiue ꝓceptꝰ aīe ℓ ſignū ad placitū iſtitutū ꝛ ſiℓr ē de ſubiecto ꝛ maiſeſtū eſt ꝙ hec iten° pōt eſſe ſñ illa ꝛ ſiℓr ſ̄ ſignū ad placitū iſtitutū pōt eſſe ſine illo ꝛ ꝓuer°. Sꝫ qñ auctoēs dicūt ꝙ ſubiectū ñ pōt eſſe ſñ ſua ꝑpa paſſiōe nec ꝓuer° ō bꝫ ſic itelligi ſcꝫ ꝙ ꝓpō ñ pōt eſſe flā i q̄ pť ꝑpū ℓ pa° de ſuo ſubiecto oibꝰ tℓis ſupponentibuſ ꝓſōaliť ꝛ ſigtie ſi ſit pa° ꝑmoꝝ dca. ſi āt ſit pa° ſcdo° dca tūc ñ potēit etiā ꝑpō eſſe flā ſi eſſe exiſtē vificať de ſuo ſubiecto ꝓſōaℓr ſūpto ſic q̄uis hec iten° rudibile pōt eſſe i aīa n° aſino exiſtente ꝛ hac itentiōe aſino ñ exiſtēte i aīa ꝛ ꝓuēſo tñ ipoſſibile ē ꝙ hec ſit flā oīs aſinꝰ ē rudibiℓ vel ipoſſibile ad minꝰ eſt ꝙ hec ſit flā dū hec eſt vā aſinꝰ eſt ꝛ iſtoꝝ dñt intelligi ōnes auctoritates q̄ dicūt ꝙ ſubiectū ñ pōt eſſe ſine ſua ꝓpria paſſione.

Capitulū xxi

Circa ꝑpū qd ꝓpoiť ex gñe ꝛ drītiis accidentalibꝰ de q̄ p. ꝓncipaℓr ťctauit in ꝓnto thopicorꝫ eſt ſcienō ꝙ tale ꝑpū deſtruiť ſi ñ dať p notiora ꝛ ſcdo deſtruiť ſi ñ dať p notiora ieſſe ſuo ſubiecto. ꝛ rō iſtiꝰ eſt q a tℓe dať cā inoteſcendi qd ñ pōt fieri niſi per notiꝰ ꝛ p illd qd eſt magis notū ieſſe ſuo ſubiecto. Itez deſtruiť ſi ſbictū ℓ tota orōť aliqō nomī i orōe ſit mℓtiplex qa q̄cūq; iſtorꝫ dato ñ eſt ꝑpū illiꝰ. Itez deſtruiť ſi hꝫ aliq̄ ſupfluitatez. Itez deſtruiť ſi i ꝓpo poiť aliquid qō eſt ꝓmune oibꝰ qa nihil debet poni i ꝓprio niſi quod ſepat ſuum ſubiectū ab aliquo. Itez deſtruiť ſi eiꝰdez ponāť pluta ꝑpa. illō eſt itelligendō ō deſcptōe

que indicat ſufficiēter oēs ꝑpetates īplexas de ſuo ſbiecto qa de ꝑpis icōplexis nō eſt vm quī eiuſd poſſit eſſe plura ꝑpa etiaz nō ordinata q̄is frequēter ꝑpa eiuſdē hēant aliq̄ ordinatiōez ⁊ diuerſa diuerſū ordinē ſicut ꝑpetates creature rōalis ſicut poſſit mereri ⁊ poſſe demereri ⁊ iſta hñt ordiez aliq̄° ꝓfectiōis ꝑ q̄to poſſe mereri īportat aliquē actū q̄ ē ꝓfectior illo actu q̄ īportaſ ꝑ poſſe demeri. Sīlr eſſe ſuſceptibile diſciplie ⁊ eſſe ſuſceptibile actꝰ liberi hñt ordinē qa vnū īportat rē ꝑorē naturaliť re īportata ꝑ aliud Itē deſtruiť ſi oppoſitū illiꝰ ſubiecti vel aliqd ſiť natura cū illo ſiue poſteriꝰ eo ponit īppo Itē deſtruiť ꝑuz ſi aliqd ꝑtentū ſb ſbiecto ponit īppo Itē deſtruiť ſi genꝰ ponit ī propo Itē deſtruiť ſi diffitio ponit īpprio Itē ſi ſubiectū cuz ſuo accīte. Itē ſi dr̄a eētialis ponit ī proprio Itē ſi nō demīet q̄liter ē ꝑpriū illiꝰ ſcilz ponī ꝑpetat ſibi ꝓmovť nō ꝓmo. Itē ſi idē ponit ꝑpriū reſpēctu ſui ipſiꝰ. Itē ī homogeniis ſi nō ꝑpetat tā toti q̄ pti ⁊ ecōuerſo. Itē ſi ꝓtrariū nō ē ꝑpriū ꝓtrarii. Itē ſi e diuerſo diuerſuz nō hz aliqd ꝑpriū e diuerſo diuerſū. Item ſi caſꝰ nō eſt ꝑpriū caſꝰ nec ꝓiugatū eſt ꝑpriū cōiugati. Et ita multa alia poſſūt elici ex quito thopicoꝝ q̄ iō breuit ⁊ ſine exemplis ptrāſiui qa iſta nō ſūt ī ſpecialibꝰ ſciētiis mltū vſitata ⁊ q̄ de illis theologie ⁊ aliis ſciētiis ſpecialibꝰ ſūt neceſſaria ꝑ dicta prius ⁊ ꝑ dicenda poſt ſunt patere ſtudioſo.

Capitulum. xxii.

ADſciēdū de aliq̄ an ſit diffio alicuius vl nō oportet ꝓmo videre qd ſit diffio ⁊ q̄t modis dicit. ſecūdo videdē eſt de ꝑncipali ꝑpoſito. Circa ꝓmū ſciēdū ꝙ oīs diffiovl ē ꝑceptꝰ mētis vl ē orō ad placitū ſigtiua ita ſcz ꝙ oīs diffiovl orō ī mēte ē vnū ꝓpoſitū ex mltis naturaliť ſigntibꝰ vel eſt orō ad placitū z iſtituta ſz ꝑ ar. ꝓmo thopicoꝝ ⁊ ī ſeptio ⁊ octauo methaphīce ⁊ ſenūdo poſteriorū qvbiq̄ diffiniēs diffionē dicit ꝙ ē orō indicās qd ē eſſe reivl qdditatē rei. Ex iſto ſequit ꝙ diffio nō ē eadē realr cū diffito qa ſicut vox ad placitū iſtituta q̄ ē orō nō ē realr vnū nomē ſicut hec orō aial rōale nō ē hoc nomē homo ita vnū ꝓpoſitū ī mēte ex mltis ītēſioī q̄ꝝ vna ē ꝓmūis oībꝰ illis qbꝰ diffitū ē ꝓmūe ⁊ cū ſz pluribꝰ nō ē realr illa ītēſio q̄ eſt ꝑciſe cō mūis oībꝰ illis qbꝰ tota diffio ē ꝓmūis. non tñ obſtāte ꝙ diffio ⁊ diffitū nō ſit idē realr ſigntñ idē realr ſilr de diffitiōe ⁊ diffito ſupponētibus ꝓſōalr ⁊ ſigtievere ꝑť idē eſſe ralr. Vñ q̄is hec diffio aial rōale et ſz diffitū homo ñ ſint idē realr tñ hec ē va hō ⁊ aial rōale ſūt iō realr ſz ꝑ iſtā hō ⁊ aial rōale ſūt idē realr nō denotaſ ꝙ hec diffio aial rōale ⁊ ſz diffitū hō ſint iō realr ſz denotaſ ꝙ eadē res īportaſ ꝑ iſtā diffitiōez ⁊ ꝑ illā diffitū ⁊ ſic itelligēdi ſūt oēs auctoritatez q̄ dicūt diffitiōez ⁊ diffitū eē realr id qa ſp ꝑ talē ꝓpoſitiōez q̄ ſm vtutē ſermonis ē actꝰ exercitꝰ itelligūt vnū actū ſigna tū ſcz ꝙ de diffitiōe ⁊ diffito vē ꝑť eſſe iō realiť q nō dñt ſic exerceri diffio ⁊ diffinitū ſūt idē realr ſz dñt ſic exercēi hō ⁊ aial rōale ſūt idē realr ſic g̃ ꝑz ꝙ diffio ē orō ⁊ ſicut triplex ē orō ſcz ꝓcepta tm̄ ſiue exñs ī mēte tm̄ ꝓlata ⁊ ſcripta: ſic triplex ē diffio vna exñs ī mente tm̄ q̄ ꝑciſe ꝓponit ex ītētiōibꝰ ſiue ꝓceptibus mentis. alia ꝓlata ſcz ꝓpoſita exvocibꝰ. terci a ſcripta ſcz ꝓpoſita ex ſcripturis rSz dr̄a ē inter iſtas diffitiōes qa diffio exñs ī mēte tm̄ ē naturalr diffio ſicut naturalr īportat qddita tē rei. alie diffitiōes non ſūt diffitiōes niſi ad placitū ſicut nec ſigñt qdditatē rei niſi ad placitū Aliud eſt ſciēd ꝙ diffio q̄is ſit orō nō tñ ē ꝓpoſitio vl enūciatio. Eſt etiā ſciēd ꝙ cū dicit ꝙ diffio ē orō idicās qdditatez li diffio nō ſuppōit ꝑ ſe vl ꝑvno ꝓmūi oībꝰ diffitiōibꝰ ſz ſuppōit ꝑ ipſis diffitiōibꝰ q̄ꝝ nulla ē ſz ꝓmune diffio, ſicut, nl⁹ homo eſt hoc ꝓmūe hō.

Capitulum. xxiii.

VIſo ī generali qd eſt diffio videndū eſt q̄t modis dicaſ ponēdo ſcz aliquas diſtīctiōes de diffitiōe. Eſt autez vna diſtīctio talis ꝙ diffitionū q̄dā expri mit qd rei et q̄dā qd noīs. Diffio exprimens qd rei nō poteſt ꝓpetere niſi diffito qd īportat veras res cuiuſmōi ſūt diffitiōes hoīs et azini ⁊ ſic de aliis. Diffitio exꝑmens qd noīs eſt q̄ exꝑmiť ſigtū vocabli qd ſcz ꝑvocabulū de bemus ītelligē ⁊ ťal diffio pōt ꝓpetē diffitis de qbus nihil vē ꝑť ⁊ illoꝝ vacuū infinitū chymera ⁊ huiuſmōi diffiunť ⁊ nō ſolū talia ſed etiā illa q̄ aliqd ſigñt et ꝓnotāt cuiuſmodi eſt motus tempus pať albū ꝑplus exercitus ⁊ huiuſmōi. Alia diuiſio ſeu diſtīctio diffionū ꝙ q̄dā eſt diffio ꝑpe dicta illa ſcz q̄ dať ꝑ gñs et dr̄az eeñales ſiue illa q̄ dať ꝑ talia q̄ꝝ nullus īportatvl ꝓnotat aliqđ extnſecū illi qđ īportať ꝑ diffitū. Alia ē diffio data ꝑ additamētū q̄ ſcz hz aliq̄ ptem īportātē aliqd extnſecū illi

qđ iportaſ p diffinitū ſicut diffiſ aīa ꝙ eſt act⁹ corpis ⁊c. Patz enī ꝙ corpus iportat aliqđ extnſecū aīe ita ē etiā de illa diffitiōe albedinis albedo ē color diſgregati⁹ viſ⁹ Alia diuiſio eſt ꝙ diffitiōuz nō idicantiū aliqđ extnſecū rei q̄dā daſ p drās eēnales q̄dā p genus ⁊ noīa exp̄mētia ptes eēntiales ⁊ q̄dā p gen⁹ ⁊ noīa exprimētia ptes itegrales Exēplū primivt aīal rōale ē diffitio hois Exēplū ſecūdi ſba ꝓpoſita ex corpe ⁊ aīa intl'lectiua ē diffitio hois Exēplū t'cii figura trib⁹ lineis ꝓpoſita eſt diffitio triāguli Alia diuiſio eſt ꝙ diffitionū q̄dā eſt data p aliq̄ q̄ꝝvnū eſt mi⁹ ꝓmū ⁊ aliud magis ꝓmū ita tn̄ ꝙvnū illoꝝ ſit cōuertibl'e cū diffito ſicut hic aīal rōale ⁊ q̄dā ē diffitio data p aliq̄ quoꝝ qđlibz ē in pl⁹ q̄ illō diffinitū ⁊ nullū illoꝝ eſt ſuperi⁹ ad reliquū ⁊ aliq̄ illoꝝ ſūt talia ꝙ nullū illoꝝ ē ſb̄ reliquo et tn̄ illorū totū ē ꝓuertibile cū diffito ſicut ſi homo diffiniaſ ſic hō ē aīal itelligibl'e ut itl'ligibile ſit ꝓmū hōi et angl'o tūc hoc totū aīal itelligibl'e ē ꝓ̄tibl'e cū hoīe ⁊ tn̄ nec aīal nec itelligibl'e ē ꝓuertibl'e cuz hoīe Ex p̄dictis oīb⁹ pz ꝙ qn̄ aliqđ ꝓcludiſ eē diffitio vl' nō eſſe diffitio alicui⁹ ſubiectū talis ꝓpoſitiōis n̄ ſuppōit pſōal'r nec ſigt̄ie ſz ſimpl'r vel matia-liter ſicut ſi ꝓbaſ ꝙ ſba aīata ſēſibil' nō ē diffitio hois l̄ ſubiectū ſba aīata ſēſibilis nō ſupponit p re ſz p intēt̄iōe aīe vl' ſigno ad placitū inſtituto Sil'r ſi ꝓbeſ iſta ꝓpoſitio aīal rōale ē diffinitio hois ſubiectū nō ſuppōit pſōal'r ſed matialit'vel ſimpl'r ⁊ l̄ ſi p̄ña ſit bona tn̄ devtute ſm̄ōis quelibz ꝓpoſitio talis eſt diſtīgūēda penes ſecūdū mōm equocatiōis. Ca. xxiiii

Hſviſis ponēde ſūt aliq̄ rl'e deſeruiē tes p̄ñtiis q̄bus inferſ aliqđ eſſe diffinitiōez alicui⁹ vel nō eſſe et ꝓmo q̄ bus inferſ aliqđ eē diffitiōez alicui⁹ indicātē q̄dditatē r̄i datā p gen⁹ ⁊ drāz eēnalē. Eſt igitur vna rl'a talis ſi diffitū ſit ꝓmune alicui rei ſimplici p carētiā ꝓpōitiōis ex matia ⁊ forma nō diffiſ tl'i diffitiōe Vñ ſeqſ āgel⁹ ē ſimplex g̃ aīal rōale nō ē diffitio āgeli ⁊ rō hui⁹ ē q̄a nl' lū ſimplex hz drāz eēnalē cū drā eēnalis indicat ptē eēnalē illi⁹ cuius ē Ex iſto ſeqſ etiā ꝙ nullū accn̄s diffiniſ tali diffitiōe ſicut ꝓbat p̄hs ſeptīo methaphīce ⁊ iō ſola ſpecies ꝓmunis p̄ciſe ſb̄ſtātiis ꝓpōitis ex matia et forma diffiſ tl'i diffitiōe Alia rl'a ē illud inq̄ poniſ p gen⁹ aliqđ ꝓmū oīb⁹ vl' p drā aliqđ ꝓmū oīb⁹ eiuſd gen⁹is n̄ ē diffitio ⁊ iō ſeqſ ⁊ es poniſ in iſta orōe ēs ſēſibile rōale g̃ ēs ſēſibile rōale n̄ ē diffitio hōis eo ꝙ ēs ē ꝓmū ꝓmūib⁹ et pōiſ loco gen⁹is Sil'r iſtavnū poniſ in orōe iſta aīal vnū rōale g̃ aīalvnū rōale n̄ ē diffitō hois qa vnū ē ꝓmū oīb⁹ ſb̄ſtātiis ⁊ pōiſ loco dr̄e Rationo ꝓme pt̄ rl'e ē qa oē poſitū in diffitōe tl'i dz ſepare diffitū ab aliq̄ l̄ ē dz eē mediū ꝓcludēdi negatiōez alic⁹ de diffito tl'e aūt n̄ pōt eē ꝓmune ꝓmūib⁹. Rō ſecūde ptiſē qa nil' ꝓmū oīb⁹ eiuſd gen⁹is pōt eē dr̄a eēnalis alic⁹ qa nl' lū gn̄s p̄ntale ē in q̄ oīa ſint ꝓpōita ex matia et forma Tercia rl'a ē iſta illa orō c⁹ps idicat aliqđ extra eēntiā rei n̄ ē diffitio illius quia in tali pōiſ aliqđ ſupfluū qđ nō dz fieri in diffitiōe

Sciēd̄ ꝙ q̄dā diffitio data p gn̄s ⁊ drās in.dicat ꝓplete ⁊ explicite eēntiā rei ita ſcz ꝙ nihil ē ps eēnalis rei qn̄ diſtincte exp̄miſ p aliquaz ptē ſcz p aliq̄ drāz poſitā in diffitōe et t'lis diffio dz ꝓpōi ex genē ⁊ tot dr̄ntiis eēnalibus q̄t ſūt ptes eēnales ita ſcz ꝙ ſi ſit due ptes eēnales; puta matia ⁊ forma dn̄t poni due dr̄e cuz genē ſi ſint plures forme et matie dn̄t poni tot dr̄e ꝙ ſūt foꝛe cūvna dr̄a exp̄mēte matiā ⁊ illa eſt ꝓpletiſſia diffio ⁊ qn̄ ē aliq̄ orō c⁹ aliq̄ ps ſic idicat eēnciā rei ē illa orō diffio ⁊ tal' ē diffio hois ſi i hoīe ſit matia ⁊ due foꝛē ſubā les ſcz ꝑſitiua ⁊ intellectiua vt iſta ſubā matia-l' ſēſibil' rōnalis. ſubā enim ē genus matiale exp̄mit matiā ⁊ ſēſibile aīaz ſēſitiuā. et rōnale aīaz itellectiuā. Alia ē diffio q̄n̄ diſtincte ⁊ explicite indicat eēntiā rei ſz inpfctē q̄lis ē illa diffinitio hōis corpus paſſibile ⁊ ſimiliter iſta animal rōnale. nā per neutrā iſtaꝝ explicite hēt an in hoīe ſint plures forme vel n̄. etiam qn̄ ē aliq̄ orō cuius aliq̄ ps illo ſecūdo° accipiēdo idicare eēntiaz rei indicat eēntiā rei bn̄ poſſit eē diffinitio ⁊ iō ꝓmo° accipit p̄hs in dicare eēntiā rei ⁊ ū ſecūdo° aliq̄ tn̄ dicta ariſto. ſeptimo methaphiſice que videſ eē ꝓtra iſta ſoluūſ ibiđ Quarta rl'a ē ꝙ ꝓuertibile nō indicās eēntiā rei n̄ nō ē diffinitio illius Quinta regula eſt illa orō in q̄ poniſ aliqđ in portās aliqđ extrinſicū rei nō eſt diffinitio illius illo° accepta diffinitioē Sexta regula eſt ꝙ ſi dr̄a ꝓponaſ generi nō eſt diffinitio illius Septima regula eſt ſi diffinitio n̄ ꝓuertit cū diffinito nō eſt diffinitio illius poſſit tn̄ eſſe diffinitio alicuius inferioris vl' ſupioris Notādū ꝙ ſecūda regula ⁊ t'cia ⁊ quinta. ⁊ ſeptima valēt ad deſtruēdū q̄cūq; diffinitionem quocūq; mō accipiſ Ex p̄dictis poteſt elici

descriptio diffinitiois illo⁹ dicta ꝙ diffinitio illo⁹ dicta ē oro ꝓposita ex genē diuiso p dras idicantē materiā cū drā vel drnis idicāte vl in dicātib⁹ formā vl formas Alie aūt diffinitiones q̄ ꝓponūt ex genē ꝓximo ⁊ dra vltia non sūt ita ꝓplete diffinitiones Et ꝑter illas diffinitiones ē alia diffinitio nō iportās aliqd extrinsicū rei q̄ nō differt ab illa diffinitiōe nisi i ℞ ꝙ i diffinitiōe de q̄ ē dictū ponūt dre i ꝓcreto q̄ sūt in rēo ꝺ diffinito ꝑbiles In alia āt diffinitōe ponūt abstracta i obliquo corrndētia drnis eeñali b⁹ ⁊ tal diffinitio ē ista sba ꝓpōita ex matia ⁊ aia sēsitia ⁊ itellctia Illa eni ē diffinitio hois in q̄ ponūt abstracta corrndētia istis ꝓcretis matiale sēsibile rōale Sciēꝺ est tn ꝙ illa nō corrn dēt fmvocē istis ꝓcretis nec reqrit ℞ ſ3 sic corrndent ꝙ sūt synōima cū abstractis vl eēnt synonīa si abstracta fmvocē corrndentia illis ꝓcretis eēnt ipōsita ad sign̄dū ⁊ vtrūq; illo⁹ suf ficit ad diffinitiōe3 illo⁹ dicta3 Ex istis seq̄ ꝙ ex ꝑdictis patere pōt ꝺ ꝑma diffinitiōe qd sē tienꝺ ē de diffinitiōe illo⁹ dicta p ea q̄ dicta sūt de ꝑma diffinitiōe Et est notāꝺū ꝙ q̄uis p dras eeñales exp̄mētes oms ptes rei q̄ ad ꝑmā diffinitiōe3 ⁊ p abstracta i obliq̄ etiā exp̄māt oms ptes rei quo ad secūꝺā diffinitiōe3 tn ꝑter dras ⁊ ꝑter talia abstracta oport3 ponere gns qa deinde diffinitiōis est ꝙ p eā rndeat ad q̄stionē facta p qd de diffinito ℞ aūt nō pōt ꝓuenient fieri sine genere cū nulla drā nec aliqd tale abstractū ꝑt i qd ꝺ tli diffinito Notāꝺ ē etiā ꝙ eiusꝺ rei possūt eē plures diffinitiōes tles sc3 qñ omnino idē sign̄t q̄uis diuerso⁹ quia sc3 ꝑs vnius diffinitiōis sign̄t aliqd in recto ⁊ alia ps alterius diffinitōis i obliquo. Silr ꝙ eiusꝺ rei sint plures diffinitiōes q̄ vna est ꝓpleta ⁊ alia non ꝓpleta nō est ipueniēs s3 ꝙ eiusꝺ rei sint plures diffinitiōes ꝓpletissie hntes ptes que hnt e unꝺ modū sign̄di puta ꝙ oms ptes vtriꝙ diffinitiōis sumāt in recto vel vtriusq; aliq̄ in recto ⁊ aliq̄ in obliq̄ est inpueniēs ⁊ isto⁹ ⁊ nllo a hoc negat ꝑs eiusꝺ rei eē ples diffiones Et ꝑter istas diffiones est alia diffio que ꝓponit ex noib⁹ exp̄mētib⁹ ptes integrales et diffinitio isto⁹ dicta daf coit in mathematica Et est sciendū ꝙ nūq̄ daf talis diffio nisi qñ nomen ꝓuenit toti et nō cuilibz ꝑti cuiusmōi est hoc nomē ℓangul⁹ nā tres linee sūt ptes integrales ℓanguli et tn totū vocat ℓangul⁹ ⁊ nulla pars sc3 nulla linea est ℓangulus et ꝓpt istā rōnez illa diffio magis ꝓpe indicat quid nois quaz quid rei nā diffio que ꝓpe indicat quid rei nō potest ꝓpetere alicui nisi ꝓueniat oib⁹ que sūt eiusꝺ spēi specialissime dicte in qd de eis Vel bi gratia si diffio maris sit mare est ꝓgregati o aquarū illa diffio nō ꝓuenit omib⁹ eiusꝺ spe ciei specialissie cū illa re que est mare nā aliq̄ que est sps specialissīa dicit in qd de illa re q̄ est mare ⁊ silr de qualib3 sui pte ⁊ tn mare nō ꝓuenit istis oib⁹ ⁊ ꝓpt hoc ista diffio nō ita ꝓprie indicat qd rei sicut ꝑdicte diffiones.

Capitulum. xxv.

Sequitur videre de diffione data p additamētū Et ē sciendō ꝙ sp i tli diffitiōe ꝺ3 poni gns diffiti cuz aliq̄ dra accntali aliqñ tn aliq̄ dra accntalis i ea posita est ꝓpa sibi ⁊ aliqñ nlla dra accntal est ꝓpa sibi. Exēplū ꝑmi si albedo diffiat sic albedo est color disgregatiu⁹ vis⁹ nā disgregatiuū vis⁹ est dra accntal ꝓpa albedini et cū ea ꝓuertibilis Exēplū secūꝺi si tnari⁹ diffiat sic tnari⁹ est numer⁹ imparvtrobiq; ꝑm⁹ nā impar nō ꝓuertit cū tnario qa ꝓuenit binario. De tali diffione dat aliq̄ rle vna ē ꝙ nō ꝺ3 dari tal diffio per ignotiora qa tal dat causa inotescēꝺi. nihl autē notificat ꝑ ignoti⁹. Ex isto etiā sequūt aliq̄ rle vna est ꝙ vnū ꝓtrariorū nō diffit ꝑ reliquū qd ē verū de ꝓtrariis positis et rō est na3 q̄uis aliqñ vnū ꝓtrariorū sit perfecti⁹ reliquo et ita aliquo⁹ noti⁹ fm naturā nō tn tale ē noci⁹ quo ad nos qꝺ tn reqrit ad diffitiōe3 ex q̄ diffitio daf vt nobis inotescat diffitū Alia rla sequ tur sc3 ꝙ hit⁹ nō diffit ꝑ ꝓuatiōe3 qa sp ꝓuatio ꝑsuppōit hitū ⁊ ita ꝓuatio nō ē notior hitu ⁊ p ꝑs nō diffit ipm Alia rla seq̄t ꝙ pmanēs nō diffit ꝑ successiuū qa sp successiuū ꝑsuppōit noticiā pmanētis Alia rla seq̄t ꝙ oppōitū nō diffit ꝑ oppositū qꝺ ē vm de oppo sito ꝓprie ⁊ ꝺ oib⁹ oppositū absoluū s3 de oppositū ꝓuatie nō ē vm nā sp ꝓuatio p hitū diffinitur Alie rle mlte ponūt quito thopico. tractātes istā matia3 de qb⁹ ad ꝑs supsedeo.

Capiulum. xxvi.

Sequitur videndē aliq̄ pauca de diffitiōe ex ꝑmēte qd nois. Et ē ꝓ sciēꝺ ꝙ sic tactū ē pri⁹ ꝙ oia q̄ ponūt in alio ꝑdicamēto q̄ i ꝑdicamtēo sbe ⁊ q̄litat solū talem hnt diffitiōe3 fm ꝓncipia an. ⁊ iō q̄titas relatio ⁊ cet ꝑdicamēta ⁊ p se ꝓtenta i eis ñ hnt nisi diffitiōe3 exp̄mentem qd nominis oīa etiam ꝓnotatiua non habent aliquam aliam diffinitionem et ideo talia album nigrum et

vniuerſaliter oīs paſſiões p̄dicabiles ſecūdo mō dicēdi p ſe de ſuis ſubiectis talē hñt diffinitiões oēs etiā priuatiões et negatiões tales hñt diffitiões ⁊ nō alias oīa etiā que nō ſignt aliqd p̄ ſe vnū hñt tales diffitiões ⁊ ſiḿ noīa d qb⁹ ipoſſibiliḿ p̄dicaḟ eſſe c⁹mōi ſūt talia noīa vacuū chymera ifitū ⁊ hui⁹mōi hoc ſuppōito videō ē de diuerſis diffitis ī ſpāli ⁊ p̄mo de ī latiuis Et eſt ſcienō ꝙ rlatiuū pōt diffīriv̄l ꝑpletev̄l ipplete Inꝑplete pōt diffīri ſine ſuo correlatīo vt ſi diffiaḟ pater īꝑplete debet ſic diffiri paṫ ē ſubā ſēſibil̄ q̄ aliā ſbāz genuit v̄l aliqd hui⁹mōi Sz ꝑplete nō pōt diffiri ſine ſuo correlatīovt diffīḟ ſic paṫ eſt ſba ſēſibil̄ hñs filiū vel ē aīal hñs filiū et tñ diffitiōe relatīa mutuo diffiniūt ſe nec ē ḣ īpueniēs ga ſic rla tiua ſūt ſiḿ ī itllectu ita ſiḿ īponūḟ ⁊ ꝑpt̄ḣ nō ē īpueniēs ſi mutuo diffiant ſe Vñ ſcīēō ꝙ illa diffitio nō daḟ p notiora ſz ſufficit ꝙ ſit p ea q̄ nota ⁊ iō loq̄ndo ō diffitiōe q̄ ē p notiora q̄ ē magis ꝑpe diffitio q̄uis ñ ſp ita īꝑpleta nā q̄ relatiuū diffiḟ p ſuū correlatiuū ſed diffiḟ p ſuū ſubiectū ī rcto ⁊ p ſbiectū ſui correlati ſūptū i obliq̄ ſic ſiḿe debz ſic diffiri ſiḿe ē q̄le correſpōdēs alt̄i q̄li hñti q̄litatē eid̄ ſpēi ſpecialiſſīe ⁊ iō ſi eſſz aliqō nomē relatiuū ſpāle īpoſitū albo ita ꝙ nūq̄ p̄dicaḟ de aliq̄ niſi d albo ſic de nllo p̄dicaḟ ſiḿe niſi de q̄li illud debe ret ſic diffiri albū ſiḿ exiſtēs cū alio albo et ſi militer diffiḟ cauſa ga cauſa ē res ad cui⁹ eſſe ſeq̄ḟ aliud ens ⁊ ſic ō aliis ⁊ ita illa diffitio et etiā q̄libz talis ē magis ꝑpe diffitio q̄uis non ſit ita ꝑpleta ſic illa q̄ daḟ p ſuū correlatiuū

Cōnotatīa aūt diffīunḟ p ſua ſbiecta ī rcto ⁊ p noīa ꝓnotatīa ī obliq̄ ſūptav̄l per verba ſicut q̄titas diffiniḟ ſic q̄tūtas eſt res habēs partes Cōtinua q̄titas ⁊ ꝑmanēs pōt ſic diffiniri Quātitas ꝓtinua ꝑmanēs eſtvna res hñs partē extra partē Albū aūt ſic diffiḟ albū eſt corpus hñs albedinē ⁊ ſic de aljis Priuatiões et negatiões diffiniūḟ per poſitīa eis oppōita ſic cecitas diffiniḟ p viſū nōhō diffiḟ p hoiem ſic res q̄ nō eſt homo et iſta ad preſens de diffinitione ſufficiant. Ca.xxvii.

POſt rlas p quas pōt demōſtrari aliqd eſſe gen⁹ v̄l diffitiovel ꝑpriū alicui⁹ videō eſt de rlis qb⁹ pōt demonſtrari aliqt eſſe ſps alic⁹ Et ē vna rla taḿ ꝙ nō p̄dicaḟ ī qd de aliq̄ nō ē ſps illi⁹ ⁊ iō ſeq̄ḟ albū nō p̄dicaḟ ī qd de hoīe q̄ albū non ē ſpēs hois Notād ꝙ multe ſūt ſps q̄ nō p̄nḟ ī qd de q̄buſdā noīb⁹ ꝑp̄is reb⁹ q̄rūcūq; nec ō ꝙ noīb⁹ demōſtrātib⁹ res q̄ſcūq; ſicut q̄titas nō p̄dicaḟ ī qd de q̄buſcūq; noīb⁹ ꝑp̄is nec de ꝓnoīe demīante q̄cūq; rez ſm p̄ncipia aī. Vñ q̄cūq; re data hec nō ē ī qd ḣ ē q̄titas ⁊ ita ē de mḣtis qa de oīb⁹ ſpēb⁹ ꝓnotatis⁊ rlatīs Alia rla qd p̄dicaḟ de oīb⁹ nō eſt ſps alicui⁹ ⁊ iō ens vnū ⁊ h⁹mōi ñ ſūt ſps alic⁹ Alia rla ē ꝙ illud q̄ō p̄dicaḟ de oīb⁹ de q̄b⁹ nō predicaḟ ali q̄ō p̄dicamentū ī qd nō eſt ſps alic⁹ Intlligendū eſt tñ ꝙ ſic mltiplicit̄ gñs dicīt ita ⁊ ſps dicīt multiplicit̄ et iō iſta rla nō eſt itelligenda de oī ſpe ſz eſt itlligenda de ſpe q̄ nō eſt ꝑmunis p ſe ptib⁹ eēnalib⁹ aliar̄ rer̄ ſicutvnū cōmūe oīb⁹ formis ignis nō rcipit p̄dicatiões ī qd alic⁹ p̄dicamēti ⁊ tñ pōt vocari ſpes eo ꝙ pōt p̄dicari ī qd rſpectu oīm formar̄ ꝓticulariū Spēs igit̄ ad pñs capiḟ duplicit̄ Vno⁰ p oīi p̄dicabile ī qd de plurib⁹ dñtib⁹ numero ⁊ ḣ ſiue ſigta p illa dra numero ſint nata eē ptes eſſentiales alic⁹ ſiue nō ⁊ iſtomō materia eſt ſps Alio mō capiḟ ſps p illo q̄ō eſt p̄dicabile ī qd de tibus ⁊ īportata ñ ſūt nata eſſe ptes eſſentiales alic⁹ et igiḟ aīa itellctia nō eſt ſps

Capitulum.xxviii.

CIrca dra dāḟ aliq̄ rlevna eſt talis ꝙ p̄dicaḟ ī qd de aliquo nō dr dra alicuius ⁊ iō ſeq̄ḟ aīa itellctia p̄dicaḟ d aīa lib⁹ itellctis g̃ aīa itellctia nō eſt dra Iſta rla itelligēda eſt d illo q̄ō p̄dicaḟ ī qd de aliq̄ ꝓnoīe ōmrāntevnā rez ſic hec p̄dicatio ē in qd ḣ eſt aīa itellctia ⁊ ſiḿ iſta ḣ eſt forma demōſtrādo formā ſz ñ eſt itelligenda rgula de illo qd p̄dicaḟ ī qd ō ꝓnoīe ſūpto cū eod ꝑmūi Vñ hec eſt p̄dicatō ī qd ḣ rōale eſt rōale ſic hec p̄dicatio eſt in qd ḣ q̄tū eſt q̄tū Alia regula eſt ꝙ illud q̄ō nō īportat ptez rei eēnalem vidlicet maṫiam vel formā nō eſt dra alicuius ⁊ iō ſeq̄ḟ diſgregatiuū viſus ñ īportat ptem rei eēnalē g̃ non eſt dra Intelligend eſt ꝙ iſta regula eſt itelligenda de dra eēnali ⁊ nō accñali nā aliqd poṫit eſſe dra accīlis q̄uis ñ īportat ptē eēnalez rei ſed ſufficit ꝙ īportat accñs vel cauſā vel effectū vel aliqd huiuſmōi Alia regula ē ꝙ illud q̄d nō dīdit aliq̄ō gñs ñ ē dra alicuius genēis nā oīs dra ē alicuius genēis dīſiua ⁊ hec ēva tā d dra eēnali q̄ accñali ⁊ iō ſeq̄ḟ creatiuū ñ dīdit aliq̄ō genus g̃ creatiuū nō eſt dra di. Ex iſto ſeq̄ḟ ꝙ aliq̄ paſſiões ſūt drē accñales ſuor̄ ſbietor̄ ⁊ aliq̄ ñ ille ei paſſiões q̄ ſūt ꝑpe aliqb⁹ ſpēb⁹ ꝓtentis ſub genere

ſūt dr̄ntie accñtales eaꝝ ſic diſgregatiuū vi ſ9 ē tā paſſio q̄ dr̄ntia accñalis albedis ſ3 aliq̄ paſ ſiōes cui9 mōi ſūt paſſiōes dei ⁊ ētis ⁊ h9 modi nō ſūt dr̄ntie ſ3 paſſiōes tm̄ ⁊ ſi aliqñ i autori tatib9 voceť dr̄ntie m'tū extēſiue loquūť ꝺ diſ ferētia et nō ꝑꝓe Alia r'a ē qꝺ illꝺ ꝙ nō h3 drñaꝫ ꝓdīdētē nō ē drña ⁊ iō ſeqť. vnū nō h3 drñaꝫ ꝓdīdētē ḡ vnū nō ē drā ent̄ Notand ꝙ illa r'a phi nō ē itl'ligēda de dr̄a eēntiali a liqñ eī ꝓtigit ꝙ drā eēntiaľ ñ h3 drāꝫ eēnaľeꝫ ꝓdīdētē ſic matiale ē dr̄a eēn'l corpis ⁊ tñ non h3 drāꝫ eēnalem ꝓdīdētē qa ſps opoſita eo ꝙ ē ſps ꝓis r̄b9 ſingľarib9 carētib9 ꝓpōe ex matia ⁊ forma nō h3 drāꝫ eēnaľeꝫ ⁊ iō itl'ligēda ē ſic r'a ꝙ illud qđ nō h3 drām ꝓdīdētē nec eſſēti alē nec accñaleꝫ ñ ē dr̄a Alia r'a ē ꝙ ne gatō nō ē dr̄a alicui9. Iſta r'a eſt itl'ligēda de dr̄a eēnali qa nll'a negatō nec aliqđ negatīm ē, drā eēnaľ alic9 poťit tñ eē drā accñalis alic9

Alia r'a ē qđ ꝓtīgēť p̄ť de aliq̄ nō ē drā il li9 ⁊ iō ſeqť ridē p̄ť ꝓtigēť de hoīe ḡ ridē nō ē dr̄a hois Notāꝺ ꝙ illud ꝙp̄ť negatie ꝺ ali q̄ ipo exñte ſ̄ ē dū eē exiſtē vificať de illo nō ē dr̄a illi9 ſic dū hec ēva hō eſt, hec poťit eēva hō nō ridꝫ ḡ ridē nō ē drā hois. Verūtñ illud qꝺ ꝓtigēť p̄ť ꝺ aliq̄ qa ſc3 ab eo pōt negari ve dū ꝺ eo negať eē exiſtē bñ poťit eē drā eēanť illi9 ſic rōale ē drā hois ⁊ tñ ꝓtigēť ꝑdicať ꝺ ho mīe nā hec ē ꝓtīgēs hō eſt rōalis nā qñ hec ē r'a hō eſt hec etiā eſt r'a homo ē rōalis ſ. d i poſſibľe eſt ꝙ hec eſt falſa hō ē rōlis duꝫ hec ſitva hō eſt Alia r'a ē qđ illud qđ nō ꝓſtitu it ſpēꝫ aliq̄ nō ē drña alicui9 ſic albū nō ꝓſtitu it ſpēꝫ hois igiť albū nō eſt drña hois Intl'li gendū eſt ꝙ drña ꝑꝓe loqndo nō ꝓſtituit ſpēꝫ aliq̄ qa drña nō eſt ps ſpēi nec eſt de eēntia a lic9 ſpēi ſed qñ ꝺr dr̄ntia ꝓſtituit ſpēm capitur ꝓſtituē iꝓꝓe, ꝙ illo qꝺ diffinit ſpēꝫ ⁊ ſicvm ē ꝙ illud qđ nō ꝓſtituit ſpēm. hoc eſt qđ nō diffit ſpēm nō ē dr̄ntia illi9 ⁊ illud ēvm tā de dr̄ntia eēnali q̄ ꝺ dr̄a accñali ſ3 diūſimōe nā illꝺ qꝺ ñ ꝓſtituit ſpēꝫ ſ̄ ē nō diffit ſpēꝫ diffiōe ꝑꝓe di cta nō eſt, dr̄ntia eēnlis ſed illud qđ nō ꝓſtitu it ſpēꝫ ſ̄ eſt qꝺ nō diffit ſpēm diffiōe data per additamētū nō eſt dr̄ntia accñalis. Ca. xxix

ARiſtoteles q̄rto thopicoꝝ tractat de eod ⁊ diuerſo tāq̄ de ānexis ꝑbleu mati de diffiōe iō poſt diffiōem ge n9 ſpēm et diffēntiā aliq̄ pauca ꝺ iſtis nūc ſūt dicenda. Sed p̄movidendum eſt quomō acci pitur ideꝫ ex quo patebit quomodo accipitur diuerſum. Et eſt ſcienō ꝙ nō accipiť id i ꝓpo ſito ꝙ nō diſtincto ſed eſſe iꝺ i ꝓpoſito eſt ideꝫ ꝙ habē eādē diffiōeꝫ. Vñ aliq̄ i reivitate ſūt plura et tñ qa hñt eandē diffiōem dicūť iꝺ ſic noīa ſynonīa i reivitate ſūt m'ta ⁊ ñvnū nec indiſtícta ⁊ tñ dicūť idē qa eāꝺ hñt diffiōeꝫ et qa ſīgnt id qa vnū eſt diffio alti9 et ita hoc no mē iꝺvificať ꝺ illis ſiue ſuppōat ꝙ eiſd ſiue ꝙ ſuis ſīgnis ſed equoce accipiť iꝺi in illis ꝓpōio nib9 na in iſtis ꝓpoſitiōib9 tūica et veſtis ideꝫ ſūt ſi t'mini ſuponāt pſōaľr ⁊ ꝙ re tūc iportať illa res q̄ ſīgtur ꝙ tunicā ⁊ illa res q̄ ſīgtur per veſte ſūt vna res ⁊ nō plures. Si aūt t'mini ſup ponāt matialr vl' ſimpl'r tūc iportať ꝙ t'mi ſi nificāt iꝺ nō qꝺ ꝙ ſūt vnū et nō plura nā i rei vitate ſūt plura ſ3 denotať ꝙ hñt eāꝺ diffiōeꝫ ⁊ ita p3 ꝙ idem capiť a ꝑꝺo equoce i diuerſis locis Eſt tñ ādnertēd ꝙ ex ſ̄ ipo ꝙ de aliq busvificať iꝺ numēo accipiendo id ſic capiť i ꝓpoſito ⁊ i ſeptio thopicoꝝ ſeqť ꝙ de illis vi ficať eſſe id accipiēdo iꝺ aliť qñ ſc3 illa ſuppo nūt pſōaľr ſ3 epuerſo nō ſeqť nō ci ſeqť hō ⁊ al bū ſūt vnū numēo ſ̄ ē ſūt vnū ⁊ nō m'ta ḡ iſti t'mi hñt eāꝺ diffiōeꝫ ⁊ iō nō ſeqť hō ⁊ albū ſūt id ſūptis t'mis ſīgtīe ḡ hō ⁊ albū ſūt id ſi hō et albū ñ ſupponūt pſōaľr ſ3 matialr vl' ſimpl'r. q̄ litercūq; accipiať id. epuſo aūt bñ ſeqť iſti t'mi tūica ⁊ veſtis hñt eandē diffiōeꝫ ḡ tūica et ve ſtis ſūt vnū numero ⁊ ꝙ hec ſit ītētio aſſ. patꝫ nā id accipiēdo ꝙ eodeꝫ numero mānifeſtū ē ꝙ termīare ꝑbleuma de accidente eſt termīare probleuma de eodeꝫ et diuerſo nam ſequitur ꝙuertibiliter homo eſt albus ḡ homo et albuꝫ ſunt idem numero et econtra ſequitur homo non eſt albus ergo hō et album nonſunt ideꝫ umero et econtra et ita eedem regule que de ſeruiunt vni propoſitioni et alteri ſimiliter ac piendo idem pro eadem ſpecie regule deſer uientes ſpeciei deſeruiunt idē taliter accepto et manifeſtum eſt ꝙ de iſto nō loquitur philo ſophus in ſeptimo thopicoruꝫ quia ſm eum i bidem quando vnum poteſt eſſe ſine altero non ſunt idem et tamen manifeſtum eſt ꝙ ta lia ſunt idem ſpecie. Similiter accipiendo i dem pro eodem genere manifeſtum eſt ꝙ re gule deſeruientes generi deſeruiunt idem ſic accepto et ideo ꝛemanet ꝙ eſſe idem in pro poſito eſt habere eandem diffinitionem.

Vnde regule deſeruientes diffinitioni deſer uiunt huīć termino idem q̄uis non omnes ꝓ pter qꝺ philoſoph9 primo topicorū probleuma

de eoꝺ et diuerſo reducit ad diffionē et vult ꝙ aliqd eſt diffio. oſtēdit qm̄ eſt idē ſed non ē ꝓuerſo et tm̄ diffio nō ē eadē res cū diffinito g̃ ꝑdicto⁹ accipit ibi idē ⁊ iſte eſt vn⁹ mō⁹ eiuſꝺ nūero qa ſc3 de thb⁹ ſuppoētib⁹ ſigtie ꝑdicat idē numero Captiulum.xxx.

Iſtis viſis ponende ſūt aliq̄ regule ariſto. de eoꝺ Et eſt vna regula taꝫ ſi ꝓncipale eſt idē ꝓncipali ꝓiuga tū erit idē ꝓiugato et caſ⁹ caſui iſta regula t3 ꝑuerſo q̃uis iſta regula nō eſt rꝛa generalis ſic ꝓiugatū de ꝓiugato ⁊ ꝓncipale ꝺ ꝓncipali. Nā nō ſeq̃t albū eſt dulce g̃ albedo ē dulcedo ſ3 bn̄ ſeq̃t albū et dulce ſūt idē ꝛ̄ eſt hn̄t eāde diffio3 vl̄ vnū eſt diffio alt⁹ g̃ albedo ⁊ dulce⁹ ſūt idē ꝛ̄ eſt hn̄t eāꝺ3 diffio3. Scienꝺ eſt tm̄ ꝙ iſta regula nō v3 niſi qñ ꝓiugatū non mutat ſigtiō3 ꝓncipale Alia rꝛa ē ſi oppoītū eſt iꝺ oppoito et ꝓpoſitū ꝓpoito Alia rꝛa eſt ſi ſit eeꝺ geneatioēs ⁊ corruptioēs effectia et corruptia ſūt eaꝺ ꝛ̄ eſt noia eis correſpondēcia hn̄t eāꝺ diffio3 Alia regula eſt ſi aliqd dicaſ de duob⁹ ꝑ ſuphabūdātiā oportet illa eē vnū nūero vl̄ oportet vnū ꝓtieri ſub alio. Sciē dū tm̄ ꝙ hic philoſoph⁹ accipit idē nūero alit̄ et in ꝓmo thopicoꝝ. accipit enī idē numero hic ꝑ ſinoīmis ſ3 ꝓmo thopicoꝝ accipit ꝑ illo ꝙ nō eſt mꝛta ꝑ qbus eſt itelligenꝺ ꝙ aliq̄ eē idē hoc eſt aliq̄ hr̄e eāꝺ diffio3 ꝓtigit dupliciter vel ꝙ habeāt eāꝺ diffionē ꝙuertibile3 cū vtroq; et ita dn̄t eſſe vnū numero ī ꝓpoito et ſūt ſioīma vl̄ pn̄t hr̄e eādem diffio3 ita tm̄ꝙ ē ꝙuertibilis cū vno ⁊ nō cū reliquo ſic hō ⁊ aīal hn̄t eanꝺ diffio3 ⁊ talia ſūt ordiata ſm ſupi⁹ ⁊ inferi⁹ Alia rꝛa eſt que nō ſūt eaꝺ eiꝺ nō ſūt eaꝺ int̄ ſe Alia rꝛa eſt que nō ſūt ī eoꝺ ꝑdicamēto ipſa nō ſūt idē ſic hō ⁊ albedo non ſūt idē qa nō ſūt ī eoꝺ ꝑdicamēto Alia rꝛa eſt qñ illa qb⁹ aliq̄ accidūt nō ſūt idē vl̄ ꝙuer ſo ipſa non eaꝺ int̄ ſe Notādū ꝙ q̃uis illa que ſūt in diuerſis ꝑdicamēt̄ ꝺ ſe mutuo ꝑdicenf̄ ſic tales ſūt vere hō eſt pr̄ aīal eſt q̃titas ſor̄ et plato ſūt duo ⁊ ſic ꝺ aliis tm̄ nūquā tꝛia ſūt idē ꝛ̄ eſt talia nūq̄ habeāt eāꝺ diffionē q̃uis enī hō ſit pr̄ ⁊ ſit̄ pr̄nitas ſi tamē pr̄nitas ſuppoīt ꝑ aliq̄vna re tm̄ alia eſt diffio homis et patris ſiue pr̄itat̄. et ita iſta rꝛa eſt generalis qa nūq̄ illa que ſūt ī diuerſis ꝑdicamētis ſūt idē nō obſtāte ꝙ vnū vere ꝑdicef̄ de reliq̄ vl̄ ſūpto Ex q̃ ſeq̃t ꝙ ex iſta rꝛa nō pōt argui quī vnū ꝑdicamētū ꝑdicef̄ der eliq̄vñ ſic hō ⁊ albū nō⁹ſūt idē loq̄ndo de idem ſic accipit̄ in ꝓpoīta hoc tm̄ nō obſtāte hō eſt vere alb⁹ nec albū eſt alia res ab hoīe ita nō obſtāte ꝙ ſub ſtācia ⁊ q̃titas nō ſt̄ idē accipiēdo iꝺ ſic hic accipit̄ qñ. ſ. nō hn̄t eāꝺ diffio3 tm̄ ſubāvere ⁊ re alit̄ eſt q̃titas ita etiā eſt de linea ſuperficie et corpore ꝙ nō ſūt idē et tm̄ linea vere ē corp⁹ et ſuperficies ⁊ eꝑa. Notandū eſt etiā ꝙ illa rꝛa itelligēda eſt de illis que ſūt in ꝑdicamēto ſi enī aliq̄ nō ſint in ꝑdicamēto tūc nō ſeq̃t ñ ſūt in eoꝺ ꝑdicamēto g̃ nō ſūt idē Alia rꝛa ē que nō hn̄t iꝺ ge⁹ ꝓximū nō ſūt idē ⁊ debꝫ iſta rꝛa itelligi ſic ꝑor Alia regula ē illa que ñ hn̄t eādem dr̄a3 nō ſūt idē ⁊ itelligit̄ hec rꝛa ſic due ꝑcedētes Alia rꝛa ē quoꝝ vnū ſuſcipit magis ⁊ mi⁹ ⁊ reliquū nō. nō ſūt iꝺ iſta rꝛa intelligenda eſt ſic ꝑcedentes videlic3 qñ vnū ſuſcipit magis ⁊ mi⁹ ⁊ reliquū nō qꝺ nō ſūt idē hoc eſt ꝙ nō habent eanꝺ diffinitiō3 hoc tm̄ ñ obſtāte vnū poterit vere ꝑdicari de reliq̄ nā albū ſuſcipit magis ⁊ mi⁹ ⁊ homo nō ſuſcipit magis et mīus et tamē homo eſt vere albus Similit̄ ignis nō ſuſcipit magis et min⁹ et calidū ſuſcipit magis et min⁹ et tm̄ oīs ignis eſt calid⁹. ſ3 ignis et calidū nō ſūt idem hoc eſt nō habent eanꝺ diffinitio3. per iſtud patet ꝙ tꝛia argumenta nō valent hō nō eſt magis et min⁹ ſubā et eſt magis ⁊ minus q̃tus g̃ hō eſt alia res a q̃to ſ3 ſeq̃t g̃ hō et q̃tū ñ ſūt idē hoc eſt nō habēt eanꝺ diffinitio3 Aliarеꝛa eſt qñ aliq̄ ſuſcipiūt magis et min⁹ ſed nō ſimul tūc illa nō ſūt idem ſicut albū et ſimile ſuſcipiūt magis et minus et tm̄ non ſimul qa aliqñ ex hoc ꝙ aliqꝺ fit albi⁹ fit min⁹ ſimile min⁹ albo ideo ſimile et albū nō ſūt idem ⁊ eſt iſta regula intelligenda ſicut prior videlic3 ꝙ nō habent eandem diffinitio3 tamen adhuc ſtat ꝙ vnū vere ꝑdicaf̄ de alio et ꝙ nulla res īpor taf̄ ꝑ vnū qui inportaf̄ ꝑ reliqū ſed in tali caſu regit̄ ꝙ aliqꝺ ſigf̄ vel conſigf̄ ꝑ vnuꝫ qꝺ non eodem mō inportaf̄ ꝑ reliquū ſicut ſe habēt albū et ſimile ſiue q̃le et ſimile nā nihil inportaf̄ ꝑ quale quin inportaf̄ ꝑ ſimile et eꝑa nō tm̄ eodem modo nam quale īportat ſubiectū qualitat̄ ꝑciſe in recto. Simile vero inportat ſubiectū tam in recto quā ī obliquo et hoc ſaltem equiualenter qꝺ patet ꝑ diffinitionem ſimilis. Nam ſimile diffinitur ſic vel eſt diffinitio equiualens ſue diffinitioni. Simile eſt quale coexiſtēs cuꝫ altero hoc eſt ſimul tempore cū alio hn̄te q̃litatē eiuſꝺ ſpēi ſpeāliſſīe hoc ꝑ3

qđ in iſta diffione ponit vnū nomen in recto ſignificās ſubiectū q̄litat̄ et aliud in obliq̄ ſilr ſignificās ſbiectū q̄litat̄ Ex iſto p3 ꝙ p illā rl̄a3 nō pōt ꝓbari ꝙ ſile inportat aliā rem a re inportata p q̄le et ita nō pōt ꝓbari p iſtā rl̄am ꝙ relatio eſt vna res ab abſoluto. per idē etiā p3 quō linea ſupficies et corp⁹ ſūt idē realiter hoc eſt ꝙ realit̄ linea eſt ſupficies et corp⁹ ↄ e converſo ↄ tñ aliq̄ eađ linea ē maior ↄ ſupficies mīor ↄ corp⁹ mi⁹ ſine additioē oīs noue rei inherent̄ vl̄ fatient̄ vnū cū ꝓori et e converſo ſilr ꝓ tigit. vñ ſi aliq̄ res puta corp⁹ thaſ in lōgū ↄ nō in latū linea eſt mō maior q̄ ꝓus et ſupfities nō maior ſ3 poſſit eē mīor ↄ tñ eađ res ē linea et ſupficies nec eſt noua res addita nec aliq̄ res que fuit eſt perdita ſ3 ſolū dicit̄ illā linea maior qa illud corp⁹ mō coexiſtit corpi lōgiori l̄ coexiſtēt corpi lōgiori ſi aliqđ corp⁹ ābiēt ipſū dr̄ ād ſupficies mīor īq̄tū coexiſtit corpi mi⁹ lato ↄ iō q̄uis ſeq̄t̄ latitudo a eſt mīor latitudīe b g̈ latitudo a nō eſt latitudo b tñ nō ſequit̄ latitudo a fuit mīor latitudīe b g̈ latitudo a nō fuit latitudo b qa eađ latitudo aliq̄ fuit mīor ↄ aliq̄ maior ↄ ita p3 ꝙ idē aliq̄ ē lati⁹ aliq̄ breui⁹ et q̄nq; eſt lōgi⁹ ↄ tñ lōgitudo ↄ latitudo nō diſtīguunt̄ ſ3 nō hūt eađ diffīo3 ſed ad hoc ſufficit diuerſitas ꝓnotator. Ideo notād̄ eſt ꝙ aliq̄ philoſophi ↄ etiā ſancti quādo dicūt aliq̄ nō eē idē vl̄ diſtīguivl̄ eē diſtincta nō intēdūt remouē vnū ab alio ita ꝙ vnū ñ ꝑdicet̄ vere de reliq̄ ſ3 intēdūt dicē ꝙ hūt diuerſā diffīo3 ↄ ꝙ freq̄nt̄ poſſit vnū remoueri a reliq̄ qđ pōt etiā freq̄nt̄ ꝓtīgere ſine mutatioē illi⁹ de quo ꝑdicat̄ p mutatiō3 alic⁹ alt̄i⁹ ↄ hoc etiā pōt aliq̄n ꝓtīgē ꝑpt̄ ſolū motū localē ꝑpt̄ quē nihil iherēs acqrit̄ q̄uis freq̄nt̄ loc⁹ ābiēs acqrat̄ et ſic dicit philoſoph⁹ ꝙ mot⁹ ↄ tēp⁹ nō ſūt idē nec punct⁹ et linea nec hō et albū nec de⁹ ↄ creatio ſūt illo⁹ idē et ita ē de mltis aliis auctoritatib⁹ que ꝑdicto⁹ gloſari dñt Alia rl̄a eſt illa nō ſūt idē que nō ſūt idē. ex hoc ꝙ apponit̄ eidē Alia rl̄a eſt illa nō ſūt idē q̄n nō ſūt idē q̄cūq; illorū ablato Alia rl̄a eſt ſi ex q̄cūq; poſitoē ſeq̄t̄ ītemptio vnius et nō alt̄i⁹ illa nō ſūt idē. vbi gracia poſito ꝙ hō eēt et ꝙ nihil eēt albū ſeq̄ret̄ ꝙ albedo ñ eēt et tñ nō ſeq̄ret̄ ex hoc ꝙ hō nō eēt et iō hō et albedo nō ſut idē et iſta rl̄a intelligēda eſt ſicut ꝓpones. nā ex hoc ꝙ aliq̄ pōne facta ſeq̄t̄ ꝙ eſſe negat̄ ab vno et nō ab alio nō ſequitur ꝙ vnū negat̄ vere a reliquo ſ3 ſeq̄t̄ ꝙ nō. ſūt idē diffinitiōe verbi gracia aliq̄ poſione facta ſeq̄t̄ ꝙ q̄tas nō ſit et tñ ex eadē poſitioē nō ſeq̄t̄ ꝙ ſubā nō ſit et tñ nō pōt ex hoc inferri ꝙ ſubā nō ſit q̄tas q̄uis īferri poſſit ꝙ ſbā ↄ q̄tas nō habeāt eādē diffīonem et ꝙ hec ſit poſſibilis ſubā nō eſt q̄tas cū quo tñ ſtat qđ ſubā vere et realit̄ ſit q̄tas ſic ex pōne ꝙ creans nō ſit. nō ſeq̄t̄ ꝙ deus nō ſit et ꝑpter hoc pōt inferri ꝙ alia eſt diffio dei ↄ creātis ſ3 ex hoc nō pōt ꝓcedi ꝙ deus eſt alia res a creāte ſ3 bñ ꝓtigit inferre ꝙ hec eſt poſſibilis de⁹ nō eſt creās et e converſo Similit̄ ex hoc ꝙ aliq̄ poſitione ſeq̄t̄ formaliter qđ deus non eſt iuſtus et tamē ex eadem poſitione non ſequitur formaliter iſta qđ deus non eſt intelligēs nō pōt. inferri quin iuſticia dei ſit formalit̄ intelligētia dei ſiue ſapientia ſed bene pōt inferri qđ iuſtitia et ſapientia non ſūt idem hoc eſt ñ habent eandem diffinitionē qđ verū eſt et tñ iuſticia et ſapientia dei ſūptis terminis perſonaliter et ſignificatiē ſūt oībus modis idē

Alia rl̄a eſt ſi vnum ꝑdicatur de aliquo et non aliud vel e converſo illa non ſunt idem Alia regula eſt qđ illa non ſūt idē quor⁹ vnum poteſt eſſe ſine alio ſiue altro non exiſtēte Sciendū eſt qđ illa ſemper valet ad ꝓbādum aliq̄ non eſſe idem hoc eſt nō habere eādem diffinitionē ſed non valet ad ꝓbandum vnum vere negari ab alio ipſis termīs perſonaliter et ſigue acceptis. Pro quo ſciend̄ eſt qđ quāuis talis modus arguendi valeat omne a eſt. b nō eſt ergo b ñ eſt a et ſimiliter talis modus arguendi ex ſingularib⁹ valet hoc a eſt. hoc b nō ē. ergo hoc b ñ eſt hoc a tñ talis modus arguendi nonvalet poſſibile eſt ꝙ hec ſit vera hoc a eſt dū hec ſit v̄a l̄ b nō eſt g̈ l̄ b ñ ē l̄ a ſic nō ſeq̄t̄ poſito ꝙ ſor̄ ſit alb⁹ poſſibile eſt ꝙ hec ſit v̄a ſor̄ ē dū hec ē v̄a l̄ albū nō eſt g̈ l̄ albū nō eſt ſor̄. ſ3 bñ ſeq̄t̄ iſta ꝓcluſio ꝙ l̄ eſt poſſibilis l̄ albū nō eſt ſor̄ ꝙ eſt v̄m qa poſito ꝙ ſor̄ nō ſit alb⁹ tūc hec eſt v̄a l̄ albū nō ē ſortes ↄ bñ ſeq̄t̄ ꝙ l̄ albū inportat ſiue ꝓnotat aliqđ qđ nō eođ⁹ ꝓnotat vl̄ īportat ſor̄ vl̄ eſū ſo Per iſtā rl̄a3 p3 ꝙ talis modus arguēdi non valet poſſibile eſt qđ album ſiue albedo ſit ↄ tamē qđ nulla ſimilitudo ſit g̈ ſimilitudo eſt alia res ab albedine ymo etiam non ſequitur ex hoc quod ſimilitudo non ſit albedo ſicut non ſequitur. poſſibile eſt quod album ſit et tamen ꝙ ſimile non ſit ergo ſimile non eſt album. Eodem modo non ſequitur

poſſibile eſt ꝙ ſubā exñte q̄titas vl̄ figura triangulari nō ſit g̃ q̄titas vl̄ figura triangulari nō eſt ſubſtātia ſ3 bñ ſeq̄ ꝙ hec ſit poſſibil̄ q̄titas nō eſt ſubſtātia et tñ in rei vitate q̄titas ē ſubā ſm p̄ncipia ariſto. Sed nūquā illa forā arguēdi v3 q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe hñt ꝙ vnū illorū manet alto nō exiſtēte illa ſūt diſtincta realit̄ ſ3 albū pōt manē ſilitudiē nō manēte g̃ albū et ſilitudo realit̄ diſtīguūt̄ Dicēd eſt ꝙ tal̄ forma arguēdi nōv3 generalit̄. vñ nō ſeq̄ꝫ q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe h3 ⁊c̄. ſ3 de⁹ pōt manē creante nō exiſtēte g̃ ⁊c̄ ſ3 nūqd ex tl̄ib⁹ p̄miſ. ſeq̄ꝫ ꝙ ñ ſit idē ſimil̄ Dicēd ꝙ nō ſeq̄ꝫ q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe habēt ⁊c̄ ſ3 de⁹ pōt eē creāte ñ exñte g̃ creās ⁊ deus nō ſūt idē realiter. Sed nunquid ex talibus premiſſis ſeq̄ꝫ ꝙ poſſūt diſtīgui vel non eſſe realiter Dicendō eſt ꝙ nulla tal̄ ꝓcluſio de ieſſevl̄ de poſſibili ſūpta in ſēſu diſovl̄ aliqua equalens ei ſeq̄ꝫ ex talib⁹ p̄miſſis generaliter aliqñ tñ ſeq̄ꝫ tā ꝓcluſio de ineē q̄ ꝓcluſio de poſſibili ⁊ iō in tl̄i mō arguēdi ē aliqñ figura dictiois ⁊ aliqñ nō Pro quo eſt ſciendō ꝙ qñ cū ꝙ cū tl̄i maiore accipiūt̄ ſub miore aliq̄ nō ꝓnotatīa nec relatīa nec duo etiā ordīata ſm ſupi⁹ ⁊ in feri⁹ ſeq̄ꝫ ſp ꝓcluſio de ineē ⁊ de p̄ſēti ꝙ nō ſūt idē realit̄ et p ꝓñs ꝙ nō p̄nt eē idē realit̄ ⁊ iō bñ ſeq̄ꝫ illud abſolutū qđ eſt ſcienci a illi⁹ ꝓcluſiois pōt eſſe ſine abſoluto ꝙ eſt ſcīēcia alti⁹ ꝓcluſiois g̃ illud abſolutū ꝙ eſt ſcīēcia iſti⁹ ⁊ illud qđ eſt ſciā alti⁹ nō ſūt idē realiter ſ3 ſi ſumāt̄ ſub ꝓnotatīav l̄ relatīav l̄ ordinata ſm ſupi⁹ ⁊ inferi⁹ eſt freq̄nt̄ fallacia figure diccois p3 inexēplo de relatīs. nā hic ē fallā figure dictionis q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe habent ꝙ vnū pōt eē alio nō exiſtēte illa ſūt diſtīcta realit̄ ſ3 de⁹ pōt eē creāte nō exiſtēte g̃ de⁹ et creās diſtinguūt̄ realit̄ vl̄ p̄nt nō eē idē realit̄ qa p̄miſſe ſūt ve ꝓcluſioē exñte flā. De ꝓnotatīs etiā p3 exēplū ꝙ nō ſeq̄ꝫ q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe hñt ⁊c̄. ſ3 hō pōt eē muſico nō exñte g̃ hō ⁊ muſic⁹ p̄nt diſtingui realit̄ Sil̄r de aliis ordīatis ſm ſupi⁹ ⁊ inferi⁹ p3 exēplū. nā poīto ꝙ nullū aīal ſit niſi hō nō ſeq̄ꝫ q̄ncū ꝙ aliq̄ ſic ſe hñt ⁊c̄ ſ3 aīal pōt eē nullo hoīe exñte g̃ hō et aīal nō ſūt idē realit̄ vl̄ p̄nt diſtīgui realit̄. Sciēdū ꝙ aliqñ ſeq̄ꝫ ꝓcluſio de poſſibili ſūpto ſubiecto p eo ꝙ pōt eē vl̄ altero tm̄ īo ſūpto p eo ꝙ pōt eē ⁊ ꝛ̄ reſpectu hui⁹ p̄ti nō eſt idē realit̄ et aliqñ reſpectu hui⁹ diſtīgui realit̄. Sciendō eſt qđ illa ꝑpō q̄ncū ꝙ aliq̄ ⁊c̄. bonū intellectū poteſt hīe ⁊ malū accipi t̄ñ in ꝓpoſito ſm bonū intelleccū ſiue itellect⁹ ille ſit de vtute ſermonis ſiue nō ad p̄ſēs nō curo. Sciend eſt etiā ꝙ aliqñ ſumēdo ſub ꝓnotatīa vl̄ relatīa eſt figura dictiois ⁊ aliqñ nō qñ aūt ꝛ̄ fit et quō p̄dicta ꝑpō debeat itelligi ⁊ qñ ſeq̄ꝫ vna ꝓcluſio ⁊ nō alia oñdet̄ qñ tractabit̄ de fallacia figuē dictiois ꝛ̄ aūt ſufficiat ad p̄ns ſcire ꝙ tal̄ mod⁹ arguēdi nōv3 poſſibile eſt ꝙ albū ſit ⁊ ꝙ nulla ſilitudo ſit g̃ albū et ſilitudo diſtīgūt̄ realit̄ poſſibile eſt ꝙ ſubā ſit et ꝙ nulla q̄titas ſit g̃ q̄titas ⁊ ſubā diſtīguūt̄ realit̄ poſſibile eſt ꝙ abſolutū ſit ⁊ ꝙ nulla relatio ſit g̃ relatio ⁊ abſolutū diſtīguūt̄ realit̄. poſſibile eſt ꝙ de⁹ ſit dū hec ē vera creatio nō ē g̃ de⁹ ⁊ creatio non ſūt idē realit̄ ſic nō ſeq̄ꝫ etiā ſecundō oēs poſſibile ē ꝙ albū ſit dū ſile nō eſt ꝛ̄ ē dū hec ē va ſile nō ē g̃ ſile nō ē albū ⁊ p ꝓñs nō ſeq̄ꝫ g̃ albū ⁊ ſile diſtīguūt̄ realit̄. Verūtn̄ iſta ꝓcluſio ſeq̄ꝫ hec ē poſſibilis albū nō ē realit̄ ſile vl̄ ẽ uerſo ſile nō eſt realit̄ albū qō dico ꝑpter cauillationē que poſſ3 fieri et eodē mō ex añce dētib⁹ aliarū ꝓñarū. Sequūt̄ ꝓcluſioēs ſc3 ꝙ h̄ eſt poſibilis ſilitudo nō ē albū vl̄ epuerſo et ꝙ hec ē poſſibilis q̄titas nō ē ſubā vl̄ epuerſo et ꝙ hec eſt poſ. relatio nō eſt abſolutū et ꝙ hec eſt poſ. creatio nō ē deus vel ecōuerſo ſaltē ſi ꝑpōes poſſūt eē talib⁹ rebus nō exiſtentibus et ex iſto ātecedēte poſſi. ē ꝙ hec ſit vera albū ē dum hec eſt vera nullū ſile eſt: ſequit̄ ꝙ ſile aliquid ſignificat vel cōnotat qđ non eodem mō cōnotat vel ſignificat albū vel epuerſo nam ſimile tam cōnotat q̄litatē q̄ ſubiectū et album nō cōnotat eodem mō illud ſubiectum et illā q̄litatē ꝙ p3 ex diffinitiōib⁹ expri' mētibus quid nois albi et ſilis ita ex iſto antecedente poſſibile ē ꝙ ſubſtātia ſit et ꝙ nulla q̄titas ſit ſequit̄ ꝙ iſte tm̄inus q̄titas aliqd ſignificat vel cōnotat qđ nō ſignificat vel non cōſignificat hoc nomē ſubſtātia eodē mō. qō verū eſt nam hoc nomen q̄titas cōnotat ptes q̄s non cōnotat nec ſubſtantīa nec qualitas ⁊ ꝑpter hoc illa habēt diuerſas diffinitiōes. tamen cum hoc ſtat ꝙ vnū vere p̄dicaf̄ de alio. ſicut homo et albū diuerſas habēt diffinitiones et album aliquid cōnotat vel ſignificat ꝙ nō cōnotat homo vel ſignificat Ca. xxxi

c Irca inductionē que ponit̄ vna ſpecies argumenti eſt primo ſciendū ꝙ inductio ē a ſingularibus ad vniuerſale progreſſio. Ad hoc aūt ꝙ fiat inductio requirit̄ ꝙ tā in

ſingularib⁹ q̄ invſi ſit idē p̄dicatum et ſolū ſit variatio a pte ſubiectoꝝ. Vno° ponendo in ſingularib⁹ p̄cise ꝓnomē demōſtratiuum a pte ſubiecti ſic arguēdo iſte currit et iſte currit g̃ oīs hō currit. A liter fit ponendo a pte ſubiecti ꝓnomē demōſtratiuū cū ſubiecto ꝓpoſitionis vſus ſic arguēdo ſ̄ albū currit ⁊ illud albū currit ⁊ ſic de ſingul' g̃ oīe album currit. Siſr fit ponēdo noīa ꝓpria i ſingularib⁹ p ſubiecto ſi noīa ſint ipoſita ſic arguēdo ſoꝰs currit plato currit ⁊ ſic de aliis g̃ oīs hō currit. Hiis viſis videnō eſt q̃mō diuerſe ꝓpoſitiōes vſes i ducūt ex ſuis ſingularib⁹ ⁊ q̃mō tles inferūt ſingłares ⁊ p̄mo de illis de ieſſe ⁊ de p̄ti. Et ē ſcīēd̄ q̄ q̃ꝫ tles vles hñt ſīgłares q̃ꝫ ñ hñt ſigłares ei q̃ ſ̄c3 vificaſ de aliq̄ tūc hñt ſigłares q̃ aūt ñ vificaſ de aliq̄ ñ hñt ſigulares et ideo ſi null⁹ homo eſſ3 alb⁹ iſta oīs hō alb⁹ eſt homo nō habet3 aliquā ſingulare q̃ aūt aliquis hō eſt alb⁹ tūc h3 ſingulares et ita eſt de aliis ⁊ iō etiā aliq̃ eaꝺvſis pōt iferri ex ſuis ſingularib⁹ ſc3 q̃ h3 ſingłares ⁊ q̃ꝫ nō pōt i duci ex ſuis ſingularib⁹ ſc3 q̃ nō h3 ſingłares Sūt g̃ iſte rłe. Vna eſt ꝙ q̄lib3 vſis affirmatiua vā de p̄ti nō equalēs ꝓpoſitiōi de futuro ⁊ de eſſe h3 aliquā ſingulare verā ſi aūt ſit falſa nō oport3 ꝙ hēat aliquā ſingulare fłam ſed ſufficit ꝙ nullā ſingłare3 hēat ⁊ tñ denotatur hēre ſicut p iſtāoīs chymera eſt denotatur ꝙ habeat aliquā ſingłare verā ⁊ nō h3 et iō ē fła Alia rła eſt ſi oēs ſingłares alicui⁹ ꝓpoſitionis ſint verevſis eſtva. Et iſta rła ē gñalis ta3 de affirmatiaq̄ ꝰ negatia. Alia rła ē ſivſis affirmatia ſit fła oport3 ꝙ aliq̄ ſingularis ſit flā ſicut ſi hec ſit flā oē aīal ē azin⁹ oport3 ꝙ aliq̄ ſingulari ſit flā. ſ3ad vitatē vſis negatie nō oport3 ꝙ aliq̄ ſingulari ſit va qa nō oport3 ꝙ hēat aliquā ſigulare ſicut ſi nullū ſit albu3 hec ēva nullū albū ē coloratū ⁊ tñ nulla ſigularis ēva Et ſi dicaſ ꝙ ſ̄ poſito hec ēvera ſ̄ albū nō ē coloratū demōrato q̃cūq̄ Dicenō ꝙ q̃uis talis ſit va illa tñ nō ē ſingulari alicuius vſis qa nō ēvſis hui⁹ nullu3 albū eſt coloratū nā ad ſ̄ ꝙ aliq̄ ſingulari ſit ſigulari alic⁹ vſis ꝛ quirit⁹ ꝙ ſubiectu3 vſis p̄dicaſ de ſubiecto ſingularis ſic aūt nō eſt in ꝓpoſito hec enim nō eſt vera illo poſito hoc albū eſt albu3 demonſtrato quocūq̄ Et ſi dicaſ ꝙ quelib3 ſingularis eſt ſingularis alicui⁹ vſis. Dicenō eſt ꝙ ſ̄ ñ eſtverū. Vnde iſta iſte homo eſt aīal demonſtrādo azinū non eſt ſingularis alicuius vſis ſed queliꝫ ſingularis in qua demōſtratur aliqd de aliquo de quo nō falſificaſ tm̄ minus ꝑmūis ſibi additꝰ eſt ſingularis alicuius vſis nō ſic autem eſt hic ſ̄ albū ē coloratum. Circavſe3 de p̄ſito ſūt rłe itelligēde ſic de vſi ꝰ p̄ti S3 circa inductiōe3 ꝓpoſitōis vſis de futuro eſt ꝑmo ſciendū ꝙ dicēdū eſt eodēmō de inductiōe ꝓpoſitiōis de futuro neceſſarie ⁊ ipoſſibilis ſicut de illis de p̄ti ⁊ de ꝑterito. S3 circa inductiōe3 ꝓpoſitiōis vſis de futuro in matia ꝓtīgēti aliť dicēdū eſt fm vitatē ⁊ fidem ⁊ aliter fm itentiōe3 aŕ. ⁊ oriť iſta diuerſitas ex ſ̄ ꝙ aliť dicēdū de vitate ꝓpoſitionis ꝓtīgētis de futuro fm vitatē et fide3 et aliter fm opiniōe3 aŕ. nā aŕ. ponit ꝙ nulla ꝓpoſiti o ꝓtīgens de futuro ēva vł flā ita ꝙ fm itentiōe3 aŕ. vna ps ꝓtradictiōis nō eſt magis ſcita a q̃cūq̄ itellectu q̃ alia qa qđ nō eſt magis verꝫ nō ē magis ſcibile ⁊ ꝓpť ſ̄ ñ poſuiſſ3 aŕ. futurū ꝓtīgēs eſſe ſcitū a deo cū nullum tale ſcd3 eū ſit vm ⁊ nihil ē ſcitū niſi vm. S3 vitas fidei ponit ꝙ ꝓtīgentia futura ſūt ſcita a deo ita ꝙ vna ps p̄dictiōis eſt ſcita a deo et alia ñ eſt ſcita a deo ſicut deus ab eterno ſciuit iſtā beata virgo eſt ſaluanda et nunq̃ ſciuit iſtam beata virgo non eſt ſaluāda vel nunq̃ ſciuit iſtam beata virgo eſt dāpnāda et ꝓpter hoc ꝙ vna ps ꝓtradictiōis eſt ſcita et nō alia vna ps eſt vera puta illa que eſt ſcita et alia nō eſt vera quia nō ē ſcita a deo ſcdm igit̄ itētiōe3 aŕ. vſis affirmatiua de futuro poterit eſſe vera q̃uis nulla ſingularis ſit vera ſicut iſta vniuerſalis ſcōm eum eſt vera oīe futurū ꝓtingens erit īmo ſcd3 eum eſt neceſſaria et tñ ſcōm eum nulla ſingularis eſt va qa demōſtrato quocūq̄ hec nō eſt vera ſcdm ipm hoc futurū cōtīgens erit quia infert iſtam hoc eſt futurum ꝓtingens que nec eſt vera nec falſa ſcdm eu3 Similiter ſcōm eu3 vniuerſalis de futuro poterit eſſe falſa q̃uis non habeat aliquā falſa3 ſicut hec vniuerſalis eſt falſa nullum futurū ꝓtingens erit et tamen non habet aliqua3 ſingularem falſam quia quocumq̄ demōſtrato hoc futurum contingens nō erit ſcōm eum ꝓpter cauſam dictam non eſt falſa et ſicut aliquando talis affirmatiua eſt vera et nulla talis ſingularis eſt vera ita aliquando particularis affirmatiā ēva et tñ nulla ſigularis eſt vera ſcōm eū et per ſ̄ ſoluūť talia argumēta ꝓbaťenī ꝙ hec eſt vera ſortes erit cras ſi hec eſt vera in aliquo inſtanti ſortes erit que de-

bet ꝓcedi ſm eū poſito ꝙ ſor̄ ſit qa ponit ꝙ ñ eſt darevltimū rei ꝓmanēt; ſi g̃ hec ſitva i ali q̃ inſtanti ſor̄ erit ſit illud iſtās a tūc hec ē vera ꝯ erit in a ꝛvlt̃ g̃ erit i aliq̃ inſtāti p⁹a detur illd ꝛ ſit b ꝛvltra vt ꝓus g̃ erit i aliq̃ inſtāti p⁹b deꝯ illud ꝛ ſit c ꝛ ſic tādē deueniet ad diem craſtinū. Dicet ad hoc ꝓñs ꝙ hec eſt va i aliquo inſtāti erit ſor̄ ſ3 nulla ei⁹ ſingular̃ eſt va et iō ñ eſt dare illud iſtās i quo erit. vñ f3 eū illa eſt va i aliq̃ iſtāti erit ſor̄ ꝛ tñ nulla illaruꝫ eſt vera i a erit ſor̄ in b erit ſor̄ et ſic de ſingulis ꝛ iō nulla iſtarꝫ eſt dāda ꝛ eod mō dicēdū eſt ſm eū ad ſilia argumenta. ſ3 ſm veritatē fidei talis vlis affirmatia ſi ſit va et ſcita a deo h3 aliq̃ ſingularis va et ſi qa ſep altera ps ꝓdictionis va ꝛ ſcita a deo Tñ aduertendō ꝙ aliqñ aliter vlis vel ꝓticular̃ eſt va et aliter ſingular̃ aliqñ enī f3 vnā opinionē vlis eſt neceſſaria et tñ nulla ſingular̃ eſt neceſſaria ymo q̃libet ſingular̃ ſic eſt va ꝙ q̃libet pōt eſſe fla et pōt nūq̃ fuiſſe va hec ei eſt neceſſaria q̃lib3 vm ꝓtīgens futurꝫ eſt vm ꝛ tñ nulla ſingularis ē ita va qn nūq̃ potuit fuiſſe va. Silr pōt eſſe ꝙ ꝓticular̃ ſit euident va ꝛ tñ q̃libet ſingular̃ ē i euidēt vera et in hoc eſt aliqlis ſilitudo it opinionē Ar̃. et vitatē fidei. Et ſic dictū eſt de ꝓpōibus de futuro ita dicendō de ꝓpōnib⁹ de ꝓterito et de ꝓſenti equalentib⁹ ꝓpoib⁹ de futuro. Vñ ſic iſta eſt va iſte ſaluabit̃ ꝛ tñ poſſibile ꝙ nūq̃ fuerit va qa ſeq̃t iſte peccabit finalit̃ g̃ dānabit̃ ꝛvltra g̃ nō ſaluabit̃ et vltra g̃ iſta nunq̃ fuit va iſte ſaluabit̃ ꝛ añs eſt poſſibile manifeſtū eſt g̃ ꝓñs ē poſſibile. ſilr iſta ē mō va iſte fuit ꝓdeſtinatus ab eterno et tñ poſſibile ē ꝙ iſte ñq̃ fuit ꝓdeſtiat⁹ et hoc ē qa iſta iſte fuit ꝓdeſtiat⁹ ab eterno equalet iſti de futuro iſte ſaluabit̃ et iō ſic vna pōt nūq̃ fuiſſe va ita poſſibile ē ꝙ alia nūq̃ fuit va et iſta ē dīa int ꝓpōes vas de futuro et eis equalētes ꝛ vitatē ꝓpōnū de ꝓterito et de ꝓnti q̃ nō equalēt vni de futuro qa ſi aliq̃ ſit ꝓpō va de ꝓnti nccā⁹ ſep erit vm poſtea dicē ꝙ illa ꝓpō fuit va ſic ſi hec ſit mō va ſor̄ ſedet ſemp erit p⁹ ea hec nccāria hec fuit va ſor̄ ſedet ita ꝙ ipoſſibile ē ꝙ tota hec ꝓpō hec fuit va ſor̄ ſed3 ſit p⁹ ea nūq̃ fla. Et ſilr eſt de ꝓpōne de pterito nā ſi hec ſit mō va ſor̄ fuit albus hec erit ſemper poſtea nccāria hec fuit va ſor̄ fuit alb⁹ Sed ſecus eſt de ꝓpōe de futuro nā quātūcumq; hec mō ſitva iohānes ſaluabit̃ tamen hec erit poſtea ꝓtingens hec fuit va iohānes ſaluabit̃ Et ꝓ hoc pōt patere ꝙ predeſtinatio vel rēpbati ovel aliqd huiuſmōi non pōt eſſe relatio realiter inherens creature pdeſtinate vl rēpbate ſicut aliq dicūt nā ſi eſſet talis res ſeq̃retur ꝙ ite q eſſet pdeſtinatus nō poſſet dānari. nā ſi pdeſtinatio ſit talis res tūc iſta erit va iſte eſt pdeſtīatus ꝓpter talem rem ſibi inherentē ſic iſta eſt va ſor̄ eſt albus ꝓpt̃ albedinem ſibi inherentem et p ꝓñs erit poſtea nccāria iſta fuit vera iſte eſt predeſtinatus ꝛ ſi ſi q̃ ſeq̃t ꝙ illa eſt modo nccāria iſte ſaluabit̃. nā ſequit̃ iſta eſt nccāria illa fuit va iſte ſaluabit̃ g̃ iſte ſaluabit̃ et antecedēs eſt nccārīū ergo ꝓñs ē neceſſariū et ex hoc ſeq̃t ꝙ illa eſt modo nccāria iſte ſaluabit̃. ꝑ iſta p3 ꝙ propoſitione aliqua ꝓtingente exīte va in aliq̃ iſtāti nūllo mō poteſt eſſe flā in eoḍ inſtāti ſicut ſi hec ſit mō vera iſte habet actū bonū ipoſſibile eſt ꝙ in eodem inſtanti ſit hec falſa iſte habet actū bonū. C⁹ rō ē qa ꝓpt̃ poſitiō3 poſſibil̃ eſſe nūq̃ ē negandū nccārīū ſed poſito ineſſe ꝙ ille peccet negand eſt hoc nccārīū p⁹ illud inſtās iſta fuit va iſte h3 actum bonū in a et p ꝓñs ipo a exīte et illo habente bonum actum in a hec ē ipoſſibilis iſte nō habet bonū actū in a ꝛ tñ aliqñ fuit poſſibilis ſed ex quo poītū fuit i actu nō eſt amplius poſſibilis

Capitulum xxxii.

Circa inductionem ꝓpoſitionū vliuꝫ ā mō eſt ꝓmo ſciendum ꝙ ſi ꝓpoſitiōes vniuerſales accipiūt̃ in ſenſu diuiſo vel equiualentes eis eodē mō inducunt̃ ſicut vniuerſales de ineſſe et ideo omnes tales inductiones ſūt bone iſte homo cōtingent̃ eſt animal et iſte homo ꝓtīgent̃ eſt aīal et ſic ō ſingulis ēgo oīs homo ꝓtingent̃ eſt aīal. iſte hō nōn de nccitate eſt aīal iſte hō nō de nccitate eſt aīal et ſic de aliis ergo null⁹ hō de nccitate eſt aīal. Et eſt intelligendū ꝙ ſic in illis de ineſſe ita in talibus de mō adveritatem inductionis nō refert in ſingularib⁹ ꝓ ſubiect̃ ponē ꝓnoīa demr̃atīa ſolū vel ꝓnoīa demr̃atīa cuꝫ ſubiecto ꝓpōis vlis vel noīa ꝓꝑa ſigtorum illius termini cōmunis. Vñ ſicut oēs iſte tres inductiones ſūt bone iſte currit et iſte homo currit et iſte homo currit et ſic de aliis ēgo omnis homo currit iſte currit et iſte currit et ſic de aliis ergo omnis homo currit. ſortes currit plato et ſic de aliis ergo omnis homo currit et eodē mō eſt de quacumq; vniuerſali de ineſſe ita oēs tales inductiones ſūt bone iſte cōtingenter eſt aīal

et iſte ꝓtīgent̄ eſt aīal et ſic de aliis ḡ oīs homo ꝓtīgent̄ eſt aīal. Iſte hō ꝓtīgent̄ eſt aīal ⁊ iſte hō ꝓtīgent̄ eſt aīal ⁊ ſic de aliis ḡ oīs homo ꝓtīgent̄ eſt aīal. ſōr ꝓtīgent̄ eſt aīal plato ꝓtingent̄ eſt aīal ⁊ ſic de ſingul̄ ḡ oīs hō ꝓtīgēter eſt aīal Ex iſto patet ꝙ oēs tales inductiones ſūt bōe ſi ꝑ ſe eſt aīal demr̄ato aliquo albo ⁊ illud eſt ꝑ ſe aīal et ſic de aliis ḡ oē albū ꝑ ſe eſt aīal. Et ex iſ ⁊ iſta rl̄a q̄ va eſt q̄ñ ſingulares ſufficiēt ſūpte iferūt aliq̄ vl̄ez vna ſingular̄ ꝑ ſe ſūpta ifert particlār̄e et idiffitā illi⁹ vl̄is ſeq̄ ꝙ omnes tales ꝓñe ſūt bone ille ꝑ ſe edificat demr̄ato aliq̄ hoīe q̄ invitate eſt alb⁹ ḡ albū ꝑ ſe edificat illo demr̄ato de⁹ neceſſario ē de⁹ ḡ creās nccā⁹ l̄ ꝑ ſe ē de⁹ quādo creās eſt deus illo demr̄ato fili⁹ dei ꝑ ſe ē deus ḡ hō ꝑ ſe eſt de⁹ ymo gn̄alr̄ ex tali ſingl̄ari ī q̄ ſubicit̄ ꝓnomē demr̄atiz ꝑ ſe l̄ ꝓnomē ꝺmr̄atiz ſūptū cū q̄cūq; tīo ꝓī ꝑdicaf̄ de illo ꝓnoīe demr̄ante illud qđ ꝓ usvel etiā in q̄ ſubicit̄ nomen ꝓꝓū ad talem ptiel̄ar̄e eſt bōa ꝓña et iō oēs tales ꝓñe ſūt bone hec res ꝑ ſe edificat demr̄ato aliq̄ q ī reivitate eſt albū ḡ albū ꝑ ſe edificat. iſte hō non ē aggregatum ꝑ accidens demr̄ato aliquo hoīe albo ḡ hō albus ñ eſt aggregatū ꝑ accñs. iſte hō albus eſt aggregatū ꝑ accñs ḡ hō eſt aggregatū ꝑ accñs.

Hic tñ aduertendū eſt ꝙ tl̄es ꝓñe nō ſūt ſp ſimplices ſed freq̄nt̄ ſūtvt nunc ſolū. vñ iſta ꝓ ſeq̄ntia ſōr ꝑ ſe eſt aīal ḡ albū ꝑ ſe ē aīal ñ ē ꝓña ſimplex ſed tm̄vt nūc. qa nūq̄ vz niſi dū ſōr eſt alb⁹ qñ eī ſōr nō eſt alb⁹ tūc nonvz. ſil̄r iſta ꝓña filius dei de nccitate eſt de⁹ ḡ hō de nccitate eſt de⁹ eſt ſolū bōa vt nūc. qa nō valet niſi dū filius dei eſt hō vñ añ īcarnationez novaluit. Sil̄r ſi filius dei deponēt naīaz aſſūptā nōvalēt Sil̄r tal̄ ꝓña eſt bōavt nūc hec ꝛs pōt aſſumi a vbo demr̄ando naturā hūanam q̄ eſt iohānes ḡ ſuppoītū pōt aſſumi quia per iſtam ſuppoſitum ꝓteſt aſſumi non pl⁹ deo taf̄ niſi ꝙ illa res q̄ eſt mō ſuppoītū pōt aſſūi et l̄ eſtvm ſic eſt vm ꝙ albū pōt eſſe nigr̄ et ideo ſic hec eſtva albū pōt eſſe nigr̄ ñ obſtāte ꝙ hec eſt ipoſſibilis albū eſt nigruz ſic hec eſtva ſuppoītū pōt aſſūi non obſtante ꝙ hec eſt impoſſibilis ſuppoītuz hūanū aſſuīf̄ ita ſi hec ſit va edificator ꝑ ſe edificat hec eſt vēa albū ꝑ ſe edificat ſi idem ſit edificator ⁊ albū non obſtante ꝙ hec eſſet ꝑ ſe edificator edificat ⁊ ꝑ accñs albū edificat. Aliud etiā aduēnd eſt ꝙ oēs predicte ꝓñe ⁊ ꝓſil̄es ſūt ve q̄ñ termi ſupponūt ꝓſonaliter et ſigtīe qa ſi aliqs tmin⁹ acciperet̄ materialit̄ l̄ ſimpl̄r poſſēt deficere ſic dictū eſt ⁊ iō tales ꝓñe nonvalēt homo alb⁹ ſigt̄ aggregatuz ꝑ accñs ḡ hō ſignificat aggregatū ꝑ accñs qa añs nō ē vm ſūpto ſubiectovel materialit̄vel ſimplicit̄. Similiter non ſequit̄ de illo albo ꝑt̄ ꝑ accidens edificare ḡ de hoīe ꝑdicaf̄ ꝑ accidens edificaē et ita de multis aliis et iſta de inductiōe ꝓpōnū vniū ſaliū de mō ſūptaꝝ i ſenſu diſo et eis equalētium ad ꝓñs ſufficiant Ca. xxxiii

Hs viſis videndū eſt quō oēs ſingulaēs de mō ſūpte ī ſēſu ꝓpoſito et eis equalentes ſe hñt advles de mō ſūptaſ in ſenſu ꝓpoſito et eis equalentes et qa aliter eſt de diuerſis ideo de eis dicendū eſt ſepatiz et ꝓmo circa illas de nccā⁹ et eſt ſciendū ꝙ ñ ſemp ſingulares de nccā⁹ tales inferūt vniuē ſales de nccā⁹ niſi in ſingularib⁹ ſubiciāt̄ ꝓnoīna ꝺmonſtratiua ſūpta cū ſubiecto ꝓpōnisvl̄is Vnde ſuppoſito ꝙ quelibet ꝓſona diuina aſſūpſiſſet naturam humanā et ꝙ nullus alius homo eſſet exiſtens iſta ꝓña nonvaleret iſtuz eſſe deum eſt nccāriū demōſtrando patrē q ī reiveritate eſſet homo et iſtū eſſe deum ē neceſſarium demonſtrando filium ⁊ iſtū eſſe deum eſt neceſſariū demōſtrando ſpm̄ ſcm̄ igit̄ omnez hominem eſſe deū eſt neceſſariū quia añs eritvm illo caſu poſito et conſeqns falſuz et tñ illo poſito iſta ꝓña eſſet bōa iſtū hominē eſſe deū eſt nccāriū demr̄ando patrē et iſtuz hominē eſſe deū eſt neceſſarium ꝺmōſtrādo filium et iſtum hominem eſſe deū eſt nccārium demōſtrando ſpiritum ſcm̄ ḡ omnē hominem eſſe deū eſt neceſſariū ex inductione et hoc ſi non poſſūt eſſe plures hoīes. Vbicūq; enim poſſunt plura contineri ſub ſubiecto vniuerſalis q̄ continef̄ in inductione nōvalet conſequentia virtute talis inductiois. Sic igitur patet ꝙ rarovel nunq̄ ſingulares de nccārio habentes ꝑciſe ꝓnomina demōſtratiua ꝑ ſubiectis ſumpte in ſenſu compoſito inferūt vniuerſalem ſumptam in ſenſu compoſito ⁊ l̄ quia illa rl̄a non eſt gn̄alit̄vera omnes ſingulares ſūt nccārie ḡvl̄is eſt neceſſaria Similit̄ talisvniuerſalis de nccā⁹ non infert tales ſingulares et hoc quia illa regula non eſt gn̄alis vniuerſalis eſt nccāria ḡ ſingulares ſūt neceſſarie. Vnde iſta vniuerſalis eſt nccāria omne verum contingens eſt vm et tamen nulla ſingularis eſt nccāria ymo q̄libet ē contingēs

qa q̄cūq; vo ptingenti demr̄ato hec ē ptingēs
ñ verū ptingens est ver; qa eo ipo q; ē ver; cō
tingens pōt esse falsū et p ꝓns pōt nō esse ve-
rū et ita nō est illa ꝑma nccāria. Sil'r ꝛ3 inten
tionem ꝓhi hec est nccāria oē albū est colora
tū et tñ q̄libet singular̄ est ptingēs q̄cūq; eniz
demr̄ato hec est contigens l̄'albū est colora-
tū qa pōt esse falsa i° destructo. Tñ sciendū
est q; aliq̄lis diuersitas est int'vlēz affirmati-
uā et negatiaz. nā ex l̄ q; vlis affirmatia est
nccāria non pōt inferri q; singulares de sub-
iect̄ q̄ nō sūt ꝓnoīa demr̄atia hue alie sūt ne-
cessarie. Sed sivlis negatia sit nccāria q̄uis ñ
oporteat q; ille singulares q̄ hñt ꝓ subiect̄ ꝓno
mia demr̄atia sūpta cū subiecto ꝓpōis vlis sit
nccārie sic hec est nccāria nullū albū ē, nigruz
tñ nulla singular̄ est nccāria hec ei nō est ne-
cessaria hoc nō est nigr; illud nō est nigr; q̄-
cūq; albo demr̄ato nec aliq̄ tal' sōr nō est nigē
plato non est niger ſ3 q̄libet talis ē nccāria l̄
albū non est nigrū illd albū nō est nigrū et sic
dē aliis.

Ca. xxxiiii.

CIrca inductionē vliuz de possibili est
sciend q; ex singularib⁹ nō seq̄t vlis q̄
a illa r'a nō valet oēs singulares sūt
possibiles g̃ vlis ē possibil' sic nō seq̄t hec ē pos
sibilis hec ꝓpō ptingēs est va ꝛ hec ē possibil'
ista ꝓpō ptigens est va et sic de singul' g̃ hec ē
possibil' ois ꝓpō ptingens est va et ita freqnt̄ē
vlis est ipossibil' ꝛ tñ q̄libet singularis est pos-
sibilis et iō talis ꝓña nōvz istud lignū ptinuū
esse actu disū est possibile et istud lignū ꝓti-
nuū esse actu disū est possibile ꝛ sic de aliis g̃
oē lignū ptinuū esse actu diuisū est possibile
et hoc accipiēdo oēs ꝓpōes i sensu ꝓpoito. nā
si accipet in sensu diso ꝓclusio esset va qa ista
ē va oē lignū ꝓtinuū potest dīdi Et si dicat
q; sic ex possibili nō seq̄t ipossibile ita ex pos
sibilib⁹ nō seq̄t ipossibile. Dicēdū ē q; ex pos
sibilib⁹ et ꝓpossibilibus nō seq̄t ipossibile ta
men ex possibilib⁹ bñ seq̄t impossibile ꝛ ita ē
in ꝓpoito qa singulares taliū vliū ipossibiliū
si sint possibiles tñ sūt sil' cū hoc ipossibiles

Est tñ hic notandū q; qñq; vni⁹ vlis sūt ifi-
nite singulares et' qñ sic est possibile est q; vni
uersalis sit ipossibil' et q̄libz singular̄ possibil'
et nulle due singulares sūt ippossibiles ſ3 ta-
men q̄libet vna accepta est ñ ꝓpossibilis cīb⁹
aliis sil' sūptis. qñq; ātvniusvlis sūt finite sin-
gulares et tūc si vlis sit impossibil' nccē est q;
aliq̄ singular̄ ē impossibilis l' aliq̄ singulares
in certo numero sūt ipossibiles. Notādū est
q; illa r'a nō est valis est possibil' g̃ sue sin-
gulares sūt possibiles sic si null⁹ hō sit alb⁹ et
multi asini sint albi hec vlis est possibilis om
ne albū est hō ꝛ tñ nulla singular̄ est possibil'
qa q̄cūq; albo demr̄ato hec est ipossibil' l̄ al-
bū est hō et tñ sivlis sit possibilis oz q; posset
hre oēs singulares possibiles sicut illo cau po
sito ista oē albū est hō nullā habet singularez
possibilē et tñ pōt hre qa poito q; nihil essz al
bū. nisi hō tūc vlis isti⁹ oē albū ē hō oēs singu
lares essent possibiles.

Ca. xxxv.

CIrca illas de ptigēti est sciendō q; sin-
gulares de ptigenti nō iferūt vlēz de
ptingēti qa illa r'a nō valet singula-
res sūt ptingentes g̃ vlis est ptigēs q̄libz ei sin
gular̄ illi⁹ vlis ē ptingens ois ꝓpō va ptingēs
est vera ꝛ tñ vlis est nccāria. sil'r ista ē ipossibi
lis nullū vm ptigens est vm et tñ q̄libet singu
lar̄ est contigens et ita tal' iductio nō vz hāc
ꝓpōnē vam ptingentē esse vaz est ptigens ꝛ is
tā ꝓpōez vā ptigentē nc̄ g̃ oēz ꝓpōez vā ptigen
tē esse vam est ptigens. sil'r nō seq̄t epuer⁹ qa
r'a ista ē fā vlis ē ptigens g̃ q̄libz singular̄ p
ista pz q; ābe illar; r'ar; sūt flē oēs singula ēs
sūt ipossibiles g̃ vlis est ipossibilis. vlis ē ipos
sibil' g̃ oēs singula ēs sūt ipossibiles sicut p p̄
dicta pz. Et eod° raro alie ꝓpones mōales vni
uersales sūpte i sēsu ꝓpoito iferūt suas singu
lares sūptas in eod̄ sensu sic ñ seq̄t oēz hoiez
ee risibilē ē p° vm g̃ hūc hoiez ee risibile ē p°
vm ꝛ tñ freqnt̄ ē bōa iductō ex singlarib⁹ ad
vlē. Vñ bñ seq̄t hūc hoiez esse aīal est p seve
rū et istū hoiez nc̄ ꝛ sic ō aliis g̃ oēz hoiez esse
aīal est p severū et ita est de mlt̄is aliis q̄ñ aūt
hoc sit ꝛ q̄ñ nō pōt facilit̄ sciri p ea q̄ dca sunt
et sciendo qd req̄rit̄ ad l̄ q; tal' ꝓpō modal' sit
vera et ideo ad pns de iductiōe ista sufficiāt

Capitulū xxxvi.

POst hec dicēdū est de r'is q̄b⁹ pōt p-
bari aliqd esse equocū ꝛ ꝑmo ponen
de sūt r'e q̄s poit Ar. ꝑmo thopico-
rū Est āt r'a sua tal' qd ꝑtiat' dīūt' est equo-
cū. Pro ista r'a ꝛ aliis seq̄ntib⁹ est ꝑmo notād
ī gñali q; equocatio cū ñ sit nisi' nois q̄ est vox
ad placitū significatia et p ꝓns ñ est aliq̄ equ-
uoca° nisi ad pl'm ñ pōt sciri q̄ vox est equoca
ꝛ q̄ ñ nisi ꝓuicendo ex dict̄ auctor; q; tebāt v
na ipōe nois l' plib⁹ l̄ āt ñ pōt sciri nisi p l̄ q;
in vno loco attribuebāt aliq̄ ꝑtū noi ꝛ in ali
o loco attbuebāt eidez aliqd repugnās p° et p

hoc pōt haberi equocatio et iō qñ aliqd ꝓriaſ pluribꝰ ita ꝙ inueniť i aliquibus vnū ꝓriari v niuerſaliť et in aliis reliqū ꝓriari eiꝺvliť ſūpto tūc maiſeſtū ē illud equiuoce accipi. Et iō ſi aliqñ iueniť illa ꝓpō omī accuto ꝓriaſ ḡue et aliqñ illa oī acuto ꝓriaſ obtuſū maiſeſtum eſt ꝙ taliť vtētes hac voce acutū equocevtebā ť qa ſi acutū nō eſſet equocū maiſeſtū eſt ꝙv ťq ꝓpōnū ꝑdictaꝝ erit flā. ſi ei acutū nō eſſet equocū acuto i voce ⁊ acuto i magitudie hec eſſet falſa oī acuto ꝓriaſ ḡue ꝓ multꝫ ſingularibꝰ ſic manifeſte patꝫ. Et ſiť pꝫ maiſeſte ꝙ alia eſſꝫ falſa et ex q̄ auctores talesvlēs ꝓceſſerūt oportuit eosvel mētirivel equocevti voce eaꝺ. ſi āt poſſibiſſēt tm̄ idiffītas q̄ nō inferūt ꝑdictasvlēs nō poſſet ꝓcludi iſtā vocē eſſe equocā Aliꝺ eſt notāꝺū ꝙ p. vult hic ꝙ illud qꝺ eſt equocū hꝫ ꝓriū ex q̄ pꝫ ꝙ cū ſolavox ſit equoca ipamet hꝫ ꝓriū. Et ex q̄vox taľ nō cō ťriaſ alterivoci tāḡ ſibi ippoſſibili i eoꝺ ſubiḉto nō plus q̄ alteri oꝫ nccā ꝙ Arī. equocevtaſ hac voce ꝓriū qꝺvm ē. Sꝫ quō ſ nomē ꝓriumeſt equocū dictū eſt in li ꝑntoꝝ Alia rťa eſt ⁊ eſt Arī. ſi noī ꝓpoīto ſint plura ꝓria q̄uis ꝓtenta ſub aliq̄vno noīe illud nomē eſt equocū ſic albū eſt equocū nā ſibi ꝓriaſ nigruꝫ qꝺ eſt equocū advocē et ad colorē. Qꝺ āt iſta ſint equoca pꝫ qa ſenſibꝰ diuerſ apphendūtur Notāꝺ eſt ꝙ nō ex hoc ꝑciſe ꝙ aliq̄ apprehendūť diuerſis ſenſibꝰ ꝓtigit inferre ꝙ nomē ꝑē eis eſt equocū tūc enim q̄litas eſſꝫ nomē equocū qꝺ fa lſū eſt ſꝫ qñ aliq̄ apprehēdūť a diuerſis ſenſibꝰ tūc nomē ꝑē eis aliqñ vliť ſūpto attbuiť apphēdendi ab vno illoꝝ ſenſuū ⁊ aliqñ eiꝺē vliť ſūpto attbuiť apprehendi ab alio ſenſu eſt equocū eis ita ē de exº Arī. nā aliqñ dicūt auctores ꝙ oē albū eſt apphenſibile a viſu ſic naturales. aliqñ āt dicūt ꝙ oē nigꝝ eſt apphenſibile ab auditu ſic muſici ⁊ ita oꝫ ꝙ equocevtāſ hac voce albū ⁊ etiā hac voce nigrū ñ ſic āt īueniť aliqñ ꝙ oīs q̄litas apphendiť aviſu et aliqñ ab auditu ſ alio ſenſu

Tercia rťa eſt ſi nomen ꝓpoītū aliqñ hēat ꝓrium et aliqñ nō eſt equocū ſic delectationi i potu eſt aliqd ꝓriū delectatiōi fm ſciaꝫ nihil eſt ꝓriū. ſiť amare fm aiaꝫ eſt aliqd ꝓriū et amare fm corpus nihil eſt ꝓriū ḡ tā delectaº q̄ amare ē equocū. Notāꝺ eſt ꝙ nō ex ſ ꝑciſe ꝙ vnū ꝓtentū hꝫ ꝓriū et nō ťliquū pōt oſtēdi ꝙ illd ꝑē ē equocū tūc enī q̄litas eē teq nomī uocū ſꝫ ex ſ ꝙ aliqui attbuūt aliqñ hēre ꝓriū illi noīvliť ſūpto ⁊ aliqñ negāt ſeqť ꝙ ē quocevtāſ hoc noīe. Aliud notāꝺū ē ꝙ iſta que dicit Arī. de delectatiōe ⁊ āmare dicit tā tūmodo ḡtia exempli Quarta rťa ē ꝙ ſi aliqua ꝓtenta ſub noīe ꝓi habeāt aliqꝺ mediū et alia nō habeāt vel ſi habent mediū non tamē idē mediū tūc illud nomē ꝑē eſt equocū ſic albū ⁊ nigꝝ i colore hñt mediū vt notū eſt ſꝫ invocevel nō hñt mediū vel hñt aliud mediū ſcꝫ raucū et iō tā albū q̄ nigꝝ eſt equocū Iſta rťa ē intelligenda ſicut ꝑcedentes; qñ ſcꝫ talibꝰ vťr ſūpto attribuiť hr̄e mediū ⁊ aliquando negāť ab eis mediū vel attribuiť aliꝺ mediū Quīta regula ē ſi aliq̄ ꝓtēta hēant plura media et alia nō. tūc nomē cōmune eſt equocū ſicut albū et nigꝝ i colore habent plura media: invoce nō ideo albū et nigꝝ ſūt equoca. Notandū ꝙ qñ diē p. albū colorē nō loquitur ꝓpe ſed ī ꝓpe ponēdo ꝓcretū ꝓ abſtracto ſ ē albū ꝓ albedīe q̄ ē color Sextarťa ē ſi vnū ꝓriorū dr̄ mltiplr̄ ťliquū dr̄ ſic mlti. ñ vī ꝺre ē equocū ad nō habere potentiā viſiuā et ad nōvti potentia viſiua ideo videre eſt equiuocū. Sciend eſt ꝙ iſta rťa ſicut q̄libet talis ſi vnū contrariorū ē equocū et reliquū eſt equiuocū. Et ſivnū ꝑuatīe oppoītorū ē equocū et reliquū eſt equiuocū ē intelligēda qñ ſibi opponūť in eodem gñe oppōis invtroq̄ ſenſu ſi autem nō: tūc nō oꝫ ſivnū oppoſitorū ſit equocū ⁊ reliquū ſit equocū Septīa rťa eſt vna que dicta eſt ſ. ſi vnū ꝑuatīe oppoītorū ē equiuocū reliquū eſt equiuocū ſicut ſi ſenſibile ſit equocū qa aliqd dicit ſenſibile ſecūꝺū animā puta ꝙ habet animā ſenſitiaꝫ et aliqd dicit ſenſibile fm corpꝰ puta ꝙ pōt ſentiri oꝫ ꝙ in ſenſibile ſit equocū et pꝫ prius quō illa r̄gula debet intelligi Octaua regula ē ſi caſus ſit equiuocum et ꝓiugatuꝫ erit equiuocū et eꝑſo ſicut quia iuſte diciť equiuoce fiť et iuſtū. Similiter ſanatiꝫ dicitur equiuoce ḡ et ſanatīe. Qualiť aūt debeat cognoſci ꝙ caſus vel coniugatuꝫ dicitur equiuoce non pōt ſciri niſi ꝑ auctores qui aliquando attribuūt aliquid caſui vel cōiugato vniuerſaliter et aliquando dicunt contrarium Nona regula ē ꝙ quando aliqua concreta ſunt in diuerſis p̄dicamentis nomen cōmune eis eſt equiuocū

Sed ſcienduꝫ eſt ꝙ illa regula ſicut precedentes debent intelligi aliqñ illi nomini ſūp tovniuerſaliter diuerſa predicata non ſubordinata attribuūť ſicut delicati dicūt ꝙ omniſ

cib⁹ bonus est effecctiu⁹ voluptatis medici ät dicūt ꝙ ois cib⁹ bō⁹ est effectiu⁹ saītatis ⁊ ecō uerso maīfestū est ꝙ ist̄i et illi vtūr equoce ł̄ noie bon⁹. Sīr morales dicūt ꝙ ille ē bō⁹ qa ē iustus vel fortis ⁊ ita p3 ꝙ ł̄ noie bō⁹ equoce vtūr diuersi et ita est de ł̄ noie albū ⁊ hoc noie acutū et sic de aliis Decīa rīa est si no mē ꝓpoītū est ī diuerſ generib⁹ nō ſubalt̄nis ip3 ē equocū Nota ꝙ iste due rīe itelligen de sūt sic p̄cedētes ⁊ sīt cū ł̄ sūt itelligende qñ illa gña nō ſubalt̄na sic nō ſubalternāt ꝙ v-nū nccā° remouet a reliq̄ vl̄r sūpto. si ei vnū p̄dicet ō reliq̄ pticularīt sūpto nō o3. et p hoc p3 ꝙ p illas rīas nō pōt ꝓbari ꝙ idē nō pōt es se in diuersis p̄dicamēt aut ī diuersis gñibus nō ſubalt̄nis nīl vnū remouea vl̄r a reliq̄ ⁊ ł̄ nccā° Vndecīa rīa ē si vnū p̄rio⁹ sit equocū et reliquū Duodecīa rīa est qñ vnū attri buit multa diffienda sūt ꝓpoīta ex illis multis et illo vno et si multis illis ablatis nō r̄mānet idē nomē illud nomē erit equocū sic albū cō uenit voci et corpori et illa duo ꝓpoīta albū ⁊ corp⁹ sūt diffiniēda sic albū corp⁹ est res īfor mata tali colore et vox alba diffinit sic q̄litas bene audibilis et maīfestū est ꝙ ille diffiniti ones nō sūt eedē ideo albū est equocū Alit̄ pōt dici et meli⁹ ꝙ illud p̄ ē diffiendū ita ta men ꝙ illa qb⁹ ꝓuenit ponāt ibidē ⁊ tūc si ab illis ablatis qō remanet nō est idē illud nom̄ erit equocū sicut naturalis si diffiniat albu3 dicet sic albū ē corp⁹ hns talē colorē et musi cus diffiniet sic albū: albū ē vox bn̄ audibilis et maīfestū ē ꝙ ablat illis duob⁹ corp⁹ ⁊ vox qd remanz nō ē idē iō albū ē equocū Tre-decīa regula est si cōcreta nō sint ꝓpabilia ꝑ magis ⁊ min⁹ nec r̄m eq̄ nomē p̄ē eis est equi uocū et intelligīt ista sicut p̄dicte Decīa q̄r ta regula est illud nomen qd est dr̄a diuersō-rū generꝫ nō ſubalt̄natī poītorꝫ est equocū si-cut acutū est dr̄a vocis et etiā dr̄ña magnitu dinis iō acutū ē equocū Sciendū ē ꝙ q̄uis de eadē dr̄a possint p̄dicari diuersa gña nō ſub-alt̄natī poīta idez tn̄ nō pōt esse dr̄a diuisiua taliū generꝫ diuersorꝫ sic dicit hic Arī. De ciaqnta regula ē illō qō dīdit p diuersas dif-ferentias in diuersis locis est equocū sicut co lor alit̄ diuidit ī nasali phia et in musica et ī rethorica iō color ē equocū. Intelligendū est ꝙ nō accipit hic dr̄a p̄cise ꝓ dr̄a essentiali sed etiā ꝓ accn̄tali. Decīasexta rīa ē si idē nom̄ aliq̄ ponāt ſpēs vni⁹ et aliq̄ dr̄a alt̄i⁹ nomē est equocū Notādū est etiā ꝙ gñalit̄ qñ ali qō nomen vel dictio q̄cūq; r̄m vsū recte loq̄nti ū et intelligentiū attribuit alicui vl̄r sūpto et alibi r̄m vsū recte loq̄ntiū siue in illa scīa vel artevel ī alia siue etiā in illo ydeomatevel in alio inueniāt aliqd r̄m vocē sibi attribui vel ip sū alteri ex q̄ seqt̄ aliqd repugnās ꝓori illud est equocū vl̄ saltē accipit equoce Pro quo sciendū est ꝙ aliud est esse equocū et aliud su mi equoce. Nā illud est equocū qō sig̃t plura equiuoce. sed illd accipit equoce qd ł̄ sig̃t plu-ra equiuocevel stat ꝓ plurib⁹ equoce ſz ista di ſtictio declarabit inferius qñ tractabit de fal latia equiuocationis.

Capitulum xxxvii.

In Vnc ponende sūt regule gñales ꝓ-tiis deseruientes que sunt multe.

Vna ē ꝙ ex vero nunq̄ sequitur fal-sum et ideo quandocumq; antecedens est ve-rum et consequens falsum consequentia non valet. Et hoc est regula sufficiens ad proban dum consequentiam non valere. Sciendu3 est ꝙ totū quod p̄cedit cōsequens vel conclusi onem dicitur antecedens et ideo antecedens aliqñ est vna ꝓpositio et aliqñ ꝓtinet plures vt patet in sillogismo et tunc q̄uis vna illarum ꝓ positionum sit vera conclusio poterit esse falsa sed si quelibet illarum sit vera cōclusio nō po-terit esse falsa si sequatur ex eis Alia re gula est ꝙ ex falsis pōt sequi verū et ideo ista cōsequentia non valet antecedēs est falsū er-go consequens falsū sed ista consequentia est bona consequens est falsū ḡ et antecedēs ita scilicet ꝙ si cōsequens sit falsū oport3 ꝙ totū, añs sit falsū vel ꝙ aliq̄ ꝓpositio q̄ est pars an-tecedent sit falsa ſz nō opor3 ꝙ qliq3 ꝓpō que ē ps añt sit falsa qa aliqñ ex vna ꝓpōe vēa ⁊ a lia falsa seqt̄ cōclusio falsa sic p3 hic ois hō ē animal lapis est hō ḡ lapis est aīal Alia re gula est si aliq̄ ꝓña sit bōa ex oppoīto ꝓntis se qt̄ oppoītū añt Notādū ꝙ qñ añs ē vna ꝓ-positio sp si sit bōa cōsequentia ex oppoīto cō-sequentis sequit oppoītū añtis sed qñ antece dens ꝓtinet plures ꝓpōnes tūc nō o3 ꝙ ex op poīto cōsequent seqt̄ oppoītū añt siue cuiusli bet ꝓpositionis q̄ est pars añcedentis sed opor tet ꝙ ex oppoīto ꝓñt cū vna ꝓpositiōe sequat oppositū alteri⁹ ꝓpōis sic bn̄ seqt̄ ois hō ē al-bus sortes est hō ḡ ⁊c et tamen non sequitur sortes non est albus ergo sortes non est hō ſz bene sequitur omis hō ē alb⁹ sor nō est albus

g̃ ſor nō eſt homo et ex oppoīto ꝓcluſionis ꝛ maiore ſeq̃ oppoītū minor̃ et nō ex ſolo oppoīto ꝓcluſioīs ſic bñ ſeq̃ oīs hō eſt aĺ aſin⁹ ē hō g̃ aſin⁹ eſt aĺ et tñ ex ſolo oppoſito ꝓclōis nō ſequiť oppoītū maior̃ nā nō ſequiť nⁿ aſinus eſt aīal g̃ nō oīs hō eſt aīal ſ3 ex oppoſito ꝓclōnis cū mioē ſequiť oppoītū maior̃ nā bñ ſequiť null⁹ aſinus eſt aīal aſin⁹ ē hō g̃ non oīs hō eſt aīal Alia rĺa eſt qcquid ſeq̃ ad ꝑñs ſequiť ad añs ſic ſeq̃ omne aĺ currit g̃ ō nis homo currit quicquid ſeq̃ ad iſtā oīs hō currit ſeq̃ ad iſtā oē aīal currit. Et ex iſta ſeq̃ alia. ſ3 quicqd antecedit ad añs antecedit ad conſequens quia aliter ſequeret⁹ aliquid ad ꝑñs qȝ nō ſeq̃ ad añs nā ſeq̃ oē aĺ currit g̃ oīs hō cur. et tñ nō ſeq̃ oīs aſin⁹ currit g̃ oīs hō currit et ſiĺr iſta rĺa ē falſa qcqd añcedit ad ꝑñs añcedit ad añcedēs ꝓpt̃ idē Exiſtis ſequūť alie rĺe ſ. quicquid ſtat cū añcedēte ſtat cū ꝑñte ſicut quicqd ſtat cū iſta oē aīmal currit ſtat etiā cū iſto ꝑñte oīs hō cur. ſed nō qcqd ſtat cū ꝑñte ſtat cū añcedēte nā cū iſto ꝑñte oīs hō currit ſtat iſta aliqs aſin⁹ ñ currit et tamē nō ſtat cū iſta oē aĺ currit Alia rĺa eſt qcqd repugnat ꝑñti repugnat añcedēti ſic̄ qcqd repugnat iſti oīs hō currit et iſti ō ne aīal currit ſed nō econuerſo qa aliqd repugnat añcedēti qȝ nō repugnat ꝑñti vt iſta repugnt tm̃ hō currit et aliud ab hoīe currit ſed iſta nō repugnt hō currit et aliđ ab hoīe cur. et iō tales ꝑñe ſūt bōe oppoītū ꝑñt̃ ſtat cū ātecedente g̃ ꝑña nō eſt bōa. oppoītū ꝑñt̃ non ſtat cū añcedente g̃ ꝑña eſt bōa S3 ſciendū ꝙ ꝑña poterit eſſe bōavt nūc q̃uis oppoſituȝ ꝑñtis poſſet ſtare cum añcedēte ſed ſi oppoſitū ꝑñt̃ ſtetvel poſſet ſtaē cū añcedēte nō poterit eſſe ꝑña ſimplex. Alia regula ē ꝙ ex nccārio nō ſeq̃ ꝓtingens. Et alia rĺa ē ꝙ ex poſſibili nō ſeq̃ ipoſſibile et iſte due rĺe ſūt ītelligēde de ꝑña ſimplici qa ex nccā⁹ nō ſeq̃ ꝓtingens nec ex poſſibili ſeq̃ impoſſibile cō ſeq̃ntia ſimplici. tm̃ ꝑña vt nūc bñ potēit ſequi ſic bñ ſeq̃ oē ens ē igiť ſōr eſt. ꝛ tm̃ añs eſt. neceſſariū ꝛ ꝑñs ꝓtigēs ſiĺr bñ ſeq̃ oē coloratuȝ ē hō g̃ oīs aſin⁹ ē hō ꝛ tm̃ añs ē poſſibile et cō ſeq̃ns ipoſſibile et ꝑña ſolū ē bōavt nūc Et notāđ ē ꝙ q̃uis ex poſſibili nō ſeq̃ ꝑña ſimplici ipoſſibile tm̃ aliq̃n ꝓpt̃ pōnē poſſibiĺ ꝓcedēdū eſt ipoſſibile et negādū ē neceſſariū ſ3 ñ nūq̃ eſt faciēdū niſi ī argumētatiōe obligatoria et durāte tpe obligatioīs de q̃ aliqd inferi⁹ dicet Alie rĺe dāť ꝙ ad ipoſſibile ſequitur qđlibȝ. et ꝙ nccāriū ſeq̃ť ad qȝlibet ꝛ iō ſe qť tu es aſinus g̃ tu es deⁱ et ſeq̃ť tu es aſinus g̃ deⁱ ē trinⁱ et vnⁱ ſed tĺes ꝑñe nō ſūt formaleſ iō ille rĺe ñ ſūt multū vſitate. Ca. xxxviii.

QVoniā logic⁹ circa obligatiōes et in ſolubilia ſpēales facit difficultates iō ad iſtⁱ ſūme ꝓpletiōeȝ q̃ de oī mō arguēdi gñalē ťdit noticiā ſūt aliqua pſcrutāda. et ꝓmo differendū ē de obligationib⁹ Eſt aut ꝓmo ſciēdū ꝙ obligaº ſic diffiť a multis. Obligaº ē ꝑfixio enūtiabiĺ ſm aliquē ſtatū. qñ ſ. aliqs ex ꝓſenſu ꝓpo obligať ab oppōnēte ad aliqd ī diſputatiōe ad qđ ꝑus nō erat obligat⁹ tūc fit obligaº. Obligationis aūt mⁱte ſpēs aſſigñť ſ3 inſtitutio/petiº/poſitio/depoſitio/dubitaº/et ſitvm. Inſtituº ē alic⁹ vocabuli noua īpō ꝓ tpe diſputatioīs et nō vĺť duratura. et ꝓt ex iſta īſtitutiōe accipi vtilitas qa p talē īſtitutiōeȝ qñȝ fit breuior lōcutō qñ ꝙ eī dȝ fieri diſputaº de re ignota ꝛ tūc vtile ē diſputātib⁹ ꝓ tpe diſputatioīs ſibi certū nom̃ īponē. qñ ꝙ ăt fit īſtitutio taĺa ſophiſtis ad decipiēdū rñdentē et ad obuiāđ eis rōabiliť rñdēº. De iſta ſpē dāť aliq̃ rĺe. Vna ē ꝙ nūq̃ ps pōt ſig̃re totū cuius eſt ps. ſ3 iſta rĺa capit inſtātiam nā in iſta ꝓpoſitiōe oīs ꝓpō eſt vera. ſubiectū ſignificat totā ꝓpōeȝ ſiĺr idē pōt ſignificare ſe g̃ pars eadē rōe pōt ſig̃re totū. añcedēs patet nā hoc nom̃ vox ſig̃t oēȝ vocē et ꝓ conſeqns ſeipſā. Similiter hoc nom̃ nom̃ ſig̃t oīa noīa qa oī noī ꝓpetit diffio nominis. g̃ ſeipſū ſig̃t. Ideo dicendū ē ꝙ q̃uis ps poſſȝ ſig̃re totū cuius eſt ps tamen talis īſtitutio ñ eſt ſemp admittenda. qñ eī ꝓ illā inſtitutiōeȝ partis hñt̃ eādeȝ inſtitutionez totū ſig̃tū mutareť averitate in falſitatez et ꝙuerſo tūc nō eſt taĺ iſtitutio admittenda. ꝓ ł̃ ſoluiť hoc ſophiſma quia ſignificet a. ꝑciſe hoc totū a ſig̃t falſū tūc queriť an a ſig̃tvm an falſū ſiveruȝ g̃ cū a nō ſit equiuocū hec eſt falſa a ſig̃t falſū et inſtitutum eſt ꝙ a ſignificet hoc totuȝ a ſig̃t falſum ſi igiť a ſig̃t falſū g̃ hec eſt va a ſignificat falſū et a ſig̃t hoc g̃ a ſig̃tvm. Reſpōdendū eſt ꝙ illa inſtitutō nō eſt admittenda ꝓ eo ꝙ hec oro a ſig̃t falſū que eſt falſa q̃ a nihil ſig̃t mutareť in veritatem ſi preciſe imponiť ad ſignificandum hoc totū et nihil aliud. Et ſi dicatur ꝙ hoc eſt poſſibile ꝙ a ſig̃t hoc totū ſed omne poſ. eſt ponibile pōať g̃ ꝛ ť dit argumentū. Dicendū eſt ꝙ dra eſt int̃ po-

ſitiõez et iſtitutoez vñ qa poſſibile eſt ꝙ a ſignificz ſ̄ totū a ſigt falſū iõ eſt ponibile et ido iſto poſito nõ accidit ipoſſibile. vñ q̄ accipis aut a ſigt verꝝ aut falſū. rñdendū ē ꝙ neq; vm neq; falſū ſigt et pōt rñdē ꝙ tā verꝝ q̄ falſum ſigt qa illo poſito ſtāte verꝝ ꝙ pōt eē vm qa iſto poſito ſtāte pōt a ſigre ꝑcipe hoez et tūc dico ꝙ neq; eſt vm neq; falſū ſed tūc a habebit ſuppōnē pſonalē et ſuppoit ꝑcipe ꝓ oīb⁹ hoīb⁹ poterit etiā a ſigre idē ꝙ ꝓpō et tūc dicenduz eſt a ſigt tamverum q̄ falſum : quod non eſt incõueniens. Et ſi dicaſ omīa iſta ſtant ſimul a ſigt hoc totuz a ſigt falſū ⁊ nihil aliud ſigt q̄ hoc totū et oīa cõpoſſibilia ſiſ pñt eſſe vā igit pñt poni. pōt dici ꝙ illa ſtāt ſiſ ⁊ iõ poſſūt poni ſed iſtis poſitis negandū eſt oē repugnās eis et ideo illis poſit ſi arguitur a ſignificat verū vel falſū Rñdēdū ē nec ꝑcedēdo nec negā⁹ neq; dubitā⁹ neq; diſtīguēdo ſz rñdēdū eſt ꝙ ꝓpoitū non ēvm neq; falſū ſic aliq̄ poito ſi ꝓponiſ hõ eſt aſinus et petaſ rñſio. Rñdendū ē ꝙ nec ē rñdēdū ꝑcedē⁹ nec negā⁹ nec dubitā do nec diſtīguēdo neq; alio⁹ ꝓpe accipiendo reſpōſionē. Et ſi dicaſ ꝙ illis poit hec ē vā a ſigt verū et falſū g̃ illa ꝓpō ē ꝑcedenda et per ꝑns altera ē ꝑcedēda. Dicendū eſt ꝙ iſta a ſignificat vm vel flm nec ēvā nec falſa illis poitis. vñ iſto caſu poſito ad q̄libz talē ꝓpōnē reſpondendū eſt ac ſi nō eſſz ꝓpō vel oro ſigtia. Et ꝑ ꝑſimilē mod pōt rñderi ad multa alia ſophiſmata q̄ difficilia ſūt non exēcitaī arte obligatoria qa nō ſūt multū viſitata in theologia iõ per tranſeo Ca. xxxix.

ALia ſpecies obligatioīs aſſignaſ petitio q̄ obligat ad aliquē actū ꝑtinētez ad offitiū rñdēd exercendū ab eodē ſic ſi opponēs dic̄ peto ꝙ ꝑcedas ꝑmā ꝓpōnē ꝓponendā a me q̄ petiº recipiēda ē qa nō obligat ad ipoſſibile rñdētē et pōt eſſe rſa in iſta ſpē obligationis ꝙ nulla petitio eſt admittēda niſi cui rñdens ſatiſfacē pōt durāte petitiõe et q̄libet talis ē admittēda. Vñ i iſta ſpecie obligationis pōt ꝑcedi falſū ipoſſibile bene rñdenº puta ſi petas ꝙ ꝑcedā hoez eē bouem et ꝓpōas iſtā i tpe obligatioīs hō ē irrōnalis ꝑcedēda ē qa petita eſt ꝑñt et hec ſuffi ciūt de iſta ſpē obligationis ꝙ nō hz magnū locū in ſciis ptic̄larib⁹ Ca. xl.

TErcia ſpēs obligatioīs vocaſ poſitio. Circa quā ſciēdū eſt ꝙ dīt a cauū qui a caſus nō obligat ad ſuſcipiendū aliqd tanq̄ verū. Vñ et qñq; cā⁹ ⁊ poſitio ſūt reſpectu oppoitoꝝ ſic ſi ſor i reivitate eſt albuſ et ponaſ iſta ſor ē niger tūc ei ē cā⁹ ꝙ ſor ē albus et poſitū eſt ꝙ ſor eſt niger et illa poſitio obligat ad ſuſtinendō iſtā tā q̄ vam ſor ē niger et caſus tūc nō obligat ad ſuſtinēdū illaz tā q̄ vā ſor ē alb⁹. Itē cā⁹ ſp dz eſſe de re ꝑticulari ſed poſiº pōt eſſe vni⁹ ꝓpoīs idiffitevel ꝑticularis. ſic ſi veli tibi ponē caſū nō debeo dicere hō currit ſed dēo certificare rñdētē puta iſte hō currit vel iſte ita ꝙ a currat ita ꝙ a ſit nomē ꝓpū iſti⁹ ſz in poſitione poſſuz tibi ponere iſtā hō currit vel aliqs hō currit Circa caſū aliq̄ ſt rſa. Vna eſt ꝙ cā⁹ nūq̄ ē recipiēd⁹ niſi fiat certificaº de aliq̄ ꝑticlari. Alia rſa eſt ꝙ nūq̄ eſt caſus recipiēd⁹ ad ſuſtinend ipoſſibile Alia rſa eſt ꝙ ñq̄ eſt cā⁹ admittend⁹ ad ſuſtinēdō qō ꝛpugt actui rñſioīsvt ſi aliqs velit tibi ꝓponere iſtū caſū ꝙ tu ſis mortu⁹ et velit ꝙ tu ſuſtīeas iſtū caſū ñ dēs eū recipe qa repugt actui rñſionis nō ei ſtāt ſiſ ꝙ tu ſis mortu⁹ et ꝙ tu rñdeas iõ taſ cā⁹ nō eſt admittēd⁹ tñ tale ponibile eſt admittendū. poito g̃ obligat ad ſuſtiendū aliq̄ ꝓpoez eo mō q̄ ꝓpō vā dz ſuſtīeri a rñdente et ꝓſiſtit ars iſta i ſ̄ ꝙ i ꝓncipio dz aliq̄ ꝓpō ꝓponi. deide dēt ꝓpōnes poni ſm ꝙ placz opponēti ad q̄s dz rñs rñdere ꝑcedendovel negandovel dubitā⁹ vel diſtīguen⁹ qb⁹ rñſionib⁹ daī pōt opponens q̄ ſibi placz dicere cedat temp⁹. ſ̄ ē ceſſet tēp⁹ obligatoīs et tūc vidēdū eſt an taſ rñdēs bñ rñdere vel nō. ſic ꝓpono tibi iſtā ꝓpoez aīal currit deinde ꝓpono tibi iſtā null⁹ hō currit ſi eā cõcedas ſtatī dico cedat tēp⁹ ꝓbo ꝙ male rñdiſti qa cõceſſiſti falſū et ipertinēs ſ. iſtā null⁹ hō currit g̃ male reſpondiſti ſed iſte mod⁹ opponendi et rñdendi nō ſeruaſ q̄ñ poīt cā⁹ ꝓpt qd differt caſus a pōne ſcita tñ quō rñdenduz eſt facta aliq̄ pōne pōt euidenter ſciri quō rñdendum eſt poſito aliquo caſu. Et iõ ſufficiat nunc de poſitione tractare Circa quaz ſciendum eſt ꝙ poſitio quedam eſt poſſibilis et quedam impoſſibilis. Poſſibilis eſt quando ponitur propoſitio faſa contingens vel propoſitio contingens dubia. Et circa iſtā poſitionē dantur multe regule Vna eſt ꝙ omne poſitum in forma poſitionis propoſitū ſcitum et ſe tale eſt cõcedendū abſolute ſi illud poſituz quando proponitur non habet plures ſenſus q̄ quando per ſe pfertur. et ꝑ hoc ſoluiſ hoc ſophiſma ponatur iſta alteꝝ iſtoꝝ eſt veruz de

monſtratis iſtis duobus iohānes eſt epūs iohānes ſedet. Deinde ꝓponaſ iſta vnū illorū ē verū hec eſt cōcedēda qa ſeqns deinde ponaſ iſta copulatia vnū iſtorū eſt verū et alterum nō eſt verū ſi negas iſtā et ꝓceſſiſti iſtā ꝓtem vnū iſtorū eſt verū oportet te negare alterā ꝛ ita negas poſitū ſi ꝓcedas ḡꝓcedis tibi dubiū Dicēdū eſt ꝙ illud ſophiſma ibi ꝓpoſitū nō ē ꝓcedēdū ſ3 eſt diſtiguendo eo ꝙ in ſecūda pte alterū pōt eē nomē infinitū et tūc eſt copulatiavera et ꝓcedēda vl̄ pōt eē relatiuū ꝛ tūc eſt negāda et eſt hic terci⁹ mod⁹ āphibologie qa oro ꝓſe poſita nō eſt multiplex ſ3 poſita cū alia eſt multiplex Alia rl̄a eſt omē ſeqns ad poſitū vl̄ bñ ꝓceſſū vl̄ bñ ꝓceſſa vl̄ oppoſitū vl̄ oppoſita bñ negatorū ſcitū eē tl̄e ē ꝓcedend ſi ꝓponaſ. Verūtñ iſta ꝓpō oē ſeqns ex poſito ꝛē nō eſt ſep ꝓcedēda qa ſi ponaſ iſta nihil eſt tibi poſitū ꝛ ꝓponaſ iſta oē ſeqns expoſito ē cōcedēdū negāda eſt illa tanq̄ repugnās poſito Aliarl̄a eſt oē repugnās poſitovl̄ bñ ꝓceſſo vl̄ bñ ꝓceſſisvl̄ opoſito bñ negati vl̄ bñ negatoꝝ in tpe poſitiois ꝓpoſitū ē negand ſi nō ſit multiplex qñ ꝓpoſt Alia rl̄a eſt ꝙ ad oēz ꝓpō nē inptinētē hoc eſt que nec eſt ſeqns nec repugnās poſitovl̄ alicui bñ ꝓceſſovl̄ bñ negato reſpondend ē ſm q̄litatē ī eſt ꝓcedēda ē ſi ſit vera et negāda ſi ſit flā. ſi ſit dubitāda reſpondēdū eſt dubitatīe ſi mltiplex diſtiguēda eſt Ex p̄dict⁹ ſeqt ꝙ idē vno loco poſitū ē ꝓcedēd ꝛ ſi alio loco ponitur erit negād ſic poſita iſta pōne ſor currit ꝛ ꝓponaſ tm̄ iſta ꝓpō tibi poſita ꝓcedēda ē quia vera et ip̄tinēs ſi aūt p⁹ponaſ tibi iſta aliq̄ ꝓpō flā eſt tibi poſita illa eēt ꝓcedenda quia vera eſt ꝛ ip̄tinēs et ſi poſt poſitur iſta tm̄ iſta ꝓpō eſt tibi poſita eſt negāda quia repugnat poſito et bñ ꝓceſſo quia ordo ꝓpōnū ꝓpoſitaꝝ in arte obligatoria eſt nccārio attēdēd⁹ Ex p̄dict⁹ p3 ꝙ ꝓceſſa aliq̄ īdiffita nō oz ꝓcedere aliq̄ ſingularem ꝑmo loco ꝓpoſita ymo ōnes ordinate ꝓpoſite poſſūt negari ꝑ tervltiaꝝ ꝛ illa ꝓcedenda eſt eo qđ ſeq̄t ex poſitovel oppoſit⁹ bñ negatoꝝ et ſic etiam diſiunctiua eſt concedenda et tamen neutra pars ſi primomodo loco ꝓponatur eſt ꝓcedēda. Alia regula ꝙ poſito caſu poſſibili nūq̄ eſt negand neceſſarium nec impoſſibile concedendū que intelligenda eſt de neceſſario qđ ſēp fuit nccārium ante tempus obligationis ꝛ de impoſſibiliqō fuit im poſſibile ante tempus obligationis et non de illo qđ deueit nccārīū vl̄ ipoſſibile infra tempus obligatōnis quia tale nccārium pōt negari et impoſſibile concedi eo ꝙ durante tpe obligatōnis eſt vniformiter rñdē dum p⁹q̄ rñſū eſt ſemel ad eā.

Ca. xli

POſitio ipoſſibil̄ eſt qñ ponit aliq̄ ꝓpō ipoſſibil̄ Et ſciend eſt ꝙ multū refert ponē vnā ꝓpōnē ipoſſibilē ꝛ accipere aliquā ꝑnaz in qua vnū ipoſſibile infert ex alio ipoſſibili ſic mltū refert ponē iſtā ꝓpōnē hō ē rudibilis ꝛ inferre iſtā ꝑnaz ſi hō eſt aſin⁹ hō eſt rudibil̄ Sil̄r mltū refert ponē iſtā ꝓpō nē deus nō eſt de⁹ ꝛ iſtā ꝑnaz inferre ſi de⁹ nō eſt deus nō eſt deus ꝓpt̄ qđ iſta ꝓditiōal̄ ēpcedenda ꝛ poſitio nō eſt recipienda ꝛ q̄lꝫ poſitō eſt recipienda tāq̄ ipoſſibil̄ ꝛ ſuſtinēda eſt ī pōne ipoſſibili et tñ ꝑna ſiue ꝓditioāl̄ bona ē negāda ſic iſta ꝑna eſt bona de⁹ nō eſt tres ꝓſone ḡ de⁹ nō eſt de⁹ et tñ añs pōt recipi in pōe ipoſſibili ꝛ debet negari ꝑna. Sil̄r iſta ꝑna ē bona ſpūs ſcūs nō ꝓcedit a filio ḡ ſpūs ſcūs non diſtiguit̄ a filio ꝛ tñ in pōne ipoſſibili debz recipi añs ꝛ negari ꝑns Ex q̄ p3 ꝙ mlte ꝑne ſeu ꝓditōnales vere ſūt ꝛ tñ tā añs q̄ꝑns eſt ipoſſibile ꝛ tñ añs pōt recipi ꝛ ſuſtineri ꝛ ꝑns negari. Vnde circa iſtā poſitionem ipoſſibilē eſt ſciēd ꝙ nō q̄libz ꝓpō ipoſſibil̄ eſt admittenda quia illa ꝓpō ipoſſibil̄ q̄ maifeſte cuilibz itellectui infert ꝓtradictoria nō eſt admittēda ſz ſola illa ꝓpo ipoſſibilis ex q̄ p rl̄as ꝛ ꝓpōes ꝑ ſe notas de quibus nullus itellectus dubitare pōt non ꝑt inferri ꝓtradictoria eſt recipienda ī pōe ipoſſibili. Vnde tales ꝓpoſitiones deus nō eſt deus. deus nō eſt ſapiens. l̄ non eſt riſibilis ꝛ huiuſmodi ꝑt recipi in pōne ipoſſibili. et ex iſto patet ꝙ regule date de poſitione poſſibili ſcilicet ꝙ omne ſequens eſt cōcedendum ꝛ omne repugnans eſt negandum non ſūt generaliter obſeruande in poſitione impoſſibili ſed ſunt magis reſtringende. Vnde iſta regula poteſt dari pro poſitione impoſſibili omne ſequens ex oppoſito conſequentia naturali: vel ſimplici et tenente virtute poſitionis: vel regule per ſe note eſt concedendū Ex quo patet ꝙ in poſitione impoſſibili qō ſequit̄ ex poſitis et bene conceſſis ſylogiſtice eſt concedendum. Simil̄iter ꝙ ſequitur virtute talium regularum debite circunſtantionatarum ab excluſiua adv̄ſalem de terminis trāſpoſitis eſt bona conſequētia ab affirmatīa de p̄dicato ifinito ad negatiuā de ꝓto finito ē bōa

ꝓña et huiuſmodi eſt ꝓcedēdū. ſi enī tales cō ſequētie negarēt nulla poſſ3 eē diſputatio. illud aūt qd negāt ꝓñavt nūc vel ꝓña naturali vl alia ꝓña q̄ talī pōt negari q̄tūcūq; vacāt ſeq̄t ex poſito. Et ſiīr ꝓportionabiliīr dicēd ē de negatiōe repugnāt. Ex iſto p3 ſicut tactū ē ꝑus q̄ q̄ñ aliq̄ ꝓñavel ꝓditiōal ē cōcedēda et tñ pōt añs ſuſtineri ſine ꝓñte etiā q̄ añs ꝛcludit ꝓtradictionē. Vñ ſi q̄raī vtrū ſpūſſcūs nō diſtinguaī a filio ſi nō ꝓcedat ab eo ē rñdēd q̄ ſic q̄ p iſtā q̄onē nō q̄riī niſi deviſtate iſtiꝰ ꝓditionalī ſi ſpūſſcūs nō ꝓcedit a filio g̃ ſpūſſctūs nō diſtinguiī a filio q̄va ē q̄uis nō ſit euidēs va. Vñ multe ꝓñe ſūt bone et multē ꝓditiōales vē q̄uis nō ſint nobis euidētes. Siīr ſi q̄raī ſi deus ſit deus ſit trinꝰ et vnꝰ Rñdēd ē q̄ ſic q̄uis infidelis errās aliī rñderet qa illa ꝓditionalis eſtva cū ꝓñs ſit nccārīū q̄uis nō ſit euidens. Si aūt q̄raī an poſito tā̄q̄ impoſſibili q̄ ſpūſſcūs nō ꝓcedit a filio ꝓcedēd ſit tā̄q̄ ſeq̄ns q̄ ſpūſſcūs nō diſtinguiī a filio. Dicēd eſt q̄ nō qa ex q̄ illa ꝓditionalī nō eſt euidēs nō poteſt euidēt ſciri ſi ſpūſſcūs nō ꝓcedit a filio q̄ ſpūſſcūs nō diſtinguiī a filio iō q̄uis iſta ponaī tā̄q̄ īpoſſibilis ſpūſſcūs nō ꝓcedit a filio: nō eſt iſta concedenda ſpūſſcūs nō diſtinguiī a filio. Ex iſtis p3 q̄ multe ꝓpōes includētes ꝓtradictionē ſ̄ ē inferētes ꝓtradictō3 pñt poni pōne īpoſſibili nec ꝓpt ſ̄ ſūt ꝓtradcōriā ꝓcedēda qa fcā tali pōne nō oē ſeq̄ns ex poſito ē ꝓcedēdū ſ3 multa ſeq̄ntia ſūt negāda vl ñ ꝓcedēda niſi q̄ ſequūī euidēt ꝓpt poſitū. ita q̄ ꝓña talis pōt fieri euidēs ex naīalib⁹, ꝛ ſ̄ ſiue poſitū ſit vna cathegoricavel cōpoſita ex multis cathegoricis. q̄ñ aūt vna ꝓpōne īpoſſibili poſita et nō aliq̄ alia ꝓpō ē negāda. ſi aūt eſſ3 poſita cum ꝑma eēt ꝓcedēda. S3 nūq̄ taī poſitio īpoſ. ē inutilis. Dicēd ē q̄ q̄ñ taī poſitio ēvtilis qa q̄ñ p talē pōnē apīēvia ad ſcienā que ſūt bone et euidētes ꝓñe et q̄ nō ſunt euidentes ex q̄bus pōt cognoſci diſtinctio terminoꝝ et ordo eoꝝ et q̄ñ pōt p talē modū inueſtigari aliarū rerū diſtinctio. Ca.xlii

QVarta ſpēs obligatiōis poniī depoſitio. Et ē depoſitio obligatio ad ſuſtinendū aliq̄ ꝓpōne tā̄q̄ falſā ſic ſi dicatur ſic ſit hec va rex ſedet et deponaī iſta ſ̄ ē. ſuſtineaī tā̄q̄ falſa. Vñ circa iſtā obligatōe3 iſte ſunt rīe. Omne depoſitū ſub forma depoſiti ꝓpoſitū in tpe depoſitiōis ē negandum

Alia rīa ē oē ꝓtradicēs depoſito ē ꝓcedēd.

Alia rīa ē q̄ ad ſequēs et ad oē īptinēs ꝛ ad repugnās q̄ nō eſt ꝓtradcōriū nec ꝓuertibile cum ꝓtradcōrio rñdendū eſt ſm q̄litate3

QVinta ſpēs obligatōis poniī Ca.xliii dubitatio. Et eſt dubitaꝰ obligatō ad ſuſtinendū aliq̄d tā̄q̄ dubiu3. Vñ rīe deſeruientes huic ſpēi ſunt iſte Ad oē dubitatū in tpe dubitatiōis ꝓpoſitū rñdendū eſt dubie Alia rīa eſt q̄ ad ꝓtradcōriū dubitati rñdēdū eſt dubie Alia rīa eſt q̄ ad ꝓñs falſū rñdendū eſt negādū et ad añs veru3 rñdendū eſt dubie. Alia rīa eſt q̄ ad repugnās nō ꝓtradcōriū nec ꝓuertibile rñdendum eſt ſm ſui q̄litate3. Et ſiīr ad oē īptinēs rñdēdū eſt ſm ſui qualitatem. Ca.xliiii

SExta ſpēs poiī ſit ver̄ et eſt ſpēs q̄ obligaī aliqs ad rñdenō ad aliquā ꝓpōnē eo mō q̄ rñdens h3 deīatū actum circa illā ꝓpōnē puta eoꝰ q̄ rñdēt ſi ſciret illā eſſe falſā. vl eo mō q̄ rñdēt ſi ſciret eā eſſe verā. vl eo mō q̄ rñdēt ſi dubitaret eā ſicut ſi dicat opponens ſic ſitvm te ſcire ſor. curre: ſ̄ ē ſic rñdeas ad iſtā illoꝰ q̄ rñdēs ſi ſcires eā eē verā ſc3 iſtā ſor. currit ꝛ mihi videī q̄ iſta obligatio nō pōt multū differre a petitiōe et pōne. Aut enī p talem obligatōem poiī iſta tu ſcis ſor. curre vl ſcis ſor. nō curre vel dubitas ſor. curre vl p talem obligatōe3 petiī q̄ eoꝰ rñdeas ad iſtā q̄ rñdēs ſi ſcires eā eſſe va3 vel eā eſſe falſā vl dubitares eā et ſi iſtoꝰ itelligiī fcā obligatio. Dico q̄ aut obligat ad illā pro pōnē tm̄ expſſā. vl ad oīa ſeq̄ntia añcedentia repugnātia et īptinentia. Si ꝑmoꝰ obligatio ē recipienda. ſi ſcoꝰ nō eſt vlīt recipienda maxie q̄ñ cadit ſupra ꝓpōne3 ꝓtingente3 qa non eſt in ptāte rñdenī ſatiſfacē petitiōi. ſi eī aliqs neſciat ſor. curre et petaī ab eo q̄ rñdeat ad oīa eod mō ac ſi ſciret eā. vno tpe rñderet vno mō puta ſi ſciret eā q̄ñ ſor. ē rome ꝛ ſi ſciret eā q̄ñ ſor. eſt piſ rñdēt alio mō ad mīta īptinentia nec eſt in ptāte ſua ex q̄ neſcit ea3 rñdē eodem mō ad oīa q̄ pñt ꝓpoī quo rñdēt ſi ſciret eā Ca.xlv.

QIrca inſolubilia eſt ſcienā q̄ non ideo dicūī ſophiſmata aliq̄ inſolubilia qa nullo mō pñt ſolui ſed qa cum difficultate ſoluūī. Vñ ſcienā q̄ inſolubilia ſophiſmata ſunt q̄ñ p ꝑias apparentes q̄videnī rīari p rīas nccārias ex ꝓpōe aliq̄ ꝓtingente īfertur ſua oppoſita q̄ iō dicūī inſolubilia qa difficile eſt tales ꝑias īpedire et talia argumen

ta nō pñt fieri niſi qñ actus hūan⁹ reſpicit iſtū
tim falſū vl aliquē ꝑſilez affirratiue vl hūc tim
vmvl aliquē ꝑſilez negatiue ſic ē de iſta ſor. di
cit ſim & de iſta ſor. nō dicēm & fit ꝯ mō ſolu
bile ſcipiat ſor. ſic loq ſor. dicē ſim & nl aliō
loqr tūc qrit an ſor. dicēm an ſim. ſi dicas ꝙ
ſor. dicēm & nō dicē niſi iſtā ꝓpōez ſor. dicē ſ⁹
g hec ēva ſor. dicē ſim g ſi dicēm dicē ſim. Si
dicas ꝙ ſor. dicē ſim g hec ē va ſor. dicē falſū &
ſor. dicē ꝯ g ſor. dicē ꝯ qō ēm & ꝑ ꝓns ſor. dicit
vm et ita ſi ſor. dicē ſim ſor. dicitm iſto caſu
poſito illō argumētū dr ſolubile qa de diffi-
cili ſoluit. Et iō ad ſolutiōez iſti⁹ et oīz alioꝝ
ē ſciēdū ꝙ taꝫ ꝓpō ꝓtīgēs ex q debet iferri ſua
repugnās vl hz hūc tim falſū vl aliquē ꝑſilem
Si ꝓ⁰op⁹ ꝙ ſit affirātiaꝫ tē dēt dici vl iter ꝙ
ꝓpō ē ſla. Vñ ſi ſor. icipiat ſic loq ſor. dicē ſ⁹
et nihil aliā dicat. Dicēdū ē ꝙ illa ꝓpō ē ſla. ſi
āt icipiat ſic loq ſor. dicē ſim nō poſſz fieri tle
argumētū apparēs. Si aūt ꝓpō hēat hūc tim
vmvl aliquē ꝑſilez oz ꝙ ꝓpō ſupra quā fūda
tur ſolubile ſit negatīa & tūc ē ꝓcedēdū ꝙ illa
ꝓpō ēva ſic ſi ſor icipiat ſic loq ſor. nō dicēm
ꝓcedēdū ē ꝙ hec ēva. Et ſi arguaꝫ ꝙ hec ſit va
ſor. nō dicēm & ſor. dicē hāc ꝓpōez g ſor dicit
hāc ꝓpōez verā. Rndēdū ē ꝙ illa ꝓña nōz ſor
dicē hāc ꝓpōez & hec ꝓpō ēva g ſor. dicē ꝓpōem
vam. et rō hui⁹ negatiōis ē qa i iſta ꝓpōe ſor.
nō dicēm ꝑtū nō pōt ſupponē ꝓ tota illa ꝓpō
ne c⁹ē ps q̄uis nō ꝑciſe ꝓpt ꝯ ꝙ ē ps eius & iō
iſta ꝓpō ſor. nō dicēm equalz iſti ſor. nō dicit
aliqēm ab iſto ſor. nō dicitm. et iō ſicut nō
ſeqr hec ēva & ſor. dicit illā g dicit aliquāvaz
ꝓpōez ab iſta. ita nō ſeqr ſor. dicit iſtā ꝓpōez
ſor. nō dicitm & hec ēva g ſor. dicit m et ꝯ
qa ſic dcm ē iſte due equalēt ſor. nō dicē verū
et ſor. nō dicit aliqdm ab iſto. Et eod⁰ dicēdū
ē ꝓportiōabil r ad argumētū ꝓcedēs: ſcz ꝙ qñ
ſor. icipit ſic loq ſor. dicē ſim et q̄raꝫ an ſor di
citm aut ſim. Dicēdū ē ꝙ nec dicē m nec ſ⁹
ſicut ꝓcedēdū ē ꝙ nec dicit aliēm nec aliē fal
ſū ab iſto. et iō nō ſeqr hec ē ſla ſor. dicit ſim
& ſor dicit hāc ꝓpōez g ſor. dicit ſim. ſicut nō
ſeqr ſor. dicit ꝯ et ꝯ g ſim dicit aliē ſim ab
iſto et ꝯ qa iſte due equalēt ſor. dicit falſū et
ſor. dicit aliud ſim ab iſto et ꝓpt ꝯ ꝑa ꝓña nō
vz qa i iſta ſor. dicit ſim ꝑtū nō pōt ſupponē
ꝓ iſta ꝓpōe. Et ſi dicaꝫ hic arguit ab iferiori
ad ſupi⁹ ſine negatiōe et ſine diſtributione: g
ꝓña ē bōa. Dicēdū ē ꝙ illa ꝓña nōz niſi qñ il-
lud ſupi⁹ i illo ꝓnte pt ſupponē ꝓ illo iferiori
vñ i iſta hō ē aīal ſi li aīal nō poſſz ſuppōere
ꝓ hoīe hec ꝓña nō valez ſor. ē hō g ſor. ē al.
In iſta āt ꝓpōe ſor. dicē ſim ꝑtū nō pt ſupponē
ꝓ tota ꝓpōe iō nō ſeqr ſor. dicē ꝯ ſim g ſor. dicē
ſim. Per ꝑdcā pt ſtudioſ⁹ rndē ad oīa inſo
lubilia ſi ſolue⁹ ea velit naturā iſolubiliū adū
tē qō reliq ſtudioſ & iſta de iſolubilib⁹ ꝓ nūc
ſufficiāt Finit ttia ps ttie pt. icipit q̄rta e⁹d

CVm dictū ſit de argumēt & ſpēb⁹
argumētoꝝ reſtat nūc dicē de de
fectib⁹ argumētoꝝ & ꝓñaꝝ. Huiuſ
mōi āt defect⁹ vocāt fallacie penes
q̄s peccāt argumēta fla et iō de eis ē dicēdū.
Circa q̄s ꝓ ſūt aliq gñalia ꝑmittēda & Z⁰ te
tāō eſt dē eis i ſpēali. Et ſciendū eſt ꝙ q̄uis a
ꝓño & mlq aliis ponāt xiii. fallē cū oē argum
tū appēs vel ſophiſticū peccās i forma l pec-
cat p equocationē vel p amphibologiā vel p a-
liq iſtaꝝ xiii. ſic ctando ꝺ eis in ſpēali oñdt
Verūtn̄ pt fallās enūeratas ſūt alie tres qb⁹
peccat opponēs arguēdo pt rndēdē et qa ꝑs
doczvitaē et rpondē defc⁹ opponēt i rndēdo
iō xiii. fallās enūerat. Secū⁰ ſciēdū ꝙ iſtaruz
fallāꝝ qdā ponūt i dcoe et qdā extra dcoz. In
dictiōe ei ponūt ſex et ſeptē exē dcoz Et eſt
ſciendū ꝙ dcō hic capit ñ ſolū ꝓvoce ſed etiā ꝓ
omni ſig ad pl⁹ inſtituto ſiue ſit vox ſiue ſcp-
tura ſiue qcūq aliō. Et dicūt fallē i dcoe ille
penes q̄s peccāt argumta q̄ nō haberent defe
ctū niſi eſſēt aliq ſig ad placitū inſtituta ita ꝙ
ꝑciſe ille q facit argumētū i mēte ſñ oī ydeōa
te et oī ſig volūtarie inſtituto talia argumēta ñ
pt facē penes oēs modos taꝫ fallē q̄uis i caſu
poſſz eſſe penes aliquē mod. Alie aūt fallē q̄
poſſūt repiri i argumēt ꝓpoit ex ꝓpōib⁹ hñtib⁹
tñ eſſe i mente etiā ſi nl lū ſignū eēt volūtari
e inſtitutū q̄tūcūq argumta plata vl ſcpta poſ-
ſint hre ꝑſiles defc⁹ vocāt fallē exē dcoz et ido
ſim eſt ꝙ dicūt aliq ꝙ fallatie in dcoe ſt a pte
vocis et fallē exē dcoz a pte rei qa ñ pl⁹ ſt iſte
ex nata rei q̄ ille. Sz dz dici ꝙ fallē i dcoe ſt
ille penes q̄s ſm oēs modos peccāt ſophiſtica
argumta ꝓpoīta ex ſignis volūtarie inſtitutis.

Fallatie exē dcoz ſt ille penes q̄s peccāt ar-
gumenta tā ꝓpoīta ex ſigīs volūtarie inſtitut q̄
ꝓpoīta ex ſignis natāl r ſigntib⁹ 3⁰ notād ꝙ
logic⁹ ñ ſophiſta hz ꝓgſcē iſtas fallās ita ſ. ꝙ
hz ꝓgſcere quaſdā rlas geneales applicabiles
ad omnes per quas ſimul cum aliis ſcitis in
aliis ſcientiis particularibus poteſt reprehen
dere ones ꝺſc⁹ oīz flōꝝ argumentoꝝ peccātiū
in forma in q̄cūq materia fiāt ex ex q̄ patet
vtilitas iſtius notitie nā p iſtā notitiā depre-

hendiſ de'oi argumẽto peccãte in forma: qꝺ nõvalet: et ſine iſta notitia ipoſſibile eſt hoc ſcire ꝓpter qꝺ ipoſſibile ẽ aliquã ſciẽtiã naturalẽ vel moralẽ vel q̃cũq; aliã ſine iſta notitia pfecte habere. Et iõ ignorãtes iſtã artẽ in aliis ſcientiis intẽdẽtes ſiue intendãt phie natn rali ſiue morali ſiue etiã iuri ciuili ſiue canonico ſiue theologie ſiue cuicũq; ſciẽtie ſi velit exꝓprio capite multa docere vl̃ ſcribẽ preter iſta que inueniũt exp̃ſſa in ſacra ſcriptura: et ꝓter iſta q̃ notabilr inueniũt in libris ſciẽtiũ nccãrio in multos ꝓlabent errores Vñ nõ dubito quin multitudo et ꝓtrarietas opinionũ tam in theologia q̃ in phia modernis tpibus ex hoc puenit ꝙ multi ignorãtes logicam nouas opiniões ꝓtervocalit expreſſas in ſcꝓturа ſacra et dictis ſcõꝝ et ſcriptis Aꝝ publice docuerũt et replẽdo cateruos non paucos in ſcriptis reliquerũt. Quarto ſciẽꝺ ꝙ penes iſtas fallacias nõ tm̃ peccãt palogiſmi ſtricte ſũpti q ſũt ex duab⁹ ꝓpõib⁹ et vna ꝓcluſiõe. Sed etiã oẽs falſe ꝓñe peccãt ꝓtra has fallacias ſiue ille ꝓñe ſint enthimemata ſiue inductiões ſiue exẽpla q̃ ideo pñt vocari palogiſmi qa in ſillm reduci pñt Ca. ii.

Isviſis dicendũ eſt de fallaciis in ſpali et primo de equocatiõe circa quã ꝓ movidẽꝺ eſt qꝺ eſt equocatio. Secundo videnꝺ eſt de forma et mõ tñdẽdi ad paralogiſmũ equocatiõis. Tercio quot modis dicitur vel fit equocatio Circa ꝑmũ eſt ſciẽꝺũ ꝙ equocatio eſt diuerſa ſigtio alicui⁹ termini poſiti in oꝛõe ita ꝙ ſm aliqs cã nõ exñtie eſt diuerſitas ſigtiõis ſed iſtud nõ eſt bene dictũ quia nõ ſemꝓvbi eſt equocatio ibi eſt diuerſitas ſigtiõis qa bene põt eẽ equocatio in purevniuoco ſicut iſta ꝓpõ hõ eſt nomẽ ẽ diſtinguẽda penes equocationẽ: etiã ſi hoc nomen homo nõ ſigret niſi vnũ nec ꝓpe nec ꝓpe. tamẽ hic nõ eſt diuerſa ſigtio. Et iõ dicẽꝺ eſt ꝙ equocatio magis ꝓpe diffinit ſic. Equocatio eſt multoꝝ vocatio ſub eadẽ voce et ſub eodẽ ſigno. et vocatio nõ accipiſ hic ꝓ ſigtiõe tm̃: ſꝫ etiã ꝓ ſuppõe vl̃ alicui⁹ poſitiõe et debet intelligi ꝙ ſit multoꝝ vocatio ꝑdicto mõꝺ vl̃ ꝙ denotaſ fieri multoꝝ vocatio vl̃ nõ fieri qa nõ ſẽp qñ ẽ equocatio ſtat ibi ti⁹ ꝓ diuerſ ſꝫ aliqñ ꝺ notaſ ſtare ꝓ diuerſis Verbi gra ſi dicã ſic hõ ẽ ſpẽs illa ẽ diſtinguẽda qa ille ti⁹ hõ ꝓt ſtare ꝓ mltis ſcꝫ ꝓ itẽtiõe aie ꝓ hoie extra. Sꝫ ſi dicas ſic hõ alb⁹ fuit hõ poſito ꝙ nũq fuit hõ albꝰ ſbm nõ ſtat ꝓ mltis ſcꝫ ꝓ illis q̃ fuerũt albi. vl̃ ꝓ his q ſũt albi qa nuq̃ fuit aliqs taꝝ Dicẽꝺ ẽ ꝙ ꝫ nuq̃ fuerit aliqs taꝝ tñ denotaſ ſtare ꝓ talib⁹ in illa negatia hõ alb⁹ nõ fuit ꝓ tlib⁹ ſal tẽ ſub diſiũctiõe. Sciẽꝺ ẽ tñ ꝙ ſtare ꝓ diuerſis nõ facit equocatõẽꝫ ſꝫ ſtare ꝓ diuerſ ita ꝙ ꝓ vno ꝛ nõ ꝓ alſo facit equocatõẽꝫ ſic ī iſta oĩs hõ ẽ aial hõ ſtat ꝓ diuerſ et tñ nõ ẽ equocatõ ſꝫ ī iſta hõ ẽ ſpẽs põt ſtare ꝓ diuerſ qa pt̃ ſtare ꝓ itẽtiõe ꝛ pro hoie extra ita. ſ. ꝙ aliqs vtaꝝ hac voce provno et nõ pro alio. Ex hꝫ ꝑꝫ ꝙ cã apparẽtie huiꝰ fallacie ẽ idẽptitas vocis vel ſigni. Et cã nõ exñtie ẽ vſus diuerſ⁹ qa ſcꝫ ꝓtingit eavti illo mõꝺ vel alio⁹. Circa ſecũꝺũ eſt ſciendũ ꝙ forma rñdendi ad talẽ paralogiſmũ dꝫ eẽ iſta ſ. ꝙ ꝓpoita aliq̃ oꝛõ vel ꝓpõe ī q̃ ponit vna dictio q̃ ꝓtingit ſic diuerſimode vti illa ẽ diſtinguẽda eo ꝙ ꝓtingit vti tali dictiõe ſic vel ſic et ſic reſpõdendũ eſt ꝑcedẽdo argumẽtũ vel negãdo vel ī vno ſenſu ꝑcedẽdo et in alio negãdo vel negã° vel ꝑcedẽdo ī vtroq; Circa terciũ ẽ ſciẽꝺũ ꝙ tres ponũt mõi equocationis. Prim⁹ ẽ qñ aliq̃ dictio eſt equoca a caſu. Vocatur autẽ equiuocũ a caũ qñ dictio eque ꝑo nõ ſp qꝺ eq̃ ꝑmo tpevel itẽtiõe pluribꝰ ī poſitionibus vl̃ vna equaliẽti plib⁹ imponit ad ſignificãꝺũ ita ſ. ꝙ vna ipoſitiõe ipoſit ad ſigndũ ac ſi nõ eſſꝫ ꝑus ipoita ſicut ꝓtingit qñ eaꝺẽ dictio eſt eaꝺ in diuerſis ydeomatib⁹ liẽ hec dictio me ꝛ eſt latinũ et anglicũ iõ ẽ equocũ a caũ. ita etiã ẽ in eiſõ dictionib⁹ eiuſdem ydeomatis freqnt Et ẽ ſciendũ ꝙ nõ ſcluꝫ dco q̃ ꝑpe aliqꝺ ſigt cmõi ẽ dco cathegreũatica ſed etiã dco q̃ nihil ꝑpe ꝓ ſe ſigt ſꝫ tm̃ cõſigt cui⁹ mõi ſũt dcoes ſincathegreũatice poſſũt eẽ equoce ſic patebit ꝺ aduerbiis ꝓiũctiõib⁹ ꝛ aliis ſignis. Scõo notãꝺũ ẽ ꝙ q̃libet oꝛõ ī q̃ poiſ taꝝ dco equoca ſp devtute ſmois ẽ diſtiguenda eo ꝙ põt accipi ſic l̃ ſic ꝛ lꝫ ſiue ſit vno ſenſu va ꝛ aº ſẽſu flã l̃ ivtº q̃ſẽſu va ſiue ivtroq; flã. tamẽ aliqñ diſputãtes pñt artaẽ illos ad certũ ſẽſũ ꝛ ad certã ſigtionẽ ꝛ tũc ñ ẽ diſtiguẽda. pt̃ ãt lꝫ fieri l̃ ꝓ ꝓſuetudiẽꝫ vl̃ ꝓ certã ordiatiõẽꝫ it̃ eos. põt etiã lꝫ fieri ꝓ additioẽꝫ alicꝰ ſic ſi opponẽs dicat volo ꝙ qñꝫ addo huic dcoi cais a. ꝙ ſtat ꝑciſe ꝓ aĩali laꝫ. tc̃ ſi opponẽs ꝓpõat iſtã oĩs cais a. ẽ laꝫbil ñ ẽ diſtinguẽda ſi ãt ꝓpõat iſtã oĩs cais ẽ laꝫ illa ẽ diſtiguẽda. põt etiam fieri ſine tali additiõe ſicut ſi opponẽs dicat ſic volo in tota iſta diſputatione cape ꝑciſe lꝫ nom̃ cais ꝓlatrabili aĩali tũc

qñcūq; in iſta diſputatiõe ꝓponit ꝓpõ in q̄ po
nit hec dictio canis nulla talis eſt diſtinguen
da. Et ſi q̄rat an talis ꝓpõ diſtinguenda ſit
vel falſa. Dicẽd; q; vocãdoverũ oẽ illud qd̄
eſt ſubordinatũ ſignũ ve ꝓpõi in mẽte talis ꝓ
põ ẽ diſtinguẽda ſi habeatvnũ ſeſũ ver; & ali
um falſũ vel ipſa ẽ tam va q̄ falſa/ qa ſc3 ſibi
corrñdet tam va ꝓpõ q̄ ffa in mẽte: nõ talis ꝓ
põ ẽ diſtinguẽda. Vocãdo aũt verũ illud cui
ꝓprie et pciſe corrñdet vna ꝓpõ va in mente &
nõ ffa ſic accipiẽdo hoc vocabulũ talis ꝓpoſi-
tio nec ẽva nec ẽ ffa. Et iõ q; aliq̄ dixi q; ea
dẽ ꝓpõ ẽva et falſa. nccária & ipoſſibilis. & ali
q̄ q; eadẽ ꝓpõ ẽva et ffa et ipoſſibile equoce
accipiverũ et falſũ invno loco & in alio: quã
equocationẽ tũc intellexi q̄uis nõ expreſſerim
ſicut nec ſcribẽtes aliq̄ expmũt equocatões
q̄s aduertũt in dictis ſuis. Penes iſtũ pri-
mũ modũ peccãt talia argumẽta. ois canis ẽ
aĩal ſydus celeſte ẽ canis g̃ ſyd⁹ celeſte ẽ aĩ nã
tã maior q̄ minor eſt diſtiguenda eo q; li ca-
nis invtroq; põt ſtare ꝓ cane latrabili & tũcva
let ſillũs & mior ẽ flã iſta ſyd⁹ celeſte ẽ cais vl
põt ſtaẽ tã i maiore q̄ i miore ꝓ ſydẽ celeſti &
tũc eciãv3 ſillũs ſ3 maior eſt falſa qa tũc ſeq-
reẽ q; ſyd⁹ celeſte currẽt vl pt̃ ſtaẽ cais i maio
re ꝓ aĩali latrabili et & i miore ꝓ ſydẽ celeſti &
tũc ꝓña nõv3 ſ3 eſt fallã equocatiois qa li ca
nis equoce accipiẽ i maiore et miore. Silr tal
ꝓña peccat cõẽ fallã3 equocatiois ois cais ẽ
aĩal g̃ ſyd⁹ celeſte ẽ aĩal. nã iſta omnis canis
ẽ animal ẽ diſtigueda eo q; cais põt ſtaẽ ꝓ a
nimali latrabili et tũc nõ v3 ꝓña qa arguit̃ a
tio ſtãte ꝓvno ſigto ad eũdẽ ſtãte ꝓ a° ſigto q̄
ꝓ illo ꝓ quo ſtat i añte ſic maifeſte p3. ſi aũt li
cais ſtat ꝓ ſydẽ celeſti in añte tũc eſt bõa ꝓña
qa arguit̃ a tio ſtãte ꝓvno ſigto ad eũdẽ tiz ſtã
tẽ ꝓ eod ſigto et illa ꝓña ẽ bõa ſed añs ẽ falſũ
Et iſte mo⁹ d3 obſeruari i rñdendo ad qõcũq;
argumẽtũ in q̄ ponitur ꝓpõ q̄ ẽ diſtiguẽda pe
nes q̄cũq; fallã3. Penes iſtũ mod̄ peccãt etiã
tales ꝓlogiſmi tm̃ aqua ẽ invaſe color eſt in
vaſe g̃ color ẽ aq̄ nã li in diuerſimõe et equo
ce accipiẽ. vno° põt accipi vt denotet aliqd eſ
ſe in loco aliq̄ ſic locatũ dr̃ eẽ i loco et ſic ma
ior eſt va et aliẽ accipiẽ i miore vt ſ. dnoteẽ a-
liqd eſſe in aliovt accñs i ſubiecto et ſic acci-
dit equocatio ꝓpt̃ hãc dictionẽ i ita freqnt̃ ac
cidit equocatio ꝓ alias dictiões ſine thegreu
maticas. qñ aũt ſ̃ ꝓtigit ſciẽ pvſũ et exercitiũ
in diuerſis ſcientiis.

CIrca ſecũd modũ ẽ ſcienꝺ q̄tunc ẽ ſe
cũd⁹ mo⁹ qñ eadem dictio ꝑmo & ꝑn-
cipaliẽ ipoiẽ ad ſigñdũ l̃ ꝓſigñdũ ali
qd vel aliq̄ et ſecũda° ꝓpt̃ aliq̄ attributionẽ al
teri⁹ rei ad ꝑmũ ſigtũ ipoiẽ ad ſigñdũ aliqd
vel aliq̄ ita q; i aliqb⁹ ꝓpõib⁹ vtimur l̃ vocã-
bulo ꝓ illo ꝓ q̄ ꝑmo erat iſtitutũ & nõ i oĩbus
ſicut ẽ de iſto noie hõ qđ ꝑmo erat iſtitutũ ad
ſignificãdũ aĩalia rõabilia & ſcdo ꝓpt̃ ſimilitu
dinẽ ſtatue ad homiẽ vtimur l̃ noie hõ ꝓ ſta-
tua in plurib⁹ ꝓpõibus ſicut i talib⁹ hõ depin-
gitur hõ eſt aure⁹ vel argẽte⁹ qñ ſtatua fit ex
aurovel argento. In multi ãt ꝓpõnib⁹ nonvti-
mur illo vocabulo ꝓ tali ſecũda° ſigto ſicut in
talibus hõ currit hõ ẽ aĩal et ſic de cõſimilib⁹
ſ3 tm̃ ꝓ ꝑmario ſigto Et ex hoc orif vna rſa ta
lis q; nũq; ꝓpõ ẽ diſtiguẽda penes ſecũd mod
equocationis niſi qñ illud vocabulũ qđ põt ſic
equoce accipi ꝓpaẽ alicui vificabili de ſecũda
riovel pro ſecũda° ſigto l̃ ꝓ aliq̄ ſili & iõ iſta ẽ
diſtiguenda hõ depigiẽ ſ3 ñ iſta hõ currit nec
iſta hõ ẽ aĩal et ſic de ſinglis. et rõ huius ẽ q-
a ſp termi⁹ ꝓmunis vbicũq; ponit̃ põt ſtaẽ pro
ſuo ꝑmario ſigto ſed nõ ſemp pro ſcdario: ſ3
tm̃ in propõe vbi cõparaẽ alicui ſibi ſili & ſuo
ſcdario ſigto et ideo tm̃ talis ꝓpõ ẽ diſtinguẽ-
da penes ſcdm modũ equocatiõis. Et ſi q̄-
ratur ratio et cauſa huius. Dicendũ q; ꝑnci-
palis ratio et cauſa ẽ volũtas vtentiũ. et ideo
ſi placeret vtentibus poſſet vtraq; diſtingui. l̃
tãmen non habet vſus. Penes iſtum ſecun
dum modum peccant tales diſcurſus quicqd
currit habet pedes aqua currit ergo aqua ha-
bet pedes. omnis homo eſt animal rationale
imago eſt homo ergo ⁊c. petra erat chriſt⁹ er-
go aliquod irratiõale erat chriſtus. vrina eſt
ſana ergo vrina eſt animal. Et vniuerſaliter quã
do aliqua dictio poteſt ſumi metaphorice et
tranſumptiue poteſt cauſare talem fallaciã3
equiuocationis ſicut eſt in talibus ſubiectum
ſcientie eſt materia ſcientie ergo ſcientia cõ-
ponitur ex materia & forma. nam antecedẽs
illius cõſequentie eſt diſtinguendum. eo q̄
hoc nomen materia poteſt accipi ꝓprie: et ſic
eſt hec falſa ſubiectum eſt materia ſcientie.
vel poteſt accipi metaphorice et improprie &
ſic conſequentia nõvalet. Similiter iſta figu-
ra eſt forma eriſ ergo eſet figura diſtinguun
tur realiter. nam forma poteſt accipi ꝓprie &
ſic antecedẽs eſt falſum vel poteſt accipi ipro
prie et ſic non eſt bona cõſequentia. Silr ẽ hic

ſtatua cõponiť ex ere et figura ergo es et figura diſtinguiť realiť. nam cõponi põt accipi ꝓprie et ſic añs eſt falſũ. vel metaphorice ⁊ impꝓprie et ſic ꝓña nõ valȝ: et ſicut eſt de iſtis ita eſt de multis aliis. qavix ẽ aliq̃ dictio mť tũ vſitata quin aliqñ accipiť impꝛope et metaphorice. ideo ſũme nccãriũ eſt inſpicienti dicta auctorũ ſcire qñ accipiũť vocabula ꝓprie: et qñ ipꝛoprie: qa aliť qs facilit decipiť et ꝓpter hoc ſcriptores vetes qui tam ꝓfũditate ſcientie q̃ ſplẽdore eloquẽtie pollebãt nccẽ fuit eis ꝓpť ornatũ eloquẽtie ꝓ diuerſa vocabulaꝝ varias dictionũ et orõnũ formas ſuã intẽtiõ nẽ exꝑmere illas voces freqnť a ꝓpria ſigtiõe ad ipropriã trãſferre. cuiꝰ trãſſũptiõis ⁊ locutiõis metaphorice grãmatici diuerſas ſpẽs i auctoribꝰ vſitatas tradũt. q̃rũ aliq̃ fiũt qñ dictio trãſferť a ꝓpria ſigtioe ad ipropriã: et ſic iſte deſeruiũt ſcdo equocatiõis. Aliq̃ aũt accidũt ex hoc ꝙ vna oõ trãſferť a ſigtiõe ꝓꝑa ad ipropriã et iſte deſeruiũt fallacie ãphibologie de q̃rũ aliqbꝰ eſt nũc breuiť trãſcurrẽdũ

Vndevna trãſlatio ẽ qñ nomẽ totius poitur ꝓ noĩe ptis vel ecõuerſo. ſicut ſi dicať hoc corpus ẽ ſortes demõſtrãdo cadauer qõ fuit pars ſortis. Alia eſt qñ vnũ contrariorũ põiť ꝓ reliq̃ Alia ẽ qñ poniť cauſa ꝓ cauſa tovel ecõtra. qñꝙ aũt ꝓtinẽs ꝓ cõtẽto poiť vel ecõtra. qñꝙ aũt nomẽ inuẽtoris ꝓ noĩe inuẽti vel ecõuerſo. et qñꝙ nomẽ vniꝰ ſpẽi ꝓ noĩe alterius ſpẽi rõe alicuiꝰ ꝓprietaťꝝ ꝓueniẽť indiuiduis vtriuſꝙ ſpẽi. qñꝙ poniť nomẽ tpis pro effectu tpis et ecõtra. et qñꝙ nomẽ materiati pro noĩe maťie et ecõtra. et qñꝙ nomẽ añũ ꝓ noĩe ꝓñtis. et qñꝙ nomẽ efficiẽť pro noĩe effectus et ecõtra. et qñꝙ vbũ vniꝰ tpis pro vbo alterius tpis. et qñꝙ ſingl̃are pro plurali ⁊ ecõtra. et qñꝙ ꝓprietas aĩalis attribuiť nõ aĩali: et ecõtra. et qñꝙ vna ꝓpõ poniť ꝓ alia. et qñꝙ dictio vnius ptis orõis ponť pro dictiõe alterius ptis orõis. Iſtis modis et multis aliis ꝓñt dictiões a ꝓpria ſigtiõe trãſferri ad ipropriã cuiꝰ trãſlatiõis grãmatici diuerſas docẽt ſpẽs inť quas ꝓtinenť iſte cathateť. metaphora. ſynodoche. methalenſis. antropopathos. et palenge: et multe alie q̃rũ notitia in grãmatica q̃ aliis ſcientiis ſubminiſtrat ꝓfecte tradita ẽ: quã oĩ volẽti ſtudere in libris auctorũ et in ſacra ſcꝑtura puto multũ nccãriũ ſine q̃ frequenť accidit error puertendo intẽtionẽ ſcribentiũ. Et nota ꝙ equocũ iuxta ſecũd modũ vocať a boetio equocum a ꝑſilio Caꝑ. q̃rtum

Circa tiũ modũ equocatiõis eſt ſciendũ ꝙ tũc eſt tercius modus nõ qñ aliq̃ dictio accipitur ꝓ diuerſis ſigñ ſed ex hoc ſolũ ꝙ alicui compať qđ nõ plus ptiẽt ad ꝓmũ ſigtũ q̃ ad ſecũdariũ et iſte modus accidit ex hoc ꝙ vox põt ſigñre diuerſa ſic cõtingit i duobus ꝓmis mois. ſed ex hoc ꝙ eadẽ vox põt ſuppõere ꝓ diuerſis et iõ ꝓ iſto dãť diuerſe regl̃e qbus põt ꝓgnoſci Eſt ãt vna rl̃a taľ ꝙ qñ vnum extremũ ꝓpõnis eſt nomen ꝓme intentionis nõ ſũptũ cũ ſigno vl ivel ptic̃lari et aliud extremũ eſt nomẽ ſcõe intentiõis illa oratio eſt diſtinguenda penes tertiũ modũ equocationis eo ꝙ nomẽ ꝓme intentiõis poteſt ſupponere ſimpl̃r vel pſonaliť et ſcdȝ hoc põt accidẽ fallatia equocatiõis ⁊ ſecundũ iſtũ modũ peccant talia ſophiſmata attributa nõ ſũt idem eſſentie dine ſapiẽtia eſt attributũ et ſimiliter iuſtitia eſt attributũ g̃ ſapia ⁊ iuſtici a nõ ſũt idẽ eſſentie dine. Rñ° iſta oõ eſt diſtinguenda ſapia eſt attbutuȝ eo ꝙ ſapia põt ſupponere ſimpl̃r vel pſonaliť. ſi ꝓmo° tũc eſt fallatia equocationis qa in añte accipiť ſimpl̃r et in ꝓcluſiõe pſõaliť et ꝓ ꝓñs equoce. Si ſecundo modo ſupponat mior eſt flã qa tũc ñ denotať ꝙ ille ꝓceptus q attribuiť et cõcludiť de deo ſit attributum ſed ꝙ illa res qnaȝ ſigt talis ꝓcept⁹ eſt attributũ qđ eſt falſũ qa ñ pluſ ẽ illa ŕs q̃ẽ ſapia attbutũ q̃ illa res q̃ eſt eſſẽtia dina et ꝓ ꝓñs accipiendo tminos pſonaliť et ſigtiẽ non plus eſt hec vera ſapia eſt attributũ q̃ iſta eſſentia ẽ attributũ accipiendo tñ terĩnos ſimpliciter et ꝓ intentionibꝰ aie ẽ vna va et alia falſa. Simililiť accidit hic vnũ ẽ paſſio entis vnũ eſt idẽ realiter cũ ente g̃ idem ẽ paſſio ſuiipiꝰ. Et ſil̃r hic rõnale et homo ſũt idem realiter ſed rõnale eſt dña et hõ eſt ſpecies g̃ ſpecies et ſua drña ſunt idȝ realr. ſil̃r hic hõ et riſibile ſũt idẽ ral̃r ſed riſibile eſt paſſio hominis hõ eſt ſubiectũ g̃ paº ⁊ ſuũ ſubiectũ ſũt idem realiť. Rñſio ad oĩa iſta argumẽta pȝ. nã iſte ꝓpõnes vnũ ẽ paº entis rõale eſt differentia hois riſibile eſt paº homis ⁊c tles nõ ſũt vẽ niſi ſubiectis ſupponentibꝰ ſimpl̃r Alie ãt ꝓmiſſe non ſũt vẽ niſi eiſdem tminis acceptis pſonaliter et ideo maiſeſtũ eſt ꝙ in illis ẽ fallatia equocationis penes tciũ mod. Sil̃r ẽ hic hõ ⁊ al̃ rõale ſũt idem realr hõ et al̃ rõale drñt rõe g̃ aliq̃ q̃ drñt rõe ſũt idẽ realr. Sil̃r ẽ hic eſſentia et ſapia drñt rõe qa ſũt diſticti cõ

ceptus ſapientia et eſſentia ſũt idẽ realit᷑ ergo aliq̃ que ſunt idẽ realit᷑ drñt rõne. Sil᷑r hic hõ et aial rõale ſũt idẽ realit᷑.hõ et aial rõnale ſunt diffinitio et diffinitũ g̃ ꝛc. Sil᷑r hic hõ et aial ſunt eadẽ res hõ eſt ſpẽs aial ẽ genus ergo ſpẽs eſt genus ꝛc. Vnde in iſtis et in iſtis ꝓſilib⁹ nõ pñt aliq̃ ꝓpões eẽ vere niſi tminis ſũptis ſimpl᷑r. ꝛ alie nõ pñt eẽ vere niſi eiſdẽ tminis ſũptis pſonal᷑r. et ita ꝑ3 ꝙ ſi ꝓpões ſint vẽ tmini accipiũt equoce ꝛ ꝑ ꝓns nulla inferũt ꝙcluſionẽ. Alia rla eſt qñvnũ extremũ nõ ẽ nomẽ ꝑme intẽtiõis ꝛ aliud ẽ nomẽ ſcõe ipõnis. ſi nomẽ ꝑme ipõnis nõ ſumat᷑ cũ ſignovl᷑ vel ꝑticulari illa ꝓpõ ẽ diſtinguenda: eo ꝙ nomẽ ꝑme ipõnis põt accipi pſonal᷑r vl᷑ material᷑r. ſic iſta ẽ diſtinguẽda hõ ẽ nomen: eo ꝙ li hõ põt accipi pſonal᷑r et ſigñue: et tũc eſt falſa. vel mat᷑ial᷑r ſc3 ꝑ iſta voce et ſic ẽ va. et ſic ſoluũt᷑ talia ſophiſmata. de⁹ ꝛ deitas ſũt idẽ real᷑r ſed de⁹ ẽ ꝙcretũ et deitas abſtractũ ergo ꝙcretũ et abſtractũ ſũt idem real᷑r. Rñ⁰ iſta eſt diſtinguẽda deus et deitas ſũt ꝙcretũ et abſtractũ eo ꝙ iſti termi de⁹ et deitas pñt ſupponẽ mat᷑ial᷑r et ſic ẽ va et ſic accipiũt᷑ equoce in maiore et in minore ꝛ ꝑ ꝓns nulla inferũt ꝙcluſionẽ. vel illi termi pñt ſupponẽ pſonal᷑r et tũc ẽ iſta fl᷑a deus et deitas ſũt ꝙcretũ et abſtractũ. Eodẽ⁰ fallit hoc argumẽtum hõ et riſibile ſũt idẽ real᷑r hõ et riſibile ſũt cõuertibilia g̃ ꝛc. et eodẽ mõ ẽ ſoluẽdũ Alia rla põt dari qñ nomẽ ꝑme intẽtiõis cõpat᷑ alicui noĩ coĩ ꝓciſe intẽtiõib⁹ aie et noĩb⁹ ſcõe ipõnis illa ꝓpõ ẽ diſtinguẽda. eo ꝙ nomẽ põt ſupponẽ pſonal᷑r vl᷑ ſimpl᷑r vel material᷑r ſicut ꝑ3 in aliqbus ꝓdictis exẽplis et illa exempla ſũt tm̃ adducta gr̃a exẽpli: et talia noia coĩa ꝓciſe intẽtiõib⁹ aie et noĩb⁹ ſcõe ipõis ſũt iſta vl᷑e cõe ꝑbile ſubicibile nomẽ ꝛ hui⁹mõi multa. Eſt etiã ſcienõ ꝙ ꝓcedẽtes rl᷑e nõ ſũt tm̃ intelligẽde de noĩb⁹ ſed etiã de oĩ pte orõis

Quarta rla ẽ ꝙ qñ termin⁹ cois ſupponẽs pſonal᷑r ſubiciť reſpcũ vbi de ꝑterito illa ꝓpõ eſt diſtinguẽda eo ꝙ termin⁹ ſubiect⁹ põt ſupponere ꝑ his q̃ ſũt vl᷑ ꝑ his q̃ fuerũt. ſic hec eſt diſtinguẽda aliqs puer fuit ſenex eo ꝙ li puer põt ſupponẽ ꝑ eo qõ ẽ puer vel ꝑ eo ꝙ fuit puer. ꝑmo⁰ equalet iſti aliqs qui eſt puer fuit ſenex et ſic ẽ fl᷑a. ſcõo⁰ equalet iſti aliqs q fuit puer fuit ſenex et hec eſt va. et ꝑ iſtã diſtinctionẽ ſoluũt᷑ tl᷑ia ſophiſmata aliqõ album fuit ſor. g̃ ſor. fuit albũ. qa ſi ſubiectũ añtis ſuppoit ꝑ his q̃ ſũt ꝓña nõv3. ſi ꝑ his q̃ fuerũt eſt bona ꝓña Quĩta rla eſt ꝙ qñ terĩ⁹ ꝓĩs ſupponens pſonal᷑r ſubiciť reſpectu verbi de futuro illa ꝓpõ eſt diſtĩguenda penes tertiũ modũ equocationis eo ꝙ ſubiectũ põt ſupponẽ ꝑ his q̃ ſũt vel ꝑ his q̃ erũt Sexta rla eſt ꝙ qñ termi⁹ ꝓĩs ſupponẽs pſõaliter ſubiciť reſpectu vbi de poſſibili vel de ꝑtingenti illa orõ eſt diſtinguenda eo ꝙ termi⁹ ſubiects upõt ſtare ꝑ his q̃ ſũt vel ꝑ his q̃ ꝑtingunt eſſe Alia r̃gula ꝙ qñ eadem dco põt eẽ diuerſor᷒ caſuũ generũ vel numerorũ vel aliorũ accñtiũ g̃matica liũ illa orõ ẽ diſtĩguenda penes tciũ modũ equocationis ſic iſta iſti aſinus ſũt epiſcopi li epiſcopi põt eẽ ntĩ cã⁹ vel gtĩ caſus. Verũtn̄ ĩ tali ſillõ pt᷑ freqnt᷑ aſſigñri ꝑm⁹mõ⁹ equocatiois ſ3 qñ l᷑ hẽat fieri ꝛ qñ n̄ ꝓpt᷑ breuitatẽ omitto. Et nota ꝙ iſte tci⁹mõ⁹ equocatiois pt᷑ r̃piri ĩ ꝓpõe mẽtali q̃uis duo ꝑmi mõi ñ hẽant locũ niſi ĩ ſignis ad placitũ iſtituti. Vñ iſta ꝓpõ mẽtal᷑ hõ ẽ ſpẽs diſtĩguiť ꝑ eo ꝙ ſbiectũ põt ſupponẽ ſigñtue vel ꝑ ſeipõ et ſic de aliis Ca. v.

Poſt fallatiã equocationis ſeq̃ť fallã ãphibologie Circa q̃ ꝑmo ẽ ſciẽdũ ꝙ ſic fallã equocatiois accidit ex l᷑ ꝙ aliq̃ dco põt diuerſimode accipi ita fallã ãphibologie accidit ex hoc ꝙ aliq̃ orõ põt diuerſimode accipi ꝓ hoc ꝙ aliq̃ dco põt diuerſimõe accipi ita ꝙ ſic tota dictio eſt mltiplex ita tota orõ eſt multiplex Secũdo ſcienõ ꝙ ſicut equocatiois tres ſũt mõi ita etiã ãphibologie Primus ẽ qñ orõ eque ꝑmo et eq̃ ꝑie ꝑ ſe poſita põt hr̃e plures ſenſus qñ aũt l᷑ ꝓtĩgit ꝑ diuerſis caſib⁹ diuerſe ſũt rl᷑e dãde Vna ẽ talis qñ aliq̃ eiuſdẽ caſus ꝓcedũt vbũ qõ põt regere caſu vtrũq; et inter illa poiť aliq̃ vbũ infinitiui mõi illa orõ eſt ãbigua et põt hr̃e diuerſos ffſus ſic hic audio grecos viciſſe romanos nãvn⁹ ffſus ẽ audio ꝙ romani vicerũt grecos. et ali⁹ ẽ iſte audio ꝙ greci vicerũt romanos et iõ qñ põt eẽ vnius caſus ꝛ alt᷑i⁹ ñ ẽ amphibologia ſic dicť aliq ſ3 equocatõ ſ3 ĩ tli caſu qñ dco i oi ffſu ẽ ei⁹õ cã⁹ ẽ ãphi. ſic ẽ i exõ ꝑ poito Alia rla ẽ ꝙ orõ ĩ q̃ poiť ablati⁹ cas⁹ abſolut⁹ ẽ mltiplex ꝑ3 ãpbi. qa tal orõ pt᷑ equipollẽ ꝓditõali tpali l᷑cãli ſic ẽ iſta nll᷑o currẽte creſcť tibi cornua ĩ frõte. vn⁹ ffſ⁹ ẽ ſi n⁹ cur. creſcũt tibi cornua ĩ frõte. ali⁹ ffſ⁹ ẽ qa n⁹ cur. creſcť tibi cor. ĩ frõte. ꝫ ffſ⁹ ẽ iſte dũ n⁹ cur. creſcť tibi co. ĩ frõte ꝛ q̃libꝫ illarũ ẽ flã. ſil᷑r iſta ẽ diſtinguẽda n⁰ hoĩe exñte hõ ñ ẽ al᷑. vn⁹ ffſus ẽ iſte ſi n⁹ hõ exiſtit n⁹ hõ ẽ al᷑ ꝛ iſte ffſ⁹ ẽ v⁹. ali⁹ ffſ⁹ ẽ qa n⁹ hõ exiſtit nullus homo ẽ aĩmal et iſte ſenſus

est falsꝰ Tercioꝰ sēsus est dū nullꝰhō existit hō nō est aīal qui sitr est falsꝰ Et nota ꝙ ea ó rīa est qñ ponit gerūdiū cū aliq̄ ꝓpone ſic hic neutrū oculū habēdo tu potes vidē. Ista enī h3 istos sesos si neutrū oculū habes potesvidere qa neutrū oculū habes potesvidē dū neutrū oculū habes potesvidē. alius ſeꝰest iste q̄is neutrū habes tu potes vidē hoc est dictu iste due ſtāt simul nullū oculū habes et tu vides Ex isto p3 ꝙ tles ꝓne nō valēt isto nō currēte crescūt tibi cornua ī frōte illo nō currente et sic ō alius g̃ nullo currēte crescūt. Istū oculū ñ habēdo potest vidē et istū oculū nō habendo ⁊c̄ g̃ nullu oculū habēdo ⁊c̄ qa sic ypothetice nō pñt sic induci ita nec tales equalētes ypo. pñt sic induci. vñ sic nō seq̄t si iste hō currit ñ crescūt cornua ī fronte si iste hō currit ⁊c̄ g̃ si nullꝰhō currit ⁊c̄ sic nō seq̄t isto nō currēte nō crescūt t̄ cornua ī frōte et isto nō currēte ⁊ sic de ſigulis g̃ nullo currēte ⁊c̄ ⁊ eod mō dicendō est de ꝓlibꝰ Alia rīa est qñ dictū excluſie accipit cū mō illa orō est distiguēda eo ꝙ potest denotare mod vificari de tota excluſiavl de ꝓiacēte ⁊ de nullo alio in ꝑmo ſenſu dictio excluſia defnit ꝑmo ſbiecto ꝓiacēti in ſecūdo ſesu facit exclusionē circa totā ꝓiacētē sic ista ē distiguēda fm amphibologiā tm̄ hoiem esse sortē est vū in ꝑmo ſesu denotat ꝙ hec sitvera tm̄ hō ē sor ⁊ iste seꝰestverꝰ ⁊ ita p3 ꝙ hec dco tm̄ exēc3 exclusionē circa ista totam ꝓpō3 hō est sor ⁊ denotat ꝙ hec ꝓpō sitva ⁊ nulla alia Quarta rīa est ista ꝙ qñ accipit modꝰ cū dicto illa orō est distiguēda eo qꝰ pōt denotare modū ꝓpete toti ꝓpōni cuiꝰ est dictū vl ꝓpōni de ineē inq̄ ſuppoit ꝓnomē demōstratiuū vel nomē ꝓꝓū alicuiꝰ ꝓ illo ꝙ quo ſuppoit ſbiectū reſpectu eiusd̄ ꝑti mediāte vbo est de ꝑti sic ista est distiguēda fz ap̄hibologiā ꝓtigit tacētē loqvnꝰ seꝰ est iste hec est ꝓtigēs ꝙ tacēs loqt̄ ⁊ iste seꝰest falsꝰ. aliꝰ seꝰest iste aliq̄ taliseſt ꝓtigēs iste loqt̄ demōstrādo aliq3 qui tacet Intelligēdo ē ꝙ tles ꝓpōes ꝺ qbꝰdāt due rīe imediate ꝓcedētes ꝓmuīter distiguūt fm ꝓpositionē ⁊ diuisionē qua distictioē freqntvlꝰ siue loqndo de his cū ſ tn̄ ſtat ꝙ pñt distigui fm ap̄hi. ⁊ mihi videt ꝙ facliꝰ ē distiguē eas fm anphi. q̄ fm ꝓpositionē ⁊ diuisionem qa a multꝰ ñ pōt videri quō ī tlibꝰ ꝓpt̄ solā p̄ctuationē diuersā retēt eisd̄ dictioibꝰ ⁊ eod ordiē diuersi seꝰ correspōdēt fz si tales orōes distigūt fm anphi. facilit sēsus ꝓphēdūt fuata arte boecii ī libro diuisionū in assignatioē orōnū ambiguaꝝ qa talis assignatio facienda est p additionē vel p dinutionē aut p disionē aut p aliq̄ trāsmutationē et iste mōꝰ seruandꝰ ē in talibꝰ ꝓpōibꝰ vt posita ista ꝓpone ābigua albū esse nigrū est possibile detīat iste sēsus sic hec est possibilis albū est nigr ⁊ ita p3 ꝙ tales orationes siue distīguāt fm ꝓpōnē ⁊ disionem siue fm ap̄hibologiaz ſsus nō variāt Secūꝰ sciendū ꝙ due rīe p̄dicte ñ tm̄ itelligēde sūt ꝺ q̄tuor modis famosis ſz etiā itelligende sunt de oībꝰ modis. Vnde oēs tales sūt distīguende oēz hoiez esse aīal est scitū a te albū edificare ē p sevm oēz, tāgulū hrē tres ⁊c̄ est ōmō ſtrabile et sic de aliis Tercio sciēdū ꝙ vltīa rīa nō tm̄ intelligenda est qñ poit modus cuz dicto ꝓpōis sed etiā h3 locū qñ ꝓpūgit modus cū ꝓpōe mediāte aliq̄ vbo et hac dcōe ꝙ. vñ ō nes tales sūt p̄dco mō distīguende scio ꝙ ois hō est aīal possibile est ꝙ albū sit nigrū ⁊ huiusmōi scit ꝙ qlibet hō sit sor possibile est ꝙ nullū albū sit hoc est necessariū nā plata tali ꝓpōe possibile est ꝙ albū sit nigr pōtvnꝰ apphendē talem ſenſū possibile ē ꝙ aliqd quod mō est albū fiat postea nigr ⁊ ita tles ꝓpōes sūt distīguēde ⁊ qa tales sēsus diuersi pñt haberi ſñ diuersitate p̄ctuationis iō est ibi amphibologia ñ obstāte ꝙ ibi est cōpositiovel diuisio Quarto notādū ꝙ ad istū mod h3 reduci distinctio istiꝰ ꝓpōis qcūq̄ dicit te esse animal dicitvmvtvnꝰ seꝰsit iste qcūq̄ dic hanc ꝓpōez tu es aīal dicitvm ⁊ iste ſenſus est verꝰ Aliꝰ ſenſus ē qcūq̄ dicit aliq̄ ꝓpōnez ex qua ſequit ꝙ tu es aīal dicitvm ⁊ iste sēsus ē falsꝰ qa oēs tales propōnes tu es asinus tu es bos tu es capra ⁊ cōsiles iferūt istā tu es aīal et tame non qcūq̄ dicit eā dicitvm Et si q̄rat q̄re tales propositiones sūt distīguende de qbꝰ dāt regule p̄dicte Dicendū est ꝙ sic ñ pōt dari rō q̄re aliq̄ dco est equoca nisi volūtas vtentiū ita nō pōt dari aliq̄ rō q̄re oro ē ābigua nisi volūtas vtentium ⁊ iō qa diuersi ex tali orōne prolata diuersos ſenſus ꝓcipiūt iō talis oratio est distinguenda fm ap̄hibologiā scōz Boetii doctnā ī liº disionū dicentis In ābiguis vt sic ē auditor rōabl̄ itellexisse arbitret vt cū dic aliqs audio grecos vicisse romanos vel troyanos. Vnus pōt intelligē ꝙ greci romanos vīcūt. Aliꝰ ꝙ troiani siue romani grecos ita est de talibus propositionibus ꝙ prolata hac propositione scio ꝙ omnis homo est aīal. vnꝰ pōt

intelligẽ ꝙ ſcio ō q̃cũq; hoīe ꝙ eſt aīal alius
pōt intelligẽ ꝙ ſcio iſtã ꝓpoez ois hō ẽ aīal.
Quīta rīa eſt ꝙ qñcũq; hec ꝓiũctio vel poiſ i
ter duosvel plures tīos illa eſt diſtīguẽda eo
ꝙ pōt eſſe diſiũctīa et tunc diſiũgit īt ꝓpones
vel pōt eſſe de diſiũcto extremo et tũc diſiũ-
git inter tīos et tũc ẽ cathegorica. Vñ iſta ō
nis hō eſt aſin⁹vel eger eſt iſto° diſtīguẽda v
nus ſenſus eſt iſte ois hō eſt ſannsvel ois hō
eſt eger q falſus eſt. ali⁹ ſẽſus eſt de q̃lib3 hoī
ne dicīt ſ̄ pt̄ū ſanusvel eger Sexta rīa ẽ qñ
hec ꝓiũctio et poiſ inter duos tīos illa ꝓpõ ẽ
diſtīguẽda eo ꝙ pōt eſſe copulatīa vel de co-
pulato extrẽo ſic hec eſt diſtīguenda iſti ſunt
ſōr et plato demōſtrat⁹ ſorte ⁊ platone. vn⁹ ſẽ
ſus eſt iſte iſti ſũtſōr et iſti ſũt plato et iſte ſẽ
ſus eſt falſus. ali⁹ ſenſus eſt iſti ſunt iſti homi
nes et iſte ſenſusverus eſt. Septima rīa eſt
qñ hec ꝓiũc° ſi poiſ īt duos tīos illa eſt diſtī
guenda eo ꝙ pōt eſſe ꝓditiōalvel de ꝓditiōa-
to extremo ſicut iſta eſt diſtīguẽda oẽ aīal ſi ẽ
rōale eſt hō. vn⁹ ſenſus eſt iſte ſi oẽ aīmal eſt
rōale oẽ aīal eſt hō et ille ſenſus ẽvus. ali⁹ ſẽ-
ſus eſt iſte de q̃cũq; dr̄ ſ̄ totū aīal ſi eſt rōna-
le de eodẽ dr̄ iſtud pt̄ū hō et iſte ſenſus ẽ fal
ſus nã de aſino pr̄ hoc totum ꝓditionatū ani
mal ſi eſt rōale et tñ de aſino nō pr̄ hō ⁊ p hoc
pñt ſolui talia argumẽta ōne vm ſi eſt nccārī
ū eſtvm te eſſe aſinū eſtvm ſi ẽ nccārius g̃ te
eſſe aſinū eſt vm qa maior eſt diſtīguẽda eo
ꝙ pōt eſſe ꝓditionalis et tũc eſt va ſ3 diſcur-
ſus ñvz qa ex tali ꝓditionali et tali cathego-
rica ñ ſeqr̄ ꝓ° cathegoricavel pōt eſſe maior
de ꝓditiōato ſubiecto ⁊ tũc ꝓña eſt bōa ſ3 tũc
maior eſt falſa Octaua rīa eſt qñ hec ꝓiũc-
tio qa poniſ īt duos tīos illa eſt diſtīguẽda
eo ꝙ pōt eſſe cālvel de cāli extrẽo Nona r̄
gula ẽ ꝙ qñ aliqd aduerbiū tpale poniſ inter
duos terīnos illa ꝓpō eſt diſtīguẽda eo ꝙ pōt
eſſe tpalvel de tpali extremo Decīa rīa eſt
qñ aliqñ aduerbiū locale poiſ inter duos teri
nos illa ꝓpō ẽ diſtīguẽda f3 amphibologia3
eo ꝙ pōt eẽ localvel de locali extremo. Sciẽ-
dū eſt ꝙ orões de qb⁹dã̄ ſexvltie rīe a mult̄
ponũ̄ eſſe diſtīguende fm ꝓpõez et diuiſiõez
et ſiue dez eor̄ ſit vm ſiue falſū nō obſtat qn
ſint diſtīguende f3 ãphibologiã et qcqd ſit de
i° dicto dico ꝙ diſtīctio illar̄ fm ãphibologi
am eſt manifeſtior q̃ diſtinctio ſecundum cō
poſitionem et diſiõẽ qa difficile ẽ in talibuſ
ꝓcipe diuerſos ſenſus ꝓpr̄ ſolã diuerſã pũctu
ationẽ earũdẽ dictionũ ſub eodẽ ordie ꝓlatā
rũ. Iō ſciend eſt ꝓ iſto° ãphibologie et ꝓ ſeqn
tib⁹ ꝙ in aſſignãdo diuerſos ſẽſus alic⁹ orōis
multiplicis ſecũd ãphibologiã nō debẽt aſſig̃
ri illi ſenſus ſub eiſdem dcōib⁹ ſed ſub diuer-
ſis et ſ̄ ꝓ additionẽ vl ꝓ dinutionẽ aut ꝓ trāſ
poſitionẽ aut ꝓ diſionẽ ſic doc3 Boeti⁹ in lib°
diuiſionũ ꝓ additionẽvt cũ dicīt audio troya
nosviciſſe grecos pōt ſic ſenſus aſſig̃ri ꝓ ad-
ditionẽ audio troyanosviciſſe grecos vici au
dio troianosvici grecosviciſſe. ſic ꝓ dinutio-
nẽ audio troyanosviciſſe. ꝓ tranſmutationez
ſic audio ꝙ grecivicerũt troyanos vel audio
ꝙ troyanivicũt grecos. ꝓ diſionẽ greci vīcunt
troyani victi ſũt et ſic ſenſus iſtius ꝓpōis mul
tiplicis audio grecosviciſſe troyanos poſſunt
diuerſis mois ꝑdicī aſſig̃ri ita alie orões mł
tiplices ſecũd ãphibologiã pñt oīb⁹ ꝑdicī mo
disvel aliqb⁹illor̄ aſſig̃ri et iō nō ſ̄ ꝓ eiuſdez
orōis mł̄tiplicis ābigue ſenſus ſub eiſd̄ vb̄ aſ-
ſignāt̄ q̃uis diuerſe aſſig̃tiones id ſignificent
ſ̄ addidi de Boetio ꝓpt̄ cauillatiões q̃ pñt fie
ri ꝑ ea q̃ dixi i diuẽſis opuſcul. Pret̄ aũt iſtas
decem rīas pñt dari mł̄te alie deſeruientes ꝑ
mo° ãphibologie de qb⁹ ꝓpt̄ breuitatez ꝓ trã
ſeo.

Capitulum ſextum.

Circa ſecũd̄ mod̄ ãphibologie eſt ſci-
endū ꝙ tũc eſt aliq̃ orō mł̄tiplex penes
ſcōz mod̄ qñ aliq̃ orō ꝓpr̄e ⁊ exꝓpr̄ ſi
gnificatiõe ſui ſeu ipõe tm̄ vno° accipiť. ſ3 ī ꝓ
pr̄e ⁊ ſecũdar° aliť pōt accipi et aliũ ſenſũ hr̄e ſi
cut iſta lup⁹ eſt i fabl̄a ꝓpr̄e et ꝑ° ſig̃t ꝙ fabula
fit de lupo ſed ſecũdario ⁊ i ꝓpr̄e ſig̃t ꝙ iimic⁹
accedit. Sil̄r iſta orō iſte vendit oleū ꝑmo ⁊ ꝓ
pr̄e ſig̃t ꝙ iſte talez vendit liq̃rez ſ3 i ꝓpr̄e et ſe-
cundario ſig̃t ꝙ iſte adulať et itavna orō fre
q̃nter poniť ꝓalia q̃ ī accipeť ꝓpr̄e nullā habe
ret ꝓuenientiā nec q̃tū ad ſig̃tiões t̄mi nec q̃-
tū ad ſig̃tiones totaliū orōnuz et talis ſenſus
ñ ꝓtigit niſi exvſu loq̃ntiū ponentiūvnā orō-
nez ꝓ alia. Contigit aũt iſte mō⁹ ſcdz opini
onez Ari. freq̃nť ī orōib⁹ ī qb⁹ ponunť noiaver
balia q̃ ſcōz vſū mł̄tor̄ loq̃ntiū ꝓ eiſd̄ ñ ſuppo
nũt ꝓ qb⁹ ſupponũt ꝓticipiavel abſtracta a no
mīb⁹ ſincaetgreũaticis foŕata vl̄a ꝓnoīb⁹ ad
uerbiis ꝓticipiis ꝓiũctioīb⁹ ꝓpōib⁹ ⁊ itiectioī
b⁹plurib⁹dcōnib⁹ſiť iñcti ī qb⁹ ponũť vba iſtī
modi loco noīs. Vñ oẽs tales orões ī qb⁹ po
nũť tl̄ia pñt diſtīgui eo ꝙ pñt accipi vniforiť
aliis orōib⁹ ꝓpoīt̄ ex noīb⁹ pure cathegreũati
cis et vb̄. vel pñt accipi diſforiť ꝑ aliis orōib⁹

nō hñtib⁹ noīa ꝓſiſ̄ia ⁊ ita iſta oro calefcō ē i agē te pt̄ diſtīgui. vn⁹ ꝓſus ē ꝙ aliqd diſtīctū ab agē te ſit i agēte admod̄ q̄ ꝓ iſtā ꝓpōez albe⁹ ē i albo denotat̄ vna res eē i alia⁊ ſic illa ē fīa calefcō ē i agēte. A⁹ſſ⁹ē agēs calefacīt iſta ꝓpō calefcō ē i agēte pōat̄ loco iſti⁹ agēs calefac ⁊ ꝫ fīz ē ſ3 ſub tīi ꝓſu ħ ē ꝓceō. calefcīo ē i calefcō. alit̄ pt̄ accipi calefcīo ē i agētevt ponat̄ loco iſti⁹ calefactēs ē a gēs⁊ tc̄ ħ eētvaꝓſiſ̄r tles diſtīgūt̄. mot⁹ ē i mobili vn⁹ſeſ⁹ē aliqd īportat̄ ꝓ motū ō q̄vificat̄ mot⁹ ē i mobili ſic̄ res ē diſtīcta ī re diſ.⁊ ꝫ ē fīz ſ3 A⁹ſſ. A⁹ſeſ⁹ē mobīe mouet̄ ⁊ ħ ſeſ⁹ēv⁹. ſiſ̄r ħ ē diſtīg. crea⁹ē i ōvn⁹ſeſ⁹ē ꝙvna res diſtīc. ōnotat̄ eē i alia⁊ ē fīs A⁹ē iſte ōs creat ⁊ ēv⁹. ſiſ̄r iſta ē diſti. totalitas ſor. ē i ſor. vn⁹ſeſ⁹ē totalis ſor. ēvna res exñs i ſo. a⁹ē ꝙ ſo. ē qddā totū. ſiſ̄r iſta ħ entitas ſo. ē aliqd vn⁹ſeſ⁹ē ꝙ ħ ētitas q̄ ē rs diſti. ab al⁹. ē aliqd. a⁹ſſ⁹ē ſo. q̄ ē ħ creat̄ avī ñ ēs ē aliqd. Siſ̄r iſta ē diſti. negatō ē i re ī a pte reiv⁹ſſ⁹ē ꝙ neg⁹ ē qd diſtīc. ab oīb⁹ al⁹. ⁊ ſit q̄d rs. a⁹ſſ⁹ē iſte aliqd ⁊ē negēt̄ ab a⁹ ī iſte p ñ ꝙvna ꝓpō nega. ēva nō poſſ aliqd eē i rer̄ natā ſic̄ p ñ ꝙ hec ēva hō nō ē aſin⁹ñ ſeqt̄ ꝙ hō ſit nec ꝙ aſin⁹ſit. Siſ̄r hec ē di ſti. aliq̄litas ſiue ētitas ē aliqd v⁹ſeſ⁹ē iſte aliq̄s q̄ nō ē aliqd abſolutū ē aliqd. a⁹ſeſ⁹ē iſte aliqd ē aliqd. ſiſ̄r iſta ſi aliqsvtat̄ tīi ꝓpōe aq̄tas ē aliqd vī ſeſ⁹ē ꝙ ōnotat̄ eē exiſtē⁹ē ꝓri ō illo ꝓq̄ ħ dcō aq̄tas ſup. a⁹ſeſ⁹ē iſte aliqd ē aq̄ eſt ald. Siſ̄r ē ō tīib⁹ pſeitas ē aliqd. vī ſeſ⁹ē ꝙ ōnotat̄ eē ꝓri ō a liq̄ ꝓ q̄ ſup. pſeitas. a⁹ ſeſ⁹ē ꝙ aliq̄ ꝓpō ē ꝓ ſe. ſiſ̄r de iſta nccitas ꝓpōis ē aliqd v⁹ſenſ⁹ē ꝙ aliqd vīſi cat̄ ō aliq̄ ꝓ q̄ ſup. ñ nom̄ ncitas. a⁹ ſeſ⁹ē iſte aliq̄ ꝓpō ē nccāria⁊ ꝓſiſ̄r ē ō oīb⁹ tīib⁹ tñ itelligēd ēꝙ ſmvſū autor̄ freq̄nt̄ tīa abſtrac̄ ponūt̄ ꝓ ꝓcred⁊ ep⁹. ſiſ̄r ſ3 opi. aliq̄r̄ iſta ē diſti. ō⁹fac̄ pcm̄ eo qd pt̄ accipi ꝓpē⁊ tc̄ ñ pl⁹ōnotat̄ niſi ꝙ ō⁹fac̄ aliqd ꝙ ē pcm̄⁊ tc̄ ꝓcederēt eā q̄ ponī ꝙ aliqs act⁹ poſiti⁹ ēv̄e pcm̄ ſic̄ odire aliq̄ p̄ ꝓcep. ōi ē pcm̄. al⁹ pt̄ ac cipi⁊ i ꝓpē ſ3 eos⁊ tc̄ equz iſti ō⁹fac̄ aliqd ꝙ ñ dē ret facē ſiue iſti d⁹peccat q̄ ē ſiſ̄r fīa⁊ tenēt iſtā opi. aſſ̄grēt fal. āphi. ī i⁰ diſcurſu ñ ē pcz aliqd cō miſſiōis d⁹fac̄ ñ ḡ d⁹fac̄ pcz. Dicēnt ei ꝙ ꝓ⁰ eſſ3 diſti. ꝙ pt̄ hr̄e mltos ſſ⁹. v⁹ē. ō⁹fac̄ aliqd ⁊ illō ē pcm̄⁊ iſtū ſſū ꝓcedēnt ⁊ ſic ꝓcedēnt diſcurſū A⁹ ſſ⁹ē ō⁹fac̄ aliqd ꝙ ñ dēz facē⁊ tc̄ ꝓ⁰ē ſſa⁊ diſcur ſ⁹ñvz. ſic̄ ñ ſeqt̄ d⁹fac̄ ñ⁊ ñ ē pcm̄ ḡ ō⁹fac̄ ꝙ ñ dē ret facē ſ3 magis ſeqt̄ ꝙ fac̄ aliqd ꝙ ipēvī a⁹nō dēz facē. ꝓſiſ̄r ī iſto diſcurſu aſſ̄grēt fall. āphi. ñ ē pcm̄ d⁹ñ fac̄ ñ ḡ ds ñ fac̄ pcm̄ qa diſtīguerēt mior̄ ſic̄ p⁹⁊ iv⁰ſſu dic̄t eā eēvā⁊ diſcſū eē bo. ⁊ ī a⁰ ſſu dicēnt eā eē ſſa⁊ ⁊ diſcſū ñvalē ꝓpt̄ fal āphi.⁊ ſi dicēt̄ p̄ eos ꝙ ꝫ ōs ds ñ fac̄ pcz ſic̄ ō⁹ñ pcātRñdēt̄ ꝙ iſta ōs pēcat ī oi ſſu ē negāda ſiſ̄r iſta ds male agit ⁊ iſta ds fac̄ aliqd qd ñ dēz fa cē⁊ ꝓſiſ⁊ ꝓ tīi orōe ſp ſci ⁊ aliivtūt̄ iſta orōe ō⁹ñ fac̄ pcz ōs ñ fac̄ malū q̄ tñ orōes fm eos pñt hr̄e bo. ſeſū⁊vm ⁊ ſic dic̄t illa ita dicēnt ō iſta d⁹ vult malū. dicēnt eī ꝙ illa hz vnū ſeſū vz vīōlz ōs vult illō ꝙ ē malū. ñ ē ō⁹ vult aliqd ⁊ tñ illd ē malū ſz aliū ſeſū hz fīm iſtū ſ. ōs vīt aliqd malū qd ñ dē retvellevī ds vīt aliqd male. vñ iſta d⁹ vīt aliquid male ē ī oi ſſu fīa⁊ ꝓ iſtū mod̄ aſſ̄grēt fal. āphi ī i⁰ diſcſu qcqd ōs itelligit vīt ſ̄ pt̄ velle ō⁹ itelligit malū ḡ ds vīt ſ̄ pt̄ velle malū qa ꝓ⁰ē diſti. qa v⁹ſē ſ⁹ē ꝙ ōs vīt ſ̄ pt̄ velle aliqd ꝙ ē malū ñ ē ꝙ male fit ab aliq̄ a⁰puta a creat̄a ⁊ ſub iſto ſenſu ꝓcedēt ꝓclōez. a⁹ſeſ⁹ē iſte ō⁹ vīt ſ̄ velle pt̄ aliqd male⁊ tc̄ mānifeſte ꝑz ꝙ diſcſ⁹ñvz. Pēs iſtū fm mod̄ āphi. pñt diſtīgui ōs ꝓpōes vbi act⁹ ſīgt⁹ poīt̄ ꝓ actu ex ercito ſ̄ ep⁰qa q̄lbz tal oro pt̄ accipi ꝓpe ſ̄ i ꝓpe. vñ iſta oro diffi⁰⁊ diffitū ſūt ıō pt̄ diſtīgui qa pt̄ accipi ꝓpe ſic̄ ſonat⁊ tc̄ īportat̄ ꝙ dif⁰ ⁊ diffitū ſt̄ ıō ñ ē ñ diſti. ſz ꝙ dif⁰ē diffitū ⁊ ep⁰. al⁹ pt̄ acci pi i ꝓpe ꝓ iſta ꝓpōe dif⁰⁊ diffitū īpor. ıō ſ̄ ſt̄ ꝓūti bilia ñ ē p̄nt̄ ō ſe iuicēvī⁹ ⁊ ſic ēva. ſiſ̄r iſta pt̄ di ſtīgui aliq̄ diſtīcta rōe ſt̄vna rs qa ſi accipit̄ ꝓpe ē fīa. ſi i ꝓpe ꝓ actu ſīgtovt equalz iſti de aliqbus tīs hñtib⁹ diſtīctas diffiōs p̄t̄ ñ ꝓtū id real⁹ ſic̄ ō hoīe ⁊ albo hñtib⁹ diſtīc. diffiōes p̄t̄ ñ ꝓtū ıō ral⁹ ſic dic⁰ albū⁊ hō ſūt ıō ral⁹. ſiſ̄r iſta pt̄ diſtīngui ſbā p̄t̄ de ſbā extra aīaz. v⁹ſeſ⁹ē iſte aliq̄ ꝓpō ēva vbi aliq̄ ſbā ex̄ aīaz ſubicit̄ ⁊ ſbā p̄t̄⁊ tc̄ eſt fīa. A⁹ſeſ⁹ē iſte tal ꝓpō ēva ſbā ex̄ aīaz ē ſbāvbi tñ ſbā ex̄ aīaz nō ſubicit̄ nec p̄t̄ ſz ſignū e⁹ ꝓſiſ̄r tal ſt̄ diſti. color ē ꝑmū obiectūvī⁹ hō ē ꝓo riſibīl ō⁹ ſō rōe deitat̄ ē ſbcm̄ theologie ſbcz pt̄ eē ſñ ſua paſ. ſps ñ pt̄ eē ſñ gñe ſz ep⁰. ſps ꝓponit̄ ex gñe ⁊ dīa. dīa ꝓſtituit ſpez. ēs ē id ral⁹ cū ſuis paſ. ſbcz ⁊ paſ⁰ſt̄ idē ral⁹ ⁊ h⁹ōi inuēablēs ī logica ⁊ meta phīca ⁊ ī theolo. ſt̄ diſti.⁊ ꝫ opi. al⁹ ī phīa natali tlēs ſt̄ diſti. tm̄ ſūt ꝛa ꝑncipia rer̄ natāliū. potē tia corrūpit̄ ī aduētu forē. artificialia diſtīguī a natālib⁹. es ē matīa ſtatue. ſtatua ꝓpoīt̄ ex ere ⁊ figura. mot⁹ē act⁹ēt̄ ī potē⁰. mot⁹⁊ tps drñt. ac⁰ ⁊ paſ. ſūt ıō mot⁹. matīa ē ſbcz gñatōis. altablē ē ſbcz altatōis. albū ꝓ accñs edificat. potētie aīedi ſti. aīa hz plēs potētias⁊ iuūablēs ꝓpōs ꝙs a⁹ñpo nit ꝓ al⁹ ꝓpoīb⁹ q̄ ſi eēnt explicite nlla foēt difficl tas vbi nē mlti q ſe reputāt magſmagnā patiūt̄ ꝓlixitatē. Iſti āt z⁰⁰ āphi. ōfuiūt mlti tropi ḡma tical ī fac̄ ſcp̄fa ⁊ li. p.⁊ ſcōr⁹ſepi⁹ vſitativīdlz al legoria q̄ ptīet ſō ſevii. ſps q̄ ſt̄ yronia ātifraſ ca rieutiſmos enigma panomia ſarcoſmos ⁊ antiſ mosvtz ī alexā⁰ ꝓpt̄ ꝙ ptrāſeo. Volo tñ de aliq b⁹ orōib⁹ ōclarat̄ q̄ ꝑs iſtā fal. peccāt: vñ dico ꝙ tlēs ō⁹hz iuſtitiā. ſapiaz⁊ ꝓſiſ̄s ī qb⁹ poīt̄ aliq̄ dcō notās diſti. it̄ illd ꝓ q̄ ſup ſbcz⁊ ꝓ q̄ ſu. ꝓtū ſt̄ diſ. eo ꝙ pñt accipi ꝓpe ſ̄ i ꝓpe⁊ ponī⁹ lo⁰ tliū ō⁹ē iuſt⁰ d⁹

est sapia ⁊ hui⁹mõi et tũc sũtvere. Et distictio né taliũ inuit Anselm⁹ x. ca° vbivult ꝙ ñ ꝓpe dr̃ sũma nata h3 iustitiã s3 é iusticia et ita cũ tales ꝓpões sapia est ī deo iustitia é ī deo intelligẽ ⁊ velle sũt ī deo ⁊ h⁹mõi sũt distinguẽ de eo ꝙ põt accipi ꝓpe et tũc sũt falsе qa tũc iportãt aliq̃ distictionẽ int deũ ⁊ sapia3 et inter deũ ⁊ velle et intelligere sed si accipiãt ī ꝓpevt p eas itelligãt tales ꝓpões de⁹ é sapiẽtia de⁹ é itelligere de⁹ est velle et sic de aliis vere sũt. et istã distictionẽ inuit beat⁹ Aug⁹ de trini. vbivult ꝙ magis ꝓpe sapia ẽ de⁹ q̃ dicit sapientia é in deo Et sic̃ s3 vnã opionẽ q̃ ponit ꝙ pões dine sũt penit⁹ idistincte ab essentia et relationib⁹ iste sũt distiguẽde pr̃ h3 pr̃nitate3 paternitas ẽ ꝓstitutia pris filia° ẽ ꝓpetas filii essentia et spira° passia ꝓstituũt sp3 scm̃ et innumerables tales eo ꝙ põt accipi ꝓprie ⁊ tũc sũt flẽ eo ꝙ denotat ex pa sigtione orõnũ patrẽ distigui a pr̃nitate ⁊ ab essentia ⁊ filium distigui a filiatiõe qa si l̃ nõ denotaret ita ꝓpe posset dici ꝙ pr̃ h3 pr̃nitatẽ et ꝙ pr̃ é cõstituti⁹ pris sic pr̃nitas é ꝓstitutia pris de vtute sermonis g̃ tales ꝓpões videt esse falsе multi sic opinãtib⁹ Alit possũt tales orões sic accipi ī ꝓpe puta ꝙ talib⁹ pr̃ é pr̃nitas pr̃ é essentia fili⁹ é filia° ⁊ sic ꝺ aliis et sic sive. Vñ breuit secũdũ istã opionẽ ois ꝓpõ ꝙ quã secũdus ꝓpetatẽ sermois denotat prẽ3 distigui ab essentia et itellectione et volitiõe vel sapia vl̃ paterni tatevel filiũ distigui a deitatevel filiatione et spiritũ scm̃ distigui ab essentia vel spiratiõe passiua falsa é de vtute sermonis q̃is posset eẽ va si accipiat ī ꝓpe. Et si dicat ꝑt eos ꝙ tales ꝓpões iueniũt ī libris scor̃ q ꝓpe loq̃ bãt g̃ sũt cõcedẽde secũdũ ꝓpetatẽ sermois.

Facilit põt dici ꝙ tales admittẽde sũt ī sẽsu ī quo fiũt et nõ in sensu quẽ faciũt et ꝙ sic st̃ accipiende ex dict̃ sanctor̃ ꝓbari põt vt videt In aliis enī locis ponũt ꝙ nõ é distictio in dinis nisi iter gñationẽ et ꝓcessionẽ ⁊ ꝙ tres pões sũt vna essẽtia vna dinitas vna sapia Ex q b⁹ et multi aliis videt multi ꝙ ītẽtio scor̃ é ꝙ pr̃ nõ distiguit a pr̃nitate vel essentia nec vi ꝺ tur īpuenies dicẽ ꝙ sci freqnter loq̃bãt ī ꝓpe hoc enī dicit beat⁹ augustī⁹ ī lib° ꝓfessionum vbi dicit ꝙ multa loqmur ī ꝓpe pauca aũt ꝓpe et ita sic opinãtes dicũt ꝙ oẽs ꝓpões q̃ sonãt aliquã distictionẽ int pson̄ dinã vel pson̄as et int essentiãvel deitatẽvel it̃ pson̄asvel relationes q̃ sũt realit̃ essentia falsе sũt secũdũ ꝓpetatẽ sermonis q̃isvere sũt si accipiantur secũdũ ꝙ sũt de mẽte scor̃ Et ꝓsit dicerẽt ꝙ omnes tales falsе sũt s3 ꝓpetatẽ sermonisvelle ⁊ itelligẽ dinũ sũt opatiões elicite. opa° elicita ī dinis psuppoit suppoitũ. essentia dina é ī itellectu dino ꝓncipiũ ꝓgscedi itellct⁹ din⁹ p⁹ itelligit essẽtiã suã q̃ creatã. eentia est ꝑ ꝓductiõe filii. pr̃ p⁹ itelligit essẽtiã q̃ ꝓducat filiũ et mlte tles sũt flẽ q̃is mlte eas ad bonũ itellectũ reduci põt. Vñ tal ꝓpõ de⁹ p suã potẽtiã absolutã pt̃ aliquẽ acceptare sñ gtia s3 ñ p potẽtiã ordiatã mltiplex ẽ. vn⁹ sẽsus é iste ꝙ de⁹ ꝓvnã potẽtiã q̃ é absoluta ⁊ ñ ordiata posset acceptaẽ aliquẽ sñ gtia ⁊ ꝓvnã aliã potẽtiã q̃ é ordiata et ñ absoluta nõ põt acceptare eũ qa esset due potẽtie ī deo p q̃rũ vnã posset l̃ et nõ p aliã ⁊ iste sẽs⁹ é falsus. Alit accipit ī ꝓpevt põas tal ꝓpõ ꝓ ista ꝓpõe deus põt acceptaẽ aliquẽ sñ gtia īformante qa l̃ nõ icludit ꝺictiõe3 et tñ ordiauit ꝙ nũq̃ é factur⁹ et iste sẽsus s é vus. Sic̃ tales ꝓpões creaturavt ī deo é idẽ deo asin⁹ vt ī deo é vita lapis s3 esse suũ ī deo est et⁹ lapis in esse obiectio é et⁹ et h⁹mõi distiguẽde sũt qa si accipiantur ꝓpe falsе sũt nã creatura nullo° est deus vbicũq̃ fuerit. Impossibile ei est ꝙ ide3 sit deus et creatura et sic é dicẽdus de aliis ꝓportionabilit s3 si accipiãt īprõe sc3 pro talibus orõnibus ca efficiẽs creature é eadẽ deo cã creatia asini é vita. cognı°q̃ deus cognoscit lapidẽ é et⁹na ꝓgni⁹ q̃ lapis ꝓgnoscit a deo est et⁹na sũt õnes vẽ. Vñ nulle creature sũt ī deo nisi qa deus ꝓgscit creaturas et é auctor earũ sic̃ dicit magist̃ sniarũ li° p° distic. xxxvi. vbi ex sentẽtiis suis elici põt ꝙ creature nec sunt ī deo nec ī ꝓgnitiõe dei q̃si media q̃dã it̃ deũ et ꝓgnitioẽ3 dei ⁊ illas creaturas extra ꝓductas q̃i ꝑmo sit deus vel ꝓgnitio. deinde sicut q̃ dã res aliq̃° distincta eadẽ tñ realit̃ cu3 deo et postea creature realit̃ distincte a deo sic̃ multi ymagiant sed qcquid ymagiabile é vel põt eẽ vel é deus simpl̃r et nullo° creatuẽ nec distinctũ aliquo° a deo vel est creatura dei vel potest esse creatura dei sicut ãtixps q̃is modo nõ sit creatura dei tñ esse põt. Sic̃ tal propositio q̃libz attributũ est idez realiter cũ essentia dina qa si ꝓpe ⁊ accipit falsa est qa nihil est attributũ nisi aliqd ꝑbile qd nõ est deus. sed ī ꝓpe ꝓcedi põt qa illud qd sigt attributũ est essentia dina. Sic̃ tales ꝓpões qcũq̃ sũt sepabilia non sũt idẽ realr qñ aliq̃ sic se hñt ꝙ vnũ illor̃ põt

eſſe rliq̃ ñ exñte illa ſũt diſtincta et huiuſmoi ſũt diſtiguẽde qa ſi accipiãt ꝑpe tũc nõ ſũt vere qa ex hꝭ ipo ꝙ ſũt aliq̃ ſiue poſſit ſepari ſiue ñ ſiue vnũ illorũ põt eſſe ſñ altẽo ℓ altẽo ñ exñte ſiue ñ ſt diſtincta. Alit accipi pñt ipe ꝑ iſtis oroib⁹ qñ de aliqb⁹ tis ſigtie ſũptꝫ põt il lud ptũ ſigtie ſũptũ vificari ſ. ſepari ℓ ũt ſepata tlr mõ exẽcẽ albedo ⁊ dicedo ſt ſepata d il lis vificat ñ eẽ idẽ. qñ aliq̃ ti ſic ſe hñt ꝙ eſſe exiſtere ptvificari ovno ſigtie ſũpto et ꝙ eſſe exiſtere ptve negari de rliquo de ill⁹ ſigtie ſũ ptvificat hꝭ ptũ ñ eſſe ido ℓ eſſe diſtincta et tũc ſũt adhuc flẽ qa aliqs ſingłares hñt flas ſic ei ſe hñt hõ ⁊ hõ albus ꝙ iſta põt eſſe vã hõ ẽ iſ ta exñte flã hõ alb⁹ ẽ et tñ vtꝫ ẽ flã hõ ⁊ hõ al b⁹ ſũt diſtincta ſiue hõ ⁊ hõ alb⁹ ñ ſt id tñ qñ ôs ti ſũt mẽ abſoluti hñt tłes ꝑpões vitatẽ. tñ q̃li bz ẽ poſ. ſic h ẽ poſ. hõ ⁊ hõ alb⁹ ñ ſt ido Itẽ tłes ꝑpões vna potẽtia hz diuẽſos mõs opãdi. di uerſi mõi eſſẽdi pñt eid ꝑpetere ſñ variatione rei et h⁹mõi qa ſi accipiãt ꝑpe itelligẽ⁹ ꝑ mo dũ aliqd diſtictũ a re ſic tales ꝑpões ſũt falſe Q ñ ãt dici⁹ ꝙ aia reſpcũ volitiois et itellecti ois hz diuerſũ mod opãdi nõ itelligi⁹ ꝙ ſint a liq mõi diſtincti ab aia ⁊ ab actib⁹ ꝑducti q̃i eſ ſẽt q̃dã media hꝭ ei ẽ ſimplr flm ⁊ ido ſub tali i tellectu ſũt tales ꝑpões flẽ. ali⁹ ſẽſus ẽ iſte eadẽ res dr̃ſimõe opaſ puta nccã⁹ elicit itẽtionẽ et liberevolitionẽ elicit. ſiłr ſi dicaſ ꝙ ali⁹ mo d⁹ eſſẽdi ꝑpetit corpi xpi i ce⁹ et i ſacm̃to alta ris nõ ẽ ymagiand ꝙ mo⁹ eſſẽdi q ꝑpetit corpori xpi i ce⁹ ſit aliqd aduenies corpi xpi diſti ctũ abvno a⁹ qd adueit corpi xpi i ſacm̃to altar. ſz ꝑ talẽ ꝑpõnẽ ñ itelligi⁹ niſi ꝙ corp⁹ xpi ẽ circũſcptie i loco i celo ⁊ ñ i ſacm̃to altar. ⁊ ſi q̃ras q̃ ẽ illa circũſcpcitas. dico ẽꝙ vox ñ ſignificatia ſic bu ba. vñ figere tlia abſtcta de aduerbiisvb̃ ꝑpoib⁹ et h⁹mõi ẽ ſimplicib⁹ mł tor errox occõ tñ aliqñ vtił põt eſſe itelligẽtib⁹ qa ꝑ tłes fictões freqnt breui⁹ loq pñt. Itẽ ois oro i q̃ poiſ mo⁹ ifiti⁹ ꝑ ſuppoito ſic ſũt ta les legere ẽ bonũ currere eſt moueri caleface re ẽ agere et h⁹mõi diſtigui pñt qavn⁹ põt eẽ ꝙ quẽ denoteſ ꝙ ꝑdicatũ tłe ꝑpetat alicui qõ nec ẽ agẽs nec patiẽs nec effc⁹ ita tłes mõi i fiti iportarẽt res diſtictas ab agẽte ⁊ patiẽte ⁊ effcũ ⁊ ceteꝭ reb⁹ q̃ pñt eẽ agẽtia ꝑducẽtia et patiẽtia ⁊ effcũs ꝑducti ⁊ talr ſẽſ⁹ ẽ ſimplr fal ſus ꝛ ꝑncipia ar. ali⁹ ſẽſ⁹ põt eẽ vt tales ꝑpões ponãſ loco oronũ i qb⁹ ꝑticipiũ ꝑdicaſ de pti ci⁹ velvbũ de pti⁹ ℓ duovba corrñdẽtia de eo dẽ. vñ talr oro calefacere ẽ agere hz iſtũ ſẽnſũ qõ calefacit agit ſiue calefaciẽs ẽ agens ⁊ iſta legere ẽ bonũ hẽat iſtũ ſẽſũ legẽs facit opus bonũ ℓ lcõ ẽ bõa ſiue q legit facit bonũ ⁊ h⁹mo di ⁊ p iſtũ mod euacuãſ młte difficłtates. Itẽ freqnter ꝑpões ypothetice ſũt diſtiguẽde qui a freqnt i auctorib⁹ vna poiſ ꝑ alia ſiẽ freqnt tpalr poiſ ꝑ ꝓditiõali ſic iſta oẽ qđ ẽ qñ ẽ neceſ ſe ẽ eẽ devtute ſermois ẽ tpalr ⁊ tñ poiſ ꝑ iſta ꝓditiõali ſi aliqd ẽ ip̃z ẽ q̃ eſt nccãria et ita de mult⁹ aliis. Et iſta exã ad pñs de ãphibologi a ſufficiãt. Eſt etiã ſcied de iſto ſcõ⁹ ꝙ nlla r̃ gula certa dari pt ꝑ quã r̃gularit poſſit ꝓgſci ſufficiẽt an ſit iſte mo⁹ ãphibologie quia iſte mo⁹ depẽdz totalr exvſu loqntiũ ſicut ſecũdo mo⁹ equocatiois. Ca. ſeptimũ.

Tertio⁹ mo⁹ ãphibologie eſt qñ oro ꝑ ſe plata tm̃ hz vnũ ſẽſũ ⁊ ex hꝭ ꝙ ꝓiũgit alteri oroi pt hre ples ſenſus Vel ꝑpt ꝑtuos põt dici ꝙ 3⁹ mo⁹ ãphibologie ẽ qñ oro ꝑ ſe plata carz aliq̃ ſenſu que tñ hre põt ex ad ductiõe ipi⁹ ad aliã oroez ſicut iſta ſcit ſcz nõ hz niſi vnũ ſenſũ ſ. ꝙ ſcz ſcit aliqd et tñ ſi ꝑ poaſ iſti ꝑpõi iſta ꝑpõ platovidz ſortez vt di caſ ſic platovidz ſortez ⁊ ſcit ſcz põt hre aliũ ſenſũ iſtũ ſ. plato hz ſciaz de ſeculo. Eſt ãt ſci end ꝙ iſte mo⁹ freqnt ꝓtigit in oronẽ in q̃ po nit ꝑnom relatiz aliqñ ei ꝑnom poitũ in vna o ratiõe ſñ adiũctiõe alti⁹ orois ñ põt eſſe ꝑno mẽ ỏmõſtratiz. Si tñ aliq̃ oro ꝑcedat põt eſſe relatiz ſicut eſt de iſto ꝑnoie iſte. vñ iſta ñ eſt diſtiguẽda ꝛ ãphibologia z iſta ſaluauit. ſz ſi iſta propopoſitio ꝑcedat mulier dãnauit et di caſ ſic mł dãnauit et illa ſaluauit diſtiguen da eſt ex eo ꝙ põt eſſe relatio ꝓõalis vel ſim plex ſcõz modloqndi gmaticorũ hoc eſt dic tu eo ꝙ põt referre añs pro eodez numero vel ꝑeodẽ ſpecie. in ꝑmo ſenſu eſt falſa ⁊ in ſecũ dova. Eſt ãt ſciend ꝙ põt ꝓtigere talis multi plicitas ex tali relatiõe eo ꝙ põt referre ꝑ eo dẽ numero vel ꝑ eodez ſpecie aliqñ ãt rela⁹ pt referri ad figtionẽ aliqñ advocez tñ et penes iſtũ modum poſſũt diſtingui iſte orões ho mo alb⁹ eſt homo et ille ratione differt ab ho mine. nã ſi relatio feratur advocem vel ad ꝓ ceptum vera eſt. ſi ad rem ſignificatam falſa eſt Et ſicut tales propoſitiões vbi ponitur hoc relatiuum ille poſſunt diſtingui ita propoſiti ones multe in quibus ponitur hoc relatiuum qui poſſunt diſtingui. Vtrum autem iſta diſtinctio ſit penes equiuocationem vel penes

aphibologiā et ſi penes aphibologiam penes
quē mod ſūt diſtīguēde cā breuitatis omitto
diſcutē plixe hoc tñ ſufficiat ſcīe p nūc ꝙ ta-
les ſūt diſtīguēde aliq̄ q̄ drñt rōe ſūt idē rea-
liť. vn⁹ ſenſus eſt iſte aliq̄ drñt rōe ⁊ illa eadē
numero ſūt idē realr et iſte ſenſus ē falſ⁹. nā
q̄ drñt rōē ſūt diuerſa diffibilia ſ. ſunt diuerſe
rōes ſed nec diuerſe rōes nec diuerſa diffibi-
lia ſūt eaꝺ res necvna res. ali⁹ ſſus ē iſte aliq̄
drñt rōe et tñ de illis ſīgtīe ſūptis pť eſſe idē
realiť vel illud qꝺ iportať pvtrūqꝫ vel p q̄ ſup-
poit vtrūqꝫ ē idē realr ⁊ ita fit rela° ad rē et ñ
ad ſignū ſ3 ī iſta aliq̄ ſūt idē realiť q̄ drñt rōe
ſub i⁹ ſenſu ſub q̄ eſtva fit rela° ad voces vel
ad ſigna ſīc in tali ꝓpōe dat de⁹ aureolam qꝺ
nomē hēť ab auro ſic pñt tales diſtīgui hō eſt
muſic⁹ qꝺ dr a muſica et ſic tales pñt diſtīgui
vbi poſſ ſ relatī3 q ſic etiā pñt ꝓpōeſ diſtīgui
vbi ī ſcda orōe ñ poſſ ꝓnom demřatī3 ſ3 ſubī
telligiť ſ. talr hō alb⁹ ⁊ hō ſūt idē realiť et drñt
rōe et hō et muſicū ſūt diſticta rōe ⁊ ſūt idez
realiť ēs ⁊ vnū ſūt id realiť et drñt rōe. ſubie
ctū et ꝓꝑū ſūt vnū numero ⁊ drñt rōe ītellect⁹
et volūtas ſūt idē realiť et drñt rōe et młte cō
ſimiles diſtīguēde ſūt ſm aphi. ⁊ vłrois oró ꝺ
q̄ diuerſi diuerſos capiūt ſenſus q̄ diuerſitas
ſēſuū nō oriť ꝑciſe exvna dcōe appoīta ī vna
orōe nec ex diuerſa pūctuatiōe eaꝝ dē dcōnū
ſub eoꝺ ordīe nec ex diuerſo accētu diſtīguē-
da ē penes aphibologiā et ſ penes ꝑmū mod
ſcꝺ3 vel ťciū. Et ſi dicať ꝙ iſta młtiplicitas in
iſta orōe ſōr et ſōr alb⁹ ſūt idē realiť ⁊ illa dif
ferūt rōe oriť ex hac dcōe illa g̃ hic ē equoca
tio Sīr młtiplicitas iſti⁹ orōis aliq̄ q̄ ſūt idez
realiť diſtīguūť rōe oriť ex hc̄ dcōe q̄ g̃ hic ē
equoca° et ñ aphibologia Dicēdū ꝙ ñ ē mag̃
cura p nūc ſiue aſſīgť ibi equocatio ſiue aphi
bologia qa forte pōt ibi eē tā equocatio q̄ am
phibologia nec ē ipueniēs ꝙ ťallē iſte concur
rūt. vñ ī ꝑma ē aphibologia p tāto qa ibi nō
ē młtiplicitas niſi vna orō ꝓiūgiť alteri. In ſe-
cūda ē aphibologia ex hoc ꝙ oriť diuerſitas
ſēſuū ex eo ꝙ eaꝺ orō diuēť orōib⁹ exꝑmi pť
q̄uis illud nō ſufficiat ad młtiplicitatē aphi-
bologie pōt tñ dici ꝙ ī talib⁹ ē ſcꝺ⁹ mō⁹ aphi-
bologie qa ꝑpē p tales orōes iportať ꝙ illa e
aꝺ et ñ alia q̄ drñt rōe ſūt vna ſs et ſ ē ipoſſi-
bile. Im ꝑpē āt iportať p ſ ꝙ illa eaꝺ q̄ hñt di
ſtīctas diffiones vificāť de eoꝺ p eoꝺ nō tñ p
ſe ſ3 p illo qꝺ ſignt ſīc iſti ťi albū ⁊ muſicū ha
bēt diuerſas diffiones exꝑmentes qꝺ noīs et
tñ ſignt eūꝺ hoiez ⁊ ſupponť p eoꝺ hoīe ſic di
cē° albū ē muſicū et ita illa q̄ diſtīguūť rōe ſē
ťi ſ3 illud qđ ē iꝺ realr ē res īportata p tī3 qđ
nō ē aliđ dicē q̄ ꝙ ſig̃ ſūt diſticta et ſigtū eſt
vnū ⁊ idē. Ca. viii.

POſt hec dicēꝺ ē de ꝓpōe et diſione cō
iūctī. Et ē p° ſciēꝺ ꝙ tūc ē aliq̄ orati-
o młtiplex ſ3 ꝓpōez et diſionē qñ ali
q̄ orō plata ſ ſcpta ꝓpť ſolā diuerſā pūctuati-
onē dcōnū pōt hře diuēſos ſēſus ſic iſta orati
o plata qcqđ viuit ſp ē ſi pūctuareť ſic qcqđ vi
uit ſp. ē hz vnū ſſū. ſi āt pūctueť ſic qcqđ viuit.
ſp ē. hz aliū ſēſū ita ꝙ cā appētie iſti⁹ fallē ē
ydēptitas eaꝝ dcōnū ī orōe ꝓpoīta et diui-
ſa. Cā ñ exñtie ē dīſitas pūctuatiois. Iſti⁹ aūt
fallē ſūt duo mōi ꝓncipales. Pri⁹ ē qñ tota o-
ratio ſiue fit ꝓpoīta ſiue diſa remaēt ivt° ꝙ ſē
ſu cathegorica vł ypothetica. Z⁹ mō⁹ ē qñ ſen-
ſus ꝓpoit⁹ ē ꝓpō cathegorica ⁊ ſēſus diſiōis eſt
ꝓpō ypothetica et ſ3 ſ poſſ3 poni diſtīctio in
ter ꝓpoſitionē et diſionē vt ille orōnes dicūť
multiplices ſ3 ꝓpōez qñ vťꝙ ſenſ⁹ ē ꝓpō cathe
gorica ſ vťꝙ ē ꝓpō ypothetica Ille āt dicūť mł
tiplices ſ3 diſionē qñ vn⁹ ſēſus ē ꝓpō cathe. ⁊ ſ
liquus ē ꝓpō ypothe. vtꝫ tñ iſto° ſit accipiēda
diſtīctio iſtaꝫ fallāꝫ ñ młtū curo qa ſ ſcīe ñ
reputo młtū vtile ſpālibus ſciētiis q̄uis notī-
cia diſtīguēdi tales orōnes magz hēat vtilita
tē. Iuꝫ ꝑmū mod ſūt tles orōes młtiplices q̄s
poīt phs ī li° elēchoꝫ poſſibłe ē ſedētē ābłaē
poſ. ē ñ ſcribētē ſcribē nā ſi ꝓferāť ſic poſ. ē ſe
dētē ābłaē poſ. ē ñ ſcribētē ſcribē vē ſūt qa tē
denotať p eas ꝙ ille q eſt mō⁹ ſedens pť nē vł
poſtea ābłaē et ille q eſt nē nō ſcribens pť nē
vel poſtea ſcribē ⁊ ſic ſtvē. aliter pñt ꝓferri ſic
poſſibile eſt ſedentē ābłaē poſ. eſt ñ ſcriben-
tez ſcribē ⁊ tē ſt fālſe ⁊ tē ꝺnotať ꝙ poſſibłe ē
ꝙ ñ ſcribēs nē nē ſcribat ⁊ ꝙ ſedēs nē nē ābu
lat et ſic ſt flē ⁊ eoꝺ⁹ pñt diſtīgui oēs ꝓpōes in
qbus poſſ aliqs modus cū dcō ꝓpōis q̄uis et
pñt diſtīgui ſ3 aphibologiā ⁊ viꝺť mihi ꝙ mai
feſtū⁹ ⁊ apti⁹ pñt diſtīgui ī līgua latīa ſ3 aphi.
q̄uis forte ī ydeōate Añ. ſ ī līgua greca maiſe
ſtior ſit talr młtiplicitas tłīū orōnū penes ꝓpō
nē ⁊ diſiōez q̄ penes ſ3 aphi. ſiue tñ diſtīguāť
pēs vnā fallāz ſiue pēs aliā ſſ⁹ ñ variāť. vñ ta-
les orōes ſt ſic młtiplices poſſibłe ē ſuppoītū
eē aſſūptū a v°. vn° ſſ⁹ ē p quē ꝺnotať ꝙ aliqd
qꝺ nē ē ſuppoītū pť nē ł p⁹ ea aſſūi a v° ⁊ ſ eſt
vm qa illa naſa q̄ mō ē naſa ītellectual ꝓpoi
ta ⁊ ñ ē pła ſuppoīta nec ab aliq̄ ſuppoīto ſu-

ſtentata et p ꝑñs ē ſuppoītū ꝓ᷑ea pōt aſſūi ſic ꝓ᷑ ab a° ſuppoīto ſuſtentari. ali᷑ ſēſ᷑ eſt p quē dnotaſ ꝙ poſſibl᷑e ē ꝙ aliqd ſit ſil᷑ ſuppoītū ⁊ aſſūptū a v᷒°. qđ eſt ipoſ. ſic hec eſt ipoſ. aliqđ ſuppoītū eſt aſſūptū av᷒°. ſil᷑r hec ē diſtiguenda poſ. eſt ſubāz q̄tā ñ eſſe q̄titatē. vn᷑ ſēſ᷑ ē iſte poſ. eſt ꝙ ſbā q̄ta qñ eſt q̄ta ñ ſit q̄titas et ille ſenſus eſt flūs. alius ſēſus eſt iſte poſ. eſt ꝙ illa ſbā q̄ eſt nē q̄ta poſtea ñ ſit q̄ta ⁊ iſte ſē ſus eſt vus. ſil᷑r iſta eſt diſtiguēda poſſibl᷑e eſt iſtū hoiez ñ eſſe deū demſan° xp̄z. vnus ſenſus eſt p quē dnotaſ ꝙ poſ. ſit ꝙ hec ſit va iſte hō ñ eſt xp̄s qa hec eſt poſ. ſi eī filius dei dit terret naſā hūanā hec eſſz va iſte hō ſ᷑ eſt deus qa hr̄et iſtā cāz vitat᷑ iſte ñ eſt hō. alius ſēſus eſt p quē denotaſ ꝙ poſ. ſit ꝙ ille q nē ē hō poſtea ñ ſit de᷑ ⁊ h᷑ eſt ipoſ. qa filius dei q nē ē hō ſp ⁊ nccārio erit de᷑. Et ſil᷑r ſ᷑ tales diſtinguēde poſſibl᷑e ē creātē nō eē deū poſſibl᷑e ē ꝑdeſtīatū dāpnari poſ. ē ꝑſcitū ſaluari poſ. ē verum eſſe impoſſibile. Similiter per ſevm ē ē albū edificaē hoiez eſſe deū ē nccāriū ⁊ h᷑ mōi i q̄ ſſu ſūt va et i q̄ ſlē pōt patere ex ꝓrib᷑ Sil᷑r ꝑles orōes diſtiguende ſūt ex h᷑ ꝙ vna dcō pōt copulari cū vna ſ᷑ cū alia ſic iſta qō qs ſcit nē didicit. qa h᷑ aduerbiū nē pōt ōtīare li ſcit et tūc ſſ᷑ ē qđ nē ſcit aliqs didicit et hec ē va qa aliqñ didicit vſ᷑ pōt ōtīare h᷑vbū didicit vt ſit ſēſ᷑ ꝙ qs ſcit nē didicit ⁊ iſte ſſ᷑ eſſus. Si milit᷑ ē i iſtis orōib᷑ q̄s poīt ꝑhs ego poſui te ſeruū enté liberꝝ. q̄dragīta virorꝝ centū reliqt achilles. ſil᷑r tles q̄s poīt p. q̄uis ñ exꝑmat ſic eē diſtiguēdas bacō vidiſti hūc pcuſſū ocul vidiſti hūc pcuſſū. ſil᷑r vt freqnt᷑ orōes i qb᷑ ponit᷑ adiectiz cū ſbſtātio diſtiguēde ſūt ſic iſte ē bō᷑ ſutor demſando malū hoiez ſi ſit orō diuiſa flā ē qa tūc ōnotaſ ꝙ ē bō᷑ et ꝙ ē ſutor ſz ſi ſit ꝓpoīta tūc ēva qa ōnotaſ ꝙ hz pfecte talē artē ſuēdi et q̄uis tles diſtiguāſ ſz ꝓpōem et diſionē tñ mihi videt᷑ ꝙ pāt diſtīgui pēs āphibo. ⁊ ſē ius nōvariabūt᷑. ſil᷑r tlis iſte ē alb᷑ mōach᷑ diſtīgui pōt. In vno ſſu ōnotaſ ꝙ eſt alb᷑ et ꝙ ē mōach᷑. In alio ſēſu ōnotaſ ꝙ ē talis pfeſſi ois. Iuxta ſcōm mod ſūt orōes diſtiguēde i qb᷑ ponūt᷑ dcōes faciētes ꝓpōes ypotheticas ſ᷑ duos tlos ⁊ i vno ſenſu erit ꝓpō categorica ⁊ i alio ꝓpō ypothe. ⁊ eodē° diſtinguūt᷑ q̄ mō dcm̄ ē p᷑de fallā āphibo. Vñ iſta ē diſtiguēda qnq̄ ſūt duo et ta qa i vno ſēſu denotaſ ꝙ qnq̄ ſūt duo ⁊ ꝙ qnq̄ ſūt ta. In alio ſēſu denotaſ ꝙ qnq̄ ſūt iſta demſat᷑ duob᷑ ⁊ tb᷑. ſil᷑r iſta ē diſtīg. iſte pōt ſ᷑ erevnū lapidē ⁊ aliū. In vno ſſu denotaſ ꝙ iſte pōt ferrevnū lapidē ⁊ aliū ⁊ iſte ē ſenſus diſus. in a° ſſu denotaſ ꝙ ille ſil᷑ pōt ferrevnū lapidē et pōt ſ᷑re aliū lapidē ⁊ illa ꝓpō ē diſtiguenda q̄ ē vna ꝑmiſſa i ꝑalogiſmo q̄ ꝓcludit᷑ iſta ꝓ° qđ pōtvnū ſolū ferre pōt plura ferre q̄ nō ē diſtiguēda ſz ꝓpōez et diſionē ſz pōt diſtīgui ſz āphibologiā qa vn᷑ ſēſus pōt eē iſte q pōt ferrevnū lapidē q̄uis ñ ferat plures lapides pōt tñ ferre ꝑles lapides ⁊ h᷑ ē vm. ali᷑ ſſus ē iſte q pōt ferre vnū lapidē et nō ꝑles pōt ferre ꝑles lapides et iſte ſenſus ē flūs et ē hic āphibologia ſic hic ois hō ē vn᷑ ſol᷑ hō qa vn᷑ ſenſus ē iſte ois hō ē vn᷑ hō ⁊ ñ ſūt ꝑles hoies q̄ vn᷑ ali᷑ ſēſ᷑ eſt ois hō ē vn᷑ hō ⁊ nullus hō ē plures hoies. Similit᷑ ē iſta diſtiguēda tm̄ vnū ē.

Ca. ix.

Circa fallāz accētus ē p°ſciēduz ꝙ ex h᷑ accidit fallā accētus q̄a eadez vox ſub dīſis accētibus ꝓlata dīſa ſigt et h᷑ pōt tripl᷑r ꝓtigere. Vno° qa eiuſd dcōis aliq̄ ſillaba poteſt habē diuerſos accentus. Alio°qa eadez dcō pōt ꝓnūtiari cū aſpiratiōe vl᷑ ſine aſpiratione. Tertio mō quia eadem vox poteſt eſſe dictio vel oratio. Primus ē magis ydoneus ad decipiendū i ſcripto q̄ in prolatione eo ꝙ talis dictio nō ſcribitur uiſi vno° ꝓfertur tamen diuerſis modis et penes iſtum modū diſtīguenda eſt iſta oratio bonū eſt iuſtos viros pendere eo ꝙ media ſillaba huius dictionis pendere pōt corripi vel produci. Secundus modus nūq̄ decipit in ſcripto ſed tātum in prolatione propter hoc ꝙ in ſcripto oportet ꝙ aſpiratio ſimpliciter et ſēſibilitē ponatur vel ꝙ nullo° ponaſ. In platione autem quādoq̄ non bene nec faciliter diſcēnitur an dictio proferaſ cū aſpiratione vel ſine aſpiratiōe. Tertius modus poteſt decipere tā i ſcpto q̄ in prolatione et ſecundū iſtū modum eſt talis oratio diſtinguenda deus facit folia et frondes in vite quia inuite poteſt eſſe vna dictio ſcilicet aduerbiū et tūc eſt falſa quia ſignificat ꝙ deus facit aliquid coacte. vel poſſunt eſſe due dictiones ſcilicet hec prepoſitio in et ablatiuus caſus huius noīs vitis ⁊ ſic eſt vera. Penes iſtā fallāz non ſunt magne difficultates in ſcientiis particularibus. Et ideo iſta dicta de iſta fallatia ſufficiant.

Capitulū decimū.

Poſt fallatias i dictōne iuxta quas ſūt aliq̄ orōes multiplices dicendū eſt ō fallāz figure dictionis q̄ non oritur ex alicui᷑ orōis mltiplicitate ſz magis ex aliq̄

orōnū ſilitudine ita ꝙ fallā figure dctōnis eſt deceptio,queiens ex aliq̄ ſilitudie dcionū ita ꝙ cā apparētie eſt ſilitudo dcōis ad dcōnē et cā ñ exñtie ē dr̄ſitas ſigtoꝝ vl̄ mōꝝ ſignd vl̄ accñtiū ḡmaticaliū dcōnuꝫ.Et accipio hic ſignificata largiſſie Vñ gñal̄ mō⁹ ſoluēdi paralogiſmos penes iſtā fallatiā ē oñdē aliq̄ diuerſitatē it̄ ſigta ꝛ modos ſignd l̄ accñtia dictionū ꝓpt̄ q̄ nouꝫ argumētuꝫ qa iſta fallā ſep ex hꝭ accidit ꝙ aliqs mō⁹ arguēdi tꝫ i aliqbus dcōib⁹ credit̄ ex hꝭ ꝙ tl̄is mō⁹ arguedivꝫ i ꝓſimilib⁹ dcōib⁹ i qb⁹ tñ ñvꝫ ꝓpt̄ hꝭ ꝙ ille dcōnes dr̄ſe q̄uisvideāt ſiles hnt dr̄ſa ſigta large accipiē⁹ ſigta l̄ dr̄ſos modos ſignd l̄ dr̄ſa accñtia ḡmaticalia. Verbi gtia vidē⁹ ei ꝙ iſte ſillogiſm⁹ ē bō⁹ oīs ſubā corpea ē colorata cap̄ ē ſubā corpa ḡ ꝛc̄ ita ꝙ nl̄la ēvaria°it̄ p̄dicatū maiorꝭ ꝛ p̄dicatū ꝓ°nis ſi ꝓpt̄ hꝭ credit̄ ꝙ i ſi mili mō arguēdi ex aliis tīs ñ ſit aliq̄ variatio faciēda it̄ p̄dicatū maiorꝭ ꝛ ꝓ°nis ſic ſi ſic arguit̄ oīs ſubā corpea ē colorata priarcha ē ſb̄ſtātia corpea ḡ priarcha eſt colorata deceptō fiet ꝑ fallatiā figuē dcōis. vñ gñaliť q̄cūq; ē fallā figure dictioīs ꝓtigit iueire mod arguēdi bonū ex aliis tīs et hꝭ ꝓpt̄ diuerſitatē accñtiū ḡmaticaliū l̄ mōꝝ ſignd vl̄ dr̄ſitatē ſigtorū accipiē°large ſigta. Iuxta p̄dcā p̄nt accipi tres mōi iſti⁹ fallē. Quorū ꝑm⁹ ē q̄ñ accidit d fect⁹ i arguē° ꝓpt̄ dr̄ſitatē accñtiū ḡmaticaliū dr̄ſarꝝ dcōnū l̄ mōꝝ ſignd et tl̄is mō⁹ arguēdi ſp vl̄ freq̄nt̄ ſophiſtic⁹ ducit ad ſoloeciſmuꝫ vñ ſi argua t̄ ſic oē al̄ ē coloratū oīs hō ē aial ḡ oīs hō ē coloratū. Dicēdū ē ꝙ hic ē fallā figure dcōis qa hō ñ ē neutri gener̄ ſic aial ido ñ dꝫ ī ferri iſta ꝓ° hō ē coloratū ſꝫ iſta hō ē colorat⁹ et ꝙ varia°alic⁹ t̄i dꝫ fieri i dr̄ſis ꝓpt̄ ꝓpt̄ variationē accñtiū dr̄ſoꝝ t̄ioruꝫ. Sil̄r pōt hic aſſigri fallā figure dcōis oē albū ē corp⁹ oīs hō ē albū ḡ oīs hō ē corp⁹. Et ſi dicať i oī fallā dꝫ eē appētia hic ât nl̄la ē ḡ. Dicēd eſt ꝙ nō ſp regriť ꝙ i oī fallā ſit tāta apparētia q̄ decipiat ſapiētes ſꝫ ſufficit tāta q̄ aliqs ſipli ces fallē poſſit et ſic ē i ꝓpoīto. Z⁹ mō⁹ p̄ncipalis iſti⁹ fallē accipiť ex dr̄ſitate ſigtoꝝ dr̄ſarꝝ dcōnū. Verꝫ tñ aliq̄ dr̄ſitas tl̄is ē ſufficiēs ad iſtā fallāꝫ i aliq̄° arguēdi et alia ñ ſufficit. Sꝫ ad ſciēdū i ſpēali q̄ñ ſufficit ꝛ q̄ñ ñ ſufficit per logicā nō pōt ſciri ſic nec p logicā ſciri pōt in ſpēali de q̄libꝫ dcōe an ſit equoca vel non ſꝫ hꝭ dꝫ ſciri p ſcias ſpēales. Penes iſtū modum peccāt t̄lia ſophiſmata calefacē ē agē ḡ videē agē calefieri eſt pati ḡ videri eſt pati. Cauſa apparētie iſtarꝝ ꝓnarꝝ ſophiſticarꝝ ē ſilis t̄mia° iſtorꝝ vbꝝ calefacē ꝛ videē et calefieri ꝛ videri. Cā ñ exñtie ē dr̄ſitas ſigtoꝝ qa ei calefacē ſigt calorē cāri a calefaciete i calefctō iō credit̄ ꝙ videē ſigt viſiōeꝫ cāri a videte iviſo ꝛ ñ i vidente aviſo cāri iō ꝓña ñvꝫ. Sil̄r tales ꝓñe ñvalent calefaciens eſt agens ḡ videns ē agens. calefactū patit̄ ḡ viſū patit̄ ꝛ vl̄r q̄ñ dictiōes hñt eaꝺ accñtia ḡmaticalia ꝛ eoſd modos ſignd ꝛ ꝓpt̄ hꝭ ꝙ hnt ꝓſiles t̄iationes ꝛ ꝓſimiles modos ſignd credit̄ ꝙ illō ꝑē p̄menta le qd vificať devno vificeť de reliq̄ ꝛ tñ ꝓpter hꝭ ꝙ ſignt̄ diuerſa ñ eſt ſic ſꝫ eſt fallā figure dictiōis et accidit freq̄nt̄ iſte mō⁹ fallatie figure dcōis q̄ñ arguitur per p locū a ſilī vel per aliū locū ꝓſilēꝫ puta qa viſū eſt pticipiū verbi paſſiui fꝫ ḡmaticos iō pōt credi ꝙ ſic calefactū qō eſt pticipiū vbi paſſiui ñ pōt vificari niſi de paſſo ficviſū vificari ñ poſſꝫ niſi de paſſo et tal̄ ſic credens et neſciens naťā ſigtoꝝ p iſtos tīos l̄ neſciens qd l̄ quō ſignt ꝺcipiť p fallatiā figure dictiōis. ſi ei credat ꝙ ſic calefactū ſigt illd qō patiť et i q̄ eſt calor i rcō et illud aq̄ patiť i obliq̄ ſic viſū ſignificꝫ illd in q̄ ēviſio in rcō et illd aq̄ eſt viſio i obliq̄ decipieť et iō ad iſtū modū fallatie figure dcōis pfecte ſciendū nccē eſt ſcire naturā rer̄ꝝ ꝛ etiā neceſſe eſt ſcire ḡmaticā p quā ſciť qd vox ſigt vno°ꝛ qd ſigt alio° ſignd nec tñ iſte mō⁹ ē ex dr̄ſitate mōꝝ ſignd aliarꝝ dcōnū ex hꝭ ſ. ꝙ vna dcō hꝫ vnū moꝺ ſignd et alia dcō nō hꝫ illū moꝺ ſignd ſꝫ eſt ex dr̄ſitate ſigtoꝝ qa enī diuerſa q̄uis eilꝺeꝫ moꝺis ſignd ſigntť p iſtū t̄ minū viſū et p calefactū iō eſt ibi fallā. Oꝫ ât ſcire ꝙ iſte mō⁹ nō ꝓtigit tm̄ q̄ñ ꝓpt̄ ꝓſiles t̄iationes et ꝓpt̄ ꝓſiles mōs ſignd credit̄ ꝙ illud qō eſt ꝓvni eſt ꝑ alteri ſic ſic arguēdo albedo eſt q̄litas ḡ yrūdo ē q̄litas. q̄litas dr̄t realr a ſba ḡ q̄tas dr̄t realit̄ a ſubā. muſa eſt feminini gñis ḡ poeta eſt fei gñis et ſic de aliis. ſꝫ etiā iſte mod⁹ repiri pōt q̄ñ ꝓpt̄ naťā rei ſigte aliqs diſcurſus vel ꝓñavꝫ et tñ alio tīo poīto i p̄dcō diſcurſu l̄ ꝓña loco alt̄i⁹ t̄i ibi poīti nō valeret. Verbi gtia fꝫ opinionem Ar. hꝭ eſt bonū argumētū iſte dabit bouēꝫ coloratū iſte ñ habꝫ bouēꝫ coloratū ḡ iſte dabit bouē quē nō hꝫ et tñ ſic arguen⁹ iſte dabit bouēꝫ album iſte ñ hꝫ bouēꝫ albū ḡ dabit bouēꝫ quē ñ hꝫ ñ vꝫ qa p̄ſſe p̄nt eſſe vē ꝓ°ne exñte flā. Sil̄r tal̄ diſcurſus eſt bō⁹ iſte eſt mō albꝰ iſte eras non

erit alb⁹ g̃ amittet aliq̃ rẽ quã hꝫ mõ et tñ iſte diſcurſus ſm ꝓncipia Ar̃. nõ ẽ bõ⁹ iſte aer ẽ nũc bicubit⁹ iſte aer ñ erit cras bicubit⁹ g̃ iſte aer amittet cras rẽ aliq̃ quã iã hꝫ tñ idez mõ⁹ arguẽdi videf vtrobiq; eſſe ſilis et iõ ſi ꝓpter hr̃ credaf ꝙ alicubi tꝫ taꝫ mõ⁹ arguẽdi ꝙv biq; valeat fiet decep⁹ p fallãz figure dcõnis. Et ſi q̃raf q̃re eſt magis fallã figure dcõis in vno diſcurſu q̃ i alio. Dicẽd ẽq hr̃ eſt ꝓpf hr̃ ꝙ mediũ p qõ tꝫ vn⁹ diſcurſus eſt nccãriũ et mediũ p qd tꝫ alius diſcurſus nõ ẽ nccãriũ. Ad cuius euidentiã ẽ ſciendũ ꝙ q̃dã ꝓñe etiã formales tenẽt p mediũ itrinſecũ q̃ ſez tenẽt virtute vni⁹ ꝓpõis ex eiſdẽ tñs formate ſic iſta cõ ſeqntia oĩs hõ ẽ aĩal g̃ ſor eſt aĩal tenet p mediũ itrinſecũ ſ. vtute vnius ꝓpõis ex eiſdẽ tmis formate ſ. ſor eſt hõ ſi ei iſta ꝓpõ eẽt falſa ꝓ ſeqntia ꝑ⁹ fcã nullo⁹ valẽt. Alie ãt ꝓñe tenẽt p mediũ extrinſecũ q̃ ſ. tenẽt ſufficiẽt vtute alicui⁹ rl̃e gñal̃ nõ forte ex eiſdẽ tñs taꝫ ꝓñe vel diſcurſus vel ſi foref ex ill̃ hr̃ accidit ꝙ aliq̃ cõ ſeqntie ꝛ aliq diſcſ⁹ tenẽt ita bñ p hr̃ mediũ l̃ p tle mediũ extrinſec ex q̃bꝫ tñs ñ forak taꝫ rl̃a gñalis ſic̃ pz de iſta ꝓña oĩs hõ ẽ aĩal g̃ aliqd al̃ eſt hõ tꝫ p iſtã rl̃az vlisaffirmatia ꝓuertiſ p accidẽs et ideo q̃cũq; accipiũf aliq̃ ꝓñe vel diſcurſus q̃ nõ regulãf p aliq̃ rl̃ã gñalẽ videndũ ẽ ſi pñt rcĩficari p aliq̃ ꝓpõnẽ verã forataz ex eiſdẽ tñs et ſi ſic ꝓña erit bõa et ſi non ꝓña nõ valebit ſic ẽ i ꝓpoſito nã iſte ꝓñe iſte nõ habet bouẽ coloratũ iſte dabit bouẽ coloratũ g̃ iſte da. bouẽ quẽ nõ hꝫ Sil̃r iſta iſte dabit bouẽ al. iſte ñ hꝫ bo. al. g̃ iſte da. bo. quẽ ñ hꝫ nõ pñt rl̃ari p aliq̃ rl̃az gñalẽ g̃ ſi valẽt oporteret hr̃e mediũ aliqd foratũ ex eiſd tñs. nũc ãt ita ẽ ꝙ ꝑma ꝓña tꝫ p mediũ vm et nccãriũ ſz ꝑncipia Ariſtotelis quod eſt iſtud Si aliquid eſt bos ipſum eſt coloratum. Vnde ſecundum principia ſua impoſſibile eſt ꝙ aliquid ſit boſ et non ſit coloratus ideo iſta conſequentia eſt bona iſte dabit bouem coloratum et non habet bouem coloratum ergo iſte dabit bouem quem non habet ſed quia poſſibile eſt ꝙ idẽ bos primo ſit albus et poſtea non albus ideo illud medium intrinſecum per quod tenet alia conſequentia Si aliquid eſt bos ipſum eſt albũ eſt ſimpliciter falſuz. et iõ iſte diſcurſus non valet iſte dabit bouem album iſte nõ habet bouem album g̃ dabit bouem quẽ ñ hꝫ qa iſte poterit dare bouez qui nunc nõ eſt albuſ ſed poterit eſſe alb⁹ qñ dabit eũ. Similiť iſta ꝓ ſeqntia eſt bõa iſte nũc eſt alb⁹ iſte cras ñ erit albus g̃ iſte cras carebit aliq̃ re q̃ nũc hꝫ et tꝫ vtute iſtius medii albũ ſigt aliq̃ rem diſtinctam ſecũdũ ſe totam ab illo quod eſt album Sꝫ iſta ꝓña ſm principia. Ariſtotel nõ valet iſte aer eſt nũc bicubitus iſte aer nõ erit cras bicubitus g̃ iſte aer carebit cras aliq̃ re quaz nunc habet quia ſecundũ ꝓncipia Ar̃. iſta ẽ falſa bicubitũ ſigt aliquã rem ſm ſe totã diſtinctã ab eo ꝙ eſt bicubitũ et a ꝓte ei⁹ et itav niuerſaliter q̃n aliq̃ ꝓña tꝫ i aliquib⁹ tñs vtute alicui⁹ medii intrinſeci nccãrii et aliq̃ ꝓña habens termios habentes ꝓſimiles modos ſigñdi q̃is non ſignificent eodem mõ q̃ alii tmi ſigñt illa vel alia ꝓpter defectũ taꝫ medii itrinſeci nõvꝫ põt ibi aſſigñri fallatia figure dictionis. Vnde hic eſt fallatia figure dictõnis iſte eſt pater iſte non fuit pater ergo iſte eſt mutatus. iſte eſt ſimilis iſte non erit ſimilis ergo iſte mutabitur et ſic de aliis multis. Eſt autez ſciendũ ꝙ iſte modus fallatie figure dictõnis nunq̃ habet locuz q̃n ſumũf due propoſitiões mere cathegorice mere de ineſſe et mere de preſenti diſpoſite vocaliter in modo ꝛ in figura et ideo frequenter iſte modus accidit arguendo ex aliqua propoſitione de preterito vel de futuro vel de modo. Vnde hic eſt fallatia figure dictionis iſte poteſt eſſe albus iſte nõ eſt albus ergo iſte poteſt eſſe aliqd qõ nũc nõ eſt. Similiter hic filius dei nõ fuit hõ ab eterno filius dei fuit homo ex tempore ẽgo filius dei fuit aliquid ex tempore quod non fuit ab eterno. tamen ĩiſtis ñ poteſt aſſignari tantum iſte modus ſed etiam tertius modus de quo ſtatim poſt dicetur ſicut in ſimili patebit ibiõ

Tercius modus fallatie figure dictioĩſ eſt habens ortum ex diuerſitate modorum ſignificandi diuerſarum dictionum que videntur ſimiles inter ſe propter quod quandoq; õceptus credit ꝙ ſimiliter eſt arguendum exvna dictione et ex alia et põt iſte modus ſubdiuidi. Ad cuius intellectũ ſciendũ eſt ꝙ modi ſignificandi non ſũt alique res addite ipſis dictionibus aduenientes eis ſed eſt methaforica locutio dicendo ꝙ dictiones habẽt diuerſos modos ſignificandi quia per talem orationem intelligitur iſta oratio diuerſe dictiões diuerſimõe ſigñt illa q̃ ſigñt qa aliq̃ dictiones ꝓpe ñ ſigñt ſꝫ magis adiũcte aliis cõ ſigñtvel dant aliis ſupponere l̃ detĩato modo ſtare cuiuſmõi ſũt ſincathegreũata ꝓiũctioĩſ

ꝓpones ⁊ huiuſmõi Aliq̃ aũt ſigñt res determinate ⁊ finita ſignificatioẽ ſm mod loq̃ndi boecii ſic̃ noĩa cathegreũatica ⁊ ꝓnoĩa ⁊ ꝓticipia et huiuſmõi ⁊ illoꝝ q̃dã ſũt noĩa mere abſolu ta et q̃dã ꝓnotatiã ſic̃ dictũ ẽ ꝑ⁹ ĩ ꝓmo tracta tu Sil'r q̃dã ſũt ꝓpãa ſic̃ noĩa ꝓpãa ⁊ ꝓnoĩa etq̃dã ſũt ꝓmuĩa que ĩo hñt diuerſũ mod ſigñdi qavnũ ſigtvnũ ⁊ ñ plra ⁊ reliquũ plura ſigtvl põt ſigñre ⁊ ſm ꝑdicta ſub iſto tercio° ꝓncipali pñt ꝓtineri tres mõi ſpales iſti⁹ falle Prim⁹ mod⁹ põt ee ſm dc̃ones q̃ hñt finitas ſigtioẽs et que non habent finitas ſignificationes: et et penes iſtũ mod̃ peccãt ꝑñe in qb⁹ ꝓmutatur vn⁹ mo⁹ ſupponẽdi in aliũ ſic̃ ſi arguaſ ſic̃ oĩs hõ ẽ aĺ g̃ aĺ ẽ oĩs hõ Et ad euidẽtiã iſti⁹ exẽpli ſibi ſilium Eſt ꝓmo ſcienꝺ ꝙ hic põt aſſignari fallã figuę dc̃oĩs ꝓpt̃ ꝙ ĩ añtevna dictio hꝫ vnã ſuppõnez ⁊ ĩ ꝑñte aliã q̃uis ꝙ ñ ſit ſuffici ens cã. ſic̃ oñdeſ et ſilitudo dictionũ eſt cã de cepcioĩs iſti⁹ qa eni ĩ mĺt ñ refẽt ſic ẽnſponẽ dc̃ones bñ eni ſeqſ hõ alb⁹ eſt hõ g̃ hõ eſt hõ alb⁹ Sil'r ſeqſ aĩal rõnale eſt hõ g̃ hõ eſt aĩal rõnale ꝓpt̃ ꝙ decept⁹ credẽ põt ꝙ taĺ mo⁹ arguẽdi valeat ĩ oĩb⁹ ⁊ decipiť ꝑ fallaꝫ figure dictioĩs ⁊ oriť hec fallã ex diuerſitate mõrũ ſigñdi ꝓpt̃ ꝙ eni ꝙ oĩs ñ hꝫ tl'ez mod ſigñdi q̃lẽ hꝫ albũ vl' dictio taĺ ſꝫ tm̃ ꝓſigtvl facit t'minũ cui addiť ſtare ꝑ oĩb⁹ ſuis ſigñtis ⁊ facit t'miꝫ mediate ſeq̃ntẽ ſtare ꝓfuſe tm̃ q̃lit̃ ñ ſtat ĩ ꝑñte ĩo eſt fallã figure dc̃oĩs ⁊ oriť ex ſilitudine vn⁹ dc̃oĩs ad aliã dc̃oez Et eſt ſcienꝺ ꝙ nõ q̃libet variatio ſuppõnis cãt fallãꝫ figure dc̃oĩs tũc eni ĩ demõſtratioẽ potiſſima eẽt fallã figure dc̃oĩs Sed gñaliť qñ arguiť a t'mio ſtãte ꝓfuſe tm̃ ad t'minũ ſtãtez det'minate ſaltẽ euthimematice eſt fallã figure dc̃oĩs ſi circa aliũ t'minũ ⁊ diſpõnẽ ei⁹ nulla penit⁹ ſit facta variatio q̃uis ſimul cũ ĺ ſit fallã ꝑñtis ſic̃ eſt in exẽplo ꝓpoſito Si tñ argueret ſic̃ oĩs hõ eſt aĩal g̃ aĺ eſt hõ q̃uis aĩal ĩ añte ſupponat ꝓfuſe tm̃ ⁊ in ꝑñte det'miate ꝙa tñ ſignũ additũ hoĩ in añte nõ addiť ſibi ĩ ꝑñte ñ eſt ibi fallã figure dc̃oĩs penes iſtũ mod̃ oĩa t'lia ſophiſmata peccãt oĩ parte ꝓtinui eſt aliq̃ ps mior. g̃ aliq̃ pars eſt mior oĩ pte ꝓtinui añs eſt verũ ꝙa q̃libet ſingularis eſt vera et ꝑñs falſũ ꝙa q̃libꝫ ſingularis eſt flã ⁊ ꝑña nõ valet quia ps in añte ſuppoĩt ꝓfuſe tm̃ et in ꝑñte ſuppoĩt det'minate ſꝫ ſi in talib⁹ eſt euidẽtius fallacia ꝑñtis quã fallacia figure dc̃oĩs ideo qñ de fallacia ꝑñtis agetur diuerſa exẽpla adducẽť Sil'r argue° a t'io ſtãte det'miate vl' ꝓfuſe tm̃ ad eundẽ t'miuũ ſtãtez ꝓfuſe et diſtribntiẽ eſt fallã figure dc̃oĩs q̃uis etiã ſit fallã ꝑñtis ſic̃ hic tu dubitas aliq̃ verũ g̃ tu neſcis aliq̃ verũ. Vñ ſi arguaſ ſic illud qd tu dubitas tu nõ ſcis tu dubitas aliq̃ verũ g̃ tu nõ ſcis aliq̃ verũ eſt fallã figure dc̃oĩs qa in añte ſtat verũ det'minate et in ꝑñte ſtat ꝓfuſe et diſtributiẽ Sil'r hic illud ꝙ nõ eſt aliqd ad illo dẽt. ſoĩ nõ eſt oĩs hõ g̃ ſoĩ ab omni hoie dẽt. nã in añte hõ ſtat det'minate ꝓpter negationẽ p̃cedentẽ et in ꝑñte ſtat ꝓfuſe et diſtributiẽ Oportet autem ſcire q̃ non tantum ꝓtingit facere fallaciã figure dictionis ꝓpter variũ mod̃um ſupponẽdi eiuſdem t'mini ſed etiam ꝓpter diuerſuz modũ ſupponẽdi diuẽ ſorũ terminorũ ita qd alius termin⁹ correſpõdẽs non mutet. Vnde hic ẽ fallacia figuę dc̃oĩs omis hõ eſt aĩal ergo ſubã eſt omis hõ et ita de ꝑſil'ibus. Non ſolũ aũt tercius mod⁹ accidit ex vario mõ ſigñdi t'i cathgreumatici ſꝫ etiã accidit ex diuẽ ſis modis ſigñdi inꝑplexorũ in diuerſis ꝑñtis qñ eni ꝓpter hoc q̃ ſil'r arguẽdo ex t'mis diuerſorũ ꝑñtorũ ſit ꝓueniẽs argumẽtũ et tñ nõ eſt tũc accidit fallã figure dictioĩs crediť enim ꝓpter ſimilitudinẽ dictionũ qd ſil'r ꝓtingit arguẽ ex iſtis termis ſic̃ ex illis et tunc fieret deceptio per fallaciã figure dictionis Eſt aũt ꝓmo ſcienꝺum q̃ non ſemp quando arguitur ex t'minis diuerſorum ꝑdicamẽtorũ eſt fallacia figure dictionis quia vniuerſaliť quando premiſſe ſunt mere de ineſſe et de preſenti et categorice diſpoſite ĩ modo et figura non ẽ fallacia figure dictionis qualeſcũq; ſint termini nec plus refert q̃ oes t'i ſint ei⁹dẽ ꝑñti q̃ diũ ſorũ Vñ ita valet iſte ſillus oĩs homo eſt animal. album eſt homo ergo album eſt animal et ita vniuerſaliter de ſimilibus ſic̃ iſte omnis homo eſt animal ſortes eſt homo ergo ſortes eſt animal Et ideo ad aſſignandũ fallaciam figure dictionis non ſufficit dicere qd ꝓmutatur vnum in reliquum ſed oportet dicere racionem magis ſpecialem Eſt autẽ ſciendum q̃ quamuis ſillogiſtice arguendo ita ꝓtigit arguẽ ex t'mis diuerſoꝝ ꝑñtoꝝ ſic̃ ex t'mis ei⁹d ꝑñti tñ ñ ſilliſtice freq̃nt arguere ex t'mis ei⁹ꝺ ꝑñti ⁊ ñ ex t'mis diuerſoꝝ ꝑñtoꝝ ⁊ ĺ mĺr ꝓtingẽ põt. vno° põt ꝓtigẽ ꝓpt̃ diuerſitatẽ ſignorũ diſtributiorũ ad c⁹euidẽtiã ſciẽꝺ

eſt ꝙ ſic diuerſis p̃ntis ꝓgruũt diuerſa intro-
gatia ita ꝙ ad diuerſa intrꝰgatia p inꝑplexa
diuerſoꝝ p̃ntorũ ſit rn̄dendꝫ.nã ſi q̃ras q̃lis eſt
hõ ꝓueient reſpõdeꝫ ꝙ eſt albꝰ vl̃ muſicꝰ.Et ſi
q̃ras vbi eſt hõ ꝓueient rn̄deꝫ ꝙ ẽ i foro vl̃ i cã
pis ⁊ ſi q̃ras qđ eſt hõ ꝓueient rn̄deꝫ ꝙ eſt aĩal
⁊ ſic ỏ aliis ſic diuerſis p̃ntis corn̄dẽt diuerſa
diſtributia ſic̃ p̃nto ſubẽ corn̄dẽt qcqđ q̃libꝫ ⁊
huiuſmõi Hic tn̄ ſcienꝺ ꝙ tl̃ia diſtributia eq
ualẽt ꝓueiũt oĩbꝰnoĩbꝰmere abſolutꝫ ſiue illa
ſig̃nt ſubãs ſiue q̃litates ſiue res q̃ſcũq;. Pre
dicamẽto aũt q̃titatꝫcorn̄dẽt iſta diſtributia q̃
tũcũq; q̃ttũcũq; loco q̃rũ noĩm poiẽ q̃tũ ⁊ q̃ttũ
Predicamẽto ãt q̃litatꝫ corn̄dẽt hec diſtributia
q̃lecũq;.Et p̃nto vbi l̃ ſignũ vbicũq;.Et p̃nto qñ
l̃ ſignũ qñcũq; ⁊ ſic de aliis niſi forte noĩa no
bis deficiãt. Differt aũt diſtributiũ ſubẽ ſiue
diſtributiꝫ corn̄dẽs nomĩbꝰ mere abſolutꝫ ab
aliis qa qñꝫ ꝓtigit aſſumẽ noĩa ꝓnotatiaꝝ re
ſpectia ſic noĩa mere abſoluta. Vñ eque bñ
vꝫ iſte moꝰarguẽdi qcqđ eſt hõ eſt aĩal bicu-
bitũ eſt hõ g̃ bicubitũ eſt aĩal ſic̃ iſte qcqđ eſt
hõ eſt aĩal ſoꝝ eſt hõ g̃ ſoꝝ eſt aĩal et l̃ qa tal
maior equalꝫ iſti oĩs hõ eſt aĩal. Sed de aliis
diſtributis nõ eſt ſic qa ſub aliis diſtributiuis
ꝓtigit ſuãdo debitũ modũ arguẽdi.ſumẽ ſo-
lũ illa inꝑplexa equalẽtia tl̃i diſtributĩo et ꝓ-
pria ſibi ꝑꝓ qõ arguẽdo ex talibꝰ ncẽe eſt ſci
re naturas p̃ntorũ ſcꝫ qđ ſig̃nt et quõ ſig̃nt et
qđ nõ oĩa p̃nta ſig̃nt vnũ ſed multa eorũ ſig̃nt
plura q̃uis nõ oĩa vniuoce nec eodẽ mõ ſig̃ndi
et qui l̃ ſcit ꝑpe eſt vidẽ verũ in multꝫ ſm phi
loſophũ in libro elẽchorũ .Sciend eſt g̃ ꝙ qñ
cũq; ſũpta maiore hñte l̃ ſignũ q̃tũcũq; vl̃ q̃ci
enſcũq; et ſũaꝫ ſb aliqđ inꝑplexũ niſi p qđ ꝓ-
git rn̄dere ad q̃ſtionẽ factã p q̃tũ vl̃ q̃t eſt fal-
lacia figuẽ dcõis ꝑꝑ diſtributionẽ p̃ntorum
et hoc qa ſi aſſũereꝫ ſolũ aliqõ inꝑplexũ p qđ
ꝓueient rn̄deꝫ ad talẽ q̃ſtionẽ nõ eſſꝫ aliq̃ fal
lacia Et ĩõ ſi aliqs credat ꝙ ſp ꝓtigit ſub i mi
nore accipe vnũ tminũ ſic̃ aliũ ſic̃ ꝓtigit i mul
tis aliis decipieꝫ p fallãꝫ figuẽ dcõis.ſic̃ hic
q̃tũcũq; ẽ a tn̄ eſt b. a eſt lignũ g̃ b eſt lignũ
⁊ tn̄ ſi loco iſtiꝰ tmi lignũ ponaꝫ iſte tmiꝰtcu
bitũ eſſꝫ bonũ argumẽtũ ſic arguẽdo q̃tũcũq;
eſt a tn̄ eſt b tcubitũ eſt a g̃ tcubicũ eſt b .Si
mlt̃ ſi poſt illud ſignũ q̃lecũq; in maiore ac-
cipiaꝫ ſub i mĩore aliqđ in ꝓplexũ p qõ nõ re
ſpondeꝫ ad q̃ſtionẽ factã p q̃le eſt fallã figure
dcõiset ſi accipiaꝫ ſub inꝑplexũ p qđ ꝓueient
rn̄deꝫ ad q̃ſtionẽ factã p q̃le erit agumentũ
bonũ ſic hic eſt fallã figuẽ dcõis q̃lecũq; curꝝ
rit diſputat ſoꝝ currit g̃ ſoꝝ diſputat et tn̄ hic ẽ
bonũ argumẽtũ q̃lecũq; currit diſputat albũ
currit g̃ albũ diſputat. ſiꝫ hic eſt fallã figure
dcõis qñcũq; eſt accñs eſt ſuũ ſubiectũ accñs
eſt ĩherẽs g̃ ſubiectũ ẽ inherẽs.ſꝫ hic eſt bonũ
argumẽtũ qñcũꝫ eſt accñs eſt ſubiectũ in hoc
tpe eſt accñs g̃ in l̃ tpe eſt ſbiectũ Siꝫ hic eſt
fallã figure dcõis vbicũq; eſt ſubã ibi eſt q̃ti-
tas ãgelꝰẽ ſba g̃ ãgelꝰẽ q̃tas ſꝫ n̄ hic vbicũq;
eſt ſubã ibi eſt q̃titas ſed ſubã eſt in l̃ loco g̃
q̃titas eſt in l̃ loco.Et ſic ꝓtigit arguẽ in aliis
vbi poiẽ ſignũ diſtributiuũ corn̄dẽs intrꝰga-
tĩo ad qđ ꝓtigit ꝓueient rn̄dere p inꝑplexa ali
cuius p̃nti et nõ p alia tn̄ de diſtributis ſubẽ
eſt difficultas ſpãlis .Pro quo ſcienꝺ eſt ꝙ qñ
diſtributiꝫ ſubẽ poiẽ in ꝓpõne mere de p̃nti ⁊
mere de ieſſe nõ refert qđcũq; ſubiectũ accipe
ſb i mĩore iõ talꝰ moꝰ arguẽdiꝫ qcqđ emis co
medis.carnes crudas emis g̃ carnes crudas
ꝓmedis. qcqđ eſt ſubã corpea eſt q̃titas corpꝰ
criſti eſt ſubã corpea g̃ corpꝰcriſti eſt q̃titas ⁊
ita in aliis ita tn̄ ꝙ in minore nõ accipiaꝫ ali-
qua detmiatio ꝓpõnis que nõ accipiẽ i maio-
re ⁊ ſimul cũ l̃ ꝙ ñ ꝓmutefvnꝰnumerꝰ i aliũ
qa ſi alter illoꝝ fieret accideret fallacia,figu-
re dcõis ſicut oñdeꝫ Vñ pluribꝰmodis qñ nõ
accipiũẽ ꝑmiſſe diſpoſite in mõ nec in figura
nec equalẽtes talibꝰ accidit fallã figure dcõ
isvl̃ ſũendo aliqõ nomẽ p qõ rn̄deꝫ ad q̃ſtionẽ
factã p qđ eſt de re vna Q ñq; .vero l̃ accidit
arguẽdo ex ꝓpõibꝰde p̃nti qñꝫ ex ꝓpõlbꝰde p̃
terito qñꝫ ex ꝓpõibꝰde futuro Si aũt arguaꝫ
ex ꝓpõnibꝰde p̃nti et de ieſſe l̃ põt ꝓtigere vl̃
addẽdo aliq̃ detmiatiõẽꝫ p quã põt ſaltẽ pcia
liter rn̄deri ad q̃ſtionꝫ factã p aliud ĩterroga-
tiꝫ de revna q̃ p q̃ſtionẽ qđ eſt ſicut ſi arguaꝫ
ſic qcqđ currit eſt corpꝰ.hõ currit velociter g̃
hõvelociter ẽ corpꝰqa i mĩore addiẽvelociter
p qõ rn̄deꝫ aliq̃ꝰ ad aliã q̃ſtiõꝫ q̃ ad q̃ſtionem
factã p qđ ẽ.iõ eſt fallã figure dcõis ⁊ tn̄ ſi po
naꝫ h detmiatio realꝫ erit bonũ argumẽtũſic
arguẽꝰ qcqđ currit ẽ corpꝰ. hõ currit realiter
g̃ homo realiter ẽ corpus.vñ vl̃ qñ in tali mõ
arguẽdi addiẽ in mĩori aliq̃ detmiatio q̃ põt
ꝓpetere eideꝫ et non ꝓpetere eidem cauſatur
fallacia figure dictionis et alia non cauſat fal
laciam figure dictionis .tale tamen ſignum
poſſet i maiore accipi ꝙ ñ foret ibi fallacia fi
gure dictionis ponatur enim ꝙ q̃liẽ ſit ĩtroga
tiuum ad quod ꝓuenienter reſpondetur p tl̃ia

cito velociꝰ tarꝺ violenꝰ ꝛ huiuſmꝺi ꝛ ſibi cor reſpꝺeat ſ̄ ſignū ꝙlitcūq; tūc ille moꝺ arguẽ di ẽ bꝺ ꝙlitcūq; aliqs currit ẽ corpꝰhꝺvelociꝰ currit ḡ hꝺvelociꝰ ẽ corpꝰ.Siꝛ hic ẽ fallā figu re dcois ois ſubā maꝺiaꝝ hꝫ ptẽ diſtātꝫ a pte corpꝰcriſti ī ſacramẽto altaꝝ ẽ ſubā maꝺiaꝝ ḡ corpꝰcriſti i ſacramẽto altaꝝ hꝫ ptẽ diſtātez a pte Siꝛ hic oẽ corpꝰ ẽ cirꝯſcriptīe ī loco ſubā corpis criſti ẽ corpꝰ in ſacramẽto altaꝝ ḡ ſubā corpis criſti ẽ cirꝯſcriptīe ī loco ī ſacramẽto altaris Siꝛ hic oẽ corpꝰ ẽ ꝙtū.corpꝰcriſti ẽ cor pꝰ ī ſacramẽto altaꝝ ḡ corpꝰcriſti ẽ ꝙtū ī ſacra mẽto altaꝝ Siꝛ hic ꝑmvnā opꝫ ois ſubſtāti a maꝺiaꝝ ẽ ꝙtitas corpꝰcriſti ẽ ſubā maꝺiaꝝ in ſacramẽto altaꝝ.ḡ corpus chriſti eſt ꝙtitas ī ſacramẽto altaꝝ Siꝛ hic qcqd ẽ ſubā ẽ ꝙtitas ſꝫ corpꝰ criſti i ſacramẽto altaꝝ ẽ ſubā ḡ cor pꝰ criſti ī ſacramẽto altaꝝ ẽ ꝙtitas et tñ ſic ar guẽdo vbicūꝫ aliqd eſt ſubā ibi illud ẽ ꝙtitas et ī ſacramẽto altaꝝ corpꝰcriſti eſt ſubā ḡ i ſa cramẽto altaꝝ eſt ꝙtitas.eſt bonū argumẽtū ꝛ ita pꝫ ſūendo ſ̄ ſignū vbicūꝫ loco illiꝰſigī qcqd ñ eſt fallā ſūendo ſb aliqd p qꝺ rñdeꝛ ad ꝙſti oneꝫ factā pvbi ꝓpꝝ qꝺ ſumme ſūt ncce eſt ſci re ꝙlia ꝛ q̄ ſignt p̄nta ꝛ q̄° ad ſ̄ ꝙ ſciaꝛ de mḹ an ſit ibi fallā figuẽ dcois.Ex p̄dic tꝫ ꝙ hic nulla ẽ fallāvbicūq; hꝫ aliqd ꝙtitatẽ īherẽtẽ ſi bi ibi eſt ꝙtū ſubā corpis criſti hꝫ ꝙtitatẽ īhe rẽtez ſibi ī ſacramẽto altaꝝ ḡ ſubā corpis cri ſti eſt ꝙta ī ſacramẽto altaꝝ. Nec hicvbicūq; aliqd hꝫ latitudiez lōgitudiez ꝛ ꝓfūditatez in herẽtez ſibi eſt lōgū latū ꝛ ꝓfunꝺ.ſꝫ ſubā cor pis criſti hꝫ lōgitudiez latitudiez ꝛ ꝓfūditatꝫ īhrentez ſibi ī ſacramẽto altaꝝ ḡ ſubā corpis criſti eſt in ſacrāmẽto altaꝝ lōga lata ꝛ ꝓfūda nec hicvbicūꝫ aliq̄ ſubā hꝫ extẽſiōez īherẽtez ſibi ẽ extenſa ſubā corpis criſti hꝫ exñſionez in ſacramẽto altaꝝ iherentez ſibi ḡ ſubā cor pis criſti eſt extenſa ī ſacramẽto altaꝝ. Aliꝫ ꝓtigit peccare p fallāꝫ figure dcois in tꝛi mō arguendi ꝓmutādovnū nūerū in aliū vtpote numer⁹ ſigulare ī pluraleꝫ ſic qcqd eſt ſcitū ẽ ſcitū p iuentionẽvl̄ p doctrinā.iſta ſūt ſcita ꝺ mōſtrādovnū ſcitū p iuentioneꝫ ꝛ alt̄ū p doc trinā ḡ iſta ſūt ſcita p iuentioneꝫ vl̄ doctrinā Siꝛ hic qcqd eſt pſōa dina eſt deꝰpr̄ ꝛ filiꝰſūt pſōe dine ḡ pr̄ ꝛ filiꝰſūt dy Siꝛ hic ꝙlibꝫ pſōa dina ꝓducēs eſt ꝓncipiū ſpiritꝰ ſācti pr̄ ꝛ filiꝰ ſūt pſōe dine ꝓducētes ḡ pr̄ et filiꝰſūt ꝓncipia ſpiritꝰ ſancti .Hic tñ eſt ſcienꝺ ꝙ vix aut nūq̄ pōt īpediri taꝝ mꝺoꝰarguēdi niſivbi arguiꝛ diſ iūctīe ꝛvbi accipiꝛ ẽmiꝰ ſigns aliq̄ rẽ ꝓmunez que eſt pꝛes pſōe quō ẽ de deo quivnꝰeſtdeꝰ ꝛ tñ pꝛes pſōe Siꝛ vnū ꝓncipiū ſpiritꝰſancti eſt due pſōe tñ freqnt̄ arguenᵒ enthimemathice et ꝓmutādo numer⁹ ſigulare in pꝛez eſt fallā figure dcois in aliis caſibꝰ quā in illis et hoc vbicūq; ẽmiꝰ nō ſigt plura ſicut nō ſeqꝛ ſol eſt corpꝰ ḡ ſoles ſūt corpa.nec ſeqꝛ fenix eſt aīal ḡ fenices ſūt aīalia et ſ̄ ꝓpt̄ falſaꝫ īplicatio neꝫ in ꝓnte et iō hic eſt tñ ꝓña vt nunc hō eſt aīal ḡ hoies ſūt aīalia ꝛ tales ꝓñe flẽ p̄nt redu ci ad ꝑmū modū in quo oriꝛ deceptio ꝓpt̄ di uerſa aceña gramaticalia diuerſarū dictionū Aliꝫ accidit taꝝ moꝺarguēdi penes fallām fi gure dcois arguenᵒ ex ꝓpoñib⁹ de ꝓterito et de futuro et ſ̄ vel arguendo ex oībꝰde ꝓteri to vel exvna de ꝓterito et vna de p̄nti et eoꝝ° ꝓporcionabiliꝛ dicenꝺ eſt de illis de futuro . Si ꝑmoᵒ aut aſſūptū in maiore poīꝛ a parte ſubiecti aut a pte ꝓti ſi ꝑmo mō reſoluẽde ſūt ꝓpoñes in ꝓpoñes equalẽtes que p̄nt diſponi in mō et ī figura ꝛ vtend eſt arte que data eſt deꝰmō ſillogiſandi ex ꝓpoñibꝰde ꝓterito et de futuro vbi gracia ſi arguaꝛ ſic qcqd heri emi ſti hodie ꝓmediſti carnes crudas heri emiſti ergo carnes crudas hodie ꝓmediſti reſoluẽda eſt maior in iſtā ſibi equalẽtez omne heri em ptū fuit hodie ꝓmeſtū a te et mior in iſtā eq ualentez ſibi carnes crude fuerūt heri empte et ꝓcluſio in iſtā ſibi equalentez carnes crude fuerūt hodie ꝓmeſte a te ꝛ ſubiectis omnibꝰ hiis acceptis ꝓ hiis que fuerūt tenet ſillogiſ mus ſed ſi ſubiectū ꝓcluſionis ſumaꝛ ꝓ hiis q̄ ſūt non valet ſed eſt tam fallacia accidentis quā fallā figure dcois.Si aūt pōaꝛ aſſūptū a pte ꝓti ſēp ẽ fallā figure dcois Vñ hic ẽ fallā figure dictioīs qcqd heri emiſti hodie ꝓmedi ſti tu emiſti heri carnes crudas ḡ hodie ꝓme diſti carēs crudas ꝛ mḷto magis ẽ fallā figuẽ dcois ſi maior ſit de p̄nti ꝛ mior de ꝓterito vl̄ defuturo propterquod eſt hic fallacia figure dictionis ſecunꝺ illā opinioneꝫ que ponit qꝺ ꝙtitas nō eſt alia res a ſubā ꝛ ꝙlitate qcqd fu it heri eſt hodie ſoꝛ fuit heri bicubidaꝝ ꝙtitaꝝ ḡ ſortes eſt hodie bicubidalis quātitaꝝ . Siꝛ qcqd fuit adhuc ẽ ſoꝛ fuit triangulaꝝ figure ḡ ſoꝛ ẽ triangularis figure ī omnibus enī talibꝰ eſt fallacia figuꝛe dcoīs ꝛ tñ accipiẽdo ſ̄biecta mẽ abſoluta ñ ẽ aliq̄ fallā ꝛ qcqd fuit eſt hō fuit ḡ hō ẽ ſꝫ hic eſt bonū argumẽtum q̄ncūq; illꝺ fuit ſbā tẽ fuit ꝙtitas ſꝫ ħ ſbā fuit ſbā ḡ ħ

ſubā fuit q̄titas. Siſr hic qcqd fuit eſt albedo fuit g̃ albedo eſt. Et ſiſr qcqd fuit eſt ſoꝝ fuit hō g̃ ſoꝝ eſt Et ſiſr qcqd fuit ē hec albeº fuit color g̃ ꝛc.et tñ ſm illā opiōz q̄ poſt q̄titatē ñ eē aliā rem a ſubā et q̄litate hic eſt fallā figure dcōis qcqd fuit adhuc ē hecherba fuit q̄titas g̃ hec herba eſt q̄titas ſz hic ē bonū argumētū qñcūq; eſt aliqd fuit ſbā tūc fuit q̄titas hec ſb ſtātia fuit ſubā g̃ ħ ſubā fuit q̄titas. Siſr hic ē fallacia figuē dcōis qcqd eſt fuit p⁹ a ē p⁹ cū b g̃ a p⁹ fuit ſimł cū b. Siſr ē hic fallacia figure dcōis qcqd fuit adhuc ē ł̄ corp⁹ fuit ꝓiūctū illi corpori g̃ ł̄ corp⁹ ē adhuc ꝓiūctū illi corpori et tñ iſtud ē bonū argumētū qcqd fuit ē albedo fuit g̃ albedo ē. Et ſic dictū ē de ꝓpōib⁹ de p̄ſito ita ꝓporcioābiliť dicendo ē de ꝓpōib⁹ de futuro Aliť ꝓtigit fallā figuē dcōis ex diuerſitate p̄ntoꝝ i ꝓpōib⁹ ſic ſic arguēdo qcqd de⁹ pōt facē mediāte cā ſecūda pōt facē ſe ſolo ſz de⁹ pōt facē actū meritoriū mediāte cā ſecūda efficiēte g̃ pōt ſe ſolo facē actū meritoriū hic ē fallā figure dcōis qa ſi accipeť ſō no mē mere abſolutū eēt bonū argumētū ſic hic ē bonū argumētū qcqd pōt ō⁹ facere mediāte cā ſcōa pōt facere ſe ſolo ſz ō⁹ pōt facere ignē mediāte cā ſcōa g̃ ꝛc ꝛ iō ſi ꝓpť ſiſſitudinē dictionū credat qs ꝙ vnū argumētū ē bonū ſicut aliud decipiť p fallāz figure dicciois vt̄ñ ſcienō ē ꝙ ſi actū meritoriū ponereť apte ſbiecti ñ eēt fallā figure dcōis vt hic qcqd de⁹ pōt facere mediāte cā ſcōa pōt facere ſe ſolo ſed oēz actū meritoriū pōt de⁹ facere mediāte cā ſcōa g̃ ꝛc qa ꝓcluſio ēva ſi pīſſe ſit ve ſiue ſub iectū accipiať p hiis q̄ ſūt ſiue p hiis que pñt eē. Siſr hic ē fallā figure dcōis oēz ré pōt de⁹ facere ſine alia re totaliť diſtincta albū eſt alia res ab albedie g̃ de⁹ pōt facere albū ſine albedie ꝛ tñ iſta ꝓcluſio bñ ſeq̄ť deus albū pōt facere ſine albedie q̄ illā ré q̄ ē alba pōt de⁹ facere ſine albedie ꝛ tñ ħ ē impoſſibiľ albū facit de⁹ ſine albedie. Siſr hic ē fallā figure dcōis de⁹ pōt cāre oēz ré poſſibilez que ñ eſt de⁹ vitas illi⁹ ꝓpōis deus nihil creat pōt eē g̃ de⁹ pōt creare vitatē huius ꝓpōis ꝓpť ł̄ ꝙ iſte t̄mi⁹ vitas iſti⁹ ꝓpōis ñ ē i ꝓplexū ꝛ mere abſolutū Oꝝ aūt ſcire ꝙ ñ ſolū iſte mō⁹ falle figure dictionis eſt i talib⁹ diſcurſib⁹ ꝓpoſitū ex tħb⁹ p̄miſſis ſz etiā accidit i p̄ñiis ꝛ i enthimematib⁹ qa iſte mō⁹ ñ ē tñ ex ł̄ ꝙ vnū p̄ntū mutať i aliud ł̄ eſt ꝙ ꝓmo i maiore accipiť ſignū diſtributiuū corrñdens vni p̄ntoꝝ poſtea accipiť ſub i ꝓplexū alti⁹ p̄nti q̄a nūq̄ dicit pħus ꝙ figura dcōis eſt ex ꝓmutatoē vni⁹ p̄nti i aliud ſed dicit ꝙ diuerſa ſūt p̄nta ꝛ eaſō res diuerſimode ſignt iō freqnť ñ ſūt ꝓñe bōe ex inꝓplexis aliq̄bꝫ p̄ntorū ꝛ tñ ſi loco illoꝝ pōerent i ꝓplexa alti⁹ p̄nti eēnt ꝓñe bōe ſicut hec eſt ꝓña bōa hō fuit aīal g̃ aīal fuit hō Siſr albedo fuit nigredo g̃ nigredo fuit albedo. Siſr hic albedo pōt eē color g̃ color pōt eē albeº Siſr tles ꝓñe ſūt bōe albeº ceſſat eē albeº g̃ albeº ceſſat eſſe homo deſinit eſſe hō ergo homo ō̄ſinit eſſe q̄ ideo ſunt bōe quia termini ex quibus ꝓponūť ñ ſignt aliqd i recto ꝛ aliqd i obliq̄ nec ſignt aliqd ꝓmo ꝛ ꝓncipaliť ꝛ aliqd ſcdario nec ſig̃nt aliqd affirmatie ꝛ aliqd negatie ſz eod mō oīa ſua ſig̃ta ſignt qđ ſcōz ꝓncipia ariſto. ñ eſt vū niſi de inꝓplexis i gñe ſubē ꝛ de abſtractis i gñe q̄litatū cui corñdēt ꝓcreta ſuppōentia p dictis reb⁹ ab illis p quibus ſupponūt abſtracta ꝛ iō tles ꝓñe ex tlib⁹ t̄mis ſūt bōe ꝛ ñ alie: ppť qđ ſi aliqs credat ꝙ ꝓñe ꝓſiles valēt ex illis t̄mis ſicut ex tlibus decipiť p fallāz figure dcōis Vñ hic eſt fallā figure dcōis penes iſtū mō albū definet cras eſſe albū g̃ albū definz cras eſſe. motus ceſſabit eſſe motus g̃ motus ceſſabit eſſe qñ q̄ſcit mobile ſicut hic eſt fallā figure dcōis qñ q̄ſcit mobile forma ptibiliter acq̄ſita ceſſabit eſſe ptibiliter acq̄ſita g̃ forma ptibiliter acq̄ſita ceſſabit eſſe qñ q̄ſcit mobile Siſr hic actū meritoriū pōt deus facere ſine volūtate efficiente g̃ deus pōt facere actū meritoꝝ ſine volūtate efficiente Siſr hic iſtā vitatez pōt deus facere demōſtrādo vitatez iſtius deus nihil facit g̃ pōt facere hāc vitatez. Siſr hic hō ab eterno fuit deus. g̃ de⁹ ab eterno fuit hō Et p iſto exemplo ꝛ p aliis p̄cedentib⁹ eſt ſciēđ ꝙ q̄uis ł̄ nomē hō ſdōz vſū ꝓhorū ſit nomē mere abſolutū nō pl⁹ſignſ vnū ſig̃tū i recto quā aliud in obliq̄ tñ ſcōz vſū theologorū nō eſt ita mere abſolutū q̄a ſi ſic eſſet puertibile cū hoc noie humanitas et tūc ſicut hec eſt neganda filius dei eſt humanitas ita hec eſſet neganda filius dei eſt hō qđ flm̄ eſt ꝛ ideo ſecundū vſum theologorū hoc nomen homo ꝓnotat vel ꝓſignificat ſaltem potentialiter ſup poſitū dinū qđ q̄uis ñ eēt hō poſſz tñ eē hō ꝛ ppť ł̄ qñ poſui mlta exēpla ō̄ł noie hō locut⁹ ſū ſecundum vſum philoſophorū Similiter hic eſt fallatia figure dictionis filius dei pōt ñ eſſe hō g̃ hō pōt ñ eē fili⁹ dei ꝓpter eāđ rōnē Scire aūt q̄re i p̄dict⁹ ē fallā figure dcōis

nō ſpectat ad logicā ſ3 ptinz ad illū qui pfctē nouit tā logicā q̄ alias artes ſiue ſciēcias ſpā les ꝛ iō q in oib⁹ argum̄ nouit aſſigāre falla cia figure dcōis eſt ꝑ̄videt verū in oib⁹ ſcīē ciis. Eſt etiā ſciēdū ꝙ q̄uis tles ꝓñe habeāt ta lē defectū geē ale tñ qnz gracia matie aliq̄ pñt tenē et tūc ad oſtēdend ꝙ aliq̄ ꝓñe tenēt gra cia matie et aliq̄ nō oportet recurrē ad ſecūd mod ꝑncipalē iſti⁹ fallacie et ad artē ibi tradi tā nec eſt inꝓueniēs ꝙ in eoꝫ argumento alī qñ ꝓcurrāt duo modi eiuſꝫ fallacie Ad iſtum etiā modū bñt reduci paloglſmi ī qb⁹ argut̄ a ꝑmiſſis habentibus aliq̄ detmiationē ad ꝓ cluſioēz ſine iſta detmiatioē q̄uis nō nulli ta lez pñt reduci ad ꝑm mod ꝑncipalē Vñ hic ē fallacia figure dcōis tu nō habes denariū cū t̄ſticia tu das denariū cū t̄ſticia g̃ das qꝫ non habes. Sil⁹ hic tu das vnū ſolū denariū ꝛ ñ ha bes vnū ſolū denariū g̃ das ꝙ ñ hēs. Et cā q̄re ī t̄lib⁹ eſt fallacia figuē dcōis eſt iſta qa ſi in tali ib⁹ ꝑmiſſis loco illoꝝ t̄mioꝝ denariū cū t̄ſticia vnū ſolū denariū poneret t̄mī mere ab ſoluti ñ eēt aliq̄ fallacia reſpectu eiuſꝫ ꝓcluſi oīs ſic hic nulla eſt fallacia tu ñ habes aīal rō nale, tu das aīal rōnale g̃ tu das ꝙ ñ hēs. nec hic tu das bouez ꝛ ñ hēs bouez g̃ das ꝙ ñ hēs ſ3 nūqd eſt hic fallacia figuē dcōis tu das bo uē albū ꝛ ñ hēs bouez albū g̃ das ꝙ ñ hēs. Di cend eſt ꝙ ł̄ argumētū eſt bonū qa nō ſp di miſſio detmiatiois ī ꝓcluſiōe facit fallatiā fi g rē dcōis ſ3 qñ detmiatio illa eſt in vno ꝑnto tūc cāt et qñ eſt ī alio tūc nō cāt fallatiā figu re dcōis. vñ bñ ſeq̄t tu das vnū denariū et nō hēs vnū denariū g̃ das ꝙ nō hēs et tñ nō ſeq̄t tu das bouez ī iſto loco et ñ hēs bouez in iſto loco g̃ das qꝫ ñ hēs nec pōt dari rīa genē alis qñ t3 talī ꝓña et qñ ñ ſil⁹ pōt accidē fallaciafi gure dcōis ꝑpt̄ ł̄ ꝙ aliq t̄mī figñt aliqd nega tie et aliqd affirmatie ſic ī iſto exēplo tu das vnū ſolū denariū et ñ hēs vnū ſolū denariū g̃ das qꝫ ñ hēs. vñ ꝑpt̄ ł̄ ꝙ vnū ſolū denariū ſi gñt ꝓña negatie iō talī ꝓña ñvz. nō ſolū aūt acci dit fallacia figure dcōis ꝑpt̄ ł̄ ꝙ ī ꝓplexa ca thegreumatica ꝛ ſicathegreuātica diuerſimo de ſigñt et ꝑpt̄ ł̄ ꝙ aliq t̄mī figñt aliqd nega tie et aliqd affirmatie et ꝓueꝛſo ſ3 etiā ex ł̄ ꝙ aliq ſūt t̄mī ꝓmunes ꝓlib⁹ et aliq ſūt ꝑncipi it̄ qs ꝓputāda ſūt noia ꝑpa et ꝓnoia demōſtra tiua et relatiua Et eſt iſte mo⁹ qñ aliqꝫ argumē tū t3 ſi loco t̄mī ꝓmuis vł loco hūj t̄mīū ꝓmu nez ꝑ ꝑte poneret nomē ꝑpū vł ꝓnomen de mōſtratiuū vł relatiz tñ qñ poſt alī⁹ t̄mī⁹ q̄ ꝑ nomē demōſtratiz ł relatiz vł nomē ꝑpū ñvz argumētū ł qñ accidit ꝓueꝛſo vbi gra ſi argut̄ ſic marc⁹ pōt eē alt̄ a tulio marc⁹ eſt tuli⁹ ergo marc⁹ pōt eſſe alt̄ aſe ł̄ eſt bonū argumentū ſi marc⁹ ſit nomē ꝑpū iſti⁹ hois ſil⁹ et tuli⁹ ſi tñ loco iſti⁹ nois tuli⁹ poāt ł̄ ꝓmūe muſicū vel ſi adderet nomen ꝓmūe argumētū ñvaleret ſic nō ſeq̄t marcus pōt eſſe alt̄ a muſicovł a tulio muſico marc⁹ eſt tuli⁹ g̃ marc⁹ pōt eſſe alt̄ aſe Sil⁹ ł̄ eſt bonū argumētū marc⁹ eſt terci⁹ a ſorte et a tulio g̃ marcus eſt terci⁹ aſe et tñ ł̄ argumētū ñvz marc⁹ eſt terci⁹ a ſorte et ab ho ie g̃ marc⁹ eſt terci⁹ a ſe ꝛ tñ ñ eſt dīa aliq̄ niſi ī ł̄ ꝙ in vno accipit̄ nomē ꝓmūe et ī alio loco t̄mī ꝓmuis. accipit̄ nomen ꝑpū ꝑpt̄ ꝙ ſi aliqs credat ꝙ illud argumētū vz vbi poſt nomen ꝓmūe ſic illud ī q̄ poſt nomen ꝑpū decipit̄ ꝑ fal. figure dcōis dū credit ꝑpter ſilitudinē dic tionū vnū valere ſic et reliquū. Sil⁹ hic eſt bōū argumētū marc⁹ ñ ē terci⁹ aſe et a ſorte mar cus eſt tuli⁹ g̃ marc⁹ ñ eſt terci⁹ aſorte et a tu lio et tñ ſi loco illi⁹ nois ꝑpi tulii poneret ł̄ no men ꝓmūe hō argumētū ñvaleret qa nō ſeq̄t marc⁹ nō eſt terci⁹ a ſe et a ſorte marc⁹ eſt hō g̃ marc⁹ nō eſt terci⁹ a ſorte et ab hoie. Et ita ꝑz ꝙ aliqñ pōendo nomē ꝑpū eſt bonū argu mentū et pōendo loco illi⁹ nois ꝑpi nomen ꝓ mūe nōvz et iſte eſtvn⁹ mō⁹ tercii mōi ꝑncipalis. Nec tñ eſt dicend ꝙ ſp accipiendo nom̄ ꝑpū loco nois ꝓmūis vel ꝓueꝛſo eſt fallacia figure dcōis. vñ errāt dicentes ꝙ hic eſt falla ciafigure dcōis coꝛuſcus ē alt̄ a coruſco mu ſico coruſc⁹ eſt coruſc⁹ muſic⁹ g̃ coruſc⁹ eſt alt̄ a ſe ſi coruſcus ſit nomen ꝑpū et nō equocū qa ſi eſſet nomē equocū ñ eſſz fallacia figure dcōis. Qd aūt ñ ſit ibi fallacia figure dcōnis ꝑz nā ſeq̄t coruſcus eſt alt̄ a coruſco muſico g̃ coruſc⁹ nō eſt coruſc⁹ muſic⁹ ꝛ ſeq̄t coruſc⁹ nō eſt coruſc⁹ muſic⁹ g̃ coruſc⁹ muſic⁹ ñ ē coruſcuſ Similit̄ ſeq̄t coruſcus eſt coruſc⁹ muſic⁹ g̃ coru ſc⁹ muſic⁹ eſt coruſcus et ex iſtis duobus ſeq̄t ꝓcluſio ꝑncipalis ſ3 ꝙ coruſcus muſicus non eſt coruſcus. coruſcus muſicus eſt coruſcus g̃ coruſcus non eſt coruſcus et vltra igiturco ruſcus eſt alter a ſe: nec valet dicere quod ñ ſeqtur coruſc⁹ ē alt̄ a coruſco muſico g̃ coru ſcus ñ ē coruſc⁹ muſic⁹ qa ſeq̄t coruſc⁹ eſt alt̄ a coruſco muſico ergo coruſc⁹ ē alter a coruſco et vltra ergo coruſcus non eſt coruſcus et vl tra: ergo coruſcus non eſt coruſcus muſicus.

a ꝓmo ad vltimū. Dicēdū est ꝙ tꝫis discursus est bon⁹ ex ꝓpōnib⁹ mere de ineē et mere de pñti ꝫ iste discursus nōv3 coruſc⁹ pōt eē alter a coruſco musico coruſc⁹ est coruſc⁹ musicus g̃ coruſc⁹ pōt eē alt̄ ase et tñ si loco isti⁹ t̄mi coruſc⁹ music⁹ poneret aliq̄ ꝓnomē demōstratiuū vl relatiuū vl ꝓpū nomē nō eēt discursus bon⁹. Et si q̄ras cā isti⁹ dicend est ꝙ causa est qa affirmatie mꝫte in qb⁹ ponit t̄mi ꝓmunes vl ꝓnomia vl ꝓpa noīa cū t̄mis ꝓmuib⁹ pñt hꝛe plꝛes causas vitat q̄ si loco illoꝝ ꝓpū nomē poneret vl ꝓnomē ista enī pōt hꝛe omes causas istas vitat coruſc⁹ pōt eē alt̄ a coruſco musico coruſc⁹ pōt eē alt̄ a musico coruſc⁹ nō pōt eē coruſc⁹ music⁹ ꝛ nō oēs istas cās vitat po test hꝛe ista coruſc⁹ pōt eē alt̄ a ſe nec ista coruſc⁹ pōt eē alt̄ a coruſco. Et si dicat ꝙ hic est fallacia ꝓnt̄. Dicend est ꝙ ꝫ nō est ī ꝓueiens ibi accipe fallaciā ꝓnt̄ si tñ qs decipiat ꝓpter ꝫ ꝙ videt ꝙ tal mod⁹ arguēdi t3 in ꝓſilib⁹ dictioīb⁹ decipiat p fallaciā figure dictioīs penes istū modū peccāt tꝫia ſophiſmata qñ aliq̄ ſūt idē realit̄ vbicūq; vnū illoꝝ est ibi est reliquū ꝫ ſuoā corpis criſti hñs ptē a pte diſtinctā et corp⁹ criſti in ſacramēto altaris ſūt idē realit̄ g̃ corp⁹ criſti est in ſacramēto altar hñs ptem a pte diſtictā qa si loco isti⁹ t̄mini ſubā corpis criſti hñs ptem a pte diſtictā poneret nomen ꝓpū vl ꝓnomē demōſtrās illā rem que ē ſub ſtātia corpis criſti hñs ptē diſtictā a pte eſſet bonū argumētū Sil̄r hic ē fallacia figure dictioīs hec ſubā est ſubā hñs ptē diſtātē a pte ħ res est ſubā in ſacramēto altaris g̃ hec res est ſubā hñs ptē diſtātē a pte in ſacramēto altar et tñ si in ꝓcluſioē poneret loco isti⁹ t̄mi ſubā hñs ptem diſtātē ā pte nomē ꝓpū vl ꝓnomē demōſtratiuū eēt bonū argumētū et ꝓpt̄ hoc ibi est fallacia figure dictioīs penes aliū modū ꝓus positū Sil̄r ħ ē fallacia figure dcōis qñ aliq̄ ſūt idē realit̄ vnū nō pōt eſſe ſine reliq̄ ꝫ ſor et ſiſe ſūt idē realit̄ g̃ ſor nō pōt eē nisi ſit ſiſe qa si loco isti⁹ t̄mi ſiſe poneret nomē ꝓpum illi⁹ ſiſis vl ꝓnomē demōſtrās ipſū ſiſe eēt bonū argumētū. Sil̄r in talib⁹ est fallacia figurē dictioīs mobile qñ exiſtit. pōt mot⁹ nō eſſe g̃ mot⁹ diſtiguit realit̄ a mobili Sil̄r hic ipſa ſb ſtācia exiſtēte pōt nō eē q̃ta g̃ ſubā diſtiguit realit̄ a q̃titate Sil̄r hic ſm ꝓncipia ariſto. ſb ſtācia q̃uis nō deſinat eſſe pōt non eſſe q̃titas g̃ ſubā nō est eaō realit̄ q̃titati albedo q̃uis ñ diſinat eſſe pōt nō eſſe ſilitudo g̃ albedo nō ē ead cū ſilitudiē et tñ in omib⁹ istis ſi loco t̄mi ꝓmuis ponat nomē ꝓpū vl ꝓnomē demōſtratiuū eſſet bonū argumētū Sciend tñ ꝙ q̃uis p̄ dicte ꝓne nō teneāt ponēdo t̄mios cōes a pte ptī in ꝓpōe cathegorica ſi tñ poneret a pte ſubiecti in ꝓpōne copulatia eſſ3 bonū argumētū et eſſēt ꝓne bone ſic ſeq̄t mobile pōt eē in a ꝛ tūc mot⁹ pōt nō eſſe q̃uis mobile ſit tūc g̃ mot⁹ nō est idem realit̄ cū mobili Sil̄r ſeq̄t ſubā pōt eſſe in aliq̄ tpe. et tūc q̃tū pōt nō eſſe g̃ q̃tū nō ē idem realt̄ cū ſubā ꝫ alt̄a ꝓmiſſarū tūc erit flā Cauſa q̃re vn⁹ mod⁹ t3 ꝛ ali⁹ nō est qa q̃tū pōt eſſe ſubā qñ ſubā nō est q̃ta ſic. albū erit ſor qñ ſor nō erit alb⁹ ponat ꝙ ſor ſit mō alb⁹ et ꝙ fiat cras niger tūc ħ est vera albū cras erit ſor et ħ est flā ſor cras erit albus Et ista est cauſa q̃re t3 vn⁹ mō⁹ arguendi et nō ali⁹ et vñ oriť ista cā dicendū est ꝙ ex hoc ꝙ aliū modū ſignḋi hꝫ ꝫ nomñ ſcr et ꝫ nomñ albuꝫ qa albū ſigt forte ī rēo qñ ſor est alb⁹ et ſigt in obliq̄ albedie3 q̄ pōt deſtrui forte manente. ſi militer ꝙ hec ſit vā f3 vnā opīone3 q̃titas poteſt eſſe ſubā qñ ſubā nō erit q̃ta cā est f3 eos qa hoc nomñ q̃titas ſigt diſtaē pte3 a pte et de us pōt facē ꝙ ſubā maneat et ꝙ vna ps nō diſtet ſitu ab alia pte q̃rent̄. Et ita ē de oīb⁹ ꝓſilib⁹ ꝙ diuerſus modus ſignḋi cāt fallāꝫ figure dcōis in talib⁹ ſophiſmatib⁹ ꝓpt̄ qđ ad ꝓgſcendū iſtū t̄ciū mod ꝓncipale3 figuē dcōis neceſſe est ꝓgſcē q̃s res t̄i ſignt et q̃lit̄ ſignt eas .ſ. an ī rēovel ī obliq̄ et an affiñatie vl negatiue et an tā q̄ t̄mi cathegreūatic vel ſincathegreumatici et an tā q̄ noīa ꝓpa vel ꝓia q̃uis illd vltimū reduci poſſ3 ad ſecūd modū ꝓncipalem. Vñ qcqd sit dicēd ꝺ diſtictōe illoꝝ mōꝝ tñ ħ itelligēꝺ f3 ꝓncipia Ad ꝙ tē ſp est fallatia figure dcōis qñ ſ. nō sic ptīgit arguē ex diuēſis tis ꝓpt̄ diuerſitate3 dcōnū q̄vident̄ ſimiles ꝓpter quā ſilitudine3 pōt alicui videri ꝙ arguendū est ſil̄r ex illis ħ tñ ſp ſeruādū est ꝙ qñ ꝓſe ſūt diſpoite ī mō et ī figura ſecūdu3 rꝛas q̄ date ſūt ī ꝓncipio isti⁹ t̄ctat⁹ ta3 de ſillogiſmis vniformibus q̃ mixt nūq̄ est fallā figure dcō nis.

Capitulū xi.

Post fallās ī dcōe dicēꝺ ē de fallaciis ext dcōne3 it̄ q̄s ꝓ⁹ poſſ fallā accīntiſ Circa quā ſcienꝺ est ꝙ hic nō capiť accīs eo⁹ q̃ accipiť ꝓus vbi det̄miat de accīte qđ est vnū qnq; vliū ſ3 accipiť hic accīs ꝓ oī t̄io q pōt eſſe ſubiectū vel ꝓtū diſtictū ab alio. Vñ oīs t̄inus q̃ pōt eſſe ſubiectū vel ꝓtū ꝓpōis pt̄ eſſe

accñs reſpectu alicuius q̃a ē diſtictū p̃ble ab aliquo ꝓbili vel ſubicibili. Cā apparetie iſti⁹ fallē ē ydēptitas p̃dicatiois vni⁹ ti cuz alio ñ eſt cā q̃re decipit qavidem⁹ vnū t̃minū de alio p̃dicari aff. ratievel negatie credit ꝙ qcqd dicit de vno dr̃ de reliq̃. Cā ñ exñtie ē qa q̃uis vn⁹ ti⁹ p̃dicet de alio nō ē nccē ꝙ qcqd dr̃ de accñte ſ̄ ē de vno illoꝝ ꝙ ꝓpt ſ̄ dicat de reli q̃ vel ñ ē nccē eoꝝ⁹ dici de rliq̃ quo vnū illorū dr̃ de alio. Et rñ⁹ gñal̃ ad oēs palogiſmos ac cidēt̃ ē dicē ꝙ ñ ē nccē pcl̃one ſeq ex piſſz ſ̄ ē ñ ē nccē p̃tū pcl̃onis dici de ſubiecto p⁹nis ꝓpt vnionē illoꝝ i pmiſſis cū aliq̃ vno ſic ñ ē nccē iſta extrema hō aſin⁹ ꝓiūgi ꝓpt p̃dicatio nē cū ſ̄ medio al̃ ſic dicēdo hō ē al̃ alin⁹ ē ani mal et iſta ē rñ⁹ gñal̃ ad oēs palogiſmos acci dēt̃. Sz p̃t iſtā rñſionē gñalē oz ſz Ar. aſſigē aliq̃ regulā ſpēalē euidentē q̃re ñ ſeq̃t et ꝑ di uerſis oz diuerſas aſſigre Ad c⁹euidētiaz eſt ſciendū ꝙ ſūt duo mōi ꝓncipales iſti⁹ fallatie. Vn⁹ ē qñ aliq̃ q̃ ꝑ p̃tionē ꝓiūgit̃ i p̃miſſis cū 3⁹ dicit̃ ꝓiūgi it̃ ſe i pcl̃one. Z⁹ mō⁹ ē qñ a liq̃ ꝓiūcta cū aliq̃ vno ꝓpōes diuerſas cōclu dit̃ ꝑ ꝓpōez vnicā ꝓiūgi cū eoꝝ⁹ 3⁹. Et ē ſcīēd ꝙ fallatia accñt̃ ñ eſt aſſigñda ex variatione medii qa ñ oz mediū i fallā accñt̃ variari hic enī nulla eſt varia⁹ medii ſōr eſt hō plato eſt hō g̃ plo eſt ſōr ſz ſpvel freqnt̃ accidit fallā ac cidēt̃ ex ydemptitate medii qñ enī ꝓpt ſ̄ ꝙ aliq̃ ꝓiūgit̃ ꝑ p̃dicationez i me⁹ ñ variato cre dit̃ ꝙ ꝓiūgit̃ ꝑ p̃tionez int̃ ſe et tñ nō oz eſt fallā accñt̃ ſz h⁹ nō pōt dari aliq̃ rl̃a gñal̃ ſuf ficiens qa nec pvariatōez medii ſic dcz ē nec ꝑ reduplicatiōez mior extreitat̃ ſup̃ maiorē extreitatē qa freqnt̃ r̃duplicatīa ē ipoſſibil̃ ⁊ tñ ſillūs ē bō⁹ ſic hic eſt bō⁹ ſillūs oīs hō eſt la pis oīs albedo ē hō g̃ ⁊c̄ ⁊ tñ iſta r̃duplicatīa ē ipoſſibilis oīs hō ē albe⁹ i q̃tū lapis ñ pōt g̃ dari certa rl̃a gñal̃ ꝓpꝓpōib⁹ ⁊ palogiſmis ꝑ q̃ ſufficient̃ ſcit̃ fallā accñt̃ i q̃ cauſ tz. Eſt igit̃ ſcienō ꝙ ꝑm⁹ mō⁹ fallē accñt̃ ē qñ piſſe diſpo nūt̃ i figura ⁊ñ in mō ⁊ hoc pōt accidē qñ p̃ſ ſe ſūt ſimpl̃r cathegorice de p̃ti ⁊ de ieſſe vl̃ qñ ſūt de mō l̃vna ē de mō ⁊ alia de ieſſe l̃ de ꝑteritovel de futo. Vñ pēs iſtū mod fallē ac cidēt̃ peccāt oēs ꝓiugatiōes iutilesvnifoꝛeſ ſiue mixte de qb⁹ loqt̃ p. ꝓmo ꝓorū ⁊ de qbus dcz eſt ꝑ⁹. Et iō ad ſciend qñ eſt iſte mō⁹ falla tie accñt̃ oz ſcire ōnes illas rl̃as ⁊ oportz ſcīē penes q̃ illarū peccat ꝑalo. et iō ꝑ diuerſis oz diuerſas rōes aſſigre Vñ hic eſt fallā accñtis veniēs ꝓg̃ſcit̃ a te coruſc⁹ eſt veniens g̃ coru ſc⁹ ꝓg̃ſcit̃ a te ⁊ iō i aſſigndo debes ꝓferre et dicē ꝙ hic eſt fallā accñt̃ qa maior ē idiffīta l̃ ꝓtic̃at̃ i ꝓma figura i ſillō affirmatio q̃ ma ior ſi eſſz i ꝓpoītovlis ñ eſſz aliq̃ fallā. vñ hic nulla eſt fallā oīs veniens ꝓg̃ſcit̃ a te coruſc⁹ ē veniens g̃ coruſc⁹ ꝓg̃ſcit̃ a te qa maior eſt vlīſ Sil̃r hic eſt fallā accñt̃ oīs hō eſt aīal oīs aſi⁹ eſt al̃ g̃ oīs aſin⁹ eſt hō et aſſig⁹ gñal̃ dz eſſe iſ ta ꝙ hic eſt fallā accñt̃ qa q̃uis al̃ p̃dicet̃ ō ho mīe ñ oz ꝙ de q̃cūq; dr̃ al̃ ꝙ de eoꝝ dr̃ hō tl̃i. mō q̃ al̃ dr̃ de hoie et ꝓfēndo dēs dicē i ſpāli ꝙ hic ē fallā accñt̃ qa arguit̃ ex ꝓpōib⁹ affir matīs i ſcda figura ⁊ ita ꝑ diuerſis dñt diuer ſe rl̃e a ſſigri ⁊ ſñ ill̃ rl̃is ñ pt̃vlit̃ ſciri qñ ē fall latia accñt̃ et qñ ñ. qñ igit̃ accidit fallā accñt̃ penes iſtū mod argue⁹ ex ꝓpōib⁹ mere cathe goricis ⁊ mere de ieſſe ⁊ de p̃ti facile ē ſcire rl̃as Ar. ꝑ⁹ p⁹teriorꝝ poītas de vniſormi gña tiōe ſillōꝝ de ieē p̃t̃q̃ ivno cauſ puta idīnisv bi ꝓcedēdū ē ꝙ vna r̃s ſimplex ē tres pſōe q̃ i ter ſe ſūt diſtincte realit̃ ō qb⁹ tactū ē ꝑ⁹ ꝙ i ta lib⁹ tis ē freqnt̃ fallā accñt̃ ⁊ ñ i aliis. vñ hic ē fallā accñt̃ oīs eēntia dīna ē pr̃ filius ē eſſen tia dīna g̃ filius eſt pr̃ ⁊ dz ſpāl̃ rl̃a aſſigri ta lis qavna eēntia dīna eſt ꝑſes pſōe q̃ ſūt pſo ne diſtincte it̃ ſe et ideo ñ oz ꝙ oē nom̄ pſone de quo p̃t̃ nom̄ eſſentie p̃dicet̃ de noīe altius pſōe. Sil̃r hic eſt fallā accñt̃ hec eſſētia eſt pr̃ hec eſſentia eſt filius g̃ filius eſt pr̃ et iſti de ſeruit ꝓſiis rl̃a qa eīvna eſſentia eſt plures ꝑ ſōe ideo nō ſeq̃t ꝙ q̃uis de noie ꝓ⁹ illiusvel de ꝓnoie demōſtr̃āte eſſentia illā p̃dicen̄ no mīa illaꝝ pſōaꝝ ꝙpropter hocvnū nomenv nius pſone predicetur ō reliquo ſic propt̃ hoc ꝙ iſte terminus qui hō ſignificat plures hoī nes predicetur de nominibus ſingulorum ho minum non oꝑtet ꝙ illa nomina que pre dicantur de hoc nomine homo ſine ſignovni uerſali de ſe inuicem predicen̄. Similiter hic eſt fallatia accidentis propter ſimilem regu lamvis ſpiratiua eſt paternitas vis ſpiratiua eſt filiatio g̃ filiatio eſt paternitas. Similiter hic hec eſſentia eſt pater hec eſſentia eſt fili us ergo filius eſt pater. Et ſimiliter hic hec eſ ſentia eſt pater filius non eſt pater ergo fili us non eſt eſſentia. Similiter hic omnis de us eſt pater fīlius eſt deus g̃ filius eſt pater. Et ſi dicat̃ ꝙ hic ñ ē fallā qa hec eſt flā oīs de us ē pr̃. Cōt̃ ſ̄ pōt argui qa ſi hec ē flā oīs de us ē pr̃ g̃ ſua oppoſita ē va iſta ſcilicz aliquis

deus nō est pater et manifestū est ꝙ hec ē va
aliqs deus est pr̄ ergo sūt plures dii: q̄rūvn⁹
est pr̄ et alius nō est pr̄. sic seqūt aliq̄ eēntia di
uina nō est pr̄ et aliq̄ essētia diuina ē pr̄ ergo
sunt plures eēntie dīne. Silr hic ē fallacia ac
cīdis pr̄ ē incoicabilis ꝫ eēntia est coicabilis
g̃ ꝓtradcōria vificāt de eēntia ⁊ pr̄e et pater⁊
eēntia sūt idē g̃ ꝓtradcōria vificāt de eodem
Silr hic ē fallacia accīdis hec eēntia est pr̄ pat̄
nō est filius g̃ eēntia nō est filius et ꝑ oībus
talib⁹ nō pōt assignari nisi talis rīa eēntia di
uina q̄ évnus deus et vnica eēntia ē plures p
sone ꝓpt̄ qō vbi nō obuiat relatōis oppō qd cō
cedit devna psona ꝓcedēd ē de alia. vbi vero
obuiat relatōis oppō nō ē cōcedēd de q̄libet
qd devna ꝓcedit et adhuc ē sēp aspiciēdū in
rīdēdo ad discursus ex tis iportātib⁹ psonas
dīnas. Et iō q̄is in talib⁹ discursib⁹ in qb⁹ exē
plificatū ē sit fallacia accīdis nō tī in discursi-
bus ex tmīs iportātibus creaturas ē fallacia
accīdis ꝓpt̄ qd dico ꝙ in tis iportātib⁹ creaturas
vbicūq; sūt pmisse dispōsite in mō⁊ in figura
vocalit̄ fm rīas datas supi⁹ de sylogismis vni
formib⁹ et mixtis nūq̄ est fallacia accīdis quā
uis aliqñ possit eē fallacia equocatiōis et am
phibologie et cōpōnis et diuisiōis et accētus
et in vno casu fallacia fm qd ad simplr nisi ꝑa
liq termī includāt equalēt aliq̄ sincathegreu-
ma tavel aliqs alias determinatiōes de qb⁹ dic-
tū ē in ꝑo tractatu isti⁹ sūme ꝓpt̄ ꝙ oēs tales
sylogismi sūt boni. oīs intellect⁹ hūan⁹ ē aīa i
tellectiua oīs volūtas hūana est intellect⁹ hu-
man⁹ g̃ aliq̄ volūtas hūana ē aīa intellectiua
Oīs creatura est creata oīs creatio est creatu
ra g̃ oīs creatio ē creata⁊ inumerables tales
quos nō nulli ignorātes logicā negāt: ꝓpt̄ qō
in errores varios elabūt. Sicut etiā nō nūquā
accidit fallacia accīdis ꝓpt̄ ir̄ ꝙ pmisse de meē
et de psenti nō ordināt fm rīas debitas i mō
et in figura ita etiā accidit fallacia accīdis ꝓp-
ter hoc ꝙ pmisse de ꝓteritovel de futuro vl̄ ō
mō nō ordināt fm vas rīas in mō et in figu-
ra. ꝓpt̄ hoc enī hic est fallacia accīdis. fili⁹ dei
fuit deus ab eterno fili⁹ dei nō fuit hō ab eterno:
g̃ hō nō fuit fili⁹ dei ab eterno. Silr hic de⁹ nō
pōt facere actū meritoriū sine volūtate actus
meritori⁹ est aliqd: g̃ aliqd nō pōt fieri a deo
sine volūtate. Silr ē hic naturaliter pōt sciri ꝙ ō
nis deus ē imortal̄ tres psone sūt de⁹ vl̄ pr̄ est
deus ergo pōt naturaliter sciri ꝙ tres psone sūt
imortales vel ꝙ pr̄ ē imortalis. Silr ē hic fm
vnā opinionē scio ꝙ oīs aīa intellectiua est sub
stantia intellect⁹ est aīa intellectiua g̃ scio ꝙ i
tellectus est ībā et sicut est de talibus: ita est
de multis aliis q̄ tī pōt sciri euidenter scitis
regulis datis de gnatione silogismo⁹ vnifor
miū et mixto⁹ ꝓpt̄ q̄rū ignoratiā multi deci
piūt ꝑ fal. accīdis Scōs mod⁹ pncipalis fal.
accīdis est qñ aliq̄ cōiūgit̄ ꝑ ꝑdicationē cū ter
tio nō variato in diuersis ppōib⁹ et in pclusiōe
piūgit̄ illa eadē cum illo tertio nō variato. sic
sic arguēdo iste canis ē tuus ⁊ iste canis ē pr̄:
g̃ ē tuus pr̄. Verūtī nō sēp qñ sic arguit̄ ē fal
lacia accīdis hic enī nulla ē fallacia accīdis. iste
hō ē albus iste hō ē aīal g̃ iste hō ē aīal albū.
Et ideo ad cognoscēdū qñ in tali mō arguēdi
ē fallacia accīdis ⁊ qñ nō videndū ē an ex ꝓpo
sitiōe in q̄ ista duo ꝑdicāt cōiūctim de aliq̄ cō
tingat inferre ꝑdicationē vni⁹ de alio ⁊ an ta
lis ōro sit ꝓpria ⁊ si sic nō est ibi fallacia accī-
tis vt hic sor. ē rōnal̄ sor. ē aīal g̃ sor. ē aial rō
nale. Si aūt talis ōro sit ipropa tūc nōv⁊ sicut
nō sequit̄ sor. ē hō sor. est aīal g̃ sor. est hō aīal.
nec sequit̄ sor. est lapis sor. est hō g̃ sor. est hō
lapis. Silr si ex tali ꝑdicatiōe ꝓpria nō contin
gat inferre ꝑdicationē vni⁹ illo⁹ ꝓiūctorū de
reliquo est ibi fallacia accīdis et iō qa non se
quit̄ iste canis est pr̄ tuus g̃ est tuus. ista ꝓña
nonvalet iste canis est tuus et est pr̄ g̃ est pat̄
tuus sed est fallacia accīdis. Silit̄ nō sequit̄ iste
est monachus albus ergo est albus iō h̄ ē fal
lacia accīdis iste est albus iste est monach⁹ g̃
iste est albus monachus et ita de ꝑsilibus Ve
rūtī scienō est ꝙ semp in tali argumento est
fallacia figure dictionis ⁊ ita semp i tali mo
do arguendi cōcurrūt fallacia accīdis et falla-
cia figure dictiōis. tī qñ qs credit ꝙ seqūt cō-
clusio ꝓpter ir̄ ꝙ illa cōiūgebāt eidem tmino
in pmissis decipit̄ ꝑ fallaciā accīdis. Si autem
credat huiusmōi ꝓclusionem seq ꝓpter simili-
tudinem illarum dictionū ad alias dcōes in q-
bus scit tenere talem modū arguendi decipi
tur ꝑ fallaciā figure dictionis. Et in illo casu
pōt assignari aliqua multiplicitas in fallacia
figure dictiōis ꝓpter hoc ꝙ vnus tmin⁹ alit̄ ac
cipit̄ in ppōe vna et in alia quia tī nulla ōro
vna est multiplex iō ibi nō est equocatio nec
amphibologia nec cōpō nec diuisio nec accen
tus. Vnde sciend est ꝙ si semp q̄libet dictio i
tali modo arguendi vniformit̄ accipiat̄ nō cō
mitteret̄ aliq̄ faliacia dcārū: ymo si seruaret̄
forma sylogistica nō ponendo mediū tminū

in ꝓclusione nō esset ibi fallā accidēs sic hic nō est fallā iste cais est tuꝰ iste cais est pater ḡ aliqs pater est tuꝰ. silr nec hic iste ē albꝰ iste est mōachꝰ ḡ aliqs mōachus est albus. Sꝫ ī taliꝰ arguendi aliq̄ dcō accipiť diuersimōe ī diuersis ꝓpōibꝰ. Vñ in ista iste canis ē tuus li tuus signt possessionē in ista ât iste canis ē tuus pr̄ li tuus nō signt possessionē sed signt patrē istius hois ꝓpter qō aliter accipiť ī vna ꝓpōe q̄ ī alia nulla tñ oratio ē multiplex. Et si q̄ras vnde ē hoc ꝙ aliud signt ī vna ꝓpōe et ī alia. Dicēdus ꝙ cā q̄re ista vox signt aliud ī vna ꝓpositione et ī alia nō pōt esse nisi voluntas vtentiū q sic volť vti. Sꝫ ex hoc videť ꝙ hic ē ꝑcise fallā in dcō ne. Pōt dici ꝙ hic nō ē ꝑcise fallatia ī dcōe q a nō ē inꝓueniens ponē qn talr mōꝰ arguendi possꝫ seruari ī ꝓpōibꝰ mētalibꝰ. vñ nō ē inꝓueiens q̄ vna dcō ad plm signt vnū q̄ ꝑ se ponitur et aliud q̄ adiūgiť alteri ita idē signū naturale naturaliť signt vnū q̄ ꝑ se poiť et aliud q̄ ꝓiūgitur alteri sic posset exēplificari ō mltis nafaribꝰ. Sciēdū ē autē ꝙ nō tm̄ sic ꝓtīgit arguē ex oibꝰ affirmatis sꝫ etiā ꝓtīgit arguere ex vna affirmatia ⁊ alia negatia. vñ hic ē fallatia accñtis iste nō est albꝰ iste est mōachus ḡ iste nō ē mōachus albus. Similiter hic hoc nō ē tuū hoc est opus ḡ hoc nō ē opus tuū ⁊ silr ꝺ aliis.

Ca. xii.

QVia fm Ar. fallā ꝓnt̄ ē ps accñtis ꝙ tōo pꝰ fallatiā accidēs seqť videt ō fallatia ꝓntis Et ē fallā ꝓnt̄ q̄ creditur añs sequi ad ꝓns sic ꝓns sequiť ad añs. ita ꝙ causa apparentie hꝰ fallatie pueit ex similitudie ꝓntis ad añs Et cā nō exñtie ē dr̄itas int̄ añs et ꝓns. Fit ât fallā ꝓntis ī arguē ex ꝓpōnibꝰ q̄ vna seqť ad aliā et nō econuerso vel arguendo ex vna ꝓditionali ad aliā ꝓditiōalē in qua oppoitū añt̄ ꝑme ꝓditiōal poiť loco añcedēs et oppoitū ꝓnt̄ ꝑme ꝓditiōalis ponitur loco ꝓntis sic sic arguēdo si hō currit aīal currit ḡ si nꝰ hō currit nullū aīal currit hic enī ē fallā ꝓntis. Et ē rla gñal ꝑ oibꝰ talibꝰ ꝙ quādo arguiť a ꝓditōali vna ad aliā ꝓditiōalē ī q̄ oppoitū añt̄ poiť loco añt̄ et oppositū ꝓnt̄ loco ꝓnt̄ ē fallā ꝓnt̄ et ht̄ ꝓpť istā rla q̄uis aliq̄ ꝓna sit bōa nō o3 oppōitū añt̄ inferre oppositū ꝓntis q̄uis aliqn̄ gratia termioꝝ ex oppsita añt̄ seqtur oppoitum ꝓntis et iō nō o3 plus de isto loqui ḡa euidēter pōt sciri qñ iste mōꝰ accidit et qñ nō scita ista rla data nūc ⁊ scitoꝰ qñ ē aliꝰ mōꝰ istiꝰ fallē. Vñ sciēdū ꝙ qñq cōmittiť fallatia ꝓnt̄ arguendo enthimematice et quandoq arguendo ex pluribꝰ ꝓpōibus. Si aūt ē ex pluribꝰ ꝓpōibꝰ ad ht̄ ꝙ sit ꝓns reqrit ꝙ ꝓns inferat q̄libꝫ ꝓpōnē positā in añte ⁊ nō' eꝓuerso Et si arguaťr figura sp silr cū hoc erit fallā accñt̄ ⁊ vltr̄ qñ est fallā ꝓnt̄ etiā ī ēptiē mate et illa ꝓna reducit̄ ī figurā debitā si reā neat fallā consequēt̄ in isto discursu cōpositō ex ꝓpōnibus dispositi in figura si sic ibi est fallatia ꝓnt̄ et erit etiam fallatia accñt̄ et ꝑ tāto diciť ꝙ ꝓns est pars accñt̄ quia vbicūq̄ꝫ est dispositō in figura si sit ibi fallatia ꝓnt̄ etiam est ibi fallā accñtis et nō eꝓuerso. Vnde hic est fallā ꝓnt̄ sicut patet ꝑ ostensa ois homo ē animal ois asinꝰ est animal ḡ ois asinus ē homo quia vtraq̄ꝫ ꝑmissa seqť ex ꝓcluōne et nō eꝓuerso Sꝫ hic omis homo est albus omis homo est visus ḡ omē visum est albus est fallā accñt̄ sꝫ nō est fallā ꝓnt̄ quia ꝓclusio nulla ꝑmissam infert et iō ft̄m est ꝙ aliqui dicūt ꝙ semp arguendo ex omibꝰ affirmatiuis in scdā figura est facere fallāꝫ ꝓnt̄. Videnō est ḡ de fallā ꝓnt̄ arguendo emptimeātice quo viso scietur faciliter qñ est fallā ꝓnt̄ siue arguiť ex plibꝰ ꝑmissis siue nō. Vnde sciend ꝙ ad assignādō fallāꝫ ꝓnt̄ nō sufficit dicē ꝙ sequiť eꝓuerso ⁊ non sic q̄uis enī illa sit gñal solutō tñ preā ista solutoēꝫ gñalē oꝫ daē aliq̄ aliā rlaꝫ speālē q̄ re seqťeꝓuersoꝝ nō sicꝝ hoc est in assignando duas rlas spēales ꝑ q̄ꝫ vna declať ꝙ seqť eꝓuersoꝝ ꝑ aliā ꝙ ñ seqť sicꝝ ita gñalr ī assigtōe fallē ꝓnt̄ oꝫ duas rlas spāles assigre ⁊ ꝑ diuť sophiatibꝰ oꝫ diuersť rlsvti de qbꝰ aliqd gra exēpli supꝫ dixim⁹. Vnde sciēdū ē ꝙ qñ arguiť ab iferiori distributo ad supi⁹ distributū est fallā ꝓnt̄ vthic ois hō currit ḡ omē aiāl currit tꝫ enī eꝓuerso ꝑ istā rlaꝫ a supiori distributo ad iferi⁹ distributū ē boā ꝓna nō tꝫ aūt sic per istā rlaꝫ ꝙ ab iferiori ad supi⁹ cū distributione nōvꝫ ꝓna Silr qñ arguiť a tiō stāte ꝓfuse tm̄ ad tiꝫ stātē detiāte nlavariatōe fcā circa alios tiōs ē fallā ꝓnt̄ sic hic ois hō ē aiāl ḡ aī mal est ois hō tꝫ enī eꝓuerso ꝑ istā rlaꝫ a tiō stāte detiāte ad tiꝫ stātē ꝓfuse tm̄ nlavariatōne fcā circa alios tiōs ē boā ꝓna eo ꝙ ptīgit a scēdē ad tiꝫ stātē ꝓfuse tm̄ nō aūt tꝫ sic ꝓpť illā rlaꝫ q̄ iā dcā ē sc̄ꝫ ꝙ a tiō stāte ꝓfuse tm̄ ad tiꝫ stātē detiāte nō vꝫ ꝓna. vñ ꝑ istū modō peccāt tria sophismata oī pteisti⁹ ꝓtinui ē aliq̄ ps ei⁹ ꝑ⁹ tiāta ḡ aliq̄ ps isti⁹ ꝓtinui ē ꝑ⁹ tiāta omī pteꝓtinui isti⁹. Int̄ oē istās futuraꝝ ⁊ ht̄ instans

eſt aliqꝺ iſtãs mediũ ℊ aliqꝺ iſtãs ē medium inter oē inſtãs futurũ ⁊ ĩ iſtãs. oi q̃titati põt fieri aliq̃ q̃titas maior igiſ põt fieri aliq̃ q̃titas maior oi q̃titate. ꝑ oēz diē põt eē aliq̃ dies ℊ aliq̃ dies põt eſſe ꝑ oēz diē oi pte ꝓtinui põt dari aliq̃ ps mior ℊ aliq̃ ps mior oi pte ꝓtinui põt dari. In oĩb⁹ eã iſtis ⁊ ꝓſimilib⁹ p̃tũ i añte ſupponit ꝓfuſe tm̃ ꝑ ꝓ ſeqꝫ mediate ſignũ ⁊ i ꝓcluſiõe ſuppoit determiate qa p̃cedit ſignũ iõ ē fallã ꝓnt̃. ſiſt ē hicvtrũq; iſtoꝝ põt eſſe vm demſtr̃ ꝑdictoriis dubitabilib⁹ ℊ aliqꝺverũ põt eſſe vtrq; illoꝝ. Itē arguẽdo a termio ſtãte determiate vel ꝓfuſe tm̃ ad tiz ſtãtē cõfuſe ⁊ diſtributiue ē fallã ꝓnt̃ ſic hic tu igras a liq̃ ꝑponẽ ℊ tu neſcis aliq̃ ꝑõez. tu dubitas aliqꝺ ℊ tu neſcis aliqꝺ ſorvidz ñ oēz hoiez ego ſortẽ vidz nõ hoiez. Itē qñ obliq⁹ et rect⁹ ſequũ tur ſignũ vlē affirmatiz ꝑ° ponẽdo rectũ ꝑ⁹ ſignũ et obliquũ et ꝑ⁹ ponẽ⁹ rẽm ſiℊ et obliq̃ ē fal. ꝓnt̃ ſicut ſic arguendo oēz hoiez vidẽs eſt aſin⁹ ℊ vidẽs oēz hoiez ē aſin⁹ qa põaſ ꝓ qlibz aſin⁹ videat hoiez aliquẽ et n⁹ aſin⁹ videat om nẽ hoiez tũc añs ēvm et ꝓñs falſũ. Itē qñ alicuius vñs q̃libz ſingulaꝝ ꝑ ſe ſũpta ēva et tamẽ ſiſt ſũpta oĩa ſũt i ꝑpoſſibilia et q̃libet ē ip poſſibilis alti tũc arguẽ° ſubvñi de poſ. equaleti ſeſui ꝓpoito ad ꝑpõez de poſ. i q̃ ſubiectnz cũ eodẽ ſiℊ ponit a parte ꝑdicati eſt fallã ꝓnt̃ ſic ſic arguẽ° fz oē ſignũ põt ꝓtinuũ dīdi ℊ ꝓtinuũ põt dīdi ſm oē ſignũ nec ſeqꝫ ꝓtinuũ pt̃ dīdi ſm hoc ſignũ et ꝓtinuũ põt dīdi ſcdz illõ ſignũ et ſic de aliis ℊ ꝓtinuũ põt diuidi ſcõm oē ſignũ tñ freqnt̃ i auctoritatib⁹ vna taliũ ꝓpõnũ poit̃ loco alti⁹ q̃uis devtute ſermonis ñ equaleãt ꝑpt̃ qꝺ i talib⁹ ē fallã ꝓnt̃ ſcdz principia Añ. oi foꝛa põt materia ꝓuari ℊ materia põt ꝓuari oi foꝛa demſtrata. ꝑ iſtã ei oi foꝛa põt hec matẽia ꝓuari ñ ꝺnctaſ niſi ꝓ qlibz talis ē poſſibilis hac foꝛa põt materia ꝓuari illa forma põt materia ꝓuari q̃cũq; demſtrata et maifeſtũ ē ſcõz ꝓncipia Añ ꝓ qlibz taſ ēvẽa ſed p iſtã hec materia põt ꝓuari oi foꝛa denotaſ ꝓ hec ſit poſ. hec materia ē ꝓuata oi foꝛa ſed hoc ē ipoſ. ſcõz ꝓncipia Añ. Siſt hic ē fallatia ꝓnt̃ i oi inſtãti futuro põt iſte peccare ꝺ mõſtrato aliq̃ q ē nũc ſub actu meritorio ergo iſte põt peccaẽ in oi tpe fuſo nã añs ēvũ ⁊ ꝓñs ſim̃ eo ꝓ nõ ē darevltimũ iſtãs rei pmanẽt̃ in eſſe et p ꝓñs ſi iſte actus meritori⁹ ē erit p⁹ inſtãs. Siſt hic añ oē iſtãs futurꝝ pt̃ ſortes nõ eſſe ℊ ſor põt ñ eſſe añ oē iſtãs futurꝝ.

Itē qñ aliq̃ ꝑpõ mõaſ nõ pt̃ ꝓuerti trãſponẽdo ꝑciſe tiõs ſeqntes ⁊ p̃cedẽtes vbũ vl vba arguendo a tli mõali i diffinita velvli ad ꝓuerſaz ſingulare l ei equalẽtē ē fal. ꝓnt̃ q̃tũ ē ex forma arguẽdi q̃uis i aliqb⁹ termis teneat ꝑpt̃ē hoc in talib⁹ ē fal. ꝓñtis actũ meritoriũ põt de us facẽ ſe ſolo ℊ de⁹ põt ſe ſolo facẽ actũ meritoriũ. Verꝝtñ ſciẽꝺ ē ꝓ i oĩb⁹ ꝑdict̃ põt aſſignari fal. figuẽ dcõis. Multe alie rle poſſent dari deſeruiẽtes iſti fallatie. Sed ſciẽꝺ ē ꝓ ad ſciẽꝺ gñalr̃ qñ ē fallã ꝓnt̃ et qñ nõ oz ſcire õnes rlas datas p⁹ deſeruiẽtes ꝓntiis etvlr oēs q̃ pñt deſeruire cuilibz entimemati et iõo niſi ſciãt oēs rle ꝓñaꝝ nõ poteſt ſciri quãdo ē iſta fallatia et quando non

Cã. xiii:

SEqturvidẽ fallãz ſcõm qꝺ ad ſimpliciter q̃ ē qñ arguit̃ ſophiſtice ab aliq̃ ſũpto cũ determiatiõe ad aliqꝺ p ſe ſũptũ vel eꝓ°. Cã apparẽtie iſti⁹ fallatie eſt ſiſt tu do alic⁹ per ſe ſũpti ad ipm̃ ſũptũ cũ alio. Cã ãt nõ exñtie ē eoꝝ diuerſitas. Oportet autẽ ſcire ꝓ ſcdz quid vocaſ hic aliqs tminuſ ſũpt⁹ cũ addito. Simpliciter aũt vocaſ tinus p ſe ſũptus ſine tali addito. Sũt aũt huius falatie duo mõi ꝓncipales. Vnus ē qñ arguit̃ ab eſſe qꝺ eſt ſecũdũ adiacẽs ad ipz qꝺ ē terciũ adiacẽs ſiue affirmatie ſiue negatie. Secũdus modus eſt qñ a parte eiuſdez extremi arguit̃ ab aliq̃ ſũpto cũ aliq̃ addito ad ipm̃ vel ad ſuũ ſuperius vel ad ſuũ cõuertibile ſine tali addito vel ꝓuerſo. Penes ꝓmũ moꝺ peccãt talia ſophiſmata antixps nõ eſt ℊ antixps nõ eſt poſſibilis antixps non eſt ℊ antixps nõ eſt cognitus a te. hic i ſecũdo argumento nulla eſt fallatia ꝓnt̃ qa nõ ſequit̃ ꝓuerſo q̃uis i ꝓmo argumento ſit ſimul fallatia conſeqntis et fallatia ſcdm quid ad ſimpliciter. Eſt autẽ ibi fallatia ſcdm qꝺ ad ſimpliciter qa arguit̃ ab eſſe p ſe ſũpto ad ipm̃ ſũptũ cũ alio qa ꝑtũ ita pt̃ cõpetere termio ſupponenti ꝑ nõ ente ſic ꝑ ente et qñcũq; ſic arguit̃ eſt fal. ſcõz qꝺ ad ſimplr arguen° negatie et eꝓ° arguen° affirmatie ſic hic ē fal. ſm qꝺ ad ſimplr a ē ꝓducibile a deo ℊ a ē et ſiſt hic a ñ ē ℊ a ñ ē ꝓducible a ꝺo antix⁹ ñ ē ℊ antix⁹ ñ ē pſcit⁹ a ꝺo antix⁹ ē pſcit⁹ a ꝺo ℊ ãtix⁹ ē. vñ qa illõ qꝺ ñ ē pt̃ pſciri ſic illꝺ qꝺ ē iõ i tlib⁹ ē fal. fz qꝺ ad ſim. Et iſta ēvna gñalr̃ rla ꝑ iſto° iſti⁹ fallatie. ſz ſciẽ i pticlari qñ ꝑtũ pt̃ ꝓpetẽ termio pro nõ ente ſicut pro ente ad logicũ non pertinet ſed hoc pertiet ad ſcientem

logicâ et alias ſcias ꝓticulares Alia rſa ꝓ iſto° ẽ ꝙ qñ ꝓtū ñ ẽ ꝑẽ oib⁹ ſp ẽ fallatia ſ3 qd ad ſimplr vl affirmatiue vel negatiue arguẽdo ſic hic ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr ſor nō ẽ aſin⁹ g̃ ſortes nō ẽ hō ẽ g̃ hō ẽ aſin⁹ Vñ gñaliť qñ arguitur negatiue ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr Siť argu ẽdo ex oppoſito ꝓntis ẽ fallā ſ3 qd ad ſimpliciť affirmatiue. Z⁹mō⁹ꝓncipalis ẽ qñ a ꝓte eiuſdẽ exremi arguiť ab aliq̃ ſūpto cum addito ad ip̄3 vel ſuū ꝙuertibile vel ſupi⁹p ſe ſūptū l ep° et tūc videdū ẽ an illud additū et illd cui addiť ſe hñt ſic ſubſtātiz ⁊ adiectiz l nō. Si p° mō aut ꝓtio vni⁹ de alio ẽ ipoſſibiľ aut ꝑdicatio vni⁹ de alio vliť ſūpto ẽ nccāria aut ꝓtingẽs. ſi ſit ipoſſibiľ ſp arguẽdo affirmatiue a tali ſūpto cū alio ad ip̄3 l ꝙuertibile ẽ fallā fm qd ad ſimplr ñ tñ ſp arguẽ° ad qōlibz ſuū ſupri⁹ſicut hic ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr ſor ẽ hō mortuus g̃ ẽ hō qa ħ ẽ ipoſ. hō ẽ hō mortu⁹. Siť ꝓť iō hic eſſz fallā ſ3 qd ad ſimplr ſor ẽ hō mortuus g̃ ſor ẽ rōaľ vel riſibilis. ſiť hic a ẽ ſillūs ſophiſtic⁹ g̃ a ẽ ſillūs qa hec ẽ ipoſ. aliqs ſillūſ ẽ ſophiſtic⁹. ſiť hic hō ẽ flm̄ argumẽtū g̃ hō eſt argumẽtū. ſiť hic iſte ẽ bō⁹ lat°g̃ ẽ bō⁹. ſiť hic iſte ẽ pfect⁹ latro g̃ ẽ pfect⁹. Verꝝtñ q̃uis ad vnā parte ſit fallā fm qd ad ſimplr nō tñ ſp arguẽ° ad aliā ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr ſic hic nō ẽ fallā ſor ẽ hō mortu⁹ g̃ ſor ẽ mortu⁹ nec hic ſor ẽ pfect⁹ latro g̃ ẽ latro nec hic iſte ẽ bō⁹ ſutor g̃ ẽ ſutor nec hic a ẽ ſillūs ſophiſtic⁹ g̃ a eſt ſophiſtic⁹. Ad ſciendū aūt ad quā ꝓtẽ arguẽ° ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr aut nō o3 diffire totū ꝓpoitū l aliqd aliud nom̄ cū eo ꝙuertibile diffione exp̄mẽte qd nois et ſi i iſta diffione ponať vna ps affirmatiue vel aliq̃ ꝙuertibile cū vna ꝓte et ñ cū alia ſp arguẽ° ad illā ꝓtem ẽ bonū argumẽtū et arguendo ad aliā ꝓtez ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr vbi gra diffiať l̃ totum hō mortu⁹ vel aliq̃ nomẽ cū eo ꝙuertibile et dabiť taľ diffio q̃ nō eſt hō ſ3 fuit hō hic pōi ť hō negatiue iō ad hoiez arguendo ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr et ad aliā ꝓtẽ ẽ bonū argumẽtū Siť diffiať hoc totū pfectus latro vl aliq̃ nomẽ cū eo ꝙuertibile et diceť lat° ſciens pfecte artẽ latrocinādi hic poiť latro et nō pfect⁹ nec aliq̃ ꝙuertibile cū pfecto iō hic ẽ fallā ſ3 qd ad ſimplr. Iſte ẽ pfect⁹ latro g̃ ẽ pfect⁹. ſiť bonus ſutor ẽ ſutor hñs pfectā artẽ ſuēdi iō hic nō ẽ fallā ſcd3 qd ad ſimplr iſte ẽ bō⁹ ſutor g̃ eſt ſutor ſ3 hic iſte ẽ bō⁹ ſutor g̃ ẽ bō⁹. Et ſic dicitur de iſtis ita dicẽd ẽ de aliis. nā ſi eſſet aliq̃ nomẽ ꝙuertibile cū l̃ toto albus mōach⁹ debẽt taliť diffiri mōachus vtẽs veſte alba ⁊ ꝓpť l̃ hic nō ẽ fallā ſcd3 qd ad ſimplr. iſte ẽ albus mōach⁹ g̃ ẽ mōach⁹. ſ3 hic iſte ẽ albus mōach⁹ g̃ ẽ albus. ſi aūt ꝓtio vni⁹ ꝓť vel toci⁹ de alia ſit nccāria ſp ad vtraq̃ ꝓte ẽ bonū argumẽtū ſñ falſa ſaltẽ i creatuꝝ forſā in dīnis ꝓpť aliqd ꝓ priū deo q ẽ vna eſſẽtia ſimplex et tres pſone taľ mō⁹ arguẽdi nōz eẽntia ẽ pr̄ generans g̃ eſſentia ẽ generās. Si aūt p° vni⁹ ptis vel toci⁹ de alia ſit ꝓtīgens tūc vtendū ẽ iſta arte q̃ exp̄mitur diffio alicuius nois ꝙuertibiľ cū illo toto et ſi in iſta diffione pōať vtraq̃ ps l cū vtraq̃ ꝓte aliq̃ ꝙuertibile ſp tunc a toto ad vtrāq̃ ꝓtẽ ẽ bonū argumentū ſñ fallā. Sic̄ ſi eſſet aliq̃ nomẽ ꝙuertibile cū l̃ toto homo albus et deberet diffiri vltīa diffione exp̄mente qd nois debẽt taliº diffiri hō hñs albediez et hic poiť hō hñs albediem q̃ ꝙuertiť cū albo et ido ſequiť ſor ẽ hō alb⁹ g̃ ſor ẽ hō et ſor. ẽ alb⁹. Si aūt nōvtraq̃ ps vel aliqd ꝙuertibile ponať in tali diffione vltīate exp̄mẽte qd nominis ſed vna tm̄ tūc ad vnā eſſet fallā ſ3 qd ad ſimplr et nō ad aliā et ꝓ iſtā rſa3 p3 ꝙ talia argumenta nō peccāt ſ3 qd ad ſimplr homo alb⁹ ẽ aggregatū ꝓ accñs g̃ hō ẽ aggregatū ꝓ accñs. lapis itellect⁹ ẽ ab etno g̃ lapis eſt ab etno. ceſar ẽ opiabiľ g̃ ceſar ẽ et h⁹mōi tamẽ pōt i talib⁹ et ꝓſilib⁹ aſſignri aliq̃ multiplicitas penes equocationẽ vel āphibo. et ivno ſenſu eſſent ꝓñe bōe et i alio ñvalerēt. Iſta q̃ dicta ſūt itelligenda ſūt qñ ex talib⁹ arguiť affirmatiue ex qb⁹ facilit̃ patẽ pōt qd de eis ẽ dicẽdū qñ arguiť negatiue qa qñ affirmatiue arguẽ° ẽ fallā fm qd ad ſimplr arguẽ° negatiue ex oppoſito ꝓñ erit ſimiliť fallā ſcd3 qd ad ſimplr. Si aūt additū et illud cui addiť nō ſe hñt ſic ad iectiuū et ſubſtātiā ſ3 et tūc vl totū ex addito ⁊ illo cui addiť pōt eſſe idrñť ſubiectū et ꝓtū ꝓ pōis c⁹mōi ſť talia albū ſ3 dētes intellectio lapidis gña° hois v huiⁿ mōi vel nō. ſi ſic videnō eſt an ps p̄ť de toto nccā° poita ꝓſtātia ſubiecti qō pōt ſciri ꝑ diffionez exp̄mentez qd noiſ vel nō. ſi ſic ſp a toto ad illā ꝓtez eſt bonū argumentū et iō bñ ſeqť itellectio lapidis eſt ꝓ or filio g̃ itellectio eſt ꝑor filio; itellectio creature eſt poſterior p̄e g̃ itellectio eſt poſterior p̄e. ſiť iſta ꝓña eſt bōa intellectio q̃ deus intelligit creaturā eſt poſterior p̄e g̃ ⁊c ⁊ iō ſic ꝓñs eſt flm̄ ita ⁊ añs ꝓpť qđ tales ꝓpões ſūt falſe itellectō creaturaꝝ ꝓſuppoit ſuppoitum

dinū intellectio creatuē ꝓsuppoit emanatiōz ꝓsōarū. ꝓsōa ꝓsuppoit essētiā ⁊ huiusmōi Si aūt nō totū ꝓdicet de pte nec epuerso etiā po sita pstātia subiecti sp a tali cū addito ad ipsū p se sumptū ē fallā fm qd ad simplr sic hic albū fm dētes currit g̃ albuz currit iste ē pr tu⁹ g̃ ē tu⁹ ſ̄ ē tuū op⁹g̃ est tuū ⁊ huiusmōi. Ad sciēdū aūt qñ ē talr fallā ⁊ qñ nōvtile est resol uere ꝓnes ꝓres q̄tū possibil ēvl exꝑmēdo diffioēs exꝑmētes qd nois tmioz vl aliq̄ ali o sili ꝓuenienti mō ⁊vidē an in ꝓpōnib⁹ī qbus sit resol⁹ valeat talr mo⁹ arguēdi. vbi gracia et hiops ē alb⁹ fm dētes equalet isti ethiops hz albos dētes ⁊ iō sic maifestū ē ꝙ nō seqr ethi ops hz albos dētes g̃ ē alb⁹ ita ñ seqr ethiops ē alb⁹ fm dētes g̃ ē alb⁹. Oz aūt scire ꝙ ꝑdic ta sūt itelligēda de ꝓpōnib⁹ mere categoricis q̄ nō equalēt ꝓdictionalib⁹ qa in talib⁹ nō sp valēt tales ꝓnes q̄uis ps ꝑdicet de toto ꝓpr qd talr mo⁹ arguēdi ex aliqb⁹ vbis ñ vz ⁊ ex aliis vz Vñ bñ seqr sor ē in luto cū centū mercis g̃ sor est in luto et tñ nō seqr sor vellet esse in luto cū cētū mercis g̃ sor vellet esse in luto. nā ista sor est in luto cū centū mercis nō equalet alicui ꝓdictionali. sz ista sor vellz esse i luto cū cētū mercis equalz isti ꝓditionali sor vellz eē i luto si deberet lucrari cētū mercas Sil̄r ista ꝓna ē bōa vēdo tibi eqū ꝓ cētū mercis g̃ vēdo t eqū et tñ nō seqr vellē tibi vēdē eqū ꝓ centū mercis g̃ vēdo tibi eqū Si aūt illud qō addit ⁊ illud cui addit nō pnt esse i dr̄ter subiectū vl ꝑtū ꝓpōnis ñ sit aduerbiū illud qō addit vel ꝓpō cū suo casuali vl aliqd ꝓsile talib⁹ q̄tū ad talia vl i talib⁹ est difficile vl ipossibile dare regulā gñalē ꝓpā ill̄ qa aliqñ negatie ē fallā scdz qd ad simplr arguen⁹ a detmiabili cū ad dito ad ipsū pse sūptū etaliqñ est fallā secūō qd ad simplr argnēdo affirmatie sic hic ē fal lā scōz qd ad simplr hō nō est nccārio aial g̃ hō nō est aial. de⁹ nō fuit sp creās g̃ de⁹ nō fu it creās. hō nō currit velocit g̃ hō nō currit Sil̄r affirmatie arguen⁹ est fallā scōz qd adsī pliciē arguen⁹ i talib⁹ ab aliq̄ pse sūpto ad ip sū sūptū cū detmiatiōe tali sic hic hō est aial g̃ hō nccārio est aial. Oz aūt sciē ꝙ ista fallā ꝙ qñ arguit ab aliq̄ sūpto cū detmiatiōe ap ipsū sūptū pse vl epuerso accipiēda est ꝓpō e puerso qa exꝑssa talr ꝓna i sillogismū reduci tur ⁊ videnđ est an illa ꝓpō vl ꝓdictionalr illi cathegorice corñs sit nccāria vl ñ. si sic non est fallā scdz qd ad simpliciē. vbi grā si arguat sic sor est alb⁹ pedez g̃ est alb⁹ addenda est ista ꝓ pō ōne albū scōz pedez est albū q̄ exꝑssa cō plet forma sillogistica sic arguen⁰ oē albū se cūō pedē est albū sor est alb⁹ scdz pedē g̃ sor ē alb⁹ et si ista ꝓpō vl ista ꝓdictionalr si aliqd est albū scdz pedē est albū sit nccāria ꝓna ē bōa sz qa neutra illarū ꝓpōnū est nccāria iō ē ibi fallā scdz qd ad simplr ⁊ pslr est in aliis

Capitulū. xiiii.

Nūc restat dicē de fallā scōz iḡrāti am elēchi q̄ ē deceptio ꝓuenies ex defectu istaz ꝓticularū adidē scōz idez silr et i eoō tpe Ad c⁹ euidētiā scien dū est ꝙ iste ꝓticule nō dñt poi in elencho sed dñt assūi tales ꝓpōnes ex q̄rū forma nō deno tat ꝙ fiat vificatio respectu diuersorū vl scōz diuersa vl nō silr vl nō in eod tpe et qñ aliē de notat p formā ꝓpōnis est fallā scdz iḡrātiā e lenchi Et pōt fieri ista fallā q̄tuor modis scdz istas q̄tuor ꝓticulas vno⁰ ex ſ̄ ꝙ referūt ad diuersa sic ſ̄ est duplū respectu a hoc nō est du plū respectu b g̃ hoc est duplū ⁊ nō duplū. Si milit hic sor est filis platoni sor nō ē filis iohi: g̃ sor est filis et nō filis Silr hic so. ē fili⁹ plato nis. sor nō est fili⁹ iohānis g̃ sor est fili⁹ et nō fili⁹ penes scdz mod scz scōz idē fiūt tales pa logisi sor est filis platoi scōz albedinē sor ñ est filis platoi scdz musicā g̃ sor est filis platoi et nō est filis platoi. Silr est hic a ē duplū respec tu b scōz lōgitudiez. a nō est duplū respectu b scdz latitudinez g̃ a est duplū ⁊ nō duplū. pōt etiā fieri sic iḡrātia elenchi a est duplū respec tu b a nō est lati⁹ respectu b g̃ a respectu b est duplū et nō duplū. scdz terciū mod fiūt tales palogisi so currit velocit sor nō currit nccārio g̃ sor currit et nō currit. Silr hic iste disputat sillogistice iste non disputat in mente g̃ dispu tat et nō disputat. scdz q̄rtū mod fiūt tales p alogisi iste curret cras iste ñ curret post cras g̃ curret et nō curret Silr hic crist⁹ fuit de⁹ ab eterno et fuit hō ex tpe g̃ fuit hō et ñ fuit homo Et peccāt oia sophismata qa i ꝑdict fit variatio respectu diuersorū vl scdz diuersa vel nō silr vel ñ i eod tpe. Oz aūt scire ꝙ i tali mō ar guendi vel iferē ꝑdicto ꝛplexorū sic exempli ficatū est ⁊ tūc silr ñvz discurs⁹ vl ꝓtigit iferre ꝑdictoria ꝓplexa et tūc adhuc ñ valez discur s⁹ devtute sermois q̄us scōz vsū aliq̄rū in ꝓpū eēnt ꝓcedende ꝓclusiones aut iferē ñ ꝑdicto ria ꝛplexa de eoō sz aliq̄ que sūt relatie ꝑdic toria ⁊ pnt tūc absolute ꝓcedi discurs⁹ siue fal

lâ.ſic bñ ſeqr ſor ẽ filis platoi ⁊ ẽ diſſilis ciceroi ḡ ẽ filis ⁊ diſſilis. Silr ī q̄rto⁹ ꝓtigit iferre ꝑdictoria ꝯplexa ſic arguẽdo ſor ẽ alb⁹ī a ſor erit nō alb⁹ī b ḡ ſor erit alb⁹ ⁊ ñ alb⁹. ſ3 nō ſequr ſor ẽ alb⁹ ⁊ ñ alb⁹ḡ ſor erit alb⁹ ⁊ ñ erit alb⁹ tñ ſi pⁿbū de pñti argueref eẽt bõa ꝓña et tūc pōt eẽ igr̄ācia elenchi ſiue fallā fm qd ad ſimplr ⁊ tñ freqnt vbi ẽ ignorātia elẽchi ibi ẽ fallā f3 qd ad ſimplr ⁊ tūc freqnt arguit ſophiſtice ab aliq̄ ſūpto cū addito ad ipm ſūptū p ſe ⁊ p ꝓñs ẽ ibi fallā f3 qd ad ſimplr

Capitulū.xv.

Post fallās penes q̄s peccāt argumẽta peccātia ī forma dicẽd ẽ de fallaciis penes q̄s ñ peccāt argumẽta ſophiſtica ſ3 penes q̄s peccāt oponẽtes ī arguẽdo ꝓt rñtẽ q̄rū ꝓma ẽ peticio ꝑncipii que tūc accidit qñ opponẽs q̄uis iferat ꝯcluſionẽ q̄ itẽdit tñ ñ pōt ꝓuicẽ rñdẽtẽ eo ꝙ accipit qđ dẽt ꝓbaẽ Et dicit peticio ꝑncipii ñ qa accipit illud iõ qđ debẽt iferre: tūc enī nulla eẽt appencia S3 dicit oppõens petẽ ꝑncipiū qñ accipit eq̄ igr̄tū vl mi⁹ notū illo qđ deberet iferre ⁊ ꝓpt ꝙ pōt rñdẽs petẽ ꝓbationẽ aſſūpti q̄uſ3 accipiat aliqd noti⁹ fit aūt iſta fallā mlt̄mōis vno⁹ qñ arguit a noīe ſino⁹ ad ſinōimū: ſic ſic arguẽ⁹ marc⁹ currit ḡ tuli⁹ currit ſtatī enī accipit aliqd eq̄ igr̄tū cū ꝯcluſioẽ iferẽda Alius mo⁹ eſt qñ arguit adiffione exp̄mẽte qd nois ad diffitumvl eꝑſor⁹ ꝙ qa ī oi diſputatioẽ debẽt ſuppoi ſigr̄ta vocabulor̄. vñ p3 ꝙ hic eſt peticio ꝑncipii igis ẽ ꝓducti⁹ calor ḡ igis eſt calefactiu⁹. Ali⁹ mo⁹ ẽ qñ arguit abvna q̄ẽ tibili ꝓpõne ad aliā q̄r neutra ẽ ꝑor vl notior alia ſic hic null⁹ muſic⁹ ẽ gr̄atic⁹ ḡ null⁹ gr̄atic⁹ eſt muſic⁹ Vñ vlr qñ ſūit eq̄ igr̄tū vel igr̄ti⁹ īpi rñti q̄ ſit ꝯcluſio iferẽda tūc ẽ peticio ꝑncipii Sciẽd ẽ tñ ꝙ q̄uis rñdẽs ñ poſſit ꝓuici p rõez dū accipit eq̄ igr̄tū vel noti⁹ pōt tñ pauctoritatẽ ꝓuici ſi velit auctoritatẽ recipe ſic ſi rñdẽs nō volẽs negaẽ auctoritatẽ aliq̄ neget iſtā marc⁹ currit q̄uis oppõens ſic arguat tuli⁹ currit ergo marc⁹ currit ñ ꝓuicit eū ſi tñ oñdat iſtā tulius currit ī auctore q̄ ñ vult negare ꝓuincet eū ſufficienr ⁊ ita de aliis ẽ

Capitulū.xvi

Post peticionẽ ꝑncipii ſeqr fallā f3 nō cā3 vt cā3 penes q̄ ñ peccat aliqs palogiſm⁹ī forma qñ ꝯcluſio ſequr ex ante niſi aliq̄ alia fallā illationẽ ipediat. ad c⁹ euidẽtiā ẽ ſciẽdū ꝙ fallā f3 ñ cā3 vt cā3 ẽ tñ ī filis ad ipoſſibile ſ̄ ẽ ad flm vl fm vitatẽ vel f3rñſionẽ vel opionẽ rñt̄. et accidit tal ñ cāvt cā qñ ex ipoſſibilitate ſeu flitate ꝓ. cluſi inferr aliqd eẽ flm q̄ poſita ſ̄ eſt q̄ exñte flōvelvo nihilōin⁹ accidit illud flm ꝯcluſū ita ꝙ ſiue illud argumẽtū aſſūptū fuerit vñ vl flm nihilomi⁹ ꝯcluſū erit flm ⁊ iō fallā f3 ī. cā3 vt cā3 accidit tñ ñ ꝓpt ſ̄ accidit flm de q̄ determinat ar.ī Z° ꝓor Sūt aūt iſti⁹ fallẽ duo modi vn⁹ ẽ qñ accipit aliq̄ ꝓpō ſupflua etiā ad illationẽ q̄ appz eẽ cā flitat ꝯcluſi ⁊ tñ ñ ẽ ꝓpt eā flm ꝯcluſū ſic hic ſi deſ iſta ꝓpō aīa ⁊vita ſt iō realr ⁊ opponẽs velit ꝓbaẽ eā eẽ flā3 ducẽ⁹ ex iſta ipoſſibile ſic arguẽ⁹ aīa ⁊ vita ſt iō mors ⁊vita ſt ꝓria ⁊ mors ꝓriaf gñatoi ḡ vita ꝓriaf corrup⁹ī iſta ꝓ⁹ ẽ flā ḡ iſta aīa ⁊vita ſt iō realr ex q̄ ſeqr flm ſic ẽ fallā f3 nō cā3 vt cā3 qa iſta ꝯcluſio vita ẽ ꝓria corruptioi nihilōi⁹ ſeqr ſi ue iſta aīa ⁊vita ſūt iō realit ſiue fuerit vā ſiue flā Z⁹ mo⁹ iſti⁹ fallẽ ẽ qñ ñ accipit ꝓpō ſupflua illatiois flẽ ſ3 ꝓpt ei⁹ flitatẽ ñ ẽ ꝓ⁹ flā ſic ſi rñs dicat iſtā ꝓponẽ nullū albū eẽ nigrū ẽ nccārīū ⁊ opponẽs velit ꝓbaẽ eā eẽ flā3 dedn cẽ⁹ ex ea ipoſſibile ſic arguẽ⁹ oẽ ꝙ mouef ab albedie i nigrediez ꝑti eſt albū ⁊ ꝑti nigrū qa ꝑti ẽ ſub albedie ⁊ ꝑti ſub nigẽdie nullu albū eẽ nigrum ẽ nccārīū ergo neceſſe ẽ nihil mouerī ab albedie ī nigẽdiez iſta ꝓ⁹ ẽ flā ḡ illa ex q̄ ſeqr nullū albū eẽ nigrū ẽ nccārīū ẽ flā Rñdẽd ẽ ꝙ iſta ꝓ⁹ flā ñ accidit ꝓpt flitatẽ iſtius nullū albū eẽ nigrū ẽ nccārīū ſ3 ꝓpt flitatẽ iſti⁹ oẽ qđ mouef ⁊c. Vñ ſciendū ꝙ in iſto caſu rñdend eſt ꝙ ꝯcluſio ipoſſibil ꝯcludit ñ ꝓpt ipoſſibilitatẽ ꝓꝯeſſi nec ꝓpt ipoſſibilitatẽ ꝑaſſūpti Q̄nq̄ aūt accidit impoſſibile nō ꝓpt inpoſſibilitatẽ ꝑ ꝓceſſi nec ꝓpt inpoſſibilitatẽ coaſſūpti ſ3 ꝓpt ipoſſibilitatẽ eor⁹ ſic ſi oponẽs vellet ꝓbare ꝑ rñdẽtẽ inpoſſibilitatẽ iſti⁹ tu ſedes ſic arguẽdo tu ſedes tu ſtas ḡ ꝑdictoria ſūt ſimlvera iſta ꝓ⁹ ẽ ipoſſibil ⁊ tñ h ẽ poſſibil tu ſtas ⁊ h ẽ poſſibil tu ſedes. Rñdenḍ eſt ꝙ hec ꝯcluſio ipoſſibil nō ſeqr ꝓpt ipoſſibilitatez alti⁹ ear⁹ ſ3 ꝓpt eor⁹ ipoſſibilitatez et ſic ſoluit talia ſophiſmata ſi dicat reſpōdens poſſibile eſt iſtū dāpnari demōſtrādo aliq̄3 q ī rei vitate eſt ꝑdeſtinat⁹ ⁊ opponens ꝓbat ꝙ ſit falſa ſi hec ſit vera poſſibile eſt iſtum dampnari ponatur ineſſe qua poſita in eſſe ſequitur impoſſibile ſic arguendo iſte eſt predeſtinatus iſte eſt dampnatus ḡ dampnatus eſt ꝑ deſtinat⁹ ꝯcluſio eſt ipoſſibilis ergo iſta eſt ī poſſibilis iſte eſt dānat⁹ ⁊ ꝑ ꝓñs iſta eſt falſa

poſſibl'e ē iſtū dānari. Rnd̄ēdū ē ꝙ ſeqtur cō cluſio ipoſſibilis nō qa hec ē flā poſſibl'e ē iſtū dānari nec qa hec ponit' ī eſſe ſ3 qa in añte ponūt' l' accipiūt' due ꝓpões ippoſſibl'es. oportet aūt ſcīē ꝙ q̄uis' diſcurſus p'ꝫ q̄ ꝓcludit' falſū vel ipoſſibl'e nec pecc3 ī foꝝ nec ī materia tñ ī p'teriori ꝓceſſu q̄ ſic arguit' ꝓ° ē flā et ñ iſta p̄ſſa g̃ iſta aſſūpta ꝓceſſa eſt flā l' ē pecca tū ī materia vel ī foꝝ ita ꝙ ꝑña ñv3 ſ3 vita- tē vel ſm rñſionē rñdēt' ſi rcē rñdeat l' aliq̄ ꝓ- pō quā accipit eſt flā. Ca. xvii.

QVltīa fallā ē fallatia ſ3 pl'es itrogationes vtvnā iuxta quā nō peccat aliqd argumtū q̄tū ad illationē ſ3 iuxt' eā peccat op ponēs ī arguēdo ꝙ rñdētē qa accipit vnā itrogationē q̄ ē equalēter plures ex q̄ ſi poſtea arguat ſophiſtice argumtū ſuū peccabit ꝙ aliq̄ fallā3 ſi tñ ſtatī ad ꝓpoītā itrogationē rñdēs vnica rñſiōe' poter facilit' decipi. Et iō iſta fallatia ē it' fallās ꝓnumerāda. Intelligendū ē āt ꝙ dupl'r pōt itelligi ꝙ aliq̄ itrogatio ſit plures vl' qa pl'a enūtiāt' de pl'b' vel vnū de pluri b' vel eꝓ° vel qñ accipiūt' t'mī ī numero ſingulari ita tñ ꝙ tal' ꝓpō ī q̄ formāt' tal' itroga° ē ꝓpō vna vnitate ſufficiēte ad ꝙdictiōe3. aliter pōt aliq̄ itroga° eē pl'es qa illa orō ñ ē vna ſic ſic dicē° ſōr ē hō aſin' l' ſōr ē huīd' alb' calid' g̃matic' Ad itrogationē q̄ pl'es ē p'° pōt dari ſp vna rñſio ꝓcedē° vel negādo nec pōt ex tali rñſione duci ad ꝙdcōe3 cū enī ſp altera ps ꝙdictionis ſit flā et altera vā d3vna negari ꝛ altera affirari. Vñ demāt' duob' q̄ꝝ vnū ē albū et aliud nigꝝ et introget' an iſta ſint alba vel nig̃. d3 dici ꝙ nec ſūt' alba nec nigra et eodē° ē de aliis qa altera ps pōt affirarivl' negari. Tñ ſi qs ī mult' talib' vellet affiratīe reſpōdere nō d3vnā rñſionē dare ſ3 mltas dicēdo ꝙ l' ē albū ꝛ illud nigꝝ ꝛ ſic ꝺ aliis ꝓſimilib'. Ad itrogatiōe3 q̄ pl'es ē ſcd°ñ d3 dari vna rñſio ſ3, ſi rñs velit rñdere d3 dare pl'es rñſiones vt ſi q̄rat' an ſōr ſit muſic' alb' nō dēt rñderi ꝓcedē° l' negā° ſ3 ſi vell3 rñdē d3 dat' plures rñſiones puta ſi ſōr ſit albus et nō muſic' d3 dicē ꝙ ē alb' et nō muſic' et ſic de ꝓſimilibus dicēō eſt Ca. xviii

QOſt p̄dcā reſtat vidē quō p̄dcē fallati p ē peccāt ꝙ ſillm̄ ꝛ quō palogiſmi q̄vidēt' ſillogiſmi ꝓpleti ꝛ nō ſūt ōficiūt a nata ſillī. Et de fallatiis iuxt' q̄s ſūt oratio nes multiplices nō eſt difficile vidē tales enī palogiſmi vocalit' ſūt ſimiles ver' ſillīs ſic pat3 de equocatione. Vñ tales palogiſmi oīs cais currit ſid' celeſte ē canis g̃ ꝛc oīs hō ē aīal rō nale mortale hec ſtatua ē hō g̃ ꝛc nullū aīal eſt ſpēs hō eſt ſpēs g̃ hō non ē aīal. Iſti palogiſmi vocalit' eod° foranf' q̄ foranf' pfecti ſillogiſmi nec ē hic aliqs defectus ſillī niſi qa ī q̄ libet illoꝝ ē aliq̄ ꝓpō diſtiguēda penes equocatiōe3. Iuxt' āphibolo. ſic foranf' palogiſmi oīs ꝓpoſitio va ſi eſt nccāria eſt poſſibil' te eſſe aſinū eſt ꝓpō va ſi eſt nccāria g̃ te eſſe aſinū eſt poſſibile qcumq̄ vendit oleū eſt mercator iſte adulator vendit oleum g̃ iſte adulator eſt mercator. qcqd eſt alteꝝ illoꝝ et reliquū illorū eſt vtrūq̄ iſtoꝝ ſ3 aliq̄ vnū eſt alteꝝ illoꝝ g̃ aliq̄ vnū eſt vtrūq̄ illoꝝ et reliquū illorum demāt' duobus ꝙdictoriis. In iſtis palogiſmis nullus eſt defectus a veris ꝓditioīb' ſil logiſmi niſi ꝙ ī eis eſt aliq̄ orō multiplex ſm amphibologiā. Iuxta cōpoſitione3 et diſionē ſic formanf' paralogiſmi. qcūq̄ viunt ſemp eſt iſte viunt g̃ iſte ſēp ē. Iuxta accentū ſic foranf' nullus iuſtus d3 pendere iſte eſt iuſtus g̃ iſte nō d3 pendē. Iuxta fallā3 figure dcōis ſic formāt' paralogiſmi oīs ſb̄ſtātia eſt ſubiecta accidenti omne aīal eſt ſubſtātia g̃ omne aīal eſt ſubiecta accidenti. quicquid heri emiſti hodie comediſti carnes crudas hēi emiſti g̃ tu ho die comediſti carnes crudas. In iſtis enī3 ſeruatur forma ſillogiſtica ſicut patet ꝙ regulas prius datas de ſillogiſmo ꝛ de ſpeciebus eiuſ

Similiter hic eſt fallatia figure dictionis ꝺficiens a ꝓditionibus ſillogiſmi quodlibet aliud a ꝺo poteſt deus facere ſine alio. equitare eſt aliud a deo ergo equitare poteſt deus facere hominem ſine equo. Iuxta accidens ſic homo currit ſortes eſt homo ego ſortes currit Iſte canis eſt tuus iſte canis eſt pater ergo iſte canis eſt pater tuus. In iſtis paralogiſmis et in omnibus paralogiſmis accidentis ſeruat' debita forma in premiſſis ſed in p̄mo paralogiſmo non ſeruatur modus quia premiſſe nō diſponuntur in modo conuenienti ideo non eſt ſillogiſmns in ſecundo paralogiſmo licet premiſſe debite diſponuntur tamen concluſio non debite infertur ex p̄miſſis quia maior, et minor extremitas coniunguntur a parte e iuſdem extremi et medius terminus ponitur in ꝓcluſione quorū vtrūq̄ repugt' ſillo ꝓpter qd foꝝ ſillogiſtica ñ ſeruat' ibidē ꝛ ita ñ ſt' ꝓ pleti ſillī. Iuxt' fal. ꝙñt' foranf' ſic palogiſmi ōnis hō currit oīs hō eſt al' g̃ omne aīal currit.

hic enī ē defect⁹ sill'imi qa infertur ꝓclusio vl'is q̄ dēt eē ꝑticular̄ iuxta fallām fm qd ad sipl'r sic null⁹ prudēs vult iudicaē inimicū suū iste est prudēs g̃ iste nō vult iudicare inimicū suū ꝑpt̄ bonū rei publice hic enī ñ ē aliqs defect⁹ nisi qa aliq̄ dēīatio addit̄ ī ꝓcloē q̄ ñ erat accepta ī p̄missis ī̄ō est fallā fm qd ad simplicit̄ iuxta ignorātiā elēchi p̄cesso ꝙ ethiops ē niger arguā ad ꝓbādū ꝙ ethiops ñ est niger sic nullū albū ē nigrū ethiops ē alb⁹ fm dētes g̃ ethiops ñ ē nigē hic enī est fallā qa in p̄dicē⁹ rītī accipit̄ ñ absolute ꝙ ethiops ē albus sed ꝙ ē alb⁹ secūdū aliq̄ ptē ꝑpt̄ ꝙ ethiops dicitur niger ñ accipit̄ secunō idē ī̄ō ē fallā secūdū ignorātiā elēchi iuxta fallās alias ñ formāt̄ argumēta peccātia in forma licȝ iuxta eas peccet opponēs disputā⁹ p̄ rndētez ī̄ō ñ oȝ de eis exēplificare oē enī argumētū appēs peccās ī forma iuxta aliq̄ illas; peccat q̄rū sufficiētia et numē⁹ pōt sic accipi qa oīs ꝑalogism⁹ vocal'vl' sc̄m vocē q̄tū ad p̄litatē ī̄ꝑplexoꝝ ꝛ q̄litatē ꝛ q̄titatē ꝑponū assīlat̄ vo sill'o cui ꝑpe tūt ꝓditiones p̄⁹ ꝑpite ī tractatu de sill'ovl' nō sic assīlat̄ sill'o secūdū vocē si p̄mo⁰ē īpossibl'e ꝙ sit aliqs defect⁹ nisi ꝑpt̄ alic⁹ orōis mīltiplicitatē vl' ī̄ꝙgruitatē vl' qa idē t̄min⁹ sine mīltiplicitate ꝑ aliq̄ suppoīt īvna ꝑpone ꝑ q̄ ñ supponit ī alia ſȝ ista ꝑpō demōstrari nō pōt ſȝ accipit̄ ꝑ īductionē. si ꝑpt̄ p̄mū nō valeat sill⁹ qa sc̄ȝ ē ibi aliq̄ mīltiplicitas sic ista sill'i q̄tū ad naturā īꝑplexorū ꝛ q̄titatē ꝛ q̄litatē ꝑponū totalit̄ assīlat̄ oīs cās currit sid⁹ celeste ē cās g̃ nc̄ oē al' ē subā oīs hō ē al' g̃ oīs hō ē subā sic enī ī secūdo sill'ō maior ēvl'is ꝛ mīor īdeffinita ꝛ sic illud idē et ñ aliud vocat̄ p̄tū ī maiori ꝛ ī ꝓclusioē ꝛ subiectū in ꝓclusioē nec eꝑ uerso ita ē ī p̄mo ꝛ tñ p̄m⁹ ē ꝑalogism⁹ ꝛ nō secūdus ꝑpt̄ l̄ solū ꝙ ī p̄mo ē aliq̄ orō mīltiplex ꝛ ñ in secūdo q̄ posito aut ista mīltiplicitas ē ex l̄ ꝙ aliq̄ vox q̄ ñ est ꝑplexa orō mīltiplicit̄ accipit̄ ꝛ tūc ē fallā equocatiois. dico sīñ variet̄ q̄tū ad mod⁹ pferēdi aut ē mīltiplicitas ex mīltiplicitate alic⁹ vocis q̄ pōt variis modis ꝑnūciari et remanē vl' q̄ pt̄ eē dictiovl' orō ꝑpt̄ diuēsū modū ꝑnūciādi tūc ē accēt⁹ l'ē tota orō mīltiplex sine alic⁹ ꝑt̄ mīltiplicitate ꝛ l̄ pōt eē duplicit̄ l' qa illa orō ī vtroꝙ sēsu vniformit̄ ꝑnūtiat̄ et tūc ē āphibologia vel ñ ē vniformit̄ ꝑnūtiata et tūc ē ꝓpositio vel diuisio si aūt tal' discurs' ñ sit sill⁹ ꝑpt̄ solā ī̄ꝙgruitatē tūc ē fallā figure dcōis sic hic oīs hō ē al' oīs sor̄ ē hō g̃ oīs sor̄ ē al' si enīȝ loco ist⁹ t̄mī sor̄ poneret̄ iste t̄i⁹ asinus cui ꝙgrue pōt addi signū eēt bon⁹ sill⁹ Si aūt ī 3⁰⁰ fiat palogism⁹ adhuc pōt ibi assignari fallā figure dcōis qa si loco ill⁹ t̄mi sor̄ poneret̄ ali⁹ t̄mi⁹ ꝓsīlis potēs suppoē ꝑ oī eod in q̄libȝ ꝓpone null⁹ eēt defect⁹ ꝛ ita ꝑpt̄ simili tudinē ist⁹ dcōis ad aliā pt̄ aliqs decipi ꝑ fal lāȝ figure dcōis Vñ si ꝑpt̄ l̄ ꝙ iste sillogism⁹ ē bon⁹ iste dicit l̄ flm demōstrā⁰ hāc ꝓponeȝ iste dicit flm g̃ flm dicit̄ ab isto decipet̄ ꝑ fallāȝ figuē dcōis Si aūt sillogism⁹ vocalis non assīlat̄ q̄tū ad naturā t̄mīoꝝ ꝛ q̄litatē ꝛ q̄titatē ꝓponū ī oīb⁹ veris sillogismis vel ē ibi defect⁹ p̄cise ꝑpt̄ dissīmilē q̄litatē vel q̄titatez ꝑ pōnū p̄missarū vel ī̄ō qa plures t̄i ponūt̄ ī cō clusioē q̄ invo sillōvl' est ibi defcūs ꝑpt̄ excessū t̄iorū ī̄cōplexorū. si ꝓ⁰ vel scdo vel ecōuerso est bonū argumētū vel nō si sic ē fallā ꝓñt̄ si nō est fallā accñt̄. Si sit ibi excessus t̄iorum qa sc̄ȝ plura ī̄cōplexa ponūt̄ q̄ deberēt: qa. s. addit̄ aliqd in p̄missa qđ nō debēt poni vl' aliqđ tale addit̄ ī ꝓclusioē et tūc vel illud cui addit̄ accipit̄ tā in p̄missa q̄ ī ꝓclusioē et tñ īvna sibi addit̄ et nō in alia et tūc ē fallā fm quid ad simpl'r vel addit̄ vni in p̄missa: qđ nō poīt̄ in cōclusioē et tūc ē fallā fm ig̃rātiā elenchi. hec oīa patere pñt ꝑ exēpla posita de istis fallaciis. Ex qbus pōt elici quō iste fallacie ab ī uicē distinguūt̄ ita ꝙ q̄nis fallacie multe pñt cōcurrere ī eodē sillō tñ possībile est īueīre ꝑ alogismos in qbus nulle fallacie cōcurrūt ex ceptis fallā ꝓñt̄ et accñt̄ qavbicūq; premisse disponūt̄ ī figura si ibi sit fallā ꝓñt̄ erit ibi etiā fallā accñt̄ Ad cog̃scendū aūt fallaciaȝ vtrū in argumento fcō sit fallacia vel nō sunt aliq̄ documenta. Vnū est illō sc̄ȝ ꝙ rndēs ad nullū argumētū rndeat nisi opponens arguat ex certis t̄is nōvȝriatis nec aliq⁰ mutat̄. nec trāsmutat̄ et ex certis ꝑpōibus q̄s rndens diligent̄ cōsideret an aliq̄ illarū sit multiplex ꝑ aliq̄ fallaciā īductiue. Deinde discutiat an tale argumentū ꝑ aliquā regulā certā ꝛ euidentem regulet̄ et tūc post rndeat diligent̄ considerās de q̄libet an sit ꝓñs vel repugnās ꝓconcessovel p̄negatovt sic cōseqnt̄ rndeat. Et hec de fallaciis ad pñs dicta sufficiant.

Explicit tractatus logice fratris guillermi ockan diuisus in tres ptes et vnaquecꝙ pars ꝑ capitula distincta est. Impressū est hoc opus Pari. ī vico clauso brunelli. M. cccc⁰ lxxxviii

Incipiũt capitula ſup ſũma logices fratris Guillermi ockã diuiſa ĩ tres ptes principales q̃rũ ꝓma de t̃is ꝛ ꝓpetatib⁹ t̃ioꝝ ꝓtinẽs capitla Primũ ẽ de diffione t̃i ꝛ eius diuiſione ĩ generali folio. ii

ca.ii. devaria acceptiõe h⁹ t̃i t̃mi⁹ ii

ca.iii. de dĩſione t̃i incõplexi ii

ca.iiii. de dĩſiõe t̃ioꝝ ĩ ter. cathe. et ſin. iii

ca. v. de diſiõe noiꝫ p ꝓcretũ ꝛ abſtẽtũ iii

ca. vi. oñdit ꝓcretũ ꝛ abſtẽ. qñꝫ eẽ ſimonia. iii

ca. vii. idem oñdit p rões. iiii

ca. viii. oñdit aliq̃ abſtrẽcta equalenter aliqua ſincathegreũata icludere v

ca. ix. de noibus cõcret; q̃ꝝ abſtracta ſuppoponut pro multis ꝓcretavo ꝓvno o vi

ca. x. d diſiõe noiꝫ mẽ abſoluta ꝛ ꝓnotati i. vi

ca. xi. de dĩſiõe noiꝫ ad pl̃ ſigñtiũ p noia ꝑe ipoiꝫ ꝛ ſcde ipois ſiue itẽ. ꝛ qdvtꝫ ꝙ ſit. vii

ca. xii. oñdit qd ẽ itẽ⁹ ꝑa qd ſcba ꝛ q̃lẽ drñt. vii

ca. xiii. de dĩſiõe noiꝫ p equocũ ꝛ vniuoc. viii

ca. xiiii. ẽ d h̃ t̃iovle ꝛ d ſigñari e⁹ oppoito. viii

ca. xv. oñ. p rõs ꝙ nll̃ vle ſit aliq̃ rõ ex̃ a. viii

ca. xvi. d opĩoe ſcoti ccavle ꝛ ei⁹ ĩ ꝓbatiõe. ix

ca. xvii. d ſolu⁹. rõnũ q̃ fiẽi ꝓñt ꝓ opi. ſcoti. ix

ca. xviii. de v. vlib⁹ et eoꝝ ſuffitiẽtia x

ca. xix de ĩdiduo ſuppoito et ſingñari xi

ca. xx. de genere. xi

ca. xxi. de ſpetie xi

ca. xxii. de ꝓpatõe gñis ꝛ ſpẽi penes ꝓuenientias et drñtias xi

ca. xxiii. de drña ꝛ acceptioib⁹ e⁹. xii

c. xxiiii. d ꝓpo ꝛ accep⁹ ib⁹ e⁹ ꝛ qd ſit f̃ lo. xiii

c. xxv. d accñte qd ſit ꝛ q̃t mois accipiat. xiii

ca. xxvi. de diffioe ꝛ ſpẽb⁹ ei⁹ xiii

ca. xxvii. de h̃ noĩe de ſcꝑtio. xiiii

ca. xxviii. de diffioe deſcriptĩa xiiii

ca. xxix. de iſtꝫ t̃is defitũ ꝛ deſcꝑtũ. xv

ca. xxx. d iſto t̃io ſbẽꝫ ꝛ accꝙ⁹ ib⁹ ei⁹ xv

ca. xxxi. de iſto t̃io ꝓtũ ꝛ mois eius. xv

c. xxxii. d iſtꝫ t̃is ieẽ ſbico ꝓueiẽ ſbiecto ĩherẽ ſubiecto et ſilib⁹ xv

ca. xxxiii. de h̃ t̃io ſignificare xv

ca. xxxiiii. de hoc t̃io dĩdi xv

ca. xxxv. d h̃ t̃io totũ ꝛ accep⁹ ib⁹ eius xvi

ca. xxxvi. de h̃ t̃io oppoita xvi

ca. xxxvii. d h̃ vocabl̃o paſſio xvii

c. xxxviii. d iſtis t̃is ẽs vnũ ꝛ dĩſioib⁹ ẽtꝫ. xvii

ca. xxxix. d h̃ vocabl̃o vnũ ꝛ diſioib⁹ ei⁹ xvii

ca. xl d h̃ vocabl̃o ꝓntũ ꝛ acceꝑtioib⁹ eius ꝛ de modis qbus dr̃ eẽ aliqd ĩ ꝑdicamẽto. xviii

ca. xli de numero predicamẽtoꝝ. xviii

ca. xlii de ꝑdicamẽtu ſbẽ xix

ca. xliii de ꝓpetatib⁹ ſbẽ xx

ca. xliiii de ꝑdicamẽto q̃titatꝫ ꝛ ꝙ q̃titas non ſit res diſtincta a ſbã q̃litate. xxi

ca. xlv d qbuſd obiectõib⁹ ꝓ ꝑdictã opi xxii

ca. xlvi d his q̃ ponũt ĩ ꝓnto q̃titatiũ opiñ. ponẽt q̃titatez ñ diſtigui a ſbã ꝛ q̃litate xxiiii

ca. xlvii de ꝓpetatib⁹ q̃titatꝫ iuxt̃ ꝑd opi. xxiiii

ca. xlviii de ꝓpetatibus q̃titatꝫ ſcõz opi. ponẽt q̃titatẽ rez abſolutã aliã a ſbã et q̃li. xxv

ca. xlix depdicamẽto rlatõis ſiue ad aliqd ꝛ ꝙ rla⁹ nõ ſit diſtincta ab abſolutꝫ xxv

ca. l. adducit aliq̃s rões oñdentes rlatõez nõ eſſe diſtictã a re abſoluta l̃ rb⁹ abſolutꝫ xxvi

ca. li ẽ d illꝫ q ponẽt ꝑdcã opĩo ĩ gñẽrla⁹ is xxvi

ca. lii de ꝓpetatib⁹ q̃s attbuit ꝑdcã opĩo rlatis

ca. liii adducit q̃ſd rões oñtes ꝑdcaz opinioez nõ fuiſſe an xxvii

c. liiii ptractat d rltis f̃z ꝓriã opiõz ꝑce xxviii

ca. lv ẽ de ꝑdicamẽto q̃litatꝫ xxix

ca. lvi ptractat opioez q̃ poĩt ꝙ q̃libz q̃litas ẽ res diſtincta a ſbã q̃titate ꝛ rb⁹ rſpectis xxix

ca. lvii ẽ de ꝓnto accioĩs et de duplici opinione circa accionem xxix

ca. lviii. ẽ de ꝓnto paſſionis et de duplici opinione circa paſſionem xxx

ca. lix eſt de ꝑdicamẽto qñ et de duplici opinione circa ipſum xxx

ca. lx. de ꝓntovbi ꝛ devaria opi. circ̃ ipz xxxi

ca. lxi de ꝑdicamento poſitioins et de opinione ariſtotelis circa ipſũ xxxi

ca. lxii. ꝛ de duplici opinioẽ circa ipm. xxxi

ca. lxiii. d ſuppõe ꝛ ỏvaria acceptiõe ei⁹. xxxi

ca. lxiiii. ỏ diviõe ſuppõis ĩ ſuppõnẽ ſiplicez p; ſõalez et matialẽ et de diffioib⁹ earũd. xxxi

ca lxv. oſtendit t̃im in quacñq; ꝓpõne poãt poſſe habere ſuppõnem pſõalem xxxi

ca. lxvi. obicit ꝓdicta aligb⁹ rõnib⁹ xxxii

ca. lxvii. ẽ in ſpãli de ſuppõne matiali xxxii

ca. lxviii. oſtendit ſuppoem matialem poſſe ꝓpetere tã pplexo quã ĩ pplexo xxxiii

ca. lxix eſt de ſuppõne perſonali xxxiii

ca. lxx ẽ de diviſiõe ſuppõnis pſõalisi diſcretã ꝛ cõez ꝛ de dĩſiõe ſuppõis ꝓmuis xxxiii

ca. lxxi. ẽ de regul̃ qb⁹ oñdit qñ t̃mi⁹ hz vnaz ſuppõnẽ pſõalẽ ꝛ qñ aliã. xxxiii

ca. lxxii d dubiis q̃ fieri ꝓñt ẽca ſup. xxxiiii.

ca. lxxiii d ſuppoẽ ꝓfuſa tm̃ ꝛ rlis ei⁹ xxxv

ca lxxiiii ỏ ſuppoẽ. ꝓfuſa ꝛ diſtributiua ꝛ rlis eius xxxvi

c. lxxv q̃lẽ ſup. ptũ ĩ ꝓpoib⁹ ỏ icipit ꝛ ỏ ſit xxxvi

ca: lxxvi ỏ ſuppoẽ t̃ioꝝ rlatiõꝝ xxxvi

ca. xxxvii dvaria ſuppoẽ ĩ ꝑpa xxxvii.

Incipit ſcda pars

ꝑmū ca. de diſione ꝓpōnū ī gñali xxxvii
ca. ſcd3 de vitate ꝓpōnū et ī ſpāli de vitate ꝓpōis ſingłaris xxxviii.
ca. iii. oñdit qd req̄rit ad vitatē ꝓpōis īdiffīte vel ſingularis xxxviii
ca. iiii. ē ō vitate ꝓpōis vł̄is d ł̄ ſig̃ oīs. xxxix
ca. v. ē de ꝓpōib⁹ vlib⁹ de ſignis diſtributiuis ꝑ duobus xli
ca. vi. ē ō ꝓpōib⁹ ex ſignis diſtributīs pro ꝑtibus integralibus xli.
ca. vii. ē d vitate ꝓpōnū d ꝑterito ꝛ futo. xli
ca. viii. ē de vitate ꝓpōnū ō tīs obliqs. xli
ca. ix. eſt de vitate ꝓpōnū mōaliū xlii
ca. x. ē de vitate ꝓpōnū mōaliū ſm̄ dicto. xlii
ca. xi. ō ꝓpōib⁹ equalētib⁹ ꝓpo. ypotheti. xliii
ca. xii. ō ꝓpōib⁹ ī qb⁹ ponīt̄ tī ꝑuatī ꝛ īfītī xliii
ca. xiii. ō ꝓpōibus ponūt̄ tī ꝑuatiui nō equalentes terminis īfinit̄. xliiii
ca. xiiii. de ꝓpōibus ī qb⁹ ponūt̄ tī ficti xliiii
ca. xv. ō ꝓpōib⁹ ī qbus poīt̄ ł̄ rłatiꝫ q xliiii
ca. xvi. de ꝓpōib⁹ reduplicatīs xliiii
ca. xvii. de ꝓpōibus excluſiuis. xlv
ca. xviii. de ꝓpōibus exceptīs xlvii
ca. xix. de ꝓpōib⁹ ō iſtis vb̄ īcipit ꝛ ō ſinit. xlvii
ca. xx. d ꝓpō. ī qb⁹ poīt̄ ł̄ vb̄ū fit ł̄ fcꝫ ē xlviii
ca. xxi. d ꝙuerſioīb⁹ ꝛ ꝑ ō ꝙuerſiōe ꝓpoſitionū de ineſſe et de preſenti xlix
ca. xxii. de ꝙueſtione ꝓpōnū de ꝑt̄ito ꝛ fu. xlix
ca. xxiii. de ꝙuerſiōe ꝓpōnū rduplicatiuarum excluſiuarꝫ et aliarꝫ expoībilīū l
ca. xxiiii. d ꝙuer. ꝓpōnū mōaliū ō nccā° l
ca. xxv. de ꝙuer. ꝓpōnū de poſſibili li
ca. xxvi. de ꝙuerſiōe ꝓpōnū de īpoſſibili li
ca. xxvii. de ꝙuer. ꝓpōnū de ꝓtigenti li.
ca. xxviii. ō ꝙuer. ꝓpōnnm d cōtī. ꝑ oppoītas qualitates lii
ca. xxix. de ꝙuerſiōe ꝓpōnū modaliū que nō ab oībus ꝓcedūt̄ modales. lii
ca. xxx. ō ꝓpōib⁹ ypothe. ꝛ earꝫ ꝓpetatib⁹. liii
ca. xxxi de ꝓditionalibus. liii
ca. xxxii. ō copłatis ꝛ ꝓpetatib⁹ earꝫ liii
ca. xxxiii. de diſiūctis liii
ca. xxxiiii. de cauſalibus. liii
ca. xxxv. de ꝓpōibus tpalibus liiii
ca. xxxvi. de ꝓpōibus localibus. liiii
ca. xxxvii. q̄liter ꝓiūctiōes vel aduerbia q̄ꝫ ponūt̄ int̄ tīos q̄ꝫ int̄ ꝓpōes liiii

Incipit tertia pars

ca. ꝑmū de diuīb⁹ ſillōrꝫ. liiii
ca. ii. dvniſoꝝ gña°ne ſillōrꝫ ō icē ī gñali. lv
ca. iii de ſillis ꝑme figure lv
ca. iiii. de mō ꝓbādi dictos ſillōs. lv
ca. v. de regulis quib⁹ oſtendīt̄ diſcurſū nō regulari ꝑ dici de oī vł̄ dici de nullo. lvii
ca. vi. quō ꝑmiſſe ꝑme figure poſſunt conclu dere plures concluſiones lviii
ca. vii. ſoluit multa argumēta quevi dētur eſ ſe contra predicta lviii
ca. viii. oñdit ꝙ maior in ꝑma figura etiam poſſit eē ſingłar affirmatia ł̄ negatīa lviii
ca. ix ē ō ſillīs ex obliqs ī ꝑma figura lviii
ca. x. de ſillīs ſcde fi. ex rectis. lix
ca. xi. de reductione ſillogiſmorū ſcd̄e figure in ſillōs ꝑme lix
ca. xii. de ſillis ſecūde fi. ex obliqs lx
ca. xiii. oñdit in quibus caſibus ꝑtīgit ſillogiſare ex ambabus affirmatis ī ſcda figu. lx
ca. xiiii. de ſillis tertie fi. ex rectis lx
ca. xv. de ſillis ex obliqs tertie fi. lxi
ca. xvi. de ſillīs expoſitoris. lxi
ca. xvii. qualiter ſillogiſādū ē ex ꝓpōibus de ꝑterito ēt futuro in ꝑma figura lxi
ca. xviii. de ſillis de ꝑterito et de futuro in ſe cūda figura lxii
ca. xix. de ſillogiſmis de preterito et de futuro in tertia figura lxii
ca. xx. de ſillogiſmis ex ꝓpōibus mōalibus ō nccārio in ꝑma figura. lxii
ca. xxi. de eiſdem in ſcda figura lxiii
ca. xxii. de eiſdē in tertia figura lxiii
ca. xxiii. de ſillīs ex ꝓpōibus de poſſībili in ꝑma figura lxiii
ca. xxiiii. de eiſdem in ſcda figura lxiiii
ca. xxv. de eiſdem in tertia figura lxiiii
ca. xxvi. de ſillogiſmis ex ābabus de contingenti non nccārio in ꝑma figura lxiiii
ca. xxvii. de eiſdem in ſecūda figura lxv
ca. xxviii. de eiſdem in tertia fi. lxv
ca. xxix. de ſillogiſmis ex propoſitionibus ō impoſſibili lxv
ca. xxx. de ſillogiſmis ex propoſitioībus modalibus nonvſitatis lxvi
ca. xxxi. de mixtione exvna de ineſſe et alta modali de nccārio in ꝑma figura lxvi
ca. xxxii. de eadē mixtiōe ī ſecūda fi. lxvii
ca. xxxiii. de eadē mixtiōe ī tertia fi lxviii
ca. xxxiiii. de mixtione exvna de ineſſe ꝛ altera de poſſībili in ꝑma fi lxviii
ca. xxxv. de eadē mixtiōe in ſcda fi lxviii
ca. xxxvi. de eadē mixtiōe in tertia fi. lxviii
ca. xxxvii. de mixtiōe exvna de ieſſe. lxix

et altera de ꝑtingenti nō nccārio ī ꝑa fi. lxix.
Ca.xxxviii.de eadē mixtōe in ſcōa fi. lxix.
Ca.xxxix de eadē in tertia figura lxix
ca.xl de mixtōe exvna de ieſſe et altera de ī poſſibili. lxix.
ca.xli.exvna de ineē et alt̄a modali nōvſitata in ꝑma figura lxx.
ca.xlii.de eadē mixtiōe in ſcda fi. lxx.
ca.xliii.de eadem mixtiōe in tertia fi. lxxi
ca.xliiii de mixtiōe exvna de nccārio et altera de poſſibili in prima fi. lxxi.
ca.xlv.de eadē mixtiōe in ſcōa fi. lxxii
ca.xlvi de eadē mixtiōe in tertia fi: lxxii.
ca.xlvii.de mixtiōe ex vna ꝺ nccārio et alt̄a de contingenti in prima fi. lxxii.
ca.xlviii.de eadem mixtiōe in ſcda fi. lxxii.
ca.xlix de eaꝺ mixtiōe in ꝯtia fi. lxxiii
ca.l.de mixtiōe nccārii et ipoſſibil' lxxiii
ca.li.de mixtiōe ꝓpōnū de nccārio et de aliis modis ab iſtis q̄tuor in prima fi. lxxiii.
ca.lii.de eaꝺ mixtiōe in ſcōa fi. lxxiii.
ca.liii.de eaꝺ mixtiōe in tertia fi. lxxiii.
ca.liiii.de mixtiōe ex ꝓpoibus de poſſibili et de contingenti in prima fi. lxxiii
ca.lv.de eaꝺ mixtiōe in ſcōa fi. lxxiiii
ca.lvi de eaꝺ in tertia fi. lxxiiii
ca.lvii.de mixtiōe poſ.⁊ ipoſ. lxxiiii
ca.lviii.de mixtiōe poſſibil' et aliorū modoꝝ a q̄tuor famoſis in ꝑma fi. lxxiiii.
ca.lix.de eaꝺ in ſcda fi. lxxiiii
ca.lx.de eaꝺ mixtiōe in tertia fi lxxiiii
ca.lxi.de mixtiōe cōtingentis et aliarū modaliū nōvſitatarū in ꝑma fi. lxxiiii
ca.lxii.de eaꝺ in ſcda fi. lxxiiii.
ca.lxiii.de eaꝺ in tertia fi. lxxiiii
ca.lxiiii.de mixtiōe ex ꝓpoibus modalib⁹ et aliorū modorū ab illis q̄tuor lxxv
ca.lxv.de ſilogiſmis ex ꝓpoibus reduplicatiuis vel altera reduplicatiua lxxv
ca.lxvi.de ſilogiſmis ex ꝓpoibus excluſiuis vel altera excluſiua lxxv.
ca.lxvii.de ſilogiſmis ex ꝓpoibus exceptiuis vel altera exceptiua lxxv
ca.lxviii.de ſilogiſmis ipotheticis lxxv.
Finis capitulorū ꝑme ptis ꝯtie ptis.
Ca.i.ſcde ptis tertie ptis ē de diffitiōe demō ſtratiōis et acceptiōibus ſcire lxxv.
ca.ii.de ꝯminis q̄ ingrediūt demōratoꝝ.lxxvi
ca.iii.oñdit que oportet p̄cognoſcere ante de monſtrationem lxxvi.
ca.iiii.de diuiſione ꝓpoſitionū requiſitarū ad demonſtrationē lxxvi
ca.v.de ꝓpriꝯatibus ꝓpoſitionū requiſitaruꝫ ad demonſtrationem lxxvi.
cavi.oñdit quō ꝓpoſitiōes requiſite ad demō-ſtrationem ſunt de oī lxxvii
cavii.oñdit ꝙ ꝓpoſitio requiſita ad ſilogiſmū eſt per ſevera lxxvii.
caviii.quō ꝑncipiū et cōcluſio demōſtratiōis pōt eſſe ꝑmovera.Et qd eſt ꝓpō ꝑmovera. et de errorib⁹ q̄ ꝯtin.in aſſig̃tōevſis. lxxvii
ca.ix.de ꝓpriꝯatibus cōueniētibus cōcluſiōi que nō p̄nt cōpetere p̄miſſis lxxviii.
ca.x.oñdit quō aliqua ꝑncipia ſciri p̄nt ꝓ experientiam lxxviii
ca.xi.oñdit q̄ ꝑa euidēs notitia ꝓcl̄ois accipi p̄t ꝓ ꝓpōes diſpoſitas ī mō et fi. lxxviii.
ca.xii.oñdit ꝙ nō oīs paſſio demōſtrari pōt de ſuo ſubiecto lxxviii.
ca.xiii.de ꝓpriꝯatibus principioꝝ demōſtrationem ingredientium lxxix.
ca.xiiii.oñdit ꝑncipia eē ĩmeꝺ ⁊ ĩdem̄.lxxix
ca.xv.oñdit ꝑncipia eē cās ꝓcluſionū. lxxix.
ca.xvi.oñdit oēs ꝑmiſſas demōſtratiōis eſſe notiores cōcluſione lxxix
ca.xvii.ē de mꝯtiplici dr̄a demr̄ationū.lxxx
ca xviii oñdit diffinitiōeꝫ quid nois nō poſſe eſſe mediū demōſtratiōis lxxx
ca.xix.ponit dr̄as inꝯ demōſtrationeꝫ ꝓp̄ qd et demōſtrationem quia lxxx.
ca.xx.oñdit quō in eaꝺ ſcia differt demōſtratio ꝙa eſt a demōſtratiōe ꝓpter qd lxxx
ca.xxi oñdit idem in diuerſis ſcietiis lxxx
ca.xxii.oñdit ad quā ſcientiā ꝑtinent ꝓcluſiones ꝓſtitute ex ꝑmis ītētiōib⁹ ⁊ ſcōis.lxxxi
ca.xxiii eſt de ſcietia ꝓpter qd et de demonſtratiōe ꝓpter quid et de diuerſis generib⁹ queſtionum lxxxi
ca.xxiiii.poīt q̄ſdā obiectōes ꝓ ꝑdcā.lxxxii.
ca.xxv oñdit quō ꝯminaꝫ q̄ſtio ſi eſt lxxxii
ca.xxvi.oñdit quō ꝓpō deeſt ſcōo adiacente: q̄nꝙ pōt demōſtrari et q̄nꝙ nō lxxxii.
ca.xxvii oñdit idē eē rei cū re lxxxii.
ca.xxviii oñdit quō ꝯminaꝫ q̄ſtio q̄d eſt gr̄a c⁹ poīt varias diſtinctōes diffinitionū.lxxxiii
ca.xxix de diffione exꝑmente qd rei.lxxxiii
ca.xxx.oñdit ꝓpōeꝫ in q̄ p̄ gen⁹ abſol. de ſp̄e abſoluta ñ poſſe demr̄aril ꝫ bñ illa poſſit demōſtrari in q̄ p̄ dr̄a de ſp̄e lxxxiiii
ca.xxxi oñdit diffinitionem nō poſſe demōſtrari a priori de diffinito et de diuerſis modis inueſtigādi diffinitionem lxxxiiii.

Ca xxxii de diffiõe data p additamẽtũ. lxxxv
ca xxxiii oñdit nõ solũ diffinita absoluta posse diffiniri sed etiã diffita ꝓnotatia lxxxv
ca. xxxiiii oñdit q̃liter diuerse diffitiões pñt cognosci de suis diffinitꝫ lxxxv.
ca xxxv oñdit quõ tmiaꝫ q̃stio qa ê ꝛ quõ passio de suo subiecto ꝑmo nõ demõstraꝫ sine determinatione lxxxvi.
ca xxxvi oñdit quõ eadẽ passio demonstrari põt de suo subiecto ꝓo cũ determiatõe lxxxvi
ca xxxvii oñdit qnõ eadẽ passio demõstrari põt de inferioribꝫ ad ꝑpũ subiectũ. lxxxvi
ca xxxviii oñdit idẽ de passiõe iportãte aliã ré a sbco q̃ ê effectꝫ vel cã eiꝫ lxxxvi
ca xxxix ꝓtigit. demõ p oĩa gña. cãꝫ lxxxvii
ca xl ỏ pas. iportãtibꝫ ĩ obliq̃ ptes rei lxxxvii
ca. xli oñdit quõ tminaꝫ q̃stio qd est lxxxvii
Iucipit tertia pars tertie ptis.
Ca. i. est de distictiõibꝫ ꝓñarũ lxxxviii.
ca. ii. de regulis p quas tenẽt ꝓñe p medium intrinsecũ ꝓcludẽtes ꝓclõez vlez lxxxviii
ca. iii. de regulis p q̃s inferꝫ vlis affirmatĩa nõ respectu oĩm p̃dicatoꝝ lxxxix
ca. iiii. de rlis p q̃s tenẽt ꝓñe ĩferẽtes vlez negatiuã respectu oĩm p̃dicatoꝝ lxxxix
cav. ỏ rlis q̃ ñ ỏfuiũt ref. q̃rũcũq; ꝑtoꝝ lxxxix
cavi de ꝓñtiis intẽ ptic̃ idif. siue singla lxxxix
ca vii de rlis inferentibꝫ affirmatiuã ex affirmatiua p mediũ extrinsecũ xci
ca viii de rlis p quas tenẽt ꝓñe inferẽtes negatiuã ex negatiua xcii
ca ix de regulis deseruientibꝫ ꝓñtiis inferẽtibus negatiuã ex affirmatĩa ꝛ ecõuerso. xciii
ca x de rlis defuiẽtibꝫ ꝓñtiis cõpositꝫ ex ante cedente et ꝓñte de modo xciiii
ca xi de ꝓñtiis cõpositis exvna de inesse ꝛ altera de mõ xcv
ca xii de ꝓñtiis cõpositis ex ꝑpõibꝫ diuersorũ modorum xcv.
ca xiii de eqpollẽtiis ꝛ repugnãtiis modaliũ et ꝓo ĩ gñali de qbusdã ꝓnotãdis xcvi
ca xiiii de eqpollẽtiis ꝑpõnũ de nccio cũ aliis ꝑpoĩbus xcvi
ca xv de eqpol. ꝑpõnũ de ꝓtingẽti cũ al. xcvi
ca xvi de eqpol. ꝑpõnũ de possibili xcvi.
ca xvii de ꝓñtiis cõpositis ex ꝑpõibꝫ q̃rũvnus tminns suppoĩt simplr vel matialr xcvii
ca xviii de ꝑbleumate de gñe xcvii.
ca xix de distictõibꝫ ꝛ dĩsiõibꝫ ꝑpi C
ca xx de rlis qbꝫ ꝑbaꝫ aliqd eẽ ꝑpũ ĩnõ C
ca xxi de ꝑbleumate ꝑprii ꝓstituti ex genere et drñtiis accñtalibus C.
ca xxii oñdit qd ê dif°ꝛ q̃t mõis dr ci
ca xxiii ponit varias diuisiões diuisionũ ci
ca xxiiii de rlis qbꝫ inferꝫ ꝙ aliqd est dif° alicuiꝫ indicãs qdditatẽ rei data p genus ꝛ differentiã essentialem ci
ca xxv de diuisiõe data p additamentũ cii
ca xxvi de diuisiõe exꝑmente qd nois cii
ca xxvii de rlis qbꝫ pt ꝑbari aliquid esse ſpẽs alicuius cii.
ca xxviii de rlis qbꝫ ꝑbeꝫ aliqd eẽ dra cii
ca xxix de ꝑbleumate de eodẽ et diuersoꝝ acceptionibus eorum ciii
ca xxx de rlis qbꝫ ꝑbãꝫ aliq esse eadem ciii
ca xxxi de inductiõe ciiii
ca xxxii de iductiõe ꝑpõnũ vlĩũ de mõ cv.
ca xxxiii quõ singlares de mõ se hñt ad vles de modo cvi.
ca xxiiii de inductiõe vlĩũ de possibili cvi.
ca xxxv de inductõe ꝑpoz vlĩũ de ꝓtigẽti cvi
ca xxxvi rle qbꝫ pt ꝑbari aliqd eẽ equocũ cvi
ca xxxvii de rlis gñalibus ꝓñarũ cvii
ca xxxviii de obligatiõe et ſpẽbus eius cviii.
Et de institutiõe ꝑma ſpẽ eius cviii
ca xxxix de petitiõe ſcda ſpẽ obligatõis cviii
ca xl de positiõe ttia ſpẽ obligatõis cviii
ca xli de positiõe ĩpossibili cix
ca xlii de depositiõe quarta ſpẽ obliga cix
ca xliii de dubitatiõe qnta ſpes obliga cix
ca xliiii de sexta ſpe q̃ ponit̃ fit verũ cix
ca xlv de insolubilibus cix
Incipit quarta pars tertie partis
Ca ꝑmũ de fallaciis in gñali cx
ca. ii de fallã equocatiõis ꝛ ꝓo°eiꝫ Cx
ca. iii de ſcdo° fallacie equocatiõis cxi
ca. iiii de tertio° fallacie equocatiõis cxi
ca. v de fallã ãphibologie ꝛ ꝓo°eius cxii.
ca vi de ſcdo° amphibologie cxiii
ca vii de tertio° ãphibologie cxiii i.
ca viii de fallã cõpois et diuisiõis cxv.
ca ix de fallacia accentus cxv
ca x de fallã figure dictiõis cxv
ca xi de falla. exẽ dcõez ꝛ ꝓo ỏ fal. accñtꝫ cxix
ca xii de fallacia ꝓñtis cxxi
ca xiii de fallacia ſcdm qd ad ſimplr cxxi
ca xiiii de fal. ſcdm igrãtiã elenchi cxxii
ca xv de fal. petitiõis ꝑncipii cxxiii.
ca xvi de fal. ſcõm nõ cãm vt cãm cxxiii
ca xvii ỏ fal ſcõz plesꝛ trõgatõs vtvnã cxxiii
ca xviii q°ꝓalogiſmꝫ ỏficiãt ꝛ qualiſ ſili cxxiii

Finit

